

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ

မူလဋီကာ နိဿယ

ပါဠိတော် နိဿယနှင့် မြန်မာပြန်

၁၂၆၁-ခု မှ ၁၃၃၉-ခု

သာသနာတော်နှစ်-၂၅၂၃

ကောဇာ-၁၃၄၁

၁၉၈၀-မတ်လ

ကထာ- ၁

အ ဘိ ဓ မ္မ ှာ

အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာများ

၁။ အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	၄-တွဲ
၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	၃-တွဲ
၃။ ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	၅-တွဲ

အားလုံး ရိုက်နှိပ်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း

ပဌမအကြိမ်

အုပ်ရေ - ၃၀၀၀

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေးဦးစီးဌာနအတွက်
ဦးတင်မောင် (၀၂၅၆) စာပေပေါင်းကျး စာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၉၀၊ အေ၊တီ၊
ဝေဇာလမ်း၊ (၈) ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်၍၊
လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင် (၀၂၅၂၇) က ထုတ်ဝေသည်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်း သူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်းရွာ ဦးဇောတိ-ဒေါ်အုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက် (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပဌမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ်၌ သက်တော် ၁၈-နှစ် အရွယ်တွင် ပဌမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပဌမအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယ အကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော် မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ ‘ပဌမကျော်’ အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ ‘သကျသီဟ စာမေးပွဲ’ ခေါ် ‘ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ’သို့ ရရှိအောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သိတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်း ရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော် ငါးပါးမျှသာရှိ၍ ပျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သိတင်းသုံးလျက်ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) ‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ’ သို့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော် စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲ ခေါ် သင်ခန်းစာများကို ရေးသားခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိဩဝါဒါစရိယ သံဆံနာယက၊
(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္တာရက၊
(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိ ပဋိဝိသောကေ၊
(ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဩသာန သောဓေယျပတ္တ ပါဌက အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပ ဥက္ကဋ္ဌ(ဒုတိယ သာသနာပိုင်) အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁-ခုနှစ်သက်တော်(၃၀)မှစ၍ ကျမ်းစာများကို စတင်ပြုစုတော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပဌမဦးဆုံးကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးစီးတော်မူ၍ ၁၃၃၈-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် ‘နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ’ ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် ‘တဘဝသံသရာ’အမည်ဖြင့် စေရပ်ပွတ္တိကို ကိုယ်တော်တိုင်ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စမကရုဏာဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယများကို ၁၃၃၆-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈-၁၁-၇၄)တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာကို ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက်(၂၁-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော် မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပါဏေယျဘာသာဋီကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသားပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊သက်တော်(၇၈)နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် (၁၉၇၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇-ရက်)အင်္ဂါနေ့ ညနေ ၄-နာရီ မိနစ်-၃၀ တွင် တဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဒီကာ

(ပဌမအုပ်)

မ ဝ တိ က ဘ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
နိဒါန်း	ခံ
ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏ ကျမ်းဦးအမှတ်	 ငါး
စဉ်ဆက်သားသနာ တည်စေသော်	 စုံ
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတော် ၃-ပါး	 ၂
ဂန္ထာရမ္မ အဖွင့်	 ၃

နိဒါနကထာ အဖွင့်

ပဉ္စမသံဂါယနာ	 ၂၁
ဆဋ္ဌသံဂါယနာ	 ၂၁

မဟာဝဂ္ဂ

၁-ပုဂ္ဂလကထာ	 ၂၂
၁-သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ	 ၂၂
၁-အနုလောမပစ္စနီက အဖွင့်	 ၂၂
နိဂ္ဂဟ	 ၂၉
အနုလောမဌပနာ	 ၃၀
ပါပနာရောပနာ	 ၃၀
အနုလောမပဉ္စက	 ၃၃
ဥပနယနစတုက္က	 ၄၁
အနုလောမပစ္စနီကပဉ္စက	 ၄၃
၂-ပစ္စနီကာနုလောမ အဖွင့်	 ၄၄
၂-ဩလာသသစ္စိကဋ္ဌ	 ၄၈
၁-အနုလောမပစ္စနီက အဖွင့်	 ၄၈
၃-ကာလသစ္စိကဋ္ဌ	 ၄၉
၁-အနုလောမပစ္စနီက အဖွင့်	 ၄၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၄-အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ		၅၀
၁-အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်		၅၀
၂-ဩဇာသာဒိသစ္စိကဋ္ဌ		၅၁
၂-ပစ္စနိကာနုလောမ အဖွင့်		၅၁
၅-သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန အဖွင့်		၅၃
၆-ဩပမ္မသံသန္ဓန အဖွင့်		၅၆
၇-စတုက္ကနယသံသန္ဓန အဖွင့်		၅၉
စတုက္ကနယသံသန္ဓန		၅၉
၈-လက္ခဏယုတ္တိ အဖွင့်		၆၅
အဋ္ဌပဉ္စက		၆၆
၉-ဝစနသောဓန အဖွင့်		၆၇
ဝစနသောဓန		၆၇
၁၀-ပညတ္တာနုယောဂ အဖွင့်		၇၄
၁၁-ဂတိအနုယောဂ အဖွင့်		၇၈
၁၂-ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ အဖွင့်		၈၉
၁၃-ပုရိသကာရာနုယောဂ အဖွင့်		၉၇
၁၄-အဘိညာနုယောဂ အဖွင့်		၁၀၈
၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒိ အဖွင့်		၁၀၉
၁၉-၂၁-ပဋိဝေဓာနုယောဂါဒိ အဖွင့်		၁၁၂
၂-ပရိဟာနိကထာ		၁၁၈
၁-ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိ အဖွင့်		၁၁၉
၂-အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိ အဖွင့်		၁၂၄
၃-သုတ္တသာဓနပရိဟာနိ အဖွင့်		၁၂၇
၃-ဗြဟ္မစရိယကထာ		၁၃၁
၁-သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ		၁၃၁
၂-သံသန္ဓနဗြဟ္မစရိယကထာ		၁၃၄
၃-ဩဓိသောကထာ အဖွင့်		၁၃၇
၄-ဇဟတိကထာ		၁၃၉
၁-န သုတ္တဟရဏကထာ အဖွင့်		၁၃၉
၅-သဗ္ဗမတ္တိတိကထာ အဖွင့်		၁၄၂
၁-ဝါဒယုတ္တိ အဖွင့်		၁၄၂
၂-ကာလသံသန္ဓန အဖွင့်		၁၄၄

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဝစနသောဓန အဖွင့်		၁၄၆
အတိတစက္ခုပ္ပပါဒိကထာ အဖွင့်		၁၅၈
အတိတဉာဏာဒိကထာ အဖွင့်		၁၅၈
အရဟန္တာဒိကထာ အဖွင့်		၁၅၉
ပဒသောဓနဏထာ အဖွင့်		၁၅၉
သုတ္တသာဓန အဖွင့်		၁၆၀
၆-အတိတက္ခန္ဓာဒိကထာ		၁၆၂
၁-န သုတ္တသာဓနကထာ အဖွင့်		၁၆၂
၂-သုတ္တသာဓန အဖွင့်		၁၆၂
၇-ကေစွံ အတ္ထိတိကထာ		၁၆၄
၁-အတိတာဒိကေစွကထာ အဖွင့်		၁၆၄
၂-အနာဂတာဒိကေစွကထာ အဖွင့်		၁၆၇
၈-သတိပဋ္ဌာနကထာ အဖွင့်		၁၆၈
၉-ဟေဝတ္ထိကထာ အဖွင့်		၁၇၁

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ပရူပဟာရ အဖွင့်		၁၇၃
၂-၄-အညာဏာဒိကထာ အဖွင့်		၁၇၅
၅-ဝစီဘေဒကထာ အဖွင့်		၁၇၆
၆-ဒုက္ခာဟာရကထာ အဖွင့်		၁၇၉
၇-စိတ္တဉ္စိတိကထာ အဖွင့်		၁၇၉
၈-ကုက္ကုဋ္ဌကထာ အဖွင့်		၁၈၂
၉-အနုပ္ပဗ္ဗာဘိသမယကထာ		၁၈၃
၁၀-ဝေါဟာရကထာ အဖွင့်		၁၈၆
၁၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်		၁၈၉

၃-တတိယဝဂ်

၁-ဗလကထာ အဖွင့်		၁၉၂
၂-အရိယန္တိကထာ အဖွင့်		၁၉၅
၃-ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်		၁၉၈
၄-ဝိမုစ္စမာနကထာ အဖွင့်		၁၉၉
၅-အဋ္ဌမကကထာ အဖွင့်		၂၀၃
၆-အဋ္ဌမကဿ ဣန္ဒြိယကထာ		၂၀၅

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇-ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ အဖွင့်	 ၂၀၆
၈-ဒိဗ္ဗသောတကထာ အဖွင့်	 ၂၀၉
၉-ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ	 ၂၁၀
၁၀-သံဝရကထာ အဖွင့်	 ၂၁၂
၁၁-အသညကထာ အဖွင့်	 ၂၁၄
၁၂-နေဝသညာနာသညာယတနကထာ အဖွင့်	 ၂၁၄

၄-စတုတ္ထဝဂ်

၁-ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ အဖွင့်	 ၂၁၅
၂-ဥပပတ္တိကထာ အဖွင့်	 ၂၁၇
၃-အနာသဝကကထာ အဖွင့်	 ၂၁၇
၄-သမန္နာဂတကထာ အဖွင့်	 ၂၁၉
၆-ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ အဖွင့်	 ၂၂၁
၇-လက္ခဏကထာ အဖွင့်	 ၂၂၄
၈-နိယာမောက္ခန္တိကထာ အဖွင့်	 ၂၂၅
၉-အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ အဖွင့်	 ၂၂၇
၁၀-သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနကထာ အဖွင့်	 ၂၂၈

၅-ပဉ္စမဝဂ်

၁-ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်	 ၂၂၉
၂-အသေခဉာဏကထာ အဖွင့်	 ၂၃၀
၃-ဝိပရိတကထာ အဖွင့်	 ၂၃၁
၄-နိယာမကထာ အဖွင့်	 ၂၃၃
၅-ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ အဖွင့်	 ၂၃၆
၆-သမ္မုတိဉာဏကထာ အဖွင့်	 ၂၃၇
၇-စိတ္တာရမ္ပဏကထာ အဖွင့်	 ၂၃၈
၈-အနာဂတဉာဏကထာ အဖွင့်	 ၂၃၉
၉-ပရုပ္ပန္နဉာဏကထာ အဖွင့်	 ၂၄၀
၁၀-ဖလဉာဏကထာ အဖွင့်	 ၂၄၃

	မာတိကာ	ကော့
အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
	၆-ဆဋ္ဌဝဂ်	
၁-နိယာမကထာ အဖွင့်		၂၄၆
၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ အဖွင့်		၂၄၇
၃-သစ္စကထာ အဖွင့်		၂၄၉
၄-အာရပ္ပကထာ အဖွင့်		၂၅၀
၅-နိရောဓသမာပတ္တိဏထာ အဖွင့်		၂၅၁
၆-အာကာသကထာ အဖွင့်		၂၅၂
၇-အာကာသော သနိဒဿနောတိကထာ အဖွင့်		၂၅၃
၁၀-ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိ အာဒိကထာ အဖွင့်		၂၅၄

	၇-သတ္တမဝဂ်	
၁-သင်္ဂဟိတကထာ အဖွင့်		၂၅၅
၂-သမ္ပယုတ္တကထာ အဖွင့်		၂၅၆
၃-စေတသိကကထာ အဖွင့်		၂၅၇
၄-နိဒါနကထာ အဖွင့်		၂၅၈
၅-ပရိဘောဂမယပုညကထာ အဖွင့်		၂၆၃
၆-ဣတော ဒိန္နကထာ အဖွင့်		၂၆၇
၇-ပထဝီကမ္မဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်		၂၆၈
၈-ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်		၂၇၂
၉-အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ အဖွင့်		၂၇၄
၁၀-ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ အဖွင့်		၂၇၆

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ မူလဋီကာ နိဿယ

မ ဝ တိ က ဝ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ဂန္ထာရမ္မ အဖွင့်		၂၇၁
နိဒါနကထာ အဖွင့်		
မဟာဝဂ္ဂ		
၁-ပုဂ္ဂလကထာ		၂၉၂
၁-သုဒ္ဓသစိက္ခန္ဓ		၂၉၂
၁-အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်		၂၉၂
၂-ပစ္စနိကာနုလောမ အဖွင့်		၃၁၆
၂-ဩကာသသစိက္ခန္ဓ		၃၁၉
၁-အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်		၃၁၉
၃-ကာလသစိက္ခန္ဓ		၃၂၀
၁-အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်		၃၂၀
၄-အဝယဝသစိက္ခန္ဓ		၃၂၁
၁-အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်		၃၂၁
ဩကာသာဒိသစိက္ခန္ဓ		၃၂၁
၂-ပစ္စနိကာနုလောမ အဖွင့်		၃၂၁
၅-သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန အဖွင့်		၃၂၄
၆-ဩပမ္မသံသန္ဓန အဖွင့်		၃၂၇
၇-စတုက္ကနယ သံသန္ဓန အဖွင့်		၃၂၉
၈-လက္ခဏယုတ္တိ အဖွင့်		၃၃၁
၉-ဝစနသောဓန အဖွင့်		၃၃၁
၁၀-ပညတ္တာနုယောဂ အဖွင့်		၃၃၄
၁၁-ဂတိအနုယောဂ အဖွင့်		၃၃၅
၁၂-ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ အဖွင့်		၃၃၇
၁၃-ပုရိသကာရာနုယောဂ အဖွင့်		၃၄၀
၁၄-အဘိညာနုယောဂ အဖွင့်		၃၄၄
၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒိ အဖွင့်		၃၄၅
၁၉-ပဋိဝေဓာနုယောဂါဒိ အဖွင့်		၃၄၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂-ပရိဟာနိကထာ	 ၃၄၉
၁-ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိကထာ အဖွင့်	 ၃၄၉
၂-အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိ အဖွင့်	 ၃၅၁
၃-သုတ္တသာနေပရိဟာနိ အဖွင့်	 ၃၅၂
၃-ဗြဟ္မစရိယကထာ	 ၃၅၃
၁-သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ	 ၃၅၃
၂-သံသန္ဓနဗြဟ္မစရိယကထာ	 ၃၅၄
၃-ဩဓိသောကထာ အဖွင့်	 ၃၅၅
၄-ဇဟတိကထာ အဖွင့်	 ၃၅၅
၁-န သုတ္တာဟရဏကထာ အဖွင့်	 ၃၅၅
၅-သဗ္ဗမုတ္တိတိကထာ အဖွင့်	 ၃၅၆
၁-ဝါဒယုတ္တိ အဖွင့်	 ၃၅၆
၂-ကာလသံသန္ဓန အဖွင့်	 ၃၅၈
၃-ဝစနသောဓန အဖွင့်	 ၃၅၉
အတိတဉာဏာဒိကထာ အဖွင့်	 ၃၆၄
အရဟန္တာဒိကထာ အဖွင့်	 ၃၆၄
ပဒသောဓနကထာ အဖွင့်	 ၃၆၄
၇-ဧကစ္စံ အတ္ထိတိကထာ	 ၃၆၆
၁-အတိတာဒိဧကစ္စကထာ အဖွင့်	 ၃၆၆
၈-သတိပဋ္ဌာနကထာ အဖွင့်	 ၃၆၆
၉-ဟေဝတ္ထိကထာ အဖွင့်	 ၃၆၇

၂-ဒုတိယဝဂ္ဂ

၁-ပရူပဟာရ အဖွင့်	 ၃၆၈
၅-ဝစီဘေဒကထာ အဖွင့်	 ၃၆၉
၇-စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ အဖွင့်	 ၃၇၀
၉-အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာ အဖွင့်	 ၃၇၂
၁၀-ဝေါဟာရကထာ အဖွင့်	 ၃၇၃
၁၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်	 ၃၇၆

ကား ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ မူလဋီကာ နိဿယ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၃-တတိယဝဂ္ဂ

၁-ဗလကထာ အဖွင့်		၃၇၈
၂-အရိယန္တိကထာ အဖွင့်		၃၇၉
၄-ဝိမုစ္စမာနကထာ အဖွင့်		၃၈၀
၅-အဋ္ဌမကကထာ အဖွင့်		၃၈၂
၆-အဋ္ဌမကဿ လှူဒါနကထာ အဖွင့်		၃၈၃
၇-ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ အဖွင့်		၃၈၃
၉-ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ အဖွင့်		၃၈၈
၁၀-သံဝရကထာ အဖွင့်		၃၈၉

၄-စတုတ္ထဝဂ္ဂ

၁-ဂိဟိယ အရဟတိကထာ အဖွင့်		၃၉၀
၂-ဥပပတ္တိကထာ အဖွင့်		၃၉၀
၄-သမန္နာဂတကထာ အဖွင့်		၃၉၀
၆-ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ အဖွင့်		၃၉၁
၇-လက္ခဏကထာ အဖွင့်		၃၉၂
၈-နိယာမောက္ခန္တိကထာ အဖွင့်		၃၉၃
၁၀-သဗ္ဗသံယောဇနပုပ္ဖာနကထာ အဖွင့်		၃၉၄

၅-ပဉ္စမဝဂ္ဂ

၁-ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်		၃၉၅
၂-အသေခဉာဏကထာ အဖွင့်		၃၉၅
၃-ဝိပရိတကထာ အဖွင့်		၃၉၆
၄-နိယာမကထာ အဖွင့်		၃၉၆
၅-ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ အဖွင့်		၃၉၇
၆-သမ္မုတိဉာဏကထာ အဖွင့်		၃၉၇
၇-စိတ္တာရမ္မဏကထာ အဖွင့်		၃၉၈
၈-အနာဂတဉာဏကထာ အဖွင့်		၃၉၈
၉-ပဇ္ဈိပ္ပန္နဉာဏကထာ အဖွင့်		၃၉၈
၁၀-ဖလဉာဏကထာ အဖွင့်		၃၉၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၆-ဆဋ္ဌဝဂ္ဂ

၁-နိယာမကထာ အဖွင့်		၄၀၀
၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ အဖွင့်		၄၀၀
၃- သစ္စကထာ အဖွင့်		၄၀၁
၅-နိရောဓသမာပတ္တိကထာ အဖွင့်		၄၀၁

၇-သတ္တမဝဂ္ဂ

၁-သင်္ဂဟိတကထာ အဖွင့်		၄၀၂
၂-သမ္ပယုတ္တကထာ အဖွင့်		၄၀၂
၃-စေတသိကကထာ အဖွင့်		၄၀၂
၄-ဒါနကထာ အဖွင့်		၄၀၃
၅-ပရိဘောဂမယပုညကထာ အဖွင့်		၄၀၆
၆-ဣတော ဒိန္နကထာ အဖွင့်		၄၀၇
၇-ပထဝီကမ္မဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်		၄၀၈
၈-ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်		၄၀၉
၉-အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ အဖွင့်		၄၁၀
၁၀-ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာတိကထာ အဖွင့်		၄၁၀

ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နိဿယ

(ပဌမအုပ်)

မာတိက

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မဟာဝဂ္ဂ

၁-ပုဂ္ဂလဇာတ		၄၁၅
၁-သုဒ္ဓိသစ္စိကဋ္ဌ		၄၁၅
၁-အနုလောမပစ္စနိက၊ ၁-အနုလောမပဉ္စက		၄၁၅
ပဋိကမ္မစတုက္က		၄၁၆
ဥပနယနစတုက္က		၄၁၈
နိဂ္ဂမနစတုက္က		၄၁၉
၁-သုဒ္ဓိသစ္စိကဋ္ဌ၊ ၂-ပစ္စနိကာနုလောမ၊ ပစ္စနိကပဉ္စက		၄၂၀
ပဋိကမ္မစတုက္က		၄၂၀
၂-ဩဇာသသစ္စိကဋ္ဌ		၄၂၀
၁-အနုလောမပစ္စနိက		၄၂၀
၃-ကာလသစ္စိကဋ္ဌ		၄၂၁
၁-အနုလောမပစ္စနိက		၄၂၁
၄-အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ		၄၂၁
၁-အနုလောမပစ္စနိက		၄၂၁
၂-ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ စသည်		၄၂၂
၅-သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန		၄၂၂
ပစ္စနိကာနုလောမ		၄၂၂
၆-ဩပမ္ပသံသန္ဓန		၄၂၃
အနုလောမပစ္စနိက		၄၂၃
၇-စတုက္ကနယသံသန္ဓန		၄၂၄
အနုလောမပစ္စနိက		၄၂၄
၈-လက္ခဏယုတ္တိ		၄၂၄
အနုလောမပစ္စနိက		၄၂၄
၉-ဝစနသောဓန		၄၂၅
၁၀-ပညတ္တာနုယောဂ		၄၂၆
၁၁-ဂတိအနုယောဂ		၄၂၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂-ဥပါဒါပညတ္တနုယောဂ	၄၃၃
၁၃-ပုရိသကာရာနုယောဂ	၄၃၉
၁၄-အဘိညာနုယောဂ	၄၄၃
၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒိ	၄၄၃
၁၉-ပဋိဝေဓာနုယောဂ	၄၄၄
၂၀-သိသာနုယောဂ	၄၄၄
၂၁-သစ္စိကဋ္ဌအဘာဂါနုယောဂ	၄၄၄
ဥဒါန်းဂါထာအနက်	၄၅၂
၂-ပရိဟာနိကထာ	၄၅၂
၁-ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိ	၄၅၂
၂-အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိ	၄၅၃
၃-သုတ္တသာဓနပရိဟာနိ	၄၅၇
၃-ဗြဟ္မစရိယကထာ	၄၅၉
၁-သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ	၄၅၉
၂-သံသန္ဓနဗြဟ္မစရိယကထာ	၄၆၃
၃-ဩဓိသောကထာ	၄၆၅
၄-ဇဟတ်ကထာ	၄၆၇
၁-န သုတ္တာဟရဏကထာ	၄၆၇
၂-သုတ္တာဟရဏကထာ	၄၆၈
၅-သဗ္ဗမတ္တိတိကထာ	၄၇၀
၁-ဝါဒယုတ္တိ	၄၇၀
၂-ကာလသံသန္ဓန	၄၇၁
ဝစနသောဓန	၄၇၃
အတိတစက္ခုပ္ပပါဒိကထာ	၄၇၅
အတိတဉာဏာဒိကထာ	၄၇၅
အရဟန္တာဒိကထာ	၄၇၅
အတိတဟတ္တာဒိကထာ	၄၇၅
အတိတက္ခန္ဓာဒိသမောဓာနကထာ	၄၇၆
ပဒသောဓနကထာ	၄၇၆
သုတ္တသာဓန	၄၇၇
၆-အတိတက္ခန္ဓာဒိကထာ	၄၈၀
၁-န သုတ္တသာဓန	၄၈၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇-ကေစွံ အတ္တိတိကထာ	 ၄၈၀
၁-အတိတာဒိကေစွကထာ	 ၄၈၀
၂-အနာဂတာဒိကေစွကထာ	 ၄၈၁
၈-သတိပဋ္ဌာနကထာ	 ၄၈၂
၉-ဟေဝတ္တိကထာ	 ၄၈၄

ဒုတိယဝဂ်

၁-ပရူပဟာရကထာ	 ၄၈၆
၂-အညာဏကထာ	 ၄၈၉
၃-ကင်္ခါကထာ	 ၄၉၀
၄-ပရဝိတာရဏကထာ	 ၄၉၂
၅-ဝစီဘေဒကထာ	 ၄၉၃
၆-ဒုက္ခာဟာရကထာ	 ၄၉၄
၇-စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ	 ၄၉၅
၈-ကုက္ကုဋ္ဌကထာ	 ၄၉၆
၉-အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာ	 ၄၉၉
၁၀-ဝေါဟာရကထာ	 ၅၀၂
၁၁-နိရောဓကထာ	 ၅၀၄

ဥဒတတိယဝဂ်

၁-ဗလကထာ	 ၅၀၇
၂-အရိယန္တိကထာ	 ၅၀၉
၃-ဝိမုတ္တိကထာ	 ၅၁၀
၄-ဝိမုစ္စမာနကထာ	 ၅၁၀
၅-အဋ္ဌမကကထာ	 ၅၁၁
၆-အဋ္ဌမကဿ ဣန္ဒြိယကထာ	 ၅၁၂
၇-ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ	 ၅၁၄
၈-ဒိဗ္ဗသောတကထာ	 ၅၁၆
၉-ယထာဏမ္မူပဂတညဏကထာ	 ၅၁၆
၁၀-သံဝရကထာ	 ၅၁၈
၁၁-အသညကထာ	 ၅၁၉
၁၂-နေဝသညာနာသညာယတနကထာ	 ၅၂၀

မာတိကာ

ခု

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၄-စတုတ္ထဝဂ်

၁-ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ		၅၂၃
၂-ဥပပတ္တိကထာ		၅၂၄
၃-အနာသဝကထာ		၅၂၅
၄-သမန္နာဂတကထာ		၅၂၆
၅-ဥပေက္ခာသမန္နာဂတကထာ		၅၂၈
၆-ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ		၅၂၉
၇-လက္ခဏကထာ		၅၃၀
၈-နိယာမောက္ကန္တိကထာ		၅၃၃
၉-အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ		၅၃၇
၁၀-သဗ္ဗသယောဇနပ္ပဟာနကထာ		၅၃၈

၅-ပဉ္စမဝဂ်

၁-ဝိမုတ္တကထာ		၅၄၀
၂-အသေခဉာဏကထာ		၅၄၁
၃-ဝိပရိတကထာ		၅၄၂
၄-နိယာမကထာ		၅၄၃
၅-ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ		၅၄၄
၆-သမ္မုတိဉာဏကထာ		၅၄၄
၇-စိတ္တာရမ္မဏကထာ		၅၄၅
၈-အနာဂတဉာဏကထာ		၅၄၆
၉-ပရုပ္ပန္နကထာ		၅၄၇
၁၀-ဖလဉာဏကထာ		၅၄၇

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

၁-နိယာမကထာ		၅၅၀
၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ		၅၅၁
၃-သစ္စကထာ		၅၅၃
၄-အာရမ္ပကထာ		၅၅၄
၅-နိရောဓသမာပတ္တိကထာ		၅၅၅
၆-အာကာသကထာ		၅၅၆
၇-အာကာသော သနိဒဿနောတိကထာ		၅၅၇
၈-ပထဝီဓာတု သနိဒဿနောတိအာဒိကထာ		၅၅၈

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၇-သတ္တမဝဂ်

၁-သင်္ဂဟိတကထာ		၅၆၀
၂-သမ္ပယုတ္တကထာ		၅၆၁
၃-စေတသိကကထာ		၅၆၁
၄-ဒါနကထာ		၅၆၂
၅-ပရိဘောဂမယပုညကထာ		၅၆၅
၆-ဣတော ဒိန္နကထာ		၅၇၀
၇-ပထဝီကမ္မဝိပါကောတိကထာ		၅၇၃
၈-ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာ		၅၇၅
၉-အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ		၅၇၆
၁၀-ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ		၅၇၆

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မ ဝ တိ က ဝ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သိနှင့်ဖွယ်များ

.... ၅၀၁

ကထာဝတ္ထု

.... ၅၀၁

သကဝါဒီ ပရဝါဒီ

.... ၅၀၁

ပုဂ္ဂလကထာ၌ သိနှင့်ဖွယ်

.... ၅၀၁

ပုဂ္ဂလ

.... ၅၀၁

သစ္စိကဋ္ဌ

.... ၅၀၁

ပရမတ္ထ

.... ၅၀၂

သမ္မုတိသစ္စာ

.... ၅၀၂

အတ္တ အစွဲ

.... ၅၀၃

ကာရက, ဝေဒက

.... ၅၀၃

သာမီ, နိဝါသီ

.... ၅၀၃

ဇီဝ, သတ္တ, ပုဂ္ဂလ, ငါ, သူ

.... ၅၀၃

ပရဝါဒီ

.... ၅၀၃

သကဝါဒီ

.... ၅၀၃

၁-ပုဂ္ဂလကထာ

.... ၅၀၄

၁-သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ

.... ၅၀၄

၁-အနုလောမပစ္စနီက

.... ၅၀၄

မဟာဝဂ္ဂ

၁-ပုဂ္ဂလကထာ

.... ၅၀၅

၁-သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ

.... ၅၀၅

၁-အနုလောမပစ္စနီက

.... ၅၀၅

အနုလောမပဉ္စက

.... ၅၀၅

ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ

.... ၅၀၆

ဒုတိယအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ

.... ၅၀၆

ပဋိကမ္မစတုက္က (ပရဝါဒီက အတုန့်ပြန်၍ ရှင်းလင်းမှု

စကား ၄-ရပ်)

.... ၅၀၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပဌမအခြေအရာ အပြစ်တင်ပုံ	 ၅၀၇
ဒုတိယအခြေအရာ အပြစ်တင်ပုံ	 ၅၀၇
နိဂ္ဂဟစတုက္က(ပရဝါဒီက ပြန်၍နှိပ်မှု စကား ၄-ရပ်)	၅၀၈
ဥပနယနစတုက္က (အနုလောမပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ နည်း ၄-မျိုးဖြင့် နှိပ်ပုံကို မိမိက ပြန်၍ နှိပ်ပုံနှင့်အတူဆောင်၍ ပြရာအခန်း)	 ၅၀၈
နိဂ္ဂမနစတုက္က (အနုလောမပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီ၏ နှိပ်ပုံ ၄-မျိုးကို ပြန်၍ ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်ကြောင်းကို နိဂုံးအုပ်သော စကား)	 ၅၀၉
၂-ပစ္စနီကာနုလောမ	 ၅၀၉
ပစ္စနီကပဉ္စက	 ၅၀၉-၅၉၀
ပစ္စနီကပဉ္စက မြန်မာပြန်	 ၅၉၀
ပဌမအခြေအရာ အပြစ်တင်ပုံ	 ၅၉၀
ဒုတိယအခြေအရာ အပြစ်တင်ပုံ	 ၅၉၁
ပဋိကမ္မစတုက္က(သကဝါဒီက အတုန်ပြန်၍ ရှင်းလင်းမှု စကား ၄-ရပ်)	 ၅၉၁
ပဌမအခြေအရာ အပြစ်တင်ပုံ	 ၅၉၁
ဒုတိယအခြေအရာ အပြစ်တင်ပုံ	 ၅၉၂
နိဂ္ဂဟစတုက္က (သကဝါဒီက ပြန်၍နှိပ်မှု စကား ၄-ရပ်)	၅၉၂
ဥပနယနစတုက္က (ပစ္စနီကပဉ္စကတုန်းက ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ နည်း ၄-မျိုးဖြင့် နှိပ်ပုံကို မိမိက ပြန်၍ နှိပ်ပုံနှင့်အတူဆောင်၍ ပြရာစကား)	 ၅၉၃
နိဂ္ဂမနစတုက္က (ပစ္စနီကပဉ္စကတုန်းက ပရဝါဒီ၏ နှိပ်ပုံ ၄-မျိုးကိုပြန်၍ ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်ကြောင်းကို နိဂုံး အုပ်သော စကား	 ၅၉၃
၂-ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ	 ၅၉၄
၁-အနုလောမပစ္စနီက	 ၅၉၄
၃-ကာလသစ္စိကဋ္ဌ	 ၅၉၄
၁-အနုလောမပစ္စနီက	 ၅၉၄
၄-အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ	 ၅၉၅
၁-အနုလောမပစ္စနီက	 ၅၉၅

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၂-ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ၊ ၂-ပစ္စနီကာနုလောမ		၅၉၅
၃-ကာလသစ္စိကဋ္ဌ		၅၉၆
၄-အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ		၅၉၆
၅-သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန (ဩပမ္မစသည် မပါပဲ သစ္စိကဋ္ဌဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ်စသည်နှင့်အတူ နှီးနှောပြရာ စကား ၄-ရပ်)		၅၉၆
၆-ဩပမ္မသံသန္ဓန (သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော ရုပ်နှင့် ဝေဒနာ စသည်တို့သည် တမျိုးတခြားစီ ဖြစ်သကဲ့သို့ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း တမျိုးတခြားစီလော-ဟု ရုပ်နှင့် ဝေဒနာ စသည်ကို ဥပမာပြု၍ နှီးနှောရာ စကားရပ်)		၅၉၈
၇-စတုက္ကနယသံသန္ဓန (နည်း ၄-မျိုးဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ်စသည်တို့နှင့် နှီးနှောရာ စကားရပ်)		၆၀၀
၈-လက္ခဏယုတ္တိ (ပရမတ္ထတရားတို့၏ အမှတ် အသား ဖြစ်သော သပ္ပတ္တယ စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရာ စကားရပ်)		၆၀၂
၉-ဝစနသောဓန (သဒ္ဓါကို သုတ်သင်ရာ စကားရပ်)		၆၀၃
၁၀-ပညတ္တာနုယောဂ (ရှုပီ အရှုပီ စသော ပညတ်တို့နှင့် တကွ ပုဂ္ဂလကို စစ်ဆေး မေးမြန်းရာ စကားရပ်)		၆၀၅
၁၁-ဂတိအနုယောဂ (ဂတိ ပြောင်းပုံကို အဦးပြု၍ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို စစ်ဆေးမေးမြန်းရာ အခန်း)		၆၀၉
သုတ်တော် မြန်မာပြန်		၆၁၀
အိမ်း-ဟူသော အဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ		၆၁၁
၁၂-ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ (ရုပ်စသည်ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂလ ဟူသော နာမည် ပညတ်ကို မေးရာ အခန်း)		၆၁၇
ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ		၆၂၅
ဒုတိယအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ		၆၂၅
၁၃-ပရိသကာရာနုယောဂ (ယောကျ်ားတို့ ပြုအပ်သော ကံ ကမ္မကာရကတို့ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)		၆၂၉
၁၄-အဘိညာနုယောဂ (အဘိညာဏ်ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)		၆၃၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒိ	၆၄၀
ပရဝါဒီပက္ခ	၆၄၀
၁၅-ဉာတကာနုယောဂ (ဉာတကကို မေးစိစစ်ရာအခန်း)	၆၄၀
၁၆-ဇာတိအနုယောဂ (အမျိုးဇာတ်ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)	၆၄၀
၁၇-ပဋိပတ္တိအနုယောဂ (အကျင့်ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)	၆၄၁
၁၈-ဥပပတ္တိအနုယောဂ (ပဋိသန္ဓေကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)	၆၄၁
၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒိ	၆၄၁
သကဝါဒီပက္ခ(၁)	၆၄၁
၁၅-ဉာတကာနုယောဂ	၆၄၁
၁၆-ဇာတိအနုယောဂ	၆၄၂
၁၇-ပဋိပတ္တိအနုယောဂ	၆၄၂
၁၈-ဥပပတ္တိအနုယော	၆၄၂
၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒိ	၆၄၃
သကဝါဒီပက္ခ(၂)	၆၄၃
၁၅-ဉာတကာနုယောဂ	၆၄၃
၁၉-ပဋိဝေဓာနုယောဂ (ပဋိဝေဓကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)	၆၄၃
၂၀-သံဃာနုယောဂ (သံဃာကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)	၆၄၄
၂၁-သစ္စိကဋ္ဌသဘာဝါနုယောဂ (သစ္စိကဋ္ဌ၏ သဘောကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း)	၆၄၅
မှတ်ဖွယ် ခေါင်းစဉ် အကျဉ်း	၆၅၆
အလှူရှင်များ	၆၈၉

မာတိကာများ ပြီးပြီ။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

နိဒါန်း

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး

မော်ကွန်းတိုင်ကြီး

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်လည်း သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ် တချိန်တုန်းက ပေါ်ထွက်လာသည့် အထိမ်းအမှတ် မော်ကွန်း ကျောက်စာတိုင်ကြီး တဆူဖြစ်သည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်လာရသည့် အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြရလျှင် ယခု ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်သည့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ကိစ္စကြီး ပြီးမြောက်အောင်မြင်နိုင်ရန်အတွက်—

လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များ၊

ပစ်ပယ်ရှောင်ကြဉ်ရမည့် အချက်များ—

ဟူသော သင်ခန်းစာများကို ရနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာကျမ်း၏ နိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သိသာရုံမျှ ဖော်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အတိတ်နိမိတ် ကောင်းခဲ့ခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၁၀-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်အနီး ကဏ္ဍမ္မည်သော သရက်ပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူပြီး တလောကလုံးကို သိမြင်ထင်ရှားစေလျက် ရေမီး အစုံအစုံသော တန်းခိုးပြာဋိဟာတို့ကို ပြတော်မူသည်။^၁

မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရား၏ အံ့ဩဖွယ်ရာ တန်ခိုး ပြာဋိဟာတို့ကို ပူးမြော်ရှုမြင်ကြရသောအခါ များစွာသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် ဘုရား

၀။ ဓမ္မ ၄၂။ ဒေဝေါရောဟဏံဝတ္ထု ၁၃၀-မှစ၍။

ဤကျမ်း နှာ ၄-မှစ၍။

တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည် ကိုးကွယ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။

သာသနာတော်မှ အပ တိတ္ထိ ဂိုဏ်းများသည် ဖရို ဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်စီး၍ နေရောင်တောက်သောအခါ ပိုးစုန်းကြူးများ ပျောက်သကဲ့သို့ ပျောက်သွား လေသည်။

တန်ခိုး ပြာဠိဟာကို ပြုပြီးသောအခါ မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ခြေနှစ်လှမ်းမျှဖြင့် ကြွသွားတော်မူသည်။ လူ့ပြည်မှ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ရှိရာ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်မှာ ပဌမ ခြေတလှမ်း ချ၍ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်မှ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ရှိရာ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ် 'ပင် လယ် ကသစ်ပင်ရင်း၌ ခြေတလှမ်းချကာ ၂-လှမ်းမျှ လှမ်းကြွခြင်းဖြစ်သည်။ ၂-လှမ်း၌ လူ့ပြည်မှာ ပဌမ ခြေဖဝါးထား၊ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်မှာ ဒုတိယ ခြေဖဝါးချ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ တတိယခြေဖဝါးချကာ ခြေ ၃- ဖဝါးသာ ချလေသည်။

တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ သိကြားမင်းစံရာ ပင်လယ် ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထားသော ပဏ္ဏုကမ္မလာကျောက်နေရာထက်၌ စံနေတော် မူလျက် မယီတော် ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည့် သန္တုသိတနတ်သားကို အကြီးအမှူး ပြု ကာ စကြဝဠာ ကမ္ဘာတိုက်တသောင်းမှ စုဝေး ရောက်လာကြသည့် နတ် ဗြဟ္မာတို့သား အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့တွင် ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၊ ဝိဘင်းကျမ်း၊ ဓာတုကထာ ကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းများကို ဟောပြီး ၅-ခုမြောက်ဖြစ်သည့် ကထာ ဝတ္ထုကျမ်းကို အခြေခံမူ ဂ-ချက်မျှသာ ဟောသည်။ အပြည့်အစုံမဟော။

အခြေခံမူ ဂ-ချက်။ ။ကထာဝတ္ထုကျမ်း အတွက် အခြေခံမူ ဂ-ချက် ဟူသည်မှာ—

- ၁။ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ
- ၂။ ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ
- ၃။ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ
- ၄။ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ

ဟူ၍ သစ္စိကဋ္ဌ ၄-ချက်ကို—

- ၁။ အနုလောမ ပစ္စနီက
- ၂။ ပစ္စနီကာအနုလောမ

ဟူ၍ အမေး ၂-ချက်စီ မေးသောကြောင့် အခြေခံမူ ဂ-ချက် ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို အပြည့် အစုံ မဟောပဲ အခြေခံမူ ၈-ချက် သာဟောခြင်းမှာ—

နောင်အခါ၌ ငါ၏တပည့် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော သာသနာ၏ အညစ်အကြေးတို့ကို သုတ်သင်လျက် တတိယသံဂါယနာတင်ပွဲတွင် ရဟန်းသံဃာ၏ အလယ်၌ ဤကထာဝတ္ထု ကျမ်းကို သကပက္ခဝါဒငါးရာ ပရပက္ခဝါဒငါးရာ ပေါင်းဝါဒတထောင် ပေါင်း၍ အပြည့်အစုံ ဟောကြားလိမ့်မည်။^၁ ဟူ၍ သိမြင်တော်မူသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ကထာဝတ္ထုကျမ်း အခြေခံမူ ၈-ချက်ချထား ဟောကြားခြင်းသည် ပင်လျှင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့နောက်မှ ယမိုက်ကျမ်းနှင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့လျှင် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ဝါတွင်း ၃-လ ပတ်လုံး အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက် သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့၌ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည် သက်သိမ္မိသို့ အလယ်မှ ပတ္တမြားလှေကား၊ လကျိာဘက်မှ ရွှေလှေကား၊ လက်ဝဲဘက်မှ ငွေလှေကားများ သွယ်တန်းပြီး နတ်ဗြဟ္မာများ ခြံရံလျက် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား ဆင်းသက်ကြွမြန်းတော်မူခဲ့သည်။

ထိုအခါ ကမ္ဘာသားအားလုံးပင် ထင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြင် တွေ့ရှိ ကြရသည်။ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကဓာတ်တခုလုံး အပိတ်အကွယ်အဆုံးအတား မရှိ ငရဲဘုံ နတ်ဗြဟ္မာဘုံများကို တွေ့မြင်ကြရသည်။

ယင်းသို့ အံ့ဩဖွယ် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ တန်ခိုးတော်များကို ဖူးမြင် ကြရသော လူအပေါင်းသည် ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညို ဆည်းကပ်သည့် ဗုဒ္ဓအာသာဝင်များ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေသည်။ ဘုရားဖြစ်ရန် အတွက် လူတိုင်းပင် ဆုတောင်းကြသည်ဟု အဋ္ဌကထာကျမ်း၌ မှတ်တမ်း တင်ထားခဲ့လေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းအတွက် အတိတ်နိမိတ် ကောင်းခြင်း

ဤတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသမျှ စကားရပ်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ကထာဝတ္ထုကျမ်း အပါအဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ဟောရန် တန်ခိုး ပြာဋိဟာများကိုပြပြီး တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ကြွစဉ်တုန်းကလည်း သာသနာမှအပ ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်သွားကြပြီး သာသနာ တော် အရောင် ထွန်းပြောင်ခဲ့သည်။

ကံထာဝတ္ထုကျမ်း အပါအဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ဟောတော်မူပြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်း ကြွမြန်းလာသောအခါ၌ လည်း မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရား၏ တန်ခိုးဂုဏ်ရောင် တိုးတက်ထွန်းပြောင် လာပြန်လေသည်။

ဤသို့ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ ထိန်ဝါ တောက်ပသည့် အချိန်၌ အစပျိုး အခြေတည်ခဲ့ရသော ကံထာဝတ္ထုကျမ်းအတွက် နောင်အပြည့်အစုံ ကံထာဝတ္ထု ကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို ပြုစုစွမ်းဆောင်နိုင်မည့် အတိတ်ကောင်းနိမိတ်ကောင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၁၀-ခုနှစ်တွင် အံဩဖွယ်ရာ ထူးကဲလှစွာသော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏-

တန်ခိုးပြာဋိဟာပြခြင်း၊

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို ဟောခြင်း၊

နတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ လှေကား ၃-သွယ်ဖြင့် ဆင်းသက်ခြင်း-
များကို တလောကလုံး ထင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြင် သိရှိကြသည့်အခါ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသက်ဝင် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြသည်။ သာသနာတော်ကို မကြည်ညိုသည့် သာသနာ့ ဆူးငြောင့်ခလုတ် အမြှုပ်အနယ်များ ကင်းဝေးလျက် သက္ကရာဇ် ၁၄၈-ခုနှစ်အထိ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းလင်းတောက်ပနေလေသည်။

ပဌမသံဂါယနာတင်ခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၈-ခုနှစ် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူသောအခါ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ထိပါးစေမည့် သတင်းစကား တခုကို သံဃမဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မဟာကဿပ ကြားသိတော်မူရသည်။ ယင်းသတင်းစကားမှာ-

တော်ကြပီ ငါ့ရှင်တို့။ မပူကြပါနဲ့။ မငိုကြပါနဲ့။ ငါတို့သည် ရှင်ဂေါတမ (လက်အောက်) မှ လွတ်မြောက်ကြပြီ။ ရှင်ဂေါတမသည် “သင်တို့ ဒါကို လုပ်ကြ၊ ဒါကို မလုပ်ကြနဲ့” ဟု ချုပ်ချယ်ခဲ့သည်။ ယခုတော့ ငါတို့ကြိုက်လျှင် လုပ်၍ မကြိုက်လျှင် မလုပ်ပဲ နေနိုင်ကြပြီ-

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောကြောင့် ပူဆွေးငိုကြွေးကြသည့်ရဟန်းတော်တို့အား ရဟန်းကြီးတပါးက ပြောဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

အရှင်မဟာကဿပသည် ယင်းစကားကို ကြားသိရသောအခါ ရဟန်း သံဃာ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို—

မကွယ်မပျောက်စေရန်

အခြားအယူဝါဒများနှင့် အရောရော အနှောနှော မဖြစ်စေရန် အတည်ပြုသည့် သံဂါယနာပွဲပြုလုပ်ပြီး သံဃနာယကများအား အစဉ်အဆက်ဆောင်ရွက် ထိန်းသိမ်းရမည်ဟု တာဝန်ခွဲဝေ အပ်နှင်းတော်မူလေသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ဤသို့ ပဌမသံဂါယနာပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍—

အရှင်မဟာကဿပသည် အမြော်အမြင်ကြီးမားစွာဖြင့် သာသနာတော်ကို တကယ်ထိပါး ပုတ်ခတ်ခြင်း မပြုလုပ်သေးပဲ ထိခိုက်ရန် အလားအလာရှိသော ရဟန်းကြီး၏ စကားမျှဖြင့် သာသနာတော်သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် အကာအကွယ်ပြုလုပ်စီမံတော်မူခဲ့သည်ကို အလွန်ပင် သတိထား မှတ်သား နာယူထိုက်လှပေသည်။

ပုထုဇဉ် ငမိုက်သားတို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ ရှောင်ကြဉ်ရန် တားမြစ်ချက်၊ လိုက်နာရန် ညွှန်ကြားချက် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် ပညတ်သည်ကိုပင် အပြစ်အနာအဖြစ် မှတ်ထင်ပြီး အတုမဲ့ ဂုဏ်တော်ရှင် မြတ်စွာ ဘုရားကိုပင် ပြစ်မှား တတ်သည်ကိုလည်း သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကြီးစွာသတိထားသင့်သည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာတင်ခြင်း

ယင်းသို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သာသနာတော်ကို အဆက်ဆက်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြရာ နှစ်ပေါင်း တရာခန့်ကြာသောအခါ မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သော အယူဝါဒ ၁၀-မျိုး ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။ ယင်း အယူအဆ ၁၀-မျိုးကို ဝေသာလီပြည်သား ဝဇ္ဇီရဟန်းများက စတင် ယူဆကျင့်သုံးကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ခဲ့ကြသည်။

ယင်း ၁၀-မျိုးမှာ—

- ၁။ ကျွဲစသော သတ္တဝါ၏ ဦးချိုတွင်ထည့်၍ သိမ်းထားသော ဆားကို အလိုရှိသောအခါ ဆွမ်းဟင်းစသည်၌ ထည့်၍စားကောင်းသည်။ အာပတ်မသင့်။
- ၂။ နေ မွန်းတည့်ပြီး အရိပ် လက် ၂-သစ် မကျော်မှီ ဆွမ်း စသော အစာကို စားကောင်းသည်။ အာပတ်မသင့်။

ထိုအခါဝဇ္ဇီရဟန်းတို့က အရှင်မဟာယသသည် သဒ္ဓါတရားရှိသူ ဒါယကာ
တို့ကို စေတနာပျက်အောင် ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်သည်ဟု စွပ်စွဲကာ သတိပေး
သည့် ပဋိသာရဏီယကံကို ပြုလုပ်ရန် စိုင်းပြင်းကြသည်။ အရှင်မဟာယသ
ကလည်း ဒါယကာတို့ထံ သွား၍ ဘုရားဟော အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ ဥပတ္တိလေသ
သုတ်^၁ လာ အတိုင်း—

- ၁။ တိမ်တိုက်
- ၂။ ဆီးနှင်း
- ၃။ မြူခိုး
- ၄။ ရာဟု

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် လနှင့်နေတို့၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သကဲ့သို့—

- ၁။ အရက်သေရည် သောက်ခြင်း
- ၂။ မေထုန်မှီဝဲခြင်း
- ၃။ ရွှေငွေကိုခံယူခြင်း
- ၄။ မှားယွင်းစွာ အသက်မွေးခြင်း—

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည်လည်း ရဟန်းသူမြတ်တို့၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သည်
ဟူ၍လည်း ဖြေရှင်း ဟောပြောတော်မူသည်။

ထို့ပြင်လည်း မဏိစူဠကရွာစားကြီးအား မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်
မူသည့်—

ရွာစား.... ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေသည် မအပ်။
ဘုရားသားတော်ရဟန်းတို့သည် ရွှေငွေကို မသာယာကုန်၊ မခံယူကုန်၊
ပတ္တမြားနှင့် ရွှေကို ပစ်ပယ်ကြကုန်၏။ ရွှေငွေမှကင်းဝေးကြကုန်၏။
ရွှေငွေအပ်လျှင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးလည်း အပ်ပေလိမ့်မည်။ ကာမဂုဏ်
ငါးပါးအပ်လျှင် မုချဘုရားသားတော် ရဟန်းမဟုတ်ဟူ၍ မှတ်ထား
လိုက်ပါ ဟူသော စကားတော်များကိုလည်း ပြန်လည် ဟောကြား
တော်မူသည်^၂။ ရွှေငွေကိုမခံအပ်ကြောင်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
ညွှန်ပြ ဟောကြားတော်မူသည်^၃။

ထိုအကြောင်းများကို သိသောအခါ ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် အရှင်မဟာယသ
အား ဥက္ကေပနိယကံပြု၍ နှင်ထုတ်ရန် ဝိုင်းလာကြရာ အရှင်မဟာယသသည်
ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်ပျံ၍ ကောသမ္ဘိပြည်သို့ ပြန်ကြွခဲ့ရသည်။

၁။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ နှာ ၃၆၂။
၂။ အရှင်ယသ၏ စကားတော်များ အပြည့်အစုံကို စူဠဝါပါဠိနှာ ၄၉၂၊ မှစ၍ရှုပါ။
၃။ ပါရာဇိကပါဠိ ၁၄၄။

ထို့နောက် အရှင်မဟာယသသည် အရှင်သမ္ဘူတ၊ အရှင်ရေဝတစသော လဇ္ဇိ မဟာထေရ်ကြီးများအား ဝဇ္ဇိ ရဟန်းတို့၏ အဓမ္မ ဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို လျှောက်ထား၍ ဓမ္မဝိနယနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန် အစည်းအဝေး ပင့်ဖိတ်သည်။

ဝဇ္ဇိတိုင်းသား ရဟန်းများသည်လည်း အရှင်ရေဝတထံ ချဉ်းကပ်၍ ပရိက္ခရာလှူပြီး လာဘ်ထိုးကာ သူတို့ဘက်ပါအောင် ဆွဲကြသည်။ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရသောအခါ အရှင်ရေဝတ၏တပည့်ကြီး အရှင်ဥတ္တရကို လာဘ်ထိုးပြီး ပရိယာယ်ဖြင့် ဆွဲဆောင်ကြပြန်သည်။ မည်သို့မျှ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရချေ။

ဤသို့ဖြင့် တဘက်နှင့်တဘက် သူမှန်ကိုယ်မှန်ငြင်းခုံယင်း အင်အားစုကြသည်။ အဓိကရုဏ်း ပြင်းထန်ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ပေသည်။

ထိုအခါ ယင်း ၁၀-မျိုးကို နှစ်သက်လက်ခံသော ရဟန်းများနှင့် မနှစ်သက် ငြင်းပယ်သော ရဟန်းများ ငြင်းခုံကြလေရာ အရှင်အာနန္ဒာ၏တပည့် သက်တော်ထင်ရှားရှိသည့် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးလိုက်ရသော—

- အရှင်ယသ
- အရှင်ရေဝတ
- အရှင်သဗ္ဗကာမိ
- အရှင်သောဘိတ
- အရှင်သာဠ

တို့ကြီးမှူး၍ သံဃာ့အစည်းအဝေးပြုလုပ်ကာ စစ်ဆေးပြီး ဝိနည်းအထောက်အထား ခိုင်လုံစွာဖြင့် ယင်း ၁၀-မျိုးသော အယူအဆကို အဓမ္မဝါဒအဖြစ် ကြေငြာချက်ထုတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ရဟန်းတော်ပေါင်း တသန်း နှစ်သိန်းမှ ရွေးချယ်လိုက်သော ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ခုနစ်ရာတို့သည် ဒုတိယအကြိမ် တရားတော်များကို အတည်ပြုပြီး သံဂါယနာတင်တော်မူကြသည်။

ရှုံးသောဘက်မှ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းတော်များသည် သံဂါယနာပွဲသို့ မတက်ရောက်ပဲ အခြား အသိဉာဏ်အားနည်းသည့် ရဟန်းသံဃာများကို စည်းရုံးသွေးဆောင်ကာ ရဟန်းတသောင်း ပါဝင်သည့် သီးခြားစင်ပြိုင် သံဂါယနာတင်ပွဲ ပြုလုပ်ကြသည်။ မိမိတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံသိကဂိုဏ်းဟု အမည်ပေးကြသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ရသော အကြောင်း ၁၀-ပါးကို စိစစ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် သိမ်မွေ့နက်နဲသည့် တရားဓမ္မဆိုင်ရာ အယူအဆ ကဲ့လဲ့မှုမဟုတ်ပေ။ သာမန် စားသောက် ဝတ်ဆင်ရေး အတွက်မျှသာဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ငြင်းခုံမနေပဲ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပြီးမှ စားသောက် ဝတ်ဆင်မည်ဆိုလျှင် မလိုက်နာ မဆောင်ရွက်နိုင်စရာ အကြောင်း မရှိပေ။ မြတ်စွာ ဘုရားကို၎င်း၊ တရားတော်ကို၎င်း လေးစားကြည်ညိုသူများအဖို့ လွယ်ကူစွာ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သင့်ပေသည်။

ဤကိစ္စ၌ သိက္ခာပုဒ် ဝိနည်းတရားများကို ကျင့်သုံးချင်လို့ ရဟန်းဘဝရောက်ပြီးမှ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုပဲ စားသောက် ဝတ်ဆင်နိုင်ရန် အပြင်း အထန် အကြောက်အကန် အရှုံးမပေးတမ်း ငြင်းခုံခြင်းဖြင့် သံဃာဂိုဏ်းကဲ့မူ ဖြစ်ရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ကောင်းကြောင်း မှတ်သား ထားသင့်သည်။

အထူးသဖြင့် ၁၀-ခုမြောက် နိပါတ်ဖြစ်သည့် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်း နှင့် ပတ်သက်၍ အရှင်မဟာယသ၏ ရွှေငွေကို မခံယူသင့်ကြောင်း ပြောဟောချက်တို့သည် ခိုင်မာလှပေသည်။ ဓမ္မဝိနယနှင့် ညီညွတ်လှပေသည်။ ဆင်ခြင်တတ်၍ လမ်းမှန်ကြိုက်သူတယောက် အမြင်ဖြင့် ကြည့်မည်ဆိုကလည်း ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး သင့်လျော်အပ်စပ်သည့် စားဝတ်နေရေး ပြည့်စုံအောင် ဒါယကာတို့က ပေးလှူထားသည့် ရဟန်းတော်များအတွက် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ရွှေ ငွေ မခံယူအပ်ဟု တားမြစ်မှုထင်ရှားလျှင် ရွှေ ငွေကို မခံယူပဲ နေနိုင်လောက်ပြီဟု ယူဆပေသည်။ သို့ပါလျက် ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် အလျှော့မပေးပဲဓမ္မဝါဒီအရှင်မဟာယသအား ဒါယကာများနှင့် ရန်တိုက်ပေးခြင်း၊ အင်အားသုံး အကြပ်ကိုင်ခြင်း၊ လာဘ်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အနိုင်ယူရန် ကြိုးစားကြသည်ကိုလည်း သတိပြု မှတ်သားထားသင့်လှသည်။

နောက်ဆုံး ဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတော်များ အားကောင်း၍ မိမိတို့ အဓမ္မဝါဒီများက ရှုံးနိုင်သောအခါ အခြားဉာဏ်ပညာ အားနည်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းပြီး သံဃာဂိုဏ်းခွဲကာ စင်ပြိုင်သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့လျှင် အဓမ္မဝါဒီ အလဇ္ဇီတို့သည် ဘယ်သူသေသေ
ငတေမာလျှင် ပြီးရောဟု သဘောထားတတ်သည်ကိုလည်း
သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်ရာ၌
အလစ်မပေးပဲ ကြီးလေးစွာ သတိပြု ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

တတိယသံဂါယနာတင်ခြင်း

သာသနာပြုမင်း ပေါ်ထွက်လာခြင်း။ ။အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း
သာသနာတော် အားနည်းလျက်
ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေးဖြစ်နေချိန်တွင် ပြာဟ္မဏဝါဒကို စွဲယူ၍ ပုဏ္ဏားတို့ကို ကိုးကွယ်
ဆည်းကပ်သည့် အသောကအမည်ရှိ ဘုန်းလက်ရုံး တန်ခိုးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံ
သော ဧကရာဇ်မင်းတပါး ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

အသောကမင်းကြီးသည် မိဘအစဉ်အဆက် ပြာဟ္မဏဝါဒကို ယုံကြည်
ကိုးကွယ်သောကြောင့် ပုဏ္ဏားတို့ကို၎င်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တက္ကတွန်း
ပရိဝီဇီတို့ကို၎င်း ပင်ဖိတ်၍ နန်းတော်ရှေ့ ကွက်လပ်၌ အမြဲ ကျွေးမွေးလှူဒါန်း
သည်။ နေ့စဉ် အလှူခံ ၆-သောင်းမျှ ရှိပေသည်။

တနေ့သောအခါ မင်းကြီးသည် နန်းတော်ပေါ်မှနေ၍ ထိုအလှူခံတို့ကို
ကြည့်ရှုသောအခါ အဝတ်အဆင် အသွင်အပြင် ဟန်အမူအရာအမျိုးမျိုးဖြင့်
ကယောက်ကယက် မမြဲမသက် တိုးဝေလှလှပြီး အစားအစာ အလှူခံယူ
စားသောက်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

ဤသို့သော မဖွယ်မရာတို့ကို တွေ့မြင်ရလျှင် မင်းကြီးသည် စုံစမ်းလိုသော
ကြောင့် ယင်း အလှူခံအားလုံးကို စည်းဝေးစေလျက် နန်းတော်တွင်း၌ နေရာ
များကို အယုတ် အလတ် အမြတ် အမျိုးမျိုးခင်းထားပြီး “သင့်လျော်ရာမှာ
ထိုင်ကြပါ”ဟု ပြောကြားသည်။ ထိုအခါ အလှူခံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအားလုံးသည်
ယုတ်ညွန့်မိန့်ကျသော နေရာမှာသာ ထိုင်နေကြသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့်
“ဤ အလှူခံတို့ သန္တာန်၌ တရားထူး၊ တရားမြတ် မရှိနိုင်”ဟု သိရှိပြီး ထိုက်သင့်
သလို အစားအစာများကို လှူဒါန်းပေးကမ်းလိုက်သည်။

သာသနာ့ သားကောင်း ရတနာ။ ။ဤသို့ မင်းကြီးသည် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်
သည့် အယူဝါဒအပေါ်၌ အားမလို
အားမရ ဖြစ်နေစဉ် တနေ့တွင် ဣန္ဒြေသိက္ခာ တည်ကြည် ငြိမ်သက်စွာဖြင့်
ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သာမဏေငယ်တပါး ကြွသွားသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ
နန်းတော်တွင်းသို့ ပင့်စေပြီး “သင့်လျော်ရာ ထိုင်ပါ”ဟု လျှောက်သည်။

သာမဏေငယ်လည်း အခြေအနေကို ကြည့်ရှုလေ့လာသောအခါ မိမိတက် အကျင့်သီလ မြင့်မြတ်သူကို မမြင်သောကြောင့် ရာဇပလ္လင်ပေါ်သို့ တက်၍ ထိုင်သည်။ ဆွမ်းကပ်သောအခါ၌လည်း သာမဏေသည် မိမိနှင့် သင့်လျော်ရုံ အလှူခံ၍ ကြည့်ညှိဖွယ်ရာ သိက္ခာပုဒ်နှင့်အညီ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။

ဤအခြင်းအရာများကို ဖူးမြင်ရသော မင်းကြီးသည် အလွန် ကြည်ညို သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွားကာ “အရှင်၏ဆရာ ဟောပြောသော အဆုံးအမကို ဟောပါ”ဟု လျှောက်သည်။ သာမဏေသည် ဓမ္မပဒပါဠိတော်လာ အပ္ပမာဒ ဝဂ်ကို ဟောမည်ဟု စိတ်ကူးပြီး—

အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ၊ မောဒေါ မစ္စုနော ပဒံ။

မမေ့လျော့ခြင်းသည် မသေခြင်း အကြောင်း ဖြစ်သည်။ မေ့လျော့ ခြင်းသည် သေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟူ၍ အစဂါထာ၏ ပဌမပါဒကို ရွတ်ဆိုလိုက်လျှင်—

“သိပါပြီ အရှင်ဘုရား အဆုံးသတ်ပါတော့”

ဟူ၍ မင်းကြီးက လျှောက်ထားလေသည်။

တရားဆုံးလျှင် မင်းကြီးသည် သာမဏေကို၎င်း၊ သာသနာတော်ကို၎င်း ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီး သရဏကို ၃-ပါးနှင့် ၅-ပါးသီလကို ဆောက်တည်သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများအား လူနေသည့် အလှူဝတ်များကို ဖြုတ်ပယ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ အား လှူဒါန်းသည့် အသောကာရုံမည်သော ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက် လုပ်လှူဒါန်းသည်။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော် ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကို ရည်မှန်း၍ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ ကျောင်းပေါင်း စေတီပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်စီ တည်ဆောက် လှူဒါန်းသည်။ တနေ့ တနေ့၌ ပါဠိလိုပုတ် နေပြည်တော်တွင် ကျောင်း သင်္ကန်း ဆွမ်း ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးအတွက်ပင် ငါးသိန်းကုန် လှူဒါန်းသည်။

သာသနာ့အမွေကို ခံယူနိုင်ရန်အတွက် ညီတော်အရင်း ခဏ်ဓမ္မစံ တိဿ မင်းသားနှင့် သားတော် မဟိန္ဒမင်းသား၊ သမီးတော် သဗ္ဗမိတ္တာမင်းသမီး၊ တူသမက်တော် အင်္ဂုဗြဟ္မမင်းသားတို့ကိုလည်း ရဟန်းဝတ်၍ သာသနာ့ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်စေသည်။

ကျောင်းများ စေတီများကို အပြီးသတ် လှူသည့်ပွဲတော် ကျင်းပသောအခါ ထိုပွဲသို့ ရဟန်းယောက်ျားပေါင်း ကုဋေရှစ်ဆယ်၊ ရဟန်းမိန်းမပေါင်း တသန်း ခြောက်သိန်း တက်ရောက်သည်။ ထိုတွင် ရဟန္တာပေါင်း တသိန်း ပါဝင်သည်။

ဤသို့လျှင် သာသနာတော်ကြီးသည် အလွန် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် လာဘဂ္ဂ ခေ၍ အလှူအဒါန အခံရဆုံးဖြစ်၍ ယသဂ္ဂ ခေ၍ အခြံအရံ အများဆုံး ဖြစ်လာလေသည်။

သာသနာ၌ အရှုပ်အထွေး ဖြစ်လာခြင်း။ ။ ယင်းသို့ သာသနာတော်ကြီး ဘုန်းမီးနေလ ထွန်းတောက်ပ လာသောအခါ သာသနာပ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ မထင်မရှား စားရေး ဝတ်ရေး အခက်အခဲ အကြပ်အတည်း ဖြစ်သွားကြသည်။ ထိုအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကြံရာမရ ဖြစ်ကြကာ သာသနာတော်တွင်းသို့ တရားသောနည်း မတရားသော နည်းများကို သုံးလျက် ဝင်ရောက်လာကြသည်။

တရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ကြည်ညို ယောင် လိုလား နှစ်သက်ယောင်ပြုလျက် မဟာထေရ်ကြီးများကို လျှောက်ထား တောင်းပန်ပြီး ဝိနည်းဓမ္မကံနှင့်အညီ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူ ဝင်ရောက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မတရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ မည်သည့် ရဟန်း သံဃာ တော်ထံမှာမှ နှစ်သက် သဘောတူညီမှု မယူပဲ မိမိသဘောအတိုင်း ခေါင်းတုံးရိပ် သင်္ကန်းဝတ်ပြီး ရဟန်းအမည်ကို ခံယူနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ နည်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သာသနာတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက် လာကြသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် သာသနာတွင်း ရောက်ပြီး မိမိတို့ ခြေကုပ်ရ အင်အားရှိလာသောအခါ အရပ်ဒေသအမျိုးမျိုးရှိ ကျောင်းတိုက်များသို့ သွားရောက်နေထိုင်ကြသည်။ ဥပုသ် ပဝါရဏာ ပြုကြသည်။ သံဃကံ ဂဏကံ များကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ သာသနာတော်၌ အနယ် အမြို့ပုံ ထားအောင် အညစ်အကြေးဖြစ်အောင် ဆူးငြောင့်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကြသည်။ သာသနာပျက်စီးရေးကိုသာ ဦးတည်လျက် မတရားဘက်ကသာ ရပ်တည်ကြ သည်။ ဝိနည်း ဓမ္မကံနှင့်အညီ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရနိုင်တော့ပေ။ မီးကို လုပ်ကျွေးခြင်း၊ မုန့်တည့်ချိန်၌ လဟာပြင်တွင် ရွှေနောက် ဝဲယာ မီးဖိုထား လျက် အပူငါးပါး (ပဉ္စာတပ) အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ နေကို ရှိခိုးခြင်းစသော မိမိတို့ အယူဝါဒအတိုင်း သာသနာနှင့် မသင့်လျော်သော မိစ္ဆာအကျင့်များ ကျင့်ကြသည်။ သာသနာ၌ ရဟန်းတု ရဟန်းဆိုးများ ရှုပ်ထွေးပေလိမ့်လျက် ရှိနေသည်။

ထိုအခါ ရဟန်းကောင်းတို့သည် ရဟန်းဆိုး ရဟန်းတုတ္တိနှင့် ဥပုသ် ပဝါရဏာ မပြုနိုင်အောင်ဖြစ်ပြီး အသောတာရုံ ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ၇-နှစ် တိုင်တိုင် ဥပုသ်ပြုခြင်း ကင်းပြတ်သွားလေသည်။

သံဃာ့ညီညွတ်ရေး။ ။ ယင်းသို့ သာသနာတော်တွင်း၌ ကသောင်းကနင်း ဖြစ်လျက် ဥပုသ် ပဝါရဏာမျှ မပြုလုပ်နိုင်ကြသည်ကို သိရှိရသော အာသောကမင်းကြီးသည် သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက် ရန် အမတ်တယောက်ကို အာဏာပေး စေခိုင်းလိုက်သည်။ ထို အမတ်သည် မင်းကြီးအား “မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း”ဟု ပြန်မမေးမလျှောက် ဝံ့သောကြောင့် အခြားအမတ်များအား မေးသောအခါ—

“ဒါ ဘာခက်လို့လဲ တိုင်းသူပြည်သားတွေ အမိန့် မနာခံလျှင် တော့ သတ်ပစ်တာပဲ။ အခုလဲ ညီညွတ်ရေးအလုပ်ခိုင်းလို့မရ၊ ဥပုသ် ပဝါရဏာ အတူ မပြုနိုင်ဘူးဆိုလျှင် အဲဒီ ရဟန်းကို သတ်ပစ်လိုက် ရဲ့ပဲ”

ဟူ၍ ပြန်ပြောကြလေသည်။ ဤသို့ အမတ်များ၏ ပြောကြားချက်ကို မှတ် ယူပြီး ကျောင်းတိုက်သို့ သွား၍ ရဟန်းသံဃာများကို စည်းဝေးစေကာ အတူတပေါင်းတည်း ဥပုသ်ပြုခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့သည် ကား “အလဇ္ဇီ ဒုဿီလ ရဟန်းနှင့်အတူ ပစ္စယသမ္ဘောဂ ဓမ္မသမ္ဘောဂ မပြုရ” ဟူသော ဝိနည်းတော်အရ ထိုရဟန်းဆိုးများနှင့်အတူ ဥပုသ်ပြုရန် ငြင်းဆန် ကြသည်။

ထို အာဏာရအမတ်သည် ငြင်းဆန်သော ‘ရဟန်းများကို ဓားဖြင့် ခေါင်း ဖြတ်၍ သတ်ပစ်လေသည်။ ဤသို့ အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းတော် များကို သတ်ရာ မင်းကြီး ညီတော် အရှင်တိဿသည် ကြည့်မနေနိုင်တော့ပဲ မိမိကိုသတ်ရန် ဝင်၍ အသတ်ခံလေသည်။ ထို အမတ်သည် မင်းကြီး၏ညီ အရင်း အိမ်ရှေ့မင်းသားဖြစ်သောကြောင့် မသတ်ဝံ့ပဲ မင်းကြီးထံ ပြန်၍—

“ကျွန်တော်မျိုး သံဃာ့ညီညွတ်ရေး လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမိန့် မနာခံပဲ ဥပုသ် မပြုသော ရဟန်းများကို နှိမ်နင်း သတ်ဖြတ်ရာ ညီတော် အရှင်တိဿကို သတ်ရမည့်အခြေအနေ ဖြစ်နေပါကြောင်း” သံတော်ဦးတင်လေသည်။

အကြောင်းစုံသိရသောအခါမင်းကြီးလည်းအလွန်ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်လျက် မှားလေပြီဟု အလွန် စိတ်ပူပန်သောက ရောက်ရလေသည်။

၁။ အကျယ်ကို ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာနာ ၃၀-မှ စ၍၊ ပစ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ နာ ၁၀၉-မှ စ၍ ဤကျမ်း နာ ၁၆-မှ စ၍ ရှုပါ။

မင်းကြီးသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပူပန်မှုကို ပြောအေးစေရန် နည်းလမ်းရှာပါသော်လည်း လွယ်လွယ်နှင့် မရနိုင်ပေ။ နောက်ဆုံးတွင်မှ ဝေရဝါဒဗုဒ္ဓဝါဒီခေါင်းဆောင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိယ ထေရ်အရှင်မြတ်၏ ဂုဏ်သတင်းကို ကြားသိရသောကြောင့် အရှင်မြတ်အား ပင့်စေသည်။ အရှင်မြတ်သည်—

“အရှင်ဘုရားအား မင်းကြီးခေါ်သည်”

ဟု ပြောဆို၍ လာပင့်သောကြောင့် ၂-ကြိမ် တိုင်တိုင် မကြွလာပဲ နေသည်။ နောက်ဆုံးအကြိမ်၌—

အရှင်ဘုရား သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်နေပါသည်။ တပည့်တော်များ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်တော်မူပါ။

ဟု လျှောက်ထားပင့်သောအခါမှ ကြွလာတော်မူသည်။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိယ အရှင်မြတ် ကြွရောက်လာသောအခါ မင်းကြီးသည် ရဟန်းများကို အမတ်သတ်ရာ၌ မိမိအပြစ် ရှိ-မရှိ ကို မေးလျှောက်သည်။ အရှင်မြတ်သည်—

မင်းကြီးသည် ဤအမတ်အား ရဟန်းတွေကို သတ်စေလို၍ ခိုင်းသည်မဟုတ်။ သံဃာညီညွတ်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်သာ ခိုင်းသည်။ အမတ်က မလိမ္မာသောကြောင့်သာ သတ်ခြင်းဖြစ်၍ မင်းကြီးမှာ အပြစ်မရှိပါ။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း—

“ငါဘုရားသည် စေတနာကို ‘ကံ’ ဟု ဟောသည်။ စေတနာဖြင့် နှိုးဆော်၍သာလျှင် ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် ကံကို ပြုလုပ်သည်”

ဟု ဟောတော်မူပါသည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားချက် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်နှင့် တိတ္ထိရဇာတ်တို့ကို ကိုးကား၍ ဖြေဆိုသောအခါမှ မင်းကြီး စိတ်ချမ်းသာမှု ရသွားလေသည်။

သာသနာသန့်ရှင်းရေး။ ။ ထို့နောက် အသောကမင်းကြီးသည် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိယနှင့် တိုင်ပင်၍ သာသနာ့အညစ်အကြေး ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်များကို သုတ်ဖင် ရှင်းလင်းသည်။ ရှင်းလင်းပုံမှာ ဤသို့ဖြစ်၏။

အာသောကာရုံကျောင်းတော်ကြီး၌ ရဟန်းသံဃာတို့ကို မိမိတို့ အယူဝါဒတူရာ စုပေါင်းစေ၍ အသီးအသီးသောဂိုဏ်းတို့မှ ခေါင်းဆောင်တပါးစီကို ရွေးထုတ်ပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား အဘယ်အယူရှိသနည်းဟု မေးသည်”။

ယင်းသို့မေးသောအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို မသင်ယူဘူးသောကြောင့် မိမိတို့ နားလည်ထားသည့်အတိုင်း သဿတဝါဒီ ဖြစ်သည်။ ကေစွသဿတဝါဒီ ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် မိစ္ဆာဝါဒများကိုသာ ဗုဒ္ဓဝါဒဟု အလွဲလွဲ အမှားမှား ဖြေဆိုကြသည်။ ထို့ပြေဆိုချက်အရ ယင်း ရဟန်းများဦးဆောင်သည့် အုပ်စုများကို ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အဝတ်ဖြူများကိုပေးကာ လူဝတ်လဲစေသည်။ အားလုံး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပေါင်း ၆-သောင်းခန့် လူဝတ်လဲကြရသည်။

ကျန်ရှိနေသည့် ရဟန်းတော်များကမူ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ ဖြစ်သည်”ဟု ဖြေကြသည်။ ယင်းသို့ဖြေသည့် ရဟန်းတော်များကိုသာ ရဟန်းစစ် ရဟန်းမှန်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ သာသနာ၌ ဆက်လက်နေခွင့် ပေးသည်။

သာသနာတည်တံ့ရေး။ ။ထိုအခါ ထေရဝါဒီလဇ္ဇီပေသလ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းစစ်များချည်း ဖြစ်သောကြောင့် သံဃာတော်များ ညီညွတ်မှုကိုရရှိပြီး အတူတကွ ဥပုသ်ပြုတော်မူကြသည်။ ထိုဥပုသ်ပြုပွဲ၌ ရဟန်းတော်ပေါင်း ၆-သိန်း တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်သည် နောင်အခါ၌ သာသနာတွင် အငြင်းပွားမှုမဖြစ်ပွား သာသနာတော်တည်တံ့ရေးအတွက် မှားယွင်းသော အယူအဆပေါင်းများစွာကို နှိမ်နင်း၍ အယူအဆ အစစ်အမှန်များကို ဖော်ပြသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက်မှ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ တေဝိဇ္ဇာဓရ တိပိဋကဓရ ရဟန်းတော်ပေါင်း တထောင်ကို ရွေးချယ်၍ တတိယသံဂါယနာ တင်တော်မူသည်။

သာသနာပြန့်ပွားရေး။ ။တတိယသံဂါယနာ တင်ပြီးသောအခါ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ သာသနာပြန့်ပွားစေရန် ရည်ရွယ်၍ ၉-တိုင်း ၉-ဌာနသို့ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ စေလွှတ်၍ သာသနာပြုစေသည်။ စေလွှတ်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ မဇ္ဈန္ဒိကမထေရ်ကို ကသိုရတိုင်း ဂန္ဓာရတိုင်းသို့ ကြွစေသည်။
- ၂။ မဟာဒေဝမထေရ်ကို မဟိံသကမဏ္ဍလသို့ ကြွစေသည်။
- ၃။ ရက္ခိတမထေရ်ကို ဝနဝါသီသို့ ကြွစေသည်။
- ၄။ ယောနကဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို အပရန္တကသို့ ကြွစေသည်။
- ၅။ မဟာဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို မဟာရဋ္ဌသို့ ကြွစေသည်။
- ၆။ မဟာရက္ခိတမထေရ်ကို ယောနကလောကသို့ ကြွစေသည်။

၇။ မဇ္ဈိမထေရ်ကို ဟိမဝန္တဒေသသို့ ကြွစေသည်။

၈။ သောဏနှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ကို သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ ကြွစေသည်။

၉။ မဟိန္ဒမထေရ်ကို သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွစေသည်။

ဤသို့လျှင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ကို ဆရာပြု၍ သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ယင်းသို့ သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်စဉ် ကျမ်း၏ ဖွင့်ဆိုရာ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ) ဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုအဘိဓမ္မာကျမ်းကြီးလည်း ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပေသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ ဒုတိယသံဂါယနာ အပြီးမှစ၍ တတိယသံဂါယနာအထိ ဖော်ပြခဲ့သည့် အကြောင်း အရာများကို သုံးသပ်ကြည့်မည့် ဆိုလျှင် အထူးသတိပြု မှတ်သားသင့်သော အချက်အလက်များကို တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာမှစ၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို အမျိုးမျိုးယူဆ၍ ဂိုဏ်းများ ခွဲထွက်ကြပြီး သူတစ်ဦး ၁၂၀၀၀ မင်း ပြုလုပ်နေကြသည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်မှုကြောင့် အဇာတသတ်မင်း၊ ကာဠာသောကမင်းတို့တိုင်အောင် မင်းအဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း ခံရသော ဗုဒ္ဓဘာသာကြီးသည် နောက်ဆက်လက်၍ အုပ်ချုပ်သော မင်းတို့ လက်ထက်၌ ကိုးကွယ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပစ်ပယ်ခံရသော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။

သာသနာတော်၌ ယင်းသို့ အငြင်း အခုံများ၍ ဂိုဏ်းကွဲများလာလျှင် အားနည်းလာတတ်သည့် သဘောကို သာသနာတော်ကို ကြည့်ညှိသူများ အထူးသတိပြုထားသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ တန်ခိုးရှိသော မင်းများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပစ်ပယ်၍ ဗြာဟ္မဏဝါဒကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ် လာခဲ့ကြရာ ဗိန္နုသာရမင်း သားတော် အာသောကမင်းတိုင် ရောက်လာသောအခါ နိဂြောဓ သာမဏေငယ်ကို အကြောင်းပြု၍ သာသနာတော်ကြီးသည် ပြန်လည်၍ တန်ခိုးတက်လာကာ မင်းများ အကိုးကွယ်ခံရသောဘဝသို့ရောက်ရှိလာခဲ့ပြန်သည်။

နိဂြောဓသာမဏေငယ်သည်—

သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ဝတ်ဆင်သည်။

သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ သွားလာသည်။

သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ကြည့်ရှုသည်။

ဤအခြင်းအရာကို မြင်ရသော အာသောကမင်းကြီးသည် မြင်လျှင်မြင်ခြင်းပင် ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ပင့်ခေါ်စေပြီး စုံစမ်းသည်။ တရားဟောခိုင်းသည်။ သာမဏေသည် ရှင်ဘုရင် သဘောတို့ မနောခွေ့နိုင်အောင် အပ္ပမာဒ တရားကိုဟောပြသည်။

ဤသို့ နိဂြောဓသာမဏေတပါးတည်း၏ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေရာဇ် ရှင်ဘုရင်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သာသနာပြုမင်းကြီး ဖြစ်လာခဲ့၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများမှာ မင်းစိုးရာဇာတို့၏ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပြိုကွဲပျက်စီး သွားတော့သည်။ သာသနာတော်ကြီးသည် တန်ခိုးတောက်ပ၍ နိုင်ငံတော်ဘာသာကြီး ဖြစ်လာရပေသည်။

သာမဏေငယ်များနှင့် သာသနာတော်

ဤသည့် ဖြစ်ရပ်ကို ထောက်ထား၍ “တယောက်ကောင်းလျှင် တသောင်း ဗိုလ်ခြေ ညက်ညက်ကျေ။ သစ်တပင် ကောင်းတော့ ငှက်တသောင်း ခိုရသည်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံအရ ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်များပင်လျှင် သာသနာတော် ထွန်းလင်းတောက်ပရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို သတိပြု မှတ်သားထားသင့်လှပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်များကိုလည်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကိုရှိသေလေးစားစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးအောင် တရားတော်ကို တတ်သိ ကျွမ်းကျင်အောင် သင်ကြား ပေးထိုက်လှပေသည်။

ရဟန်းတော်များ ကွဲပြားခြင်း၏အပြစ်

ထို့ပြင်လည်း “နှားကွဲလျှင် ကျားဆွဲတတ်သည်။ အညှီရှိလျှင် ယင်အုံတတ်သည်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံများရှိသည့်အတိုင်း သာသနာ့ဝန်ထမ်းရဟန်းတော်များ ကွဲပြား၍ မညီမညွတ်ဖြစ်လျှင် ဘာသာခြား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများကလည်း ရောနှောပါဝင်ပြီး သာသနာပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်တတ်ကြသည်ကိုလည်း ဤအဖြစ်အပျက်က သရုပ်ဖော်နေသည်ကို မမေ့သင့်ကြပေ။

အာဏာရှိသူများ လတိပြုရန်

ဗဟိန္ဒ သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးက သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာပေးလိုက်သည့် မလိမ္မာသည့်အမတ်သည် သာသနာတော်တွင်း သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အာဏာဖိဆန်သူများနှင့် အလားတူသဘောထားပြီး ရဟန်းတော် အများအပြားကို သတ်ဖြတ်မိသည့် မှားယွင်းသော ဖြစ်ရပ်သည်လည်း ယင်းသို့ မမှားမယွင်းရုံအောင် သာသနာသန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ကြသူများ သတိထားရမည့် အဖြစ်အပျက်တခုဖြစ်ပေသည်။

ဤတွင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အထွတ်အထိပ်ရောက် ပေါက်မြောက် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည့် အချိန်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျ ချမှတ်ထားသော မာတိကာစဉ်နှင့်အညီ တတိယသံဂါယနာတင် ဦးစီးနာယက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားသောကြောင့် အဘိဓမ္မာကျမ်းကြီး ဖြစ်သည်ကိုမူကား အထူးသတိပြု မှတ်သားသင့်လှပေသည်။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီး

ကထာဝတ္ထုကျမ်းပုံမာဏ။ ။ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် တတိယ သံဂါယနာ တင်ချိန် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်ကား သာသနာတော်၌ ထိုစဉ်အခါက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ မှားယွင်းသော အယူအဆများကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်၏။ နောင်အခါဖြစ်လတ္တံ့သော မှားယွင်းသော အယူအဆများကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်စွမ်းရှိ၏။ မှားယွင်းသောဘက် (=ပရပက္ခ) မှ အယူအဆ သုတ်ပေါင်းငါးရာ၊ မှန်ကန်သောဘက် (=သကပက္ခ) မှ အယူအဆ သုတ်ပေါင်း ငါးရာဟူသော သုတ်ပေါင်း တထောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ပါဝင်ဖော်ကြားထား၏။

ထိုစဉ်အခါက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားတော်မူသော ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အတိုင်းအတာမှာ ဒီဃနိကာယ်ဟု ရှိသည်ဟု အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားသည်။ ဒီဃနိကာယ်ဟူသည်မှာ သီလက္ခန္ဓာဝဂ္ဂ ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိတော် ၃-ကျမ်းကို ခေါ်ပေရာ ယင်းတို့သည် ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ဆိုက်ဖြင့်—

သီလက္ခန္ဓာဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၃၆
မဟာဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၇၃
ပါထိကဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၆၀

ရှိသောကြောင့် စုစုပေါင်း စာမျက်နှာပေါင်း (၇၇၉) မျက်နှာရှိသည်။
ထို့ကြောင့် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်သည် မူရင်းအတိုင်းဆိုလျှင် စာမျက်နှာ
(၇၇၉) မျက်နှာခန့် ရှိရပေမည်။ သို့သော်လည်း ယခုလက်ရှိ ကထာဝတ္ထု
ကျမ်းမှာ စာမျက်နှာ ၄၅၄-မျှသာ ရှိပေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ပဌမဝဂ် ဒုတိယဝဂ် စသည်ဖြင့် ဝဂ်ပေါင်း ၂၃ ဝဂ်
ရှိ၍ ပုဂ္ဂလ ကထာ ပရိဟာနိက ကထာ စသည်ဖြင့် ကထာပေါင်း ၂၂၆-ခု
ပါဝင်သည်။

ကျမ်းအမည်ရှင်းချက်။ ။ကထာဝတ္ထုဟူသောအမည်၌ ကထာပုဒ်-ဝတ္ထုပုဒ်
ဟူ၍ ပုဒ် ၂-မျိုး ပါဝင်သည်

ကထာ—ဟူသည်မှာ ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားအယူဝါဒကို ဟော
နိုင်သော ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဤ၌ အယူဝါဒဟူသော အနက်ဟောဟု မှတ်ယူ
သင့်သည်။

ဝတ္ထု—ဟူသည်မှာ တည်ရာနေရာ ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်။ ကထာ
နှင့်ဝတ္ထု ၂-ပုဒ်ပေါင်းလိုက်၍ ကထာဝတ္ထုဟု တပုဒ်ထဲ ဖြစ်လာသောအခါ
အယူဝါဒတို့၏တည်ရာကျမ်း ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာတို့၌ ဖြစ်ပေါ်
နိုင်သမျှ အကော်အကပ် အယူဝါဒအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖော်ပြ၍ အမှားအမှန်
စိစစ်ဝေဖန်ထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဤအကြောင်းကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန် ကထာဝတ္ထုကျမ်းလာ ပရ-
ဝါဒီ ခေါ် မှားယွင်းသော (မိစ္ဆာ) အယူများကို စိစစ်ဝေဖန် ဟောပြချက်
အချို့ကို သက်သေအဖြစ် ထုတ်ဖော်ပြဆိုပါအံ့။

ရန်ငြိုးမကင်းသောအယူဝါဒ။ ။ဤနိဒါန်းအစတွင် ဝဇ္ဇီတိုင်းသား အလဇ္ဇီ
ရဟန်းများ၏ အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို
အကြောင်းခံ၍ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ပွဲ ကျင်းပခဲ့သည်ကို ဖော်ပြပြီး
ဖြစ်သည်။

ထိုအခါက ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများသည် လမ်းမှန်သည့်ဘက်မှ ပါဝင်
၍ အလဇ္ဇီရဟန်းများကို နှိမ်နင်းပြီး ဒုတိယသံဂါယနာတင်ခဲ့ကြသည်။ ထို
အခါ အလဇ္ဇီရဟန်းများကလည်း စင်ပြိုင်သံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။

ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မည်သည်မှာ ကိလေသာ အာသဝေါ ကင်းကွာ
တော်မူပြီး ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ရဟန္တာကို မဆိုထားဘိ အငယ်ဆုံးအရိယာ

- ၃။ ခရီးသွားခါနီးဖြစ်လျှင် ပဝါရိတ်သင့်သော ဘောဇဉ်ကို အတိရိတ် ဝိနည်းကံမပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ်မသင့်။
- ၄။ တကျောင်းတည်းနေ ရဟန်းများ တသိမ်တည်း၌ အသီး အသီး တခုစီ တခုစီ ခွဲခြား၍ ဥပုသ်ပြုကောင်းသည်။ အာပတ်မသင့်။
- ၅။ သံဃအစည်းအဝေးကို မရောက်လာသည့် ရဟန်းများ၏ သဘောတူမှုကို ရယူမည်ဟု သဘောထား၍ သံဃာမညီညွတ်ပဲ သံဃကံကို ဆောင်နိုင်သည်။ ကံမပျက်။
- ၆။ ဆရာသမား ပြုလုပ်ခဲ့သော မည်သည့် အလုပ်မဆို လိုက်၍ လုပ်ကောင်းသည်။
- ၇။ နို့အဖြစ်ကိုကျော်၍ ဒိန်ချဉ်မဖြစ်သောနို့ကို ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံမပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ်မသင့်။
- ၈။ မမူးစေနိုင်သေးသည့် စိမ်ရည်အရက်ကို သောက်ကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၉။ အမြိတ်အဆာမရှိသော နိသီဒိုင်ကို သုံးစွဲကောင်းသည်။ အာပတ်မသင့်။

၁၀။ ရွှေငွေသည် အပ်၏။ အာပတ်မသင့်-

ဟူသောအချက် ၁၀-မျိုး ဖြစ်သည်။

ထို အဓမ္မဝါဒကို စွဲယူကြသော ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် ဥပုသ်နေ့၌ ရဟန်းသံဃာအလယ်၌ ရေအပြည့်ထားသော ကြေးဖလားကြီးကိုထား၍-

“ဒကာတို့ သံဃာအား တကျပ်, ငါးမူး, တမတ်, တမူး, တပဲ (တတ်အားသမျှ) လှူကြပါ။ သံဃာတော်များ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာဝယ်ရန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်”

ဟူ၍ လာသမျှလှူတို့အား အလှူခံကြသည်။ ရသမျှကို ထိုနေ့ည၌ အချိုးကျ ခွဲဝေယူကြသည်။

ထိုအခါ ညွှော်သည်အဖြစ် ရောက်နေသော အရှင်မဟာယသကိုလည်း ဝေစုပေးကြသည်။ အရှင်မဟာယသက ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့ကို၎င်း၊ ဒါယကာတို့ကို၎င်း ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေ မခံအပ်ကြောင်း ပြော၍ ငြင်းပယ်သည်။

ကလေးမျှသာဖြစ်သော သောတာပန်သည်လျှင်ပင် အဂတိလေးပါး မလိုက်စားပဲ မှန်ရာဘက်ကိုသာ လိုက်ကြရိုးထိုးစံရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်/ငြင်းခုံရာ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဦးဆောင်သည့် အရိယာသံဃာတော်များသည် အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို လက်မခံသော ထေရဝါဒဂိုဏ်းဘက်မှ ရပ်တည်တော်မူကြသည်။ ထေရဝါဒ က အနိုင်ရ၍ ဒုတိယသံဂါယနာ တင်တော်မူကြသည်။

ဤသည်ကို မကျေနပ်ကြသော ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် ထေရဝါဒ ရဟန်းများထက် သံဃာဦးရေများများ စည်းရုံး၍ စင်ပြိုင် သံဂါယနာ တင်ကြသည်။ လောက၌ မသိမလိမ္မာ သူတို့သည် အမှားဘက်က လိုက်တတ်သည့် ထုံးစံအတိုင်း အလဇ္ဇီတို့က ပို၍ လူဦးရေ အင်အားကောင်းကြသည်။ သူတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံဃိကဂိုဏ်းဟု အမည်တပ်ကြသည်။

မဟာသံဃိကဂိုဏ်းသားနှင့် နောက်လိုက်တို့သည် တဘက် ထေရဝါဒဂိုဏ်းမှ ရပ်တည်နေကြသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ အရှိန်အဝါကောင်းနေသည်ကို မတွန်းလှန်နိုင်ကြပဲ ရှိကြရာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဂုဏ်သိက္ခာကျဆင်းစေရန် ရည်ရွယ်၍ ရန်ငြိုးပါဝင်သော စွပ်စွဲချက် အယူဝါဒများကို တီထွင်ကြပြီးလျှင် ဝါဒဖြန့်ကြသည်။ ယင်းဝါဒဆိုးများမှ ထင်ရှားသောအချက် အချို့ကို ထုတ်ပြပါအံ့—

၁။ ရဟန္တာများသည် ရဟန္တာအဖြစ်မှ လျှောကျနိုင်သည်ဟူသော အယူဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည်ကို မှားယွင်းသော အယူဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် ကထာနုပိတ် ၂၊ ပရိဟာနိကထာ၌ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿက စိစစ်ဝေဖန် ရှင်းလင်းထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်-နာ ၆၁။ မြန်မာပြန်နာ ၁၀၄။ ဤကျမ်းနာ ၁၁၈ တို့မှ စ၍ ရှုပါ။)

၂။ ရဟန္တာများသည် မာရ်နတ်အသင်းဝင် နတ်ဆိုးများ ပူးဝင်လျှင် သုက်လွတ်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟူသော အယူဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည်လည်း မှားယွင်းသော အယူဝါဒသာ ဖြစ်ကြောင်းကို အမှတ် ၁၀၊ ပရူပဟာရကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန် ဟောကြား ထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နာ ၁၂၇။ မြန်မာပြန် နာ ၂၂၃။ ဤကျမ်းနာ ၃၀၇။)

၃။ ရဟန္တာမှာ လူအမည် ရွာအမည်စသည်ကို မသိမှုရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမကုန်သေးဟု ယူကာ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့်အယူဝါဒ မှားယွင်းကြောင်းကို ၁၁-အညာဏ ကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန်ဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၁၃၄။ မြန်မာပြန် နှာ ၂၃၄။ ဤကျမ်းနှာ ၁၇၅။)

၄။ ရဟန္တာများသည် လူအမည် ရွာအမည် လမ်းခရီး စသည်တို့၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်သေးသောကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိသေးသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့်အယူဝါဒ မမှန်ကန်ကြောင်းကို ၁၂-ကင်္ခါကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောပြထားသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၁၄၀။ မြန်မာပြန် နှာ ၂၄၂။ ဤကျမ်းနှာ ၁၇၅။)

၅။ ထို့အတူပင် ရဟန္တာတို့သည် လူအမည် မြို့ရွာ စသည်ကို သူတပါး အကူအညီဖြင့်သာ သိကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာရှိသေး၏ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မှားကြောင်းကို ၁၃-ပရဝိတာရဏ ကထာ၌ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၁၄၅။ မြန်မာပြန် နှာ ၂၄၉။ ဤကျမ်းနှာ ၁၇၅။)

၆။ ရဟန္တာတို့သည် အချို့သော သံယောဇဉ်တရားများကို မပယ်ရှားနိုင်ကြောင်းယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤ အယူဝါဒ မသင့်ကြောင်းကို ၂၀၂-သံယောဇနကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၄၃၇။ မြန်မာပြန် နှာ ၃၆၃။ ဤကျမ်းနှာ ၅၂၇။)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပရဝါဒီ မဟာသံဃိကဂိုဏ်း နောက်လိုက်များသည် တရားလမ်းမှန် ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်တော်မူကြသည့် ရဟန္တာအရှင်မြတ် များအား ရန်ငြိုးထားပြီး ရဟန္တာအရှင်များ၏ ဂုဏ်အသရေကို ထိခိုက်ပုတ် ခတ်၍ ဝါဒတိထွင်ကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။ သို့မှသာ မိမိတို့အနိုင်ရနိုင် လိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ကြသည်။ ပုသုဇဉ်တို့၏သဘောသည် များသည်မှန်သည်ကို မကြည့် မိမိတို့အနိုင်ရရေးကိုသာ ကြည့်၍ ပြောဟော ပြုလုပ်တတ်ကြသည် မှာ အလွန်ထိတ်လန့်ဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿသည် ယင်းသို့သော သာသနာ့ ဘေးအန္တရာယ်များကို တားဆီးပိတ်ပင် ချေမှုန်းလျက် ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးကို ဟောကြားတော်မူပေရာ နောင်လာ နောင်သား သာ သနာတော် ချစ်မြတ်နိုးသူ လူရှင်အများတို့သည် ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကြီးကို လေ့လာသင်ယူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဟောပြော ပို့ချခြင်းဖြင့်၎င်း၊ လူ့ဒါန်းဖြန့်ဝေခြင်းဖြင့်၎င်း စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းသင့်လှပေသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရန်ညှိုးထား၍ ယူဆကြသော မိစ္ဆာ အယူဝါဒများသာမက သာသနာတော်၌ အန္တရာယ်ဖြစ်စေမည့် ဗုဒ္ဓတရား တော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော မိစ္ဆာအယူများစွာကိုလည်း ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ရှင်းလင်းပယ်ရှား ဟောကြားထားပေသည်။ အချို့ကို စာမြည်းအဖြစ် စာရှု သူ သုတေသီတို့ လေ့လာနှင့်ရန် ထုတ်ပြပါအံ့။

ကြားကာလဘဝ။ ။သတ္တဝါတို့သည် ဘဝတခုမှ သေပြီးလျှင် အခြားဘဝ သစ်တခုကို မရသေးမီ ကြားကာလ၌ သန္ဓေလောင်း အဖြစ် တည်နေရသေးသည်။ ယင်းသန္ဓေလောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်ကို ရှာ ဖွေရသည်။ ယင်းကာလဘဝကို ပါဠိဘာသာဖြင့် အန္တရာဘဝဟု ခေါ်သည်။ သန္ဓေလောင်းကိုမူ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဂန္ဓဗ္ဗ ဟုခေါ်ပေသည်။ သန္ဓေလောင်း ခေါ်ဂန္ဓဗ္ဗကို ရှေးမြန်မာတို့က တစ္ဆေဟု သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။

ယင်း တစ္ဆေ ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သန်ရာသန်ရာ အဓိပ္ပါယ် အမျိုးမျိုးဖွင့်ပြကြသည်။ ပါဠိသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း အနက်ဟောဖြစ်သော ပါဠိ တစ္ဆေ ဓာတ်မှဆင်းသက်လာသည်။ တစ္ဆေမှ အသံ ပေါ်၍ တစ္ဆေ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် ပါဠိစာပေကျမ်းဂန် တို့၌ တစ္ဆေဟုခေါ်သော သတ္တဝါတမျိုး မတွေ့ရသောကြောင့် ထိုဆရာတို့၏ စကားကို စဉ်းစားသင့်သည်။

မြန်မာသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ တစ္ဆေကို တစ်တပုဒ် ဆေ-တပုဒ် ခွဲခြား ကြပြီးလျှင် ဤဘဝမှလည်း လက်လွှတ် ဟိုဘဝကိုလည်း မရသေးပဲ တစ်လစ်

ကြီးဖြစ်နေသော ဆေ တေ တေ အ တ တ ဖြစ်နေသည့် သတ္တဝါဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု အဓိပ္ပါယ် ဖော်ကြသည်။ ဤပညာရှင်တို့၏ အယူအဆကိုလည်း တစ်၏ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပုံမှာ လက်ခံနိုင်သော်လည်း ဆေ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ လက်မခံ နိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။

ယင်း ဂန္ဓဗ္ဗ သန္ဓေလောင်း တစ္ဆေရှိသည် အန္တရာဘဝရှိသည်ဟူသောဝါဒ ကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၇၄-အန္တရာဘဝကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန် ပယ်ရှားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိ နှာ ၂၆၉။ မြန်မာပြန် နှာ ၇၂။)

အနုသယကိလေသာ။ ။ သတ္တဝါတို့အား ပူပန် ညစ်နွမ်း စေတတ်သော အကုသိုလ် ဓာတ်များကို ကိလေသာ ဟု ဗုဒ္ဓစာပေ ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုထားသည်။ ယင်းကိလေသာသည် ၁၀-ပါးရှိသည်။ ကိလေသာသည်—

၁။ အနုသယ ကိလေသာ

၂။ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ

၃။ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ

ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိသည်။ ယင်း ၃-မျိုး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားအောင် ရေးပြ ရန် ခက်သည်။ သို့သော် မှန်းနိုင်ရုံ အကြမ်းသဘောမျှ ရေးပြပါမည်။

အနုသယကိလေသာ-ဟူသည်မှာ သိမ့်မွေ့သော အခွင့်သင့်လျှင် စိတ်သန္တာန် အစဉ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည့် ကိလေသာဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ - ဟူသည်မှာ ကိလေသာ သဘောအဖြစ်ဖြင့် စိတ် သန္တာန် အစဉ်၌ ထကြွ သောင်းကျန်းကာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိလေသာ ဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ဝိတိက္ကမကိလေသာ - ဟူသည်မှာ စိတ်သန္တာန်အစဉ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ရုံမက ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထကြွ လွန်ကျူးလာသော ကိလေသာ ဓာတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

ဤ ၃- မျိုးကို ထင်ရှားစေရန် ပညာရှင်များက မီးခြစ်ဆံ ယမ်းနှင့် မီး တောက်ပုံ မီးလောင်ပုံများကို ဥပမာ ပေးကြသည်။

(က) မီးခြစ်ဆံယမ်း၌ မီးဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိဓာတ်ရှိသည်။

(ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ အကြောင်းညီညွတ်လျှင် မီးတောက်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးသည် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် အခြား လောင်စာများသို့ ကူးစက်ပြီး မီးလောင်မှု ဖြစ်လာသည်။

ဤဥပမာ၌—

- (က) မီးခြစ်ဆံ့ယမ်းရှိ မီးဖြစ်နိုင်သည့် သတ္တိဓာတ်ကဲ့သို့ အနုသယကိလေသာဓာတ် တူညီသည်။
- (ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ ပေါ်လာသော မီးတောက်ကလေးနှင့် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာတူသည်။
- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးမှ အခြားလောင်စာများကို ကူးစက်၍ မီးလောင်မှု ဖြစ်သည်နှင့် ဝီတိက္ကမံ ကိလေသာတူသည်။

ဤသို့ ကိလေသာဓာတ် သုံးမျိုး၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို ပညာရှင်များ ထင်ရှားအောင် ဖော်ကြသည်။ ယင်းသို့ ကိလေသာဓာတ် ၃-မျိုးကို သိရလျှင် ကိလေသာဓာတ် ၃ မျိုးပါ အနုသယနှင့် စပ်ဆိုင်သော အယူဝါဒ အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်လာပုံ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဖြေရှင်းပုံကို ဆက်လက် ဖော်ပြပါအံ့။

အနုသယသည် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပရိယုဋ္ဌာန ဝီတိက္ကမံ အဖြစ်ကို မရောက်သေးသည့်ကာလ၌ အာရုံယူခြင်းကိစ္စကို မဆောင်ရွက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် အနုသယ ကိလေသာသည် အနာရမ္မဏ တရားဖြစ်သည်ဟု ယူဆသောဝါဒ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်းဝါဒကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၈၇-အနုသယာအနာရမ္မဏကထာ၌ စိစစ် ရှင်းပြထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၂၉၉။ မြန်မာပြန် နှာ ၁၂၄။)

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနုသယ ကိလေသာတို့သည် အာရုံပြုမှု မရှိလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဖြစ်နိုင်။ အဗျာကတ တရားသာလျှင် ဖြစ်ရမည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းဝါဒကို ကထာအမှတ် ၁၀၆-အနုသယာ အဗျာကတ ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန်ပြဆိုထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ ၁၆၆။)

အနုသယကိလေသာသည် ဟိတ်မရှိသော အဟေတုကတရား ဖြစ်ရမည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းဝါဒကို ကထာအမှတ် ၁၀၇ အနုသယာ အဟေတုက ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန်ထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ ၁၂၄။)

အနုသယကိလေသာသည် စိတ္တနှင့်မယှဉ်သည့် စိတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တ တရားဖြစ်သည်ဟု ယူဆသော ဝါဒသည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်းဝါဒကို ကထာအမှတ် ၁၀၈- အနုသယာစိတ္တဝိပ္ပယုတ္တကထာ၌ ရှင်းလင်း ဝေဖန်ထားပေးသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ ၁၂၄။)

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော မှားယွင်းသော အယူဝါဒများကို စိစစ် ဝေဖန်၍ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ သုတ်သင်ရှင်းလင်း ဟောကြားထားပေးသည်။

ဟောကြားထားသည့် တရားဒေသနာတို့သည် အဘိဓမ္မာ သဘောပိုင်းဆိုင်ရာ၌ ပါဝင်သည့်သိမ်မွေ့ နက်နဲသော တရားများဖြစ်သည့်အပြင် မြတ်စွာဘုရား အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို ဟောစဉ်အခါက ချမှတ်ထားတော်မူသော အကျဉ်းချုပ် ဒေသနာ ၈-ချက်နှင့် ညီညွတ်လိုက်လျောစွာ အကျယ်ဟောကြားချက် ဖြစ်သောကြောင့် တတိယသံဂါယနာတင် ထေရ်အရှင်တို့က ၅-ခုမြောက် အဘိဓမ္မာ ကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ် အတည်ပြု သတ်မှတ်တော်မူကြပေးသည်။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့တွင် ပဉ္စမကျမ်းစာဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည်ကား—

- ၁။ ဓမ္မဂမ္ဘီရ ပါဠိတော် ဝေါဟာရ၏ နက်နဲခြင်း
- ၂။ အတ္တဂမ္ဘီရ အနက်အဓိပ္ပါယ်၏ နက်နဲခြင်း
- ၃။ ဒေသနာဂမ္ဘီရ ဟောကြားထားသည့် အခြင်းအရာ နက်နဲခြင်း
- ၄။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရ ထိုးထွင်းသိမြင်မှု နက်နဲခြင်း

ဟူသော နက်နဲခြင်း ၄-ပါးရှိရကား ယင်းပါဠိတော်၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်စသည်ကို ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာကျမ်းကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓစောသအရှင်မြတ်က ပြုစုစီရင်တော်မူသည်။ ယင်း ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာသည်—

- ၁။ အဋ္ဌသာလိနီ
- ၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ
- ၃။ ပဉ္စပကရဏ

ဟူသော အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်း ၃-အုပ်ရှိသည်တွင် ၃-ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ၌ ပါဝင်သည်။ စာမျက်နှာ ၄၉၉ ရှိသည်။

စား

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၏ အဆိုအမိန့်များသည်လည်း နောင်လာနောက် သားများ အတွက် သိမြင်ရန် အခက်အခဲ ရှိနေပြန်ရကား ငယ်နာမည် အာနန္ဒာ ရဟန်းဘွဲ့ အရှင်ဝနရတနတိဿထေရ်က အဖွင့်ဋီကာ တစောင် ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ စာမျက်နှာ ၆၉-ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ

မြန်မာဆိုရိုးရှိသောကျမ်း။ ။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ၏ အဆို အမိန့်များ၌ ခက်ခဲ၍ သိမြင်ရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် ဋီကာဆရာကြီး အရှင်ဓမ္မပါလ က ထပ်မံ၍ အနုဋီကာ ရေးသား ဖွင့်ပြရ ပြန်သည်။

ဖော်ပြခဲ့သည့် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ‘ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ’ ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကားတခု ရှိခဲ့သည်။ ယင်း စကားသည် တန္တဝါယ နည်းဖြင့် ပြဆိုသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။ တန္တ ဝါယနည်း ဟူသည်မှာ ယက်ကန်းယက်နည်းဟု မြန်မာအနက်ရရှိသည်။ ယက် ကန်းယက်ရာ၌ ချည်သား ၂ လွှာဖြစ်သော်လည်း အထည်သား ၁ လွှာသာ ဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် ဤကထာဝတ္ထု အနက်ခုံဟူသော ဆိုရိုး စကားသည် လည်း အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးကို ဆောင်နိုင်သော တခုတည်းသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။

အနက်ခုံ ။ ကထာဝတ္ထု ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ပြဆိုအပ်သောပါဠိ ဝေါဟာရများသည် အတွေ့အကြုံ များသော ထေရဝါဒသုံး ဝေါဟာရများသာမက အတွေ့အကြုံနည်းပါးသော ဂိုဏ်းကွဲပေါင်းများစွာ သုံး ဝေါဟာရ ပါဠိအနက်အဓိပ္ပါယ်များဖြစ်သည်။ ယင်းတို့၏အနက် အဓိ- ပါယ်များကို သိမြင်ရန် မလွယ် အနက်ခိုးလိုခဲ့လှ ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထို့ ကြောင့် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ၌ အနက်ခုံနေတတ်သည်။ ယင်းသို့အနက်ခုံ နေ တတ်သည်ကို အဖြောင့်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ ဟု တနည်း ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

အနုဇက်။ ။ ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ ရေးသား စီရင်တော်မူသော အရှင် ဓမ္မပါလသည် ထေရဝါဒတွင် သာမက မဟာသံဃိကစသော ဂိုဏ်းကွဲများ၏ အယူအဆ အခေါ်အဝေါ်များကိုလည်း ကျွမ်းကျင်တော်မူ သည်။ ထို့ကြောင့်ဆရာတော်သည် ကထာဝတ္ထုရှိ ခက်ခဲသောဝါဒကွဲ ဝေါ-

ဟာရများ၊ အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း အနုဋီကာ၌ ထည့်သွင်းရေးသားထားသောကြောင့် အနုဋီကာသည် အလွန်ခက်ခဲနေပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အနက်ခွဲအနုခက် ဟု စကား အပြန် စကားလိမ် အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း 'ကထာဝတ္ထု အနက်ခွဲ' ဟုခေါ်ရိုးစကားက ဆောင်နေပြန်လေသည်။

ဤသို့လျှင် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ ပါဠိစာပေများအတွက်၎င်း၊ ကထာဝတ္ထုအနုဋီကာအတွက်၎င်း မြန်မာဆိုရိုးစကား တွင်လျက်ရှိနေပေသည်။ ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာမှာ ဆဋ္ဌမူဖြင့် စာမျက်နှာ (၁၀၀) ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်နှင့် ပတ်သက်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် အဋ္ဌကထာဋီကာကျမ်းများ ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပါသော်လည်း ပါဠိမကျွမ်း မြန်မာဘာသာသက်သက်ကိုသာ တတ်ကျွမ်းသူ သောတနန္ဒာယ စာသင်ငယ်များနှင့် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ လေ့လာသူ သုတေသီများအတွက် အခက်အခဲရှိနေပြန်ပေသေးရာ တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက် မဟာနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖွင့်ဆိုသော ဤ ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်းကို ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။

ကျမ်းပြုဆရာတော် ဂုဏ်ရည်။ ။ ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်း ပြုစုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည်ကား ဗုဒ္ဓဝါဒ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ ကျမ်းများစွာကို လေ့လာလိုက်စားလိုသူတို့၏ အသိဉာဏ်ဝင်ဆုံအောင် ရေးသား ပြုစုတော်မူနိုင်စွမ်းသည့် သတ္တိထူးရှိတော်မူသော ခေတ်၏တောင့်တချက်အရ ပေါ်ထွန်းလာသူ သိုက်ဝင် သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီး ဖြစ်သောကြောင့် မည်သို့မည်ပုံတော်ပါသည် တတ်ပါသည် ဟု စာရှုသူတို့အား ဤနိဒါန်း ရေးသားဖွင့်ဆိုပြ၍ မိတ်ဆက်ပေးရန် လိုမည်မထင်ပါ။ အကယ်၍ ရေးသားဖွင့်ဆိုပြနေပါလျှင် နိဒါန်း၌ ရေးပြနိုင်သည်က နည်း၍ စာရှုသူ သုတေသီတို့ သိရှိနေသည်က များနေမည် ဖြစ်သောကြောင့် ရှက်နိုးဖွယ်သာ ဖြစ်ပါလေတော့မည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ များစွာသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသများကို ထုတ်ဖော်ရေးသားခြင်းမပြုတော့ပဲ ဤ နိဒါန်းရေးသူနှင့် ဤ နိဒါန်းဖတ်ရှုနေသူတို့အယူအဆ သဘောထားချင်း တထပ်တည်း တူညီနိုင်မည့် ဆရာတော်၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသတခုကိုသာလျှင် ဤကျမ်းစာနှင့်၎င်း၊ သာသနာ သန့်ရှင်း

တည်တံ့ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်နေသည့် ဤအချိန်အခါနှင့် ကိုက်ညီသော ကြောင့်၎င်း ထုတ်ဖော် ရေးသားလိုပါသည်။ ယင်း ဂုဏ်တော်သည်ကား—

ဆရာတော်သည် သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားနှစ်သက် ဆောင်ရွက်နေသူပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်သည်—

ဟူသော တခုတည်းသော အဓိကအချက်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။

မွန်ပါ၏။ ဆရာတော်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကပင်လျှင် ကျောင်းတိုက်တည်ထောင်ကာ ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်များကို လက်ခံကျွေးမွေး ထောက်ပံ့၍ သာသနာ့ဝန်ဆောင်ကောင်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပရိယတ် ပဋိပတ် ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ဝိနည်း သိက္ခာ အကျင့်သီလကို ရှိသေလေးစားရန် သာသနာတော်ဝန်ကို ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့ ဆောင်ရွက်စေရန် ပဋိပတ်ပညာကိုလည်း လေ့ကျင့်သင်ပြ ဆုံးမပေးခဲ့သည်။

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးအတွက် ရှင်လူအများအား နှုတ်ဖြင့်လည်း ဟောကြားတော်မူသည်။ ဘာသာသွေး၊ အနာဂတ်သာသနာ ရေး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ၊ သာသနာရေး လျှောက်ထားချက် စသော ကျမ်းပေါင်း မြောက်မြားစွာကိုလည်း ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

သာသနာတော်နှင့် ပတ်သက်၍ ဟာကွက် ပျော့ကွက် အားနည်းချက် များကိုလည်း ပြုပြင်နိုင်ရန် အခွင့်ရသမျှ ထုတ်ဖော် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။ ယင်း ညွှန်ပြချက်ကို ထင်ရှားစေရန် ဝေးဝေးလံလံမဟုတ်ပဲ ယခု စာရှုသူတို့ လက်သို့ ဆိုက်ရောက်နေသည့် ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာမှ ထုတ်ပြလိုပါသည်။

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၁-၌—

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အက္ခရာကို အားကျ

သောအားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆ ကာ ကျောက်ထက်အက္ခရာ တင်ကြသော်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်းဒင်္ဂါးငွေများကို ဆွမ်းဆန်တော်အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍နေကြသော်လည်း ထိုသာသနာ မလကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော်အချို့က လည်း အားပေးသူမရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်—

မိုးချုပ်လှိုပြန်ချိန်တော်၊ မြတ်လေး စွယ်တော်ပေါ်သည့်ချောင်းမှာ ဒေါင်းတွေကအော်။

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွှတ်ပါ၊ ပျိုတို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခွပ်ချည့်လေး။

ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ။ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒင်္ဂါးအဆက် ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထို သာသနမလကို မည်သူကမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဝံ့ခဲ့။ လွယ်ကူသော စာအုပ် ရိုက်နှိပ်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစားတော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတူအယောင်ရဟန်းတွေနှင့်တကွ သာသနမလသည် ကြီးကျယ်နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြမည်နည်း။

ဟူ၍ ရေးသား ညွှန်ပြထားပေသည်။

ဆရာတော်၏ ညွှန်ပြချက်သည် နည်းပင် နည်းသော်လည်း ခရီးရောက် နက်ရှိုင်းလှပါပေသည်။ သံဂါယနာတင် ဟူသည်မှာ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ပဉ္စမသံဂါယနာ တင်စဉ် တုန်းအခါနှင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ်တုန်းအခါများက သာသနာတော် သန့်ရှင်းရေးအတွက် သာသနမလခေါ် သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေး များကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြကြောင်း ထောက်ပြထားပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်စဉ်တုန်းက အရှင်မဟာယသ အမှူးရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း သာသနမလကို တညီတညွတ်တည်း အဓမ္မဝတ္ထုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး သုတ်သင်ရှင်းလင်းတော်မူခဲ့ကြသည်။ ဤနိဒါန်း ဒုတိယသံဂါယနာခန်း (စာမျက်နှာ ၅-၆)ကို ပြန်ကြည့်ပါ။

သို့ပါသော်လည်း ပဉ္စမသံဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်က ယင်း ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း အဓမ္မဝတ္ထုကို မသုတ်သင်နိုင်ရုံမျှမက ဒေါင်းဒင်္ဂါးများကို ဆွမ်းဆန့်တော် ဟု အမည်ပြောင်းပြီး ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း လှူခဲ့ကြ၊ ခံယူခဲ့ကြကြောင်း ဆရာတော်က ထောက်ပြသည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်ကလည်း ပဉ္စမသံဂါယနာ အတိုင်းပင် လိုက်၍ ငွေစက္ကူများကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် လှူခဲ့ကြ၊ ခံယူခဲ့ကြ ကြောင်း ဆရာတော်က ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဤ ဖော်ပြခဲ့သော လုပ်ဆောင်ချက်၊ ရေးသားချက်များကို ထောက်ရှုလျှင် ဤ ကျမ်းပြုဆရာတော်သည် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားဆောင်ရွက်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း စာရှုသူများ သိနိုင်လောက်ပြီ ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ဤကျမ်း၏ဂုဏ်ရည်

ဆရာတော် ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာတို့သည် ရေးသားလိုသောအချက်ကို ဖတ်ရှုသူများသည် မိမိကိုယ်တိုင် သဘောပေါက် သိရှိပြီး အကြောင်းအရာကို မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသားပြီး မိမိစာကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြန်ဖတ်လိုက်ရသကဲ့သို့ ရှင်းကနဲ လင်းကနဲ ထင်းကနဲ သိမြင်နိုင်အောင် ရေးသားထားသည့် စာများသာ ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော် ပြုစုသမျှသောစာတို့၏ ပင်မအရိုးခံ ဂုဏ်ရည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ယင်းသို့သော ပင်မအရိုးခံဂုဏ်ရည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှာ—

၁။ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာဝေါဟာရ ဝါကျသုံးခြင်း

၂။ စာစပ်ဖော်ပြခြင်း

၃။ ပါဠိများ ပါဠိမှန် ရှင်းပြခြင်း

၄။ ပါဌသေသထည့်ပြခြင်း

၅။ ကျမ်းညွှန်းပြခြင်း

၆။ သုတ်ညွှန်းရေးသားပြခြင်း

၇။ ဝိဂြိုဟ်ပြခြင်း

၈။ ပုဒ်ဇာတ်ပစ္စည်းခွဲပြခြင်း

၉။ ဋီကာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ထည့်ပြခြင်း

၁၀။ အနုဋီကာအဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ထည့်ပြခြင်း

စသည်ဖြင့် ဤကျမ်း၌ ရေးသား စီရင်ထားသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဖော်ပြချက်များ ထင်ရှားစေရန် အနည်းငယ်မျှ ဤကျမ်းမှ ထုတ်နှုတ်ဖော် ပြပါအံ့—

၁။ ပေါ်လွင်သော မြန်မာဝေါဟာရဝါကျ။ ။ ဤကျမ်းစာမျက်နှာ ၂၅၅-၌ ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်၍။ လဗ္ဗတိ၊ ရနိုင်ပါသလော။ ဉာယတိ၊ သိအပ်သိနိုင်ပါသလော။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။—ဟူ၍ အနက် မြန်မာပြန်ဆိုထားသည်။ ယင်းပြန်ဆိုချက်ကို အောက်ခြေမှတ်ချက်၌—

၁။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဥပကို “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ” ဟု ဖွင့်၏။ ပုဂ္ဂလ ဟူသော အရာဝတ္ထုကို ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ (အာရုံပြု၍ ကြည့်သောအခါ) ဉာဏ်ထဲ၌ ရအပ် ရနိုင်ပါသလောဟု မေးသည်။

“ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်”ဟူသည် သိအပ်သိနိုင်ခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပညာယ ဥပလက္ခာ လဗ္ဘတိ” ကို “ဉာဏတိ” ဟု အကျဉ်းချုပ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ [စိတ်၏သိပုံကို ပြရာ၌ “ဇာနနံ နာမ-ဥပလက္ခိ-အာရုံကံ သိခြင်းမည်သည်အာရုံကိုရခြင်းပင်တည်း”ဟုဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ဥပလက္ခတိကို ဉာဏတိဟု ဖွင့်သည်။]

ဟူ၍ စာရှုသူတို့ ဉာဏ်ထဲ၌ ရှင်းကနဲ လင်းကနဲ ဖြစ်အောင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာ ဝေါဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲ၍ ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုက်သင့်သလို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာဝေါဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲရေးသားထားသည်ကို ဤကျမ်း၌ စာရှုသူတို့အားကျ ကျေနပ်စွာ ဖတ်ရှုရပါလိမ့်မည်။

၂။ ဝာစပ်ဖော်ပြခြင်း။ ။ ပါဠိစာပေ၌ ဝါကျတစ်ခု၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို သိရန်မှာ ပါဠိအနက် ထင်ရုံသာမက ယင်းဝါကျ၌ ပါသည့် ကာရကစကားလုံးတိုင်း၏ ပဓာနဆိုင်ရာရောက်ရာ ကြိယာကို သိရန် အရေးကြီးသည်။ ကာရကစကားလုံးတို့နှင့် ကြိယာပုဒ်တို့ မည်သို့ ဆက်စပ်သည်ကို စာစပ်၍ သိရမှ အဓိပ္ပါယ်ကို သိသာနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းတွင် အချို့စာရှုသူတို့ အသိခက်မည့် ပုဒ်များကို စာစပ်၍ ဖွင့်ဆို ရေးသားထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ဥပမာအဖြစ် အနည်းငယ် ထုတ်ပြပါအံ့—

“တေ” ဟူသောပါဠိဝေါဟာရသည် တ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင်၌ ဝတ္ထု ကတ္တားအနက် ဝတ္ထုကံအနက် ပဌမာယောဝိဘတ်နှင့် အဝတ္ထုကံအနက် ဒုတိယာယောဝိဘတ် ၂-မျိုးသက်၍ “သဗ္ဗယောနိနာမေ” ဟူသောကစွည်းသဒ္ဒါကြီးသုတ်ဖြင့်စီရင်၍ ထိုရဟန်းတို့သည်ဟူ၍၎င်း၊ ထိုရဟန်းတို့ကို ဟူ၍၎င်း အနက်ပေးနိုင်သည်။ ဤနေရာ၌ စာရှုသူတို့အတွက် မည်သို့အနက်ပေး၍ မည်သို့ အဓိပ္ပါယ်ယူရမည်ကို အသိခက်နိုင်ဖွယ် ရှိသောကြောင့် ဤကျမ်းစာမျက်နှာ ၁၆-၌—

တေ၊ ထိုရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည်။ (သမုဋ္ဌာပေန္တိ-၌စပ်။)
ဝါ၊ ထိုကို။ (နိဂ္ဂဟ္ဗမာနာဝိ-၌ စပ်။)

ဟူ၍ စာစပ်ကို ရေးသားဖော်ပြထားပေသည်။ ဤသို့ ပြခြင်းဖြင့်—

ထိုရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့ကို ရဟန်းသံဃာသည် ဟုတ်မှန်သော ပတ္တုဖြင့် စောဒနာသာရဏာ ဝိနည်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအဆုံး

အမတော်ဖြစ်သော ဉာတ်ဏမ္မဝါစာဖြင့် နှိပ်အပ်ပါကုန်သော်လည်း ဓမ္မဝိနယအားလျော်သော အကျင့်၌ ကောင်းစွာ မတည်ကြကုန်ပဲ တပါးမကု်များသောသဘောရှိသော သာသနာ၏ ဘေးရန်ကို၎င်း၊ အညစ်အကြေးကို၎င်း၊ ဆူးပြောင့်ကို၎င်း ထိုရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည် ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖြောင့်ဖြူးစွာ သိနိုင်ပေသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် စာရှုသူတို့ အသိခက်မည်ထင်သော နေရာတိုင်းမှာလိုလို ပင် စာစပ်၍ ရှင်းလင်းပြချက်များကို ကျေးဇူးတင်ဖွယ် ဖတ်ရှုတွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ပါဠိမှား ပါဠိမှန် ။ အဋ္ဌကထာ၏ ဆိုလိုရင်း အနက် အဓိပ္ပါယ်မှန်ကို သိနိုင်ရန်မှာ အဋ္ဌကထာ၏ မူလပါဠိအမှန်ကို သိနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်လှပေသည်။ ယင်းသို့ မူလပါဠိအမှန်ကို သိနိုင်ရန်အတွက် ဤကျမ်း၌ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်ကိုလည်း အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်နိုင်သမျှ စိစစ်ဖော်ပြထားပေသည်။ ဥပမာတခု ထုတ်ပြပါအံ့—

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၆-၌—

ပဋိဇာနနံ၏ နောက်၌ အာဂစ္ဆတိဟု ပါ၏။ ရွှေစကားနှင့် ထပ်သောကြောင့် မကောင်း။ သီဟိုဠ်မူအတိုင်း “ပဋိဇာနနန္တိ”ဟု ရှိခြင်းက ကောင်းသည်—

ဟူ၍ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်ကိုလည်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့နိုင်ပေသည်။

ဤသို့သော လိုအပ်ရာ၌ ပါဠိမှား ပါဠိမှန် ရှင်းပြသည်ကိုလည်း များစွာ တွေ့ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၄။ ပါဠိ လေသထည့်ပြခြင်း ။ စာပေ၏ သဘောမှာ အချို့သောနေရာ၌ အပြည့်အစုံမပါ။ သိလောက်ပြီ ထင်၍ ချန်လှပ်ထားခဲ့တတ်သည်။ တချိန် တခေတ်က သိလောက်ပြီထင်သော အရာသည် နောင်တချိန်တခေတ်၌ အလွန် အသိခက်ခဲသောအရာ ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။

ဤအရာမျိုးကို ပါဠိလေသ ပါဠိကြွင်းပါဠိကျန်ဟူ၍ ခေါ်ရိုးရှိပေသည်။ ယင်းသို့သော လိုအပ်ရာရာ၌ ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန်များကိုလည်း ဤကျမ်း၌ ဆရာတော်သည် လိုအပ်သလို ထည့်သွင်းဖော်ပြတတ်ပေသည်။

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၁၇-၌-

ရာဇာဓိပတိသောကမင်းသည်။ အာဏာယ၊ အာဏာဖြင့်။ ကား
ရေသာမိ၊ ပြုစေအံ့-ဟူ၍ မူလပါဌ်ရှိတိုင်း အနက်ပေးရမည်ဖြစ်နေ
ရာတွင် ဘာကို ပြုစေမည်နည်းဟု လေ့လာသူတို့ သိရန်မလွယ်သော
ကြောင့်- ရာဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဏာယ၊ အာဏာ
ဖြင့်။ (ဥပေါသထံ ဝါ၊ ကိုင်း။ ပဝါရဏံ ဝါ၊ ကိုင်း။) ကာရေ-
သာမိ၊ ပြုစေအံ့-

ဟူ၍ ပါဌသေသထည့်ပြ အနက်ပေးထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ဤသို့သော လိုရာရာ၌ ပါဌသေသခေါ် ပါဌ်ကြွင်း ပါဌ်ကျန်ထည့်၍
အနက်ယောဇနာထားသည်ကိုလည်း နေရာများစွာ တွေ့နိုင်ပေသည်။

၅။ ကျမ်းညွှန်းပြခြင်း။ ။အချို့သော နေရာတို့၌ သိဖွယ် မှတ်ဖွယ်များကို
ထည့်သွင်းပြရန် လိုအပ်လာသည်။ ယင်းတို့ကို
ထည့်သွင်းရေးသားပြဆိုနေပါကလည်း ဂန္ထဂရုခေါ်ကျမ်း ကြီးမား လေးလံ
ခြင်း ဖြစ်မှာ စိုးရသည်။ ယင်းသို့သော အရာဌာနမျိုး၌ မည်သည့်ကျမ်း
မည်သည့်နေရာကြည့်ပါဟု ကျမ်းညွှန်းပြဆိုတော်မူသည်။ ပုံစံအဖြစ် ပြဆိုရ
ပါမူ ဤကျမ်းစာမျက်နှာ ၁၇-၌ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်များကို
ရဟန်းဆိုး ရဟန်းယုတ်တို့၌ အတူ ဥပုသ်ပဝါရဏာပြုရန် မလိုမ္မာသော
အမတ်ကို ခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်းတို့က ပစ္စယသမ္ဘောဂ ဓမ္မသမ္ဘောဂ
အဖြစ်မှ ကြောက်သောကြောင့် မပြုပဲ နေကြသောအခါ အမတ်မှိုက်က
အာဏာဖိဆန်သည်ဟု ယူဆပြီး သတ်ဖြတ်သည်။ ဤအကြောင်းကို ဤ၌
အကျယ်မပြသောကြောင့်-

[ဤသို့ အမတ်က သတ်ပုံကို ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ တတိယ
သံဂါယနာခဏ်းကို ကြည့်ပါ။]

ဟူ၍ ဒေါင့်ကွင်းဖြင့် စာသားထဲညှပ်၍ ပြဆိုထားပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ကျမ်းညွှန်ပြချက်များကိုလည်း ဤကျမ်း လိုရာလိုရာ၌
ပြဆိုပေသည်။

၆။ သုတ်ညွှန်းပြခြင်း။ ။ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌ သကပက္ခခေါ်သော
ထေရဝါဒဂိုဏ်းသားတို့နှင့် ပရပက္ခခေါ် အခြား
ဂိုဏ်းသားများ ငြင်းခုံကြရာ၌ မိမိတို့ အနိုင်ရရှိရေးအတွက် ဘုရားဟော
ပါဠိတော်သုတ်များကို အကိုးအကားပြု၍ ရေးသားရွတ်ဆိုပြကြသည်။ ယင်း
အကိုး ပါဠိများကား ပါဠိသာ ရွတ်ပြ၍ မည်သည့်ကျမ်း မည်သည့်သုတ်ဟု

ဖော်ပြထားခြင်း မရှိချေ။ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ အပ်တချောင်းရှာရသလို ခက်ခဲလှသည်။ ယင်းသို့သော ခက်ခဲမှုကိုလည်း ဤကျမ်း၌ ဆရာတော်သည် ထည့်သွင်းထုတ်ဖော်၍ သုတ်ညွှန်း ရေးပြထားပေသည်။ ဥပမာပြရလျှင် ဤကျမ်းစာမျက်နှာ ၂၆-ကို ရှုပါ။

ယံ တံ သုတ္တံ၊ အကြင်သုတ်သည်။ (စတုတ္ထဂုံတ္တရ ဒုတိယပဏ်၊ အသုရဝဂ် ရာဂဝိနယသုတ်။) အာဂတံ၊ လာပြီ။

ဟူ၍ စာသားထဲ၌ လက်သည်းကွင်းဖြင့် သုတ်ညွှန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ဤသို့ စသည့် သုတ်ညွှန်းများကို လိုအပ်သလို ဤကျမ်း၌ ညွှန်းပြထားပေသည်။

၇။ ဝိဂြိုဟ်ပြုခြင်း။ ။ ဝေါဟာရပုဒ်တခု၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် အရကောက်ကို နိုင်ရန်အတွက် ဝိဂြိုဟ် ပြုခြင်းသည် အလွန်အရေးပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဓမ္မာစရိယတန်း ပြေဆိုသူ စာသင်သားတို့အတွက် ပုဒ်တခုကို ဝိဂြိုဟ်ပြုနိုင်လျှင် စာမေးပွဲအောင်မှတ်ရရန် နီးစပ်နေပြီဖြစ်၏။ သို့ကလောက် စာပေလောက၌ အရေးကြီးသည့် ဝိဂြိုဟ်အတွက် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်သလို ဖော်ပြထားပေသည်။ သာဓကအဖြစ် ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၉-၌—

နိဂ္ဂဏှာတိ ဧတေနာတိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ကြောင်းဖြစ်သော အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် နှိပ်နိုင်သောကြောင့် အပြစ်ကို နှိပ်ကြောင်း ဟုဆိုသည်။ (တနည်း) နိဂ္ဂဟတိ ဧတေနာတိ နိဂ္ဂဟာ-နှိပ်အပ်ကြောင်း အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် အနှိပ်ခံရသောကြောင့် အပြစ်ကို နှိပ်အပ်ကြောင်းဟု ဆိုသည်။

ဟု နိဂ္ဂဟပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ဆို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ဝိဂြိုဟ်ပြု ဖွင့်ပြချက်များကိုလည်း လိုအပ်ရာရာ၌ များစွာ ဖတ်ရှုတွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲပြခြင်း။ ။ ဝေါဟာရတခု၏ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်းပေါင်းစပ်တည်နေပုံကို သိရခြင်းသည် အနက်အဓိပ္ပါယ် အရကောက် အဘော်တို့ကို သိရှိနိုင်ရန် အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်ရာပုဒ်များကို ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြဆိုထားပေသည်။ သာဓကထုတ်ပြပါအံ့—

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၁၃၇-၌-

“သြဓိသော။ ။အဂ-ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ်၊ လူ-ပစ္စည်းဖြင့်
ပြီးသော သြဓိ-သဒ္ဓါသည် အဖို့အစု အပိုင်းအခြားအနက်ကို ဟော၏။
သော-ကား နာ-ဝိဘတ်၏ ကာရိယာသည်း။ သို့မဟုတ် သော-ပစ္စည်း
တည်း။ ထို အဖို့အစု ဟူသည်လည်း အလုံးစုံ အကုန်မဟုတ်ပဲ တစိတ်
တဒေသတည်း။ ထို့ကြောင့် သြဓိသောကို “ကေဒေသေန”ဟု
ဖွင့်သည်။

စသည်ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည့်ပုဒ် ဓာတ် ပစ္စည်း ဝေဖန်ချက် ခွဲပြချက်များကိုလည်း ဤ
ကျမ်း၌ ဖတ်ရှုမှတ်သားဖွယ်ရာ တွေ့ရှိရပါလိမ့်မည်။

၉။ မူလဋီကာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကို ပြခြင်း။ ။အဋ္ဌကထာ၌ လိုအပ်သည့်
အဓိပ္ပါယ်ကို သိရန် ခက်
ခဲ၍ နေရာ၌ မူလဋီကာဖွင့်ပြချက်ကို ကိုးကား၍ ဤဘာသာဋီကာ၌ ဖော်ပြ
ထားသည်မှာ သုတေသီတို့အတွက် လက်မြတ်သည့် အကူအညီကို ရရှိစေနိုင်
ပေသည်။ ယင်းသို့ မူလဋီကာ၏ အဖွင့်ကို ဖော်ပြ၍ ဤကျမ်း စာမျက်နှာ
၁၄၇-၌ အောက်ပါအတိုင်း ရေးပြထားပေသည်။

ယဒေဝံကို “အနာဂတံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဝါ”နှင့်တွဲ။ ထိုအတွဲကို
ဋီကာ၌ “အနာဂတံ အနာဂတံ ဟုတွာ ။ပေ။ ဟောတီတံ”ဟု၎င်း၊
တထာ ပစ္စုပ္ပန်ံ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဟောန္တံ ။ပေ။ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဟောတီတံ”ဟု၎င်း၊
အနာဂတံ ဝါ အတွက် တမျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဝါ အတွက် တမျိုး၊ ဤသို့
၂-မျိုးခွဲ၍ ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်များကို ပါဠိတော်လာ ရွှေ“ဟုတွာ
ဟောတီ”၏ အဖွင့်များဟု မှတ်ပါ။

ဤသို့ စသည့် မူလဋီကာလာ အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း နေရာများစွာ
ဤကျမ်း၌ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

၁၀။ အနုဋီကာအဖွင့်ကို ပြခြင်း။ ။ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့ရှိ ပါဠိ
ဝေါဟာရ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အသိ
ခက်ရာ၌ မူလဋီကာလာ စကားဖြင့် ရှင်းပြသည်။ ယင်းသို့မှ မရှင်းသေးလျှင်
အနုဋီကာလာ စကားဖြင့်လည်း ရှင်းပြပြန်သည်။ ဥပမာထုတ်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌၎င်း၊ အဋ္ဌကထာ၌၎င်း၊ မူလဋီကာ၌၎င်း
ပုစ္ဆာစောဒနာ စသည်ကိုပြုရာ ဝိသဇ္ဇနာကိုပြုရာတို့၌ ပရဝါဒီ ပရဝါဒီဟု
အကြိမ်ကြိမ်သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယင်းပရဝါဒီဟူသည့် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်

များ ဖြစ်ပါလေမည်နည်း။ သာသနိကပရဝါဒီလော၊ အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီလောဟု ခွဲခြားသိရန် ခက်ခဲ၏။ ဤသည်ကို ဤကျမ်းစာမျက်နှာ၅၅-၌-

မှတ်ချက်။ ။ဤသို့ သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်ကို စိုးရိမ်သော ပရဝါဒီဟူသည် သာသနာတော်တွင်းက ပရဝါဒီတည်း။ အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီမဟုတ်။ အယဉ္ဇအတ္ထော (ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို)သာသနိကဿ ပရဝါဒီနော ဝသေန ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။-အနု။

ဟူ၍ သာသနိက ပရဝါဒီဖြစ်ကြောင်း အနုဋီကာကို ကိုးကား၍ ပြဆို ထားပေသည်။

သည်သို့ စသည်ဖြင့် အနုဋီကာလာ အနက်အဓိပ္ပါယ် စကားများကိုလည်း ဤကျမ်းတွင် လိုအပ်သလို ယူငင်ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ဤသို့လျှင် ဤကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်း၌ သိမှတ်စဖွယ် အသွယ် သွယ်ဖြင့် ရေးမြယ်စီစဉ်ထားပေရာ ဖတ်ရှု မှတ်သားလောက်ပါပေသည်။

ကထာဝတ္ထုနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် အဋ္ဌကထာနိဿယ အဆုံး အဖြတ်များကို အထည်ကိုယ်ပမာနပြု၍ ပါဠိတော်နိဿယမူလဋီကာနိဿယများထည့်စွက်ကာ အနုဋီကာ အဓိပ္ပါယ် အဆုံးအဖြတ်များလည်း ပါငင်စေလျက် ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်းကို စီစဉ်ပြုစုထားပေရာ ‘ကထာဝတ္ထု အနက်ချ်’ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကားအဖြောင့်ကိုလည်းပြေပျောက်စေနိုင်ပါသည်။ ‘ကထာဝတ္ထု အနုခက်’ ဟူသော စကားလိမ် မြန်မာဆိုရိုးစကားကိုလည်း လွယ်ကူသည့် ဘဝသို့ ရောက်စေနိုင်ပါသည်။

ဤမျှ ရေးသား ဖော်ပြခဲ့သော စကားအစဉ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးကို သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဖြစ်ပေါ်စဉ်အကျဉ်းချုပ် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့၍-

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်သည့် တတိယသံဂါယနာတင်တွင် အပြည့်အစုံ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ က ဟောတော်မူပြီး-

ယခုပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အားသွန်ခွက်စိုက် ဆောင်ရွက်ခိုက်၌မြန်မာဘာသာအဓိပ္ပါယ် အဖွင့် အဆုံးအဖြတ်စုံလင်စွာဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာကျမ်း ပေါ်ထွက်လာကြောင်းကို စာရှုသူ သုတေသီတို့ သိနိုင်လောက် ပြီဟု ထင်မြင်ပါသည်။

ယင်းသို့ သိရှိရလျှင် နိဒါန်းအစဉ်အလာအတိုင်း ဤကျမ်းကြီးကို ကြိုးစား
လေ့လာကြရန် တိုက်တွန်း၍ နိဂုံးအုပ်ရပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ဤနိဒါန်း၌
ကား ဤသို့မအပ်လိုပါ။ နိဂုံးအဖြစ် နတ်ကျောင်းစံပျော် ဤကျမ်းပြုဆရာ
တော်ကိုသာလျှင်—

“ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလား
မျှော်ကိုး၍ ကြိုးစားဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော ကထာဝတ္ထုဘာသာ
ဋီကာကျမ်းပြု အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်
ဘုရား—

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး မော်ကွန်း
ကျောက်စာတိုင်ကြီးတဆူဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ
ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အရှင်ဘုရား၏ ဤကထာဝတ္ထုဘာသာ
ဋီကာ ကျမ်းကြီးသည် အရှင်ဘုရား လိုလားတော်မူသော သာသနာ
တော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်နေချိန်၌ မိုက်
မှောင် ပယ်တွန်း ဥဒဉ်စွန်းမှ နေဝန်းကြီးပမာ ထွက်ပေါ်လာပါပြီ
ဘုရား”ဟူ၍ လျှောက်ထားလိုပါသတည်း။

ဦးထွန်းလှိုင်-ဝိနယပါရဂူ

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ ဝဋ်သကာ။
သာသနဓဇသိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယသိရောမဏိ။
စေတီယင်္ဂဏ ပရိယတ္တိ ဓမ္မာစရိယ ဂဏဝါဂဏ။
လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး
သာသနာရေး ဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး။

သာသနာ-၂၅၂၄-ခု

၁၃၄၂-ခု တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁၀-ရက်

(၂-၁၂-၈၀) အမျိုးသားနေ့

မှတ်ချက်။ ။ ဤနိဒါန်း- စာမျက်နှာ ၁၂၁ ကြောင်းရေ ၂၁-၌ “အခြေခံ
မူ ၈-ချက်မျှသာ ဟောသည်”ဟူသော စာပိုဒ်ကို “အခြေခံ
မူ ၈-ချက်နှင့် အကျဉ်းချုပ် တဘာဏဝါရမျှသာ ဟောသည်”ဟု
ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပါရန်။ ။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဦးက

ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏

ကျမ်းဦးအမှာ

သုပ္ပဋ္ဌိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
ဥပ္ပဋ္ဌိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
ဥယျပ္ပဋ္ဌိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
သာမိပ္ပဋ္ဌိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
ယဒိဓံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌပုရိသပုဂ္ဂလာ၊
သေ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
အာဟုနေယျော။ ။ ပါဟုနေယျော၊
ဒက္ခိဏေယျော။ ။ အညလိကရဏိယော၊
အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။
ဧဝံ နဝဟိဂုဏေဟိ၊ လောကမ္ပိ ဝိဿုတံ ဂဏံ။
သာသနံ စိရဓာတာရံ၊ ဝန္ဓာမိ တီဟိ သာဒရံ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပေါ်ထွန်းတော်မူခြင်း

လောက၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတဆူပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာဖို့ရာ တိုင်းတာခြင်း
ငှါ လွန်စွာ ခဲယဉ်းလောက်အောင် ကြာမြင့်လှပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓ ပွင့်
ပေါ်မှပင် လောက၌ အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို အမှန် သိရပါသည်။
“ထို အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို သိရ၊ ကျင့်ရ၊ ကိုယ်တွေ့သုခ ကြုံရလျက်
ထိုလမ်းစဉ် မပျောက်ပျက်ရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော်မူကြသော
သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကို ဖူးမြင်ရ ပူဇော်ဆီးကပ်ရ၏။ ထို သံဃာတော်
များ အမိုပြုကာ တရားသီရ ကျင့်ရ၍တရားတွေ့ရကာ လွန်စွာ ကျေးဇူးများ
ခွဲကြရ ပါပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သက်တော် ၂၉-တွင် တရားစတင်ရှာဖွေ၍ သက်တော်
၃၅-နှစ်တွင် (ဗုဒ္ဓ) တရားအဖြစ်ရောက်ရှိ (ရရှိ) တော်မူပါသည်။ ဤ
အချက်ကို ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများ မည်သူမျှ ငြင်းဆိုခြင်း
မရှိ၊ အားလုံးသဘောတူ လက်ခံသောအချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ဗုဒ္ဓ ဖြစ်တော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုအချိန်တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တရားအားလုံးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူပါသည်။
- ၂။ မိမိ သိရှိတော်မူသော တရားတော်များမှ သတ္တဝါ အများအေးငြိမ်းမှုရအောင်သတ္တဝါတဦးစီနှင့် ထိုက်တန်အောင်အသိပေးတရားဟောတော်မူပါသည်။
- ၃။ သတ္တဝါတဦးစီသိအောင် ဟောရာ၌လည်း သတ္တဝါများ အကျိုးရမှုကိုသိ၍ သိသင့် သိထိုက် သိနိုင်သည့် သတ္တဝါကိုသာ ရွေးချယ်ဟောကြားတော်မူပါသည်။
- ၄။ ထိုသို့ ဟောကြားနိုင်လောက်အောင်လည်း သတ္တဝါ တဦးစီ၏ အတွင်း အလိုဆန္ဒ (အဇ္ဈာသယ) ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူပါသည်။
- ၅။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်မှ စ၍ ၁၄၈-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည့် အချိန်အထိ တနေ့လျှင် ၂၄-နာရီ ရှိသည့်အနက် တနေ့လျှင် တနာရီ မိနစ် ၂၀-မျှသာနားတော်မူ၍ ၂၂-နာရီ မိနစ် ၄၀-ကို ကိုယ်တော်အကျိုးအတွက်သုံးမှု လုံးဝမပါ။ သူတပါး အကျိုးအတွက်သာ အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ၄၅ (နှစ်) ဝါ ပတ်လုံး အများဝေနေယျအတွက် ဆောင်ရွက် အားထုတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။
- ၆။ ၄၅-ဝါ လုံးလုံး ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသည့်နေ့မှ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည့် နေ့အထိ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော်မှန်သမျှသည်လည်း အများမရှိ အားလုံး အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်တော်မူပါသည်။
- ၇။ ထိုဟောသမျှ တရားတော်တို့ကို မည်သည့် ရသေ့၊ ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သဌေး၊ မင်း၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာမှ စ၍ တစ်တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကမျှ တလွဲ တချော် မှားယွင်းအောင် ချေဖျက် ပြောဆို နိုင်သူ မရှိခဲ့ပါ။
- ၈။ ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူသည့်နေ့မှ ယနေ့တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဟောကြားသော တရားတော်ကို နာယူ ကျင့်သုံးသူ တဦးတယောက်သည် အေးငြိမ်းချမ်းသာမှု မရရှိသည်ဟု မတွေ့မကြုံရပါ။ အတိုင်းအတာ အားဖြင့် လက်တွေ့ ချမ်းသာကြသည့်ချည်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

အတုမဲ့ တရားတော်

ဤမျှဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာ မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သော တရား ဖြစ်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ကျင့်လျှင် ကိုယ်တွေ့ပင် မြင်ရသော တရားဖြစ်ခြင်း၊ တရားတွေ့ရလျှင် အေးမြငြိမ်းချမ်းသောသုခရရှိနိုင်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သာသနာပြုပေ ဘယ်ဓမ္မကမ္မာပြိုင်မရ ယှဉ်မရသော အတုမဲ့တရားတော်ဖြစ်ပါပေသည်။ ထိုအတုမဲ့ တရားတော်တို့ကို ရရာရကြောင်း သိစရာ ကျင့်စရာတွေအပြည့်အစုံ ရှိနေသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဤ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ယနေ့တိုင် အထင်အရှား တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

အတုမဲ့ သံဃာတော်

တရားတော်မြတ်ကို အဆင့်အတန်း အမျိုးမျိုးဖြင့် မိမိတို့ သဒ္ဓါတရားအား ရှိသလောက် ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူကြသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုတော်မူကြသော သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ အဆက်မပြတ် ထင်ရှားပေပါပေါက်တော် မူလာကြသည်မှာလည်း ရှေးရှေးမှယနေ့တိုင်အောင် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများ မပြင်းနိုင် သာသနာ့ သမိုင်းက အထင်အရှား ပြနေလျက် ရှိနေခဲ့ပါသည်။

အဆက်မပြတ်သော သံဃာတော်

ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌ပင် ဘုရားရှင်သာသနာကို တိုးတက်ပြန့်ပွားလာအောင် သာသနာပြု ဆောင်ရွက်ရာ၌ သံဃာတော်၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးပါလှပါ၏။ ဘုရားရှင် မရှိသည့်နောက် ဘုရားနှင့်တရားကို သိရခြင်း မှာ သံဃာနှင့် စပ်နေ၏ ဟူသော အဋ္ဌကထာများအဆိုအရ မိမိတို့ဘုရားကို သိရခြင်း၊ တရားတွေ့ သိရ၊ ကျင့်နေရခြင်းမှာ အဆက်ဆက် မပျက်အောင် သင်ယူပို့ချ ဆောင်ရွက်တော်မူလာကြသော သံဃာတော်များ၏ကျေးဇူးပင်။ ထိုသို့ကျေးဇူးပြုတော်မူခဲ့ကြသော အရိယာသူတော်ကောင်း အရှင်မြတ်တို့နှင့် အရိယာနွယ်ဝင် သူတော်စင်ဖြစ်ကြသော သမ္မုတိ သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကို ယနေ့တိုင်အောင် စာရေးသူတို့ကြည်ညိုဖွယ် ကြုံတွေ့နေရဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

သံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်များ

ဘုရားရှင် ၄၅-နှစ်တိုင် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား သတ္တဝါများအတွက် ဟောကြားသွားတော်မူသော အဆုံးအမ တရားတော်တို့သည် အကယ်၍ သာ အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်ဥပါလီ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့ ဦးဆောင်သော ပဌမသံဂါယနာတင် ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်တို့ကို၎င်း၊ အရှင်

ယသ၊ အရှင်ရေဝတ၊ အရှင်သဗ္ဗကာမိ အစရှိသော ဒုတိယသံဂါယနာတင်
မထေရ် မြတ် တို့ကို ၎င်း၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိယံ မထေရ် မြတ် နှင့်
အာသောကဘုရင်တို့ကဲ့သို့ တတိယသံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ကို၎င်းနှုတ်
လိုက်လျှင် ရှိနေကြပါဦးမည်လော။ ယနေ့ကျွန်တော်တို့၏ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာ
သနာဗျာသန့်ရှင်းသော ပိဋကတ်စာပေများ ကျန်ရစ်နိုင်ဖွယ်ပင် မရှိတော့ပါ။

ကထာဝတ္ထုနှင့် သာသနာ့အညစ်အကြေး

ပဌမဒုတိယတတိယသံဂါယနာ ၃-တန်သည် သာသနာတော်တွင် မသန့်
မရှင်း အနှောင့် အယှက်များ တိုက်ရိုက် ဖျက်ဆီးခြင်း ခံရသည်များကို
သန့်ရှင်းအောင် နည်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းအားထုတ်ထားတော် မူခဲ့ကြ၍
ပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တတိယ သံဂါယနာမှာ အထူးသဖြင့်
ဗုဒ္ဓ၏ အယူဝါဒမှန်များ အားနည်းအောင် ဖောက်ပြန် ဖျက်ဆီးကြသူများ
အားရှိလာသဖြင့် ၎င်းအယူဝါဒတို့ကို အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ မထေရ်မြတ်သည်
အမှန်ဖြစ်အောင် ထိုအချိန်က ဖြစ်ပေါ်နေသော အယူဝါဒတို့ကို ဖြေရှင်း
ပေးတော်မူခဲ့ခြင်းကို အမှီပြု၍ ကထာဝတ္ထု ကျမ်းတကျမ်း ထင်ရှားစွာ
ပိဋကတ်တော်တွင် ပါဝင်ထင်ရှားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထ သံဂါယနာ

တတိယ သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ ပိဋကတ်
တော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်ထားလျက်ပင်ရှိခဲ့ရာမှ သီတိုဋ်တွင် သံဃာတော်အရှင်
မြတ်တို့ အာဟာရပြည့်စုံအောင်မရသော ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသည့်ဘေးကြီး
နှင့် ကြုံကြိုက်လာခဲ့ရာ မထေရ်ကြီးအများပင် အာဟာရပြည့်စုံအောင် မရ၍
ခန္ဓာကိုယ် မခံနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေသဖြင့် သဲအစိုများကို ပုံ၍ သဲများကို
အမှီပြုပြီးလျှင် ပိဋကတ်တော်တို့ကို အလွတ်ပင် နှုတ်မူပြန်ဆိုရွတ်ဖတ်၍ ထို
ကပ်ဆိုးကြီး လွန်မြောက်အောင် ကြိုးစားလာခဲ့ကြရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဘေးအန္တရာယ်ပေါက်ခြင်းကိုပင် သံဝေဂရကြသဖြင့် နောင်လာ
သာသနာ့ဝန်ထမ်း သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ ဤဘေးကြီးမျိုးနှင့် တွေ့က
ပိဋကတ်တော်များကို ဆောင်ထားခြင်းငှါ လွယ်ကြမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်
ယခုကပင် ပေထက်အကွာရာတင်ကြမှ သင့်တော်မည်ဟု ပိဋကတ်တော်များကို
ပေပေါ်တွင် ရေးသား၍ မထေရ်ကြီးများ စုပေါင်းပြီး စတုတ္ထ သံဂါယနာ
တင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

သံဃာတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ပဌမသံဂါယနာမှ အရှင်မဟာကဿပ အဦးထား၍ စတုတ္ထသံဂါယနာ
အထိ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သွားကြသော သံဃာတော်မထေရ်

မြတ်တို့ဂုဏ်ကျေးဇူး ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်တို့သာ နှုတ်လိုက်လျှင် ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့၏သမိုင်းသည် ဘာမျှအနှစ်သာရ ရနိုင်ဖွယ် မရှိ တော့ပါ။ ဘုရားရှင် မည်မျှအပင်ပန်းခံ၍ ၄၅-ဝါပတ်လုံး ဟောကြားတော် မူခဲ့စေကာမူ သံသယတော်အရှင်မြတ်တို့သာ မထိန်းသိမ်း မစောင့်ရှောက်လျှင် ယနေ့ ပိဋကတ်တော်များ အစဉ်အဆက် ကျင့်သုံးကြမှုများမှာ တွေ့ရတော့ မည်မဟုတ်ပါ။

ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာနှင့် သာသနာ့တာဝန်

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည်သာသနာတော် သန်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ အဓိက ရည်ရွယ်တော်မူသဖြင့် ပိဋကတ် သင်ရိုးပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများကို ကုန်စင်အောင် ဘာသာဋီကာနာမည် ဖြင့် အဖွင့်များ ရေးသားခဲ့ရာ ယနေ့ ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကိုလည်း သာသနာတော် သန်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ ရွယ်တော်မူရင်းဖြစ်သ ဖြင့် အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၊ မူလဋီကာနိဿယ၊ ပါဠိတော်နိဿယ ပါဠိ တော် မြန်မာပြန် နမူနာများအထိ ရေးသားပြီးလျှင် အသက်ရှည်မှုကို ပဓာန မထား သာသနာတော်အလုပ်များ ပြီးရန်ကိုသာ ဦးထား၍ ခေတ်ခွဲချက် တော်မူသွားခဲ့ပါသည်။ ထို ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာ အောက်ပါမှတ်ချက် များနှင့်ပင် ဆရာတော်၏ သာသနာတော်၌ ဖြစ်စေချင်သော စိတ် စေတနာ များ ထင်ရှားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်၏ သာသနာတော်အတွက် ခံယူ ချက်မှာ ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမကို ရိုသေလေးစားစွာ ကျင့်သုံးမှုမရှိကြပဲ သာသနာ တော်အတွက် ဆောင်ရွက်နေပါသည် ဆိုသူများကို သာသနာအကျိုးအတွက် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်ခါမှ ယုံကြည်မှုမရှိခဲ့ပါ။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ စာမျက်နှာ (၈) ဒုဗ္ဗလပက္ခံ၊ အသိ ဉာဏ်အားမရှိသော အသင်းအပင်းကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဆိုသော စကား၌ ဒုဗ္ဗလပက္ခံ။ ။ဒုတိယသံဂါယနာတင်ရာအခါ၌ ဒါယကာ ဖြစ်သော ကာဠာသောကမဟာရာဇာကဲ့သို့အားမရှိပဲ တဝန်းတလျှား ကိုသာ အစိုးရသော ရာဇာဖြစ်သောကြောင့် “ ဒုဗ္ဗလ-အားမရှိ ”ဟု ဝဒန္တိ ဝါဒရှိ၏။ သို့သော် ထိုဝါဒကို ဋီကာဆရာ မနှင်သက်သော ကြောင့် “ဓမ္မဝါဒီ အဓမ္မဝါဒီ” အတူးကို သိနိုင်သောဉာဏ်ပညာ ရှိလျှင်ထိုအဓမ္မဝါဒီတို့ကိုအားမပေးရာ။ ယခုသော် ထိုကဲ့သို့ဉာဏ်ပညာ အားမရှိ။ထိုသို့ဉာဏ်ပညာအားမရှိခြင်းကို “ ဒုဗ္ဗလ ”ဆိုသည်ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်။ (ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ အဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားပေးနေ ကြသော ဒုဗ္ဗလလူတွေ အများအပြားပင် ရှိနေကြသေး၏။)

စာမျက်နှာ-၉။ ။ဘိန္ဒက။ ။မူလသင်္ဂီဟိမ္မ သို့မဟုတ် မူလ နိကာယမှ ကွဲပြားကြသည်ကို “ဘိန္ဒ”ဟု ဆိုရသည်။ ထိုသို့ ကွဲပြား ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ—ဝိနည်းတော်ကို အလေးမပြုခြင်းတည်း။ ဝိနည်းတော်ကို အလေးမပြုသည့်အတွက် ခပ်ပေါ့ပေါ့နေရခြင်းကိုပင် သဘာဝကျသည့်ဟု ထင်ကာ အဆင့်ဆင့် သဒ္ဓါတရား ပျက်ပြား၍ သုတ္တန်တရားတော်များကိုပင် အပြောင်းအလဲ ပြုရဲလာကြလေသည်။

စာမျက်နှာ-၁၀။ ။ထေရဝါဒေါ၊ အရှင်မဟာကဿပ အစ ရှိသော ထေရ်တို့၏ ဝါဒကို “ထေရနံ+ဝါဒေါ”အရ ထေရဝါဒ ဟု ခေါ်၏။ ထိုထေရဝါဒသည် ဝိနည်းတော်ကို မူထားရကား ထို ဝိနည်းတော်၌ လာသည့်အတိုင်း အဆက်ဆက် ကျင့်လာကြသော ကြောင့် အဘိန္ဒက (မကွဲမပြားပဲ) တသားထဲ ရှိရပေသည်။

ယခုအခါ၌ မိမိတို့ လုပ်ချင်ရာကို လုပ်နေကြသော်လည်း ဝိနည်းတော် အလိုအားဖြင့် မအပ်ဟု အယူရှိရကား ဝိနည်းကိုမူ လေးစားကြသည်သာ။

စာမျက်နှာ-၂၀။ ။သာသနမလံ ဝိသောတော။ ။သံဂါ-ယနာ တင်တိုင်း တင်တိုင်း သာသနာတော်၌ အညစ်အကြေး ဖြစ်နေ သောကြောင့် ထိုအညစ်အကြေးကို သုတ်သင်ဖို့ရာ သံဂါယနာတင် ရရိုးထုံးစံ ဖြစ်သည်။ သို့သော် စတုတ္ထ ပေထက်အကွာရာ တင်ရာ၌ကား သာသနမလကို သုတ်သင်ဖွယ် မလိုသောကြောင့် သာသနမလ သုတ်သင်ပုံကို ပြတော်မမူပဲ နောက်နှောင်အခါ နှုတ်တက် မဆောင် နိုင်မည့်အရေးကို တွေး၍ ပေထက်၌ အကွာရာရေးသောအားဖြင့် သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြရသည်။

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အကွာရာကို အားကျသော အားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆကာ ကျောက်ထက်အကွာရာတင်ကြ သော်လည်း ယနေ့တိုင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်း ဒင်္ဂါးငွေများကို ဆွမ်းဆန်တော်အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍ နေကြသော်လည်း ထိုသာသနမလကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော် အချို့က လည်း အားပေးသူ မရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်—

“မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော် မြတ်လေးစွယ်တော်ပေါ်သည့်ချောင်း မှာ ဒေါင်းတွေက အော်။

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွှတ်ပါ၊ ပျိုထို့မောင် ၈၀၀၀၀တို့ ဒေါင်းခုပ်ခြည့်လေး”ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ။ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒင်္ဂါး၏ အဆက်ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထိုသာသနမလကို မည်သူကမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဉ်းစား၊ လွယ်ကူသော စာအုပ်ရိုက်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစား တော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင်ရဟန်းတွေနှင့် တကွ သာသနမလသည် ကြီးကျယ်၍ နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြ မည်နည်း။

ဆရာတော်သည် သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အစဉ် လိုလားတော်မူသည့်အတိုင်း ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ်ကလည်း ငွေကုန်ကြေးကျ သိပ်မများပဲ အကျိုးသက်ရောက်ရန် သာသနာတော်အတွက် အစီအစဉ်တခုကို ရေးဆွဲ တင်ပြတော်မူခဲ့ပါသေးသည်။ ထို အစီအစဉ်တင်ခဲ့ပုံ အသေးစိတ်ကို (တဘဝ သံသရာ) အမည်ဖြင့် ဆရာတော် သာသနာပြုခဲ့ပုံများ စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကထာဝတ္ထု၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ကထာဝတ္ထုသည် ခရာဇ်တော် မပေ(၂၄၀) သာသနာတော်နှစ် ၃၀၄-ခုတွင် တတိယသံဂါယနာတင်စဉ်အခါ သာသနာတော်တွင် မှားယွင်း ဖောက်ပြန်သော အယူဝါဒဆိုးများ ဝင်ရောက် နှောင့်ယှက်ခံနေရသဖြင့် ထို ဝါဒများကို ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်အညီ ချေဖျက်ရှင်းလင်း သုတ်သင်တော်မူခဲ့ရာ သာသနာ့ဘေးရန် တွန်းလှန်ရာ၌ လက်နက်ကောင်းပမာ လွန်စွာ အရေးပါ လှပါသည်။ အမှန်က နောင်အခါ မိမိ သာဝက မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် အကျယ်တဝင့် ဟောလိမ့်မည်ဟူသော မြှော်မြင်သိရှိချက်အရ တာဝတိံသာ မှာ ဟောတော်မူစဉ်က အကျဉ်းသင်္ချေပမ္ပသာ ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထိုအကျဉ်း မှာ ပဌမ ဒုတိယ သံဂါယနာ၌ပင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအကျဉ်းကိုပင် ဘုရားရှင် အလိုတော်ကျအောင် အကျယ်ချဲ့ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ရာ ဘုရား ဟော အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတွင် စာရင်းဝင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

အလိုတော်ကျ မပြီးခဲ့

အဘိဓမ္မာသင်တန်းပြဆရာ ဦးလှမောင် (နိုင်ငံတော်ကောင်စီလူကြီး)သည် ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ဓာတုကထာ-အထူးသဖြင့် ကထာဝတ္ထုကို သုတေသီပုဂ္ဂိုလ်များ နားလည်ခွင့်ရအောင် ဆရာတော်အား ရေးသား ဖွင့်ဆိုပေးတော်မူရန် အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထားခဲ့သဖြင့် ရေးပေးရန်လည်း ဆရာတော် ရည်ရွယ် တော်မူခဲ့သည်ကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် သိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်ရန် အချိန်နီးလာသဖြင့် မိမိရည်မှန်းထားသည့်တိုင်အောင် ရေးသား

ဖွင့်ဆိုနိုင်ခြင်း၊ သီးခြား မပြုနိုင်ခဲ့ပဲ ယခု ရိုက်နှိပ်ပြီး စာမူများ ပြီးရုံမျှသာ ကြိုးစားသွားတော်မူနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ပိဋကတ်တော် သင်ရိုးကျမ်းစာများကို အမြန်ဆုံး စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရန် ကြိုးစားကြရသော ကျွန်တော်တို့သည် တာဝန် သိရှိကြသော ဆရာဦးလှမောင်ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကူအညီဖြင့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး အတွက် ကြိုးစားရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိလိုက်ရပါကြောင်း အစီရင်ခံအပ်ပါသည်။

ဧဝံ နဝဟိ ဂုဏေဟိ။ ဤ သုပ္ပဋိပန္နတာ အစလာသည့် ကိုးဖြာသော ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ လောကမ္မိ၊ ဘဝဂ်ဆုံးအောင် ဘုံသုံးဆောင်၍။ ဝိဿတံ၊ တိတ္ထိတို့ဘောင် လွန်မြားမြောင်သည့် ဟန်ဆောင်သံဃာ အဖြာဖြာ ထက် အရာရာဖြင့် ဂုဏ်ရည်တင့်၍ ကြီးမြင့်ထင်ရှားပေထသော။ သာသနံ၊ ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ လွန်လေပါလည်း တခါတဖန် ကြုံရန်ခဲကပ် အမြတ်ရတနာ ဤသာသနာတော်မြတ်ကြီးကို။ စိရဓာတာရံ၊ ဘုရားလက်ထက် အဆက်ဆက်မှ မပျက်ရအောင် ပို့ချသင်ယူ ဆောင်ရွက်တော်မူလာပေထသော။ ဂဏံ၊ အတွင်း စိတ်ဓာတ် မြင့်မြတ်ကြည်လင် သူတော်စင်ကောင်း အရိယာသံဃာတော် အပေါင်းကို။ တိဟိ၊ လက်အုပ်အဥ္ဈလီ နှုတ်သံချီ၍ ရွှင်ကြည်မနော သုံးပါး သော ဒွါရတို့ဖြင့်။ သာဒရံ၊ လေးမြတ်ကြည်ညို ရိုသေခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝန္တာမိ၊ ဂုဏ်တော်ထုံမွမ်း ပုံတော်မှန်းလျက် ချီးမွမ်းထောမနာ ပဏာညွတ်ကြိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ဘုရား။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု
မှန်ကန်ကောင်းမြတ် တရားဓာတ် လွှမ်းမတ်ကမ္ဘာတည်ရမည်။

ထိန်ဝင်း

၁၃၄၂-ခု၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့။
(၉-၁၀-၈၀)

ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာကို အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာနှင့်အတူ ပို့ချခဲ့ရာ ဘဝနတ်ထံ ပျံ့လွန် တော်မူသည့် နှစ်တွင်မှ ရေးသားပြီးဆုံးစေခဲ့ပါသည်။ ထိုကျမ်းများကိုဆရာတော်သည် အချောပြုပြင်နိုင်ခွင့်လည်း မရခဲ့။ နိဒါန်းအမှာများပင် ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ဘာသာဋီကာကျမ်းများတွင် မှာထားတော်မူသည့် အတိုင်း ချို့ယွင်းမှုရှိခဲ့သော် ပြင်ဆင်ကြည့်ရှုတော်မူကြပါရန် ခွင့်ပန်အပ်ပါသည်။

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော

အကယ်၍သာ—

မြတ်ဗုဒ္ဓါသည် လူရွာထင်ရှား မပွင့်ငြားက ဤကား ကုသိုလ်
အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ မသိရ များလှ အပြစ်တွေ။

ယခုသော်ကား—

ဘုရား ရှင်တော် ပွင့်ထွန်း ပေါ်၍ ဟောဖော် ညွှန်ကြား
မြတ်တရားကြောင့် ဤကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ထိုထို
ဘုံဘဝ သိကြရ များလှ ကျေးဇူးပေ။

ဂန္ဓာရုံရှင် ဒွါသခင်သည်—

ထွဋ်တင်ဗုဒ္ဓ ဟောညွှန်ပြသည့် ဓမ္မဒေသနာ အဖြာဖြာကို
များစွာဗိုလ်လူ သိစိမ့်ဟူ၍ ဆူဆူကျမ်းစာ ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်
ဖွင့်ရာ ပြရာ များငြိကာဟု စာဝါအမျိုးမျိုး ကမ္မည်းထိုးခဲ့
နောင်ကျိုးကိုမျှော် ဆရာတော်၏ ဉာဏ်တော်စေစား နှလုံး
သားမှ ကိုးစားလောက်ဖွယ် ကျမ်းသွယ်သွယ်ကို မကွယ်
မပျောက် စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့ မြားမြောက်ကျေးဇူး အထူးထူး
ကို ညွတ်နှူးရည်လျက် ဒွါဆောင်ရွက်သည်—

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော။

ဣဒံ နော ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်

အစွမ်းတော် ၃-ပါး

- ၁။ သိရန်မှန်က၊ မကျန်ရအောင်၊ လုံးဝစုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညု
ဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။
- ၂။ သိသည့်တရား၊ များအပြား၌၊ ဟောထားစဖွယ်၊ နည်းသွယ်သွယ်ကို၊
ခြယ်လှယ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။
- ၃။ ကျွတ်ထိုက်ကြပေ၊ များဝေနေ၏၊ ဣန္ဒြေစရိုက်၊ သူ့အကြိုက်ကို၊
နှိုက်ချွတ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။

သဗ္ဗညုဉာဏ်အား၊ စွမ်း ၃-ပါးကြောင့်၊ အများဝေနေ၊ ကျွတ်လွတ်
စေဖို့၊ မနေမနား၊ သက်တော်အားဖြင့်၊ ကြီးမားလေဘိ၊ ရှစ်ဆယ်
ရှိ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ စံသည့်တိုင်အောင်၊ သယ်ယူဆောင်၊ ဘုန်းခေါင်
ငါတို့ဘုရားတည်း။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

နမော တဿ တဂတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘအဖွင့်

ဒေဝသံဃ ပုရက္ခတော၊ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းသည် ရွှေ၌ပြုအပ်သည်။ (ဟုတော့၍။) ဒေဝလောကသို့၊ တာဝတိံမည်၊ နတ်တို့ပြည်၌။ နိဿိန္ဒော၊ ပတ္တာကမ္မလာ မြကျောက်ဖျာဝယ် ကောင်းစွာဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော်မူသော။ သဒေဝကဿ၊ နတ်ဗြဟ္မာနှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ သတ္တာ၊ ဆရာတဆူ ဖြစ်တော်မူသော။ အပ္ပဋ္ဌိပုဂ္ဂလော၊ ပြိုင်ဘက်ရည်တူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူသော။ သဗ္ဗပညတ္တိကုသလော၊ အလုံးစုံသောပညတ်၌ ကျမ်းကျင်တော်မူသော။ လောကေ၊ သတ္တလောက ဩကာသလောက၌။ ဥတ္တမပုဂ္ဂလော၊ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော။ (ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။) ပညတ္တိ ပရိဒီပနံ၊ ပညတ်အမျိုးမျိုးကို ပြရာပြကြောင်းဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်မြတ်ကို။ ဝတော၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ပုဂ္ဂလကထာဒီနံ၊ ပုဂ္ဂလကထာ အစရှိကုန်သော။ ကထာနံ၊ အစိတ်ဖြစ်သော ကထာတို့၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာအပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ၊ အကြင် ကထာဝတ္ထုမည်သော ကျမ်းကို။ သင်္ခေပေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ အဒေသယံ၊ ဟောတော်မူပြီ။

၁။ ကထာနံ ဝတ္ထုဘာဝတော။ ။ ဤဟိတ်သည် “ကထာဝတ္ထု” အမည်ရခြင်း၏ အကြောင်း “သဒ္ဓပ္ပဝတ္ထိနိမိတ်” ကို ပြသော နာမလာဘဟိတ်တည်း။ ဤဟိတ်အရ “ကထာနံ+ဝတ္ထု ကထာဝတ္ထု” ဟု ဝစနတ္ထုပြုရသည်။ “ကထာနံ” အရ ပါဠိတော်၌ လာသော ပုဂ္ဂလကထာ၊ ပရိဟာနိကထာ၊ ဗြဟ္မစရိယကထာ စသော အစိတ်အစိတ် ကထာတို့ကိုယူ၍ “ဝတ္ထု” အရ ထိုကထာတို့၏ တည်ရာ (ကထာအပေါင်း) ဖြစ်သော ဤပါဠိတော်ကျမ်းကို ယူရသည်။ [ကြွင်းသော မှတ်ဖွယ်ကို ဋီကာနိဿယ၌ ရှုပါ။]

[ဆောင်] အစိတ်များစွာ၊ ထိုကထာ၏၊ တည်ရာမှန်စွာ၊
ကျမ်းခမ္မ၊ ခေါ်ရ ကထာဝတ္ထုတည်း။

သုရာလယေ၊ နတ်တို့၏နေရာ တာဝတိံသာ၌။ မာတိကာ ဌပနေနေဝံ၊ မာတိကာကို ထားခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဌပိတဿ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ထားတော်မူအပ်သော။ ဝါ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ မဟိတလေ၊ ဇမ္ဗူသောင်းခွင် မြေအပြင်၌။ မောဂ္ဂလိပုတ္တေန၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တ အမည်ရသော ထေရ်သည်။ ဝိဘတ္တဿ၊ အကျယ်ဝေဘန်တော်မူအပ်သော။ တဿ (ကထာဝတ္ထုပွကရဏဿ)၊ ထိုကထာဝတ္ထုကျမ်း၏။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာက္ကမော၊ အနက်၏ အဖွင့်အစဉ်သည်။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ အစဉ်သည်။ ဣဒါနိ၊ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်မြတ်ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပတ္တော၊ ကောင်းစွာရောက်လာပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ အစဉ်၏ ကောင်းစွာရောက်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နံ၊ ထိုကထာဝတ္ထုကျမ်းကို။ (အဟံ။) ဝဏ္ဏယိဿာမိ၊ ဖွင့်ပြပေအံ့။ တံ၊ ထိုကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာကို။ (တုမေ၊ သောတုအပေါင်း အသင်သူတော်ကောင်းတို့သည်။) သမာဟိတာ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်။ ဝါ၊ တည်ကြည် ကြကုန်သည်။ (ဟုတော။) သုဏာထ၊ နာယုလေ့ကျက် ဆောင်ရွက် မှတ်သားကြကုန်လော။ ဣတိ၊ ကာလ၊ ဒေသ၊ ဒေသကနှင့် ပဋိညာဉ် စသည်ကို ဆိုရာစကားရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

၁။ မာတိကာဌပနေနေဝ။ ။ အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါနကထာ၌ ပြအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဤပါဠိတော်ကို အပြည့်အစုံ ဟောတော်မူပုံ အားလုံးသော ကထာတို့၌ မာတိကာ အကျဉ်း ဥဒ္ဓေသမျှကိုသာ ဟောတော်မူ၏။ ဤ မာတိကာဟူသည် ခေါင်းစဉ်မဟုတ်၊ အကျဉ်းချုပ် ဥဒ္ဓေသတည်း။ ထို့ကြောင့် “မာတိကာဌပနေနေဝါတိ ဥဒ္ဓေသ ဒေသနာယ ဝေ” ဟု အနုဂ္ဂီကာမိန့်သည်။

၂။ ဌပိတဿ။ ။ “ဌပိတ=ထား”ဟူသည် တရားနာကြသော ဝိနေယျတို့၏ စိတ်အစဉ်၌ ထားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဟောတော်မူခြင်းကိုပင် “ဝိနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ချထားခြင်း” ဟု ပါဠိထုံးစံအတိုင်း သုံးစွဲသည်ဟု မှတ်ပါ။ [ဌပိတဿာတိ ဒေသိတဿ၊ ဒေသနာ ဟိ ဒေသေတဗ္ဗမတ္ထံ (ဟောတော်မူထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို) ဝိနေယျ သန္တာရနေသု ဌပနတော နိက္ခိပနတော ဌပနံ၊ နိက္ခေပေါတိစ ဝုစ္စတိ၊ အနု။]

ဂန္ထာရမ္မကထာ အဖွင့်ပြီး၏။

နိဒါနကထာ အဖွင့်

ဟိ၊ ချဲ့။ (ဝဏ္ဏယိဿာမိအရ အကျယ်ချဲ့၍ ဖွင့်ပြဦးအံ့။) ယမက ပါဠိ ဟိရာဝသာနသ္မိံ၊ ရေမီးအစုံဖြစ်သောတန်ခိုးပြာဠိဟာကို ပြတော်မူရာ ကာလ၏ အဆုံး၌။ [ယမက ပါဠိဟိရပုဗ္ဗိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဠိကာ ဂန္ဓာရမ္မအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဘဂဝါ၊ သည်။ တိဒသပုရေ၊ တာဝတိံသာ နတ် ပြည်၌။ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌။ ပဏ္ဍု- ကမ္မလသိလာယံ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ၊ မြကျောက်ဖျာ၌။ (ဈေးတော့ ဝါဝင်း သော အဆင်းရှိသော ကမ္မလာနှင့်တူသော ကျောက်နေရာ၌။) ဝဿံ၊ ဝါသို့။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်တော်မူ၍။ မာတရံ၊ မယ်တော်ကို။ ဝါ၊ မယ်တော်ဖြစ် ဘူးသော သန္တုသိတ နတ်သားကို။ ကာယသက္ကံ၊ ကိုယ်တော်၏ မျက်မှောက် ကို။ ကတွာ၊ ချဲ့။ ဒေဝပရိသာယ၊ နတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်အား။ အဘိဓမ္မကထံ၊ အဘိဓမ္မကထာကို။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလသော်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီဝိတင်္ဂ- ဓာတုကထာပုဂ္ဂလပညတ္ထိပ္ပကရဏာနိ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၊ ဝိဘင်းကျမ်း၊ ဓာတု ကထာကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းတို့ကို။ ဒေသယိတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ကထာဝတ္ထု၊ ဒေသနာယ၊ ကထာဝတ္ထု၊ ဒေသနာတော်၏။ ဝါရေ၊ အလှည့် အကြိမ်သည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လသော်။ (ကရေန္တော ကတွာဌပေသိတိ၌စပ်။)

အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ မမ၊ ၏။ သာဝကော၊ သာဝကဖြစ်သော။ မဟာပညော၊ ကြီးသော ပညာရှိသော။ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿတ္ထေရော နာမ၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿ မည်သောမထေရ်သည်။ [မြတ်စွာဘုရား၏ မြင်တော်မူ ရာ၌ “ထေရေ” ဟု မသုံးသင့်။ “မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿောနာမ” ဟု သာ သုံးသင့်သည်။] ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ သာသနမလံ၊ သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေးကို။ သောဓေတွာ၊ သုတ်သင်၍။ တတိယသင်္ဂီတံ၊ တတိယ သင်္ဂီယနာကို။ ကရေန္တော၊ သော်။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းအပေါင်း၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေလျက်။ သကဝါဒေ၊ မိမိ၏ အယူဝါဒ၌။ ပဉ္စသုတ္တ သတာနိ၊ ငါးရာသော သုတ်တို့၎င်း။ ပရဝါဒေ၊ သူတပါးတို့၏ အယူဝါဒ၌။ ပဉ္စ (သုတ္တသတာနိ) တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တသဟဿံ၊ သုတ်ပေါင်းတထောင်ကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဣမံ ပကရဏံ၊ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းကို။ ဘာဇေဿတိ၊ အကျယ် ဝေဘန်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မြင်တော်မူ၍။

တဿ၊ ထိုအရှင် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်၏။ ဩကာသံ၊ အကျယ်ဝေဘန် ခွင့်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာဝ၊ ပရိဟာနိကထာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ပုဂ္ဂလဝါဒေါ၊ ခွံ။ စတူသု၊ လေးရပ်ကုန်သော။ ပဉ္စေသု၊ ပြဿနာတို့၌။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ကာနံ၊ ပဉ္စကတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌမုခါ၊ ရှစ်ပါးသော အဦးအစ စကားပါရှိသော။ ယာ သော ဝါဒယုတ္တိ၊ အကြင်ဝါဒဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း နည်းလမ်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုဝါဒယုတ္တိကို။ အာဒိံ ကတူ၊ အစပြု၍။ သဗ္ဗကထာ မဂ္ဂေသု၊ အလုံးစုံသော ကထာအစဉ်တို့၌။ အသမ္ပုဏ္ဏံ ဘာဏဝါရမတ္ထာယ၊ မပြည့်သော တစ်ဘာဏာဝါရ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ တစ်ဘာဏဝါရ မပြည့်သော။ တန္တိယာ၊ ပါဠိတော်ဖြင့်။ မာတိကံ၊ မာတိကာကို။ (အကျဉ်းဥဒ္ဓေသကို။) ဌပေသိ၊ ထားတော်မူပြီ။ ဝါ၊ ဟော တော်မူပြီ။ [စတူသု ပဉ္စေသု စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာ ဋီကာ နိဒါနကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ဤ၌ကား ပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်တွေ့ ရပါလိမ့်မည်။]

အထ၊ မာတိကာကို ထားတော်မူပြီးရာ ထိုအခါမှနောက်၌။ အဝသေသံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီး ကျမ်းတို့မှ ကြွင်းသော။ အဘိဓမ္မကထံ၊ ကို။ ဝိတ္ထာရနယေ နေဝ၊ အကျယ်ဖြစ်သော နည်းဖြင့်ပင်။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီစသည်ကို ဟောတော်မူ သကဲ့သို့ အကျယ်ဖြစ်သော နည်းဖြင့်ပင်။) [နည်းချင်း တူသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနဝေဖြင့် ဆိုသည်။] ကထေတူ၊ ၍။ ဝုတ္ထဝဿော၊ ဝါလပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော်မူပြီးသည်။ (ဟုတူ)။ သုဝဏ္ဏရဗေ သောပါနမဇ္ဈေ၊ ရွှေစောင်းတန်း ငွေစောင်းတန်းတို့၏ အလယ်၌။ ဝါ၊ ရွှေလှေခါး ငွေလှေခါး တို့၏ အလယ်၌။ မဏိမယေန၊ ပဒမြားဖြင့် ပြီးသော။ သောပါနေန၊ စောင်းတန်းဖြင့်။ ဝါ၊ လှေခါးဖြင့်။ ဒေဝလောကတော၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှ။ သင်္ကဿနဂရေ၊ သင်္ကဿမြို့၌။ ဩရုယ၊ သက်ဆင်းတော်မူ၍။ သတ္တဟိတံ၊ သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို။ သမ္မာဒေန္တော၊ ပြီးစီးစေတော် မူလျက်။ ယာဝတာယုကံ၊ အကြင် အကြင် အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ ဌတူ၊ တည်တော်မူ၍။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိဗ္ဗာနစံတော်မူပြီ။ ဝါ၊ သန္ဓေနောက်ထပ်၊ မဆက်စပ်ပဲ၊ ဝဋ်ဇာတ်ရုပ်သိမ်း ၍၊ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူပြီ။

၁။ အနုပါဒိ။ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာယံ။ ။ “ပရိနိဗ္ဗာယံ” အရ ဘုရားရှင်၏ ဝဋ်ဇာတ် သိမ်း၍ အေးငြိမ်းခြင်းဟူသော စုတိစိတ်တော်ရ၏။ “အနုပါဒိ သေသာယ နိဗ္ဗာန ဓာတုယာ” အရလည်း ထိုစုတိစိတ်တော်ပင်ရ၏။ ဤသို့ အရမကွဲပြားသော်လည်း

အထ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌။ အထ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။
 (ဓမ္မဝိနယ သရီရိ၌ စပ်။) မဟာကဿပပုဂ္ဂိုလ်၊ အရှင်မဟာကဿပ အမှူး
 ရှိသော။ ဝသီကဏော၊ ဝသီဘော် ငါးပါးရှိသော ရဟန္တာအပေါင်းသည်။
 အဇာတသတ္တုရာဇာနံ၊ အဇာတသတ်မင်းကို။ သဟာယံ၊ အပေါင်းအဖော်
 ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ (အဖော်အဖြစ်ဖြင့်ယူ၍။) ဓမ္မဝိနယသရီရံ၊ တရား
 အထည်ကိုယ်ဖြစ်သော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းကို။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူကြောင်း
 သင်္ဂါယနာသို့။ အာရောပေသိ၊ တက်ရောက်စေပြီ။ ဝါ၊ တင်ပြီ။ တတော၊
 ထိုပဌမသင်္ဂါယနာတင်ပြီးရာကာလမှ နောက်၌။ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ၏။
 အစူယေန၊ လွန်ရာအခါ၌။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်း၌ အမျိုးတို့၏ သားဖြစ်
 ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဒသဝတ္ထုနိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သောဝတ္ထုတို့ကို။
 ဒီပယိံ၊ သူ။ ပြုကြကုန်ပြီ။ [ဒသဝတ္ထု၏ သရုပ်ကို၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် သတ္တ
 သတိကမ္မန္တ၌ ကြည့်ပါ။] တာနိ၊ ထိုဆယ်ပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို။ သုတွာ၊
 ကြား၍။ ကာကဏ္ဍကဿ၊ ကာကဏ္ဍကမည်သော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ။ ပုတ္တော၊
 သားဖြစ်သော။ ယသတ္ထေရော၊ အရှင်ယသထေရ်သည်။ သုသုနာဂပုတ္တံ၊
 သုသုနာဂမင်း၏ သားတော် ဖြစ်သော။ ကာလာသောကံနာမ၊ မည်သော။
 ရာဇာနံ၊ ကို။ သဟာယံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒွါဒသန္နံ၊ တဆယ်နှစ်လီ
 ကုန်သော။ ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ၊ ရဟန်းအသိန်းတို့၏။ (တနည်း)
 ဒွါဒသန္နံ ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ၊ တသန်းနှစ်သိန်း ကုန်သော ရဟန်းတို့၏။
 အန္တရေ၊ အလယ်၌။ သတ္တယေရသတာနိ၊ ခုနစ်ရာသောထေရ်တို့ကို။ ဥစ္စိနိတွာ၊
 ရွေးချယ်၍။ တာနိ ဒသ ဝတ္ထုနိတို့ကို။ မဒ္ဒိတွာ၊ နှိမ်နင်း၍။ ဓမ္မဝိနယ
 သရီရံ၊ ကို။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ အာရောပေသိ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ တေဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟတ္ထေရေဟိ၊ ထို သုတ်အဘိဓမ္မာဝိနည်းကို
 သိမ်းယူကြသော ထေရ်တို့သည်။ နိဂ္ဂဟိတာ၊ နှိမ်အပ်ကုန်သော။ ဒသသဟဿာ၊
 တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု။

သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဇာတ်မှ အထူးပြုခြင်း အကျိုးငှါ “အနုပါဒိသေသာယ
 နိဗ္ဗာနဇာတ်ယာ” ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးကိုလိုက်၍
 စုတိစိတ်ကိုပင် ကွယ်လွန်ခြင်း၊ သေဆုံးခြင်း၊ နတ်ရွာစံ ကံတော်ကုန်ခြင်း၊ ပျံလွန်တော်
 မူခြင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး သုံးစွဲသကဲ့သို့ ရဟန္တာတို့၏ ပစ္စိမိတ်ကိုလည်း
 “ပရိနိဗ္ဗာန်” ဟု သုံးစွဲသည်” ဟုလျှံ [ဤအနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဇာတ်ကို “ခန္ဓ
 ပရိနိဗ္ဗာန်” ဟု ခေါ်၍ ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌ ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းခြင်းကို
 ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ သဥပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်ရသည်။ ပရိနိဗ္ဗာန မေဝါတိ
 ပရိနိဗ္ဗာနကိရိယာ သင်္ခါတံ စုတိပရိနိဗ္ဗာနမေဝ။ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာနန္တရတော ကိလေသ
 ပရိနိဗ္ဗာနတောတိ အတ္ထော။ မရ ဋီကာ၊ အခြားတနည်းကို ဋီကာနိဿယ၌ ရှုပါ။]

တို့သည်။ ပက္ခံ၊ အသင်းအပင်းကို။ ပရိယေသမာနာ၊ ရှာမှီးကုန်လသော်။ အတ္တနော၊ အား။ အနုရူပံ၊ လျော်သော။ ဒုဗ္ဗလပက္ခံ၊ အသိဉာဏ်အားမရှိသော အသင်းအပင်းကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ မဟာသံဃိကာစရိယကုလံ နာမ၊ များသောသံဃာရှိသော ဆရာ၏အမျိုးအနွယ် မည်သည်ကို။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ [သုတ္တံအထံ၌ သံဃာအများ ပါသောကြောင့် မဟာသံဃိကာစရိယကုလဂိုဏ်းဟုဆိုသည်။] တတော၊ ထိုမဟာသံဃာစရိယကုလဂိုဏ်းမှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ကွဲပြား၍။ အပရာနိ၊ အခြားကုန်သော။ ဂေါကုလိကာ စ၊ ဂေါကုလိကာစရိယဂိုဏ်းတို့၎င်း။ ဧကဗျောဟာရိကာ စ၊ ဧကဗျောဟာရိကာစရိယဂိုဏ်းတို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ခွေ၊ နှစ်မျိုးကုန်သော။ အာစရိယကုလာနိ၊ ဆရာတို့၏ အမျိုးအနွယ်တို့သည်။ ဇာတာနိ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ဂေါကုလိကနိကာယတော၊ ဂေါကုလိက၏ ဆရာတို့ဂိုဏ်းမှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အပရာနိ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဏတ္တိဝါဒါ စ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝါဒဂိုဏ်း၎င်း။ ဗာဟုလိယာ စ၊ ဗာဟုလိယဂိုဏ်း၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ခွေ၊ ကုန်သော။ ဗာဟုသုတိက အာစရိယကုလာနိ၊ တို့သည်။ ဇာတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဗာဟုသုတိကာတိပိ၊ ဗာဟုသုတိကဟူသောအမည်သည်လည်း။ တေသံယေဝ၊ ထိုဗာဟုလိယဆရာတို့၏ပင်။ နာမံ၊ တည်း။ တေသံယေဝ၊ ထိုဗာဟုလိယ ဆရာတို့၏ပင်။ အန္တရေ၊ အတွင်း၌။ စေတိယဝါဒါနာမ၊ စေတိယဝါဒတို့ မည်သော။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ အာစရိယဝါဒါ၊ ဆရာတို့၏ ဝါဒတို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဝေ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာစရိယကုလတော၊ မှ။ ဒုတိယေ၊ နှစ်ပါးမြောက်သော။ ဝဿသတေ၊ နှစ်အရာ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အာစရိယကုလာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ကုန်ပြီ။ တာနိ၊ ထိုငါးပါးသော ဆရာတို့၏အမျိုးတို့သည်။ မဟာသံဃိကေဟိ၊ မဟာသံဃိကာစရိယကုလတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဆ၊ ခြောက်ဂိုဏ်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယေ၊ သော။ တသ္မိံ ယေဝ ဝဿသတေ၊ ထိုအနှစ်တရာအတွင်း၌ပင်။ (ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ် နှစ်ရာ အတွင်း၌ပင်။)

၁။ ဒုဗ္ဗလပက္ခံ ။ ဒုတိယ သင်္ဂါယနာတင်ရာအခါ၌ ဒါယကာဖြစ်သော ကာဠာသောက မဟာရာဇာကဲ့သို့ အားမရှိပဲ တဝန် တလျားကိုသာ အစိုးရသော ရာဇာဖြစ်သောကြောင့် “ဒုဗ္ဗလ-အားမရှိ”ဟု ဝဒန္တိဝါဒရှိ၏။ သို့သော် ထိုဝါဒကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်သောကြောင့် “မဗ္ဗဝါဒီ အဓမ္မဝါဒီ အထူးကို သိနိုင်သော ဉာဏ်ပညာရှိလျှင် ထိုအဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားမပေးရာ၊ ယခုသော် ထိုကဲ့သို့ ဉာဏ်ပညာအားမရှိ၊ ထိုသို့ ဉာဏ်ပညာ အားမရှိခြင်းကို “ဒုဗ္ဗလ” ဆိုသည်ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ [ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားပေးနေကြသော ဒုဗ္ဗလလူတွေ အများအပြားပင် ရှိနေကြသေး၏။]

ထေရဝါဒတော၊ ထေရဝါဒဂိုဏ်းမှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ချုံ။ မဟိသာသကော စ၊ မဟိသာသကဝါဒတို့၎င်း။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကော၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝါဒတို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ခန္ဓေ၊ ကုန်သော။ အာစရိယဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဝါဒတို့တွင်။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝါဒတော၊ မှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ချုံ။ အပရေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မုတ္တရိယာ၊ ဓမ္မုတ္တရိယဝါဒတို့၎င်း။ ဘဒြယာနိကာ၊ တို့၎င်း။ ဆန္နာဂါရိကာ၊ တို့၎င်း။ သမိတိယာ၊ တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) စတ္တာရော အာစရိယဝါဒါ ဥပ္ပန္နာ။ ပုန၊ တဖန်။ ဒုတိယေ၊ သော။ တသ္မိယေဝ ဝဿသတေ၊ ခွဲပင်။ မဟိသာသကဝါဒတော၊ မှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ချုံ။ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒါ၊ တို့၎င်း။ ဓမ္မဂုတ္တိကာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ခန္ဓေ အာစရိယဝါဒါ ဥပ္ပန္နာ။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒကုလတော၊ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒ ဆရာတို့၏ အမျိုးအနွယ်မှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ချုံ။ ကဿပိကာ နာမ၊ ကဿပိက ဆရာ တို့၏ ဝါဒတို့ မည်သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်ပြီ။ ကဿပိကေသု၊ ကဿပိကဆရာ တို့၏ ဝါဒတို့သည်။ ဘိန္ဓေသု၊ ကွဲပြားကုန်လသော်။ အပရေ၊ ကုန်သော။ သင်္ကန္တိကာ နာမ၊ သင်္ကန္တိကဝါဒတို့မည်သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်ပြီ။

သင်္ကန္တိကေသု၊ တို့သည်။ ဘိန္ဓေသု၊ ကုန်လသော်။ သုတ္တဝါဒါ နာမ၊ တို့ မည်သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ထေရဝါဒတော၊ မှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ချုံ။ ဧကောဒသ၊ တဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော။ အာစရိယဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို တဆယ့်တစ်ပါးသော အာစရိယဝါဒ တို့သည်။ ထေရဝါဒေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့် နှစ်ပါးသော ဝါဒ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ဣမေ (အာစရိယဝါဒါ)စ၊ တို့၎င်း။ မဟာသံဃိကာနံ၊ မဟာသံဃိက ဆရာတို့၏။ ဆ၊ ကုန်သော။ အာစရိယဝါဒါစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့် ရှစ်ပါးကုန်သော။ အာစရိယဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဒုတိယေ၊ သော။ ဝဿသတေ၊ ခွဲ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်ပြီ။ အဋ္ဌာရသ နိကာယာတိပိ၊ တဆယ့်ရှစ်ဂိုဏ်းဟူသော အမည်သည်၎င်း။ အဋ္ဌာရသ စရိယကုလာနိပိ၊ တဆယ့် ရှစ်ပါးသော ဆရာတို့၏ အမျိုးအနွယ် ဟူသော အမည်သည်၎င်း။ ဧတေသံယေဝ၊ ဤအဋ္ဌာရသစရိယဝါဒတို့၏ သာလျှင်။ နာမ၊ တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ဧတေသု၊ ဤ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝါဒ တို့တွင်။ သတ္တရသ၊ တဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဘိန္နကာ၊

၁။ ဘိန္နကာ။ ။ မူလသင်္ဂီတိမှ၊ သို့မဟုတ် မူလနိကာယမှ ကွဲပြားကြသည်ကို “ဘိန္န” ဟု ဆိုရသည်။ ထိုသို့ကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ဝိနည်းတော်ကို အလေးမပြုခြင်းတည်း။ ဝိနည်းတော်ကို အလေးမပြုသည့်အတွက် ခပ်ပေါ့ပေါ့ နေရခြင်းကိုပင် သဘာဝကျသည်ဟု ထင်ကာ အဆင့်ဆင့် သဒ္ဓါတရားဖျက်ပြား၍ သုတ္တန်တရားတော်များကိုပင် အပြောင်းအလဲ ပြုရဲလာကြလေသည်။

ကွဲပြား ကုန်၏။ ထေရဝါဒေါ၊ သည်။ အသမ္ဘိန္ဒကော၊ မ ကွဲ ပြား။
ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

စ၊ သာဓကကား။ ဒီပဝံသေပိ၊ ဒီပဝံသကျမ်း၌လည်း။ တေ၊ ဤဂါထာ
စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (တနည်း)၊ ဒီပဝံသေ၌။ (ပေါရာဏေဟိ)ပိ၊
ရှေးဆရာတို့သည်လည်း။ တေ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။)

ထေရေဟိ၊ အရှင် ယသ အစရှိသော ထေရ်တို့သည်။ နိကဓိတာ၊ ဓမ္မဝါဒီ
ဘက်မှ နှင်ထုတ်အပ်ကုန်သော။ ပါပဘိက္ခု၊ ယုတ်မာသောရဟန်း ဖြစ်ကုန်
သော။ ဝဇ္ဇိပုတ္တက၊ ကုန်သော။ အဓမ္မဝါဒီ၊ အဓမ္မကို ပြောဆိုလေ့ ရှိကြ
ကုန်သော။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ဒသသဟဿ၊ တသောင်းအတိုင်း
အရှည်ရှိကုန်သော။ ဇနာ၊ ရဟန်းတို့သည်။ အညံ၊ ကာလသောကမင်းမှ
အခြားသော။ ပက္ခံ၊ အားမရှိသော အသင်းအပင်းကို။ လဘိတွာန၊ ရ၍။
ဝါ၊ ကြောင့်။ သမာဂန္တ၊ အညီအမျှ လာရောက်ကြကုန်၍။ ဓမ္မသင်္ဂဟံ၊
သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို သိမ်းယူကြောင်း သင်္ဂါယနာကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ တသောင်းသောရဟန်းတို့၏ ဓမ္မသင်္ဂဟကို ပြုကြ
ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ဓမ္မသင်္ဂဟံ၊ ဤဓမ္မသင်္ဂဟကို။ မဟာသင်္ဂဟံ၊
မဟာသင်္ဂဟံဟူ၍။ ဝါ၊ များစွာသော ရဟန်းတို့၏ သင်္ဂါယနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
အပ်၏။ မဟာသင်္ဂဟံကော၊ မဟာသင်္ဂဟံကို ပြုကြကုန်သော။ ဘိက္ခု၊
အဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတို့သည်။ သာသနေ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၌။

၁။ ထေရဝါဒေါ။ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော ထေရ်တို့၏ ဝါဒကို
“ထေရနံ+ဝါဒေါ” အရ “ထေရဝါဒ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုထေရဝါဒသည် ဝိနည်း
တော်ကို မူထားရကား ထိုဝိနည်းတော်၌ လာသည့်အတိုင်း အဆက်ဆက် ကျင့်လာ
ကြသောကြောင့် အဘိန္နက (မကွဲမပြားပဲ) တသားထဲ ရှိရပေသည်။ ယခုအခါ၌
မိမိတို့လုပ်ချင်ရာကို လုပ်နေကြသော်လည်း ဝိနည်းတော်အလိုအားဖြင့် မအပ်ဟု
အယူရှိရကား ဝိနည်းကိုမူ လေးစားကြသည်သာ။

ဝါဒ။ “ထေရဝါဒ” စသည်၌ ဝါဒဟူသည် အဘယ်နည်းဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။
အဖြေကား- “ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ” အရပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဗိဇ္ဇိ
(အယူ)ကို “ဝါဒ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုအယူအတိုင်း (အမှန်ဟုယူ၍) သင်ယူပို့ချ အဆက်
ဆက် ဆောင်ရွက်အပ်သော ပါဠိတော်ကို၎င်း၊ ထိုပါဠိတော်အတိုင်း ပြုကျင့်အပ်
သော အကျင့်ကို၎င်း ကာရကူပစာရအားဖြင့် “ဝါဒ”ဟု ခေါ်ရသည်။ ဥပမာ-
ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ စသည်ဖြင့် လာရာ၌ အယူဝါဒအတိုင်း ပြောဆိုအပ်သော စကားဝါကျ
ပါဠိများကို “ဝါဒ”ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။ ထိုဝါဒအတိုင်း လိုက်နာသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့ကို နိကာယ (ဂိုဏ်း) ဟု ခေါ်ရသည်။

ဝိလောမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ မူလသင်္ဂဟံ၊ အရင်းမူလ အစဖြစ်သော ပဌမသင်္ဂါယနာကို။ ဘိန္ဒိတု၊ ဖျက်ဆီး၍။ အညံ၊ ပဌမ သင်္ဂါယနာမှ အခြားသော။ သင်္ဂဟံ၊ ကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ [အရှင်မဟာယသ တို့၏ ဒုတိယသင်္ဂါယနာကိုကား နဂိုကပင် အသိအမှတ်မပြုလိုကြ။]

တေ၊ ထိုအဓမ္မဝါဒီရဟန်းတို့သည်။ အညတြ၊ ဒီသနိကာယ် အစရှိသည် တို့တွင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော အခြားနိကာယ်၌။ သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်သော သုတ်အပေါင်းမှ။ သုတ္တံ၊ ထိုထို သုတ်ကို။ နိကဓိတု၊ ဆွဲငင်၍။ အညတြ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အခြား နိကာယ်၌။ အကရိံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ထားကြကုန်ပြီ။ (တနည်း)တေ၊ တို့သည်။ သင်္ဂဟိတာ၊ မူလသင်္ဂဟိတဝယ် သင်္ဂါယနာတင်အပ်သော သုတ်အပေါင်းမှ။ အညတြ(အညံ)၊ အခြားသော။ သုတ္တံ၊ သင်္ဂါယနာ မတင်အပ်သောသုတ်ကို။ အညတြ၊ အခြားတစုံတခုသော နိကာယ်၌။ (တနည်း) အညတြ၊ အခြားတစုံ တခုသော သုတ်ဟူ၍။ အကရိံသု၊ ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ကုန်ပြီ။ တေ ဘိက္ခဝေါ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်းပါဠိတော်၌၎င်း။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ နိကာယေသု၊ ဝိနည်းပါဠိတော်မှ တပါးသော နိကာယ်တို့၌၎င်း။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၎င်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ ပါဠိတော်ကို၎င်း။ ဘိန္ဒိံသု၊ ဖျက်ဆီးကြကုန်ပြီ။ တေ ဘိက္ခဝေါ၊ တို့သည်။ ပရိယာယဒေသိတဉ္စ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟော တော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို၎င်း။ အထော၊ ထိုမှတပါး။ နိပ္ပရိယာယ- ဒေသိတံ ၈၊ ပရိယာယ် မဟုတ် မချအားဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို၎င်း။ နိတတ္ထဇ္ဇေဝ၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပါယ် ရှိသော သုတ်ကို၎င်း။ နေယျတ္ထဉ္စ၊ အဓိပ္ပါယ်မစုံသေး၍ ဆောင်ပြထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသောသုတ်ကို၎င်း။ အဇာနိတု၊ မသိမူ၍။ ဝါ၊ မသိခြင်း ကြောင့်။ (အတ္ထံ၊ ကို၎င်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဘိန္ဒိံသု၊ ကုန်ပြီ။)

၁။ အညတြ သင်္ဂဟိတာ။ ။ “ဒီဃာဒီသု အညတြ သင်္ဂဟိတတော သုတ္တန္တိ ရာသိသော” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “သင်္ဂဟိတာ” ပါဠိသည် ရှေးပါဠိတည်း။ “သုတ္တံ အညတြ” ခွဲ “တံတံ သုတ္တံ နိကဓိတု အညတြ အကရိံသု” ဟု ဋီကာဖွင့် အတိုင်း အနက်ပေးရသည်။

တနည်း။ ။ “သင်္ဂဟိတတော ဝါ အညတြ” ဟု တနည်းဖွင့်၏။ အညတြကို “အညံ” ဟု ဖေဖွင့်၍ “အသင်္ဂဟိတံ သုတ္တံ” ဟု အတိဓမ္မာလည်း ဖွင့်သည်။ အညတြ ကတ္ထစိတိ ယထာရုံစိတေ ကိသ္မိံစိ နိကာယေ၊ အကရိံသုတိ ဌပယံသု၊ အညံ ဝါ သည် အညတြ၏ တနည်း အဖွင့်တည်း။ အညံဝါတိ ဗြဟ္မဇာလာဒိ နာမကေသု အညတရံ ဝါ သုတ္တနာမကန္တိ အတ္ထော၊ မရ။ [ပရိယာယ ဘာသိတံ စသော ပုဒ်တို့ကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။ နိတတ္ထ နေယျတ္ထတို့၏ အနက်ကို သမ္မောဟဝိနောဒနီ အာယ တနဝိတင်း ဘာသာဋီကာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တေ၊ ထိုအဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတို့သည်။ အညံ၊ အခြားသော အနက်ကို။
 သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဘဏိတံ၊ ဟောတော် မူအပ်သော သုတ်ကို။
 (တတော၊ ထိုဟောတော်မူအပ်သောသုတ်မှ။ အညံ၊ အခြားသောအနက်ကို။
 သန္ဓာယ၊၍။ ဘဏိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ပြု၍။ ဌပယိံ သု၊
 ကုန်ပြီ။ တဿ၊ ထိုဟောတော်မူအပ်သောသုတ်၏။) အတ္ထုတ္တ၊ အနက်ကိုလည်း။
 အညံ၊ တပါးသောအနက်ကို။ (ကတွာ၊၍။) ဌပယိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊
 တို့သည်။ ဗျဉ္ဇနစ္စာယာယ၊ သဒ္ဓါ၏ အရိပ်အရောင်ဖြင့်။ ဗဟု၊ များစွာသော။
 အတ္တံ၊ သဏှ သုခမဖြစ်သော သုညတ စသော အနက်ကို။ ဝိနာသယံ၊ ဖျက်ဆီး
 ကြကုန်ပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို၎င်း။ ဝိနယဂမ္ဘီရံ၊ ဝိနည်း၌
 နက်နဲသော မဟာပဒေသ ပရိဝါရ အစရှိသော။ ဧကဒေသံ၊ တစိတ်တဖို့
 ကို၎င်း။ ဆဋ္ဌေတွာန၊ စွန့်ပစ်၍။ (တနည်း) ဝိနယဂမ္ဘီရံ၊ ကိလေသာကို ပယ်
 ဖျောက်နိုင်ခြင်းကြောင့် နက်နဲသော။ ဧကဒေသံ၊ တစိတ်တဖို့သော။ သုတ္တံ၊
 သုတ်ကို။ ဆဋ္ဌေတွာန၊ ၍။ ပဋိရူပံ၊ မိမိတို့ အလိုအား လျော်သော။ ဝါ၊
 အတုအယောင်ဖြစ်သော။ အညံ၊ တမျိုးတခြားသော။ တဉ္စ သုတ္တံ၊ ထိုသုတ်
 ကို၎င်း။ (တဉ္စ) ဝိနယံ၊ ထိုဝိနည်းကို၎င်း။ ကရိံ သု၊ ကုန်ပြီ။

တေ၊ တို့သည်။ ပရိဝါရံ၊ ဝိနည်းငါးကျမ်းတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော
 ပရိဝါရကို၎င်း။ အတ္ထုဒ္ဓါရံ၊ အနက်ကို ထုတ်ဆောင်ရာ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ
 ဟူသော။ အဘိဓမ္မံ၊ အဘိဓမ္မာ တစိတ်ကို၎င်း။ ဆပ္ပကရဏံ၊ အဘိဓမ္မာ
 ခြောက်ကျမ်းလုံးကို၎င်း။ ပဋိသမ္ဘိဒဉ္စ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိတော်ကို၎င်း။
 နိဒ္ဒေသံ၊ နိဒ္ဒေသပါဠိတော်ကို၎င်း။ ဧကဒေသံ၊ တစိတ်တဖို့သော။ ဇာတကံ
 (စ)၊ ဇာတ်တော်ကို၎င်း။ ဣဗ္ဗ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိအစုကို။
 ဝိဿဇ္ဇိတွာန၊ စွန့်လွှတ်၍။ အညာနိ၊ အခြားသော အဘိဓမ္မာကျမ်း အစရှိသည်
 တို့ကို။ အကရိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ နာမံ၊ အမည်ကို
 ၎င်း။ လိင်္ဂံ၊ အသွင်သဏ္ဌာန် အထူးကို၎င်း။ ပရိက္ခာရံ၊ ဆိုင်းစသော
 ပရိက္ခရာကို၎င်း။ အာကပ္ပကရဏာနိ စ၊ လက်ခြေစသည်ကို ထားခြင်းဟူသော
 အမူအရာ သင်္ကန်းချုပ်ပုံ အစရှိသော ကိစ္စအထူးတို့ကို၎င်း။ ပကတိဘာဝံ၊
 ပင်ကိုယ်ရိုးရာ၏ အဖြစ်ကို။ ဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ တဉ္စ၊ ထိုနာမစသည်ကိုလည်း။
 အညံ၊ တမျိုးတဖို့ကို။ အကံ သု၊ ကုန်ပြီ။

မဟာသင်္ဂီတိကာရကာ၊ မဟာသင်္ဂါယနာကို ပြုကြကုန်သော ဝဇ္ဇီပုတ္တက
 ရဟန်းတို့သည်။ ဘိန္ဒုဝါဒါ၊ ကွဲပြားသော ဝါဒရှိကြကုန်သည်။ ပုဗ္ဗကမာ၊
 ဝါဒကဲ့ရာ၌ ရွေးသွားခေါင်းဆောင်တို့သည်။ (အဟု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။) [ဝဇ္ဇီပုတ္တက
 ရဟန်းတို့သည် ထေရဝါဒမှ စ၍ ကဲ့ရဲ့ကြပြီးလျှင် သူတို့နောက်လည်း အဆက်

ဆက် ကွဲကြ သောကြောင့် “ပဗ္ဗင်္ဂမ”ဟု ဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။တေသံ၊ ထိုမဟာသင်္ဂီတိကာရက ရဟန်းတို့၏ (ဂိုဏ်းခွဲမှုကို)။ အနုကာရေန၊ အတု လိုက်၍ ပြုခြင်းကြောင့်။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဘိန္ဒဝါဒါ၊ ကွဲပြားသောဝါဒ တို့သည်။ အဟု၊ ကုန်ပြီ။ [ဂိုဏ်းကွဲပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “တတော အပရကာလမ္ဘိ”စသည်ကိုမိန့်၊] တတော၊ မဟာသင်္ဂီတိဂိုဏ်း၏ ထေရဝါဒမှ ကွဲခဲ့ရာ အခါမှ။ အပရကာလမ္ဘိ၊ နောက်ကာလ၌။ တသ္မိံ၊ ထိုမဟာသင်္ဂီတိ ဂိုဏ်း၌။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ အဇာယထ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေါ၊ တို့သည်။ ဂေါကုလိကာ၊ ဂေါကုလိက ဝါဒတို့၎င်း။ ကေဗျောဟာရိ၊ ကေဗျောဟာရိက ဝါဒတို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဘိဇ္ဇိတ္ထ၊ ကွဲကုန်ပြီ။ ဂေါကုလိကာနံ၊ တို့၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဘေဒါ၊ ကွဲပြား ခြင်းတို့သည်။ ဇာယထ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေါ၊တို့သည်။ ဗဟုဿုတိကာ စ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ ပညတ္တိ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွိဓာ၊ အားဖြင့်။ ဘိဇ္ဇိတ္ထ၊ ကုန်ပြီ။ စေတိယာ စ၊ စေတိယဝါဒတို့သည် လည်း။ ပုနဝါဒီ၊ ဗဟုဿုတိကဝါဒမှ တဖန်ဝါဒရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ မဟာသင်္ဂီတိဘေဒကာ၊ မဟာသင်္ဂီတိဂိုဏ်းကို ခွဲသောဂိုဏ်းတို့တည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပဉ္စဝါဒါ၊ ဤငါးပါးသောဝါဒတို့သည်။ မဟာသင်္ဂီတိ မူလကာ၊ မဟာသင်္ဂီတိဂိုဏ်းလျှင် အရင်းမူလရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုမဟာ သင်္ဂီတိဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်လာသူတို့သည်။ အတ္ထံ၊ ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ကို၎င်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ ပါဠိတော်ကို၎င်း။ ကေဒေသံ၊ သော။ သင်္ဂဟံ စ၊ သင်္ဂါယနာ တင်အပ်သောသုတ်ကို၎င်း။ ဘိန္ဒိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကေဒေသံ၊ သော။ ဂန္ထဉ္စ၊ ကျမ်းစာကိုလည်း။ ဓာဉ္စေတွာ၊ ၍။ အညံ၊ အခြားကျမ်းကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ နာမံ၊ ကို၎င်း။ လိင်္ဂံ၊ ကို၎င်း။ ပရိက္ခာရံ၊ ကို၎င်း။ အာကပ္ပကရဏာနိ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ပကတိဘာဝံ၊ ကို။ ဇဟိတွာ၊ ၍။ တဉ္စ၊ ထိုနာမ စသည်ကိုလည်း။ အညံ၊ တမျိုးတဖုံကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ကုန်ပြီ။

၁။ တတော အပရကာလမ္ဘိ။ ။ဤပုဒ်မှစ၍ “ပကတိဘာဝံ ဇဟိတွာ၊ တဉ္စ အညံ အကံသု တေ”တိုင်အောင် မဟာသင်္ဂီတိဂိုဏ်း၌ ခြောက်ဂိုဏ်းကွဲပုံကို ပြသည်။ ရှေ့အကျယ်၌ ပြအပ်ခဲ့သော စုတ္တိယကိုကြည့်၍ (၁) ဂေါကုလိက၊ ကေဗျောဟာရိက ဟု ပဌမ ၂-ဂိုဏ်းကွဲ၏။ (၂) ဂေါကုလိက ဂိုဏ်းမှလည်း ဗဟုဿုတိကဂိုဏ်း ပညတ္တိ ဂိုဏ်း ဟု ၂-ဂိုဏ်းကွဲ၏။ စေတိယဝါဒဂိုဏ်းကား ဗဟုဿုတိကဂိုဏ်း၏ အစိတ်အမွှာ ဖြစ်သော ဂိုဏ်းတည်း။ ဤသို့လျှင် မဟာသင်္ဂီတိ ဂိုဏ်းကြီးနှင့်တကွ နောက်ထပ် ကွဲသော ၅-ဂိုဏ်းကိုပေါင်း၍ ၆-ဂိုဏ်းရှိပြီဟု မှတ်ပါ။

ဝိသုဒ္ဓတ္ထေရဝါဒမ္ပိ^၁၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ထေရဝါဒ၌။ ပုန၊ တဖန်။
 ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ အဇာယထ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေါ၊ တို့သည်။
 မဟိသာသကာ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွိဓာ
 ဘိဇ္ဇိတ္ထ။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝါဒမှ၊ ၌။ ဓမ္မုတ္တရိကာ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ ဘဒ္ဒယာနိကာ၊ ဝါဒ
 တို့၎င်း။ ဆန္ဒာဂါရိကာ စ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ သမိတိ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ (ဣတိ)။
 စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ ဘေဒေါ အဇာယထ။ မဟိသာသကာနံ၊
 ဝါဒတို့၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဘေဒေါ၊ တို့သည်။ အပရကာလမှီ၌။ အဇာယထ၊
 [ထို ၂-နှစ်ပါးကို ပြုလျှ် သဗ္ဗတ္ထိဝါဒါ စသည်ကိုမိန့်၊] ဘိက္ခဝေါ၊ တို့သည်။
 သဗ္ဗတ္ထိဝါဒါ၊ တို့၎င်း။ ဓမ္မဂုတ္တာ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ (ဣတိ)။ ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိတ္ထ။
 သဗ္ဗတ္ထိဝါဒါနံ၊ တို့၏။ ကဿပိကာ၊ ကဿပိကာဝါဒတို့၎င်း။ ကဿပိကေန၊
 ကဿပိကဂိုဏ်းမှ။ ဝါ၊ ကဿပိကဝါဒမှ။ (ဘိန္ဒူ၊ ကွဲပြားသော။) သင်္ကန္တိ စ၊
 သင်္ကန္တိဝါဒ၎င်း။ သင်္ကန္တိကာနံ၊ ဝါဒတို့၏။ 'သုတ္တဝါဒီ၊ သုတ္တဝါဒီတို့၎င်း။
 အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘိဇ္ဇိယ၊ ကွဲကုန်ပြီ။ ကောဓသ၊ တဆယ့်တပါး
 ကုန်သော။ ဣမေ ဝါဒါ၊ တို့သည်။ ထေရဝါဒတော၊ မှ။ သမ္ဘိန္ဒူ၊ ကွဲကုန်ပြီ။

တေ၊ ထို တဆယ့်တမျိုးသော ဂိုဏ်းတို့သည်။ အတ္ထံ၊ ကို၎င်း။ ပေ။
 ဘိန္ဒူ၊ ဖျက်ဆီးကြကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဂန္ထိ၊ ကိုလည်း။ ကေဒေသံ၊ ကို။
 ဆဇ္ဇေတော၊ ၍။ အညံ၊ ကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ နာမံ၊ ကို၎င်း။
 ပေ။ အညံ၊ ကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။

သတ္တရသ၊ တဆယ့်ခုနစ်ပါးသောဝါဒတို့သည်။ ဘိန္ဒူဝါဒါ၊ အချင်းချင်း
 ကွဲပြားသောဝါဒတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [ရှေးနိဿယ၌ “သတ္တရသ၊ ကုန်သော။
 ဝါဒါ၊ မဟာသံဃိက ဂေါကုလိက စသောအယူတို့သည်။ ဘိန္ဒူ၊ ပြားကုန်
 သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟု ပေး၏။] ကေဝါဒေါ၊ ထေရဝါဒ တဝါဒတည်း
 သည်။ အဘိန္ဒူကော၊ မကွဲမပြားသည်။ (ဟောတိ)။ သဗ္ဗေဝ၊ ကုန်သော။
 တေ၊ ထိုဝါဒတို့သည်။ ဘိန္ဒူဝါဒေန၊ ကွဲပြားသောဝါဒရှိသော အရင်းမူလ
 ထေရဝါဒနှင့်။ ဝါ၊ ဝါဒတို့၏ ကွဲပြားခဲ့ရာ အရင်းမူလထေရဝါဒနှင့်။ သဟ၊

၁။ ဝိသုဒ္ဓတ္ထေရဝါဒမ္ပိ။ ။ ဤပါဒမှစ၍ “တဉ္စ အညံ အကံသု တေ” တိုင်အောင်
 ထေရဝါဒမှ ဂိုဏ်း (၁၁)ပါး ကွဲပြားပုံကိုပြ၏။ ထိုကွဲပြားပုံကို အကျယ်စုစုကြည့်၍
 အဓိပ္ပာယ် သိနိုင်ပြီ။

၂။ သင်္ကန္တိ ကဿပိကေန စ။ ။ ဤပုဒ်တို့သည် တပုဒ်တည်း မဟုတ်။ သင်္ကန္တိ
 တပုဒ်၊ ကဿပိကေန တပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “သင်္ကန္တိ ကဿပိကေန
 နိကာယေန ဝါဒေန ဝါ ဘိန္ဒူ” ဟု မိန့်သည်။ သင်္ကန္တိကာတိ အတ္ထောကား အဓိပ္ပာယ်
 ဖွင့်တည်း။

တကွ။ (ဂဏီယမာနာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။) (အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ။ (တနည်း)သဗ္ဗေဝ၊ ကုန်သော။တေ၊ ထို ဝါဒတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သဟ၊ တကွ။ (ဂဏီယမာနာ၊သော်။) ဘိန္နဝါဒေန၊ ကွဲပြားသောအယူဝါဒအားဖြင့်။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ နိဂြောဓော၊ ပြည်ညောင်ပင်ဟူသော။ မဟာရုက္ခော၊ သစ်ပင်ကြီးသည်။ (ရုက္ခာနံ၊ သစ်ပင်တို့တွင်။ ဥတ္တမော၊ အမြတ်ဆုံးသည်။ ဟောတိ။ ဣဝ၊ကဲ့သို့။ (တထာ၊တူ။) ထေရ (ထေရော)၊ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော ထေရ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဝါဒသည်။ ဝါဒါနံ၊ တို့တွင်။ ဥတ္တမော၊သည်။(ဟုတွာ)။အနန္တံ၊ ယုတ်လည်း မယုတ်လျော့သော။ အနဓိကဉ္စ၊ ပိုလည်းမပိုလွန်သော။ ကေဝလံ၊ တခြားသာသနာတို့နှင့် မဖက် သက်သက်။ ဇိနသာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်သည်။ (ဟောတိ)။[ထေရဉ္စ ထေရောဟု ဆိုလိုလျက် အဝိဘတ္တိကနိဓ္ဌေသဟု ဋီကာဖွင့်သည်။] ဝါဒသေသကာ၊ ထေရဝါဒမှ ကြွင်းသော ဝါဒတို့သည်။ ရုက္ခမ္ပိ၊ ပြည်ညောင်ပင်ကြီး၌။ သန္တကာ ဝိယ၊ ကျီးပေါင်းတို့ကဲ့သို့။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ပြီ။ ဇိနသာသနေ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်၌။ ပဌမေ ဝဿသတေ၊ ပဌမအနှစ်တရာ အတွင်း၌။ ဘိန္နာ၊ ကုန်သော။ ဝါဒါ၊တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ ဝဿသတန္တရေ၊ အနှစ်တရာတို့၏ အတွင်း၌။ ဘိန္နာ၊ ကုန်သော။ သတ္တရသ၊ ကုန်သော။ ဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊သို့။(ဒီပဝံသေ၊၌၊တေ၊ဤဂါထာစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။) [ဥတ္တမ္ပိ စေတံ ဒီပဝံသေကို ပြန်၍ အုပ်သည်။]

ပန၊ ဆက်။ အပရာပရံ၊ အဆက်ဆက်။ ဟေမဝတိကာ၊ ဟေမဝတိက အာစရိယဝါဒတို့၎င်း။ ရာဇဂိရိကာ၊ တို့၎င်း။ သိဒ္ဓတ္ထိကာ၊ တို့၎င်း။ ပုဗ္ဗသေဟိယာ၊တို့၎င်း။ အပရသေလိယာ၊တို့၎င်း။ ဝါဒီရိယာ၊တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အညေပိ၊ ဂေါကုလိက စသော အာစရိယဝါဒတို့မှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ အာစရိယဝါဒါ ဥပ္ပန္နာ။ တေ၊ ထို ခြောက်ပါးသော ဝါဒတို့ကို။ ဣဓ၊ ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝါဒတို့ကို ပြရာ၌။ အနဓိပ္ပေတာ၊ အလိုမရှိအပ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ ပုရိမိကာနံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌာရသန္တံ၊ ကုန်သော။ အာစရိယဝါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ သာသနေ၊ သည်။ ပဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော သဒ္ဓါရှိသော။ ဓမ္မရာဇာ၊ တရားမင်းသည်။ အသောကော၊ အသောက မည်သော။ ဒီဝသေ ဒီဝသေ၊ တနေ့တနေ့၌။ ဝါ၊ တနေ့တနေ့လျှင်။ ဗုဒ္ဓပူဇာယ၊ ဘုရားရှင်ကို ပူဇော်ခြင်းငှါ။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသော အသပြာ၎င်း။ ဓမ္မပူဇာယ၊ တရားတော်ကို ပူဇော်ခြင်းငှါ။ သတသဟဿံ၊ ၎င်း။ သံဃပူဇာယ၊ သံဃာတော်ကို ပူဇော် ခြင်းငှါ။

သတသဟဿံ၊ ၎င်း။ အတ္တနော၊ ၏။ အာစရိယဿ၊ ဆရာတော် ဖြစ်သော။ နိဂြောဓတ္ထေရဿ၊ နိဂြောဓထေရ်အတွက်။ သတသဟဿံ၊ ၎င်း။ စတုသုဒ္ဓါရေသု၊ မြို့တံခါးလေးပေါက်တို့၌။ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ၊ ဆေးအကျိုးငှါ။ သတသဟဿံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသတသဟဿာနိ၊ ငါးသိန်းသော အသပြာတို့ကို။ ပရိစ္စဇန္ဓော၊ စွန့်လွှတ်လျက်။ သာသနေ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာရံ၊ မွန်မြတ်သော။ လာဘသက္ကာရံ၊ လာဘသက္ကာရကို။ ဝါ၊ ရအပ်သော သာမညလာဘိ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘိကို။ ပဝတ္ထေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။

တိတ္ထိယာ၊ တိတ္ထိတို့သည်။ ဟတလဒဘသက္ကာရာ၊ ပျက်စီးသော လာဘသက္ကာရရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ အန္တမသော၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ ဃာသစ္စာဒနမတ္တမ္ပိ၊ စားလောက်ရုံ၊ ဝတ်လောက်ရုံမျှကိုလည်း။ အလဘန္တာ၊ မရကုန်လသော်။ လာဘသက္ကာရံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ တောင့်တကြကုန်လျက်။ ဘိက္ခုသု၊ တို့၌။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍။ သကာနိ သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန် မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ (ဒီပေန္တိ၌ စပ်။) အယံ၊ ဤအယူသည်။ ဓမ္မော၊ ဟုတ်မှန်သော တရားတည်း။ အယံ၊ သည်။ ဝိနယော၊ ဝိနည်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤ အဆုံးအမသည်။ သတ္တုသာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ပဗ္ဗဇိ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို။ အလဘမာနာပိ၊ မရသော တိတ္ထိတို့သည်လည်း။ (ရဟန်းတို့အထံမှ မရသော တိတ္ထိတို့သည်လည်း။) သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ကေသေ၊ ဆံပင်တို့ကို။ ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ကာသာယာနိ၊ ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္တာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ အစ္စာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဝိဟာရေသု၊ ကျောင်းတို့၌။ ဝိစရန္တာ၊ လှည့်လည်ကုန်လျက်။ ဥပေါသထကမ္မာဒိကရဏကာလေ၊ ဥပုသ်ကံ အစရှိသော ကံတို့ကို ပြုရာအခါ၌။ သံဃမဇ္ဈိ၊ သံဃာ့အလယ်သို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကြကုန်၏။

တေ၊ ထိုရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်တို့သည်။ (သမုဠာပေန္တိ၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့ကို။ (နိဂ္ဂယုမာနာပိ၌ စပ်။) ဘိက္ခုသု၊ သံဃာ၊ သည်။ ဓမ္မေန၊ ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်။ ဝိနယေန၊ စောဒနာ သာရဏာဝိနည်းဖြင့်။ သတ္တုသာသနေန၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ဥတိကမ္မဝါစာဖြင့်။ နိဂ္ဂယုမာနာပိ၊ နှိပ်အပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဓမ္မဝိနယာနုလောမာယ၊ ဓမ္မဝိနယ အားလျော်သော။ ပရိပတ္တိယာ၊ အကျင့်၌။ အသက္ကဟန္တာ၊ ကောင်းစွာ မတည်ကြကုန်ဘဲ။ အနေကရူပံ၊ တပါးမကများသော သဘောရှိသော။ သာသနဿ၊ ၏။ အဗ္ဗုဒ္ဓေ၊ ဘေးရန်ကို၎င်း။ မလဉ္စ၊ အညစ်အကြေးကို၎င်း။ ကဏ္ဍကဉ္စ၊ ဆူးငြောင့်ကို၎င်း။ သမုဠာပေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။

[ဖြစ်စေပုံကို ပြလိုသောကြောင့် ကေစိ စသည်ကိုမိန့်။] ကေစိ၊ အချို့သော ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်တို့သည်။ အဂ္ဂိ၊ မီးကို။ ပရိစရန္တိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စာတပေ၊ ငါးမျိုးသော အပူ၌။ တပန္နိ၊ အပူခံကြကုန်၏။ [မီးဖိုလေးဖို ပတ်ပတ်လည်ဖို၍ အပေါ်ကနေပူနှင့်တကွ ငါးမျိုးသောအပူကို “ပဉ္စာတပ” ဟုခေါ်၏။ ထိုအပူ ငါးမျိုးအလယ်၌ နေ၍ မိမိကိုယ်ကို ပူစေကြသည်။ ရှေးနိဿယ၌ တပန္နိ၊ နေရာဝယ် တပေန္တိ ဟု ရှိသည်။] ကေစိ၊ တို့သည်။ အာဒိစ္စံ၊ နေကို။ (နေသွားရာ ဘက်ကို။) အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်လှည့်လည်ကြကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဓမ္မဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဝိနယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဘိန္ဒိယာမ၊ ဖျက်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပဂ္ဂဏှိ သု၊ မိမိတို့အယူကို ချီးမြှောက်ကြကုန်ပြီ။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘိက္ခုသံသော၊ သည်။ တေဟိ၊ ထိုရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ က။ ဥပေါသထံ ဝါ၊ ဥပုသ်ကံကို၎င်း။ ပဝါရဏံ ဝါ၊ ပဝါရဏာကံကို၎င်း။ န အကာသိ၊ မပြုတော့။ အသောကာရာမေ၊ အသောကာရုံကျောင်းတိုက်၌။ သတ္တဝသ္မာနိ၊ ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ ဥပေါသတော၊ ဥပုသ်သည်။ ဥပစ္ဆိဇ္ဇိ၊ ပြတ်စဲပြီ။

ရာဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဏာယ၊ အာဏာဖြင့်။ (ဥပေါသထံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပဝါရဏံ ဝါ၊ ကို၎င်း။) ကာရေဿာမိ၊ ပြုစေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ ဝါယမန္တောပိ၊ အားထုတ်ပါသော်လည်း။ ကာရေတုံ၊ ပြုစေခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ အညဒတ္တ၊ စင်စစ်ကား။ ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟိနာ၊ မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်သည် မည်လောက်အောင် ယူသော။ ဗာလေန၊ ညံ့ဖျင်းသော။ အမစ္စေန၊ အမတ်သည်။ အနေကေသု၊ တပါးမက များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုသု၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိခြေမူ။ ဝေါရောပိတေသု၊ ကျစေအပ်ကုန်လသော်။ ဝါ၊ ခွင်းအပ်ကုန်လသော်။ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ၊ နှလုံးမသာမယာရှိခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ [ဤသို့ အမတ်က သတ်ပုံကို ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ တတိယသင်္ဂါယနာတင်ခဏ်း၌ ကြည့်ပါ။] သော၊ ထိုဓမ္မာသောကမင်းသည်။ တဉ္စ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ၊ ထိုနှလုံးမသာမယာခြင်းကို၎င်း။ သာသနေ၊ ၌။ ဥပုန္နံ၊ သော။ တဉ္စ အဗျဒံ၊ ထိုဘေးရန်ကို၎င်း။ ဝူပသမေတုကာမော၊ ငြိမ်းစေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ဟုတော့)။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမသ္မိ အတ္ထေ၊ ဤကိစ္စ၌။ (နှလုံးမသာမယာခြင်းဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေခြင်းကိစ္စ၌) ပဋိဗလော နုခေါ၊ စွမ်းနိုင်ပါမည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံသံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတု၊ မေးလျှောက်၍။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော၊ သည်။ (ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်၏။) ဣတိ၊

ဤအဖြေကို။ သုတော၊ ကြားရ၍။ သံဃဿ၊ ၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။
 (သံဃာ၏ ပင့်ခေါ်ခြင်းဖြင့်။) အဟောဂင်္ဂါပဗ္ဗတတော၊ အဟောဂင်္ဂါ
 တောင်မှ။ ထေရံ၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တထေရ်ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊
 ပင့်ခေါ်စေ၍။ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယဒဿနေန၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို မြင်ရခြင်း
 ကြောင့်။ [တန်ခိုးပြာဋိဟာပြပုံကို ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာတတိယသင်္ဂါယနာ
 တင်ခမ်း၌ကြည့်ပါ။] ထေရဿ၊ ၏။ အာနုဘာဝေ၊ တန်ခိုးအာနုဘော်၌။
 နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆော၊ ယုံမှားခြင်းမရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုက္ကုစုံ၊
 ကုက္ကုစွကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဝိပုဋိသာရံ၊ ကို။ ဝူပသမေသိ၊ ငြိမ်းစေပြီး။

ထေရောပိ၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်သည်လည်း။ တံ၊ ထိုဓမ္မာ
 သောကမင်းကို။ ရာဇယျာနေယေဝ၊ မင်းဥယျာဉ်၌ပင်။ ဝသန္တော၊ နေလျက်။
 သတ္တဒိဝသာနိ၊ ခုနစ်ရက်တို့ ပတ်လုံး။ သမယံ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အယူကို။
 ဥဂ္ဂဏှာပေသိ၊ သင်ယူစေပြီး။ သော၊ ထို ဓမ္မာသောကမင်းသည်။
 ဥဂ္ဂဟိတသမယော၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော အယူရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သတ္တမေ၊
 ခုနစ်ရက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဒိဝသေ၌။ အသောကာရာမေ၌။
 ဘိက္ခုသံဃံကို။ သန္နိပါတာပေတွာ၊ စည်းဝေးစေ၍။ သာဏိပါတာရံ၊ တင်း
 တိမ်ကန့်လန့်ကာကို။ ပရိက္ခိပါတေတွာ၊ ကာရံစေ၍။ သာဏိပါတာရန္တရေ၊
 တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာ၏အတွင်း၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေလျက်။ ဧကလမ္ပိကေ
 ဧကလမ္ပိကေ၊ တူသော အယူရှိကုန်၊ တူသော အယူရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊
 တို့ကို။ ဧကတော ဧကတော၊ တပေါင်း တပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တခုစီ
 တခုစီ။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ဧကမေကံ၊ တစု တစုသော။ ဘိက္ခုသမ္မဟံ၊ ရဟန်း
 အပေါင်းကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ၍။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြီး။ (ကို၊ နည်း။) ဘန္တေ၊
 အရှင်တို့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကံ၊ ဝါဒီ၊ အဘယ်ဝါဒီ ရှိပါသနည်း။
 (ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီး။)

တတော၊ ထိုသို့မေးခြင်းကြောင့်။ သဿတဝါဒိနော၊ သဿတဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) သဿတဝါဒီ၊ သဿတဝါဒီရှိ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ ဧကစ္စသဿတိကာ၊ ဧကစ္စသဿတ
 အယူ ရှိသူတို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) ဧကစ္စသဿတိကော၊
 ဧကစ္စသဿတ ဝါဒရှိ၏။ ဣတိ အာဟံသု။) အန္တာနန္တိကာ၊ အန္တာနန္တ
 အယူရှိသူတို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အန္တာနန္တိကော၊ ၏။ ဣတိ အာဟံသု။)
 အမရာဝိက္ခေပိကာ၊ အမရာဝိက္ခေပ အယူရှိသူတို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။
 အမရာဝိက္ခေပိကော၊ ၏။ ဣတိ အာဟံသု။) အဓိစ္စသမ္ပပုန္နိကာ၊ အဓိစ္စသမ္ပပုန္န
 အယူရှိသူတို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) အဓိစ္စသမ္ပပုန္နိကော၊ ၏။ ဣတိ

အာဟံသု။) သညီဝါဒါ၊ သညီဝါဒ ချီထွက်သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ သညီဝါဒါ၏။ ဣတိ အာဟံသု။) အသညီဝါဒါ၊ အသညီဝါဒ ချီထွက်သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အသညီဝါဒါ၊ ဣတိ အာဟံသု။) နေဝသညီနာသညီဝါဒါ၊ တို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ၊ ဣတိ အာဟံသု။) ဥစ္ဆေဒဝါဒါ၊ တို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ၊ ဣတိ အာဟံသု။) ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊ တို့သည်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ)။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊ ဣတိ အာဟံသု။ ကုန်ပြီ။ [ဤဝါဒတို့ကို ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ အကျယ် ဟောတော်မူသည်။]

ရာဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ ပဌမမေဝ၊ မမေးမီ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ သမယဿ၊ အယူအမျိုးမျိုး၏။ 'ဝါ'ကို။ ဥဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သင်ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမေ၊ ဤသူတို့သည်။ န ဘိက္ခု၊ ရဟန်းမဟုတ်ကုန်။ ဣမေ၊ ဤသူတို့သည်။ အညတိတ္ထိယာ၊ သာသနာတော်၏အယူမှ တပါးသော အယူ ချီထွက်သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ တေသံ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့အား။ သေတကာနိ၊ ပြုကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေသိ၊ လူထွက်စေပြီ။ တေ သဗ္ဗေပါ၊ ထိုအလုံးစုံသော လူထွက်တို့သည်လည်း။ သဋ္ဌိသဟဿာ၊ ခြောက်သောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သည်။ အဟေသု၊ ရှိကုန်ပြီ။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ အညေ၊ အညတိတ္ထိယတို့မှ အခြားကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ၍။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါသည်။ သည်။ ကိံ ဝါဒါနည်း။ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) ဝိဘဇ္ဇဝါဒါ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ ရာဇာ၊ သည်။ ထေရံ၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်ကို။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒါ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူလေ့ ရှိပါသလော။ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ အာမ၊ အိမ်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူပြီ။ တတော၊ ထိုအခါ၌။ ရာဇာ၊ သည်။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ သာသနံ၊ သည်။ သဋ္ဌိ၊ စင်ကြယ်ပါပြီ။ ဘိက္ခု၊ သံဃော၊ သည်။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ ကရေတု၊ ပြုတော်မူပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ အာရက္ခံ၊ အစောင့်အရှောက်ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ နဂရံ၊ မြို့သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။

သမဂ္ဂေါ၊ ညီညွတ်သော။ သံဃော၊ သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ စည်းဝေး၍။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ တသ္မိံ၊ သန္နိပါတေ၊ ထိုအစည်းအဝေး၌။ သဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿာနိ၊ ရဟန်းတော် ခြောက်သန်းတို့သည်။ အဟေသု၊ ရှိကုန်ပြီ။ တသ္မိံ၊ သမာဂမေ၊ ထိုအစည်းအဝေး၌။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော၊

သည်။ (အဘူသိ၌ စပ်။) ယာနီ (ဝတ္ထုနီ) စ၊ အကြင်ဝတ္ထုတို့ သည်လည်း။
 တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ယာနီ ဝတ္ထုနီ စ၊ အကြင်ဝတ္ထု
 တို့သည်လည်း။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ ဥပဇ္ဇိယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။
 သဗ္ဗေသမ္ဘိလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုဖြစ်ပြီးဖြစ်လတ္တံ့ သောဝတ္ထုတို့ကို။
 ပဋိဗာဟနတ္ထံ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
 ဗိန္နယဝသေနေဝ၊ ပေးတော်မူအပ်သော နည်း၏ အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်။
 တထာဂတေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဌပိတမာတိကံ၊ ထားတော်မူအပ်သော
 အကျဉ်းဥဒ္ဓေသမာတိကာကို။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဘန်လျက်။ သကဝါဒေ၊ ၌။
 ပဉ္စသုတ္တသတနံ၊ ငါးရာသောသုတ်တို့၎င်း။ ပရဝါဒေ၊ ၌။ ပဉ္စ (သုတ္တသတနံ)၊
 တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တသဟဿံ၊ သုတ်ပေါင်းတထောင်ကို။ အာဟရိတွာ၊
 ဆောင်၍။ ပရပ္ပဝါဒမဏနံ၊ သုတ်ပါးတို့၏ အယူဝါဒကို နှိမ်နင်းကြောင်း
 ဖြစ်သော။ အာယတိလက္ခဏံ၊ နောက်နောင်ဝါဒတို့ကို တားမြစ်ကြောင်း
 အမှတ်လက္ခဏာလည်းဖြစ်သော။ ဣမံ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ၊ ကို။ အဘာသိ၊
 ဟောတော်မူပြီ။

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ သဋ္ဌိသတသဟဿသင်္ချေသု၊ ခြောက်သန်း
 အရေအတွက်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်။ ဘိက္ခု၊ အလိုရှိအပ်သော ရဟန်း
 တို့ကို။ ဥစ္စိန္တော၊ ရွေးချယ်၍။ တိပိဋကပရိယတ္တိရောနံ၊ ပိဋကသုံးပုံဟူသော
 ပရိယတ်ကို ဆောင်နိုင်ကုန်သော။ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါနံ၊ အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊
 ပဋိဘိန္နအားဖြင့် ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊
 တို့၏။ ဧကံ သဟဿံ၊ တထောင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ မဟာကဿပတ္ထေရော၊
 သည်၎င်း။ ယသတ္ထေရော၊ သည်၎င်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဝိနယဉ္စ၊ ကို၎င်း။
 သင်္ဂါယီသု ယထာ၊ သင်္ဂါယနာတင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။
 သင်္ဂါယန္တော၊ သင်္ဂါယနာတင်လျက်။ သာသနမလံ၊ သာသနာတော်၏
 အညစ်အကြေးကို။ ဝိသောဓေတွာ၊ သုတ်သင်၍။ တတိယသင်္ဂါယနာတင်
 ယနာကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုသင်္ဂါယနာတင်ရာ၌။ အဘိဓမ္မံ၊ ကို။
 သင်္ဂါယန္တော၊ သင်္ဂါယနာတင်လသော်။ ယထာဘာသိတံ၊ အကြင် အကြင်ဟော

စ၊ သာသနမလံ ဝိသောဓေတွာ။ သင်္ဂါယနာ တင်တိုင်းတင်တိုင်း သာသနာ
 တော်၌ အညစ်အကြေး ဖြစ်နေသောကြောင့် ထိုအညစ်အကြေးကို သုတ်သင်ဖို့ရာ
 သင်္ဂါယနာတင်ရရိုး ထုံးစံဖြစ်သည်။ သို့သော် စတုတ္ထ ပေတက် အက္ခရာတင်ရာ၌ကား
 သာသနမလံကို သုတ်သင်သွယ် မလိုသောကြောင့် သာသနမလံ သုတ်သင်ပုံကို
 ပြုတော်မမူပဲ နောက်နောင်အခါ နှုတ်တတ် မဆောင်နိုင်မည့် အရေးကိုတွေး၍
 ပေတက်၌ အက္ခရာ ရေးသောအားဖြင့် သင်္ဂါယနာ တင်ခဲ့ကြရသည်။

တော်မူအပ်ပြီးသော။ ထမံ ပကရဏံ၊ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းကို။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်း
ယူကြောင်း၊ သင်္ဂါယနာသို့။ အာရောပေသိ၊ တက်ရောက်စေပြီ။ ဝါ၊ တင်ပြီ။
တေန၊ ကြောင့်။ ယံ ပုဂ္ဂလကထာဒီနံ။ ပေ။ တံ သုဏာထ သမာဟိတာတံ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆုံးအပ်ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။)

နိဒါနကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အကွရာကို အားကျသော
အားဖြင့် သာ၍ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆကာ ကျောက်ထက်အကွရာတင်ကြသော်လည်း
ယနေ့တိုင်အောင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်းဒဂ်း၊ ငွေများကို
ဆွမ်းဆန်တော်အဖြစ်ဖြင့် လူဒါန်း၍နေကြသော်လည်း ထိုသာသနမလကို မသုတ်သင်
နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော်အချို့ကလည်း အားပေးသူမရှိ၍ အားမရှိ
ခဲ့ကြသောကြောင့်၊

“မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော်၊ ပြလေးစွယ်စော် ပေါ်သည့် ချောင်းမှာ၊
ဒေါင်းတွေက အော်။”

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွတ်ပါ၊ ယိုတို့မှောင် ဝါဝါဝတ်ကို၊ ဒေါင်းခွပ်
ချည်လေး။”

ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ။ ။ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သင်္ဂါယနာ အချိန်၌
ကား ဒေါင်းဒဂ်း၏ အဆက်ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ
ကိုက်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထိုသာသနမလကို မည်သူကမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဝံ့ခဲ့။
လွယ်ကူသော စာအုပ်ရိုက်နှိပ်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစားတော် မူခဲ့ကြသည်။
ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင် ရဟန်းတွေနှင့်တကွ သာသနမလသည်
ကြီးကျယ်၍ နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြမည်နည်း။

နိဒါနကထာ ပြီး၏။

(မဟာဝဂ္ဂ)

၁ - ပုဂ္ဂလကထာ

၁-သုဒ္ဓ သစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမပစ္စနိကအဖွင့်

၁။ တတ္ထ၊ ထိုကထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ [ကျမ်း၏ အစ၌ တတ္ထ ဟူသမျှသည် နိဒါနကထာ၌ ပါခဲ့သော ကျမ်း၏အမည်ကို စွဲရရိုး ထုံးစံတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ ကထာဝတ္ထု ပကရဏ်ကို ပြန်၍စွဲရသည်။ တတ္ထသည် အပေါင်း အာဓာရ၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလံဗ္ဗတိ စသည်ကား အစိတ် အာဓေယံတည်း။] ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤဝါကျသည်။ ပုစ္ဆာ၊ ပုစ္ဆာတည်း။ ဝါ၊ မေးကြောင်းစကားရပ်တည်း။ အာမန္တာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤဝါကျသည်။ ပဋိဇာနနာ၊ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဝန်ခံကြောင်း စကားရပ်တည်း။ [တပုဒ်တည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း စကားတရပ်ဖြစ်၍ တဝါကျဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။] ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး စောဒကပက္ခ ကား။ အယံ၊ ဤပုစ္ဆာသည်။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုစ္ဆာ၊ နည်း။ (အယံ၊ ဤဝန်ခံခြင်းသည်။) ကဿ၊ ၏။ ပဋိဇာနနာ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အသုကဿ၊ ဤမည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ အသုကဿ၊ ၏။ ပဋိဇာနနာ၊ တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဆိုလိုက်။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဣမသ္မိံ ပကရဏေ၊ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ နာနပ္ပကာရာန၊ အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော။ လဒ္ဓိန၊ အယူတို့ကို။ ဝိသောဓနတ္ထံ၊ သုတ်သင်တော်မူခြင်း အကျိုးငှါ။ တန္တိ ဝသေန၊ ပါဠိတော်အစဉ်၏ အဖြစ် ဖြင့်။ မာတိကာ၊ အကျဉ်းဥဒ္ဓေသ မာတိကာကို။ ဌပိတာ၊ ထားတော်မူ အပ်ပြီ။ သာ၊ ထို မာတိကာကို။ ထေရေန၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿ ထေရ်သည်။ သတ္တာရာ၊ သည်။ ဒိန္နနယေ၊ ပေးတော်မူအပ်သော နည်း၌။ ပုဋ္ဌတာ၊ တည်၍။ တန္တိ ဝသေန၊ ပါဠိတော် အစဉ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသတ္တာ၊ အကျယ်ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။

ဟိ၊ မှန်။ ထေရော၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်သည်။ (န ကထေသိ၊ ၌ စပ်။) ဧတ္ထေ၊ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ ယတ္ထကာ၊ အကြင်မျှ

အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ ဝါဒမဂ္ဂါ၊ ဝါဒ၏လမ်းကြောင်းတို့ကို။ (ဘဂဝတာ)။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဝါဒီဟိ၊ ဝါဒရှိသူတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဝါဒေန၊ ဝါဒအားဖြင့်။ ဝိဂ္ဂဟိက-
ကထံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူကြောင်းစကားကို။ ဝါ၊ ငြင်းခုံကြောင်း စကား
ကို။ န ကထေသိ၊ ဟောသည်မဟုတ်။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်
လည်း။ [ဧဝံသန္တေပိနှင့် ပနသည် ဤနေရာ၌ အနက်တူ။] တာသံ တာသံ
ကသာနံ၊ ထိုထိုကထာတို့၏။ အတ္ထဿ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ သုခါဝဓာ-
ရဏတ္ထံ၊ လွယ်ကူစွာ၊ ဆောင်ရွက်မှတ်သားနိုင်ခြင်း အကျိုးငှါ။ သကဝါဒီ-
ပုစ္ဆာ၊ သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပုစ္ဆာ၎င်း။ ပရဝါဒီပုစ္ဆာ၊ ၎င်း။ သကဝါဒီ-
ပဋိညာ၊ သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဋိညာဉ်၎င်း။ ပရဝါဒီ ပဋိညာ၊ ၎င်း။ ဣတိ
ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေတန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ ဒေယေတောဝ၊
ပြ၍သာ။ အတ္ထဝဏ္ဏနံ၊ အနက်၏ အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း
ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ ကရိဿာမ၊ ပြုကုန်အံ့။

ဟိ၊ ချဲ့။ (အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမ-အရ ချဲ့ပြီးအံ့။) ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ
သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤပုစ္ဆာသည်။ သကဝါဒီပုစ္ဆာ၊
သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပုစ္ဆာတည်း။ တာယ၊ ထိုသကဝါဒီ ပုစ္ဆာဖြင့်။ (ဒီပေတိ၊
၌ စပ်။) အတ္ထိ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဧဝံလဒ္ဓိကာ၊ ဤသို့ အယူ
ရှိကုန်သော။ ယေ ပုဂ္ဂလဝါဒီနော၊ အကြင် ပုဂ္ဂလဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊
အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိ၏ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ၊
ထိုပုဂ္ဂလဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ (ဤ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ
ပရမတ္ထေန ဟူ၍။) ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ မေးထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။
ဒီပေတိ၊ ပြ၏။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒက ပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ပုဂ္ဂလဝါဒီနော၊
တို့သည်။ ကေ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သာ
သနေ၊ ၌။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ စေဝ၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တက ဂိုဏ်းသားတို့၎င်း။ သမိတိယာ စ၊
သမိတိယ ဂိုဏ်းသားတို့၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သာသနာတော်မှ အပ၌။ ဗဟူ၊
ကုန်သော။ အညတိတ္ထိယာ စ၊ အညတိတ္ထိယတို့၎င်းတည်း။ [ဝဇ္ဇိပုတ္တက
ဂိုဏ်း၊ သမိတိယဂိုဏ်းတို့ကို နိဒါနကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဗဟိဒ္ဓါ အညတိတ္ထိယ
ဟူသည် ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ ပြအပ်သော မိစ္ဆာအယူရှိသော တိတ္ထိတို့တည်း။]
တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန ဟူသော ပါဠိ၌။
ပုဂ္ဂလောတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ အတ္ထကို၎င်း။ ဝါ၊ မိမိကို၎င်း။ သတ္တော၊

သတ္တဝါကို၎င်း။ ဇီဝေါ၊ အသက်ကောင်းကို၎င်း။ (ဥပလဗ္ဗတိ - ဌံ စပ်။) ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်၍။ လဗ္ဗတိ၊ ရအပ် ရနိုင်ပါသလော။ ဉာယတိ၊ သိအပ် သိနိုင်ပါသလော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သစ္စိကဋ္ဌံ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ သစ္စိကဋ္ဌောတိ၊ ကား။ မာယာမရီစိ အာဒယောဝိယ၊ မျက်လှည့်အတတ်ဖြင့် လှည့်ပတ်အပ်သော အရာဝတ္ထု၊ တံလျှပ် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့ကဲ့သို့။ အဘူတာကာ-ရေန၊ မဟုတ်မမှန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဂ္ဂဟေ-တဗ္ဗော၊ ယူထိုက်သည် မဟုတ်သော။ ဘူတဋ္ဌော၊ ဟုတ်မှန်သော အနက်သဘောတည်း။ ပရမတ္ထောတိ၊ ကား။ အနုဿဝါဒိဝေဇန၊ တဆင့်စကား

၁။ ဥပလဗ္ဗတိ။ ။ ဥပကို “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ” ဟုဖွင့်၏။ ပုဂ္ဂလဟူသော အရာဝတ္ထုကို ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ (အာရုံပြု၍ ကြည့်သောအခါ) ဉာဏ်လည်း၌ ရအပ်ရနိုင်ပါသလောဟု-မေးသည်။ “ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်” ဟူသည် သိအပ် သိနိုင်ခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ လဗ္ဗတိ” ကို “ဉာယတိ” ဟု အကျဉ်းချုပ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [စိတ်၏သိပုံကို ပြရာ၌ “ဇာနနံ နာမ ဥပလဗ္ဗိ - အာရုံကို သိခြင်းမည်သည် အာရုံကို ရခြင်းပင်တည်း” ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ဥပလဗ္ဗတိကို ဉာယတိ ဟု ဖွင့်သည်။]

၂။ မာယာမရီစိ အာဒယောဝိယ။ ။သမ္မရ အသုရာ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြံဆအပ်သော အတတ်တမျိုးကို၎င်း၊ ထိုအတတ်ဖြင့် စီရင်အပ်သော ဆေးတို့ကို၎င်း “မာယာ” ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ မြန်မာတို့က “မျက်လှည့်အတတ်” ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုအတတ်ဖြင့် လှည့်ပတ်အပ်သော ပတ္တမြားမဟုတ်ပဲလျက် ပတ္တမြားဟု လုပ်ပြအပ်သော အရာဝတ္ထုတို့ကို ဤနေရာ၌ မာယာဟုခေါ်ပါ။ ရေ၏ အရောင်ကို တံလျှပ်ဟု ခေါ်ရကြောင်းကို ရေးခဲ့ပြီ။

ထိုမာယာမရီစိ အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့ကို မဟုတ်မမှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ မဟုတ်မမှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည် မဟုတ်သော ဟုတ်မှန်သော အနက်သဘောသည် “သစ္စိကဋ္ဌံ” မည်၏။ မာယာမရီစိ အာဒယောဝိယသည် ဝိသဒိသုပမာတည်း။ အာဒိဖြင့် ထိုကဲ့သို့ သူတပါး အထင်မှားအောင် လှည့်ပတ်ထားအပ်သော အရာဝတ္ထုများကို ယူပါ။ ဥပမာ- ချိန်ခွင်အတုလုပ်၍ ထားခြင်း ချင့်တောင်း ချင့်ခွက် အတုလုပ်၍ထားခြင်း အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း။

၃။ ပရမတ္ထာ။ ။တဆင့်စကား ကြားအပ်သော အကြောင်းအရာသည် မှန်သည်လည်းရှိ၏။ မမှန်သည်လည်းရှိ၏။ ဤသို့ မသေချာသော အနက်ကို “ပရမတ္ထ” ဟု မခေါ်ရ။ ရုပ်ဆိုလျှင် ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိ၏။ ဝေဒနာဆိုလျှင် ခံစားခြင်း သဘောရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ မဖောက်မပြန် မပြောင်းမလွဲနိုင်သော လက်တွေ့မျက်မြင် အနက်သဘောကိုသာ “ပရမတ္ထ” ဟု ခေါ်ရသည်။ အနုဿဝါဒီ၌ အာဒိဖြင့်

ကြားရခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတုဗျော၊ သော။ ဥတ္တ
မတ္တော၊ မြတ်သော အနက်သဘောတည်း။ ဥဘယေနာပိ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ
ဟူသော ၂-ပါးစုံဖြင့်လည်း။ ပရတော၊ နောက်၌။ (သုဒ္ဓိက သံသန္ဓန ၌)
ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ ရူပဉ္စ ဥပလဗ္ဘတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။
ဓန္ဒာယတနဓာတု ဣန္ဒြိယဝသေန၊ ဓန္ဒာအာယတနဓာတုဣန္ဒြေတို့၏အပြားဖြင့်။
သတ္တပညာသဝိဓော၊ ငါးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိသော။ ယော ဓမ္မပုဏ္ဏောဒေါ၊
အကြင်အထူးအပြားကို။ (ထေရေန၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရံ
သည်။) ဒဿိတော၊ အပ်ပြီ။ သော၊ ထိုငါးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိသော
တရားကို။ ဘူတေန၊ ဟုတ်မှန်သော။ သဘာဝဋ္ဌေန၊ သဘာဝအနက်၏အဖြစ်ဖြင့်။
ဥပလဗ္ဘတိ ယထာ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်ရနိုင်သကဲ့သို့။
ဧဝံ၊ တူ။ တဝ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ပညာ
ဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်အပ်သည်ရှိသော် ရအပ်နိုင်ပါသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊
သကဝါဒီ မေး၏။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊
ဝန်ခံ၏။

ဟိ၊ မှန်။ ပဋိဇာနနံ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောအရာ၌။ အာမ
ဘန္နေတိ၊ ဟူ၍။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ ကတ္တစိ၊ အာမောတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနနံ၊
သည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ ။ [ပဋိဇာနနံ၏နောက်၌ အာဂစ္ဆတိဟုပါ၏။ ရွှေစကား
နှင့်ထပ်သောကြောင့် မကောင်း။ သီဟိုဠ်မှအတိုင်း “ပဋိဇာနနန္တိ” ဟု ရှိခြင်း
က ကောင်းသည်။] ဣစ ပန၊ ဤပါဠိတော်၌ကား။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။
အာဂတံ၊ လာပြီ။ တတြ၊ ထို အာမန္တာဟု ဝန်ခံရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့
ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုတည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ သော၊ ထိုပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဋိဇာနာတိ၌ စပ်။) ပရတော၊ ။
(အာဂတိ၌ စပ်။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော-
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ယံ တံ သုတ္တံ၊ အကြင်သုတ်သည်။
(စတုတ္ထဂုံတ္တရ ဒုတိယပဏ်၊ အသုရဝဂ်၊ ရာဂဝိနယသုတ်။) အာဂတံ၊ လာပြီ။
တံ၊ ထိုသုတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သစ္စဝါဒီ၊
အမှန်ကို ဟောတော်မူလေ့ရှိ၏။ ဝိသင်္ခါဒနပုရေက္ခာရော၊ ချို့ယွင်းစေခြင်း၌
ရှေးရှုပြုသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝါစံ၊ စကားတော်ကို။ န ဘာသတိ၊ ဟောတော်
မမူ။ အနုဿဝါဒီဝသေနပိ၊ တဆင့်စကားကြားရခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း
ဖြင့်လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ န ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မမူ။ ပန၊ အနွယ်ကား။

အာကာရ ပရိဝိတက္က (အခြင်းအရာကို ကြံဆခြင်း) ဗိဠိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ (စိတ်ကူးညက်ဖြင့်
ကြံဆခြင်း) စသော အရာဝတ္ထုတို့ကို ယူပါ။

သဒေဝကံ၊ နုတ်ဗြဟ္မာနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဘိညာ(အဘိညာယ)၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ပဝေဒေတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တေန၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ အပ်ပြီ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနော၊ မှန်သောအနက် မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ(အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပာယ်တည်း။) (ဣတိ၊ သို့။) လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။

အထ၊ ထိုသို့ ဝန်ခံရာအခါ၌။ အထ၊ ထိုပရဝါဒီအား။ (အဒဒမာနော၌စပ်။ ဝါ၊ ၍။ ဩကာသံ၌စပ်။) တာဒိသထ၊ ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော။ လေသဝစနဿ၊ အမြှင်ထောင်သော စကားဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကတ်သီးကတ်သပ်စကားဖြစ်သော။ ဆလဝါဒဿ၊ မူလအနက်ကို ဖုံးလွှမ်း၍ သဒ္ဓါကို ဖျက်ဆီးကြောင်းဝါဒ၏။ ဩကာသံ၊ ဝင်ခွင့်ကို။ အ ဒဒမာနော၊ မပေးလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာဟံ၌စပ်။) (တနည်း) အ ဒဒမာနော၊ မပေးလိုသော။ သကဝါဒီသည်။ ယော သစ္စိကဋ္ဌောတိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတြ၊ ထိုယော သစ္စိကဋ္ဌော အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်တော်၊ သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုတည်း။ ပရတော၊ ၌။ (နောက်လက္ခဏာ ယုတ္တိ၌။) သပ္ပစ္စယော၊ ပေ။ အံနိမိတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ပရိဒိပိတော၊ ထင်ရှား ပြအပ်သော။ သမ္မုတိသစ္စဝသေန၊ သမ္မုတိသစ္စာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ န (ဂဟေတဗ္ဗော)၊ ယူထိုက်သည် မဟုတ်သော။ [သစ္စိကဋ္ဌကို ရည်ရွယ်သည်။] အနုဿဝါဒိဝသေနပိ၊ တဆင့်စကား ကြားရခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊

၁။ လေသ၊ ဆလ။ ။ဤ၂-ပုဒ်ကိုအဘိဓာန်(၁၁၀၈)ဂါထာ၌ “လေသေ တု ခလိတေ ဆလံ” ဟု ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် “လေသဝစနဿ ဆလဝါဒဿ” ဟု အရဟူ ဆိုသည်။ ထိုတွင် “လေသ” ဟူသည် မူလ အနက်မှ အခြားအနက်သို့ ငြိကပ်တတ်သော သာမညစကားတည်း။ မှန်၏။-ရုပ် ဝေဒနာ စသော ပရမတ္ထသည်သာ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ၏ မူလအနက်တည်း။ သို့သော် သမ္မုတိသစ္စာဖြစ်သော ပုဂ္ဂလ အတ္တသတ္တ ဇီဝ စသော အနက်များ၌လည်း ငြိကပ်တတ်သေး၏။

ဆက်ဦးအံ့၊-မူလအနက်ရင်းမှ အခြားအနက်ကိုယူ၍ ပြောသောအခါ “အမြှင်ထောင်သည့် စကားကပ်သည်၊ ကတ်သီး ကတ်သပ်ပြောသည်” ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုအဆိုသည် “လိဿတိ သိလိဿတိ၊ အခြားအနက်သို့ ငြိကပ်တတ်၏။ ဣတိ လေသော” ဟူသော ဝိဂ္ဂဟနှင့် လိုက်လျော၏။ [ဆလသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ဋီကာနိဿယ ဂန္ထာရမ္ဘ အဖွင့်၌၎င်း၊ ဤနေရာ၌၎င်း ကြည့်ပါ။]

ဟူထိုက်သည် မဟုတ်သော။ [ပရမတ္ထကို ရည်ရွယ်သည်။]ပုန၊ အဟုတ်ကား။ အတ္တနော၊ ရုပ်ဝေဒနာ စသော မိမိ၏။ ဘူတတာယ ဝေ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ သစ္စိကဋ္ဌော၊ မှန်သောအနက်ဖြစ်သော။ အတ္တပစ္စက္ခတာယ၊ မိမိ၏မျက်မှောက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (မိမိ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်သောကြောင့်။) ပရမတ္ထော စ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်တည့်မတ် မြတ်သော အနက်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပါဒိသတ္တပညာသဝီဇော၊ ရုပ်အစရှိသော ငါးဆယ့်ခုနစ်ပါးအပြား ရှိသော။ ယူယံ (ယောအယံ) ဓမ္မပ္ပဘေဒေါ၊ အကြင်တရား အထူးအပြား သည်။ အာဂတော၊ လာပြီ။ တံ၊ ထို ငါးဆယ့် ခုနစ်ပါးသော တရား အထူး အပြားကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ယော၊ သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော။ ပေ။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ (ထေရောသည်။) အာဟ၊ ပြီ။ (ဣတိအယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။)

တတောတိ တေ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ကရုဏဝစနံ၊ ကရိုဏ်းအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ထိုသို့ သော မှန်သောအနက်၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော စသောပါ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကို ဝုတ္တံဟောတိ၊ နည်း။) ရူပနာဒိဘေဒေန၊ ရူပနာအစရှိသော အပြား ဟူသော။ (အာကာရေန) ဝါ၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ သပ္ပစ္စယာဒိဘေဒေန၊ သပ္ပစ္စယ အစရှိသော အပြားဟူသော။ အာကာရေန ဝါ၊ ၎င်း။ ယော-သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထော။ အကြင်မှန်သောအနက် မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက် သဘောကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ အပ်၏။ တေ၊ ၏။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ ကိုလည်း။ တေနာကာရေန၊ ထိုရူပနာအစရှိသောအခြင်းအရာ၊ သပ္ပစ္စယအစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ ကိံ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ၊ နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူ၍ ပယ်ရှားခြင်းသည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဝဇာနာ၊ ပယ်ရှား ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဂ္ဂပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဝါ၊ ထိုသို့ ရူပန စသော အခြင်းအရာ၊ သပ္ပစ္စယစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရထိုက်သော သဘောရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အဝဇာနာတိ၊ ပယ်ရှား၏။ တတြ၊ ထို န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူသောပါ၌။ အယံ၊ ကား။ ပဒစ္ဆေဒေါ၊ ပုန်ဖြတ်ခြင်း

တည်း။ န ဟိ ဝေ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဒစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ န ဟ
 ဝေ(ဝတ္ထဗ္ဗေ)တိပိ၊ ဟူ၍ ပုဒ်ဖြတ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဒွိန္ဒမ္ပိ၊
 နှစ်နည်းလုံးတို့၏လည်း။ ဝေ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊
 ကိ။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗေ၊ ၏။) [ဟိအနက်မရှိ။ တနည်း(ဟ)အနက်မရှိ။ ဝတ္ထဗ္ဗေလည်း
 “ပဌမာသိဝိဘတ်ကို ပြေသည်”ဟု ပြသည်။]

အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ၊ ဟူသောစကားသည်။ သကဝါဒိဝစနံ၊ သကဝါဒိ
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားတည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။
 ပုရိမာယ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဝတ္ထဗ္ဗပဋိညာယ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို ဝန်ခံ
 ကြောင်း စကားနှင့်။ (အာမန္တာဟူသော စကားနှင့်။) ပစ္ဆိမာ၊ နောက်၌
 ဖြစ်သော။ နဝတ္ထဗ္ဗပဋိညာ၊ မဆိုထိုက်ဟု ဝန်ခံကြောင်း စကားသည်၎င်း။
 (န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူသောစကားသည်၎င်း။) ပစ္ဆိမာယ၊ သော။ (နဝတ္ထဗ္ဗ
 ပဋိညာယ၊ နှင့်။) ပုရိမာ၊ သော။ (ဝတ္ထဗ္ဗပဋိညာ)စ၊ သည်၎င်း။ န သန္နိယတိ၊
 ရွှေ့နောက်မဆက်စပ်။ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ရွှေ့စကား၏ နောက်
 စကားနှင့် မဆက်စပ်ခြင်း၊ နောက်စကား၏လည်း ရွှေ့စကားနှင့် မဆက်
 စပ်ခြင်း ကြောင့်လည်း။ ပိဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ ဟူသော မူလ အယူဝါဒကို
 ပေါင်းပါ။) နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ကြောင်းအပြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ နိဂ္ဂဟံ၊
 နှိပ်ကြောင်းဖြစ်သော။ တံ ဒေါသံ၊ ထိုအပြစ်ကို။ (တံ)အပရာဓံ၊ ထိုချို့ယွင်း
 ချက်ကို။ သမ္ပုဋိစ္ဆာဟိ၊ လက်ခံပါလော။ ဝါ၊ ဝန်ခံပါလော။ ဣတိ(အယံ)၊
 ကား။ အတ္ထော၊ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ ဟူသောဝါကျ၏အနက်တည်း။

ဝေ၊ သို့။ နိဂ္ဂဟံ၊ ကိ။ အာဇာနာပေတွာ၊ နားလည်စေပြီး၍။ ဝါ၊ လက်ခံ
 စေပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ တံ၊ ထိုနှိပ်ကြောင်း အပြစ်ကို။ (ပါကဋ် ကရောဇ္ဇော၊ ၌
 စပ်။) ဌပနာယစေဝ၊ ဌပနာ၏၎င်း။ ဝါ။ သူအယူကို တည်ထားကြောင်းဖြစ်
 သောစကား၏၎င်း။ အနုလောမ ပဋိလောမတော၊ အနုလောမ ပဋိလောမ

၁။ နိဂ္ဂဟံ ။ နိဂ္ဂဟာတိ ဧတေနာတိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ကြောင်း ဖြစ်သော အပြစ်၊
 အပြစ်ရှိသည့်အတွက် နှိပ်နိုင်သောကြောင့် အပြစ်ကို နှိပ်ကြောင်းဟုဆိုသည်။ (တနည်း)
 နိဂ္ဂဟတိ ဧတေနာတိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်အပ်ကြောင်းအပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက်အနှိပ်ခံရ
 သောကြောင့် အပြစ်ကို နှိပ်အပ်ကြောင်းဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် နိဂ္ဂဟံကို “ဒေါသံ”
 ဟု ဖွင့်သည်။ ဒေါသအရ ဒေါသစေတသိက်ကို ယူမည်စိုး၍ “အပရာဓံ”ဟု ထပ်၍
 ဖွင့်သည်။ “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ-နှိပ်ကြောင်းအပြစ်ကို သိပါလော”ဟုရှာ၍ အပြစ်ကို
 လက်ခံပါလောဟု ဆိုလိုသောကြောင့် “သမ္ပုဋိစ္ဆာဟိတံ အတ္ထော”ဟု အဓိပါယတ္ထ
 ဖွင့်သည်။

အားဖြင့်။ ပါပနာ ရောပနာနဉ္စ၊ ပါပနာ၊ရောပနာတို့၏၎င်း။ ဝါ၊အပြစ်သို့ ရောက်စေကြောင်းစကား၊ အပြစ်ကို တင်ကြောင်းစကားတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလောတိအာဒိ၊ကို။အာဟ၊သကဝါဒီဆိုပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ယဒိ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် အကယ်၍ ရအပ် ရနိုင်သည်ဖြစ်အံ့။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊ဖြင့်။ သစေ ဥပလဗ္ဗတိ၊အံ့။ဣတိ အတ္ထော၊ကို။(ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။)[ဟစ္စိကို ယဒိဟု ဖွင့်၍ ယဒိကို သစေဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ “သစေ” စသော ဝါကျသည် ရှေ့ဝါကျ၏အဖြောင့်အနက်ကို ပြသော ဝါကျတည်း။] တာဝ၊ နိဂ္ဂဟ၊ပါပနာ၊ ရောပနာတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိန္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) အယံ၊ ဤ ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနဟူသော စကားသည်။ ပရဝါဒိပက္ခဿ၊ ပရဝါဒီ၏အဖို့ကို။ ဌပနတော၊ တည်စေခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တည်တံ့အောင်ထားခြင်းကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟပါပနာရောပနာနံ၊ နိဂ္ဂဟ၊ပါပနာ၊ ရောပနာတို့၏။ လက္ခဏဟူတာ ၊ မှတ်သားကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အနုလောမဋ္ဌပနာ နာမ၊ အနုလောမဋ္ဌပနာမည်၏။ တေန ဝတ ရေတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ အနုလောမပက္ခေ၊ အနုလောမအဖို့၌။ နိဂ္ဂဟဿ၊၏။ ဝါ၊သို့။ ပါပိတတ္ထာ၊ရောက်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုလောမပါပနာ နာမ၊ မည်၏။

၁။ လက္ခဏာဟူတာ။ ။သုတပါးကို အပြစ်တင်လို နှိပ်လိုသောအခါ ရှေးဦးစွာ ဌပနာစကားကို ဆိုရ၏။ ဌပနာစကားကိုဆိုလျှင် “အပြစ်တင်တော့မည် နှိပ်တော့မည် ၏”ဟု သိရ၏။ ထို့ကြောင့် ဌပနာသည် နိဂ္ဂဟ၊ ပါပနာ၊ ရောပနာတို့၏ အမှတ် လက္ခဏာ ဖြစ်သည်။

၂။ အနုလောမဋ္ဌပနာ။ ။စောဒက ဇသော တဖက် ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ စကားကို အပြစ်တင်သောအခါ၌ “မိမိစကားမဟုတ်”ဟု၎င်း “ဒီလိုမဆိုရပါ”ဟု၎င်း ပြောင်းလွှဲ၍ မဆိုနိုင်အောင် သူ၏ စကားကို အတည် ထားကြောင်းစကားကို ဌပနာဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ ဌပနာ မထားလျှင် နောက်၌ အပြစ်တင်သောအခါ “ဒီလိုမဆိုပါဘူး”ဟု သူ့စကားကို တမျိုးပြောင်းလွှဲတတ်၏။ ထို့ကြောင့် နှိပ်လိုလျှင် ဌပနာ ထားရသည်။ [လဒ္ဓိံ ဟိ အပ္ပတိဋ္ဌာပေတွာ နိဂ္ဂယျမာနာ လဒ္ဓိတော လဒ္ဓိံ သကမန္တိ။ ပေ။ လဒ္ဓိယာ ပန ပတိဋ္ဌာပိတာယ သကမိတုံ အလတန္တာ သုနိဂ္ဂတိတာ ဟောတိ၊ -ဒုတိယပဏ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ ၁-သုတ်၊ အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ။] အနုလောမပက္ခေ ဌပနာ ဖြစ်သောကြောင့် “အနုလောမဋ္ဌပနာ”ဟု ခေါ်သည်။

၃။ ပါပနာ ရောပနာ။ ။ပါပိယတိ ဧတာယာတိ ပါပနာ-အပြစ်သို့ ရောက်စေ ကြောင်း (အပြစ်ပြုကြောင်း) စကားကို “ပါပနာ” ဟု၎င်း၊ ရောပိယတိ ဧတာယာတိ

တတ္ထ၊ ထိုတေန ဝတ ရေ အစရှိသောစကားရပ်၌။ တေနာတိ၊ ဟူသော စကားသည်။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းကိုဆိုကြောင်း စကားတည်း။ ဝတာတိ၊ ဟူသော စကားသည်။ ဩကပ္ပနဝစနံ၊ (အဝကပ္ပနဝစနံ)၊ ပိုင်းခြား သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်မှုကို ပြုကြောင်း စကားတည်း။ [ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ဝေ”ဟု ဖွင့်လိမ့်မည်။] ရေတိ၊ ရေ ဟူသောစကားသည်။ အာမန္တနဝစနံ၊ ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း စကားတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ ‘ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထံ၊ အပ်သည်။ ဝါ၊သည်။ ဟောတိ၊ (ကို ဝတ္ထံ ဟောတိ၊နည်း။)၊ရေ၊ အို ပရဝါဒီ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။) ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ ဆိုထိုက် သည်သာတည်း။ ရေ အမွှော ဘဒြမုခ၊ အိုကောင်းသော မျက်နှာရှိသော ပရဝါဒီ။ တေန ကာရဏေန၊ ထို့ အကြောင်းကြောင့်။ ဝတ္ထဗ္ဗေယေဝ၊ ဆိုထိုက်သည်သာတည်း။ ဣတိ (ဣဒံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထံ ဟောတိ။) [ဝတကို ရေဟု ဖွင့်၍ ရေကို“အမွှော-ဘဒြမုခ”ဟု ဖွင့်သည်။]ယံ တတ္ထ ဝဒေသိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ အနုလောမပက္ခေ၊ ၌။ နိဂ္ဂဟဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သို့။ အာရောပိတတ္တာ၊ တင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုလောမရောပနာ နာမ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုယံ တတ္ထ ဝဒေသိ အစရှိသော စကား၏။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ မိစ္ဆာတိ၊ မိစ္ဆာဟူသော။ ယံ ပဒံ၊ အကြင်ပုဒ်သည်။ (အတ္ထိ။) တဿ၊ ထိုပုဒ်၏။ ပရတော၊ ရှေ့၌။ ဣဒံ တေတိ၊ ဣဒံ တေ ဟူသော နှစ်ပုဒ်ကို။ အာဟရိတဗ္ဗံ၊ဆောင်ထိုက်၏။ ဟိ၊မှန်။ဣဒံ၊ ဤအဖြေစကားသည်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ မိစ္ဆာ၊ ပုဗ္ဗာပရ ဝိရောဓိ ဒေါသ မကင်းသဖြင့် မှားယွင်းသော အဖြေစကားတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ တွေ၊ ဤ မိစ္ဆာဟူသောပါဌ်၌။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ပရတော စ၊ နောက်၌လည်း။ (နိဂ္ဂဟစတုက္က ဥပနယနစတုက္က တို့၌လည်း။) ပါဠိယံ၊ပါဠိတော်၌။တေ၊ဤဣဒံ တေ မိစ္ဆာဟူသောပါဌ်သည်။အာဂတမေဝ၊ ထိုက်ရိုက် လာသည်သာ။ [ထိုက်ရိုက်လာသောကြောင့် အာဂတမေဝဟု သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏဝေဖြင့် ဆိုသည်။]

နော စေ ပန ဝတ္ထဗ္ဗေတိအာဒိ၊ သည်။(ပဋိလောမဌပနာ နာမ-၌ စုပ်။) န ဟေဝ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ၊ဟူ၍။ပဋိက္ခိတ္တပက္ခဿ၊ ပယ်မြစ်အပ်သောအဖို့၏။ ဝါ၊ ကို။ ဌပိတတ္တာ၊တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတည်တားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိလောမတော၊ ပဋိလောမအားဖြင့်။ နိဂ္ဂဟပါပနာ-

ရောပနာ - ထိုအဖြစ်ကို တင်ကြောင်း စကားကို “ရောပနာ” ဟု၎င်း ခေါ်၏။ အနုလောမပက္ခဖြစ်၍ “အနုလောမပါပနာ၊ အနုလောမရောပနာ”ဟု ခေါ်သည်။

ရောပနာနံ၊တို့၏။လက္ခဏာတူတာ၊သော။ပဋိလောမဌပနာ နာမ၊မည်၏။ဝါ၊
 ပဋိလုံအားဖြင့် သူ၏စကားကိုတည်စေကြောင်းစကားမည်၏။ နော် စ ဝတ
 ရေတိအာဒိ၊သည်။ပဋိလောမပက္ခေ၊၌။ နိဂ္ဂဟဿ၊၏။ ဝါ၊သို့။ ပါပိတတ္ထာ၊
 ကြောင့်။ပဋိလောမပါပနာ နာမ၊မည်၏။ဝါ၊ပဋိလုံအားဖြင့် အံ့ဖြစ်သို့ရောက်
 စေကြောင်းစကားမည်၏။ပုန၊ တဖန်။[ရွှေ၌ “ယံ တတ္ထ ဝဒေသိ”ဟု၊ပါပြီး
 ဖြစ်သောကြောင့် “ပုန”ဟု ဆိုသည်။] ယံ တတ္ထ ဝဒေသိတိအာဒိ၊ သည်။
 ပဋိလောမပက္ခေ၊၌။နိဂ္ဂဟဿ၊၏။ဝါ၊သို့။ အာရောပိတတ္ထာ၊ တက်ရောက်စေ
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိလောမ-
 ရောပနာ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ပဋိလုံအားဖြင့် အပြစ်ကို တင်ကြောင်း
 စကားမည်၏။ ဣဓာပိ၊ ဤပဋိလောမပက္ခေ၌လည်း။ ပရိယောသာနေ၊
 အဆုံး၌။ မိစ္ဆာတိပဒဿ၊ မိစ္ဆာဟူသောပုဒ်၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ဣဒံ
 တေတိ၊ဣဒံ တေ ဟူသော ၂-ပုဒ်ကို။အာဟရိတဗ္ဗမေဝ၊ ဆောင်ထိုက်သည်
 သာ။ပရတောပိ၊ နောက်၌လည်း။ ဝေရူပေယျံ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။
 ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ ဧသေဝ(ဧသော ဝေ)၊ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီရင်သည်
 ပင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

တတြ၊ ထို ဟန္တ ပုဂ္ဂလော အစရှိသော စကားရပ်၌။ [ရှေးနိဿယဝယ်
 “တတြ၊ ထိုအနုလောမပဉ္စကံ၌”ဟု ပေး၏၊ တ-သဒ္ဒါသည် အတိတ်ကို ပြန်၍
 ညွှန်ပြရိုးတည်း။ အတိတ်၌ကား “ဟန္တ ပုဂ္ဂလော”စသော စကားတို့သာ ပါ၏၊
 ထို့ကြောင့် ထိုစကားကို စွဲရသည်။] အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အာဒိတော၊
 အစမှ။ ပဌာယ၊၍။သင်္ခေပတ္တော၊ အကျဉ်းဖြစ်သောအနက်တည်း။ ပုဂ္ဂလော၊
 ကို။ သစ္စိကဋ္ဌံ ပရမတ္တေန၊ဖြင့်။ ယဒိ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်
 သည်ရှိသော် အကယ်၍ ရံအပ်ငြားအံ့။ တော၊အို ပရဝါဒိ။ တေန၊ ထိုသို့
 ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့်
 ရံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊နိုင်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော ဝတ၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။ ပန၊ဆက်။ တတ္ထ၊ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်၌။
 ပုရိမပဉ္စေ၊ ရှေ့ဖြစ်သော ပြဿနာ၌။သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္တေန ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူ၍။
 ဝတ္ထဗ္ဗော ခေါ်ဆိုထိုက်သည်သာ။ စ၊ဗျတိရိက်ကား။ ဒုတိယပဉ္စေ၊၌။တတော
 သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ဟူ၍။ နော၊ဝတ္ထဗ္ဗော၊မဆိုထိုက်။ (ဣတိ၊သို့။)
 ယံ၊အကြင်စကားကို။ဝဒေသိ၊ အသင် ပရဝါဒိဆို၏။ တေ၊အသင် ပရဝါဒိ၏။
 ဣဒံ၊ ဤရှေ့နောက် ၂-ရပ် မဆက်စပ်သော စကားသည်။ မိစ္ဆာ၊ပုဗ္ဗာပရ-
 ဝိရောမိဒေါသ မကင်းသဖြင့် မှားယွင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။
 တာဝ၊ ပဋိလောမဌပနာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ အနုလောမတော၊အားဖြင့်။
 ဌပနာပါပနာရောပနာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဌံ။ တတော သော ဥပလဗ္ဗတီတိ၊ ဟူ၍။ အထ နှ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ အကယ်၍ မဆိုထိုက်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော။) ပုရိမပဉ္စေ၊ ဌံလည်း။ နဝတ္ထဗ္ဗော၊ (သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန ဥပလဗ္ဗတီဟု) မဆိုထိုက်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ ၂ ရပ်၌။ ပုရိမပဉ္စေ၊ ဌံ။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန ဥပလဗ္ဗတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗော ခေါ်၊ သည်သာ။ စ၊ ဗျုတ်ရိုက်ကား။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဌံ။ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတီတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗော၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒေသိ၊ အသင် ပရဝါဒီဆို၏။ တေ၊ ဤ။ ဣဒံ၊ ဤရွှေ့နောက် ၂-ရပ်မဆက်စပ်သောစကားသည်။ မိစ္ဆာ၊ ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ ဌပနာ ပါပနာရောပနာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိအယံ၊ ကား။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သင်္ခေပတ္တော၊ တည်း။) [ဟောန္တိတိဟု ဣတိ ပါလျှင်ကောင်း၏။ မပါလျှင် ထည့်ပေးပါ။] [နိဂုံးကိုပြုလို၍ ဝေမေတံ စသည် မိန့်။] ဝေ၊ လျှင်။ နိဂ္ဂဟဿ စ၊ နိပ်ကြောင်း အဖြစ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ အနုလောမ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ စတုန္ဒ၊ ကုန်သော။ ပါပနာရောပနာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဥပလဗ္ဗတီတိ အာဒိကံ၊ အစရှိသော။ ဧတံ၊ ဤစကားရပ်သည်။ အနုလောမပဉ္စကံနာမံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အနုလုံအားဖြင့် နိဂ္ဂဟစသော ငါးပါး သော အနက်တို့၏ အပေါင်းမည်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအနုလောမ ပဉ္စကဉ္စ။ အနုလောမတော၊ အားဖြင့်။ ပါပနာရောပနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကော၊ တပါးသော နိဂ္ဂဟ၎င်း။ ပဋိလောမ-တော၊ အားဖြင့်။ ပါပနာရောပနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကော၊ တပါးသော နိဂ္ဂဟ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧ၊ ကုန်သော။ နိဂ္ဂဟာ၊ တို့ကို။ ကိဉ္စာပိ ကတာ၊ အကယ်၍ကား ပြုအပ်ပါပေကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပြုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအနုလောမ ပဉ္စကဉ္စ။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတီတိ၊ ဟူသော။ ပဌမံ၊ သော။ ဝါဒံ၊ ဝါဒကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ၊ ဟူသော။ ပဌမဿ၊ သော။ ဧတသေဝ နိဂ္ဂဟဿ၊ ဤနိပ်ကြောင်းအဖြစ်၏ပင်။ ဝါ၊ သို့ပင်။ ဒွိတိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အနုလောမ၊ ပဋိလောမ အခြင်း အရာတို့ဖြင့်။ အာရောပိတတ္တာ၊ တက်ရောက်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

၁။ အနုလောမပဉ္စက။ ။ နိဂ္ဂဟန္တံပါးရှိသော်လည်းနောက်လာမည့်အကြောင်း ပြုအတိုင်း တပါးတည်းသာယူ၍ ၁-နိဂ္ဂဟ စကား၊ ၂-အနုလောမ ပါပနာ၊ ၃-အနု-လောမရောပနာ၊ ၄-ပဋိလောမ ပါပနာ၊ ၅-ပဋိလောမ ရောပနာအားဖြင့် အနု-လောမအတွက် ကောင်းအပ်သော ငါးမျိုးကိုသိပါ။ နောက် ပဋိလောမ ပဉ္စကဉ္စလည်း နည်းတူ။

ဝါ။တင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကောဝါတပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။အယံ နိဂ္ဂဟော၊ ဤနိဂ္ဂဟောအဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)။ [အနုလောမ၊ ပဋိလောမ ၂-မျိုးဖြင့် နိဂ္ဂဟ ပြုပါသော်လည်း အဖြစ်မှာ ရွှေ့နောက်မစပ်သော အဖြစ် တမျိုးသာတည်း။ ထို့ကြောင့် နိဂ္ဂဟအတွက် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သည်။ ဟူလို။] ဣတိ (အယံ) ကား။ ပဌမော၊ သော။ နိဂ္ဂဟော၊ တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ဣတိ-မပါ။]

၂။ ဣဒါနိ၊ အနုလောမ ပဉ္စကံကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ပစ္စနိကနယော၊ ပစ္စနိကနည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ။ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုပစ္စနိကနယော။ ပစ္စနိကနည်းသည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒိ၏ပစ္စနိကနည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ပရဝါဒိသည်။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္ထဟိတာယ ပဋိပန္နောတိ၊ ဟူသော ပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဂဟိတတ္ထာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ထိုပါဠိတော်က အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ ဟု ဟောတော်မူသည့်အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ဟု ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နုပလဗ္ဘတိတိ၊ နုပလဗ္ဘတိ ဟူသော အယူကို။ အသမ္ပဋိစ္စန္တော၊ လက်မခံလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ (ဤသို့ “ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန” ဟူ၍။) ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ သကဝါဒိ၊ သည်။ ရူပါဒိဓမ္မာ၊ ရုပ်အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဥပလဗ္ဘန္တိ ယထာ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်ရနိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။) အနုပလဗ္ဘနိယတော၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ် သည်ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဣတရော၊ သကဝါဒိမူ တပါးသော ပရဝါဒိသည်။ အတ္တနာ၊ သည်။ အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ သစ္စိကဋ္ဌ ယေဝ၊ သမ္မုတိသစ္စာဖြစ်သော သစ္စိကဋ္ဌကိုပင်။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ယော သစ္စိကဋ္ဌောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။

ဝါ။ တနည်း၊ သမ္မုတိသစ္စ ပရမတ္ထသစ္စာနိ၊ သမ္မုတိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ တို့ကို။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတူပိ၊ ပြု၍လည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ (ဤသို့ “ယော သစ္စိကဋ္ဌော ။ပေ။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန” ဟူ၍။) အာဟ၊ ပြီ။ သကဝါဒိ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ပုဂ္ဂလော ဟူ၍။ ဥပါဒါပညတ္တိ သဗ္ဗာဝ-တောပိ၊ ဥပါဒါပညတ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မိန္ဒ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ သမ္မုတိသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာတို့၏။ (တ္ထ- ဌ်လှမ်းစပ်။) ဝါ။ ထို့ကို။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတူ၊ ၍။ ပုစ္ဆတတ္ထာပိ၊ မေးအပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ န ဟေဝန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဤသို့ မရအပ်ဟု မဆိုထိုက်ဟူ၍။) ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်မြစ်၏။

ဣဒါနိ၊ ဤ။ တေန၊ ထိုသကဝါဒီသည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ (ပဌမပြဿနာ တုန်းက) ပရမတ္ထသစ္စဝသေန၊ ပရမတ္ထသစ္စာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ။ ဝါ၊ ကို။) နုပလဗ္ဗနိယတာ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကိဉ္ဇာပိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတာ၊ အကယ်၍ကား လက်ခံအပ် ပါပေပြီ။ (အာမန္တာဟု လက်ခံအပ်ပါပေပြီ။) ပစ္စာ၊ နောက် ဒုတိယ ပြဿနာ၌။ သမ္မုတိသစ္စဝသေန၊ သမ္မုတိသစ္စာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝေါမိဿကဝသေန၊ ပရမတ္ထသစ္စာ သမ္မုတိသစ္စာ ၂-မျိုးရောနှောသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ကိဉ္ဇာပိ)ပဋိက္ခိတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ပယ်အပ်ပါပေပြီ။ (န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဟု ပယ်အပ်ပါပေပြီ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် လက်ခံအပ် ပယ်အပ်ပါ သော်လည်း။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ နုပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူသော။ ဝစနသာမညမတ္ထံ၊ စကားသာမညမျှဖြစ်သော။ (သမ္မုတိသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာ ၂-မျိုးလုံးနှင့် ဆိုင်သော စကားမျှဖြစ်သော။) ဆလဝါဒံ၊ မူလအနက်ကို ဖုံးလွှမ်း၍ သဒ္ဓါကို ဖျက်ဆီးကြောင်း စကားကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ (ကရောန္တော အာဟတိ၌ စပ်။) ယံ၊ အကြင် ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ ဟူသော စကားကို။ တယာ၊ အသင် သကဝါဒီသည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပဋိညာတံ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ (ဒုတိယပြဿနာ၌။) ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတံ၊ သို့။ ဘဏ္ဍနဿ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ ပဋိဘဏ္ဍနံ ဝိယ၊ တဖန် ပြန်၍ ငြင်းခုံခြင်းကိုကဲ့သို့။ (ဝေံ၊ တူ။) အတ္တနော၊ မိမိ၏အပေါ်၌။ ကတဿ၊ သကဝါဒီသည် ပြုအပ်ခဲ့သော။ နိဂ္ဂဟကမ္မဿ၊ နှိပ်ကြောင်း အပြစ်တင်မှုကို။ (အနုလောမ နယတုန်းက ပြုအပ်ခဲ့သော နိဂ္ဂဟကမ္မကို။) ပဋိကမ္မံ၊ တဖန် ပြန်၍ သုတ်သင်မှုကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဇာနာဟိ၊ ပဋိကမ္မန္တံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပရဝါဒီဆိုပြီ။

ဣဒါနိ၊ ဤ။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏အပေါ်၌။ အနုလောမပဉ္စကေ၊ အနု လောမပဉ္စက၌။ (အနုလောမပဉ္စကတုန်းက။) သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ဝါဒဌပနံ၊ အယူကို အတည်ထားခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ အနုလောမ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ ပါပနာ ရောပနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်ကြောင်းအပြစ်ကို။

၁။ နိဂ္ဂဟကမ္မဿ ပဋိကမ္မံ။ ။ထောမနိဓိ၌“ပဋိကာရ”ပုဒ်၏ အနက်ကို ပြရာ ဝယ် “ကြံတဿ အပကာရဿ (သုပြုအပ်သော ကျေးဇူးမဲ့ကို) တုလျူပူ အပကာရ ကရဏေန (အလားတူ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်) သောဓနေ-သုတ်သင်ခြင်း၌” ဟု ပြ၏။ ဤအနက်သည် “ဘဏ္ဍနဿ ပဋိဘဏ္ဍနံ ဝိယ အတ္တနော ကတဿ နိဂ္ဂဟ ကမ္မဿ ပဋိကမ္မံ ကရောန္တော” ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားနှင့် သဘောတူ၏။ ထို့ကြောင့် သူ၏ နှိပ်မှုကို အတုန်ပြန်၍ ပြုသောအားဖြင့် သုတ်သင်ရင်းလင်းမှုကို “ပဋိကမ္မ” ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ နောက်၌ “နိဂ္ဂဟ စတုက္က” ဟု သီးခြားယာဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့် ပြန်၍နှိပ်ခြင်းကို “ပဋိကမ္မ” ဟု မဆိုသင့်။

ပါကဋ္ဌော၊ ကိ။ ကတော ယထာ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဋိကမ္မံ၊ တဖန် ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလို သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟန္တိ ပုဂ္ဂလောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ပရဝါဒီဆိုပြီး၊ တံ၊ ထိုဟန္တိ ပုဂ္ဂလော အစရှိသော စကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ (အောက်ဖြစ်သော အနုလောမပဉ္စကဉ္စ)၊ ဝိတ္တနယေနဝ၊ သာလျှင်။ အတ္ထတော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိကမ္မစတုက္ကဉ္စံ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဌပနာ နာမ၊ အတည်ထားကြောင်း စကားမည်သည်။ (ဌပနမတ္ထမေဝ ဟောတိ န ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏံ-တိဉ္စ စပ်။) ပရပက္ခဿ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖို့ကို။ ဌပနတော၊ အတည်ထားခြင်းကြောင့်။ အယံ၊ ဤအပြစ်သည်။ တဝ၊ အသင်၏။ (အသင်သကဝါဒီ၊ သို့မဟုတ် ပရဝါဒီ၏။) ဒေါသော၊ အပြစ် တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဌပနမတ္ထမေဝ၊ အတည်ထားကြောင်း စကားမျှသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဂ္ဂဟဿ ဝါ၊ နှိပ်ကြောင်းအပြစ်ကို၎င်း။ ပဋိကမ္မဿ ဝါ၊ တဖန်ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်း မှုကို၎င်း။ ပါကဋ္ဌ ဘာဝကရဏံ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုကြောင်း စကားသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ပါပနာရောပနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုနိဂ္ဂဟကို။ ဝါ၊ ထိုပဋိကမ္မကို။ ပါကဋ္ဌကရဏံ၊ ထင်ရှား အောင် ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤပဋိကမ္မ စတုက္ကသည်။ အနုလောမ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ ပါပနာရောပနာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဋိကမ္မဿ၊ တဖန်ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှု၏။ ဝါ၊ ကိ။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိကမ္မ စတုက္ကံ နာမ၊ ပဋိကမ္မ စတုက္ကမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကံ၊ တမျိုးသော။ စတုက္ကံ၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁။ ပရပက္ခဿ ဌပနတော။ ။စာအုပ်တို့၌ “ပရဝါဒီပက္ခဿ ဌပနတော”ဟု တွေ့ရသော်လည်း သကဝါဒီဘက်က ဌပနာပြုသောအခါ ပရဝါဒီ ဟူသော အခြား တဖက်၏ အဖို့ကို ဌပနာပြုရ၏။ ပရဝါဒီက ပဋိကမ္မပြုဖို့ ဌပနာထားသောအခါ သကဝါဒီဟူသော အခြားတဖက်၏ အဖို့ကို ဌပနာပြုရ၏။ “ပရပက္ခဿ”ဟုဆိုလျှင် ပရဝါဒီပက္ခလည်း ပါဝင်၊ သကဝါဒီပက္ခလည်း ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “ပရ ပက္ခဿ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။ ဋီကာ နောက်နား၌လည်း “ပက္ခဌပနေန” ဟု ဤထက်ကျဉ်းသော စကားကို သုံးစွဲထားလိမ့်မည်။ ဤသို့ရှိမှ နောက်၌လာသော “နိဂ္ဂဟဿ ဝါ ပဋိကမ္မဿ ဝါ”ဟု ၂-သ်ပြ စကားနှင့် လျော်ပါသည်။ ပဌမနှိပ်ရာ၌ “နိဂ္ဂဟ” ဟု သုံးစွဲ၏။ ပြန်၍ကုစားသောအားဖြင့် ရှင်းလင်းရာ၌ “ပဋိကမ္မ”ဟု သုံးစွဲသည်။

၃။ ဧဝံ သို့။ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။) ပဋိကမ္ပံ၊ တဖန်ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ခြံ။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏ အပေါ်၌။ အနုလောမ ပဉ္စကေ၊ ခြံ။ (အနုလောမ ပဉ္စကတုန်းက။) သကဝါဒိနာ၊ သည်။ ယော နိဂ္ဂဟော၊ အကြင်နှိပ်ကြောင်း အပြစ်ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုနှိပ်ကြောင်း အပြစ်၏။ တမေဝ ဆလဝါဒံ၊ ထိုမူလ အနက်ကို ဖုံးလွှမ်း၍ သဒ္ဓါကို ဖျက်ဆီးကြောင်း ဝါဒကိုပင်။ နိဿယ၊ ၍။ ဒုက္ကဋ္ဌတာဝံ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေဇ္ဈော၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တွဉ္စေ ပန မညသီတိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပရဝါဒီ ဆိုပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုတွဉ္စေ ပန မညသီ အစရှိသော စကားရပ်၌။ တွဉ္စေ ပန မညသီတိ၊ ကား။ တံ၊ အသင် သကဝါဒီသည်။ ယဒိ မညသီ၊ အကယ်၍ မှတ်ထင်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) [ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ တိဉ္စိ စပ်။ စေ-ကို ယဒိ-ဟု ဖွင့်၍ ပန-ကို မဖွင့်သောကြောင့် ပန အနက်မရှိဟု ပြသည်။] ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ပစ္စနိကေ၊ ပစ္စနိက နယ၌။ အာမန္တာတိ၊ ဟူသော။ ပဋိညံ၊ ဝန်ခံခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပရဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝတ္ထံ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ နော စ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ ဣဒံ၊ ကို။ န ဟေဝါတိ၊ ဟူသော။ အဝဇာနနံ၊ ပယ်ရှားခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပရဝါဒိနာ။) ဝတ္ထံ၊ အပ်ပြီ။ တေန တုဝ တတ္တာတိ၊ ကား။ တေန ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ တံ ယေဝ၊ အသင်သကဝါဒီကိုပင်။ (နိဂ္ဂဟေ တဗ္ဗေတိ စပ်။) နုပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူသော။ တသ္မိံ ပက္ခေ၊ ထိုအဖို့၌။ (နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗေတိ စပ်။) ဟေဝံ ပဋိဇာနန္တန္တိ၊ ကား။ [ဤသို့ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ရှိပါစေ။] အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ သို့။ ပဋိဇာနန္တော၊ ဝန်ခံသော။ (တဝဉ္စိ စပ်။) [တဝဟူသော ဆဋ္ဌိယန္တကို တံ ဟု ပဌမန္တဖြင့် ဖွင့်ခြင်းကို၎င်း၊ ပဋိဇာနန္တ ဟူသော ဒုတိယန္တကို ပဋိဇာနန္တောဟု ပဌမန္တဖြင့် ဖွင့်ခြင်းကို၎င်း သတိပြုခဲ့ပါ။ ဋီကာ၌ ဖွင့်လိမ့်မည်။ ထို ၂-ပုဒ် အရတူဖြစ်သောကြောင့် “ပဋိဇာနန္တော တံ ယေဝ” ဟု ပြန်၍ လှည့်ရသည်။]

ဟေဝံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ပန၊ တဖန်။ န ဟေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အဝဇာနန္တော၊ ပယ်ရှားသော အသင်သကဝါဒီကို။ ဧဝံ သို့။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ နှိပ်ထိုက်၏။ အထတံ နိဂ္ဂဏှာမာတိ၊ ကား။ အထ၊ ထိုသို့နှိပ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ သို့။ နိဂ္ဂဟာရဟံ၊ နှိပ်ခြင်းကိုထိုက်သော။ တံ၊ အသင်သကဝါဒီကို။ နိဂ္ဂဏှာမ၊ ငါတို့ နှိပ်ကုန်၏။ သုနိဂ္ဂဟိတော စ ဟေသီတိ၊ ကား။ သကေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ မတေန၊ အလိုဖြင့်။ နိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ နှိပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုနိဂ္ဂဟိတော စ၊ ကောင်းစွာ နှိပ်အပ်သည်လည်း။ ဘဝသိ၊ ဖြစ်၏။

တတ္ထံ၊ ထိုသေ ဓမ္မဒန္တိဟိတေ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သေ ဓမ္မ ဒန္တိဟိ တေတိ၊ ကား။ တဝ၊ အသင်သကဝါဒီ၏။ သော ဝါဒေါ၊ ဤဝါဒသည်။ ဝါ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဒန္တိဟိတော၊ မှားယွင်းသဖြင့် နှိပ်အပ်သည်။ ဓမ္မ(ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။ တတ္ထ ဒက္ခန္ဓာ-၌ စပ်။) အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်း ကား။ တဝ၊ အသင်သကဝါဒီ၏ အပေါ်၌။ မယာ၊ သည်။ ကတော၊ အပ်သော။ သော နိဂ္ဂဟော၊ သည်။ ဒန္တိဟော၊ မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်း သည်။ ဓမ္မ (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) ဟေဝမေဝံ တတ္ထ ဒက္ခန္ဓာ- တိ၊ ကား။ တယာ၊ အသင် သကဝါဒီသည်။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏ အပေါ်၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ (အနုလောမပဉ္စက၌။) ကတေ၊ အပ်သော။ တတ္ထာပိ နိဂ္ဂဟေ၊ ထိုနှိပ်ခြင်း၌လည်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူ။ ပဿ၊ ရှုပါလော။ (ဒန္တိဟ ဟု ရှုပါလော။)

ဣဒါနိ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏အပေါ်၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ (အနုလောမ ပဉ္စက၌။) သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ယော နိဂ္ဂဟော၊ ကို။ ကတော၊ အပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုနှိပ်ခြင်းကို။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါတိ အာဒိဝစနေန၊ အစရှိသော စကားဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ တဖန်။ တံ နိဂ္ဂဟံ၊ ထို သကဝါဒီ၏ နှိပ်ခြင်းကို။ အနိဂ္ဂဟတာဝံ၊ နှိပ်ခြင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ (နှိပ်ရာမရောက်သည့် အဖြစ် သို့။) ဥပနေန္တော၊ ကပ်ဆောင်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နော စ မယံ တယာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟာ၊ ပရဝါဒီဆိုပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နော စ မယံ တယာ

၁။ သေ ဓမ္မ ဒန္တိဟိတေ။ ။သေကို “သော တဝ ဝါဒေါ” ဟု ၎င်း၊ ဒန္တိဟိတေကို “ဒန္တိဟိတော” ဟု၎င်း ပဌမဖွင့်၏။ ဆိုလိုရင်းကား-ပြုအပ်ခဲ့သော နိဂ္ဂဟတက္ကသည် ပရဝါဒီက သကဝါဒီ၏ ဝါဒကို နှိပ်ပုံကို ပြသော စတုတ္ထတည်း။ ထို့ပြုအပ်သည့်အတိုင်း “အသင်သကဝါဒီ၏ ထိုဝါဒကို အကျွန်ုပ် ပရဝါဒီက အကယ်၍ မှားယွင်းစွာ နှိပ်သည်ဖြစ်အံ့” ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ အထဝါ။ ။ဤနည်း၌ကား “သော ဝါဒေါ” ဟု ဝါဒကို မစွဲပဲ “သော နိဂ္ဂဟော” ဟု နှိပ်ခြင်းကြွယ်ကို စွဲခြင်းသာထူး၏။ ဤသို့ ၂-နည်း ဖွင့်ရခြင်းမှာလည်း “ဒန္တိဟိတ” အရ ကံဟော တ-ပစ္စည်းအတွက် ဝါဒကို အရကောက်သင့်သော ကြောင့် ပဌမနည်းကို၎င်း၊ နိဂ္ဂဟတက္ကနှင့် စကားဆက်သွယ်နေရကား နှိပ်ခြင်းကို ညွှန်းသင့်သောကြောင့် ဒုတိယနည်းကို၎င်း ဖွင့်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဒုတိယနည်းအလို “ဒန္တိဟိတေ” ၌ တ-ပစ္စည်းကို သော-အနက်ဟောကြပါ။

၃။ ဣဒါနိ၊ ပေ။ တယာတိ အာဒိမာတ။ ။ဤစကားသည် “နော စ မယံ” စသော ပါဠိတော်၏ အနုသန္ဓေ ကျမ်းတက်စကားတည်း။ ပါဠိတော်၌ “ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ ပေ။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ” ဟူသော စကား ၂-ရပ်သည် အနုလောမပဉ္စကတုန်း က သကဝါဒီက ပရဝါဒီ၏ အပေါ်၌ နှိပ်ပုံကိုပြသော စကားတည်း။ ထို့နောက်

အစရှိသော စကားရပ်၌။ နော စ။ပေ။ ပဋိညာယာတိ အာဒီသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အယံ၊ ကား၊ အတ္ထော၊ တည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယာ၊ အသင်သကဝါဒီသည်။ မမ၊ ၌။ ကတော၊ အပ်သော။ သော နိဂ္ဂဟော၊ သည်။ ခုနိဂ္ဂဟော၊ မှားယွင်းစွာနှိပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယာ၊ အသင်သကဝါဒီသည်။ တတ္ထ အနုလောမပဉ္စကေ၊ ၌။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ တောယ ပဋိညာယ၊ ဤဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိဇာနန္တ၊ ဝန်ခံ ကုန်သော။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်တို့ကို (န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာယေဝံ၌ စပ်။) ပုန၊ တဖန်။ န ဟေဝါတိ၊ န ဟေဝံဟူ၍။ (နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူ၍။) ပဋိက္ခေပေ၊ ပယ်ခြင်းကို။ ကတေဝါ၊ ပြုအပ်သော်လည်း။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာယေဝ၊ မနှိပ်ထိုက်ကုန်သည်သံ။ [ယခုစာအုပ်၌ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာယေဝံ ဟု ရှိသည်။ မယံ နှင့် ဝဇ္ဇံ မလျော်ပေ။] ဧဝံ၊ သို့။ အနိဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ မနှိပ်ထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ (တံ၊ အသင်သကဝါဒီသည်။) နိဂ္ဂဟာသိ၊ နှိပ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နှိပ်ပါသော်လည်း။ ဤမိသေန၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ နိဂ္ဂဟေန၊ နှိပ်ခြင်းဖြင့်။ မယံ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ကို။ ခုနိဂ္ဂဟိတာ၊ မှားယွင်းသဖြင့် နှိပ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောမ၊ ကုန်၏။ (ဣတိအယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဤသို့ ရှေ့ပြန်အုပ်ပါ။)

ဣဒါနိ၊ ၌။ ယံ နိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ခုနိဂ္ဂဟိတာ စ ဟောမာတိ၊ ဟူ၍။ အဝေါ၊ ပရဝါဒီဆိုပြီ။ တိ၊ ထိုနှိပ်ခြင်းကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော၊ ပေ။ မိစ္ဆာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပရဝါဒီဆိုပြီ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဣဒံ တေ မိစ္ဆာတိ” ဟု ရှိ၏။ သို့သော် အနုလောမပဉ္စကတုန်းက နှိပ်ပုံကို ပြန်၍ညွှန်ပြသော စကားဖြစ်သောကြောင့် ထိုနိဂ္ဂဟဉ္စိ “ဣဒံတေ” ဟု မရှိရ ကား ဤ၌လည်း “ဣဒံ တေ” ဟု မပါသင့်။] ဧဝံ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤစတုက္က သည်။ (ဥပနယနစတုက္ကံ နာမ ဟောတိ၌ စပ်။) အနုလောမ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ပါပနာရောပနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ကတဿ၊ ပြုအပ်သော။) နိဂ္ဂဟဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဥပနိတတ္တာ၊ မိမိနိဂ္ဂဟနှင့်အတူ

“နော စ မယံ။ပေ။ ခုနိဂ္ဂဟိတာ စ ဟောမ” ဟူသော စကားသည် အနုလောမပဉ္စက တုန်းက မိမိ (ပရဝါဒီ) ကို နှိပ်အပ်သော်လည်း နှိပ်အပ်ရာ မရောက်ပါ” ဟု ရှေ့က နှိပ်ခြင်းကို ပယ်သောစကားတည်း။

၁။ နိဂ္ဂဟဿ ဥပနိတတ္တာ။ ။ “နိဂ္ဂဟဿ” အရ နိဂ္ဂဟဟူသည် အနုလောမ ပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီသည် ပြုအပ်သော နိဂ္ဂဟတည်း။ ထိုသကဝါဒီ နိဂ္ဂဟ၏ ခုနိဂ္ဂဟဖြစ်ပုံကို မိမိ ယခုပြုအပ်ခဲ့သော နိဂ္ဂဟနှင့်အတူ (မိမိနိဂ္ဂဟကို ဥပမာပြု၍) ကပ်ဆောင်အပ်သည်ကို “ဥပနိတ” ဆိုသည်။ [ကတဿ နိဂ္ဂဟဿ တေန နိယာမေန ခုက္ကဋတောဝဿ အတ္တနာ ကတနိဂ္ဂဟေန သဟ ဥပနိတတ္တာ။ ဇီတာ။]

ကပ်ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပနယနစတုက္ကံ နာမ၊ မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

၅။ ဣဒါနိ၊ ဥပနယနစတုက္ကံကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ န
ဟေဝံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗေတိအာဒိကံ၊ အစရှိသော။ နိဂ္ဂမနစတုက္ကံ နာမ၊ မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ၀၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုနိဂ္ဂမနစတုက္ကံ၌။ န ဟေဝံ
နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊
အကျွန်ုပ်ကို။ တယာ၊ အသံသကဝါဒီသည်။ နိဂ္ဂဟိတော၊ နှိပ်အပ်ပြီ။ ဝေံ၊
ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဟိ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ မနှိပ်ထိုက်ပါ။
ဟိ၊ မှန်။ ဧတဿ နိဂ္ဂဟဿ၊ ဤနှိပ်ခြင်း၏။ ဒုန္နိဂ္ဂဟတာဝေါ၊ မှားယွင်း
သော နှိပ်ခြင်း၏ အဖြစ်ကို။ မယာ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သာမိတော၊ ဥပနယန
စတုက္ကံ၌ ပြီးစေအပ်ပြီ။ [ယံ ဝဒေသိ၊ တံ မိစ္ဆာဟု ပြီးစေခဲ့ပြီ။] တေနဟိတိ၊
ကား။ တေန ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ [ယသ္မာ တသ္မာဖြင့်
တေန ကာရဏေန၏အနက်ကို ထပ်ဖွင့်လိမ့်မည်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ-
နိဂ္ဂဟော၊ ဤနှိပ်ခြင်းသည်။ ဒုန္နိဂ္ဂဟော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊

မှတ်ချက်။ ။ရှေ့၌ အနုဋီကာဝယ် “ပဋိညာဝယဝ၊ ဟေတာဝယဝ၊ ခိဋ္ဌန္တာဝယဝ၊
ဥပနယ၊ နိဂ္ဂမနဟု စကားအစိတ် ၅-မျိုးကို ပြခဲ့၏။ ထို့တွင် ဥပနယကို ပြရာ၌
“ယထာ ခူပါဒိ ဥပလဗ္ဗတိ၊ တထာ ပုဂ္ဂလော၊ ယထာ စ သသဝိသာနံ န ဥပလဗ္ဗတိ၊
န တထာ ပုဂ္ဂလောတိ ဥပနယော”ဟု ဥပမာစကားရပ်ဖြင့် ဆောင်ပြခြင်းကို
“ဥပနယ” ဟု ဆိုထား၏။ ထို့အတူ ဤ၌လည်း “သကဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့် မိမိ၏
နှိပ်ခြင်းသည် ဒုန္နိဂ္ဂဟဖြစ်သကဲ့သို့ သကဝါဒီ၏ နှိပ်ခြင်းသည်လည်း ဒုန္နိဂ္ဂဟ ဖြစ်၏”
ဟု ဆိုရာရောက်သောကြောင့် သကဝါဒီ၏ နှိပ်ခြင်းကို မိမိ၏ နှိပ်ခြင်းနှင့်အတူ ပြု၍
ကပ်ဆောင်ခြင်းကို “ဥပနယ” ဟု ခေါ်သည်။

၁။ ဥပနယနစတုက္ကံ။ ။ဤအဖွင့်အရ “ဥပနိယတေ၊ သကဝါဒီ၏ နှိပ်ခြင်းကို
မိမိနှိပ်ခြင်းနှင့်အတူ ကပ်ဆောင်ခြင်း။ ဥပနယနံ၊ ခြင်း” ဟု အနက်မှတ်ပါ။ (တနည်း)
ဥပနိယတေ၊ မိမိအပေါ်၌ မနှိပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို (မိမိ၏ နှိပ်ခြင်းနှင့်အတူ)
ကပ်ဆောင်ခြင်း။ ဥပနယနံ၊ ခြင်း။ ဥပနယနေန၊ ဥပနယနဖြင့်၊ လက္ခိတံ စတုက္ကံ
ဥပနယနစတုက္ကံ။

မှတ်ချက်။ “ဥပနယနစတုက္ကံ” ဟူရာ၌ ဥပနယပြုပုံ ၄-မျိုး ရှိသည်ဟု မမှတ်ရ။
အနုလောမပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီသည် ပါပနာ ရောပနာ ၄-မျိုးတို့ဖြင့် ပြုအပ်
သော နိဂ္ဂဟကို မိမိပြုအပ်သော နိဂ္ဂဟနှင့်အတူ ကပ်ဆောင်သောကြောင့် ထိုနိဂ္ဂဟ
တုန်းက ပါပနာ ရောပနာ ၄-မျိုးကို တင်စား၍ ဥပနယနစတုက္ကံ (ဥပနယနဖြင့်
မှတ်အပ်သော ၄-မျိုးအပေါင်း) ဟု ဆိုထားသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌
“အနုလောမပဉ္စကေ စတူဟိ ပါပနာရောပနာဟိ ကတဿ နိဂ္ဂဟဿ” ဟု ကတဿပုဒ်
ကို ထည့်၍ဖွင့်သည်။

ကြောင့်။ (ထိုသို့မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော
 ။ပေ။ မိစ္ဆာတိ။ ဟူ၍။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ယံ နိဂ္ဂဏှာသိ၊ အကြင်နှိပ်၏။
 (အနုလောမ ပဉ္စကတုန်းက နှိပ်သည်ကို ဆိုသည်။) ဣဒံ တေ မိစ္ဆာတိ၊ ဣဒံ
 တေ မိစ္ဆာဟူသော ပါဠိ၏။ (အတ္ထောဉ္စိ စပ်)။ တဝ၊ အသင်သကဝါဒီ၏။
 ဣဒံ နိဂ္ဂဏှာနံ၊ ဤနှိပ်ခြင်းသည်။ မိစ္ဆာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။

တေန ဟိ ယေ ကတေ နိဂ္ဂဟေတိ၊ တေန ဟိ ယေ ကတေ နိဂ္ဂဟေ
 အစရှိသည်ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ဣဒံ (နိဂ္ဂဏှာနံ)၊ သည်။
 မိစ္ဆာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တေန ကာရဏေန။ ကြောင့်။ တယာ၊ အသင်
 သကဝါဒီသည်။ ယော နိဂ္ဂဟော၊ ကို။ ကတောံ၊ အပ်ပြီ။ [“တေန ဟိ ယေ
 ကတေ နိဂ္ဂဟေ” ၏ အဖွင့်။] သော (နိဂ္ဂဟော)၊ ကို။ ဒုက္ကဋ္ဌော၊ မကောင်း
 သဖြင့် ပြုအပ်ပြီ။ [“သေ နိဂ္ဂဟေ ဒုက္ကဋ္ဌ” ၏ အဖွင့်။] မယာ၊ သည်။ ယံ
 ပဋိကမ္မံ၊ အကြင် တဖန်ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုကို။ ကတံ၊ အပ်ပြီ။ တဒေဝ၊
 ထိုတဖန်ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုကိုသာ။ သုကတံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီ။
 [“သုကတေပဋိကမ္မေ” ၏ အဖွင့်။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ပဋိကမ္မစတုက္ကာ-
 ဒိဝသေန၊ ပဋိကမ္မစတုက္က အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ယာပိ သော ကထာ-

၁။ ။မိစ္ဆာတိ။ ။ “ယံ နိဂ္ဂဏှာသိ ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ မိစ္ဆာတိ” ဟု
 ရှိသင့်ပါလျက် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “မိစ္ဆာတိ” ဟူသော ပါဠိမပါ။
 ဤစကားသည် အနုလောမပဉ္စကတုန်းက ဌပနာ အနုလောမ ပဋိလောမ ပါပနာ
 ရောပနာတို့ကို ယူ၍ ထပ်မံပြုအပ်သော စကားဖြစ်သောကြောင့် ထို အတိုင်းရှိမှ
 ကောင်းသည်။ ပါဠိတော် ရှေးနိဿယ၌ ထို“မိစ္ဆာတိ” ဟူသော ပါဠိ၏ နိဿယကို
 တွေ့ရပါသည်။

၂။ ။ဣဒံ တေ မိစ္ဆာ။ ။မိစ္ဆာတိဟု ရှိပြီးနောက်မှ ပါဠိတော်၌ “ဣဒံ
 တေ မိစ္ဆာ”ဟု နိဂုံးဝါကျ သီးခြားရှိရပါသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဣဒံ တေ မိစ္ဆာတိ”
 သည် ထိုပါဠိတော် နိဂုံးဝယ်ရှိသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတည်း။ ထို့ကြောင့် ထို သံဝဏ္ဏေ
 တဗ္ဗ၏ သံဝဏ္ဏနာ၌ “ဣတိ အတ္ထော”ဟု အတ္ထောသဒ္ဓါ ပါရပါသည်။ [ဣဒံ တေ
 မိစ္ဆာ” ဝါကျကို နိဂ္ဂဟစတုက္က ဥပနယန စတုက္ကတို့၌လည်း ပါဠိတော် စာအုပ်ဝယ်
 တွေ့ရ၏။ ထိုတွင် နိဂ္ဂဟစတုက္က၌ တွေ့ရသောပါဠိသည် ပါဠိမှန်တည်း။ ဥပနယန
 စတုက္က၌ကား ဣဒံ တေ မလိ။ “မိစ္ဆာ” ဟု သာ ရှိရမည်။

၃။ ။ယေန ကာရဏေန။ ပေ။ သုကတ။ ။ “တေန ဟိ ယေ ကတေ
 နိဂ္ဂဟေတိ”ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို ဤမျှသာ တည်ထားသော်လည်း ဖွင့်သောအခါ
 “သေ နိဂ္ဂဟေ ဒုက္ကဋ္ဌော၊ သုကတေ ပဋိကမ္မေ၊ သုကတာ ပဋိပါဒနာ” တိုင်အောင်
 ဖွင့်သောကြောင့် “နိဂ္ဂဟေတိ” ၌ အာဒိအနက်ဟော ဣတိသဒ္ဓါနှင့် ပဒတ္ထဝိပလ္လာသ
 ဇောတက ဣတိသဒ္ဓါ၊ ဟု ဣတိ ၂-လုံး ရှိသင့်သော်လည်း။ တထိုးကို ချေးထားသည်
 ဟု ကြံပါ။

မဂ္ဂ သမ္ပုဋ္ဌိပါဒနာ၊ အကြင် စကားအစဉ်ကို ကောင်းစွာဖြစ်စေခြင်းကိုလည်း။ ကတား၊ အပ်ပြီ။ သာပိ (ကထာမဂ္ဂသမ္ပုဋ္ဌိပါဒနာ)၊ ကိုလည်း။ သုကတား၊ အပ်ပြီ။ [“သုကတား ပဋိပါဒနာ” ၏ အဖွင့်။]

[နိဂုံးကို ပြလို၍ “ဝေမေတ” စသည်ကို မိန့်။] ဝေ၊ လျှင်။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိတိ အာဒိကဿ၊ အစရှိသော။ အနုလောမပဉ္စကဿ၊ ၏ ၎င်း။ နုပလဗ္ဘတိတိ အာဒိကာနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဋိကမ္မ နိဂ္ဂဟောပနယန နိဂ္ဂမန စတုက္ကာနံ၊ ပဋိကမ္မ စတုက္က၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၊ ဥပနယနစတုက္က၊ နိဂ္ဂမနစတုက္ကတို့၏ ၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ တေ အနုလောမပဉ္စနိကပဉ္စကံ နာမ၊ ဤ အနုလောမပဉ္စနိကပဉ္စက မည်သည်ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[အဋ္ဌကထာ၏ နိဂုံးကို ပြလို၍ “တ္ထောဝတာ” စသည်ကို မိန့်။] တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ သကဝါဒိနော၊ ၏။ ပုဗ္ဗပက္ခေ- ရှေ့သွား ရှိသော အဖို့သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ပရဝါဒိနော၊ ၏။ ဝစနသမညမတ္တေန၊ စကား၏တူမျှသည်၏ အဖြစ်မျှဖြစ်သော။ ဆလဝါဒေန၊ ဆလဝါဒဖြင့်။ (မလိုအပ်သောအနက်ကို ဖုံး၍ လိုအပ်သောအနက်ကို ဆွဲယူ ခြင်းအားဖြင့် သဒ္ဒါကိုဖျက်ကြောင်း စကားဖြင့်။) ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အနိုင်ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အနုလောမပဉ္စနိကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ အနုလောမပဉ္စနိကပဉ္စက။ ။ “ဇယော ဟောတိ” ဟု ဆုံးသောအခါ အောက်၌ “အနုလောမပဉ္စနိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ” ဟု နိဂုံးရှိလျှင် ကောင်း၏။ မရှိသောကြောင့် ထည့်ရသည်။ “အနုလောမပဉ္စနိက” ဟု အမည်ပြုရာ၌ ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ အနုလောမပဉ္စက၊ ပဉ္စကမ္မစတုက္က၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၊ ဥပနယနစတုက္က၊ နိဂ္ဂမနစတုက္ကဟု ၅-ပိုင်းရှိရာဝယ် အနုလောမပဉ္စက တပိုင်းသာ အနက်အဓိပ္ပါယ်မှန်သော သကဝါဒိ၏ စကားဖြစ်၍ အနုလောမ အမည်ရ၏။ နောက်လေးပိုင်းမှာ ပရဝါဒိ၏ ပဉ္စနိက ဆန့်ကျင်ဘက် စကားချည်းသာတည်း။ ဤသို့ အနုလောမ ရှေ့သွားရှိ၍ ပဉ္စနိက နောက်လိုက်ရှိသောကြောင့် ဤအပိုင်း ၅-ရပ်ကို “အနုလောမ ပဉ္စနိကပဉ္စက” ဟု ခေါ်ရသည်။

၂-ပစ္စနိကာနုလောမအဖွင့်

၆။ ဣဒါနိ၊ အနုလောမ ပစ္စနိကကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။
 (အာရဒ္ဓံ ဌံ စပ်။) ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပရဝါဒိနော၊ ၏။
 ပုဗ္ဗပက္ခေ၊ ရှေ့သွားရှိသောအဖို့သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ သကဝါဒိနော၊
 ၏။ ဓမ္မေနော၊ တရားသဖြင့်သာလျှင်။ တထေန၊ ဟုတ်မှန်သော အောင်
 ခြင်းဖြင့်။ သုဇယော၊ ကောင်းစွာ အောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါဒုပ္ပတ္တိံ၊ ဝါဒ၏ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။
 ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိတိ၊ အစရှိသော။ ပစ္စနိကာနုလောမပဉ္စကံ၊ ကို။
 (အာယသ္မတော မောဂ္ဂလိပ္ပတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ သည်။) အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်
 မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပစ္စနိကာနုလောမပဉ္စကံ၌။ ပစ္စနိကေ၊ ပစ္စနိကံ၌။
 ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒိ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ရူပါဒိဘေဒံ၊ ရုပ်အစ
 ရှိသော အပြားရှိသော။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထံ၊ မှန်သောအနက် မဖောက်မပြန်
 မြတ်သောအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ပဋိညာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ သက-
 ဝါဒိ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ သုဒ္ဓသမ္ပုတိသစ္စံ၊ ဝါ၊ ပရမတ္ထသစ္စာမဖက် သက်
 သက်သော သမ္ပုတိသစ္စာကိုသော်၎င်း။ ပရမတ္ထမိဿကံ၊ ပရမတ္ထနှင့်ရောသော။
 သမ္ပုတိသစ္စံ၊ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ယော သစ္စိကဋ္ဌောတိ၊
 ယော သစ္စိကဋ္ဌော အစရှိသော။ ပုန၊ တဖန်။ အနုယောဂေါ၊ မေးစိစစ်ခြင်း
 သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒိ၏ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။

သမ္ပုတိဝသေန၊ သမ္ပုတိသစ္စာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ နုပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍
 ရှုမှတ်သည်ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။)
 နဝတ္ထပ္ပတ္တာ၊ မဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခေပေါ၌ စပ်။)
 ဝါ၊ တနည်း။ မိဿကဝသေန၊ သမ္ပုတိသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာ ၂-မျိုးရော
 သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနုယောဂဿ၊ မေးစိစစ်ခြင်း၏။ သံကိဏ္ဍတ္တာ၊ ရောပြမ်း
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ၊ န ဟေဝံဟူ၍။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်း
 သည်။ သကဝါဒိဿ၊ သကဝါဒိ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ ပဋိညာတံ၊ ဝန်ခံအပ်
 ပြီးကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနသာမညမတ္တေန၊ စကား သာမည
 မျှကြောင့်။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်။
 ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒိ၏ စကားတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဂ္ဂလော-နုပလဗ္ဗတိတိ၊
 အစရှိသော။ ဒုတိယဝါဒံကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။
 အယံ နိဂ္ဂဟော၊ ဤနှိပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။
 ဧဝံ၊ လျှင်။ တေန၊ ထိုပရဝါဒိသည်။ ခလေေန၊ ခလဝါဒဖြင့်။ (မလို
 အပ်သော အနက်ကိုဖုံး၍၊ လိုအပ်သောအနက်ကို ဆွဲယူခြင်းအားဖြင့် သဒ္ဓါကို

ဖျက်ဆီးကြောင်း ဝါဒဖြင့်။) နိဂ္ဂဟော၊ နိဂ္ဂဟောကြောင်းအပြစ်ကို။ အာဇာနည်တော၊ သကဝါဒီ၏ အပေါ်၌ တင်အပ်ပြီ။

၇-၁၀။ ဣဒါနိ၊ ပစ္စနိကပဉ္စကကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ သမေန၊ မျှမျှတတဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ ဟူသော သကဝါဒီ၏။ ဝါဒေ၌။ ဇယံ၊ အောင်ခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အနုလောမနယေ၊ အနုလောမနည်း၌။ (ပဋိကမ္မစတုက္က စသော အနုလောမနည်း၌။) ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ နိဿာယ၊ ချုံ။ ပဋိညာ၊ သည်။ ပရဝါဒီဿံ၊ ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအား။ ဝါ၊ ၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ အဒတော၊ မပေးမူ၍။ ပရမတ္ထဝသေန၊ ပရမတ္ထ သစ္စာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၏ စိစစ်ခြင်းတည်း။ ပရမတ္ထ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ တတော၊ ထိုပယ်ရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဓမ္မေန၊ ဖြင့်။ သမေန၊ ဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီ၏။ ဇယဒဿနတ္တံ၊ အောင်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အာဇာနာယံ၊ ပဋိကမ္မန္တိ-အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားသည်။ သကဝါဒီ ဝစနမေဝ၊ သကဝါဒီ၏ စကားချည်းသာ။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုအာဇာနာယံ ပဋိကမ္မ အစရှိသော သကဝါဒီ၏ စကားရပ်၌။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပဋိကမ္မ-နိဂ္ဂဟောပနယန နိဂ္ဂမနစတုက္ကနံ၊ တို့၏။ (အတ္ထော ၌ စပ်။) ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ (အနုလောမ ပစ္စနိကပဉ္စက အဖွင့်၌။) ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ အတ္ထော၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝေံ၊ သို့။ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။) ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ အာဒိကဿ၊ အစရှိသော။ ပစ္စနိက-ပဉ္စကဿ၊ ပစ္စနိကပဉ္စက၏၎င်း။ ဥပလဗ္ဗတိတိ အာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဋိကမ္မ နိဂ္ဂဟောပနယန နိဂ္ဂမနစတုက္ကနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဣဒံ ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စကံ နာမ၊ ဤ ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စက မည်သည်။ ဝါ၊ မည်သည်ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

၁။ အတ္တနော လဒ္ဓိံ။ ပေ။ ပစ္စဝါဒီဿ။ ။ပဋိကမ္မစတုက္က၌ သကဝါဒီက “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” ဟု မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် သူ၏ ဝါဒ အတိုင်း “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ ထို့နောက် သကဝါဒီက “ယော သစ္စိကဋ္ဌော။ ပေ။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ”ဟု စစ်ဆေးသောအခါ ပရမတ္ထအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရနိုင်သောကြောင့် ပရဝါဒီက “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။ [ဤစကား၌ ပရဝါဒီ၏ ပယ်မြစ်ရာဝယ် “မိမိ၏ဝါဒအတိုင်း ပယ်သလော၊ သို့မဟုတ်-မိမိဝါဒကို လျှို့ဝှက်၍ သကဝါဒီ ၏ အယူအတိုင်း ပယ်သလော”ဟု ငိုကာ၌ စောဒနာ ထုတ်လိမ့်မည်။]

ဝေ၊ သို့။ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) ပဌမသစ္စိကဋ္ဌော၊ ပဌမ ဖြစ်သော သစ္စိကဋ္ဌ၌။ ဧဒ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ တောနိ ပဉ္စကာနိ၊ ဤ အနုလောမ-ပစ္စနိကပဉ္စက၊ ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စကတို့ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ် ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စက နှစ်ပါးတို့တွင်။ ပုရိမ ပဉ္စကော၊ ရှေ့ဖြစ်သော အနုလောမ ပဉ္စက၌။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ အပေါ်၌။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ ကတော၊ အပ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်ခြင်းသည်။ သုနိဂ္ဂဟော၊ ကောင်းစွာ နှိပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ အပေါ်၌။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ ဆလဝါဒိ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ နိဿယ၊ ၍။ ပဋိကမ္မံ၊ တဖန် ပြန်၍ သုတ်သင် ရှင်းလင်းမှုကို။ ကတော၊ ၍။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ သာဓိတော၊ ပြီးစေအပ်သော။ ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အနိုင် ယူခြင်းသည်။ ဒုဇ္ဈယော၊ မကောင်းသော အောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မကောင်း သော အနိုင်ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဒုတိယပဉ္စကော၊ ဒုတိယ ဖြစ်သော ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စက၌။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ အပေါ်၌။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ ကတော၊ အပ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ သည်။ ဒုနိဂ္ဂဟော၊ မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏အပေါ်၌။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ မဗ္ဗဝါဒိ၊ တရားသဖြင့် ဖြစ်သောဝါဒကို။ နိဿယ၊ ၍။ ပဋိကမ္မံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ အတ္တနာ၊ သည်။ သာဓိတော၊ အပ်သော။ ဇယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သုဇယော၊ ကောင်းသော အောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကောင်း စွာ အနိုင်ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ပဌမသစ္စိကဋ္ဌော၊ တည်း။ [နောက်လာမည့် သြကာသ သစ္စိကဋ္ဌ စသည်ကို ထောက်၍ “ပဌမသစ္စိကဋ္ဌ”ဟု ဆိုသည်။]

ဗုတ္တ၊ ထို ပဌမသစ္စိကဋ္ဌ၌။ တေ (ဂါထာဝစနံ)၊ ဤ ဂါထာစကားကို။ (ပေါရာဏေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကိံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။)

ပဌမပဉ္စကော၊ ပဌမဖြစ်သော အနုလောမ ပစ္စနိက ပဉ္စက၌။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ အပေါ်၌။ နိဂ္ဂဟော၊ သကဝါဒိ ပြုအပ်သော နှိပ် ခြင်းသည်။ သုဒ္ဓေါ၊ အပြစ်ကင်းသဖြင့် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သည်။ (ဟောတိ)။ တဟိံ၊ ထို ပဌမ အနုလောမ ပဉ္စက၌။ တဿေဝ၊ ကို ပရဝါဒိ၏ပင်။ ပဋိကမ္မဇယော ပန၊ တဖန် ပြန်၍ သုတ်သင် ရှင်းလင်းမှုကို ပြုသောအားဖြင့် အောင်ခြင်းသည်ကား။ အသုဒ္ဓေါ၊ အပြစ်မကင်းသဖြင့် မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သည်။ (ဟောတိ)။

ဒုတိယ ပဉ္စကေ၊ ဒုတိယဖြစ်သော ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စကဉ်း။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ အပေါ်၌။ နိဂ္ဂဟော၊ ပရဝါဒီ ပြုအပ်သော နှိပ်ခြင်းသည်။ အသုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တဟိ၊ ထို ဒုတိယ ပစ္စနိက ပဉ္စကဉ်း။ တဿေဝ၊ ထို သကဝါဒီ၏ပင်။ ပဋိကမ္မဇယော ပန၊ သည်ကား။ ဝိသုဒ္ဓေါ၊ အပြစ်ကင်း၍ အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။ (ဟောတိ)။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွိသုပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အနုလောမ ပစ္စနိက ပဉ္စက၊ ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စက ဟူသော အရာတို့၌။ သကဝါဒီနေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အနိုင်ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ဇယော နာမ၊ အောင်ခြင်း မည်သည်။ (ဟောတိ)။ အဓမ္မေန၊ မတရားသဖြင့်။ ဇယော၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။

စ၊ ဆက်။ ပဉ္စကဒ္ဓယမဏ္ဍိတေ၊ အနုလောမပစ္စနိက ပဉ္စက၊ ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စက ဟူသော ပဉ္စက နှစ်ပါး အပေါင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ ဣသစ္စိကဋ္ဌေ၊ ဤသုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ၌။ ဓမ္မာ-ဓမ္မဝသေနော၊ ဓမ္မ အဓမ္မနှင့် စပ်သဖြင့် သာလျှင်။ ဇယ ပရာဇယော၊ အောင်ခြင်း ရှုံးခြင်းကို။ ဝါ၊ နိုင်ခြင်း ရှုံးခြင်းကို။ ဝုတ္တော ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။

ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဣတော၊ ဤ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌမှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ သစ္စိကဋ္ဌေသု၊ ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ စသော သစ္စိကဋ္ဌတို့၌။ ဥဘော၊ နှစ်မျိုး ကုန်သော။ ဇယပရာဇယေ၊ ထို့ကို။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ ဝိဘာဝေယျ၊ ထင်စွာဖြစ်စေရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ပေါရာဏေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌအဖွင့် အပြီးတည်း။ ဣတိ တလုံး အကြေကြပ်ပါ။)

သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌအဖွင့် ပြီး၏။

၂-ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမပစ္စနိကအဖွင့်

၁၁။ ဧဝံ၊ သို့။ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန စသောနည်းဖြင့်။) သုဒ္ဓိကသစ္စိကဋ္ဌ၊ သုဒ္ဓိကသစ္စိကဋ္ဌကို။ (ဩကာသ စသည် မဖက် သက်သက်သော သစ္စိကဋ္ဌကို။) ဝိတ္တာရေတွာ၊ ချဲ့ပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌ်။ တမေဝ၊ ထိုသုဒ္ဓိကသစ္စိကဋ္ဌကိုပင်။ အပရေဟိ၊ တပါးကုန်သော။ ဩကာသာဒီဟိ၊ ဩကာသ အစရှိကုန်သော်။ နယေဟိ၊ နည်းတို့ဖြင့်။ ဝိတ္တာရေတုံ၊ ငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ သည်။) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ပဋိညာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗတ္တာတိ၊ သဗ္ဗတ္တ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သရီရံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဝါ၊ အတ္တဟူသော အသက်ကောင်ကို။ သမနုပဿနာ ဧဝါသဉ္စ၊ အဖန်ဖန် ရှုခြင်းဟူသော အပြစ်ကို၎င်း။ ဇီဝံ၊ အသက်ကောင်သည်။ အညံ၊ သရီရမှ တမျိုးတခြားတည်း။ သရီရံ၊ သရီရသည်။ အညံ၊ အသက်ကောင်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန ဧဝါသဉ္စ၊ ရောက်သော အပြစ်ကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ၌။ အနုလောမ ပစ္စနိက ပဉ္စကော၊ ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစိအရင်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် သုဒ္ဓိကသစ္စိကဋ္ဌ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပါဠော ပန၊ ပါဠိတော်ပါဠိကိုကား။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ ထိုသည်။) သံခိတ္တော၊ အကျဉ်းချုံးအပ်ပြီ။ (ပေယျာလမြှုပ်၍ အကျဉ်းချုံးအပ်ပြီ။)

တတ္ထ၊ ထိုအကျဉ်းချုံးအပ်သောပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သရီရံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သဗ္ဗတ္တ န ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုအပ်ရာ၌။ သရီရတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။ (ပုဂ္ဂလော၊ ကို။) ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သရီရမှ အပ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ် ရနိုင်၏ ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်၏ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပစ္စနိကော၊ ပစ္စနိကနည်း၌။

ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ သကဝါဒီယာ ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။
 (ပဌမပြဿနာတုန်းက။) အနုဇာနိတွာ၊ အာမန္တာဟု ခွင့်ပြုပြီး၍။ ပစ္စာ၊ ခွံ။
 (ဒုတိယပြဿနာ၌။) အဝဇာနာတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဟု ပယ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဆလဝါဒီယာ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
 ပဋိကမ္မံ၊ တဖန်ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုသည်။ ပရဝါဒီယာ၊ ၏ ပဋိကမ္မ
 တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ် အစီအရင် အပေါင်းသည်။ ပါကဋမေဝ၊
 ထင်ရှားသည်သာ။ (ဣတိ ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ အဖွင့်အပြီးတည်း။)

၃-ကာလသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမ ပစ္စနိက အဖွင့်

၁၂။ ဒုတိယနယော၊ ဒုတိယဖြစ်သော ကာလသစ္စိကဋ္ဌနည်း၌။ သဗ္ဗဒါတိ၊
 သဗ္ဗဒါဟူသော ပါ၌ဖြင့်။ (အနုယောဂေါ ၌ စပ်။) ပုရိမ ပစ္စိမ ဇာတိကာလဉ္စ၊
 ရှေး၌ဖြစ်သော ဖြစ်ရာဘဝဟူသော အတိတ်ကာလ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဖြစ်ရာ
 ဘဝဟူသော အနာဂတ်ကာလကို၎င်း။ ဓရမာန ပရိနိဗ္ဗာတကာလဉ္စ၊ ထင်ရှား
 ရှိသော ပစ္စုပ္ပန် ဘဝဟူသော ကာလ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးရာ ကာလကို၎င်း။
 သန္တာယ၊ ၍။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒီယာ၊ ၏ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။
 သေဝ (သော-ဝေ)၊ ထိုဗြာဟ္မဏ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ခတ္တိယော၊
 ခတ္တိယတည်း။ သော(ဝေ)၊ ထိုခတ္တိယဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ဗြာဟ္မဏော၊
 ဗြာဟ္မဏတည်း။ ဣတိ အာဒိနံ၊ ဤသို့ အစရှိသော အနက် အဓိပ္ပါယ်တို့၏။
 အာပဇ္ဇနဒေါသဉ္စ၊ ရောက်ခြင်းဟူသောအပြစ်ကို၎င်း။ ဓရမာန ပရိနိဗ္ဗာတနံ၊
 ထင်ရှားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသေသာဘာဝ
 ဒေါသဉ္စ၊ အတူး မရှိကုန်သည်၏ အပြစ်ဟူသော အပြစ်ကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊

၁။ တတ္ထ။ ဖေ။ သကဝါဒီယာ။ ။ ပရဝါဒီက မေး၍ သကဝါဒီက ဖြေသော
 ဝ.ကားရပ်သည် ချုံးအပ်သောပါဠိတွင် ပါဝင်သွား၏။ ထို့ကြောင့် “တတ္ထ-ထို ချုံးအပ်
 သော ပါ၌၌”ဟု စွဲ၍ ထိုသံခိတ္တပါဠိတွင် ပါဝင်သော “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော နူပလဗ္ဗတိ”
 ဟူသော ပရဝါဒီ၏ အမေးဖြစ်သော ပစ္စနိကဝယ် “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော နူပလဗ္ဗတိ.
 အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်သလော” ဟူသော ဒုတိယအမေး၌
 “အာမန္တာ”ဟု ဖြေလျှင် “အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌ မရအပ်၊ ကိုယ်၏ အပြင်ပ
 ပဟိန္ဒ္ဒိကား ရအပ်၏”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရောက်နေ၏။ ထိုသို့ မရောက်စေလိုသောကြောင့်
 “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု သကဝါဒီက ပယ်ရသည်။ ထိုသို့ ပယ်လိုက်သဖြင့် “ပုဂ္ဂိုလ်ကို
 ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌သာ မရအပ်ဟု မဆိုနိုင်။ မည်သည့် နေရာ၌မဆို ကိုယ်တွင်း၊ ကိုယ်ပ
 ၂-၄၁န၌ မရအပ်”ဟု ပယ်ရာရောက်သည် ဟူလို။

မြင်၍။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီရင်သည်။ ပဌမနယေ၊ သဗ္ဗတ္ထ-ဟုလှာသော ပဌမဩကာသသစ္စိကဋ္ဌနည်း၌။ ဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းနှင့် တူသည်သာ။ [ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ၊ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ တို့ဝယ် ပါ၌ချုံးပုံချင်း အဓိပ္ပါယ်ချင်း အတူပင် ဖြစ်သည် ဟူလို။] (ဣတိ၊ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ အဖွင့် အပြီးတည်း။)

၄-အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်

၁၃။ တတိယနယေ၊ တတိယ ဖြစ်သော အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ နည်း၌။ သဗ္ဗေသုတိ။ သဗ္ဗေသုဟူသောပါ၌ဖြင့်။ ခန္ဓာယတနာဒိနိ၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန အစရှိသည်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌။ 'အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဝါ၊ အတ္တ ဟူသော အသက်ကောင်သည်။ (အတ္တိ)။ စက္ခုသ္မိံ၊ စက္ခု၌။ အတ္တာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ အာဒိဒေါသဘယေန၊ ဤသို့ အစရှိသော အပြစ်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ် ခြင်းတည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်ကို။ တာဒိသမေဝ၊ ထို ပဌမ-

၁။ ပဋိက္ခေပေါ။ ။ “သဗ္ဗေဝါ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ၊ အခါခပ်သိမ်း ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်ပါသလောဟု” မေးရာဝယ် မပယ်ပဲ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံလိုက်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော အရာဝတ္ထုက အခါခပ်သိမ်းရှိနေသောကြောင့် ထို ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်တည်း သည်ပင် ခတ္တိယဖြစ်လိုက်၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်လိုက်၊ ဝေဿဖြစ်လိုက်၊ သုဒ္ဓဖြစ်လိုက် ဤသို့ အမျိုးမျိုးဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရောက်ရာသည်ကို၎င်း၊ ထင်ရှားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တဦးတည်းဖြစ်နေ၍ အထူးမရှိခြင်း ဟူသော အပြစ်သို့ ရောက်နေပုံကို၎င်း ဉာဏ်ဖြင့် မြွေမြင်မိ၍ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒိက ပယ်လေသည်။

၂။ တာဒိသမေဝ။ ။ “သဗ္ဗေသု နှုပလဗ္ဗတိ-လော”ဟု ပရဝါဒိက မေးရာ၌ ဝန်ခံလျှင် “အလုံးစုံတို့၌ ပုဂ္ဂလကို မရအပ်၊ တခုသောခန္ဓာ၊ သို့မဟုတ် တခုသော အာယတန စသည်၌ ရအပ်၏” ဟု အဓိပ္ပါယ် ရောက်နေသောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု သကဝါဒိက ပယ်ခြင်း၏ ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌတုန်းက ပယ်ခြင်းနှင့် တူသည်ကို “တာဒိသမေဝ”ဟု ဆိုသည်။ ဦးကာ၌ ကြည့်ပါ။ ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌတုန်းက ပယ်ပုံနှင့်တူသော ယောဇနာနည်းကို ပြထားသည်။

ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။ ဝါ၊
ထို ပဌမဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ၌ ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်သော နည်းနှင့်တူသည်သာ။ ဣတိ၊
အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ အဖွင့်အပြီးတည်း။

၂-ဩကာသဒိသစ္စိကဋ္ဌ

၂-ပစ္စနိကာနုလောမ အဖွင့်

၁၄။ ဧဝံ သို့။ (ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) တိဏိ^၁၊ သုံးပါးကုန်
သော။ တောနိ မုခါနိ၊ ဤ ဝါဒဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို။ တာဝ၊
ပစ္စနိကာ နုလောမ ပဉ္စကမ္ပ ဈေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) အနုလောမ-
ပစ္စနိကပဉ္စကေ၊ ၌။ အနုလောမ မတ္ထဝသေနဝ၊ အနုလောမ ပဉ္စက မျှ၏
အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်
ဝေဘန်ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စကေ၊ ၌။ ပစ္စနိက မတ္ထ-
ဝသေနဝ၊ ပစ္စနိက မျှ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဘာဇေတုံ^၂၊ ၄၂။ ပုဂ္ဂလော
နုပလဗ္ဘတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပ္ပတ္တ-
တိဿထေရေန)။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ အစ
ရှိသော စကားရပ်၌။ အနုလောမ ပဉ္စကဿ^၃၊ ၏။ (ပစ္စနိကာ နုလောမဝယ်

၁။ ဧဝံ မေတာနိ တိဏိ။ ။ ဝါဒမုခါနိကို ခဲ့၍ “တိဏိ” ဟု နှုံးလိင်ထား
သည်။ ထို ၃-ပါးဟူသည် ဩကာသ၊ ကာသ၊ အဝယဝတည်း။ ထိုပုဒ်တို့ကို “ဘာဇေ-
တွာ၊ ဘာဇေတုံတို့၌ စဝံ၊ ထိုသုံးပါးတို့ကို ဝေဖန်ရာဝယ် အနုလောမပစ္စနိကပဉ္စကဋ္ဌ
အနုလောမပဉ္စကမျှကိုသာ ပြ၏။ ဧဝံဖြင့် ပစ္စနိကဆိုင်ရာ ပဋိကမ္မစတုက္က၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၊
ဥပနယနစတုက္က၊ နိဂ္ဂမန စတုက္ကတို့ကို မဝေဖန်တော့ ဟု ကန့်ပါ။ (ပေယျာလ မြှုပ်
သည်ဟု ဆိုလိုသည်။) ပစ္စနိကာနုလောမပဉ္စကဋ္ဌလည်း ပစ္စနိကပဉ္စကမျှကိုသာ ဝေဖန်၏။
ပဋိကမ္မစတုက္က စသည်တို့ကို မဝေဖန်တော့ဟု ကန့်သည်။

၂။ ဧဝံမေတာနိ။ ပေ။ ဘာဇေတုံ။ ။ ဤစကားသည် ဩကာသဒိ သစ္စိကဋ္ဌ
ပစ္စနိကာနုလောမအတွက် အနုသန္ဓေဖြစ်သော်လည်း “အနုလောမပစ္စနိက ပဉ္စက
အနုလောမမတ္ထဝသေနဝ၊ ပေ။ ဘာဇေတွာ” အရ ဝေဖန်ပုံကို၎င်း၊ “ပုန ပစ္စနိကာ-
နုလောမပဉ္စကေ ပစ္စနိက မတ္ထဝသေနဝ ဘာဇေတုံ” အရ ဝေဖန်ပုံကို၎င်း သိထိုက်
၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။

၃။ သနုလောမ ပဉ္စကဿ။ ။ ဤပုဒ်ကို “သမ္ပတ္တ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိတိ-
အာဒိကဿ” ဟု ဋီကာ၌ သရုပ်ဖော်သည်။ ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ-ပစ္စနိကနုလောမ၌
ပါသော ပါဠိပင်တည်း။ ထိုပါဠိ၏အနက်ကို “သမ္ပတ္တ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ” ဟု
ချုံးအပ်သော ပါဠိတွင် ပါဝင်သော ပစ္စနိက (ပဋိကမ္မ) ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်း

နိဂ္ဂဟ ပဉ္စက ကို ဆိုသည်။) ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ အာဂတေ၊ လာသော။ ပစ္စနိကေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်၎င်း။ (အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော ဌ စပ်။) ပစ္စနိကဿစ၊ ပစ္စနိက၏လည်း။ (ပဋိကမ္မစတုက္ကကို ဆိုသည်။ အတ္ထော ဌ စပ်။) ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ သံခိပိတွာ၊ ချုံး။ အာဂတေ၊ သော။ အနုလောမေ၊ အနုလောမ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်၎င်း။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ သုဒ္ဓိကဿစေဝ၊ ဩကာသ စသည်မဖက် သက်သက်သော သုဒ္ဓိကသစ္စိကဋ္ဌ ၎င်း။ တိတ္ထံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ၊ ဤ ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ၊ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ၊ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌတို့ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုနံ၊ လေးပါးကုန်သော။ သစ္စိကဋ္ဌာနံ၊ တို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ သစ္စိကဋ္ဌေ၊ ဌ။ အနုလောမပစ္စနိကဿ၊ အနုလောမပစ္စနိက နည်း၎င်း။ ပစ္စနိကာနုလောမပဉ္စကဿ စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ခိန္နံ ခိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန် နှစ်ပါးကုန်သော။ ပဉ္စကာနံ၊ ပဉ္စကတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌမုခါနာမ၊ ရှစ်ပါးသော ဝါဒ၏ အဦးအစ အဝင်စသည်သော။ အယံ ဝါဒယုတ္တိံ၊ ဤဝါဒဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ (ဘဂဝတာ)။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယာ၊ ယင်း အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိကို။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ မုခေ၊ ဝါဒတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း၌။ ဝါ၊ ဝါဒတို့၏ အဦးအစ အဝင်ဝ၌။ ဧကေကဿ၊ တပါးတပါးသော။ နိဂ္ဂဟဿ၊ နှိပ်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟောတိ၊ အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟ ဟူ၍။ (ရှစ်ပါး

အတိုင်းသိပါ။ [ထိုဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဟူသည် “ယသ္မာ သရိရံ သန္ဓာယ သဗ္ဗတ္ထ န ဥပလဗ္ဗတိတံ ဝုတ္တေ” စသည်ဖြင့် ရှေ့ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ-အနုလောမ ပစ္စနိက အဖွင့်ဝယ် ဆိုအပ်ခဲ့သော နည်းတည်း။]

၁။ ပစ္စနိကဿ စ။ ။ဋီကာ၌ “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတံ အာဒိကဿ ပဋိကမ္မ ကရဏဝသေန ဝုတ္တဿ” ဟု ပစ္စနိကဿကို သရုပ်ဖော်သည်။ ထိုပစ္စနိက၏ အနက်ကို ပါဠိတော်ကို ချုံး၍လာသော “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” အစရှိသော အနုလောမ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သိပါ။ [“ထို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း” ဟူသည် “သဗ္ဗတ္ထာတံ သရိရံ သန္ဓာယ အနုယောဂေါ သကဝါဒဿ” စသည်ဖြင့် ရှေ့ဆိုအပ်ခဲ့သော နည်းတည်း။]

၂။ ပါဠိ သံခိပိတွာ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ပါဠိယံ သံခိပိတွာ” ဟု ရှိသော်လည်း “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတံ အာဒိပါဠိ သံခိပိတွာ” စသည်ဖြင့် ဋီကာ၌ရှိသောကြောင့် သံခိပိတွာ၏ ကံအဖြစ်ဖြင့် “ပါဠိ” ဟု ရှိသော ပါဠိသာ ပါဠိမှန်” ဟု မှတ်ပါ။ [ရှေးနိဿယ၌လည်း “ပါဠိ” ဟုပင် ရှိသည်။]

တို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော နိဂ္ဂဟ ဟူ၍။) ပါဠိယံ၊ ပါဠိစာအုပ်၌။ လိခိယတိ၊ ရေးအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ထို အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိ၌။ ဧတံ (ဂါထာ ၀၈၆)၊ ကျိ။ (ပေါရာဏေဟိ၊ တို့သည်။) ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (ကိံ၊ နည်း။)

ဧဝံ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓေ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာ၌။ ပဉ္စကဒ္ဒယဘေဒတော၊ ပဉ္စကနွှစ်ပါးအပေါင်း၏ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌမုခါနာမ၊ အဋ္ဌမုခါမည်သော။ သော ဝါဒယုတ္တိ၊ ဤဝါဒ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ (ဘဂဝတာ)။ ပကာသိတာ၊ ထင်ရှား ပြတော်မူအပ်ပြီ။ [အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိသည် အကျဉ်းအားဖြင့် ဘုရား ဟောတော်မူစဉ်က ပါခဲ့၏။]

တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိ၌။ အဋ္ဌေဝ၊ ရှစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန် သော။ နိဂ္ဂဟာ၊ နှိပ်ခြင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေသု၊ ထို ရှစ်ပါး သော နိဂ္ဂဟတို့တွင်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးသော နိဂ္ဂဟတို့သည်။ ဓမ္မိကာ၊ တရား၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တရားရှိကုန်၏။ စတ္တာရော စ၊ လေးပါးသော နှိပ်ခြင်းတို့သည်ကား။ အဓမ္မိကာ၊ တရား၌မယှဉ်ကုန်။ ဝါ၊ တရားမရှိကုန်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌။ သကဝါဒိ- နော၊ ၏။ ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ နိုင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌။ ပရဝါဒိနော၊ ၏။ ပရာဇယော စေဝ၊ ရှုံးခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ (ပေါရာဏေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။)

ဩကာသာဒိ သစ္စိကဋ္ဌဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၅-သုဒ္ဓိက သံသန္ဓန အဖွင့်

၁၇-၂၇။ ဣဒါနိ၊ ဩကာသာဒိ သစ္စိကဋ္ဌကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခု အခါ၌။ ရူပါဒိတိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့နှင့်။ [အာဒိဖြင့် ဝေဒနာ အစ အညာတာ- ဝိန္ဒေ အဆုံးရှိသော ပါဠိတော်၌လာသည့် တရားတို့ကို ယူပါ။] သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သစ္စိကဋ္ဌ သံသန္ဓနံ ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှီးနှောခြင်းသည်။ ဝါ၊

၁။ ရူပါဒိတိ။ ၁၈။ သံသန္ဓနံ။ ။သစ္စိကဋ္ဌသဘောရှိသော ပုဂ္ဂလကို ရူပဝေဒနာ အစရှိသည်တို့နှင့်တကွ ရောနှောခြင်း(တနည်း)သမ္မုတိ-ပရမတ္ထ ၂-မျိုးလုံးနှင့် ဆိုင် သော သစ္စိကဋ္ဌ တူသော သာမည စကားကြောင့် (သစ္စိကဋ္ဌ အရာ၌) ရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့နှင့်တကွ ပုဂ္ဂလကို ရောနှောခြင်း။ ဤသို့ ခိုတာ၌ ဖွင့်၏။

သစ္စိကဋ္ဌကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှီးနှောခြင်းသည်။ ဝါ၊ သစ္စိကဋ္ဌ အရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်
 ကို နှီးနှောခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။ တတ္ထ၊
 ထို သစ္စိကဋ္ဌ သံသန္နနဋ္ဌိ၊ ရူပဉ္စာတိ၊ ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရမတ္ထတော၊
 ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ ယထာ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော်
 ရအပ် ရနိုင်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏။
 ပုဂ္ဂလောပိ၊ ကိုလည်း။ ဥပလဗ္ဗတိကံ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်
 ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိယ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ အတ္ထိ-
 ပုဂ္ဂလောတိ၊ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော ဟူသော။ ဝစနမတ္ထံ၊ ပါဠိတော်စကားမျှကို။
 ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဋိညာ၊ သည်။ ပရဝါဒိယ၊ ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ရူပံ
 ဝိယ၊ ရုပ်ကဲ့သို့။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပရမတ္ထတော၊
 အားဖြင့်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ရှိအံ့။ (ဝေသတိ။) ရူပတော၊ ရုပ်မှ။
 ဝေဒနာဒိနံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ အညတတ္ထံ၊ တမျိုးတခြား တပါး
 သော အပြား၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။
 တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏။) 'ပုဂ္ဂလဿာပိ၊ ၏လည်း။ အညတတ္ထံ၊ သည်။
 အာပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒိယ၊ ၏
 မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ သမယသုတ္တဝိရောဓံ၊ အယူ၊ သုတ်ပါဠိတော်နှင့် ဆန့်
 ကျင်ခြင်းကို။ 'ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိယ၊ ၏ ပယ်ခြင်း
 တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ အတ္ထတော၊ အနက်
 အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်။ ပါကဋမေဝ၊ ထင်ရှားသည်သာ။

အနုဋီကာ။ ။သစ္စိကဋ္ဌဿ(သစ္စိကဋ္ဌ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂလကို)၊ သစ္စိကဋ္ဌေ ဝါ
 (တနည်း-သစ္စိကဋ္ဌ ဟူသော သာမညစကားကြောင့်၊ ဝါ-သစ္စိကဋ္ဌ အရာ၌) သံသန္နနံ
 သစ္စိကဋ္ဌ သံသန္နနဋ္ဌိ သမာသဗ္ဗယံ တဝတီတိ ဒဿေန္တော သစ္စိကဋ္ဌဿာတိအာဒိမာဟ၊
 တတ္ထ သစ္စိကဋ္ဌဿ ပုဂ္ဂလဿာတိ သစ္စိကဋ္ဌ သဘာဝဿ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာန-
 သဘာဝဿ(ပရဝါဒီ၏အလိုအရ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော သဘောရှိသော)
 ပုဂ္ဂလဿ၊ ရူပါဒီတိ သဒ္ဓိံ သံသန္နနဋ္ဌိ-သစ္စိကဋ္ဌတာ သာမညေန ရူပါဒီတိ သဝိကရဏံ
 (ပင်ကိုယ်အားဖြင့် မတူသော်လည်း တူသကဲ့သို့ ပြုခြင်း)၊ သစ္စိကဋ္ဌေတိ သစ္စိကဋ္ဌဟေတု၊
 တတ္ထဝါ တံ အဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ (ထို သစ္စိကဋ္ဌကို တည်ရာပြု၍)။

၁။ သမယသုတ္တ ဝိရောဓံ။ ။သမယဝိရောဓေ၊ သုတ္တဝိရောဓေ ဟု ၂-မျိုးခွဲပါ။
 ထိုတွင် ပုဂ္ဂလဟူသည့် ရုပ် ဝေဒနာ စသော ခန္ဓာ ၅-ပါးကိုစွဲ၍ ပညတ်ရသော
 ဥပါဒါ ပညတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထို ပုဂ္ဂလကို ရုပ် ဝေဒနာ စသည်တို့မှ တမျိုးတခြား
 ဟု၎င်း၊ ရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့မှ တမျိုးတခြားမဟုတ်ဟု၎င်း မဆိုနိုင်။ ဤကား သမယ
 (သာသနာတော်၏ ထုံးစံဖြစ်သော အယူ)တည်း။ သကဝါဒိက "အညံ ရူပံ အညော
 ပုဂ္ဂလော"ဟု မေးရာ၌ "အာမန္တာ"ဟု ဝန်ခံလိုက်လျှင် ထို သမယနှင့် ဆန့်ကျင်ရာ
 ရောက်၏။ အညံ ဇီဝံ (ဇီဝ၊ ပုဂ္ဂလ သည် သရီရမှ တမျိုးတခြားလော) အညံ သရီရံ

ပန၊ ကား။ ဧတ္ထံ ဤသစ္စိကဋ္ဌ သံသန္နနဋ္ဌံ။ ဓမ္မတော၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်။ သတ္တပညာသဘောဒဿ၊ ငါးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိသော။ သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထဿ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထတရားနှင့်။ ဝါ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ သကဝါဒီပက္ခမူလကော၊ သကဝါဒီပက္ခ အရင်းမူလရှိသော။ အနုလောမ ပစ္စနီကော၊ အနုလောမပစ္စနီကနည်း၌။ သတ္တပညာသ၊ ငါးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော။ အနုလောမ ပဉ္စကာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ပဋိကမ္မစတုက္ကာဒီနိ၊ ပဋိကမ္မစတုက္က အစရှိသည်တို့ကို။ သံခိတ္တာနိ၊ အကျဉ်းချုံးတော် မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပရဝါဒီ ပက္ခမူလကော၊ ပရဝါဒီပက္ခ အရင်း မူလရှိသော။ ပစ္စနီကာနုလောမေပိ၊ ပစ္စနီကာနုလောမနည်း၌လည်း။ သတ္တပညာသ၊ သော။ ပဋိလောမပဉ္စကာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ပဋိကမ္မစတုက္ကာဒီနိ၊ တို့ကို။ သံခိတ္တာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ [သံခိတ္တာနိ ပဋိကမ္မစတုက္ကာဒီနိ ဟု ဆိုသော်လည်း ယခု ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ ပဋိကမ္မ စတုက္က ပါနေသည်။ အဋ္ဌကထာ ရေးစဉ်က “အာဇာနာယိ နိဂ္ဂဟံ”ဟု ရှိဟန်တူသည်ဟု ခြိုကာဆိုသည်။] တတ္ထံ၊ ထိုပစ္စနီကာနုလောမ၌။ ဝုတ္တံ ဘဂဝတတိ၊ အစရှိသော။ ဝစနမတ္တေန၊ ပါဠိတော်စကားမျှဖြင့်။ (ဒဿေတွာ အနုယောဂေါတို့၌ စပ်။) ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အတ္ထိတံ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ဝါ၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပလဘာနိယတံ စ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ ဥဘိန္ဒံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရုပ် ၂-ပါးစုံတို့၏။ အညတ္တံ၊ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိဇာနာပနတ္ထံ၊ ဝန်ခံစေခြင်းအကျိုး

(ကိုယ်ခန္ဓာသည် ဇီဝမှ တမျိုးတခြားလော) ဣတိ၊ ဤသို့မေးရာ၌။ “အဗျာကတ-မေတံ ဘဂဝတာ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ ပြဿနာကို ဖြေတော်မမူအပ်) ဣတိ-အာဒိကံ သုတ္တံ (ဤသို့အစရှိသည်ကား သုတ်တည်း)”အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံလိုက်လျှင် ထို သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ရာ ရောက်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤသို့ ဘုရားတရားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်ကို စိုးရိမ်သော ပရဝါဒီ ဟူသည် သာသနာတော်တွင်းက ပရဝါဒီတည်း။ အညတိတ္ထိယပရဝါဒီ မဟုတ်။ အယဉ္ဇ အတ္ထော (ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို) သာသနိကဿ ပရဝါဒီနော ဝသေန-ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-အနူ။

၁။ အညတ္တံ ပဋိဇာနာပနတ္ထံ။ ။ “ပဋိဇာနာပန-ဝန်ခံစေခြင်း”ဟူသည် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံအောင် စောဒနာခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် စောဒနာခြင်းသည် အကြောင်း၊ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံခြင်းသည် အကျိုးတည်း။ “ဝန်ခံခြင်း ဟူသော အကျိုးဖြင့် အကြောင်း စောဒနာကို ဖလပစာရအားဖြင့် ပြသည်”ဟု မှတ်ပါ။ [စောဒနာပုဗ္ဗကံ တိ တဿ (ထို သကဝါဒီကို) ပဋိဇာနာပနံ၊ တေန ဖလဝေါဟာ-ရေန ကာရဏံ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။-အနူ။]

ငှါ။ ဝုတ္တံ ဘဂဝတတိ၊ အစရှိသော။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ သမ္မုတိ ပရမတ္တာနံ၊ သမ္မုတိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ တို့၏။ ကေတ္တနာနတ္တပဉ္စဿ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်၊ အသီးအခြား၏ အဖြစ်ကို မေးကြောင်း ပြသနာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဌပနိယတ္တာ၊ မဖြေပဲ ထားထိက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား မဖြေပဲ ထားတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ ဣဓာပိ၊ ဤ သုဒ္ဓိက သံသန္ဓန၌လည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ပါကဋမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သုဒ္ဓိကသံသန္ဓနဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၆-ဩပမ္ပသံသန္ဓန အပွင့်

၂၀-၃၆။ ဣဒါနိ၊ သုဒ္ဓိက သံသန္ဓနကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခု အခါ၌။ ရူပါဒိဟေဝ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့နှင့်ပင်။ [ရှေ့၌ ရူပ စသည်တို့ကို ပြပြီး၍ သန္တိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ ဝေဖြင့် ဆိုသည်။] သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဩပမ္ပဝသေန၊ ဥပမာနှင့် စပ်သဖြင့်။ သစ္စိကဋ္ဌသံသန္ဓနံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထို ဩပမ္ပသံသန္ဓန၌။ ရူပဝေဒနာနံ၊ ရုပ်ဝေဒနာတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို၊ ဥပလဒ္ဓိသာမညေန၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ် သည်ရှိသော် ရအပ်ရနိုင်ခြင်းအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညတ္တ ပုစ္ဆာ စ၊ တမျိုး တခြား တပါးစီ၏ အဖြစ်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာ၎င်း။

၁။ ဩပမ္ပသံသန္ဓန။ ။ရုပ်နှင့်ဝေဒနာတို့၏ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရခြင်း နှင့် ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရခြင်းသည် တူ၏။ ထို တူပုံကို ဥပမာပြု၍ ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တူပုံကို ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့် ပြ၏။ ထို့နောက် ရုပ်နှင့် ဝေဒနာသည် တမျိုးတခြားစီဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း တမျိုးတခြားစီလောဟု မေးရာ၌ကား ပြအပ်ခဲ့သော သမယ၊ သုတ္တနှင့် ဆန့်ကျင်မည်စိုး၍ “ဒု ဟေဝ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပရဝါဒိ ဖြေသည်။ ဤသို့ ရုပ်နှင့် ဝေဒနာကို ဥပမာ ပြု၍ ရုပ်စသည်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိုင်းနှိုင်းခြင်းကို “ဩပမ္ပသံသန္ဓန” ဟု ခေါ်သည်။

၂။ ဥပလဒ္ဓိ သာမညေန အညတ္တပုစ္ဆာ။ ။ဤပုစ္ဆာသည် “ရူပ ဥပလတ္တတိ။ ပေ။ ဝေဒနာ စ ဥပလတ္တတိ” ဟု ဥပလဒ္ဓိ အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို ရှေးဦးစွာ ပြပြီးမှ “အညံ ရူပ အညာ ဝေဒနာတိ” ဟု အည အဖြစ်ကို မေးသော ပုစ္ဆာတည်း။ ထို့ကြောင့် ရူပဝေဒနာနံ ဥပလဒ္ဓိသာမညေန အညတ္တပုစ္ဆာ စ” ဟု ဆိုသည်။

ပုဂ္ဂလရူပါနံ၊ ပုဂ္ဂလရူပတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဥပလက္ခိသာမညပုစ္ဆာ စ^၁၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရူမုတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်ခြင်းအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆာဓယမ္ပိ၊ ပုစ္ဆာနှစ်ပါး အပေါင်းသည်လည်း။ သကဝါဒီဿ၊ ၎င်း ပုစ္ဆာနှစ်ပါး အပေါင်းတည်း။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိညာ၊ အာမန္တာ ဟု ဝန်ခံခြင်းတို့သည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၎င်း ဝန်ခံခြင်းတို့တည်း။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ အနုညာတေန၊ အာမန္တာ ဟု ခွင့်ပြုအပ်သော။ ဥပလက္ခိသာမညေန၊ ကြောင့်။ ရူပဝေဒနာနဝိယ၊ တို့၏ကဲ့သို့။ ရူပပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ အညတ္တာနုယောဂေါ၊ တမျိုးတခြားတပါးစီ၏အဖြစ်ကိုမေးစိစစ်ခြင်းသည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၎င်း မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ပဋိက္ခေပေါ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟု ပယ်ခြင်းသည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ ဣဓာပိ၊ ဤ သြပမ္ပသံသန္နန၌လည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ပါကဋမေဝ၊ သည်သာ။

ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ သြပမ္ပသံသန္နန၌။ ဓမ္မတော၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်။ ရူပမူလကာဒီနံ၊ ရူပမူလက အစရှိကုန်သော။ စက္ကာနဉ္စ၊ စက်တို့၏လည်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ သကဝါဒီပက္ခေ၊ သကဝါဒီ၏ အဖို့၌။ ဝိသာမိကာနိ၊ နှစ်ဆယ် အပိုအလွန် ရှိကုန်သော။ နဝ နိဂ္ဂဟပဉ္စကသတာနိ၊ ကိုးလီသော နိဂ္ဂဟ ပဉ္စက အရာတို့ကို။ ဝါ၊ ကိုးရာသော နိဂ္ဂဟ ပဉ္စကတို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဒဿိတာနိ၊ အပ်ကုန်သနည်း။) တာဝ၊ အာယတန စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု၊ အပ်ကုန်သော။) ခန္ဓေသု၊ တို့တွင်။ ရူပမူလကေ၊ ရုပ်ဟူသော အရင်းမူလရှိသော။ စက္ကေ၊ စက်၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့၎င်း။ ဝေဒနာဒိမူလကေသု၊ ဝေဒနာ အစရှိသော အရင်းမူလရှိသော စက်တို့၌။ တထာ၊ ထို့အတူ လေးပါးစီသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်သော။ (နိဂ္ဂဟပဉ္စကာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) အာယတနေသု၊ အာယတနတို့တွင်။ စက္ခာယတနမူလကေ၊ စက္ခာယတန အရင်းမူလရှိသော။ စက္ကေ၊ ၌။ ဧကေဒသ၊ တဆယ့်တစ်ပါးသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့၎င်း။ သေသေသု၊ စက္ခာယတန အရင်း မူလရှိသော စက်မှ ကြွင်းသော စက်တို့၌။ တထာ၊ ထို့အတူ တဆယ့်တစ်ပါးစီသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုတ္တိံသ-

၁။ ဥပလက္ခိ သာမညပုစ္ဆာ။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလက္ခတိ။ ပေ။ ရူပဉ္စ ဥပလက္ခတိ သမ္ပိတဥပရမဉ္စေန”ဟူသော ပုစ္ဆာသည် ပုဂ္ဂလနှင့် ရူပတို့ တမျှခြင်း သာမညကို မေးသော ပုစ္ဆာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပုဂ္ဂလ ရူပါနံ ဥပလက္ခိသာမညပုစ္ဆာ”ဟု ဆိုသည်။

သတံ၊ တရားသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော။ (နိဂ္ဂဟပဉ္စကနိဟောန္တိ)။ ခပ်တူသု၊ ခာတ်တို့တွင်။ စက္ခုဓာတုမူလကော၊ စက္ခုဓာတ်အရင်းမူလရှိသော၊ စက္ကေ၊ ခြုံ။ သတ္တရသ၊ တဆယ့်ခုနစ်ပါးသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့၎င်း။ သေသေသု၊ စက္ခုဓာတ် အရင်းမူလ ရှိသောစက်မှ ကြွင်းသောစက်တို့၌။ တထာ၊ ထို့အတူ တဆယ့် ခုနစ်ပါးစီသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆာဓိကာနိ၊ ခြောက်ပါး အပို အလွန်ရှိကုန်သော။ တိဏိသတာနိ၊ သုံးရာကုန်သော။ (နိဂ္ဂဟပဉ္စကနိ-ဟောန္တိ)။ ဣန္ဒြိယေသု၊ ဣန္ဒြေတို့တွင်။ စက္ခုန္ဒြိယမူလကော၊ စက္ခုန္ဒြေ အရင်း မူလရှိသော။ စက္ကေ၊ ခြုံ။ ကေဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့် တပါးသော နိဂ္ဂဟပဉ္စက ၎င်း။ သေသေသု၊ စက္ခုန္ဒြေအရင်းမူလရှိသော စက်မှ ကြွင်းသော စက်တို့၌။ တထာ၊ ထို့အတူ နှစ်ဆယ့်တပါးစီသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ခုါသဋ္ဌာဓိကာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးအပိုအလွန်ရှိကုန်သော။ စတ္တာရိသတာနိ၊ လေးရာကုန်သော။ (နိဂ္ဂဟပဉ္စကနိ ဟောန္တိ)။ ဝေ၊ သို့။ သဗ္ဗနိပိ၊ လည်း ဖြစ် ကုန်သော။ ဝိသာဓိကာနိ၊ နှစ်ဆယ့်အပို အလွန်ရှိကုန်သော။ နဝနိဂ္ဂဟပဉ္စက-သတာနိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။

၃၇-၄၅။ ပရဝါဒီပက္ခေပိ၊ ခွဲလည်း။ ရူပံ ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ (အညတ္တာနုယောဂေါ ကတော ခွဲ စပ်။) အနုလောမဝသေနော၊ အနုလောမနှင့် စပ်သဖြင့်ပင်။ ရူပဝေဒနာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ အညတ္တ-ပုညံ၊ တမျိုးတခြား တပါးစီ၏အဖြစ်ကို ဝန်ခံခြင်းကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလောတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဆလဝသေန၊ ဆလဝါဒ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ရူပါဒီဟိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗိသာမညံ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်ခြင်းအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်သို့။ အာရော-ပေတွာ၊ တင်၍။ အညတ္တာနုယောဂေါ၊ ကို။ (ပရဝါဒီနာ၊ သည်။) ကတော၊

၁။ အညတ္တ ပဋိညံ ကာရေတွာ။ ။ပါဠိတော်၌ ပရဝါဒီ၏ ပုစ္ဆာဝယ် “ရူပံ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပေ။ အညံ ရူပံ အညာဝေဒနာတိ”ဟု မေး၏။ သကဝါဒီက “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံ၏။ ဤ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ ၂-ရပ်သည် အနုလောမတုန်းက အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “အနုလောမ ဝသေနော ရူပဝေဒနာဒီနံ အညတ္တ ပဋိညံ ကာရေတွာ” ဟု ဆိုသည်။

၂။ ပုန အတ္ထိ ပုဂ္ဂလောတိ။ ပေ။ ကတော။ ။ထို့နောက် “အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော” စသော ဘုရားစကားတော်ကို မှီ၍ ပုဂ္ဂလနှင့် ရူပ စသည်တို့ ရအပ်ချင်း တူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း၊ “ရူပဉ္စ ဥပလဗ္ဗတိ သန္တိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန”ဟု တင်ခြင်းကို၎င်း ရူပါဒီဟိ ဥပလဗ္ဗိ သာမညံ အာရောပေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက် “အညံ ရူပံ အညော-ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးခြင်းကို “အညတ္တာနုယောဂေါ”ဟု ဆိုသည်။

အပ်ပြီ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပရဝါဒီပက္ခိလည်း။ သေသံ၊ သည်။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ။ ဓမ္မတောပိ၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်လည်း။ သကဝါဒီပက္ခေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝိသာမိကာနိ၊ ကုန်သော။ နဝ ပဋိကမ္မပဉ္စကသတာနိ၊ တို့ကို။ ဒသိတာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။

ရူပါဒိတိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဩပဗ္ဗဝသေန၊ ဖြင့်။ သစ္စိကဋ္ဌသံသန္ဓနံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။)

၇-စတုက္ကနယသံသန္ဓနံ အဖွင့်

၄၆-၅၂။ ဣဒါနိ၊ ဩပဗ္ဗသံသန္ဓကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယံ(အတ္တဇာတံ)၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော အနက် သဘောကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္တေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ထံ။ တေန(အတ္တဇာတေန)၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟူသောအနက်သဘောသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိသု၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ သတ္တပညာသာယ၊ ဝါးဆယ် ခုနစ်ပါးသော။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေသု၊ တို့တွင်။ အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ ရူပါဒိနိသိတေန၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၌ မှီသည်။ (ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ ရူပါဒိတိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့ကို။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ (ဘဝိတဗ္ဗံ)။ ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ ရူပါဒိနိ၊ တို့၏။ နိဿယေန၊ မှီရာသည်။ (ဘဝိတဗ္ဗံ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ စတုက္ကနယေန၊ ဤ စတုက္ကနည်းဖြင့်။

၁။ ပဋိကမ္မ ပဉ္စကသတာနိ။ ။ပါဠိတော်ဝယ် ပရဝါဒီပက္ခိ “အာဇာနာဟိ-ပဋိကမ္မ”ဟု ရှိသောကြောင့် “ပဋိကမ္မ ပဉ္စက သတာနိ”ဟု ဆိုသည်။ နိဂ္ဂဟ-နရာဝယ် “ပဋိကမ္မ”ဟု သုံးစွဲထားသောကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟပဉ္စကကဲ့သို့ ပဋိကမ္မလည်း ပဉ္စကပင် ရှိရသည်။

၂။ စတုက္ကနယ သံသန္ဓနံ။ ။ရုပ် ပုဂ္ဂလော၊ ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလော၊ အညတြ ရူပါ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလသ္မိံ ရူပံ ဤသို့ နည်းလေးမျိုးဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌ ပုဂ္ဂလကို နှီးနှော၍ဗြဟ္မာ အခက်ကို “စတုက္ကနယ သံသန္ဓနံ”ဟု ခေါ်သည်။ [“စတုက္ကနယေန ရူပါဒိတိ သဒ္ဓိံ-ပုဂ္ဂလသယ သံသန္ဓနံ စတုက္ကနယ သံသန္ဓနံ”ဟု ဩပဗ္ဗသံသန္ဓကို မှီ၍ ယမာသံထွေပါ။]

၃။ တေန ယသ္မာ။ ပေ။ နိဿယေန။ ။တေန ယသ္မာ စသောပါဠိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော လေးနည်းကို ပြ၏။ မှန်၏။ ပါဠိတော်၌ “ရုပ် ပုဂ္ဂလော”ကို ရည်ရွယ်၍ “တေန အညတရေန ဘဝိတဗ္ဗံ”ဟု၎င်း၊ ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလော”ကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပါဒိ-နိသိတေန ဝါ”ဟု၎င်း၊ “အညတြ ရူပါ ပုဂ္ဂလော”ကို ရည်ရွယ်၍ “အညတြ ဝါ ရူပါဒိတိ”ဟု၎င်း၊ ပုဂ္ဂလသ္မိံ ရူပံ”ကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပါဒိနိ ဝါ နိဿယေန”ဟု၎င်း ၄-မျိုးပြသည်။ [တေန ယသ္မာ-မှ တေနနှင့် ဘဝိတဗ္ဗံကို နောက် “နိဿယေန”တိုင် ရောက် လိုက်ပါစေ။]

သစ္စိကဋ္ဌ သံသန္ဓနံ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ်အစရှိသည်တို့နှင့်တကွ နှိုးနှောရာအခဏ်းကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန)။ အာရဗ္ဗံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုစတုက္ကနယ သံသန္ဓန၌။ ရူပံ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူသော။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ဘယေန၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ န ဟေဝါတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူ၍။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ နိဂ္ဂဟာရောပနံ၊ နှိပ်ကြောင်းအပြစ်သို့ တင်ခြင်းသည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ တင်ခြင်းတည်း။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတံ၊ ဤ နိဂ္ဂဟာရောပန သည်။ ယတ္ထံ ကံ၊ သင့်ပါသလော။ ရူပံ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သော ပြဿနာသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗမေဝ၊ ပယ်သင့်သည်သာ။ (ဟောတိ) နန္ဒ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ အာမ၊ အိမ်း။ (ရူပံ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သော ပြဿနာ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။) ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပယ်သင့်သည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပယ်သင့်ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထိုသို့ ပယ်ခြင်းသည်။ ရူပတော၊ မှ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အညသဘာဝ သဗ္ဗာဝတော၊

၁။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘယေန။ ။ရုပ်ဝေဒနာစသော ပရမတ္ထတရားတို့သည် တင်ခဏ၌ ပျက်ကြ၏။ “ရုပ် ပုဂ္ဂလော-ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်လော” မေးရာ၌ အာမန္တာဟု ဝန်ခံလိုက်လျှင် ပုဂ္ဂလလည်း ရုပ်နှင့်အတူ ပျက်ရတော့မည်။ ထိုသို့ပျက်လျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ ဟူသော ပုဂ္ဂလသည် နိဗ္ဗ ဓုဝ သဿတ မဟုတ်ပဲ ဥစ္ဆေဒဖြစ်၏။ ဤသို့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့် “နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟု မဆိုလိုပါ”ဟု ပယ်လေသည်။

၂။ ကိံ ပနေတံ ယုတ္တံ။ ပေ။ မေဝါတိ။ ။တော်ဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌ ရှိသော “နိဂ္ဂဟာရောပနံ”ကို စွဲပါ။ “ရုပ်သည် ဝေဒနာလော”ဟု မေးလျှင် “န ဟေဝံ-ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ရမည်သာ မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် “ရူပံ ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခြင်းသည် ပယ်ထိုက်သည်ကို ပယ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် သကဝါဒိက “နိဂ္ဂဟာရောပန (နှိပ်ကြောင်းအပြစ်သို့ တင်ခြင်းသည်) သင့်ပါမည်လော”ဟု ပုစ္ဆာထုတ်သည်။ [အပြစ်မတင်သင့်”ဟု စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုလိုသည်။]

၃။ အာမ။ ပေ။ သဗ္ဗာဝတော။ ။ “နန။ ပေ။ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗမေဝ” ဟူသော အဘောဂဝါကျကို “အာမပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ” ဟု ဝန်ခံ၍ ထိုသို့ ပယ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသိုသောကြောင့် “အညသဘာဝသဗ္ဗာဝတော”ဟု မိန့်သည်။ ရုပ်သည် ရူပန သဘောရှိ၏။ ရုပ်မှ တပါးသော ဝေဒနာသည် ဝေဒိယနသဘောရှိ၏။ ဤသို့ ရုပ်၏ သဘောမှ တဖိုးတခြားသော သဘော၏ ဝေဒနာ၌ ထင်ရှားရှိသောကြောင့် “ရူပံ ဝေဒနာ-ရုပ်သည် ဝေဒနာလော” မေးရာ၌ ပယ်မှု ပြုသင့်၏။

ရူပန သဘောမှ တပါးသော ဝေဒိယနသဘော၏ ထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပယ်သင့်သည်။ ဟောတိ။) အညတ္တာဘာဝတော။ ရုပ်မှ တမျိုးတခြား အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။

စ၊ မှန်၏။ အယံ၊ ဤ၊ ပရဝါဒီသည်။ ရူပါဒီသု၊ ရုပ်အစရှိသော ငါး ဆယ့် ခုနစ်ပါးသော တရားတို့တွင်။ ဧကဓမ္မတောပိ၊ တပါးသော တရားမှ လည်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အညတ္တံ၊ တမျိုးတခြားတပါးစီ၏အဖြစ်ကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ နိဂ္ဂဟာ- ရောပနံ၊ သည်။) ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

စ၊ ဆက်။ အယံ အနုယောဂေါ၊ ဤ ရူပံ ပုဂ္ဂလော စသော မေး စိစစ်ခြင်းကို။ ရူပံ ပုဂ္ဂလော ဝေဒနာ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒိယံ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူသော။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ ငါးဆယ့် ခုနစ်ပါးသော ပရမတ္ထသစ္စာကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တ- တိဿထေရေန)၊ အာရဒ္ဓေါ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အလုံးစုံသော ပရမတ္ထ သစ္စာကို ရည်ရွယ်၍ အားတုတ်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ သကလံ၊ အလုံး စုံသော ပရမတ္ထသစ္စာကို။ ပစ္စတ္တလက္ခဏဝသေန၊ အသီးသီးသော မိမိ

၁။ န အညတ္တာဘာဝတော။ ။ “ရူပံ ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးရာ၌ကား ပုဂ္ဂိုလ် သည် ပရဝါဒီ အလိုအားဖြင့် အညတ္တမဟုတ်။ “ရုပ်စသော ပရမတ္ထမှတပါး ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ မရှိ”ဟု ပရဝါဒီက ယူလိုသည်။ ထိုသို့ ပုဂ္ဂလက ရုပ်မှ အညတ္တ အဖြစ်၏ မရှိခြင်း ကြောင့် “ရူပံ ပုဂ္ဂလော”ဟုမေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု မပယ်လိုက်။ “အာမန္တာ” ဟူသော ဝန်ခံထိုက်သည်-ဟူလို။

၂။ အယဉ္ဇ။ ပေ။ န ဣစ္ဆတိ။ ။ “အညတ္တ+အဘာဝတော”၏ ဒဠီတည်း။ ပရဝါဒီ သည် ရုပ်စသော ပရမတ္ထမှတပါး ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သီးခြားအဖြစ်ကို အလိုမရှိ။ ထို့ကြောင့် “နအညတ္တ+အဘာဝတော”ဟူသော ဟိတ်သည် ပရဝါဒီ၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်သော ကြောင့် မှန်သည်-ဟူလို။

၃။ တသ္မာ ယုတ္တံ။ ။ တသ္မာဖြင့် “အာမ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ”မှစ၍ “န ဣစ္ဆတိ”တိုင် အောင် စကားစုကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ သကဝါဒီ၏ ပရဝါဒီအပေါ်၌ နိဂ္ဂဟာ- ရောပန(အပြစ်တင်ခြင်း)သည် အသင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “တသ္မာ ယုတ္တံ”သည် “ဂီ”ပနေတံ ယုတ္တံ”ကို ဖြေသော စကားဟု မှတ်ပါ။

၄။ အယဉ္ဇ။ ပေ။ အာရဒ္ဓေါ။ ။ ပြတ်ပြီးသော စကားကို ပြန်၍ ဆက်သော ဝါကျာရမ္ဘဝါကျတည်း။ ပါဠိတော်၌ “ရူပံ ပုဂ္ဂလော အမေးသည် သကဝါဒီ၏ မေးလိုရင်းဖြစ်လျှင် ပရမတ္ထအားလုံးကို “ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ယူနေသော ပရဝါဒီအတွက် “ရုပ်တစ်စုံကို ပုဂ္ဂိုလ်လော”ဟု မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခြင်းသည် အသင့်ပင်ဖြစ်၏”ဟု ဝါစုတယောက်က ပြောစရာ ဖြစ်သောကြောင့် “အာဇာဉ္ဇ။ ပေ။

မိမိ၏ ရူပနလက္ခဏာ ဝေဒိယနလက္ခဏာ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တန္တိဝသေန၊ ပါဠိတော်အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တေ အနုယောဂလက္ခဏာ မတ္တံ၊ ဤ မေးစိစစ်ကြောင်း လက္ခဏာမျှကို။ ထပိတံ၊ ထားတော်မူအပ်ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အနုယောဂ လက္ခဏာမျှကို ထားတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိည၊ အကျယ် သိမြင် ပညာရှင်တို့သည်။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘာဝေန္တိ၊ ထင်စွာ ဖြစ်စေနိုင်ကြကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဝါဒကာမေန၊ ဝါဒကို အလိုရှိသော သကဝါဒီသည်။ (ဝတ္ထုဗွဲ့ စပ်။) ဣမံ လက္ခဏံ၊ ဤ အနုယောဂလက္ခဏာကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ယထာ ယထာ၊ အကြင် အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြောဆိုလသော်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏။ ဩကာသော၊ စောဒနာခွင့်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣထာ တထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ပရဝါဒီ အခွင့်မရနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) ဝတ္ထုဗွဲ့၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တန္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုယောဂလက္ခဏာ၊ မေးစိစစ်ကြောင်း လက္ခဏာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ထပိတတ္တာ၊ ထားတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ နိဂ္ဂဟာရောပနံ၊ သည်။) ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဣမိနာ နယေန၊

အာရဇ္ဈေါ”ဟု မိန့်သည်။ သကဝါဒီသည် “ရူပံ ပုဂ္ဂလော”ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ရာ၌ တဆက်တည်း “ဝေဒနာ ပုဂ္ဂလော။ ပေ ။ အညာတာဝိန္နိယံ ပုဂ္ဂလော”ဟု ပရမတ္ထ ၅၇-ပါးလုံးကို ရည်ရွယ်၍ ပုစ္ဆာထုတ်လိုရင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မပယ်ထိုက်သည်ကို ပယ်သော ပရဝါဒီ အပေါ်၌ နိဂ္ဂဟ တင်ခြင်းသည် သင့်သည်သာ။

၁။ သကလံ ပန။ ပေ။ ထပိတံ။ ။ “ပရမတ္ထ အားလုံးကို ပုဂ္ဂိုလ်လော”ဟု မေးလိုလျှင် တာကြောင့် တပေါင်းတည်း မမေးပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “သကလံ ပန”စသည်ကို မိန့်။ ကိုယ်လက္ခဏာနှင့်ကိုယ် ရှိနေကြသော ပရမတ္ထတရားအားလုံးကို ပေါင်း၍ မေးခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် (ပေါင်း၍ မေးလျှင် အသီးအသီး လက္ခဏာ မထင်ရှားနိုင်သောကြောင့်) “ရူပနလက္ခဏာရှိသော ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်လော”စသည်ဖြင့် တရားအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့် မေးပုံလက္ခဏာကို ထားရသည်ဟူလို။

၂။ တေန ဝိည။ ပေ။ ဝိဘာဝေန္တိ။ ။ ထိုသို့ “ရူပံ ပုဂ္ဂလော ဝေဒနာ ပုဂ္ဂလော”စသောအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့် မေးစိစစ်ပုံလက္ခဏာကို ထားခြင်းကြောင့် ဝိည၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ (တွေ့ဝေခြင်းမရှိပဲ) “ပရမတ္ထအားလုံးကို ပုဂ္ဂိုလ်လော”ဟူသော အမေး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားအောင် ဖွင့်ပြနိုင်ကြပါသည်။

၃။ ဣတိ။ ပေ။ ယုတ္တမေဝ။ ။ ဤသို့ ပရမတ္ထအားလုံးကို အစဉ်အားဖြင့် မေးပုံလက္ခဏာကို ထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မပယ်ထိုက်ပဲလျက် ပယ်သော ပရဝါဒီ အပေါ်၌ နိဂ္ဂဟာရောပနသည် သင့်သည်သာ။

ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗာနယောဂေသု၊ အလုံးစုံသော မေးစိစစ်ခြင်းတို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ပန၊ အနည်းငယ် ဆိုဘွယ်အထူးကား။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ရူပသ္မိံ၊ ပုဂ္ဂလော၊ တိအာဓိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (ဝတ္ထု၊ ဝဋ္ဋတိ၌ စပ်။) ဧကံ၊ သော။ မဟာဘူတံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တယော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဝတ္ထု၊ ရူပံ၊ ဟဒယဝတ္ထု၊ ရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ချီ။ ရူပသ္မိံ၊ ၌။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ ယထာ၊ သင့်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ တေ၊ အသင်၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ရူပသ္မိံ၊ ၌။ (ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ ကံ၊ သင့်သလော။ စ၊ သည်သာမကသေး။ သဘာဝဝိနိဗ္ဗောဂတော၊ ရူပနသဘောမှ တပါးသော ဝေဒိယန စသော သဘောတို့၏ အသီးအခြားဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနာဒယော၊ ဝေဒန အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဗျော၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို။ (ရူပ၊၊ ရုပ်ကို။ အညု၊ ကြည့်၍။ ဥပလဗ္ဗန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။) ဝ၊ ပန၊ တနည်းကား။ အရူပ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ (ရူပ၊၊ ကို။ အညု၊ ချီ။ ဥပလဗ္ဗန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ ယထာ၊

၁။ အယံ ပန ဝိသေသော။ ။ “ကုမိနာ နယေန သဗ္ဗာနယောဂေသု (ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလော စသော အလုံးစုံသော အနုယောဂတို့၌) အတ္ထော ဝေဒိတဗျော” ဟု ဆိုသောကြောင့် “အနည်းငယ်မျှ အထူးမရှိတော့ပြီလော” ဟု မေးဘွယ်ရှိရကား “အယံ ပန ဝိသေသော” ဟု မိန့်သည်။ “အနည်းငယ် တူးသေးသည်” ဟုလို။

၂။ ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလော။ ဝေ ဝိညာဏသ္မိံ ရူပံ။ ။ ကြွင်းသော အနုယောဂ ၃-မျိုးတို့တွင် “ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလော” နှင့်စပ်၍ မဟာဘူတံတပါးကို ခိုသော မဟာဘူတံ ၃-ပါးသည် “ရူပသ္မိံ မဟာဘူတာ-ရုပ်၌ ဖြစ်သော မဟာဘူတံတို့” ဟု ဆိုထိုက်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဟဒယဝတ္ထု၊ ရုပ်ကို ခိုသော ဝိညာဉ်ကို “ရူပသ္မိံ ဝိညာဏံ” ဟု ဆိုထိုက်သကဲ့သို့၎င်း၊ တို့အတူ သင်၏ ပုဂ္ဂလကို “ရုပ်၌ ရအပ်ပါသလော” ဟု မေးသည်။ တို့အတူ “အညု၊ ရူပ” နှင့်စပ်၍ မေးပုံကို၎င်း၊ “ပုဂ္ဂလသ္မိံ ရူပံ” နှင့်စပ်၍ မေးပုံကို၎င်း ဥပမာပြု၍ ဖွင့်ပြသည်။

၃။ သဘာဝဝိနိဗ္ဗောဂတော။ ။ ပရမတ္ထ သဘောတရားတို့၏ ရူပနသဘော ဝေဒိယနသဘော စသောအားဖြင့် အသီးအသီးဖြစ်နိုင်သည်ကို “သဘာဝဝိနိဗ္ဗောဂ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့သဘောအားဖြင့် အသီးသီးဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် “ဝေဒနာ စသော တရားတို့သည် ရုပ်ကိုကြည့်၍ ရအပ် ရနိုင်ကုန်သကဲ့သို့” ဟု ဆိုသည်။ [စာအုပ်တို၌ “သဘာဝဝိနိဗ္ဗောဂတော” ဟု ပါဠိပျက်၏။ အနုဋီကာ၌ “သဘာဝေန ဝိနိဘူတံ-တဗ္ဗတော၊ သဘာဝတိန္ဒော ဟိ” စသည်ဖြင့် သဘာဝပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖွင့်သည်။]

ကဲ့သို့၎င်း။) ဝါ၊ တနည်းကား။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော နာမ်တရားကိုပင်။ (ရူပါ အညတြ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ ယထာ)။ ဝေ၊ တူ။ တေ၊ အသင်၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ရူပါ အညတြ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ) ကိ၊ လော။ စ၊ သည်သာမကသေး။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ နိဿယဝသေန၊ မှီရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဌံ။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ပေ။ ဝိညာဏသို့။ ရူပံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ၄။ ဝဇ္ဇတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ [ကျန် ၅၅-ပါးကို ဝေယျာလမြှုပ်သည်။] ဝေ၊ တူ။ တေ၊ ၎င်း။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ) ကိ၊ လော။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။)

ပန၊ ကား။ သဗ္ဗာနုယောဂေသု၊ အလုံးစုံသော မေးစိစစ်ခြင်းတို့၌။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘယေနစေဝ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သမယ-ဝိရောဓေနစ၊ မိမိအယူနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၎င်း ပယ်ခြင်းတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုက္ကနယသံသန္နန၌။ သေသံ၊ သည်။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌမေဝ၊ သည်သာ။ ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ စတုက္ကနယသံသန္နန၌။ ဓမ္မတော၊ ပါဠိတော်တရားအားဖြင့်။ သတ္တပညာသာယ၊ ငါးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော။ သစ္စိကဋ္ဌေသု၊ သစ္စိကဋ္ဌတရား တို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော သစ္စိကဋ္ဌတရား၌။ စတ္တာရိ စတ္တာရိ၊ လေးပါး လေးပါးတို့ကို။ ကတွာ၊ ပြ၍။ (ရူပံ ပုဂ္ဂလော၊ ဝေဒနာ ပုဂ္ဂလော စသည်အားဖြင့် လေးပါး လေးပါးစီ ပြ၍။) နိဂ္ဂဟ-ဝသေန၊ နိဂ္ဂဟ၏ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိသာမိကာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပိုအလွန်ရှိကုန်သော။ ဒွေ ပဉ္စကသတာနိ၊ နှစ်ရာသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ပရဝါဒီပက္ခေပိ၊ ဌ်လည်း။ ပဋိကမ္မဝသေန၊ ပဋိကမ္မ၏ အပြားအားဖြင့်။ တတ္ထကာနေဝ၊ ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပဋိကမ္မပဉ္စကတို့ကိုပင်။ (ဒဿိတာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ “နှစ်ရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော နိဂ္ဂဟပဉ္စကတို့ကိုပင် ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ”ဟုလို။)

၁။ သမယဝိရောဓေန။ ။ “ရူပါဒီဟိ အညော အနညောစ ပုဂ္ဂလော န ဝတ္ထဗ္ဗောတိ လဒ္ဓိသမယော”ဟု သုဒ္ဓိကသံသန္နန၌ ဋီကာဖွင့်သည့်အတိုင်း “ရုပ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်သလော”ဟု မေးရာဝယ် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံလျှင် “ရုပ်တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တခြား”ဟု ယူရာရောက်သောကြောင့် အယူနှင့် ဆန့်ကျင်၏။ ဤသို့ ဆန့်ကျင် ခြင်းကြောင့် ဝန်ခံပဲ ပရဝါဒီ ပယ်သည်။ “အညတြ ရူပါ၊ ပုဂ္ဂလသို့ ရူပံ”ဟူသော ဩဿနာကို ပယ်ရာ၌လည်း နည်းတူ။ [ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘယကို ဤ၌ ဋီကာဖွင့်အတိုင်း ရှေ့၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ကား။ ထွေ၊ ဤ ပရဝါဒီပက္ခိ။ အတ္တိ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုအပ်ရာ၌။ သကဝါဒိယ၊ ၏။ ယာ ပဋိညာ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ သာ၊ ထိုဝန်ခံခြင်းသည်။ သုတ္ထေ၊ သုတ်၌။ အာဂတေန၊ လာသော။ သမ္မုတိဝသေန၊ သမ္မုတိသဓာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ပဋိညာ၊ တည်း။) ရူပံ ပုဂ္ဂလောတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ယော ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ သော၊ ထိုပယ်ခြင်းသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဉ္စဿ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြဿနာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဌပနိယတ္တာ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သကဝါဒိယ၊ ၏။ ပဋိက္ခေပေါ၊ တည်း။) [“ရူပံ ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးခြင်းသည် “ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ”နှင့် သဘောတူ၏။ ထို့ကြောင့် “သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဉ္စဿ”ဟု ဆိုသည်။] ပရဝါဒိယ၊ ၏။ ပဋိကမ္ပံ၊ တဖန်ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုသည်။ ဆလဝသေနော၊ ဆလဝါဒနှင့် စပ်သဖြင့်သာ လျှင်။ (ပဋိကမ္ပံ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စတုက္ကနယသံသန္နနံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

သံသန္နနကထာ စ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို နှီးနှောရာအခန်းကို ဆိုကြောင်းစကားသည်လည်း။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

ဂ-လက္ခဏယုတ္တိ အဖွင့်

၅၃။ ဣဒါနိ၊ သံသန္နန ကထာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ လက္ခဏယုတ္တိ နာမ၊ လက္ခဏယုတ္တိကထာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထိုလက္ခဏယုတ္တိ ကထာ၌။ (အတ္ထော၊ ကို။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ၊ သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သေသော၊ နိဗ္ဗာန်မှကြွင်းသော။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထော၊ သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထ တရားသည်။ ပစ္စယပဋိဗ္ဗဒ္ဓတာယ၊ ကံ စသော အကြောင်း၌ ဆက်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ကံ စသော အကြောင်းနှင့် ဆက်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သပ္ပစ္စယော၊ ကံ စသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏။

၁။ လက္ခဏယုတ္တိ။ ။ သပ္ပစ္စယ သင်္ခတ စသည်တို့၏အဖြစ် (အကြောင်းရှိခြင်း၊ ပြုစီမံအပ်ခြင်း စသော အခြင်းအရာ)သည် သဒ္ဓိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် ဟူသော သင်္ခတ တရားတို့၏ အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်၏။ အပ္ပစ္စယ အသင်္ခတ ဝသည့်၏ အဖြစ်(အကြောင်းမရှိခြင်း၊ မပြုစီမံအပ်ခြင်း စသော အခြင်းအရာ)သည် အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်၏ အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်၏။ အသင်္ခ၏ ပုဂ္ဂလသည် သဒ္ဓိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်လျှင် သပ္ပစ္စယ စသော လက္ခဏာ ရှိရမည်။ ထိုလက္ခဏာ ရှိပါ၏လော-ဟု လက္ခဏာ အားဖြင့် ပုဂ္ဂလ၏ ရသင့်-မရသင့်ကို စစ်ဆေးမေးမြန်းရာ ကထာကို “လက္ခဏ-ယုတ္တိကထာ”ဟု ခေါ်သည်။

ပစ္စယေဟိ၊ ကံ စသောအကြောင်းတို့သည်။ သမာဂမ္မ၊ ကောင်းစွာ ရောက်
 ၍။ ကတတ္ထ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခတော၊ သင်္ခတ မည်၏။
 ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈနတော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ (ချုပ်သည့်အတွက်။)
 သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အသဿတော၊
 အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားမရှိ။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏသင်္ခါတဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဟု ဆိုအပ်သော။ နိမိတ္တဿ၊ အကြောင်း၏။ အတ္တိတဿ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ သနိမိတ္တော၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ [နိမိတ္တ သဒ္ဓါ၏ ဝိဂ္ဂဟ=
 ကိုယ်ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောသောကြောင့် ထို အနက်ကို တားမြစ်
 လို့၍ “ဥပ္ပတ္တိကာရဏသင်္ခါတဿ”ဟု ဆိုသည်။]

နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဘာဝတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပစ္စယ-
 ပဋိပဒ္ဓတာ စသော အပြား၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပစ္စယံ၊ ကံ စသော အကြောင်း
 မရှိ။ အသင်္ခတံ၊ သင်္ခတ မဟုတ်။ သဿတံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။
 အနိမိတ္တံ၊ အကြောင်းမရှိ။ ဣဒံ၊ ဤ အကြောင်း စသည်တို့၏ ရှိခြင်း မရှိခြင်း
 သည်။ သစ္စိကဋ္ဌဿ၊ သစ္စိကဋ္ဌတရား၏။ လက္ခဏံ၊ အမှတ်အသားတည်း။
 တဿ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ သည်လည်း။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထောဝ၊ သစ္စိကဋ္ဌ-
 ပရမတ္ထ တရားသည်သာ။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ၊ (ဝေသတိ)။ တဿာပိ၊
 ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ဣမိနာ လက္ခဏေန၊ ဤ သပ္ပစ္စယတာ အစရှိသော
 လက္ခဏာသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊
 ၍။ ပုဂ္ဂလော သပ္ပစ္စယောတိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌပိ၊ လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ အနုယောဂါ၊ မေးစိစစ်ခြင်းတို့သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏။
 (အနုယောဂါ၊ တို့တည်း။) ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်း
 တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ လက္ခဏယူတ္တိ ကထာ၌။ အာဇာနာဟိ-
 နိဂ္ဂဟန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိတော်စကားကို။ သံခိတ္တံ၊ သင်္ခါယနာတင်
 ထေရ်တို့သည် ချုံးအပ်ပြီ။ ဝေ၊ သို့။ သကဝါဒိပက္ခေ၊ ၌။ အနုလောမ-
 ပစ္စနိကော၊ ၌။ အနုလောမမတ္တဝသေန၊ အနုလောမမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌ၊
 ကုန်သော။ တောနိ ပဉ္စကာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ [မတ္တ ဖြင့်
 အနုလောမ ပဉ္စက နောက်ဝယ် ပဋိကမ္မစတုက္က စသည်တို့ကို မပြတော့ဟု
 သိစေသည်။]

၁။ ပနေတ္ထ သံခိတ္တံ။ ။ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗေ” နောက်၌
 “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ” စသည်ကို မပြတော့ပဲ ချုံးထားသည်။

၂။ အဋ္ဌပဉ္စကာနိ။ ။သပ္ပစ္စယောနှင့်စပ်၍ အနုလောမပဉ္စက ၁-ပါး၊ အပ္ပစ္စ-
 ယောနှင့် စပ်၍ အနုလောမ ပဉ္စက ၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် “သင်္ခတ အသင်္ခတ၊
 သဿတ အသဿတ၊ သနိမိတ္တ အနိမိတ္တ”တို့နှင့်စပ်၍ ပဉ္စက ၂-ပါးစီ ရှိသောကြောင့်
 “အဋ္ဌပဉ္စကာနိ”ဟု ဆိုသည်။

၅၄။ ပရဝါဒီပက္ခပိ၊ ခွဲလည်း။ ပစ္စနိကာနုလောမေ၊ ခွဲ။ ပစ္စနိက-
မတ္တဝသေန၊ ပစ္စနိက မျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌေဝ၊ ရှစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော။ (ပဉ္စကာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထို ပရဝါဒီပက္ခ၌။
ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ သုတ္တဝသေန၊ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော စသော သုတ်၏အစွမ်း
ဖြင့်။ သမ္ပုတိသစ္စံ၊ ကို။ သာဓိတံ၊ ပြီးစေအပ်ပြီ။ [သုတ်ကို သာဓက ပြု၍
ပုဂ္ဂလ၏ သမ္ပုတိသစ္စာ အဖြစ်ကို ပြီးစေအပ်ပြီ။] စ၊ ဆက်။ သမ္ပုတိယာ၊
သမ္ပုတိ ပညတ်၏။ သပ္ပစ္စယာဒိဘာဝေါ၊ သပ္ပစ္စယ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သမ္ပုတိ ပညတ်၏ သပ္ပစ္စယ
အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။) ယာထာဝတောဝ၊ ဟုတ်မှန်
သော သဘောအားဖြင့် သာလျှင်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ သကဝါဒီဿ၊
၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ (ရှေးနိဿယ၌ “ယာထာဝတောဝ”ဟု ရှိသည်။) ပန၊
ကား။ ဆလဝသေန၊ ဆလ ဝါဒ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ပရဝါဒီ ဆိုထိုက်
သော။ အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
ပါဠိတော်စကားကို။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပရဝါဒီပက္ခ ခွဲလည်း။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)။
သံခတ္ထမေဝ၊ အပ်သည်သာ။

လက္ခဏယုတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၉-ဝစနသောနေ^၂ အဖွင့်

၅၅-၅၆။ ဣဒါနိ၊ လက္ခဏယုတ္တ ကထာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခု
အခါ၌။ ဝစနသောနေ၊ သဒ္ဓါကို သုတ်သင်ကြောင်း စကားသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထို ဝစနသောနေ ကထာ၌။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ၊
ဟူသော။ ယဒေတံ(ယံ တေံ)ဝစနံ၊အကြင်သဒ္ဓါသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ထို သဒ္ဓါ

၁။ အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မန္တိ အာဒိ။ ။ ရှေ့၌ “ပစ္စနိက မတ္တဝသေန အဋ္ဌေဝ”
ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထို ပဋိကမ္မန္တိ “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ”ဟု ဆိုရိုးရှိသော်လည်း မပြုတော့။
ထို့ကြောင့် ပစ္စနိကာနုလောမေ စသော ဤ စကားသည် နောက်၌ “အာဇာနာဟိ-
ပဋိကမ္မ”ဟူသော စကားနှင့်မညီ-ဟု နိကာ၌ ကောက်ချက် ချသည်။ အနုဋီကာ
၌လည်း “အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မ”ကို ပယ်၍ “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိပါဠော-
ဂဟေတဗ္ဗာ”ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မ”ကို မဖာဒလေခပါ၌
ဟု ယူစေလိုသည်။

၂။ ဝစနသောနေ။ ။ ပုဂ္ဂလော ဟူသော သဒ္ဓါ၊ ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသော သဒ္ဓါ ၂-ခု
တို့၏ အနက်အရ တူ-မတူကို စိစစ်၍ သဒ္ဓါကို သုတ်သင်ကြောင်း ပါဠိတော်စကားရပ်
ကို “ဝစနသောနေ”ဟု မခေါ်သည်။

ကို။သောတေ၊သုတ်သင်ခြင်းငှါ။ပုဂ္ဂလော၊ဥပလဗ္ဗတိ၊ဥပလဗ္ဗတိ ပုဂ္ဂလောတိ၊
 ဟူသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိယ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ တဿ၊ ထိုသဒ္ဒါ၏။
 အတ္ထော၊ အနက်ကား။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလော ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဥပလဗ္ဗတိ၊
 ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယဒေတံ (ယံ + တေ) ပဒေယံ၊
 အကြင် ပုဒ် ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုပုဒ် ၂-ပါး အပေါင်း
 သည်။ ကေတ္တံ ဝါ၊ တူသော အနက် ရှိသည်သော်၎င်း။ နာနတ္တံ ဝါ၊ အထူး
 ထူးသော အနက် ရှိသည်သော်၎င်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တာဝ၊ ကေတ္တုမှ
 ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌံ၊ အပ်သော။) နာနတ္တံ၊ အထူးထူးသော အနက် ရှိသည်။
 ယဒိ (ဘဝေယျ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ ရူပံ၊ သည်။ အညံ၊
 ဝေဒနာမှ တမျိုးတခြားသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဝေဒနာ၊
 သည်။ အညာ၊ ရုပ်မှတမျိုးတခြားသည်။ (ဟောတိယထာ၊ကဲ့သို့၎င်း)ဧဝံ၊ တူ။
 ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလော ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ အညော၊ ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသော
 သဒ္ဒါမှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။
 အညော၊ ပုဂ္ဂလော ဟူသော သဒ္ဒါမှ တမျိုးတခြားတည်း။ဣတိ၊ ဤ အနက်
 အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ ကေတ္တံ၊ တူသော
 အနက်ရှိသည်။ (ယဒိဘဝေယျ၊ အံ့။ ဧဝံသတိ။) ယံ၊ အကြင်သဘောသည်။
 စိတ္တံ၊ စိတ်တည်း။ တံ၊ ထို သဘောသည်။ မနော၊ မနသည်။ (ဟောတိ)
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယောဝ (ယော+ဝေ)၊ အကြင်အနက်သည်ပင်။
 ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလတည်း။ သော၊ (ဝေ၊) အနက်ကိုပင်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ဣတိ၊
 ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ အသင်
 ပရဝါဒီကို။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ (ကိံ)။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ ယော ပုဂ္ဂလော၊
 သည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယဒိ ဥပလဗ္ဗတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊
 ဤသို့ဖြစ်လသော်။ ယော ယော၊ အကြင်အကြင်အနက်ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။
 သော သော၊ ထိုထိုအနက်သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ။
 ၏။ ကိံ၊ အသို့ပါနည်း။ တေ၊ ဤ ဥပလဗ္ဗတိနှင့် ပုဂ္ဂလ၏ အရတူသည်၏
 အဖြစ်ကို၊ သမုဋ္ဌိစွာ၊ လက်ခံပါသလော။ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒါမိ၊ ၏။ဣတိ အယံ၊
 ကား။တဿ၊ ထိုသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။)

တတော၊ ထိုသို့ မေးခြင်းကြောင့်။ (တနည်း) တတော၊ ထိုမှနောက်၌။
 ပုဂ္ဂလဝါဒီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပရဝါဒီသည်။ (အာဟန္တိ စပ်။)
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍

၁။ သွဝ(ယွဝ)ပုဂ္ဂလော။ ။“ယံ စိတ္တံ တံ မနော”ဟု ရှေ့ဝါကျ၌ “ယံ-
 စိတ္တံ”ဟု ဆို၍ နောက်ဝါကျ၌ “တံ မနော”ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ထို့အတူ ရှေ့၌ “ယွ-
 (ယော+ဝေ)ပုဂ္ဂလော”ဟု ဆို၍ နောက်ဝါကျ၌ “သော”ဟု ဆိုသင့်မည် ထင်သည်။

ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဥပလဗ္ဗ-
 မာနာနဓိ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်ပါကုန်သော်လည်း။
 ဝါ၊ ရအပ် ရနိုင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီနံ၊ ရုပ် အစရှိသော တရား
 တို့၏။ ပုဂ္ဂလဘာဝံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ။ ပေ။ န ပုဂ္ဂလောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော
 စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ အစရှိသော
 စကားရပ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ-
 ဌ် စပ်။) အတ္တိ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူသော။ သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝစနတော၊
 စကားတော်ကြောင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ရအပ် ရနိုင်ပါသော်လည်း။
 ယော၊ အကြင်အနက်ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။ သော၊
 ထို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သော အနက်သည်။
 န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဧကဟိစိ၊ အချို့သော
 အနက်သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ တည်း။ ဧကဟိစိ၊ သည်။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်
 မဟုတ်။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။) တတ္ထ၊ ထိုဧကဟိစိ ပုဂ္ဂလော
 အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဧက-ကာရော၊ ဧက သဒ္ဓါသည်။ ကော-ကာရတ္ထေ၊
 ကော သဒ္ဓါ၏ အနက်၌။ (ဟောတိ)။ ဟိ-ကာရော စ၊ ဟိသဒ္ဓါသည်ကား။
 နိပါတမတ္ထော၊ အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း။ ကောစိ၊ အချို့သော
 ဥပလဗ္ဗတိ အနက်သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ တည်း။ ကောစိ၊ သည်။ န ပုဂ္ဂလော၊
 ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ ဣတိ အယံ ပန၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဧကဟိစိ
 ပုဂ္ဂလော ဧကဟိစိ န ပုဂ္ဂလော ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဣဒံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ ကိုလည်း။ ရူပါဒီသုပိ၊
 ရုပ်အစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ ယော ကောစိ ဓမ္မော၊ အကြင် အမှတ်မထား
 တပါးပါးသော တရားသည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပလဗ္ဗတိယေဝ၊ သည်သာ။ တတ္ထ၊
 ထို ရုပ် အစရှိသော တရားတို့တွင်။ ပုဂ္ဂလောဝ၊ ပုဂ္ဂလသည်သာ။ ပုဂ္ဂလော၊
 မည်၏။ ရူပါဒီသု ပန၊ ရုပ်အစရှိသော တရားတို့တွင်ကား။ ကောစိပိ၊ တစုံ

၁။ ကော ကာရတ္ထေ။ ပေ။ နိပါတ မတ္ထော။ ။ဧကဟိစိ၌ ဧက သဒ္ဓါ
 သည် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”၌ကဲ့သို့ သိ-ကို ဧ-ပြုထားသော သဒ္ဓါတည်း။ ဟိ-ကား
 အနက် အထူးမရသော နိပါတ်မျှသာ။ စိ-နိပါတ်အတွက်မူ ကိံသဒ္ဓါနှင့် တွဲ၍ အပ္ပ-
 အနက် (အချို့ဟူသောအနက်)ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပလဗ္ဗတိ၊ သော။ ကောစိ၊
 အချို့သော အနက်သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ မည်၏။” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး
 ရသည်။

၂။ ပုဂ္ဂလောပိ။ ပေ။ န ပုဂ္ဂလော။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အနက်ကို ရုပ်ဝေဒနာ
 အစရှိသည်တို့တွင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော အနက်ဖြစ်၍ ရအပ် ရနိုင်သည်သာ။

တခုသော တရားသည်လည်း။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်^၁။ ဣတိ(ဣဒံ ဝတ္ထု-ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ တံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ န ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂလော ကေဟိစိ အစရှိသော စကားရပ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလော ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဒဒ္ဒယဿ၊ ပုဒ် ၂-ပါးအပေါင်း၏။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဧကတ္ထေ၊ တူသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူ၍။ အနညာတော၊ ခွင့်ပြုအပ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားဟူသည်။ ပုဂ္ဂလတော၊ မှ။ အနညော၊ တမျိုးတခြား တပါးမဟုတ်သည်။ (သမာနော) အပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကောစိ၊ အချို့သော ဥပလဗ္ဗတိ သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလ မည်သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ ကောစိ၊ အချို့သော ဥပလဗ္ဗတိ သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ယဒိ န (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ)။ တေ၊ အဘင်ပရဝါဒီ၏။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ ကိုလည်း။ ကောစိ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂလသည်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂလသည်။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ် မရနိုင်။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ကိံ၊ နည်း။ တေ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ် ကို။ သမ္ပုဋ်ဓမ္မသိ၊ လက်ခံပါသလော၊ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။)

သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အနုပလဒ္ဓိံ၊ ကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ အလို မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ၊ နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူ၍။ ပဒိုက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဣတော၊ ဤ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူသော ပုဒ်မှ။ ပရံ၊

ထို့ကြောင့် ပရဝါဒီ အလိုအားဖြင့် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ ဧဝံ”ဟု အဝဓာရဏ အနက်ကို ရနိုင်၏။ ဥပလဗ္ဗတိ ပုဂ္ဂလော၌ကား ဥပလဗ္ဗတိ အနက် ဟူသမျှသည် “ပုဂ္ဂလော ဧဝံ”ဟု အဝဓာရဏ အနက် မရနိုင်။ ထို့ကြောင့် “ကေဟိစိ ပုဂ္ဂလော ကေဟိစိ န ပုဂ္ဂလော” ဟု ဖြေရသည်-ဟူလို။

၁။ တဿတ္ထော။ ။ “ပုဂ္ဂလော ကေဟိ စိ ဥပလဗ္ဗတိ ကေဟိစိ န ဥပလဗ္ဗတိ” ကို အနက် ဖွင့်လို၍ “တဿတ္ထော”ဟု မိန့်သည်။ “ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ ဧကတ္ထေ၊ ပုဂ္ဂလောနှင့် ဥပလဗ္ဗတိ ၂-ပုဒ် အပေါင်း၏ အနက်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ် ဖြစ် လသော်။ ဥပလဗ္ဗတိတိ အနညာတော ဓမ္မော၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ ဟု ခွင့်ပြုအပ် သော တရားသည်။ ပုဂ္ဂလတော အနညောပိ၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ ၌ ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂလမှ တမျိုးတခြား မဟုတ်ပါသော်လည်း။ ယဒိ ကောစိ ပုဂ္ဂလော ကောစိ န ပုဂ္ဂလော၊ အကယ်၍ အချို့ ဥပလဗ္ဗတိ သည် ပုဂ္ဂလ၊ အချို့ ဥပလဗ္ဗတိ သည် ပုဂ္ဂလ မဟုတ်သည်ဖြစ်အံ့။ ပုဂ္ဂလောပိ။ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ၊ သင်၏ ပုဂ္ဂလသည်လည်း အချို့ ပုဂ္ဂလကို ရအပ်၏။ အချို့ ပုဂ္ဂလကို မရအပ်ဟု ဤ အနက်သည် ဖြစ်နေ၏။ ကိံ- သမ္ပုဋ်ဓမ္မသိ ဟေ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အသင် ဝန်ခံပါသလော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်”ဟု တဿ အတ္ထောကို ပြန်လှည့်ပါ။

နောက်၌။ အာဇာနည်ဟိ နိဂ္ဂဟန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ သံခိတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ အကျဉ်းချုံးအပ်ပါသော်လည်း။ ဝိတ္ထာရတော၊ အားဖြင့်။ ဝေဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌောတိ- အာဒိသုပ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤ သစ္စိကဋ္ဌော အစရှိသော ပုဒ်တို့ သည်။ ဥပလဗ္ဗတိ ဝေဝစနာနေဝ၊ (သစ္စိကဋ္ဌော၊ ဝိဇ္ဇမာနော၊ သံဝိဇ္ဇမာနော၊ အတ္ထိ ဟူသော ပုဒ်တို့သည်။) ဥပလဗ္ဗတိ ပုဒ်၏ ဝေဝစပရိယာယ်စကားလွယ် တို့သာတည်း။ အပိစ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဖွယ် အထူးကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤ ဝန်ခံခြင်းသည်။ ပုဂ္ဂလဝါဒီနော၊ ၏။ ပဋိညာ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ (ဟောတိ) ယထေဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သစ္စိကဋ္ဌော၊ မှန်ကန်သော အနက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အယူ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂလ ဝါဒီ၏။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယာ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တဿာ၊

၁။ အပိစ။ ။ “သဗ္ဗာနိ ဟေတာနိ ဥပလဗ္ဗတိ ဝေဝစနာနေဝ”ဟူသော ရှေ့ စကားဝယ် စိုးစဉ်းအနည်းငယ်အထူးကို ပြလိုသောကြောင့် “အပိစ” စသည်ကို မိန့် သည်။ ဤ အပိစ ၏ နယ်သည် “တသ္မာ၊ ပေ ။ သောဓိတာနိ”တိုင်အောင်တည်း။

၂။ ယသ္မာ၊ ပေ။ ပဋိညာ။ ။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန” ဟု ပုဂ္ဂလ ကထာ အစတုန်းက မေးအပ်သော ပြဿနာကို “အာမန္တာ”ဟု ပရဝါဒီက ဝန်ခံခဲ့၏။ ထိုသို့ ဝန်ခံခဲ့သည်ကို ရည်ရွယ်၍ “အယံ ပုဂ္ဂလဝါဒီနော ပဋိညာ”ဟု ဆိုသည်။

၃။ တသ္မာ၊ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ထိုသို့ ဝန်ခံခဲ့သောကြောင့် “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟူသော အယူသည် ပရဝါဒီအတွက် ခိုင်မြဲသော အယူဖြစ်သကဲ့သို့ “သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန”ဟု ဝန်ခံခဲ့သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏သစ္စိကဋ္ဌ အဖြစ်ဟူသောအယူ သည်လည်း ပရဝါဒီအတွက် ခိုင်မြဲသော အယူပင်ဖြစ်၏ဟု အနက် အဓိပ္ပာယ် ရောက် သည်။ ဤ စကားရပ်ဖြင့် ဤ ဝစနသောဓန အခဏ်း၌လာသော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ စသော စကား၊ ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌော စသော စကား၏ ဝစနသောဓန ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။

၄။ ယာ ပနဿ၊ ပေ ။ လဒ္ဓိ။ ။ “အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော” ဟူသော ပါဠိတော်ကို သာဓကပြု၍ “ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏” ဟူသော အယူသည်လည်း ထို ပရဝါဒီ၏ ခိုင်မြဲသော အယူပင် ဖြစ်၏။ တဿာ ဝိဇ္ဇမာနောတိ ဝေဝစနမေဝ- ဝိဇ္ဇမာနော ဟူသော စကားသည် ထို အတ္ထိ၏ ဝေဝစပရိယာယ် စကားလွယ်ဖြစ်၏။ ဤ စကားရပ်ဖြင့် ဤ ဝစနသောဓန အခဏ်း၌လာသော “ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ” စသော စကား၊ “ပုဂ္ဂလော ဝိဇ္ဇမာနော”ဟူသော စကား၏ ဝေဝစန ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။

ထိုပုဂ္ဂလော အတ္ထိ ဟူသော အယူ၏။ ဝိဇ္ဇမာနောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်။ ဝေဝစနမေဝ၊ သည်သာတည်း။ (တနည်း) တဿ၊ ကို။ (ဒီပကံ၊ ပြတတိ သော။ အတ္ထိတိဝစနံ၊ အတ္ထိ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။) ဝိဇ္ဇမာနောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝေဝစနမေဝ၊ သည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တောနိဝစနာနိ၊ ဤဥပလဗ္ဗတိ၊ သစ္စိကဋ္ဌော၊ ဝိဇ္ဇမာနော၊ အတ္ထိ ဟူသော ဤသဒ္ဒါတို့ကို။ သောမိတာနိ၊ သုတ်သင်အပ်ကုန်ပြီ။

၆၀။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဝစနသောဓန အခဏ်း၌။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ အတ္ထိ န သဗ္ဗော ပုဂ္ဂလောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ၊ အကြင် စကားရပ်ကို။ (သကဝါဒီနာ၊ သည်။ တနည်း၊ အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိ- ပုတ္တတိသတ္တေရေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတြ၊ ထို စကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ။ ပေ။ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူသော။ ယံ တေ (ဝစနံ)၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တံ၊ ထို စကားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အတ္ထိ၊ ရှိသော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော အနက်သည်။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ ဣတိ-

မှတ်ချက်။ ။ “တဿာ။ ပေ။ ဝေဝစနမေဝ”ဟူသော စကားရပ်၌ တဿာဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌ ရှိသော “ယာ လဒ္ဓိ”ကို စွဲရသည်။ သို့သော် ထို တဿာ အတွက် စပ်ပုဒ် မရှိ။ ထို့ကြောင့် “တဿာ၊ ထို အယူကို။ ဒီပကံ၊ ပြတတိသော။ အတ္ထိတိဝစနံ၊ အတ္ထိ ဟူသော သဒ္ဒါသည်”ဟု ထည့်၍ အနက်ပေးမှ “ဝိဇ္ဇမာနောတိ ဝေဝစနမေဝ”နှင့် အဓိပ္ပါယ် စပ်မိသည်။ စာကျနေဟန်တူသည်။

၁။ တသ္မာ။ ပေ။ သောမိတာနိ။ ။ တသ္မာဖြင့် “ယသ္မာ။ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ၊ ယာ ပနဿ။ ပေ။ ဝေဝစနမေဝ”ဟူသော စကား ၂-ရပ်ကို ပြန်၍ ညွှန်သောကြောင့် ဤ ဝါကျကို ထိုစကား ၂-ရပ်၏ နိဂုံးဝါကျဟု မှတ်ပါ။ ထို ဆိုအပ်ခဲ့သော အကြောင်း ကြောင့် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌော၊ ပုဂ္ဂလော ဝိဇ္ဇမာနော၊ ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ” ဟူသော ဤသဒ္ဒါတို့ကို အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တထေရ်သည် ဤ ဝေဝစနသောဓန အခဏ်း၌ အနက် အဓိပ္ပါယ်အမှန်ရအောင် သုတ်သင် ရှင်းလင်းတော်မူအပ်ပါသည်။ ဟူလို့။ [ပါဠိတော် စာအုပ်၌ “ပုဂ္ဂလော သံဝိဇ္ဇမာနော”ဟု ရှိသေး၏။ ဝိဇ္ဇမာနောနှင့် တူသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အထူးမပြုဘဲ ထားဟန်တူသည်။ သို့မဟုတ် သံဝိဇ္ဇမာနော စသော ဝါကျသည် ရှေးက ရှိဟန်မတူ။]

၂။ ယံ အဝသာနေ။ ပေ။ ဝုတ္တံ။ ။ ဤ ဝေဝစနသောဓန အခဏ်းဝယ် အဆုံး၌ “ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ၊ အတ္ထိ န သဗ္ဗော ပုဂ္ဂလော”ဟု ဆို၏။ (ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။) တတြာယံ ဓိပ္ပါယော- ထို စကားရပ်၌ ဆိုလိုရင်းကား-ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂလော- အတ္ထိ၊ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလောတိ”ဟု ရှေ့ပြဿနာကို မေးသောအခါ “ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ၊ အတ္ထိ ကေဟိ ဓိ ပုဂ္ဂလော၊ ကေဟိ ဓိ န ပုဂ္ဂလော”ဟု ဖြေဆို၏။

တ္ထေကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အနက် အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့် (ဤမျှလောက်သာ အနက် အဓိပ္ပါယ် ရှိသောကြောင့်။) နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ သမ္ပုဋ္ဌာပေတွာ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံစေပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ အနုယုဉ္ဇတိ၊ စစ်ဆေး၏။ (ကိံ၊ နည်း။)

ဟိ၊ ခွဲ။ တယာ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နောတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္တံ၊ စကားတော်မျှကို။ နိဿာယ၊ အားကိုးတခု မှီငြမ်းပြု၍။ ပုဂ္ဂလော အတ္ထိတိ၊ ဟူသော။ လဒ္ဓိ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တေံ၊ ဤစကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သုညတော၊ ပေ။ သဒါ သတောတိ-အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နတ္ထိတိပိ၊ နတ္ထိ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ [မောသရာဇာ၊ မောသရာဇာ။ သဒါ၊ အခါပေါ်သိမ်း။ သတော၊ မပြတ်မလတ် အမှတ်ရသည်။ (ဟုတွာ)။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ သုည-တော၊ သုည၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ သုညချည်းဟူ၍။ ဝါ၊ ဘာမျှမရှိဟူ၍။ အဝေက္ခဿ၊ ရှုလော။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ (လဒ္ဓိ၌ စပ်။) ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အတ္ထိ၊ ရှိသော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသောအနက်သည်။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ၊

၁။ တံ ယသ္မာ။ ပေ။ တတ္ထေကံ။ ။ထိုအဖြေ၌ “ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ၊အတ္ထိ ကေဟိစိ ပုဂ္ဂလော၊ ကေဟိစိ န ပုဂ္ဂလော”ဟု စကားရှည်နေသော်လည်း ဆိုလိုရင်းအနက်မှာ- ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ-ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာရှိ၏။ အတ္ထိ န သဗ္ဗော ပုဂ္ဂလော-ရှိသော အနက်သည် အားလုံးကား ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ ဤမျှသာဖြစ်သည်။

၂။ တသ္မာ နံ။ ပေ။ အနုယုဉ္ဇတိ။ ။ထိုသို့ “ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ၊ အတ္ထိ န သဗ္ဗော ပုဂ္ဂလော”ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် ထို အဆိုအတိုင်း နောက်ဆုံး ပြဿနာကို မေးသောအခါ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံစေပြီးလျှင် “ပုဂ္ဂလော နတ္ထိ၊ နတ္ထိ န သဗ္ဗော-ပုဂ္ဂလောတိ”ဟု စစ်ဆေး မေးမြန်း ပြန်သောအခါ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်လေသည်။

၃။ တယာ ဟိ။ ပေ။ ဂဟိတာ။ ။အသင် ပရဝါဒီသည် “အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော” ဟူသော ပါဠိတော်တရပ်ကို အားကိုးတခု မှီငြမ်းပြု၍ “ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏”ဟူသော အယူကို ယူထား၏။

၄။ ယထာစ။ ပေ။ တထာ ဝုတ္တံ။ ။“အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော”စသော ပါဠိတော်ကို ဘုရားဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့ “သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿ=သတ္တလောက တခုလုံးကို ဘာမျှမရှိသော သုညဟု ရှုပါလော”ဟူသော ပါဠိတော်ဖြင့် “နတ္ထိ”ဟုလည်း ဟောတော်မူအပ်ပြီးဖြစ်သည်။ [သုညဟု ရှုလော-ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် “နတ္ထိ-ဘာမျှမရှိ။ (ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ)”ဟု ဟောတော်မူရာ ရောက်သည်။]

သည်။ (ဟောတိ) ယထေဝ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နတ္ထိ၊ မရှိသော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော အနက်သည်။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ (လဒ္ဓိံ၊ သည်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ကိံ၊ အသို့ပါနည်း။ (ဘယံနယပါလံ။) တေ၊ ဤအယူကို။ သမ္ပုဋ္ဌသိ၊ လက်ခံပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အနုယုဇ္ဇတိ၊ ၏။) အထ၊ ထိုသို့ မေးရာအခါ၌။ နံ၊ ထိုပုဂ္ဂလော နတ္ထိ ဟူသော အယူကို။ အသမ္ပုဋ္ဌန္တော၊ လက်မခံလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဟေဝါတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝစနသောနေ အခင်း၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော။ နိဂ္ဂဟာဓိဝိဓာနံ၊ နိဂ္ဂဟ အစရှိသော အစီအရင်ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝစနသောနေဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၀-ပညတ္တာနုယောဂ၊ အဖွင့်

၆၁-၆၆။ ဣဒါနိ၊ ဝစနသောနေကို ဟောတော်မူရာ ယခုအခါ၌။ ပညတ္တာနုယောဂေါနာမ၊ ပညတ္တာနုယောဂ မည်သည်။ ဝါ၊ နာမည်ပညတ်ကို စစ်စစ်ခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ ဝါ၊ ရူပဘုံ၌။ ပုဂ္ဂလဝါဒီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပရဝါဒီသည်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ရူပိ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ပညတ်၏။ တထာ၊ တူ။ အရူပဓာတုယာ၊ အရူပဓာတ်၌။ ဝါ၊ အရူပဘုံ၌။ (ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။) အရူပိ၊ ရုပ်မရှိဟူ၍။ (ပညပေတိ၊ ၏။) တထ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ တံ၊ လဒ္ဓိံ။ ထို အယူကို။ ဘိန္နိတံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ပဋိညာဓ၊ သည်၎င်း။ ပဋိက္ခေပေါဓ၊ သည်၎င်း။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်း၊ ပယ်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ ရူပိ၊ ရုပ်ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒီနာ၊ သည်။) ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ မေးအပ်ရာ၌။ ရူပကာယ-

၁။ တဿ ယထေဝ။ ပေ။ သမ္ပုဋ္ဌသိဟိ။ ။ထို့ကြောင့် “ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ၊ အတ္ထိ န သဗ္ဗော ပုဂ္ဂလော”ဟု အယူရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ “သုညတော လောက-အဝေက္ခဿ”ဟူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်လျှင် “ပုဂ္ဂလော နတ္ထိ၊ နတ္ထိ၊ န သဗ္ဗော ပုဂ္ဂလော”ဟုလည်း အယူရှိရာ ရောက်သည်။ ဘယံနယပါလံ၊ ဒီ အယူကို ဝန်ခံ နိုင်သည် မဟုတ်လော-ဟု စစ်ဆေး မေးမြန်းသည်။

၂။ ပညတ္တာနုယောဂ။ ။ရူပိ အရူပိ စသော နာမည်ပညတ်နှင့်တကွ ပုဂ္ဂလကို စစ်ဆေးမေးမြန်းရာ အခင်းကို “ပညတ္တာနုယောဂ”ဟု ခေါ်သည်။

သမ္ဘာဝတော စေဝ၊ ရူပကာယ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့ ရုပ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော။ ပညတ္တိယာ၊ ရူပီ ဟူသော နာမည် ပညတ်၏။ အတ္တိတာယ စ၊ ပါဠိတော်၌ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ကာမိ၊ ကိလေသာ ကာမ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ ဝါ၊ အပ်ရာ၌။ ဝိတရာဂသမ္ဘာဝတော စေဝ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ကာမဘုံ၌ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့ ကိလေသာ ကာမကို စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော။ ပညတ္တိယာ၊ ကာမိ ဟူသော နာမည် ပညတ်၏။ နတ္တိတာယ စ၊ ကာမဘုံ၌ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဟု ပယ်၏။ အရူပိ၊ ရုပ်မရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝုတ္တေပိ၊ အပ်သော်လည်း။ ဝါ၊ အပ်ရာ၌လည်း။ အရူပက္ခန္ဓ သမ္ဘာဝတော စေဝ၊ အရူပက္ခန္ဓာ၏ အရူပဘုံ၌ ထင်ရှားရှိခြင်း ကြောင့်၎င်း။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့ အရူပက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်း သဘော ရှိသော။ ပညတ္တိယာ၊ အရူပီ ဟူသော နာမည်ပညတ်၏။ အတ္တိတာယ စ၊ အရူပဘုံ၌ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဒွိသုပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နယေသု၊ နည်းတို့၌။ သတ္တောတိ၊ သတ္တော ဟူသောပုဒ်ကို။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝေဝစနဝေသန၊ ဝေဝစပရိယာယ် စကားလွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။ တနည်း အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပတ္တတိသတ္တေရေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

၆၇။ ဣဒါနိ၊ ရူပီ ပုဂ္ဂလော ဥပစိန္တော၊ အရူပိ သတ္တော ဇာတောဟု ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီ သည်။ ကာယေ ကာယာနုပဿိတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာရာပါဠိရပ်၌။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ အညော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ပုဂ္ဂလော၊

၁။ ကာမိတိ ဝုတ္တေ။ ပေ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ပါဠိတော်၌ “ကာမဓာတုယာ- ကာမိ ပုဂ္ဂလောတိ”ဟု ဒုတိယ မေးရာဝယ် ကာမဓာတ်ဟူသော ကာမဘုံ၌ ကာမ ရှိသူ မဟုတ်သော ဝိတရာဂ ရဟန္တာများလည်း ထင်ရှားရှိသည့်အတွက် ကာမိ နာမည်က ဧကန္တ မဟုတ်သောကြောင့်၎င်း၊ ကာမိကို နာမည်ပညတ်အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ် သော ပါဠိတော်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၂။ ဒွိသုပိ နယေသု။ ။ပါဠိတော်ဝယ် “သတ္တာ” ဟူသော ပြဿနာသည် “ရူပိနော သတ္တာ၊ ကာမိနော သတ္တာ”ဟု ၂-နည်းပါ၏။ ထို ၂-နည်းကို “ဒွိသုပိ နယေသု သတ္တောတိ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

သည်။ အညော၊ ကိုယ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ ။ ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ လဒ္ဓိ၊ ကို။ (ကာယနှင့် ပုဂ္ဂလသည် တမျိုးတခြားစီ
 ဖြစ်၏ ဟူသော ထိုအယူကို။) ဘိန္နိတုံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ ကာယောတိ ဝါ
 သရီရန္တိ ဝါတိ အာဒိ။ အစရှိသော ပုစ္ဆာသည်။ သကဝါဒိပုစ္ဆာ၊ သကဝါဒီ၏
 ပုစ္ဆာသည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ပုစ္ဆာ၌။ ကာယံ အပ္ပိယံ ကရိတွာတိ၊
 ဟူသောပါဌ်၏။ (အတ္ထော ၌ စပ်။) ကာယံ၊ ကိုယ်သို့။ အပ္ပေတဗ္ဗံ၊ သရီရ
 သည် ကပ်ရောက်အပ်သည်ကို။ အလ္လိယာပေတဗ္ဗံ၊ သရီရကို ငြိကပ် စေထိုက်
 သည်ကို။ [အာပဗ္ဗ လိဓာတ်+ကာပေပစ္စည်း။ ဤကို ဣယျံ၊ လဒ္ဓေဘော်လာ၊
 အာကို ရသပြု။] ဧကီဘာဝံ၊ ကာယနှင့် သရီရတို့ တခုတည်း၏ အဖြစ်သို့။
 ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ကပ်ဆောင်ထိုက်သည်ကို။ အဝိဘဇိတဗ္ဗံ၊ မခွဲခြား မဝေဘန်ထိုက်
 သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေး၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သေသေတိ? ကား။ သော၊ ဤ ကာယသည်။ သောယေဝ၊ ထို သရီရ
 ပင်လော။ သေ သေတိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ ပါဠိတော်ပါဌ်သည်။
 (အတ္ထိ)။ သော၊ ဤ ကာယသည်။ သောယေဝ၊ ဤ သရီရပင်လော။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧကေသေတိ၊ ကား။ ဧကေသော၊ တူသော အနက်ရှိသလော။
 သမေ သမတာဂေ တဇ္ဇာတေတိ၊ ကား။ သမော၊ တူသလော။ သမတာဂေါ၊
 တူသော အဖို့ရှိသလော။ တဇ္ဇာတိကော၊ ထို ကာယသည် သရီရ သဘော
 ရှိသလော။ ဝါ၊ ထို သရီရသည် ကာယ သဘောရှိသလော။ ဧတ္ထ၊ ဤ

၁။ ယသ္မာ သော။ ပေ ။ဣစ္ဆတိ။ ။ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ”၌ “ကာယေ”
 အရသည် ရှုအပ်ရာ ခန္ဓာကိုယ်ရ၍၊ “ကာယာနုပဿီ”အရကား ရှုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ ထို့ကြောင့် “အညော ကာယော၊ အညော ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးရာ၌ ပရဝါဒီက
 ကာယနှင့် ပုဂ္ဂလကို တခြားစီဟု အလိုရှိသောကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

၂။ ကာယံ အပ္ပိယံ ကရိတွာ။ ။ အပ္ပိယံ ၌ ရောက်ခြင်း အနက်ဟော
 အပ္ပဓာတ်၊ ကျပစ္စည်း တူအာဂုံ၊ အပ္ပေတဗ္ဗောတိ အပ္ပိယော၊ သရီရသည် ကပ်ရောက်
 ထိုက်သော ကာယ။ “ကာယံ အပ္ပိယံ ကရိတွာ၊ ကာယသို့ သရီရသည် ကပ်ရောက်
 ထိုက်သည်ကိုပြု၍”ဟု ရာ၌ “ကာယနှင့် သရီရကို မကွဲမပြားတသားတည်းပြု၍”ဟု
 ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် အပ္ပေတဗ္ဗံကို “အလ္လိယာပေတဗ္ဗံ”ဟု၎င်း၊ အလ္လိယာပေတဗ္ဗံကို
 “ဧကီဘာဝံ ဥပနေတဗ္ဗံ”ဟု၎င်း ဖွင့်၍ အဝိဘဇိတဗ္ဗံ (ကာယနှင့် သရီရကို မခွဲမခြား
 ထိုက်သည်ကိုဟု အဓိပ္ပာယ်တူ ဖွင့်သည်။

၃။ သေသေ။ ။ “ကာယောတိ ဝါ သရီရန္တိ ဝါ။ ပေ။ သေသေ”ဟု ပါဠိ
 တော် ရှိသောကြောင့် သော-ဖြင့် ကာယကို စွဲလျှင် သော-ဖြင့် သရီရကို စွဲပါ။
 ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ကာယောဝ သော”ဟု ဆိုသည်။ [သေသေ စသည်တို့ကား
 သိ-ကို ဧ-ပြုထားသော ပုဒ်များတည်း။

သေသေ အစရှိသောပါဠိ၌။ ဝစနမတ္တေယေဝ၊ သဒ္ဓါမျှသာ။ ဘေဒေါ၊ အထူးသည်။ (ဟောတိ)။ အတ္ထတော ပန၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်ကား။ ကာယောဝ၊ ကာယသည်ပင်။ သော၊ ဤ သရီရ ပင်လော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒီ၊ သည်။) ပုတ္တတိ၊ မေး၏။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ နာနတ္ထံ၊ ကာယနှင့် သရီရ၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ ဇီဝေါတိ ဝါတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာယပိ၊ ၌လည်း။ သေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

ပန၊ ကား။ အညော ကာယောတိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ကာယာနုပဿနာယ၊ ကာယာနုပဿနာ ဒေသနာတော်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာကြောင့်။ ဧဝံ လဒ္ဓိကတ္တာ၊ ဤသို့ ကာယတခြား ပုဂ္ဂလတခြားဟု အယူရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ပန၊ ကား။ အညံ ဇီဝန္တိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ အာဟစ္စ၊ ဌာန ကရိုဏ်းတို့ကို ထိခိုက်၍။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော် မူအပ်သော။ သတ္တံ၊ ပါဠိတော်သတ်ကို။ ပဋိက္ခိပိတံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။)

၁။ ကာယာနုပဿနာယ ဧဝံ လဒ္ဓိကတ္တာ။ ။ “ကာယာနုပဿနာ ဒေသနာ-ယ” ဟု၎င်း၊ “ကာယာနုပဿနာယ ဧဝံ”ဟု၎င်း အနုဋီကာ၌ ၂-နည်း ဖွင့်၏။ ဆိုလိုရင်းကား ကာယာနုပဿနာ ဒေသနာတော်ကြောင့် “အညော ကာယော၊ အညော ပုဂ္ဂလော”ဟု အယူရှိသည်ဟုလို၊ မှန်၏-ထို ဒေသနာတော်၌ “ကာယေ ကာယာနုပဿိ”ဟု ဟောတော်မူရကား “ကာယေ” အရ ကာယသည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြား၊ အနုပဿိ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကာယမှ တမျိုးတခြားဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ (တနည်း) ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာကြောင့်လည်း ဤသို့ ကာယတခြား၊ ပုဂ္ဂလတခြားဟု အယူရှိသည်။

၂။ အာဟစ္စ ဘာသိတံ သုတ္တံ။ ။ “အညော ကာယော၊ အညော ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးတုန်းက “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံခဲ့သော်လည်း အညံ ဇီဝံ၊ အညံ သရီရံ”ဟု မေးရာ၌မူ သီလက္ခန္ဓ ၀ဂ္ဂ မဟာလိသုတ် စသည်၌ “အညံ ဇီဝံ၊ အညံ သရီရံ”ဟု ငါဘုရား ဖြေတော်မမူ”ဟု ပါဠိတော်ရှိရကား “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံလျှင် ထိုပါဠိတော်ကို ပယ်ရာ ရောက်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ဆိုသည်။

အနုဋီကာ။ ။ အာဟတ္တ ဘာသိတန္တိ ဌာနကရဏာနိ အာဟန္တာ (ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၍) ကထိတံ၊ ဘဂဝတာ သာမံ ဒေသိတန္တိ အတ္ထော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒအဖွင့်၊ ဋီကာကျော်၌ကား “အာဟတ္တ”ကို ဝိသေသေတွာ ဟု ဖွင့်၍ ဤ၌ ပြုအပ်သော အနက်ကို ကေစိဝါဒဟု ဆိုသည်။ [ဋီကာကျော် အဖွင့်သည် ထိုနေရာ၌ သင့်၏။ ဤနေရာ၌ကား ဤအနုဋီကာ အဖွင့်သာ သင့်ပါသည်။]

အဝဇာနာတိ၊ ဧ။ တတော၊ ထို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူသော စကားမှ။ ပရံ၊ ဌ။ ဝါ၊ နောက်ဖြစ်သော။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ- အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

၆၈။ ပန၊ ကား။ ပရဝါဒီပက္ခေ၊ ဌ။ အညော ကာယော အညော ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ဌပနီယ- ပညတ္တာ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သော ပြဿနာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဧ။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ဆလဝသေန၊ ဆလဝါဒ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိကမ္ပံ၊ တဖန် ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုကို။ ကရောတိ၊ ဧ။ တမ္ပိ၊ ထို ပဋိကမ္ပသည်လည်း။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပညတ္တာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၁-ဂတိအနုယောဂအဖွင့်

၆၉-၇၂။ ဣဒါနိ၊ ပညတ္တာနုယောဂကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဂတိပရိဝတ္တန မုခေန၊ ဂတိ၏ ပြောင်းလဲမှုကို အဦးပြသဖြင့်။ စုတိ ပဋိသန္ဓေ- အနုယောဂေါ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို မေးစိစစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ [ဤ အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ဂတိယာ၊ ပြောင်းလဲသော ဂတိအားဖြင့်။ အနုယောဂေါ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ဂတိအနုယောဂေါ၊ ခြင်း”ဟု ဝစနတ္ထ ပြုပါ။] တတ္ထ၊ ထို ဂတိ အနုယောဂ၌။ (အတ္ထော ဝေဝေဒိတဗ္ဗော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဝါဒီ၊ သည်။ (ဝေါဟရတိ၌စပ်။) သ သတ္တကုတ္တုပရမံ သန္ဓာဝိဘာန ပုဂ္ဂလောတိ အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊ ထို့ကို။ နိဿာယ၊ အားကိုးတခု မှီငြမ်းပြု၍။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝေါဟရတိ၊ ပြောဆို၏။ [သ(သော) ပုဂ္ဂလော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တကုတ္တုပရမံ၊ ခုနစ်ကြိမ် အလွန်အတိုင်း အရှည် ရှိအောင်။ သန္ဓာဝိဘာန၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားပြီး၍။ “ဒုက္ခဿန္တ- ကရော ဟောတိ”၌စပ်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ တ- လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဘိန္နိတုံ၊ ဌာ၊ သန္ဓာဝတိတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ဧ၊ ပုစ္ဆာတည်း။ တတ္ထ၊ ထို ပုစ္ဆာ၌။ သန္ဓာဝတိတိ၊ ကား။ သံသရတိ၊ ဆက်၍သွားသလော။ ဝါ၊ ကျင်လည်သလော။ ဂမနာဂမနံ၊ သွားခြင်းလာခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြုသလော။ (“ဣတိ အတ္ထော”ဟု ရှိသင့်၏။) အတ္ထနော၊ ဧ။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ဧ၊ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ သော ပုဂ္ဂလောတိ အာဒိယော၊ အစရှိကုန်သော။ အနုယောဂါပိ၊ ထို့သည်လည်း။ သကဝါဒိဿ၊ ဧ။ (အနုယောဂါဟောန္တိ)။

ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသော ပုဂ္ဂလော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သောတိ၊ သော ဟူသောပုဒ်၏။ သော ယေဝ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ (သန္ဓာဝတိ၊ လော၊ ဌှိ စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [သဗ္ဗပဒ် သာဝဓာရဏံ နှင့်အညီ သောကို ဝေ ထည့်၍ “သောယေဝ” ဟု ဖွင့်သည်။]

ပန၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) အနုယုတ္တော၊ စစ်ဆေး မေးမြန်းအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ သဿတဒိဋ္ဌိဘယေန၊ သဿတဒိဋ္ဌိ မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ အညောတိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ ဘယေန၊ ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပတိ)။ သော စ အညော စာတိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ကေစ္စသဿတဒိဋ္ဌိဘယေန၊ ကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပတိ)။ နေဝ သော န အညောတိ၊ အစ ရှိသည် ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ အမရာဝိက္ခေပ ဒိဋ္ဌိဘယေန၊ အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပတိ)။ ပန၊ တဖန်။ စတ္တာရောပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ တို့ကို။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ (ကတွာ)။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ (ပဋိက္ခိပိတွာ အာဟ တို့ ဌှိ စပ်။) စတုန္နမ္ပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့မှ။ ဘယေန၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ၍။ ပန၊ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ (လဒ္ဓိ ဌှိ စပ်။) ယာနိ သုတ္တာနိ၊ တို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီ။ တာနိ (သုတ္တာနိ)၊ တို့ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန ယိ ပုဂ္ဂလော သန္ဓာဝတိတိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ [“ဒဿေန္တော။ ပေ။ အာဟ”ကို ဂိုဏ်း၌ အပြစ် ပြထားသည်။]

၇၆-၇၇။ ပန၊ တဖန်။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ (နိယာမေတွာ-ပုဋ္ဌော ဌှိ စပ်။) ယွာယံ (ယော၊ အယ်) ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တဝ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အားဖြင့်။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သော (ပုဂ္ဂလော)၊ သည်။ အသ္မိံ လောကေ စ၊ ဤ လောက၌၎င်း။ ပရသ္မိံ (လောကေ) စ၊ တမလွန်လောက၌၎င်း။ ဧကောယေဝ၊ တယောက်တည်းသာ။ (ဟောတိ)ကို၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်န၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ သွေဝါတိ၊ သွေဝဟူ၍။ နိယာမေတွာ၊ ဝေ သဒ္ဓါဖြင့် မြဲစေ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) သဿတဘယာ၊

၁။ သွေဝါတိ နိယာမေတွာ။ ။(ပါဠိတော်ဝယ် ပုဒ်ရေ ၇၆-၇၇) အာမန္တာဟု ဝန်ခံပြီးသောအခါ “သွေဝ”ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ခိုင်မြဲစေ၍ “သွေဝ ပုဂ္ဂလော-သန္ဓာဝတိ” ပေ။ ကုမံ လောကံ”ဟု မေးသောအခါ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်၏။ [ဤ ပဋိက္ခိပိတွာကို ပဋိဇာနာတိ ဌှိ စပ်။] (ဆဋ္ဌမူ၌ နိယာမေတွာဟု ရှိသည်။)

သဿတ ဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်ပြီး၍။ (ပဋိဇာနာတိ-
 ခွံစပ်။) ပုန၊ တဖန်။ ဒဋ္ဌံ၊ ခိုင်မြဲသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တထေဝ၊ ထိုရှေး
 အတိုင်းပင်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ (ပဋိဇာနာတိ ခွံ စပ်။)
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောပုဂ္ဂလောဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ပင်တည်း။ အညော၊ တမျိုး
 တခြားသော။ ဘာဝေါ၊ အနက်သဘောသည်။ န၊ မဟုတ်။ သော တတော-
 စုတော ဣရူပ ပန္နောတိ အာဒိ သုတ္တမ္ပိ၊ အစရှိသောသုတ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊
 တသွား၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၍။ သွေဝ မနုဿောတိ၊ အစရှိသည် ဟူ၍။
 ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ မနုဿထေဝ၊ လူ၏ပင်။ ဒေဝတ္တာ-
 ဘာဝတော၊ နတ်အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတံ၊ ၍။

၇၀။ ပုန၊ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ အဟံ၊ ငါ ဘုရား
 သည်။ တေန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ သုနေတ္ထော နာမ၊ မည်သော။ သတ္တာ၊
 ဆရာသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်တော်မူခဲ့ပြီ။ ဣတိအာဒိသုတ္တဝသေန၊ ဤသို့
 အစရှိသော သုတ်၏အစမ်းဖြင့်။ [သတ္တကင်္ဂတ္တရ၊ မဟာဝဂ် သတ္တသုရိယသုတ်။]
 ပဋိဇာနာတိ၊ ၍။ အထ၊ ဝန်ခံပြီးရာ ထိုအခါမှ နောက်၌။ အထ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။
 (ဝစနံ ခွံ စပ်။) သကဝါဒီ၊ သည်။ ဒေဝ မနုဿပပတ္တိနံ၊ နတ်အဖြစ် ဟူသော
 ဥပပတ္တိ၊ လူအဖြစ်ဟူသော ဥပပတ္တိတို့၏။ နာနတ္တတော၊ ထူးကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစနံ၊ စကားကို။ မိစ္ဆာတိ၊ မှားယွင်း၏ဟူ၍။ ပကာသေန္တော၊
 ထင်ရှားပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနုဿောဟုတွတ်၊ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊

၁။ ပုန ဒဋ္ဌံ ကတွာ ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ထိုသို့ ပယ်ပြီးသောအခါ
 (ပုဒ်ရေ ၇၇-၌) “သွေဝ ပုဂ္ဂလော ။ ပေ ။ ဣမံ လောကံ”ဟု ရှေးအာပိုင်ပင်ထပ်မံ
 ၍မေး၏။ ဤသို့ နောက်တခါ ထပ်၍ မေးသောကြောင့် “ပုန ဒဋ္ဌံ ကတွာ”ဟု ဆို
 သည်။ ထိုသို့ မေးသောအခါ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

၂။ ယသ္မာ သော ပုဂ္ဂလောဝ ။ ပေ ။ အတ္ထိ။ ။ထိုသို့ ဝန်ခံရာ၌ ပရဝါဒီ
 တက်က အကြောင်းပြချက်မှာ-တဘဝမှ တဘဝသို့ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 တမျိုးတည်းပင်ဖြစ်၏။ န အညော ဘာဝေါ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားသော သဘာဝ
 တမျိုးမဟုတ်။ ထို့ပြင်-“သော တတော စုတော ဣရူပပန္နော”ဟူသော ပါဠိတော်
 လည်းရှိ၏။ ထိုသို့သော ယုတ္တိ၊ သာဓက ၂-ဌာနကို ထောက်၍ အာမန္တာဟု ပရဝါဒီ
 ဝန်ခံသည်။

၃။ ပုန ပုဋ္ဌော ။ ပေ ။ မနုဿော ဟူတွာ။ ။(ပုဒ်ရေ ၇၇-တုန်းက)
 မေးအပ်ပြီးသော “သွေဝ မနုဿော၊ သော ဒေဝေါ”ဟူသော ထို ပြဿနာကိုပင်
 (၇၀)၌ ထပ်၍ သကဝါဒီ မေးသောကြောင့် “ပုန ပုဋ္ဌော”ဟု ဆို၏။ ပရဝါဒီ
 က “အာမန္တာ”ဝန်ခံသောအခါ-ဒေဝ အဖြစ်နှင့် မနုဿ အဖြစ်က မတူသောကြောင့်
 ပရဝါဒီ၏စကား၌ “အမှား”ပြုလို၍ “မနုဿော ဟူတွာ ဒေဝေါ ဟောတိ”မည်
 ဖြင့် နှိပ်ပြီးလျှင် မိစ္ဆာဟု အပြစ်ပြသည်။

ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုမနုဿော ဟုတွာ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဟေဝံ မရဏံ-
န ဟေဟိတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဧဝံ သန္တေ၊ လသော။ မရဏံ၊ သေခြင်း
သည်။ န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣတော၊ ဤ မိစ္ဆာ
ဟု ပြုပြီးရာ အခါမှ။ ပရံ၊ ၌။ ယက္ခော ပေတောတိ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။
အတ္တဘာဝ နာနတ္ထဝသေန၊ အတ္တဘော၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်နှင့် စပ်သဖြင့်။
အနုယောဂ နာနတ္ထံ၊ မေးစိစစ်ခြင်း၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈၁။ ခတ္တိယောတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ကို။ ဇာတိဝသေန-
စေဝ၊ အမျိုးဇာတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂဝေကလ္လာဒိဝသေန စ၊ အင်္ဂါကြီး
ငယ်တို့၏ ချိုကဲ့ကုန်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ (သကဝါ-
ဒိနာ၊ သည်။ (တနည်း)အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ သည်။)
ပုတ္တာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။

၈၇-၈၈။ ပုန၊ တဖန်။ န ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ သွေဝ ပုဂ္ဂလော သန္တာဝတိ
အစရှိသည် ဟူ၍။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော)။
ဣဋ္ဌကဿ၊ ဤ ဘဝ၌ ကည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ
ဇနခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရလောကဿ၊ တမလွန် လောကသို့။ ဂမနာ-
ဘာဝတော၊ သွားနိုင်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ။

၁။ တတ္ထ ။ ပေ ။ န ဘဝိဿတိတိ အတ္ထော ။ ။ပုဂ္ဂိုလ် တယောက် တည်း
သည်ပင် လွှတ်လိုက် နတ်ဖြစ်လိုက်အားဖြင့် ရုပ်ပြောင်း ရုပ်လွှဲဖြစ်လျှင် သေခြင်းပင်
ရှိတော့မည်မဟုတ်-ဟူလို။

၂။ ခတ္တိယောတိ အာဒိနိ ။ ပေ ။ ပုတ္တာနိ။ ။၈၁-၌ “အတ္တိ-
ကောစိ ခတ္တိယော ဟုတွာ” မှ စ၍ ၈၅-၌ “အတ္တိ ကောစိ သုဒ္ဓေါ” စသည် တိုင်
အောင်ရည်ရွယ်၍ “ဇာတိဝသေန စေဝ” ဟု၎င်း၊ ၈၆-၌ “ဟတ္ထစိန္တော ဟတ္ထစိန္တောဝ
ဟောတိ” မှစ၍ “မဟိသောဝ ဟောတိ” တိုင်အောင် ရည်ရွယ်၍ “အင်္ဂဝေကလ္လာ-
ဒိဝသေနစ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ဝေကလ္လာဒိ၌ အာဒိဖြင့် “ကုဋ္ဌိယော ဂဏ္ဍိယော”
စသော အနာရောဂါရှိခြင်းကို၎င်း၊ “ဩဋ္ဌော ဂေါဇော” စသော တိရစ္ဆာန်ဂတိ
ကို၎င်း ယူပါ။

၃။ ပုန န ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ ။ ပေ ။ ပဋိညာ။ ။၈၆-တုန်းက “သွေဝ ပုဂ္ဂလော-
သန္တာဝတိ” စသော ပြဿနာကိုပင် ပရဝါဒိက “န ဝတ္ထဗ္ဗံ” ဟု တည်၍ မေးသော
ကြောင့် “ပုန-နောက်ထပ်” ဟု ဆိုသည်။ ပရဝါဒိက “ထို ပုဂ္ဂိုလ် တယောက်တည်း
သည်ပင် ဤ လောကမှ နောက်လောကသို့၎င်း၊ နောက်လောကမှ ဤ လောကသို့၎င်း
ပြေးသွား၏ဟု မဆိုထိုက်ပါသလော” ဟု မေးရာ၌ “ဤ လောက၌ တည်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်
သည် ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့် နောက်လောကသို့ မသွားနိုင်သောကြောင့် “အာမန္တာ”
ဟု သကဝါဒိ ဝန်ခံသည်။

၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ပုန။ သောတာပန္နဿ^၁၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။
ဘဝန္တရေပိ၊ ဘဝတပါး၌လည်း။ သောတာပန္နဘာဝါဝိဇယနတော၊ သော
တာပန်၏ အဖြစ်ကို မစွန့်ခြင်းကြောင့်။ ခုတိယပုဂ္ဂိုလ်၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်
ဝန်ခံခြင်းသည်လည်း။ တဿဝ၊ ထို သကဝါဒီ၏ပင်။ (ပဋိညာ၊ သည်။
ဟောတိ။) ဟဉ္စိတိ အာဒိဝစနံ၊ ဟဉ္စိ သောတာပန္နော ပုဂ္ဂလော အစရှိသော
စကားသည်။ ပရဝါဒီယ၏ စကားတည်း။ ပုန။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။
ဥပပန္နဿ၊ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မနုဿတ္တာဘာဝဒဿနေန၊ လူ၏ အဖြစ်၏
မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ 'သကဝါဒီယ၊ ၏
မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။

၇၉-၉၀။ တတော၊ ထိုသို့ မေးစိစစ်ရာ အခါမှ။ ပရံ၊ ၌။ အနညော
အဝိဂတောတိတ္ထေ၊ ဤ ပါဌ်၌။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) အနညောတိ၊ ကား။
သဗ္ဗာကာရေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကေသဒိသော၊ တထပ်
တည်း တူသည်။ (ဟုတ္တာ သန္ဓာဝတိ-၌ စပ်။) အဝိဂတောတိ၊ ကား။
ဧကေနာပိ၊ တခုလည်း ဖြစ်သော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။
အဝိဂတော၊ မကင်းသည်။ (ဟုတ္တာ သန္ဓာဝတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊
နက်။ န ဟေဝန္တိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူသော စကားကို။ ဒေဝလောကေ၊
၌။ ဥပပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မနုဿဘာဝါဘာဝတော၊ လူအဖြစ်၏
မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူ၍။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။)
အာဟ၊ ပြီ။ ပုန။ ဒဉ္စံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အနုယုတ္တော၊ မေးစိစစ်အပ်သော
ပရဝါဒီသည်။ သွေဝ ပုဂ္ဂလော သန္ဓာဝတိတိ၊ ဟူသော။ လဒ္ဓိယာ၊ မိမိ
အယူအားဖြင့်။ အနုဇာနာတိ၊ အာမန္တာ ဟု ခွင့်ပြု၏။

၁။ ပုန သောတာပန္နဿ။ ပေ။ တဿေဝ။ ။ “ထိုပုဂ္ဂိုလ် တယောက်တည်း
သည်ပင် တတဝမှ တတဝသို့ ပြေးသွား၏ဟု မဆိုထိုက်သလော”ဟု မေးရာ၌
“အာမန္တာ၊ အိမ်၊ မဆိုထိုက်”ဟူသော အဖြေကို မကျေနပ်သောကြောင့် “လူ့ဘဝက
သောတာပန်သည် နောက်ဘဝသို့ ရောက်လျှင်လည်း သောတာပန်ပင် ဖြစ်သည်မဟုတ်
လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ “အာမန္တာ”ဟု သကဝါဒီ ဝန်ခံသည်။

၂။ အနညော အဝိဂတော။ ပါဌ်တော်ဝယ် ရွှေပြဿနာမှ “သွေဝ-
ပုဂ္ဂလော”ကို လိုက်စေ၍ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် “အနညော-အခြားသူ မဟုတ်သည်”
ဟူရာ၌ အလုံးစုံအခြင်းအရာအားဖြင့် တထပ်တည်းတူသည်”ဟု ဆိုလို၏။ “အဝိဂတော၊
မကင်းသည်” ဟူရာ၌လည်း “နဂိုရှိနေသောအခြင်းအရာတို့တွင် တစုံတခုသော အခြင်း
အရာအားဖြင့် မကင်း”ဟု ဆိုလိုသည်။

၃။ ပုန ဒဉ္စံ ကတွာ။ ။ ၇၉-၌ မေးအပ်ပြီးသော ခုတိယပြဿနာကိုပင်
ထပ်၍ မေးသောကြောင့် “ပုန ဒဉ္စံ ကတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ထပ်၍ မေး
သောအခါ “သွေဝ ပုဂ္ဂလော သန္ဓာဝတိ”ဟူသော သူ့အယူနှင့် လျော်သည်ကို စဉ်း
စားမိ၍ ၇၉-၌ ပယ်အပ်ပြီးကိုပင် “အာမန္တာ”ဟု ခွင့်ပြု ပြန်သည်။

ဟတ္ထစ္ဆိန္နောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ ခွံ လမ်း၍) အာကာရာဝိဂမနဒဿနေန၊ အခြင်းအရာနှင့် မကင်းခြင်းကို ပြခြင်းအား ဖြင့်။ အဝိဂတော၊ မကင်းသည်။ (ဟုတွာ)။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ လဒ္ဓိဘိန္နနတ္ထံ၊ အယူကို ဖျက်ဆီးခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဟတ္ထစ္ဆိန္နော အစရှိသော သကဝါဒီ၏ စကားရပ်၌။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဂ္ဂဋ္ဌကာ၊ ခြေမ လက်မ တို့သည်။ ဆိန္နာ၊ ပြတ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အဋ္ဌစ္ဆိန္နော၊ မည်၏။ ယဿ၊ ၏။ မဟာနာရူ၊ အကြောကြီး တို့သည်။ ဆိန္နာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ကဏ္ဍရစ္ဆိန္နော၊ မည်၏။

၉၁။ သရူပေါတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့တွင်။ ပဌမေ၊ ပဌမ ဖြစ်သော။ ပဉ္စေ၊ ၌။ ဣမိနာ ရူပကာယေန၊ ဤ ရူပကာယနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဂမနံ၊ တဘဝသို့ မသွားခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဟု ပယ်၏။ ဒုတိယေ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ (ပဉ္စေ၊ ၌။ အန္တရာ-ဘဝပုဂ္ဂလံ၊ အန္တရာ ဘဝပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါ၊ အကြားဘဝ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို အန္တရာဘဝ

၁။ အာကာရာဝိဂမနဒဿနေန။ ။ “အာမန္တာ” ဟု ခွင့်မြို့ ပြီးသောအခါ “ဟတ္ထစ္ဆိန္နော ဟတ္ထစ္ဆိန္နောဝ ဟောတိ ရှေးဘဝ၌ ဟတ္ထစ္ဆိန္န ဖြစ်သူသည် နောက်ဘဝ သို့ ဟတ္ထစ္ဆိန္န အဖြစ်ဖြင့်ပင် ပြေးသွားသလော” စသည်ဖြင့် မေးခြင်းသည် “အဝိဂတော သန္ဓာဝတိ” ဟူသော သူ့အယူကို ဖျက်ခြင်းအကျိုးငှါ မေးခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ မေးသော အခါ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ရှားသောကြောင့် သူ့အယူပျက်လေသည်။ စာအုပ် တို့၌ “အာကာရာဝိဂမနဒဿနေန” ဟု ရှိသော်လည်း “အာကာရာဝိဂမန (အာကာရ+ အဝိဂမန) (ဟတ္ထစ္ဆိန္နဖြစ်သူ၏ လက်ပြတ်နေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာမကင်းပဲ နောက် ဘဝ၌ ဟတ္ထစ္ဆိန္န အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပုံကို) ဒဿနေန” ဟု ရှိမှ အဓိပ္ပါယ် မှန်သည်။

၂။ သရူပေါတိ အာဒိသု။ ။ “သရူပေါ” ကို ဣမိနာ ရူပကာယေန သဒ္ဓိံ ဟု ဖွင့်သည်။ သွေ ပုဂ္ဂလောကို လိုက်စေ၍ “ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ဤရူပကာယနှင့်တကွ (ဤရူပကာယ အတိုင်း) တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားသလော” ဟု ပဌမ မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်။

၃။ ဒုတိယေ ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ ထိုပြဿနာကိုပင် ဒုတိယထပ်၍ မေးရာ ၌ကား ဝနံခံ၏။ ဘုကြောင့်နည်း ပရဝါဒီသည် ဤ ဘဝနှင့် နောက်ဘဝ၏အကြား၌ “ကြားဘဝ တမျိုး ရှိသေး၏” ဟု အယူ ရှိနေသောကြောင့်တည်း။ ဆက်ဦးအံ့- “အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည် သေပြီးနောက် အမိလောင်း၏ သန္ဓေယူနိုင်လောက်ရာ ကာလကို စောင့်ဆိုင်း၍ ကြားဘဝ၌ နေရသေး၏။ အမိက သန္ဓေယူနိုင်လောက်အောင် အကြောင်းစုံသောအခါ ထို ကြားဘဝ၌ ဖြစ်သော ရုပ်အတိုင်းပင် အမိဝမ်းထဲသို့ ဝင် ရောက်၏။ ဝင်ရောက်ပြီးမှ ထို မျပ်ပျက်သည်” ဟု အယူရှိသတဲ့။

ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လန္ဓိယာ၊ အားဖြင့်။ သရူပေါ၊ မိမိ၏ရုပ်နှင့်တကွသာလျှင်။ ဝါ၊ မိမိရူပကာယအတိုင်းသာလျှင်။ (ဟုတ္တာ)။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ မာတုကုစ္ဆိံ၊ အမိဝမ်းသို့။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ အထ၊ အမိဝမ်းသို့ ဝင်ပြီးရာ ထို အခါ၌။ အဿ၊ ထို အန္တရာဘဝပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ ရူပံ၊ ထို ဘဝဟောင်းက ပါလာသော ရုပ်သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ တံ ဇီဝန္တိ၊ ဟူသောပါ၌ဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ရူပသင်္ခါတေန၊ ရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ယေန သရီရေန၊ အကြင်ကိုယ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဂစ္ဆတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ သွား၏။ ကိံ၊ အသို့နည်း။ အဿ၊ ထို အန္တရာဘဝပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဒေဝ၊ ထို ရုပ်ဟူသော ကိုယ်သည်ပင်။ ဇီဝံ၊ ဇီဝ်လော။ တံ၊ ထိုဇီဝသည်။ သရီရံ၊ သရီရလော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒီ၊ သည်။) ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ဣမ၊ ဤဘဝ၌။ သရီရနိက္ခေပ၊ ရုပ်ဟူသော ကိုယ်ကို ပစ်ချရခြင်းကြောင့်၎င်း။ သုတ္တဝိရောဓာ၊ သုတ်ပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပဋိကိပ္ပတိ၊ ။

သဝေဒနောတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အသညပပတ္တိံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။)

၁။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ။ ။ “ယေန ရူပသင်္ခါတေန သရီရေန”ဟု သရီရအတွက် အနိယမ ထည့်၍ ဆိုသောကြောင့် တံ ဇီဝံ၌ တံ ဖြင့် ထို ရုပ်ခန္ဓာ ဟူသော သရီရကို စွဲရသည်။ ထို ရုပ်ခန္ဓာဟူသော သရီရသည် ဇီဝ (အသက်ကောင်)လော။ “ထို ဇီဝ (အသက်ကောင်) သည် သရီရ လော”ဟု သကဝါဒီ မေးသည်။ [“ရူပသင်္ခါတေန”ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် သတ္တ-အတ္တဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော သရီရကို တားမြစ်သည်။]

၂။ သရီရ နိက္ခေပ၊ သုတ္တဝိရောဓာ။ ။ “ရုပ်ခန္ဓာဟူသော သရီရသည် ဇီဝလော”ဟု မေးသောအခါဇီဝသည် သဿတ(မြဲ)၏။ ရုပ်ခန္ဓာ ဟူသော သရီရကား ဤ ဘဝ၌ ပစ်ချခဲ့ရ၍ မမြဲ။ ထို့ကြောင့်၎င်း၊ “တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ အဗျာကတဓမ္မတံ မယာ”ဟူသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်၎င်း ပယ်သည်။

၃။ သဝေဒနောတိ အာဒိသု။ ။ ပါဠိတော်၌ “သွေဝ ပုဂ္ဂလော”ကို လိုက်စေ၍ “သရူပေါ”နေရာဝယ် “သဝေဒနော သန္ဓာဝတိ အသ္မာလောကာ”စသည်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုသို့ မေးရာဝယ် “အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “န ဟေဝဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်၏။ ထိုသို့ ပယ်ပြီးနောက် “သွေဝ ပုဂ္ဂလော သဝေဒနော-သန္ဓာဝတိ”ဟု ထပ်၍ မေးသောအခါ အသညသတ်ဘုံမှ တပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “အာမန္တာ”ဝန်ခံသည်။ ထို့နောက် တံ၊ ထိုဝေဒနာနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ ဇီဝံ၊ လော။ တံ၊ ထိုဇီဝသည်။ သရီရံ၊ လော”ဟု မေးသောအခါ သုတ္တဝိရောဓာဖြစ်သောကြောင့် ပယ်သည်။ ဤသို့ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို အပြည့်အစုံ မေး၍ အပြည့်အစုံ ဖြေသည်။ ပါဠိတော်၌ကား ပေယျာလ ခြုံပထားသည်။

ဆိုအပ်သော။ ယံ၊ သရီရံ၊ ကိံ။ ပဟာယ၊ ရှိ။ အဝေဒနော၊ ဝေဒနာ မရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သန္ဓာဝတိ၊ ၏။ အဝိညာဏော၊ ဝိညာဉ်မရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သန္ဓာဝတိ၊ ၏။ ကိံ၊ နည်း။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ တံ သရီရံ၊ ထိုဝေဒနာ အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော သရီရသည်။ အညံ၊ ဇီဝမှ တမျိုးတခြားလော။ ဇီဝံ၊ သည်။ အညံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော သရီရမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ၊ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ သည်။ သုတ္တဝိရောဓော၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ [ပါဠိတော်နှင့် တိုက်၍ ကြည့်ပါ။ အဓိပ္ပါယ် မခက်တော့။]

၉၃။ ရူပံ သန္ဓာဝတိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ ယေ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ (ပရဝါဒီ)။ ပညပေတိ၊ ပညတ်၏။ ကိံ၊ နည်း။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ တသ္မိံ၊ ပုဂ္ဂလေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သန္ဓာဝန္ဓေ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားလသော်။ တမ္ပိ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားသလော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော နီဝရဏရှိကုန်သော။ တဏှာ သံယောဇနာနံ၊ တဏှာဟူသော သံယောဇနာရှိကုန်သော။ သန္ဓာဝတံ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားကြကုန်သော။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ကြကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ (ပုဗ္ဗကောဋိ၊ ရွှေအစွန်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။) ဣတိ၊ သို့။ သတ္တဿေဝ၊ သတ္တဝါ၏သာလျှင်။ သန္ဓာဝန ဝစနတော၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားခြင်းကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ပုန၊ ပုဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိဓမ္မေ၊ ရုပ်အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြည့်၍။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သန္ဓာဝန္ဓေ၊ လသော်။ တေန ရူပေနပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ သန္ဓာဝိတမ္ပံ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားထိုက်၏။ ဣတိ သညာယ၊ ဤသို့သော အမှတ်ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဝေဒနာဒိသုပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ ပင်တည်း။

၁။ ရူပံ သန္ဓာဝတိ။ ။သကဝါဒီက “ရုပ်သည် ပြေးသွား သလော”ဟု မေးရာ၌ ပရဝါဒီသည် “အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ သန္ဓာဝတံ”စသော ပါဠိတော်ဝယ် “ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါသည် ပြေးသွား၏”ဟူသော စကားတော်ကို ထောက်၍ “ရုပ်သည် ပြေးသွား၏”ဟု မဆိုထိုက်ဟု ပယ်ပြီးလျှင် ထပ်၍ မေးသောအခါ ရုပ်စသည်ကို ကြည့်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သီးခြားမရှိသောကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

၉၄။ ရူပံ န သန္ဓာဝတီတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ယံသွာ၊
 ကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ ရူပံ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။
 န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စ၊ ထိုသို့ပင် ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါသော်လည်း။
 သွေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ သန္ဓာဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တံ၊ အသင်
 ပရဝါဒီသည်။) ဝဒေသိ၊ ဆို၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ အသင် ပရဝါဒီကို။
 ပုစ္ဆာမိ၊ ၏။ ကံ၊ နည်း။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ ရူပံ၊ သည်။ န သန္ဓာဝတိ၊
 တဘဝမှ တဘဝသို့ မပြေးသွားသလော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣတရော၊
 သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ။) သန္ဓာဝန္ဓေန၊
 သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပါဒါန-
 ဘူတေန၊ စွမ့်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရူပေန၊ သည်။ သန္ဓာဝိတုံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊
 တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ သညာယ၊ ဤသို့သောအမှတ်ဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။
 [“ပုဂ္ဂလေ၊ သည်။ သန္ဓာဝန္ဓေ၊ သော်။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပါဒါန-
 ဘူတေန၊ သော။ ရူပေန၊ သည်။ သန္ဓာဝိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်။
 န၊ မဟုတ်။ “ဣတိ သညာယ ပဋိက္ခိပတိ”ဟု ရှေးမူအတိုင်း အနက်ပေးလျှင်
 လည်း အဓိပ္ပါယ်မှန်ရသည်။] ပုန၊ တဖန်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီ
 သည်။ သတ္တာနုညေဝ၊ ထို့၏ သာလျှင်။ သန္ဓာဝန ဝစနတော၊ ကြောင့်။
 ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤ ဂတိအနုယောဂ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီ
 အရင်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဂါထာနံ၊ ဂါထာတို့၏။ အတ္ထော၊
 အနက်တည်း။ အာယသ္မတော၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ၏။ မတေန၊ အလိုအားဖြင့်။

၁။ ရူပံ န သန္ဓာဝတိ။ ။ ဤ ပြဿနာသည် သကဝါဒီ၏ ပြဿနာပင်တည်း။
 “ရုပ်သည် မပြေးသွားသလော”ဟု မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မပြေးသွားဟု
 မဆိုလို”ဟု ပယ်၏။ ထိုသို့ ပယ်ခြင်းနှင့် လျော်အောင် အဋ္ဌကထာဝယ် “ဣတရော
 ပုဂ္ဂလေန သန္ဓာဝန္ဓေန (ပြေးသွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် = ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အတူ) သက္ကာ
 တဿ ဥပါဒါနဘူတေန ရူပေန သန္ဓာဝိတုံတိ သညာယ ပဋိက္ခိပတိ”ဟု သိတို့၌မူ
 အတိုင်း စာရှိမှ အဓိပ္ပါယ်မှန် ရနိုင်ပါသည်။ “န သက္ကာ”ဟု ရှိသော ပါဌ်မှာ အဖြေ
 နှင့် မလျော်ပါ။ [ပုဂ္ဂလေ သန္ဓာဝန္ဓေန န သက္ကာ ။ ပေ။ သန္ဓာဝိတုံတိ”ဟု ပဋိသေခ
 ၂-ချက်ရှိသော ရှေးမူအတိုင်းလည်း အဓိပ္ပါယ်မှန် ရနိုင်ပါသည်။]

၂။ ပုန ပုဋ္ဌော။ ၁ပ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “ရူပံ န သန္ဓာဝတိ”ဟူသော ပြဿနာ
 ကို နိဂုဏ်စသည် ပြုပြီးနောက် ထပ်၍ မေးသောအခါ “အာမန္တာ၊ အိမ်း ရုပ်သည်
 မပြေးသွားပ”ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုသို့ ဝန်ခံရာ၌ “သတ္တာနံ သန္ဓာဝတိ”ဟူသော ပါဌ်
 တော်ဝယ် “သတ္တဝါတို့ ပြေးသွားကုန်လသော်”ဟူသော စကားတော်ကိုထောက်လေ
 သည်။ “သတ္တဝါ ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြေးသွားကုန်လသော်”ဟု ဟောတော်မူသဖြင့်
 ရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့က မပြေးသွား”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်ဟု ပရဝါဒီ ယူသည်။

ရက္ခံ၊ သစ်ပင်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲမှီ၍။ ဆာယာ၊ အရိပ်သည်။
 (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဣန္ဒနံ၊ ထင်းစသော လောင်စာကို။ ဥပါဒါယ၊
 ၍။ ဝါ၊ ၍။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။)
 ယေခန္ဓေ၊ ထိုကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (ဟောတိ)။
 ဂူပါဒီနံ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏။ သန္ဓာဝန္ဓေ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား
 ခြင်းသည်။ အ သတိ၊ မဖြစ်လသော်။ တေသု ခန္ဓေသု၊ ထိုခန္ဓာတို့သည်။
 ဘိဇ္ဇမာနေသု၊ ပျက်ကုန်လသော်။ တဝ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊
 သည်။ စေ ဘိဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ပျက်အံ့။ ဧဝံသန္ဓေ၊ ဤသို့ ပျက်လသော်။
 ဥစ္ဆေဒါ၊ ဥစ္ဆေဒ မည်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ တေ၊ အသင်
 ပရဝါဒီ၏။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ကတရာ၊ အဘယ်သို့
 သော။ (ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။
 ဝိဝဇ္ဇိတာ၊ ရှောင်ကြဉ်တော် မူအပ်သော။ ယာ အကုသလဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်
 အကုသိုလ် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ၊ သာ၊ ထို အကုသိုလ် ဖြစ်သော
 ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ ကား။ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ သမဏော-
 ဂေါတမောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ပရိယာယဘာသိတာ၊
 ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော။ ယာ၊ အကြင် ဥစ္ဆေဒသည်။
 (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထို ဥစ္ဆေဒကို။ န ဝဒါမ၊ မဆိုလိုပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။

တေသု ခန္ဓေသု၊ တို့သည်။ ဘိဇ္ဇမာနေသု၊ ပျက်ကုန်လသော်။ သော-
 ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတပိ န ဘိဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ မူလည်းမပျက်အံ့။ ဧဝံသန္ဓေ၊
 သော်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည်။ ဝါ၊
 မြဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာရောက်၏။ တတော၊ ထိုသို့ ပုဂ္ဂိုလ်၏ မြဲ
 ခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗာနေန၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်။ သမသမော၊
 အလွန်တူသည်။ ဝါ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဝါ၊ ဖြစ်ရာရောက်၏။ သမ သမောတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲ
 သာလျှင်။ သမော၊ တူသည်။ (အာပဇ္ဇတိ)။ [သဒ္ဓါတူ ၂-ချက်ဖြစ်၍ အတိ-
 သယ အနက်ကို ဖွင့်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ သမေန၊ တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 သမော၊ တူသည်။ (အာပဇ္ဇတိ)။ သမဘာဝေနော၊ တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။
 သမော၊ တူသည်။ (အာပဇ္ဇတိ)။ [သမေန ကို သမဘာဝေနော-ဟု ထပ်ဖွင့်
 သောကြောင့် သမေနင့် ဘာဝပုဓာန ကြံပါ။] နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နုပုဇ္ဇတိ ယထေဝ၊
 မဖြစ်သကဲ့သို့ သာလျှင်၎င်း။ န ဘိဇ္ဇတိ ယထေဝ၊ မပျက်သကဲ့သို့ သာလျှင်၎င်း။
 ဧဝံ၊ တူ။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ သည်လည်း။ တေန၊ ထို နိဗ္ဗာန်
 နှင့်။ သမသမော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာရောက်

၏။) ထုတ်အယံ၊ ကား။ (ဂါထာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထော၊ တည်း။) ဂတိပရိဝတ္တန-
မုခေန၊ ဂတိ၏ ပြောင်းလဲခြင်းကို အဦးပြသဖြင့်။ စုတိ ပဋိသန္ဓာနုယောဂေါ၊
စုတိ ပဋိသန္ဓေကို မေးစိစစ်ခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

အနုယောဂဝတ္ထနာသညံ။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၂-ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂအဖွင့်

၉၅။ ဣဒါနိ၊ ဂတိ အနုယောဂကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။
ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂေါ၊ ဥပါဒါပညတ်ကို မေးစိစစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထို ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ၌။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။
သကဝါဒိဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ပဋိညာ၊ သည်၎င်း။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ သည်
၎င်း။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်းတည်း။ [ပဋိညာ ပဋိက္ခေပေါသည်
သမာဟာရဒ္ဒန်မဟုတ်။ ဒ္ဒန်မဟုတ်လျှင် “ပဋိညာ ပဋိက္ခေပေါ စ” ဟုသော်၎င်း၊
“ပဋိညာ စ ပဋိက္ခေပေါ စ” ဟုသော်၎င်း ရှိသင့်သည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထို ပရဝါဒိသည်။ (ဣစ္ဆတိ-၌ စပ်။)
ရက္ခံ၊ သစ်ပစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ဆာယာယ၊ အရိပ်ကို။ (ပညတ္တိ၊ အပြား
အားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဣန္ဒနံ၊ ထင်း
စသောလောင်စာကို။ ဥပါဒါယ။ အဂ္ဂိဿ၊ မီးကို။ (ပညတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ)
ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။) ရူပါဒီနိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊
ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းကို။ ပညာပနံ၊
အပြားအားဖြင့်- သိစေခြင်းကို။ အဝဗောဓနံ၊ သိစေခြင်းကို။ ဣစ္ဆတိ၊
အလိုရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ ဥပါဒါယာတိ၊ ဟူ၍။ (ရုပ်ကိုစွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်
ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်း ဖြစ်သလောဟူ၍) ပုဠော၊ မေးအပ်သော
ပရဝါဒိသည်။ ပဋိဇာနာတိ။ ၏။ ပုန၊ ရုက္ခုပါဒါနာ၊ သစ်ပင် ဟူသော

၁။ ဥပါဒါပညတ္တာ နုယောဂေါ။ ။ “ရူပံ ဥပါဒါယ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိတိ-
ရုပ်ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂလ ဟူသော နာမည်ပညတ်သည် ဖြစ်သလော” စသည်ဖြင့် ရုပ်စသည်
ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂလ ဟူသော ပညတ်ကို မေးစိစစ်ရာ အခင်းကို “ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ”
ဟု ခေါ်သည်။

၂။ ပညတ္တိ။ ။ ပ+ဉာဓာတ်+ကာရိတ်ကြေဟု သိစေလို၍ “ပညာပနံ” ဟု၎င်း၊
ဉာဓာတ်၏ သိခြင်း အနက်ကို ယူစေလို၍ “အဝဗောဓနံ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ပုဂ္ဂလ
ဟူသော နာမည်ပညတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော အနက်ကို သိစေတတ်သောကြောင့်
“ပညတ္တိ” မည်၏။ ထိုသို့ ပညတ်ရာ၌ ရုပ်စသော ခန္ဓာ ၅-ပါးကို စွဲ၍ ပညတ်ရသော
ကြောင့် “ဥပါဒါယ+ပညတ္တိ” အရ “ဥပါဒါပညတ္တိ” အမည်ရသည်။

စွဲမှီရာရှိသော။ အာယာ၊ သစ်ပင်ရိပ်သည်။ ရုက္ခော ဝိယ၊ ကဲ့သို့ (အနိစ္စာဒိဓမ္မော၊ အနိစ္စ အစရှိသော သဘောရှိသည်။ ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဣန္ဒနုပါဒါနော၊ ထင်းစသော လောင်စာဟူသော စွဲမှီရာ ရှိသော။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ဣန္ဒနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (အနိစ္စာဒိဓမ္မော၊ သည်။ ဟောတိယထာ)၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝံ၊ တူ၊ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ ရူပါဒိ ဥပါဒါနော၊ ရုပ်အစရှိသော စွဲမှီရာရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ရူပါဒယောဝိယ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ အနိစ္စော၊ မမြဲသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဣတိ ဣမံ-အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ လဒ္ဓိယံ၊ ဌှံ။ ဌတော၊ တည်၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ပါဠိတော်၌ “ရူပံ-အနိစ္စံ သင်္ခတံ” စသည်ဖြင့် အကျယ်လာသော်လည်း မေးလိုရင်းမှာ “ရူပါဒိ-ဥပါဒါနော ပုဂ္ဂလော ရူပါဒယောဝိယ အနိစ္စော” ဟုသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို မေးအပ်သော်”ဟု ဆိုသည်။]

၉၇။ နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ နီလောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ [အာဒိ ဖြင့် “ပီတံ ရူပံ ဥပါဒါယံ ပီတကဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ” မှ စ၍ “အပ္ပဋိဃံ ရူပံ ဥပါဒါယ အပ္ပဋိဃဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ” တိုင်အောင်ယူပါ။] နီလရူပေန၊ ညိုသောရုပ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကေတ္တံ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ကေသရီရေ၊ တခုတည်းသောကိုယ်၌။ (တကိုယ်တည်း၌။) နီလာဒိနံ၊ နီလ အစရှိကုန်သော။ ဗဟူနံ၊ များစွာသော ရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဗဟုဘာဝဉ္စ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အနိစ္စန္တော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ [အာဒိ ဖြင့် နီလ ပီတ ။ ပေ ။ အပ္ပဋိဃတို့ကို ယူပါ။]

၉၈။ ကုသလံ ဝေဒနန္တိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဧတ္တာပိ၊ ဤ ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကေတ္တံ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ကေသန္တာနေ၊ တခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလ-ဝေဒနာနံ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာတို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ဗဟုဘာဝဉ္စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ များသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အနိစ္စန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။

၁။ နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ ။ ပေ ။ နီလောတိ အာဒိသု။ ။ ပါဠိတော်၌ ဤအတိုင်း ပါရှိသည့်မဟုတ်။ “နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ နီလကဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ” ဟုသာ ရှိ၏။ ထို့နောက် “ပီတံ ရူပံ ဥပါဒါယ” စသည်ဖြင့် ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ထိုအားလုံးကို ချုံး၍ ယူလိုသောကြောင့် “နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ နီလောတိ အာဒိသု”ဟု ဆိုထားသည်။

ဝါ၊ ကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။) ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ဒုတိယနယော၊ ဒုတိယနည်း၌။ (ဒုတိယပြဿနာ၌။) မဂ္ဂကုသလောတိအာဒိဝစန သမ္ဘာဝတော၊ “လမ်း၌ ကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်” ဤသို့ အစရှိသော စကား၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ ဆေကဋ္ဌံ၊ ဆေက အနက်ကို။ သန္ဓာယံ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ သမ္ဘလောတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ပုဠော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ တထာရူပဿ၊ ထိုသို့ သမ္ဘလော အစရှိသော သဘောရှိသော။ ဝေါဟာရဿ၊ အခေါ် အဝေါ်၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။

၉၉။ အကုသလပက္ခေ၊ အကုသလပက္ခ၌။ အဆေကဋ္ဌံ၊ အဆေကဋ္ဌ အနက်ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။

၁၀၀။ အပ္ပာကတပက္ခေ၊ ၌။ သဿတာဒိဝသေန၊ သဿတ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အပ္ပာကတဘာဝံ၊ ဟောတော် မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကုသလပက္ခ၊ အကုသလပက္ခ၊ အပ္ပာကတပက္ခတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၀၄။ စက္ခု၊ ဥပါဒါယာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ စက္ခုမာ၊ ဝိသမာနိဝ။ ပေ။ ပါပါနိ၊ ပရိဝဇ္ဇယေတိအာဒိဝေါဟာရသမ္ဘာဝတော၊ ဤသို့ အစရှိသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ [စက္ခုမာ၊ မျက်စိ အမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိသမာနိ၊ မညီမညွတ်သော အရာဝတ္ထုတို့ကို။ (ပရိဝဇ္ဇတိ) ဣဝ၊ ရှောင်ကြဉ်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) ပါပါနိ၊ မကောင်းမှုတို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယေ၊ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။] စက္ခုမတ္တာဒိ နိရောဓေန၊ စက္ခုမျှ အစရှိသည်၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလနိရောဓံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ချုပ်ခြင်းကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတူ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ [စက္ခုမတ္တာဒိ ၌ အာဒိဖြင့် “သောတ ဘာန။ ပေ။ သမ္မာသမာဓိ”တို့ကို ယူပါ။]

၁။ ဆေကဋ္ဌံ သန္ဓာယ။ ။ဆေက အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ ဟု ဆိုပြီးနောက် ဝန်ခံအပ်သောအနက်ကို ပြသင့်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “ကုသလံ ဝေဒနံ ဥပါဒါယာတိ-မညမာနော”ဟု ဋီကာ၌ ထည့်၍ ပြထား၏။ ဆိုလိုရင်းကား ကုသလံသဒ္ဓါ၏ အာရောဂျ၊ ဣဓ္မိဝါက၊ အနဝဇ္ဇ၊ ဆေက အနက်တို့တွင် ဆေကအနက်ကို ဟောသော ကုသလ သဒ္ဓါကို ရည်ရွယ်၍ “ကုသလံ ဝေဒနံ ဥပါဒါယ ကုသလဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္ထိ”ဟူသော ပြဿနာကို ဝန်ခံသည် ဟူလို။

၁၁၀၇။ ရူပံ ဥပါဒါယ ဝေဒနံ ဥပါဒါယာတိတ္ထေ၊ အစရှိသော ဤ ပါဠိ၌။ အညေပိ၊ ဝေဒနာမှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပမူလကား ရုပ်ဟူသော အရင်းမူလရှိကုန်သော။ ဒုကတိက စတုက္ကာ-တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေဝိ၊ ၂-ပါးသော ခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ တယောပိ၊ တို့ကို၎င်း။ စတ္တာရောပိ၊ တို့ကို၎င်း။ ပညပိ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ ပညတ္တိံ၊ ကို။ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝန်ခံပါသော်လည်း။ ဧက သန္တာနေ၊ တခုတည်းသော၊ ခန္ဓာ အစဉ်၌။ ဝိန္နံ ဝါ၊ ၂-ပါးသော ခန္ဓာတို့၏၎င်း။ [တိတ္ထံ စတန္တံ တို့ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။] ၂၁၉၌ ဝါ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၏၎င်း။ အတာဝါ၊ ကြောင့်။ (ပရဝါဒိ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ အာယတနာဒိသုပိ၊ အာယတန အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ ပင်တည်း။

၁၁၂။ ဣဒါနိ၊ ။ ယံ၊ အကြင် သစ်ပင်၊ လောင်စာအရှိသော အရာ ဝတ္ထုကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ယဿ၊ အကြင်သစ်ပင်ရိပ်၊ မီး အစ ရှိသော အရာဝတ္ထုကို။ ပညတ္တိံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တဿ၊ ထို သစ်ပင်၊ လောင်စာ အစ ရှိသော အရာဝတ္ထု၏။ အနိစ္စတယ၊ မမြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿာပိ၊ ထို သစ်ပင်ရိပ်၊ မီးအစရှိသော အရာဝတ္ထု၏လည်း။ အနိစ္စတယ၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ တတော၊ စ၊ ထို သစ်ပင်၊ လောင်စာအစရှိသော အရာဝတ္ထုမှ။ အညတ္တဉ္စ၊ တမျိုးတခြား၏အဖြစ်သည်၎င်း။ 'သိန္နံ၊ ပြီးစီးသည်။' (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ 'တူ'။ တဿ ပုဂ္ဂလဿာပိ၊ ၍ လည်း။ (အနိစ္စတယ သည်၎င်း။ တတော၊ ထို ရုပ်အစရှိသည်မှ။ အညတ္တဉ္စ၊ သည်၎င်း။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒေသေဟံ၊ ငှါ။ ယထာရုက္ခန္တိအာဒိံ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သုကဝါဒိ)။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို-ယထာ-ရုက္ခန္တိ အစရှိသော သုကဝါဒိ၏ စကားရပ်၌။ ဥပါဒါယာတိ၊ ကား။ ပဋိစ္စ၊

၁။ ဣဒါနိ ။ ပေ။ ဒေသေဟံ။ ။ ဣဒါနိ၊ ဒေသေဟံ ယထာ ရုက္ခန္တိ အာဒိ-မာဟ"ဟု ဆိုရာဝယ် ဤ ၁၀၂-စာပိုဒ်၌ "ယထာ ရုက္ခန္တိ" စသော ပြဿနာသည် ၃-ဌာနလုံး၌ ပါ၏။ ထိုတွင် ပဌမဌာန ပုဗ္ဗပက္ခ၌ အနိစ္စ အဖြစ်၊ အည အဖြစ်ကို စိစစ်ချက် မပါသေး။ ဒုတိယဌာန၌သာ အနိစ္စအဖြစ် စိစစ်ချက်၊ 'တတိယဌာန၌သာ အည အဖြစ် စိစစ်ချက်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "ပုဗ္ဗပက္ခံ ဒေသေတွာ"ဟု ပုဗ္ဗာနသန္ဓေ ထည့်၍ "ဥတ္တရမာဟ-နောက် ၂-ပက္ခကို ဆိုသည်"ဟု ဖွင့်သည်။

၂။ ယံ ဥပါဒါယ ယဿ ပညတ္တိ။ ။ ဤဝါကျသည် နောက်၌ လာမည့် "တဿ တဿာပိ"တို့၏ အနိယမကို အပို ထည့်ပြ အပ်သော ဝါကျတည်း။ ထို ယ၊ တ တို့ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ရုက္ခ-ဆာယာတို့ကို၎င်း၊ ရူပ-ပုဂ္ဂလတို့ကို၎င်း ညွှန်ပြ သည်"ဟု မှတ်ပါ။

ရှေးရှုရောက်၍။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ တံ၊ ထို ရုပ် အစရှိသည်ကို။ န ဝိနာ၊ မကြည့်မှ၍။ (ပညတ္တိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ကား။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ တထာ၊ ထို အခြင်း အရာအားဖြင့်။ (ရုပ်အစရှိသည်၏ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနိစ္စ အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာ၊ ရုပ်အစရှိသည်မှ ပုဂ္ဂိုလ်၏ တမျိုး တခြား၏ အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) အနိစ္စန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ လဒ္ဓိယံ၊ မိမိအယူ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

၁၁၅။ နိဂဇ္ဈောတိ ၊ ကား။ သင်္ခလိက ဗန္ဓနံ၊ သံခြေကျဉ်း အနှောင် အဖွဲ့တည်း။ ဝါ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း သံခြေကျဉ်းတည်း။ နေဂဋ္ဌိကောတိ၊ ကား။ တေန၊ ထို သံခြေကျဉ်းဖြင့်။ ဗန္ဓကော၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် တည်း။ ယဿ ရူပံ သော ရူပဝါတိ၊ ဟူသောပါ၌၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ။ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဂဇ္ဈော၊ သံခြေကျဉ်းသည်။ နေဂဋ္ဌိကော၊ သံခြေကျဉ်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န (ဟောတိ) ယထာ၊ မဟုတ်သကဲ့သို့။ (ယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ နိဂဇ္ဈော၊ သည်။ (အတ္ထိ။)သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ နေဂဋ္ဌိကော၊ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ နိဂဇ္ဈော၊ သည်။ အညော၊ နေဂဋ္ဌိက ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားသည်။ (ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။) နေဂဋ္ဌိကော၊ သည်။ အညော၊ သံခြေကျဉ်းမှ တမျိုးတခြားသည်။ (ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။) ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ရူပံ၊ သည်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိသူသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိသူသည်။ န(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ယဿ၊ ၏။

၁။ နိဂဇ္ဈော။ ။နိဂဇ္ဈော ဂလော (လျှောကျခြင်း) ယသ္မာတိ နိဂဇ္ဈော = ဖွဲ့ချည်ရာ၌ အလွန်ခိုင်မြဲသောကြောင့် လျှောကျခြင်းမှ ဆုတ်နှစ်ရာ ဖြစ်သော သံခြေ ကျဉ်း အနှောင်အဖွဲ့သည် “နိဂဋ္ဌ” မည်၏။ လ နှင့် ဋ္ဌ သည် အနက် တူသောကြောင့် လ ကို ဋ္ဌပြု၊ (ထောမနိမိ)။ ဤ သဒ္ဓါနည်း အရ သံကြီး အနှောင်အဖွဲ့ကို ရသော ကြောင့် “သင်္ခလိက ဗန္ဓနံ”ဟု ဖွင့်သည်။ နိဂဇ္ဈော ယဿ အတ္ထိတိ နေဂဋ္ဌိကော- သံခြေကျဉ်း အနှောင် အဖွဲ့ရှိသူ။ (သဒ္ဓတ္ထ)။ သံခြေကျဉ်းဖြင့် ဖွဲ့ထား အပ်သူ၊ (အဓိပ္ပာယ်တ္ထ)။ ထို့ကြောင့် “တေန ဗန္ဓကော”ဟု အဓိပ္ပာယ်တ္ထ ဖွင့်သည်။ ဗန္ဓကော၌ ကံဟော ဣ၊ ပစ္စည်းဟု ကြံပါ။

၂။ ယဿ ရူပံ သော ရူပဝါ။ ။ဤ ဝါကျသည် ပါဠိတော်၌ ၂-တပ်ပါ၏။ ထိုတွင် ပဗ္ဗပက္ခ၌ ပါသော ဝါကျကား အမေးဝါကျ မဟုတ်သေး။ အခြေခံပြ ဝါကျ သာဖြစ်၏။ နောက် ပက္ခ၌ ပါသော “ယဿ ရူပံ” စသော ဝါကျသာ အမေး ဝါကျ တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ယဿ ရူပံ သော ရူပဝါတိ ဥတ္တရပက္ခေ ဝတ္ထံ ဝစနံ ဥဒ္ဓရိတွာ”ဟု ဆိုသည်။

ဝါ။ မှာ။ ရှုပ်၊ သည်။ (အတ္တိ)။ သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရှုပ်ဝါ၊ သည်။
(ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ရှုပ်၊ သည်။ အညံ၊ ရှုပ်ဝါ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြား
လော။) ရှုပ်ဝါ၊ သည်။ အညော၊ ရုပ်မှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။ [ဤသို့ ပါဠိတော်ကို ဖော်၍ ပေးရသည်။]

၁၁၆။ စိတ္တေ စိတ္တေတိ အာဒိသု။ အစရှိသောပြဿနာတို့၌။ သရာဂါဒိ-
စိတ္တံဝယေန၊ သရာဂ အစရှိသော စိတ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သရာဂါဒိတံ၊
သရာဂ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ ၍။ စိတ္တာနုပဿနာဝသေန၊
စိတ္တာနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပရဝါဒိ)။ ပဋိဇာနာတိ။ ဇာယတိတိ-
အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။
(သမာနော)။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ခဏိက ဘာဝံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌ ဖြစ်သည်
၏အဖြစ်ကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတွာ)၊ ပဋိက္ခိပတိ။ သောတိဝါ၊
သော ဟူ၍သော်၎င်း။ အညောတိဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။
(သမာနော)။ သဿတုစ္ဆေဒ ဘယေန၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်
ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [သော ဟုဆိုလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ အညောဟု
ဆိုလျှင် ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။] ပုန၊ တဖန်။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ကုမာရေတိ-
ဝါ ကုမာရိကာတိ ဝါတိ၊ နဝတ္ထဗ္ဗံ ။ ပေ ။ ဝါ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။
(သမာနော)။ လောကဝေါဟာရ သမုစ္ဆေဒ ဘယေန၊ လောက ပြောရိုး
ဆိုစဉ်ကို ဖြတ်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဆိုထိုက်၏
ဟူ၍။) ပဋိဇာနာတိ။ [ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။] ဧတ္ထေ၊ ဤ စိတ္တေ စိတ္တေ
အစရှိသော ဝါရ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပါကဋ္ဌမေဝ၊
သည်သာ။

၁၁၇။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ အညေန၊ အခြားသော။
အာကာရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ လဒ္ဓိ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော၊
တည်စေခြင်းငှါ၊ အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ-
အာဒိ။ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို န ဝတ္ထဗ္ဗံ ပုဂ္ဂလော-
ဥပလဗ္ဗတိ အစရှိသော ပရဝါဒိ၏ စကားရပ်၌။ နဝတ္ထဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ တေ၊
အသင် သကဝါဒိ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (သိုကလောက်။) ဗဟုနာ၊ များစွာသော။
ဣမိနာ ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂေန၊ ဤ ဥပါဒါ ပညတ်ကို မေးစိစစ်ခြင်းဖြင့်။
ကိ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ တာဝ ဝဇေဟိ၊ ဖြေဆိုပါ
ဦးလော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သမ္မိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ကိ၊ မဆိုထိုက်ပါသလော။ တတော၊ ထိုသို့ မေးခြင်းကြောင့်။
သကဝါဒိနာ၊ သည်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထေ၊ ဖြေဆိုအပ်သော်။
(ဖြေဆိုအပ်ရာ၌) နနု ယော ပဿတိတိ အာဒိ၊ ကို။ (ပရဝါဒိ)။ အာဟ၊

ပြီ။ တတ္ထံ၊ ထို နနု ယော ပဿတိ အစရှိလော ပရဝါဒီ၏ စကားရပ်၌။
ယောတိ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (ပဿတိ၊ မြင်၏။) ယန္တိ၊ ကား။
ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ (ပဿတိ၊ ကြည့်၏။) ယေနာတိ၊ ကား။ စက္ခုနာ၊ စက္ခု
ပသာဒဖြင့်။ (ပဿတိ-၌ စပ်။) သောတိ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တန္တိ
ကား။ ရူပံ၊ ကို။ တေနာတိ၊ ကား။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။
(ပဿတိ-၌ စပ်။)

ဣဒံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။
(ကို ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်
ရူပါရုံကို။ ယေန စက္ခုနာ၊ အကြင် စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။
တံ ရူပံ၊ ကို။ တေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ မြင်သော၊ သော၊ ထိုသူ
သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ။) နနု၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။
ဣတိ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) သကဝါဒီ၊ သည်။ (ပဋိဇာနာတိ-၌ စပ်။)
စက္ခုဝိညာဏဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏။ နိဿယဘာဝံ၊ မှီရာ၏ အဖြစ်သို့။
ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်သော။ စက္ခုမေဝ၊ စက္ခု ပသာဒ သည်သာ။ (ဝေဖြင့်-
ပုဂ္ဂလံကို ကန့်။) ရူပံ၊ ကို။ ကိညာပိ ပဿတိ၊ အကယ်၍ကား မြင်ပါပေ၏။
တတာ၊ တူ။ (သောတဝိညာဏဿ၊ ၏။ နိဿယ ဘာဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊
သော။) သောတမေဝ၊ သောတပသာဒသည်သာ။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရုံကို။
(ကိညာပိ)သုဏာတိ၊ အကယ်၍ကား ကြားပါပေ၏။ [“ဗာနဝိညာဏဿ
နိဿယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ ဗာနမေဝ ဂန္တံ ကိညာပိ ဗာယတိ၊ ဇိဝှာဝိညာဏဿ
နိဿယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ ဇိဝှာဝေ ရသံ ကိညာပိ သာယတိ၊ ကာယဝိညာဏဿ
နိဿယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တော ကာယောယေဝ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ကိညာပိ ဖုသတိ”ဟူသော
ဤ ၃-ဝါကျကို ဖော်ပေးပါ။](ဝိညာဏဿ၊ ၏။ နိဿယဘာဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊
သော။) ဝိညာဏမေဝ၊ မနောဝိညာဉ်သည်သာ။ ဓမ္မံ၊ ဓမ္မာရုံကို။ (ကိညာပိ)
ဝိဇာနာတိ၊ အကယ်၍ကား သိပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။
အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ မှာ။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ အတ္ထိ။
အရဟာ၊ သည်။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိ-
သမ္မုတိဝသေန၊ ဤသို့ အစရှိသော သမ္မုတိပညတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာမန္တာတိ၊
ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။

၁။ ယေနာတိစက္ခု။ ။ယခုစာအုပ်တို့၌“ယေနာတိစက္ခုနာ”ဟု ရှိသော်လည်း
ဋီကာ၌ “ယေနာတိ စက္ခု”ဟု သံဝဏ္ဏေတဗျုချ် ယေန ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဆိုအပ်
သော ကရိုဏ်းသည် စက္ခုတည်းဟု အနက်ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာဆရာ၏ လက်
ထက်တုန်းက “ယေနာတိ စက္ခု”ဟု ရှိဟန်တူသည်။ စက္ခု၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကား ဝါစာ-
သီလိဋ္ဌ အလိုငှါ အဝိ လာထားသော အက္ခရာတည်း။ ဋီကာနိဿယ၌လည်း
“ယေနာတိ စက္ခုတိ”ဟုပင် ရှိသည်။

၁၂၀။ တတော၊ ထိုသို့ သကဝါဒီ ဝန်ခံပြီးသည်မှနောက်၌။ ဆလဝါဒံ၊ ကိုး။ နိဿယ၊ ရှိ။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကိုး။ ဝတ္ထုဗ္ဗတယ၊ ဆိုထိုက်သည်အဖြစ်ကို။ သာမိတယ၊ ပြီးစေအပ်ပြီးသော်။ (သုမေးသည့်အတိုင်း ဝန်ခံအပ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေအပ်ပြီးသော်။) တမေဝဝါဒံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရှိဟူသောဝါဒ ကိုပင်။ ပရိဝတ္ထေတွာ၊ ပြန်လည်စေ၍။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိအာဒိ၊ ကိုး။ အာဟ၊ သကဝါဒီဆိုပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ အစရှိသော သကဝါဒီ၏စကားရပ်၌။ ယော န ပဿတိတိ၊ ကား။ အန္ဓော၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့်။ ကန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အသညသတ္တော၊ အသညသတိ ပြဟ္မာသည်၎င်း။ အရူပံ၊ အရူပဘုံ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်သောမြဟ္မာသည်၎င်း။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသမာပတ်သို့။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဒဿနသမယာ၊ မြင်ချိန်အခါကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ အနန္တောပိ စ၊ မကန်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ န ပဿတိ နာမ၊ မမြင်သည်မည်၏။ သေသဝါရေသုပိ၊ ကြွင်းသောဝါရထို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁၂၂။ သုတ္တသံသန္ဓနာယံ၊ သုတ္တသံသန္ဓနာပြဿနာ၌။ ဒိဗ္ဗဿ၊ နတ်၌ ဖြစ်သော။ စက္ခုနော၊ စက္ခု၏။ (တနည်း) ဒိဗ္ဗဿ၊ သော။ စက္ခုနော၊ အဘိညာဉ်စက္ခု၏။ ရူပဂေါရတ္ထာ၊ ရူပါရုံဟူသော ကျက်စားရာ အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ပရဝါဒီ) အာဟ၊ ပြီ။ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ သတ္တေ ပဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော် မူခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလံ ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ပရဝါဒီ)။ အာဟ။ တတိယဝါရေ၊ ၌။ ရူပံ၊ ကိုး။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကိုး။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိတော၊ ဤသို့သောအယူကြောင့်။ ဥဘော ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ပရဝါဒီ)။ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဿိတဗ္ဗံ နာမ၊ မြင်ထိုက်သောအာရုံမည်သည်။ [ရူပါယတနမေဝ-၌ စပ်]။ ဒိဋ္ဌံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်ထိုက်သော ရူပါရုံ၎င်း။ သုတံ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားထိုက်သော သဒ္ဓါရုံ၎င်း။ မုတံ၊ ဃာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်၊ ကာယ ဝိညာဉ်ဟူသော သုံးပါးသောဝိညာဉ်ဖြင့် ရောက်၍ သိထိုက်သော အာရုံ ၃-မျိုး၎င်း။ ဝိညာတံ၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိထိုက်သော အာရုံ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိမေ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ရူပသင်္ဂဟေ၊ သိမ်းယူရေတွက် အပ်သောရုပ်၌။ ရူပါယတနမေဝ၊ ရူပါယတနကိုသာ။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူ

ရေတွက်အပ်ပြီ။ တသွား၊ ကြောင့်။ သကဝါဒီ၊ သည်။ (ကရောတိ-၌ စပ်။) ရှုပ်၊ သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ရှုပ်၊ လော။ ဥဘော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရှုပ် ၂-ပါးစုံသည်။ ရှုပ်၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အနုယောဂံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တဿ၊ ထိုအနုယောဂ၏။ အတ္ထော၊ သည်။ ပါကဇ္ဇောယေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။)

၁၃-ပုရိသကာရာနုယောဂံ အဖွင့်

၁၂၃။ ဣဒါနိ၊ ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခု အခါ၌။ ပုရိသကာရာနုယောဂေါ၊ ယောကျ်ားတို့ ပြုအပ်သော ကံမဗ္ဗကာရက ကို မေးစိစစ်ရာ အခင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထို ပုရိသကာရာနုယောဂ၌။ ကမ္မေ၊ ကံသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ နိယမတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုကံကို။ ကာရကေနပိ၊ ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိလဒ္ဓိယာ၊ ဤသို့သော အယူအားဖြင့်။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ တထာဂ္ဂူပါနံ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ အတ္တိတာယ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ပန၊ တဖန်။ ကတ္တာ ကာရေတာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုကတ္တာ ကာရေတာဟူသောပါဌ်၌။ ကတ္တာတိ၊ ကား။ တေသံ ကမ္မာနံ၊ ထိုကံတို့ကို။ ကာရကော၊ ကိုယ်တိုင် ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ --(ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။) ကာရေတာတိ၊ ကား။ အာဏတ္တိဒေသနာဒီဟိ၊ စေခိုင်းခြင်း ဟောပြောခြင်းအစ ရှိကုန်သော။ ဥပါယေဟိ၊ ကပ်၍ သိကြောင်း နည်းလမ်းတို့ဖြင့်။ ကာရာပကော၊ သူတပါးကို ပြုစေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။) ဣဒါနိ၊ ၌။ ယသွား၊ ကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတ္တာတိ၊ ကတ္တာ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ကရဏမတ္ထံ၊ ကိုယ်တိုင် ပြုကြောင်း၊ သူတပါးကို

၁။ ပုရိသကာရာ နုယောဂ။ ။ ပုရိသကာရ - ယောကျ်ားတို့ ပြုအပ်သော ကံ စသည်ကို + အနုယောဂ - မေးစိစစ်ရာအခင်း။ ကမ္မာနိ ဥပလဗ္ဗန္တိ - ကံတို့ကို ရအပ် ကုန်သလော။ ကမ္မာနံ ကတ္တာ ကာရေတာ ဥပလဗ္ဗတိ-ကံတို့ကို ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်တတ်သူ၊ သူတပါးကို ပြုလုပ်စေတတ်သူကို ရအပ်ပါသလော။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မေးစိစစ်ရာ အခင်း။

၂။ န ကရဏမတ္ထံ။ ။ “ကရဏမတ္ထံ-ပြုခြင်း ကိရိယာမျှကို”ဟု အနက်ယူမည် စိုး၍ ငိုကား၌ “နိပ္ပါဒက(ကိုယ်တိုင်ပြီးစေတတ်)ပယောဇက(တိုက်တွန်းတတ်သည်၏)

ပြုစေကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာမျှကို။ (သန္ဓာယ၊ ချုံ။) န (ပုစ္ဆတိ)၊ မေးသည် မဟုတ်။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ သကဝါဒီယ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

၁၂၄။ တဿ ကတ္တာ ကာရေတာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ယံယံ၊ အကြင် အကြင် ကလျာဏ ပါပက ဖြစ်သောကံကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုကံကို။ ကတ္တာ၊ ပြုတတ်သော။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ယဒိ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် အကယ်၍ ရအပ် ရနိုင်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသုတိ)။ တဿာပိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ကာရကော စ၊ ပြုလုပ်တတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ကာရာပကော စ၊ ပြုလုပ် စေတတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ အညော၊ အခြားသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ ကံ၊ လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ တဿ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတော့)။ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒ-တယေန၊ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

၁၂၅။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ (ပဋိဇာနာတိ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ မာတာပိတရော၊ အမိအဘ တို့သည်။ ဇနေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ နာမံ၊ အမည်ကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ (အမည် မှည့်ပေးကြကုန်၏။) ပေါသေန္တိ၊ မွေးမြူကြကုန်၏။ [ဇနေန္တိ ပေါသေန္တိ ဖြင့် တဿ ကတ္တာ၏ အရကို ပြသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုသားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား။ တေ၊ ထို အမိအဘတို့သည်။ ကာရကော၊ ပြုလုပ်တတ်သူတို့ မည်၏။ ပန၊ သည်သာမကသေး။ ကလျာဏမိတ္တာ ဝါ၊ ကောင်းသော မိတ် ဆွေသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အာစရိယာ ဝါ၊ ဆရာသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ စ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တာနိတာနိ ဝိဇ္ဇာဌာန သိပ္ပာယတနာနိ၊ ထိုထို အသက် မွေးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော နှုတ်မှုအတတ်၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သော လက်မှုအတတ်တို့ကို။ သိက္ခာပေန္တိ၊ သင်စေကြကုန်၏။ တေ၊ ထို ကလျာဏမိတ္တ အာစရိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကာရာပကာနာမ၊ ပြုလုပ်စေတတ် သူတို့ မည်၏။ [ဤစကားဖြင့် တဿ ကာရေတာ၏ အရကို ပြသည်။] ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။

ဘာဝေန ပဝတ္တာ ခန္ဓာ”ဟု ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် “ကရုဏမတ္တံ-ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်တတ်၊ သူတပါးကို ပြုလုပ်စေတတ်သော ခန္ဓာမျှကို”ဟု အနက်မှတ်ပါ။ မတ္တဖြင့် ခန္ဓာမှ တပါးသော ပြုလုပ်တတ်၊ ပြုလုပ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မယူဖို့ရန် တားမြစ်သည်။

သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ပဋိဇာနာတိ။ ဧ။ ပုရိမ ကမ္မမေဝ။ ရှေးကံသည်သာ။ တဿ၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကတ္တာ စေဝ၊ ပြုလုပ်တတ်သည်၎င်း။ ကာရာပေတာ စ၊ ပြုလုပ်
 စေတတ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သကဝါဒီနာ၊ သည်။)
 အဓိပ္ပေတံ၊ အပ်၏။

တဿ တဿေဝါတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤ အနက်
 အဓိပ္ပာယ်ကို။ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ကမ္မာနံ၊ ထို့ကို။
 ကာရကဿ၊ ပြုလုပ်တတ်သော ပဌမပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကတ္တာ၊ ပြုလုပ်တတ်သော
 ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ တဿာပိ၊ ထို ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ကတ္တာ၊ ပြုလုပ်
 တတ်သော တတိယပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ တဿာပိ၊ ထို တတိယပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။
 ကတ္တာ၊ ပြုလုပ်တတ်သော စတုတ္ထ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ယဒိ၊ အတ္ထိဝေ၊ အကယ်
 ရှိ ရှိမြဲဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ ပုရိမေန ပုရိမေန၊ ရှေးရှေး ဖြစ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကေနံ။ ပစ္စာ ပစ္စာ၊ နောက်နောက် ဖြစ်
 သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊
 အသင် ပရဝါဒီ၏။ ကမ္မာနံ၊ ထို့ကို။ ကာရကေန၊ ပြုလုပ်တတ်သော။ ဣမိနာပိ-
 ပုဂ္ဂလေန၊ ဤ ပဌမပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ အညော၊

၁။ ပုန ပုဋ္ဌော ။ ဝေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “တဿ ကတ္တာကာရေတာ
 ဥပလဗ္ဗတိ” ဟူသော ဂြဟနာသည် (၁၂၄) အပိုဒ် ၌လည်း ပါ၏။ ထိုအမေး
 တုန်းက ဣဿရနိမ္မာန ဝါဒမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့် “နယောဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု
 ပယ်သည်။ ထပ်၍မေးရာ အပိုဒ်ကား (၁၂၅) တည်း။ ထိုအမေး၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိဘတို့က
 ဖြစ်စေကြသောကြောင့် ကတ္တာလည်းရှိ၏။ ကလျာဏမိတ္တ အာစရိယတို့က အတတ်
 သင်ပေးကြသောကြောင့် ကာရေတာလည်းရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံ
 သည်။

၂။ ပုရိမကမ္မမေဝ ။ ပေ ။ ကာရာပေတာစ။ ။ မိဘ တို့က ဖြစ်စေရာ
 ၌၎င်း၊ ကလျာဏမိတ္တ အာစရိယတို့က အတတ်သင်ပေးရာ၌၎င်း အမှန် အမှား ကွဲပြား
 တတ်သေး၏။ ထိုသို့ ကွဲပြားမှု၌ ရှေး ကံသာ ပဓာန ဖြစ်ရကား “ပုရိမကမ္မမေဝ ။ ပေ ။
 ကာရာပေတာစ” ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။ မှန်၏။ ယခု မျက်မြင်အားဖြင့် ကံကောင်းမှု
 မိဘ ဆရာကောင်းရ၍ ကံညံ့လျှင် မိဘ ဆရာညံ့ကိုရ၏။ ဆရာ မိဘကောင်းသလောက်
 ကောင်းသောအကျိုးများကို ရ၍ မကောင်းသလောက်လည်း ညံ့သောအကျိုး၊ မှား
 သော အကျိုးများကို ရကြလေသည်။

၃။ ယဒိ ကမ္မာနံ ကာရကဿ။ ။ ဤပါဌ်မှစ၍ “တေနာပိ အညော” တိုင်
 အောင်သောပါဌ်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုသော ကာရက အဆက်ဆက် မပြတ်ပုံကို တိုက်ရိုက်
 ပြန်၊ ကာရက အဆက်ဆက် မပြတ်လျှင် ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုအပ်သော ကံလည်း
 အဆက်မပြတ်ဟု ဆိုရာ ရောက်သောကြောင့် “နတ္ထိ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာ၊ နတ္ထိ-
 ဝဇ္ဇဿ ဥပမဗ္ဗဒေါ” စသည်ကို ပါဠိတော်အတိုင်း ဆိုသည်။

အခြားသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ တေနာပိ၊ ထို ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အညော၊ အခြားသော တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တကိရိယာ၊ အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့သည် မဟုတ်လော။ ဝဋ္ဋဿ၊ တေဘူမက ဝဋ် ဒုက္ခ၏။ ဥပစ္စေဒေါ၊ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ အပစ္စယပရိဗ္ဗာနံ၊ ကံ စသော အကြောင်းမရှိသော ပရိနိဗ္ဗာန်သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ပစ္စယာဘာဝေန၊ ကံ စသော အကြောင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မရှိသည့်အတွက်။ (ဝုတ္တံ-ဗ္ဗံ စပ်။) ပစ္စယပဋိဗ္ဗဿ၊ ကံစသော အကြောင်း၌စပ်သော။ ဝါ၊ ကံစသော အကြောင်းနှင့်စပ်သော။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်ကို။ (ဘဂဝတာ)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ (မတိယာ၊ အလို အားဖြင့်။) တံ၊ ထို နိဗ္ဗာန်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ (ဣဒံ၊ ကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။)

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ တဿ တဿေ ဝါတိ၊ ကား။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကမ္မမတ္ထံ၊ ကံမျှသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တဿ၊ ထို ကံကို။ ကာရကော၊ ပြုလုပ်တတ်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပဌမပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ တဿာပိ၊ ထို ပဌမပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ကာရကော၊ ပြုလုပ်တတ်သော ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ တဿာပိ၊ ထို ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ကာရကော၊ ပြုလုပ်တတ် သော တတိယပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပုဂ္ဂလပုရုမ္မရာ၊ ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ် အစဉ် အဆက်သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ရှိအံ့။ ဝေ သန္တေ၊ သော်။ ကမ္မဝဋ္ဋဿ၊ ကမ္မဝဋ်၏။ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန၊ မဖြစ်ခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မဖြစ်အောင်ပြုခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ ယာသော-အန္တကိရိယာ၊ အကြင်အဆုံးကို ပြုခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ အပ် ပြီ။ သာ၊ ထို ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ-အတ္တော၊ နက်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ တံ၊ ထို ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ အနိစ္စန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

၁၂၆။ ဣတော၊ ဤ ပြဿနာမှ၊ အပရာသုပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဥပလဗ္ဗတိ သာမညေန၊ ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသော သာမည စကားဖြင့်။ ကာရကပုစ္ဆာသု၊ ကာရက ပုစ္ဆာတို့၌။ ပုဂ္ဂလံယေဝ၊ ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ် ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတ္တာ ကာရေတာတိ၊ ဟူ၍။ (သကဝါဒီနာ)။

၁။ အထဝါ။ ။ဤ နည်း၌ကား “ကမ္မံ ကမ္မမတ္ထံ န ဟောတိ၊ တဿ ပန ကာရကော”ဟု ဆိုသောကြောင့် “ပုဂ္ဂလပုရုမ္မရာ”အရ ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ် အဆက် ဆက်”ဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ ကံ အဆက် မပြတ်သောကြောင့် “ကမ္မဝဋ္ဋဿ အပ္ပဝတ္တိ ကရဏေန ဒုက္ခဿ ။ ပေ ။ နတ္ထိ”ဟု ဆိုသည်။

ဝတ္ထံ၊ အပ်ပြီ၊ ပစ္စယေ၊ အကြောင်း ထို့ကို။ (သန္ဓာယ၊ ချီ။ ကတ္တာ ကာရေတာတိ၊ ဟူ၍။) န (ဝတ္ထံ) ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ မဟာ ပထဝီအာဒိနံ၊ မြေကြီး အစရှိသည်တို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (အတ္တိ ဝေ၊ ရှိကုန်သည်သာ။)

၁၃၅။ အညော ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ကတ္တာတိ၊ ဟူသော။ ပဉ္စောပြဿနာကို။ (ပဋိက္ခိတ္တော-၌ စပ်။) အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သင်္ခါရဝန္တံ ဝါ၊ သင်္ခါရ ရှိ၏ဟူ၍လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။) ဣတိ အာဒိ ခိဋ္ဌိတယာ၊ ဤသို့အစရှိသော ခိဋ္ဌိမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ (ပရဝါဒီနာ)။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်ခြစ်အပ်ပြီ။ [မပယ်ပဲ “အာမန္တာ” ဟု၊ ဖြေလိုက်လျှင် ကံ နှင့် ကံ ပြုသူ ကတ္တာကို တခြားစီဟု ဝန်ခံရာ ရောက်၏။ တခြားစီဟု ဝန်ခံလိုက်လျှင် ကတ္တာ အရ “အတ္တ” ဖြစ်၍ ကမ္မ အရ “သင်္ခါရ” ဖြစ်သောကြောင့် “သင်္ခါရ ဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ” ဟူသော သက္ကာယခိဋ္ဌိနှင့် ထပ်မံနေ၏။ ထို ခိဋ္ဌိမှ ကြောက်သောကြောင့် “တခြားစီဟု မဆိုလိုပါ” ဟု ပယ်သည်။]

၁၃၆။ ဝိပါကော ဥပလဗ္ဗတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဝိပါကပဋိသံဝေဒိဝေသေန၊ အကျိုးကို ခံစားလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဒဿေန္တဿ၊ ပြသော ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိဘိန္ဒနတ္ထံ၊ အယူကို ဖျက်ဆီးခြင်း အကျိုးငှါ။ (အာယသသ္မတာ မောဂ္ဂလံပုတ္တတိယတ္ထေရေန၊ သည်။) ဝတ္ထံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပါကော ဥပလဗ္ဗတိ အစရှိသော စကား ရပ်၌။ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒိတိ၊ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒိ ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသော။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ဝိပါက-ပဝတ္တိတော၊ အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝေဒကဿ၊ အကျိုးကို ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

၁၃၇။ ပုန၊ တဖန်။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ပဋိညာ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်း တည်း။ တဿ ပဋိသံဝေဒိတိ၊ ကား။ တဿ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒကဿ၊ ထို အကျိုးကို ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားလေ့ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော-၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသံဝေဒိတဗ္ဗောနာမ၊ ခံစားထိုက်သော တရားမည်သည်။ ဝိပါကော၊

၁။ ပုန ပုစ္ဆာ။ ၁၃၆-၌ “ဝိပါကပဋိသံဝေဒိ ဥပလဗ္ဗတိ” ဟု မေးတုန်းက သကဝါဒီ ပယ်ခဲ့၏။ ၁၃၇-၌ ထိုပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ သကဝါဒီက မေးသည့်အခါ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။ ထို့ကြောင့် “ပုန ပုစ္ဆာ” ကို ၁၃၇-၌ ပါသော ပုစ္ဆာဟု မှတ်ပါ။

အကျိုးတည်း။ စ၊ ဗျတိရိက်ကား။ ပုဂ္ဂလော၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

၁၃၈။ ပုန။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည် (သမာနော)၊ သော်။ (ပဋိ-
ဇာနာတိ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုညဝိပါကော၊ ကောင်းမှု၏ အကျိုး၌။
ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒီ၊ အကျိုးကို ခံစား
လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုတ္တံ ဝါ၊ သားကိုသော်၎င်း။ ပတိံ ဝါ၊ လင်ကို
သော်၎င်း။ မာတရံ ဝါ၊ အမိကိုသော်၎င်း။ ဇာယံ ဝါ၊ မယားကိုသော်
၎င်း။ ပရိမုစ္စတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဆက်ဝင်၏။ ပရိသဇ္ဇတိ၊ ထက်ဝန်း
ကျင် ငြိကပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တထာရူပံ၊ သော။ ပဋိသံဝေဒိတံ၊
ခံစားလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ ပရဝါဒိ၊ သည်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။
တဿ တဿေဝါတိ၊ ကား။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါကမတ္ထံ၊ အကျိုး
မျှသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တဿ၊ ထိုအကျိုးကို။
ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားလေ့ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပဌမပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ တဿာပိ၊
ထိုပဌမပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ပဋိသံဝေဒီ၊ သော။ (ပုဂ္ဂလော၊ ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်
၎င်း။) တဿာပိ၊ ထိုဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ပဋိသံဝေဒီ၊ သော။ (ပုဂ္ဂလော၊
တတိယပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဂ္ဂလပ္ပရမ္ပရာ၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
အစဉ်အဆက်သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိမြဲဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။
ဝိပါကဝဋ္ဋဿ၊ ဝိပါကဝဋ္ဋ၏ အပ္ပဝတ္တိကုရဏေန၊ မဖြစ်ခြင်းကို ပြုခြင်းအား
ဖြင့်။ ဝါ၊ မဖြစ်အောင် ပြုခြင်းအားဖြင့်။ ဒုက္ခဿ၊ တေဘူမကဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။
ယာ သော အန္တကိရိယာ၊ အကြင် အဆုံးကို ပြုခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ)။
ဝုတ္တာ၊ အပ်ပြီ။ သာ၊ ထို ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။
ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣတော၊ ဤ ပုစ္ဆာမှ။ ပရံ၊ ၌။ ဥပလဗ္ဘတိ သာမညေန၊

၁။ ပုန ပုဋ္ဌော။ ။၁၃၇-၌ မေးအပ်ပြီးသော ပြဿနာကိုပင် ၁၃၈-၌ ထပ်၍
“တဿ ပဋိသံဝေဒီ ဥပလဗ္ဘတိ”ဟု မေးသောကြောင့် “ပုန ပုဋ္ဌော”ဟု ဆိုသည်။
ထို့ကြောင့် “ပုန ပုဋ္ဌော” အရ ပုစ္ဆာသည် ၁၃၈-အစဉ် ပါသော ပုစ္ဆာဟု မှတ်ပါ။
ထိုပုစ္ဆာ၏ရှေ့၌ “၁၃၈”ဟု နံပါတ်ရှိပါစေ။

၂။ ဝိပါကပဋိသံဝေဒီ ။ ၈၀ ။ ပရိမုစ္စတိ။ ။ ဝိပါကပဋိသံဝေဒီအရ ပုတ္တံ၊
ပတိ၊ မာတာ၊ ဇာယာ တို့ကို ရနိုင်၏။ ဝိပါကပဋိသံဝေဒီ ပုဂ္ဂိုလ်က ပုတ္တဖြစ်လျှင် မာတာ
ကို ပရိမုစ္စတိ။ ပတိဖြစ်လျှင် ဇာယာကို ပရိမုစ္စတိ။ ဝိပါကပဋိသံဝေဒီ ပုဂ္ဂိုလ်က မာတာ
ဖြစ်လျှင် ပုတ္တကို၎င်း၊ ဇာယာဖြစ်လျှင် ပတိ ကို၎င်း ပရိမုစ္စတိ။ ဤသို့ ဝိပါကပဋိသံဝေဒီ
ကတ္တားရှိပြီး ဖြစ်ရကား “မာတာ ဇာယာ”ဟု ကတ္တားမရှိသင့်။ “မာတရံ ဝါ
ဇာယံ ဝါ”ဟု ရှေးနိဿယအတိုင်း ကံပုဒ်သာ ရှိသင့်၏။ ပရိမုစ္စတိလည်း မကောင်း
“ပရိမုစ္စတိ”ဟူသော မူကွဲသာ ကေခင်း၏။ ပရိသဇ္ဇတိကား ပရိယာယ်တည်း။

ဥပလဗ္ဗတိနှင့် တူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒီ ပုစ္ဆာသု၊ ပဋိသံဝေဒီ ပုစ္ဆာတို့၌၊ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့် သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁၄၂။ အညော ကလျာဏပါပကနံ ကမ္မာနံ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒိတိ၊ ဟူသော။ ပညော၊ ကို။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ၊ ဝေဒနာ ရှိ၏ ဟူ၍လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန် ရှု၏။) ဣတိအာဒိ ဒိဋ္ဌိဘယာ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ (ပရဝါဒိနာ)။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ အပ်ပြီ။

၁၄၃။ ဒိဋ္ဌိ သုခန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ကလျာဏ-ပါပကနံ၊ အကောင်းအဆိုး ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဖန်၍။ ဒဿနဝသေန၊ ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (အာယသ္မတော မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန)။ အာရဒ္ဓိ၊ အပ်ပြီ။ တံ တဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တ နယေနဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပြဿနာ၌။ သကဝါဒိနော၊ ၏။ ပုဂ္ဂလဝသေနဝ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိသံဝေဒီ ပဋိက္ခေပေါ၊ ခံစားလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝေဒယိတဝသေန၊ ခံစားတတ်သော ဝေဒနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပဋိသံဝေဒီပဋိက္ခေပေါ၊ ကို။) န (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မသိထိုက်။

၁၄၄။ ဟိ၊ မှန်။ (ပုဂ္ဂလဝသေနဝ ပဋိသံဝေဒီ ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ဟူသော စကားသည်မှန်၏။) မဟာ ပထဝီ အာဒိနိ၊ မြေကြီး အစ ရှိသည်တို့ကို။ အာရမဏံ၊ အာရုံကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝေဒယိတာနံ၊ ခံစားတတ်သော ဝေဒနာတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ အပ္ပဋိသိဒ္ဓါ၊ မတားမြစ်အပ်။ [န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဟု ခံစားသောပုဂ္ဂိုလ်ကို တားမြစ်သော်လည်း မဟာ ပထဝီ စသည်ကို အာရုံပြု၍ ခံစားသော ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ခြင်းကိုကား မတားမြစ်ပါ။ ဟူလိုက်]

၁။ ဤ၌ ပါသော ပြဿနာသည် ၁၃၅-၌ ပါသော ပြဿနာနှင့် အသွားတူ၏။ ထို့ကြောင့် ထို ပြဿနာ၌ “သင်္ခါရဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ” ဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း “ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ” အတ္တကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာ ရှိ၏” ဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒိ ပယ်သည်။ [ဤပရဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် သာသနာတော်၏ အယူကို ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်၏ အယူနှင့် မဆန့်ကျင်လိုသည့်အတွက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်မှ ကြောက်သည်။]

၁၇၀။ 'ကတ္တာ ကာရေတာ' ဝိပါကပဋိသံဝေဒီတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဝေါမိဿကနယဝံသေန၊ ရောနှောသောနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန)။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုကတ္တာ ကာရေတာ ဝိပါကပဋိသံဝေဒီ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သောကရောတိတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တံ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ ကတ္တာတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပဋိသံဝေဒီတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝဒေသိ၊ ပြောဆို၏။ ကိံ၊ နည်း။ သောယေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တယောက်တည်းသည်ပင်။ ကရောတိ၊ ပြုသလော။ သောဝေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တယောက်တည်းသည်ပင်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားသလော။ အယံ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၏မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ သုတ္တဝိရောဓ ဘယေန၊ ပါဠိတော်သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ပယ်ခြင်းတည်း။

၁၇၁။ ပုန၊ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော)။ ဣ နန္ဒတိ ပေစ္စ နန္ဒတိတိ အာဒိသုတ္တဝသေန၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိတော်သုတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ တယေဝ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းပင်တည်း။ [ကုတပုညော၊ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှုရှိသူသည်။ ဣ၊ ဤဘဝ၌။ နန္ဒတိ၊ နှစ်သက်ရ၏။ ပေစ္စ၊ တမလွန် ဘဝသို့ ရောက်၍။ နန္ဒတိ၊ ၏။] အထ၊ ဝန်ခံပြီးရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ ဝစနောကာသံ၊ ပြောဆိုခွင့်ကို။ ပဋိဗာဟန္တော၊ တားမြစ်လိုသော။ သကဝါဒီ၊ သည်။ သယံ ကတသုခ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ အဟ၊ ပြီ။ [ထိုသို့ သကဝါဒီက မေးသောအခါ “ကိ-နုခေါ ဘောဂေါတမ သယံ ကတသုခ ဒုက္ခန္တိ၊ မာဟေဝံ၊ ကဿပ”ဟူသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်မည် စိုးသောကြောင့် ပရဝါဒီ ပယ်သည်။]

၁၇၂။ တတာ၊ ထိုမှ တပါး။ အညော ကရောတိတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ကာရက ဝေဒကာနံ၊ ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကံ၏အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အညတ္တပုစ္ဆာဝံသေန၊ တမျိုးတခြားတို့၏ အဖြစ်ကို မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ သည်။ တနည်း၊ သကဝါဒီနာသည်။ သည်။) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ [စာအုပ်တို့၌ တတ္ထ ဟု ရှိ၏။

၁။ ဝေါမိဿကနယ။ ။ ရှေ့ပြဿနာများ၌ “ကတ္တာ ကာရေတာ” ကို တခြား၊ ဝိပါကပဋိသံဝေဒီ” ကို တခြား ဤသို့ ခွဲခြားခဲ့သော်လည်း ဤ၌ ထို ဝိပါးစုံကို ရော၍ မေးသောကြောင့် “ဝေါမိဿကနယဝသေန အာရဒ္ဓံ” ဟု ဆိုသည်။

၂။ သုတ္တဝိရောဓဘယေန။ ။ “သော ကရောတိ (ထိုသူသည် ပြု၏) သော-ပဋိသံဝေဒယတိ (ထိုသူသည်ပင် ခံစား၏)။ ဣတိ ခေါ ဗြဟ္မဏ၊ အယံ ကော-အန္တော” အစရှိသော သုတ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်သောကြောင့် ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

တတ္ထ၊ “ထို သယံကတံ သုခဒုက္ခံ စသော စကား၌” ဟုလည်း ရှေးနိဿယ ပေး၏။ သို့သော်၊ “အညော ကရေတိ” စသော စကားသည် “သယံကတံ သုခ ဒုက္ခံ”၏ ‘နုပိတ်တူ စကားမဟုတ်။ ထို့ကြောင့်၊ “တထာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။]

၁၇၃။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ သုတ္တဝိရောဓဘယေန၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်ခြစ်ပြီး၍။ ပုန၊ ပုဋ္ဌော၊ အညော ကရေတိ၊ အညော ပဋိသံဝေဒတိဟု မေးအပ်သည်။ (သမာနော)။ မနုဿဘူတော၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတော)။ တနည်း၊ မနုဿ ဘူတော ဟုတော၊ လူအဖြစ်ဖြင့်။ ကတော၊ ကုသိုလ်ကိုပြု၍။ ဒေဝဘူတော၊ နတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတော၊ ၍)။ တနည်း၊ ဝေဒဘူတော ဟုတော၊ နတ် အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒတိ၊ ကုသိုလ်၏အကျိုးကို ခံစား၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သော ပရဝါဒီသည်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ ဝါဒီနော၊ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပရဝါဒီ၏။ (မတိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။) သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခသည်။ ပရံကတံ၊ သူတပါးတို့ ပြုအပ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာ၊ ထို ပရံကတ သုခဒုက္ခ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

၁၇၄။ သော စ အညောစာတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ကာရက-ဝေဒကာနံ၊ တို့၏။ ဧကတ္ထ အညတ္ထ ပုစ္ဆာဝသေန၊ တယောက်တည်း၏ အဖြစ်၊ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို မေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (အာယသ္မတာ-မောဂ္ဂလိပတ္တတိယတ္ထေရေန၊ သည်။ တနည်း၊ သကဝါဒီနာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ သုတ္တဝိရောဓဘယေနဝ၊ ကြောင့်ပင်။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်ပြီး၍။ (ပုန ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။)

၁၇၅။ ပုန၊ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ပုရိမေ၊ ရွှေ၌ ဖြစ်သော။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ နယောပိ၊ နည်းတို့ကိုလည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတော၊ ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝန်ခံပါသော်လည်း။ ဧဝံ ဝါဒီနော၊ ဤသို့ ပြောလေ့ဆိုလေ့ရှိသော ပရဝါဒီ၏။ (မတိယာ)။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ သယံကတဉ္စ၊ ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သည်၎င်း။ ပရံကတဉ္စ၊ သူတပါးတို့ပြုအပ်သည်၎င်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တထာ၊ ထို သယံကတ ပရံကတသုခဒုက္ခ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော)။ ပုန၊ ပဋိက္ခိပတိ။

၁၇၆။ နေဝ သော ကရေတိတိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ကာရက-ဝေဒကာနံ၊ တို့၏။ ဧကတ္ထ အညတ္ထ ပဋိက္ခေပဝသေန၊ တယောက်တည်း၏

အဖြစ်၊ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို ပယ်မြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ သုတ္တဝိဝေဓဝသေနေဝ၊ သုတ် ပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ပင်။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ချုံ။ (မညမာနော- ပဋိဇာနာတိ-၌ စပ်။)

၁၇၇။ ပုန။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနုဿော၊ သည်။ ဒေဝလောကူပပတ္တိယာ၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံကို။ ကတ္တာ၊ ချုံ။ မနုဿဘူတောဝ၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်စဉ်ပင်။ န ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားသည်မဟုတ်။ ယေန၊ အကြင်လူသည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်ပြီ။ တတော၊ ထိုကံပြုသောလုံ့မှ။ အညောဝ၊ အခြား သူသည် သာ။ (ဟုတ္တာ)။ နာပိ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားသည်လည်း မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာရကတော၊ ကံပြုသောပုဂ္ဂိုလ်မှ။ ဝေဒကော၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သော၊ ထိုကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ ဖြစ် သည်လည်း မဟုတ်။ အညော၊ ကံ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤအယူသည်။ (“တယောက်တည်း ဖြစ်၍ ပြုသူလည်း သူ မဟုတ်၊ ခံစားသူလည်း သူ မဟုတ်၊ ပြုသူမှ တခြား လည်း မဟုတ်၊ ခံစားသူမှ တခြားလည်းမဟုတ်” ဟူသော ဤ အယူသည်။) လန္တိမတ္ထမေဝံ၊ အယူမျှသာတည်း။ ဤ အယူမျိုး မရှိနိုင်ပါဟူလို။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ ဝါဒီနော၊ ဤသို့ အယူရှိသော ပရဝါဒီ၏။ (မတိယာ)။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခ၊ ဒုက္ခသည်။ အသယံကာရံ၊ ကိုယ်တိုင်မပြုအပ်သည်၎င်း။ အပရံကာရံ၊ သူတပါးသည် မပြုအပ်သည်၎င်း။ အဓိစ္စ သမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်း မရှိပဲ ဖြစ် ပေါ်လာ သည်၎င်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊

၁။ လန္တိ မတ္ထ မေဝေတံ။ ။ပါဠိတော်“၁၇၇”၌ “နေဝ သော ကရောတိ န သော ပဋိသံဝေဒေတိ၊ န အညော ကရောတိ၊ န အညော ပဋိသံဝေဒေတိ”ဟု ရှိ၏။ ထို ကို ကောက်ချက်ချလျှင် “သောယေဝ ကော-သူသည်ပင် တယောက်တည်းဖြစ်၍ ပြုသူလည်းသူ၊ ခံစားသူလည်း သူ မဖြစ်နိုင်။ ပြုသူမှတခြား ခံစားသူ၊ ခံစားသူမှ တခြား ပြုသူလည်း မဖြစ်နိုင်”ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို အဖြစ်မျိုးသည် အမှန် အားဖြင့် မရှိနိုင်ရကား သူ၏အယူမျှသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်-“အသယံ ကာရံ၊ အပရံ ကာရံ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ-သုခဒုက္ခကို ကိုယ်တိုင်လည်း မပြုအပ်၊ သူတပါးလည်း မပြုအပ်၊ အကြောင်းမရှိပဲဖြစ်၏”ဟု ဆိုရာရောက်သောကြောင့် ပါဠိ တော်၌ ထို အတိုင်းမေးသောအခါ ပယ်သည်။

အမှာ။ ။၁၇၂-၌ ပုန ပုဋ္ဌောသည် ၁၇၃-၌ ပါ၏။ ၁၇၄-၌ ပုန ပုဋ္ဌော သည် ၁၇၅-၌ ပါ၏။ ၁၇၆-၌ ပုန ပုဋ္ဌော သည် ၁၇၇-၌ ပါ၏။ ဤသို့ ဂဏန်းမှန်အောင် ကြည့်၍ အဓိပ္ပါယ်ကို သိပါ။

ထိုအသယံကာရ၊ အပရိကာရ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္န သုခဒုက္ခ၏။ ဝသေန၊ အဖြစ် ဖြင့်။ ပုဠော၊ (သမာနော) ပုန ပဋိက္ခိပတိ။

အဝိစ၊ နောက်တနည်းကား။ ဣမသ္မိံ ဝေါမိဿကနယေ၊ ဤဝေါမိဿက နည်း၌။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဠာယ၊ စ၍။ (၁၇၀-ပြဿနာမှ စ၍။) ဣမိနာပိ နယေနပိ၊ ဤ နည်းဖြင့်လည်း။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤ ပရဝါဒီသည်။ ပုဂ္ဂလဝါဒီ၊ ပုဂ္ဂလဝါဒီတည်း။ ကမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ တို့ကို။ ကာရကဉ္စေ၊ ပြုတတ်သူကို၎င်း။ ဝေဒကဉ္စ၊ ခံစားတတ်သူကို၎င်း။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထို ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ တို့ကို ပြုတတ်သူကို၎င်း၊ ခံစားတတ်သူကို၎င်း အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အဿ၊ ထို ကံကို။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ကာရကော၊ ပြုတတ်၏။ တေနေဝ ဝါ၊ ထို ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာလျှင်မူလည်း။ ဝေဒကေန၊ ခံစားတတ်သူသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ [သော ကရောတိ၊ သော ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ကို ဆိုသည်။] အညေန ဝါ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မူလည်း။ (ကံပြုသူမှ တပါးသော ခံစားသူသည် မူလည်း။) ဘဝိတဗ္ဗံ၊ [အညော ကရောတိ၊ အညော ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ကို ဆိုသည်။] ဥဘောဟိ ဝါ၊ ၂-ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မူလည်း။ (ကံပြုသူ ခံစားသူ ၂-မျိုးလုံး သည်ပင် မူလည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ။) [သော စ အညော စ ကရောန္တိ၊ သော စ အညော စ ပဋိသံဝေဒေန္တိကို ဆိုသည်။] ဥဘောဟိ ဝါပိ၊ ၂-ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်မူလည်း။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ရာ။ [နေဝ သော ကရောတိ၊ န သော ပဋိသံဝေဒေတိ၊ န အညော ကရောတိ၊ န အညော ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ကို ဆိုသည်။] ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ အပြစ်သို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဝေါ၊ သို့။ အာပန္နမေဝ၊ ဖြစ်သော အပြစ်ကို။ အနုယောဂံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းကို။ အနုယုဉ္ဇန္တော၊ မေးစိစစ်လိုသော။ သကဝါဒီ၊ သည်။ သော ကရောတိတိ အာဒိယော၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရောပိ၊ ၄-မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိကပ္ပေ၊ ဝိကပ်တို့ကို။ အာယ၊ ပြီ။

၁။ အဝိစ ဣမသ္မိံ ဝေါမိဿက နယေ။ ။ပုဒ်ရေ ၁၇၀-၌ “သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေဒေတိ”ဟု ကံပြုသူနှင့် ခံစားသူကို ရော၍ မေး၏။ ထိုသို့ ရော၍ မေးသောကြောင့် “ဝေါမိဿက နယ”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုနည်းတို့ကား ၁၇၉-နံပါတ် တိုင်အောင်တည်း။ ထို၌ လာသော ပြဿနာကိုပင် “ပရိယောသာနေ ပန-စတ္တာရောပိ ပဉ္စာ ကေတောပုဋ္ဌာ”ဟု ဆိုသည်။

ထို ၁၇၉-၏နောက် ၁၈၀-ပြဿနာ၌ကား “ကမ္မံ အတ္ထိတိ အာမန္တာ”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ၁၂၃-မှ စ၍ “ကလျာဏ ပါပကာနိ ကမ္မာနိ ဥပလက္ခန္တိ၊ ပေ။ ကတ္တာ ကာရေတာ ဥပလက္ခတိ”နှင့် “ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မ ကာရကော အတ္ထိ”သည် အနက်အဓိပ္ပါယ်တူသောကြောင့် “ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာဝေ”ဟု ဆိုသည်။

သေသံ၊ ကြွင်းသောအစီရင်သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြား ရှိသည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးနား၌။ စတ္တာရောပိ၊ လည်း ဖြစ် ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာတို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ (ကတွာ၊ ရှိ။) သကဝါဒိနာ၊ သည်။ ပုဋ္ဌ၊ မေးအပ်ကုန်ပြီ။ [၁၇၉-နံပါတ်၌ လာသော ပြဿနာတို့ကို ဆိုသည်။] တတ္ထ၊ ထိုနောက်ဆုံး ပြဿနာတို့၌။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ကို၎င်း။ ပဋိဇာနနာ စ၊ ဝန်ခံခြင်း ကို၎င်း။ သယံကတာဒိဒေါသပ္ပတ္တိ စ၊ သယံကတ အစရှိသော အပြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကို၎င်း။ ပုရိမနယေနဝ၊ ရှေးနည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣ၊ ဣတော၊ ဤပြဿနာမှ။ ပရိ၊ ။ ကလျာဏ- ပါပကာနိတိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ (မဆိုပဲ။) ဟေဋ္ဌာ၊ ။ ဝုတ္တနယာ ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းတို့ကိုသာ။ ကမ္မံ အတ္တိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ဝိကပ္ပေန၊ ဝိကပ်အားဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီ။ [ကမ္မံ အတ္တိတိ အာမန္တာ။ “ကမ္မကာရကော အတ္တိတိ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဤသို့ တမျိုးပြီးတမျိုး ပြခြင်းကို “ဝိကပ္ပန=ဝိသု+ကပ္ပန”ဟု ဆို သည်။] တေသမ္ပိ၊ ထို ပြဿနာတို့၏လည်း။ (အတ္ထော-၌စပ်။) ဟေဋ္ဌာ၊ ။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ။

ပုရိသကာရာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ) .

ကလျာဏဝဂ္ဂေါတိပိ၊ ဟူသော အမည် သည်လည်း။ တဿေဝံ၊ ထို ပုရိသကာရာနုယောဂ၏ပင်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။

၁၄-အဘိညာနုယောဂ အဖွင့်

၁၉၃။ ဣတော၊ ဤ ပုရိသကာရာနုယောဂမှ။ ပရံ၊ ။ အဘိညာ- နုယောဂါဒိဝေနေ၊ အဘိညာဉ်ကို မေးစိစစ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်။ အရဟတ္တသာဓနာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။

၁။ အဘိညာ။ ပေ ။ သေန။ ။ “အဘိညာနုယောဂ”ဟူသည် “နန အတ္တိ ကေစိ ကုဒ္ဓိံ ဝိကုဗ္ဗတိ”စသည်ဖြင့် အဘိညာဉ်ကို မေးခြင်းတည်း။ အနုယောဂါဒိန္န အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော “ဟဉ္စိ အတ္တိ ကောစိ ဣဒ္ဓိံ ဝိကုဗ္ဗတိ”ဟူသော ဌပနာစကားကို၎င်း၊ “တေန ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ”စသော ပါပနာကို၎င်း ယူပါ။

၂။ အရဟတ္တသာဓနာ။ ။ အာသဝက္ခယ အဘိညာဉ် ဟူသည် အရဟတ္တမဂ် တည်း။ “ယော အာသဝါနံ ခယံ သစ္စိကရောတိ”ဟု ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်သော ရဟန္တာတည်း။ ထို ရဟန္တာသည်သာ အရဟတ္တမဂ်ကို

တတ္ထ၊ ထို အဘိညာနုယောဂ၌။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ ပဋိညာတေ၊ ဝန်ခံအပ်ပြီးသော်။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ (မညမာနော အာဟ-တို့ ၌ စပ်။) ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်သော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပေ၊ လူခြေနှင့် မစပ်သော သက်မဲ့ရုပ်၌။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိ ဝိသေသာဓိဂမော၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသော တရားထူးကို ရခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော လူန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်၌။ (ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိဝိသေသာဓိဂမော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓါဒိနိဗ္ဗတ္တကေန၊ တန်ခိုး အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သူသည်။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ နနု အတ္ထိ ကောစိ ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

အဘိညာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၅-၁၈။ ဉာတကာနုယောဂါဒိ အဖွင့်

၁၉၇။ ဣဒါနိ၊ အဘိညာနုယောဂကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ မာတာတိ အာဒိကော၊ မာတာ အစရှိသော။ ဉာတကာနုယောဂေါ၊ ဉာတက တို့ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။) ခတ္တိယောတိ-အာဒိကော၊ ခတ္တိယော အစရှိသော။ ဇာတိအနုယောဂေါ၊ အမျိုးဇာတ်ကို မေးစိစစ်ရာအခန်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဂဟဋ္ဌော ပဗ္ဗဇိတောတိ၊ အစရှိသော။ ပဋိပတ္တိအနုယောဂေါ၊ အကျင့်ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဒေဝေါမနုဿောတိ၊ အစရှိသော။ ဥပပတ္တိအနုယောဂေါ၊ ပဋိသန္ဓေကို မေးစိစစ်ရာ အခန်းသည်။ (ဟောတိ)။ သောတာပန္နောတိ အာဒိကော၊ သောတာပန္နော အစရှိသော။ ပဋိဝေဓာနုယောဂေါ၊ ပဋိဝေဓကို မေးစိစစ်ရာ အခန်းကို။ အရိယာနုယောဂေါတိပိ၊ အရိယာကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထို အလုံးစုံသော အနုယောဂ တို့သည်။ ဥတ္တာနတ္ထာယေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိကုန်သည်သာ။

ပြန်၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာတိဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသည်။ ထို့ကြောင့် “အဘိညာနု-ယောဂါဒိဝေနေ (အဘိညာဉ်အစရှိသည်ကို မေးစိစစ်ခြင်း၏ဒေသဖြင့် (၁-နိပါတ် မှာ) အဘိညာဉ်ရသော ရဟန္တာကို ပြီးစေ၏။ ထိုသို့ ပြီးစေခြင်းအားဖြင့် (၂-နိပါတ် မှာ) အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေသည်။ [အာသဝက္ခယဉာဏံ ပနေတ္ထ အဘိညာ ဝုတ္တာ- (ဣတိ - ထို့ကြောင့်) တဒဘိညာဝတော အရဟတော သာဓနံ အရဟတ္တ-သာဓနောတိ အာဟ၊ အရဟတော တိ သာဓနာ တဗ္ဗာဝဿစ (ထို ရဟန္တာဖြစ် ကြောင်း ဖြစ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း) သာဓနာ ဟောတိ ယေဝါတိ-—ဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ ထွေ၊ ဤ အရိယာနုယောဂတွင်။ အရဟံ ဟုတွာ န အရဟံတိ၊ ဟူသော ပြဿနာကို။ မောဃပဉ္စတ္တာ၊ မောဃပဉ္စ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထွေရေန)။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။

၂၀၆။ စတ္တာရော ပုရိသယုဂါတိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်သည်။ သံဃာနုယောဂေါ၊ သံဃာကိုမေးစိစစ်ကြောင်း စကားရပ်သည်။ (ဟောတိ)။ သောပိ၊ ထို သံဃာနုယောဂသည်လည်း။ ဥတ္တာနုတ္တောယေဝ၊ သည်သာ။

၂၀၇။ သင်္ခတောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်သည်။ သစ္စိကဋ္ဌသဘာဝါနုယောဂေါ၊ သစ္စိကဋ္ဌ သဘောကို မေးစိစစ်ကြောင်း စကားရပ်သည်။ (ဟောတိ)။ တတ္ထ၊ ထို သစ္စိကဋ္ဌ သဘာဝါနုယောဂ၌။ တတိယာ ကောဋီတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ တထာရှုပဿ၊ ထိုသို့ တတိယ ကောဋီ သဘော ရှိသော။ သစ္စိကဋ္ဌဿ၊ မှန်သော အနက် သဘော၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

၂၀၈။ ပန၊ တဖန်။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ ပုဂ္ဂလံ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိညာ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒိ၏ပင် ဝန်ခံခြင်းတည်း။

၂၀၉။ အညော ပုဂ္ဂလောတိပဉ္စေပိ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌လည်း။ သင်္ခတေဟိ၊ သင်္ခတ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ အညတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလ၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ အနိစ္ဆန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒိ ၏ပင် ပယ်ခြင်းတည်း။

၂၁၀။ ခန္ဓာ သင်္ခတာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သင်္ခတာ သင်္ခတာနိ၊ သင်္ခတ အသင်္ခတ တို့ကို။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ အညတ္တ ပုစ္ဆနတ္ထံ၊ ပုဂ္ဂလ၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို မေးခြင်းအကျိုးငှါ။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထွေရေန)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ [“ခန္ဓာ သင်္ခတာ၊ နိဗ္ဗာနံ အသင်္ခတံ၊ ပုဂ္ဂလော နေဝသင်္ခတော နာသင်္ခတော”ဟု သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ပြုပြီးမှ “အညော ခန္ဓာ၊ အညံ နိဗ္ဗာနံ၊ အညော ပုဂ္ဂလော”ဟု အည အဖြစ်ကို မေးသည်။]

၁။ မောဃပဉ္စတ္တာ။ “အနာဂါမီ ဟုတွာ န အနာဂါမီ ဟောတိ”ဟု မေးရာ၌ ရဟန္တာ ဖြစ်သောအခါ အနာဂါမီ မဟုတ်တော့ သကဲ့သို့၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးသောအခါ ပရိနိဗ္ဗာနံ စံသည့် တိုင်အောင် ရဟန္တာ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မရှိတော့။ ထို့ကြောင့် “အရဟံ ဟုတွာ န အရဟံ”ဟူသော နောက်ပုစ္ဆာအတွက် အဖြေ ရရှိနိုင်ရကား မောဃပဉ္စ”ဟု ဆိုသည်။

၂၁၃။ ရူပံ သင်္ခတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဝိတာဂတော၊ ဝေဖန်အပ်သော အပြားအားဖြင့်။ ဒဿေတော၊ ရှိ။ အညတ္တ-ပစ္ဆနတ္ထံ၊ ၄။ ပုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

၂၁၄။ ပုဂ္ဂလဿ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ (သတ္တာ၊ တို့သည်။) ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း သဘော ရှိကုန်၏။ ဇရာဓမ္မာ၊ အိုရခြင်း သဘော ရှိကုန်၏။ အယော၊ ထိုမှ တပါး။ မရဏ ဓမ္မိနော၊ သေရခြင်း သဘော ရှိကုန်၏။ ဣတိ အာဒိသုတ္တ-ဝယေန၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိတော်သုတ်၏ အစွမ်းကြောင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂလ၏။ သင်္ခတ ဘာဝံ၊ သင်္ခတ၏အဖြစ်ကို။ သော၊ ထို ပရဝါဒိ သည်။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ [ဤစကား အရ ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ရှိရမည်။ ယခု စာအုပ် တို့၌ ကျနေသည်။]

၂၁၅။ ပုန၊ န ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခ သည်သာ။ သမ္မောတိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဝေတိ စ၊ ပျက်လည်းပျက်၏။ ဣတိ အာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိတော်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါဒယော နာမ၊ ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ မည်သည်။ န ယုဇန္တိ၊ မသင့်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍ (ပရဝါဒိ)။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။

၂၁၆။ အတ္တတ္ထမှီတိ(တ္ထေ)၊ ဤ ပါဠိ၌။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အတ္တံ၊ အတ္တ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို နိဗ္ဗာန်၌။ (ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒိ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္ထိတာယ၊ နိဗ္ဗာန်၌ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော။) သဿတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဿတ ၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (တဿ၊ ၏။) နတ္ထိတာယ၊ နိဗ္ဗာန်၌ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော။) ဥစ္ဆေဒေါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက် သောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြတ်နေရစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။] တဒုဘယမှိ၊ ထို သဿတ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၂-ပါးစုံ ကိုလည်း။ အနိစ္စန္တော၊ အလိုမရှိသော ပရဝါဒိသည်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ပဋိက္ခိပတိ။

ဉာတကာနုယောဂါဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၉-၂၁။ ပဋိဝေဓနုယောဂါဒိ အဖွင့်

၂၁၇။ ဘဝံနိဿာယ ပဉ္စေ၊ ဘဝံ နိဿာယ ပြဿနာ၌။ ဘဝန္တိ၊ ကား။ ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။ (နိဿာယ တိဋ္ဌတိ-၌ စပ်။)

၂၁၈။ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနပဉ္စေ၊ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာန ပြဿနာ၌။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝေဒိယမာနော၊ ခံစားလသော်။ ပရိဂ္ဂဟိတ ဝေဒနော၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ဝေဒနာရှိသော။ ဝါ၊ ဝေဒနာကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားပြီးသော။ ယောဂါဝစရောဝ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သက်ဝင်ကျက်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဗာလပုထုဇ္ဇနော၊ ဗာလပုထုဇဉ်သည်။ နပ္ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် မသိ။ [ဤနေရာ၌ ဝေဒနာကို မသိမီးဆည်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဗာလ”ဟု ဆိုသည်။]

၂၂၄။ ကာယာနုပဿနာဒိပဉ္စေ၊ ကာယာနုပဿနာ အစရှိသော ပြဿနာတို့သည်။ ဥတ္တာနတ္တာယေဝ၊ ကုန်သည်သာ။

၂၂၆။ ပါရာယနဂါထာယ၊ ပါရာယနဝဂ်ဝယ် လာသော ဂါထာ၌။ သုညတော လောကံ အဝေက္ခဏ္ဍတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ သတ္တသုညတဝသေန၊ သတ္တဝါတို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ခန္ဓလောကံ၊ ခန္ဓာတည်းဟူသော လောကကို။ ဩလောကေဟိ၊ ရှုပါလော။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ [သတ္တလောကကိုပင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝမှ ကင်းဆိတ်အောင် ရှုရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “သတ္တလောက”ဟု နာမည် မတပ်ပဲ “ခန္ဓလောက”ဟု နာမည် တပ်သည်။]

၂၂၇။ ပုဂ္ဂလော အဝေက္ခဏ္ဍတိ၊ အစရှိသော ပုစ္ဆာသည်။ သကဝါဒိ-ပုစ္ဆာ၊ သကဝါဒီ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) သုညတော လောကံ အဝေက္ခဏ္ဍတိ ဂါထာယ၊ ဟူသော ဂါထာ၌။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ အဝေက္ခဏ္ဍတိ၊ ရှု၏။ သော၊ ထို သူသည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တသွာ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ဧဝံ၊ သို့။ (သကဝါဒိ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ သဟ ရူပေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ရူပကာယေန၊ ရူပကာယနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ (အဝေက္ခဏ္ဍတိ-၌ စပ်။) တတော၊ ထို ရူပကာယမှ။ အနိဿဇ္ဇော၊ မထွက်သည်။ ဟုတု၊ ၍။ (အဝေက္ခဏ္ဍတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ဣဒံ၊ ဤပြဿနာကို။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ပဉ္စဝေါကာရ-ဝသေန၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံနှင့်စပ်သဖြင့်။ အနုဇာနိတု၊ ခွင့်ပြုပြီး၍။ ပုန၊

တံဇီဝန္တိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ သုတ္တ-
ဝိရောဓဘယေန၊ ကြောင့်။ (တံဇီဝံ တံသရီရန္တိ အဗျာကတမေတံ မယာ
ဟူသောသုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

၂၂၇။ အဗ္ဘန္တရဂတောတိ စ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ နိက္ခ-
မိတွာတိ စ၊ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဣဒံ ဤ စကား ၂-ရပ်သည်။ သဟ-
ရူပေန ဝိနာ ရူပေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဟေဋ္ဌော၊ အောက်၌။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်
မူအပ်သော စကား၏။ ဝါ၊ ကို။ လက္ခဏဝစနံ၊ မှတ်သားကြောင်းစကား
တည်း။ တတ္ထ၊ ထို စကားရပ်၌။ အဗ္ဘန္တရဂတောတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်
ခန္ဓာ၏။ အန္တောဂတော၊ အတွင်း၌ တည်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ အဝေက္ခတိ-
၌ စပ်။) ဣတော ဝါ၊ ဤဘက်ရုပ်မှ၎င်း။ ဧတော ဝါ၊ ဟိုဘက်ရုပ်မှ၎င်း။
အနိက္ခမိတွာ၊ မထွက်မူ၍။ ရူပပရိစ္ဆေဒဝသေနဝ၊ ရုပ်အပိုင်းအခြားနှင့် စပ်
သဖြင့်သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ (အဝေက္ခတိ-၌ စပ်။)
ဣတိအတ္တော၊ နက်။ နိက္ခမိတွာတိ၊ ကား။ ရူပပရိစ္ဆေဒံ၊ ရုပ်အပိုင်း အခြား
ကို။ အတိက္ခမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍။ ရူပံ၊ ကို။ အနိဿိတော၊ မမှီသည်။ ဟုတွာ။
၍။ (အဝေက္ခတိ-၌ စပ်။) ဣတိအတ္တော၊ နက်။

၂၂၈။ အနတ္တာတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ အတ္တမှ။ ဇီဝေန၊ ဇီဝမှ။ ပုဂ္ဂလေန၊
ပုဂ္ဂလမှ။ (အသက်ကောင် လိပ်ပြာကောင် ဝိညာဉ်ကောင်မှ။) ရဟိတော၊
ကင်း၏။ [“သဗ္ဗေမ္မာအနတ္တာ”ဟူသော ပါဠိ၏ အဖွင့် ဖြစ်သောကြောင့်
“ရဟိတာ”ဟု ဗိဟုဝုဏ်ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ကေဓမ္မေပိ၊ တခုသော တရား
၌လည်း။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ဝေံ၊ သို့။
သဗ္ဗသုတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသော သုတ္တန်ပါဠိတို့၏။ အတ္တော၊ ကို။ အဂမဋ္ဌ-
ကထာသု၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌။ ဝုတ္တ နယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိ-

၁။ ဣဒံ ။ ပေ ။ လက္ခဏဝစနံ ။ ရှေ့၌ “သဟရူပေန အဝေက္ခတိ၊ ဝိနာ
ရူပေန အဝေက္ခတိ”ဟု ပုစ္ဆာရှိခဲ့၏။ ဤ၌ “အဗ္ဘန္တရဂတော အဝေက္ခတိ ဗဟိဒ္ဓါ
နိက္ခမိတွာ အဝေက္ခတိ”ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ပြန်၏။ ထိုပုစ္ဆာ ၂-ရပ်သည်။ အတယ်သို့သော
စကားဖြစ်ပါသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဣဒံ ။ ပေ ။ လက္ခဏဝစနံ”ဟု
မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား အဗ္ဘန္တရဂတောသည် သဟရူပေန၏ အမှတ်အသားဖြစ်၏။
“ရုပ်နှင့်တကွ ကြည့်၏”ဟူရာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်ခန္ဓာ၏ အတွင်း၌ တည်လျက်
ကြည့်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။ ဗဟိဒ္ဓါ နိက္ခမိတွာသည် “ဝိနာ ရူပေန”၏ အမှတ်အသား
ဖြစ်၏။ “ရုပ်နှင့် ကင်း၍ ကြည့်၏”ဟူရာ၌ “ရုပ်ခန္ဓာ၏ အပြင်ပသို့ထွက်၍ ကြည့်၏”
ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ အနတ္တာတိ။ ။ “သဗ္ဗေမ္မာ အနတ္တာ”ဟူသော ပါဠိတော်၌ “အတ္တ”
ဟူသည် ဇီဝ ပုဂ္ဂလပဉ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အနတ္တာကို “ဇီဝေန ပုဂ္ဂလေန”ဟု ဖွင့်
သည်။ [ဇီဝကို “အသက်ကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်”ဟု အမျိုးမျိုး
ခေါ်ကြသည်။]

တဗ္ဗော၊ ဧ။ ဣဓပန၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ကား။ သန္တံယ ဘာသိတ မတ္တမေဝ၊ ရှည်ရှယ်၍ ဟောတော် မူအပ်သော အနက်မျှကိုသာ။ ဝက္ခာမ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်အံ့။

၂၃၇။ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ သပ္ပိကုမ္မောတိ အာဒီ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (အာဘတ်-၌စပ်။) သဗ္ဗာဝ၊ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်တို့ကို။ ယံသာရုတ်ဝသေနေဝ၊ အကြင်အကြင် ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ မယုံထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္တံ၊ ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ။ ((အယသ္မုတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသတ္တေရေန))။ အာဘတ်၊ ထုတ်ဆောင်တော် မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ သုဝဏ္ဏံ၊ ရွှေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တတော၊ ပြုအပ်သော။ သုဝဏ္ဏဝိကာရော၊ ရွှေ၏ အထူး ပြုအပ်သော။ ဝါ၊ ရွှေဖြင့် အထူး ပြုအပ်သော။ ကုမ္မော၊ အိုးကို။ သုဝဏ္ဏကုမ္မောတိ၊ ရွှေအိုးဟူ၍။ ဝုစ္စတိယတာ၊ ဆိုအပ် ဆိုနိုင်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကတော၊ အပ်သော။ သပ္ပိဿ၊ ဧ။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဝိကာရော၊ အထူး ပြုအပ်သော။ သပ္ပိကုမ္မောနာမ၊ ထောပတ်အိုးမည်သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယသ္မိံ ကုမ္မေ၊ အကြင်အိုး၌။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်ကို။ ပက္ခိတ္တံ၊ ထည့်အပ်ပြီ။ သော၊ ထို အိုးသည်။ သပ္ပိကုမ္မောနာမ၊ ထောပတ်အိုးမည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ သပ္ပိကုမ္မော အစရှိသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝေလကုမ္မာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း။ သေဝနယော၊ ပင်တည်း။

စ၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ မြသည်။ ဓုဝံ၊ ခိုင်ခံ့သည်။ (ဟောတိ) ယတာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ (နိစ္စံ၊ သော။ ဓုဝံ၊ သော။) ဘတ္တံ ဝါ၊ ဘတ်သည်သော်၎င်း။ ယာဂု ဝါ၊ ယာဂု သည်သော်၎င်း။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့ မြသော် ဘတ္တ ယာဂု မရှိပါသော်လည်း။ ကာလပရိစ္ဆေဒံ၊ ကာလ အပိုင်း အခြားကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ [“တလပတ်လုံး ဆွမ်းဝတ်တည်မည်” စသည်ဖြင့် “ကာလကို မပိုင်းခြား မသတ်မှတ်မူ၍” ဟူလို] ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း။ ဒဿာမ၊ ပေးလှူကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပညတ္တဝသေန၊ ဝတ်တည်အပ်သော် ဆွမ်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ နိစ္စ ဘတ္တံ၊ မြသောဆွမ်း။ ဝါ၊ နိစ္စဘတ်။ ဓုဝယာဂု၊ မြသော ယာဂု။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ နိစ္စဘတ္တံ ဓုဝယာဂု ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နောတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပစ္စတ္တလက္ခဏ သာမညလက္ခဏဝသေန၊

ကက္ခဏ ဖုသန အစရှိသော မိမိ မိမိ၏ လက္ခဏာ၊ အနိစ္စတာ အစရှိသော သာမည လက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တိယထာ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။

ပန၊ ကား။ ရူပါဒီသု၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လသော်။ ဝေံ နာမော၊ ဤ အမည်ရှိသူတည်း။ ဝေံဂေါတ္တော၊ ဤ အနွယ်ရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါဟာရော၊ အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ လောကဝေါဟာရေန၊ ဤ လောက အခေါ် အဝေါ် အားဖြင့်။ ဣမာယ လောကသမ္ပုတိယာ၊ ဤ လောက သမ္ပုတိ ပညတ်အားဖြင့်။ ဣမာယ လောကနိရုတ္တိယာ၊ ဤ လောက၌ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းအားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တိ-ဟိတာယ ပဋိပန္နော အစရှိသောပါဌ်၌။ အတ္တော၊ တည်း။ စ၊ သာကော။ ဘဂဝတာပိ၊ သည်လည်း။ ဣမာခေါ၊ ပေ။ လောကပညတ္တိယောတိ၊ ဟူသော။ တေံ၊ ဤ စကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ ရူပါဒီမ္မော၊ ရုပ်အစရှိသော တရားတို့သည်။ လောကသမ္ပုတိ၊ လောကသမ္ပုတိ ပညတ်ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ ပစ္စတ္တ သာမည လက္ခဏ ဝသေန၊ ကက္ခဏ ဖုသန အစရှိသော မိမိ မိမိ၏ လက္ခဏာ၊ အနိစ္စတာ အစရှိသော သာမညလက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပညာပနတော၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အတ္တိပုဂ္ဂလော အစရှိသောပါဌ်၌။ အတ္တော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ သမ္ပုတိကထာ စ၊ သမ္ပုတိကထာ၎င်း။ (အများသမုတ်အပ်သော ပညတ်အနက်ကို ပြောဟောကြောင်းတရား၎င်း။) ပရမတ္ထကထာ စ၊ ပရမတ္ထကထာ၎င်း။ (မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်ကို ဟောပြောကြောင်း တရား၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ခန္ဓ၊ ကုန်သော။ ကထာ၊ ဟောပြောကြောင်း တရားတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသော ကထာတို့တွင်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါ။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်။ ဒေဝေါ၊ နတ်။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာ။ ဣတိ အာဒိကာ၊ ဤသို့အစရှိသော ကထာသည်။ သမ္ပုတိ-ကထာနာမ၊ မည်၏။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့။ ပေ။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့။ ဣတိ အာဒိကာ၊ ဤသို့အစရှိသော ကထာသည်။ ပရမတ္ထကထာနာမ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ကထာတို့တွင်။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (သက္ကောတိ-၌ စပ်။) သမ္ပုတိ-ဒေသနာယ၊ သမ္ပုတိဒေသနာတော်ဖြင့်။ (ပညတ်ကို ဟောကြောင်း တရားတော်ဖြင့်။) သတ္တောတိ ဝါ၊ သတ္တဝါဟူ၍၎င်း။ ပေ။ ဗြဟ္မာတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော် မူအပ်သော်။ (ဟောတော်မူအပ်မှ။) ဇာနိတုံ၊ အနက်

အဓိပ္ပါယ်ကို သိခြင်းငှါ၎င်း။ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းငှါ၎င်း။ နိယျာတုံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ၎င်း။ အရဟတ္တ-
ဇယဂ္ဂါဟံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် အောင်လံကို ယူခြင်းကို။ ဝါ၊ ယူအပ်သော
အရဟတ္တဖိုလ်အောင်လံကို။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှါ၎င်း။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။
တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဒိတောဝံ၊ ခွံသာ။ သက္ကောတိ
ဝါ၊ သက္ကဝါ ဟူ၍၎င်း။ ပေ၊ ပြဟွာတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ကထေတိ၊ ၏။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရမတ္ထဒေသနာယ၊ ပရမတ္ထ ဒေသနာတော်
ဖြင့်။ အနိစ္စန္တိ ဝါ၊ အနိစ္စ ဟူ၍၎င်း။ ဗုဒ္ဓန္တိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဣတိ အာဒိသု၊
ဤသို့ အစရှိသော တရားတို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး
သော တရားကို။ သုတ္တာဝ၊ ကြားနာရရှိသာ။ (ကြားနာရမှသာ။) ဇာနိတုံ၊
ငှါ၎င်း။ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ၎င်း။ ပေ၊ ဂဟေတုံ၊ ငှါ၎င်း။ သက္ကောတိ၊ ၏။
တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနိစ္စန္တိ အာဒိသု၊ အနိစ္စ အစရှိသော တရားတို့တွင်။
အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောတရားကို။ ကထေတိ၊ ၏။ တတ၊
ထိုမှ တပါး။ သမ္မုတိကထာယ၊ ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓနက သတ္တဿ၊ သိလတ္တံ့သော
သတ္တဝါအား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပရမတ္ထ ကထံ၊ ကို။ နကထေတိ၊ ဟောတော်
မမူ။ ပန၊ အနွယကား။ သမ္မုတိ ကထာယ၊ ဖြင့်။ ဗောဓေတွာ၊ အနက်
အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပြီး၍။ ပစ္စာ၊ ခွံ။ (နောက်မှ။) ပရမတ္ထ ကထံ၊ ကို။
ကထေတိ၊ ၏။ ပရမတ္ထကထာယ၊ ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓနက သတ္တဿာပိ၊ အားလည်း။
ပဌမံ၊ စွာ။ သမ္မုတိ ကထံ၊ ကို။ နကထေတိ၊ မမူ။ ပန၊ အနွယကား။
ပရမတ္ထကထာယ၊ ဖြင့်။ ဗောဓေတွာ၊ ၍။ ပစ္စာ သမ္မုတိကထံ ကထေတိ။

ပန၊ ဆက်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်။ (ရိုးရာထုံးစံအားဖြင့်။)
ပဌမမေဝ၊ သာလျှင်။ ပရမတ္ထကထံ၊ ကို။ ကထေန္တဿ၊ ဟောတော် မူလ
သော်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်။ လူခါကာရာ၊ ခြောက်ကပ်သော
အခြင်းအရာ ရှိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓံ၊ ထိုသည်။
ပဌမံ၊ စွာ။ သမ္မုတိကထံ၊ ကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ပစ္စာ၊ ခွံ။
(နောက်မှ။) ပရမတ္ထကထံ ကထေန္တိ။ တေ၊ ထိုဘုရားရှင်တို့သည်။ သမ္မုတိ-
ကထံ၊ ကို။ ကထေန္တာပိ၊ ဟောတော်မူကုန်သော်လည်း။ သစ္စမေဝ၊ မှန်
သော အနက်ကိုသာ။ သဘာဝမေဝ၊ ထင်ရှား ရှိသော အနက်ကိုသာ။
အမုသာဝ၊ မုသား မဟုတ်သော အနက်ကိုသာ။ ကထေန္တိ၊ ပရမတ္ထကထံ၊
ကို။ ကထေန္တာပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ သစ္စမေဝ၊ ပေ။ ကထေန္တိ၊ တိ၊ မှန်။
ဝဒတံ၊ ပြောဟောကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဝရော၊ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်
မူသော။ အသံသမ္ပဒ္ဓေါ၊ ဤ ကြွင်းမဲ့ညံ့ အလုံးစုံကို အကုန်သိမြင် ဘုရား
ရှင်သည်။ သမ္မုတိ၊ သမ္မုတိ သစ္စာကို၎င်း။ ပရမတ္ထ၊ ပရမတ္ထ သစ္စာ

ကို၎င်း။ ခုဝေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိုး၊ အမှန်တရားတို့ကို။ အကွာသိ၊ ဟော
တော်မူပြီး။ တတိယ၊ ၃-ခုမြောက် သစ္စာကို။ နုပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ် မရနိုင်။

တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။)
လောကသမ္ပုတိ၊ လောက၌ သမုတ်အပ်သောအနက်သည်။ ကာရဏံ၊ မချွတ်
မယွင်းခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) သင်္ကေတဝစနံ၊ လောက၌
အသိအမှတ်ပြုအပ်သော အနက်ကို ဟောကြောင်း တရားစကားတော်သည်။
သစ္စံ၊ မှန်၏။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ပရမတ္ထဝစနံ၊ ပရမတ်ကို ဟောကြောင်း တရား
စကားသည်။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထ တရားတို့၏။ တထလက္ခဏံ၊ ဟုတ်မှန်သော
သဘောကို သိကြောင်း အမှတ်အသားသည်။ (ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။)
ပရမတ္ထဝစနံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ နိ။)

အပရောနယော၊ တပါးသောနည်းကား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒေသနာ၊
ဒေသနာတော်သည်။ ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။
ပရမတ္ထဒေသနာ စ၊ ပရမတ္ထ ကိုဟောကြောင်း တရားတော်၎င်း။ သပ္ပိက္ခန္ဓာ-
ဒိဝသေန၊ ထောပတ်အိုး အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမ္ပုတိဒေသနာ၊
သမ္ပုတိ ကို ဟောကြောင်း တရားတော်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒေ၊ ၂-ပါးတို့
တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမညံ၊ လူအပေါင်းတို့ အညီအမျှ
အသိအမှတ် ပြုအပ်သော နာမည်ပညတ်ကို။ နာတိဓာဝတိ၊ လွန်၍ မြေးသွား
သည် မဟုတ်။ (လွန်၍ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်။) [သမံ ညာယတေတိ
သမညာ-လူအများတို့ အညီအမျှ သဘောတူ သိအပ်သော နာမည်။] တသ္မာ၊
ကြောင့်။ အတ္ထိ၊ ပုဂ္ဂလောတိ ဝစနမတ္ထတော၊ အတ္ထိ၊ ပုဂ္ဂလော ဟူသော စကား
တော်မျှကြောင့်။ အဘိနိဝေသော၊ မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို။
နကာတဗ္ဗော၊ မပြုထိုက်။

ဟိ၊ မှန်။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပညတ္တိံ၊ နာမည် ပညတ်ကို။
အနတိက္ကမ္မ၊ မကျော်လွန်မှုရှိ။ ပရမတ္ထော၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်
ကို။ ပကာသိတော၊ ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီး။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) သမညံ၊
ကို။ နာတိဓာဝေယျ၊ လွန်၍ မမြေးသွားရာ၊ [ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ အတ္ထိ၊ သတ္တဝါ
ရှိ၏ဟု လွန်၍ မမြေးသွားရာ။] ပဏ္ဍိတော၊ ကြောင်းကျိုး မြင်သိ ပညာရှိ
သည်။ ပရမတ္ထံ၊ ကို။ ပကာသန္ဓော၊ ထင်ရှားပြလသော်။ သမညံ၊ ကို။
နာတိဓာဝေယ၊ လွန်၍ မမြေးသွားရာ။

သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပါဠိ
တို့၌။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပုဂ္ဂလကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂-ပရိဟာနိကထာ

၁-ဝါဒယုတ္တိ ပရိဟာနိ အဖွင့်

၂၃၉။ ဣဒါနိ၊ ပုဂ္ဂလကထာကို 'ဟောတော် မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ပရိဟာနိကထာ၊ ပရိဟာနိကထာသည်။ (ရဟန္တာ၏ အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့ခြင်း စသည်ကို ဆိုရာဖြစ်သော ကထာသည်။) ဟောတံ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပရိဟာနိဓမ္မော၊ ယုတ်လျော့ခြင်းရှိသော တရားသည်၎င်း။ အပရိဟာနိဓမ္မော၊ ယုတ်လျော့ခြင်း မရှိသော တရားသည်၎င်း။ (အတ္တိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ ဤ ကောဓဥပနာဟတရားတို့သည်။ သေက္ခဿ၊ သေခ ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ ပရိဟာနာယ၊ အထက်အထက်ဖြစ်သောဂုဏ်တို့မှ ယုတ်လျော့ခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [ဒုကုတ္တရ-ကောဓပေယျာလ။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမယဝိမုတ္တဿ၊ ဝင်စား အပ်ရာ ဝင်စားအပ်ရာ အခါ၌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပရိဟာနာယ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ကုန်၏။ [ပဉ္စဓမ္မကို ပဉ္စကုတ္တရတတိယပဏ်၊ တိကဏ္ဍကိဝဂ် ပဌမသမယဝိမုတ္တ သုတ်၌ ကြည့်ပါ။] ဣတိ ဝေမာဒီနိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊ တို့ကို။ နိဿာယ၊ အားကိုးတခု မှီငြမ်းပြု၍။ သမ္ပိတိယာ၊ သမ္ပိတိယ ဂိုဏ်းသားရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တက ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ [ရွှေနိဒါနကထာ၌ သမ္ပိတိယာဟု ရှိ၏။ သမ္ပိတိယဂိုဏ်းသည် ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝါဒမှ ကွဲလာသောဂိုဏ်း ဖြစ်သောကြောင့် ခွဲ၍ အနက်ပေးသည်။] သဗ္ဗတ္ထဝါဒီနော၊ သဗ္ဗတ္ထဝါဒီ ဂိုဏ်းသား ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ဧကေစ္စ၊ အချို့ကုန်သော။ မဟာသံဃိကာ စ၊

၁။ သမယဝိမုတ္တဿ။ ။ သမယဝိမုတ္တဿာတိ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ (ဝင်စားလိုအပ် ဝင်စားလိုအပ်ရာခဏ၌) ဝိက္ခမ္ဘိတေဟိ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္ထာ သမယဝိမုတ္တသိခါတယ (အလိုရှိရာ အခါတိုင်း၌ ခွါအပ်သော ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော သမာပတ်ဟု ဆိုအပ်သော) လောကီယဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တစိတ္တဿ (လွတ်သော ဈာန်သမာပတ် စိတ်ရှိသော)။ ထို သုတ်အဖွင့်။

မဟာသံဃိကဂိုဏ်းသားရဟန်းတို့သည်၎င်း။ အရာတော်ပီ၊ ရဟန္တာ၏လည်း။
[ပိ-ဖြင့် အနာဂါမ် သကဒါဂါမ်ကိုပေါင်း။] ပရိဟာနိ၊ ယုတ်လျော့ခြင်း
ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေဝါ၊ ထိုသမ္ဘိတယ
စသော ရဟန်းတို့သည်မူလည်း။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။ အညေယေဝဝါ၊
ထိုရဟန်းတို့မှ အခြားရဟန်းတို့မူလည်း။ ဟောန္တု၊ ကုန်။ ယေသံ၊ အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အယံ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ လဒ္ဓိ-
ဘိန္ဒနတ္ထံ၊ အယူကို ဖျက်ဆီးခြင်း အကျိုးငှါ။ ပရိဟာယတိ၊ အရဟာ-
အရဟတ္တာတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။

တကြ၊ ထို ပုစ္ဆာ၌။ ပရိဟာယတိတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။
(လဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်သော။) ပရိဟာနိယော၊ ယုတ်လျော့ခြင်း တို့သည်။
ပတ္တပရိဟာနိ စ၊ ရအပ် ရောက်အပ်ပြီးသော တရားမှ ယုတ်လျော့ခြင်း၎င်း။
အပ္ပတ္တပရိဟာနိ စ၊ မရအပ် မရောက်အပ်သော တရားမှ ယုတ်လျော့ခြင်း၎င်း။
(ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ပရိဟာနိ ၂-ပါးတို့တွင်။
အာယသ္မာ၊ ဧဝါမိကော၊ သည်။ ဒုတိယမ္ပိ၊ ၂-ကြိမ် မြောက်လည်း။
သာမယိကာယ၊ ဝင်စားလိုရာ အခါ အခါ၌ ဖြစ်သော။ တမ္ပာ စေတော-
ဝိမုတ္တိယာ၊ ထို စေတောဝိမုတ္တိမှ။ (ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ဈာန်သမာ-
ပတ်စိတ်မှ။) ပရိဟာယိ၊ ယုတ်လျော့ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဂတာ၊ လာသော။)
အယံ၊ ဤ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်။ ပတ္တပရိဟာနိနာမ၊ မည်၏။ [သမယေ၊
သမယေ (ဝင်စားလိုရာ အခါအခါ၌) လဒ္ဓတ္တာ သာမယိကာ။ သဂါတာဝဂ္ဂ-
သံယုတ်ဋီကာ၊ ဂေါမိကသုတ်။] သာမညတ္တိကာနံ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာ လောကုတ္တရာမဂ်ဖိုလ်ကို အလိုရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ သတံ၊ ဖြစ်ကုန်
သော။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ သာမညတ္တော၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ
လောကုတ္တရာမဂ်ဖိုလ်အစီးအပွားသည်။ မာပရိဟာယိ၊ မယုတ်လျော့စေနှင့်။
ဣတိ (အာဂတာ)။ အယံ၊ ဤ ယုတ်လျော့ ခြင်းသည်။ အပ္ပတ္တပရိဟာနိ
(နာမ)၊ မည်၏။ [ဣမသ္မိံ ပနဌာနေ မဂ္ဂပိ ဗလံပိ ကေတော ကတ္တာ
သာမညတ္တော ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ မူလံ ဌ၊ မဟာ အဿပုရိသ
သုတ်။] တာသု၊ ထို ပရိဟာနိ ၂-ပါးတို့တွင်။ ဣမ၊ ဤ ပရိဟာယတိ
အာရဟာ အရဟတ္တာ ဟူသောပါဠိ၌။ ပတ္တပရိဟာနိ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတော၊
အလိုရှိအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို ပတ္တပရိဟာနိကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိညာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။

ပန၊ ထိုသို့ ပတ္တဟာနိကိုအလိုရှိ အပ်ပါသော်လည်း။ သကသမယေ၊
မိမိတို့၏ အယူ၌။ ဣမံ ပတ္တပရိဟာနိ နာမ၊ မည်သည်ကို။ လောကီယသမာ
ပတ္တိယာဝ၊ လောကီသမာပတ်အတွက်သာ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အရဟတ္တာဒိဟိ၊

အရဟတ္တဖိုလ် အစရှိကုန်သော။ သာမညဗလေဟိ၊ သမဏ၏ အကြောင်း ဖြစ်ရာ ဖိုလ်တို့မှ။ (ဣမံ ပတ္တပရိဟာနိ နာမ၊ မည်သည်ကို။) န ဣစ္ဆန္တိ၊ အလို မရှိကုန်။ ပရသမယေဝိ၊ သူတပါးတို့၏ အယူ၌လည်း။ နံ၊ ထို ပတ္တပရိဟာနိ ကို။ သဗ္ဗသာမညဗလေသု၊ အလုံးစုံသော သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဖိုလ်တို့၌၎င်း။ သဗ္ဗဘဝေသု၊ တို့၌၎င်း။ သဗ္ဗဇာလေသုတို့၌၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ စ၊ တို့၏အတွက်၎င်း။ န ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ တံ၊ ထို လောကုတ္တရာ သာမညဗလေမှ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ လဒ္ဓိမတ္တမေဝ၊ အယူမျှသာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ လဒ္ဓိဇာလံ၊ အယူ တည်းဟူသော ကုန်ယုတ်ကို။ ဘိန္နိတုံ၊ ငှါ။ ပန၊ သဗ္ဗတ္ထာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသတ္တေရေန ။ ဝစိတာ၊ တိုးပွားစေတော် မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗတ္ထ အစရှိသော ပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပရိဟာယိတွာ၊ ယုတ်လျော့၍။ (အစဉ် အတိုင်း အရဟတ္တဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့၍။) သောတာပတ္တိဗလေ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ပရိဟာနိ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ ဥပရိဗလေသု၊ အထက်ဖိုလ်တို့၌။ ဌိတဿေဝ၊ တည်သော ရဟန္တာ၏သာ။ (ပရိဟာနိ၊ ကို။) ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ ရူပဘဝ- အရူပဘဝ တို့၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ရဟန္တာ၏။ (ပရိဟာနိ)။ န ဣစ္ဆတိ။ ပန၊ ကား။ ကမ္မာရာမတာဒိနံ၊ အမှုသစ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ် အစရှိ ကုန်သော။ ပရိဟာနိယဓမ္မာနံ၊ ယုတ်လျော့ကြောင်း တရားတို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ ဌိတဿေဝ၊ တည်သော ရဟန္တာ၏သာ။ (ပရိဟာနိ)။ ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ၊ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ [အလုံးစုံသော ဘဝ၌ ရဟန္တာသည် အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့သလောဟု မေးသောအခါ “ပယ် သည်”ဟူလို။] ပန၊ ခဠံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ကာမဘဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိဇာနာတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသိမ္မိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ကာမ- ဘဝေ၊ ၌။ ပရိဟာနိကရာ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ အတ္ထံ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို အလုံးစုံသော ကာမဘဝ၌။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့နိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။

တတိယပုစ္ဆာယ^၁၊ သဗ္ဗတ္ထ အရဟတော ပရိဟာနိ ဟူသော တတိယ ပုစ္ဆာ၌။ ပရိဟာနိတိ၊ 'ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ပရိဟာနိ ကရေ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ အကြောင်းတရားတို့ကို။ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ။ [ပရိဟာနိအရ "ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြံယာကို မေးသည်မဟုတ်။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အကြောင်းအရာတို့ကို မေးသည်" ဟူလို။] တတ္ထ၊ ထိုတတိယပုစ္ဆာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဟာနိ နာမ၊ ယုတ်လျော့ကြောင်း၊ မည်သည်။ ကမ္မာရာမတာဒိ ဓမ္မာ၊ ကမ္မာရာမတာ အစရှိသော တရားတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ကာမရာဂ ဗျာပါဒါဒေ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒ တို့ပင်တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုကမ္မာရာမတာ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုကာမရာဂ ဗျာပါဒ တို့သည်။ ရူပါရူပဘဝေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟူ၍။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

သဗ္ဗဒါတိ၊ သဗ္ဗဒါ ဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ကာလပုစ္ဆာ၊ ယုတ်လျော့ရာ ကာလကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုကာလ ပုစ္ဆာတို့တွင်။ ပဌမ ပဉ္စေ၊ ၌။ ယောနိသော မနသိကာရကာလေ၊ သင့်သော အကြောင်း အားဖြင့်၊ နှလုံးသွင်းရာ အခါ၌။ အပရိဟာယနတော၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ မယုတ်လျော့ခြင်းကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌။ အယောနိသော မနသိ ကရာတော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ရဟန္တာ၏။ ရတ္တိ ဘာဂေ၊ ဝါ၊ ညဉ့်အဖို့၌ သော်၎င်း။ ဒိဝံသဘာဂေ၊ ဝါ၊ နေ့အဖို့၌သော်၎င်း။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ပရိဟာယနတော၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့ နိုင်ခြင်းကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ၊ တတိယေ၊ တတိယ ပြဿနာ၌။ ပရိဟာနိကရဓမ္မသမာယောဂေ၊ ပရိဟာနိကရဓမ္မတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ မုဟုတ္တမေ၊ တမဟုတ်ချင်းသာ။ ပရိဟာနိနာမ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့ခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ပရိဟာနိကရဓမ္မတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်ရာ ထိုအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ အပရိဟိနဿ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိသော ရဟန္တာ၏၎င်း။

၁။ တတိယ ပုစ္ဆာယ။ ။ ပါဠိတော် ၂၃၉-နံပါတ်၌ "သဗ္ဗတ္ထ"ဟု လာသော ပုစ္ဆာ ၃-ရပ်ရှိ၏။ ထိုတွင် "သဗ္ဗတ္ထ အရဟတော ပရိဟာနိ" ပုစ္ဆာကို တတိယ ပုစ္ဆာဟု ဆိုသည်။ "ပရိဟာယတိ ဧတယာတံ ပရိဟာနိ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ရဟန္တာ၏ အရဟတ္တဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း "ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ" စသည်ကို ယူပါ။

၂။ ပုဗ္ဗေ အပရိဟိနဿ။ ။ ပရိဟာနိကရဓမ္မတို့နှင့် မပေါင်းဆုံရသည် ဖြစ်၍ ပရိဟိန မဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို "အပရိဟိန"ဟု ဆိုသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ ပရိဟာနိ မည်သည် မရှိ။

ပစ္စာ၊ ခွံ။ (နောက်မှ။) ပရိဟိနဿ စ၊ ယုတ်လျော့ပြီးသော ရဟန္တာ၏ဝင်း။ ပရိဟာနိ နာမ၊ နောက်ထပ် အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့ခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ တော့။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။

သဗ္ဗေဝ အရဟန္တာတိ ပဉ္စာနံ၊ ဟူသော ပြဿနာတို့တွင်။ ပဌမသ္မိံ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ တိက္ခိန္ဒိယေ၊ ထက်မြက်သော ဣန္ဒြေရှိသော ရဟန္တာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယသ္မိံ၊ ခွံ။ မုဒိန္ဒိယေ၊ နှံသော ဣန္ဒြေရှိသော ရဟန္တာတို့ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ တတိယသ္မိံ၊ တတိယ ပြဿနာ ခွံလည်း။ တိက္ခိန္ဒိယာဝ၊ တို့ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်ကုန်၏။ [ဤနေရာ၌ “တတိယသ္မိံ မုဒိန္ဒိယာဝံ အဓိပ္ပေတော” ဟု ရှေးက ပါ၍ ရှိသည်ဟု ခွံကာဆို၏။] ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧဝံ၊ ထို တိက္ခိန္ဒိယရဟန္တာတို့၏။ ပရိဟာနိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ ၏။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။

သေဋ္ဌိဉ္စဒါဟရဏေ၊ သူဌေးဉ္စဒါဟရဏ်၌။ ပဌမပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ဒုတိယာ၊ ဒုတိယပုစ္ဆာသည်။ သကဝါဒီဿ၊ ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ တဩ၊ ထို ပုစ္ဆာတို့၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ပရဝါဒီ သကဝါဒီ တို့၏ အလိုတည်း။ တုမေ၊ အသင် သကဝါဒီတို့သည်။ အရဟာ၊ သည်။ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ။ ပရိဟာယန္တော၊ ယုတ်လျော့လသော်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်ပြဿနာကို။ မံ၊ အကျွန်ုပ် ပရဝါဒီကို။ ပုစ္ဆတ၊ မေးကုန်၏။ တဩ၊ ထိုပြဿနာ၌။ ဝေါ၊ အသင် သကဝါဒီတို့ကို။ ပရိပုစ္ဆာမိ၊ ပြန်၍ မေးပါ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) စတူဟိ သတသဟဿေဟိ၊ လေးသိန်းတို့ဖြင့်။ သေဋ္ဌိံ၊ သူဌေးသည်။ သေဋ္ဌိတ္တံ၊ သူဌေး၏ အဖြစ်ကို။ ကာရေန္တော၊ ပြုစေလသော်။

၁။ ပစ္စာ ။ ပေ ။ ပရိဟာနိ နာမ နတ္ထိ။ ။ ပရိဟာနိကရဓမ္မနှင့် ပေါင်းဆုံမိ၍ အရဟတ္တဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ပစ္စာပရိဟိနဿ” ဟု ဆိုသည်။ တိန-ဥတ-ပစ္စည်းသည် အတိတ်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဆုတ်ယုတ်ပြီး” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဆုတ်ယုတ်ပြီး ရဟန္တာအတွက် ပရိဟာနိ (ထပ်၍ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း မည်သည်) မရှိတော့ရကား ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၂။ စတူဟိ ။ ပေ ။ သေဋ္ဌိတ္တံ ကာရေန္တော။ ။ ဖိုလ်လေးပါးကို ရည်ရွယ်၍ လေးသိန်းဟု ဥဒါဟရဏ်ပြုသည်။ လေးသိန်းရှိမှ သူဌေးရာထူးကို ရသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဖိုလ်လေးပါးကို ရပြီးမှ ရဟန္တာရာထူး ရသည်။ ထို လေးသိန်းတွင် “တသိန်းမှ ယုတ်လျော့လျှင် သူဌေးရာထူးပြုတ်သလော” ဟု မေးသည်။ [“ရဇ္ဇံ ကာရေတိ” ၌ မင်း အဖြစ်ကို တိုင်းသူပြည်သားတို့က ပြုစေရသကဲ့သို့ ထိုအတူ သူဌေးရာထူးကိုလည်း ရှင်ဘုရင်က ပြုလုပ်ပေးရ၏။ ရှင်ဘုရင်သည် ပြုစေသူတည်း။ ထို့ကြောင့် “သေဋ္ဌိတ္တံ ကာရေန္တော” ဟု ပါ၍ရှိပါစေ။]

သတသဟဿေဟိ၊ တသိန်းတို့မှ။ ပရိဟိနေ၊ ယုတ်လျော့လှသော်။ သေဠိ၊ သည်။ သေဠိတ္တာ၊ သူဌေး၏ အဖြစ်မှ။ ပရိဟိနေ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပဋိပုစ္ဆာမိ၊ ။) တတော၊ ထိုသို့မေးခြင်းကြောင့်။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဖို့အားဖြင့်။ ပရိဟာနိ၊ ကို။ သန္တာယ။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ (ဆိုအပ်ရာ၌။) သဗ္ဗသာပတေယျာ၊ အလုံးစုံသော ဥစ္စာနှစ်မျှ။ ပရိဟိနေ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပရဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ။) တထာ၊ ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (အလုံးစုံသော ဥစ္စာနှစ်မျှ ယုတ်လျော့ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။) အပရိဟိနတ္တာ၊ မယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဝါဒီ၊ သည်။ န ဟေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝတု၊ ဆိုပြီး၍။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အရဟတိ၊ သော်မှလည်း။ ပရိဟာယတိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ တို့မှ။ န (ပရိဟာယတိ)၊ မယုတ်လျော့နိုင်။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နလဒ္ဓိကံ၊ ဖြစ်သော အယူရှိသော။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဘဗ္ဗပဉ္စ၊ ဘဗ္ဗပြဿနာကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ။

ပရဝါဒီ၊ သည်။ သေဠိနေ၊ သူဌေး၏။ အဘဗ္ဗတာယ၊ သူဌေးအဖြစ်မှ ယုတ်လျော့ခြင်းငှါ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌။ နိယမံ၊ အမြဲသတ်မှတ်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတု)။ ပဋိဇာနိတော၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံပြီး၍။ အရဟတော၊ ။) စတုတိဖလေဟိ၊ တို့မှ။ ပရိဟာနိဘဗ္ဗတံ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းကို ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနေ)။ နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော် စကားရပ်၏။ (အတ္ထံ-၌ စပ်။) အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ (မမှန်သောအားဖြင့်။) အတ္ထံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။

၁။ အထ နံ ။ ဝေ ။ လဒ္ဓိကံ။ ။ ပရဝါဒီသည် “ရဟန္တာသော်မှလည်း ဆုတ်ယုတ်နိုင်၏” ဟု ၎င်း “သို့သော် ဖိုလ်လေးပါးလုံးမှ မဆုတ်ယုတ်နိုင် (သောတာပတ္တိ ဖိုလ်လောက်တော့ ကျန်သေး၏) ဟု ၎င်း အယူရှိ၏။ ထို ပရဝါဒီကို “ဘဗ္ဗော သဗ္ဗသာပတေယျာ ပရိဟာယိတုံ” ဟု သကဝါဒီ မေးသည်။

၂။ ပရဝါဒီ ။ ဝေ ။ ပဋိဇာနိတော။ ။ လေးသိန်း ရှိမှ သူဌေး ဖြစ်နိုင်သည်။ တသိန်းလျော့သွားလျှင် သူဌေးမဖြစ်နိုင်ဟု အယူရှိ၍ တသိန်းလျော့သော်လည်း သူဌေးရာထူးမှ မယုတ်လျော့နိုင်ပဲ အမြဲ သတ်မှတ်ထားမှုကို မမြင်သောကြောင့် ပရဝါဒီ ဝန်ခံသည်။

၃။ အယောနိသော သတ္တံ ဝေတ္တော။ ။ သောတာပန်၏ ဂုဏ်ကို ပြရာ၌ “နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏော” ဟူသော ပါဠိတော်ဝယ် နိယတော အတွက်

လဒ္ဓိယံ၊ မိမိအယူ၌။ (သောတာပန်သည်မြဲ၏ ဟူသော မိမိအယူ၌။) ဌိတော၊ တည်သော ပရဝါဒီသည်။ သောတာပတ္တိဖလတော၊ မှ။ ပရိဟာယိတံ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗတံ၊ မထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိပက္ခိတံ။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို အယူသည်။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိမတ္တမေဝ၊ အယူမျှသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဝါဒယုတ္တိ နာမ၊ ဝါဒယုတ္တိ မည်သည်။ ဝါ၊ ဝါဒ၏ သင့်မသင့်ကို စိစစ်ကြောင်းမည်သည်။ နိဋ္ဌိတာံ၊ ပြီးဆုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂-အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓန ပရိဟာနိ အဖဉ်

၂၄၀။ ဣဒါနိ၊ ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိ ကထာကို အားထုတ်ပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနာ၊ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနကထာကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန)။ အာရဇ္ဈ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓန ကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေစိ၊ အချို့သော ပရဝါဒီ တို့သည်။ [ရွှေပရိဟာနိ ကထာ၌ ပြအပ်ခဲ့သော သမိတိယ၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တက၊ သဗ္ဗတ္ထဝါဒီ၊ ကေစူ မဟာသံဃိကတို့ကို “ကေစိ” ဟု ဆိုသည်။] အရဟတောဝ၊ ရဟန္တာ၏ သာ။ ပရိဟာနိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့ခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ အနာဂါမိနောပိ၊ ၏လည်း။ (ပရိဟာနိ၊ ဣစ္ဆန္တိ)။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သကဒါဂါမိဿပိ၊ ၏လည်း။ (ပရိဟာနိ၊ ဣစ္ဆန္တိ)။ ပန၊ ကား။ သောတာပန္နဿ၊ သောတာပန်၏။ (ပရိဟာနိ၊ ကိ)။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော ပရဝါဒီတို့သည်လည်း။ န၊ ဣစ္ဆန္တိယေဝ၊ အလိုမရှိကြကုန်သည်

“အထက်မဂ် ၃-ပါး အလို့ငှါ မြဲ၏” ဟူသော အနက်ကို မယူတတ်သောကြောင့် “နိယတော-သောတာပန် အဖြစ်၌ မြဲ၏” ဟု အနက်ကိုယူ၍ “ရဟန္တာသည် ဖိုလ်လေးပါးလုံးမှ မယုတ်လျော့ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်တော့ ကျန်သေး၏” ဟု ယူဆ၏။ ထို့ကြောင့် “နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဖိုလ်လေးပါးလုံးမှ ယုတ်လျော့ခြင်းငှါ မထိုက်” ဟု ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၁။ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနာ။ ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ရောနှော၍ မိမိ ဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့ခြင်းရှိ-မရှိကို စိစစ်ရာအခင်းကို “အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိကထာ” ဟု ခေါ်၏။ [အရိယပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သံသန္ဓနာ၊ ရောနှောခြင်း။ ဝါ၊ ရောနှောရာ ကထာ။ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနာစ+သာ+ပရိဟာနိ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်း မဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို ဆိုရာ ကထာလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိ] ကထာကို ငဲ့၍ အဋ္ဌကထာ၌ “သံသန္ဓနာ” ဟု ထားတန်တူသည်။

သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တ
 ဖိုလ်မှ။ ပရိဟာယိတော၊ ယုတ်လျော့၍။ အနာဂါမိ သကဒါမိ ဘာဝေ၊
 အနာဂါမိ သကဒါဂါမိ၏ အဖြစ်၌။ ဌိတံ၊ တည်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏။ ပရိဟာနိ၊ ကို။ (ပရဝါဒီနော၊ ထိုသည်။) ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတရေသံ၊
 တပါးကုန်သော။ (အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့၍ အနာဂါမိ သကဒါဂါမိ
 အဖြစ်၌ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော။) အနာဂါမိ သကဒါဂါမိနံ၊
 ရိုးရာအနာဂါမိ သကဒါဂါမိတို့၏။ (ပရိဟာနိ)။ န (ဣစ္ဆန္တိ)၊ ကုန်။ ပန၊
 ကား။ သောတာပန္နဿ၊ ပကတိ သောတာပန်၏။ (ပရိဟာနိ)။ တေပိ၊
 ထို ပရဝါဒီတို့သည်လည်း။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
 လည်း။ န ဣစ္ဆန္တိယေဝ၊ ကုန်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပေယျာလမုနေ၊
 ပေယျာလကို အဦးပြုသဖြင့်။ ပုစ္ဆာ၊ ကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလံပုတ္တ-
 တိဿတ္ထေရေန)။ ကတာ၊ အပ်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ပုစ္ဆာ၌။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူနှင့်
 စပ်သဖြင့်။ ပဋိညာ စ၊ ကို၎င်း။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိ
 ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိဟာယိတံ အနာဂါမိ အနာဂါမိ ဖလာတိ၊
 ဟူသော။ ပုဂ္ဂံ၊ ။ ။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့သည်။ အနာဂါမိနော၊
 ။ ပရိဟာနိ၊ ကို။ န ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီ တို့၏။ ဝသေန၊
 အလိုအားဖြင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီ
 တို့သည်။ ပကတိ အနာဂါမိနော ဝါ၊ ပကတိ အနာဂါမိ၏ သော်၎င်း။
 အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိတ္တာယိတော၊ ။ ။ ဌိတ အနာဂါမိနော ဝါ၊ တည်သော
 အနာဂါမိ၏ သော်၎င်း။ ပရိဟာနိ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊
 ထို ပရဝါဒီ တို့၏။ ဝသေန၊ အလိုအားဖြင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။
 ဣတိဗုဒ္ဓံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣတ္ထ၊ ဤ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္နန ကသာ၌။

၁။ ယေ ဟိ အရဟတ္တာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ ဟိ-နိပါတ်မပါဘဲ “ယေ အရဟတ္တာ”
 ဟုသာရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “ယေ ဟိ”ဟု ပါရှိ၍စေလိုသည်။ ဘုကြောင့်နည်း
 “ယေ အရဟတ္တာ”မှ စ၍ န ဣစ္ဆန္တိယေဝ တိုင်အောင် ရှေ့စကားနှင့် ထပ်တူ ကျနေ
 သောကြောင့်တည်း။ ထပ်တူကျလျှင် ဇဗ္ဗိ၊ ဝိတ္ထာရ၊ တပ္ပါကဋီကရဏ တချိုးမျိုး ဖြစ်ရ
 သည်။ ဤ၌ ရှေးနိဿယဝယ် တပ္ပါကဋီကရဏ ဟု စွဲသော်လည်း ယခုခေတ်၌ ဒဗ္ဗိသာ
 စွဲကြသည်။ နောက်၌ တသ္မာ ရှိသောကြောင့် “ဟိ ယသ္မာ”ဟုလည်း စွဲနိုင်၏။

၂။ သဗ္ဗထာပိ။ ။ “အလုံးစုံသော အပြား”ဟူသည် အရဟတ္တဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်
 ၍ အနာဂါမိ သကဒါဂါမိ ဖြစ်ပြီးနောက် သောတာပန်အဖြစ်၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊
 ပင်ကိုယ်အားဖြင့် သောတာပန်သာ ဖြစ်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဤသို့သော အပြား
 တည်း။ သဗ္ဗဒါဝိ မူလကား ကာလကို မဆိုလိုသောကြောင့် သဗ္ဗထာပိ ပုဒ်လောက်
 အဓိပ္ပာယ် မကျယ်ဝန်းပါ။

နယမုခံ၊ နည်းအမြက်တည်း။ 'တဿ၊ ထို နယမုခကို။ အနုသာရေန၊ အစဉ် လိုက်သဖြင့်။ သဗ္ဗပေယျာလာ၊ အလုံးစုံသော ပေယျာလတို့ကို။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၂၄၁။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္နနကထာ၌။ သောတာ-ပတ္တိဖလဿ၊ ပေ။ သစ္စိကရေတိတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင် စကားကို။ (သကဝါဒီနာ)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ (ပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်ပြီ။) တံ၊ ထို စကား ကို။ ပရိဟိန္တဿ၊ ယုတ်လျော့ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပန၊ တဖန်။ ဝါယမတော၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သော ရဟန္တာ၏။ အရဟတ္တပုတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါး သော ပရဝါဒီသည်။ သောတာပတ္တိဖလာနန္တရံ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်၏ အခြားမဲ့၌။ အရဟတ္တဿ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတာဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

၂၄၂။ တတော၊ ထို ပရဝါဒီ ပယ်ပြီးရာ အခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သောပရိဟာနိနာမ၊ ဤ ယုတ်လျော့ခြင်းမည်သည်။ ကိလေသပ္ပဟာနဿ၊ ကိလေသာကို ပယ်ကြောင်း သတ္တိ၏။ မန္တတာယ ဝါ၊ နဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်း။ ဝါ၊ နည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ မဂ္ဂဘာဝနာဒီနံ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ အနဓိ-မတ္တတာယ ဝါ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်း အရှည်မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်း။ (ဘဝေယျ၊ ရာ၏။) သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့ကို။ အဒဿနေန ဝါ၊ မမြင် ခြင်းကြောင့် သော်လည်း။ (ဘဝေယျ။) ဣတိ ဝေမာဒီနံ၊ ဤသို့ ကိလေသပ္ပဟာန အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အနုယုတ္တံ၊ မေးစိ စစ်ခြင်းငှါ။ ကဿ ဗဟုတရာ ကိလေသာ ပဟိနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကား ရပ်ကို။ (သကဝါဒီနာ)။ ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော သကဝါဒီ၏ စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနာဓိပ္ပာယမေဝ၊ ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော အနက်

၁။ ။ “သောတာပတ္တိဖလဿ အနန္တရာ အရဟတ္တိယေဝ သစ္စိကရေတိ-မျက်မှောက်ပြုသလော” ဟူသောပြဿနာသည် ပါဠိတော် ၂၄၁-နံပါတ်၌ ပါ၏။ ထို စကားသည် “အရဟတ္တဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်ခဲ့သော သောတာပန်၏ ထပ်မံအားထုတ် သောအခါ သောတာပတ္တိဖိုလ်၏ အခြားမဲ့၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်-မရနိုင်ကို မေး သော သကဝါဒီ၏ စကားတည်း။ သောတာပတ္တိဖိုလ်၏အခြားမဲ့၌ အရဟတ္တဖိုလ် မဖြစ် နှိုင်းသောကြောင့် ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၂။ ကိလေသပ္ပဟာနဿ စသည်။ ။ “ကဿ ဗဟုတရာ ကိလေသာ-ပဟိနာ” စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ကိလေသပ္ပဟာနဿ ဝါ” ဟု၎င်း၊ ပါဠိတော် ၂၄၄-နံပါတ်၌ “ကဿ အဓိမတ္တာ မဂ္ဂဘာဝနာ” စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “မဂ္ဂဘာဝနာဒီနံ ဝါ” ဟု၎င်း၊ (၂၄၇) ၌ “ဗုဒ္ဓံ ဒိဋ္ဌံ” စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “သစ္စာနံ အဒဿနေန ဝါ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ သုတ္တာနံ၊ ပါဠိတော်သုတ်တို့၏။ အတ္ထော၊
ကို။ အာဂမဋ္ဌကထာသု၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာ။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၂၆၂။ သမယဝိမုတ္တော အရဟတ အရဟတ္တာ ပရိဟာယတိတိ ဧတ္ထ၊
ဟူသော ဤပါဠိ၌။ မုဒိန္ဒိယော၊ နှံ့နေသော ဣန္ဒြေရှိသော ရဟန္တာသည်။
သမယဝိမုတ္တော၊ သင့်လျော်ရာ အခါ၌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ရဟန္တာ
သည်။ (ဟောတိ)။ တိက္ခိန္ဒိယော၊ ထက်မြက်သော ဣန္ဒြေရှိသော ရဟန္တာသည်။
အသမယဝိမုတ္တော၊ အချိန်မရွေး ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ရဟန္တာ၊ သည်။
(ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။
(ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ သကသမယေ၊ မိမိတို့၏ အယူ၌။ အဝသိပ္ပတ္တော၊
ဝသီဘော်သို့ မရောက်သော။ ဈာနလာဘီ၊ ဈာနလာဘီသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်။
[သေက္ခော ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဇူကာ။] သမယဝိမုတ္တော၊ သင့်လျော်ရာ
အခါ၌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဝသိပ္ပတ္တော၊
ဝသီဘော်သို့ ရောက်သော။ ဈာနလာဘီစေဝ၊ ဈာနလာဘီပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်
သည်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ (ဈာန်ရ၊ မရကုန်သော။) အရိယပုဂ္ဂလာ စ၊
တို့သည်၎င်း။ အရိယေ၊ အရိယဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခေ၊ ဝိမောက္ခ အရာ၌။
ဝါ၊ ဝိမောက္ခကြောင့်။ အသမယဝိမုတ္တော၊ အချိန်မရွေး ကိလေသာတို့မှ
လွတ်ကုန်လည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။
(ဟောတိ)။ ပန၊ ဆက်။ သော၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ တံလဒ္ဓိံ၊
ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ သမယဝိမုတ္တော၊ သမယဝိမုတ္တ ရဟန္တာသည်။
ပရိဟာယတိ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ယုတ်လျော့နိုင်၏။ ဣတရော၊ သမယဝိမုတ္တမှ
တပါးသော အသမယဝိမုတ္တရဟန္တာသည်။ န ပရိဟာယတိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ
မယုတ်လျော့နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရိယပုဂ္ဂလ သံသန္နန
ပရိဟာနိ ကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

အရိယပုဂ္ဂလသံသန္နနပရိဟာနိဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီးပြီ။

၃-သုတ္တသာနေပရိဟာနိ အဖွင့်

၂၆၅။ ဣဒါနိ၊ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္နနပရိဟာနိကထာကို အားထုတ်တော်
မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သုတ္တသာနော၊ ပါဠိတော်သုတ်ဖြင့် ပြီးစေရာ ကထာ
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထို သုတ္တသာနေ ကထာ၌။
ဥစ္စာဝစာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမ ဟိနဘေဒတော၊ မြတ်သောအကျင့်၊ ယုတ်သော

အကျင့်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဥစ္စာ ၈၊ မြင့်မြတ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝစာ ၈၊ ယုတ်ညံ့သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ပဋိပဒါ-၌ စပ်။) ပဋိပဒါဒါတိ၊ ကား။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်တို့ကို။ (ပကာသိတာ-၌ စပ်။) သမဇ္ဈောန-ပကာသိတာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓသမဇ္ဈောန၊ ကိလေသာခပ်သိမ်း၊ အေးငြိမ်းတော် မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဇောတိတာ၊ ထွန်းပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီ။ [ပကာသိတာ-ထင်ရှား ပြအပ်ကုန်သည်ကိုပင် “ဇောတိတာ-ထွန်းပြအပ်ကုန်” ဟု ဖွင့်သည်။] ဟိ၊ ချေ။ သုခါပဋိပဒါ၊ လွယ်ကူသော အကျင့်ဖြစ်သော။ ခိပ္ပါဘိညာ၊ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသောအကျင့်သည်။ ဥစ္စာ၊ မြင့်မြတ် သည်။ (ဟောတိ)။ ခုက္ခာပဋိပဒါ၊ ခဲယဉ်းသော အကျင့်ဖြစ်သော။ ဒန္တာဘိညာ၊ နို့နွေး လေးလံသော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်သည်။ အဝစာ၊ ယုတ်ညံ့သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတရာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအကျင့်တို့မှ တပါးကုန် သော။ ဒွေ၊ ၂-ပါးသော အကျင့် တို့သည်။ [သုခပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ၊ ခုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ အကျင့်တို့သည်။] ဧကေန၊ တပါးသော။ အဂ္ဂေန၊ အင်္ဂါဖြင့်။ [သုခပဋိပဒါ၊ သို့မဟုတ် ခိပ္ပါဘိညာ အင်္ဂါအားဖြင့်။] ဥစ္စာ၊ မြင့် မြတ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဧကေန၊ သော။ (အဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။) [ဒန္တာဘိညာ၊ သို့မဟုတ် ခုက္ခပဋိပဒါ အင်္ဂါအားဖြင့်။] အဝစာ၊ ညံ့ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။

ဝါ၊ တနည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တာဝေ၊ ဟောတော် မူအပ်သော အကျင့် သည်သာ။ ဥစ္စာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [သုခါပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ အကျင့်ကို ဆိုသည်။] ဣတရာ၊ ပဌမ အကျင့်မှ တပါးကုန်သော။ တိဿောပိ၊ သုံးပါး သော အကျင့်တို့သည်လည်း။ အဝစာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ၈၊ ဆက်။ ဥစ္စာဝစာယ၊ မြင့်မြတ်သည် ယုတ်ညံ့သည် ဖြစ်သော။ တာယ ဇောယ-ပဋိပဒါယ၊ ထို အကျင့်ဖြင့်။ ပါရံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဟိဘက်ကမ်းသို့။ ဒိဂုဏံ၊ ၂-ထပ်။ ဝါ၊ ၂-ခေါက်။ နယန္တိ၊ မသွားကုန်။ ဧကမဂ္ဂေန၊ တပါး တည်းသောမဂ်ဖြင့်။ ဒိက္ခတ္ထံ၊ ၂-ကြိမ်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ န ဝုတ္တန္တိ၊ မသွားကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ယေနမဂ္ဂေန၊ အကြင်အာရိယာမဂ်ဖြင့်။ ယေကိလေသာ၊ အကြင်ကိလေသာတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ တေန၊ ထို အာရိယာမဂ်သည်။ တေသံ၊ ထို ပယ်အပ်ပြီး ကိလေသာတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပုန၊ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော၊ မပယ်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧတေန၊ ဤ န ပါရံ ဒိဂုဏံ ယန္တိ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပရိဟာနိဓမ္မာဘာဝံ၊ ယုတ်လျော့ ကြောင်း တရားတို့၏ မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ [ယုတ်လျော့ ကြောင်းတရားရှိလျှင် ယုတ်လျော့သောမဂ်ကို ရအောင် နှော့က်ထပ် အား ထုတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို တမက်ထည်းဖြင့် ၂-ခေါက် “သွားရ လိမ့်မည်” ဟူလို]

နယိဒိ ကေဂုဏ် မုတန္တိ၊ ကား။ တဉ္စ ဣဒိ ပါရံ၊ ထို နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော
ဟိဘက်ကမ်းသည်လည်း။ ကေဝါရိယေဝ၊ တကြိမ်သာ။ ဖုဿနာရဟိ၊ တွေ့ထိ
ခြင်းကို ထိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကေေန မဂ္ဂေန၊
တမက်တည်းဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ ထို့ကို။ အပ္ပဟာနတော၊ မပယ်နိုင်ခြင်း
ကြောင့်တည်း။ ဧတေန၊ 'ဤ နယိဒိ ကေဂုဏ် မုတိ ဟူသော ပါရိဖြင့်။
ကေမဂ္ဂေနဝ၊ 'တမက်တည်းဖြင့်ပင်။ အရဟတ္တာဘာဝံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏
မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ အတ္ထိ ဆိန္ဒယ ဆေဒိယန္တိ၊ 'ဟူသော ပါရိ
ဖြင့်။ ဆိန္ဒယ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော။ ကိလေသဝဋ္ဋဿ၊ 'ကိလေသာဝဋ်ကို။
ပုန၊ တဖန်။ ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ၊ ဖြတ်ထိုက်သော။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသောဝဋ်သည်။
အတ္ထိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ဣတရော၊
သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တိက္ခိန္ဒိယံ၊ တိက္ခိန္ဒိယရဟန္တာကို။
သန္တာယ၊ ရှိ။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပြီး၍။ ပုန၊ ပုဂ္ဂေ၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။
မုဒိန္ဒိယံ၊ မုဒိန္ဒိယ ရဟန္တာကို။ သန္တာယ၊ ပဋိဇာနာတိ။ သကဝါဒီ၊ သည်။
သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရိတော၊ ဆောင်ယူ၍။ နတ္ထိဘာဝံ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။
(မဂ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာဝဋ်ကို တဖန် ဖြတ်ဘွယ် မရှိသည်၏
အဖြစ်ကို။) ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တတ္ထ၊ ထို သကဝါဒီ ဆောင်ပြအပ်သော
သုတ်၌။ ဩဃပါသောတိ၊ ကား။ ကိလေသောသောစေဝ၊ ကိလေသာ ရေ
အယဉ်ကို ၎င်း။ ကိလေသပါသော စ၊ ကိလေသာ ကျော့ကွင်းကို ၎င်း။
(သမူဟတော၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ)။

၂၆၆။ ကတဿ ပဋိစယောတိ၊ ကား။ ဘာဝိတဿ၊ ပွားစေအပ်ပြီး
သော။ မဂ္ဂဿ၊ အထက်မက်ကို။ ပုန၊ တဖန်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေရခြင်းသည်။
(အတ္ထိ၊ ရှိသလော။) ဣဓာပိ၊ ဤ သကဝါဒီ ပုစ္ဆာ၌လည်း။ ပဋိက္ခေပ-
ပဋိဇာနနာနိ၊ ပယ်ခြင်းဝန်ခံခြင်းတို့ကို။ ပုရိမနယေနဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊
ကုန်၏။

၂၆၇။ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ကား။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။
အာဘတေ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော။ သုတ္တေ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
ယုတ်လျော့ကြောင်း တရားတို့သည်။ အပ္ပတ္တပရိဟာနာယ စေဝ၊ မရောက်
အပ်သေးသော လောကုတ္တရာ တရားတို့မှ ယုတ်လျော့ခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။
လောကီယသမာပတ္တိပရိဟာနာယ စ၊ လောကီဈာန်သမာပတ်တို့မှ ယုတ်လျော့
ခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီ
သည်။ ပတ္တဿ၊ ရောက်အပ်ပြီးသော။ အရဟတ္တံ ဖလဿ၊ ၏။ ပရိဟာနာယ၊
ယုတ်လျော့ခြင်းငှါ။ သလ္လက္ခေတိ၊ မှတ်ထင်၏။ တေနဝ၊ ထိုသို့ အထင်
မှားခြင်းကြောင့်ပင်။ အတ္ထိ အရဟတော ကမ္မာရာမတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊

သကဝါဒီ ဆိုပြီ။ ဣတရောပိ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်လည်း။ အသမယဝိမုတ္တံ၊ အသမယဝိမုတ္တ ရဟန္တာကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ ပြီး၍။ ဣတရံ၊ အသမယဝိမုတ္တ ရဟန္တာမှ တပါးသော သမယဝိမုတ္တ ရဟန္တာကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိဇာနာတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမရာဂဝသေန၊ ကာမရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုရဟန္တာကို။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ ချုံ။ ဣတရတာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ (တံ၊ ထို ရဟန္တာကို။) ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ရာဂါဒီနံ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏။ အတ္တိတံ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ ပဋိဇာနိတံ၊ ဝန်ခံခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်တော့။

၂၆၈။ ကိ* ပရိယုဋ္ဌိတောတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ ကေန၊ အဘယ် တရားသည်။ ပရိယုဋ္ဌိတော၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွလှယူအပ်သည်။ အနုဗဒ္ဓေါ၊ အစဉ်ဖွဲ့အပ်သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ အဇ္ဈောတ္တတော၊ လွှမ်းမိုးအပ်သည်။ ဟုတော၊ ချုံ။ (ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်လျော့သနည်း။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ အနုသယ-ပုစ္ဆာယပိ၊ အနုသယ ပုစ္ဆာ၌လည်း။ တိက္ခိန္ဒိယ မုဒိန္ဒိယဝသေနော၊ တိက္ခိန္ဒိယ ရဟန္တာ၊ မုဒိန္ဒိယ ရဟန္တာတို့နှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ ပဋိက္ခေပပဋိဇာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကလျာဏာနုသယော၊ ကောင်းသော အနုသယတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဝစနမတ္တသာမညေန၊ အနုသယ ဟူသော သဒ္ဓါမျှ၏ တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ [“ရဟန္တာမှာ အနုသယရှိသလော”ဟု မေးရာ၌ အနုသယ ဟူသော သဒ္ဓါအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကောင်းသော အနုသယကို ရည်ရွယ်၍ အာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်။] ရာဂေါ ဥပစယံ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော စကားရပ်ကို။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ် ဟူသော ဘာဝနာဖြင့်။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ရာဂကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ (သကဝါဒီ)။ အာဟ၊ ပြီ။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဒေါသမောဟေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့ကို။ ဗဿနေန၊ သစ္စာလေးပါးကို ရှေးဦးစွာ သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစယံ၊ ထပ်၍ တိုးပွားခြင်းကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥစ္ဆာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သုတ္တသာနေ၊ ပါဠိတော်သုတ်ဖြင့် ပြီးစေရာ အခန်းသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပရိဟာနိကတာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၃-ဗြဟ္မစရိယကထာ

၁-သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ အပွင့်

၂၆၉။ ဣဒါနိ၊ ပရိဟာနိကထာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။
ဗြဟ္မစရိယကထာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မစရိယကထာ၌။
(လဗ္ဘမာနာ၊ ကုန်သော။) ဗြဟ္မစရိယဝါသာ၊ ဗြဟ္မစရိယဝါသ တို့သည်။
မဂ္ဂဘာဝနာ စ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှား။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ၊ ရှင်ရဟန်း အဖြစ်ငှား။
(ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ၊ ထိုတည်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်။ သဗ္ဗဒေဝေသု၊
အလုံးစုံသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ ကို။ အသညသတ္တေ၊
အသညသတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဌပေတော၊ ထား၍။ သေသေသု၊ ကြွင်းသော
နတ်ဗြဟ္မာတို့၌။ အပ္ပဋိသိဒ္ဓါ၊ မတားမြစ်အပ်။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မစရိယကထာ၌။
[ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ-၌ စပ်။ ရှေးနိဿယဝယ် “တတ္ထ၊ ထို နတ်တို့တွင်။ ဝါ၊
ထို ၂-ပါးသော ဗြဟ္မစရိယဝါသတို့တွင်”ဟု ပေး၏။] ယေ၊ အကြင်
ပရဝါဒီတို့သည်။ (န ဣစ္ဆန္တိ-၌ စပ်။) ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိဒေဝေ၊ ပရနိမ္မိတ-
ဝသဝတ္တိနတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ယူ၍။ ဝါ၊ အစပြု၍။ တဒုပရိဒေဝေသု၊
ထို ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိနတ်တို့မှ အထက် နတ်တို့၌။ မဂ္ဂဘာဝနမ္ပိ၊ မဂ္ဂဘာဝနာ
ကိုလည်း။ သမ္မိတိယာ၊ သေယျထာပိ၊ သမ္မိတိယဂိုဏ်းသားရဟန်းများကဲ့သို့။
န ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ တေ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ နတ္ထိ ဒေဝေသုတိ၊ အစ
ရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဌာနေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဇမ္ဗုဒိပကာ၊
ဇမ္ဗုဒိပ်၌ ဖြစ်ကြကုန်သော။ မနုဿေ စ၊ လူတို့ကိုငှား။ တာဝတိံ သေ၊
တာဝတိံ သာဘုံ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော။ ဒေဝေ စ၊ နတ်တို့ကိုငှား။ အဓိဂဏန္တိ၊
လွှမ်းမိုး၍ ယူနိုင်ကုန်၏။ ကတမေဟိ တိဟိ၊ အဘယ်သုံးပါးတို့ဖြင့်နည်း။
သုရာ၊ ရဲရင့်ကုန်၏။ သတိမန္တော၊ ကောင်းသော သတိ ရှိကုန်၏။ ဣဓ၊
ဤ ဇမ္ဗုဒိပ်၌။ ဗြဟ္မစရိယ ဝါသော၊ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။
(အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒိ သုတ္တံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဒေဝိ၊ လည်း ဖြစ်
ကုန်သော။ ဗြဟ္မစရိယ ဝါသာ၊ တို့သည်။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ နတ္ထိ၊ ကုန်။
ဣတိ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နလဒ္ဓိဝေသေန၊ ဖြစ်သော အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ-
ပရဝါဒိဿ။ ပုန၊ တဖန်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မစရိယာနံ၊
မြတ်သောအကျင့်တို့၏။ အန္တရာယိကဓမ္မဝေသေနော၊ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်

သော တရားတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ သဗ္ဗေ ဒေဝါ ဇဉ္ဇာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗေ ဒေဝါ ဇဉ္ဇာ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ ဟတ္ထသံဝါစိကာတိ၊ ကား။ မူဂါဝိယ၊ လူအ-တို့ကဲ့သို့။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ၊ လက်ချောင်း ချိုးခြင်းဖြင့်။ ဝတ္တာရော၊ ပြောဆိုကြကုန်သလော။ (ပါးစပ်ဖြင့် စကား မပြောနိုင်သည်ဖြစ်၍ လက်ဟန်ပြု၍ စကားပြောကြကုန်သလော။) ပရတော၊ ၌။ အတ္ထိ ဒေဝေသုတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ-ပရဝါဒိဿ။ မဂ္ဂဘာဝနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာယ၊ ဝန်ခံခြင်း၌။ အာဓိပ္ပာယ်သကဝါဒိ ၏ အလိုကို။ အသတ္တက္ခေတွာ၊ မမှတ်သားမူ၍။ ဝါ၊ မမှတ်သားခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗဇ္ဇာဝဿေ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုယောဂေါ ပရဝါဒိဿ။

၂၇၀။ ယတ္ထိ နတ္ထိ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေ၊ ၌။ ဝိဟိနဉ္စေ၊ လူတို့၏၎င်း။ ကေစ္စာနံ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒေဝါနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ မဂ္ဂပဋိ-လာဘံ၊ မဂ်ကို ရခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ တံဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒိ၏ပင် ပယ်ခြင်းတည်း။ ပုန၊ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ ပစ္စန္တဝါသိနော စေဝ၊ ပစ္စန္တရစ် အရပ်၌နေသူ လူတို့ကို၎င်း။ အသညသတ္တေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ပဋိညာ၊ သည်။ တံဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒိ၏ပင် ဝန်ခံ ခြင်းတည်း။ ယော ပဗ္ဗဇ္ဇတိတိအာဒီသု၊ အစရှိကုန်သော။ ပုစ္ဆာသုပိ၊ တို့၌ လည်း။ သေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ပုန၊ တဖန်။ အတ္ထိ ဒေဝေသုတိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေပိ၊ ၌လည်း။ မဂ္ဂဘာဝနံ၊ ကို။ သန္ဓာယေဝ၊ ၍သံ။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ၊ သဗ္ဗဒေဝေသုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုအပ်ရာ၌။ အသညသတ္တေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ တံဿေဝ၊ ထို သကဝါဒိပင် ပယ်ခြင်းတည်း။

၂၇၁။ ပုန၊ တဖန်။ အတ္ထိ ဒေဝေသုတိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေပိ၊ ၌လည်း။ မဂ္ဂဘာဝနံ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ သန္ဓာယေဝ၊ သာ။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ သဗ္ဗဒေဝေသုတိ၊ ဟူ၍။ (ပရဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုအပ် ရာ၌။ အသညသတ္တေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ တံဿေဝ၊ ထို သကဝါဒိ၏ပင် ပယ်ခြင်းတည်း။ မနုဿေသုတိ၊ ဟူသော။ ပဉ္စယော၊ ပြဿနာ ၂-ပါးအပေါင်း၌။ ဇမ္ဗုဒီပကေ၊ ဇမ္ဗုဒီပ၌နေသူ လူတို့ကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိညာကို။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ၏) ပစ္စန္တဝါသိနော၊ ဇမ္ဗုဒီပကျွန်း၏ အစွန် အဖျားအရပ်၌ နေသူတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

ဝ။ ။ ပုန အတ္ထိ ဒေဝေသု။ ။ ဤ ပြဿနာသည် ၂၇၀- အတွင်း၌ မပါ။ ၂၇၁-၌သာ ပါသော ပရဝါဒိ၏ ပြဿနာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပဋိညာ- သကဝါဒိဿ”ဟု ဆိုသည်။

အတ္ထိ ယတ္ထ အတ္ထိတိ^၁၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် နတ်ဗြဟ္မာတို့၌။ ဝါ၊ အကြင်အရပ်၌။ (ဗြဟ္မစရိယ ဝါသော၊ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။) အတ္ထိ၊ ခါ။ တေ ဒေဝါ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သောပဒေသော၊ ထို အရပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ သတ္တပဒေသ ဝိဘာဂမုခေန၊ သတ္တဝါကို ခွဲခြားဝေဖန်ခြင်း၊ အရပ်ကို ခွဲခြား ဝေဖန်ခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဖြေဆိုခြင်းသည်။ သကဝါဒိဿ၊ ခါ ဖြေဆိုခြင်းတည်း။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဧကန္တရိကပဉ္စာ၊ တခုအကြားရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၂၇၂။ သုတ္တာနုယောဂေ^၂၊ ပါဠိတော်သုတ်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဖြစ်ပုံကို မေးစိစစ်ရာ အခင်း၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ကုဟိ^၃ ဖလုပ္ပတ္တိတိ၊ ကား။ တဿ အနာဂါမိနော၊ ထိုအနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏။ အရဟတ္တဖလုပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကုဟိ^၄၊ အဘယ်အရပ်၌။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ တတ္ထေ ဝါတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ သုဒ္ဓါဝါသေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံတို့၌။ (အရဟတ္တဖလုပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခါ။) ဣတိ-အတ္ထော၊ နက်။

ဟန္တ ဟိတိ၊ ဟန္တ ဟိ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ကာရဏတ္ထေ၊ အကြောင်း ဟူသော အနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။) နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ ဣမံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကိ။ (ပရဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ အပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ခါ။ (ကိဝုတ္တံ ဟောတိ)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာဂါမိပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣဓ လောကေ၊ ဤ ကာမဘုံ၌။

၁။ အတ္ထိ ယတ္ထ၊ အတ္ထိ။ ။ “အတ္ထိ တေ ဒေဝါ၊ အတ္ထိ ဝါ သော ပဒေသော” ၂-နည်းလုံးသည် ရှေ့အတ္ထိပုဒ်၏ အဖွင့်တည်း။ “ယတ္ထ အတ္ထိ”၌ ယတ္ထ ကိုလည်း ထို ၂-နည်းအတိုင်း “အကြင်နတ်တို့၌၊ (တနည်း) အကြင်အရပ်၌”ဟု စွဲရသည်။ ယတ္ထ-အတ္ထိ”၌ အတ္ထိ၏ကတ္တားကား ပုစ္ဆာ၌ပါသော ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပုဒ်တည်း။ [ဤသို့ “ဒေဝါ”ဟု၎င်း၊ “ပဒေသော”ဟု၎င်း ၂-မျိုးအဖွင့်ကို ရည်ရွယ်၍ “သတ္တ+ပဒေသ-ဝိဘာဂမုခေနဝိဿဇ္ဇနံ”ဟု ဆိုသည်။]

၂။ ဧကန္တရိကပဉ္စာ။ ။ သကဝါဒိ၏ ပြဿနာအကြား၌ ပရဝါဒိ၏ ပြဿနာ ခြားနေသည်ကို၎င်း၊ ပရဝါဒိ၏ ပြဿနာအကြား၌ သကဝါဒိ၏ ပြဿနာ ခြားနေသည် ကို၎င်း “ဧကန္တရိကပဉ္စာ”ဟု ဆိုသည်။

၃။ သုတ္တာနုယောဂ။ ။ “အနာဂါမိဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဉ္စောရဗ္ဗာဝိယာနိ သံယောဇနာနိ ပဟိနာနိ”စသည်ကို သုတ္တ-ဟု ဆို၏။ ထို သုတ်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ဖြစ်ပုံကို မေးစိစစ်ခြင်းကို “သုတ္တာနုယောဂ”ဟု ခေါ်သည်။

ဘာဝိတေန္၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ဝါ၊ မဂ်ကြောင့်။
 တတ္ထ သဒ္ဓါဝါသေသ၊ (ထိုသဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌။) အရဟတ္တဖိုလ်ကို။
 သတ္တိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ တတ္ထ၊ ထိုသဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌။ အည၊
 သော။ မဂ်၊ မဂ်ကို။ နဘာဝေတိ၊ မဖြစ်စေတော့။ တတ္ထ၊ ကြောင့်။
 ရေဝေသ၊ အလုံးစုံသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၌။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ခံသည်။
 နတ္ထိ၊ ဣတိ (ဣဒံ သကဝါဒီနာ ဝတ္ထံ ဟောတိ။) (ဤသကဝါဒီ၏ ဝတ္ထုကို ဟောတော်မူ၏။)

၂-သံသန္နဗြဟ္မစရိယကထာ အဖွင့်

၁။ ဣဒါနိ၊ သဒ္ဓါဗြဟ္မစရိယကထာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ (ဒေသေတံ-
 ခုစပ်။) အညတ္ထ၊ အခြားဘုံ၌။ ဘာဝိတေန္၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော။ မဂ္ဂေန၊
 အနာဂါမိမဂ်ကြောင့်။ အညတ္ထ၊ အခြားဘုံ၌။ ဖလသတ္တိကရိယာ၊ အရဟတ္တ
 ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ ယဒိ ဓယဘူတိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်အံ့။ (ရေဝေသတိ၊
 သေစွမ်း။) နသောတပန္နဒီနမ္ပိ၊ သောတပန္န အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။
 [ပိဋဖြင့် အနာဂါမိကိုပေါင်း၍။] (အညတ္ထ၊ ဤ။ ဘာဝိတေန္၊ သော။ မဂ္ဂေန၊
 ကြောင့်။ အညတ္ထ၊ ဤ။ ဖလသတ္တိကရိယာ၊ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည်။)
 သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ အတ္ထံ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။
 ဖသေတိ၊ ပဋိပန္နာတဖန်၊ အနာဂါမိတိအာဒိ၊ အနာဂါမိ အစရှိသော။
 သံသန္နံ ပုစ္ဆာမိ၊ နှိုးနှောခြင်းအားဖြင့် မေးကြောင်း ပုစ္ဆာသည်။ သကဝါဒီအာ-
 ဇာ ပုစ္ဆာတည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ “အနာဂါမိတိအာဒိ သံသန္နံ ပုစ္ဆာ” ပြုရုံ၏။
 ကောင်းသည်။- ယခုစာအုပ်တို့၌ “အနာဂါမိတိအာဒိနံ” ဟု ရှိ၏။] (၁။
 တတ္ထ၊ ထို အနာဂါမိ ပုဂ္ဂလော အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အနာဂါမိယာ၊ အ-
 ဖလသတ္တိကရိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို။ ပဋိညာ၊
 သည်၎င်း။ သေသုခံ၊ အနာဂါမိမဂ်ကြောင့်သော သောတပန္န သကဝါဒီ၏
 တို့၏။ ဖလသတ္တိကရိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းကို။
 ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်၎င်း။ ပရဝါဒီယာ၊ အဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။

၁။ သံသန္နပုစ္ဆာ။ “အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကာမဘုံ၌ အနာဂါမိမဂ်
 ဖိုလ်ကိုရပြီး၍ သဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ (အရဟတ္တမဂ်ကို ဖြစ်စေဘွယ်မလို)
 သဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရတော့၏”ဟု ပရဝါဒီသည်
 အယူရှိ၏။ ထို အတိုင်းဖြစ်နိုင်လျှင် သောတာပန် သကဝါဒီတို့လည်း အခြားဘုံ၌
 ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်ဖြင့် အခြားဘုံ၌ ထို အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်စရာ ရှိသင့်
 ၏။ “ထိုသို့ ပြုနိုင်သလော”ဟု သောတာပန် စသည်တို့နှင့် ရောနှော၍ မေးခြင်းကို
 “သံသန္နပုစ္ဆာ”ဟု ဆိုသည်။

တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပါဝစရမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သော၊ ထို အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဓဝိဟာယနိဋ္ဌော နာမ၊ ဤ ကာမဘုံကို စွန့်၍ ပြီးစီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီး။ အနာဂါမိ ပုဂ္ဂလော ကတကရဏီယောတိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေ၊ ခွဲ။ ဩပပါတိကော တတ္ထပရိဗ္ဗာယိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိယာဝ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း အားဖြင့်ပင်။ အဿ၊ ထို အနာဂါမ်၏။ ကတကရဏီယာဒိဘာဝံ၊ ကတကရဏီယ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ [အာဒိ-ဖြင့် ဘာဝိတ ဘာဝန စသည်ကိုယူ။]

အရဟတိ၊ ဟူသော။ ပဉ္စေ၊ ခွဲ။ ဣဓ ပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ ဤ ကာမဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းရှိသော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာနှင့်။ ဝသေနော၊ စပ်သဖြင့်ပင်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန၊ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်း ရှိသော။ (အရဟတော၊ နှင့်။) ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ အတ္ထိ အရဟတော ပုနဗ္ဗဝေါတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ တတ္ထပရိနိဗ္ဗာယိ ဣဓ ပရိနိဗ္ဗာယိနံ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်း ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤ ကာမဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေနော၊ စပ်သဖြင့်ပင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အပ္ပဇ္ဈိဝိသုဒ္ဓါကုပ္ပေါဝံ၊ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ ဣဓေဝ၊ ဤ ကာမဘုံ၌သာ။ ဘာဝိတေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊

၁။ ရူပါဝစရမဂ္ဂေန ဟိ။ ။ ရူပါဝစရဈာန်ကိုပင် ရူပဘုံသို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် “မဂ္ဂ”ဟု ဆိုသည်။ ထို ရူပါဝစရဈာန်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည် လည်း သောတာပန် စသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ မှန်၏။ - ဈာန်ကိုလည်းရ၊ သောတာပန်လည်း ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဗြဟ္မလောကကတာ ဟေဋ္ဌာ၊ အရိယာ နော-ပပဇ္ဇရေ” နှင့်အညီ အောက်အောက်ဘုံသို့ မပြန်တော့ရကား ထို ဗြဟ္မဘုံသို့ သာ နိဋ္ဌ (ပြီးစီးသော) ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ [ဣဓ ဈာနာနာဂါမိ သောတာပနာဒိကောတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ဋီကာ။]

၂။ ဣဓ ပေ။ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော။ ။ ဤ ကာမဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဖြစ်စေ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဣဓ ပရိနိဗ္ဗာယိ”ဟု ဆို၏။ ဤ ကာမဘုံ၌ အနာဂါမိ ဖြစ်ပြီး၍ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို “တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိ”ဟု ဆိုသည်။

၃။ အပ္ပဇ္ဈိဝိသုဒ္ဓါကုပ္ပေါဝံ။ ။ ပါဠိတော် စာအုပ်၌ “အပ္ပဇ္ဈိဝိသုဒ္ဓါကုပ္ပေါဝံ”ဟု ရှိ၏။ “ကုပ္ပေါဝံ”ဟု ရှိသော ပါဠိသာ “ပရိနိဗ္ဗာယိ”ဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့် အစပ် တဲ့၏။ “အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍မသိပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသလော”ဟု သကဝါဒီ မေး သည်။ ထို့နောက် “ယထာ မိဂေါ” စသော ပဌမဥဒါဟရဏ်သည် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”

အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုအနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏။ အက္ခပ္ပပဋိဝေခံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္နေတ၊ သည်။ (ဟုတွာ။ ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ ယထာ မိဂေါတိ၊ အစရှိသော။ ပဌမံ၊ သော။ ဥဒါဟရဏံ၊ ဥဒါဟရဏ်သည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ ဥဒါဟရဏ်တည်း။ ဒုတိယံ၊ သော။ (ဥဒါဟရဏံ၊ သည်။) သကဝါဒီဿ၊ ၏ ဥဒါဟရဏ်တည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရထို၍။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗြဟ္မစရိယကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၃-ဩဓိသောကထာ အဖွင့်

၂၇၄။ ဣဒါနိ၊ ဗြဟ္မစရိယကထာကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဩဓိသော၊ ကထာနာမ၊ ဩဓိသောကထာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါလတ္ထံ။ တတ္ထ၊ ထို ဩဓိသောကထာ၌။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့သည်။ သောတာပန္နာဒီနံ၊ သောတာပန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ နာနာဘိသယဝသေန၊ အမျိုးမျိုးသော သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒုက္ခဿနာဒီဟိ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိမြင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဩဓိသော ဩဓိသော၊ တဘ္ဘိတိ တဘ္ဘိတိအားဖြင့်။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္နိ၊ ကုန်၏။ (ကေ ဝိယ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကဲ့သို့နည်း။) တေရဟိ၊ ဌံ။ သမ္မိတိယာဒယော၊ သေယျကာပိ၊ သမ္မိတိယ ဂိုဏ်း

ဟု ဖြေပြီးနောက် ပရဝါဒီသည်ပင် ဆောင်ပြအပ်သော ဥဒါဟရဏ်ဖြစ်၏။ “ယထာ မိဂေါ။ ပေ။ သသလ္လောဝ”စသော ဒုတိယ ဥဒါဟရဏ်ကား သကဝါဒီ၏ဥဒါဟရဏ်တည်း။

၁။ ဩဓိသော။ ။အဝ+ဓာဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဩဓိသဒ္ဓါတည် အဖို့ အစု အပိုင်းအခြားအနက်ကို ဟော၏။ သော-ကား နာဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း။ သို့မဟုတ် သော-ပစ္စည်းတည်း။ ထို အဖို့ အစု ဟူသည်လည်း အလုံးစုံ အကုန် မဟုတ်ဘဲ တစိတ် တဒေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဩဓိသောကို “ကေဒေသေန”ဟု ဖွင့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား-ပရဝါဒီသည် သောတာပတ္တိမဂ်က ကိလေသာကို ပယ်ရာ၌ သစ္စာ ၄-ပါးကို လေးကြိမ်တိုင်တိုင်မြင်ရသည်ဟု အယူရှိသောကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့တွင် ဒုက္ခ သစ္စာကို မြင်ခြင်းအားဖြင့် တချို့ကိုသာ ပယ်၏။ သမုဒယသစ္စာကို မြင်ခြင်းအားဖြင့် တချို့ကိုပယ်၏။ ဤသို့လျှင် နိရောဓသစ္စာကို မြင်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း တချို့တချို့ ကိုသာ ပယ်၏ဟု အယူရှိလေသည်။

သား အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏ တံလံဒ္ဓိ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ ပြုသြခိယောတိ၊ အစရှိသော ပုစ္ဆာ သက်ဝါဒီ၏ ပဋိညာပရဝါဒီ။ ပုန၊ ထပ်မံ။ အနုယောဂေါ သက်ဝါဒီ။ ကေဓိယောန၊ တစိတ်အားဖြင့်။ သေဝိတာပန္နာဒိဘာဝယ၊ သေဝိတာပန္န အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝက္ခေသ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပိဋိန္ဒေပေါ ပရဝါဒီ။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤ ကပ်၍ သိကြောင်း ဖြစ်သော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ ကျိဉ်း အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သြခိယောကသာဝတ္ထနာ၊ သြခိယော၊ နိဗ္ဗိတံ၊ ပြီးပြီ။

၄-ဇဟတိကထာ

၁-နသုတ္တာဟရဏကထာ အပွင့်

၂၇၉။ ဣဒါနိ၊ ဩဓိသော ကထာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ဇဟတိကထာ နာမံ၊ ဇဟတိကထာမည်သည်။ ဟောတိ၊ နိဗ္ဗာန်၊ လတ္တံ၊ တတ္ထံ၊ ထို ဇဟတိကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင်၊ ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ-၌ စပ်။) ဈာနလာဘီ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ သစ္စာဘိသမဟာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိရာ ကာလနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အနာဂါမိ၊ နာမံ၊ အနာဂါမိ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တော့၏။ တဿ၊ ထို ဈာနလာဘီ အနာဂါမိ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပုထုဇ္ဇနကာလေယေဝ၊ ပုထုဇ္ဇနဖြစ်ရာ အခါ၌ပင်။ (ပုထုဇ္ဇနဖြစ်တုန်းကပင်။) ကာမရာဂ ဗျာပါဒါ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ [ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို ပယ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် အနာဂါမိ အဖြစ်သို့ ရောက်သည် ဟူလို]။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံရဟံ၊ ၌။ သမ္ပိတိယာနံ၊ သမ္ပိတိယ ဂိုဏ်းသုံးတို့၏။ လဒ္ဓိ၊ ယေယျထာဝံ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) လဒ္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဧဟသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ တံ၊ လဒ္ဓိ၊ ကို။ ဘိန္နိတံ၊ ငှါ။ ဇဟတိ၊ ပုထုဇ္ဇနောကို၊ အစ ရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သက္ကဝါဒဿ။ ပန၊ ကား။ ဈာနဝိက္ခမ္ဘိတာနံ၊ ဈာန်ဖြင့် ခွါအပ်ပြီးကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့၏။ ပရိယဉ္ဇာနံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြခြင်းကို။ အပဿန္တဿ၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍။ ပဋိညာ၊ ပရဝါဒဿ။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မံ၊ ကြောင့်။ ဈာနဝိက္ခမ္ဘိတာနမ္ပိ၊ ဈာန်ဖြင့် ခွါအပ်ပြီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့ကို။ အနာဂါမိမဂ္ဂေနေဝ၊ အနာဂါမိ မဂ်ဖြင့်သာ။ အစ္စန္တံ၊ စင်စစ်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပန၊ အစ္စန္တန္တိအာဒိအနု ယောဂေါ၊ အစရှိသော မေးစစ်စစ်ခြင်းသည်။ သကဝါဒဿ၊ တထာရူပဿ၊ သော။ ပဟာနဿ၊ ပယ်ခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမ္ပ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

၃-၁။ ဇဟတိကထာ။ ။ ဤဇဟတိကထာ၌ ပါဠိတော်သုတ်ပုဒ်ကို ဆောင်ပြခြင်း မရှိရာ ဖြစ်သော နသုတ္တာဟရဏကထာ၊ ပါဠိတော်သုတ်ပုဒ်ကို ဆောင်ပြရာ ဖြစ်သော သုတ္တာဟရဏကထာဟု ခေါ်ဆိုရ၏။ သုတ္တာဟရဏကထာအတွက် အထူးမဖွင့်တော့ပဲ နသုတ္တာဟရဏကထာကိုသာ ဖွင့်ပြသည်။

ဝိက္ခမ္ဘတိတိ၊ ဟူ၍။ အစ္စန္ဒဝိက္ခမ္ဘနမေဝ၊ စင်စစ်ပယ်ခွါခြင်းကိုသာ။ (အပြီး အပြတ်ပယ်ခွါခြင်းကိုသာ။) သန္ဓာယ။ ပုစ္ဆာသကဝါဒီယ။ တတော၊ ထိုသို့ မေးရာအခါမှ။ ပရံ၊ ခွဲ။ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌေန၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပုထုဇ္ဇန သံသန္ဓနံ၊ မုထုဇဉ်ကို နှီးနှောခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တံ၊ ထိုပုထုဇ္ဇန သံသန္ဓနသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

၂၀၀။ တတော၊ ထိုပုထုဇ္ဇန သံသန္ဓန ပြဿနာမှ။ ပရံ၊ ခွဲ။ အနာဂါမိ-
ဖလေ သဏ္ဌာတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ ဈာနာနာဂါ-
မိတံ၊ ဈာန်အားဖြင့် အနာဂါမိ၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာ-
နာတိ။ အရဟတ္တေ သဏ္ဌာတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။
ဒဿနမဂ္ဂေန၊ သစ္စာ၊ ၃-ပါးကို ရှေးဦးစွာ သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိ
မဂ်သည်။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနံ၊ အထက်ဗြဟ္မာဘုံ၌ ကပ်ရောက်ခြင်း အစရှိသော
သံယောဇဉ် ထို့ကို။ ပဟာနာဘာဝတော၊ ပယ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။
(ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ အပုဗ္ဗ အစရိမံ တယော မဂ္ဂေ ဘာဝေတိတိ၊ ဟူ၍။
ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ တထာဂ္ဂမိယ၊ သော။ (ထိုသို့မဂ် ၃-ပါး
ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း သဘောရှိသော။) ဘာဝနာယ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၏။
အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်
သည်။ (သမာနော)။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ အောက်မဂ်တို့၏။
ကိစ္စသမ္ဘာဝံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။

၁။ ဈာနာနာဂါမိတံ။ ။ ဈာန်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒဟူသော
နီဝရဏတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ပုထုဇ္ဇနော ကာမေသု ဝိတရာဂေါ” ဟု
ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည်။ ထိုပုထုဇဉ်သည် တရားထူးရသောအခါ သောတာ
ပန် သကဒါဂါမိ ဖြစ်နေဘွယ်မလို။ အနာဂါမိဖိုလ်၌ တခါတည်း တည်တော့၏-ဟု
ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “အနာဂါမိဖလေ သဏ္ဌာတိ” ဟု မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု
ဝန်ခံသည်။

၂။ ကိစ္ဆိ ။ ပေ ။ သမ္ဘာဝံ။ ။ “အပုဗ္ဗ အစရိမံ (တပြိုင်နက်) တယော-
မဂ္ဂေ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေနိုင်သလော” ဟု ပဌမ မေးတုန်းက ထိုသို့ ဖြစ်စေနိုင်သော
ဘာဝနာမရှိသောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်၏။ ဒုတိယထပ်၍ မေးသော
အခါ အနာဂါမိမဂ် တပါးတည်း ဖြစ်သော်လည်း သောတာပတ္တိမဂ် သကဒါဂါမိမဂ်
နှင့် မိမိပြုထိုက်သော ကိလေသာပယ်ခြင်း ကိစ္စကို အနာဂါမိမဂ်က ပြီးစေခြင်း၏
ထင်ရှားရှိသောကြောင့် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။

၃။ ကိစ္စသမ္ဘာဝံ။ ။ ကိစ္စသ-ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၏-သမ္ဘာဝေါ-ထင်
ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိစသော ၃-ပါးကို ပယ်ခြင်းသည် သောတာပတ္တိ
မဂ်၏ ကိစ္စတည်း။ ထို ကိစ္စကိုလည်း အနာဂါမိမဂ်က ပြီးစေနိုင်၏။ ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒ
တို့ကို နည်းပါးအောင် ပြုခြင်းသည် သကဒါမိမဂ်၏ ကိစ္စတည်း။ ထို ကိစ္စကိုလည်း

သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ သာမညဖလပုစ္ဆာသုပိ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ မဂ်၏ အကျိုးဖိုလ်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတို့ ခွဲလည်း။ သေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

ကတမေန မဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူ၍ ပုဋ္ဌော အပ်သည်။ (သမာနော)။ အနာဂါမိ။ မဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဈာနာနာဂါမိတံ၊ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ဝဒတိ၊ ဖြေဆို၏။ ပုန၊ တံဖန်။ သံယောဇနပုဟာနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗရာပရာမာသ၊ ဟူသော သံယောဇနတို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပုဋ္ဌော အပ်သည်။ (သမာနော)။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ သည်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ကိလေသာနံ၊ ထို ကိလေသာတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟေယုတ္တာ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ ပဌမမဂ္ဂဿေဝ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ပင်။ ဈာနာနာဂါမိမဂ္ဂဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ [ဤ၌ “ဒုတိယ ပုဋ္ဌော” အရ ပြဿနာသည် ပါဠိတော်၌ သုတ္တာဟရဏကထာ ဝယ် ပါဝင်သော ဒုတိယ ပြဿနာတည်း။] ဧတ္ထ၊ ဤ ဇာတိကထာ၌။ သေသံ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇာတိကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

အနာဂါမိမဂ်က ပြီးစေနိုင်၏။ မိမိပြုရမည့် ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို အကြွင်း မရှိအောင် ပယ်ခြင်းကိုလည်း ပြီးစေနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနံ ကိစ္စသမ္ဘာဝံ”ဟု ဆိုသည်။

၁။ ကတပေန မဂ္ဂေန။ ။ “ပုထုဋ္ဌနော ကာမေသု ဝီတရာဂေါ (ဈာန်ရပုထုဇဉ်သည်) သဟဓမ္မာဘိသယော (သစ္စာလေးပါးကို သိသည်နှင့်တပြိုင်နက်) အနာဂါမိဖလေ သက္ကာတိ-လော”ဟု မေးသောအခါ “အာမန္တာ”ဟု ပရဝါဒီဝန်ခံ၏။ ထို့နောက် “အတယ် မဂ်ကြောင့် တည်သနည်း”ဟု မေးသောအခါ “အနာဂါမိ မဂ်ကြောင့်”ဟု ဖြေသည်။

၂။ ပုန သံယောဇနပုဟာနံ။ ။ “အနာဂါမိမဂ်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော သံယောဇနသုံးပါးကို ပယ်သလော”ဟု မေးသောအခါ ထို သုံးပါးသည် အနာဂါမိမဂ် ပယ်ထိုက်သော သံယောဇနများ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “န ဇဟဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ဖြေသည်။

၃။ ဒုတိယ ပုဋ္ဌော ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “သုတ္တာဟရဏ ကထာ အတွင်းရောက်မှ “အနာဂါမိမဂ္ဂေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” ပေ။ ပဇဟတိ”ဟု မေးအပ်သည်ကို “ဒုတိယ ပုဋ္ဌော”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ မေးရာ၌ကား ဈာန်ရ အနာဂါမိ ဖြစ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသည်တို့ကိုလည်း ပယ်နိုင်၏- ဟု ယူဆသောကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

၅-သဗ္ဗမတ္ထိကထာ

၁-ဝါဒယုတ္တိ အဖွင့်

(၂၀၂။ ဣဒါနိ၊ ဧဟတိကထာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သဗ္ဗမတ္ထိတိဝါဒကထာ နာမ၊ သဗ္ဗမတ္ထိတိ ဝါဒကထာ မည်သည်။ (အလုံးစုံ ရှိ၏ ဟူသော ဝါဒကို ပြောဆိုရာ အခန်း မည်သည်။) ဟောတိ။ တတ္ထ၊ တို့ သဗ္ဗမတ္ထိတိဝါဒ ကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လခွိ-၌ စပ်။) ယကိဉ္စူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ။ ပေ ။ အယံ ဝုစ္စတိ ရူပက္ခန္ဓောတိ အာဒိ-ဝစနတော၊ အစရှိသော စကားတော်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတိတာဒိဘေဒါ၊ အတိတ် အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ခန္ဓ သဘာဝံ၊ ခန္ဓာ၏ သဘောကို။ န ဝိဇယန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော တရားအားလုံးသည်။ အတ္ထိ ယေဝနာမ၊ ရှိသည်သာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ လခွိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကာဝိယ၊ အဘယ်အယူကဲ့သို့နည်း။) ဧတရဟိ၊ ၌။ သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒါနံ၊ အလုံးစုံ အကုန်ရှိ၏ဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိသော ရဟန်းတို့၏။ (လခွိ) သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဧတသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လခွိ-ဝိသောဓနတ္ထံ၊ အယူကို သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သဗ္ဗမတ္ထိတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ လခွိယာ၊ ၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ပဋိညာ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။

သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ [စာအုပ်တို့၌ “သဗ္ဗထာ”ဟု ပါဠိပျက် ရှိ၏။] သဗ္ဗသ္မိံ၊ အလုံးစုံသော။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ [သဗ္ဗတ္ထ၏ အဖွင့်။]

၁။ သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒါနံ ။ ရုပ်ဖြစ်စေ နာမ်ဖြစ်စေ စင်စစ်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် တရားသာ ထင်ရှားရှိ၏။ အတိတ်တရား အနာဂတ်တရားတို့ကား ထင်ရှားမရှိ။ သို့သော် ပရဝါဒီကား “ရုပ်ဆိုလျှင် ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် ထင်ရှား သကဲ့သို့ အတိတ်အနာဂတ် ရုပ်တို့လည်း ယခုအချိန်၌ ထင်ရှားရှိလျက်ပင်”ဟု ယူဆ၏။ ထို ပရဝါဒီကို “သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒရှိသူ”ဟု ခေါ်သည်။ ဝဇ္ဇန္တိ ဧတေနာဟိ ဝါဒေါ- ပြောဆိုကြောင်း အယူ။ သဗ္ဗံ အတ္ထိတိ+ ဝါဒေါ ဧတေသံတိ သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒါ။

၂။ သဗ္ဗတ္ထာတိ။ ။ “ခန္ဓာကိုယ် တခုလုံး၌ အလုံးစုံ ရှိသလော။ ဥပမာ-ခန္ဓာကိုယ်၏ ဦးခေါင်းပိုင်း၌ ခြေထောက်များရှိကြသလော၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ နောက်ကျောဘက်၌ မျက်လုံးရှိသလော” စသည်တည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် “သဗ္ဗဒါ၊ သဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗေသု”တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ ကြည့်၍ သိပါ။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္တိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ သဗ္ဗဒါတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ ကာလေ၊ အခါ၌။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေန၊ သော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ။ သဗ္ဗေသုတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ။

အယောဂန္တိ၊ ကား။ အယုတ္တိံ၊ ယှဉ်ဘက် မဟုတ်သည်ကို။ (ကတွာ သဗ္ဗမတ္တိတိ-၌စပ်) ဟိ၊ ချေ။ နာနာသဘာဝါနံ၊ အမျိုးမျိုးသော သဘော ရှိသော အရာဝတ္ထုတို့၏။ ယောဂေါ၊ ယှဉ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဧကသဘာဝဿ၊ တခုသော သဘောရှိသော အရာဝတ္ထု၏။ (ယောဂေါ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စေ၊ ၌။ ရူပံ၊ ကို။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာနှင့်။ ဝါ၊ မှ။ (အနာနံ၊ မထူးသည်ကို။ ဧကလက္ခဏမေဝ၊ တူသော လက္ခဏာရှိသည်ကိုသာ။ ကတွာ၊ ပြု၍၎င်း။) ဝေဒနံ၊ ကို။ ရူပေန၊ ရုပ်နှင့်။ ဝါ၊ မှ။ အနာနံ၊ ကို။ ဧကလက္ခဏမေဝ၊ ကိုသာ။ ကတွာ ဝါ၊ ပြု၍၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ။ ယမ္ပိ နတ္ထိ တမ္ပတ္တိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ဓဋ္ဌန္နောဒိကံ၊ ခြောက်ခုမြောက် ခန္ဓာအစရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ သသ ဝိသာဏာဒိကံ ဝါ၊ ယုန်ချီ အစရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ၊ အကြင် အရာဝတ္ထုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓံ၊ ထင်ရှား၏။

၁။ အယောဂန္တိ အယုတ္တိ။ ။ပါဠိတော်၌ “အယောဂန္တိကတွာ-ယှဉ်ဘက် မမှီး၊ တခုတည်းသာပြု၍။ သဗ္ဗံ အတ္တိ-အလုံးစုံရှိသလော”ဟု သကဝါဒီ မေး၏။ ဆိုလိုရင်းကား-“ရုပ်၌ အလုံးစုံရှိသလော”ဟု မေးရာ၌ ရုပ်တခြား ဝေဒနာ တခြား စသည်ဖြစ်၍ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ဖြေခဲ့ပြီ။ ဤအမေးကား ရုပ်တခြား ဝေဒနာ တခြား စသည်ဖြင့် (ပူးတွဲဘက်ဟု သဘောမထားပဲ) ရုပ်နှင့် ဝေဒနာ စသည်ကို မကွဲ မပြား တသားတည်းဟု သဘောထား၍ မေးအပ်သော အမေးတည်း။ ထိုသို့လည်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟုပင် ပရဝါဒီ ဖြေသည်။ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့နှင့် တခုတည်း ပြုရာ၌လည်း နည်းတူ သိပါ။

၁။ ယမ္ပိ နတ္ထိ၊ တမ္ပတ္တိတိ။ ။ပရဝါဒီသည်“သဗ္ဗံအတ္တိ-အားလုံး၊ ရှိ၏”ဟု ဆိုသောကြောင့် “မရှိတမရှိ-အားလုံးအရှိချည်း”ဟု ဆိုရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “မရှိတလည်းရှိသလော”ဟု သကဝါဒီ မေးသည်။ ဥပမာ-ခြောက်ခုမြောက် ခန္ဓာ မည်သည် မရှိနိုင်။ အသင် ပရဝါဒီ အလိုအားဖြင့် “၆-ခုမြောက် ခန္ဓာတမျိုးရှိ သလော” ဤသို့ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ “ယုန်ချီရှိသလော” စသည်ဖြင့်၎င်း မေးလိုရင်း ဖြစ်သည်။

တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ (မတိယာ၊ အားဖြင့်။) တမ္ပိ၊ ထို မရှိသော အရာ
ဝတ္ထုသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ။

သဗ္ဗမတ္တိတိ ယာ ဒိဋ္ဌိ။ ပေ။ ဟေဝ မတ္တိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤ ပါဌ်ဖြင့်။
ဣဒါ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ (ကိ၊ နည်း။)
တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ သဗ္ဗမတ္တိတိ၊ အလုံးစုံရှိ၏ဟူသော။ ယာ သော၊ ဒိဋ္ဌိ၊
အကြင် အယူသည်။ (အတ္ထိ)။ သာ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အယာတာဝကတ္တာ၊ မဟုတ်
မမှန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မှားသော အယူတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊
ဤသို့၎င်း။ အမှန်ကံ၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ သာ ဒိဋ္ဌိ၊
သည်။ ယာတာဝကတ္တာ၊ ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်
သောအယူတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့၎င်း။ တဝ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ သမယေ၊
အယူ၌။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊
သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သဗ္ဗေသု၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
ဧတေသု နယေသု၊ ဤ နည်းတို့၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ၊ သော။ အတ္ထိတာယ၊
ရှိသည်၏အဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗေသုပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသု နယေသု၊ တို့၌။
အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဒိ ကတော၊ အစပြု၍။
သဗ္ဗော၊ သော။ ကဘာမဂ္ဂတေဒေါ၊ စကားလမ်းကြောင်း၏ အထူးအပြား
ကို။ ဝိတ္တာရံတော၊ အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆို အပ်ပြီး
ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ သဗ္ဗမတ္တိတိကထာ၌။ တာဝံ၊ ကာလသံသန္ဓန စသည်မှ ရှေးဦး
စွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ အပ်သော။) ဝါ၊ ဝါဒယုတ္တိ၊ တည်း။ ဝါဝါဒ၏သင့်မသင့်ကို
မေးစိစစ်ရာ ကထာတည်း။

၂-ကာလ သံသန္ဓန အဖွင့်

၂၀၃-၂၀၄။ ဣဒါနိ၊ ဝါဒယုတ္တိ ကထာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။
အတိတံ အတ္ထိတိ၊ အတိတံ အတ္ထိ အစရှိသော။ ကာလသံသန္ဓနံ၊ ကာလကို
နှီးနှောခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကာလ သံသန္ဓန ကံတာ၌။ အတိတံ-
အတ္ထိတိ အာဒိကံ၊ အစရှိသော သံသန္ဓန သည်။ သုဒ္ဓိက သံသန္ဓနံ၊ ခန္ဓာ စသည်
မဖက် သက်သက်သော ကာလသံသန္ဓန တည်း။ အတိတံ ရူပံ အတ္ထိတိ အာဒိကံ၊
အစရှိသော သံသန္ဓန သည်။ ခန္ဓဝသေန၊ ခန္ဓာနှင့် စပ်သဖြင့်။ ကာလသံသန္ဓနံ၊
ကာလသံသန္ဓန တည်း။

၂၇၅။ ပစ္စုပ္ပန် ရူပံ အပ္ပိယံ ကရိတူတိ၊ ကား။ အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သောရုပ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ပစ္စုပ္ပန်ရူပမေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် ကိုသာ။ အပ္ပိယံ၊ မခွဲခြား တသားတည်း အားဖြင့် သက်ရောက် စေထိုက် သည်ကို။ အဝိဘဇိတဗ္ဗံ၊ မခွဲခြား မဝေဖန် အပ်သည်ကို။ ကရိတူ၊ ပြု၍။ (သေသေ၊ စသည်-၌ စပ်) ရူပဘာဝံ ဇဟတီတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ နိရုဒ္ဓဿာပိ၊ ချုပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ရူပက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။) ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ရူပဘာဝံ န ဇဟတီတိ၊ အစရှိသော။ ပဋိလောမ ပဉ္စေပိ၊ ပဋိလောမ ပြဿနာ၌လည်း။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာဝ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဩဒါတံ ဝတ္ထံ၊ အပ္ပိယံ ကရိတူတိ ဣေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ် သည်။ ဩဒါတံ၊ ဖြူသည်။ ကိဉ္ဇာပိ န (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား မဟုတ်ပါ ပေ။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဣမိနာ၊ ဤ ပရဝါဒီသည်။ ဝတ္ထန္တိ၊ ဝတ္ထံ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မဆိုပဲ။ ဩဒါတံ ဝတ္ထံ အပ္ပိယံ ကရိတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ် သော်။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ကေတ္တတာ၊ ဟူသော အနက် ရှိသည်၏ အဖြစ် ကို။ အနုညာတာ၊ အာမန္တာဟု ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ ဩဒါတဘာဝံ ဇဟတီတိပဉ္စေ၊ ၌။ ဝတ္ထဝိဂမံ၊ အဆင်း၏ ကင်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ၊ သကဝါဒီဿ။ ပန၊ ကား။ ဝတ္ထဘာဝံ ဇဟတီတိ ဣေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။ ပညတ္တိယာ၊ အဝတ်ဟူသော ပညတ်၏။ အဝိဂတတ္တာ၊ မကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထိုသကဝါဒီ၏ပင် ပယ်ခြင်းတည်း။ ပဋိလောမေပိ၊ ပဋိလောမပြဿနာ၌လည်း။ သေဝ နယော။

၁။ အပ္ပိယံ ကရိတူ။ ။အပ္ပိယံ ကို အနုဋီကာ၌ “ပစ္စုပ္ပန်ရူပဘာဝါနံ (ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်၊ ရုပ်အဖြစ်တို့၏) သမာနာဓိကရဏတ္တာ ကေသျှိယေဝ ဝိသယေ (ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် ဟူသော တခုတည်းသော အနက်၌ပင်) အပ္ပေတဗ္ဗံ (သက်ရောက် စေထိုက်သည်ကို)။ ဝစီဂေါစရံ (ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် ဟူသော စကားလုံး၏ ကျက်စားရာ အနက် အဖြစ်သို့) ပါပေတဗ္ဗံ”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “အပ္ပိယံ ၌ ရောက်ခြင်း အနက်ဟော အပ္ပဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်း၊ ကာရိတ်ကြေ”ဟု သိရ၏။ “ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်” ဟူသော အနက် တမျိုးတည်းကို နှုတ်ဖြင့် ပြောစရာ အဖြစ်သို့ ရောက်စေထိုက်”ဟု ဆိုသဖြင့် “ပစ္စုပ္ပန် တခြား၊ ရုပ် တခြားဟု မခွဲခြားထိုက်”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် “အဝိဘဇိတဗ္ဗံ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ [ရှေ့ ပညတ္တာနုယောဂ အဖွင့်၌လည်း ဤဝဗ်ကို ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

၂။ ဩဒါတံ ဝတ္ထံ။ ။အဖြူရောင် တခြား အဝတ် တခြားဟု မခွဲခြားပဲ “ဖြူ သောအဝတ် (အဝတ်ဖြူ)”ဟု စကားတလုံးတည်းဖြင့် သုံးစွဲ နိုင်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်သည်ကို “အပ္ပိယံ ကရိတူ”ဟု ဆိုသည်။

၂၀၆။ အတိတံ အတိတဘာဝံ န ဟေတိတိ၊ အတိတံ။ ပေ။ န ဟေတိ
ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော။ (သမာနော၊ သော။ အတိတံ၊ အတိတံသည်။ အတိတဘာဝံ၊
အတိတံ၏အဖြစ်ကို။) ယဒိ ဟေယျ၊ အကယ်၍ စွန့်အံ့။ (ဝေသတိ)။ အနာဂတံ
ဝါ၊ အနာဂတ်သည်သော်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သိယ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ)။ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊
ကား။ အနာဂတံ အနာဂတဘာဝံ န ဟေတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော။ (သမာနော။
အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ အနာဂတဘာဝံ၊ အနာဂတ်၏ အဖြစ်ကို။)
ယဒိ န ဟေယျ၊ အံ့။ (ဝေသတိ)။ အနာဂတမေဝ၊ အနာဂတ်ချည်းသာ။
အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝံ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်သို့။ န ပါပုဏေယျ၊
မရောက်တော့ရာ။ ဣတိ၊ မညမာနော ပဋိက္ခိပတိ။ ပစ္စုပ္ပန္နပဉ္စေပိ၊ ပစ္စုပ္ပန္န
ပြဿနာ၌လည်း။ အတိတ ဘာဝံ၊ အတိတံ၏အဖြစ်သို့။ အနာပဇ္ဇနဒေါသော၊
မရောက်ခြင်း ဟူသော အပြစ်သည်။ သိယ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ထင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ အနုလောမပဉ္စေသုပိ၊ ထို၌လည်း။ ဣမိနာဝ
နယေန၊ ဖြင့်သာ။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

၂၀၇။ ဧဝံ၊ သို့။ သုဒ္ဓိကနယံ၊ ခန္ဓာ စသည် မဖက် သက်သက်သော
ကာသသံသန္ဓနည်းကို။ ဝတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ပုန၊ ခန္ဓဝသေန၊ ခန္ဓာနှင့်
စပ်သဖြင့်။ ဒသေတုံ၊ ဌါ။ အတိတံ ဂ္ဂပတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။
(ဘဂဝတာ)။ ဝတ္ထံ။ ထံသဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဝါ၊ ကို၊
ပါဠိအနုသာရေနော၊ ပါဠိတော်ကို အစဉ် လျှောက်သဖြင့်ပင်။ ဇာနိတုံ၊
သိခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ ၏။

ဝစနသောနေ အဖွင့်

၂၀၈။ ဣဒါနိ၊ ကာလ သံသန္ဓနကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အတိတံ-
န္တတ္ထိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ ဝစန သောနော၊ သဒ္ဓါကို သုတ်သင်ကြောင်း
စကားသည်။ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝစန သောနေ ကတော၌။ ဟန္တိ အတိတံ-
န္တတ္ထိတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ အတိတံ၊ အတိတံတရားသည်။ ယဒိ နော အတ္ထိ၊
အကယ်၍ မရှိအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အတိတံ အတ္ထိတံ၊
မိစ္ဆာတိ၊ ကား။ အတိတံ စ၊ အတိတံလည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထို အတိတံတရား
ဟူသည်။ အတ္ထိ စ၊ ရှိဆဲလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤ စကားသည်။ မိစ္ဆာဇေ၊
အမှားသာတည်း။ တညေဝ အနာဂတံ၊ တံ ပစ္စုပ္ပန္နံတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော။
(သမာနော။) အနာဂတက္ခယေဝ၊ အနာဂတ် ခဏ၌သာ။ အဿ၊
ထို အနာဂတ်တရား၏။ ပစ္စုပ္ပန္နတာယ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ကာလနာနတ္ထေန၊ ကာလတို့၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော။ (သမာနော)။ ယံ၊ အကြင် တရားသည်။ ဥပ္ပါဒတော၊ ဥပါဒ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့၌။ အနာဂတံ၊ သည်။ အဟောသိပြီ။ တဿ၊ ထို အနာဂတ်တရား၏။ ဥပ္ပန္နကာလေ၊ ခဏတ္တယ သို့ ရောက်ရာအခါ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။

ဟုတ္တာ ဟောတိ ဟုတ္တာ ဟောတိတိ၊ ကား။ [“ယဒေတံ” ၂ ကို နောက် မှ “အနာဂတံ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ” တို့နှင့် တွဲမည်။] အနာဂတံ၊ အနာဂတ် သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတာ၊ ပြော ဆိုသော။ တယာ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ တညေဝ၊ ထို တရားသည်ပင်။ အနာဂတံ၊ တည်း။ တံ(ဝေ)၊ ထိုအနာဂတ်တရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တည်း။ ဣတိလဗ္ဗိဝသေန၊ ဤသို့သောအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနာဂတံ ဝါ၊ အနာဂတ် မူလည်းဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန် မူလည်းဖြစ်သော။ ယဒေတံ(ယံ တေ)၊ အကြင်တရားကို။ [ဝုတ္တံ- ချစ်စပ်။] ဝါ၊ အကြင် တရားသည်။ ဟုတ္တာ၊ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပြီး၍။ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် တဖန်ဖြစ်၏။

၁။ ဟုတ္တာ ဟောတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ ဤဝါကျသည် ၂-ထပ်ဆက်လျက်ရှိ၏။ ၂-ထပ်ဆက်သော်လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ တမျိုးတည်းမဟုတ် ပဌမ ဝါကျအတွက် “ယဒေတံ ။ ပေ ။ အနာဂတံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ ဟုတ္တာ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ” ဟု အနိယမ အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၍၊ ဒုတိယဝါကျအတွက် “ကံတေ တဗ္ဗိ ဟုတ္တာ ဟောတိတိ” ဟု နိယမ အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်သည်။

၂။ ယဒေတံ ။ ပေ ။ ဝုတ္တံ ။ ။ ယဒေတံကို “အနာဂတံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ” နှင့် တွဲ၊ ထို အတွဲကို ဋီကာ၌ “အနာဂတံ အနာဂတံ ဟုတ္တာ ။ ပေ ။ ဟောတိတိ” ဟု၎င်း၊ “တထာပစ္စုပ္ပန္နံ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောန္တံ ။ ပေ ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောတိတိ” ဟု၎င်း အနာဂတံ ဝါ အတွက် တမျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ အတွက် တမျိုး၊ ဤသို့ ၂-မျိုးခွဲ၍ ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်များကို ပါဠိတော်လာ ရှေ့ “ဟုတ္တာ ဟောတိ” ၏ အဖွင့်များ ဟု မှတ်ပါ။

၃။ တယာ ။ ပေ ။ ဝဒတာ။ ။ ပါဠိတော်၌ “အနာဂတံ ဟုတ္တာ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောတိ-လော” ဟု မေးတုန်းက “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသောကြောင့် တိုက်ရိုက် မဆို သော်လည်း ဆိုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “တယာ ဝဒတာ-ထိုသို့ ဆိုသော အသင် ပရဝါဒီ” ဟု သုံးနှုန်းသည်။

၄။ တညေဝ ။ ပေ ။ လဗ္ဗိဝသေန။ ။ ဤအယူလည်း တိုက်ရိုက်ပေါ် “တညေဝ အနာဂတံ တပစ္စုပ္ပန္နံ” ဟု မေးတုန်းက “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသောကြောင့် “ထို အယူ ၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု သုံးနှုန်းသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို အယူအားဖြင့် “ထိုအနာဂတ် တရား သည် ထို ပစ္စုပ္ပန်တရားဖြစ်၏” ဟု အနာဂတ်တရားနှင့် ပစ္စုပ္ပန်တရားကို တပါးတည်း အဖြစ်ဖြင့် ယူသည်။

၅။ ပဌမ ဟုတ္တာ ဟောတိ။ ။ ဤ အဖွင့် များကို ထောက်၍ ပဌမ ဟုတ္တာ ဟောတိကို “ယံ၊ အကြင်အနာဂတ်တရားသည်။ ဟုတ္တာ၊ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် တဖန်ဖြစ်လာ၏။ (တနည်း) ယံ၊ အကြင် ပစ္စုပ္ပန် တရား

ကိ။ အသို့နည်း။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ တမ္ပိ၊ ထို အနာဂတ် တရားသည်လည်း။ ဟုတော၊ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။

ဣတရော၊ သကဝါဒီမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ဟုတော၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပြီး၍။ ဘူတဿ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော တရား၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ ဟုတော၊ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ အဘာဝတော၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ။ ။ ဒုတိယံ၊ မြောက်။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာဓော။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို တရား သည်။ အနာဂတံ၊ သည်။ ဟုတော၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဟုတော ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ။ ။ [ဤ အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ဖြင့် နောက် “ဟုတော ဟောတိ” အတွက် အဓိပ္ပါယ်မထင်ရှားသေး။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ ဖွင့်လိမ့်မည်။]

သည်။ ဟုတော၊ ရှေ့၌ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏။ ဤသို့ အနာဂတ် ဝါ ပစ္စုပ္ပန် ဝါ ကို ကြည့်၍ ပါဠိတော် ၂-နည်း အနက် ပေးပါ။

၁။ ကိ ဟေ ဟေ ဟုတော ဟောတိ။ ။ ဤ အဖွင့်သည် ပါဠိတော်၌ လာ သော နောက် “ဟုတော ဟောတိ” ၏ အဖွင့် ဖြစ်သော ပုစ္ဆာ စကားတည်း။ တမ္ပိ ကိုလည်း “ယဒေတံ အနာဂတ် ဝါ ပစ္စုပ္ပန် ဝါ” နှင့်ထပ်မံအောင် ၂-နည်းစွဲပါ။ တမ္ပိ၌ ဝိ-ဖြင့် “ယဒေတံ အနာဂတ် ဝါ ပစ္စုပ္ပန် ဝါ ဟုတော ဟောတိ” ကို ပေါင်းသည်။

၂။ ဣတရော ။ ပေ ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ ဣတရော ပဋိက္ခိပတိ - ပရဝါဒီသည် တပါးတည်းက အနာဂတ်၌ ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဖြစ်ပြီးသည့်နောက်၌ “ထပ်၍ အနာဂတ် ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန် မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် (တရား တပါးတည်းက ၂-ခါ မဖြစ်နိုင်ခြင်း ကြောင့်)” ပယ်သည်။ ဤ အလို “ပဌမ ဟုတော ဟောတိ” အရနှင့် ဒုတိယ ဟုတော- ဟောတိ အရသည် တမျိုးတည်းသာဟု မှတ်ပါ။

၃။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် “ဟုတော ဟောတိ၊ ဟုတော ဟောတိ” ဟု ပဌမမေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ပြီးနောက် ထိုပြဿနာ ထပ်လာပြန်၏။ ဤ ပြဿနာ၌ကား ပဌမ ဟုတော ဟောတိ” အရနှင့် “ဒုတိယ ဟုတော ဟောတိ” အရကို အနိယမ-နိယမ အားဖြင့် မခွဲတော့ပဲ အနာဂတ်၌ ဖြစ်ပြီး၍ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဖြစ်ဆဲ တရားကို “ဟုတော ဟောတိ ဟုတော ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။

ဒုတိယံ ဟုတော ဟောတိ။ ။ ဤသို့ အနိယမ၊ နိယမ မခွဲပဲ တမျိုးတည်း အဖြစ်ဖြင့်သုံးနှုန်းလျှင် အဘယ်ကြောင့် “ဟုတော ဟောတိ၊ ဟုတော ဟောတိ” ဟု ၂-ထပ် ဆိုရပါသနည်းဟု မေးတွယ်ရှိ၏။ မူလဋီကာ၌ “တံ ဟုတော ဘူတံ ပစ္စုပ္ပန် ။ ပေ ။ သင်္ခံ ဂတံ၊ တသ္မာ ဒုတိယမ္ပိ ဟုတော ဟောတိတိ ဝစနံ အရဟတိ” ဟု ဖွင့်သည်။

အထ၊ ဝန်ခံပြီးရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။
 တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ အနာဂတံ၊ သည်။ ဟုတော့။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။
 ဟောန္တံ၊ သော်။ ဟုတော့၊ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂတံ၊
 သော။ တံ၊ ထို တရားသည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ နောက်ထပ်။ ဟုတော့၊
 အနာဂတ်ဖြစ်၍။ ယဒိ ဟောတိ၊ အကယ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်အံ။ (ဝေသတိ၊ သော်။
 န ဟုတော့ န ဟောတိ-၌ စပ်။) အနာဂတံ၊ သည်။ န ဟုတော့။ မဖြစ်မူ၍။
 ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ န ဟောန္တံ၊ သော်။ န ဟုတော့၊ မဖြစ်မူ၍။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂတံ၊ သော။ ယံ သသဝိသာဏံ၊ အကြင်
 ယုန်ချီသည်။ (အတ္တိ)။ တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ တဗ္ဗိ၊ ထို ယုန်ချီသည်
 လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ န ဟုတော့၊ ကြောင့်။ န ဟောတိ ကိ၊ လော။ ဣတိ-
 အဓိပ္ပါယေန၊ အားဖြင့်။ န ဟုတော့ န ဟောတိ၊ န ဟုတော့ န ဟောတိတိ၊
 ဟူသော။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆတိ။

ဣတရော၊ သကဝါဒီမူ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ယံ၊ အကြင် ယုန်ချီ
 သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထို ယုန်ချီသည်။ နတ္ထိတာယ ဝေ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်ပင်။ အနာဂတံ၊ သည်။ န ဟုတော့၊ ချီ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ န ဟောတိ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဟုတော့ န ဟောတိ နာမ၊ မည်သည်။ တာဝ ဟောတု၊
 ဖြစ်ပါစေဦးတော့။ ဝါ၊ ရှိပါစေဦးတော့။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ အဿ၊

အနုဋီကာ။ ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ တဿာ ပုန ဟုတော့ ဘူတဿ (အနာဂတ်
 ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်ဝယ် ထပ်၍ ဖြစ်ပြီးသော ထို တရားမှာ) ပုန ဟုတော့ ဟောတိ-
 ဘာဝေါ နတ္ထိ (နောက်ထပ် အနာဂတ်ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စရာ မရှိတော့) ပုနပျုနံ
 ဣပေတဗ္ဗတာယ ပန (သို့သော် ထပ်၍ ထပ်၍ သိစေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
 ဒုတိယံ တတောပရံပိ တဿာဝတ္ထုဗ္ဗတံအရဟတံ (၂-ကြိမ်မြောက်၎င်း၊ ထို့ထက်ပိုလွန်၍
 ၎င်း ထိုဟုတော့ ဟောတိအတိုင်း ဆိုသင့်သည်၏အဖြစ်ကိုထိုက်သည်။) ဣတိ အာမန္တာတိ
 ပဋိဇာနာတိ (ထို့ကြောင့် ဟုတော့ ဟောတိ-၂-ထပ်အတွက် အရ-မကွဲသောကြောင့်
 “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံနိုင်သည်။

၁။ အထ နံ သကဝါဒီ။ ။ ဤသကဝါဒီပုဒ်သည် ပဉ္စံ ပုစ္ဆတိ၏ ကတ္တားတည်း။
 “ယဒိ တေ တံ”၌ ယဒိ သည် “ပုန ဟုတော့ ဟောတိ”ဝယ် ဟောတိ-၌ စပ်ရသော
 ပရိကပ္ပနိပါတ်တည်း။ တံ-သည် သင်္ခံ ဂတံ နှင့် အရတူသော “ပုန ဟုတော့ ဟောတိ”
 ၏ ကတ္တားတည်း။ စာအုပ်တို့၌ သင်္ခံ ဂတံ နောက်ဝယ် ပိုင်း-မရှိစေသင့်။ ယဒိ၏
 စပ်ရာ ဟောတိ ကြိယာရောက်မှ ပိုင်းရှိပါစေ။ ဤ “ယဒိ ။ ပေ ။ ဟောတိ”ကို
 “ပရိကပ္ပဝါကျ”ဟု သီးခြားခဲ့ပါ။

၂။ ယံ အနာဂတံ ။ ပေ ။ န ဟောတိ။ ။ ဤ ၂-ဝါကျကို ပရိကပ္ပဝါကျ
 ၏ တွဲဘက် နိစ္စယဝါကျဟု ခွဲပါ။ ထိုတွင် “ယံ ။ ပေ ။ သသဝိသာဏံ”သည် အနိယမ
 ဝါကျ၊ “ကိ” တေ ။ ပေ ။ န ဟောတိ”သည် နိယမဝါကျတည်းဟု ခွဲပါ။ ဤသို့ဝါကျ
 ခွဲ၍ အနက်ပေးမှ အဓိပ္ပါယ်နားလည်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

ထို ယုန်ချို၏။ ပုန၊ တဖန်။ န ဟုတွာ၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်မူ၍။
 နှံ့ဟောတိဘာဝေ။ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကုတော၊
 အဘယ်မှာ ရှိနိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ။)
 ပဋိက္ခိပတိ။ ။ ။

တညေဝ^၂။ ပေ။ အတိတန္တိပညေဝိ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌လည်း။ အဿ၊
 ထို တရား၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကုဏေယေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌ပင်။ အတိတတာယ၊ အတိတ်
 နာမည်၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ကာလနာနတ္တာ၊
 ကာလအားဖြင့် ထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ ။

ဒုတိယပညေ၊ ၌။ ပုဋ္ဌော။ မေးအပ်သော ပရဝါဒီသည်။ (ပဋိဇာနာတိ-
 ၌ စပ်။) ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အတိတဘာဝတော၊ အတိတ်၏အဖြစ်မှ။
 ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တဿေဝ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်
 သောတရား၏ပင်။ အတိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဟုတွာ ဟောတိ၊
 ဟုတွာ ဟောတိတိ၊ ကား။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အတိတံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ။ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတာ၊ ဆိုသော။ တယာ၊ အသင် ပရဝါဒီ
 သည်။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) တညေဝ၊ ထို တရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တည်း။
 တံ (ေ) ထို ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော တရားသည်ပင်။ အနာဂတံ၊ တည်း။ ဣတိ၊
 လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ အတိတံ ဝါ၊ မူလည်း ဖြစ်
 သော။ ယဒေတံ (ယံ တေ)၊ အကြင်တရားကို။ [ဝုတ္တံ-၌ စပ်။] ဝါ၊ အကြင်
 တရားသည်။ [ဟောတိ-၌ စပ်။] ဟုတွာ၊ ရှေး၌ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပြီး
 ၍။ 'ဟောတိ၊ အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် တဖန်ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ တေ၊
 သင်၏အလိုအားဖြင့်။ တမ္ပိ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်လည်း။ ဝါ၊ ထို အတိတ်

၁။ ဣတရော။ ပေ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ ဣတရောကိုပဋိက္ခိပတိ-၌စပ်။ထိုအတွင်း၌
 “ယံ နတ္ထိ။ပေ။ တာဝ ဟောတု”ကို အနိယမ-နိယမဝါကျဟုခွဲ၍ “တာဝ ဟောတု”
 တိုင်အောင် ထို ၂-ဝါကျလုံးသည် (အနုညာ အနက်ဟော တာဝကို ထောက်၍)
 အနုညာဝါကျ(ခွင့်ပြုစကား) တည်းဟု နာမည်တပ်ပါ။ “ပုန ဟုတွာ န ဟောတိ”
 ဘာဝေါ စသော ဝါကျကို (ကုတော ထောက်၍) ပဋိက္ခေပဝါကျဟု နာမည်တပ်ပါ။
 ဤသို့ခွဲပြီး၍ အနက်ထင်သောအခါ အဓိပ္ပါယ် ရှင်းလင်း ပါလိမ့်မည်။

၂။ တညေဝ ပစ္စုပ္ပန္နံ တံ အတိတံ။ ။ဝါဠိတော်ဝယ် အနာဂတ်နှင့်
 ပစ္စုပ္ပန် ကိုတွဲ၍ တခဏ်း (တဝါရ)၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အတိတ်တွဲ၍ တခဏ်း (တဝါရ)၊
 အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အတိတ်တွဲ၍ တခဏ်း (တဝါရ)၊ဟု ၃-ဝါရရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုတိယ
 ဝါရဝယ် “ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟုတွာ အတိတံ ဟောတိ” ဟူသော ပဌမပြဿနာကို အာမန္တာ
 ဟု ဖြေပြီး၍ “တညေဝ ပစ္စုပ္ပန္နံ တံ အတိတံ” ဟူသော ဤဒုတိယပြဿနာကို
 ရှေးဦးစွာပယ်၏။နောက်ထပ်မေးသောအခါ ဝန်ခံ၏။အားလုံး ပါဠိဘာသာပုံ အဓိပ္ပါယ်
 ယူရုံကို အနာဂတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် တွဲ၍ ငြိရာ ပဌမဝါရကို နည်းမှီး၍ သိနိုင်လောက်ပြီ။

တရားသည်လည်း။ ဟုတော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပြီး၍။ ဟောတိ ကိံ၊ အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီမေး၏။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ သည်။ ဟုတော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပြီး၍။ ဘူတဿ၊ အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော တရား၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဟုတော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်၍။ အဘာဝတော၊ အတိတ်အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဟေဝံတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယပဉ္စေ၌။ ဌံ၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို တရားသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဟုတော့။ အတိတ်။ ဟောန္တံ၊ သော်။ ဟုတော့ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ဂတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တေး သင်၏ အလို အားဖြင့်။ တညေဝ၊ ထို တရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟုတော့၊ ၍။ အတိတ်၊ သည်။ ဟောန္တံ၊ သော်။ ဟုတော့ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ဂတံ။ (တံ၊ ထိုတရားသည်။) ပုန၊ ဟုတော့၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပြီး၍။ ယဒိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။ န ဟုတော့ န ဟောတိ-၌ စပ်။) ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ န ဟုတော့၊ မူ၍။ အတိတ်၊ သည်။ ဟောန္တံ၊ လသော်။ န ဟုတော့၊ န ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂတံ၊ သော။ ယံ သသဝိသာဏံ၊ အကြင်ယုန်ချိုသည်။ (အတ္ထိ)။ တေး အားဖြင့်။ တမ္ပိ၊ ထို ယုန်ချိုသည်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ တစ်၍။ န ဟုတော့၊ မဖြစ်မူ၍။ န ဟောတိကိံ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိအဓိပ္ပာယေန၊ ဖြင့်။ န ဟုတော့ န ဟောတိ၊ န ဟုတော့ န ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ ပဉ္စံ၊ ပဉ္စတိ။

ဣတရော၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ နတ္ထိ၊ တံ၊ ထို တရားသည်။ နတ္ထိတာယ ဝေ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ န ဟုတော့၊ မူ၍။ အတိတ်၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဟုတော့ န ဟောတိ- နာမ၊ မည်သည်။ တာဝ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေဦးတော့။ ဝါ၊ ရှိပါစေဦးတော့။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ အဿ၊ ထို ယုန်ချို၏။ ပုန၊ န ဟုတော့၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ မဖြစ် မူ၍။ န ဟောတိ ဘာဝေါ၊ အတိတ်၌ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ (ဟုတော့)။ ပဋိက္ခိပတိ။

ဥဘယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် ၂-ပါးစုံကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတော၊ ပြု၍။ အာဂတေ၊ လာသော။ တတိယပဉ္စေ၊ ၌လည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာ။ ယောဇနာ၊ ပုန်အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ။

၁။ ဥဘယံ ဧကတော ကတော။ ။ပါဠိတော် ဝယ် “အနာဂတံ ဟုတော့ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟုတော့ အတိတ် ဟောတိ” ဟူ လာသော တတိယဝါရရှိ၏။

အပရောနယော၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ တညေဝ၊ ထို တရားသည်ပင်။ အနာဂတံ၊ သည်။ (ယဒိ ဟောတိ၊ အံ။) တံ (ဝေ)၊ ထို အနာဂတ်တရား သည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဝေ သတိ၊ သော်။) အနာဂတဿ၊ အနာဂတ်တရား၏။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ဌ။ ဝုတ္တော၊ သော။ ဟောတိ- ဘာဝေါ၊ ဟောတိ၏အဖြစ်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား၏။ အနာဂတေ၊ ဌ။ ဝုတ္တော၊ သော။ ဟုတွာ ဘာဝေါ၊ ဟုတွာ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ဝေ သန္တေ၊ သော်။ အနာဂတဿ၊ အနာဂတ်တရား သည်လည်း။ ဟုတွာ ဟောတိနာမ၊ ဟုတွာ ဟောတိ မည်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်လည်း။ ဟုတွာ ဟောတိယေဝ နာမ၊ ဟုတွာ ဟောတိ ပင် မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အနာဂတ်တရား၏လည်း ဟုတွာ ဟောတိ မည်သည်၏အဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား၏လည်း ဟုတွာ ဟောတိပင် မည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တံ၊ အသင် ပရဝါဒီကို။ ပုစ္ဆာမ၊ မေးပါကုန်၏။ (ကံ၊ နည်း။) တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ဧတေသု၊ ဤ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် တရားတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးပါးသော တရားသည်။ ဟုတွာ ဟောတိ၊

ထို တတိယဝါရဝယ် “တညေဝ အနာဂဓံ၊ တံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တံ အတိတန္တိ” ဟူသော ပြဿနာကို တတိယ ပြဿနာဟု ဆိုသည်။ တတိယ ဖြစ်ရခြင်းမှလည်း ရှေ့ ၂-ဝါ ရ၌ ဤပြဿနာမျိုး လာခဲ့၏။ ‘ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်ကို ထောက်သောကြောင့်တည်း။

၁။ ယဒိ ။ ပေ ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ။ “တညေဝ + တံ” ဟူသော စကားသည် (ကမ္မဓာရည်းသမာဓိပြုရာ၌ ကဲ့သို့) အရဟုရာ၌ သုံးစွဲ အပ်သော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “ယဒိ ။ ပေ ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ- အကယ်၍ အနာဂတ် တရားသည်ပင် ပစ္စုပ္ပန် တရား၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်ပင် အနာဂတ်တရားဖြစ်အံ့”ဟု ပရိကပ္ပ ပြုသည်။

၂။ အနာဂတဿ၊ ။ ပေ ။ အာပဇ္ဇတိ ။ ။ ဤသို့ အနာဂတ် တရားနှင့် ပစ္စုပ္ပန် တရားသည် အရဟူ ဖြစ်နေလျှင် ဟုတွာ ဟောတိ ဟူသောပါဌ၌ “ဟုတွာ သည် အနာဂတ်တရားအတွက်ဖြစ်၍ ဟောတိသည် ပစ္စုပ္ပန် တရားအတွက် ဖြစ်၏”ဟု ခွဲခြားထားသော်လည်း အနာဂတ်တရားနှင့် ပစ္စုပ္ပန် တရားက တခုတည်းသာ ဖြစ်နေ သောကြောင့် အနာဂတ်တရားလည်း ပစ္စုပ္ပန်၌ ဆိုအပ်သော ဟောတိ အဖြစ် ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်လည်း အနာဂတ်၌ ဆိုအပ်သော ဟုတွာ အဖြစ် ဖြစ်နေ၏။

၃။ ဝေ သန္တေ ။ ပေ ။ ယေဝ နာမ ။ ။ ဤသို့ ဖြစ်လျှင် အနာဂတ် တရား လည်း ဟုတွာ ဟောတိ အမည်ရ၍၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားလည်း ဟုတွာ ဟောတိပင် အမည် ရနေသည်။

၄။ တေန တံ ပုစ္ဆာမ ။ ပေ ။ ဟောတိတိ ။ ။ “ဟုတွာ ဟောတိ”ဟု ကေဝုန်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် အနာဂတ်တရား ပစ္စုပ္ပန် တရား ၂-မျိုးလုံး” ဟုတွာ- ဟောတိ”မဖြစ်နိုင်။ ထို ၂-မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးသော တရားသာ “ဟုတွာ ဟောတိ- ဟုတွာ ဟောတိ” ဖြစ်သလော။ ဤသို့ တံ ပုစ္ဆာမ = အသင့်ကို မေးပါကုန်၏ဟု သကဝါဒီ ဆိုသည်။

ဟုတ္တာ ဟောတိ ကိံ၊ ဟုတ္တာ ဟောတိ ဟုတ္တာ ဟောတိ မည်သလော။ ဣတိ သို့။ (ပုစ္ဆာမ)။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တညေဝ အနာဂတံ တံ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသော။ ပစ္စေ၊ ဌ။ ပဋိက္ခိတ္တနယေနော၊ ပယ်အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ ချ်။ ပုန၊ ဖန်။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ (သမာနော)။ ဒုတိယောသော။ ပစ္စေ၊ ဌ။ ပဋိညာတနယေနော၊ ဝန်ခံအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်။ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထို အခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်)။ တညေဝ အနာဂတံ၊ တံ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသော။ ပညာဝသေန၊ ပြဿနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ တေသု၊ ထို အနာဂတ်တရား၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးကို။ (ပဋိဇာနန္တံ၊ ပုစ္ဆတိ-တို့၌ စပ်)။ ဟုတ္တာ ဟောတိ ဟုတ္တာ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနန္တံ၊ ဝန်ခံသည်ကို။ (ပုစ္ဆတိ-၌စပ်။ တနည်း) ပဋိဇာနန္တံ၊ ဝန်ခံသော။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော။ ပဋိက္ခိတ္တ ပဉ္စံ၊ ပယ်အပ် ပြီးသော ပြဿနာကို။ ပရိဝတ္တိတွာ၊ ပြောင်းပြန် ပြန်၍။ (“ဟုတ္တာ ဟောတိ”ကို “န ဟုတ္တာ-န ဟောတိ”ဟု ပြောင်းပြန်ပြန်၍။) ပုစ္ဆန္တော၊ မေးလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဟုတ္တာ န ဟောတိ၊ န ဟုတ္တာ န ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ။

၁။ ဣတရော ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ ပရဝါဒီ သည် အပရော နယော၏ ရှေ့နည်း၌ ပယ်အပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း ပဌမ ပြဿနာကို ပယ်၍၊ ထပ်၍ မေးအပ်သောအခါ ဒုတိယ ပြဿနာတုန်းက ဝန်ခံအပ်ခဲ့သော နည်းအတိုင်း ဝန်ခံသည်။

၂။ ပဋိက္ခိတ္တနယေနော။ ။ ရှေ့နည်း၌ ပယ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြရဝယ် “ဟုတ္တာ ဘူတဿ(အနာဂတ်ဖြစ်ခဲ့၍ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သောတရား၏)ပုန ဟုတ္တာ အဘာဝ-တော (ထပ်၍ ဟုတ္တာ ဘာဝ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်)ဟု ကာလကွဲခြင်းကို အကြောင်းပြ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ပဋိက္ခိတ္တနယေနာတိ ကာလနာနတ္ထေန”ဟု ဖွင့်သည်။

၃။ ပဋိညာတနယေနော။ ။ ဝန်ခံခြင်း အကြောင်းကို ပြရဝယ် “ယံ ဥပ္ပါဒတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတံ အဟောသိ၊ အဿ ဥပ္ပန္နကာလေန ပစ္စုပ္ပန္နတ္တာ-ရှေး၌ အနာဂတ်ဖြစ်ခဲ့သော တရားသည် ခဏတ္တယသို့ ရောက်သောအခါ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သောကြောင့်”ဟု ကာလ ကွဲသော်လည်း အနက်အရ မကွဲခြင်းကို အကြောင်း ပြ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ပဋိညာတနယေနာတိ အတ္တာ နာနတ္ထေန”ဟု ဖွင့်သည်။

၄။ ပုရိမံ ပဋိက္ခိတ္တ ပဉ္စံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဟုတ္တာ ဟောတိ၊ ဟုတ္တာ ဟောတိ”ဟူသော ပြဿနာသည် ၂-ထပ်ပါ၏။ ထိုတွင် ဒုတိယ ပြဿနာကို “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၍ ပဌမ ပြဿနာကို “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်၏။ ထိုသို့ ပယ်အပ်သော ပဌမ ပြဿနာကို “ပုရိမံ ပဋိက္ခိတ္တ ပဉ္စံ”ဟု ဆိုသည်။ ထို “ဟုတ္တာ ဟောတိ”ကို ပြောင်းပြန် ပြန်၍ “န ဟုတ္တာ န ဟောတိ”ဟု မေးသောကြောင့် “ပရိဝတ္တိတွာ ပုစ္ဆန္တော”ဟု ဆိုသည်။

တဿ၊ ထို န ဟုတွာ န ဟောတိ စသော ပြဿနာ၏။ အတ္ထော၊ အနက်
ကား။ တယံ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ တညေဝ အနာဂတံ တံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ (ဆိုအပ်ရာ၌။) ပဌမပဉ္စ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပန္နော၊
ပယ်လသော်။ (တနည်း) ပဋိက္ခိပန္နော၊ သော။ တယံ၊ သည်။ အနာဂတဿ၊
အနာဂတ်တရား၏။ ဟောတိ ဘာဝေါ၊ ဟောတိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊
ပစ္စုပ္ပန်တရား၏။ ဟုတွာ ဘာဝေါ၊ ဟုတွာ ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပဋိက္ခိတ္တော၊
နန၊ ပယ်အပ်ပြီး မဟုတ်လော။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ (ထိုသို့ အနာဂတ်
တရား၏ ဟောတိ၏ အဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရား၏လည်း ဟုတွာ၏ အဖြစ်၏
ပယ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အနာဂတံ၊ အနာဂတ်တရားသည်။
န ဟောတိ နာမ၊ န ဟောတိ မည်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားသည်။
န ဟုတွာ နာမ၊ န ဟုတွာ မည်၏။

၁။ သည်သာ မကသေး။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ၌။ တညေဝ အနာဂတံ တံ-
ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဟူသော ပြဿနာကို။ ပဋိညာတံ၊ ပြီ။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။
(ထို အနာဂတ်သည်ပင် ထို ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်လသော်။) အနာဂတဓ္မိ၊ အနာဂတ်
တရားတပါးသည်လည်း။ န ဟုတွာ န ဟောတိ နာမ၊ န ဟုတွာ န ဟောတိ
မည်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ၊ သည်လည်း။ န ဟုတွာ န ဟောတိယေဝ နာမ၊ ပင်မည်
၏။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ တပါးတည်းဖြစ်လျှင် န ဟုတွာ န ဟောတိ

၁။ တဿတ္ထော။ ။ ဤ တဿတ္ထော၏ နယ်သည် “ဒုတိယ ပဉ္စေ ၈။ ပေ ။
န ဟုတွာ န ဟောတိတိ” တိုင်အောင်တည်း။ ဤ၌ ဣတိကို တဿတ္ထော၏ နိဂုံးဟု
မှတ်၍ “ဣတိ တဿ အတ္ထော”ဟု ပြန်လှည့်၍ စပ်ပါ။ စာအုပ်တို့၌ “နန၊ ပေ ။
ပဋိက္ခိတ္တော”ဟု ဣတိသဒ္ဓါတွေ့ရ၏။ တဿတ္ထော၏ နယ်မကုန်သေးသောကြောင့်
ထို ဣတိသဒ္ဓါ မလိုသေး။ ရှေးနိဿယ ၌လည်း မပါ။

၂။ နန၊ တယံ ။ ပေ ။ ပဋိက္ခိတ္တော။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် “တညေဝ-
အနာဂတံ၊ တံ ပစ္စုပ္ပန္နံ”ဟူသော ပြဿနာသည် ၂-ထပ်ပါ၏။ ထိုတွင် ပဌမ ပြဿနာ
ကို “န ဟောဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ”ဟု ပယ်၏။ ထိုသို့ ပယ်သော ပရဝါဒီသည် အနာဂတ်
တရား၏ ဟောတိ အဖြစ် (ဖြစ်ဆဲအဖြစ်) ကို ပယ်၏။ ပစ္စုပ္ပန် တရား၏ ဟုတွာ အဖြစ်
(ဖြစ်၍ ဟူသော အဖြစ်) ကို ပယ်သည်။ ထိုသို့ ပယ်သောကြောင့် “အနာဂတ်-
န ဟောတိ နာမ-အနာဂတ် တရားသည် န ဟောတိ မည်၏။” ဖြစ်ဆဲ မမည် ဟူလို။
“ပစ္စုပ္ပန္နံ န ဟုတွာ နာမ၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားသည် န ဟုတွာ မည်၏။” ဖြစ်၍ မမည် ဟူလို။

၃။ ဒုတိယ ပဉ္စေ ၈။ ။ ဤပြဿနာ၌ကား “တညေဝ အနာဂတံ၊ တံ ပစ္စုပ္ပန္နံ”
ကို “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ “ဧဝံ သန္တေ+ထိုအနာဂတ်သည်ပင် ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်လျှင်”
အနာဂတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် ၂-ခု ပေါင်းမိမှ “ဟုတွာ ဟောတိ” ဖြစ်၏။ အနာဂတ် တခု
တည်းဖြစ်လျှင် “ဟုတွာ ဟောတိ”မမည်။ ပစ္စုပ္ပန် တခုတည်းဖြစ်လျှင်လည်း “ဟုတွာ
ဟောတိ” မမည်ဟု ကောက်ချက် ချနိုင်၏။

အမည် ရခြင်းကြောင့်။) တံ၊ အသင် ပရဝါဒီကို။ ပုစ္ဆာမ၊ မေးပါကုန်၏။ (ကံ၊ နည်း။) တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ တေသု၊ ဤအနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသော တရားသည်။ န ဟုတွာ- န ဟောတိ န ဟုတွာ န ဟောတိ၊ ကံ၊ န ဟုတွာ န ဟောတိ၊ န ဟုတွာ- န ဟောတိ မည်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆာမ၊ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။)

ပရဝါဒီ၊ သည်။ သဗ္ဗတော၊ အလုံးစုံသော အရပ်မှ။ အန္တကာရေန၊ အမှိုက်မှောင်သည်။ ပရိယောနဒ္ဓေါ ဝိယ၊ ထက်ဝန်းကျင် မြေးယှက်အပ်သူ ကဲ့သို့။ (ထက်ဝန်းကျင် ဖုံးကွယ်အပ်သူကဲ့သို့။) တေသံ၊ ထို အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် တရားတို့၏။ န ဟုတွာ န ဟောတိဘာဝံ၊ န ဟုတွာ န ဟောတိ၏ အဖြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပတိ။

ဒုတိယဝါရေပ၊ ဌ်လည်း။ တညေဝ၊ ထိုတရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ၊ တံ(ေ)၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်တရားသည်ပင်။ အတိတံ၊ သည်။ (ယဒိ ဟောတိ။ ဧဝံသတိ)။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား၏။ အတိတေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တော၊ သော။ ဟောတိဘာဝေါ၊ သည်၎င်း။ အတိတဿ၊ အတိတ်တရား၏။

၁။ တေန တံ ပုစ္ဆာမ။ ။ ထို့ကြောင့် အသင် ပရဝါဒီ ကို သင်၏ အလို အားဖြင့် အနာဂတ်တရား တမျိုး သက်သက်သည် (ဟုတွာ ဟောတိ မဖြစ်ဆဲ) “န ဟုတွာ န ဟောတိ” ဖြစ်သလော။ ပစ္စုပ္ပန် တရား သက်သက်လည်း ထို အတူ “န ဟုတွာ န ဟောတိ”သာ မည်သလော။ ဤသို့ မေးပါကုန်၏။ [ဤနေရာ ရောက်မှ “တဿတ္ထော”-၏ အတွက် အဓိပ္ပါယ် ကုန်သည်။]

၂။ ဧကေကံ။ ။ တခုစီ၊ တခုစီဟု ဆိုသောကြောင့် အနာဂတ် တရားအတွက် “န ဟုတွာ န ဟောတိ- လော”ဟု မေး၍၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားအတွက် “န ဟုတွာ န ဟောတိ လော-ဟု မေးသည်။ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရား ၂-မျိုးပေါင်းအတွက် “န ဟုတွာ န ဟောတိ”ဟု ၂-ကြိမ် မေးသည်ဟု မမှတ်ရ။

၃။ သဗ္ဗတော ။ ပေ ။ နန္ဒေါ ဝိယ။ ။ အရပ် ဆယ်မျက်နှာမှ အမှောင်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်၊ အုပ်ဖုံးအပ် သူသည် ဘာကိုမျှ မမြင်ရ သကဲ့သို့ ထိုအတူ ပရဝါဒီ သည် ထို အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် တရားတို့၏ “န ဟုတွာ န ဟောတိ” ဖြစ်ပုံကို မမြင်နိုင်သော ကြောင့် “န ဟေဝံ”ဟု ပယ်သည်။ အကယ်၍ အနာဂတ်တရား တပါးတည်းက “န ဟုတွာ န ဟောတိ”မဖြစ်နိုင်ပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန် တရား တပါးတည်းက ထိုသို့ မဖြစ်နိုင်ပုံကို မြင်လျှင် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံစရာ ရှိသည်-ဟူလို။ [တေန (ဤ စကားဖြင့်) အပရိယောနဒ္ဓေန (အမှိုက်မှောင်သည် ဖုံးထားအပ်သကဲ့သို့ မဖြစ်သူသည်) ပဋိဇာနိ- တဌံ သိယာတိ ဒဿေတိ-ဋီကာ။]

၄။ အတိတေ ဝုတ္တော ဟောတိဘာဝေါ။ ။ ဤဝါရ၌ “ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟုတွာ အတိတံ ဟောတိ၊ အာမန္တာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် “အတိတေ ဝုတ္တော ဟောတိ

ပစ္စုပ္ပန်၊ ခြုံ။ ဝုတ္တော၊ သော။ ဟုတ္တာဘာဝေါ စ၊ သည်၎င်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား တပါးတည်း သည်လည်း။ ဟုတ္တာ ဟောတိ နာမ၊ မည်၏။ အတိတမ္ပိ၊ အတိတ်တရား တပါးတည်းသည်လည်း။ ဟုတ္တာ ဟောတိ ယေဝ နာမ၊ ပင်မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပစ္စုပ္ပန်တရား တပါးတည်း၏လည်း ဟုတ္တာ ဟောတိ မည်သည်၏အဖြစ်၊ အတိတ်တရား တပါးတည်း၏လည်း ဟုတ္တာ ဟောတိပင် မည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) တံ၊ ပုစ္ဆာမ။ (ကို)။ ဧတေသု၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်တရား အတိတ်တရားတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသော တရားသည်။ ဟုတ္တာ ဟောတိ ဟုတ္တာ ဟောတိ ကိံ၊ မည်သလော။ (ဣတိ ပုစ္ဆာမ)။

ဣတရော၊ သည်။ တညေဝ ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ ပဉ္စေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။ ပဋိက္ခိတ္တနယေနဝ၊ သာ။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ ဤ။ ပုန ပုဋ္ဌော၊ သည်။ (သမာနော)။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ခြုံ။ ပဋိညာတနယေနဝ၊ ပင်။ ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊ ခြုံ။ နံ၊ ကိ။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တညေဝ ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ၊ ဟူသော။ ပဉ္စဝသေန၊ ဖြင့်။ တေသု၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်တရား အတိတ်တရားတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ သည်။ ဟုတ္တာ ဟောတိ ဟုတ္တာ ဟောတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ပဋိဇာနန္တံ၊ ဝန်ခံသည်ကို။ (တနည်း) 'ပဋိဇာနန္တံ၊ သော။ နံ၊ ကိ။ ပုရိမံ၊ သော။ ပဋိက္ခိတ္တပဉ္စံ၊ ကိ။ ပရိဝတ္တိတွာ၊ ပြောင်းပြန် ပြန်၍။ ပုစ္ဆန္တော၊ ကြောင့်။ န ဟုတ္တာ န ဟောတိ န ဟုတ္တာ န ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ။

တဿ၊ ၏။ အတ္တော၊ ကား။ တယာ၊ သည်။ တညေဝ ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ပဌမပဉ္စံ၊ ကိ။ ပဋိက္ခိပစ္စေန၊ လသော်။ ပစ္စုပ္ပန်ဿ၊ ၏။ ဟောတိဘာဝေါ၊ ကို၎င်း။ အတိတဿ၊ ၏။ ဟုတ္တာ ဘာဝေါ စ၊ ကို၎င်း။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ န ဟောတိ နာမ၊ ၏။ အတိတံ၊ န ဟုတ္တာ နာမ၊ ၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ခြုံ။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီသည်။ တညေဝ ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ၊ ဟူသောပြဿနာကို။ ပဋိညာတံ။ [ရွှေဝါရ၌ ဤကဲ့သို့ “တေ” ဟူသော ကတ္တား မပါခဲ့။ ရှေး၌ မပါလျှင် ဤ၌လည်း မပါသင့်။ ဤ၌ ပါလျှင် ရွှေ၌လည်း ပါမှ ရွှေနောက် ညီသည်။] ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်လည်း။ န ဟုတ္တာ၊ မဖြစ်မူ၍။ န ဟောတိ နာမ၊ မဖြစ်သည်မည်၏။ အတိတမ္ပိ၊ သည်လည်း။ န ဟုတ္တာ၊ မူ၍။ န ဟောတိ ယေဝ နာမ၊ ပင်မည်၏။ [ရှေး၌လည်း ဤအတိုင်း အနက်ပေးနိုင်သည်။] တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ကိ။

ဘာဝေါ”၌ ဟောတိဘာဝ ဟူသည့် ပြီးပြီးသော ဟောတိဘာဝ မဟုတ်။ “အတိတံ ဟောတိ”ဟု ဆိုအပ်သော ဟောတိဘာဝတည်း။ “ပစ္စုပ္ပန် ဝုတ္တော ဟုတ္တာဘာဝေါ” လည်း နည်းတူ။

ပုစ္ဆာမ။ (ကိံ)။ တေ၊ အားဖြင့်၊ ဧတေသု၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်တရား အတိတ်တရား
တို့တွင်၊ ဧကေကံ၊ သည်။ န ဟုတော့ န ဟောတိ န ဟုတော့ န ဟောတိ ကိံ၊
လော။ ဣတိ(ပုစ္ဆာမ)။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ပေ။ ပဋိက္ခိပတိ။

တတိယဝါရေပိ၊ ဌိလည်း။ တညေဝ၊ သည်ပင်။ အနာဂတံ၊ သည်။ ယဒိ၊
(ဟောတိ)၊ အံ။ တံ(ဧဝ)၊ ထို အနာဂတ်တရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။
(ယဒိ ဟောတိ)။ တံ(ဧဝ)၊ သည်ပင်။ အတိတ်ံ၊ သည်။ (ယဒိ ဟောတိ)။
(ဧဝံ သတိ)။ အနာဂတ ပစ္စုပ္ပန်နံ၊ တို့၏။ ပစ္စုပ္ပန်တီတေသု၊ တို့၌။
ဝုတ္တော၊ သော။ ဟောတိဘာဝေါ၊ သည်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်တီတာနံ၊ တို့၏။
အနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တော၊ သော။ ဟုတော့ဘာဝေါ၊ သည်၎င်း။
အာပဇ္ဇတိ ဧဝံ သန္တေ။ အနာဂတံပိ၊ သည်လည်း။ ဟုတော့ ဟောတိ နာမ။
ပစ္စုပ္ပန်ပိ (ဟုတော့ ဟောတိ နာမ)။ အတိတမ္ပိ ဟုတော့ ဟောတိ ယေဝ နာမ။
တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ပုစ္ဆာမ။ (ကိံ)။ တေ၊ အားဖြင့်။ တိသုပိ၊ ကုန်သော။
ဧတေသု၊ ဤ အနာဂတ်တရား၊ ပစ္စုပ္ပန် တရား၊ အတိတ် တရားတို့တွင်။
ဧကေကံ၊ သည်။ ဟုတော့ ဟောတိ ဟုတော့ ဟောတိ ကိံ၊ လော။ ဣတိ၊
(ပုစ္ဆာမ)။ ဣတရော။ တညေဝ အနာဂတံ တံ ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ၊
ဟူသော။ ပဉ္စေ၊ ဌိ။ ပဋိက္ခိတ္တနယေနေဝ၊ ပဋိက္ခိပိတော့၊ ပုန၊ ပုဋ္ဌော၊
(သမာနော)။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ပဋိညာတနယေနေဝ၊ ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊
ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ကိံ။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တညေဝ အနာဂတံ၊ တံ
ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ၊ ဟူသော။ ပဉ္စဝသေန၊ တေသု၊ ထိုအနာဂတ်
ပစ္စုပ္ပန် အတိတ်တရားတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါး တပါးသော တရားသည်။
ဟုတော့ ဟောတိ ဟုတော့ ဟောတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဇာနန္တိ၊ သည်ကိံ။
(တနည်း) ပဋိဇာနန္တိ၊ သော။ နံ၊ ကိံ။ ပုရိမံ၊ သော။ ပဋိက္ခိတ္တပဉ္စံ၊ ကိံ။
ပရိဝတ္တိတော၊ ဤ။ ပုစ္ဆန္တော၊ ကြောင့်။ န ဟုတော့ န ဟောတိ န ဟုတော့ န
ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ။

တထ၊ ။ ။ ။ အတ္တော၊ ကား။ တယာ၊ သည်။ တညေဝ အနာဂတံ
တံ ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုတ္တော၊ သော်။ ပဌမပဉ္စံ၊ ကိံ။ ပဋိက္ခိ-
ပန္နေန၊ လသော်။ အနာဂတ ပစ္စုပ္ပန်နံ၊ တို့၏။ ဟောတိဘာဝေါ၊ ကို၎င်း။
ပစ္စုပ္ပန်တီတာနံ၊ တို့၏။ ဟုတော့ဘာဝေါ၊ ကို၎င်း။ ပဋိက္ခိတ္တော နန၊
လော။ တေန၊ ကြောင့်။ အနာဂတံ၊ သည်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်၎င်း။ န
ဟောတိ နာမ၊ မည်၏။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်၎င်း။ အတိတ်ံ၊ သည်၎င်း။ န
ဟုတော့ နာမ၊ မည်၏။

စ၊ သည်သာမကသေး။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဌိ။ တေ၊ သည်။ တညေဝ အနာဂတံ
တံ ပစ္စုပ္ပန် တံ အတိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိညာတံ၊ ဧဝံ သန္တေ။ အနာဂတမ္ပိ၊

သည်လည်း။ န ဟုတွာ၊ မဖြစ်မူ၍။ န ဟောတိ နာမ၊ မဖြစ်သည် မည်၏။
 ပစ္စုပ္ပန်ပိ၊ သည်၎င်း။ အနာဂတံပိ၊ သည်၎င်း။ န ဟုတွာ န ဟောတိယေဝ
 နာမ၊ ပင်မည်၏။ ဝေဒန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ပစ္စုပ္ပန်။ (ကိ။) တေ၊ အားဖြင့်။
 ဧတေသု၊ ဤ အနာဂတတရား၊ ပစ္စုပ္ပန် တရား၊ အတိတ် တရားတို့တွင်။
 ဧကေနံ၊ သည်။ န ဟုတွာ န ဟောတိ န ဟုတွာ န ဟောတိ ကိ၊ လော။
 ဣတိ(ပစ္စုပ္ပန်)။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ပေ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ပန၊
 ဆက်။ ဧတေ၊ ဤ၊ ဝစနသောနေအဖွင့်၌။ နိဂ္ဂဟာဒ္ဓိနိ၊ တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။
 ဝုတ္တနယေနဝ၊ ပင်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ဝစနသောနေဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

အတိတစက္ခုရူပါဒိကထာ အဖွင့်

၂၇၉။ အတိတ် စက္ခု အတ္တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။
 စက္ခုဒိဘာဝါဝိဇယနေနေဝ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို မစွန့်ခြင်း
 ကြောင့်ပင်။ အတ္တိတံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိဇာနာတိ။ [အတိတ်စက္ခုသည်
 ချုပ်ပြီးဖြစ်သော်လည်း စက္ခုအဖြစ်ကိုကား မစွန့်၊ စက္ခုအဖြစ် ရှိသေး၏။
 ထို့ကြောင့် ဝန်ခံသည်။] ပန၊ ကား။ ပဿတိတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော ပြဿနာ
 တို့ကို။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုပဿဒ အစရှိသော တရား
 တို့၏။ ဝိညာဏာနံ၊ စက္ခု အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့၏။ ကိစ္စဘာဝဝသေန၊
 မြင်ခြင်းစသော ကိစ္စတို့၏ မရှိခြင်းနှင့်စပ်သဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

အတိတဉာဏာဒိကထာ အဖွင့်

၂၈၀။ တေန ။ ပေ။ ကရေတိတိပဋ္ဌေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။ တဿ
 ဉာဏဿ၊ ထို အတိတ်ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။
 အဿ၊ ထိုအတိတ်ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။ ကိစ္စဘာဝံ၊ သိခြင်းကိစ္စ ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ တဖန်။ (ထပ်၍။)
 ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသော။
 ပစ္စုပ္ပန်၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတိတာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
 ဇာနနတော၊ သိခြင်းကြောင့်။ အတိတံ ဉာဏံ၊ အတိတဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ လေသေန၊ အမြင်အားဖြင့်။ (တင်စားသောအားဖြင့်။) ပစ္စုပ္ပန်မေဝ၊
 ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်သည်ပင်။ အတိတံ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့ပြု၍။
 တေန ဉာဏေန၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဉာဏကရဏိယဿ၊ ဉာဏ်သည် ပြုအပ်
 သော ကိစ္စ၏။ အတ္တိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊
 ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီအား။ (အဒတွာ-၌စပ်။) သကဝါဒီ။

သည်။ လေသောကာသံ၊ အမြက်၏ အခွင့်ကို။ (အမြက်ထောင်ခွင့်ကို။)
 အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ တေန ဉာဏေ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိတိအာဒိ။ အစရှိသော
 စကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သည်။ အတိတာရမ္မဏေနဝ၊ အတိတ်
 ဟူသော အာရုံ ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ပစ္စုပ္ပန် ဉာဏ်ဖြင့်။
 စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ကိစ္စာနံ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း
 အစရှိသော ကိစ္စတို့၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ အနာဂတပစ္စေခိ၊
 ဌ်လည်း။ ဒေသဝ နယော။ ပစ္စုပ္ပပစ္စေခ ဇေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန် ပြဿနာသည်၎င်း။
 သံသန္တနပစ္စေခ စ၊ နှီးနှောကြောင်း ပြဿနာသည်၎င်း။ ဥတ္တနတ္တာယေဝ၊
 ကုန်သည်သာ။

အရဟန္တာဒိကထာ အဖွင့်

၂၉၁။ အရဟတော ။ ပေ ။ အတ္တိတိ အာဒိသပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာ
 တို့၌လည်း။ ရာဂါဒိဘာဝါဝိဇယနတော၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို
 မစွန့်ခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အာမန္တာ ဟူ၍။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။
 သရာဂေါတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ သုတ္တဝိရောဓဘယေနဇေဝံ၊
 သုတ်ပါဠိတော်တို့နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ယုတ္တဝိရောဓ-
 ဘယေန စ၊ အသင့်ယုတ္တိနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
 ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

ပဒသောနေကထာ အဖွင့်

၂၉၅။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော ပါဠိ
 ကိုလည်း။ ပါဠိအနုသာရေနဝ၊ ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာ။
 ဝိဒိတွာ၊ ၍။ ပရတော၊ ၌။ အတ္ထိ၊ ပေ ။ သိယာနာတိတန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ဤ ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယံ၊ အကြင်
 တရားသည်။ အတိတမေဝ၊ အတိတ်သည်။ (ဟုတွာ)။ အတ္ထိ၊ ထင်ရှား
 ရှိ၏။ တံ၊ ထိုတရားသည်။ အတိတံ၊ အတိတ် မည်၏။ ယံ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-

၁။ သုတ္တ ။ ပေ ။ ဘယေန စ။ ။ အရဟံ၊ ရာဂ စသော ကိလေသာ တို့မှ
 ဝေးကွာ၏။ ဧကာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော ကာမာသဝ စသော အာသဝေါ ရှိ၏။
 ဤသို့သော ပါဠိတော်များနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည် သုတ္တဝိရောဓတည်း။ ရဟန္တာ
 ဖြစ်ပါလျှင် သရာဂ ဒေါသ စသည် ဖြစ်လျှင် ပုသုဇဉ်နှင့် ထူးခြားကွဲလွဲမှု မရှိတော့။
 ခြဟုစရိယ ကို ကျင့်ရခြင်း သည်လည်း အကျိုးမရှိတော့။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကား
 “ရဟန္တာ၏ သရာဂ စသည် ဖြစ်မှု၌ ယုတ္တိကင်းခြင်းဟူသော ယုတ္တဝိရောဓတည်း။

နာဂတံ၊ သည်။ (ဟုတော့)။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ နော အတိတံ အတိတံ မမည်။ [စာအုပ်တို့၌ “ယံ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတံ အတ္ထိ” ၏ နောက်ဝယ် “တံ နော အတ္ထိ” ဟု တဝါကျ ရှိနေ၏။ ရှေး နိဿယ၌ မပါ။ “တံ နော အတိတံ” ၏ နောက်၌လည်း။ ဣတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပါ၏။ နောက်၌ ပါဠိမည်ဖြစ်၍။ ဤ၌ မလိုသေး။]

တေနာတိတံ နွာတိတံ နွာတိတံ အတိတန္တိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ တေန ကာရဏေန၊ ထို အကြောင်းကြောင့်။ [အနက်ကျယ်ကို အဓိပ္ပါယ် ကြည့်၍ သိပါ။] အတိတံ၊ အတိတ မည်သော တရားသည်။ နော အတိတံ၊ အတိတ မမည်သော တရားတည်း။ ဝါ၊ အတိတံ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် တရား ၃-ပါးတည်း။ နော အတိတံ၊ အတိတ မမည်သော တရားသည်။ အတိတံ၊ အတိတတည်း။ ဝါ၊ အတိတံ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရား ၃-ပါးတည်း။ (ဣတိ ဝတ္ထံ ဟောတိ)။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန်ပုစ္ဆာသုပ္ပါ၊ အနာဂတပုစ္ဆာ ပစ္စုပ္ပန်ပုစ္ဆာ ထို၍လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

သုတ္တသာနေ အဖွင့်

၂၉၆။ နဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အနာဂတံ အတ္ထိတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တသာနေယ၊ သုတ်ဖြင့် ပြီးစေကြောင်း စကား၌။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒိယ၊ တည်း။

၁။ တေနာ တိတံ ။ ပေ ။ အတိတန္တိ ။ တေန ကို “တေန ကာရဏေန” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤ တေန ကာရဏေနကို ဋီကာ ၌ “အတိတအတ္ထိသဒ္ဓါနံ ဧကတ္ထတ္တာ” ဟု၎င်း၊ “အတ္ထိ သဒ္ဓတ္ထဿ စ နွာတိတဘာဝတော” ဟု၎င်း အနက် ဖွင့်၏ ထိုတွင် “အတိတ အတ္ထိ သဒ္ဓါနံ ဧကတ္ထတ္တာ” သည် “အတ္ထိ အတိတန္တိ အတ္ထိ သိယာ အတိတံ၊ သိယာ နွာတိတန္တိ” ဟူသော အဖြေကို ကြည့်၍ ဖွင့်အပ်သော အနက်တည်း။ “အတ္ထိ သဒ္ဓတ္ထဿ စ နွာတိတဘာဝတော” လည်း ထို အဖြေကိုပင် ကြည့်၍ ဖွင့်အပ်သော အနက်တည်း။ ထို ရှေ့အမေး ၂-ရပ်ကိုယူ၍ ပါဠိတော်၌ “တန္တိ အတိတံ အတ္ထိ၊ အတ္ထိ သိယာ အတိတံ၊ သိယာ နွာတိတံ” ဟု ဌပနာ ထားသည်။

၂။ အတိတံ နော အတိတံ ။ ဤ၌ အတိတံ သည် အများ သိအပ်သော (ဖြစ်၍ ချုပ်ပြီးသော) အတိတမဟုတ်။ အတ္ထိ နှင့် အနက်တူသော (ကာလ ၃-ပါး လုံးနှင့် ဆိုင်သော) “နွာတိတ (နော အတိတံ) ဟု၎င်း၊ “နွာတိတံ အတိတံ” ဟု၎င်း အရတူ ဆိုလည်။

၃။ အနာဂတံ ။ ပေ ။ နယော ။ “အနာဂတံ နွာနာဂတံ” စသည်၌ အနာဂတံ အရလည်း အတ္ထိ နှင့် အနက်အရ တူသော၊ ကာလ ၃-ပါးလုံးနှင့် ဆိုင် လော “နွာဂတံ” ကို၎င်း “ပစ္စုပ္ပန် နော ပစ္စုပ္ပန် စသည်၌ ပစ္စုပ္ပန် အရလည်း အတ္ထိ နှင့် အနက်အရ တူသော ကာလ ၃-ပါးလုံးနှင့် ဆိုင်သော နော ပစ္စုပ္ပန် ကို၎င်း ယူရုံကို သတိပြုပါ။

ပဋိညာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ တည်း။ ပုန၊ တဖန်။ အတ္တနော၊ ခါ။
 လဒ္ဓိ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ယံ ကိဉ္စိ ဘိက္ခဝေ ရူပန္တိ၊ အစရှိသော။ အနု-
 ယောဂေါ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿေဝ၊ ပရဝါဒိဇီပင် မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။
 ဒုတိယနယော၊ ဌ။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ တည်း။ ပဋိညာ၊ သည်။
 ဣတရဿ၊ သကဝါဒိမူ တပါးသော ပရဝါဒိဇီ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ဝေ၊
 သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ပုစ္ဆာ စ၊ - ကို၎င်း။ ပဋိညာ စ၊
 ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ခါ။ ပန၊ ဆက်။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ အနာဂတဿ၊
 အနာဂတ်တရား၏။ အတ္တိဘာဝသာဓကံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း
 အကျိုးငှါ။ နနု ဝတ္ထံ ။ ပေ ။ ဘိက္ခဝေတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တဿ၊ ပါဠိ
 တော်သုတ်၏။ ပရိယောသာနေ၊ ဌ။ အတ္တိ ။ ပေ ။ နိဗ္ဗတ္တိတိ အာဒိ၊ သော။
 ယံတေ (သုတ္တံ)၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို သုတ်သည်။ အနာဂတဿ၊
 အနာဂတ်တရား၏။ အတ္တိဘာဝသာဓကံ၊ အတ္တိ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သည်။
 န (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း ကသွာ အနာဂတဿ အတ္တိဘာဝ-
 သာဓကံ န ဟောတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။
 တံ၊ ထို အတ္တိ တတ္ထ အစရှိသော စကားကို။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းတရား
 တို့၏။ ပရိနိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ပြီးပြီ၏။ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကေန်။
 ဘာဝိတံ၊ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်လတ္တံ့၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊
 ထို သုတ်ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တံ၊ (တသွာ တံ အနာဂတဿ အတ္တိဘာဝ သာဓကံ
 န ဟောတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ခါ။) အယံ၊ ကား။ သုတ္တာဓိပ္ပာယော၊
 သုတ်၏ အလိုတည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကထာတို့၌။ သေသံ၊ သည်။
 ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဗ္ဗမတ္ထိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁။ အတ္တိ ။ ပေ ။ ဒဿိတံ။ ။ ယတ္ထ အတ္တိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ-အကြင် ဝိညာဉ်၌
 သင်္ခါရတို့၏တိုးပွားခြင်းရှိ၏။ တတ္ထ အာယတံ ပုနတ္တဝါဘိ နိဗ္ဗတ္တိ-ထိုဝိညာဉ်၌ နောက်
 အခါဝယ် ဘဝ အသစ်၌ ဖြစ်ရခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြ၏။ န တံ
 အနာဂတဿ အတ္တိဘာဝသာဓကံ-ထိုစကားသည် အနာဂတ်တရား ထင်ရှားရှိသည်၏
 အဖြစ်ကို 'ပြီးစေသော' သာဓက မဟုတ်။ (တကွကြောင့်နည်း) "တဉ္စိ ။ ပေ ။ ဝုတ္တံ-
 အကြောင်း သင်္ခါရတို့၏ ပြီးပြီးဖြစ်သောကြောင့် မချွတ်ကေန် အကျိုး ပုနတ္တဝါဘိ ဖြစ်
 လတ္တံ့ကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော စကားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။"

၆-အတိတ်ကုန္ဒာဒိကထာ

၁-န သုတ္တသင်္ဂဓေ ကထာ အဖွင့်

၂၉၇။ ဣဒါနိ၊ သဗ္ဗမတ္ထိ ကထာကို ပြုပြီးရာယခုအခါ၌။ အတိတ် ခန္ဓာတိ-
အာဒိကထာ၊ အစရှိသော ကထာသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဝါ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။
တတ္ထ၊ ထို အတိတ် ခန္ဓာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ခန္ဓာဒိကာဝါဒီဗဟု-
တော၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို မစွန့်ခြင်းကြောင့်။ အတိတာ-
နာဂတနံ၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်တရားတို့၏။ အတ္တိတံ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆန္တဿ၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ အတိတ် ခန္ဓာတိ၊ အစရှိသော။
ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ တည်း။ အတိတဿ၊ အတိတ်တရား၏။ ခန္ဓသင်္ဂဟိ-
တတ္တာ၊ ခန္ဓာ၏ အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
အာမန္တာတိ၊ ပဋိညာ၊ သကဝါဒိဿ။

ပုန၊ တဖန်။ အတိတ် နတ္ထိတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ၊ ပရဝါဒိဿ။ တဿ၊
ထို အတိတ်တရား၏။ နိရုတ္တိပထသုတ္တေန၊ နိရုတ္တိပထသုတ်တော်ဖြင့်။ အတ္တိ-
တာယ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝါရိတတ္တာ၊ တားမြစ်အပ်
ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သကဝါဒိဿ။

အာယတန ဓာတု ပုစ္ဆာသုပ္ပါ၊ အာယတန ပုစ္ဆာ၊ ဓာတု ပုစ္ဆာတို့၌၎င်း။
အနာဂတ ပဉ္စေသုပ္ပါ၊ အနာဂတ ပြဿနာတို့၌၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား
နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသန္နိတွာ၊ နှီးနှော၍။ အနုလောမ၊ ပဋိလောမတော၊
အနုလုံ၊ ပဋိလုံအားဖြင့်။ အာဂတပဉ္စေသုပ္ပါ၊ လာသော ပြဿနာတို့၌၎င်း။
အတိတ် ရူပံတိ အာဒိပဉ္စေသုပ္ပါ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌၎င်း။ ဣမိနာဝ-
ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်ပင်။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗျော။

၂-သုတ္တ သာဓေ အဖွင့်

၂၉၈။ ပန၊ ကား။ သုတ္တသာဓေန၊ သုတ္တသာဓေ အခေါ်၌။ နဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ၊ အစ
ရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထို န ဝတ္ထုဗ္ဗ အစရှိသော
ပုစ္ဆာ၌။ နတ္ထိစေတေတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ စေတ ဓမ္မာ စ၊ ဤ တရားတို့သည်
လည်း။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဣထိ အတ္ထော၊ နက်။ ခန္ဓာဒိကာဝေ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်
တို့၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ နတ္ထိတံ၊ မရှိ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။

အနိစ္စန္တယ၊ သည်ဖြစ်၍။ အာမန္တာတံ၊ ဟူ၍။ ပဋိညာ၊ ပရဝါဒီယ။ အထ၊
ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နေသံ၊ ထို ခန္ဓာအစရှိသောတရားတို့၏။ နတ္ထိ ဘာဝ-
သာနေတ္ထံ၊ မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ သုတ္တာဟရဏံ၊
ပါဠိတော်သုတ်ကို ဆောင်ခြင်းသည်။ သကဝါဒီယ။ ဒုတိယ ပုစ္ဆာပိ၊ သည်
လည်း။ ပရဝါဒီယ၊ တည်း။ ပဋိညာ၊ သကဝါဒီယ။ သုတ္တာဟရဏံ၊ သည်။
ပရဝါဒီယ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပါဠိတော်သုတ်ကို ဆောင်ပြ ပါသော်လည်း။
တံ၊ ထို ပါဠိတော်သုတ်သည်။ နေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ ခန္ဓာဒိဘာဝမေဝ၊
ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကိုသာ။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။ အတ္ထိဘာဝံ၊
ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ န (သာဓေတိ)။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာဟဋ္ဌဗ္ဗိ၊
ဆောင်ပြအပ်ပါသော်လည်း။ အနာဟဋ္ဌသဒိသမေဝ၊ မဆောင်ပြ အပ်သည်
နှင့်တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အတိတ်ခန္ဓာတိအာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ အစရှိသော ကထာတို့၏

အဖွင့်သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-ကေစွံ အတ္ထိတိကထာ

အတိတာဒိကေစွကထာ အပွင့်

၂၉၉။ ဣဒါနိ၊ အတိတက္ခန္ဓာဒိကထာကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ကေစွံ အတ္ထိတိကထာ၊ အစရှိသော ကထာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုကေစွံ အတ္ထိ အစရှိသောကထာ၌။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့သည်။ ကေစွံ၊ သော။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အတ္ထိ ဣတိ၊ မညန္တိ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ သေယျထာပိ ကထာပိကာ၊ ကထာပိက ဂိုဏ်းသားတို့ကဲ့သို့တည်း။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိတိန္နုနတ္ထံ၊ ငှါ။ အတိတံ အတ္ထိတံ၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ကေစွံ အတ္ထိတိ ဝိသဇ္ဇနံ ပရဝါဒီဿ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ (အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏)။ အဓိပ္ပာယော၊ အလိုတည်း။ [ရှေးစာအုပ်တို့၌ “အယဉ္ဇိဿ” ဟု ရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌လည်း ထိုအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။] အဝိပက္က ဝိပါကံ၊ မရင့်ကျက်သေးသော အကျိုးရှိသော ကံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဝိပက္က ဝိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိသော ကံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ (အဿ အဓိပ္ပာယော)။

ကေစွံ နိရုဒ္ဓန္တိ အနုယောဂေါ သကဝါဒီဿ။ တဿ၊ ထိုကေစွံ နိရုဒ္ဓံ ဟူသော ပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ ကေစွံ၊ အချို့သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ ကေစွံ၊ သည်။ (ယဒိ)နတ္ထိ၊ အံ။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ ကေစွံ၊ သော။ အတိတံ၊ အတိတ် တရားသည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီ။ ကေစွံ အတိတံ၊ အနိရုဒ္ဓံ၊ မချုပ်သေး။ တထေဝ၊ ထိုရှိသည့်အတိုင်းပင်။ ဌိတံ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အနက်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ဝိဂတန္တိအာဒိသုပိ၊ သေဝနယော။

အဝိပက္က ဝိပါက ဓမ္မာ ကေစွေတိ ဣဒံ၊ ဤ စကားကို။ (စောဒေတုံ ဝုတ္တံ- ဌိစပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ အဝိပက္က ဝိပါကာနံ၊ မရင့်ကျက်သေးသော အကျိုးရှိကုန်သော။ (အကျိုးမပေးသေးကုန်သော)။ ယေသံ၊ အကြင်တရားတို့၏။ အတ္ထိတံ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တေပိ၊ ထိုအဝိပက္က ဝိပါက တရားတို့သည်လည်း။ အတိတာယေဝ၊ အတိတ် တရားတို့သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလို အားဖြင့်။ အတိတံ၊ သည်။ ကေစွံ၊ သည်။ အတ္ထိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အဝိပက္က ဝိပါကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကေစွေ၊

တို့သည်။ အတ္တိ ကိံ၊ ရှိကုန်သလော။ ကေစွေ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ(ကိံ)။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ စောဒနာခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ။

ဝိပက္က၊ ဝိပါကတိ ဣဒံ၊ ကိံ။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ယေသံ၊ အကြင် ဝိပက္က၊ ဝိပါကတရားတို့၏။ နတ္ထိ တံ၊ ကိံ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တေသံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စောဒေတုံ ဝုတ္တံ။ အဝိပါကတိ ဣဒံ၊ ကိံ။ အဗျာကတာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန စောဒေတုံ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ရာသိနံ၊ ဤတရားအစုတို့၏။ (အဝိပက္က၊ ဝိပါက၊ ဝိပက္က၊ ဝိပါက၊ အဝိပါက တရားအစုတို့၏။) ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ အနုလောမ ပဋိ- လောမေသု၊ အနုလောမပြဿနာ ပဋိလောမပြဿနာတို့၌။ ပဋိညာ စ ပဋိက္ခေပေါ စ ဝေဒိတဗျာ။

ဝိပုကတဝိပါက၊ အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော အကျိုးရှိ ကုန်သော တရားတို့ကို။ အတိတာ ။ ပေ။ အဝိပက္က၊ ဝိပါကတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ။ အတိတာ၊ တို့သည်။ ကေဒေသံ၊ တစိတ်တဘို့ တချို့က။ ဝိပက္က၊ ဝိပါက၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိသော တရားတို့တည်း။ ကေဒေသံ၊ က။ အဝိပက္က၊ ဝိပါက၊ မရင့်ကျက်သေးသော အကျိုးရှိသော တရားတို့တည်း။ [ဝိပုကတပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သိလက္ခဏာသာသနီကာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ် အဗ္ဗန္တရ နိဒါန်းအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယေန ကမ္မေန၊ အကြင်ကံသည်။ ပဋိသန္တိံ။ ကိံ။ နိဗ္ဗတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဘဝံ ပိ၊ သည်၎င်း။ စုတိပိ၊ သည်၎င်း။ တဿေဝ၊ ထိုပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေ တတ်သော ကံ၏ပင်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္တိတော၊ မှ။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ စုတိ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ တာဝ၊ ထိုစုတိတိုင်အောင်။ တံ၊ ဆိုကံသည်။ ဝိပုကတ ဝိပါကံ နာမ၊ မည်သည်။ ယောတိံ၊ တထာရူပေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ။ ဧတံ၊ ဤ စကားကို။ ဝုတ္တံ။

ဝိပစိဿန္တိတိ ကတော တေ အတ္တိတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ဓမ္မဓရဿ၊ တရားကို ဆောင်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ နိဒ္ဒါ- ယန္တဿာပိ၊ အိပ်ပျော်နေပါသော်လည်း။ ဗဟုပဝတ္တိနော၊ များစွာ ဖြစ်ခြင်း

၁။ ဗဟုပဝတ္တိနော။ ။ “ပဝတ္တိ(ဖြစ်ခြင်း)”ဟူသည် အိပ်ပျော်နေတုန်းအခါ၌ ဥပါဒိ၊ ဌီ၊ ဘင် အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း မဟုတ်။ သူ၏နှုတ်၌ (တနည်း) သူ၏ စိတ်နှလုံး၌ များစွာဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ များစွာဖြစ်ခြင်းရှိသော (နှုတ်တတ်ရနေသော) တရား တို့ကို “ဗဟုပဝတ္တိ”ဟု ဆိုသည်။ [“ဗ္ဗိသိတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏီ” ပေ။ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော”၌ ပါသော ပဝတ္တိမျိုးတည်း။] ထို့ကြောင့် “ဓမ္မဓရ”အရ အရှင်

ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုဇ္ဇန္တိယတာ၊ ကသို့။ ဝေ၊ တူ။ လောကဝေါဟာရဝသေန၊ လောကပြောရိုးနှင့်စပ်သဖြင့်။ အတ္တိ တံ သန္ဓာယ ပဋိညာ ပရဝါဒိယ။ ဝိပဇ္ဇိယန္တိတိ ကတွာ ပစ္စုပ္ပန္နာတိ၊ ဟူသော။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဌ။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ အဝိနာသသင်္ခါတော၊ မပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ကမ္မူပစယော နာမ၊ ကံကို ဆည်းပူးထားခြင်း မည်သော။ ဝါ၊ ဆည်းပူးအပ်သော ကံမည်သော။ ဧကော၊ တမျိုးသော သင်္ခါရသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိယံ၊ ဤသို့သော အယူ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ပဋိညာ ပရဝါဒိယ။

အာနန္ဒာကဲ့သို့ တရားတို့ကို နှုတ်တက်ဆောင်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူပါ။ “လောကဝေါဟာရဝသေန”၌ လောကဝေါဟာရ အရ “ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ တရားတွေ အများကြီး ရှိ၏”ဟု ပြောလေ့ရှိသော အတ္တိ ကို “လောကဝေါဟာရဝသေန အတ္တိတံ”ဟု ဆိုသည်။

၁။ ဝိပဇ္ဇိယန္တိတိ ။ပေ။ ဒုတိယပဉ္စေ။ ။“ဝိပဇ္ဇိယန္တိတိ ကတွာ ပစ္စုပ္ပန္နာ”ဟူသော ပြဿနာသည် ပါဠိတော်၌ ၂-ကြိမ် ပါ၏။ ထိုတွင် ပဌမအကြိမ်၌ ပစ္စုပ္ပန်စစ်စစ် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ပြီးလျှင် ဒုတိယအကြိမ်၌ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုသို့ ဝန်ခံခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလို၍ “ကမ္မာနံ ။ ပေ။ အတ္တိတိ လဒ္ဓိယံ ဌတွာ”ဟု မိန့်သည်။

၂။ အဝိနာသ ။ပေ။ ကမ္မူပစယော။ ။“ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ”၌ တကြိမ် တခါ ပြုရုံမျှမက၊ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ပြုအပ်သည်ကို “ဥပစိတံ”ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့။ ထို့အတူ ကံကို များစွာပြုထားခြင်းကို “ကမ္မူပစယ=ကမ္မ+ဥပစယ”ဟု ခေါ်ရသည်။ ထိုသို့ ကံကို ဆည်းပူးထားခြင်းသည် ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ပျောက်ကွယ်၍ မသွားပဲ သတ္တိတမျိုးအားဖြင့် တည်ရှိနေသောကြောင့် “အဝိနာသ သင်္ခါတော ဧကော”ဟု ဆိုသည်။ ဧကောကို အနုဋီကာ၌ “ဧကော သင်္ခါရ ဓမ္မော-သင်္ခါရ တရားတမျိုး”ဟု ဖွင့်သည်။

ဆိုလိုရင်းမှာ- ကံကို ဆည်းပူးထားခြင်းသည် ပျောက်ကွယ်မသွားပဲ ကမ္မသတ္တိဟူသော သင်္ခါရတမျိုးအဖြစ်ဖြင့် ခန္ဓာအစဉ်၌ ရှိနေသောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဟုပင် ဆိုထိုက်ရကား။ “အာမန္တာ”ဟု ပရဝါဒိက ဝန်ခံသည် ဟူလို။ [သင်္ခါရတရားတမျိုးဟူသော အယူသည် မှားယွင်းသော ပရဝါဒီ၏ အယူတည်း။ ကမ္မူပစယ-ဟူသော ကမ္မသတ္တိသည် သင်္ခါရကုန္ဓာ ၅၀-တွင် ပါဝင်သော သင်္ခါရတရားတမျိုး မဟုတ်ပါ။]

၃။ လဒ္ဓိယံ ဌတွာ။ ။ပရဝါဒီ၏ “ကမ္မူပစယ ရှိ၏”ဟူသော အယူသည် မှန်သော အယူပင်တည်း။ သို့သော် “ဧကော ဓမ္မော-သင်္ခါရတရားတမျိုးကား မဟုတ်”။ ထိုသို့ သင်္ခါရတရားတမျိုး မဟုတ်သော “သတ္တိမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်” ပစ္စုပ္ပန်လည်း မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပရဝါဒီ၏ အယူသည် မိစ္ဆာဖြစ်ရကား။ “ဟဉ္စိ”စသည်ဖြင့် ထပနာထား၍ အပြစ်တင်ထိုက်သော အယူသာ ဖြစ်သည်။

၂-အနာဂတဒိကေစ္စကထာ အဖွင့်

၃၀၀။ အနာဂတံ အတ္ထိတိ အာဒိယပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။
 ကေစုံ အတ္ထိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဥပ္ပုဒိနော၊ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော။
 ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဝဒတိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။
 သေသံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဝတ္တနယတ္တာ၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကေစုံ အတ္ထိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၈-သတိပဋ္ဌာနကထာ အဖွင့်

၃၀၁။ ဣဒါနိ၊ ကေစွံ အတ္ထိတိကထာကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သတိပဋ္ဌာနကထာ၊ သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သတိပဋ္ဌာနကထာ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယံ၊ စ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော်ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္ဇ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ္တေ၊ ၌။ ဂုတ္တနုယေနဝ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကာယာဒယော၊ ကာယအစ ရှိကုန်သော။ သတိယာ၊ ၏။ အာရမ္မဏဓမ္မေ၊ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ကာယအစရှိသော အာရုံ တရားတို့သည်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန် တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ။ ကေသံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိဝိယ၊ အယူတို့ကဲ့သို့နည်း။) တေရဟိ၊ ၌။ အန္ဓကာနံ၊ အန္ဓက ဂိုဏ်းသားတို့၏။ (လဒ္ဓိ) သေယျထာပိ၊ တည်း။ ပုဗ္ဗသေလိယာ၊ ပုဗ္ဗသေလိယဂိုဏ်းတို့၎င်း။ အပရသေလိယာ၊ တို့၎င်း။ ရာဇဂိရိယာ၊ တို့၎င်း။ သိဒ္ဓတ္တိကာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ ဂိုဏ်းတို့သည်။ အန္ဓကာနာမ၊ အန္ဓက ဂိုဏ်းတို့မည်၏။ ဣမေ၊ ဤ ဂိုဏ်းတို့သည်။ ပစ္စာ၊ တတိယသင်္ဂါယနာ တင်ရာ ကာလမှ နောက်၌။ ဥပ္ပန္နနိကာယာ၊ ဖြစ်သောဂိုဏ်းတို့တည်း။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ [ယေသံ အရကို ပြန်၍စုံရသည်။] လဒ္ဓိဝိဝေစနတ္ထံ၊ အယူကို ကင်းဆိတ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စာသကဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ ပရဝါဒီဿ။

တတ္ထ၊ ထို သတိပဋ္ဌာနာ ဟူသော ပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ [နောက်၌ တသ္မာ ရှိသည်။] ဧတေသု၊ ဤ အာရုံတို့၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ တည်ရာတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနာ၊ ပဋ္ဌာန တို့ မည်၏။ ကာ၊ အဘယ်သည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်သနည်း။ သတိ၊ သည်။ (ပတိဋ္ဌာတိ)။ သတိယာ၊ ၏။ ပဋ္ဌာနာ၊ တည်ရာတို့တည်း။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိ၏တည်ရာတို့။ ဣတိ ဣတိမိနာ အတ္ထေန၊ ဤ အနက်အားဖြင့်။ သတိဂေါရပိ၊ သတိ၏အာရုံတို့သည်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန တို့ မည်၏။ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ တည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနာ၊ န တို့မည်၏။ ကာ၊ အဘယ်တို့သည်။ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ နည်း။ သတိယော၊ တို့သည်။ (ပတိဋ္ဌဟန္တိ)။ သတိယောဝ၊ တို့သည်ပင်။ ပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံတို့၌ တည်တတ်သော တရားတို့တည်း။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိတို့သည်ပင် အာရုံတို့၌ တည်တတ်သော တရားတို့။ ဣတိဣမိနာ-အတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ သတိယော၊ စ၊ သတိတို့သည်လည်း။ [စာအုပ်တို့၌ “သတိ

ယောဝ” ဟု တွေ့ရ၏။ ရွှေအနက်ကို ဆည်းသောကြောင့် “သတိယောစ” ဟုသာ ရှိသင့်၏။] သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန တို့မည်၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွေပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါဒါ၊ ဝါဒ တို့သည်။ (သဗ္ဗေမ္မာ၊ သတိပဋ္ဌာနာ ဟူသော ဝါဒ၊ သတိ သတိပဋ္ဌာနာ ဟူသော ဝါဒ တို့သည်။) ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ယုဇန္တိ၊ သင့် ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သင့်ပါကုန်သော်လည်း။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီ တို့သည်။ တပရိယာယံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ် အားဖြင့်သာ။ သဗ္ဗေမ္မာသတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ တေ၊ ထို ပရဝါဒီ တို့ကို။ သန္ဓာယ ပစ္စာ သကဝါဒီယ။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒီယ။

ပန၊ ကား။ သဗ္ဗေမ္မာ သတိတိ၊ ဟူ၍။ အနုယုတ္တဿ၊ မေးစိစစ် အပ် သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၏။ သတိသဘာဝံ၊ ဘာဝတော၊ သတိ၏ သဘောမရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒီ ၏ပင် ပယ်ခြင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗေမ္မာသတိ၊ သတိန္ဒြိယံ အစရှိသော ပါဠိ၌။ ခယဂါမိတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ မဂ္ဂဝိသေသနာနိ၊ ကောယန မဂ်၏ ဝိသေသန တို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ကောယနမဂ္ဂေါ၊ တကြောင်း တည်း လမ်းဖြစ်သော အရိယာမဂ်သည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ခယဘူတံ၊ ကုန်ကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ [ရှေးက “ကုန်ရာ” ဟု ပေးကြသည်။] နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခယဂါမိ၊ မည်၏။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဗုဒ္ဓန္တော၊ သိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။) ဂစ္ဆတိ ၏။ ဣတိ၊ ဗောဓဂါမိ၊ မည်၏။ ဝနံ၊ ဝဋ်တရားကို။ အပစိနန္တော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ (နိဗ္ဗာနံ)။ ဂစ္ဆတိ၊ ဣတိ အပစယဂါမိ၊ မည်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဧတေဟိ ပဒေဟိ၊ ဤ ခယဂါမိ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝေ- ရူပေါ၊ ဤသို့ ခယဂါမိ စသည်တို့ ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော သဘော ရှိသည်။ (ဟောတိ) ကိ၊ လော။ တေ၊ အားဖြင့်။ ကောယနော၊ တကြောင်းတည်း လမ်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ အရိယာ မဂ်သည်။ ဟောတိ(ကိ)၊ လော။ ဣတိ၊ ပစ္စတိ။ အနာသဝံ၊ အသံယောဇနာတိ အာဒိနိပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ ကိုလည်း။ လောကုတ္တရဘာဝံ၊ လောကုတ္တရာ တရား၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စ- နတ္ထာယ၊ ငှါ။ (သကဝါဒီ၊ သည်။) ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ- အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ ပဘေဒ ပစ္စာ ဝသေန၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ- သတိပဋ္ဌာန် အထူးအပြားကို မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ [ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသည်၌ ပါသောသတိ လောကီ သတိ သာတည်း။]

စက္ခုယတနံ သတိပဋ္ဌာနံတိအာရိ၊ အစရှိသော ပြဿနာကို။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊
တို့၏။ ပဘောဒပုစ္ဆာဝသေန၊ အပြားကို မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ။
တတ္ထာပိ၊ ထိုစက္ခုယတနံ သတိပဋ္ဌာနံ အစရှိသော ပြဿနာ၌လည်း။ သတိ-
ဝသေန၊ သတိ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ အာရမ္မဏ-
ဝသေန၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။
ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သဗ္ဗပစ္စေသု၊ တို့၌။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗျော။ သုတ္တသာဓနာ၊
ပြီးစေကြောင်း သုတ်တို့သည်။ ဥတ္တာနုတ္တာယေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သတိပဋ္ဌာနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဟေစတ္ထိကထာ အဖွင့်

၃၀၄။ ဣဒါနိ၊ သတိပဋ္ဌာနကထာကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဟေစတ္ထိ-
ကထာ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဟေစတ္ထိကထာ၌။ တေရဟိ၊ ၌။
ဝုတ္တပ္ပဘောဒါနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ (ပုဗ္ဗသေလိယ စသည်
အပြားရှိကုန်သော။) အန္တကာနံ၊ အန္တကဂိုဏ်းသားတို့၏။ လဒ္ဓိသေယျထာပံ၊
အယူကဲ့သို့။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ အတိတာဒိ-
ဘောဒါ၊ အတိတ် အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ရူပါဒိ-
ဝသေန၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ [အာဒိဖြင့်
ဝေဒနာ သညာ စသည်ကို ယူပါ။] အတိတံ၊ အတိတ်သည်။ အနာဂတ-
ပစ္စုပ္ပန္နဝသေန၊ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊
တို့သည်။ အတိတာဝသေန ဝါ၊ အတိတ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။
နတ္ထိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣဒံ၊
ဤတရားသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရုပ် အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အတ္ထိ၊
ထင်ရှားရှိ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အတိတ် အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နတ္ထိ၊
ထင်ရှားမရှိ။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ၊ ထိုပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ
အတိတံ အတ္ထိတံ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ဟေစတ္ထိ ဟေဝနတ္ထိတိ၊
အစရှိသော။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ သည်။ ပရဝါဒိယ။

တတ္ထ၊ ထို ဟေစတ္ထိ ဟေဝနတ္ထိ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဟေဝါတိ၊
ကား။ ဧဝံ၊ ဤအတိတ် အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (နတ္ထိ)။ အထ၊
ဖြေဆိုရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒိ၊ သည်။ အတိတောဝ၊
အတိတ်ဖြစ်သော ရုပ် အစရှိသော တရားသည်ပင်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရုပ် အစရှိသော
အားဖြင့်။ အတ္ထိ၊ ထင်ရှားရှိ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အတိတ် အစရှိသော အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (ယဒိ ဟောတိ)။ ဧဝံ သန္ဓေ၊
သော်။ သော ယေဝ၊ ထိုတရားသည်ပင်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (သော ယေဝ)။
နတ္ထိ နာမ၊ ထင်ရှားမရှိသည် မည်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆန္တော၊ ကြောင့်။
ဟေစတ္ထိ ဟေဝနတ္ထိတိ အာဟ။

ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒိသည်။ တေ နေဝ သဘာ-
ဝေန၊ ထို ရုပ် အစရှိသော သဘောအားဖြင့်ပင်။ အတ္ထိတံ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏
အဖြစ်ကို၎င်း။ တေနေဝ (သဘာဝေန)၊ အားဖြင့်ပင်။ နတ္ထိ တံ၊ ထင်ရှား
မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ၊ မြောက်။ ပုဋ္ဌော၊

သည်။ (သမာနော၊ သော။) သကဘာဝေနော၊ မိမိ၏ ဥစ္စာဖြစ်သောရုပ်
 အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ အတ္တိတံ၊ ကိရင်း။ ပရဘာဝေနော၊
 သူတပါး၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ရုပ် အစရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်သာ။ နတ္ထိတံ၊ ကိရင်း။
 သန္ဓာယ ပရိဇာနာတိ။ တတော၊ ပြေဆိုရာ ထိုအခါမှ။ ပရ၊ နောက်၌။
 အတ္တဋ္ဌော နတ္ထဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အတ္တိသဘာဝေါ၊ ထင်ရှားရှိသော သဘော
 သည်။ နတ္ထိသဘာဝေါ နာမ၊ ထင်ရှားမရှိသော သဘောမည်သည်။
 ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ။ ဣမိနာဝ ဥပါယေဝ၊ ဤနည်းဖြင့်သာ။
 သဗ္ဗဝါဒေသု၊ တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗော။

ပန၊ ဆက်။ ပရိယောသာနေ၊ ၌။ တေန ဗ္ဗိတိတံ ဟေဝတ္ထိ ဟေဝနတ္ထိတိ
 စ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ တေန ဟိ ရူပံ ဟေဝတ္ထိ ဟေဝနတ္ထိတိ စ၊
 ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို။
 ဝတု၊ ရှု။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ လဒ္ဓိ၊ မိမိအယူကို။ ကိဉ္ဇာပိ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊
 အကယ်၍ကား တည်စေအပ်ပါပေပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် တည်စေအပ်ပါသော်
 လည်း။ အယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။
 ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ဤအယူသည်။
 အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာယေဝ၊ မတည်စေအပ်သော အယူသည်သာ။ (ဟောတိ)။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဟေဝတ္ထိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ)။

မဟာဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော။

မဟာဝဂ် ပြီးပြီ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ပရူပဟာရ အပွင့်

၃၀၇။ ဣဒါနိ၊ ဟေဝတ္ထိကထာကိုပြုပြီးရာ အခုအခါ၌။ ပရူပဟာရ၊ ကထာနာမ၊ သူတပါးတို့၏ပို့ဆောင်ခြင်းကိုဆိုရာ ကထာမည်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပရူပဟာရကထာ၌။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုဗ္ဗ သေလိယာ စ၊ ပုဗ္ဗသေလိယ ဂိုဏ်းသားတို့သည်၎င်း။ အပရ သေလိယာ စ၊ အပရ သေလိယ ဂိုဏ်းသားတို့သည်၎င်း။ မာရကာယိကာ၊ မာရ်နတ်၏ အသင်းအပင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သို့။ အသုစိ၊ သုက်ကို။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်ဆောင်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညန္တိ၊ သေယျထာပိ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်သကဲ့သို့။ (ဝေ၊တူ။) ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ပဋိဇာနန္တာနံ၊ ဝန်ခံကြကုန်သော။ အပတ္တေ၊ မရောက်အပ်သေးသော တရား၌။ ပတ္တသည်နံ၊ ရောက်အပ်ပြီးဟု မှတ်ထင်ခြင်း ရှိကြကုန်သော။ အဓိမာနိကာနံ၊ လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်း ရှိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ ကဟကာနံ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဝါ၊ကြားကြကုန်သည်ဖြစ်၍။) အရဟတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဇာနန္တာနံ၊ ဝါ၊ ဝန်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ၊ သုက်၏ လွတ်ခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ (မာရကာယိကာ၊ ဒေဝတာ၊ အရဟတော၊ အသုစိ၊ ဥပသံဟရန္တိ၊ ဣတိ၊ မညန္တိ။) တေ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အတ္ထိ အရဟတောတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆာ၊ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိနာမ၊ သုက်၏ လွတ်ခြင်း မည်သည်။ ရာဂ သမုဠာနာ၊ ရာဂ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထိအရဟတော ရာဂေါတိ၊ အစရှိသော။ အနုယောဂေါ၊ အာရဇ္ဈေါ။ သောသဗ္ဗောပိ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်လည်း။ ဥတ္တာနုတ္ထောယေဝ၊ သည်သာ။

မာရကာယိကာ ။ ပေ ။ အာဒိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာသံဒေဝတာနံ၊ ထို နတ်တို့၏။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ အညေသံပိ၊ သူတပါးတို့၏လည်း။ သုက္ကံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ န ဥပသံဟရန္တိ၊ မဆောင်ကြကုန်။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ အရဟတော၊ ၏။ သုက္ကမေဝ၊ သုက်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ န ဟေဝန္တိ ပဋိဂ္ဂဟတိ။

ပန၊ ကား။ နေဝအတ္တနောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။ နိမ္မိတိတု၊
 ဖန်ဆင်းပြီး၍။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်ဆောင်ကြကုန်၏။ ဣတိလက္ခိယ၊ ဤသို့သော
 အယူကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ လောမကူပေဟိတိပဉ္စေ၊ ၌။ သပ္ပိတေလာနံ၊
 ထောပတ်၊ ဆီတို့ကို။ (လောမကူပေဟိ၊ အမွေးတွင်းတို့ဖြင့်။ ဥပသံဟရဏံ၊
 ကပ်ဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ)။ ဝိယ၊ သို့။ (ဝေ၊ တူ။) လောမကူပေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ဥပသံဟရဏာဘာဝံ၊ ကပ်ဆောင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
 ပဋိက္ခိပတိ။

၃၀၈။ ဟန္တဟိတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ပျဝသာယတ္ထေ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း
 အနက်၌။ (ပဝတ္ထော)။ နိပါတော၊ တည်း။ အဟံ၊ သည်။ အရဟာနုဓေါ၊
 ရဟန္တာလေလော။ နော(အရဟာနုဓေါ)၊ ရဟန္တာမဟုတ်လေသလော။ ဣတိ
 ဝေ၊ သို့။ ဝိမတိ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဂါဟယိဿာမ၊ ဟူစေကုန်အံ့။ ဣတိ ဝေ၊
 သို့။ ပျဝသာယံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကတု၊ ၍။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်ဆောင်
 ကြကုန်၏။ ဣတိအတ္ထော။ အတ္ထိ။ ပေ။ ဝိမတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။
 အဋ္ဌဝတ္ထုကံ၊ ရှစ်ပါးသော အကြောင်းရှိသော။ (သတ္တရိ ကင်္ခတိ အစရှိသော
 ရှစ်ပါးသော အကြောင်းရှိသော။) ဝိစိကိစ္ဆံ၊ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ
 ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ဣတ္ထိ ပုရိသာနံ၊ မိန်းမ ယောကျ်ားတို့၏။ နာမ
 ဂေါတ္တာဒိသု၊ အမည် အနွယ် အစရှိသည်တို့၌။ သန္နိဋ္ဌာနာဘာဝံ၊ ဆုံးဖြတ်
 ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

၁။ ဝဝသာယတ္ထေ။ ။ဤပုဒ်ကို အမှန်ဟုယူ၍ဖွင့်သော သီလက္ခနိဋီကာသစ်မှ
 ယူ၍ သာမညဖလသုတ် ဘာသာဋီကာ၌ အဓိပ္ပါယ်ရေးခဲ့ပြီ။ သို့သော် ဤပုဒ်သည်
 အဘိဓာန်၌ပါသော ပုဒ်မဟုတ်။ ရှေးဦးကာတို့လည်း မဖွင့်အပ်သော ပုဒ်ဖြစ်သော
 ကြောင့် မခိုင်လုံလှပါ။ “ဝဝသာယတ္ထ-စကား၏ပြီးဆုံးခြင်း၊ စကားလက်စသတ်ခြင်း”
 ဟူသော အနက်လည်း ဤနေရာ၌ လုံးလုံးမဖြစ်သင့်တော့ပါ။ တာကြောင့်နည်း။
 စကားပြောမနေသောကြောင့်တည်း။ မူကွဲအဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်သော “ပျဝသာယတ္ထေ”
 ပုဒ်ကား ထောမနိဓိ အဘိဓာန်၌ ပါသောကြောင့်၎င်း။ “နိစ္ဆယတ္ထေ”ဟူသော ဋီကာ
 ဖွင့်နှင့် လွှတ်လျောသောကြောင့်၎င်း ခိုင်လုံသော ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

ပျဝသာယတ္ထေ။ ။“ဝိ+အဝ+သောဓာတ်၊ သဉ် ပစ္စည်း”ဟု ထောမနိဓိ၌
 ဆို၏။ အနက်များစွာအပြင် အဝဓာရဏ (ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း) အနက်
 လည်း ပါ၏။ ထိုအနက်သည် “နိစ္ဆယတ္ထေ”ဟူသော ဋီကာအဖွင့် သဘောတူ၏။
 “ပျဝသာယနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ပျဝသာယော၊ ခြင်း။ “ဆုံးဖြတ်ခြင်း”ဟူသည် ရဟန္တာ
 တို့၏ သုတ်လွှတ်သောအခါ “ဝါရဟန္တာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လား”ဟု ယုံမှား
 သံသယ ဖြစ်စေလိုသော မာရ်နတ်၏ အသင်းဝင် နတ်တို့က သုတ်ကို ပို့ဆောင်
 ခြင်းတည်း။

၃၀၉။ အတ္တိတဿ အာသယောတိ၊ ကား။ ဥစ္စာရပဿာဝါနိ၊ ကျင်ကြီး
ကျင်ငယ်တို့၏။ ပတိဋ္ဌာနောကာသောဝိယ၊ တည်ရာအရပ်ကဲ့သို့။ (တထာ)။
တဿ သုက္ကဿ၊ ထိုသုက်၏။ (ပတိဋ္ဌာနောကာသော၊ သည်။) အတ္တိလော။
ဣတိ ပုစ္ဆတိ။

၃၁၂။ သဓမ္မကုသလဿာတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ အရဟတ္တဓမ္မ-
မတ္ထေယေဝ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တရားမျှ၌သာ။ ကုသလဿ၊ ကျွမ်းကျင်သော။
(အရဟတော-၌ စပ်)။ ပညာဝိမုတ္တိ၊ ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော
ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ ဧဝံ၊ ဤသို့ သဓမ္မကုသလဿဟူ၍။ ဝဒတိ။
ပရဓမ္မကုသလဿာတိ၊ ကား။ သဓမ္မတော၊ မိမိ၏ အရဟတ္တဖိုလ် တရားမှ။
ပရသ္မိံ၊ တပါးသော။ အဋ္ဌသမာပတ္တိဓမ္မေပိ၊ ရှစ်ပါးသော လောကီ သမာ
ပတ်တရား၌လည်း။ ကုသလဿ၊ သော။ (အရဟတော-၌ စပ်)။ ဥဘတော-
ဘာဂဝိမုတ္တိ၊ နှစ်ပါးသော အဘို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပရဓမ္မကုသလဿ ဟူ၍။ ဝဒတိ။ ဧတ္ထ၊
ဤ ပရူပဟာရ ကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ပါဠိ-
အနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရူပဟာရတထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-၃-၄-အညာဏာဒိကထာ အဖွင့်

၃၁၄။ ဣဒါနိ၊ ပရူပဟာရကထာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အညာဏံ၊
အညာဏကထာ၎င်း။ ကင်္ခါ၊ ကင်္ခါကထာ၎င်း။ ပရဝိတာရဏာ၊ ပရဝိတာရဏာ
ကထာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ကထာနာမ၊ ကထာတို့ မည်
သည်။ ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို ၃-ပါးသော ကထာတို့တွင်။ တေရဟိ၊ ၌။ ပုဗ္ဗ-
သေလိယာဒိနံ၊ ပုဗ္ဗသေလိယ အစရှိသော ဂိုဏ်းသားတို့၏။ လဒ္ဓိယောသေယျ-
ထာပိ၊ ထို ကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အရဟတော၊
၏။ ဣတ္ထိ ပုရိသဒိနံ၊ တို့၏။ နာမဂေါတ္တာဒိသု၊ တို့၌။ ဉာဏပ္ပဝတ္ထိယာ၊
ဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းသည်။ အတ္တိ၊
တတ္ထေဝ၊ ထို နာမ၊ ဂေါတ္တာ အစရှိသည် တို့၌ပင်။ သန္နိဋ္ဌာနာဘာဝေန၊

၁။ ပရဝိတာရဏာ။ ပါဠိတော် စာအုပ်တို့၌ “ပရဝိတာရဏာ”ဟု ရှိ၏။
ဝိ+တရ-တာရိတ်ကြွေယူစွဲည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရေ၊တို့ကို၊ ဝိတာရေန္တိ၊ လွန်စေကြရ
ကုန်၏” ဟု ရှိသင့်၏။ “ပကာသေန္တိ”ကား အဓိပ္ပါယ်တူတည်း။ သူတပါး၏နာမည်
ကို မသိသောကြောင့် နာမည်ကို သူတပါးတို့က ပြောပြသည်ကို “သူတပါးတို့က
လွန်စေကြရသည်”ဟု ဆိုသည်။

ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကင်္ခါ၊ တွေးတော ယုံမှား ခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တာနိဝတ္ထုနိ၊ ထိုနာမဂေါတ္ထ စသော ဝတ္ထုတို့ကို။ ပရေ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝိတာရေန္တိ၊ လွန်စေကြရကုန်၏။ ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှားပြ ကြရကုန်၏။ အာစိက္ခန္တိ၊ ပြောပြကြရကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပရဝိတာရဏာ၊ သူတပါးတို့က လွန်စေ ကြရခြင်း သည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာ (လဒ္ဓိယော၊ ဟောန္တိ)။

တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ တာ လဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ ဘိန္နိတံ၊ တီသပိ၊ ကထာသု၊ ပစ္စာ၊ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာစ၊ ပဋိက္ခေပေါစ၊ ဣတရဿ။ တတ္ထ၊ ထိုပ-ပါးသော ကထာတို့တွင်။ သဗ္ဗေသပိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စေသု စေဝ၊ ပြဿနာ တို့၌၎င်း။ ဝိသဇ္ဇနေသု စ၊ အဖြေတို့၌၎င်း။ ပါဠိ၊ သို့။ အနုဂန္ဓာဝ၊ အစဉ် လိုက်၍သာ။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စပဟာရကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၅-ဝစီဘေဒကကထာ အဖွင့်

၃၂၆။ ဣဒါနိ၊ အညာဏာဒိကထာကိုပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဝစီဘေဒ ကထာနာမ၊ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝစီဘေဒကထာ၌။ တေရဟံ၊ ပုဗ္ဗသေလိယာ- ဒိနံ၊ ပုဗ္ဗသေလိယ အစရှိသော ဂိုဏ်းသားတို့၏။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ခဏ၌။ ပဌမံဈာနံ၊ ပဌမဈာန်သို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာ ချောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခ ဟူ၍။ ဝါစာ၊ စကားလုံးသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကွဲပြား၏။ ဝါ၊ မြက်ဆို၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ- သေယျထာပိ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီ တို့၏။ (သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ။ပေ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိလဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ)။ တေ၊ ထိုပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ သမာပန္နဿ အတ္ထိ ဝစီဘေဒေါတိ၊ ပစ္စာ၊ သကဝါဒိဿ။ လဒ္ဓိယံ။ ပေ။ ပရဝါဒိဿ။

၁။ ဝါစာ ဘိဇ္ဇတိ။ ။ “ဝါစာ-စကားလုံး၊ စကားသံ။ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲပြား”ဟူသည် (မထင်မရှားသော=စကားလုံး မကွဲပြားသောအသံမဟုတ်) ထင်ထင်ရှားရှား စကား လုံး ကွဲပြားသော အသံတည်း။ “ဝစီဘေဒ-စကားလုံး ကွဲပြားခြင်း” ဟူသည်နှင့် သဘောတူပင်တည်း။ ထိုသို့ စကားလုံးကွဲပြားအောင် ရွတ်ဆိုခြင်းကိုပင် “ဝစီဘေဒ- နှုတ်မြွက်ခြင်း”ဟု နိဿယအနက်ပေးကြသည်။ “သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ သမာပတ် ဝင်စား”ဟူသည် “သောတာပတ္တိမဂ်၌ ယှဉ်သော ပဌမဈာန်စိတ် ဖြစ်ခြင်း” တည်း။ ထိုအခိုက်၌ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိရာဝယ် ဒုက္ခသစ္စာကိုသိခိုက် “ဒုက္ခ”ဟု မြွက်ဆိုသည် ဟု ပရဝါဒီတို့က အယူရှိကြသတိ။

ပုန၊ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တယော၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ အားဖြင့်
 ၃-ပါးကုန်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။
 အရူပံ၊ အရူပဘဝကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခိပတိ။ သဗ္ဗဒါတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
 ကာလဝသေန၊ ကာလနှင့် စပ်သဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော)။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ၊
 ပဌမ ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ခဏ၌။ ပဌမဇ္ဈာနိက သမာပတ္တိတော၊ ပဌမ
 ဈာန်နှင့် တကွဖြစ်သော သမာပတ်မှ။ အည၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သမာ-
 ပတ္တိကာလံ၊ သမာပတ်ဝင်စားရာ အခါကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခိပတိ။ သဗ္ဗေသံ
 သမာပန္နာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော)။ လောကီယ သမာပတ္တိယော၊
 လောကီသမာပတ်တို့ကို။ သမာပန္နေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခိပတိ။ သဗ္ဗ-
 သမာပတ္တိသုတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော)။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိကံ၊
 ဒုတိယဈာန် အစရှိသော။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဈာန်ကို၎င်း။ သဗ္ဗံ၊
 သော။ လောကီယသမာပတ္တိံ စ၊ လောကီ သမာပတ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊
 ပဋိက္ခိပတိ။

ကာယဘေဒေါတိ၊ ကား။ အဘိက္ခမာဒိဝသေန၊ ရှေ့သို့သွားခြင်း အစ
 ရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထကာယဝိညတ္တိ၊ ဖြစ်သော ကာယဝိညတ်တည်း။
 ဣဒံ၊ ဤ သမာပန္နဿ အတ္တိကာယဘေဒေါဟူသော စကားကို။ ယာနိ စိတ္တာနိ၊
 တို့သည်။ ဝစီဝိညတ္တိံ၊ ဝစီဝိညတ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ တာနေဝ၊
 ထိုစိတ်တို့သည်ပင်။ ကာယဝိညတ္တိံ၊ ကို။ (သမုဋ္ဌာပေန္တိ)။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။
 ကဿ၊ ကြောင့်။ ကာယဘေဒေါပိ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ စောဒနာခြင်း အကျိုးငှါ။ ပုစ္ဆတိ၊ ဣတရော။ ပေ။
 ပဋိဇာနာတိ စ၊ ဝန်ခံလည်း ဝန်ခံ၏။

(၃၂၇)။ ဣဒါနိ၊ ဌံ၊ သော။ ထို ဈာန်ရ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 မဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ခဏ၌။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါစံ၊ စကားလုံးကို။
 ယဒိ ဘာသတိ၊ အကယ်၍ မြက်ဆိုအံ့။ (ဧဝံ သတိ)။ သမုဒယောတိအာဒိကမ္ပ၊
 သမုဒယော အစရှိသော စကားကိုလည်း။ ဘာသေယျ၊ မြက်ဆိုရာသည်မဟုတ်
 လော။ ဝါ၊ ဘနည်းကား။ တံ၊ ထိုဒုက္ခဟူသော စကားကို။ ယဒိ န ဘာ-
 သတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ) ဣတရမ္ပိ၊ ဤ ဒုက္ခဟူသော စကားမှ တပါးသော
 သမုဒယော အစရှိသော စကားကိုလည်း။ န ဘာသေယျ၊ မမြက်ဆိုရာသည်

၁။ ကာယဘေဒေါ၊ “ဝစီဘေဒ” နှုတ်မြွက်ပြောဆိုရာ၌ ဝစီဝိညတ် ဖြစ်
 သကဲ့သို့၊ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုစသော ကာယဇမ္ဗိုးမျိုးဖြစ်ရခြင်းသည် ကာယဝိညတ်
 ကြောင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကာယဿ-ကာယ၏၊ ဘေဒ-အမျိုးမျိုးလှုပ်လှုပ်ရှားရှား
 ကွဲပြားကြောင်း”ဟူသည် ကာယဝိညတ်ပင်ဖြစ်ရကား ကာယဘေဒေါကို “ကာယ-
 ဝိညတ်”ဟု ဖွင့်သည်။

မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ။ ဒုက္ခန္တိ ဇာနန္ဒောတိ အာဒယော၊
 ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ။ ပန၊ ကား။ ဣတရော။ ပေ။
 ပဋိက္ခပတိ စ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒိ၏။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာ
 ဖြစ်သော။ ပဌမဇ္ဈာနံကို၊ သမာပန္နော၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုက္ခ-
 ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိပဿတိ၊ အထူးအထူး အပြားအပြား ရှု၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ
 (ဟောတိ)။

၃၂၀။ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ စတုသစ္စညာဏံ၊
 လေးပါးသော သစ္စာကို သိသော ဉာဏ်သည်။ (ကိံ ဂေါစရံ-ဌိစပ်။)
 သောတန္တိ (တ္ထေ)၊ ဌံ။ ယေန၊ အကြင် သောတဝိညာဉ်ဖြင့်။ တံ သဒ္ဓိ၊
 ထိုသဒ္ဓါရုံကို။ သုဏာတိ၊ ကြားရ၏။ တံ(သောတဝိညာဏံ)၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ။
 ဒွိန္ဒ ဖဿာနန္တိ၊ ကား။ သောတသမ္ပဿမနောသမ္ပဿာနံ၊ တို့၏။ (သမောဓာနံ
 ဟောတိ-ဌိ စပ်)။

၃၂၉။ နော ။ ပေ ။ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ၊ ကား။ အဝိသေသေန၊ မည်သည့်
 သမာပတ်ဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မထား တပါး
 ပါးသော သမာပတ်ကို။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝစီဘေဒေါ၊ နှုတ်မြက်ခြင်း
 သည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ)။ အဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ သမာ-
 ပန္နဿ အတ္ထိ ဝစီဘေဒေါတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ တ္ထေ၊ ဤ ဝစီဘေဒ
 ကထာ၌။ သုတ္တသာနောယ၊ ပြီးစေကြောင်းသုတ်နှင့်။ သဒ္ဓိ ။ သေသံ၊ သည်။
 ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတေန၊ ဤ ပရဝါဒီသည်။
 သိဓိဿ အာနန္ဒ ဘဂဝတောတိ၊ ဟူသော ပါဠိတော်၏။ ပရိယောသာနေ၊ ဌံ။
 ယံ သုတ္တံ၊ ကို။ အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ်၌။ ယေန
 သမာပတ္တိစိတ္တေန၊ အကြင်သမာပတ်စိတ်ကြောင့်။ သော ဝစီဘေဒေါ၊ သည်။
 သမုဋ္ဌိတော၊ ပြီ။ ကာယဘေဒေါပိ၊ သည်လည်း။ ဧတေန၊ ထိုသမာပတ်
 စိတ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာတိယေဝ၊ သည်သာ။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုသမာပတ်
 စိတ်သည်။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ ပဌမဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ (မိမိဆိုလိုအပ်သော
 အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မပြီးစေနိုင်)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝစီဘေဒကထာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁။ န ဝ တံ လောကုတ္တရံ ။ “တထေဝုဋ္ဌော၊ ကာဇောတိညာ၊ ဒုတ္တိံသာ
 ကား၊ နှစ်ဖြာဝိညာတ်၊ ကိုလည်း တတ်၏”နှင့် အညီ ကာယဝိညာတ် ဝစီဝိညာတ်ကို
 ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇောနှင့် အဘိညာဉ်တို့က ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ လောကုတ္တရာဇောကား မဖြစ်
 စေနိုင်။ ထို့ကြောင့် အဘိဘူ ရဟန္တာအရှင်မြတ်က ကာမဇော သို့မဟုတ် အဘိညာဉ်

၆-ဒုက္ခာဟာရကထာ အဖွင့်

၃၃၄။ ဣဒါနိ၊ ဝစီဘေဒကထာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဒုက္ခာဟာရံ ကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခာဟာရကထာ၌။ ဒုက္ခံ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသန္တော၊ မြက်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ အာဟာရတိ၊ ဆောင်သည်မည်၏။ တံ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ ဒုက္ခာ-ဟာရော နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ စ ပန၊ ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့။ တံ တေ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် တပါးသောအင်္ဂါတည်း။ မဂ္ဂပရိယာပန္နံ၊ မဂ်၌ အကျိုးဝင်သော တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတရဟိ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိသေယျတာပိ၊ ကဲ့သို့။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ၊ ထိုပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ ဒုက္ခာဟာရေတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ပရဝါဒိယ။ ယေကေစီတိ၊ အစရှိသော။ ပဌမ ပဉ္စေ၊ ၌။ အဝိပဿကေ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂသော ဗာလပုထုဇဉ်တို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ၌။ ဝိပဿကေ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိမတ္တမေဝ၊ အယူမျှသာ တည်း။ (မမုနံပါဟူလို)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဗ္ဗေ တေတိ၊ သဗ္ဗေ တေ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တိတိ အာမန္တာ ဟူသော။ ဝါဒဿ၊ ကို။ ဘိန္ဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဗာလ ပုထုဇနာတိ အာဒိ မာဟ။ တံ၊ ထိုဗာလပုထုဇနာ အစရှိသော စကားရပ် သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုက္ခာဟာရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ အဖွင့်

၃၃၂။ ဣဒါနိ၊ ဒုက္ခာဟာရကထာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ စိတ္တဋ္ဌိတိ ကထာ နာမ၊ စိတ်၏တည်ပုံကို ဆိုကြောင်း စကားမည်သည်။ ဟောတိ။

စောဖြင့် “အာရမ္ဘထ နိက္ခမထ”စသော ဂါထာစကားလုံးကို ရွတ်တော်မူရကား “လောကုတ္တရာ ပဌမဇာန်က ဝစီဘေဒကို ဖြစ်စေ၏”ဟု အယူရှိသော ပရဝါဒီ အတွက် “သာဓကမမြောက်”ဟု ဆိုသည်။

၁။ ဒုက္ခာဟာရ။ ။ “ဒုက္ခေ-ဒုက္ခ၌+အာဟာရေ-ဉာဏ်ကိုဆောင်ခြင်းတည်း။ ဒုက္ခာဟာရေ-ခြင်း” ဤသို့ ဘာဝသာဓနပြုလျှင် ဆောင်ခြင်း ကြိယာ ရ၏။ သို့သော် နောက်၌ “တံ ပနေတိ မဂ္ဂင်္ဂံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ဉာဏ်ကိုအရကောက်မှ ရှေ့နောက် ညီမည်။ ထို့ကြောင့် “ဒုက္ခေ-၌ + အာဟာရေ- ဆောင်အပ်သော ဉာဏ်တည်း။ ဒုက္ခာဟာရေ-ဉာဏ်”ဟု ပြုသင့်သည်။

တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တဌာတိကထာ၌။ တေရဟိ၊ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါနံ၊ ပုဗ္ဗ-
 သေလိယ၊ အပရသေလိယ စသောအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်
 သော။ အန္တကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိသေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ ယေသံ၊ အကြင်
 ပရဝါဒီတို့၏။ သမာပတ္တိစိတ္တဉ္စေ၊ တနေလုံး သမာပတ်ဝင်စားကြောင်း
 စိတ်ကို၎င်း။ ဘဝဂ်စိတ္တဉ္စ၊ တနေလုံးအပ်ပျော်ခိုက် ဘဝင်ချည်း ကျနေသော
 စိတ်ကို၎င်း။ အနုပ္ပဗန္ဓေန၊ အဆက်မပြတ်ဖွဲ့စပ်သော အားဖြင့်။ (အစဉ်မပြတ်
 သောအားဖြင့်။) ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်နေသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဧကမေ၊ တခုသာ
 လျှင် ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တံလဒ္ဓိဝိသောနေတ္ထံ၊ ထိုအန္တကရိုက်သားတို့၏ အယူကို
 သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧကံ စိတ္တံ ဒီဝသံ တိဋ္ဌတိတိ၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီသ။
 ပဋိညာ၊ ပရဝါဒီသ။ ဥပဓုဒိဝသော ဥပ္ပါဒက္ခဏော တိတ္ထေ၊ ၌။ ဌိတိက္ခဏံ၊
 ဌိ ခဏကို။ အနာ မသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ အနိစ္စာဝတ ။ ပေ ။ ဓမ္မိနောတိ၊
 ဟူသော။ ဒေသနာနယေန၊ ဒေသနာတော်နည်း အားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒဝယ-
 ဝသေန၊ ဥပ္ပါဒဝယ ကို ဟောသော ဒေသနာတော်နှင့်စပ်သဖြင့်သာလျှင်။
 ပုစ္ဆာ ကတာ။

တေ ဓမ္မာ ။ ပေ။ လဟု ပရိဝတ္တာ တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။
 စိတ္တတော၊ စိတ်ထက်။ လဟုတရပရိဝတ္တိနော၊ သာ၍ လျင်မြန်သော ပြောင်း
 လဲခြင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။
 ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယဿ စိတ္တဿ၊ အကြင်စိတ်၏။
 ဒီဝသ္မိတိ၊ ရှည်မြင့်စွာ တည်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆတိ၊ တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ သန္ဓာယ၊

၁။ ဥပဓု ။ ပေ ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏော။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဥပဓုဒိဝသော-
 ဥပ္ပါဒက္ခဏော-နေတဝက်သည် ဥပါဒိရာဇဏလော။ ဥပဓုဒိဝသော ဝယက္ခဏော-
 နေတဝက်သည် ပျက်ရာဇဏလော”ဟု ဥပါဋ်နှင့် ဘင် ၂-မျိုးကိုသာ ပြထားခြင်း
 ကြောင့် “ဌိတိက္ခဏံ အနာမသိတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ ဌိ ခဏကို မပြပဲ ဥပါဒိ
 ခဏနှင့်တင်ခဏကိုသာ ပြခြင်းမှာလည်း “အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မနော”၌
 ဥပ္ပါဒ၊ ဝယဓမ္မ ဟူသော ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် ပုစ္ဆာထုတ်သောကြောင့်တည်း။
 “ဌိ ခဏ မရှိသောကြောင့် မသုံးသပ်ခြင်းမဟုတ်ပါ” ဟူလို။

၂။ စိတ္တေန လဟုပရိဝတ္တာ။ ။ စိတ္တေနကို “စိတ္တတော”ဟု ဖွင့်၏။ စိတ်
 ထက် သာ၍ အဖြစ်အပျက်မြန်သောတရားကို မမြင်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဓဗ္ဗေ”
 ဟု ပဌမပယ်၏။ ထို ပြဿနာကိုပင် ထပ်၍မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် တချို့စိတ်၏
 ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “စိတ်မှတစ်ပါးသော တရားတို့သည်
 စိတ်ထက်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်းရှိကုန်၏”ဟု ဖြေသည်။ ထို “ကြာမြင့်စွာ တည်
 သောစိတ်”ဟူသည် ရှေ့၌ ပြအပ်ခဲ့သော သမာပတ် ဝင်စားခိုက် စိတ်၊ ဘဝင်စိတ်
 တို့တည်း။

ပဋိဇာနာတိ။ ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌတိတိပဉ္စေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။ ယေ မရ၊ အကြင် နေဝသညာ နာသညာယတန ဗြဟ္မာတို့သည်။ စုလ္လာသိတိသဟဿနိ၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင် ဟူကုန်သော။ ကပ္ပ၊ ကပ်တို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကြကုန်၏။ ဣတိ အာဒိဝစနဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသော စကား၏အစွမ်း ဖြင့်။ အာရူပတော၊ အရူပဗြဟ္မာဘုံမှ။ အညတြ၊ အခြားသောဘုံ၌။ (ကေ-စိတ္တဿ၊ တပါးတည်းသောစိတ်၏။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သမျှကာလ ပတ်လုံး။ ဌိတိံ၊ တည်ခြင်းကို။) ပဋိက္ခိပတိ၊ အာရူပေ၊ အရူပဘုံ၌။ (ကေ-စိတ္တဿ၊ ယာဝတာယုကံ၊ ဌိတိံ)။ ပဋိဇာနာတိ။

မုဟုတ္တံ မုဟုတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ [ယစစာအုပ်၌ “ပရဝါဒီဿ”ဟု ရှိသော်လည်း ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ပရဝါဒီ” ဟုရှိသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း ထို အတိုင်းပင်အနက်ပေးသည်။] ဥပ္ပါဒ၊ ပေ။ ဝိရောဓဘယေန၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော အစရှိသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို အာကာသာနဉ္စာယတနပဂ စိတ်၏။ ဌိတိံ၊ အသက်ထက်ဆုံး တည်ရှိခြင်းကို။ လဒ္ဓိ-ဝသေန၊ အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။) ဣစ္ဆတိ၊ တွေ့၊ ဤ စိတ္တဋ္ဌိတိ ကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စိတ္တဋ္ဌိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁။ စုလ္လာသိတိ သဟဿာနိ။ ။ ထိုမျှလောက် ကြာအောင် တည်သော နတ်တို့ ဟူသည် “နေဝသညာဗြဟ္မာ”တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အညတြ-ပဋိက္ခိပတိ-အာရူပေ-ပဋိဇာနာတိ”ဟု ဆိုသည်။

၂။ မုဟုတ္တံ ။ ပေ ။ ပဉ္စေ။ ။ ဤ ပြဿနာသည် “ပရဝါဒီ ။ ပေ ။ သုတ္တဝိ-ရောဓဘယေန”ကို ထောက်၍၎င်း၊ “ဌိတိံ ပနဿ လဒ္ဓိဝသေန ဣစ္ဆတိ”ကို ထောက်၍၎င်း သကဝါဒိက မေးအပ်သော ပြဿနာဟုပင် ထင်စရာရှိ၏။ မှန်၏။ “မုဟုတ္တံ-ပေ ။ နိရုဇ္ဈတိ ဟူသော ပြဿနာကို “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံမှ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော”ဟူသော ပါဠိတော်၌ “ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိကုန်၏”နှင့် မဆန့်ကျင်ရာရောက်၏။ ဤသို့ ဆန့်ကျင်မည် စိုးသောကြောင့် အာမန္တာဟု ပရဝါဒီ ဝန်ခံရ သော်လည်း မိမိကမူ အာကာသာနဉ္စာယတနပဂ စိတ်၏ ယာဝတာယုက (အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင်) တည်ခြင်းကို အလိုရှိသည်သာ။ [ဤ အဋ္ဌကထာအဖွင့် အတိုင်းဆိုလျှင် သကဝါဒိက မေး၍ ပရဝါဒိက ဖြေရာ ရောက်နေ၏။ သို့သော် အနု-ဋီကာ၌ ပရဝါဒိက မေး၍ သကဝါဒိက ဖြေရာ ရောက်သော အဋ္ဌကထာပါဠိကို တဖျိုး ပြထားသည်။]

ဂ-ကုက္ကုဋ္ဌကထာ အဖွင့်

၃၃၈။ ဣဒါနိ၊ စိတ္တဋ္ဌိတိကထာကိုပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ကုက္ကုဋ္ဌကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကုက္ကုဋ္ဌကထာ၌။ တေရဟိ၊ ဂေါကုလိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိသေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) သိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗ၊ အလုံးစုံကို။ အာဒိတ္တံ၊ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်အပ်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့တည်း။ ဣတိ အာဒိနိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ နိပရိယာယေနေဝ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်သာ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကုက္ကုဋ္ဌာ၊ ပြာပူနှင့်တူကုန်၏။ ဝါ၊ ပြာပူရဲနှင့် တူကုန်၏။ ဝိတစ္ဆိတင်္ဂါရသမ္ဘိဿ ဆာရိက သဒိသာ၊ ကင်းသော အလျှံရှိသော မီးကျိုးတို့နှင့် ရောသော ပြာပူနှင့်တူကုန်၏။ (တနည်း) ဝိတစ္ဆိတင်္ဂါရသမ္ဘိဿ၊ ကင်းသော အလျှံရှိသော မီးကျိုးတို့နှင့် ရောကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဆာရိက- နိရယသဒိသာ၊ ပြာပူရဲနှင့်တူကုန်၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။

တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ နာနပ္ပကာရသုခသန္ဓဿနေန၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော သုခကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအားဖြင့်။ (ကာယိကသုခ စေတသိက သုခ စသော အားဖြင့် အထူးထူးသော အပြားရှိသော သုခကို ပါဠိတော်၌ ကောင်းစွာ ပြခြင်း အားဖြင့်။) တံ လဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝိဝေစေတု၊ ကင်းဆိတ် ကင်းစေခြင်းငှါ။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿ။ တတ္ထ၊ ထို ပုစ္ဆာ၌။ အနောမိံ ကတွာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဩမိံ မရိယာဒံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ကောဋ္ဌာသံ၊ အဘို့အစုကို။ အကရိတွာ၊ မပြုမူ၍။ အဝိသေသေန၊ အထူး မမ၊ သာမညအားဖြင့်။ (ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော သင်္ခါရ၊ နှစ် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော သင်္ခါရ စသည်ဖြင့် မခွဲမခြားသောအားဖြင့်။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ ကုက္ကုဋ္ဌာ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ [“အနောမိံ- ကတွာ” ကို “ဩမိံ အကရိတွာ”ဟု ဖွင့်ခြင်းကြောင့် “အနောမိံ” ကို

၁။ ကုက္ကုဋ္ဌာ ။ ပေ ။ သဒိသာ။ ။ “ကုက္ကုဋ္ဌာ”ကို “ဝိတစ္ဆိတင်္ဂါရ ။ ပေ ။ သဒိသာ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ဖွင့်ရာဝယ် ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဝိတစ္ဆိတင်္ဂါရ- သမ္ဘိဿ ဆာရိက သဒိသာ”ဟု ရှိ၏။ နောက် စာအုပ်များ၌ကား “ဝိတစ္ဆိတင်္ဂါရ- သမ္ဘိဿ၊ ဆာရိက နိရယသဒိသာ”ဟု ရှိသည်။ ထိုတွင် ရှေးပါဌ်သည် “ကုက္ကုဋ္ဌ” သဒ္ဓါ၏ “ဆာရိက”အနက်ဟော ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းဟန်တူ၏။ ယခု ရှိသော စာအုပ်တို့၌ “ဝိတစ္ဆိတင်္ဂါရ သမ္ဘိဿ ဆာရိကနိရယ သဒိသာ”ဟု ၂-ပုဒ်ခွဲ၍ ထားခြင်းသည် ဆာရိက ၏ ဝိသေသန မဟုတ်သောကြောင့်မကောင်းပါ။ ပြာပူရဲဟု ရှိခြင်းကြောင့် “နိရယ”ဟု ထည့်ခြင်းကား အဓိပ္ပါယ် မပျက်ပါ။

အယုတ္တ သမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ သြဓိ ကိုလည်း “မရိယာဒံ၊ ကောဋ္ဌာသံ” တု ဖွင့်သည်။] သဗ္ဗံ၊ သော။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို။ သုတ္တသမာဓနာယ၊ ပြီးစေကြောင်းသုတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ ပါဠိနယေနော၊ ပါဠိတော်နည်းအားဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကုက္ကုဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၉-အနုပဗ္ဗာတိသမယကထာ အပွင့်

၃၃၉။ ဣဒါနိ၊ ကုက္ကုဋ္ဌကထာကို မြဲပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အနုပဗ္ဗာတိ- သမယကထာနာမ၊ အစဉ်အတိုင်း သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ဆိုရာ ကထာမည်သည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို အနုပဗ္ဗာတိသမယ ကထာ၌။ တေရဟိ၊ အန္ဓက ။ ပေ ။ ဘဒြယာနိကနံ၊ အန္ဓက ဂိုဏ်းသား၊ သဗ္ဗတ္ထိကဂိုဏ်း သား၊ သမ္ဘိတိယ ဂိုဏ်းသား- ဘဒြယာနိက ဂိုဏ်းသားတို့၏။ (လဒ္ဓိ) သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ) ။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ကမ္မာရော၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည်။ ရတဏ၊ ရွှေ၏။ (မလံ၊ အညစ်အကြေးကို။ နိဒ္ဒမတိ) ဣဝ၊ မှတ်လွှင့်သကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ) ။ မောဓာဝိ၊ အဆီအနှစ် ပညာ စစ်ရှိသူသည်။ အနုပဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ထောက် ထောက်၊ အနည်းငယ် အနည်းငယ်။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မလံ၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေးကို။ နိဒ္ဒမေ၊ မှတ်လွှင့်ရာ၏။

ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သောတာပတ္တိ သစ္စိကိရိယာယ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်ခြင်း အားဖြင့်။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဧကစ္စေ၊ ကုန်သော။ (ကိလေသေ) သမုဒယ (ဒဿနေန)၊ သမုဒယသစ္စာကို မြင်ခြင်းအားဖြင့်။ (ပဇဟတိ)။ (ဧကစ္စေ ကိလေသေ) နိရောဓ- (ဒဿနေန)၊ နိရောဓ သစ္စာကို မြင်ခြင်း အားဖြင့်။ (ပဇဟတိ)။ (ဧကစ္စေ ကိလေသေ) မဂ္ဂဒဿနေန၊ မဂ္ဂ သစ္စာကို မြင်ခြင်း အားဖြင့်။ (ပဇဟတိ)။ [ပေယျာလကို ဖော်ပေးသည်။] ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သောဠသဟိ၊ တဆယ့် ခြောက်ပါး ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေဟိ၊ အဘို့အရ

၁။ သောဠသဟိ။ ။ မဂ်တပါးဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်ခြင်း၊ သမုဒယ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၊ နိရောဓ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၊ မဂ္ဂ သစ္စာကို မြင်ခြင်းအားဖြင့် ကိလေသာတို့ကို လေးကြိမ် ပယ်ရသောကြောင့် မဂ် ၄-ပါးအတွက် “သောဠသဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ အနုပဗ္ဗေန ကိလေသပ္ပဟာနံ ကတွာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် “အနုပဗ္ဗ-အစဉ် အတိုင်း အတိသမယ-သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း” အယူဖြစ်သည်။

တို့ဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ အရဟတ္တပဋိလာဘော၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်ရခြင်း သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ နာနာဘိသမယ- လဒ္ဓိ၊ အထူးထူးသော ထိုးထွင်း၍ သိ၏ဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူသည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိဝိဝေစနတ္ထံ၊ ၄။ အနုပုဗ္ဗာဘိ- သမယောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

ပန၊ ကား။ အနုပုဗ္ဗေန သောတာပတ္တိမဂ္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော)။ ကေဿ၊ တပါးသော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဗဟုဘာဝါပတ္တိ ဘယေန၊ များသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ၊ မြောက်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ဒုက္ခဒဿနာဒိဝသေန၊ ဒုက္ခ သစ္စာကို မြင်ခြင်း အစ ရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါး လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ ဉာဏာနိ၊ ထို ဒုက္ခ ဒဿန အစရှိသော ဉာဏ်တို့ သည်။ ကော၊ သော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါယေဝံ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ချည်း သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ။ [အကြိမ်များ သော် လည်း သောတာပတ္တိမဂ်တပါးပင် ဖြစ်သောကြောင့်/ဝန်ခံသည်။] ပန၊ ကား။ ဖလံ၊ ဖိုလ်ကို။ ကေမေဝ၊ တပါးတည်းကိုသာ။ ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [“အနုပုဗ္ဗေန သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စိကရေတိ”ဟု မေးသော အခါ “န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။] သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒီသုပိ၊ သကဒါ- ဝါမိမဂ်အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဒေသဝနယော၊ တည်း။

၃၄၄။ မဂ္ဂေ ။ ပေ ။ ဌိတောတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဒဿနာဒိဟိ၊ ဒုက္ခ သစ္စာကို မြင်ခြင်း အစရှိသည် တို့ဖြင့်။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်းကိစ္စသည်။ အပရိနိဋ္ဌိတံ၊ မပြီးဆုံးသေး။ မဂ္ဂဒဿနေန၊ မဂ်ကို မြင်ခြင်းအားဖြင့်။ ပရိနိဋ္ဌိတံနာမ၊ ပြီးဆုံးသည်မည်သည်။ ဟောတိ။ [ဒုက္ခဒဿန သမုဒယဒဿန နိရောဓဒဿန တို့ပြီးမှ မဂ္ဂဒဿန ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “မဂ္ဂဒဿနေန ပရိနိဋ္ဌိတံနာမ”ဟုဆိုသည်။] တဒါ၊ မြင်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးစီးရာ ထိုအခါ၌။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ဌိတော၊ တည်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။

၁။ တာနိ ဝါ ။ ပေ ။ မဂ္ဂေါယေဝါတိ။ ။ ဒုက္ခ သစ္စာကို သိမြင်တတ်သော သောဉာဏ်၊ သမုဒယသစ္စာကို၊ နိရောဓသစ္စာကို၊ မဂ္ဂသစ္စာကို သိမြင်တတ်သော ဉာဏ် အားဖြင့် ဉာဏ်လေးပါးပြားသော်လည်း မဂ်ကား သောတာပတ္တိမဂ် တပါးသာ ဖြစ် သောကြောင့် “အနုပုဗ္ဗေန သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ-လော”ဟု ဒုတိယမေးသော အခါ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။ ဆိုလိုရင်းကား-သစ္စာ ၄-ပါးကို ၄-ကြိမ် သိရ သော်လည်း မဂ်မများတော့။ သောတာပတ္တိမဂ်တပါးသာ ဖြစ်သည်-ဟူလို။

၃၄၅။ ဒုက္ခေ။ ပေ။ သစ္စာနိတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိယ။
 ကောဘိသမယဝသေန၊ တခုတည်းသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ပဋိညာ သကဝါဒိယ။ ပုန၊ တဖန်။ ဒုက္ခသစ္စံ။ ပေ။ သစ္စာနိတိ၊ အစရှိသော။
 အနုယောဂေ၊ မေးစိစစ်ခြင်း၌။ စတုန္ဒမ္ပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော
 သစ္စာတို့၏။ နာနာသဘာဝတ္တာ၊ မတူထူးခြားသော သဘော ရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခပေါ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထို သကဝါဒိ၏ ပင်
 ပယ်ခြင်းတည်း။

ရူပက္ခန္ဓေ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌေတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ သမုဒ္ဒတော၊ မှ။ ဧက-
 ဗိန္ဒု၊ တခုသော ရေပေါက်၏။ ရသေ၊ အရသာကို။ ပဋိဝိဇ္ဇေ၊ ထိုးထွင်း
 ၍ သိအပ်ပြီးသော်။ (ငန့်မှန်းသိပြီးသော်။) သေသဉာဏဿ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ
 ဝယ် ကြွင်းသောရေကို။ ပဋိဝေဓောဝိယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကဲ့သို့။ ဧက-
 ဓမ္မေ၊ တခုသော တရားကို။ အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသော အားဖြင့်။
 ပဋိဝိဇ္ဇေ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်
 လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။
 ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဤသို့သောအယူကြောင့်။ ပဋိညာ ပရဝါဒိယ။

စတုဟိ ဉာဏေဟိတိ၊ ကား။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌။ ဉာဏာဒိဟိ၊ သိခြင်း
 အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ (သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စိကရေတိ)။ အဋ္ဌဟိ ဉာဏေ-
 ဟိတိ၊ ကား။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏေဟိ၊ တူသော
 ဆောင်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဆက်ဆံကုန်သော။ သစ္စညာဏေဟိ၊ သစ္စဉာဏ်
 တို့ဖြင့်၎င်း။ (သစ္စာ ၄-ပါးကို သိသောဉာဏ် ၄-ပါးတို့ဖြင့်၎င်း)။ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဉာဏေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ (သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စိကရေတိ)။ ဒွါဒသဟိ

၁။ ကောဘိသမယဝသေန။ ။ သစ္စာ ၄-ပါးကို အဘယ်နည်းဖြင့် တကြိမ်
 တည်း ထိုးထွင်း၍ သိသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ မဂ်ခဏ၌ နိရောဓ သစ္စာကို အာရုံပြု
 သောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ကြွင်းသစ္စာ ၃-ပါးကို “အသမ္မောဟ ပဋိဝေဓေ (တွေ
 ဝေခြင်းမရှိပဲ နားလည်ပြီး ဖြစ်သောအားဖြင့်)” ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ ဤသို့ အားဖြင့်
 သစ္စာ ၄-ပါးကို တကြိမ်တည်းဖြင့် သိနိုင်ပါသည်။ “အသမ္မောဟ ပဋိဝေဓေ” ဟူသည်
 ရုပ်နာမ် ခန္ဓာကို ဒုက္ခဟု နားလည်ခြင်း၊ ဇာတိ စသည်ကို ဒုက္ခဟု နားလည်ခြင်းသည်
 မတွေမဝေ သိခြင်း ဟူသော “အသမ္မောဟ ပဋိဝေဓေ”တည်း။ သမုဒယသစ္စာ စသည်
 ကိုလည်း ဤ နည်းအတိုင်း မှတ်ပါ။

၂။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏေဟိ စ။ ။ “အဋ္ဌဟိ ဉာဏေဟိ သောတာပတ္တိဖလံ
 သစ္စိကရေတိ-လော” ဟူသော ပြဿနာကို “အာမန္တာ”ဟု ပရဝါဒီဝန်ခံ၏။ ထို
 အဋ္ဌဟိ ဉာဏေဟိ အရဝယ် သစ္စာ ၄-ပါးကို သိသော ဉာဏ် ၄-ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဉာဏ် ၄-ပါးကို အဋ္ဌကထာဆရာ သရုပ်ဖော်ရာ၌ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည်
 သဒ္ဓါကို အာရုံပြု၏။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လည်း အတ္တ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိတို့ကို အာရုံ

ဉာဏေဟိတိ၊ ကား။ ဒွါဒသင်္ဂပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဉာဏေဟိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဉာဏ်တို့ဖြင့်။ (သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စကရောတိ)။ စတုစက္ကာရိသာယဉာဏေဟိတိ၊ ကား။ ဇရာမရဏေ၊ ခွဲ။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော ဉာဏ်၎င်း။ ဇရာမရဏသမုဒယေ၊ ဇရာမရဏတို့၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာ၌။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ နိဒါနဝဂ္ဂေ၊ ခွဲ။ ဝုတ္တဉာဏေဟိ၊ ဟောတော်မူ အပ်သော ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ (သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စကရောတိ)။ သတ္တသတ္တ- တိယာ ဉာဏေဟိတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီမံအပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ ခယဓမ္မံ၊ ကြန့်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တတ္ထေဝ၊ ထို နိဒါနဝဂ်၌ပင်။ ဝုတ္တညာဏေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်သောဉာဏ်တို့ဖြင့်။ (သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စကရောတိ)။ တေ၊ ဤ အနုပုဗ္ဗဘိသမယကထာ၌။ သေသံ၊ ကို။ သုတ္တသာဓနေ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ပါဠိနယနေဝ ဝေဒိတဗျံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနုပုဗ္ဗဘိသမယကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-ဝေါဟာရကထာ အဖွင့်

၃၄၇။ ဣဒါနိ၊ အနုပုဗ္ဗသမယကထာကို ပြပြီးရာ ယခု အခါ၌။ ဝေါဟာရကထာနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ဝေါဟာရကထာ၌။ တေရဟိ၊ အန္တကနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိသေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ)။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ လောကုတ္တရေန၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ဝေါဟာရေန၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဟောကြောင်း အသံတော်ဖြင့်။ ဝေါဟာရတိ၊ ‘ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ ဘန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿ၊ လောကုတ္တရေ သောတေတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော စကားတို့ကို။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ အယုတ္တဝါဒီဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ မသင့်သော အယူရှိသည်၏

ပြု၏။ ထို့ကြောင့် ထို ဉာဏ်တို့ဖြင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို အတယ်မှာ မျက်မှောက်ပြုနိုင် အံ့နည်း” ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ထို စကားကို စိစစ်ထိုက်သည်” ဟု ဋီကာဆိုသည်။ [အနုဋီကာအဆိုကို ဋီကာအဓိပ္ပါယ်၌ ပြထား၏။]

၁။ အယုတ္တဝါဒီဘာဝဒီပနတ္ထံ။ ။ပါဠိတော်၌ “လောကုတ္တရေ သောတေ ပဋိပညာတိ၊ လောကုတ္တရာ သောတပသာဒ၌ ထိခိုက်သလော ။ ပေ။ သာဝကာ ပဋိဝိဇာနန္တိ၊ အရိယာသာဝကတို့သာ သိနိုင်ကြသလော” ဟု ဆက်ကာ ဆက်ကာ

အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (အာယသွတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသုတ္တေရေန)။
 ဂုတ္တာနိ။ ဟိ၊ မုနိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ လောကုတ္တရေ သောတေ အစရှိသော စကား
 ရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယ်သော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။
 သဒ္ဓါယတနမေဝ၊ သဒ္ဓါယတနသည်သာ။ တေ၊ အသင်၏အလိုအားဖြင့်။
 လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ သောတာပနီပိ၊
 သောတပသာဒ အစရှိသည်တို့လည်း။ (လောကုတ္တရာနိ၊ တို့လော။) ဣတိ
 (အယံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ (အဓိပ္ပါယ်သော)။

ဟဉ္စိ။ ပေ။ ပဋိဟညတိတိ။ ဧတ္ထ၊ အစရှိသော ဤပါ၌၌။ သော၊ ထိုမြတ်စွာ
 ဘုရား၏ ဝေါဟာရအသံတော်သည်။ လောကုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာ သောတ၌။
 ယဒိ ပဋိဟညေယျ၊ အကယ်၍ ထိခိုက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ)။ လောကုတ္တရော၊
 လောကုတ္တရာဝေါဟာရသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော
 နဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူထိုက်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ လောကီယေ၊ လောကီ
 သောတပသာဒ၌။ ပဋိဟညမာနဿ၊ ထိခိုက်ရသော ဝေါဟာရသဒ္ဓရုပ်၏။
 လောကုတ္တရတာနာမ၊ လောကုတ္တရာ၏ အဖြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ အယံ၊
 ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဟဉ္စိ ပုဒ္ဓဿ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယ်သော၊
 သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။

လောကီယေန ဝိညာဏေနာတိ ဧတ္တာပိ၊ အစရှိသော ဤပါ၌လည်း။
 လောကီယေနော ၂၊ လောကီသာလျှင် ဖြစ်သော။ (ဝိညာဏေန ပဋိဝိဇာနန္တိ-
 နန-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော ၂။ ဣတရိယာ၊ ဤ လောကီယေနော ဟူသော

မေး၏။ ထိုအမေးစကားတို့ကို (“ဗုဒ္ဓ၏ ဝေါဟာရစကား သဒ္ဓရုပ် အသံတော်သည်
 လောကုတ္တရာ ဖြစ်၏”ဟူသော ပရဝါဒီ၏အယူကို) မသင့်ဟု ပြခြင်းငှါ သကဝါဒီ
 ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

၁။ ဟဉ္စိ။ ပေ။ ပဋိဟညတိ။ ဤပါ၌တော် အနက်ကို ပြောင်းပြန် ပြန်
 လိုက်လျှင် “ဗုဒ္ဓ၏ အခေါ်အဝေါ် ဖြစ်သော ဝေါဟာရသဒ္ဓသည် လောကုတ္တရာ
 သောတ၌ အကယ်၍ ထိခိုက်လျှင် ထိုဝေါဟာရ သဒ္ဓလည်း လောကုတ္တရာ ဖြစ်စရာ
 ရှိ၏”ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအဓိပ္ပါယ် အနက်ကို မယူရ-ဟု တား
 မြစ်သည်။ ထိုသို့ အဓိပ္ပါယ်မယူရလျှင် အဘယ်သို့ ယူရမည်နည်းဟု မေးတွယ်ရှိသော
 ကြောင့် “လောကီယေ ။ ပေ ။ အယမေတ္တာဓိပ္ပါယ်သော”ဟု မိန့်သည်။ “လောကီ-
 သောတ၌ ထိခိုက်သော ဝေါဟာရသဒ္ဓသည် လောကုတ္တရာ မဖြစ်နိုင်”ဟု အဓိပ္ပါယ်
 ယူပါ-ဟူလို။

၂။ လောကီယေန နေဝါတိ အတ္ထော။ ။ပါဠိတော်ဝယ် “နန္ဒ ပုဒ္ဓဿ တဂဝ-
 တော ဝေါဟာရံ (ခေါ်ဝေါ်ပြောဟောကြောင်း အသံတော်ကို)။ လောကီယေန
 ဝိညာဏေန ပဋိဇာနန္တိ (သိကြသည်မဟုတ်လော)”ဟု မေးရာ၌ “လောကီယေန”
 ဝယ် “သမ္ပပဿာဝသာဓာရဏံ” နှင့်အညီ ဧဝံ သဒ္ဓါထည့်၍ အဓိပ္ပါယ် မှတ်ပါ။ ဘာ
 ကြောင့်နည်း-ဧဝံ မပါလျှင်ဗုဒ္ဓ၏ဝေါဟာရ ဟုမေးသံကို လောကီဖြစ်သော သောတ-

အဝဓာရဏအနက်မှ တပါး အဝဓာရဏ-မပါသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကိ။ ဂယမာနေ၊ ယူအပ်သော်။) အနေကန္တတာ၊ ကေန မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ။ဟိ၊ မှန်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို။ လောကိယေန၊ လောကီဖြစ်သော။ ဉာဏေ-နပိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်လည်း။ ဉာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဝေ၊ သို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အာရုံကို။ ယထာနုရူပတော၊ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဘာဝေန္တိတိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ယေ၊ အကြင် ပုထုဇဉ်တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ နှံ၊ ပဋိလဘန္တိ။ တေ သန္ဓာယပဋိက္ခိ-ပတိ။ ယေ၊ အကြင် အရိယာ တို့သည်။ (မဂ္ဂံ) ပဋိလဘန္တိ။ တေ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

၃၅၁။ သောဝဏ္ဏမယာယာတိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏမယာယ၊ ရွှေဖြင့် ပြုအပ်သော။ (လဋ္ဌိယာ အာစိက္ခိတုံ-၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ ဥဒါဟရုဏ်သည်။ ပရဝါဒိဿ ဥဒါဟရုဏ်။

ဋ္ဌေဣယာယာတိ၊ ကား။ ဋ္ဌေဣ မယာယ၊ ကြက်ဆူရိုးဖြင့် ပြီးသော။ (လဋ္ဌိယာ အာစိက္ခိတုံ-၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ ဥဒါဟရုဏ်သည်။ သကဝါဒိဿ-ဥဒါဟရုဏ်၊ တည်း။

၃၅၂။ လောကီယံ၊ လောကီတရားကို။ ဝေါဟရန္တဿ၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုသော မြတ်စွာဘုရား၏။ လောကိယော၊ လောကီဖြစ်သော။ သဒ္ဓေါ၊ အသံတော်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ အယမ္ပိ၊ ဤ အယူသည်လည်း။ ကော၊ တခုသော။ လမ္ပိ၊ တည်း။ သာ၊ ထို အယူသည်။ တေရဟိ၊ ၌။ ကေစ္စာနံ၊ အန္ဓကာနံ လမ္ပိ၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝေါဟာရကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်း သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေါဟာရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်း၏ ကေနမဟုတ်ရာ ရောက်၍၊ လောကုတ္တရာဖြင့် သိခြင်း ကိုလည်း ခွင့်ပြုရာ ရောက်သောကြောင့်တည်း။ “တရားသံ သဒ္ဓ ကို လောကီဖြစ်သော သောတ-ဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်းမှာ ကေနဖြစ်သည်-ဟုလျှော့”

၁။ လောကုတ္တရံ ဟိ ။ ဝေ ။ ဉာယတိ။ ။ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို လောကိယေနပိ ဉာဏေန ဉာယတိ-လောကီပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် လည်း သိအပ်၏။ လောကိယေနပိ ၌ အဝိ-ဖြင့် “နိဗ္ဗာန် ဟူသော လောကုတ္တရာကို မဂ်၊ ဖိုလ် လောကုတ္တရာဉာဏ်ဖြင့်လည်း သိအပ်၏”ဟု ဆည်းသည်။ ဤသို့ ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ သိထိုက်သည်။

၂။ အယမ္ပိ ကော လမ္ပိ။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် “လမ္ဗာ ဋ္ဌေဣယာယ လဋ္ဌိယာ ဧညပုဉ္ဇောပိ သုဝဏ္ဏပုဉ္ဇောပိ အာစိက္ခိတုန္တိ အာမန္တာ၊ ကြက်ဆူရိုးဖြင့် လုပ်အပ်သော

၁၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်

၃၂၃။ ဣဒါနိ၊ ဝေါဟာရကထာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ နိရောဓကထာနာမ၊ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို နိရောဓကထာ၌။ ဧတရဟိ၊ မဟိသာသကာနဉ္စေ၊ မဟိသာသကဂိုဏ်းသားတို့၏၎င်း။ အန္ဓကာနဉ္စ၊ အန္ဓက ဂိုဏ်းသားတို့၏၎င်း။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ) သေယျတာပိ၊ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီ တို့၏။ အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓဉ္စ၊ ဒုက္ခ အစရှိသည်တို့ကို အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာအထူးဖြင့် မဆိုထိုက်သော ချုပ်ခြင်းကို၎င်း။ ပဋိသင်္ခါနိရောဓဉ္စ၊ ဒုက္ခ အစရှိသည်တို့ကို အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာအထူးဖြင့် ဆိုထိုက်သော ချုပ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒေဝ၊ နှစ်ပါးလုံးတို့ကိုလည်း။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ရှိ။ နိရောဓသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (လဒ္ဓိ၊ ဟောတိ)။ တေ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဒွေ နိရောဓတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ပရဝါဒိယ။

ဒုတ်ဖြင့် စပါးပုံကိုလည်း ညွှန်ပြနိုင်၊ ရွှေပုံကိုလည်း ညွှန်ပြနိုင်သည် မဟုတ်လော” ဟူသော အယူသည် ရှေ့၌ ပြအပ်သော အယူမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ အယူတည်း။ ထို့ကြောင့် “အယဓိ ဧကာ လဒ္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။ [ကြက်ဆူရိုးသည် လောကီ သဒ္ဓ နှင့်တူသည်။ စပါးပုံသည် ထို သဒ္ဓ ဖြင့် ဟောကြား ညွှန်ပြအပ်သော လောကီတရားနှင့် တူ၏။ ရွှေပုံသည် ထို လောကီ သဒ္ဓ ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော လောကုတ္တရာ တရားနှင့်တူ၏။ ပရဝါဒီ၏ ရွှေဒုတ်သည် လောကုတ္တရာ သဒ္ဓ နှင့်တူ၏” ဟု မှတ်ပါ။ စပါးပုံနှင့် ရွှေပုံကား ရှေးအတိုင်းပင်။]

၁။ အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓဉ္စ။ ။ ယော ပစ္စယ ဝေကလ္လေန ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒဿ-အပ္ပန္တဝိပဉ္စဘူတော နိရောဓော-ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်း၏ ချို့တဲ့ကြောင်း သင်္ခါရ တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို စင်စစ်တားမြစ်တတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော အကြင် ချုပ်ခြင်းသည် (အကြင် ချုပ်ကြောင်းသည်) ရှိ၏။ သော ပဋိသင်္ခါယ နဝတ္ထဗ္ဗတော အပ္ပဋိသင်္ခါ-နိရောဓောနာမာတိ ပရဝါဒီနော လဒ္ဓိ-ထို ချုပ်ခြင်းသည် ပဋိသင်္ခါ ဟူသော ပညာအထူးဖြင့် မဆိုထိုက်သောကြောင့် အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓမည်၏-ဟု ပရဝါဒီ၏ အယူသည် ဖြစ်၏။-အနု”

၂။ ပဋိသင်္ခါနိရောဓဉ္စ။ ။ ဒုက္ခာဒိနံ-ဒုက္ခသဉ္စာအစရှိသည် တို့ကိုပဋိသင်္ခါ-အသင့် အားဖြင့် ရှုခြင်းတည်း။ ဝါ-အသင့် အားဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာ အထူးတည်း။ ဣတိ ပဋိသင်္ခါ။ ပညာဝိသေသော-ပညာအထူးတည်း။ ဟေန-ဖြင့်+ဝတ္ထဗ္ဗော-ဆိုထိုက်သော+နိရောဓော-ချုပ်ခြင်းတည်း။ ပဋိသင်္ခါနိရောဓော၊ ယော သာသဝေတိ-ဓမ္မေတိ ဝိသယောဂေါတိ ဝုတ္တတိ-ယင်း ပဋိသင်္ခါနိရောဓကို အာသဝေါတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော လောကီသင်္ခါရတို့နှင့် မယှဉ်ခြင်းဟူ၍ ဆိုအပ်၏။-အနု”

၃။ ဟိတုဗျက်။ ။ ပရဝါဒီတို့၏ အယူဖြစ်သောကြောင့် သူတို့အယူကို မိမိတို့ ယူနေကျဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာနှင့်၎င်း၊ ကိလေသာတို့၏ မဖြစ်ခြင်း ဟူသော (အနုပ္ပန္န-အကုသလ)တို့နှင့်၎င်း ထပ်တူထား၍ မစဉ်းစားသင့်။ “တချို့ကူ၊ တချို့မကူ”ဟုသာ မှတ်ပါ။

ဒွေ ဒုက္ခနိရောဓာတိ ပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ (ပရဝါဒီ) န၊ ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ၊ ပဋိကိ-
 ပတိ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အပဋိသင်္ခါ-
 နိရောဓ၊ ပဋိသင်္ခါနိရောဓ ဟူသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊
 ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ပရဝါဒီ) ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

ဒွေ နိရောဓ သစ္စာနိတိ ပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ဒွီန္ဒ၊ ကုန်
 သော။ ဒုက္ခသစ္စာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဝသေန၊ ချုပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 အနိစ္စန္တော၊ အလို မရှိသည်။ (ဟုတုာ)။ ပဋိကိပတိ။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။
 အာကာရေဟိ၊ အပဋိသင်္ခါနိရောဓ၊ ပဋိသင်္ခါနိရောဓ ဟူသော အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ။ နိရုဇ္ဈနတော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ဒွေ-
 တာဏာနိတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ယေဝ နယော၊
 တည်း။ အတ္ထိ ဒွိန္ဒ နိဗ္ဗာနာနန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ပုစ္ဆာသု၊ တို့၌။
 ဥစ္စန္ဒစတာဒိနိ၊ (နိဗ္ဗာန်၏) မြင့်သည်၏အဖြစ်၊ နိမ့်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်
 တို့ကို။ ဝါ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်ယုတ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို။ အပဿန္တော၊
 မမြင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိကိပတိ။

အပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓေတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် သင်္ခါရ တရားတို့ကို။ ပဋိ-
 သင်္ခါယ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာအထူးဖြင့်။ လောကုတ္တရေန၊
 လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ (ပဋိသင်္ခါယကို ထပ်ဖွင့်
 သည်။) အနိရုဒ္ဓါ၊ မချုပ်ကုန်သည်။ (ဟုတုာ)။ သုဒ္ဓပကတိကတ္တာ ဝါ၊ စင်
 ကြယ်သော သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သော်၎င်း။ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာ-
 ဒိနိ၊ ပါဠိတော်ကို သင်ယူခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန် မေးစိစစ်ခြင်း
 အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန ဝါ၊ အစွမ်းကြောင့်သော်၎င်း။ န သမုဒါစရဏတော၊
 မဖြစ်ပေါ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရုဒ္ဓါတိ၊ နိရုဒ္ဓ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ တေ-

၁။ အပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓေ ။ “ယေ ဝုစ္စန္တိ၊ တေ သင်္ခါရေ”ကို ကြည့်၍ သင်္ခါရ
 တို့ကို အပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ သို့သော် “သုဒ္ဓပကတိက”ဟူသည်
 ဗြဟ္မာပြည်မှ စုတေလာသု ဖြစ်သောသတ္တဝါတည်း။ ထိုသုဒ္ဓကား ကိလေသာဟူသော
 သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းကို “အပဋိသင်္ခါ နိရုဒ္ဓ”ဟု ခေါ်ရသည်။
 “ဥဒ္ဓေသပရိ ပုစ္ဆာဒိ န ဝသေန”ဖြင့်လည်း ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို
 မေးခြင်း၊ အာဒိဖြင့် သေနာသနဝတိကို ပြုခြင်း၊ စာချခြင်း၊ သမထ ဝိပဿနာ အား
 ထုတ်နေခြင်း စသည်ကိုယူပါ။ ထို အကြောင်းကြောင့် “အသမုဒါစရဏ-ကိလေသာ
 သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်ခြင်း”ကို နိရုဒ္ဓဟု ဆိုရသည်။ ဤ စကားအရ “အပဋိသင်္ခါ နိရောဓ-
 ပဋိသင်္ခါ မည်သော ဉာဏ်ပညာအထူးမပါပဲ ကိလေသာ သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်ခြင်း”
 ကိုပင် အပဋိသင်္ခါနိရောဓ ခေါ်သည်-ဟု မှတ်ပါ။

သင်္ခါရေ၊ ထို သင်္ခါရတရားတို့ကို။ (ပဋိသင်္ခါ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာအထူးဖြင့်။ နိရောဓဇ္ဈိ နန္ဒ၊ လော-၌ စပ်။) ပဋိသင်္ခါနိရောဓဇ္ဈိတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရဉာဏေန၊ ဖြင့်။ နိရောဓဇ္ဈိ၊ ချုပ်စေကြကုန်သလော။ အနုပုတ္တိဘာဝံ၊ နောက်တဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ ဂမေဇ္ဈိ၊ ရောက် စေကြသည်မဟုတ်လော။ နန္ဒ၊ အပုဋိသင်္ခါနိရုဗ္ဗါသင်္ခါရာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိယ။ တတ္ထ၊ ထို နန္ဒ အပုဋိသင်္ခါနိရုဗ္ဗါ သင်္ခါရာ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဘဂ္ဂါနံ၊ ချိုးဖျက်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို။ ပုန၊ အတူန-တော၊ မချိုးဖျက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ အပုဋိသင်္ခါ-နိရုဗ္ဗါနံ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာအထူးဖြင့် မဆိုထိုက်သော ချုပ်ခြင်း ရှိကုန်သော အသမုဒါစာရ သင်္ခါရတို့၏။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ် သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လသော်။ တထာ၊ ထို ချုပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်။ နိရုဗ္ဗနတောဝ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်ပင်။ သကဝါဒီ၊ သည်။ အစ္စန္တ-ဘဂ္ဂတံ၊ စင်စစ် ချိုးဖျက် ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိဇာနာတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ နိရောဓကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာန-နတ္ထမေဝ၊ ထုတိ၊ အပြီးတည်း။

နိရောဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဒုတိယောဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

၂-ဒုတိယဝဂ် ပြီးပြီ။

၃-တတိယဝဂ်

၁-ဗလကထာ အဖွင့်

၂၅၄။ ဣဒါနိ၊ဗလကထာ နာမ၊ ဟောတိ။တတ္ထံ၊ဦး၊တေရဟိ၊ အနုကာနံ၊
လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။
အနုရုဒ္ဓသံယုတ္တေ၊ အနုရုဒ္ဓသံယုတ်၌။ အာဂ္ဂသော၊ ငါ့ရှင်။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။
ဣမေသံ သတိပဋ္ဌာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်
စေအပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဗဟုလိကတ္တာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့
အလာပြုအပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဌာနုဉ္စ၊ အကြောင်းကိုလည်း။ ဌာန-
တော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ အဌာနုဉ္စ၊ အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို
လည်း။ အဌာနတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ယထာဘူတံ။
ပဇာနာမိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဣတိ အာဒီနိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ ဒသ၊
ကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။
တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်သည်။ သာဝကဗလံ၊ သာဝကတို့
နှင့်ဆက်ဆံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (လဒ္ဓိံ၊ ဟောတိ)။ တေ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ
ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ လဒ္ဓိယံ ဌာတွာ ပဋိညာ ပရဝါဒိယ။ စ၊ ဆက်။ တေ-
တထာဂတဗလံနာမ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားအားတော်မည်သည်။ သာဝကေဟိ၊
တို့နှင့်။ သာဓာရဏမ္ပိ၊ ဆက်ဆံသော အားသည်လည်း။ အတ္ထိံ၊ အသာဓာရ-
ဏမ္ပိ၊ မဆက်ဆံသောအားသည်လည်း။ (အတ္ထိံ)။ သဓာရဏာသာဓာရဏမ္ပိ၊
ဆက်ဆံ မဆက်ဆံသော အားသည်လည်း။ (အတ္ထိံ)။ တတ္ထ၊ ထို သုံးပါးသော
အားတော်တို့တွင်။ အာသဝါနိ၊ အာသဝေါတို့၏။ ခယေ၊ ကုန်ကြောင်း
အရဟတ္တမဂ်၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်။ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသော
အားတော်တည်း။ ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တိဉာဏံ၊ သည်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်
ဆံသောအားတော်တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ဉာဏ်တော်သည်။ သာဓာရ-
ဏဉ္စ၊ ဆက်ဆံသော အားတော်သည်၎င်း။ အသာဓာရဏဉ္စ၊ မဆက်ဆံသော
အားတော်သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဌာနာဌာနာဒီနိ၊ ဌာနာဌာနာအစရှိသောဉာဏ်တို့ကို။ သာဝကာ
တို့သည်။ ပဒေသေန၊ အစိပ်အပိုင်းအားဖြင့်။ ဇာနန္တိံ၊ တထာဂတာနိပု-
ဒေသေန၊ အစိပ်အပိုင်းမရှိသော အားဖြင့်။ (ဇာနန္တိံ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တာနိ၊
ထို ဌာနာဌာန အစရှိသော ဉာဏ်တို့သည်။ ဥဒ္ဓေသတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။
သာဓာရဏာနိ၊ ကုန်၏။ နိဒ္ဓေသတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ န (သာဓာရဏာနိ)။

ပန၊ ဆက်။ အယံ ဤ ပရဝါဒီသည်။ အဝိသေသေန၊ (အကျယ်-အကျယ်
ဟု) အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အားကိုလည်း။
သာဓာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ တမေနံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တတော၊
ထို အယူမှ။ ဝိဝေစေတုံ၊ ငှါ။ တထာဂတဗလံ 'သာဝကဗလန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊
အနုယောဂေါ၊ အာရဇ္ဈေါ။ တတ္ထ၊ ထို တထာဂတဗလံ သာဝကဗလံ ဟူ
သော အနုယောဂ၌။ ပဌမပဉ္စေ၊ ၌။ နိဗ္ဗေသတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာ-
ကာရဝိသယတံ၊ အလုံးစုံ အခြင်းအရာ ဟူသော အရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
ဝါ၊ အလုံးစုံ အခြင်းအရာ ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊
ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဥဗ္ဗေသတော။ အားဖြင့်။ ဌာနာဌာနမတ္တာဒိ-
ဇာနနဝေသန၊ ဌာနအဌာန မှအစရှိသည်ကိုသိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

တညေဝါတိ အာဒိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ သဗ္ဗာကာရေန၊
အားဖြင့်။ နိန္ဒာနာကရဏတာယ၊ အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူး မရှိသည်၏
အဖြစ်၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ ၈၊
ရှေး၌ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗစရိယာ၊ ၈၊ ရှေး၌ ကျင့်
အပ်သော အကျင့်သည်၎င်း။ အတ္တတော၊ အနက်သဘောအားဖြင့်။ ဧကံ၊
တခုသာတည်း။ ဝါ၊ တူ၏။ ဓမ္မက္ခာနဉ္စ၊ တရားကို ပြောခြင်းသည်၎င်း။
ဓမ္မဒေသနာ၊ ၈၊ တရားကိုဟောခြင်းသည်၎င်း။ တထာ၊ ထို့အတူ။ (အတ္ထ-
တော ဧကံ)။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိပဉ္စေ၊ ၌။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဖို့-
အားဖြင့်။ သာဓာရဏတံ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ သာဝက-
ဝိသယေ၊ သာဝကတို့၏ အရာ၌။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။

၃၅၅။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဗ္ဗေသတော၊ အကျဉ်းအား
ဖြင့်။ ဌာနာဌာနာဒိနိ၊ ဌာန၊ အဌာန အစရှိသည်တို့ကို။ သာဝကော၊
ဇာနာတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာဝကဿ၊ ၏။ တထာဇာနနံ၊ ထို ဌာန၊
အဌာန အစရှိတို့ကို သိခြင်းကို။ ပကာသေတွာ၊ ထင်ရှားပြပြီး၍။ တေန
ဇာနနံ မတ္တ သာမညေန၊ ထိုသို့ သိခြင်းမျှအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

၁။ နိန္ဒာနာ ။ ပေ ။ အဘာဝေန ။ နာနာကရဏ-အသီးအခြား ပြု
ကြောင်း အထူး။ နတ္ထိ+နာနာကရဏံ+ယသာတိ= နိန္ဒာနာကရဏံ- အသီးအခြား
ပြုကြောင်း အထူးမရှိသော ပလ။ နိန္ဒာနာကရဏဿ+တာဝေါ နိန္ဒာနာကရဏတာ-
အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသည် တူသည်၏ အဖြစ် (တူမျှ
ခြင်း)တည်း။ ထိုသို့ တထာဂတ ဗလနှင့် သာဝက ဗလ၏ ထပ်တူ ကျလောက်အောင်
တူမျှခြင်း၏။ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်။ “အနည်းငယ်တူသော်လည်း ထပ်တူ ကျ
လောက်အောင် မတူခြင်းကြောင့်” ဟူလို။ ထို့ကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု-ပယ်
သည်။ ဤ ပြုအပ်ခဲ့သော အစိတ်စိတ်ပုဒ်အနက်ကို ထောက်၍ “နာနာကရဏတာယ”
ဟူသော မူကွဲကို မမှန်ဟု မှတ်ပါ။

တေသံ၊ ထို အားတော်တို့၏။ သာဝက သာဓာရဏတ္ထံ၊ သာဝက တို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပတိဋ္ဌာပေတုံ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ သာဝကော။ ပေ။ ဇာနာတိတိ အာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ ပရဝါဒိပဉ္စာ၊ ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို သာဝကော ဌာနာဌာနံ ဇာနာတိ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဣန္ဒြိယ-ပရောပရိယတ္တိဉာဏံ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်တော်သည်။ ဆန္ဒ၊ ကုန်သော။ အသာဓာရဏဉာဏာနံ၊ ထို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးအပါအဝင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။ အာသဝက္ခယေနဝါ၊ အာသဝက္ခယန္တိ၊ ကား။ တထာဂတတဿ၊ ၏။ အာသဝက္ခယေန၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ သံသယ။ ၏။ အာသဝက္ခယံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ သော။ ယံ နာနာကရဏံ၊ အကြင် အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးသည်။ သိယာ၊ ၏။ တံ (နာနာကရဏံ)၊ ထို အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်။ နတ္ထိံ၊ ဝိမုတ္တိယာဝါ ဝိမုတ္တန္တိပဒေဝိ၊ ခြံလည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ ဧတေ၊ ဤ။ ဗလကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာန်တုမေဝ။

၃၅၆။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ယံ၊ အကြင် အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ အာသဝါနံ ။ ပေ။ သာဓာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ တေနံ၊ ထို အာသဝက္ခယဉာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ သံသနိတု၊ ရောနှော၍။ သေသုဒနမ္ပိ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့၏လည်း။ သာဓာရဏ-ဘာဝိ၊ သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပုစ္ဆိတုံ၊ ပုဒ်။ အာသဝါနံ ခယေတိ အာဒယော၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့သည်။ ပရဝါဒိပဉ္စာဝ၊ ပရဝါဒိ၏ ပြဿနာတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို ပြဿနာတို့၏။ ဝိသေဇနေ၊ အဖြေ၌။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ အာသဝက္ခယေ၊ အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်း၌။ ဝါ၊ အာသဝေါတို့၏ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၌။ ဝိသေသာ-ဘာဝေန၊ အထူး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ တံ ဉာဏံ၊ ထို အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို။ သာဓာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ ဣတရေသု၊ အာသဝက္ခယ-ဉာဏ်မှ တပါးသော ဌာနာဌာန စသော ဉာဏ်တို့၌။ ဝိသေသ ဘာဝေန၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာဓာရဏတာ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။

၁။ ဣတရေသု ဝိသေသ ဘာဝေန။ ။ ၃၅၆-၌ “အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို သာဝကသာဓာရဏသော”ဟု ပရဝါဒိက မေးရာဝယ် အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်း၌ ဝိသေသာဘာဝ-အထူး မရှိခြင်းကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု သကဝါဒိက ခွင့်ပြု၏။ အာသဝက္ခယ ဉာဏ်မှ တပါးသော ဌာနာဌာန ဉာဏ် စသော ဉာဏ်တို့၌တား သာဝက တို့သည် အကျဉ်းမျှသာ သိ၍ အကျယ်အားဖြင့် မသိနိုင်သည့် အတွက် ဝိသေသ ဘာဝ-အထူးရှိသောကြောင့် “သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းကို” “န ဟေဝံ

ပုန၊ ဌာနာဌာနာဒီနံ၊ ဌာနာဌာန အစရှိသော ဉာဏ်တို့၏။ အာသဝက္ခယေနေဝ၊ အာသဝက္ခယ၊ ဉာဏ်နှင့်သာ။ သဒ္ဓိံ၊ သံသန္တိတော၊ ရောနှော၍။ အသာဓာရဏပုစ္ဆာ၊ အသာဓာရဏ ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာသည်။ ပရဝါဒိဿေဝ၊ ၎င်းသော ပုစ္ဆာတည်း။ တတ္ထ၊ ထို ပုစ္ဆာတို့တွင်။ အာသဝက္ခယဉာဏေ၌။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်၎င်း။ သေသေသု၊ ကြွင်းသောဉာဏ်တို့၌။ ပဋိညာ စ၊ သည်၎င်း။ သကဝါဒိဿံ၊ သကဝါဒီ၏ ပယ်ခြင်းဝန်ခံခြင်းတည်း။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေန၊ ဉာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ သံသန္တိတော အသာဓာရဏပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ သာ၊ ထို ပုစ္ဆာကို။ သဒ္ဓိပိတော၊ ချိုး၍။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ တထာပိ၊ ထိုဆို့ ချိုး၍ ပြအပ်ပါသော်လည်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ၊ ၌။ ပဋိညာ၊ သည်၎င်း။ သေသေသု၊ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့၌။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ပရဝါဒိဿ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဌာနာဌာနာဒီတိ၊ ဌာနာဌာန ဉာဏ်အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ သံသန္တိတော ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဿ၊ ၎င်း။ သာဓာရဏပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ သာပိ၊ ထိုပုစ္ဆာကိုလည်း။ သဒ္ဓိပိတော ဒဿိတာ။ တတ္ထ၊ ထို ဉာဏ်တို့တွင်။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ၊ ၌။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်၎င်း။ သေသေသု၊ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့၌။ ပဋိညာ၊ ၎င်း။ သကဝါဒိဿ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

၂-အရိယန္တိကထာ အပွင့်

၃၅၇။ ဣဒါနိ အရိယန္တိကထာ ကထာနာမ ဟောတိ။တတ္ထ၊၌။ တေရဟိ အန္တကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဧဝံ၊ အခြားဉာဏ်မဖက် သက်သက်။ အာသဝက္ခယဉာဏမေဝ၊

ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု သကဝါဒီ ပယ်သည်။ [အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “ဣတရေသု (ဝိ) ဝိသေသာဘာဝေန”ဟု တွေ့ရ၏။ ပါဠိပျက်တည်း။ ရှေးအဋ္ဌကထာနိဿယ၌ “ဣတရေသုပိ” ဟု ဝိသဒ္ဓါ မပါ။ “ဝိသေသာ”ဟု ဒီဃလည်းမရှိပဲ “ဝိသေသာဘာဝေန”ဟု ရှိ၏။ ထို ပါဠိသာ ပါဠိမှန်ဖြစ်သည်။ [ဝိသဒ္ဓါတို့သည် သဘောတူရာ၌ ပေါင်းခြင်း အနက် ရှိ၏။ ဤ၌ သဘော မတူသောကြောင့် မပေါင်းနိုင်။ “ဣတရေသု ပန”ဟု ရှိလျှင်ကား သာ၍ ကောင်း၏။]

၁။ ပုန ဌာနာဌာနာဒီနံ ။ ပရဝါဒီက နောက်ထပ် မေးရာ၌ “ဌာနာဌာန ဉာဏ်သည် သာဝက အသာဓာရဏလော”စသည်ဖြင့် မေးသောကြောင့် သကဝါဒီက “အာမန္တာ-အသာဓာရဏ”ဟု ဝန်ခံသည်။ ဤသို့ ဝန်ခံခြင်းသည် ရှေ့၌ “သာဓာရဏလော”ဟု မေးတုန်းက ပယ်ခဲ့ခြင်းနှင့် သဘောတူ၏။ [ရှေးတုန်းက “သာဓာရဏလော”ဟု မေးသောကြောင့် ပယ်၏။ ဤ၌ “အသာဓာရဏလော”ဟု မေးသောကြောင့် ဝန်ခံသည်-ဟူလို။]

သည်သာ။ အရိယံ၊ အရိယာသည်။ ဝါ၊ လောကုတ္တရာသည်။ န၊ မဟုတ်
 သေး။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ပရိမာနံ၊ ရွှေ့၍ဖြစ်ကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်
 သော။ ပလာနိပိ၊ ဌာနာဌာနဉာဏ် စသော အားတို့သည်လည်း။ အရိယာနံ၊
 အရိယာတို့တည်း။ ဝါ၊ လောကုတ္တရာတို့တည်း။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာ။ (လန္တိ-
 ဟောတိ)။ တေ၊ သန္ဓာယ။ အရိယန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။
 ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပုန၊ တံ၊ ထို ဌာနာဌာန ဉာဏ်သည်။ အရိယံ၊ သည်။ ဝါ၊
 လောကုတ္တရာသည်။ ယဒိ (ဟောတိ ဝေသတိ)။ တေန၊ ထိုဌာနာဌာန-ဉာဏ်-
 သည်။ မဂ္ဂုဒိသု၊ မဂ်အစရှိသောတရားတို့တွင်။ အညတရေန၊ တပါးအပါ
 သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂုဒိဝေသေန၊ မဂ်အစ
 ရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိက္ခေပေါ ဣတရဿ။

ပုန သုညတာရမ္မဏာဒိဝေသေန၊ သုညတာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်
 ဖြင့်။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ တတ္ထ၊ ထို သုညတာရမ္မဏ ဟူသော ပါဠိ၌။
 (လဗ္ဘမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) သုညတာ၊ သုညတတို့သည်။ သတ္တသုည-
 တာ၊ သတ္တ သုညတာ၎င်း။ (သတ္တမ္မ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်၎င်း)။
 သင်္ခါရ သုညတာ၊ ၎င်း။ (သင်္ခါရတို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း)။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒွေ၊ ၂ပါး-တို့တည်း။ သတ္တ သုညတာ နာမ၊ မည်သည်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာ
 အယူဖြင့်။ ပရိကပ္ပိတေန၊ ကြံဆအပ်သော။ သတ္တေန၊ သတ္တမ္မ၊ သုညာ၊ ကင်း
 ဆိတ်ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသော ခန္ဓာတို့တည်း။ သင်္ခါရသုညတာ-
 နာမ၊ မည်သည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့မှ။ သုညံ၊
 ကင်းဆိတ်သော။ ဝိမုတ္တံ၊ ကင်းဆိတ်သော။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်သော။
 နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။

တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော သုညတာတို့တွင်။ ပရဝါဒိ၊ သည်။
 နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတံ၊ နိဗ္ဗာန် အာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။
 သင်္ခါရာရမ္မဏတံ၊ သင်္ခါရ ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ
 ပဋိဇာနာတိ။ မနသိ ကရေတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပိ၊ ဖြစ်ပြန်
 သော်လည်း။ နိဗ္ဗာနမေဝ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ သင်္ခါရေသန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ ဌာနာဌာနာဒိ မနသိ
 ကာရော၊ ဌာန အဌာန အစရှိသည်ကို နှလုံး သွင်းခြင်းသည်။ သင်္ခါရာ-
 ရမ္မဏော၊ သင်္ခါရတရား ဟူသော အာရုံရှိ၏။ သုညတမနသိကာရော၊ သုညတ
 ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံ၏။ ဣတိ-
 ဣမံ နယံ၊ ဤနည်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ ဖဿ
 တို့၏၎င်း။ ဒိန္နံ၊ စိတ္တာနံ၊ စိတ်တို့၏၎င်း။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ လေသောကာသံ၊
 အမြက်ထောင် ခွင့်ကို။ အလဘန္တော (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။ အနိမိတ္တာ-

ပဏိဟိတေသုပိ၊ အနိမိတ္တာရမ္မဏ၊ အပ္ပဏိဟိတာရမ္မဏတိန္ဒလည်း။ ဧသေဝ
 နယော။ ဟိ၊ မုနိ။ သတ္တ နိမိတ္တာဘာဝတော၊ သတ္တဝါ ဟူသော နိမိတ်၏
 မရှိခြင်းကြောင့်။ ခန္ဓာ၊ ထိုသည်။ အနိမိတ္တာ၊ ထိုတည်း။ သင်္ခါရနိမိတ္တာ-
 ဘာဝတော၊ သင်္ခါရနိမိတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗာန် (အနိမိတ္တံ)။

၈၊ အဘ္ဘိတပါဒကား။ (အနိမိတ္တဖြစ်ပုံမှတပါး၊ အပ္ပဏိဟိတ ဖြစ်ပုံကား။) ကေဓမ္မသ္မိဝီရိ၊ တခုသော တံရား၌လည်း။ အာရောပေတော၊ သတ္တဝါကို တင်၍။ ဌပေတဗ္ဗသင်္ခါတေန၊ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပဏိဒဟိတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ရှေးရှု ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပဏိဟိတသင်္ခါ၊ ပဏိဟိတ ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂထေန၊ ရောက်သော။ သတ္တပဏိမိနာ၊ သတ္တပဏိမိ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ရှေးရှုထားအပ်သော သတ္တဖြင့်။ ခန္ဓာ၊ ထိုသည်။ အပ္ပဏိဟိတာ၊ အပ္ပဏိဟိတတို့တည်း။ တဏှာပဏိမိနာ၊ ရှေးရှုတောင့်တအပ်သော တဏှာဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာယ၊ ၏။ အာရမ္မဏ- ဟူတေန၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သဗ္ဗသင်္ခါရပဏိမိနာ၊ တဏှာသည် ရှေးရှု ထားအပ်သော အလုံးစုံသော သင်္ခါရအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာန်၊ သည်။ အပ္ပဏိဟိတံ၊ အပ္ပဏိဟိတတည်း။ (တဏှာသည် ရှေးရှုထားအပ်သောတရားမဟုတ်)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤ အပ္ပဏိဟိတပုစ္ဆာ၌လည်း။ ပဋိက္ခေပေါ ၈ ပဋိညာ ၈ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၅၇။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ သတိပဋ္ဌာနာဒယော၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိကုန်သော။ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ ထိုသည်။ အရိယာ ၈၀၊ အရိယ တရား တို့သည်၎င်း။ သုညတာဒိ အာရမ္မဏာ ၈၊ သုည အစရှိသော အာရုံ ရှိကုန် သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ) ယတ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလို အားဖြင့်။ ဌာနာဌာန ဉာဏံ၊ ဌာနာဌာန ဉာဏ်သည်။ (အရိယံ) ကိံ၊ လော။ (သုညတာဒိအာရမ္မဏံ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ သို့။ အနုလောမ ပဋိ- လောမ ပုစ္ဆာ၊ ထိုသည်။ ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ပုစ္ဆာတို့၌။ သမ္မာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိညာ၊ တို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပဋိက္ခေပါဝ၊ တို့သည်၎င်း။ ပရဝါဒီဃေဝ။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်း

၁။ ‘ကေဓမ္မသ္မိဝီ’။ ‘ပါဠိတော်ဝယ် ဌာနာဌာန ဉာဏ်သည် သုညတို့ အာရုံ ဖြစ်သော၊ အပ္ပဏိဟိတကို အာရုံဖြစ်သော-ဟု မေးရာ၌ အပ္ပဏိဟိတပုဒ်ကို ဖွင့်ပြ လိုသောကြောင့် “ကေဓမ္မသ္မိဝီ” စသည်ကို မိန့်သည်။ ပ-နိပုဗ္ဗ-ဇာ မှတ်သည် ထားခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ကေဓမ္မသ္မိဝီ အာရောပေတော (တခုသော ခန္ဓာ၌သော်လည်း သတ္တ ဟူသော နာမည်ပညတ်ကို တင်၍။ ဌပေတဗ္ဗ သင်္ခါတေန” ဟု ပဏိဒဟိတဗ္ဗဋ္ဌကို အနက်ဖွင့်သည်။ ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံးသည် ထိုသို့ ထားထိုက်သော သတ္တ အဖြစ် မရှိကြသောကြောင့် အပ္ပဏိဟိတ အမည်ရသည်။ [ဤနည်းကိုမှီ၍ ထူးထိုက် သော သင်္ခါရ မရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ အပ္ပဏိဟိတ အမည်ရပုံကိုလည်း သိပါ။]

ဖြင့်ပင်။ သေသဉာဏေသုပိ၊ ဌာနာဌာန ဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့၌လည်း။ ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သေသာနိ၊ ဌာနာဌာနဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့ကို။ သဒ္ဓိပိတွာ၊ ချုံး၍။ အဝသာနေ၊ ၌။ စုတူပပါတဉာဏမေဝ၊ စုတူပပါတဉာဏ်ကိုသာ။ ဝိဘတ္တိ၊ အကျယ် ဝေဖန်အပ်ပြီ။ တတော၊ ထို စုတူပပါတဉာဏ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သကသမယေပိ၊ မိမိအယူ၌လည်း။ အရိယန္တိ၊ အရိယတရားဟူ၍။ သိဇ္ဇေန၊ ထင်ရှားသော။ ဝါ၊ ပြီးစီးသော။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတရားတို့၏။ ဓယဉာဏေန၊ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ သံသန္တိတွာ သေသဉာဏေန၊ တို့၏။ အနုလောမတော၊ အနုလောမအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ အရိယဘာဝပုစ္ဆာ၊ အရိယာ၏အဖြစ်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ တာ၊ ထို ပုစ္ဆာတို့သည်။ ပရဝါဒိယ၊ ပဋိညာ ပဋိက္ခေပေါ၊ သကဝါဒိယ။ တေ၊ ထို ပဋိညာ ပဋိက္ခေပတို့သည်။ ဥတ္တာနတ္တာယေဝ၊ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ၊ ဤ အရိယန္တိကထာ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပဌမနဝမာနေဝ၊ ပဌမဉာဏ် နဝမဉာဏ်တို့ကိုသာ။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ အလယ်ဉာဏ်တို့ကို။ သဒ္ဓိတ္တာနိ၊ ချုံးအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရိယန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်

၃၆၃။ ဣဒါနိ၌၊ ၌။ ဝိမုတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ဧတရဟိ အန္တကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ)။ ယေသ၊ အကြင် ပရဝါဒိတို့၏။ ဝိတရာဂစိတ္တာနံ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသော စိတ်တို့၏။ ဝိမုတ္တိပယောဇနံ နာမ၊ ရာဂမှ လွတ်ခြင်း၏အကျိုးမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊ အန္တယကား။ မလိနံ၊ အညစ်အကြေးရှိသော။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဓောဝိယမာနံ၊ ဖွပ်လျှော်အပ်သော။ မလော၊ အညစ်အကြေးမှ။ ဝိမုစ္စတိယထာ၊ လွတ်လကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ရာဂတော၊ မှ။ ဝိမုစ္စတိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ ဧ သန္ဓာယ သရာဂန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာသကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ရာဂသဟဂတန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) မဂ္ဂက္ခဏေ။

၁။ မလိနံ ဝတ္ထံ။ ။ အညစ်အကြေး အနက်ဟော မလ-သဒ္ဓါနောင် အသတ္တိ အနက်၌ ဣနစ်ပစ္စည်းဟု ထောမနိမိဆို၏။ ထို့ကြောင့် “မလိနံ”ဟု လိ-၌ ရသေ့ ပါစေ။

မဂ်ခဏ၌။ စိတ္တံ သည်။ ဝိမုစ္စတိ နာမ၊ လွတ်ဆဲမည်၏။ တဒါ စ၊ ထိုမဂ်ခဏ၌လည်း။ ဝေရူပံ၊ ဤရာဂသဟဂတအစရှိသော သဘော ရှိသော။ စိတ္တံ သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

သယောန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပါ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ဖဿော စ၊ သည်၎င်း။ စိတ္တဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဥဘော၊ ၂-ပါးလုံးတို့သည်။ ရာဂတော၊ မှ။ ဝိမုစ္စန္တိ ယတာ၊ လွတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ရာဂဿ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိံ၊ လွတ်ခြင်းကို။ အပဿမာနော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။ သဒေါသာဒိသုပ၊ သဒေါသအစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်ပင်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

ဝိမုတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

၄-ဝိမုစ္စမာနကထာ အပွင့်

၁၆၆။ ဣဒါနိ၊ ဤဝိမုစ္စမာနကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဈာနေန၊ ဈာန်ကြောင့်။ (ဝိမုတ္တံ-၌ စပ်။) ဝိက္ခမ္ဘန-ဝိမုတ္တိယာ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ အားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီး ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ) မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္စမာနံ နာမ၊ လွတ်ဆဲမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ လမ္ဘိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ဝိမုတ္တိဝိမုစ္စမာနန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

ပုန၊ တဖန္နံ။ ကေဓေသန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ တတ္ထ၊ ထို ကေဓေသံ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ကေဓေသန္တိ၊ ကေဓေသံ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ဘာဝနပုံသကံ၊ ကြိယာ၌ စပ်ထိုက်သော နည်းလိင်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။ [“အားဖြင့်”ဟုလည်းပေးနိုင်၏။ “တစိတ်တဖို့တချို့တဝက်”ဟုလည်း ပေး

၁။ ဧဝံ ရာဂဿ ။ ပေ ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ “သယောန္တိ ဝိမုစ္စတိ၊ ။-ပေ ။ ဥဘော ဝိမုစ္စတိတိ”ဟု မေးရာ၌ ဖဿနှင့် စိတ် ၂-ပါးစုံသည်ပင် ရာဂမှ လွတ်သောကြောင့် “အာပန္နာ”ဟု ပန်ခံ၏။ “သရာဂံ ။ ပေ ။ ရာဂေါ စိတ္တဉ္စ ဥဘော ဝိမုစ္စန္တိ”ဟု မေးရာ၌ကား စိတ်သည် ရာဂမှ လွတ်သော်လည်း ရာဂ၏ ရာဂမှ လွတ်ခြင်းကို မမြင်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

၂။ ဝိမုစ္စမာနကထာ။ ။ “ဝိမုတ္တံ”ဟု ဆိုရာ၌ အတိတ်ဟော (တ) ပစ္စည်းကြောင့် “လွတ်ပြီး”ဟု အနက်မှတ်ရ၏။ “ဝိမုစ္စမာန”ဟု ဆိုရာ၌ကား “မာနပစ္စည်းက ပစ္စုပ္ပန်ဟောဖြစ်သောကြောင့် “လွတ်ဆဲ (လွတ်နိုင်)”ဟု အနက် မှတ်ရသည်။ ထို ဝိမုစ္စမာနကို မေးဖြေရာ ကထာကို “ဝိမုစ္စမာနကထာ”ဟု ခေါ်သည်။

နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ကေဒေသေန” ဟု သုံးစွဲလိမ့်မည်။]။ ဝိမုတ္တံ၊
 ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသောစိတ်သည်။ ကေဒေသေန၊ တစိတ်တဖို့ အား
 ဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေဒေသေ၊ တစိတ်တဖို့ တချို့၌။ အဝိမုတ္တံ၊
 ကိလေသာမှ မလွတ်သေးသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ [ကေဒေသေန ဝါ ဟု
 စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ ဝါ သဒ္ဓါ မရှိ။] ဝေ၊ တူ။ ကေဒေသံ၊
 တစိတ်တဖို့ တချို့သောစိတ်သည်။ ဝိမုတ္တံ ကိ၊ လော။ ကေဒေသံ၊ သည်။
 အဝိမုတ္တံ (ကိ)၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ကိ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊
 သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ မေးရသနည်း။ ဣတိ ဤကားအမေးတည်း။ ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာ
 တို့မှ လွတ်ပြီးသော စိတ်သည်။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ဆဲသည်။
 (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိပကတဘာဝေန၊ မပြီးသေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 [အခြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဟု သဒ္ဓတ္ထပေး။]
 ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပုစ္ဆတိ၊ ဣတိ၊ ဤကား
 အဖြေတည်း။ ဟု ပြန်လှည့်စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကယိရမာနာ၊ ပြုအပ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်
 သော။ ကဋ္ဌာဒယော၊ ဖျာ အစရှိသည်တို့သည်။ [အာဒိဖြင့် အဝတ် စသည်
 ကိုယူ။] ဝိပကတတ္တာ၊ မပြီးသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေဒေသေန၊
 အားဖြင့်။ ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်။ ကေဒေသေန၊ အားဖြင့်။ အကတာ၊
 မပြုအပ်သေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယရာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤစိတ်
 သည်လည်း။ ကေဒေသံ ဝိမုတ္တံ (ဟုတု)။ ကေဒေသံ အဝိမုတ္တံ (ဟောတိ)။
 ဣတိ၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ တတော၊
 ထို့ကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ကဋ္ဌာဒိနံ ဝိယ၊ ဖျာ အစရှိသည်တို့ ကဲ့သို့။
 စိတ္တဿ၊ စိတ်တခု၏။ ကေဒေသာဘာဝါ၊ တစိတ်တဖို့ တချို့၏ မဟုတ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ပဌမပစ္စေ၊ ၌။ ဝါ (တုန်းက) ပဋိကိပ္ပိတော၊ ဒုတိယော၊ ၌။
 ဝိမုစ္စမာနဿ၊ လွတ်ဆဲဖြစ်သောစိတ်၏။ အပရိနိဋ္ဌိတဝိမုတ္တိတံယ၊ မပြီးဆုံး
 သေးသော လွတ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။
 ဝါ၊ တနည်း။ လောကီယုဇ္ဈာနက္ခန္ဓာ၊ လောကီဈာန်၏ခဏကို။ သန္ဓာယ
 ပဋိကိပ္ပတိ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို စိတ်သည်။ တဒါ၊ ထို လောကီဈာန်၏ ခဏ၌။
 သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့်။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲသည်။ န၊ မဟုတ်။
 လောကုတ္တရဈာနက္ခန္ဓာ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ သည်။
 တဒါ၊ ထို လောကုတ္တရဈာန်၏ ခဏ၌။ သမုစ္ဆေဒ ဝိမုတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိမုတ္တေ-
 ကဒေသေန၊ လွတ်ခြင်း၏ တစိတ်တဒေသ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲ

၁။ ဝိပကတဘာဝေန ဝုတ္တတ္တာ။ “ပကတ-အခြား အားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး၊
 ဝိ-မဟုတ်” အခြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ် (ပြု၍မပြီးသေး)ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။
 “ဝိမုစ္စမာနံ-လွတ်တုန်း၊ လွတ်ဆဲ”ဟူသော စကားလည်းလွတ်၍ မပြီးသေးဟုအဓိပ္ပါယ်
 ရ၏။ ဤသို့ “ဝိမုစ္စမာနံ”ကို ရည်ရွယ်၍ “ဝိပကတဘာဝေန ဝုတ္တတ္တာ”ဟု ဆိုသည်။

သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ သို့။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တတော။ ထိုမှ နောက်၌။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလို အားဖြင့်။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ဖိုလ်စိတ်သည်။ ဧကဒေသံ ဝိမုတ္တံ၊ ဧကဒေသံ အဝိမုတ္တံ ယဒိ (ဟောတိ)။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကေနဝ၊ သော။ စိတ္တေန၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်စိတ်ဖြင့်။ သောတာပန္နော ဟောတိ။ သောပိ၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း။ တေ၊အားဖြင့်။ ဧကဒေသံ၊ တစိတ်တဖွဲ့တချို့။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ဧကဒေသံ သောတာပန္နော-န အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ဧကဒေသံ သောတာ-ပန္နောတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တံ ဝိဇာနံ၊ ထို အစီအရင်ကို။ အပဿန္တော (ဟုတော) ပဋိက္ခိပတိ။ သေသဝါရေသုပိ၊ ဧကဒေသံ၊ သကဒါ-ဂါမိ စသော ကြွင်းသော ဝါရတို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

ဥပ္ပါဒက္ခဏပဉ္စေ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏပြဿနာ၌။ ဧကမေဝ၊ တခုသာလျှင် ဖြစ် သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တု၊ ဥပါဒ်ခဏ၌ လွတ်ပြီးသည်၎င်း။ ဝိမုစ္စမာနဉ္စ၊ တင်ခဏ၌ လွတ်ဆဲသည်၎င်း။ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။ ခဏော၊ ၌။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်ပြီးသည်။ ဧကသ္မိံ (ခဏော) ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တေ၊ အသင်၏အလိုအားဖြင့်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ (အတ္ထိ) ကိ၊ လော။ ဣတိအတ္တော။

၃၆၇။ သုတ္တသာဓနေ၊ မိမိလိုအပ်သောအနက်ကို ပြီးစေတတ်သောသုတ် ကို ပြရာ၌။ ပဌမသုတ္တံ၊ သည်။ (ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ အစရှိသော ပဌမသုတ်သည်။) ပရဝါဒီဿ၊ ပရဝါဒီ၏ သုတ်တည်း။ တတြ၊ ထို ပဌမ သုတ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံကား။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတည်း။ ဝိမုစ္စတိတိ၊ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဝိပ္ပကတနိဒ္ဒေသော၊ အပြား အားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော အနက်ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဝါ၊ မပြီးသေးသောအနက်ကိုညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဇာနတော၊ သိသော။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ မြင်သော။ တဿ ယောဂိနေ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧတေဟိ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ၏။ တံ (စိတ္တံ)၊ သည်။ ဝိမုစ္စမာနံ နာမ၊ လွတ်ဆဲမည်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အဿ၊ အဓိပ္ပါယော)။ ဒုတိယသုတ္တံ၊ သည်။ (သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ အစရှိသော ဒုတိယ သုတ်သည်။) သကဝါဒီဿ၊ သကဝါဒီ၏ သုတ်တည်း။ တတြ၊ ထို ဒုတိယသုတ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဿ၊ ထို သကဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေ၊ အသင်၏ အလိုအားဖြင့်။ ဝိမုစ္စတိတိ ဝစနတော၊ ဝိမုစ္စတိ ဟူ၍ ဟောတော် မူခြင်း

ကြောင့်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်ပြီးသောစိတ်သည်။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲသည်။ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဝေသတိ)။ ဣမ၊ ဤ ဒုတိယသုတ်၌။ ဝိမုစ္စတီတိဝစနာဘ္ဗာဝ-
 တော၊ ဝိမုစ္စတိဟူသော သဒ္ဒါ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိမုတ္တမေဝ၊ လွတ်ပြီး
 သော စိတ်သည်သာ။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲ စိတ်သည်။
 နံ (သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ၊ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အဿ အဓိပ္ပါယ်တည်း။)

ဣဒါနိ၊ ဤ။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ ဝိပွကတဝိမုတ္တိတာယ၊ မပြီး
 သေးသော လွတ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲသည်။
 (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဟူ။ ဝိပွကတရာဂါဒိတာယ၊ မပြီးသေး
 သော ရာဂ၊ စသည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရဇ္ဈမာနာဒိနိပိ၊ ရဇ္ဈမာန အစ
 ရှိသည်တို့သည်လည်း။ အတ္တိ ကိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊
 စောဒနာခြင်း အကျိုးငှါ။ ပုန၊ အတ္တိ စိတ္တန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
 အာရဇ္ဈံ၊ အားထုတ်အပ်ပြီ။ ပရဝါဒိနာပိ၊ သည်လည်း။ တထာရူပံ၊ သော။
 စိတ္တံ၊ ကို။ အပဿန္နေန၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။ သဗ္ဗံ၊ 'အလုံးစုံကို။
 ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ [အတ္တိ စိတ္တံ ရဇ္ဈမာနံ၊ ဒုဿမာနံ၊ ဒုယမာနံ၊ ကိလိဿမာနံ
 ဟု မေးသောအခါ န ဟေဝ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟု ပယ်အပ်ပြီ။] အထ၊ ပယ်မြစ်ရာ
 ထို အခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒိကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ဒွေယေဝ၊ နှစ်မျိုးသာ
 လျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ကောဋီယော၊ အဖို့အစုတို့သည်။ (အတ္တိ၊ ကုန်၏။)
 တတိယော၊ သုံးခုမြောက် ဖြစ်သော။ (ကောဋီ၊ သည်။) နတ္ထိ၊ ဣတိ၊
 သို့။ အနုဗောဓေန္တော၊ လျော်စွာသိစေလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ နနု န ပေ ။
 အရတ္တဉ္စာတိအာဒိ၊ အာဟံ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို နနု ရတ္တဉ္စေဝ အရတ္တဉ္စ အစရှိ
 သော စကားရပ်၏။ အတ္တော၊ ကား။ ဘဒြမေ၊ ကောင်းသော မျက်နှာ
 ရှိသော ငါးရှင်။ ရာဂသမ္ပယုတ္တံ၊ ရာဂနှင့် အညီအမျှ ကေပုဒိတာ
 အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။
 ရတ္တံ၊ ရတ္တတည်း။ ဝိပယုတ္တံ၊ ရာဂနှင့် မယှဉ်သော (စိတ္တံ)။ အရတ္တံ၊
 အရတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဝ၊ ကုန်သော။ ကောဋီယော၊ တို့သည်။
 (အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ရဇ္ဈမာနံ နာမ၊ ရဇ္ဈမာန မည်သော။ တတိယာ၊
 သော။ ကောဋီ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (အတ္တော၊ တည်း။)
 ဒုဋ္ဌာဒိသုပိ၊ ဒုဋ္ဌ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဝေဝေနယော၊ တည်း။

အထ၊ မေးရာ လိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒိကို။ အာမန္တာတံ၊ ဟူ၍။ ပဋိ-
 ဇာနိတွာ၊ ဝန်ခံပြီး၍။ ဌိတံ၊ တည်သည်ကို။ (အာဟ-၌ အပိ၊ တနည်း။)
 ဌိတံ၊ တည်သော။ နံ၊ ထို ပရဝါဒိကို။ ဝိမုတ္တပကေဝိ၊ ဝိမုတ္တအဖို့၌လည်း။
 [ဝိမုတ္တဉ္စ အဝိမုတ္တဉ္စ ကို ရည်ရွယ်သောကြောင့် “ဝိမုတ္တပကေဝိ”ဟု ရှိသင့်၏။]
 ဒွေယေဝ၊ ၂-မျိုးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကောဋီယော၊ တို့ကို။ ဒုဿေတုံ၊ ငှါ။

ဟဉ္စိရတ္တဉ္စေဝါတိအာဒိ အာဟ၊ တဿ၊ ထို ဟဉ္စိရတ္တဉ္စေဝ အစရှိသောစကား ရပ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ တော ကောဋ္ဌိယော၊ ဤ ရတ္တ- အရတ္တ အဖို့အစုတို့ကို။ ယဒိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ လက်ခံအံ့။ (ဝေ သတိ)။ အဝိမုတ္တဉ္စေဝ၊ အဝိမုတ္တ စိတ်၎င်း။ ဝိမုတ္တဉ္စ၊ ဝိမုတ္တ စိတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာပိ၊ ဤ ၂-ဖို့ ၂-စုသော စိတ်တို့ကိုလည်း။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆ၊ လက်ခံပါလော။ ဟိ၊ မှန်။ ကိလေသသမ္ပယုတ္တံ၊ ကိလေသာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဝိမုတ္တံ၊ အဝိမုတ္တတည်း။ ဝိပုယုတ္တံ၊ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ တည်း။ ဝိမုစ္စမာနံ နာမာတိ၊ ဝိမုစ္စမာန မည်၏ဟူ၍။ ပရမတ္ထတော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော အနက်အားဖြင့်။ တတိယာ၊ ၃-ခု မြောက်ဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌိ၊ အဖို့အစုသည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိမုစ္စမာနကထာဝဏ္ဏနာသည်၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-အဋ္ဌမကကထာ အဖွင့်

၃၆၈။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ အဋ္ဌမက ကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဌံ။ တေရဟိ- အန္ဓကာနဉ္စေဝ၊ သမ္ပိတိယာနဉ္စ၊ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျဿာပိ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အနုလောမဂေါတြဘုမ္မဂ္ဂက္ခဏေ၊ အနုလောမဓဇ ဂေါတြဘုမ္မ မဂ်ခဏဌံ။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ သမုဒါစာရာ- ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အဋ္ဌမကဿ၊ ရှစ်ယောက်မြောက် ဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂလဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ် ၏။ ဒွေ၊ နှစ်ပါး ကုန်သော။ ပရိယုဋ္ဌာနာ၊ ပရိယုဋ္ဌာနတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီ တို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးကို။ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ မဂ္ဂက္ခဏတော၊ မဂ်ခဏမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အနုပုတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ။ ဣတရဿ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်ဌံ။

၁။ အဋ္ဌမကဿ။ (၁)အရဟတ္တဖလဋ္ဌ၊ (၂)အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌ၊ (၃)အနာဂါမိ- ဖလဋ္ဌ၊ ဤသို့ အဆုံးမှ ပြန်၍ ရေတွက်သောအခါ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှစ်ပါးမြောက် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌမကဿကို “သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ- ပုဂ္ဂလဿ”ဟု သရုပ်ဖော်လည်း။

၂။ ဒွေ ပရိယုဋ္ဌာနာ။ ။ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာန၊ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌာနကို “ဒွေ- ပရိယုဋ္ဌာနာ”ဟု ဆိုသည်။ အနုလံစိတ် ဂေါတြစိတ်ဖြစ်ရာ ခဏဌံထို ကိလေသာတို့ ဖြစ်ပေါ် ဥပါဒိသောအားဖြင့် ထကြွခြင်း မရှိရကား ထိုခဏဌံ ပယ်ဆဲဖြစ်၏။ သောတာ- ပတ္တိမဂ်ခဏသို့ ရောက်သောအခါ ပယ်အပ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သောတာပတ္တိ- မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂလဿ ဒွေ ပရိယုဋ္ဌာနာ ပဟိနာ”ဟု ဆိုသည်။ [ပဟိန-၌ ပပဗ္ဗ-ဟာဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း အတိတ်ဟောတည်း။ အတိတ်ဟော ဟ ပစ္စည်းကို ဤန-ဂြုဏားသည်။]

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောဒိဋ္ဌိနာမ၊ ဤဒိဋ္ဌိမည်သည်ကို။ သောတာပန္နဿေဝ၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ မဂ္ဂဋ္ဌဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န (ပဟိနာ)၊ ပယ်အပ်ပြီး မဟုတ်သေး။ (ပယ်ဆဲသာ-ဟူလို)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌမကော။ ပေ။ သောတာပန္နောတိ၊ အစရှိသော။ အနုယောဂေါ၊ သည်။ သကဝါဒဿ၊ ၏ တည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာပဉ္စေပိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ပြဿနာ ခွဲလည်း။ ဧဝေဝ နယောတည်း။ အနုသယပဉ္စေ၊ အနုသယ ပြဿနာ၌။ ပရိယုဋ္ဌာနတော၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာမှ။ အညော၊ အခြားသော ကိလေသာသည်။ အနုသယော၊ အနုသယတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ။

သီလဗ္ဗတပရာမာသပဉ္စေပိ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသပြဿနာခွဲလည်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသပရိယုဋ္ဌာနန္တိ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသပရိယုဋ္ဌာနံ ဟူသော ဝေါဟာရ၊ အဝေါအဝေါကို။ န ပဿတိ၊ မထွေရ။ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ။ အဿ၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရိယုဋ္ဌာနမေဝ၊ ကိုသာ။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။

၃၆၉။ မဂ္ဂေါဘာဝိတောတိ ပဉ္စေ၊ ဤ။ တသ္မိံ၊ ခုနက။ ထို သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌခဏ၌။ ဘာဝေတိ၊ မဂ်ကို ပွားစေဆဲဖြစ်၏။ ဘာဝိတော၊ မဂ်ကို ပွားစေအပ်ပြီးသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ အမဂ္ဂေနာတိ။

၁။ ပရိယုဋ္ဌာနတော၊ ပေ။ အနုသယော။ အနုသယကိလေသာနှင့် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာတင် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ဥပါဒိခြင်းမရှိသေးပဲ ကိန်းဝပ်နေရာ အခိုက်အတန့်ကို “အနုသယ”ဟု ခေါ်၍ ဖြစ်ပေါ် ဥပါဒိလာသောအခါ ပရိယုဋ္ဌာနဟု ခေါ်၏။ မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာကို ပြရှဉ့်ကား ပရိယုဋ္ဌာန၊ အနုသယဟု မခွဲပဲ ဒိဋ္ဌိ-ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာဟူသော ခေါ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာမှ တပါးသော ကိလေသာကို အနုသယဟု ဟူဆသော ပရဝါဒီ၏ အယူကို “တေသံ လဒ္ဓိ-ထို ပရဝါဒီတို့၏ အယူမှား”ဟု သုံးစွဲထားသည်။

၂။ ပရိယုဋ္ဌာနမေဝဿ။ “မဂ်က ကိလေသာကို ပယ်ရာ၌ ထကြွ ဖြစ်ပေါ်သော ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာကိုသာ ပယ်၏”ဟု အယူရှိသည်။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကို ပရိယုဋ္ဌာန သုံးစွဲရိုးမရှိ။ ထို့ကြောင့် “အနုသယကို ပယ်သလော”ဟု မေးရာ၌ ၎င်း၊ “သီလဗ္ဗတပရာမာသကို (အနုသယ ဟု မသုံးနှုန်းပဲ) “ပယ်သလော”ဟု မေးရာ၌ ၎င်း “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

၃။ အမဂ္ဂေနာတိ။ ပေ။ ပဋိက္ခိပတိ။ “အမဂ္ဂေန ပဟိနာ လောကိယေန သာသဝေန” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ မေးစိစစ်ပုံလာ၏။ ထိုသို့ မေးစိစစ်ရာဝယ် ပဟိနာ-ပယ်အပ်ပြီးလော၊ ဟု မေးသောကြောင့် ပရဝါဒီက သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်မှ ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အနုလုံ ဂေါတြဘူ စသော လောကီ ကုသိုလ် အခိုက်၌ ပယ်အပ်ပြီး မဟုတ်ရကား “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

အာဒိအနုယောဂေါ၊ အမဂ္ဂေန အစရှိသည်ဖြင့် မေးစိစစ်ခြင်း၌။ ပဌမ မဂ္ဂေနဝံ၊ ပဌမဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်သည်သာ။ ပဟိန ဘာဝံ၊ ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဟိ၊ လဒ္ဓ ဒေါသ ထင်ရှားပြီအံ့။ အမဂ္ဂေန၊ မဂ်မဟုတ်သော သာသဝ လောကီယ စသော တရားသည်။ ယဒိ ပဟိယေထ၊ အကယ်၍ ပယ်အပ်ငြားအံ့။ (ဝေ သတိ)။ ဂေါတြဘုပုဂ္ဂလာဒိနမ္ပိ၊ ဂေါတြဘူ၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ပဟိယေထ၊ ပယ်အပ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအဖြစ်၏။ အာပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပတိ)။ [ရှေးနိဿယ၌ အာပဇ္ဇနတောနှင့် ဥပဇ္ဇိဿတိကို မခြားပဲ စပ်ထားသည်။] ဥပဇ္ဇိဿတိတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ဝိသဇ္ဇနံ သကဝါဒိဿ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဋ္ဌမကဿ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၆-အဋ္ဌမကဿ ဣန္ဒြိယကဿ အဖွင့်

၃၇၁။ ဣဒါနိ၊ ဤအဋ္ဌမကဿ ဣန္ဒြိယကဿ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ တေရဟိ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျတပိ။ (ဝေ) ယေသံ၊ အကြင်ပရိဝါဒီတို့၏။ အဋ္ဌမကော၊ ရှစ်ယောက်မြောက် ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဥ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိလတတိ နာမ၊ ရသေ့မည်၏။ အဿ၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ္ဂဥ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို)။ ပဋိလဒ္ဓါနိ၊ ရအပ်ပြီးသည့်သည်။ နော ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ နတ္ထိ သဒ္ဓိန္ဒြိယန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပန၊ ကား။ နတ္ထိ သဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဠော (သမာနော)။ သဒ္ဓိန္ဒြိယတော၊ သဒ္ဓိန္ဒြေမ္၊ သဒ္ဓါယံ၊ ၏။ နာနတ္ထိ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်သား၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ [အဋ္ဌမကပုဂ္ဂိုလ်၌ ရပြီးမဟုတ်သည့်အတွက် သဒ္ဓိန္ဒြေ မရှိသေးဟုပင် ယူ၍ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။ “နတ္ထိ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါ မရှိသလော”ဟု မေးရာ၌ကား သဒ္ဓိန္ဒြေကို မေးခြင်းမဟုတ်။ သဒ္ဓါ သာမန်ကို မေးခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထုဓမ္မ”ဟု ပယ်သည်။ (သဒ္ဓါ မရှိမဟုတ်၊ ရှိ၏ ဟူလို။) သေသေသုပိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေမကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ မနိန္ဒြိယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အတ္ထိ-ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ယဿ၊ ၏။ သဒ္ဓါဒယော၊ သဒ္ဓါအစရှိသော တရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိပိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္ထဿ)၊ ဤ အနက်

ကို။ ဒီပနတ္ထံ၊ ၄၂။ အတ္ထိ။ ပေ။ မနိန္ဒြိယန္တိ အာဒိ (သကဝါဒီနာ) အာရန္တံ။
တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ သုတ္တ သာဓနေန သဒ္ဓိံ၊ ဥတ္တာ-
နတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဋ္ဌမကဿုလ္လန္တိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ အဖွင့်

၃၇၃။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ နာမ ဟောတိ။ တံတ္ထ၊ ဌ။ တေရဟိ
အန္ဓကာနဉ္စေဝ သမ္ဘိတိယာနံ စ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ ဧဝံ။ ယေသံ၊
အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိံ၊ စတုတ္ထဈာန်ဟူသော တရား
သည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ မံသစက္ခုမေဝ၊ မံသစက္ခုသည်ပင်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု-
နာမ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုမည်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ
မံသစက္ခုန္တိ ပုစ္ဆာသကဝါဒီယ။ ဣတရဿ၊ [စက္ခု၌ ဝါစာသိလိဋ္ဌ နိဂ္ဂဟိတံ။]

ပုန၊ တဖန်။ မံသစက္ခု။ ပေ။ မံသစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။
တံမတ္ထမေဝ၊ ဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိ-မပါသော ထိုမံသစက္ခုမျှသည်သာ။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု
သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ယာဒိသန္တိအာဒိပုစ္ဆာသုပိ၊
အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၌လည်း။ ဥဘိန္နံ၊ နှစ်ပါးစုံသော မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့၏။
ကေသဘာဝါဘာဝေနေဝ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း၌ တူသော သဘော၏ မရှိ
ခြင်းကြောင့်ပင်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [မြင်ပုံမတူခြင်းကို “မံသစက္ခု ပန အာပါတ-
ဂတ မေဝ ပဿတိ” စသည်ဖြင့် ပြလိမ့်မည်။]

၁။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “မံသစက္ခုဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိံ ဒိဗ္ဗစက္ခု
ဟောတိတိ”ဟု သကဝါဒီ ပုစ္ဆာရှိ၏။ “မံသစက္ခုဟူသော စက္ခုပသာဒသည် စတုတ္ထ
ဈာန်တရားဖြင့် ထောက်ပံ့အပ်သည်ရှိသော် ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြစ်သည် မဟုတ်လော”ဟု မေးလို
ရင်းဖြစ်သည်။ (စတုတ္ထနည်းအားဖြင့်) စတုတ္ထဈာန်သည် အဘိညာဉ်ကို စပ်သော
ကြောင့် “စတုတ္ထဇ္ဈာနဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိံ”ဟု ဆိုသည်။ “မံသစက္ခု”ဟု ရာဉ်လည်း စက္ခု
ပသာဒကိုသာ ယူပါ။ (ကသွာ-နောက်၌ “ဥပါဒိန္နံ ဟုက္ခာ-ကမ္မဇရပ်ဖြစ်၍” ဆိုသော
ကြောင့်တည်း။

၂။ တံ မတ္တမေဝ။ ။ “ဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိံ” ဟူသော သတ္တိအထူး မပါသော စက္ခု-
ပသာဒကို “တံမတ္တမေဝ”ဟု ဆိုသည်။ “ဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိ မဟုတ်သော စက္ခုပသာဒ
သက်သက်သည် ဒိဗ္ဗစက္ခု မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊
မံသစက္ခု”ဟု အပြန်အလှန် မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။ တံမတ္တံ-၌
မတ္တဖြင့် မံသ-စက္ခု သာမညကို ပြ၏။ ဝေဖြင့် ဓမ္မပတ္ထဒ္ဓိမရှိ-ဟု တန့်သည်။

ဝိသယောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပင်ရှိ၍။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဥဘိန္နမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော မံသစက္ခု၊ ဗိဗ္ဗစက္ခု တို့၏လည်း။ ရူပါယတနမေဝ၊ ရူပါရုံသည်သာ။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ (ဟောတိ)၊ [ဤ စကားဖြင့် အာရုံချင်းတူပုံကိုပြသည်။ “မံသစက္ခု ပန” စသည်ဖြင့်ကား အစွမ်းအာနုဘော်ချင်း မတူပုံ၊ အာရုံယူပုံချင်းမတူပုံကို ပြလိုမည်။] ပန၊ ကား။ မံသစက္ခု၊ သည်။ အာပါတဂတမေဝ၊ ရွေးရှုလမ်းသို့ ရောက်လာသော ရူပါရုံကိုသာ။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။ ဣတရံ၊ မံသစက္ခုမှ တပါးသော ဗိဗ္ဗစက္ခုသည်။ အနာပါတဂတံ၊ အာပါတဂတမဟုတ်သော။ တိရောပဗ္ဗကာဒိဂတမ္ပိ၊ တောင်၏ တဖက် အစရှိသည်တို့၌ တည်သော ရူပါရုံ ကိုလည်း။ (ပဿတိ)။ [“အာပါတဂတ၊ အနာပါတဂတ”ဟူ၍ ပဌမက္ခရာတ-ဖြင့် ရှိသော သီဟိုဠ် မူသာ ကောင်း၏။ ဋီကာနိဿယ၌ အဓိပ္ပာယ်ပြထားသည်။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ဗိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ၏။ အတိသုခုမမ္ပိ၊ အသုန် သိမ်မွေ့သည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရူပါရုံသည်။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာ အာရုံသည်။ (ဟောတိ)၊ ဣတရဿ၊ ဗိဗ္ဗစက္ခုမှ တပါးသော မံသ စက္ခု၏။ တာဒိသံ၊ ထို ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ (အတိသုခုမဖြစ်သော၊ ရူပံ ဂေါစရော)။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတေသံ၊ ဤ မံသစက္ခု၊ ဗိဗ္ဗစက္ခု တို့၏။ အနဘာဝဂေါစရော၊ အစွမ်းသတ္တိ၊ အာရုံပြုပုံတို့သည်။ အသဒိသာ၊ မတူကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။

ဥပါဒိဏ္ဏံ ။ ပေ ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မံသစက္ခု၊ သည်။ ဥပါဒိဏ္ဏံ၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ အနုပါဒိဏ္ဏံ၊ ဥပါဒိဏ္ဏမဟုတ်။ စ၊ ဆက်။ မံသစက္ခုမေဝ၊ မေဗ္ဗပတ္တဒ္ဓမဖက် မံသစက္ခု၊ သက်သက်ကိုသာ။ ဗိဗ္ဗစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ န ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယ ပုဋ္ဌော (သမာနော)၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မံသ-

၁။ ဝိသယောတိ အာဒိသု။ ။ ပါဠိတော်၌ “ယာဒိသော မံသစက္ခုဿ ဝိသယော အနဘာဝေါ ဂေါစရော။ တာဒိသော ဗိဗ္ဗဿ စက္ခုဿ ဝိသယော အာနုဘာဝေါ ဂေါစရောတိ”ဟု သကဝါဒိ ပုစ္ဆာရှိ၏။ ထို ပုစ္ဆာဝယ် “ဝိသယော” အရ ရူပါရုံချင်းတူပုံ၊ အနဘာဝ ဂေါစရချင်းကား မတူပုံကို ဖွင့်ပြထား၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိသယောတိ အာဒိသု”၌ အာဒိ ဖြင့် အနဘာဝ၊ ဂေါစရတို့ကို ယူပါ။ ရူပါရုံကို ယူရာ၌ မံသစက္ခု၏ မြင်ပုံသည် အစွမ်းမရှိ။ ဗိဗ္ဗစက္ခု၏ မြင်ပုံသည် အစွမ်းရှိ၏။ မံသစက္ခုသည် မိမိမျက်မှောက် ရောက်သော အာရုံတို့သာ အာရုံပြုနိုင်၏။ ဗိဗ္ဗစက္ခုကား မျက်ကွယ်ကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်၊ သိမ်မွေ့သော ရူပါရုံကိုလည်း အာရုံ ပြုနိုင်သည်။ [ဝိသယ အနဘာဝ၊ ဂေါစရတို့၏အနက်ကို ဋီကာ နိဿယ၌ ပြထားသည်။]

စက္ခုဿ၊ ဇာတိ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒိဗ္ဗဿစက္ခုနော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဝစန္ဒံ၊ စကားကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ မံသစက္ခုပစ္စယာ၊ မံသစက္ခု ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်လည်း။ ရူပါဝစရိကနံ၊ ရူပါဝါစရ ဈာန်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘူတ် တို့၏။ ပဿာဒေါ၊ ကြည်လင်ခြင်းဟူသော ပဿာဒတည်း။ ဣတိ (ပရဝါဒီ)။ ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ [ဒိဗ္ဗစက္ခု ဟူသည့် အဘိညာဉ် ဖြစ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုမဟုတ်- ရူပါဝစရဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဗေဒနာ ရုပ်ဟု အယူ ရှိသောကြောင့် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] ကာမာဝစရံ ဟုတွာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပိ၊ သော်လည်း။ ယသ္မာ မံသစက္ခုမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ န ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ရူပါဝစရဈာနပစ္စယေန၊ ရူပါဝစရ ဈာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ရူပါဝစရ ဈာန်ကြောင့် ဖြစ်သော မဟာဘူတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်။) ရူပါဝစရံ နာမ၊ မည် သည်။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ပြီး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

ရူပါဝစရံ ဟုတွာ အရူပါဝစရန္တိ၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပိ။ တတော၊ ထို ရူပါဝစရ ဈာန်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာအားဖြင့်။ အရူပါဝစရက္ခယော၊ အရူပါဝစရဈာန်၏ခဏ၌။ ရူပါဝစရစိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အဘာဝါ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ အရူပါဝစရိကနံ၊ အရူပါဝစရဈာန်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ တို့၏။ ပဿာဒေါ၊ ပဿာဒရုပ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇာတိ။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခု၏။ အပရိယာ- ပန္နဘာဝံ၊ လောကုတ္တရာ၏အဖြစ်ကို။ (ပရဝါဒီ)။ န ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ ယေဝ၊ သည်သာ။ [“ပရိယာပန္နံ ဟုတွာ အပရိယာပန္နဟောတိ၊ လော” ဟု မေးရာ၌ကား “အာမန္တာ” ဟုမပါ၊ တခါတည်းပယ်သောကြောင့် “ပဋိက္ခိပတိ- ယေဝ” ဟု ဝေ ဖြင့် ဆိုသည်။]

၁။ မံသစက္ခုဿ ။ ပေ ။ စက္ခုနော။ ။ မံသစက္ခု၏ဖြစ်ခြင်းသည် ဒိဗ္ဗစက္ခု- ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၏။ (ဘာကြောင့်နည်း)။ ဒိဗ္ဗစက္ခုရဖို့ရန် ပရိကမ်ပြုသောအခါ အာလောက ကသိုဏ်း အရောင်ကို မံသစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှု၍ ထိုကသိုဏ်းရောင်ကို တိုးချဲ့ပြီးလျှင် ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ကို ဖြစ်စေရသောကြောင့်တည်း။

၃၇၄။ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဓမ္မပတ္ထဒန္တိ။ ကား။ ကာမာဝစရ ဓမ္မေန၊ ကာမာဝစရ တရားသည်။ ဥပတ္တန္တိတံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သည်။ ဟုတော။ (မံသစက္ခု ဟောတိ- ခွံစပ်။) ပုန ဓမ္မပတ္ထဒန္တိ၊ ကား။ လောကုတ္တရဓမ္မေန၊ လောကုတ္တရာ တရား သည်။ ဥပတ္တန္တိ၊ ထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။ ပညာစက္ခုဟောတိ- ခွံစပ်။) ခန္ဓ စက္ခုနီတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)၊ ဓမ္မပတ္ထဒန္တ၊ လောကုတ္တရာ ပညာဉာဏ် တရားသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော၊ ၏။ ပညာစက္ခုသာဝံ၊ ပညာစက္ခု၏အဖြစ်ကို။ ကိဉ္ဇာပိ န ဣတ္ထတိ၊ အကယ်၍ကား အလိုမရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အလိုမရှိပါသော်လည်း။ ပညာစက္ခုသာ၊ ၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော) မံသစက္ခု၊ သည်။ ဓမ္မပတ္ထဒန္တ၊ စတုတ္ထဈာန်တရားသည် ထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ) ဒိဗ္ဗစက္ခု ဟောတိ။ ဣတိ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဤသို့သောအယူ၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ဧဝံ၊ ဤ ဒိဗ္ဗစက္ခုကတည်း။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာ- နတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဂ-ဒိဗ္ဗသောတကထာ အဖွင့်

၃၇၅။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဒိဗ္ဗသောတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ။ ကေယောဝ သောတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)၊ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော မံသသောတ၊ ဒိဗ္ဗသောတတို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေဝ၊ ထိုမံသ- သောတသည်ပင်။ ဓမ္မပတ္ထဒန္တ၊ စတုတ္ထဈာန်တရားသည် ထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ) ဒိဗ္ဗသောတ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ သေသံ၊ သည်။

၁။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဓမ္မပတ္ထဒန္တိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဒိဗ္ဗစက္ခု ဓမ္မပတ္ထဒန္တ မံသစက္ခု ဟောတိ”ဟု မေးရာ၌ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဖြင့်မှ ကာမာဝစရ တရားတမျိုးဖြင့် ထောက်ပံ့ အပ်သော် မံသစက္ခုဖြစ်သလော”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် “ကာမာဝစရဓမ္မေန- ဥပတ္တန္တိတံ ဟုတော”ဟု ဖွင့်သည်။

၂။ ပုန ဓမ္မပတ္ထဒန္တိ။ ။ “ဒိဗ္ဗစက္ခု ဓမ္မပတ္ထဒန္တ ပညာစက္ခု-ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် လောကုတ္တရာပညာဖြင့် ထောက်ပံ့အပ်သော လောကုတ္တရာ ပညာစက္ခုဖြစ်သလော” ဟု မေးသောကြောင့် “လောကုတ္တရဓမ္မေန ဥပတ္တန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်။

၃။ ခန္ဓ စက္ခုနိ။ ။ ဤပုစ္ဆာသည် ပါဠိတော်၌ ၂-ထပ်ပါ၏။ ပဌမ မေးသော အခါ “ပညာစက္ခု”ဟု စက္ခုတမျိုးရှိသေးသောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ် ၏။ ဒုတိယ မေးသော အခါ၌ကား “မံသစက္ခုသည်ပင် ဓမ္မပတ္ထဒန္တ ဖြစ်သောအခါ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြစ်၏”ဟူသော ဣ၏အယူအတိုင်း “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဒိဗ္ဗကျွဲကုသိန္ဒာ၊ ဝုတ္တနယမေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗသောတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဗ္ဗိတာ)။

၉-ယထာ ကမ္မူပဂတဉာဏကထာ အဖွင့်

၃၇၇။ ဣဒါနိ ယထာ ကမ္မူပဂတဉာဏကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ
 ထို ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣတိ
 ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ ပေ။ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။
 အယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊
 ၍။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဝေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်ပင်။ ယံသာကမ္မူပဂညာဏံ၊ ယထာကမ္မူပဂ-
 ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ လဇ္ဈိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီသံ။
 ပရိညာ ဣတရဿ။ ပုန။ ယထာကမ္မူပဂတဉာဏ မနသိ ကရောတိတိ၊ ဟူ၍။
 ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ဧကစိတ္တဿ၊ တခုတည်းသောစိတ်၏။ (ပရဝါဒီ အလို

၀။ အယောနိသော ဂဟေတွာ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ သတ္တော-
ပဏာနာတိ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် “ကံအားလျော်စွာ ထိုထို ဘဝသို့ ကပ်
ရောက်သော သတ္တာတို့ကို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် သိ၏” ဟု ပရဝါဒီက ယူဆ၏။
(ကဿ)။ သိခြင်းကြံယာကို ပြီးစေခြင်းကိစ္စ၌ ပဓာန ဖြစ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုကို ကရိုဏ်း
ဝိတတ်ဖြင့် ညွှန်ပြသောကြောင့်တည်း။ [သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ကြံယာသာဓကတမသတ္တိ
ရှိသော အနက်ကို ကရိုဏ်းအဖြစ်ဖြင့် ထားလေ့ရှိပုံကို ပရဝါဒီက ထောက်ဟန်တူ
သည်။] အမှန်အားဖြင့်ကား ‘ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည် ယထာတမ္မုပဂဉာဏ်၏ အားကြီး
သော ခိုရာ အကြောင်းသာဖြစ်၏။ အားကြီးသော ခိုရာ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်
“ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ” ဟု ကရိုဏ်းဝိတတ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ အမှန်အတိုင်း
မယူနိုင်သည်ကို “အယောနိသော ဂဟေတွာ” ဟု ဆိုသည်။

ဆက်ဦးဆုံး-ယထာကမ္မူပဂသတ္တဝါတို့ကို သိလိုသောအခါ ရှေးဦးစွာ ဗိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်ဖြင့် ထို သတ္တဝါတို့ကို မြင်အောင် ပြုရသေး၏။ ထိုသို့ မြင်ပြီးမှ အာဟာရ ကံကြောင့် ဤ ဘဝသို့ ရောက်လာပါလိမ့်မည်နည်းဟု စဉ်းစား၍ ယထာကမ္မူပဂ ဉာဏ်ဖြင့် ထို သတ္တဝါတို့၏ ကံကို၎င်း၊ ထို သတ္တဝါတို့ကို၎င်းသိရ၏။ ထို့ကြောင့် ဗိဗ္ဗ- စက္ခု အဘိညာဉ်ကို ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်၏ “ဥပနိဿယ- အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်း”ဟု ဆိုသည်။

၂။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဗေဒ။ ။ ပရဝါဒီသည် “ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်” ဟူ၍ သီးခြားမရှိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်ပင် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်ဖြစ်၏”ဟု အယူရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “ယထာကမ္မူပဂဉာဏဗေဒ”ဟု ဧဝံကို အပဓာန ဖြစ်သော ယထာကမ္မူပဂဉာဏနှင့် မဘွဲ့ပဲ ပဓာန ဖြစ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုနောင်ရွှေ့၍ “ဒိဗ္ဗစက္ခုဗေဒ”ဟု ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို ဦးကားဖွင့်၏။ ဧဝံကို “အဋ္ဌာန ပဒယာဂ=အဋ္ဌာနပယုဂ်-ဟူ၍ ရာဋ္ဌာန မဟုတ်သော နေရာ၌ ယှဉ်စပ် သုံးစွဲထားအပ်သောပုဒ်”ဟု ဆိုလိုသည်။

အားဖြင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုစိတ် တခုတည်း၏။ အာရုံပစ္စုပ္ပန်ယာဘဝါ၊ အာရုံ ၂-ပါး အပေါင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယ၊ မြောက်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ နာနာစိတ္တဝသေန၊ အထူးထူးသော စိတ်၏ အပြားအားဖြင့်။ (ယထာကမ္မပဂတ ကို အာရုံပြုသောစိတ်၊ ရူပါရုံကို အာရုံပြုသော စိတ်၏ အပြားအားဖြင့်။) ပဋိဇာနာတိ။ ပုန။ လေသော ကာသံ၊ အမြွက်ထောင် ခွင့်ကို။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ ခွိန္တံ ဖဿာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)၊ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ ယထာကမ္မပဂတပဒေန၊ ဤယထာကမ္မပဂတ ဟူသော ပုဒ်နှင့်။ (သဒ္ဓိံ ယောဇနာယံ၊ ယောဇနာရာ၌။ ဝိဒိတော) ယထာ၊ သိအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ ဣမေ ။ ပေ ။ သတ္တာတိ အာဒိပဒေဟိပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ ယောဇနာသု၊ တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဓဗ္ဗော။

၃၇၈။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ။ ပေ ။ ဇာနာတီတိဣဒံ၊ ဟူသော ဤ ပုစ္ဆာကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်။ အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အဘိညာဉာဏာနိ၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့ကို။ နဝဋ္ဌဉ္ဇေတိ၊ မသုံးစွဲ။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကို။ ကေစွေ၊ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န ဇာနန္တိ။ ပန၊ မသိရုံသာ မကသေး။ အဿ၊ ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ သန္တာန်၌။ တာနိ၊ ထို အဘိညာဉ် ဉာဏ်တို့သည်။ နေဝအတ္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ မညန္တိ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ် သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော၊ ကို။ အလာဘီ၊ ရခြင်းမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနံ၊ မှတ်ထင်သည်ကို။ (ဟုတွာ၊ ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်၊ တနည်း) မညမာနံ၊ သော။ တံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ပုစ္ဆတိ။ တေနေဝ ကာရဏေန၊ ထို အကြောင်းကြောင့်ပင်။ အတ္တာယသ္မတော ။ ပေ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ပရတော၊ နောက်၌။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ် မရှိ ကြင်းမဲ့ ဥဿိ အလုံးစုံသော တရားသို့။ သာဝကေန၊ သည်။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက် ထိုက်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထို တရားသို့။ အနုပ္ပတ္တံ၊ အစဉ်ရောက်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ [“သာဝကများ ရသမျှ အဘိညာဉ်ကို အရှင် သာရိပုတ္တရာလည်း ရသည်”ဟူလို။]

ဣဒါနိ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ဝိဇ္ဇေပံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ် လွှင့်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသော။ သကဝါဒီ၊ သည်။ နနု ။ ပေ ။

၁ ။ ဝိဇ္ဇေပံ ကရောန္တော ။ “အတ္တာ ယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဒိဗ္ဗစက္ခု” ဟု မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံပြီး၍ “နေဝ ပုဋ္ဌေ နိဝါသာယ၊ နဝိ ဒိဗ္ဗဿ-စက္ခုနော” စသော ဤ ဂါထာကို ရွတ်ပြလိုက်သောအခါ “နဝိ ဒိဗ္ဗဿ စက္ခုနော”

သာရိပုတ္တောတိ အာဒိ အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ ထေရော၊ သည်။
 ဝဠုနပဏိဒိယာ ဝေ၊ သုံးစွဲခြင်း၌ တောင့်တခြင်း၏ သာလျှင်။ (သုံးစွဲရန်
 တောင့်တခြင်း၏သာလျှင်) အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ အာဟ၊ ပြီ။ အဘိညာဉာဏဿ၊ ၏။
 အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ န (အာဟ)၊ မိန့်တော်မူသည် မဟုတ်။
 ပန၊ ဆက်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ (အဘိညာဉာဏဿ) အဘာဝေန၊ မရှိ
 ခြင်းကြောင့်သာ။ (ထေရေ ဣမံ ဂါထံ အာဟ)။ ဣတိ အတ္ထံ၊ ဤသို့
 သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ သလ္လက္ခေတိ၊ မှတ်ထင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ ၏။ ထေရဿ၊ ၏။
 ယထာကမ္မူပဂတဉာဏမေဝ၊ သည်သာ။ အတ္ထိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ နော
 (အတ္ထိ)။ တေန၊ ကြောင့်။ တေန ။ ပေ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 သကဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-သံဝရကထာ အဖွင့်

၃၇၉။ ဣဒါနိ သံဝရကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသံဝရကထာ၌။
 ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ တာဝတိံသေ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ တထုတ္တရံ၊
 ထိုတာဝတိံသာနတ်တို့၏ အထက်ဖြစ်သော။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တေ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝေရာနိ၊ ပါဏာတိပါတ
 စသော ရန်တို့ကို။ န သမာစရန္တိ၊ မပြုကျင့်ကြကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။
 တေ သန္ဓာယ ပဉ္စာ သကဝါဒိဿ။ ဝေရသမုဒါစာရံ၊ ပါဏာတိပါတ စသော
 ရန်ကို ပြုကျင့်ခြင်းကို။ အပဿတော၊ မမြင်သော။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ
 တပါးသော ပရဝါဒီ၏။ ပဋိညာ (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။
 ယသ္မာ သံဝရော နာမ၊ မည်သည်။ သံဝရိတဗ္ဗေ၊ စောင့်စည်းထိုက်သော။
 (စောင့်စည်းရမည်ဖြစ်သော)။ အသံဝရေ၊ ပါဏာတိပါတ စသော အသံဝရ
 သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ (ဝါ၊ ရှိမှ)။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ

ကို ထောက်၍ ဒိဗ္ဗစက္ခု မရလေသလော-ဟု ထင်ယောင် ထင်မှား ဖြစ်ရကား
 “န ဟေံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခဲ့ခြင်းကပင် မှန်လေရောသလား-ဟု ထင်ပြန်သည်။
 ထိုသို့ ဖြစ်စေလိုခြင်းကို “ဝိက္ခေပံ ကရေန္တော”ဟု ဆိုသည်။

အသံဝရပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ ပါဏာတိပါတာဒီနံ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ရန်တို့၏။ အဘာဝေန ပဋိက္ခေပေါ ဣတရဿ။

အတ္ထိ ဒေဝေသုတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ သံဝရေ၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အသံဝရဿ၊ အသံဝရ၏၎င်း။ အသံဝရေ၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သံဝရဿ စ၊ သံဝရ၏၎င်း။ ပဝတ္ထိ-ဒဿနတ္ထိ၊ ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိယ-တ္ထေရေန)။ ဂုတ္တ။

၃၈၀။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိ အာဒိပဉ္စေသု၊ အစရှိသောပြဿနာတို့၌။ ပါဏာတိပါတာဒီနံ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသောရန်တို့ကို။ အသမာ-စရဏဝသေန၊ မပြုကျင့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ၊ ကို၎င်း။ ပါဏာတိ-ပါတာဒီနံ၊ တို့၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပဋိလောမပဉ္စာ၊ ပဋိလောမပြဿနာတို့သည်။ ဥတ္တာနတ္ထာယေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက် ရှိကုန်သည်သာ။

အဝသာနေ၊ အဆုံးနား၌။ နတ္ထိဒေဝေသု သံဝရေတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။ ပါဏာတိပါတာဒီနံ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ရန်တို့ကို။ ကတွာ၊ ပုန၊ တတော၊ ထို ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ရန်တို့မှ။ သံဝရာ-ဘာဝ၊ စောင့်စည်းရခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ [ပြုကိုမပြုရခြင်းကြောင့် စောင့်စည်းရခြင်း မရှိ။] တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဆုလဝသေန၊ ဆလဝါဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ သံဝရေ ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ပါဏာတိပါတိနေ၊ ပါဏာတိပါတိတို့တည်း။ ဣတိအာဒိပုစ္ဆာ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပုစ္ဆာသည်။ ပရဝါဒိဿ။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဝေရသမုဒါစာရဿ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ရန်ကို ပြုကျင့်ခြင်း၏။ အဘာဝေန ပဋိက္ခေပေါ သကဝါဒိဿ။ န ဟေဝန္တိဝစနမတ္ထိ၊ န ဟေဝံ ဟူသော စကားမျှကို။ ဂဟေတွာ။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ အယူကိုတည်စေခြင်းသည်။ (ဟောဟိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် န ဟေဝံ ဟူသော စကားမျှကိုယူ၍ အယူကိုတည်စေအပ်ပါသော်လည်း။ ဝေ၊ ဤသို့ န ဟေဝံ ဟူသော စကားမျှကို ယူ၍။ ပတိဋ္ဌိတာ (ပတိဋ္ဌာပိတာ)၊ တည်စေအပ်သော။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အပုတိဋ္ဌိတာဝ၊ မတည်စေအပ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ အပြီးတည်း။

သံဝရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၁-အသညကထာ အဖွင့်

၃၈၁။ ဣဒါနိ အသညကထာ နာမ ဟောတိ၊ ဣတ္ထိ၊ ထို အသညကထာ
 ဌ်။ တေရဟိ၊ ဌ်။ အန္ဓကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။
 (ဝေ၊ တူ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ သင်္ခါရ ပစ္စယာဝိညာဏန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။
 ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဋိသန္ဓိ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေမည်သည်။ နတ္ထိ၊ သညပ္ပါဒါ စ ပန။ ပေ။
 စဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အသညသတ္တာနမ္ပိ၊ အသညသတ်
 ဗြဟ္မာတို့၏လည်း။ စုတိပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ စုတိဓဏ၊ ပဋိသန္ဓေဓဏ၌။
 သညာ၊ သညာသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ
 ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊
 ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒိ၊ သည်။ ကိ၊ နည်း။ ဟေ၊ အသင်၏ အလိုအားဖြင့်။
 တံ ဌာနံ၊ ထို အသညသတ်ဘုဌာန သည်။ သညာဘဝေါ၊ သညာရှိသော
 ဘဝလော။ ဣတိ အာဒိတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊
 ငှါ။ သညာဘဝေါ၊ သညာဂတိတိ အာဒိ အာဟ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုစကား
 ရပ်ကို၎င်း။ တတော၊ ထို စကားရပ်မှ။ ပရဉ္စ၊ နောက်ဖြစ်သော စကားရပ်
 ကို၎င်း။ ပါဠိ နယေနဝ၊ ပါဠိတော် နည်းအားဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အသညကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

၁၂-နေဝသညာ နာသညာယတနကထာ အဖွင့်

၃၈၄။ ဣဒါနိ နေဝသညာနာသညာယတနကထာ နာမ ဟောတိ။
 ဣတ္ထိ၊ ထို နေဝသညာနာသညာယတနကထာ၌။ တေရဟိ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ
 (ဟောတိ) သေယျထာပိ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ နေဝသညာ-
 နာသညာ ယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ ဘဝေ၊ ထို နေဝ-
 သညာ နာသညာ ယတန ဘုံ၌။ သညာ၊ သညာသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။
 န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ (ဣတိ လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။
 ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဣတ္ထိ၊ ဤ နေဝသညာ နာသညာယတနကထာ၌။ သေသံ၊
 ကြွင်းသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ပါဠိ နယေနဝ၊ ပင်။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ တည်း။

နေဝသညာနာသညာယတနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

တတိယဝုဇ္ဈေ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

တတိယဝဂ် ပြီးပြီ။

ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာ
တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနာသဝကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၄-သမန္တာဂတကထာ အဖွင့်

၃၉၃။ ဣဒါနိ သမန္တာဂတကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သမန္တာ-
ဂတကထာ၌။ သမန္တာဂမာ၊ ပြည့်စုံခြင်းတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နက္ကဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်
ခဏ၌။ သမဂ္ဂိဘာဝသမန္တာဂမော စ၊ ပြည့်စုံခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သမန္တာဂမဂင်း။ ရူပါဝစရဓီသု၊ ရူပါဝစရ အစရှိသော ဘုံတို့တွင်။ အညတရ-
ဘူမိပ္ပတ္တိတော၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောဘုံ-တည်းဟူသော ဈာန်သို့
ရောက်ခြင်းအားဖြင့်။ ပဋိလာဘသမန္တာဂမော စ၊ ရခြင်းဟူသော သမန္တာ-
ဂမဂင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ သော၊ ထို ပဋိလာဘသမန္တာ-
ဂမသည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အဓိဂတ ဝိသေသ၊ ရအပ်ပြီးသော
ဈာန်တရားအထူးမှ။ န ပရိဟာယတိ၊ မယုတ်လျော့။ တာဝဒေဝ၊ ထို မယုတ်
လျော့သမျှ ကာလပတ်လုံး။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်ရနိုင်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဥတ္တရာ-
ပထကာနံ၊ ထို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေ) ယေသံ၊ အကြင်
ပရဝါဒီတို့၏။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ သမန္တာဂမေ၊ ဤ ပြည့်စုံခြင်းတို့ကို။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညော၊ ၂-ပါးသော သမန္တာဂမမူ တပါးသော။
ဥပပတ္တိဓမ္မဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ နေကြောင်း တရား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကော၊
တမျိုးသော။ သမန္တာဂမောနာမ၊ သမန္တာဂမ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိသေး၏။
ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ (အနုဗောဓနတ္ထံ-၌ စပ်။)
ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပတ္တိဓမ္မော နာမ၊ ရောက်ခြင်းတရား မည်သည်။
နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ အနုဗောဓနတ္ထံ၊ လျော်စွာ
သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ အရဟတံ၊ ပေ။ သမန္တာဂတောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။
ပတ္တိ၊ ရောက်အပ်၊ ရအပ်ပြီးတရားကို။ သန္တာယ ပဋိညာ ဣတရဿ။ [ပတ္တိဓမ္မ၏
အဖွင့်ကို ခိုကာ၌ ကြည့်ပါ။]

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ (စောဒနတ္ထံ-၌ စပ်။)
တေ၊ အသင်၏အလိုအားဖြင့်။ အရဟတံ၊ သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
ခန္ဓာတို့နှင့်။ (သမန္တာဂတော) ဝိယ၊ ပြည့်စုံသကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) စတူဟိ၊
ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)။
ဝေ သန္ဓေ၊ သော်။ စတူသုဖလေသု၊ တို့၌။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါး ၄-ပါးကုန်သော။
(ဝိစ္စာလောပ) ယေ ဖဿာဒယော၊ အကြင် ဖဿ အစရှိသော တရားတို့သည်။
[ဖဿ ၄-ပါး ဝေဒနာ ၄-ပါး အစရှိသော တရားတို့သည်။] (သန္တိ)။

သည့် လေးတန်မဂ္ဂ နိယာမဖြင့် မြဲသည်။ ဗြဟ္မစာရီ၊ အကျင့်မှန် အကျင့်မြတ် အမြဲကျင့်တတ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။) သဗ္ဗေသု၊ ကြွင်းမဲ့ညှံ အလုံးစုံ ကုန်သော။ ဘူတေသု၊ ရှေးကံအလျောက် ဖြစ်ပေါ်ပေါက်သည့် များမြောက် စွာလှ သတ္တဝါဟူသမျှတို့၌။ ဒဏ္ဍံ၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်စု နှိပ်ကွပ်မှုကို။ နိဓာယ၊ မပြုသောအား ဖယ်ချထား၍။ သမံ၊ ကာယ စသည် အလီလိဝယ် အညီ အသင့် ကောင်းသောအကျင့်ကို။ စရေယျ၊ ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ် နိုင်သည်ဖြစ်အံ့။ သော၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဆင်ပြင်ပါလည်း လွန်စွာ ထူးချွန် ထိုသူမှန်သည်။ ဗြဟ္မဏော၊ ကိလေသာ အာသဝေါ ရေဝယ်မျှော သို့ မျှောပြီးစင်စစ် ဗြဟ္မဏလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ သော၊ အကြောင်းအား လျော်စွာ တန်ဆာဝတ်စား ဆင်ပြင်ထားလည်း အများထက်ချွန် ထိုသူ မှန်သည်။ သမဏော၊ ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းပြီးစင်စစ် သမဏ လည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ သ (သော)၊ လူ ဝတ်ကြောင် အသွင် တန်ဆာ ဆင်သဖြင့် လူပင်ထင်အပ် ထိုသူမြတ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာအခဲ အကုန် ကွဲအောင် ခွဲပြီးစင်စစ် ဘိက္ခုလည်း ဖြစ်ပါပေသတည်း။ [ဓမ္မပဒ သန္တတိ-မဟာမတ္ထဝတ္ထု အဖွင့်။]

ဣမံ နယံ၊ ဤနည်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄။ အတ္ထိ အရဟတောတိအာမိ၊ အစ ရှိသောစကားရပ်ကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသတ္ထေရေန) အာရဒ္ဓံ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထို စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ တည်း။

ဂိဟိယ အရဟတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-ဥပပတ္တိ ကထာ အဖွင့်

၃၀၇။ 'ဣဒါနိ ဥပပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။တတ္ထ၊ထို ဥပပတ္တိကထာ၌။ တေရဟိ ဥတ္တရာပထကနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) ဝေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ တို့၏။ ဩပပတ္တိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိတိဝစနာနိ၊ အစရှိသော စကားတို့ကို။ အယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ သုဒ္ဓါဝါသေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မဒုတုံတို့၌။ ဥပပတ္တိယာ၊ ပဋိ သန္ဓေ နေခြင်းအားဖြင့်။ (ပဋိသန္ဓေ နေသည်နှင့် ထပြိုင်နက်။) အရဟာ၊ ရဟန္တာသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။) ဣတိ လဒ္ဓိံ၊ ဤသို့သော အယူသည်။ (ဟောတိ)။ ဝါ၊ ကား။ ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ၊ ဟူသော။ ပဒံ၊ ပုဒ်ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လည်စေ၍။ (ပြောင်းပြန်ယူ၍။) ဥပပဇ္ဇ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ၊ ဟူ၍။ (ဥပဟစ္စ ကို ဥပပဇ္ဇ ဟူ၍။) ပရိယာပုဏန္တာနံ၊ ရွတ်ဆိုကြကုန်သော။

ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဥပပတ္တိယာ၊ နှင့်။ သဟ။ တကွ။ အရဟတ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ ဟောတိ။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ဣတရယ။

တတ္ထ၊ ထို ဥပပတ္တိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိစိတ္တံ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေ စိတ်မည်သည်။ လောကီယံ၊ လောကီစိတ်တည်း။ (လောကဝိပါကံ စိတ်တည်း။) တေန၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြင့်။ သောတာပန္နာဒယောပိ၊ သောတာပန်အစရှိသော အောက်ဖလဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သော်မှလည်း။ န ဟောန္တိ။ မဖြစ်နိုင် ကုန်တုံသေး၏။ [ပိကား ဂရဟာဇောတက၊] အရဟတ၊ ရဟန္တာသည်။ ပဂေဝ၊ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယ၊ ထို ပရဝါဒီ အား။ ဣမံ နယံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ သဟ။ ပေ။ သောတာပန္နောတိအာဒိ-အာရဒ္ဓံ။

၃၇၉။ သာရိ ပုတ္တောတိ အာဒိ။ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဣမေသု မဟာထေရေသု၊ ဤ မဟာထေရ်တို့တွင်။ ဧကော ဧကောတိ၊ အဘယ်ထေရ် တပါးသည်လည်း။ ဥပပတ္တိယာ၊ နှင့်။ သဟ အရဟတနာမ၊ မည်သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ။

၃၈၀။ ဥပပတ္တေသိယေနာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ (သဟ-၌ စပ်)။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ပဋိသန္ဓေ စိတ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ သေတိ ဂဝေသတိ၊ ရွာမှီး တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တေသိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [သေယံ၌ သေဘော်၊ ကတ္တားဟော ဣပစ္စည်းကြံပါ။] ဣတ္ထ၊ ဤဥပပတ္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ တည်း။

ဥပပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-အနာသဝကထာ အဖွင့်

၃၈၁။ ဣဒါနိ အနာသဝကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အနာသဝကထာ၌။ တေရဟိ ဥတ္တရာပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျတာပိ၊ (ဧဝံ)၊ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် တရားတို့သည်။ အနာသဝယ၊ အာသဝေါ မရှိသော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ (ဟောန္တိ)၊ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ (ဓမ္မာ)၊ တို့သည်။ အနာသဝါ၊ အနာသဝတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ၊ အရဟတောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ဣတရယ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ အနာသဝါ နာမ၊ အနာသဝတို့မည်သည်။ မဂ္ဂါဒယော၊ မဂ္ဂ အစရှိသော တရားတို့တည်း။ (မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဟူသော လောကုတ္တရာတရားတို့တည်း။) ကိ၊ အသို့နည်း။ တဿ၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ တေယေဝ၊ ထိုမဂ် အစရှိသော တရားတို့သည် သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ ဖလန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်ပြီ။ စက္ခု- အနာသဝန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ တဿ၊ ထို စက္ခု၏။ သာသဝတ္ထာ၊ သာသဝ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရုံ အာရမ္မဏိကအဖြစ်ဖြင့် အာသဝေါတရား တို့နှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ တေ၊ ဤ စက္ခုသည်။ အနာသဝဿ၊ အနာသဝ ဖြစ်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စက္ခုတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ။

၃၉၂။ စိဝရပဉ္စေ၊ စိဝရပြဿနာ၌။ ဧကောဝ၊ တခုတည်း သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ သင်္ကန်းဟူသောတရားသည်။ အနာသဝေါ၊ အနာသဝ သည်၎င်း။ သာသဝေါစ၊ သာသဝသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏဝိရောဓဿ၊ လက္ခဏာနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ အနာသဝဿ၊ အနာသဝ ဖြစ် သော ရဟန္တာ၏ ဥစ္စာသည်။ ဟုတူ။ သာသဝဿ၊ သာသဝဖြစ်သော ပုထုဇဉ်၏ ဥစ္စာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ တညေဝ- အနာသဝန္တိ ပညာဒ္ဓယေဝ၊ အစရှိသော ပြဿနာနှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တညေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အနုညာတတ္တာ၊ ခွင့်ပြု အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ အနာသဝေါ ဟုတူတိ အာဒိတိ၊ အစရှိသော စကားရပ်တို့ဖြင့်။ စောဒေတိ၊ စောဒနာ၏။

၁။ စိဝရပဉ္စေ ။ ပေ ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ “ယဒိ အရဟတ ပုထုဇ္ဇနဿ စိဝရံ ဒေတိ-ရဟန္တာသည် ပုထုဇဉ်အား သင်္ကန်းကို အကယ်၍ ပေးအံ့” ထိုသို့ ပေးအပ်သော သင်္ကန်းသည် အနာသဝဖြစ်သော ရဟန္တာ၏ ဥစ္စာအခိုက်၌ အနာသဝဖြစ်၍၊ သာသဝ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သောအခါ သာသဝ ဖြစ်၏ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် အနာသဝဖြစ်ပြီးသော သင်္ကန်းက သာသဝ ဖြစ်ရမည်ဆိုလျှင် ရဟန္တာ၏ ပစ္စည်းတုန်းက အနာသဝဖြစ်သည့်အတွက် သာသဝ မပြောင်းလွှဲ နိုင်သောကြောင့် လက္ခဏာ ဝိရောဓ ဘေး”ဖြစ်၏။ ထို ဘေးကို ကြောက်ရကား “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

၂။ ဒုတိယံ ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ ထို ပြဿနာကိုပင် ဒုတိယထပ်၍ မေး သောအခါ အနာသဝ ရဟန္တာ၏ ဥစ္စာဖြစ်တုန်းက အနာသဝ အမည်ရ၍ ပုထုဇဉ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သောအခါ သာသဝ အမည်ရသောကြောင့် လက္ခဏာဝိရောဓ ဖြစ်ဘူးမလို့- ဟု ယူဆ၍ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာ
တို့၌။ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနာသဝကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၄-သမန္တာဂတကထာ အဖွင့်

၃၉၃။ ဣဒါနိ သမန္တာဂတကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သမန္တာ-
ဂတကထာ၌။ သမန္တာဂမာ၊ ပြည့်စုံခြင်းတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နက္ခဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်
ခဏ၌။ သမဂီဘာဝသမန္တာဂမော၊ ပြည့်စုံခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သမန္တာဂမင်း။ ရူပါဝစရဓီသု၊ ရူပါဝစရ အစရှိသော ဘုံတို့တွင်။ အညတရ-
ဘူမိပ္ပတ္တိတော၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောဘုံ-တည်းဟူသော ဈာန်သို့
ရောက်ခြင်းအားဖြင့်။ ပဋိလာဘသမန္တာဂမော၊ ရခြင်းဟူသော သမန္တာ-
ဂမင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ သော၊ ထို ပဋိလာဘသမန္တာ-
ဂမသည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အဓိဂတ ဝိသေသာ၊ ရအပ် ပြီးသော
ဈာန်တရားအထူးမှ။ န ပရိယာယတိ၊ မယုတ်လျှော့။ တာဝဒေဝ၊ ထို မယုတ်
လျှော့သမျှ ကာလပတ်လုံး။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်ရနိုင်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဥတ္တရာ-
ပထကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ) ယေသံ၊ အကြင်
ပရဝါဒီတို့၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ သမန္တာဂမေ၊ ဤ ပြည့်စုံခြင်းတို့ကို။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညော၊ ၂-ပါးသော သမန္တာဂမမှ တပါးသော။
ဥပပတ္တိဓမ္မဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ နေကြောင်း တရား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကော၊
တမျိုးသော။ သမန္တာဂမောနာမ၊ သမန္တာဂမ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိသေး၏။
ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ ဧတံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ (အနုဗောဓနတ္ထံ-၌စပ်။)
ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပတ္တိဓမ္မော နာမ၊ ရောက်ခြင်းတရား မည်သည်။
နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ အနုဗောဓနတ္ထံ၊ လျော်စွာ
သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ အရဟာ ။ ပေ ။ သမန္တာဂတောတိ ပစ္စာ သကဝါဒိယ။
ပတ္တိ၊ ရောက်အပ် ရအပ်ပြီးတရားကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ ဣတရဿ။ [ပတ္တိဓမ္မ၏
အဖွင့်ကို ခိုကာ၌ ကြည့်ပါ။]

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ အထ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ (စောဒနတ္ထံ-၌စပ်။)
တေ၊ အသင်၏အလိုအားဖြင့်။ အရဟာ၊ သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
ခန္ဓာတို့နှင့်။ (သမန္တာဂတော) ဝိယ၊ ပြည့်စုံသကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) စတူဟိ၊
ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)။
ဝေ သန္ဓေ၊ သော်။ စတူသုဖလေသု၊ တို့၌။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါး ၄-ပါးကုန်သော။
(ဝိစ္စာလောပ) ယေ ဖဿာဒယော၊ အကြင် ဖဿ အစရှိသော တရားတို့သည်။
[ဖဿ ၄-ပါး ဝေဒနာ ၄-ပါး အစရှိသော တရားတို့သည်။] (သန္တိ)။

တေဟိ၊ ထို ဖဿ အစရှိသော တရားတို့နှင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမန္နာဂတတာ၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်နေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ၄။ အရဟာ။ ပေ။ ဖဿေဟိတိ အာဒိ အာရမ္ဘံ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုစကားရပ်ကို။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောဧကဉ်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာ ဒိနံ၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အနာဂါမိပညာဒီသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ သေဝ နယော။

၃၉၅။ သောတာပတ္တိ ဖလံ ဝီတိဝတ္တောတိ၊ ကား။ ဒုတိယဇ္ဈာနလာဘိ၊ ဒုတိယဈာန်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ (ဝီတိ-ဝတ္တတိ) ဝိယ၊ လွန်သကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ (ဝီတိ-ဝတ္တော)။ န (ဟောတိ) မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ အနုပ္ပတ္တိယာ၊ မဖြစ်ခြင်း အားဖြင့်။ ဝီတိဝတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုစ္ဆတိ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ယံ၊ အကြင်တရားကို။ ဝီတိဝတ္တော၊ လွန်ပြီ။ တေန၊ ထို တရားနှင့်။ အဿ၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ အသမန္နာဂမံ၊ မပြည့်စုံခြင်းကို။ ဒဿေတုံ အာရမ္ဘံ။

၃၉၆။ တေဟိ စ အပရိဟိနောတိပဉ္စေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။ “ယသ္မာ ကြောင့်။ ပစ္စနိက သမုဒါစာရေန၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရား၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ လောကီယဇ္ဈာနဓမ္မာ၊ လောကီဖြစ်သော ဈာန်တရားတို့သည်။ ပရိဟာယန္တိ ယတာ၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ တရားတို့သည်။ န၊ (ပရိဟာယန္တိ)၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်သည်။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဖလေန စ၊ ဖိုလ်ကြောင့်လည်း။ ပဋိပ္ပဿန္တိ၊ တဖန်ထပ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်၏။ တေ၊ ထို ကိလေသာတို့သည်။ တထာ ပဟိ-နာဝ၊ ထို မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည့်အတိုင်း ပယ်အပ်ပြီး ကုန်သည်သာ၎င်း။ တထာ ပဋိပ္ပဿန္တိယေဝ စ၊ ထိုဖိုလ်ဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း ငြိမ်းအေးပြီး ကုန်သည်သာ၎င်း။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ အာမန္တာတိ ပဋိညာတံ။ သွာယံ (သော အယံ) အတ္ထော၊ ထို အနက်ကို။ ပရတော၊ နောက်၌။ (ဤကထာဝယ် နောက်နား၌။) အရဟတာ။ ပေ။ ပဋိလက္ခါတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတော်တို့၌။ ပကာသိတောယေဝ၊ ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်သာ။ [“ဤကထာ၏ နောက်နားဝယ် ပြအပ်ပြီး ဖြစ်သည်” ဟူလို။] သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ တည်း။

၃၉၇။ အရဟတံ ခဏိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ၊ ထို
 ဗောဓိယာဗုဒ္ဓေါ အစရှိသောကထာ၌။ ဗောဓိတိ၊ ဗောဓိဟူသော သဒ္ဒါသည်။
 စတုမဂ္ဂဉာဏသဟိ၊ လေးပါးသော မဂ္ဂဉာဏ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သဗ္ဗညုတ-
 ဉာဏသဟိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ အဓိဝစနံ၊ အမည်
 တည်း။ ဝါ၊ ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေရဟိ။
 ဥတ္တရာပထကောနိယေဝ၊ တို့၏ပင်။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျဟာပိ၊ (ဝေ)၊
 ယေသံ၊ တို့၏။ ဩဒါတေန၊ ဖြူသော။ ဝဏ္ဏေန၊ အဆင်းကြောင့်။ ဩဒါတော၊

သမန္နာဂတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၆-ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ အဖွင့်

၃၉၈။ ဣဒါနိ ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ၊ ထို
 ဗောဓိယာဗုဒ္ဓေါ အစရှိသောကထာ၌။ ဗောဓိတိ၊ ဗောဓိဟူသော သဒ္ဒါသည်။
 စတုမဂ္ဂဉာဏသဟိ၊ လေးပါးသော မဂ္ဂဉာဏ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သဗ္ဗညုတ-
 ဉာဏသဟိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ အဓိဝစနံ၊ အမည်
 တည်း။ ဝါ၊ ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေရဟိ။
 ဥတ္တရာပထကောနိယေဝ၊ တို့၏ပင်။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျဟာပိ၊ (ဝေ)၊
 ယေသံ၊ တို့၏။ ဩဒါတေန၊ ဖြူသော။ ဝဏ္ဏေန၊ အဆင်းကြောင့်။ ဩဒါတော၊

၁။ ဣဒါနိ နာမ နာမနာ။ ။ “တတ္ထံ ခဏိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ နာမ ဟောတိ”
 စသော အဖွင့်ကို “ဣဒါနိ နာမနာ”ဟု ဆိုသည်။ [“ဣဒါနိ-ဟု ဣဒါနိဖြင့်
 ဆိုသောကြောင့် သမန္နာဂတကထာ အဖွင့် မပြီးမီ ဥပေက္ခာ သမန္နာဂတကထာကို
 အထူးမဖွင့်တော့ပဲ ဤနည်းကို မိုး၍ အနက် ယောဇနာပုံကို သိပါ”ဟု ညွှန်ပြသည်
 ဟု မှတ်ပါ။] သို့ဖြစ်၍ “ဥပေက္ခာ သမန္နာဂတကထာ အဖွင့်”ဟု သီးခြားစာခေါင်း
 မတပ်လိုက်တော့ဟုလည်း သိပါ။

ပတ္ထိဓမ္မောနာမ။ ။ [သမန္နာဂတ ကထာအဖွင့် မပြီးမီ ဥပေက္ခာသမန္နာဂတ
 ကထာအတွက် ကြားညှပ်၍ ညွှန်ပြသောကြောင့် “ပတ္ထိဓမ္မောနာမ”ဟု သမန္နာဂတ
 ကထာအဖွင့်၌ ပါသော ပတ္ထိဓမ္မကို ယခုမှ ဋီကာ ဆရာ ဖွင့်သည်။] ထိုပတ္ထိဓမ္မ
 မည်သည် တစုံတခု အထည်ကိုယ် ရကောင်းသော တရား မဟုတ်ပေ။ ပထမဈာန်
 စသောတရား တပါးတပါးကို မိမိသန္တာန်၌ ရခြင်း ကြံယူတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပတ္ထိ-
 ဓမ္မော ကောစိ နတ္ထိ”ဟု ဆိုသည်။ ဤ အဖွင့်အရ “ပတ္ထိဓမ္မောနာမ-ရခြင်းသဘော
 မည်သည်”ဟု ပေးပါ။ ရအပ်သောတရားခြံရအောင် မပေးရ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌
 “စိတ္တ ဝိပဿနာ သင်္ခါရေ- စိတ်နှင့် မယှဉ်သော သင်္ခါရတမျိုး”ဟု ဝဒန္တိဝါဒကို
 ဖွင့်ပြသည်။

ပြုသောသူသည်။ (ဟောတိ) ယတ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း။ သာမေန၊ ရွှေသော။
 ဝဏ္ဏေန၊ ကြောင့်။ သာမော၊ ရွှေသောသူသည်။ (ဟောတိ ယတ၊ ၎င်း။)
 ဝေ၊ တု၊ ဗောဓိယာ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊
 ဗုဒ္ဓသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ စ၊ သည်
 ၎င်း။ အနုယောဂေါ စ၊ မေးစိစစ်ခြင်းသည်၎င်း။ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ စ၊
 သည်၎င်း။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ သည်၎င်း။ ဣတရဿ။

အတိတာယာတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထို အတိတ်
 ခဏ၌။ အဘာဝတော၊ မဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ဟူသော အတိတ်၏မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပဋိလာဘံ၊ မဂ်ဉာဏ်၊
 သဗ္ဗညုတဉာဏ် ဟူသော ဗောဓိကို ရခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ပုန၊
 ကိစ္စဝသေန၊ ကိစ္စ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ကိစ္စဘာဝတော၊
 ကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ (ပုဋ္ဌော)။ တေန၊ ထိုပရဝါဒီ
 သည်။ တာယ၊ ထို ဗောဓိဖြင့်။ ယံ ကရဏီယံ၊ အကြင် ပြုထိုက်သော ကိစ္စ
 ကို။ (ဒက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း စသော
 ကိစ္စကို။) ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကိစ္စ၌။ သမ္မောဟာဘာဝံ၊ ပြင်းစွာ
 တွေဝေခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ဆက်။ လေသောကာသံ၊
 အမြက်ထောင်ခွင့်ကို။ အဒတု၊ မပေးမူ၍။ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိတိ အာဒိနာ၊
 အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) တဿ ကိစ္စဿ၊ ထို ကိစ္စ
 ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

အနာဂတပဉ္စေ၊ ၌။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထို ခဏ၌။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊
 ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။
 ရာဇဂဟံ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့။ အဂမာ၊ ကြွတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အနာဂတယ၊
 အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိကြောင့်။ ဗုဒ္ဓဘာဝံ၊ ဗုဒ္ဓ၏ အဖြစ်
 ကို။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ) ပဋိဇာနာတိ။ ဗောဓိကရဏီယံ
 ကရောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထို ခဏ၌။
 ကိစ္စဘာဝေန၊ ကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော
 (သမာနော ဗောဓိကရဏီယံ၊ ဗောဓိဖြင့် ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို။) ယဒိ

၁။ အဂမာ ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရား မဖြစ်မီ
 ဘုရားအလောင်းဖြစ်တုန်းက ရာဇဂြိုဟ်သို့ ကြွတော်မူ၏။ ထိုအခါ၌ ဘုရားမဖြစ်သေး
 သော်လည်း အနာဂတ်ဖြစ်လတ္တံ့ကို ရည်ရွယ်၍ “ဗုဒ္ဓေါ”ဟု သုံးစွဲထားသည်။ ထိုသို့
 သုံးစွဲရာ၌ အနာဂတ်ဗောဓိဉာဏ်ကြောင့် ဗုဒ္ဓ အမည် ရသည်ဟု ပရဝါဒီက မှတ်ထင်၍
 ဝန်ခံလေသည်။ အမှန် အားဖြင့်ကား အနာဂတ် ဗောဓိကြောင့် ဗုဒ္ဓဟု သုံးစွဲသည်
 မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓ ဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်သည်။

န ကရေယံ၊ အကယ်၍ မပြုအံ့။ (ဝေ သတိ)။ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဗုဒ္ဓဟူ၍။ န ဝုစ္စေယျ၊ မဆိုအပ်ရာ။ ယသ္မာ၊ အဝယ်၊ မချွတ်ကေန်။ (ဗောဓိကရဏိယံ၊ ကို။) ကရိယတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ တသ္မာ ကရေတိယေဝ နာမ၊ ပြုသည်သာလျှင် မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ။ ပုန၊ လေသောကသံ အဒတာ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပဋိက္ခိပတိ။ ပစ္စုပ္ပန်ပဋ္ဌော၊ ပစ္စုပ္ပန် ပြဿနာသည်။ သံသန္နနာယ၊ သံသန္နနကထာနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဥတ္တာနုတ္တောဝ၊ သည်သာ။

၃၉၉။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဗောဓိယော၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဗောဓိတို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ။ တိဟိပိ၊ သုံးပါးသော ဗောဓိ တို့ကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗဘာဝတော၊ ဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ပုန၊ တိဟိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောဓာတ်။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ [ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ် ၃-ပါးလုံး၏-မရှိခြင်းကြောင့်။] ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပုဋ္ဌော (သမာနော)။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်ဉာဏံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ ၍။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ပုန လေသောကသံ အဒတာ။ သတတံ သမိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပဋိက္ခိပတိ။

န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ဗောဓိယာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒီ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ဗောဓိယာ၊ ၍။ အဘာဝက္ခဏေ၊ မရှိရာ ဓာတ်။ အဗုဒ္ဓဘာဝါပတ္တိတော (အဗုဒ္ဓဘာဝ + အပတ္တိတော)၊ ဗုဒ္ဓမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ သကဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ပန၊ ကား။ နန္ဒ ဗောဓိပဋိလာဘာတိပဋ္ဌေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ယသ္မိံ သန္တာနေ၊ အကြင် ခန္ဓာအစဉ်၌။ ဗောဓိသင်္ခါတံ၊ ဗောဓိဟု ဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုခန္ဓာ အစဉ်၌။ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မုတိသတ္တာဝတော၊ သမ္မုတိ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ တဿေဝ။ ထို သကဝါဒီ၏ပင် ဝန်ခံခြင်း တည်း။ တဿ၊ ထို သကဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပာယ်၊ အလိုကို။ အဇာနိတွာ၊ မသိမူ၍။ ဟိတိတိ၊ ဟူ၍။ လမ္ဘိဥပနာ၊ အယူကို ထားခြင်းသည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူကို ထားခြင်းတည်း။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ အသလ္လက္ခဏံ၊ မမှတ်သားနိုင်ခြင်းကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ။ ဗောဓိပဋိ- လာဘာ။ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။

တဿ၊ ထို ပုစ္ဆာ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ တေ၊ အသင်၏ အလိုအားဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗောဓိပဋိလာဘာ၊ ဗောဓိကို ရခြင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓ

သည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗောဓိယေ၊ ဗောဓိကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊
သည်။ (ဟောတိ) ကိ၊ လော။ ဣတိ (အတ္ထော)၊ နက်။ ဣတရော၊ သည်။ ဗောဓိ-
ပဋိလာဘော နာမ၊ ဗောဓိကို ရခြင်းမည်သည်။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိသည်။
ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓါယပိ၊ ချုပ်ပြန်သော်လည်း။ သန္တာနေ၊ ခန္ဓာ အစဉ်
၌။ ဥပ္ပန္နဘာဝေါယေဝ၊ ဖြစ်ပြီး၏အဖြစ်သည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဗောဓိ နာမ၊
ဗောဓိမည်သည်။ မဂ္ဂက္ခယော၊ မဂ်ခဏ၌။ ဉာဏိ၊ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဣမံဝိဘာဂံ၊ ဤ ဝေဖန် အပ်သောနည်းကို။ အသလ္လက္ခန္ဓောဝ၊ သာနိုင်သည်
သာလျှင်။ ပုန ပဋိဇာနာတိ၊ တတော၊ ။ ၌။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ဗောဓိ-
ပဋိလာဘာဗောဓိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော)။ ဝစနောကာသံ၊
စကား၏အခွင့်ကို။ အလဘန္ဓော၊ မရသည်။ (ဟုတော)။ ပဋိက္ခိပတိ။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကံသာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဣတိ၊ သို့။ တိဿောပိ၊ ကုန်သော။ ဣမာကထာ၊ တို့သည်။ (သမန္နာ-
ဂတ ကထာ၊ ဥပေက္ခာသမန္နာဂတ ကထာ၊ ဗောဓိယာဗုဒ္ဓေါဟူသော ကထာ
တို့သည်။) ဥတ္တရာပထကာနံယေဝ၊ ဥတ္တရာပထက ဂိုဏ်းသားတို့၏သာ
ကထာတို့တည်း။

၇-လက္ခဏကထာ အဖွင့်

၄၀၀။ ဣဒါနိ၊ ဗောဓိယာဗုဒ္ဓေါတိကထာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခု
အခါ၌။ လက္ခဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုလက္ခဏကထာ၌။ တေရဟိ
ဥတ္တရာပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျတာပိ၊ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်
ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ
ဂတိယော ဘဝန္တိတိ။ အစရှိသော။ ဣမံ သုတ္တံ၊ ဤ ပါဠိတော်သုတ်ကို။
[သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ အမ္မဋ္ဌသုတ်။] အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတော၊ ၍။
လက္ခဏသမန္နာဂတော၊ သုံးဆယ့် နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာ
တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗောဓိသတ္တောဝ၊ ဘုရားအလောင်းတော်
သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၍။ ဣတိ လဒ္ဓိ ဟောဟိ။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ
သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

စက္ကဝတ္တိသတ္တောတိပဋ္ဌေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
(လက္ခဏသမန္နာဂတော၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာ
တို့နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) စက္ကဝတ္တိသတ္တောပိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေ

နိုင်သော သတ္တဝါသည်လည်း။ (ဟောတိ)။ ဗောဓိသတ္တောပိ။ သည်လည်း။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဗောဓိသတ္တံ၊ ဘုရားအလောင်း မဟုတ်သော စကြဝတေးမင်းကို။ သန္ဓာယ။ (သကဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ [“စက္ကဝတ္ထိသတ္တော လက္ခဏသမန္နာဂတော စက္ကဝတ္ထိသတ္တော ဗောဓိသတ္တော” ဟု မေးရာ၌ “န ဟေဝံဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်။] မောဓိသတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ။ (သကဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ [ထို ပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။]

၄၀၂။ ဒုတ္တိံ သိမာနိတိသုတ္တံ၊ အစရှိသော ပါဠိတော်သုတ်ကို။ ဗောဓိသတ္တမေဝ၊ ကိုသာ။ သန္ဓာယ။ (ဘဂဝတာ)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်၏ လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပစ္စိမေ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတရေသု၊ ပစ္စိမ ဘဝမှ တပါးသော ဘဝတို့၌။ စက္ကဝတ္ထိ၊ စကြဝတေးမင်းသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဘတမ္ပိ၊ ပရဝါဒီက သာဝကအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ပြုအပ်သည်။ (သမာနံ) ပိ၊ သော်လည်း။ အနာဘတသဒိသမေဝ၊ မဆောင်ပြုအပ်သည်နှင့်တူသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

လက္ခဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ)။

ဂ-နိယာမောက္ခန္တိကထာ အဖွင့်

၄၀၃။ ဣဒါနိ နိယာမောက္ခန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိယာမောက္ခန္တိကထာ၌။ တေရဟိ အန္တကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိံ-၌ စပ်။) ဃဋိကာရသုတ္တေ၊ ၌။ ဇောတိပါလဿ၊ ဘုရားအလောင်း ဖြစ်သော ဇောတိပါလသတို့သား၏။ ပဗ္ဗဋံ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ကဿပဘဂဝတော၊ ကဿပဘုရားရှင်၏။ ပါဝစနေ၊ သာသနာတော်၌။ ဩက္ခန္တိ-နိယာမော၊ သက်ရောက်အပ်ပြီးသော မဂ္ဂနိယာမရှိ၏။ စရိတဗြဟ္မစရိယော၊

၁။ ယသ္မာ ။ ပေ ။ ဗောဓိသတ္တောပိ။ ။ “ယသ္မာ စက္ကဝတ္ထိ သတ္တော ပိ ဗောဓိသတ္တောပိ” ဟု ဤမျှသာရှိသော်လည်း ပါဠိတော်၌ “လက္ခဏသမန္နာဂတော ဗောဓိသတ္တော” ဟု ရှိသောကြောင့် ထိုလက္ခဏသမန္နာဂတောပုဒ်ကို ယူ၍ အနက် ပေးမှ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံသည်။ ထို့ကြောင့် နိဿယ၌ ယူ၍ အနက် ပေးသည်။ ရှေးနိဿယ၌ “စက္ကဝတ္ထိသတ္တော၊ စကြဝတေး မင်းလောင်း ဖြစ်သော သတ္တဝါသည်။ ဗောဓိသတ္တောပိ သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ အဗောဓိ သတ္တောပိ၊ မဟုတ် သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ခံ” ဟု အနက်ပေးလေ၏။ စုပ္ပာဒ်ပေါ။

ကျင့်အပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ဗောဓိသတ္တောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ လဒ္ဓိယံ၊ မိမိအယူ၌။ ဌတော ပဋိညာ ဣတရဿ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိယာမောတိ ဝါ၊ နိယာမော ဟူသော အမည်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မ-စရိယန္တိ ဝါ၊ ဗြဟ္မစရိယ ဟူသောအမည်သည်၎င်း။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ။ နာမံ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ ထို့၏။ ပါရမီပူရဏံ၊ ပါရမီတော်ကို ဖြည့်ကျင့် ခြင်းကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညာ၊ ပါရမီပူရဏမှ အခြားသော။ နိယာမောက္ကန္တိ နာမ၊ မဂ္ဂနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ။ (အညာ၊ သော။ နိယာမောက္ကန္တိ နာမ၊ မည်သည်။) ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ)။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန် ဖြစ်သော။ သာဝကော၊ ကဿပဘုရားရှင်၏ သာဝကသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ ဝေ၊ ဤသို့။ တေ၊ ဤသောတာပန် သာဝက၏ အဖြစ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။

ဟိ၊ မှန်။ ကေဝလံ၊ သောတာပန် သာဝကအဖြစ် မဖက် သက်သက်။ နံ၊ ထို ဘုရားအလောင်းကို။ ပုစ္ဆာ၊ တို့သည်။ အတ္ထုနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဉာဏဗလေ၊ ဉာဏ်တော်၏အစွမ်း၌။ (အနာဂတ်ကို သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်း၌။) ဌတော၊ ၍။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုစ္ဆေ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဗျာကရောန္တိ၊ ဗျာဒိတ်စကားကို မိန့်တော်မူကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ ဗောဓိသတ္တောတိ၊ အစရှိသော။ အနုယောဂေါ သကဝါဒိဿ။ ပစ္စိမဘဝံ၊ နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော ဘဝကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေါ ဣတရဿ။ [“ဗောဓိသတ္တော ကဿပဿ ဘဂဝတော သာဝကော”ဟု နောက်ထပ် မေးရာ၌ ပရဝါဒိက “န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။] ဒုတိယပဉ္စေ၊ ၌။ ဇောတိပါလကာလံ၊ ဇောတိပါလသတ္တိသား ဖြစ်ရာအခါကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိညာ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထိုပရဝါဒီ၏ပင် ဝန်ခံခြင်းတည်း။ [ဓမ္မပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] သာဝကော ဟုတွတ်အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ အနုဿဝိယောတိ၊ ကား။ အနုဿဝေန၊ တဆင့်ကြားခြင်းအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မော၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော တရားရှိသလော။ ပစ္စိမဘဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ၍။ ဇောတိပါလကာလေ၊ ၌။ အနုဿဝံ၊ တဆင့်ကြားခြင်းကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။

၄၀၄။ အညံ သတ္တာရန္တိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဠာရဉ္စ၊ အာဠာရ ရသေ့ကို၎င်း။ ရာမပုတ္တဉ္စ၊ ရာမ၏ သားဖြစ်သော ဥဒက ရသေ့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ။ (သကဝါဒိနာ)။ ဂုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီး။ အာယသ္မာ အာနန္ဒောတိ-

အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဩက္ကန္တနိယာမာဝ၊ သက်ရောက်အပ်ပြီးသော မဂ္ဂနိယာမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ။ သာဝကော၊ သာဝကအစစ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတရေ၊ ဩက္ကန္တနိယာမ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သာဝကော၊ သာဝက အစစ်တို့သည်။) န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဩက္ကန္တနိယာမာ၊ တို့သည်။ ဝေရူပ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာ ကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဓဿေတုံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

သာဝကော ဇာတိံ ဝီတိဝတ္ထောတိ၊ ကား။ ဖာယ ဇာတိယာ၊ အကြင် ဇာတိဖြင့်။ သာဝကော၊ သောတာပန် အစရှိသော သာဝကသည်။ (ဟောတိ။) တိ၊ ထို သာဝက ဖြစ်ရာဇာတိကို။ ဝီတိဝတ္ထော၊ လွန်သည်။ (ဟုတော)။ အညသ္မိံ၊ အခြားသော။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ အသာဝကော၊ သာဝက မဟုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ဣတရေ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သောတာပန္နာဒိနံ၊ သောတာပန် အစရှိသည်တို့၏။ သောတာပန္နာဒိသာဝကဘာဝတော၊ သောတာပန် အစရှိသော သာဝက၏ နောက်ဘဝ၌လည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိယာမောက္ကန္တိကတာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၉-အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ အဖွင့်

၄၀၆။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အပရာပိ၊ သမန္နာဂတကထာမှ တပါးလည်း ဖြစ်သော။ (ပုဒ်ရေ ၃၉၃-၌ ပြအပ်ပြီးသော သမန္နာဂတ ကထာမှ တပါးလည်း ဖြစ်သော) သမန္နာဂတ ကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သမန္နာဂတကထာ၌။ တေရဟိ အန္တကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ စတုတ္ထမဂ္ဂဋ္ဌော၊ လေးခုမြောက်ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၌ တည်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပတ္တိဓမ္မဝသေန၊ ရောက်အပ် ရအပ် ပြီးသော တရား၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီသ။ ပဋိညာ ဣတရသ။ တေ၊ ဤ အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ စတူဟိ ဖလေဟိ သမန္နာဂတကထာယံ၊ စတူဟိ ဖလေဟိ သမန္နာဂတကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပရာပိ သမန္နာဂတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနကထာ အဖွင့်

၄၁၃။ ဣဒါနိ သံယောဇနပ္ပဟာနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သံယောဇနပ္ပဟာနကထာ၌။ တေရဟိ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျ-
ထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) နိပ္ပရိယာ-
ယေနဝ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မချအားဖြင့်ပင်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။
သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနံ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇနတို့ကို ပယ်ကြောင်း တရား
တည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ [ပရိယာယ်အားဖြင့် “သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာန”
ဖြစ်ပုံကို ဋီကာ၌ “အဝသိဋ္ဌဿ အဘာဝါ” ဟု အကြောင်းပြ ထားသည်။]
တေ သန္ဓာယံ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပုန။ သဗ္ဗေ သံယော-
ဇနာတိ။ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။ ဟေဋ္ဌော၊ ၌။ ဝုတ္တ-
မဂ္ဂတ္တယေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော မဂ်သုံးပါး အပေါင်းသည်။ ပဟိနေ၊
ပယ်အပ်ပြီးသော သံယောဇနတို့ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။
[ဝုတ္တနေရာ၌ “ဝုတ္တမဂ္ဂတ္တယေန (ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ်သုံးပါးအပေါင်း
သည်” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။ “ဝုတိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၌ ဝုသိတ အသုံး
မျိုး” ဟု ကြံသည်။] ဒုတိယံ နှစ်ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော၊ အပ်သည်။ (သမာနော)။
တေန မဂ္ဂေန၊ ထို အရဟတ္တ မဂ်သည်။ အပ္ပဟိနဿ၊ မပယ်အပ်သေးသော
သံယောဇန၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။
[“အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗေ သံယောဇနာ ပဟိယန္တိ၊ လော” ဟု ဒုတိယအကြိမ်
မေးရာ၌ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော
ပြဿနာတို့၌လည်း။ ပဌမ မဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ ပဟိနဘာဝံ၊ ပယ်
အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ စတုတ္ထမဂ္ဂေန၊ လေးခု
မြောက် ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ အနဝသေသပ္ပဟာနံ၊ အကြွင်း မရှိ
အောင် ပယ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံ
သော ပြဿနာတို့၌။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

စတုတ္ထဝဂ် ပြီးပြီ

၅-ပဉ္စမဝဂ်

၁-ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်

၄၁၈။ ဣဒါနိ ဝိမုတ္တိကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဝိမုတ္တိကထာ၌။
ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၎င်း။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်၎င်း။ ဖလံ၊ ဖိုလ်၎င်း။
ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၎င်း [အခြားနေရာ၌ “ပစ္စဝေက္ခဏာ” ဟု
ဣတ္ထိလိင်ရှိ၏။] ဣတိ၊ သို့။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ ဉာဏ်တို့၏။
ဝိမုတ္တိဉာဏန္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်ဟူသော။ နာမံ၊ အမည်သည်။ (ဟောတိ)။ တေသု၊
ထို လေးပါးသော ဉာဏ်တို့တွင်။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ နိစ္စနိမိတ္တာဒီဟိ၊
နိစ္စနိမိတ် အစရှိသော အာရုံတို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ လွတ်သည်၏ အပြင်ကြောင့်။
ဝါ၊ တနည်း။ တဒဂ်ဝိမုတ္တိဘဝေန၊ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ၏ အပြစ်ဖြင့်။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊
ကိလေသာတို့မှ လွတ်သည်၏ အပြင်ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ် မည်
သည်။ ဝါ၊ လွတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။ (ဟောတိ)။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။
သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ၊ မည်သည်။ ဝါ၊ ဆိုင်ရာ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်
သောအားဖြင့် လွတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။ (ဟောတိ)။ ဖလံ၊ သည်။
ပဋိပ္ပဿန္တိဝိမုတ္တိ၊ မည်သည်။ ဝါ၊ ဆိုင်ရာ ကိလေသာတို့ကို တဖန် ငြိမ်းစေ
ခြင်းအားဖြင့် လွတ်သည်မည်သည်။ (ဟောတိ)။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ ပန၊
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်ကား။ ဝိမုတ္တိံ၊ မဂ္ဂဝိမုတ္တိ ဖလဝိမုတ္တိကို။ ဇ-နာတိ၊
သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ မည်သည်။ ဝါ၊ လွတ်သော
ဉာဏ်မည်သည်။ (ဟောတိ)။ ဧဝံ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓေ၊ လေးပါး အပြားရှိသော။
ဝိမုတ္တိဉာဏေ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်တွင်။ နိပ္ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဖလဉာဏမေဝ၊
ဖိုလ်၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်သာ။ ဝိမုတ္တိံ၊ ဝိမုတ္တိမည်သည်။ (ဟောတိ)။

သေသာနိ၊ ဖလဉာဏ်မှကြွင်းသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ပစ္စက္ခေကာ
ဉာဏ်တို့ကို။ ဝိမုတ္တာနိတိ ဝါ၊ ဝိမုတ္တတို့ဟူ၍၎င်း။ အဝိမုတ္တာနိတိ ဝါ၊ ဝိမုတ္တ
မဟုတ်ကုန်ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ နာမ
ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ ဤမည်သော ဝိမုတ္တိဉာဏ်သည်။ ဝိမုတ္တိံ၊ ဝိမုတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ အဝိသေသေနော၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်သာ။
ဝိမုတ္တိဉာဏံ ဝိမုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အန္တကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဧဝံ)။
ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေ သန္တာယ ပုစ္ဆာ
သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ပရဝါဒီယ။ ပုန၊ ယံ ကံဉ္စိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော
(သမာနော)။ ပစ္စဝေက္ခဏာဒီနိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် အစရှိသည်တို့ကို။

သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပဋိပန္နဿာတိ၊ ဟူ၍။ (သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝိမုတ္တိဉာဏံ ဝိမုတ္တံ ဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော)၊ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ခါ။ (သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဉာဏ်၏။) အနာသဝတံ၊ အာသဝမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (အာသဝေါတို့မှ ဝိမုတ္တ ဖြစ်နေသည်၏အဖြစ်ကို။) သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်၏ဉာဏ်သည်။ သောတာပန္နဿ၊ သောတာပန်ဖြစ်သော။ ဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိမုတ္တံ နာမ၊ ဝိမုတ္တအစစ်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စောဒနတ္ထံ၊ စောဒနာခြင်းအကျိုးငှါ။ ပန၊ သကဝါဒီ၊ သည်။ သောတာပန္နဿာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ [“န ဟောတီတိ”ဟု ပါဌ်ရှိသောကြောင့် ထိုအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ (တနည်း) န မပါလျှင် တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိမုတ္တံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ သကဝါဒီ သောတာပန္နဿာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဤသို့လည်း ပေးပါ။] ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိမုတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-အသေခဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၂၁။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ အသေခကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအသေခကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာနန္ဒတ္ထေရာဒယော၊ အာနန္ဒထေရ် အစရှိကုန်သော။ သေခ၊ သေခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (အသေခ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။) ဥဠာရော၊ မှန်မြတ်တော်မူပါပေ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အသေခေ၊ အသေခပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဇာနန္တိ၊ သိနိုင်ကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေခဿ၊ သေခပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္ဓာန်၌။ အသေခဉာဏံ၊ အသေခဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တပ္ပပထကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပီ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဇာနာတိ ပဿတီတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ အတ္တနာ၊ သည်။ အဓိဂတဿ၊ သိအပ် ရအပ်ပြီးသော တရားကို။ ဇာနနဝသေန၊ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သကဝါဒီနာ)။ ဝုတ္တံ၊

အပ်ပြီ။ ဂေါတြဘုရားတို့အား အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌိမာယ၊ အောက်၌ဖြစ်သော။ ဘူမိယံ၊ ဘုံ၌။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပရူပရိဉာဏဿ၊ အထက်အထက်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။ အဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ မဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ။

နန အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ ပေ။ ဇာနာတိတိ၊ ဟူသော စကားရပ်ဖြင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ အသေခေါ် အသေခံဖြစ်တော်မူသော။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ပဝတ္တတ္တာ၊ အာရုံပြု၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထို ဉာဏ်သည်။ (သေပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော အသေပုဂ္ဂိုလ်ကို သိသော ထိုဉာဏ်သည်။) အသေခဉာဏံ၊ အသေခဉာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အလိုရှိပါသော်လည်း။ ဧဝံ၊ အသေပုဂ္ဂိုလ်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ဤဉာဏ်သည်။ အသေခံ၊ အသေခဉာဏ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ တည်စေအပ်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ သော်လည်း။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အပတိဋ္ဌာပိတာဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသေခဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-ဝိပရိတကထာ အဖွင့်

၄၂၄။ ဣဒါနိ ဝိပရိတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပရိတကထာ၌။ ဧတရဟိ အန္တကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ယွာယံ (ယော+အယံ) ပုဂ္ဂလော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပထဝီကသိဏေ၊ ပထဝီကသိုဏ်း၌။ ပထဝီသည်၊ ပထဝီဟု အမှတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သမာပဇ္ဇတိ၊ သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက်၏။ ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စား၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်း၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်။ ဝိပရိတဉာဏံ၊ ဖောက်ပြန်သော ဉာဏ်တည်း။ [ပထဝီ အစစ်မဟုတ်ပဲ ပထဝီဟု သိနေသောကြောင့် ဖောက်ပြန်သော ဉာဏ်ဖြစ်သည် ဟူလို။] ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ ဧ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ပထဝီ၊ ပထဝီအစစ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တံ၊ ဖြစ်သော ကသိုဏ်း နိမိတ်သည်။ ပထဝီယေဝ၊ လက္ခဏပထဝီသည်ပင်။ ဝါ၊ သသမ္ဘာရ ပထဝီ သည်ပင်။ န၊ မဟုတ်။ တတြ၊ ထို ပထဝီအစစ်မဟုတ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်၌လည်း။ အယံ၊ ဤ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပထဝီသည်၊

ပထဝီဟု အမှတ်ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပရိတဉာဏံ၊ တည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တေဿ၊ ဤ ပရဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ သကဝါဒီ၊ သည်။ (စောဒေတုံ အာဟ-၌ စပ်။) လက္ခဏပထဝီပိ၊ ထဒ္ဒလက္ခဏာရှိသော ပထဝီသည်၎င်း။ သသမ္မာရပထဝီပိ၊ အဆောက်အဦနှင့် တကွဖြစ်သော ပထဝီသည်၎င်း။ နိမိတ္တပထဝီပိ၊ ကသိုဏ်း နိမိတ်ဖြစ်သော ပထဝီသည်၎င်း။ ပထဝီဒေဝတာပိ၊ မြေစောင့်နတ်သည်၎င်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ဤပုဒ်မပါ။ “တာ သဗ္ဗာပိ”ဟု ပါရှိသည်။] သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံ သည်။ ပထဝီယေဝ၊ ပထဝီပင်တည်း။ တာသု၊ ထို ပထဝီတို့၌။ ပထဝီတိ၊ ပထဝီဟူ၍။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ ဝိပရိတံ၊ ဖောက်ပြန်သော ဉာဏ် သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အနိစ္စေ၊ အနိစ္စ ဖြစ်သော ခန္ဓာ ငါးပါး၌။ နိစ္စံ၊ နိစ္စ တည်း။ ဣတိ အာဒိဝိပရိယာသော၊ ဤသို့ အစ ရှိသော ဖောက်ပြန်သောဉာဏ်သည်။ ဝိပရိတဉာဏံနာမ၊ ဖောက်ပြန်သောဉာဏ် မည်၏။ ကိံ၊ နည်း။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏။ (မတိယာ)၊ အားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ပထဝီ ကသိုဏ်းကို ပထဝီဟု သိသော ဤဉာဏ်သည်။ ဧတေသု၊ ဤ အနိစ္စ၌ နိစ္စဟု ဖြစ်သော ဉာဏ်အစရှိသည်တို့။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ဌာ၊ အနိစ္စေ နိစ္စန္ဒိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ဝိပလ္လာသလက္ခဏာ-
ဘာဝံ၊ ဝိပလ္လာသလက္ခဏာ၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိံ၊ ပထဝီနိမိတ္တံ၊
ပထဝီကသိုဏ်းနိမိတ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိံ၊ ကုသလန္တိ၊ ဟူသော ပုဒ်ကို။
သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ သေက္ခပုထုဇဉ်တို့၏။ ဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ (သကဝါဒီနာ)။
ဝုတ္တံ၊ အတ္ထိ အရဟတောတိ ပဉ္စေသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။
ဝိပလ္လာသလက္ခဏာဘာဝေန၊ ဝိပလ္လာသလက္ခဏာ၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။
(ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိံ၊ ပထဝီနိမိတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိံ၊ သဗ္ဗေဝ
ပထဝီတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ပထဝီကသိဏံ၊ သည်။ လက္ခဏ
ပထဝီယေဝ၊ ထဒ္ဒလက္ခဏာရှိသော ပထဝီသည်ပင်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ
ပုစ္ဆတိ။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တထာ၊ ထို လက္ခဏပထဝီ အခြင်းအရာအားဖြင့်။
အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိံ။

ဝိပရိယာသော။ ဝိ+ပရိ+အသဓာတ်၊ ကာ - ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်
“ဝိပရိယာသော”ဟုပါဠိမှန်ရှိပါစေ။ မှန်၏။ -ပရိမှ-ဣကို ယ-ပြု၊ ရ်-ကိုလပြု၊ လှ-ကို
လ-ပြု၊ နွေဘော်လာ၍ ပြီးသော ဝိပလ္လာသပုဒ်၏ ပုဒ်ရင်းမှာ “ဝိ+ပရိ+အာသ”ဖြစ်
သကဲ့ဟု ဤ ဝိပရိယာသပုဒ်သည်လည်း ဝိပလ္လာသပုဒ်မျိုးပင်တည်း။

နန၊ ပထဝီ အတ္တိ။ ပေ။ သမာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။
 တဿာ၊ ထို ပုစ္ဆာ၏။ အတ္တော၊ ကို။ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ နိမိတ္တပထဝီ၊
 သည်။ အတ္တိ နန၊ ရှိသည် မဟုတ်လော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။
 (ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) တံ ပထဝီ၊ ထို နိမိတ္တ ပထဝီသို့။ ပထဝီ-
 တောယေဝ၊ ပထဝီ အားဖြင့်သာ။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်၏။ ဝါ၊
 ဝင်စား၏။ အာပတော ဝါ၊ အာပ၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ တေဇတော ဝါ၊ တေဇ၏
 အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ န (သမာပဇ္ဇတိ)။ (သော) စ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္တိ
 နန၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ (တဿာ၊ ထို ပုစ္ဆာ၏။ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပထဝီ အတ္တိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ယံ
 အကြင် ပထဝီကသိုဏ်း နိမိတ်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 အတ္တိ။ တံ၊ ထို ပထဝီကသိုဏ်းနိမိတ်သို့။ တဿာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဝိပရိတံ၊
 ဖောက်ပြန်သောဉာဏ်သည်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ)။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။
 အတ္တိ။ တမ္ပိ၊ ထို နိဗ္ဗာန်သို့လည်း။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့်
 ကောင်းစွာ ရောက်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဗ္ဗဝိပရိယာသ သမုက္ခာတနံ၊
 အလုံးစုံသော နိစ္စဝိပလ္လာသ စသည်ကို ပယ်ဖြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။
 မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ၊ မဂ်ဉာဏ်သော်မှလည်း။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏။ (မတိယာ၊
 ဖြင့်။) ဝိပရိတံ၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေလော။ ဣတိ၊ ဤအနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

ဝိပရိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၄-နိယာမကထာ အဖွင့်

၄၂၀-၄၃၁။ ဣဒါနိ နိယာမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိယာမ
 ကထာ၌။ ဧတရပိ ဥတ္တရာပထကနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဧဝံ)။
 ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ယော ပဂ္ဂလော၊ သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်
 မပြန်မှန်သောသဘောရှိသည် ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသော အား
 ဖြင့်မြဲသောမဂ်သို့။ ဩက္ကမိဿတိ၊ သက်ရောက်လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သေ
 (ဧသော)၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိသမေတုံ၊
 ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ (ကြိုတင်၍သိတော်မူ၏။) တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အနိယတဿ၊ နိယာမ မဟုတ်သော။ ပုထုဇ္ဇနဿေဝ၊ ပုထုဇဉ်၏ ဖြစ်

၍ပင်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ နိယာမဂမနာယ၊ နိယာမ ဖြစ်သော မဂ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိနေ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ အနိယတဏှာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ တတ္ထ၊ ထိုပုစ္ဆာ၌။ နိယာမဂမနာယာတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ နိယာမောတိ၊ နိယာမောဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ မဂ္ဂဂမနာယ၊ မဂ်သို့ရောက်ခြင်းငှါ။ မဂ္ဂေါက္ကမနာယ၊ မဂ်သို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ (ဉာဏံအတ္ထိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ အဿ ထို ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ ဉာဏံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်တော်မူ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဗ္ဗော၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ ထိုက်၏။ ဣတိသို့၊ ဇာနာတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ ပရဝါဒီဿ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ [ဝါဒီတံ၌ တာ-ပစ္စည်း၏ သမ္ပန်၊] သကဝါဒီ၊ သည်။ အယုတ္တဝါဒီတံ၊ မသင့်သော ဝါဒရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ နိယတဏှာတိ၊ အစရှိသော။ ဝိပရိတာနုယောဂံ၊ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော မေးစိစစ်ကြောင်းစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ [“နိယတဏှာ အနိယာမဂမနာယ အတ္ထိဉာဏံ”ကို ဆိုလိုသည်။]

တတ္ထ၊ ထို ဝိပရိတာနုယောဂဖြစ်သော ပြဿနာတို့တွင်။ ပဌမပဉ္စေ၊ ၌။ [ထို ဒုတိယ ပြဿနာကိုပင် ဝိပရိတာနုယောဂ တွင် ပဌမဖြစ်သောကြောင့် ပဌမ ပြဿနာဟု ဆိုသည်။] မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ နိယတဿ၊ မြဲသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနိယာမဂမနာယ၊ အနိယာမသို့ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဉာဏံနာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိက္ခိပတိ။

ဒုတိယေ၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌။ [နိယတဏှာ အနိယာမဂမနာယ နတ္ထိဉာဏံ ကို ဆိုသည်။] နတ္ထိဘာဝေန၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

တတိယေ၊ တတိယ ပြဿနာ၌။ [အနိယတဏှာ နိယာမဂမနာယ နတ္ထိဉာဏံ ကို ဆိုသည်။] အနိယတဿ၊ နိယတ မဟုတ်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဉာဏံ သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌတ္ထာ၊ မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓိဝိရောဓေန၊ မိမိအယူနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [“ပရဝါဒီက အနိယတပုဂ္ဂိုလ်မှာ နိယတသို့ ရောက်ကြောင်း ဉာဏ်ရှိ၏”ဟု ယူထားရကား မိမိအယူနှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ပယ်သည်။]

ပုန၊ တဖန်။ ပဌမပစ္စမေဝ၊ ပဌမ ပြဿနာကိုပင်။ စတုတ္ထံ၊ စတုတ္ထ ပြဿနာကို။ ကတော၊ ၍။ နိယတဿ၊ မြဲသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိယာမဂမနာဒိဝသေန၊ နိယာမဖြစ်သောမဂ်သို့ ရောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း

ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စာ၊ တို့ကို။ (သကဝါဒိနာ)။ ကတာ၊ အပ်
ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထိုပြဿနာတို့တွင်။ ပဌမေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ အာဒိမဂ္ဂေန၊ အစဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ နိယတဿ၊
မြဲသော အနိယာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဒတ္တဿ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ် အကျိုးငှါ။
ဉာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပရဝါဒိ)။ ပဋိက္ခိပတိ။
ဒုတိယေ၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌။ နတ္ထိတာဝေနေဝ၊ နိယာမသို့ ရောက်ကြောင်း
ဖြစ်သောဉာဏ်၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ပဋိဇာနာတိ။ တတိယေ၊
တတိယပြဿနာ၌။ လဒ္ဓိဝိရောဓေနော၊ မိမိအယူနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်
ပင်။ ပဋိပက္ခိပတိ။ ပုန၊ ပဌမပဉ္စံ၊ ကို။ အဋ္ဌမံ၊ အဋ္ဌမပြဿနာကို။ ကတွာ၊
၍။ အနိယတဿ၊ နိယတ မဟုတ်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနိယာမဂမနာဒိ-
ဝသေန၊ အနိယာမသို့ ရောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တယော၊
ကုန်သော။ ပဉ္စာ၊ တို့ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထို ပြဿနာတို့၏။
အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပုန၊ ပဌမပဉ္စမေဝ၊ ကိပင်။ ဒွါဒသမံ၊ ဒွါဒသမပြဿနာကို။ ကတွာ၊ ၍။
တံမူလက၊ ထိုဒွါဒသမ ပြဿနာလျှင် အရင်းခံရှိကုန်သော။ အတ္ထိ နိယာ-
မောတိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စာ၊ တို့ကို။ ကတာ၊ ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊
ထိုပြဿနာတို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိယာမဂမနာယ၊ ငှါ။ ဉာဏံ နာမ၊
မည်သည်။ မဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်သာ။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တံ၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်ကို။ အတ္ထိနိယာမောတိ၊ ဟူ၍။ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။
ဣတရော ပန၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော ပရဝါဒိသည်ကား။ နိယာမောတိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ (ဆိုအပ်ရာ၌) ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဉာဏန္တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ (ဆိုအပ်ရာ၌) ပဋိဇာနာတိ။ သတိပဋ္ဌာနာဒိသုပိ၊
အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ပစ္စနိကံ၊ ပစ္စနိက
ပြဿနာသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ [အနိယတဿ နိယာမဂမ-
နာယ နတ္ထိ နိယာမော အစရှိသောပြဿနာကို “ပစ္စနိက ပြဿနာ”ဟု ဆိုသည်။]

ဂေါတြဘုနောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကား ရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။)
ယေန၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံ၊ အကြင်ဉာဏ်သို့။ အပ္ပတ္တံ၊ မရောက်အပ်
သေး။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ တံ၊ ထို ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ
(ဣမဿ အတ္ထဿ)၊ ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။
သဂဝါဇာနာတိတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဉာဏဗလေန၊ ဉာဏ်တော်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ တင်ကြို၍ သိတော်မူ၏။ တဿ၊ ထို နိယတ ပုဂ္ဂိုလ်
၏။ နိယာမဂမနဉာဏသဗ္ဗာဝတော၊ နိယာမ သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော
ဉာဏ်၏ ထင်ရှား ရှိခြင်းကြောင့်။ န (ဇာနာတိ)၊ သိတော်မူသည် မဟုတ်။

[“ထို အနိယတ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ချိန်၌ နိယာမဂမန ဉာဏ်၏ ထင်ရှား ရှိနေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သိတော်မူသည်မဟုတ်” ဟူလို။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတာပိ၊ တည်စေအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လမ္ဘိ၊ သည်။ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာယေဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိယာမကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၅-ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ အဖွင့်

၄၃၂-၄၃၃။ ဣဒါနိ ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လမ္ဘိ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဇဝံ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့သည့် အလုံးစုံသော။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရာချည်းသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ လမ္ဘိ (ဟောတိ)။ တေသန္ဓာယ ပဗ္ဗတံ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာဏုတရဿ၊ သမ္မုတိဉာဏပဉ္စေသုတို့၌။ ပထဝီကသိဏသမ္မုတိယံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းဟူသော သမ္မုတိ ပညတ်၌။ သမာပတ္တိဉာဏံ၊ သမာပတ် ဝင်စားကြောင်း ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ [“သမ္မုတိဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု မေးရာ၌ ပရဝါဒီက သမာပတ္တိ ဉာဏ်ကို ရယ်ရှယ်၍ ပယ်သည်။] နိရုတ္တိဉာဏံ၊ ပထဝီကသိဏ ဟူသော သဒ္ဓါကို သိတတ်သော ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိဇာနာတိ။ [“သမ္မုတိဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ လော” ဟု ထပ်၍ မေးသောအခါ ပရဝါဒီက နိရုတ္တိဉာဏ်ကို ရယ်ရှယ်၍ ဝန်ခံသည်။] ယေကေစိ သမ္မုတိန္တိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ ပုထုဇဉ်တို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ စေတောပရိယာယပဉ္စေသု၊ တို့၌။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခိပတိ။ အရိယဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိဇာနာတိ။ သဗ္ဗာ ပညာတိ ပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ကသိဏသမာပတ္တိပညံ၊ ကသိုဏ်းသမာပတ်ကို သိသောပညာကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ [စာအုပ်တို့၌ “ပဉ္စ” ဟုရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “ပညံ” ဟုရှိ၏။ ရှေးနိဿယ အရိုကမုန်သည်။] လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာပညာကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

ပထဝီကသိဏသမာပတ္တိန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဣဏေသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ဌာနေသု၊ ဤဌာနတို့၌။ (ပထဝီကသိဏသမာပတ် အစရှိသောဌာနတို့၌။) ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ သဗ္ဗာ၊ သော။ သာ၊ ထို ပညာသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပညာသည်။ (ဟောတိ)

ကံ၊ လော၊ ဣတိ၊ သို့၊ ပုစ္ဆနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒီနာ)။ ဗုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။
 တေန ဟိ သမ္မုတိဉာဏန္တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာ၊ သော။ လောကုတ္တရ-
 ပညာ၊ သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပညာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သဗ္ဗန္တိ၊ ဝစနံ၊ သဗ္ဗံ ဟူသော စကားကို။ သာမညဖလေန၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာ မဂ်လေးပါး၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်လေးပါးနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ပတိဋ္ဌာ-
 ဇေတိ၊ တည်စေ၏။ (လောကုတ္တရာပညာ၏ ပဋိသမ္ဘိဒါ အဖြစ်ကို ပရဝါဒီ
 တည်စေ၏။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဋိသမ္ဘိဒါကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတ)။

၆-သမ္မုတိဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၃၄-၄၃၅။ ဣဒ္ဓါနိ သမ္မုတိဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို သမ္မုတိဉာဏကထာ၌။ သမ္မုတိသစ္စံ၊ သမ္မုတိသစ္စာ၎င်း။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊
 ၎င်း။ ဣသို့၊ သို့။ ခန္ဓေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ ထိုသည်။ (ဟောန္တိ)။ ပန၊
 ထိုသို့ပင် သစ္စာ ၂-ပါးရှိပါကုန်သော်လည်း။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့သည်။
 ဧဝံ၊ ဤသို့ သစ္စာ ၂-ပါးတို့ဟူ၍။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြား
 ကို။ အကတွ၊ ၍။ သစ္စန္တိ၊ ဟူသော။ ဝစနသာမညေန၊ သဒ္ဓါသာမညဖြင့်။
 သမ္မုတိဉာဏမ္ပိ၊ သမ္မုတိသစ္စာကို သိသောဉာဏ်သည်လည်း။ သစ္စာရမ္မဏ-
 ပေဝ၊ သစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိသည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ အန္တကာ-
 သေယျထာပိ၊ အန္တကလိုက်သားတို့ကဲ့သို့။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန်၏။ တေ၊
 ထို ပရဝါဒီတို့သည်။ အယုတ္တဝါဒီနော၊ မသင့်သော ဝါဒရှိသူတို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ ဝါဒ ဝိသောနေတ္ထံ၊
 ဝါဒကို သုတ်သင်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ အယံ ကထာ၊ ဤ သမ္မုတိဉာဏကထာ
 ကို။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသုတ္တေရေန၊ သည်။) အာရဒ္ဓါ၊ အပ်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို သမ္မုတိဉာဏကထာ၌။ န ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ
 ပရဝါဒီဿ၊ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ၊ သမ္မုတိ-
 သစ္စမ္ပိတိ၊ ကား။ သမ္မုတိံ၊ သမ္မုတိပညတ်သို့။ အနုပဝိဇ္ဇေ၊ အစဉ်သက်ဝင်
 သော။ သဒ္ဓမ္ပိ၊ ၌။ (ပထဝီကသိဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ပါ
 ဝင်၏။ ဤသို့ပါဠိတော်-၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ပစ္စုတ္တေ၊ ပဌမာဝိဘတ်၏
 အနက်၌။ (ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဘုမ္မဝစနံ၊ သတ္တမိဝိဘတ် ရှိသော သဒ္ဓါ
 တည်း။ သမ္မုတိသစ္စံ၊ သည်။ (ပထဝီကသိဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၍။
 ဤသို့ပါဠိတော်-၌ စပ်။) ဣတိ၊ အတ္ထော၊ နက်။

သမ္မုတိဉာဏံ သစ္စာရမ္ပဏညေဝါတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (စောဒေတုံ-၌စပ်။) တံ၊ ထို သမ္မုတိဉာဏ်သည်။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမည အားဖြင့်။ သစ္စာရမ္ပဏညေဝ၊ သစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဝေသတိ)။ တေနဉာဏေန၊ ထိုသမ္မုတိဉာဏ်ဖြင့်။ ဒုက္ခပရိညာ-ဒီနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကရေယျ၊ ပြုနိုင်ရ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်၊ စောဒေတုံ၊ ၄။ တေန ဉာဏေနာတိအာဒိ၊ ကို။ (သကဝါဒိ)။ အာဟ၊ ပြီ။

သမ္မုတိဉာဏကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-စိတ္တာရမ္ပဏကထာ အဖွင့်

၄၃၆-၄၃၈။ ဣဒါနိ စိတ္တာရမ္ပဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တာရမ္ပဏ ကထာ၌။ တေရဟိ အန္ဓကနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျတပိ။ (ဝေ)။ စေတောပရိယာယေ ဉာဏန္တိ။ ဟူသော။ ဝစနမတ္တမေဝ၊ စကားမျှ ကိုသာ။ (“သူတပါး၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိရာ၌ စိတ်ကိုသိသော ဉာဏ်” ဟူသော စကားမျှကိုသာ။) ဂဟေတွာ၊ ၍။ တံ ဉာဏံ၊ ထို စေတောပရိယာယ ဉာဏ်သည်။ စိတ္တာရမ္ပဏမေဝ၊ စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အထ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (စောဒနတ္ထံ-၌စပ်။) ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သရာဂါ-ဒိဝသေန၊ သရာဂ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္ဓာန်၌။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂ အစရှိကုန်သော။ အာရမ္ပဏာပိ၊ အာရုံတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို စေတောပရိယာယ ဉာဏ်သည်။ စိတ္တာရမ္ပဏညေဝ၊ စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ၊ သို့။) စောဒနတ္ထံ၊ ၄။ (အပြစ်တင်ခြင်း၄။) နန အတ္ထိ ကောစိတိ အာဒိ၊ ကို။ (သကဝါဒီနာ)။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။

ဗဿာရမ္ပဏေတိတိ၊ ကား။ ဗဿသင်္ခါတေ၊ ဗဿဟု ဆိုအပ်သော။ အာရမ္ပဏေ၊ ၌။ (ဉာဏံ ဝတ္တဗ္ဗံ-၌စပ်။) ဝေဒနာရမ္ပဏေတိအာဒိသုပိ၊ အစ ရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ပုန၊ ဗဿာရမ္ပဏေ ဉာဏံ န ဝတ္တဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ ဗဿဿ၊ ဖဿင်၊ ဖုသန-လက္ခဏံ၊ ဖုသနလက္ခဏာကို။ မနသိကဓောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။

ဖဿောဝ၊ ဖဿသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ [ဝေဖြင့်
စိတ်ကို အာရုံမပြုဟု ကန့်သည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ တေ၊ ဤ
ဖဿ ဟူသော အာရုံရှိသော ဉာဏ်သည်။ ဖဿပရိယာယေ၊ ဖဿကို
ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ) ကံ ပန၊ ဖြစ်သလော။
ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ပန၊ ဖြစ်သော်ကား။ တာဒိဿ၊ ထိုကဲ့သို့
ရှုအပ်သော။ သုတ္တပဒဿ၊ သုတ်ပုဒ်၏။ (“ဖဿပရိယာယေဉာဏံ”ဟူသော
သုတ်ပုဒ်၏။) အဘာဝ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဝေဒနာဒိသုပ္ပါတို့၌လည်း။
ဧသေဝနယော။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင် စေတောပရိယာယ ဉာဏ်ကို။
နိဿာယ၊ ၍။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တဒေဝ၊ ထို စေတောပရိယာယ
ဉာဏ်ကိုပင်။ ဒဿေတွာ၊ ပြု၍။ လဒ္ဓိံ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတုံ၊ တည်စေ
ခြင်းငှါ။ (ပရဝါဒိ)။ နနု စေတောပရိယာယေ ဉာဏန္တိအာဒိ၊ ကို။
အာဟ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ သာ သော၊ ထိုအယူသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝစနမတ္တာ-
ဘိနိဝေသေန၊ စေတောပရိယာယ ဟူသော သဒ္ဓါမျှကို စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း
ခြင်းအားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ တည်စေအပ်သည်။ (သမာနာ)ပိသော်လည်း။
အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ (အတည်မဖြစ်
သည်သာ။) ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စိတ္တာရမ္မဏကထာဝဏ္ဏနာ၊သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဂ-အနာဂတဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၃၉-၄၄၀။ ဣဒါနိ အနာဂတဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအနာ
ဂတဉာဏကထာ၌။ အနာဂတ် နာမ၊ အနာဂတ်အာရုံမည်သည်။ အနန္တရမ္ဗိ၊
အခြားမဲ့စိတ်ဟူသော အာရုံသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ န အနန္တရမ္ဗိ၊ အခြားမဲ့
မဟုတ်သော အာရုံသည်လည်း။ (အတ္ထိ)။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။
အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ အာရုံ၌။ (ပထမဇော၏ အခြားမဲ့ ဒုတိယဇော စသော
အာရုံ၌။) ဧကန္တေနေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
စ၊ ဆက်။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့အာရုံ၌။ (ဉာဏံ နတ္ထိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တတာ၊
တူ။ ဧကဝိထိဧကဇနပရိယာပန္နေဝ၊ တခုသော ဝိထိ တခုသော ဇောအကြိမ်
ဝယ် အကျုံးဝင်သောစိတ်၌လည်း။ (ဉာဏံ နတ္ထိ)။ တတ္ထ၊ ထိုအနာဂတ
ဉာဏကထာ၌။ အနုကာ သေယျတာပိ၊ တို့ကဲ့သို့။ (ဝေ)။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒိ
တို့သည်။ သဗ္ဗသ္မိံပိ၊ အနန္တရ န အနန္တရ အားဖြင့် အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။
အနာဂတေ၊ အနာဂတ် အာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။
တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။

နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ အနာဂတော၌။ ယံ ဉာဏံ သည်။ (အတ္တိ)။ တေန၊ ထို ဉာဏ်ဖြင့်။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော။ အနာဂတံ၊ ကို။ မူလဒီဝသေန၊ မူလအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ [အာဒိ ဖြင့် ဟေတု နိဒါန စသောပါဠိတော်၌ လာသောအကြောင်းများကို ယူပါ။] ဇာနာတိ ကံ၊ သိသလော။ ဣတိ၊ အို။ စောဒေတံ၊ စောဒနာခြင်းငှါ။ အနာဂတံ မူလတောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အနာဂတံ မူလတော အစရှိသော စကားရပ်၌။ မူလတောတိ- အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံသော သဒ္ဓါတို့သည်။ ကာရဏဝေ- ဝစနာနေဝ၊ ကာရဏ သဒ္ဓါ၏ ဝေဝုဏ်ပရိယာယ် စကားလွယ်တို့သာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုး ကို။ ကရေတိ။ ပြု၏။ တံ၊ ထို အကျိုးသည်။ တတ္ထ၊ ထို အကြောင်း၌။ မူလယတိ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အကျိုး တရား၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မူလန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။) [သမုဒယောတိ ဝုစ္စတိမှ ဝုစ္စတိကို လိုက်စေသည်။] စ၊ ကား။ တတော၊ ထို အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထို အကျိုးသည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်တတ် ၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ တဒေဝ၊ ထို အကြောင်းသည်ပင်။ တံ၊ ထို အကျိုးကို။ နိဒေတိ။ အပ်နှင်းတတ်၏။ ဟန္တ၊ ရော့၊ နံ၊ အကျိုးကို။ ဂဏ္ဍထ၊ ယူကုန်လော။ ဣတိ၊ သို့။ နိယျာတေတိ ဝိယ၊ အပ်နှင်းသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အကျိုး တရားကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်၏ အကြောင်းကြောင့်။ နိဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ တတော၊ ထို အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထို အကျိုးသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့အကျိုးတရား၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ (တတော၊ ထို အကြောင်းမှ။ တံ၊ ထို အကျိုးသည်။) ပဘဝတိ၊ စ၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့အကျိုးတရား၏ စ၍ ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဘဝေါတိ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။

စ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို အကြောင်း၌။ တံ၊ အကျိုးသည်။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ပေါ်ထွက်၏။ (ဣတိ၊ ထိုသို့ အကျိုးတရား၏ ပေါ်ထွက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ)။ ဝါ၊ တနည်းကား။ တံ၊ ထို အကြောင်းသည်။ နံ၊ ထို အကျိုးကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ကောင်းစွာ ပေါ်ထွက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အကျိုးကို ကောင်းစွာ ပေါ်ထွက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာနန္တိ (ဝုစ္စတိ)။ တဒေဝ၊ ထို အကြောင်းသည်ပင်။ နံ၊ ထို အကျိုးကို။ အာဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အကျိုးကို ရှေးရှု ဆောင် တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဟာရေတိ (ဝုစ္စတိ)။ စ၊ သည်သာမကသေး။

တံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အထူး၊ ထိုအကျိုး၏။ ဝါ၊ သည်။ အပရိစ္ဆာ-
ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ မစွန့်အပ်၊ မစွန့်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏန္တိ (ဝုစ္စတိ)။
[အကြောင်းဟူသမျှ အကျိုးကို မစွန့်နိုင်၊ ဥပမာ-အာရမ္မဏိကတရားဟူသမျှ
အာရုံကို မစွန့်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။] စ၊ ကား။ တဒေဝ၊ ထိုအကြောင်း
ကိုသာ။ တေ၊ ဤအကျိုးသည်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊
ထိုသို့ အကျိုး၏ စွဲ၍ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယောတိ (ဝုစ္စတိ)။ တတော၊
ထိုအကြောင်းကြောင့်။ နံ၊ အကျိုးသည်။ သမုဒေတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်၏။
ဣတိ၊ ထိုသို့ အကျိုး၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမု-
ဒယောတိ ဝုစ္စတိ။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။
ဧတေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤမူလ အစရှိသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဇာနိတုံ၊
ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။
အနာဂတံ ပစ္စယတန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ (အတ္ထေ-၌စပ်) အနန္တရာနာဂတေ၊
အခြားမဲ့ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ ၌။ ယာ ဟေတုပစ္စယတ၊ အကြင်
ဟေတုပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုဟေတုပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။
ဇာနာတိ၊ သိသလော။ တတ္ထ၊ ထိုအနာဂတ်စိတ်၌။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်
တရားတို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ဟေတုပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ တေ၊
ထိုတရားတို့ကို။ ဇာနာတိ၊ လော။ ဣတိ အတ္ထေ၊ ဤကား အနက်။
သေသပဒေသပိ၊ အနာဂတံ ဟေတုပစ္စယတံ ပုဒ်မှ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌
လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

ဂေါတြဘုနောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ယသ္မိံ အနာဂတေ၊ ၌။
ဉာဏံ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုအနာဂတ်ကို။ သရူပတေ၊ သရုပ်
အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဂေါတြဘုနော
ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ဉာဏံ အတ္ထိ-၌ ဂေါတြဘုပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်
ဂေါတြဘုစိတ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဂေါတြဘုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ
အခြားမဲ့ဖြစ်သော မဂ်ကို အာရုံမပြုနိုင်။ ထို့ကြောင့် အနန္တရာ-အနာဂတ်
ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ကို သိသလောဟု မေးသည်။ ထိုသို့ မသိနိုင်သော
ကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ဖြေသည်။] ပါဠိလိပုတ္တဿာတိ သုတ္တံ၊
ဟူသောသုတ်ကို။ ယသ္မိံ အနာဂတေ၊ အကြင် ဝေးစွာသော အနာဂတ်၌။
ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ၊ ထိုဝေးစွာသော အနာဂတ်ကို။ ဒဿေတုံ၊
ငှါ။ (ပရဝါဒိနာ)။ အာဟန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်
ထုတ်ဆောင်အပ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤသုတ်သည်။
သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဉာဏဿ၊ ကို။ န၊ သာဓကံ၊ မပြီး

စေနိုင်။ [အဝေးအနာဂတ်အာရုံကိုသာ ငြိမ်းစေနိုင်သည် ဟုလို့။] တသွားကြောင့်။ အနာဟဋ္ဌမေဝ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော သာကေမမည်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနာဂတဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၉-ပဋ္ဌပုဉ္ဏညဏကထာ အဖွင့်

၄၄၁-၄၄၂။ ဣဒါနိ ပဋ္ဌပုဉ္ဏညဏကထာ နာမ ဟောတိ။ [ပဋ္ဌပုဉ္ဏနှင့် ပစ္စုပ္ပန်သည် သဘောတူတည်း။ ပတ်၌ တိကို စပြုလျှင် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၏။] တတ္ထ၊ ထိုပဋ္ဌပုဉ္ဏညဏကထာ၌။ အန္တကာနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျတာပိ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌေသု၊ မြင်အပ်ကုန်လသော်။ တမ္ဘိ ဉာဏံ၊ ထိုမြင်တတ်သောဉာဏ်သည်လည်း။ ဝါ၊ မြင်တတ်သောဉာဏ်ကိုလည်း။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနံ၊ အတ္ထာပန္နနည်းအားဖြင့် ရောက်လာအော စကားကို။ ဝါ၊ ခွင့်ပြုကြောင်း စကားကို။ နိဿာယံ၊ မှီ၍။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သဗ္ဗသိ၊ အလုံးစုံသော။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေ သန္တာယ ပဋ္ဌပုဉ္ဏတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒီယ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ အတ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ပရဝါဒီကို။ အဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌပုဉ္ဏော၊ ပစ္စုပ္ပန်၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေသတိ)။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နောပိ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်၌လည်း။ တေန၊ ထိုဉာဏ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝေ သန္တေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ တို့၏။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တေနေဝ ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်ပင်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ တေနာတိ၊ တေန အစရှိသော။ အနုယောဂေါ၊ မေး စိစစ်ခြင်းသည်။ သကဝါဒီယ၊ သကဝါဒီ၏ မေး စိစစ်ခြင်းတည်း။

၁။ ဝစနံ နိဿာယံ။ ။ သင်္ခါရအားလုံးကို အနိစ္စဟု မြင်အပ်သည် ရှိသော် ထို သင်္ခါရတွင် ပါဝင်သော မြင်တတ်သော ဉာဏ်သည်လည်း အနိစ္စဟု မြင်အပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏။ ဤသို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ရောက်လာသောစကားကို “ဝစနံ” ဟု ဆိုသည်။ [အတ္ထတော အာပန္နံဝစနံ-ဋီကာ။] တနည်း-တမို့ ဉာဏံ အနိစ္စတော ဒိဋ္ဌ-ဟောတိ”ကို ထောက်၍ ထို ဉာဏ်ကိုလည်း အနိစ္စအားဖြင့် ဒိဋ္ဌဖြစ်ကြောင်းကို ခွင့်ပြုရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝစနံ” အရ ခွင့်ပြုသော စကားဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်သည်။ [အနုဇာနနဝစနံ ဝါ နိဿာယ-ဋီကာ]

တတ္ထ၊ ထိုပြဿနာတို့တွင်။ ပဌမပဉ္စေ၊ ခွဲ။ တေနေဝ၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်ပင်။ တံ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ ဇာနိတံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ခွဲ။ သန္တတိ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကို။ သန္တာယ ပဋိညာ၊ တသေဝ၊ ထိုပရဝါဒီ၏ပင် ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ပဋိပါဋိတော၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘဂံ၊ ဘင်ကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘင်္ဂါနုပဿနေနေဝ၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ပင်။ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်၊ ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဣတိ (အယ်) အဓိပ္ပါယော၊ ဤသို့သော အလိုသည်။ (ဟောတိ)။ တေန ။ ပေ ။ ဇာနာတိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ တေန ။ ပေ ။ ဖဿန္တိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော စကားရပ်တို့ကိုလည်း။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လေသောကာသနိဝါရဏတ္ထံ၊ အမြက်ထောင်ခွင့်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတေန၊ ဤ ပရဝါဒီသည်။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ နနု သဗ္ဗသင်္ခါရေတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ (ဝစနံ)၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ (အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ အနိစ္စဖြစ်လျှင် ထိုဉာဏ်သည်လည်း အနိစ္စပင် ဖြစ်၏ ဟူသော အလားကူ နည်းအားဖြင့်။) တံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သည်။ ဟောတိ။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ (တံ ဉာဏံ ဒိဋ္ဌံ)န (ဟောတိ)။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုအားဖြင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌိတာပိ၊ တည်စေအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ [ကာရိတအကြေကြံ။ ပတိဋ္ဌာပိတာပိ ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတာဝ၊ မတည်သည်သာ။ ဟောတိ။

ပဋုပ္ပန္နဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-ဖလဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၄၃-၄၄၄။ ဣဒါနိ ဖလဉာဏကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဖလဉာဏကထာ၌။ ဗုဒ္ဓါပိ၊ တို့သည်လည်း။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့အား။ အရိယ-ဖလပ္ပတ္တိယာ၊ အရိယာဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တိ၊ ဟောတော်မူကုန်၏။ သာဝကာပိ၊ တို့သည်လည်း။ (သတ္တာနံ အရိယဖလပ္ပတ္တိယာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ သာမညေန၊ ဤတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝိယ၊ တို့၏ကဲ့သို့။ သာဝကာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ (ဉာဏံ-၌စပ်။)

တေန တေန သတ္တေန၊ ထိုထိုသတ္တဝါသည်။ ပတ္တဗျေရောက်ထိုက်သော။ ဖလေ၊
 ဖိုလ်၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တံ၊ ဣတိ၊ သို့။ အန္ဓကနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျ-
 ထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ
 သာဝကဿာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ
 ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သာဝကဿ၊ ၏။ ဖလေ၊ သူတပါးတို့
 ရောက်အပ်သော ဖိုလ်၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ယဒိ အတ္တံ၊ အံ့။ (ဝေ သတိ)။ ဗုဒ္ဓါ၊
 တို့သည်။ (ပညပေန္တိ-၌ စပ်။) သောတာပတ္တိဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်
 သည်။ သမာနေပိ၊ တူပါသော်လည်း။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဉာဏ-
 ပလေန၊ ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းကြောင့်။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကဗီဇီ
 ဧကဗီဇီသောတာပန်တည်း။ အယံ၊ သည်။ ကောလံကောလော၊ ကာလံကောလ
 သောတာပန်တည်း။ အယံ၊ သည်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ
 သောတာပန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဖလဿ၊ ဖိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ကတံ၊
 ပြုအပ်သော အထူးကို။ ပညပေန္တိယထာ၊ ပညတ်တော်မူ နိုင်ကုန် သကဲ့သို့။
 ဝေ၊ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ သာဝကောပိ၊ သည်လည်း။ (ပညပေတိ)
 ကိံ၊ ပညတ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ သာဝကော။ ပေ။
 ပညပေတိတိ အာဟ။ ဣတရော ပဋိက္ခိပတိ။

အတ္တံ ။ ပေ ။ ဖလပရောပရိယတ္တိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။
 ဖလေ၊ ၌။ (ပဝတ္ထဿ)။ ဉာဏဿ၊ ၏။ အတ္တိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပစ္စယ ပုစ္ဆနတ္တံ၊ အကြောင်း ဖြစ်သောဉာဏ်ကို မေးခြင်းအကျိုးငှါ။ (သက-
 ဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအတ္တိ
 သာဝကဿ ဖလပရောပရိယတ္တိ အစရှိသောစကားရပ်၌။ အဓိပ္ပာယော၊ သက-
 ဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (ပရောပရိယတ္တိနာမ-၌ စပ်။) ဣဒံ
 ဖလံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ပရံ၊ မြတ်၏။ ဣဒံ (ဖလံ)၊ သည်။ ဩပရံ၊ ညံ့၏။
 ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဖလာနံ၊ တို့၏။ ဥစ္စာဝစတာဝဇာနနသင်္ခါတာ၊ မြတ်
 သည်၏အဖြစ်၊ ညံ့သည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ဖလေ၊ ၌။ ပရော-
 ပရိယတ္တိနာမ၊ အမြတ်အယုတ်ကိုသိသောဉာဏ်မည်သည်။ အတ္တံ၊ တထာ၊ တူ။
 ဣန္ဒြိယပုဂ္ဂလပရောပရိယတ္တိယော၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ ပုဂ္ဂလပရော-
 ပရိယတ္တိဉာဏ်တို့သည်။ (သန္တိ)။ တာသံ၊ ထိုဉာဏ်တို့၏။ အတ္တိတာယ၊ ရှိကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေသံ
 တေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ တံတံ ဖလံ၊ ထိုထို ဖိုလ်ကို။
 ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ တေ၊ အသင်၏ အလိုအားဖြင့်။
 သာဝကဿာပိ၊ သာဝက၏ (သန္တာန်၌လည်း)။ တော ပရောပရိယတ္တိယော၊
 ဤဖလပရောပရိယတ္တိ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ ပုဂ္ဂလပရောပရိယတ္တိ ဉာဏ်တို့သည်

လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအတ္တိ-
သာဝကဿ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယ်၊ သကဝါဒီ၏
အလိုတည်း။

အတ္တိ ။ပေ။ ခန္ဓပညတ္တိတိအာဒိနိပိ၊ အစရှိသော စကားရပ်တို့ကိုလည်း။
(ဝုတ္တာနိ-၌စပ်။) တေ၊ သင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ သာဝကဿ၊ ။
ဗုဒ္ဓါနံ ဝိယ၊ တို့၏ကဲ့သို့။ ဖလေ (ပဝတ္တိ)ဉာဏံ၊ ယဒိ အတ္တိ၊ ဒံ။ (ဝေ သတိ)။
အဿ၊ ထိုသာဝက၏။ ဣမာဟိ ပညတ္တိဟိ၊ ဤခန္ဓာပညတ် စသည်
တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ အဿ၊ ထိုသာဝက၏
(သန္တာန်၌)။ တာ၊ ထိုပညတ်တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်သလော။ သေ၊ ထို
သာဝကသည်။ တော ပညတ္တိယော၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဗလေန၊
အစွမ်းဖြင့်။ ဇာနိတုံ ဝါ၊ ငှါ၎င်း။ ပညပေတုံ ဝါ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ၎င်း။
သက္ကောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒီနာ)ဝုတ္တာနိ။
သာဝကော ဗိနောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ သာဝကဿ၊ ဗုဒ္ဓါနံ
ဝိယ၊ တို့၏ကဲ့သို့။ ဖလေ (ပဝတ္တိ)ဉာဏံ၊ ယဒိ အတ္တိ၊ ဒံ။ ဝေသန္တေ၊ သော်။
သေဝ၊ ထိုသာဝကသည်ပင်။ ဗိနော၊ ဗိနလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။
ဝုတ္တံ။ သာဝကော အနုပ္ပန္နဿာတိ ပဉ္စေပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌လည်း။
အယမေဝ နယော၊တည်း။ အညာဏိတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ အဝိဇ္ဇာ
သင်္ခါတဿ၊ အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ်သော။ အညာဏဿ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်၏
ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝိဟတတ္တာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိတ္တော၊အပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပယ်အပ်ပါသော်လည်း။ အဿ၊
ထိုသာဝက၏။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝိယ၊ ဖလေ (ပဝတ္တိ)ဉာဏံ၊ န အတ္တိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ပရဝါဒီဝါဒေါ၊ ပရဝါဒီ၏ ဝါဒသည်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတောဝ၊ မတည်
တော့သည်သာ။ (အတည်မဖြစ်သည်သာ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဖလညဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

ပဉ္စမော၊ သော။ ဝရော၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

မဟာပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ပဉ္စမဝဂ် ပြီးပြီ၊ မဟာပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

၁-နိယာမကထာ အဖွင့်

၄၄၅-၄၄၇။ ဣဒါနိ နိယာမကထာ နှာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိယာမကထာ၌။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ သမ္ပတ္တံ၊ မဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသော။ နိယာမံ၊ မဂ္ဂနိယာမသို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ ဣတိဝစနတော၊ ဤသို့ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ကို။ နိယာမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မံ၊ ထိုမဂ္ဂနိယာမသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတှာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈေပိ၊ ချုပ်ပါသော်လည်း။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိယတော နာမ၊ မမြဲသည် မည်သည်။ န ဟေတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော နိယာမော၊ ထိုမဂ္ဂနိယာမသည်။ နိစ္စဋ္ဌေန၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အန္ဓကနံ(လဒ္ဓိ ဟေတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟေတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ သော၊ ထိုမဂ္ဂနိယာမသည်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတည်း။ ယဒိ(ဟေတိ)။ အံ၊ တေန၊ ထိုမဂ္ဂနိယာမသည်။ ဝေရူပေန၊ ဤသို့ နိဗ္ဗာန် တာထံ အစရှိသော သဘောရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ သံသန္ဓနပုစ္ဆာ၊ သံသန္ဓနပုစ္ဆာသည်။ (နိယာမ အသင်္ခတနှင့် နိဗ္ဗာန အသင်္ခတကို နှီးနှော၍ မေးကြောင်း ပုစ္ဆာသည်။) ဥတ္တာနုတ္တာယေဝ၊ သာ။

အတ္ထိ ဧကစိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ နိယာမဿ၊ မဂ္ဂနိယာမ၏။ သင်္ခတဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ သင်္ခတ၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္ထံ။ မဂ္ဂေါ အသင်္ခတောတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တဿ၊ ထိုမဂ္ဂနိယာမ၏။ ဥပ္ပါဒနိရောဓဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [မဂ်သည် ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း ရှိသောကြောင့် အသင်္ခတ မဟုတ်ဟု ပယ်သည်။] နိယာမော သင်္ခတောတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်သည်။ နိရုဇ္ဈေပိ၊ ချုပ်ပါသော်လည်း။ နိယာမဿ၊ မြဲသော သဘော၏။ အတ္ထိတံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ [မဂ်သည် သင်္ခတလော မေးရာ၌ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ဟု ပယ်သည်။]

သောတာပတ္တိ နိယာမောတိအာဒိပဉ္စေသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ အနုလောမတော စ၊ အနုလုံအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိလောမတော စ၊ ပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း။ [သောတာပတ္တိနိယာမော အသင်္ခတော အစရှိသောပြဿနာကို အနုလောမတော ဟု၎င်း။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေါ သင်္ခတော အစရှိသော ပြဿနာကို ပဋိလောမတော ဟု၎င်း ဆိုသည်။] ဣမိနာဝ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာ။ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ [တဿ ဥပ္ပါဒနိရောဓဘာဝတောနှင့် နိယာမဿ အတ္တိတံ သန္ဓာယ တို့ကို ဣမိနာဝ နယေန ဟု ဆိုသည်။] ပဉ္စအသင်္ခတာနီတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ အသင်္ခတာနံ၊ အသင်္ခတတရားတို့၏။ အာဂတဋ္ဌာနံ၊ လာရာ ပါဠိရပ်တို့ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ စတုန္ဒ၊ ကုန်သော။ သမ္ပတ္တနိယာမာနံ၊ သမ္ပတ္တနိယာမတရားတို့၏။ နိယာမဝစနတော၊ နိယာမအဖြစ်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ အသင်္ခတဘာဝတော စ၊ အသင်္ခတ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဋိဇာနာတိ။ မိစ္ဆတ္တနိယာမပဉ္စော၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမပြဿနာကို။ နိယာမဝစနမတ္တေန၊ နိယာမဟူသော စကားမျှဖြင့်။ အသင်္ခတတာယ၊ အသင်္ခတအဖြစ်၏။ အယုတ္တဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ မသင်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိယာမကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ အဖွင့်

၄၄၈။ ဣဒါနိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနဉ္စ မဟိသာသကာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ နိဒါနဝဂ္ဂေ၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၌။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒါ ဝါ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ဝါ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ သာဓာတု၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဓမ္မသဘောသည်။ (သ) ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ထိုသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတို့၏ တည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဌိတာဝ၊ တည်မြဲတည်သည်သာ။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ ခုကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

၄၄၉။ အဝိဇ္ဇာ အသင်္ခတာတိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စာ၊ တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာဒီနံယေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့၏ပင်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတာဝ-
ဒဿနတ္ထံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။
ပန၊ ဆက်။ ယေန အတ္တေန၊ အကြင်အနက်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
အင်္ဂါတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသော။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါ-
ဒေဂါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ သော၊ ထိုအနက်ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်္ဂေ၊ ဌံ။
(မယာ)။ ဝုတ္တောယေဝ။

၄၅၁။ အဝိဇ္ဇာ ။ပေ။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။
(ဝုတ္တံ-ဌံစပ်)။ ယေန သုတ္တေန၊ အကြင်သုတ်ဖြင့်။ လဇ္ဈိ၊ အယူကို။ ပတိဋ္ဌာ-
ပိတာ၊ တည်စေအပ်ပြီ။ တဿေဝ၊ ထိုသုတ်၏ပင်။ အတ္တဒဿနေန၊ အနက်ကို
ပြခြင်းအားဖြင့်။ လဇ္ဈိတိန္နနတ္ထံ၊ အယူကို ဖျက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊
မှန်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အစရှိသော
ပါဠိ၌။ အတ္တော၊ တည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌ ယာ အယံ၊ အကြင် ဓာတ်
သဘောကို။ ဋီတာဝ ။ပေ။ ဓမ္မနိယာမတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
သာ၊ ထိုဓာတ်သဘောသည်။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့ကို။
အညတြ၊ ကြည့်၍။ ဝိသု၊ သီးခြား။ ဧကော၊ တခုသောဓာတ်သည်။ န အတ္ထိ၊
မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဧတံ၊ ဤဓမ္မဋ္ဌိတတာ စရှိသော အမည်သည်။
အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ ပစ္စယာနံယေဝ၊ အကြောင်းတို့၏သာ။
နာမံ၊ အမည်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း၊ ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တထာ-
ဂတေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေပိ၊ ပွင့်တော်မူသော်၎င်း။ အနုပ္ပန္နေပိ၊ သော်၎င်း။
အဝိဇ္ဇာတော၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္မဝန္တိ၊ သင်္ခါရာဒီဟိ-
စ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဝိညာဏာဒီနိ၊ ဝိညာဉ်
အစရှိသော အကျိုးတို့သည်။ (သမ္မဝန္တိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော။ ဧတသ္မိ ပဒေ၊ ဤပုဒ်၌။ ယာ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ သင်္ခါရ-
ဓမ္မာနံ၊ သင်္ခါရတရားတို့၏။ ကာရဏဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။
ဋီတတာ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ကုန်သည့်အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ [ဓမ္မာနံ၊ သင်္ခါရတရား
တို့၏+ဋီတတာ၊ တည်ကုန်သော တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း။
ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ရာ။] စ၊ သည်သာ မကသေး။ ဧတသံ ယေဝ ဓမ္မာနံ၊ ထိုသင်္ခါရ
တရားတို့၏ပင်။ ကာရဏဋ္ဌေနဝ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။
နိယာမတာ၊ တာ မည်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိယာမတာတိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ သာ စ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတလော။
နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ သည်လည်း။ အသင်္ခတံ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ ပရဝါဒီ

သည်။ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ အသင်္ခတော ဟူသော မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။) ပဋိဇာနိတော၊ ဝန်ခံပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဒေ အသင်္ခတာနိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ သုတ္တာဘာဝေန၊ သုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ၍။ လဒ္ဓိဝသေနော၊ ဖြင့်ပင်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံပြန်၏။ သေသပဒေသု၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာမှ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌ လည်း။ ဒေသဝနယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တသဒိသ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်နှင့် တူသော အနက်ကို။ တတ္ထ၊ ထိုအောက်၌။ ဝုတ္တ နယေနော၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-သစ္စကထာ အဖွင့်

၄၅၂-၄၅၄။ ဣဒါနိ သစ္စကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသစ္စ ကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ(လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ တထာနိ၊ မှန်ကန်၏။ အဝိတထာနိ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ ကိ။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ နိစ္စာနိ၊ နိစ္စတို့တည်း။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဒုက္ခသမုဒယမဂ္ဂေသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၌။ ဝတ္ထု သစ္စံ၊ ဇာတိ အစရှိသော ဝတ္ထုဟူသော သစ္စာသည်။ သင်္ခတံ၊ သင်္ခတတည်း။ လက္ခဏသစ္စံ၊ ဗာဓေ အစရှိသော လက္ခဏာဟူသော သစ္စာသည်။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတတည်း။ နိရောဓေ၊ နိရောဓသစ္စာ၌။ ဝတ္ထုသစ္စံ နာမ၊ ဝတ္ထုဟူသော သစ္စာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [“နိဗ္ဗာန်သည် အရာဝတ္ထု မရှိ”ဟူလို] တံ၊ ထို နိရောဓသစ္စာသည်။ အသင်္ခတမေဝ၊ အသင်္ခတသာတည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (အဿ အဓိပ္ပါယော)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာမန္တာတိ အာဟ။

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအယူသည်။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိမတ္ထမေဝ၊ အယူမျှသာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း(ကသ္မာ တံ အဿ လဒ္ဓိမတ္ထမေဝ၊ သညိသ။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ဝတ္ထုသစ္စံ၊ ဝတ္ထုသစ္စာဟူ၍။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ သမုဒယံ၊ သမုဒယသစ္စာကို၎င်း။ မဂ္ဂသ္မာ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို၎င်း။ (ဝတ္ထုသစ္စံ ဣစ္ဆတိ)။ ပန၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထိုသစ္စာသုံးပါးတို့၏။ ယာနိ-

ဗာဓန ။ပေ။ လက္ခဏာနိ၊ အကြင်ဗာဓနလက္ခဏာ၊ ပဘဝလက္ခဏာ၊ နိယျာနိက လက္ခဏာတို့သည်။ (သန္တိ) [ဒုက္ခသစ္စာအတွက် ဗာဓန၊ သမုဒယသစ္စာအတွက် ပဘဝ၊ မဂ္ဂသစ္စာအတွက် နိယျာနိက။] တာနိ၊ ထို လက္ခဏာတို့သည်။ လက္ခဏာ သစ္စံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဣစ္ဆတိ) ။ စ၊ ထိုသို့အလိုရှိအပ်ပါသော်လည်း။ ဗာဓနလက္ခဏာဒီဟိ၊ ဗာဓနလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့မှ။ အညာနိ၊ အခြားကုန် သော။ ဒုက္ခာဒီနိ နာမ၊ ဒုက္ခ အစရှိသည်တို့ မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ အဿ လဒ္ဓိမတ္တမေဝ ဟောတိ) ။ တာဏာနိတိအာဒီသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏အလိုကို။ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗျော။

ဒုက္ခံ သစ္စန္တိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိ အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ လက္ခဏံ၊ ဗာဓနလက္ခဏာကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဒုက္ခန္တိပဉ္စေ၊ ဒုက္ခံ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဝတ္ထု၊ ဇာတိ အစရှိသော ဝတ္ထုကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတော၊ ဤ ပြဿနာမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သုဒ္ဓိကပဉ္စာ စ၊ သုဒ္ဓိက ပြဿနာလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သံသန္ဓနပဉ္စာ စ၊ သံသန္ဓန ပြဿနာလည်း ဖြစ် ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံတို့ကို။ ပါဠိ အနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗျော၊ ကုန် ၏။ [ကယိကံ ဒုက္ခံ စသည်တို့ကို သုဒ္ဓိကပဉ္စာဟု၎င်း၊ ဒုက္ခသစ္စံ အသင်္ခတံ၊ ဒုက္ခံ အသင်္ခတံ ဤသို့ ရောနှော၍ မေးသောပြဿနာကို သံသန္ဓနပဉ္စာဟု၎င်း ခေါ်သည်။] အဝသာနေ၊ ၌။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ၄။ အာဟဋ္ဌသုတ္တံ၊ သည်။ အတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ မိစ္ဆာ၊ မှားသောအားဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဟဋ္ဌသဒိသမေဝ၊ မဆောင်အပ်သည်နှင့် တူသည် သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [ဓတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာနိ စသောသုတ်ကို တထ အဝိတထ အနညထ ဟု ဟောရုံမျှဖြင့် အသင်္ခတဟု ယူခြင်းသည် မိစ္ဆာ- ဂဟဏ တည်း။ ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း မှန်သည်ကို တထ ဟု ဟောတော် မူ၏။ “တထ အဝိတထ အနညထ ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် တထ အဝိ- တထ အနညထ ဖြစ်လျှင် အသင်္ခတလည်း ဖြစ်၏” ဟု ပရဝါဒီ အယူမှား လေသည်။]

သစ္စကထာဝဏ္ဏံနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၄-အာရပ္ပကထာ အဖွင့်

၄၅၅-၄၅၆။ ဣဒါနိ အာရပ္ပကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာရပ္ပ ကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာရပ္ပ၊ အရူပ တို့သည်။ အာနေဉ္စာ၊ လှုပ်ရှားခြင်း မရှိကုန်။ ဣတိဝစနံ နိဿာယ

သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မော၊ ထို အရူပ တရားတို့သည်။ အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတ တို့တည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ အာကာသာနန္ဓာယ-
တနန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အာရူပကထာ၌။
သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သာဓကသုတ္တံ၊ သာဓကသုတ်သည်လည်း။
အတ္ထံ၊ အာနေဥပုဒ်၏အနက်ကို။ အဇာနိတွာ၊ ရှိ။ အာဟဋ္ဌတတ္ထာ၊ ကြောင့်။
အနာဟဋ္ဌသဒိသမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာရူပကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၅-နိရောဓသမာပတ္တိကထာ အဖွင့်

၄၅၇-၄၅၉။ ဣဒါနိ နိရောဓသမာပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
ထိုနိရောဓသမာပတ္တိကထာ၌။ နိရောဓသမာပတ္တိတိ၊ ကား။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။
ခန္ဓာနံ၊ နာမ် ခန္ဓာတို့၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းတည်း။ [နာမ် ခန္ဓာ လေးပါး
တို့၏ မဖြစ်ခြင်းသာ၊ အရာဝတ္ထု အကောင်အထည် ထင်ရှားမရှိ၊ ဟူလို။]
ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထို နိရောဓ သမာပတ်ကို။ ကရိယ-
မာနာ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်ပြုနိုင်၏။ သမာပဇ္ဇိယမာနာ၊
ဝင်စားအပ်သည်ရှိသော်။ သမာပဇ္ဇိယတိ၊ ဝင်စားအပ် ဝင်စားနိုင်၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ နိပ္ပန္နာတိ၊ ဖြစ်စေအပ်သော သမာပတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ပန၊ ထိုသို့
နိပ္ပန္နာဟု ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ သင်္ခတာသင်္ခတလက္ခဏာနံ၊ သင်္ခတလက္ခဏာ
အသင်္ခတလက္ခဏာတို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (နိရောဓမှာ ရုပ်
နာမ်ကဲ့သို့ သင်္ခတလက္ခဏာလည်းမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ အသင်္ခတလက္ခဏာလည်း
မရှိခြင်းကြောင့်။) သင်္ခတာတိ ဝါ၊ သင်္ခတဟူ၍၎င်း။ အသင်္ခတာတိ ဝါ၊
အသင်္ခတဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်။

တတ္ထ၊ ထို နိရောဓ သမာပတ်၌။ အန္တကာနုဉ္ဇေဝ ဥတ္တရာပထကာနုဉ္ဇ (လဒ္ဓိ
ဟောတိ) သေယျတပိ။ (ဧဝံ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ သင်္ခတာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသင်္ခတာ၊
အသင်္ခတာတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ နိရောဓ သမာပတ္တိတိ
ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

ဥပ္ပါဒေန္တိတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ ပေ။ ဝသေနေဝ၊
ဝင်စားခြင်း ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ဆက်။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်
အစရှိကုန်သော။ [အာဒိဖြင့် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တို့ကိုယူ။] သင်္ခတ-
ဓမ္မေ၊ သင်္ခတတရားတို့ကို။ [အသင်္ခတဓမ္မေ ဟုပါဌ်ပျက်၏။] ဥပ္ပါဒေန္တိ ယထာ၊

ဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တံ၊ ထို နိရောဓ ကို။ ကေစိ၊ တစုံတယောက်
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို။) န ဥပ္ပါဒေန္တိ နာမ၊ ဖြစ်စေ
 ကုန်သည် မမည်။ ပါဠိတော်၌ “ဥပ္ပါဒေန္တိ” ဟု ဟောတော်မူသော်လည်း
 သင်္ခတ ကဗျာတို့ကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ကား နိရောဓ သမာပတ်ကို မဖြစ်စေနိုင်
 ပါ။ ဟူလို။] နိရောဓာ ။ ပေ ။ ဝုဠာနန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဖလသမာပတ္တိ၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [နိရောဓသမာပတ်မှ တသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ် သို့မဟုတ်
 အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်၏။ ထို ဖိုလ်ကို ဖလသမာပတ္တိဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ကား။
 အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတဗ္ဗ။ တံ၊ ထို ထခြင်းသည်။ နတ္ထိယေဝ၊ မရှိသည်သာ။
 တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ။ တေန ဟိတိ၊ ကား။ ယသ္မာ သင်္ခတာ န ဟောတိ။
 တသ္မာ အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့
 အယူရှိပါသော်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ သင်္ခတ မဟုတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်း
 သည်။ အသင်္ခတ ဘာဝေ၊ နိရောဓ သမာပတ်၏ အသင်္ခတ၏ အဖြစ်၌။ ကာရဏံ၊
 အကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ အကြောင်း
 အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ အဝုတ္တ သဒိသမေဝ၊ မဆိုအပ် သည်နှင့်တူ
 သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိရောဓသမာပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၆-အာကာသကထာ အဖွင့်

၄၆၀-၄၆၂။ ဣဒါနိ အာကာသကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အာ
 ကာသ ကထာ၌။ (လဗ္ဘမာနော၊ ရထိုက်သော။) အာကာသော၊ သည်။ ပရိစ္ဆေ-
 ဒါကာသော၊ ပရိစ္ဆေဒ အာကာသဝဋ်။ (ရုပ်ကလာပ်နှစ်ခုတို့ကို ပိုင်းခြားတတ်
 သော အာကာသဓာတ်ဝဋ်။) [အာကာသရုပ်ကို ဆိုသည်။] ကသိဏ္ဍုဂ္ဂါဋီမာ
 ကာသော၊ ကသိဏ္ဍုဂ္ဂါဋီအာကာသဝဋ်။ (ကသိဏ္ဍိန်းကိုးပါးတို့တွင် တပါး
 ပါးကိုခွဲခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ကောင်းစွာပညတ်ဝဋ်။) အဇဇ္ဈာကာ-
 သော၊ အဇဇ္ဈ အာကာသဝဋ်။ (အရှုပ် အထွေး မရှိသော အာကာသဝဋ်။
 ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ တုစ္ဆာကာသောတိပိ၊ တုစ္ဆာကာသ
 ဟူသောအမည်သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထို အဇဇ္ဈာကာသ၏ပင်။ နာမံ၊ တည်း။
 တေသု၊ ထို သုံးပါးသောအာကာသတို့တွင်။ ပရိစ္ဆေဒါကာသော၊ သည်။
 သင်္ခတော၊ သင်္ခတတည်း။ [ရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် “သင်္ခတ”ဟု ဆိုသည်။]
 ဣတရေ၊ ပရိစ္ဆေဒါကာသမှတပါး ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော
 ကသိဏ္ဍုဂ္ဂါဋီမာကာသ အဇဇ္ဈာ-ကာသ တို့သည်။ ပညတ္တိမတ္တာ၊ ပညတ်မျှတို့
 တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဥတ္တရပထကာနံ မဟိသာသကာနဉ္စ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)

သေယျထာပီ။ (ဝေံ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဒုဝိဇောပိ၊ နှစ်ပါး အပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သောအာကာသ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ အာကာသောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာဏတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အာကာသကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာကာသကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-အာကာသော သနိဒဿနောတိကထာ အဖွင့်

၄၆၃-၄၉၄။ ဣဒါနိ အာကာသော သနိဒဿနောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာကာသော သနိဒဿနောတိကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပီ။ (ဝေံ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ တာဠန္တိဒ္ဓါဒိသု၊ သံကောက်ပေါက် အစရှိသည်တို့၌။ ဉာဏပုဝတ္ထိ၊ သိတတ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ [သိတတ်သောစိတ်စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဉာဏပုဝတ္ထိ၊ ဟုဆိုသည်။] နိဿာယ၊ မှီ၍။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ အဇ္ဈာကာသော၊ သည်။ သနိဒဿနော၊ တည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ အာကာသော သနိဒဿနောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ (အာကာသော၊ သည်။) သနိဒဿနော၊ သည်။ ယဒိ ဟောတိ။ (ဝေံ သတိ)။ ဧဝံဝိဇော၊ ဤသို့ သဘောရှိသည်။ (ပါဠိတော်၌ လာသော ရူပံ ရူပါယတနံ အစရှိသော သဘောရှိသည်။) ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ ရူပန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ။

စက္ခု ပဋိစ္စာတိပဇ္ဇေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ သုတ္တဿ၊ ၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ (“စက္ခု ပဋိစ္စ အာကာသဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” ဟူသော ပါဠိတော်သုတ်၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ ၍။ တုလန္တရိကဒီနံ၊ ထုပ်လျှောက် နှစ်ခုတို့၏ အကြား အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပလဒ္ဓိံ၊ ရခြင်းကို။ [စိတ်ဖြင့် သိခြင်းကိုပင် “ဥပလဒ္ဓိံ” ဟု ဆိုသည်။] နိဿာယ ပဋိဇာနာတိ၊ ဒွိန္နံ၊ ပေ ။ အန္တရန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဂုဏ္ဏရူပံ၊ သစ်ပင်၏အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ရူပါဘာဝတော၊ အဆင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အာကာသန္တိ၊ အာကာသ ဟူ၍။ မနောဒွါရဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သေသေသု၊ ဒွိန္နံ ရုက္ခာနံမှ ကြင်းသော ဒွိန္နံ တဏှာနံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ တသ္မာ၊

ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤ နန္ဒ ပဿတိ အစရှိသော သာဓကသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ [စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ရုပ်မဟုတ်။ မနော-ဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော အကြားအရပ်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သာဓက မမြောက်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာကာသော သနိဒဿနောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိအာဒိကထာ အဖွင့်

၄၆၅-၄၇၀။ ဣဒါနိ ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိအာဒိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိအာဒိကထာ၌။ အန္တကာနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ပါသာဏ။ ပေ။ စလနာနဉ္စေ၊ ကျောက်၊ ရေ၊ မီးလျှံ၊ သစ်ပင်တို့၏ လှုပ်ခြင်း တို့၏၎င်း။ [ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောဓာတ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်းပြ သည်။] ပဉ္စိန္ဒြိယပတိဋ္ဌောကာသာနဉ္စ၊ စက္ခု စသော ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏ တည်ရာ အရပ်တို့၏၎င်း။ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ အဆင်းကို၎င်း။ ကာယဝိညတ္တိ ကာလေ၊ ကာယ ဝိညတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌။ ဟတ္ထပါဒါဒိရူပဉ္စလက်ခြေ အစရှိသော အဆင်းကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ပထဝီဓာတု အာဒိယော၊ ပထဝီဓာတ် အစရှိ သော ရုပ်တို့သည်။ သနိဒဿနာ၊ မြင်ရခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ၊ သဗ္ဗကထာသု၊ တို့၌။ အာဒိ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကထာတို့၌။ သေသံ၊ ကို။ ပါဠိအနုသာရေန စေဝ၊ ပါဠိတော်သို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပထဝီဓာတုသနိဒဿနာတိ၊ အစရှိသောပြဿနာကို။ အာဒိကထာ၊ ၍။

ကာယကမ္မံ။ ပေ။ ကထာ၊ ကာယကမ္မံ သနိဒဿနံဟူသော

အဆုံးရှိသော ကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ။

ဆဋ္ဌော ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

ဆဋ္ဌဝဂ် ပြီးပြီ။

၇-သတ္တမဝဂ်

၁-သင်္ဂဟိတကထာ အဖွင့်

၄၇၁-၄၇၂။ ဣဒါနိ သင်္ဂဟိတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သင်္ဂဟိတကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒါမာဒီဟိ၊ နှားချည်ကြိုး အစရှိသည် တို့ဖြင့်။ ဗလိဗဒ္ဓါဒယော၊ နှားလား အစရှိသည်တို့ကို။ (သင်္ဂဟိတာ) ဝိယ၊ အတူတကွ ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ) ကေဟိစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ နာမ၊ အတူတကွ ယူအပ်ကုန်သည် မည်သော။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တသ္မာ ကေဟိစိ ဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သော။ ကေစိ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဧဝံသန္နေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ကေဝိဓေန၊ တခုသော အဘို့ဖြင့်။ ရူပသင်္ဂဟော၊ ရုပ်တို့ကို သိမ်းယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားသည်။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ရာဇဂိရိကာနဉ္စေဝ သိဒ္ဓတ္ထိကာနဉ္စ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)သေယျတာပိ။ (ဧဝံ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ အညေန၊ အခြားသော။ အတ္ထေန၊ အနက် အားဖြင့်။ သင်္ဂဟဘာဝံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ အတ္တနော လဒ္ဓိဝသေန ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဣဒါနိ၊ ခွဲ။ ယေန အတ္ထေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ အတူတကွ ယူခြင်းကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဒဿေတံ၊ နနု။ ပေ။ ဓမ္မာတိအာဒိ (သကဝါဒိနာ)။ အာရဒ္ဓံ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ခွဲ။ ဝုတ္တနယတ္ထာ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ၄၇၁။ ယထာ ဒါမေန ဝါတိအာဒိကား၊ အစရှိသော။ ယာ သော ဥပမာ၊ အကြင် ဥပမာကို။ အာဟဋ္ဌာ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုဥပမာကို။ အနဘိနန္ဒိတော၊ နှစ်သက်လည်း မနှစ်သက်မှု၍။ အပ္ပဋိက္ခောသိတော၊ တားမြစ် လည်း မတားမြစ်မှု၍။ ဟဉ္စိ ဒါမေန ဝါတိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ၊ ကို။ ဘိန္ဒာ၊ ဖျက်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဉ်းအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဟဉ္စိ ဒါမေန အစရှိသော ပါဠိ၌။ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေ၊ သင် ပရဝါဒီ၏။ (ဧတိယာ၊ ဖြင့်။) ဒါမာဒီဟိ၊ နှားချည်ကြိုး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဗလိဗဒ္ဓါဒယော၊ နှားလား အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ နာမ၊ အတူတကွ ယူကုန်သည်

မည်သည်။ ယဒိ(ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ။ (ဝေ သတိ)။ ကေဟိစိ ဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟိတော၊ ကုန်သော၊ ကေစိ ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ(အယံ အတ္ထော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

သင်္ဂဟိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-သမ္ပယုတ္တကထာ အဖွင့်

၄၇၃-၄၇၄။ ဣဒါနိ သမ္ပယုတ္တကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သမ္ပယုတ္တကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ၂။ ကြောင့်။ တိလမ္ပိ၊ နှမ်း၌။ တေလံ၊ ဆီသည်။ (အနုပဝိဋ္ဌ)ဝိယ၊ သက်ဝင်တည်နေသကဲ့သို့။ (ဝေ)ဝေဒနာဒယော၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့သည်။ သညာဒိသု၊ သညာအစရှိသော တရားတို့၌။ အနုပဝိဋ္ဌာ၊ သက်ဝင်တည်နေကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ထို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကေစိ ဓမ္မာ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဝေ သန္တေ၊ သော်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ နိရုတ္တကံ၊ အနက်မရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂုဇဂိရိကသိဒ္ဓတ္ထိကာနုညေဝ၊ ထို့၏ပင်။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)သေယျတပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ အညေနေဝ၊ ပရဝါဒီ ယူအပ်သော အနက်မှ တပါးသာလျှင် ဖြစ်သော။ အတ္တေန၊ အနက်ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ်၏အဖြစ်ကို။ ဒသေတုံ၊ ငှါ။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ အတ္တနော လဒ္ဓိ ဝသေန ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊ ဤ သမ္ပယုတ္တကထာ၌လည်း။ သေသံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။

၁။ ဝေဒနာဒယော။ ။ နှမ်း၌ ဆီသည် သက်ဝင်တည်နေသကဲ့သို့ သညာ စသည်တို့၌ ဝေဒနာ စသည်တို့သည် သက်ဝင်တည်နေကုန်၏-ဟု ပရဝါဒီက ယူဆ၏။ ထို ပရဝါဒီအလိုအားဖြင့် သမ္ပယုတ္တ ဟူသော အသုံးအနှုန်းသည် မရှိနိုင်တော့။ ထို့ကြောင့် “ဝေ သန္တေဉာဏသမ္ပယုတ္တိတိအာဒိ နိရုတ္တကံ”ဟု ပရဝါဒီတို့ ယူကြသည်။

၂။ ယသ္မာ ။ ဝေ ။ အနုပဝိဋ္ဌာ။ ။ “ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် နှမ်း၌ ဆီသည် သက်ဝင်၍ တည်နေသကဲ့သို့ သညာ အစရှိသော တရားတို့၌ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့သည် သက်ဝင်၍ တည်နေကုန်၏။ နှစ်ခု သုံးခု စသည် ခွဲနေသော အရာ ဝတ္ထုများ ယှဉ်နေကြသကဲ့သို့ သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် ဝေဒနာ သညာ အစရှိသည်တို့ ယှဉ်တွဲနေကြသည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်တို့၌ န ဝေဒနာဒယော-ဟု န သဒ္ဓါ ပါနေခြင်းသည် ပရဝါဒီ၏ အလိုနှင့် မလျော် ဟု ထင်သည်။ ထို့ပြင် နောက်ဝါကျရှိ တသ္မာ ကို အနက်ကျယ်စွဲသောအခါ “နှမ်း၌ ဆီတည်သကဲ့သို့ သညာ အစရှိသည်တို့၌ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ သက်ဝင်၍ တည်နေကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်”ဟု စွဲမှ ဝါကျထူးစံလည်း ကျ၏။ နောက်၌ “နတ္ထိ သမ္ပယုတ္တာ”ဟူသော စကားနှင့်လည်း လျော်၏။

ပန၊ ဆက်။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ ယထာ တိလမိ တေလန္တိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ ယော သေ(သော) ဥပမာပဉ္စော၊ အကြင် ဥပမာပြဿနာကို။ အာဟဇ္ဇော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သော၊ ထို ဥပမာပြဿနာသည်။ ယသ္မာ ဝေဒနာသညာနံ၊ တို့၏။ (လက္ခဏတော၊ လက္ခဏာအားဖြင့်။ နာနတ္ထဝဝတ္ထာနံ၊ ထူးခြားသည်၏အဖြစ်၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (ဝေ) 'တိလတေလာနံ၊ နှမ်း၊ ဆီတို့၏။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ နာနတ္ထဝဝတ္ထာနံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသုပိ၊ ကုန်သော။ တိလ-အဋ္ဌိတစေသု၊ နှမ်းစေ့နှမ်းခွံတို့၌။ တိလောတိ၊ တိလဟူသော။ ဝေ၊ ဟာရ-မတ္တံ၊ အဝေ၊ အဝေ၊ မျှသည်။ (ဟောတိ)။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ တိလေ၊ ဆီကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ နှမ်းမှသီးခြားထုတ်၍။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်ပြီးသော်။ ပုရိမသဏ္ဌာနေန၊ ရွှေ၌ဖြစ်သော ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်။ တိလောနာမ၊ တိလ အမည်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ [နှမ်းဖတ်ဖြစ်သွားပြီ-ဟူလို။] တသ္မာ အနာဟဋ္ဌသဒိသောဝ၊ မဆောင်အပ်သည်နှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္ပယုတ္တကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-စေတသိကကထာ အဖွင့်

၄၇၂-၄၇၇။ ဣဒါနိ စေတသိကကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုစေတသိကကထာ၌။ ယသ္မာ ဖဿိကာဒယော နာမ၊ ဖဿိက အစရှိသော

၁။ တေလေ နိဗ္ဗတ္တေတွာ။ ။နိဗ္ဗတ္တိတ ပရမတ္ထဝသေန၌ နိဗ္ဗတ္တ သဒ္ဓါသည် ပညတ်မှ နှစ်စေခြင်း၊ ပညတ်မှ အသီးအခြား ထုတ်နုတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဆီကိုလည်း နှမ်းမှ အသီးအခြား ထုတ်ခြင်းကို "တေလေ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဂဟိတေ"ဟု ဆိုသည်။ ဂဟိတေနှင့် လိုက်လျောအောင် "တေလေ"ဟုလည်း ပါ၌ရှိရမည်။ စာအုပ်တို့၌ "တိလ"ဟုနှမ်းအနက်ဟောပုဒ်ကိုတွေ့ရသော်လည်း နိဗ္ဗတ္တေတွာနှင့်မလိုက်လျောပါ။ [ရှေးနိဿယ၌ကား "တိလ-နှမ်းကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-ညစ်၍"ဟု အနက်ပေးပြီးလျှင် ဂဟိတေ အတွက် "တေလေ"ဟု ပါ၌သေသ ထည့်လေ၏။

၂။ ဖဿိကာဒယော။ ။ဤ၌ အာဒိ သဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထာဝါစီ(ဝိ+အဝတ္ထာ-ဝါစီ)အသီးအသီး ပိုင်းခြားကန့်သတ်အပ်ပြီးသော အနက်ကိုဟော၏။ ဆိုလိုရင်းကား ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စသော စေတသိကတရားတို့သည် ရုပ်တရားတို့မှ အသီးအခြား ခွဲပြီးသားဖြစ်၏။ ထိုသို့ အသီးအခြား ခွဲပြီးသား တရားတို့ကို ယုဖိုရန် အာဒိ သဒ္ဓါက ဟောသည်။ ထို့ကြောင့် ဖဿိက၊ ဝေဒနိက၊ သညိက စသည်ဖြင့် ယူပါ။ အသီးအခြား ခွဲရာတွင် မပါသော ရုပ်တရားများကို မယူပါနှင့် ဟူလို။ [ဖဿိကာဒယောတိတ္ထေ အာဒိသဒ္ဓေါ၊ ဝဝတ္ထာဝါစီ။ တေန စိတ္တုပ္ပါဒဒေသနာယံ (ဓမ္မသင်္ဂဏီစိတ္တုပ္ပါဒ-ဒေသနာတော်၌) ဖဿိကပ္ပဘေဒါ ဝေဒနာဒယော ဂယန္တိ၊ န တံ သမုဋ္ဌာနာ ရူပ-ဓမ္မာဟိ အာဟ "ဧကေပ္ပါဒတာဒိဝိရဟိတာ သဟူဇာတုတာ နတ္ထိ"တိ။-အနု။]

တရားတို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တသ္မာ။ စေတသိကေနာပိ၊ စေတသိက မည်သော တရားသည်လည်း။ နဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတသိကော၊ စေတသိက မည်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဇဂိရိကသိဒ္ဓတ္ထိကာနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ သဟဇာတောတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သမ္ပယုတ္တ- သဟဇာတတံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သဟဇာတ၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ [ဋီကာ၌ “သမ္ပယုတ္တသဟဇာတတံ”ဟု တာပုစ္ဆယန္တဖြင့် ရှိ၏။] ဖဿိကာတိ၊ ဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဝေါဟာရံ၊ အခေါ် အဝေါ်ကို။ အပဿန္တဿ၊ မမြင်သော။ ပရဝါဒိဿ။ ၏။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဝေါဟာရေန၊ ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ စိတ္တနိဿိတကော၊ စိတ်၌မီသော တရားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတသိကော၊ စေတသိက မည်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။ ဝေ။ သောပိ၊ ထို တရားသည်လည်း။ ဖဿနိဿိတတ္တာ၊ ဖဿ၌ မီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖဿိကော၊ ဖဿိက မည် သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ အပ်သော်။ ဒေါသော၊ အပြစ် သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ သေသံ ဥတ္တာ- နတ္ထမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စေတသိကကသာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၄-ဒါနကထာ အဖွင့်

၄၇၈။ ဣဒါနိ ဒါနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဒါနကထာ၌။ (လဗ္ဗမာနံ) ဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ စာဂစေတနာပိ၊ ပစ္စည်း ဝတ္ထုကို စွန့်လွှဲ ကြောင်း စေတနာ၎င်း။ ဝိရတိပိ၊ ဝိရတိ စေတသိက်၎င်း။ ဒေယျဓမ္မောပိ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်း၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ သုံးပါး အပြားရှိ၏။ [အာဂတဋ္ဌာနေ ဟိ ဟု ဟိ ပါလျှင် ကောင်း၏။ မပါလျှင် ထည့်ပါ။] ဟိ၊ ချဲ့။ သဒ္ဓါ၊ ၎င်း။ ဟိရိယံ၊ ဟိရိ၎င်း။ ကုသလံ၊ ကောင်းသော။ ဒါနဉ္စ၊ ဒါန၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာသော ပါဠိရပ်၌။ စာဂစေတနာ၊ စွန့်ကြဲကြောင်း စေတနာသည်။ ဒါနံ၊ ဒါန မည်၏။ အဘယံ၊ ဘေးမဲ့ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣတိ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိ စေတ သိက်သည်။ (ဒါနံ၊ ၏။) ဒါနံ၊ လှူတုယ်ဝတ္ထုကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ အနံ၊ စားဖွယ်ကို။ (ဒေတိ)။ ပါနံ၊ သောက်ဖွယ်ကို။ (ဒေတိ)။ ဣတိ၊ အာဂတ- ဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဒေယျဓမ္မော၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်။

(ဒါနံ၊ ဧ။) တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ဒါနတို့တွင်။ စာဂစေတနာ၊ သည်။
 (ဒါနံ-၌ စပ်။) ဒေယျဓမ္မံ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘော ရှိသော ပစ္စည်းကို။
 ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ (ဣတိ ဝါ၊ ဤ ကတ္ထုသျှာန် ဝစနတ်ကြောင့်လည်း။)
 (ဒါနံ၊ ဒါန မည်၏။) ဤ [ဝါကျ၌ “ဒေတိ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါပါသည်ကား
 ပထမနည်းဖြစ်၍ မလို။] တောယ၊ ဤ စေတနာဖြင့်။ ဒေယျဓမ္မံ၊ ကိ။ ဒေန္တိ၊
 ပေးလှူကြ ကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤ ကရဏသျှာန် ဝစနတ်ကြောင့်လည်း။ ဒါနံ၊
 ဒါန မည်၏။

ဝိရတိ၊ဝိရတိစေတသိက်သည်။အဝဓဏ္ဍနဋ္ဌေန၊ပိုင်းဖြတ်တတ်သည်၏အဖြစ်
 ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ လဝနဋ္ဌေန ဝါ၊ ရိတ်ဖြတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်
 ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဒါနံ၊ ဧ။ [ဒါ ဇာတ်၏ အဝဓဏ္ဍန အနက်ကို
 ယူ၍ “အဝဓဏ္ဍနဋ္ဌေန”ဟု ဖွင့်သည်။ ထို ဖြတ်ခြင်းသည် ကောက်ရိတ် သကဲ့သို့
 ရိတ်ခြင်းနှင့်လည်း ဆိုင်သောကြောင့် “လဝနဋ္ဌေန”ဟု တနည်း ဖွင့်သည်။]
 ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထို ဝိရတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ဘယဘေရဝါဒီ
 သင်္ခတံ၊ ဘေး၊ ကြောက်ဖွယ်အာရုံ အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒုဿိလျှ-
 စေတနံ၊ ဒုဿိလျှစေတနာကို။ ဒါတိ အဝဓဏ္ဍတံ၊ ဖြတ်တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။
 (ဒါတိ)လုနာတိ၊ ရိတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဒါနံ၊ဒါန မည်၏။ ဒေယျ-
 ဓမ္မော၊ သည်။ ဒိယျတိ၊ ပေးလှူအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤကမ္မသျှာန် ဝစနတ်ကြောင့်။
 ဒါနံ၊ ဧ။

ဝေ၊ သို့။ တိဝိဓမ္မိ၊ သော။ တေ၊ ဤဒါနသည်။ အတ္ထတော၊ တရား
 ကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ စေတသိကော၊ စေတသိကဖြစ်သော။ ဓမ္မော စေဝ၊
 တရား၎င်း။ [စေတနာနှင့် ဝိရတိကိုဆိုသည်။] ဒေယျဓမ္မော စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ဒါနကထာ၌။ ရာဇဂိရိကသိဒ္ဓတ္ထိ-
 ကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပီ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီ
 တို့၏။ဒါနံ၊ ဒါန ဟူသည်။ စေတသိကော၊သော။ဓမ္မောဝ၊တရားသာတည်း။
 ဒေယျဓမ္မော၊ သည်။ န (ဒါနံ)၊ ဒါန မဟုတ်။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။
 တေ သန္ဓာယ စေတသိကောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ
 ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထို အခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ဒေယျဓမ္မ-
 ဝသေန၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။စောဒေတုံ ၊
 ငှါ။ လဗ္ဘာတိ၊ လဗ္ဘာ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ အန္ဓာဒိနိ ဝိယ၊ စား

၁။ ဒေယျဓမ္မံ ။ ပေ ။ စောဒေတုံ။ ။ “ဒါန ဟူသည် စေတသိက်သာတည်း”
 ဟု ပရဝါဒီ အယူရှိ၏။ ထို စေတသိကဒါနကို လူတပါးအား ဒေယျဓမ္မ (အလှူပစ္စည်း)
 အဖြစ်ဖြင့် လှူခြင်းငှါ ရကောင်းပါသလား”ဟု စောဒနာခြင်းငှါ “လဗ္ဘာ စေတသိ-
 ကော ဓမ္မော ပရေသံ ဒါတုံ”ဟူသော ခုတ်ယဉ်သနာကို သကဝါဒီ ဆိုသည်။

ဖွယ်အစရှိသော လူဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကဲ့သို့။ သော၊ ထို စေတသိက်သည်။ ဒါတုံ၊
 ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ ဣတရဿ။
 ပုန၊ တဖန်။ ဒဠိ၊ ခိုင်မြဲသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုဋ္ဌေ၊ မေးအပ်သော်။
 အဘယံ ဒေတိတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တဝသေန၊ သုတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပဋိညံ၊
 သည်။ တဿေဝ။ ထိုပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းသာတည်း။ ပန၊ ကား။ ဖဿ-
 ပဉ္စာဒိသု၊ ဖဿပြဿနာ အစရှိသည်တို့၌။ (လဗ္ဗာ ဖဿော ပရေသံ ဒါတုံ အစ
 ရှိသော ပြဿနာတို့၌။) ယံ ဒေတိတိအာဒိဝေါဟာရံ၊ အစရှိသော အခေ
 အဝေတိကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)-ပဋိက္ခိပတေဝ၊ သည်သာ။

၄၇၉။ အနိဋ္ဌဖလန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အစေတသိကဿ၊
 စေတသိက်မဟုတ်သော။ ဓမ္မဿ၊ အန္ဓာဒိဓမ္မ၏။ ဒါနဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ အကျိုး
 ပေးခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်
 သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း၊ (ကသွာ အနိဋ္ဌဖလန္တိအာဒိ အစေတသိ-
 ကဿဓမ္မဿ ဒါနဘာဝ ဒီပနတ္ထံ န ဝုတ္တံ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။
 အစေတသိကော၊ စေတသိက မဟုတ်သော။ အန္ဓာဒိဓမ္မော၊ အန္ဓ အစရှိသော
 ဒေယျဓမ္မသည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဒေတိံ၊

၁။ အနိဋ္ဌဖလန္တိအာဒိ။ ။ပါဠိတော်၌ “ဒါနံ အနိဋ္ဌဖလံ ။ပေ။ ဒုက္ခဝိပါ-
 ကန္တိ”ဟူသော ပရဝါဒီ၏ ဒုတိယပြဿနာကို “အနိဋ္ဌဖလန္တိအာဒိ”ဟု ဆိုသည်။
 ထိုအာဒိဖြင့် ဒုက္ခဝိပါကံတိုင်အောင် ယူပါ။ ထို စကားရပ်သည် စေတသိက် မဟုတ်
 သော အန္ဓာဒိဓမ္မကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်သော စကားရပ်တည်း။ မှန်၏-အန္ဓစသော
 လူဖွယ်ဝတ္ထုသည် တရံတခါ လူမမာအား ဆေးခါးကြီးကို ပေးရသကဲ့သို့ အနိဋ္ဌ
 ဖြစ်သော ဒါနဝတ္ထုလည်း ရှိ၏။-ထို အနိဋ္ဌ ဖြစ်သော ဒါနဝတ္ထုသည် အနိဋ္ဌ
 ဖြစ်သော အကျိုးကို ပေးသလော ဟူသော ပြဿနာကို ပရဝါဒီက ဆိုသကဲ့သို့
 အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် မိန့်တော်မူသည်။

၂။ ဒါနဘာဝဒီပနတ္ထံ ။ပေ။ န ဝုတ္တံ။ ။စာအုပ်တို့၌ န သဒ္ဓါ မပါသော်
 လည်း ဋီကာ၌ “န ဝုတ္တံ”ဟု န သဒ္ဓါ ပါ၏။ ရှေး အဋ္ဌကထာနိဿယ၌လည်း
 “န ဝုတ္တံ”ဟု န သဒ္ဓါ ပါသည်။ ဤသို့ န သဒ္ဓါ ပါမှလည်း ဗျတိရေကဝါကျဖြစ်၍
 “ဣဋ္ဌဖလဘာဝနိယမနတ္ထံ ပနေတံ ဝုတ္တံ”ဟူသော အန္ဓယဝါကျနှင့် အမြီး အမောက်
 တည့်သည်။ ဒါနဘာဝဒီပနတ္ထံကို ဋီကာ၌ “ဖလဒါနဘာဝဒီပနတ္ထံ”ဟု၎င်း၊ အနု-
 ဋီကာ၌ “ဖလဒါနသုဗ္ဗာဝဒီပနတ္ထံ”ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်အတိုင်း နိဿယ၌ အနက်
 ပေးရသည်။ ဆိုလိုရင်းကား-အနိဋ္ဌဖလံ စသော စကားကို စေတသိက် မဟုတ်သော
 အန္ဓာဒိဓမ္မ၏ ဖလဒါနသုဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်ပါ-
 ဟူလို။ မည်သည့်အကျိုးငှါ ဆိုအပ်ကြောင်းကို အန္ဓယဝါကျဖြင့် ပြလိမ့်မည်။

၃။ န ဟိ ။ပေ။ ဝိပါကံ ပေတိ။ ။ဤဝါကျသည် ရှေး ဝါကျ၏ ဒဋ္ဌိကရဏ
 ဝါကျတည်း။ တနည်း-ရှေး ဝါကျ၏ ဟေတု ဝါကျတည်း။ စေတသိက် မဟုတ်သော

မပေး။ (တသ္မာ အနိဋ္ဌဖလန္တိအာဒိ။ ပေ။ န ဝုတ္တံ။) ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဣဋ္ဌဖလကာဝနိယမနတ္ထံ၊ ဣဋ္ဌ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို အမြဲသတ်မှတ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဧတံ၊ ဤ အနိဋ္ဌဖလံအစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ။

ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ အယမ္ပိ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ အနက်သည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနိဋ္ဌဖလံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယ်၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။ အစေတသိကော၊ သော။ အန္ဓာဒိဓမ္မော၊ သည်။ ဒါနံ၊ ဒါန သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ)ဟိတစိတ္တေန၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏စီးပွားကို အလိုရှိသောစိတ်ဖြင့်။ အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ အကန္တံ၊ မနှစ်သက်အပ် သော။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးကို။ ဓေန္တဿ၊ ပေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဗ္ဗဗိဇာဒိဟိ၊ တမာမျိုးစေ အစရှိသည်တို့မှ။ နိဗ္ဗာဒယော၊ တမာပင်အစရှိသည်တို့သည်။ (နိဗ္ဗတ္တန္တိ)ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ) အနိဋ္ဌမေဝ၊ အလိုမရှိအပ်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဖြစ်စရာရှိ၏)။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ယသ္မာ၊ ဧတ္ထ၊ ဤအနိဋ္ဌ အကန္တဆေးကို ပေးရာ၌။ ဟိတ ဖရုဏာစာဝ စေတနာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ စီးပွား၌ ပြန်အပ်သော စွန့်ကြဲကြောင်း စေတနာသည်။ ဒါနံ၊ ဒါနတည်း။ တသ္မာ၊ ဒေယျဓမ္မေ၊ သည်။ အနိဋ္ဌေပိ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဒါနံ၊ ဒါနစေတနာသည်။ ဣဋ္ဌဖလမေဝ၊ ဣဋ္ဌ အကျိုးရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ (အယမ္ပိ)၊ သည်လည်း။ (အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။)

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ (သာဓေတုံ အာဟ-၌ စပ်။) စေတသိက ဓမ္မဿ၊ စေတသိကဓမ္မ၏။ ဒါနဘာဝေ၊ ဒါနအဖြစ်ကို။ ပတိဋ္ဌာပိတေ၊ တည်စေအပ်ပြီးသော်။ [“တေန’ ငတံ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ စေတသိကောတိ ဒါနန္တိ”

အန္ဓာဒိဓမ္မသည် နောင်အခါ၌ အကျိုးကို တိုက်ရိုက်မပေးနိုင်။ ထို့ကြောင့် အနိဋ္ဌဖလံ စသော စကားကို အစေတသိကအန္ဓာဒိဓမ္မ၏ ဖလဒါနသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်ပါ-ဟုလို။

၁။ ဣဋ္ဌဖလံ။ ပေ။ ဝုတ္တံ။ ဤ ဝါကျကား “န ဝုတ္တံ”ဟူသော ရှေ့ ဗျတိ- ရေက ဝါကျ၏ အနွယ် ဝါကျတည်း။ အနိဋ္ဌဖလံ အစရှိသော စကားကို ဖလဒါန- သတ္တဝါဝဇီပန အကျိုးငှါ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်လျှင် အဘယ်အကျိုးငှါ ဆိုအပ်ပါ သနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဣဋ္ဌဖလံ။ ပေ။ ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်း ကား-အနိဋ္ဌဖလံ၊ အစရှိသော စကားကို စေတသိက မဟုတ်သော အန္ဓာဒိဓမ္မသည် ဆေးခါးကြီး စသည်ကဲ့သို့ အနိဋ္ဌဝတ္ထု ဖြစ်ပါသော်လည်း “အကျိုးပေးသောအခါ၌ ကား ဣဋ္ဌဖြစ်သော အကျိုးကိုသာ အမြဲပေးရသည်”ဟု သတ်မှတ်၍ ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဆိုအပ်သည်-ဟုလို။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို “ယသ္မာ ပနေတ္ထံ။ ပေ။ ဣဋ္ဌဖလမေဝ ဟောတိတိ”ဟု ပြလိမ့်မည်။

ဟု တည်စေအပ်ပြီးသော်။] သကဝါဒီ။ သည်။ ဣတရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းမှတပါးသော။ ပရိယာယေန၊ အကြောင်းဖြင့် (“ဒိယုတိတိ ဒါနံ” ဟူသော ကမ္မသာဓန အကြောင်းအားဖြင့်။) ဒေယျဓမ္မဿ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်း၏။ ဒါနဘာဝံ၊ ဒါန၏အဖြစ်ကို။ သာဓေတံ၊ ငှါ။ ဒါနံ ။ပေ။ ဘဂဝတာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ စီဝရာဒိနံ၊ သင်္ကန်းအစရှိသော လူဖွယ်တို့၏။ ဣဋ္ဌ-ဝိပါကတံ၊ ဣဋ္ဌ အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော့)။ ပဋိက္ခိပတိ။ သုတ္တသာဓနံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြီးစေကြောင်းသုတ်သည်။ ပရဝါဒီဝါဒေပိ၊ ပရဝါဒီ၏ ဝါဒ၌လည်း။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ သကဝါဒီ-ဝါဒေပိ၊ သကဝါဒီ၏ ဝါဒ၌လည်း။ (ယုဇ္ဇတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ နှစ်ဝါဒလုံး၌ သင့်ပါသော်လည်း။ ဧကေန၊ တခုတည်းသော။ အတ္ထေန၊ အနက်အားဖြင့်။ န(ယုဇ္ဇတိ)၊ သင့်သည်မဟုတ်။

ဒေယျဓမ္မော ဣဋ္ဌဗလောတိ၊ အစရှိသော ပရဝါဒီ၏ ပြဿနာ၌။ ဣဋ္ဌဗလ ဘာဝမတ္တမေဝ၊ ဣဋ္ဌ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာ။ (သကဝါဒီနာ)။

၁။ သကဝါဒီ ။ ပေ ။ အာဒိမာဟ။ ။ ဤ အနုသန္ဓေတက်ပုံကိုကြည့်၍ ပါဠိတော်၌ “ဒါနံ ဣဋ္ဌဗလံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ စီဝရံ ဒါနန္တိ” စသော တရပ်လုံး၌ ပဌမ အမေးကို သကဝါဒီ၏ စကားဟု သိသာ၏။ ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ကား + ကြက်ခြေ အမှတ်အသားဖြင့် ပရဝါဒီ၏ အမေး - သကဝါဒီ၏ အဖြေဟု ပြထားသည်။ စဉ်းစားပါ။

၂။ ဣတရေန ပရိယာယေန။ ။ ရှေး၌ ဒါနစေတနာဟူသော စေတသိက်၏ ဒါနအဖြစ်ကို ပြီးစေရာဝယ် “ဒေတိ ဒေယျဓမ္မံ” ဟု၎င်း၊ “ဒေန္တိ ဧတာယ ဒေယျ-ဓမ္မံ” ဟု၎င်း ဝိဂြိုဟ်နှစ်မျိုး ပြ၏။ “ထို နှစ်မျိုးမှ တပါးသော ပရိယာယ်” ဟူသည် ဒေယျဓမ္မကို အရကောက်ရသော “ဒိယုတိတိ ဒါနံ” ဟူသော ကမ္မသာဓနအနက်” ဟူသော အကြောင်းတည်း။ [ဣတရေနာတိ “ဒိယုတိတိ ဒါနံ” တိ ဣမိနာ ပရိယာ-ယေန၊ ဋီကာ။]

၃။ သုတ္တသာဓနံ ။ ပေ ။ ဧကေန အတ္ထေန။ ။ သဒ္ဓါ ဟိရိယံ စသော ဂါယာကို၎င်း၊ “ဣဓေကစ္စော အန္တံ ဒေတိ” စသော ပါဠိရပ်ကို၎င်း သုတ္တသာဓန (မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို ပြီးစေတတ်သော သက်သေခံပါဠိတော်) ဟု ခေါ်၏။ ထို သုတ္တသာဓန ပါဠိတော် ၂-ရပ်သည် ပရဝါဒီဝါဒ၌လည်း သာဓက ဖြစ်သင့်၏။ သကဝါဒီဝါဒ၌လည်း သာဓက ဖြစ်သင့်၏။ သို့သော် အနက်တမျိုးတည်း အားဖြင့်ကား ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်။ ပရဝါဒီ၏ ဝါဒနှင့် လိုက်လျောအောင် အနက် တမျိုး၊ သကဝါဒီ၏ ဝါဒနှင့် လိုက်လျောအောင် အနက်တမျိုးယူမှ နှစ်ဝါဒလုံးနှင့် သင့်မည်။ [ဆိုင်ရာဝါဒနှင့် သင့်လျော်အောင် အနက်ယူရပုံကို ဋီကာ၌ “န ပန ဧကေနတ္ထေနာတိ” ဟု တည်၍ အကျယ်ပြထားသည်။]

ပဋိက္ခိတ္တံ။ ပယ်အပ်ပြီ။ တသ္မာ။ တေ န ဟိ နဝတ္ထုပ္ပန္နိတ္ထေ။ ဟူသောဤပါဌ်၌။
ဣဋ္ဌဗလကာဝေနေဝ။ ဣဋ္ဌအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ဖြစ်သော။ န ဝတ္ထုပ္ပတာ၊ မဆို
ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဒါတဗ္ဗဌေန၊
ပေးလှူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒေယျဓမ္မော၊ ပေးလှူ
ထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်။ ဒါနမေဝ၊ ဒါနပင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။
ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဒါနာနံ၊ စေတနာဒါန၊ ဒေယျဓမ္မဟူသော ဝတ္ထုဒါန
တို့၏။ သင်္ကရဘာဝမောစနတ္ထမေဝ၊ သဘောအားဖြင့် ရောနှောသည်အဖြစ်ကို
လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှါသာ။ အယံ ကထာ၊ ဤ ဒါနကထာကို။ (မောဂ္ဂလပုတ္တ
တိသ္မတ္ထေရေန၊ သည်။ ကတ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒါနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၅-ပရိဘောဂမယပုညကထာ အဖွင့်

၄၇၃။ ဣဒါနိ ပရိဘောဂမယပုညကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပရိ
ဘောဂမယပုညကထာ၌။ တေသံ၊ ထို တံတားခင်းခြင်း၊ ရေတွင်း ရေကန်
တူးခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုပြသော အလှူရှင်တို့၏။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌၎င်း။
ရတ္တာ၊ န ညဉ့်အခါ၌၎င်း။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုသည်။
ပဝစ္စတိ၊ တိုးပွား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ယဿ၊ အကြင် အလှူရှင်၏။ စိဝရံ၊ ကို။ ပရိဘူမာနေ၊ သုံးစွဲသည်။
(ဟေတိ)။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဝေမာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊
တို့ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ရာဇဂိရိကသိဒ္ဓတ္ထိကသမ္ပတိ
ယာနံ လဒ္ဓိံ (ဟေတိ) သေယျထာပံ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။
ပရိဘောဂမယံ၊ သုံးစွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပုညံ နာမ၊ ကောင်းမှုမည်သည်။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိံ (ဟေတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ပရိဘောဂမယန္တိ၊
အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ပုညံ နာမ၊ ကောင်းမှု
မည်သည်။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်
သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ တတော၊ ထို ဖဿ အစရှိသော ကုသိုလ်

၁။ ဒေယျဓမ္မော ။ ပေ။ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ။ ပါဠိတော်၌ ဒေယျဓမ္မော ဣဋ္ဌဗလော၊
အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသလော။ သုခဝိပါကော၊ လော။ ဤသို့ ပရဝါဒီမေးရာ၌
“န ဟေဝံ ဝတ္ထုပ္ပေ”ဟု သကဝါဒီ ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်ရာ၌ ဒေယျဓမ္မဝတ္ထုက
တိုက်ရိုက် မပေးနိုင်ခြင်းမျှကိုသာ ပယ်သည်။ ဒေယျဓမ္မ၏ ဒါန အဖြစ်ကိုကား
မပယ်ပါ-ဟူလို။

တရားတို့မှ။ ပရိ၊ တပါးသော။ (ပုညံ၊ သည်။) န၊ မရှိ။ တသ္မာ။ တေ၊
သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ ဖဿာဒီတိ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝစိတဗ္ဗံ၊
တိုးပွားရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ပရိဘောဂမယော
ဖဿောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သကဝါဒိနာ) အာရဇ္ဇံ။ တံ သဗ္ဗံ၊
ထိုအလုံးစုံသော ပြဿနာကို။ ဣတရေန၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော ပရဝါဒီ
သည်။ တေသံ၊ ထို ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏။ အဝဇ္ဇနတော၊ မတိုးပွား
ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိတ္တံ။

လတာ ဝိယာတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော စကားတို့ကို။ ကိရိယာယ ဝါ၊ ပြုလုပ်
ခြင်းနှင့်၎င်း။ ဘာဝနာယ ဝါ၊ တိုးပွားစေခြင်းနှင့်၎င်း။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍
လည်း။ လတာဒီနိ၊ နှယ် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလို
သာလျှင်။ ဝဇ္ဇန္တိ ယထာ၊ တိုးပွားကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တေ၊ သင်၏
အလိုအားဖြင့်။ (ဖဿာဒယော မေဃာ၊ တို့သည်။) ဝဇ္ဇန္တိ ကိ၊ တိုးပွားကုန်
သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။
တထာ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဿ၊ ထို ကောင်းမှု၏။
အဝဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နဟေဝါတိ၊ နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူ၍။ (ပရဝါဒိနာ)
ပဋိက္ခိတ္တံ။

၄၇၄။ န သမန္နာဟရတိတိ ပဉ္စေ၊ ခွံ။ ပဋိဂ္ဂဟကာနံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏။ ပရိဘောဂေန၊ သုံးစွဲခြင်းကြောင့်။ ပရိမစေတနာ၊ ရွှေ၌ ဖြစ်သော
စေတနာသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ တိုးပွား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တိုးပွားလသော်။ တံ၊ ထိုသို့
တိုးပွားသော ပုဗ္ဗစေတနာသည်။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ တတော၊ ထိုမှ၊
နောက်၌။ အနာဝဇ္ဇန္တဿာတိအာဒိတိ၊ အစရှိသော စကားတို့ဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊
(သမာနော)။ ဒါယကဿ၊ အလှူရှင်၏။ စာဂစေတနံ၊ စွန့်ကြဲကြောင်း
စေတနာကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ တတ္ထ၊ ထို အနာဝဇ္ဇန္တဿ အစရှိသော
စကားရပ်၌။ အနာဝဇ္ဇန္တဿာတိ၊ ကား။ ဒါနစေတနာယ၊ ဒါနစေတနာ၏။
(ဇော စေတနာ၏။) ပုရေစာရိကေန၊ ရွှေသွားဖြစ်သော။ အာဝဇ္ဇေန၊
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်ကို။ (ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ ဟု ဆိုအပ်သော
ဘဝင်ကို။) အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ မလည်စေလသော်။ အပရိဝဇ္ဇန္တဿ၊
ထက်ဝန်းကျင် မလည်စေလသော်။ (ပုညံ ဟောတိ၊ လော-၌ စပ်။)
အနာဘောဂဿာတိ၊ ကား။ နိရာဘောဂဿ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းမရှိလသော်။
အသမန္နာဟရန္တဿာတိ၊ ကား။ န သမန္နာဟရန္တဿ၊ ကောင်းစွာ စိတ်၌
မဆောင်လသော်။ ဟိ၊ မှန်။ အာဝဇ္ဇနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်ကို။
ဝိစ္စိန္တိတွာ၊ ဖြတ်၍။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဂတမဂ္ဂေ၊ သွားအပ်သော လမ်း၌။

(အာရုံတည်းဟူသော လမ်း၌။) ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော။ ဒါနစေတနံ၊ ကို။ သမန္နာဟရတိ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်သည် မည်၏။ ဝေကိစ္စေန၊ ဤဒါနစေတနာကို ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိသော။ ဣမိနာ စိတ္တေန၊ ဤမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြင့်။ အသမန္နာဟရန္တိ၊ ဒါနစေတနာကို ကောင်းစွာ မဆောင်လသော်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ဒါနစေတနာကို မဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုညံ၊ သည်။ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။

အမနသိကရောက္ခဿာတိ၊ ကား။ မနံ၊ ဇောစိတ်ကို။ အကရောက္ခဿ၊ မပြုလသော်။ [အခြား နေရာ၌ကဲ့သို့။ “မနသိ၊ စိတ်၌။”ဟု မပေးလင့်။] [အာဝဇ္ဇနဉ္စိ ဟု ရှိသော မူကဲ့သို့ ကောင်း၏။] ဟိ၊ မှန်။ အာဝဇ္ဇနံ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ တဒနန္တရံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော။ မနံ၊ စိတ်ကို။ ကရောတိ နာမ၊ ပြုသည်မည်၏။ ဝေ၊ သို့။ အကရောက္ခဿ၊ မပြုလသော်။ (ပုညံ ဟေတိ၊ လော-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပယောဂဝစနသ္မိံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်၌။ ဝါ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော အနက်၌။ ဧဝံ၊ ဤမနသိသဒ္ဓါသည်။ ဘုဗ္ဗံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း။ အစေတယန္တဿာတိ၊ ကား။ စေတနံ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒေန္တဿ၊ မဖြစ်စေလသော်။ အပတ္တေန္တဿာတိ၊ ကား။ ပတ္တနာသင်္ခါတိ၊ တောင့်တခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ကုသလစ္ဆန္ဒံ၊ ကုသိုလ်ဆန္ဒကို။ အကရောက္ခဿ၊ မပြုလသော်။ အပ္ပဏိဒယန္တဿာတိ၊ ကား။ ဒါနစေတနာဝသေန၊ ဒါနစေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဋ္ဌပေန္တဿ၊ မထားလသော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။

နန အာဝဇ္ဇန္တဿာတိဝါရေ၊ ဟူသော ဝါရ၌။ အာဘောဂဿာတိ၊ ကား။ အာဘောဂဝတော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (တံ ပုညံ ဟေတိ-၌ စပ်။) [“အာဘောဂေါ + ယဿ အတ္ထိတိ အာဘောဂေါ”ဟု အဿတ္ထိ ဝိဂ္ဂဟ ကို ပြသည်။] အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ အာဘောဂါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (တံ ပုညံ ဟေတိ။) ဝါ၊ တနည်းကား။ အာဘောဂဿ၊ ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ တံ ပုညံ၊ ထိုကောင်းမှုသည်။ ဟေတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၄၇၅။ ခုန့် ဖဿာနန္တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ကေက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ဒါယကဿ၊ အလှူ ရှင်၏။ ခုန့်၊ နှစ်ပါး ကုန်သော။ ဖဿာဒီနံ၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒါယကဿ စ၊ အလှူ ရှင်၎င်း။ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ စ၊ သုံးစွဲသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘိန္နံ၊ နှစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အထာ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးကုန်သော။
 ဝိညာဏာနံ၊ စက္ခု စသော ဝိညာဉ်တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။
 ဟောတိ။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တဿာပိ၊ ထို အယူ၏လည်း။ ဝသေန၊
 အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ပရိယာယဿ၊ ပရိယာယ်၏။
 ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ပိဒဟိက္ခာ၊ ပိတ်၍။ ဥဇ္ဇဝိပစ္စနိကဝသေန၊ ဖြောင့်ဖြောင့်
 ဆန့်ကျင်ဘက်၏အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတုံ၊...ငှါ။ ကုသလာဒိပဉ္စ၊ အစရှိသော
 ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆတိ။ တဩ၊ ထို ကုသလ် အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ကုသလာ-
 ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ ဧကဿ၊ တယောက်တည်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သန္တာန်၌)။ ဧကက္ခဏေ၊ ၌။ သမ္ပယောဂါဘာဝံ၊ ယှဉ်ခြင်း၏
 မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ကား။ ပရိဘောဂမယံ၊ သုံးစွဲခြင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော ကောင်းမှုသည်။ စိတ္တဝိပ္ပယတ္တံ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်သော
 ကောင်းမှုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဤသို့သော အယူကြောင့်။
 ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။
 နိဂ္ဂဏှာတိ၊ နှိပ်၏။

၄၇၆။ သုတ္တသာဓနေ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြီးစေကြောင်း သုတ်၌။
 အာရာမရောပကာဒီနံ၊ သစ်သီးခြံ ပုန်းခြံကို စိုက်ပျိုးတတ်သူ အစရှိသည်တို့၏။
 အနုဿရဏပဋိသင်္ခရဏာဒိဝသေန၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း
 အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အန္တရန္တရာ၊ အကြား အကြား၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊
 ဖြစ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သဒါ ပုညံ ပဝစုတိတိ၊
 အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အပ္ပမာဏော တဿ ပုညာဘိသန္ဓောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
 အပ္ပမာဏဝိဟာရိနေ၊ အပ္ပမာဏနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် နေလေ့
 ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒိန္နပစ္စယတ္တာ စ၊ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်း၏

၁။ အာရာမရောပကာဒီနံ။ ။အာဒိဖြင့် လမ်းသွား လမ်းလာတို့၏ အရိပ်
 ခိုတို့ တောသစ်ပင်စိုက်သူ၊ တံတားခင်းသူ၊ ရေတွင်း ရေကန် တူးဖော်သူ၊ ရေဏှိမ်းစင်
 တည်သူ၊ စရပ်ဆောက်သူတို့ကို ယူပါ။ [ထိုသူတို့သည် လူအများတို့၏ အေးချမ်း
 သာယာစွာ လာရောက်ကြည့်ရှုတို့ရာ စိုက်ထားအပ်သော မိမိဥယျာဉ်ထည်း၌ ဤ
 အချိန်အခါဝယ် လူတို့သည်၎င်း၊ ငှက် စသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း၊ ချမ်းချမ်းသာသာ
 နေကြပေလိမ့်မည်ဟု အမှတ်ရခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ မိမိဥယျာဉ် မိမိ၏ တောသစ်ပင်
 မိမိ၏ တံတား ရေတွင်း ရေကန်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း မကြာမကြာ ကုသိုလ်
 ရသောကြောင့် “သဒါ ပုညံ ပဝစုတိ”ဟု ဟောတော်မူသည်။ အကြောင်းမဲ့
 သက်သက် ကုသိုလ်တိုးပွားသည်ဟု ဟောတော် မမူပါ-ဟူလို။]

အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝေဇ္ဇပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မေ၊
ငါ၏။ စီဝရံ၊ ကို။ ပရိဘူတိ၊ သုံးစွဲ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနုမောဒနဝသေန၊ စ၊
အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၎င်း။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တံ၊
ထိုကောင်းမှုကို။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ပရိဘောဂမယံ၊ သုံးစွဲခြင်းကြောင့်
ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေတိ၊ မှတ်တင်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ပဋိဂ္ဂါဟ-
ကေန၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဒေယျဓမ္မေ၊ ကို။ အပရိ-
ဘုတ္တေပိ၊ မသုံးစွဲအပ်ပါသော်လည်း။ ပုညံ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ သည်သာ။
တသ္မာ၊ သကဝါဒီဝါဒေါ၊ သည်သာ။ ဗလဝါ၊ အားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို
ပဋိဂ္ဂါဟကေ ပဋိဂ္ဂါဟိတေ ဟူသော ပါဠိ၌။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ သည်။ ပဋိဂ္ဂ-
ဟိတေ၊ အလှူခံအပ်ပြီးသော်။ (ရာဇာနော ဝါ ဟရန္တိ-၌ စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊
ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (“ပဋိဂ္ဂါဟကေ”၌ သတ္တမိဝိဘတ်ကို တတိယာကတ္တား
အနက်၌ သက်ပါ-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “ပဋိဂ္ဂါဟကေ” ပါဠိသည် မူရင်းတည်း
ဟု မှတ်ပါ)။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိဘောဂမယပုညကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတ)။

၆-ဣတောဒိန္နကထာ အဖွင့်

၄၈၈-၄၉၁။ ဣဒါနိ ဣတော ဒိန္နကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
ဣတောဒိန္နကထာ၌။ ရာဇဂိရိကသိဒ္ဓတ္ထိကာနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျတာမိ။
(ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ တဟိ၊ ထို ပြိတ္တာဘုံ၌။ ကာလင်္ကတာ၊
ပြုအပ်ပြီးသော အသက်ရှည်ရာ ကာလ ရှိကုန်သော။ ပေတာ၊ ပြိတ္တာတို့သည်။
ဣတော၊ ဤ လူ့ပြည်မှ။ ဒိန္နေန၊ ပေးလှူအပ်သောပစ္စည်းဖြင့်။ ယာပေန္တိ၊ မျှတ
ကြကုန်၏။ ဣတိဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဣတော၊ ဤ
လူ့ပြည်မှ။ ယံ စီဝရာဇိ၊ အကြင် သင်္ကန်း အစရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ ဒိန္နံ၊
ပေးလှူအပ်ပြီ။ တေနေဝ၊ ထို ပစ္စည်းဖြင့်ပင်။ ယာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ
(ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ဣတော ဒိန္နေနာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ
သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပုန၊ တဖန်။ စီဝရာဒိဝသေန၊ သင်္ကန်း
အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် မေးစိစစ်အပ်သည်။
(သမာနော)။ ပဋိက္ခိပတိ၊ အညော အညဿ ကာရကောတိ၊ ကား။
အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိပါကဒါယကာနံ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်ကုန်
သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့ကို။ အညော၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာရကော၊ ပြုနိုင်
သလော။ အတ္တနာဝ၊ မိမိသည်သာ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မံ၊ ကံကို။
န ကရေတိ၊ မပြုသလော။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်

သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော (သမာနာ)။
ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သုတ္တဝါရောဓာယေန၊
ပါဠိတော် သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊
[“ပရိကထံ သုဒ္ဓေက္ခန္တိ အဗျာကတမေတံ တထာဂတေန” ဟူသော သုတ်နှင့်
ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့် ပယ်သည်။]

ဒါနံ ဒေန္တန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေမာနံ၊ ပေးလှူသည်
ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ (အနုမောဒေန္တိ၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ ဤ စပ်။) ဣတိ-
အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို ဒါနံ ဒေန္တံ အစရှိသော ပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊
အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အနုမောဒိတတ္တာဝ၊ အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်သာ။ [အနုမောဒိတတ္တာ စ၊ ဟု စ-ရိသည်ကား ပါဠိပျက်။] တေသံ၊
ထို ပြိတ္တာတို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ပြိတ္တာတဝ၌။ ဘောဂါ၊ အစားအသောက်သုံးဆောင်
ဖွယ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ (အပ္ပတိဋ္ဌိတာဝ-
၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပတိဋ္ဌာပေန္တဿာပိ-၌ စပ်။) ဣမိနာကာရဏေန၊ ဤ
အကြောင်းကြောင့်။ (မိမိက ဝမ်းမြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ ထို ပြိတ္တာ
တို့၏ ထို ပြိတ္တာဘုံ၌ စည်းစိမ်တို့ကို ရခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်။)
လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေန္တဿာပိ၊ တည်စေပါသော်လည်း။ အပ္ပတိဋ္ဌိတာဝ၊
တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို ပြိတ္တာတို့
သည်။ ဣတော၊ ဤလူတဝမှ။ ဒိန္နေ၊ ပေးလှူ အပ်သော။ ‘ဝတ္ထုနာဝ၊
သက်န်း စသော ဝတ္ထုကြောင့်သာ။ နယာပေန္တိ၊ မျှတကြကုန်သည် မဟုတ်။
[အလှူကို ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြောင့်သာ စည်းစိမ်ကို ရသည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့်။
သံ၊ အယူကို တည်စေအပ်ပါသော်လည်း တည်စေရာ မရောက်။] သေသေသု၊
ကြွင်းကုန်သော။ သုတ္တသ္မာဓနေသုပိ၊ ထို့၌လည်း။ ဒေသေဝ နယော၊ တည်း။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣတောဒိန္နကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-ပထဝိကမ္မဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၄၉၂။ ဣဒါနိ ပထဝိ ကမ္မဝိပါကောတိကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
ထို ပထဝိကမ္မဝိပါကောတိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ၊ ဣဿရိယ-
သံဝတ္တနိယံ။ ပေ၊ ကမ္မန္တိ၊ ဣ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဣဿရာနံ၊ အစိုးရသူတို့၏။
ဘာဝေ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စည်းစိမ်သည်။ ဣဿရိယံ နာမ၊ ဣဿရိယ
မည်၏။ အဓိပတိနံ၊ မိမိနှင့်စပ်သူတို့ အပေါ်ဝယ် အရှင် သခင် ဖြစ်သူတို့၏။
ဘာဝေ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရသည်လည်း။ အာဓိပစ္စံ နာမ၊

အာဓိပစ္စံ မည်၏။ ပထဝီသရိယအာဓိပစ္စသံဝတ္ထနိကံ၊ မြေကြီးကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဉ္စ၊ ကံသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ အန္ဓကာနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျံတပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပထဝီတံ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပရိညာ ဣတရဿ။

သုခဝေဒနီယာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ကမ္မဝိပါက ။ ပေ ။ ဝသေန၊ ကံ၏အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက်တရား၏ သဘောကို ပြခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်။ (သကဝါဒနာ) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဖဿော ဟောတိတိ အာဒိန၊ အစ ရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ နိဒ္ဓိဋ္ဌေသု၊ ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော။ ဝိပါကေသု၊ ဝိပါက်တို့တွင်။ ဖဿော၊ ဖဿ သည်။ သုခဝေဒနီယာဒိဘေဒေါ၊ သုခ- ဝေဒနီယ အစရှိသော အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထို ဖဿ သည်၎င်း။ သညာဒယော စ၊ သညာ အစရှိသော တရားတို့ သည်၎င်း။ သုခဝေဒနာဒိဟိ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့နှင့်။ သမ္ပ- ယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်၏။ ဝေဒနာဒယော၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရား တို့သည်။ သညာဒိဟိ၊ သညာ အစရှိသော တရားတို့နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန် ၏။) သဗ္ဗေဝိ၊ အလုံးစုံသော ဖဿ ဝေဒနာ သညာ အစရှိသည်တို့သည် လည်း။ သာရမ္မဏာ၊ အာရုံတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ နေသံ၊ ထို ဖဿ ဝေဒနာ သညာ အစရှိသည်တို့၏ (ဇောကိစ္စတပိနိကံဖြစ်သော တရားတို့၏။) ပုရေစာရိကအာဝဇ္ဇနာဒိသင်္ခါတံ၊ ရွှေ့သွားဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ အာဝဇ္ဇနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်၎င်း။ [အာဝဇ္ဇန်းကို ရှေးကဖြစ်လာသော ဘဝင်ကို ပြန်လည်စေတတ်သောကြောင့် အာဝဇ္ဇနဟု ခေါ်ရသည်။] ကမ္မပစ္စယဘူတာ၊ ကံ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ စေတနာသည်၎င်း။ တတ္ထ၊ ထို အကျိုးဝိပါက်တို့တွင်။ ယော ဣဋ္ဌဝိပါကော၊ အကြင် ဣဋ္ဌဝိပါကသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿ၊ ထို ဣဋ္ဌဝိပါကကို။ ပတ္တနာ၊ တောင့်တတတ်သော တဏှာသည်၎င်း။ [ဣဋ္ဌဝိပါက အနိဋ္ဌဝိပါက ၂-မျိုးတွင် ဣဋ္ဌဝိပါကကိုသာ တောင့်တ သောကြောင့် “ယော တတ္ထ ဣဋ္ဌဝိပါကော”ဟု ဆိုသည်။] ပဏိဓာနဝသေန၊ ရှေးရှု ထားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ် သော။ မူလတဏှာ၊ မူလတဏှာသည်၎င်း။ (အကျိုး၏ အရင်းခံဖြစ်သော

၁။ သုခဝေဒနီယာ။ ။ သုခဝေဒနာယ+ဟိဟာ သုခဝေဒနီယာ၊ သုခဝေဒနာ ၏ စီးပွားဟူသည် သုခဝေဒနာဖြစ်ဖို့ရာ ကံ၏အကျိုးတည်း။ ထို ကံ၏ အကျိုးကို သုခ ဝေဒနာဖြင့် ခံစားရသကဲ့သို့ ကံ အကျိုး မှန်သမျှ ခံစားရသော သဘော ရှိရမည်။ ပထဝီသည် ထိုကဲ့သို့ ခံစားရသော သဘောရှိပါသလော။-ဟူလို။

ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်သော တဏှာသည်၎င်း။) (အတ္တိ၊ ရှိ၏။) ကိံ၊ အသို့ နည်း။ တေ၊ အသင်၏။ ပထဝီ၊ ပထဝီ သည်။ ဝေရူပ၊ ဤ သုခဝေဒနီယ အစရှိသော သဘောရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ (သကဝါဒီ)။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတဏှော၊ သကဝါဒီမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ-ဒိနိ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ အစရှိသည်တို့သည်။ (နန္ဒန သုခဝေဒနီယာ အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက် ပုစ္ဆာ အစရှိသည်တို့သည်။) ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ၊ ကုန်သည်သာ။

၄၉၃။ ကမ္မဝိပါကော ။ ပေ ။ သာဓာရဏောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိသောစာရားတို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်ကို၎င်း။ (သန္ဓာယ-၌ စပ်။) ပထဝီအာဒိနိယေဝ၊ ပထဝီ အစရှိသည်တို့၏ပင်။ သာဓာရဏ-ဘာဝံ စ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ အသာဓာရဏ-မညေသန္တိ သုတ္တံ၊ အစရှိသောသုတ်ကို။ ပရသမယတော၊ ပရဝါဒီ၏ အယူ ဖြင့်။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်ယူ၍။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ သဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။ ပထဝီ၊ မြေကို။ အနိဿိတေ၊ မမှီသော အထက် နတ် ဗြဟ္မာတို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ နိဿိတေ၊ မှီသော သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ပထဝီ ။ ပေ ။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ အာရူပေ၊ အရူပဘ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံကုန်သော ဗြဟ္မာတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

ကမ္မဝိပါကံ အခေပေတွာတိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပရသမယဝသေန၊ ပရဝါဒီ၏ အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သကဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်။ ကမ္မဝိပါကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို။ ခေပေတွာဝ၊ ကုန်စေပြီး၍သာ။ ဝါ၊ မှသာ။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ သကသမယေ ပန၊ မိမိအယူ၌ကား။ ကတောကာသယ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အကျိုးပေးခွင့် ရှိသော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဥပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အခေပေတွာ၊ မကုန်စေပဲ။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [အကျိုးပေးခွင့်မရသော ကံများ၏ အကျိုးများကိုကား

၁။ ပရသမယတော ။ ပေ ။ ဒဿိတံ ။ ဤပါဌ်၌ ပြအပ်သော ပုစ္ဆာဝယ် ရွှေအိုးသည် ကံ၏ အကျိုးဖြစ်၏။ ကံ၏အကျိုးဖြစ်သောကြောင့် ပရဝါဒီ၏ အယူနှင့် လည်းဆိုင်၏။ သို့သော် “အသာဓာရဏမညေသံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် “ကမ္မဝိပါ-ကော သာဓာရဏော” နှင့်ကား ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ပရသမယဘက်က သုတ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း အသာဓာရဏမညေသံ စကားကို ထောက်၍ သူ၏ သုတ်ဖြင့် သူ့ကို ဖြန့်၍ ချည်နှောင်ရာ ရောက်သောကြောင့် ဤသုတ်ကို ဖြေရသည်။

ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသော ဘုရား စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ များစွာကြံလျက် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကြသည်။] စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူ အားဖြင့်။ ပထဝီ၊ သည်။ သာဓာရဏဝိပါကတ္ထာ၊ အများနှင့်ဆက်ဆံသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဝိပါကောယေဝ၊ ဖြစ်ပြီးသော အကျိုး ရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ဝိပါက ဘာဝေန၊ အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဌိတံ၊ တည် သော။ တံ၊ ထို မြေကြီးကို။ အခေပေတွာ၊ မကုန်စေမူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းသည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ [“အသင် ပရဝါဒီက ကံအကျိုးကို ကုန်စေပြီးမှ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသည်- ဟု အယူရှိသောကြောင့် ကံအကျိုးဖြစ်သော ပထဝီ မကုန်သေးပဲ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းသည် မသင့်”ဟု စောဒနာခြင်းငှါ ထိုက်သည်။] ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ သည်။ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ စက္ကဝတ္တိသတ္တဿ ကမ္မဝိပါကန္တိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ အသာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော။ ဖဿာဒိ၊ ဖဿ အစရှိသည်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသော အကျိုးကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ ဟံ၊ မှန်။ ပထဝီ ။ ပေ ။ စန္ဒိမာဒယော၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာ၊ နေ၊ လ အစရှိသော အကျိုးတို့ သည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏။ သာဓာရဏကမ္မဝိပါကော၊ ဆက်ဆံသော ကံ၏ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။

၄၉၄။ ဣဿရိယသံဝတ္တနိယန္တိတ္ထေ၊ အစရှိသော ဤပါဌ်၌။ ဣဿရိယံ၊ နာမ၊ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ မည်သည်။ ဗဟုနေတာ၊ များသော ဥစ္စာရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ အာဓိပစ္စိနာမ၊ အကြီးအကဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မည်သည်။ သေသဇနေ၊ မိမိမှ ကြွင်းသော လူတို့ကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝသေ၊ အလို၌။ ဝတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဝါ၊ လိုက်စေ၍။ တေဟံ၊ ထို လူတို့ သည်။ ဂရုကာတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ အလေးပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဓိပတိဘာဝေါ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ဣဿရိယ အာဓိပစ္စ ဖြစ်ရာ၌။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ပဋိလာဘဝသေန၊ ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တံသံဝတ္တနိကံနာမ၊ ထို ဣဿရိယ အာဓိပစ္စကို ဖြစ်စေတတ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဇနကဝသေန၊ ဇနက သတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (တံသံဝတ္တနိကံနာမ)။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ဝိပါကဘာဝေ၊ အကျိုး၏အဖြစ်၌။ တေ၊ ဤ နှင့် ဝတ္တဗ္ဗ ပထဝီ ကမ္မဝိပါကောတိ အာမန္တာ ဟူသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပထဝီကမ္မဝိပါကောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဂ-ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၄၉၅။ ဣဒါနိ ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာ နဒမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာ၌။ အန္ဓကနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျ-
 ထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အတ္ထိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ။ ပေ ။
 ကမ္မန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (ဤကထာဝယ် ပါသော ပါဠိတော်ပါဠိ၌။)
 ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာနာမ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ် မည်သည်။ ဇရာ၊
 ဇရာတည်း။ အပ္ပါယုကတာနာမ၊ တိုသောအသက်ရှိသူ၏ အဖြစ် မည်သည်။
 မရဏံ၊ မရဏတည်း။ တံသံဝတ္ထုနိယံ၊ ထိုဒုဗ္ဗဏ္ဏကို ဖြစ်စေတတ်၊ အပ္ပါယုကကို
 ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဉ္စ၊ ကံသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ဇရာမရဏံ၊
 ဇရာမရဏသည်။ ဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ၊ (ဟောတိ) ။
 တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပဋိလောမပညော၊
 ပဋိလောမပြဿနာ၌။ (နန န သုခဝေဒနီယာစသော ပဋိလောမပြဿနာ၌။)
 အနာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ တာဝ၊ နာမ်တရားတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဒ္ဓာနံ၊ ညွှန်ပြ
 အပ်ကုန်သော။) ရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရားတို့၏ (ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။)
 အနာရမ္မဏမေဝ၊ အနာရမ္မဏ စင်စစ်သာတည်း။ ပန၊ ကား။ အရူပါနံ၊ နာမ်
 တရားတို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ သမ္ပယောဂလက္ခဏာတာဝါ၊ သမ္ပယောဂ
 လက္ခဏာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (“ကောလမ္မဏ” ဟူသော သမ္ပယောဂ
 လက္ခဏာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။) အနာရမ္မဏမေဝ၊ အနာရမ္မဏပင်တည်း။

၄၉၆။ အကုသလံ ။ ပေ။ ဝိပါကောတိပညော၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ ဇရာ-
 မရဏေန နာမ၊ ဇရာမရဏ မည်သည်။ အနိဋ္ဌဝိပါကေန၊ အလို မရှိအပ်သော
 အကျိုးရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဤသို့သော အယူ
 ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ တေနေဝ ကာရဏေန၊ ထိုအနိဋ္ဌဝိပါကံ ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်ပင်။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရား
 တို့၏။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ကုသလဝိပါကတံ၊ ကုသိုလ် အကျိုး၏ အဖြစ်ကို။
 ပဋိက္ခိပတိ။ စ၊ ဆက်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အဿ၊ ထိုဇရာမရဏ၏။
 အကုသလဝိပါကတညေဝ၊ အကုသိုလ်အကျိုး၏အဖြစ်ကိုပင်။ ပဋိဇာနာတိ။

ကုသလာနဉ္စ အကုသလာနဉ္စာတိ၊ အစရှိသော ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆာဝသေန၊
 ပုစ္ဆာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ပံန၊
 စင်စစ်ကား။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ တံ၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်
 ၏ ဇရာမရဏသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ပုစ္ဆာ အဖြစ်ဖြင့်သာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
 ၂-ပါးကို ပေါင်း၍ ဆိုထားသည်။ ဇရာမရဏ ဖြစ်သောအခါ၌ကား ၂-ပါး
 စုံ၏ ဇရာမရဏ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကုသိုလ်ဖြစ်ခိုက် ကုသိုလ်ဇရာမရဏ၊ အကုသိုလ်

ဖြစ်ခိုက် အကုသိုလ်၏ ဇရာမရဏဿ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။—ဟူလို။] အဗျာကတနံ၊ အဗျာကတ ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိပါကနံ၊ ဝိပါကမဟုတ်သော တရားတို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကတည်း။ ဣတံ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗတာယ၊ ဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်၌။ ပရိယာယော၊ ပရိယာယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဇရာမရဏ၏ အရင်းခံဖြစ်သော ဝိပါကမဟုတ်သော အဗျာကတ တရားတို့၏ ဇရာမရဏကို ဝိပါကဟု ဆိုဖို့ရန် ပရိယာယ်မရှိ။] တဿော၊ အဗျာကတဝသေန၊ ကြိယာ အဗျာကတနှင့် စပ်သဖြင့်။ ပုစ္ဆာ၊ ကို။ န ကတာ၊ မပြုအပ်။ [ဇရာမရဏကို ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးဟု ဆိုရာ၌ ပရိယာယ် ရှိနိုင်သေး၏။ ကြိယာ အဗျာကတ၏ အကျိုးဟုဆိုရန်ကား ပရိယာယ်ပင်မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ ကြိယာ အဗျာကတနှင့်စပ်၍ ပုစ္ဆာမထုတ်တော့။—ဟူလို။]

၄၉၇။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏသံဝတ္တနိယန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံနာမ၊ မကောင်းသော အဆင်း ရှိသူ၏ အဖြစ် မည်သည်။ အပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏတာ၊ မစင်ကြယ်သော အဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ [အဆင်း မစင်ကြယ် ခြင်းသည် ဇရာသဘောပင်တည်း။] အပ္ပါယုကတာ နာမ၊ တို့သော အသက်ရှိသူ၏ အဖြစ် မည်သည်။ အာယုနော၊ အသက်၏။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်ခြင်း ငှါ။ အသမတ္တတာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ဒုဗ္ဗဏ္ဏသံဝတ္တနိယံ အစရှိသော ပါဠိ၌။ [ရှေးနိဿယ၌ကား “ထို ဒုဗ္ဗဏ္ဏအဖြစ် အပ္ပါယုက အဖြစ်တို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်”ဟု ပေးသည်။ ဤ၌ကား “တံသံဝတ္တနိကံ နာမ ဟောတိ”၌ စပ်လျှင် “ထိုဒုဗ္ဗဏ္ဏသံဝတ္တနိယံ အစရှိသောပါဠိ၌”ဟု ပေးပါသည်။]

အကုသလကမ္မံ၊ အကုသိုလ်ကံသည်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏရူပဿ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိသော ရုပ်၏။ ကမ္မပစ္စယော၊ ကမ္မပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ အကုသိုလ်ကံသည် ဒုဗ္ဗဏ္ဏရုပ်၏ ကမ္မပစ္စည်းဖြစ်ပါသော်လည်း။ အသဒိသတ္တာ၊ ကံနှင့် ရုပ်၏ မတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နာမ်ဖြစ်သော ကံတရားနှင့် ရုပ်တရားသည် သဘော မတူသောကြောင့်။) အဿ၊ ထိုကံ၏။ တံ၊ ထို ဒုဗ္ဗဏ္ဏရုပ်သည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ကား။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိနော၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် အစရှိသော။ (ဒုဗ္ဗဏ္ဏရူပဿ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ ရုပ်၏။) တံပဋိယာတာဝသေန၊ ထို ဒုဗ္ဗဏ္ဏရုပ်ကို ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အာယုနော၊ အသက်ကို။ ဥပစ္ဆေဒကဝသေန စ၊ ကပ်၍ ဖြတ်တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဧတံ၊ ဤ အကုသိုလ်ကံသည်။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ တံသံဝတ္တနိကံ နာမ၊ ထို ဒုဗ္ဗဏ္ဏ အပ္ပါယုကကိုဖြစ်စေတတ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ။ ဝိပါကဇယာဒိနံ၊ ဝိပါကဖြစ်သော ဇယ အစ

ရှိသည်တို့၏။ (ဇနကဝသေန၊ ဇနကသတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့်။ တံသံဝတ္တနိကံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဧဝံ) ဇနကဝသေန၊ ဖြင့်။ (တံသံဝတ္တနိကံ နာမ) န (ဟောတိ)။ တသ္မာ။ ဝိပါကဘာဝေ၊ ၌။ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာ၌။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၉-အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ အဖွင့်

၄၉၈။ ဣဒါနိ အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယဓမ္မဝိပါက ကထာ၌။ အန္ဓကာနံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဧဝံ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ သာမညဇလံ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ မဂ်၏ အကျိုးဟူသည်။ ကိလေသပ္ပဟာန မတ္တမေဝ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းမျှသာ တည်း။ စိတ် စေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိကံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ [ဖိုလ်ဟူသောတရားသည် ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းမျှသာဖြစ်၏၊ စိတ္တ စေတသိကံ တရားကိုယ်ရကောင်းသောတရားမဟုတ်၊ ဟူလို။] ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ နတ္ထိ၊ အရိယဓမ္မဝိပါကောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ သကဝါဒီ၏ပုစ္ဆာတည်း။ တတ္ထ၊ ထို နတ္ထိ အရိယဓမ္မဝိပါကော အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အရိယဓမ္မဝိပါကောတိ၊ ကား။ မဂ္ဂသင်္ခါတဿ၊ မဂ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အရိယဓမ္မဿ၊ အရိယဓမ္မ၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ (နတ္ထိ၊ မရှိ။) အရိယဇလံ၊ အရိယဖိုလ် ဟူသည်။ ကိလေသက္ခယမတ္တံ၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိယာ၊ ကြောင့်။ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ သာမညန္တိ၊ ကား။ သမဏဘာဝေ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဧတံ၊ ဤ သာမညံ ဟူသော အမည်သည်။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်လေးပါး၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ဟိ၊ သာဓက ကား။ သာမညဉ္စ၊ ပေ။ သာမညဇလဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာမညဉ္စ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဂ်ကို၎င်း။ သာမညဇလဉ္စ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဝေ၊ သင်တို့အား။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။] ဗြဟ္မညပင်၊ ဗြဟ္မညပင်၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။

သောတာပတ္တိဖိုလ် န ဝိပါကောတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိနံ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အစရှိသော တရားတို့၏။ အပစ္စယဂါမိတံ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးလျက် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ် ကုန်သည်၏

အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ ချုံ။ အရိယဗလာနံ၊ အရိယာဖိုလ်တို့၏။ (သောတာ-
ပတ္တိဖိုလ်အစရှိသည်တို့၏။) နဝိပါကဘာဝံ၊ ဝိပါက်မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်
ကို။ ပဋိဇာနာတိ။ ဒါနုဖလ။ ဒီနံ၊ ဒါနုဖလအစရှိသည်တို့၏။ (နဝိပါက-
ဘာဝံ၊ ကို။) ပဋိက္ခိပတိ။ [“ဒါနုဖလံ သီလဖလံ နဝိပါကော” စသည်ဖြင့်
မေးသောအခါ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (နောက်၌ တသ္မာရှိသည်။) သော၊ ထို ပရဝါဒီ
သည်။ အာစယဂါမိတ္တိကဿ၊ အာစယဂါမိတိကံ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်
ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်ရွက်မှုတ်သား၏။ (ကံ၊ နည်း။) ဝိပါက-
သင်္ခါတံ၊ ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော။ အာစယံ၊ အာစယသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်
တတ်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာစယဂါမိနော၊ အာစယဂါမိတို့မည်၏။)
ဝါ၊ တနည်း။ တံ၊ ထိုဝိပါက်ကို။ အာစိနန္တာ၊ စီကုန်လျက်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဖြစ်
တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယဂါမိနော၊ မိတို့မည်၏။ ဝိပါကံ၊
ကို။ အပစိနန္တာ၊ ဖျက်ဆီးကုန်လျက်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်ကုန်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစယဂါမိနော၊ အပစယဂါမိ တို့မည်၏။ [“ဝိပါကံ
အပစိနန္တာ၊ ဝိပါက်ကို ဖျက်ဆီးကုန်လျက်”ဟု ဆိုသောကြောင့် “အရိယာ
မဂ်တရားများ၌ ဝိပါက်မရှိ”ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ (အတ္ထံ ဓာရေတိ။)
တသ္မာ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ စ၊ ဝန်ခံ
လည်း ဝန်ခံ၏။ ပဋိက္ခိပတိ စ၊ ပယ်လည်း ပယ်၏။

၅၀၀။ ကာမာဝစရံ ။ ပေ ။ အာစယဂါမိတိအာဒိကာ၊ အစရှိသော။
ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ပရဝါဒီ၏ ပုစ္ဆာတည်း။ ပဋိညာ စ၊ သည်၎င်း။
ပဋိက္ခေပေါ စ၊ သည်၎င်း။ သကဝါဒီဿ၊ သကဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်း
တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ လောကီယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ကုလလံ၊ ကုသိုလ်သည်။
ဝိပါကစုတိပဋိသန္ဓိယော စေဝ၊ ဝိပါက် ဖြစ်သော စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့ကို၎င်း။
ဝဋ္ဋု၊ ကမ္မဝဋ္ဋိ ကိလေသဝဋ္ဋိ ဝိပါကဝဋ္ဋိကို၎င်း။ အာစိနန္တံ၊ စီလျက်။ ဂစ္ဆတိ၊
သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယဂါမိ၊ အာစယဂါမိမည်၏။ လောကုတ္တရာ
ကုသလံ၊ သည်။ စုတိပဋိသန္ဓိယောစေဝ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝဋ္ဋု၊ ကို၎င်း။ အပစိနန္တံ၊
ဖျက်ဆီးလျက်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစယဂါမိ၊ အပစယဂါမိ
မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တေ၊ ဤ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည်။ သဝိပါကမေဝ၊

ပဋိဇာနာတိ စ ပဋိက္ခိပတိ စ ။ ။ ဝိပါကံ အပစိနန္တာ ဂစ္ဆန္တိကိုထောက်၍ မဂ်
တရားတို့ကို ဝိပါက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောတရားဟု ယူဆ၏။ ထို့ကြောင့် “သောတာ
ပတ္တိဖိုလ် န ဝိပါကော”ဟု မေးသောအခါ ဝန်ခံလည်း ဝန်ခံသည်။ “ဝိပါကသင်္ခါတံ
အာစယံ ဂစ္ဆန္တိ” စသည်ကို ထောက်၍ “ဒါနုဖလံ န ဝိပါကော”ဟု မေးသောအခါ
ဒါနုဖလ သည် ဝိပါက်ဖြစ်သောကြောင့် န ဝိပါကော အမေးကို ပယ်လည်း ပယ်၏။

အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်သာ။ ဟောတိ။ အပစ္စယဂါမိဝစနမတ္တေန၊ အပစ္စယဂါမိ ဟူသောစကားမျှကြောင့်။ အဝိပါကံ ၊ အကျိုးမရှိသည်။ န(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣမံအတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (“လောကီကုသိုလ်သည် ဝိပါကံ ဖြစ်သော စုတိ ပဋိသန္ဓေဝဋ်ကိုဖျက်ဆီးလျက် သွားတတ် လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည် စုတိ ပဋိသန္ဓေဝဋ်ကိုဖျက်ဆီးလျက်သွားတတ်၏” ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။) သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မာဝစရံ ကုသလံ အစရှိသော ဂြဟနာဠိ။ ပဋိညာ စ၊ ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရိယဓမ္မဝိပါကကထာဝတ္ထုနာ၊ .သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ အဖွင့်

၅၀၁။ ဣဒါနိ ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ၌။ အန္ဓကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ-သေယျထာပိ။ (ဝေ၊ တူ။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးတရားသည်။ ဝိပါကဿ၊ တကွဖြစ်သော အကျိုးတရားအား။ အညမညာဒိ ပစ္စယဝသေန၊ အညမည အစရှိသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကောပိ၊ ဝိပါကံသည်လည်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ ။ ဣတရဿ။

တဿ ဝိပါကောတိ၊ ကား။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မဿ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မဖြစ်သော။ ဝိပါကဿ၊ ဒုတိယ ဝိပါကံ၏။ ယော ဝိပါကော၊ အကြင် တတိယ ဝိပါကံသည်။ (အတ္ထိ)။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ သောပိ၊ ထို တတိယ ဝိပါကံ သည်လည်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ ဝိပါကဒါနာဘာဝံ၊ အကျိုးပေးခြင်း၏မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။

၁။ ဝေဗေတံ ။ ပေ ။ အဝိပါကံ။ ။ [“ဝေ” ဖြင့် “လောကီယံ ။ ပေ ။ အပစ္စယဂါမိ” ကို ညွှန်းသည်။] ထို စကားအတွက် “လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည် စုတိ ပဋိသန္ဓေနှင့် ဝဋ်တရားကို ဖျက်လျက် သွားတတ်၏” ဟု အနက်ထွက်၏။ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည် “မိမိ၏ အကျိုးကိုဖျက်လျက်” ဟု အနက်မထွက်။ ထို့ကြောင့် ဤ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည် အကျိုးပေးသော တရားသာဖြစ်၏။ အပစ္စယဂါမိ ဟူသော သဒ္ဓါဖြင့် အကျိုးမရှိသော တရား မဖြစ်နိုင်။

တပစ္စယာပိ၊ ထိုဒုတိယဝိပါက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အညဿ၊
တပါးသော။ ဝိပါကဿ၊ တတိယဝိပါက်၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ပုံကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိ-
ဇာနာတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ (ဒုတိယဝိပါက်
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အခြားသော တတိယဝိပါက်၏ ဖြစ်ခြင်း
ရှိလသော်။ ဝါ၊ ဤ နည်းအားဖြင့် ဝိပါက် အဆက်ဆက် ဖြစ်လသော်။)
အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ ကုသလာကုသလဿ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်
၏။ (ဝိပါကော) ဝိယ၊ ဝိပါက်ကဲ့သို့။ (ဧဝံ)။ တဿာပိ ဝိပါကဿ၊ ထို
ဝိပါက်၏လည်း။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်သည်။ (ဟောတိ)။ တဿာပိ၊ ထို ဒုတိယ
ဝိပါက်၏လည်း။ ဝိပါကော၊ တတိယဝိပါက်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ဝဇ္ဇာနုပစ္စေဒေါ၊ ဝဋ်၏ မပြတ်ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်
သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ သမယဝိရောဓတယေန၊ အဝိဇ္ဇာ
တဏှာကုန်လျှင် ဝဋ်ပြတ်၏ ဟူသော အယူနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်
ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

ပန၊ ဆက်။ ဝိပါကောတိ ဝါ တိအာဒိမ္မိ၊ အစရှိသော။ ဝစန သာဓနေ၊
စကားကို သုတ်သင်ကြောင်း ပြဿနာ၌။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ဝိပါက ဓမ္မ ဓမ္မေန၊
ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မနှင့်။ ဧကတ္ထတာ၊ တူသော အနက် ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။
ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ)။ ကုသလာ ကုသလာ
ဗျာကတာနံ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတို့၏။ ဧကတ္ထတာ၊ သည်။
အာပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ [“ဝိပါကနှင့်
ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတို့ အနက် တူလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ဝိပါက်အဗျာကတတို့
အနက်တူရာ ရောက်သည်”ဟူလို။] ဝိပါကောစ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော စာတိတ္ထေ၊
ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပာယ်သော၊ သကဝါဒီ၏
၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သော၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ စတူသု၊ ကုန်သော။
ဝိပါကက္ခန္ဓေသု၊ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးကို။ အညမည-
ပစ္စယာဒိသု၊ အညမည ပစ္စည်း အစရှိသည်တို့၌။ ပစ္စယဋ္ဌေန၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတိ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မ၏
အဖြစ်ကို၎င်း။ ပစ္စယုပ္ပန္နဋ္ဌေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကံ စ၊ ဝိပါက်
ကို၎င်း။ (ဝိပါကတံစ-ဟု ဆိုလျှင်ကောင်း၏။) မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။
(ဟုတွာ)။ ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။
အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ယသ္မာ။
တယာ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ ဧကက္ခန္ဓော၊ တပြိုင်နက်သော အခါ၌။ စတူသု၊
ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝိပါကော၊ ကို၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောပိ၊ ကို၎င်း။

အနညာတော၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ [ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့တွင် ပစ္စည်းသည် ဝိပါကဓမ္မ-
ဓမ္မ၊ ပစ္စယုပ္ပန် သည် ဝိပါက ဟု ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။] တသ္မာ။ တေသံ၊ ထိုဝိပါက
ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတို့၏။ သဟဂတာဒိဘာဝေါ၊ သဟဂတ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်
သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။
ဧဝံ၊ သို့။ (ဝိပါကော စ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော စ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော စ ဝိပါကော စ
သဟဂတာ အစရှိသည်ဟူ၍။) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သကဝါဒိဗ္ဗ တပါး
သော ပရဝါဒီသည်။ ကုသလာကုသလသင်္ခါတံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟု ဆို
အပ်သော။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ တညေဝ
အကုသလန္တိ၊ ကား။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကသည်။
ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မသည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဧဝံ၊ သတိ)။
ယော အကုသလဝိပါကော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သော၊ ထို အကုသလ
ဝိပါကသည်။ အကုသလံ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။
(အကုသလဿ၊ ၏။) ဝိပါကဓမ္မဓမ္မေန၊ နှင့်။ ကေတ္တာ၊ တူသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ကား “အကုသလဿ” ဟု မထည့်ပဲ “ဝိပါကဿ”
ဟု ထည့်၏။ ယဒိ ဝါကျက အပဓာန ဖြစ်သောကြောင့် ပဓာန ဖြစ်သော
ဝါကျ၌ အကုသလဿ ကိုသာ ဤနိဿယ၌ ထည့်ပါသည်။] တညေဝ
ကုသလန္တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသောပြဿနာတို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

၅၀၂။ အညမညပစ္စယာတိဣဒံ၊ ဟူသော ဤ စကားကို။ သဟဇာတာနံ၊
တကွ ဖြစ်ဖက် တရားတို့၏။ ပစ္စယမတ္ထဝသေန၊ ပစ္စည်းမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။
(သကဝါဒီနာ)။ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ စ၊ ဆက်။
မဟာဘူတာနမ္ပိ၊ မဟာဘုတ်တို့၏လည်း။ အညမညပစ္စယတာ၊ အညမည
ပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ထိုသို့ပင် အညမည
ပစ္စည်းအဖြစ်ကို ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ တာနိ၊ ထိုမဟာဘုတ်တို့
သည်။ ဝိပါကာနိ၊ ဝိပါကတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာနိ စ၊
ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတို့သည်လည်း။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

သတ္တမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

သတ္တမဝဂ် ပြီးပြီ။

မဟာဂဗ္ဘဝိသုဒ္ဓိ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

ကထာဝတ္ထု | အဋ္ဌကထာ

၆

မူလဋီကာနိဿယ

ပဌမပိုင်း

ကထာဝတ္ထုမူလဋီကာ နိဿယ

ဂန္ထာရမ္မ အဖွင့်

ကထာနံ ဝတ္ထုဘာဝတောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကထာသမုဒါယဿ၊ ကထာအပေါင်းဖြစ်သော။ ပကရဏဿ၊ ကျမ်း၏။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ကျမ်း၏။ ဧကဒေသာနံ၊ အစိတ်ဖြစ်သော ကထာတို့၏။ ဩကာသဘာဝံ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ဟိ၊ မှန်။ သမုဒါယေ၊ အပေါင်း၌။ ဧကဒေသာ၊ အစိတ်တို့သည်။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်း၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [တနည်းကသွာ၊ ကြောင့်။ ကထာနံ ဝတ္ထုဘာဝတောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ။ပေ။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ -ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သမုဒါယေ၊ အပေါင်း၌ ။ပေ။ အန္တောဂဓာ၊ ကုန်၏။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ကထာနံ ဝတ္ထုဘာဝတောတိ၊ ပါဌ်ဖြင့် ။ ပေ။ ဩကာသဘာဝံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။]

၁။ ကထာသမုဒါယဿ ။ ပေ ။ ဘာဝံ။ ။ကထာနံကို “အတ္တနော ဧကဒေသာနံ”ဟု ဖွင့်၍ ဝတ္ထုဘာဝကို “ဩကာသဘာဝံ”ဟု ဖွင့်သည်။ “မိမိဟူသော တကျမ်းလုံး၏ အစိတ်ဖြစ်သော ကထာတို့၏+တည်ရာ၏အဖြစ်”ဟုလည်း “ကထာသမုဒါယဿ ပကရဏဿ”ကား ဘာဝ၏သမ္ပန်ကို အပိုပြသောစကားတည်း။ ဤစကားအရ “ကထာဝတ္ထုကျမ်း”ဟူသည် “အစိတ်ဖြစ်သော ကထာတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော ကျမ်းတည်း”ဟု မှတ်ပါ။

၂။ သမုဒါယေ ။ ပေ ။ အန္တောဂဓာ။ ။ဤဝါကျသည် ရှေ့ဝါကျ၏ ဧညီကရဏတည်း။ (တပွဲကဋီကရဏ ဟုလည်း ဆိုကြ၏။) နောက်၌ ဣတိသဒ္ဒါပါသော ကြောင့် ရှေ့ဝါကျ၏ ဉာဏ်ပကဟေတုဝါကျအဖြစ်ဖြင့်လည်း အနက်ပေးရ၏။ အပေါင်းကျမ်းက အစိတ်ကထာတို့၏ တည်ရာဖြစ်ပုံကို အနုဋီကာဝယ် “ရက္ခေ+သ္မာခါ”ကို ဥပမာ ပြ၏။

ချဲ့ဦးအံ့ - “ရက္ခေ+သ္မာခါ=သစ်ပင်၌ သစ်ခက်တွေ”ဟူရာဝယ် သစ်ပင်သည် အပေါင်း သမုဒါယ ဖြစ်၍ သစ်ခက်တို့သည် အစိတ်ဧကဒေသများဖြစ်ကြ၏။ ထိုအစိတ် သစ်ခက်တို့သည် အပေါင်းသစ်ပင်၌ ပါဝင်ကြ တည်ကြရသကဲ့သို့ အစိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပုဂ္ဂလကထာ၊ ပရိဟာနိကထာ၊ ဗြဟ္မစရိယကထာစသော ကထာတို့သည် ဤကျမ်း၌ ပါဝင်ကြ တည်ကြရသည်-ဟူလို။

သင်္ခေပေန၊ အကျဉ်းဥဒ္ဓေသဖြစ်သော။ ယေန ပကာရေန၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) အဓေသယံ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တံ၊ ထိုအကျဉ်းဥဒ္ဓေသဖြစ်သော အပြားကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “မာတိကာဌပနေနေဝ ထပိတဿာ”တံ၊ ဟူ၍။ ‘(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

ဂန္ထာရမ္မအဖွင့် ပြီး၏။

ကထာ ၃-မျိုး။ ။ “ကထာနံ+ဝတ္ထု” နှင့်စပ်၍ ကထာ ၃-မျိုးကို အနုဋီကာ၌ ဖြထား၏။ [ကထာနန္တိ တိဿော ကထာ ဝါဒေါ ဇပေါ ဝိတဏှာတိ။] ကထိယတိ အတ္ထော စောယာတိ ကထာ=မိမိ ဆိုလိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သူတပါးတို့ နားလည်အောင် ပြောဆိုကြောင်း စကားဝါကျသည် ကထာ မည်၏။ ထိုကထာသည် ဝါဒ၊ ဇပွ၊ ဝိတဏှာအားဖြင့် ၃-မျိုး ရှိသည်။

ဝါဒကထာ။ ။ တေသု ယေန (အကြင်စကားရပ်ဖြင့်) ပမာဏတက္ကေဟိ (ပမာဏ ပြုလောက်သော သစ္စဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၊ ကြံစည်ပြောဆိုတတ်သော ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်) ပက္ခပဋိပက္ခာနံ (မိမိဘက် ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို) ပတိဋ္ဌာပန ပဋိက္ခေပါ ဟောန္တိ (မိမိဘက်ကို တည်စေခြင်း၊ သူ့ဘက်ကို ပယ်ရှားခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သော ဝါဒေါ (မိမိဘက်ကို တည်စေကြောင်း၊ သူ့ဘက်ကို ပယ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော ထိုစကား ဝါကျသည်။) ဝါဒေါ၊ မည်၏။ ဤ ဝါဒကထာမျိုး၌ အနက်တမျိုးတည်းမှာပင် သူ့အယူတမျိုး၊ ကိုယ့်အယူတမျိုးအားဖြင့် ၂-မျိုး ကွဲလျက် ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ ပုဂ္ဂလ ဟူသော အနက်တမျိုးကိုပင် သကဝါဒိက သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် မရှိဟု ယူ၍ ပရဝါဒိက အရှိဟု ယူသကဲ့သို့တည်း။

ဇပွကထာ။ ။ ယေန (အကြင်စကားရပ်ဖြင့်) ဆလဇာတိနိဂ္ဂဟဋ္ဌာနေဟိ (ဆလ၊ ဇာတိ၊ နိဂ္ဂဟဋ္ဌာနတို့ဖြင့်) ပက္ခပဋိပက္ခာနံ (တို့ကို) ပတိဋ္ဌာပန ပဋိက္ခေပါရမ္ဘော (တည်စေခြင်း၊ ပယ်ရှားခြင်းငှါ အားထုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။) သော ဇပေါ။ [သက္ကတ၌ “ဇလ”သဒ္ဒါသည် ပါဠိ၌ “ဇပ”ဟု ဖြစ်၏။ “ဝါဒဝိသေသ စကား အထူးအဆန်း”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဤ၌ “အာရမ္ဘော”ဟု ဆိုသောကြောင့် အားထုတ်ရုံသာ ဖြစ်၏။ မိမိ ဝါဒကို တည်စေခြင်း၊ သူ့ဝါဒကို ပယ်ခြင်းတိုင်အောင် မပြီးစီးသေး”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။]

ဝိတဏှကထာ။ ။ ယာယ ပန (အကြင်စကားရပ်ဖြင့်ကား) ဆလဇာတိ နိဂ္ဂဟဋ္ဌာနေဟိ မဋ္ဌိပက္ခ ပဋိက္ခေပါယ (သူ့ဘက်ဝါဒကို ပယ်ရှားခြင်းငှါ) ဝါယမန္တိ။ သာ ဝိတဏှာ၊ [ဤ ကထာ၌ကား မိမိဘက်ဝါဒကို တည်တံ့စေဖို့ မပါ။ သူ့ဝါဒ ပယ်ဖို့သာ ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်သည်။]

ဝါဒကထာသာ လိုရင်း။ ။ ဧဝံ ဝါဒဇပွဝိတဏှပွဲဘေဒါသု တိသု ကထာသု ဣေ (ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌) ဝါဒကထာ “ကထာ”တိ အဓိပ္ပေတာ။ အနု။ ဤကထာ ဝတ္ထုကျမ်းသည် သကဝါဒိကလည်း မိမိဝါဒကို တည်စေ၍ သူ့ဝါဒကို ပယ်သော ကြောင့်၎င်း၊ ပရဝါဒိကလည်း သူ့ဝါဒကို တည်စေ၍ သကဝါဒိ၏ ဝါဒကို ပယ်သော ကြောင့်၎င်း၊ ကထာ ၃-မျိုးတွင် ဝါဒကထာကို ယူရသည်။

နိဒါနကထာ အဖွင့်

အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ (တ္ထေ)။ ဟူသော ဤ
 ပါဠိ၌။ ပရိနိဗ္ဗာန မေဝ။ ဒုက္ခဇာတ်သိမ်း၊ အေးငြိမ်းခြင်းစုတိကိုပင်။ (ပရိနိဗ္ဗာ-
 နဿ၊ ဒုက္ခဇာတ်သိမ်း၊ အေးငြိမ်းခြင်းစုတိ၏။) ပရိနိဗ္ဗာ နန္တရတော၊ သ-ဥပါဒိ-
 သေသနိဗ္ဗာန်ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာန်တမျိုးမှ။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးပြုခြင်းအကျိုး
 ငှါ။ ကရုဏဘာဝေန၊ ကရိုဏ်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဆလ။ ။ ဆလ၌ “ဒိဝါဒိ ဆော (ဆာဒေ)” ဟူသောဓာတ် အလပစ္စည်း။
 သဒ္ဓါတမျိုး၌ အနက်အမျိုးမျိုးဖြစ်သင့်ရာဝယ် ပဌမ ပြောသူ၏ အနက်ကိုဖုံး၍ အခြား
 တနက်ဖြင့် သဒ္ဓါကို ဖျက်ခြင်းသည် “ဆလ” မည်၏။ ဆုတို အနေနာတိ ဆလံ=မိမိ
 မလိုအပ်သောအနက်ကို ဖုံးကွယ်ကြောင်း ဖြစ်သောသာမညသဒ္ဓါ။” ဥပမာ-တယောက်
 သောပုဂ္ဂိုလ်က “နဝကမ္မလောယံ မာဏာဝေ-ဤ လုလင်သည် အသစ် ကမ္မလာရှိ၏”
 ဟု ဆို၏။ ဆလဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်က “နဝ” သဒ္ဓါ၏ အနက်ကို ပယ်၍ ဇု-သင်္ချာ အနက်ကို
 ယူပြီးလျှင် “န နဝကမ္မလော-ဤလုလင်သည် ဇု-ထည်သော ကမ္မလာရှိသူ မဟုတ်ပါ”
 ဟုဆိုခြင်းမျိုးတည်း။

ဇာတိ။ ။ “ဗုဿနဘာသာ (ဖျက်ဆီးကြောင်း စကား)။ ဥတ္တရပတိ-
 ရူပကုာ-အဖြေအတုစကား။ ဣတိ အတ္ထော” ဟု အနုဋီကာ အနက်ဖွင့်၏။ ယောမနိဓိ
 ခ္ဋကား နှာယောတ္ထေ (နှာယကျမ်း၌ ဆိုအပ်သော) သာဓမ္မဝေဓမ္မာဟိ ဗျတ္တိ နိရ-
 ပေကာဟိ (ထင်ရှားသောအနက်ကို ဝှံ့ခြင်းမရှိကုန်သော တူသော သဘောရှိသည်၏
 အဖြစ်၊ မတူသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်) ဝါဒိဝါကျေသု (ဝါဒရှိသူတို့၏
 စကားဝါကျတို့တွင်) ဗုဿနဒါနရူပေ ဝါကျေ (ဖျက်ဆီးခြင်းကို ပေးခြင်းသဘော ရှိ
 သော ဝါကျ၌) ဟု အနက် ဖွင့်သည်။ [နိဂဟဋ္ဌာနကား အနုဋီကာ နောက်နား၌
 အကျယ်လာလိမ့်မည်။]

၁။ ပရိနိဗ္ဗာန မေဝ ။ ပေ ။ ဝုတ္တံ။ ။ “ပရိနိဗ္ဗာနမေဝ” ကို “ဝုတ္တံ” ၌ စပ်။
 ဤ၌ “ဝိသေသနတ္ထံ” ကို ကြည့်၍ “အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ” သည်
 “ပရိနိဗ္ဗာယိ” ၏ ကြိယာဝိသေသနဟု သိပါ။ ဤသို့ ဝိသေသန ဖြစ်သော်လည်း
 ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြစ်သောကြောင့် “ကရုဏဘာဝေန” ဟု မိန့်သည်။

ပေးဘွယ်။ ။ “အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ” နှင့် “ပရိနိဗ္ဗာယိ” သည်
 တူရာရှင်၏ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တော်ဖြစ်သော စုတိစိတ်တော်ကို ရသောကြောင့် အရမပြား
 သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်အကျိုးငှါ “နိဗ္ဗာနဓာတုယာ+ပရိနိဗ္ဗာယိ” ဟု တမျိုး
 တခြား ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဆိုရပါသနည်း။ အဖြေကား-အရမကွဲသော်လည်း သဥပါ-
 ဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ် ဟူသော ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်မှ အထူးကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ
 အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန ကြိယာကို အဘေဒသေဓူပစာရ အားဖြင့်
 တမျိုးစီကဲ့သို့ ဆိုထားပါသည်။

ဝါ၊ တနည်း။ ယာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ အကြင်အသင်္ခတ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို။ အဓိကတယ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် သိအပ် ရအပ် ပြီးသော်။ ပစ္စိမစိတ္တံ၊ နောက်ဆုံးစုတိ စိတ်တော်သည်။ အပ္ပဋ္ဌိသန္နိကံ၊ နောက်ထပ် ဆက်စပ်ခြင်း မရှိသည်။ ဝါ၊ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေမရှိသည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီးသော၊ ထိုအသင်္ခတ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို။ ဝိသယ အပဋိသန္နိဝူပသမယ၊ ထိုနောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေမရှိသော ငြိမ်းအေးခြင်း၏။ ကရုဏာဘာဝေန၊ ကရိုဏ်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝတ္ထု၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဓမ္မလပက္ခန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ကာဠာသောကံ ဝိယ၊ ကာဠာသောကမင်းကိုကဲ့သို့။ န ဗလဝန္တံ၊ အားရှိသည်မဟုတ်သော။ အထဓေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဧကမဏ္ဍလိကံ၊ တဝန်းတလျားကိုသာ အစိုးရသောမင်းကို။ (လတိတုာ၌ စပ်။) ဣတိ (အတ္ထံ)၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်

ဥပမာ။ ။ “အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓမ္မာ” ။ ဓမ္မအရလည်း သဘာဝဓမ္မရ၍ “အတ္တနော သဘာဝံ” အရလည်း သဘာဝဓမ္မ ရသောကြောင့် အရမကွဲသော်လည်းကောင်း၊ ကံအဖြစ်ဖြင့် ခွဲ၍ဆိုထားသကဲ့သို့တည်း။ [ပရိနိဗ္ဗာနဓမ္မဝ ပေ။ ဝုတ္တံ၊ အဘိန္နသဘာဝဗ္ဗိ ဟိ အတ္ထံ တဒညဓမ္မတော ဝိသေသာဝဗောနေတ္ထံ အညံ၊ ဝိယကတွာ ဝေါဟရန္တိ ယထာ အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓမ္မာတိ။-အနု။]

၁။ ယာယ ဝါ။ ပေ ။ ဝုတ္တံ။ ။ ဤနည်း၌ကား “အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ” အရ စုတိစိတ်တော်ကို မယူပဲ “နိရောဓညစ္စာ”ဟု၊ ခေါ်အပ်သော “အသင်္ခတ”ဓာတ်ကို ယူရသည်။ “ပရိနိဗ္ဗာယ”အရ၌ကား၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်တော် ပင်တည်း။ ဘုရားရှင်သည် အသင်္ခတ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာတက္ကာ ကုန်ခန်းရကား အဝိဇ္ဇာတက္ကာ ကုန်လျှင် ကံလည်း အဖော် မပါသောကြောင့် ဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိ မရှိတော့။ ထို့ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ စိတ်တော်သည် (မိမိနောက်၌) ပဋိသန္ဓေ အဆက်အစပ် မရှိသော အားဖြင့် ချုပ်ရ၏။ ဤသို့လျှင် သိတော်မူအပ်ပြီးသော အသင်္ခတဓာတ်သည် နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေ မရှိသော ပရိနိဗ္ဗာနစုတိအတွက် သာဓကတမသတ္တိရှိရကား “အနုပါဒိ။ ပေ ။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ”ဟု ကရိုဏ်း အဖြစ်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားသည်ဟူလို။-အနုဋီကာ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ဋီကာအဖွင့် ၂-နည်းကို ထောက်၍ နောက်ဆုံး စုတိစိတ် ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာန် ၁-မျိုး၊ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာန် ၁-မျိုးဟု ၂-မျိုးခွဲပါ။ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာနဓာတ် ဟူသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ အခါဝယ် ဗောဓိပင် အောက်၌ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို သိတော်မူစဉ်က ပါဝင်ခဲ့သော နိရောဓ သစ္စာပင်တည်း။ ထို နိရောဓသစ္စာ ဟူသော အသင်္ခတဓာတ်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မမူမီ ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူတိုင်း အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် မပျောက်မပျက် ထင်ရှားရှိသည်သာမက ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီး နောက်၌လည်း ယနေ့တိုင်အောင် မပျောက်မပျက် နိစ္စဓုခသုဓ အဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိတော်မူသည်။

ဖွင့်ဆို ကြပါ ကုန်သော်လည်း။ ဓမ္မဝါဒီ အဓမ္မဝါဒီ ဝိသေသဇာနည်သမတ္တ-
တာယ၊ ဓမ္မဝါဒီ၊ အဓမ္မဝါဒီ အထူးကိုသိခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ပညာယ၊ ၏။
အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ခုဗ္ဗလတာ၊ ခုဗ္ဗလ၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟ-
ကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

တေသံယေဝါတိ၊ ကား။ ဗာဟုလိယာနမေဝ၊ ဗာဟုလိယ မည်သော
အာစရိယကုလတို့၏ပင်။ ဗဟုသုတိကာတိပိ၊ ဗဟုသုတိကာ ဟူ၍လည်း။
နာမံ၊ အမည်သည်။ ဟေတတိ။

ဘိန္ဒုကာတိ၊ ကား။ မူလသင်္ဂီတိတော၊ မူလသင်္ဂါယနာမှ၊ ဝါ၊ တနည်း။
မူလနိကာယတော၊ မူလဂိုဏ်းမှ။ ဘိန္ဒု၊ ကွဲပြားကုန်၏။ လဒ္ဓိယာ၊ “အတ္ထိ-
ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ပရိဟာယတိ အရဟာ အရဟတ္တာ” အစရှိသော
အယူအားဖြင့်၎င်း။ သုတ္တန္တေဟိ၊ ဒေဝတာသံယုတိ အစရှိသော သုတ္တန်
တို့ဖြင့်၎င်း။ လင်္ဂိကပ္ပေဟိ၊ အသွင်အပြင်၊ အပြုအမူတို့ဖြင့်၎င်း။ ဝိသဒ္ဓိသ-
ဘာဝံ၊ မတူကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
နက်။ [လဒ္ဓိ စသည်အားဖြင့် မတူပုံကို နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။]

မူလသင်္ဂဟန္တိ၊ ကား။ ပဉ္စသတိကသင်္ဂီတိ၊ ပဉ္စသတိကသင်္ဂါယနာကို။
(ဘိန္ဒုတွာ-၌ စပ်။) အညတြ သင်္ဂဟိတာတိ အာဒိသု၊ အညတြသင်္ဂဟိတာ
အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ (ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ဒိဃာဒိသု၊ ဒိဃ
နိကာယ်အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတြ၊ အမှတ်မထားတပါးပါးသောနိကာယ်၌။
သင်္ဂဟိတတော၊ သိမ်းယူအပ်သော။ (သင်္ဂါယနာတင်အပ်သော။) သုတ္တန္တရာ-
သိတော၊ သုတ္တန်အစုမှ။ တံတံ သုတ္တံ၊ ထိုထိုသုတ်ကို။ နိက္ကမိတွာ၊ ဆွဲငင်၍။
အညတြ၊ အခြားသော နိကာယ်၌။ အကရိံ သု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဝါ၊
ထားကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။
ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ဂဟိတတော၊ သင်္ဂါယနာတင်အပ်သော သုတ်မှ။
အညတြ၊ တပါးသော။ အသင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂါယနာမတင်အပ်သော။ သုတ္တံ၊
သုတ်ကို။ အညတြ၊ အခြားသော။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော နိကာယ်၌။
အကရိံ သု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ အညံ၊ အခြားသော သုတ်ဟူ၍။
အကရိံ သု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [ဤ အဓိပ္ပာယ်များကို
အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စာတိ၊ ကား။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို၎င်း။
ပါဠိဉ္စ၊ ပါဠိတော်ကို၎င်း။ (ဘိန္ဒု သု-၌ စပ်။) ဝိနယေ နိကာယေသု စ
ပဉ္စသုတိ၊ ကား။ ဝိနယေ စ၊ ဝိနည်းပိဋက၌၎င်း။ အဝသေသ ပဉ္စနိကာယေသု
စ၊ ဝိနည်းပိဋကမှ ကြွင်းသော ၅-ပါးသော နိကာယ်တို့၌၎င်း။ (အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ
ဘိန္ဒု သု-၌ စပ်။)

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဒွေပိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ သုခ၊ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော သုတ္တန်သည်။ [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဂဟပတိဝဂ် ဗဟုဝေဒနီယသုတ် အစရှိသော သုတ္တန်သည်။] ပရိယာယဒေသိတံ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သုတ္တန်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ကို။ သန္တသ္မိံ၊ ငြိမ်သက်သော။ ပဏီတေ၊ မွန်မြတ်သော။ သုခေ၊ သုခ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဒွေပါးနန္ဒ အစရှိသော ပါဠိ၌။ ပရိယာယော၊ ပရိယာယ်တည်း။ [“အယမ္ပေတ္ထ”ဟု ဟိပါသည်ကား ရှေ့၌ ဟိ ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပိုဟန်တူသည်။ “အယမေတ္ထ”ဟု ရှိပါစေ။]

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သုခါ၊ သုခဝေဒနာ၎င်း။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၎င်း။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ၎င်း။ ဣမာတိဿော၊ ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော သုတ္တန်သည်။ [သဠာယတနသံယုတ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂ သမာဓိသုတ် အစရှိသော သုတ္တန်သည်။] နိပ္ပရိယာယဒေသိတံ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သုတ္တန်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာသဘာဝေါ၊ ဝေဒနာ၏ သဘောသည်။ တိဝိဓော၊ ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ“တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ” အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ နိပ္ပရိယာယတာ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချ၏ အဖြစ်တည်း။

သုခါ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနာပိ၊ ကိုလည်း။ ဝါ၊ သည်လည်း။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ သင်္ခတာ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့သည် ပြုစီမံအပ်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော သုတ္တန်သည်။ [သုတ်မဟာဝဂ္ဂ မဟာနိဒါနသုတ် အစရှိသော သုတ္တန်သည်။] နိတတ္ထံ၊ ဆောင်အပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသော သုတ်တည်း။ [အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံသောကြောင့် နောက်ထပ် ဆောင်တွယ်မလို။] ယံ ကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဣတိအာဒိ၊ သည်။ [နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ကဠာရစတ္ထိယဝဂ် ကဠာရသုတ် အစရှိသော သုတ္တန်သည်။] နေယျတ္ထံ၊ ဆောင်ပြုထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသော သုတ်တည်း။

၁။ နေယျတ္ထံ။ ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဌီအနိက်ဝယ် ဒုက္ခဖြစ်၏။ သုခ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် ဖောက်ပြန်သောအခါ ပျက်သောအခါတို့၌ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ဆောင်ပြုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသောကြောင့် နေယျတ္ထဖြစ်သော သုတ်တည်း။ [ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာပိဝသေန နိဗ္ဗါရေတဗ္ဗတ္တတ္တာ (ထုတ်ဆောင်ထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) နေယျတ္ထံ၊ အနု။] ဝိပရိဏာမာဒိ၌ အာဒိဖြင့် သင်္ခါရဒုက္ခ (အဖြစ် အပျက်ဒဏ်ကို အမြဲခံနေရသော ဒုက္ခ)ကို၎င်း ဒုက္ခဝေဒနာအတွက် ဒုက္ခ ဒုက္ခကို၎င်း ယူပါ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ထို့။ တိဟိ၊ “သုရတာ၊ သတိမန္တတာ၊ ဣဝ ဗြဟ္မစရိယဝါသ”
 အားဖြင့် ၃-ပါးကုန်သော။ ဌာနေဟိ။ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ (အဓိဂ္ဂုဏ္ဏန္တိ-၌
 စပ်။) ဇမ္ဗုဒိပကံ၊ ဇမ္ဗုကျွန်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿ၊ လူတို့သည်။
 ဥတ္တရကုရုကေ၊ ဥတ္တရကုရုကျွန်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿေ၊ တို့ကို၎င်း။
 တာဝတိံသေ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေ စ၊ တို့ကို၎င်း။
 အဓိဂ္ဂုဏ္ဏန္တိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ယူနိုင်ကုန်၏။ ဣတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။
 [နဝကအင်္ဂုတ္တိရိ သတ္တာဝါသဝဂ် တိဌာနသုတ် အစရှိသော။] အညံ၊
 အခြားသော ပဗ္ဗဇ္ဇာဗြဟ္မစရိယဝါသကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။
 ဘဏိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သောသုတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဒေဝေသု၊
 နတ်တို့၌။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ အညံ၊ အခြားသော။ အတ္ထံ၊
 သာမညဗြဟ္မစရိယဝါသ ဟူသော အနက်ကို။ ဌပယိံသု၊ ထားကြကုန်ပြီ။
 အညံ၊ အခြားသောအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဘဏိတံ၊
 ဟောတော်မူအပ်သော။ သုတ္တန္တံ၊ သုတ်ကိုလည်း။ (တတော၊ ထို ရည်ရွယ်တော်
 မူအပ်သော အနက်မှ။ အညံ၊ အခြားသောအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်
 တော်မူ၍။ ဘဏိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဌပယိံသု၊
 ထားကြကုန်ပြီ။ တဿ၊ ထိုသုတ်၏။) အတ္တန္တံ၊ အနက်ကိုလည်း။ အညံ၊
 တပါးသောအနက်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဌပယိံသု၊ ထားကြကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝေ၊
 သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ “အညံ သန္ဓာယ ဘဏိတံ၊ အညံ အတ္ထံ ဌပယိံသု တေ”ဟူသော
 ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁။ တိဟိ ဌာနေဟိ။ ။သုရ (ရဲရင့်ကုန်၏) သတိမန္တော (သတိကောင်း
 ကုန်၏)၊ ဣဝ ဗြဟ္မစရိယဝါသော (ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် ဤ
 ဇမ္ဗုဒိပ၌ ရှိ၏)။ ဣတိ ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ တိဟိ ကာရဏေဟိ။ အနု၊ ဤပါဠိတော်၌
 “ဗြဟ္မစရိယဝါသ”အရ ရသေ့ ရဟန်း ပြုခြင်းကို ရည်ရွယ်တော်မူ၏။ ပရဝါဒီကား
 ဗြဟ္မစရိယဝါသ အားလုံးကို (သာသန၊ မဂ္ဂ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အားလုံးကို)ယူ၍ နတ်ပြည်၌
 မဂ်မရနိုင်ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပါ ထည့်သွင်းထားသည်။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တို့၌ ပိုမိုပျက်နေ၏။ “အညံ အတ္ထံ ဌပယိံသု”၏နောက်၌
 ပိုမိုမရှိစေရ၊ အာဒိကံ၏ နောက်၌ ပိုမိုမရှိစေ၍ ထို “အာဒိကံ”ကို “အညံ အတ္ထံ”၏
 ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ရှေး နိဿယ၌ အနက်ပေးသည့်အတိုင်း ကောင်းသည်။ ထို့ပြင်
 ဤပါဠိတော်အရ “နတ်တို့သည် ဇမ္ဗုဒိပလူများဖြစ်သော မိမိတို့လောက် သူရသတ္တိ
 လည်း မရှိကြ၊ မေ့လည်း အလွန် မေ့လွယ်ကြသည်”ဟု မှတ်ပါ။

၂။ သုတ္တန္တံ အညံ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ဤဝါကျကို “ရှေ့နည်းမှ တနည်း
 ပြသော ဝါကျ”ဟု မရဋီတ၌ ကျမ်းတတ်၏။ ရှေးနိဿယ၌လည်း တနည်း အနက်
 ဖွင့်ဟု ယူဆကာ ဝါ-သဒ္ဓါထည့်၍ အနက်ပေး၏။ မိမိတား ရှေ့၌ အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ
 အကျယ်ပြခဲ့၏။ ယခု အကျဉ်းချုပ်အနက်ကို ဖွင့်ပြသည်”ဟု ယူလိုပါသည်။ “ဝေ

အတ္တ ဟိတဿ၊ မိမိစီးပွားအလိုငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ဧကေစော၊ အချို့သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ [ပုဂ္ဂလပညတ် စတုတ္ထဥဒ္ဓေသ] ဣတိအာဒိဗျဉ္ဇနန္တယဿ၊ ဤသို့ အရေသော သဒ္ဓါအရိပ် အရောင်ဖြင့်။ သဏှသုခုမံ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော။ ဗဟံ၊ များစွာသော။ သုညတဒိ အတ္ထံ ၊ သုညတာ အစရှိသော အနက်ကို။ ဝိနာသယံ၊ ဖျက်ဆီးကြကုန်ပြီ။

ဝိနယဂမ္ဘီရန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်း၌။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲသော။ ကေဒေသံ၊ တစိတ်တဖို့ကို။ [မဟာပဒေသပရိဝါရာဒိ၊ အနု။] ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ (ကရိသု-၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ ကိလေသဝိနယေန၊ ကိလေသာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲသော။ ဧကေဒေသံ၊ တစိတ်တဖို့ဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ (ကရိသု-၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ပတိဂ္ဂပန္နိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ အဓိပ္ပါယာနုဇ္ဈပံ၊ အလိုအားလျော်သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ သုတ္တပတိဂ္ဂပကံ၊ သုတ်အတုဖြစ်သော။ (ပတိဂ္ဂပကံ ထပ်ဖွင့်သည်။) အသုတ္တံ၊ သုတ်မဟုတ်သော ပါဠိကို။ (ကရိသု-၌စပ်။)

ဧကေစော၊ အချို့သော အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍမေဝ၊ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍကိုသာ။ ဝိသဇ္ဇိသု၊ စွန့်ကြကုန်ပြီ။ [ဓမ္မသင်္ဂဏိ၌ လာသော အဋ္ဌကထာကဏ္ဍကို “အတ္ထုဒ္ဓါရံ” ဟုလည်း အဋ္ဌသာလိနိ၌ နာမည်တပ်ခဲ့သည်။] ဧကေစော၊ အချို့သော အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ ကိုး။ (ဝိသဇ္ဇိသု၊ ကုန်ပြီ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထုဒ္ဓါရံ၊ အဘိဓမ္မိ ဆပုကရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဧပဝေ၊ ၌။) အာဟ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ကထာဝတ္ထုဿ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏။ သဝိဝါဒတ္ထေ၊ ဝိဝါဒနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ [သကဝါဒ၊ ပရဝါဒ

မေတ္တ အတ္ထော ဓဋ္ဌဗ္ဗော”သည် ဆိုလိုရင်း မှတ်ချက်အနက်ကို ပြသောစကားဟု ထင်၏။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ရှေ့အကျယ်အတိုင်းသာတည်း။ [သုတ္တန္တ အညံ သန္ဓာယ ဘဏိတံ တတော အညံ သန္ဓာယ ဘဏိတံ ကတွာ ဌပယိသု၊ တဿ အတ္တန္တ အညံ ကတွာ ဌပယိသုတိ ဝေမေတ္တ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အနု။] ဤသို့ အနက် ယောဇနာပုံကို ဖွင့်ပြသော အနုဋီကာဆရာလည်း “သုတ္တန္တ”စသော ဝါကျကို တနည်း အနက်ပြုတု မယူဆပါ။ ထို့ကြောင့် “ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု ဆိုပါသည်။

၁။ သုညတဒိ အတ္ထံ။ ။ သုည+တာ-အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်။ ဝါ-အနတ္တ၊ အာဒိဖြင့် “အနိစ္စတာဒိ သင်္ကတံ”ဟု အနုဖွင့်၏။ ဤ အာဒိဖြင့် “ဒုက္ခတာ”ကို ယူပါ။ “အတ္ထိ ဧကေစော ပုဂ္ဂလော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏”ဟူသော သဒ္ဓါ၏ အရိပ်အရောင်ဖြင့် “ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသည်၊ သတ္တဝါရှိသည်၊ အတ္တရှိသည်”ဟု ယူဆ၍ အနတ္တ၊ အနိစ္စ စသော သဏှသုခုမအနက်ကို ဖျက်ကြလေသည်။

၂-ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် “သဝိဝါဒတ္ထ”ဟု ဖွင့်သည်။] အဝိဝါဒါနိ၊ ဝိဝါဒ မရှိကုန်သော။ ဆပွကရဏာနိ၊ အဘိဓမ္မာ ၆-ကျမ်းတို့သည်။ ပဋိတဗ္ဗာနိ၊ ရွတ်ဆိုထိုက်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို အဘိဓမ္မာ ၆-ကျမ်း တို့သည်။ န ပဝတ္ထန္တိ၊ အဓမ္မဝါဒီတို့၏ နှုတ်၌မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဆပွကရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဒီပဝံသေ၊ ၌။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တတိယသင်္ဂီတိတော၊ တတိယ သင်္ဂါယနာမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့၌။ ပဝတ္ထမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော အဘိဓမ္မာ ၆-ကျမ်းတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆပွကရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဒီပဝံသေ) ဝုတ္တံ၊ အညာနီတိ၊ ကား။-အညာနိ၊ အခြားကုန်သော။ အဘိဓမ္မဗကရဏာဒီနိ၊ အဘိဓမ္မာကျမ်း အစရှိသည်တို့ကို။ (အကရိသု-၌စပ်။)

နာမန္တိ၊ ကား။ မဉ္ဇူသိရိတိအာဒိကံ၊ မဉ္ဇူသိရိ အစရှိသော။ ယံ(နာမံ)၊ အကြင် နာမည်သည်။ ဗုဒ္ဓါဒိပဋိသံယုတ္တံ၊ ဘုရား အစရှိသော သာဝကတို့နှင့် စပ်ယှဉ်သည်။ န ဟောတိ၊ တံ နိကာယနာမံ၊ ထို မဉ္ဇူသိရိ အစရှိသော နိကာယ်၏ အမည်ကို။ (အကံသု-၌စပ်။) [ဒေဝတာသံယုတ်၊ ကောသလသံယုတ် စသည်တို့သည် ဗုဒ္ဓါဒိဝယ် အာဒိဖြင့် ယူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ မဉ္ဇူသိရိ စသော နာမည်ကား နိကာယ်၏ နာမည်ဖြစ်သော်လည်း ဗုဒ္ဓ အစ ရှိသည်တို့နှင့် မစပ်ယှဉ်။] လိင်္ဂန္တိ၊ ကား။ နိဝါသနပါရူပနာဒိဝိသေသကတံ၊ အထူးတလည် ပြုအပ်သော ဝတ်ခြင်း၊ ရံခြင်း အစရှိသော။ သဏ္ဌာနဝိသေသံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်အထူးကို။ (အကံသု-၌စပ်။) [ထို့ကြောင့် နောက်ပိုင်းရောက်သော အခါ တောင်းဘိ အင်္ဂါဝတ်သော လိင်္ဂကိုလည်း တွေ့ရသည်။] သိက္ခာဒိကံ၊ ဆိုင်း အစရှိသော။ ပရိက္ခာရံ၊ ပရိက္ခရာကို။ (အကံသု-၌စပ်။) [သွားသော အခါ ပစ္စည်းများထည့်ဘို့ရာ ရသေ့များ သုံးစွဲသော ဆိုင်းကိုလည်း အသုံးပြု ကြသည်။]

ဌာနာဒိသု၊ ရပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ အင်္ဂဋ္ဌပနဝိသေသော၊ အင်္ဂါ ကြီးငယ်ကို ထားခြင်းအထူးကို။ အာကပ္ပေါ၊ အာကပ္ပ ဟူ၍။ ဓဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။၏။ [အခြားနေရာဝယ် “အာကပ္ပေါ ဂမနာဒိကံ”ဟု ဆိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ “အင်္ဂဋ္ဌပန ဝိသေသ”ကို “အာကပ္ပ”ဟု မှတ်ပါ။] ကရဏန္တိ၊ ကား။ စိဝရသိဗ္ဗနာဒိ ကိစ္စဝိသေသော၊ သင်္ကန်းချုပ်ပုံ အစရှိသော ကိစ္စအထူးတည်း။

သင်္ကန္တိ၊ သင်္ကန္တိ ဟူသည်။ ကဿပိကေန၊ ကဿပိက မည်သော။ နိကာယေန၊ ဂိုဏ်းမှ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝါဒေန၊ အယူမှ။ ဘိန္နာ၊ ကွဲပြားသော

ဂိုဏ်းတည်း။ ဝါ၊ ကွဲပြားသော အယူတည်း။ သင်္ကန္တိကာ၊ သင်္ကန္တိက
ဂိုဏ်းတို့။ ဝါ၊ သင်္ကန္တိက အယူတို့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သင်္ကန္တိကာနံ၊ သင်္ကန္တိကဝါဒတို့၏။ ဘေဒါ၊ အကွဲအပြား ဖြစ်ကုန်သော။
သုတ္တဝါဒီ၊ သုတ္တဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘိဇ္ဇေတ၊
ကွဲကုန်ပြီ။ ဘိဇ္ဇိသု၊ ကွဲကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဘေဒါကိုကြည့်၍ သုတ္တ-
ဝါဒီကို ဗဟုဝစ်ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့် “ဘိဇ္ဇေသု”ကိုလည်း
ဝစနဝိပလ္လာသ ကြံ၍ “ဘိဇ္ဇိသု”ဟု ဖွင့်သည်။ “ဘိဇ္ဇေ”ကား ဣ-၏
ကာရံယ ထ-တည်း။] ဘိန္နဝါဒေနာတိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (“ဝုတ္တံ
ဟောတိ”၌စပ်) တေသ္မိ၊ ဤထေရဝါဒ၌။ ဘိန္နာ၊ ကွဲပြားကုန်သော။ ဝါဒ၊
ဝဂ္ဂ-ပါးသော ဝါဒတို့သည်။ (သန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဝါဒတို့၏
ကွဲပြားရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထို ထေရဝါဒသည်။ ဘိန္နဝါဒေါ၊ မည်၏။
အဘိန္နေန၊ မကွဲမပြားသော။ တေန ထေရဝါဒေန၊ ထို ထေရဝါဒနှင့်။ သဟ၊
အတူတကွ။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း။ (ဂဏိယမာနာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်လသော်။)
အဋ္ဌာရဿ၊ ဝဂ္ဂ-ဝါဒတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဘိန္နဝါဒေနာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော-၌စပ်။)
ဘိန္နာယ၊ ကွဲပြားသော။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။
တေ၊ ထို ဝါဒတို့သည်။ သဟ၊ အတူတကွ။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း။ (ဂဏိယ
မာနာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်လသော်) အဋ္ဌာရဿ၊ ဝဂ္ဂ-ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ။
ဣတိ အတ္ထော။

ထေရဝါဒါနုမတ္တမောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ထေရ ဣတိ၊ ထေရ
ဟူသော ဤ သဒ္ဓါသည်။ အဝိဘတ္တိကော၊ ဝိဘတ်မရှိသော။ နိဇ္ဈေသော၊
ညွှန်ပြအပ်သော သဒ္ဓါတည်း။ အယံ၊ ဤ ဝါဒသည်။ ထေရနံ၊ အရှင်မဟာ
ကဿပ အစရှိသော ထေရ်တို့၏။ (သန္တကော၊ ဥစ္စာတည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။
ထေရော၊ ထေရ မည်၏။ သော၊ ထို ထေရ်တို့၏ ဥစ္စာဟူသည်။ ကော၊
အဘယ်နည်း။ ဝါဒေါ၊ ဝါဒတည်း။ ထေရော၊ အရှင် မဟာကဿပ အစ

၁။ သင်္ကန္တိ ။ ပေ။ အတ္ထော ။ သင်္ကန္တိကဂိုဏ်းဟူသည် မိမိအလျင် ကွဲပြား
ပြီးသော ကဿပိကဂိုဏ်းမှ ကွဲလာသော ဂိုဏ်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကဿပိကေန
နိကာယေန ဝါဒေန ဝါ ဘိန္နာ”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤ အဖွင့်အတိုင်း “ကဿပိကေန
ဘိန္နာ”ဟု “ဘိန္နာ”ပုဒ်ကို ထည့်၍ သင်္ကန္တိ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။ “သင်္ကန္တိ”
ဟု ဆိုသော်လည်း ဂါထာဖြစ်၍ က-အက္ခရာ မပါပဲ ဆိုထားသည်။ ဂိုဏ်း၏နာမည်မှာ
“သင်္ကန္တိက”ဂိုဏ်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သင်္ကန္တိကာတိ အတ္ထော”ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ
ဖွင့်သည်။ ဤ အဓိပ္ပါယ်များနှင့် အညီ “သင်္ကန္တိနှင့် ကဿပိကေန”ကို တပုဒ်စီခွဲ၍
“ဘိန္နာ”နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်ပါ။

ရှိသော ထေရ်တို့၏ ဝါဒသည်။ ဝါဒါနံ၊ ဝါဒတို့တွင်။ ဥတ္တမော၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထေ၊ ဤ“ထေရဝါဒါနမုတ္တမော” ဟူသောပါဌ်၌။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ဝါဒေ၊ ဝါဒတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပရပ္ပ-ဝါဒမထနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အာယတိံ၊ တတိယသင်္ဂါယနာတင်ရာအခါမှ နောင်အခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝါဒါနံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝါဒတို့ကို။ ပဋိသေနေ လက္ခဏတာဝတော။ မဖြစ်အောင် တားမြစ်ကြောင်း လက္ခဏာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာယတိလက္ခဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

နိဒါနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ပရပ္ပဝါဒ၊ အာယတိလက္ခဏ။ ။တတိယ သင်္ဂါယနာ တင်ရာအခါ၌ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်“ပရပ္ပဝါဒ”အရ “ဥပ္ပန္နေ ဝါဒေ”ဟု ဖွင့်သည်။ ထို“ပရပ္ပ-ဝါဒ”ကို နှိုင်းနှိုင်းကြောင်းဖြစ်သော ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းသည် တတိယသင်္ဂါယနာ တင်ပြီးရာ ကာလမှစ၍ သာသနာတော် ကွယ်သည့် တိုင်အောင် ပရပ္ပဝါဒ ဖြစ်လာခဲ့သော် နှိုင်းနှိုင်းကြောင်း အမှတ်အသား ဖြစ်သောကြောင့် “အာယတိလက္ခဏ”ဟု ဆိုသည်။

မဟာဝဂ္ဂ

၁။ ပုဂ္ဂလကထာ ၁။ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ

၁။ အနုလောမပစ္စနိက အံ့ဖွင့်

၁။ မာယာယ၊ မျက်လှည့်အတတ်ကြောင့်။ (ဒိဿမာနာ-၌ စပ်။) မဏိ-
အာဒိအာကာရေန၊ ပတ္တမြား အစရှိသည်တို့၏ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒိဿ-
မာနာ၊ မြင်အပ်ကုန်သော။ အမဏိအာဒယော၊ ပတ္တမြား မဟုတ်သော အုတ်ခဲ
အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့ကို။ မာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊
ပြီ။ အဘူတေန၊ မဟုတ်မမှန်သော။ မဏိဥဒကာဒိအာကာရေန၊ ပတ္တမြား၊
ရေ အစရှိသည်တို့၏ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ [တံလျှပ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဥဒကကို
ထည့်သည်။] ဂယုမာနာ၊ စိတ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော။ မာယာ၊ မရီစိအာဒယော၊
မျက်လှည့်ရုပ်၊ တံလျှပ် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်။ အဘူတညေယျာ-
ကာရတ္တာ၊ မဟုတ်မမှန်သည်ဖြစ်၍ သိထိုက်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အသစ္စိကဋ္ဌာ၊ မှန်သောအနက် မဟုတ်ကုန်။ ယော၊ အကြင်
ရုပ်၊ ဝေဒနာ အစရှိသော အနက်သည်။ တထာ၊ ထိုမျက်လှည့်ရုပ်၊ တံလျှပ်
အစရှိသည်တို့ ကဲ့သို့ မမှန်သည် ဖြစ်၍ သိထိုက်သော အခြင်းအရာရှိသည်။
န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ယော၊ ထို ရုပ်ဝေဒနာ အစရှိသော - အနက်သည်။
သစ္စိကဋ္ဌော၊ သစ္စိကဋ္ဌ မည်၏။ ဝါ၊ မှန်သောအနက် သဘောမည်၏။ ဣတိ၊
ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒေသေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မာယာ။
ပေ။ ဘူတတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

အနုဿဝါဒိဝေဒန၊ တဆင့်စကားကြားရခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း
ဖြင့်။ ဂယုမာနော၊ စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်သော အနက်သည်။ တထာပိ၊
ထို ကြားအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။
အညထာပိ၊ ကြားအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဒိသော၊
ထို အနုဿဝ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ယူအပ်သော အနက်ကဲ့သို့ ရှုအပ်
သော။ ဥပယျော၊ သိအပ်သောအနက်သည်။ ပရမိတ္ထော၊ မဖောက်မပြန်
မြတ်သောအနက်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အတ္ထပစ္စက္ခော ပန၊ မိမိ၏ မျက်မှောက်

ဖြစ်သော အနက်သည်ကား။ ပရမတ္ထော၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ အနုဿဝါ။ ပေ။ ဥတ္တမတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဆလဝါဒဿာတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အတ္တိတိဝစနသမညေန၊ “အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော” စသည်၌လာသော အတ္တိ ဟူသော သဒ္ဒါသာမညအားဖြင့်။ (ဝုတ္တေဟိ-၌ ဝပ်။) ဧတ္တိတိ၊ အတ္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ရူပါဒိဟိ၊ ရုပ်အဝရှိသောတရားတို့နှင့်။ သာမညဝစနဿ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ကို ဟောသော သဒ္ဒါအား။ ဝါ၊ သဒ္ဒါ၏။ (“ဩကာသံ အဒမာနော”တို့ ၌ ဝပ်။)ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။

[ထို“ဆလဝါဒဿ” ဟူသော ဝကားကို မနုဿိကသောကြောင့် “သောသစ္စံ။ ပေ။ ဝတ္တံ”ဟု မိန့်သည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အလိုပြင်ပါသော်လည်း။ သော သစ္စံ။ ပေ။ လဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ အာမန္တာတိ ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဆိုခဲ့ခြင်းကြောင့်။ ဆလဝါဒဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။

၁။ ဆလဝါဒဿ။ ။ “ဆလဝါဒ”အရ “အယုဝါဒ ဟူသော အနက်ကို ယူမည် စိုး၍ “သာမညဝစနဿ”ဟု ဖွင့်သည်။ ဆလကို သာမညဟု၎င်း၊ ဝါဒကို “ဝဝနဿ”ဟု၎င်း ဖွင့်ခြင်းတည်း။ “သမာနဿ+တာဝေါ သာမည”နှင့်အညီ တခုနှင့်တခု၏ တူသည်၏ အဖြစ် (တူခြင်း) သည် သာမည မည်၏။ ဤ နေရာ၌ကား “အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော”ဝယ် လာသော ပုဂ္ဂလအတ္တိနှင့် “ရူပ-အတ္တိ” စသည် ဝယ် လာသော ရူပ-အတ္တိ စသည်၏ အတ္တိခင်း တူသည်၏ အဖြစ်ကို သာမည ဟု ခေါ်သည်။ ထို တူသော အနက်ကို ဟောသော အတ္တိ သဒ္ဒါလည်း သာမညဝစနပင် ဖြစ်သည်။

အနုဋီကာ။ ။ “အတ္တဝိကပ္ပူပပတ္တိယာ၊ တဗျေးတပုံ ဤဆအပ်သော အနက်၏ (ဤနေရာ၌) သင့်လျော်ခြင်း အားဖြင့်။ ဝဝနဝိယာတော၊ သဒ္ဒါကို ဖျက်ခြင်းသည်။ ဆလံ၊ ဆလ မည်၏။ ဣတိ ဝဒ္ဓိံ”ဟု အနုဋီကာ၌ ဝဒ္ဓိဝါဒကို ပြ၏။ ပုံစံကား-ဂန္ထာရက္ခ၌ ပြအပ်ခဲ့သော “နဝကမ္မလော”တည်း။ ဤ ပုံစံ၌ အလိုရှိအပ်သော မူလအနက်သည် “နဝ-အသစ်”ဟူသော အနက်တည်း။ “နဝကမ္မလော-အသစ် ကမ္မလာရှိသူ”စကားကို ကတ်သီးကတ်သတ်ပြောလေ့ရှိသော “ဆလဝါဒီ=လေသဝါဒီ”ပုဂ္ဂိုလ်ကား “နဝ”အတွက် ဉ-သင်္ချာအနက်ကို ယူ၍ “န+နဝကမ္မလော-ကမ္မလာ ကိုးတည် ရှိသူ မဟုတ်ပါ”ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည် နဝကမ္မလ၏ မူလအနက်ကို ဖုံးသောအားဖြင့် သဒ္ဒါကို ဖျက်ခြင်းပင်တည်း။

[ဆောင်] မူလအနက်၊ ဖုံးကွယ်ဝှက်၍၊ အနက်တဖန်၊ သင့်အောင်ကြံလျက်၊ သဒ္ဒါဖျက်၊ ခေါ်မြက် ဆလ တည်း။

န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဟိ၊ မှန်။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဆလံ၊ ဆလသည်။
 န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (တနည်း) ကသ္မာ သော ။ ပေ ။ ပဋိ-
 ဇာနာတိတိ ဝစနတော ဆလဝါဒဿာတိ ဝတ္ထု န သက္ကာ၊ နည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)
 လဒ္ဓိ၊ သည်။ ဆလံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သော
 ပေ ။ ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုခဲ့ခြင်းကြောင့်။
 ဆလဝါဒဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု န သက္ကာ။

ဩကာသံ အဒဗမာနောတိ၊ ကား။ ပတိဋ္ဌ၊ တည်ရာဖြစ်သောအကြောင်း
 ကို။ ပစ္စိန္နန္တော၊ ဖြတ်လိုသော။ (သကဝါဒီ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ဖြတ်လိုသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (အဋ္ဌကထာဝယ်လာသော “အာဟ”ပုဒ်-၌ စပ်။) (ပုဂ္ဂလော၊
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။) သစ္စိကဋ္ဌေန၊ မှန်သောအနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယဒိ၊ ဥပလဗ္ဘတိ၊
 ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော်အကယ်၍ ရအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။)
 ရူပါဒယောဝိယ၊ ရုပ်အစရှိသော သဘောတရားတို့ကို ကဲ့သို့။ ဥပလဗ္ဘေယျ၊

၁။ သော သဒ္ဓိ ။ ပေ ။ န သက္ကာ ဝတ္ထု။ ။ အဋ္ဌကထာ (ရှေ့နား)၌ “သော
 သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန ဝ အတ္တိတိ လဒ္ဓိ ဂဟေတွာ အာမန္တာတိ ပဋိဇာနာတိ”ဟု ဆိုခဲ့
 ၏။ ထို အဆိုအတိုင်းပင် ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အမှန်ရှိ၏”ဟု အယူ ရှိသော
 ကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။ ကတ်သီးကတ်သတ် ပြောဆိုလိုသော ဆလဝါဒ
 ကြောင့် ဝန်ခံသည်မဟုတ်။ ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဆလ မဟုတ်။
 အယူ လဒ္ဓိသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ နေရာ၌ ပရဝါဒီ၏အယူကို “ဆလ”ဟု မဆို
 သင့်ပါ-ဟုလို။

၂။ ဩကာသံ အဒဗမာနော။ ။ “အဝကသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထ” ဟူသော
 ဝစနတ္ထ နှင့် အညီ “ဩကာသ” သဒ္ဓါသည် တည်ရာ ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။
 ထို့ကြောင့် “ပတိဋ္ဌ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ပတိဋ္ဌ”ကိုလည်း အနုဋီကာ၌ “ဟေတု”ဟု ဖွင့်
 သောကြောင့် “ပတိဋ္ဌ” အရ တည်ရာ ဌာနကို မယူပဲ အကျိုးတရား၏ တည်ရာ
 အကြောင်းကို ယူပါ။ ဥပမာ- “အဋ္ဌာနမေတ”၌ အဋ္ဌာန-သင့်သော အကြောင်း
 မဟုတ်-ဟု ဌာနအတွက် ဟေတုအနက်ကို ယူရသကဲ့သို့တည်း။ ပုဂ္ဂလအတွက် ထင်ရှား
 ရှိခြင်း၏ အကြောင်းကို ပရဝါဒီက သမ္မုတိသစ္စာကို ရည်ရွယ်၍ “သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ”
 ဟု အကြောင်းပြ၏။ ထို အကြောင်းကို ပယ်ဖျက်ခြင်းကို “ပတိဋ္ဌ ပစ္စိန္နန္တော”ဟု ဆို
 သည်။ “ယဒိ သစ္စိကဋ္ဌေန ။ ပေ ။ အဓိပ္ပါယော”ကား ထို တည်ရာ အကြောင်းကို
 ပယ်ဖျက်ပုံကို အဓိပ္ပါယ်ပြသော စကားတည်း။

၃။ ယဒိ ။ ပေ ။ ဥပလဗ္ဘေယျ။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ
 အကယ်၍ သစ္စိကဋ္ဌအားဖြင့် ရအပ် ရနိုင်လျှင် ရုပ်ဝေဒနာ စသော တရားတို့သည် ကံ
 စသော အကြောင်းတို့နှင့်တကွ ဖြစ်၍ ကံ စသော အကြောင်းတို့က ပြုစီမံထားအပ်
 သောကြောင့် “သပ္ပစ္စယ၊ သင်္ခတ”ဖြစ်ကြသကဲ့သို့အတ္တ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ၊ ပုဂ္ဂလဟူသောအနက်
 သည်လည်း ထို အတိုင်းပင် ရအပ် ရနိုင်ရာ၏။ အမှန်အားဖြင့် ထို သပ္ပစ္စယ၊ သင်္ခတ
 အဖြစ်ဖြင့် မရအပ် မရနိုင်သောကြောင့် သင်၏ “အတ္တ ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် ထင်

ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည့်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်ရာ၏။ တတား၊ ထို အခြင်း အရာအားဖြင့်။ အနုပလတ္တနိယတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အနက်၏ မရအပ် မရ နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဝ၊ သင်၏။ ဝါဒေါ၊ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ အဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်၏”ဟု ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည် တော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နိဝတ္တေန္တော၊ ဆုတ်နုတ်စေလိုသော။ ဝါ၊ တားမြစ် လိုသော။ (သကဝါဒီ-ဦး စပ်။) ဣတိ၊ ဤ သည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

တံ သန္ဓာယာတိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ-ဦး စပ်။) ယော သစ္စိ- ကဋ္ဌောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ [“ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော” ဟူသော ပါဠိတော် ပါဠိ၌။] ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ သစ္စိကဋ္ဌော၊ မှန်ကန်သောအနက်သဘောဖြစ်သော။ [ဤ၌ပိုမိုမဝတ်နှင့်။ ထိုနောက် “သော” လည်း မရှိရ။] သပ္ပစ္စယာဒိ ဘာဝေန၊ သပ္ပစ္စယ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်သော။ [လက္ခဏယုတ္တိမှယူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော။] ခုပုဉ္ဇ၊ ဥပလဗ္ဗတိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အာဂတော၊ လာသော။ [သုဒ္ဓိက သံသန္ဓန၌-လာသော။] ယော ဓမ္မပ္ပဘေဒေါ၊ အကြင် တရားအထူး အပြားသည်။ (အတ္ထိ)၊ တံ၊ ထိုတရားအထူးအပြားကို။ သန္ဓာယာ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

“တေန သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ရွှေ၌ ဆိုပြီး၍။ “တေနာ- ကာရေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတော၊ နောက်၌ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာ၏။ အယံ၊

ရှားရှိ၏”ဟူသော စကားသည် အကြောင်း မလုံလောက်သောကြောင့် မတည်တဲ့ နှိုင်း တော့။ ဤသို့ တားမြစ်ရာ ရောက်သည်ကို “ဩကာသံ အဒေမာနော”ဟု ဆိုသည်။

၁။ တံ သန္ဓာယာတိ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “တံ သန္ဓာယာဟ”ဟု ရှိ၏။ ထို တံ၏ အနိယမတ္တကို “ယော ။ပေ။ ဓမ္မပ္ပဘေဒေါ”ဟု ပြသည်။ အနက်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ် သိပါ။ စာအုပ်တို့၌ “ယော သစ္စိကဋ္ဌော”နောက်ဝယ် “သော”ဟု တွေ့ရ၏။ “ယော သစ္စိကဋ္ဌော”ဟု ရှိသောကြောင့် “သော”ဟု ထည့်ကြဟန် တူသည်။ “ယော သစ္စိကဋ္ဌော”၌ ယော သန္ဓါသည် “ဓမ္မပ္ပဘေဒေါ”နှင့် တွဲရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “သော သပ္ပစ္စယာဒိ”ဟု သော သန္ဓါ မလိုပါ။ အမှန်အားဖြင့် “ယော သစ္စိကဋ္ဌော ။ပေ။ အာဂတော”ဟူသော ဝါကျသည် အဋ္ဌကထာ၌လာသော “ယွာယံ ။ပေ။ ဓမ္မပ္ပဘေဒေါ အာဂတော”ဟူသော အနိယမဝါကျကို အကျဉ်းချုံး၍ ပြအပ်သော ဝါကျပင်တည်း။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက်ပါသော်လည်း “န သမ္မုတိသစ္စဝသေန ။ပေ။ အတ္တ ပစ္စက္ခတယ စ ပရမတ္ထော”ဟု ဝိသေသန ၂-ဝါကျ အပိုခြားနေသောကြောင့် အသိခက်သည့်အတွက် ဋီကာက ထို ၂-ဝါကျကို အနိယမ ဝါကျအတွင်းသို့ သွင်း၍ ပြရသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယ်ော။ အလိုတည်း။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္တာ-
 ကာရေန၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ရူပနာဒိ အခြင်းအရာ၊
 သပ္ပစ္စယာဒိ အခြင်းအရာအားဖြင့်။) ဥပလဗ္ဗမာနံ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်
 ရှိသော် ရအပ်သော အနက်သဘောသည်။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ
 ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗမာနံ နာမ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော်
 ရအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယ်ော၊
 အလိုတည်း။ အညထာ၊ အာကာရ အာကာရဝန္တတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ်
 ဟူသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊
 အနက်ကို။ ဂယမာနေ၊ ယူအပ်သော်။) တတောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တဿ၊
 ထိုသစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ၏။ [သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ ဖြစ်သော ရုပ် ဝေဒနာ စသော
 တရား၏။] တေနာကာရေန၊ ထိုရူပန စသော၊ သပ္ပစ္စယ စသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ (ဥပလဗ္ဗတိ-၌စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ (ထိုသို့ကား မဆိုပါ ဟူလို။)

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတိဿာ။ ဤ
 “တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန”ဟူသော ဒုတိယ
 ပုစ္ဆာ၏။ ပုရိမ ပုစ္ဆာယ စ၊ ရှေး ပဌမပုစ္ဆာနှင့်လည်း။ ဝိသေသော၊ အထူး

၁။ အယမဓိပ္ပါယ်ော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ တတောကို ဖွင့်ရာဝယ် “တေန သစ္စိ-
 ကဋ္ဌပရမတ္ထေန”ဟု ရှေ့၌ ဖွင့်ပြီးလျှင် “ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု အခြေပြအနက်ကို
 ပြရာ၌ “တေနာကာရေန”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ အနက်တမျိုး၌ပင် စကား ၂-မျိုး သုံးစွဲ
 သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် “သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထနှင့် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္တာ-
 ကာရ”သည် အနက်အဓိပ္ပါယ် တူရကား သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့်
 ရအပ်သော သဘောတရားသည် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် ရအပ်သည် မည်၏ဟု
 ဆိုလိုသည်။

၂။ အညထာ ။ ပေ။ သိယာ။ ။ အညထာကို “အညထာတိ အာကာရ-
 အာကာရဝန္တာနံ ဘေဒေ”ဟု အနု ဖွင့်၏။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ ဖြစ်သော သဘာဝဓမ္မနှင့်
 သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္တာကာရသည် အနက်အရ မပြားပဲ အာကာရနှင့် အာကာရဝန္တ အဖြစ်
 မျှသာ ပြား၏-ဟု ရှေ့စကားအရ အဓိပ္ပါယ်ကျရောက်၏။ အကယ်၍ အခြင်းအရာ
 အာကာရနှင့် အာကာရဝန္တဖြစ်သော သဘာဝဓမ္မတို့သည် အနက်အရကောက်လည်း
 ပြား၏-ဟု ယူလျှင် အဋ္ဌကထာဆရာသည် တတောကို ဖွင့်ရာ၌ တဿ တေနာ-
 ကာရေန=ထို သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထတရား၏+ထို သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအခြင်းအရာအားဖြင့်-ဟု
 ‘သမ္ပန်+သမ္ပန္နိ ခွဲ၍ ဆိုသင့်ရာ၏။ ထိုသို့ခွဲ၍ မဆိုသောကြောင့် “သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထနှင့်
 သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္တာကာရသည် အနက်အရတူ၏”ဟု သိသာပါသည်-ဟူလို။ ဥပမာ-
 ရူပနသဘောနှင့် ရူပနာကာရသည် အနက်အရ တူသကဲ့သို့တည်း။

သည်။ ကော ၁၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပုရိမပုစ္ဆာယ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ပုစ္ဆာ၌။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သတ္တပညာသဝိဇော၊ ၅၇-ပါးအပြား ရှိသော။ ဓမ္မပ္ပဘေဒေါ၊ တရားအထူးအပြားကို။ ဘူတေန၊ ဟုတ်မှန်သော။ သဘာဝတ္တေန၊ သဘာဝဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ ယထာ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်ပါသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣမ ပန၊ ဤ ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ကား။ ဘူတ-သဘာဝတ္တေန၊ ဟုတ်မှန်သော သဘာဝဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗ-မာနေ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သော။ သော ဓမ္မပ္ပဘေဒေါ၊ ထို တရားအထူးအပြားကို။ ယေန ဂ္ဂုနာဒိ သပ္ပစ္စယာဒိ-အာကာရေန၊ အကြင် ဂ္ဂုန အစရှိသော အခြင်းအရာ၊ သပ္ပစ္စယ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်၏။ တေနာကာရေန၊ ထို ဂ္ဂုန အစရှိသော အခြင်းအရာ၊ သပ္ပစ္စယ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ဥပလဗ္ဗတိ ကိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။) သေ၊ ဤသည်ကား။ ဝိသေသော၊ ပုစ္ဆာ ၂-ရပ်၏ အထူးတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ရူပံ ဝိယ၊ ရုပ်ကိုကဲ့သို့။ ဘူတသဘာဝတ္တေန၊ ဟုတ်မှန်သော သဘာဝအနက်အားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗမာနေ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ ဂ္ဂုနာကာရေန၊ ဂ္ဂုနအခြင်းအရာအား

၁။ ကော ပနေတိဿာ ။ ပေ ။ ဝိသေသော။ ။ ပဌမ ပုစ္ဆာ၌ သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်သလော-ဟု မေး၍၊ ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ ထိုသစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်သလော-ဟု မေးရာဝယ် သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထနှင့် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ အခြင်းအရာသည် အနက်တူ ဖြစ်လျှင် ထို ပုစ္ဆာ ၂-ရပ် တည် အဘယ်သို့ ထူးပါသနည်း-ဟု မေးသည်။ အဖြေမှာ-“သေ ဝိသေသော” တိုင်အောင် ပါဌ်လျှောက်အတိုင်း သိနိုင်လောက်ပြီ။

အချုပ်ကား- ပဌမပုစ္ဆာ၌ သဘာဝတ္ထ ဖြစ်သော ရုပ် ဝေဒနာ စသော အနက် သဘောအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်သလော-ဟု မေးခြင်း၊ ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ ရုပ်ဝေဒနာ စသောသဘာဝတ္ထ၏ ဂ္ဂုန စသော အခြင်းအရာ၊ သပ္ပစ္စယ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်ပါသလော-ဟု မေးခြင်းသည် ပုစ္ဆာ ၂-ရပ်၏ အထူးတည်း။ [သေ ဝိသေသောတိ ယော ယထာဝုတ္တော ခွိန္တံ ပုစ္ဆာနံ ဝိသယသ (အရာဖြစ်သော အနက်၏) သဘာဝါကာရတေဒေါ (သဘာဝ+အာကာရအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်းသည်) အတ္ထိ။ သေ ခွိန္တံ ပုစ္ဆာနံ ဝိသေသော-အနု။]

ဖြင့်။ န ဥပလဗ္ဗတိ ယထာ။ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် မရအပ် မရနိုင် သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤ အတူ။ ဓမ္မပ္ပဘောဒေါဝိယ၊ ၅၇-ပါး တရား အပြားကို ကဲ့သို့။ ဘူတသဘာဝတ္ထေန၊ ဟုတ်မှန်သော သဘာဝ အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗမာနော၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သော။ [သမ္မုတိသစ္စာအဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်သော။] ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ရုပ္ပနာဒိ- သပ္ပစ္စယာဒိ အာကာရေန၊ ရုပ္ပနာဒိ အခြင်းအရာ၊ သပ္ပစ္စယာဒိ အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရဝါဒီနာ၊ ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝတ္ထု၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤ ဒုတိယ ပြဿနာသည်။ အစောဒနိယံ၊ မစောဒနာထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ အဝဇာနနဉ္စ၊ ပယ်ရှားခြင်းသည်လည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဂ္ဂဟော စ၊ နှိပ်ခြင်းကိုလည်း။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုထိုက်။

ပန၊ အနွယ် ကား။ ဓမ္မပ္ပဘောဒတော၊ ၅၇-ပါးတရားအပြားမှ၊ အညဿ၊ အခြားသော။ သစ္စိကဋ္ဌဿ၊ မှန်သော အနက် သဘော၏။ အသိဒ္ဓိတ္ထာ၊

၁။ ယထာ ပန။ ဧဝံ။ ဒဿေတိ။ ။ ဤ ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ ရထိုက်သော အပြစ် ကို ဖြ၍ သကဝါဒီ၏ မေးလိုရင်း အနက်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ယထာ ပန။ ဧဝံ။ ဒဿေတိ”ဟု မိန့်သည်။ [ဧတိသံ ဒုတိယပုစ္ဆာယံ ဒေါသံ နိဒ္ဒါရေတွာ ပရိတာရံ (ထို အပြစ်ကို ပယ်ခြင်းကို) ကာတံ ယထာ ပနာတိ အာဒိ ဝုတ္တံ-မရ။] ထိုတွင်....

၂။ ယထာ ပန။ ဧဝံ။ န ကာတဗ္ဗော။ ။ ဤဝါကျသည် အပြစ်ကို ပြသော စကားတည်း။ ရုပ်သည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ် သကဲ့သို့ ဝေဒနာလည်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ်၏။ သို့သော် ရုပ်သည် ရုပ္ပန အခြင်းအရာ အားဖြင့် ရအပ်၍ ဝေဒနာသည် ရုပ္ပန အခြင်းအရာအားဖြင့် မရအပ်သည်မှာ အမှန်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရုပ်ဝေဒနာ စသော ၅၇-ပါးသော တရားသည် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ်သကဲ့သို့ သမ္မုတိသစ္စာဖြစ်သော ပုဂ္ဂလသည်လည်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ်၏။ သို့သော် ရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့မှာ ရုပ္ပန အခြင်းအရာ အနုဘဝန အခြင်း အရာ စသော အခြင်းအရာရှိသကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလ၌ ထို အခြင်းအရာကို မရအပ်။ ထိုသို့ မရ အပ်သောကြောင့် ပရဝါဒီသည် ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ဖြေဆိုခြင်းငှါ တတ်ကောင်း၏။ (ဖြေဆိုခွင့် ရှိ၏။) ထို့ကြောင့် ဒုတိယ ပြဿနာသည် စောဒနာ ထိုက်သော ပြဿနာမဟုတ်။ ပရဝါဒီက “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခြင်းသည်လည်း သင့်လျော်သော ပယ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပရဝါဒီကို မနှိပ်ထိုက်။ ဤသို့ အပြစ် ပြသည်။

၃။ ဓမ္မပ္ပဘောဒတော ပန။ ဧဝံ။ ဒဿေတိ။ ။ သကဝါဒီ၏ မေးလိုရင်းကို ပြသော စကားတည်း။ ၅၇-ပါးသော တရားမှ တပါးသော အရာဝတ္ထု(ပုဂ္ဂလ)၏ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓိအနုမာနသိဒ္ဓိ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသောကြောင့် ပုဂ္ဂလကို မေးရာ၌ “ထို ၅၇-ပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်သာ ရထိုက်ပါသလော”ဟု မေး၏။

ပစ္စက္ခအားဖြင့်၎င်း၊ အနုမာန အားဖြင့်၎င်း မပြီးစီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မေ့ပွဲတေဝါကာရေနေဝ၊ ၅၇-ပါး တရားအပြားတို့၏ အခြင်းအရာအားဖြင့် သာ။ စောဒေတိ၊ သကဝါဒီစောဒနာ၏။ အဝဇာနနေနေဝ၊ ပရဝါဒီက ပယ်ရှားခြင်းကြောင့်ပင်။ နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ကြောင်းအဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ သကဝါဒီ ပြ၏။

သာမည ဝိသေသေဟိ၊ သာမည အမေး၊ ဝိသေသ အမေးတို့ကြောင့်။ ပဋိညာ ပဋိက္ခေပပက္ခာ၊ ဝန်ခံကြောင်းပက္ခ၊ ပယ်ရှားကြောင်း ပက္ခတို့သည်။ အနုဇာနနာဝဇာနနပက္ခာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရခြင်းကို ဝန်ခံရာပက္ခ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရခြင်းကို ပယ်ရှားရာပက္ခတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပဌမ ဒုတိယ နယ၊ ပဌမနည်း၊ ဒုတိယ

ထိုအမေးကို “၅၇-ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပုဂ္ဂလကို မရထိုက်ပါ”ဟု ဖြေ သင့်လျက် “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သောကြောင့် နှိပ်ကြောင်းအဖြစ်ကိုသကဝါဒီ က ပြရသည်။

၁။ အသိဗ္ဗတ္တာ။ ပေ။ စောဒေတိ။ ။ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓ (တိုက်ရိုက် အားဖြင့် ပြီး သောအနက်။) အနုမာနသိဒ္ဓ (အကြောင်းကို ဖြစ်စေ အကျိုးကို ဖြစ်စေ မှန်းဆ၍ ပြီးသောအနက်)ကို သိဒ္ဓဟု ခေါ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသောအနက်သည် ပစ္စက္ခသိဒ္ဓအားဖြင့် လည်း မပြီး၊ အနုမာနသိဒ္ဓအားဖြင့်လည်းမပြီးသောကြောင့် ဒုတိယ ပြဿနာသည် ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ အခြင်းအရာအားဖြင့် မေးသော ပြဿနာ မဟုတ်။ ၅၇-ပါး ပြားသော တရားတို့၏ အခြင်းအရာ အားဖြင့်သာ မေးသော ပြဿနာ ဖြစ်သည်-ဟူလို။ [အသိဗ္ဗတ္တာတိ ဧတေန ပစ္စက္ခတော အနုမာနတောပ ပုဂ္ဂလဿ အနုပလတ္တမာဟ၊ တေန “ကို” တဝ ပုဂ္ဂလော ဥပလတ္တမာနော ရူပနာကာရေန ဥပလတ္တတိ၊ ဥဒါဟု အနုတဝနသဉ္စာနနာဘိသင်္ခရဏ ဝိဇာနနေသု အညတရာကာရေနာ”တိ ဒဿေတိ။- အနု။]

၂။ အနုဇာနနာ။ ပေ။ ပဋိက္ခေပပက္ခာ။ ။ [အဋ္ဌကထာ၌ ပဋိဇာနန- အဝဇာနန- ဟူသော အသုံးကို တွေ့ရ၏။ အဘယ်အဖို့ကို ပဋိဇာနန၊ အဘယ်အဖို့ကို အဝဇာနန-ဟု သိရပါမည်နည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အနုဇာနနာ။ ပေ။ ပက္ခာ-ဟု မိန့်သည်။ (ပဋိဇာနနကိုပင် အနုဇာနန-ဟု သုံးစွဲသည်။)] “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံရာပက္ခကို ပဋိညာပက္ခ၊ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဟု ပယ်ခြစ်ရာပက္ခကို ပဋိက္ခေပ- ပက္ခ ဟု ခေါ်၏။ ထိုတွင် ပဋိညာပက္ခကို မေးရာ၌ - ပုဂ္ဂလော ဥပလတ္တတိ သစ္စိကဋ္ဌ- ပရမတ္ထေန-ဟု ဝိသေသနမပါပဲ သာမည အားဖြင့် မေး၏။ ပဋိက္ခေပပက္ခကို မေးရာ၌ “ယော သစ္စိကဋ္ဌောပရမတ္ထော၊တတော”ဟု ဝိသေသန ထည့်၍ မေး၏။ ထို့ကြောင့် “သာမညဝိသေသေဟိ ပဋိညာပဋိက္ခေပပက္ခာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ပဋိညာပက္ခကို “အနုဇာနနပက္ခ”ဟု ခေါ်၍ ပဋိက္ခေပပက္ခကို “အဝဇာနနပက္ခ”ဟု ခေါ်သည်- ဟူလို။ နိဿယ အနက် ပေးရာ၌ အနုဂ္ဂိကာ ယောဇာနသိညအတိုင်း ဤ ပုဒ်များကို ရှေးဦးစွာ ပေးရသည်။ [အဝိသေသ ဝိသေသေဟိ ပုဂ္ဂလုပလတ္တဿ ပဋိညာပဋိက္ခေပ- ပက္ခာ အနုဇာနနပက္ခာ။-အနု။]

နည်းတို့သည်။ အနုလောမ ပဋိလောမပက္ခာ၊ အနုလောမအဖို့၊ ပဋိလောမ အဖို့တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတေ၊ ဤအနုဇာနန၊ အဝဇာနန၊ အနုလောမ၊ ပဋိလောမတို့၏။ အယံ ဝိသေသော၊ ဤ အထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

တေန ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဝတ္ထဗ္ဗဿ၊ ဆိုထိုက်သော စကားကို။ အဝစနေ၊ မဆိုခြင်းကြောင့်။ ဒေါသံ၊ အပြစ်သို့။ ပါပေတိ၊ ဧကန်စေ၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ နိဂ္ဂဟဿ ပါပိတတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝတ္ထံ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

မှတ်ချက်။ ။ဤ စကားအရ “ပုဂ္ဂလော ဥပလက္ခတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ အာမန္တာ” ဟူသောအဖို့ကို ပဋိညာပက္ခ၊ အနုဇာနနာပက္ခဟု၎င်း၊ “ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလက္ခတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟူသောအဖို့ကို ပဋိက္ခေပ ပက္ခ၊ အဝဇာနနပက္ခ-ဟု၎င်း မှတ်ပါ။

၁။ အနုလောမ ပဋိလောမ ပက္ခာ။ ။ [အဘယ်ကို အနုလောမပက္ခ၊ အဘယ် ကို ပဋိလောမပက္ခ-ဟု ခေါ်ပါသနည်း-ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “အနုလောမ ပဋိလောမပက္ခာ” စသည်ကိုမိန့်။] အနုလောမပက္ခနှင့် ပဌမနယသည်၎င်း၊ ပဋိလောမ-ပက္ခနှင့် ဒုတိယနယသည်၎င်း သဘောတူ၏။ သို့သော် အနုလောမ ပဋိလောမ ဟူသည် အဘယ်နည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-အနုဋီကာ၌ “ယဒိပိမေ ဒွေဝ ပက္ခာ အနုလောမပဋိလောမ နယေသု လက္ခန္တိ-ဟု ဆိုသောကြောင့်၎င်း၊ အဋ္ဌကထာဝယ် ဌပနာ ပါပနာ ဧပေနာတို့ကို ပြရာ၌ “အနုလောမ ပက္ခေ နိဂ္ဂဟဿ” “ပဋိလောမ-ပက္ခေ နိဂ္ဂဟဿ” ဟု သုံးစွဲသောကြောင့်၎င်း၊ “ဟဒ္ဒိ ပုဂ္ဂလော ဥပလက္ခတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန” ဌပနာ ထားပြီးနောက် “တေန ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ မိစ္ဆာတိ” ဟူသော ပဌမ နိဂ္ဂဟစကားကို “အနုလောမ ပက္ခ၊ ပဌမနယ” ဟု၎င်း၊ “နော ဝ ပန ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ မိစ္ဆာ” ဟူသော ဒုတိယ နိဂ္ဂဟစကားကို “ပဋိလောမပက္ခ၊ ဒုတိယနယ” ဟု၎င်း မှတ်ပါ။

အနုလောမ ပဋိလောမ။ ။ အနုဇာနန အဝဇာနန ၂-မျိုးစီ ပါနေသော ထိုပက္ခကို အဘယ်ကြောင့် “အနုလောမ ပဋိလောမ” ဟု ခွဲရပါသနည်း-ဟု မေး ဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-“ယထာဓိကတယ၊ အကြင်အကြင်အရာဌာနအလိုက် ပြုအပ် သော။ လဗ္ဗိယ၊ အယူအား။ အနုလောမနတော စေတ္တ ပဌမော နယော အနုလောမ ပက္ခော” စသည်ဖြင့် အနုဋီကာဆိုသည့်အတိုင်း ပုဂ္ဂလကထာ ဖြစ်သည်အား လျော်စွာ “ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏” ဟူသော အယူသည် ယထာဓိကတ လဗ္ဗိ ဖြစ်၏။ ထို အယူအားလျော်စွာ ဖြစ်သောကြောင့် ပဌမနယကို အနုလောမဟု နာမည်မှည့်၍ “ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏” ဟူသော အယူ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဒုတိယနယကို “ပဋိလောမပက္ခ” ဟု နာမည်မှည့်ရ သည်-ဟု မှတ်ပါ။

ဝေမေတ်။ ပေ။ အနုလောမပဉ္စကံ နာမာတိ။ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ^၁ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အနုလောမပဉ္စကဟု ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ အနုလောမ ပဋိလောမတော၊ အနုလောမ ပဋိလောမ အားဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဌပနာဟိ၊ ဌပနာတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သတ္တကေန၊ အနုလောမ သတ္တကသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ တ ဝဇ္ဇေန၊ ထိုဌပနာ ၂-ပါးကို ကြည့်ခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဌပနာ နာမ။ ပေ။ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏန္တိ။ ဟူ၍။ ယံ၊ အကြင် မိမိအလိုကို။ ဝက္ကတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ [ပစ္စနိကနယနောက်နား၌ ဆိုလတ္တံ့။] တေနာဓိပ္ပာယေန၊ ထို မိမိအလိုဖြင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤ အနုလောမနယ၌လည်း။ ဌပနာဒ္ဓယံ၊ ဌပနာ ၂-ပါး အပေါင်းကို။ ဝဇ္ဇေတိ၊ ကြည့်၏။ ပန၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို ပစ္စနိကနယ၌။ [ရှေးနိဿယ၌ တတ္ထကို “ပဋိကမ္မစတုက္ကန္တံ” ဟု စွဲ၏။ ပစ္စနိကနယဝယ် “ပဋိကမ္မစတုက္ကန္တံ” ဟူလို့။] ပဋိကမ္မပဉ္စကဘာဝံ၊ ပဋိကမ္မပဉ္စက၏အဖြစ်ကို။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ပဋိကမ္မစတုက္ကန္တံ ဘာဝံ၊ ပဋိကမ္မစတုက္ကန္တံ၏အဖြစ်ကို။ ဝက္ကတိ ယထာ^၂၊ ဆိုလတ္တံ့ကဲ့သို့။ ဣဓာပိ၊ ဤ အနု-

၁။ ဝေမေတ်။ ပေ။ ပဉ္စကံ နာမာ တိ ဝုတ္တံ။ ။ဤဝါကျသည်အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက်လာသောကြောင့် “ဝုတ္တံ”ဟု ဆိုသည်။ ထို ၅-မျိုးကို အဋ္ဌကထာ၏ နိဿယ၌ တွက်ပြထားသည်။ ထို ၅-မျိုး ၌ အနုလောမဌပနာ၊ ပဋိလောမဌပနာ၊ ဤ ၂-မျိုး မပါသောကြောင့် “ဒွိဟိ ဌပနာဟိ သဟ သတ္တကေန ဘဝိတဗ္ဗံ-ဟု ဆိုသည်။

၂။ တံ ဝဇ္ဇနေ ဝါ ကာရဏံ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ။“ကာရဏံ ဝတ္ထဗ္ဗံ”ဟု ဆိုပြီးလျှင် ထို အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် (ဋီကာဆရာ ကိုယ်တိုင်) ပြလိုသောကြောင့် “ယံ ပန ဝက္ကတိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [တဿ ပရိဟာရံ ကာတုံ ယံ ပနာတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။-မဓု။] “ဌပနာ နာမ။ ပေ။ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏံ”ဟူသောစကားသည် နောက် ပစ္စနိကနယ၌ လာလတ္တံ့။ ထို စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကား “ဌပနာမည်သည် (အပြစ်ပြ ဖို့ရန်) တဖက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အယူကို အတည်ထားရုံမျှသာဖြစ်၏။ နိဂ္ဂဟကို၎င်း ပဋိကမ္မကို၎င်း ထင်ရှားအောင် ပြနိုင်သော အစိတ်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဤ အနုလောမ ပဉ္စကကို ပြရာ၌ အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် ဌပနာ ၂-ပါးလုံးကို မထည့်ပဲ ပဉ္စကကိုသာ ပြသည်။

၃။ ယထာ ပန။ ပေ။ ဝိသုံ ဝုတ္တော။ ။ဌပနာဒ္ဓယကို ကြည့်၍ “အနုလောမ ပဉ္စက-ဟု နာမည်တပ်လျှင် နိဂ္ဂဟကိုလည်း သီးခြားမဆိုပဲ ပဋိကမ္မစတုက္ကန္တံကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟ-စဟူ၍ ဆိုထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ အဘယ်ကြောင့် နိဂ္ဂဟကို သီးခြားဆို၍ အနုလောမ ပဉ္စကဟု နာမည် တပ်ရပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “ယထာ ပန။ ပေ။ ဝိသုံ ဝုတ္တော”ဟုမိန့်သည်။ပဋိကမ္မစတုက္ကန္တံမဟုတ် ဤအနုလောမ ပဉ္စက၌ နိဂ္ဂဟစကားက ပဓာန ဖြစ်သောကြောင့် နိဂ္ဂဟကို ပါပနာရောပနာတို့မှ သီးခြားခဲ့၍ အင်္ဂါတပါး အဖြစ်ဖြင့် ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် အနုလောမ နိဂ္ဂဟ-စတုက္က မဖြစ်ပဲ အနုလောမပဉ္စက ဖြစ်ရပါသည်-ဟူလို။

လောမ ပဉ္စကဉ္စလည်း။ နိဂ္ဂဟစတုက္ကဘာဝေါ၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၏ အဖြစ်သည်။
 ဝါ၊ ကိ။ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုထိုက်ရာ
 သော်လည်း။ သုဒ္ဓိက နိဂ္ဂဟဿ၊ ပဋိကမ္မမဖက် သက်သက်သော နိဂ္ဂဟ ရှိသော
 အနုလောမနယ၏။ [အနုလောမနယ၌ ပဋိကမ္မ မပါသောကြောင့် “သုဒ္ဓိက
 နိဂ္ဂဟ”ဟု ဆိုသည်။ နိဂ္ဂဟပဓာနတ္ထာ၊ နိဂ္ဂဟပဓာနရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝါ၊ ပြဓာန်းသော နိဂ္ဂဟ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓေသဘာဝေန၊
 အကျဉ်းညွှန်ပြခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ [“အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟ” ဟူသော အကျဉ်း
 စကားဖြင့်] ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော။ နိဂ္ဂဟောဝ၊ နိဂ္ဂဟကိုသာ။ ဝိသုံ၊
 ပါပနာ ရောပန တို့မှ သီးခြား။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ယေ၊ အကြင် ပဒကာရ ဆရာတို့သည်။ အယထာဘူတ
 နိဂ္ဂဟတ္ထာ၊ ယထာဘူတနိဂ္ဂဟ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိကမ္မ
 စတုက္က၌။ [ပစ္စနိကနယဝယ် လာသော ပဋိကမ္မစတုက္က၌] ပဋိကမ္မ၊ ပဋိကမ္မကို။
 ဝိသုံ၊ ပါပနာရောပနာတို့မှသီးခြား။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ တေသံ၊
 ထို ပဒကာရ ဆရာတို့၏။ (ဝါဒေ၊ အယူ၌။) ဒုတိယေ၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ ဝါဒ
 မုခေ၊ ဝါဒမုခ၌။ [“ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ” စသည်ဖြင့် လာသော ဝါဒဖြစ်ခြင်း၏
 အကြောင်း၌။] နိဂ္ဂဟစတုက္ကဘာဝေါ၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဋိ-
 ကမ္မပဉ္စကဘာဝေါ၊ ပဋိကမ္မပဉ္စက၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဝါ၊ ဖြစ်သင့်ရာရောက်၏။

၂။ အတ္တနာ အဓိပ္ပေတံ သစ္စိကဋ္ဌမေဝါတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။
 သမ္မုတိသစ္စံ၊ ကိ။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ (ယော သစ္စိကဋ္ဌေတံ အာဒိမာဟ-၌စပ်။)
 ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။

၁။ ယေ ပန ပေ။ ဝဒန္တိ။ ။ “ယေ ဝဒန္တိ” အရ ပဒကာရဆရာတို့ကိုယူပါ။
 ထို ဆရာတို့က ပဋိကမ္မစတုက္က၌ နှိပ်မှုက ယထာဘူတမဟုတ်သောကြောင့် နှိပ်မှု၏
 ရှေ့သွားဖြစ်သော ပဋိကမ္မကိုလည်း သီးခြားမဆိုပဲ ပါပနာရောပနာတို့အတွင်း သွင်း၍
 ဆိုပါသည်-ဟု ဆိုကြသည်။

၂။ တေသံ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ထိုအဆိုအတိုင်း စဉ်းစားသောအခါ
 နှိပ်မှုက ယထာဘူတဖြစ်လျှင် နှိပ်မှုရှေ့က ပဋိကမ္မလည်း ယထာဘူတဖြစ်သောကြောင့်
 ပဋိကမ္မကို သီးခြားပြုနိုင်၏-ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ”
 စသော ပစ္စနိကနုလောမ ဒုတိယဝါဒမုခ၌ ပစ္စနိကပဉ္စကအရာဝယ် ပရဝါဒီ၏နှိပ်မှုက
 ယထာဘူတမဟုတ်သောကြောင့် နိဂ္ဂဟကို သီးခြားအင်္ဂါအဖြစ်ဖြင့် မဆိုပဲ ပစ္စနိက
 ပဉ္စကကို စတုက္ကဟု၎င်း၊ ပဋိကမ္မစတုက္ကနေရာဝယ် သကဝါဒီ၏ ပဋိကမ္မပြုပုံက ယထာ
 ဘူတ ဖြစ်သောကြောင့် ပါပနာရောပနာ ၄-ပါးနှင့်တကွ ပဋိကမ္မကို သီးခြားယူ၍
 ပဋိကမ္မပဉ္စကဟု၎င်း အမည်ဖြစ်သင့်ရာရောက်သည်-ဟု အပြစ်ပြသည်။ ထိုသို့ကား
 မရောက်နိုင်ပါ-ဟူလို။

သုဒ္ဓသမ္ပုတိသစ္စံဝါ။ ပေ။ ပရဝါဒိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ)
 ဝက္ကတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ [ပစ္စနိကာနုလောမအဖွင့်၌ ဆိုလတ္တံ့။] တတ္ထံ၊ ဆိုသုဒ္ဓ-
 သမ္ပုတိသစ္စံ ဝါ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌။ (ဒေါသော၊ အပြစ်
 ကို။ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။) ပရဝါဒိနာ၊ ပရဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ အဓိပ္ပေတသစ္စိကဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်သော
 သစ္စိကဋ္ဌသည်။ သမ္ပုတိသစ္စံ၊ သမ္ပုတိသစ္စာသည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ့။
 (ဧဝံ သတိ)။ သမ္ပုတိသစ္စာကာရေန၊ သမ္ပုတိသစ္စာ ဟူသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော သကဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ နှင့်။ သမာနလဗ္ဗိကော၊ တူသော အယူရှိသော ပရဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နပုဋိသေဓိတဗ္ဗော၊ မကားမြစ်ထိုက်။ အယံ ကထာ ဝေ၊ ဤပုဂ္ဂလ

၁။ တတ္ထ ယဒိ။ ပေ။ နပုဋိသေဓိတဗ္ဗော။ “သုဒ္ဓ သမ္ပုတိသစ္စံ ဝါ”
 စသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အပြစ်ပြလို၍ “တတ္ထ ယဒိ။ ပေ။ နပုဋိသေဓိတဗ္ဗော”ဟု
 မိန့်သည်။ [ဣဒါနိ အဋ္ဌကထာဝစနေ ဒေါသံ အာဟရာပေတံ တတ္ထ ယဒိတိ အာဒိ
 ပုတ္တံ-မမှ။] ပရဝါဒီအလိုရှိအပ်သော သစ္စာသည် အကယ်၍ သမ္ပုတိ သစ္စာဖြစ်အံ့။
 (ဤသို့ဖြစ်လျှင်) သကဝါဒီကလည်း “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ-သမ္ပုတိ သစ္စာ အခြင်းအရာ
 အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်”ဟု မဆိုထိုက်၊ “ရအပ်၏”ဟုသာ ဆိုထိုက်၏-ဟု
 ဖြေဆိုရာရောက်သောကြောင့် သကဝါဒီနှင့် ပရဝါဒီသည် အယူတူနေ၏။ ထိုသို့ အယူ
 တူသောကြောင့် သကဝါဒီသည် ပရဝါဒီကို မကားမြစ်ထိုက်။

ဆစ်ဦးအံ့-“ဤါကျတွင် “ယဒိ ပရဝါဒိနာ။ပေ။သမ္ပုတိသစ္စံ” ဟူသော ပရိ-
 ကပ္ပ ဝါကျသည်။ အဓိပ္ပာယ်ရင်း၏။ “သမ္ပုတိသစ္စာကာရေန ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ
 ဝဒန္တေန”၌ ဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်သူပါနည်း။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” ဟူသော
 စကားသည် ဘယ်တုန်းက ဆိုအပ်သော စကားပါနည်း။ သမာန လဗ္ဗိက ပုဂ္ဂိုလ်
 ဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်း။ “နပုဋိသေဓိတဗ္ဗော”ဖြင့် အဘယ်သို့ တားမြစ်ခြင်းကို
 ကန့်ကွက်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား-“ဝဒန္တေန”၌ ဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည် သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ထို
 သကဝါဒီသည် “တကောသော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန”ဟု ပရဝါဒီ
 ၏ ဒုတိယ အမေး၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဤသို့ မရအပ်ဟု မဆိုထိုက်ပါ-ဟု ဖြေ၏။
 ထိုအဖြေသည် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို သမ္ပုတိသစ္စာအားဖြင့် ရအပ်၏-ဟု
 သကဝါဒီက ဆိုရာရောက်၏။ ဤသို့ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ”ဟု သကဝါဒီသည် တိုက်
 ရိုက်မဆိုသော်လည်း ဆိုရာ ရောက်သောကြောင့် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ ဝဒန္တေန-
 ဟု ဆိုသည်။ သမာန လဗ္ဗိက ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ မှန်၏-သမ္ပုတိ
 သစ္စာ အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟူသော အယူကို သကဝါဒီလည်း ယူ၏။
 ထို့ကြောင့် သကဝါဒီနှင့် ပရဝါဒီသည် အယူတူနေရကား ပရဝါဒီကို သမာနလဗ္ဗိက
 ဟု ခေါ်သည်။ နပုဋိသေဓိတဗ္ဗောအရ ပုဂ္ဂလော နပလဗ္ဗတိ (ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်
 သလော)ဟု ပဌမ မေးရာဝယ် အာမန္တာဟု ဖြေခြင်းကို ပဋိသေဓိတဗ္ဗဟု ဆိုသည်။

ကထာတရပ်လုံးကိုပင်။ နာရဘိတဗ္ဗာ၊ အားမထုတ်ထိုက်။ (အားထုတ်ဖွယ် မလိုတော့)။

အထ၊ သို့မဟုတ်။ သကဝါဒီနာ၊ သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အတ္တနာ ၈၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အဓိပ္ပေတသစ္စိကဋ္ဌယေဝ၊ အလိုရှိ အပ်သော သမ္မုတိသစ္စာဟူသော သစ္စိကဋ္ဌကိုပင်။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ပရဝါဒီ၊ ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယော သစ္စိကဋ္ဌောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ဆိုပြီး။ ဣတိ အံယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ)။ သကဝါဒီနာ၊ သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မုတိသစ္စယေဝ၊ သမ္မုတိသစ္စာကိုသာ။ သစ္စိကဋ္ဌောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (သကဝါဒီနာ၊

မှန်၏ “မရအပ်သလော”ဟူသောအမေး၌ ‘အာမန္တာ’ဟု ဖြေခြင်းသည် “ပုဂ္ဂိုလ် ကို မရအပ်”ဟု တားမြစ်ခြင်းနှင့် သဘောတူပင်တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ “န ပုဋိသေဓိ- တဗ္ဗော၊ န တေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု မတားမြစ်အပ်သင့်-ဟု အနက်ပေး၏။-မှားသည်။]

အနုဋီကာ။ ။ ပုဂ္ဂလော နှုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ ပုစ္ဆာယ ကတာယ (ပရဝါဒီက ပုစ္ဆာပြုအပ်သော်) သကဝါဒီ(အာဟ-၌စပ်)၊ တတ္ထ(ထို ပုစ္ဆာ၌) အယံ ပုဂ္ဂလဝါဒီ၊ ဣမဿ လဒ္ဓိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာတိ(ဟု နှလုံးသွင်း၍) ပရမတ္ထသစ္စံ သန္ဓာယာဟ အာမန္တာတိ၊ န ဥပလဗ္ဗတိတိ ဝတ္ထံ ဟောတိ။ “န ဥပလဗ္ဗတိ-လော”ဟု မေးရာ၌ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံခြင်းသည်ပင် “မရအပ်”ဟု ပယ်ရာရောက်သည်။ [ဝဒန္တေနာတိ သကဝါဒီနာ၊ သဟတ္ထေ စေတံ(သမာနလဒ္ဓိကောဝယ် သမာနန္တံ သဟာဒိယောဝစပ်။) ကတ္တုတ္ထေဝါ (ပုဋိသေဓိတဗ္ဗော၌ ကတ္တားစပ်။) သမာနလဒ္ဓိကော ပရဝါဒီ။ န ပုဋိသေဓိတဗ္ဗောတိ နှုပလဗ္ဗတိတိ အာမန္တာတိ ဧတေန-မရ။]

၁။ ကထာ ဝေါယံ နာရဘိတဗ္ဗာ။ ။ [ကထာ ဝေါတိ ပုဂ္ဂလကထာ ဝေ- မရ။] အချင်းချင်း အယူတူနေရကား ဤပုဂ္ဂလကထာတရပ်လုံးကိုပင် ဘုရားရှင်သည် ၎င်း၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်သည်၎င်း အားမထုတ်ထိုက်ကော။ [ဤစကား ၂-ရပ်ဖြင့် “သမ္မုတိသစ္စံ ဝါ သန္ဓာယ ။ပေ။ အနုယောဂေါ ပရဝါဒီဿ”ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို အပြစ်ပြသည်။]

၂။ အထ သကဝါဒီနာ ။ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ အခြား နည်းအားဖြင့် အပြစ် ပြလို၍ “အထ”သည် မိန့်၊ သကဝါဒီနှင့် စိမိ(ပရဝါဒီ)သည် အလိုရှိအပ်သော သမ္မုတိသစ္စာဟူသော သစ္စိကဋ္ဌကို ရည်ရွယ်၍ “ယော သစ္စိကဋ္ဌောပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော”စသော ခုတ်ယပြဿနာကို ဆိုပါသည်-ဟု အကယ်၍ အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုလိုအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သကဝါဒီလည်း သမ္မုတိသစ္စာကိုသာ “သစ္စိကဋ္ဌ”ဟု ဆိုလိုရာ ရောက်၏။ [အမှန်အားဖြင့်ကား သကဝါဒီက သမ္မုတိသစ္စာကိုသာ “သစ္စိကဋ္ဌ”ဟု မဆိုလိုပါ၊ ပရမတ္ထသစ္စာကိုလည်း “သစ္စိကဋ္ဌ”ဟု ဆိုလိုသည်-ဟူလို။]

သည်၎င်း။ အတ္တနံ ၈၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီသည်၎င်း။) ဥာယံ ၁၊ ၂-ပါး
 စုံသော သမ္မုတိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ဟု အလိုရှိ
 အပ်သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ)။ ပုန၊ တဖန်။ သမ္မုတိသစ္စ-
 ပရမတ္ထသစ္စာနိ ဝါ ။ပေ။ ဧဝမာဟာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုလိုက်သည်။
 သိယာ ၁၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အပြစ်တင်ပုံ တရပ်တည်း။ [ရွေး
 နိဿယ၌ ဣတိ မပါ။]

၈၊ ဆက်။ ဒွေဝိ ၂၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သမ္မုတိသစ္စာ၊
 ပရမတ္ထသစ္စာတို့သည်။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထာ၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထတို့သည်။ ယဒိ
 (ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ။ (ဧဝံ သတိ)၊ သစ္စိကဋ္ဌကဗေသေန၊ သမ္မုတိသစ္စာဟူသော
 သစ္စိကဋ္ဌတစိတ်အားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္နေန၊ အလိုရှိသော သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ အနု-
 ယောဂေါ၊ မေးစိစစ်ခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗော ၂၊ မပြုလိုက်။

သစ္စိကဋ္ဌကဗေသေန၊ ရူပန အခြင်းအရာ စသော သစ္စိကဋ္ဌတစိတ်ဖြင့်။
 အနုယောဂေါ ၈၊ မေးစိစစ်ခြင်းသည်လည်း။ န ဟုတ္တော ၁၊ မသင့်။ (ကသ္မာ

၁။ ယဒိ ဥာယံ ။ ပေ ။ သိယာ။ ။မိမိနှင့် သကဝါဒီ ၂-ယောက်လုံးပင်
 သမ္မုတိ ပရမတ္ထသစ္စာ ၂-ပါးလုံးကို “သစ္စိကဋ္ဌ”ဟု အလိုရှိလျှင် “သမ္မုတိသစ္စ-
 ပရမတ္ထသစ္စာနိ ဝါ ဧကတော ကတွာပိ”ဟု ဝါ-သဒ္ဓါဖြင့် တနည်း မဆိုသင့်တော့၊
 ပင်ကိုယ်ကပင် သစ္စာ ၂-ပါးလုံးကို အလိုရှိပြီး ဖြစ်သည်-ဟုလို့၊ ဤအပြစ်ပြခြင်းများ
 သည် ပရဝါဒီ၏ ဒုတိယပြဿနာကို သကဝါဒီက “န ဘောဝ ဝတ္ထုဗ္ဗေ”ဟု ဖြေဆိုပုံနှင့်
 စပ်၍ ဖြစ်၏။

၂။ ယဒိ ၈ ဒွေဝိ ။ ပေ ။ န ကာတဗ္ဗော။ ။သကဝါဒီ၏ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
 အနုလောမနယနှင့်စပ်၍ အပြစ်ပြလိုသောကြောင့် “ယဒိ ၈”စသည်ကို မိန့်။ [ဣစ္ဆန္နေ-
 နာတိ သကဝါဒီနာ။-မဓု] ပရမတ္ထသစ္စာ သမ္မုတိသစ္စာ ၂-ပါးလုံးပင် သစ္စိကဋ္ဌ
 ပရမတ္ထအည်း ဖြစ်အံ။ (ဤသို့ဖြစ်လျှင်) သမ္မုတိသစ္စာ ဟူသော သစ္စိကဋ္ဌတစိတ်ဖြင့်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်းကို အလိုရှိသော သကဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ
 ပရမတ္ထေန” စသော မေးစိစစ်မှုကို (အနုလောမနယတုန်းကပင်) မပြုလိုက်၊
 ဘာကြောင့်နည်း-မိမိ၏ အယူတစိတ်နှင့် ပရဝါဒီ၏ အယူသည် တူနေသောကြောင့်
 တည်း။

၃။ န ၈ ။ ပေ ။ ယုတ္တော။ ။[နန္တ ရူပနာဒိအာကာရေန အနုယောဂေါ
 ကာတဗ္ဗော တိ အာဟ န စာတိအာဒိ။-မဓု]ရှေ့ဝါကျ၌ “တစ္စိကဋ္ဌကဗေသေန”ကို
 “သမ္မုတိသစ္စေန”ဟု ဖွင့်၍ ဤဝါကျ၌ “ရူပနာဒိအာကာရေန”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤသို့
 “အာကာရေန”ဟု ဖွင့်ပုံကို ထောက်၍ အနုလောမနယတုန်းက ဒုတိယပုစ္ဆာကို စိစစ်
 နေသည်-ဟု မှတ်ပါ။ ဤ၌ “သစ္စိကဋ္ဌတစိတ်”ဟူသည် ပရမတ္ထသစ္စာထဲတွင်
 တစိတ်ဖြစ်သော ရူပန စသော အခြင်းအရာတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “န ဟိ
 ဝေဒယိတာကာရေန”စသည်ဖြင့် ပရမတ္ထသစ္စာတစိတ်ကို ဖွင့်သည်။

သစ္စိကဋ္ဌေကဒေသေန အနုယောဂေါ န ယုတ္တော၊ နည်း။) ဟိ^၁(ယသ္မာ)၊
 ကြောင့်။ ဝေဒယိတာကာရေန၊ ဝေဒယိတ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗ
 မာနာ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်သော။ ဝေဒနာ၊ ကို။
 ရူပနာကာရေန၊ ရူပန အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍
 ရှုမှတ်သည်ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ န အနုယုတ္တိတဗ္ဗာ၊
 မစိစစ်ထိုက်။ (မစိစစ်ထိုက်သကဲ့သို့-ဟူလို။) စ^၂၊ ဆက်။ ပရဝါဒီ၊ ပရဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပနာဒိသဘာဝံ၊ ရူပန အစရှိသောသဘောကို။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်
 ဟူ၍။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိသည် မဟုတ်။ အတခေါ၊ အဟုတ်ကား။ သစ္စိကဋ္ဌ
 ပရမတ္ထမေဝ^၁၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထကိုသာ။ (ပုဂ္ဂလံ၊ ဟူ၍။) ဣစ္ဆတိ၊ အလို
 ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သစ္စိကဋ္ဌေကဒေသေန အနုယောဂေါ န ယုတ္တော။)

ပရမတ္ထသစ္စတော၊ ရုပ် ဝေဒနာ စသော ပရမတ္ထသစ္စာမှ။ အညသ္မိ၊
 အခြားသော။ သစ္စိကဋ္ဌေ၊ သမ္မုတိသစ္စာဟူသော သစ္စိကဋ္ဌသည်။ ဝိဇ္ဇမာနေ၊
 ထင်ရှားရှိလသော်။ (ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်) အဿ၊ ထိုသမ္မုတိသစ္စာ
 ဟူသော ပုဂ္ဂလ၏။ ပရမတ္ထသစ္စတော၊ ပရမတ္ထသစ္စာ၏ အဖြစ်ကို။ န အနုယုတ္တိ-
 တဗ္ဗာ၊ မစိစစ်ထိုက်။

၁။ န ဟိ ပေ။ ပရမတ္ထမေဝါတိ။ ။ [ရှေ့၌ “န ဟိ”ဟု စ၍ အဆုံး၌ ဣတိ
 သဒ္ဓါပါသောကြောင့် “ကဿာတိ အာဟ န ဟိတိအာဒိ”ဟု မဓုဋီကာ ကျမ်းတက်သည်။
 ထို့ကြောင့် “န ဟိ ပေ။ ပရမတ္ထမေဝါ”တိ တိုင်အောင် ကာရဏဝါကျ။ - “န စ
 ပေ။ ယုတ္တော”ကို ဖလဝါကျဟု ခွဲပါ။] ဆိုလိုရင်းကား-ဝေဒနာသည် ပရမတ္ထ
 သစ္စိကဋ္ဌတစိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်လည်း ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌတစိတ်တည်း။ “ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌ
 တစိတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာကို ရူပနာကာရ ဟူသော ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌ တစိတ်အားဖြင့်
 ရအပ်သလော”ဟု မမေးထိုက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌ တစိတ်
 အားဖြင့် ရအပ်ပါသလော”ဟု မမေးသင့်။

၂။ န စ ပရဝါဒီ ပေ။ ပရမတ္ထမေဝ။ ။ ပရမတ္ထသစ္စာတစိတ်ဖြင့် မမေး
 ထိုက်ပုံကို ထင်၍ ခိုင်မြဲစေလိုသောကြောင့် “န စ ပေ။ ပရမတ္ထမေဝ”ဟု မိန့်သည်။
 ပရဝါဒီသည် ရူပန စသော အခြင်းအရာကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟု မဆိုလို၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထကိုသာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် “န စ သစ္စိကဋ္ဌေကဒေသေန အနုယောဂေါ ယုတ္တော-
 ရူပန အခြင်းအရာ ဟူသော သစ္စိကဋ္ဌတစိတ်ဖြင့် မေးစိစစ်ခြင်းသည် (နဂိုကပင်
 ပရဝါဒီ အလိုမရှိသော ပုဂ္ဂလကို မေးရာရောက်သောကြောင့်) မသင့်ပါ-ဟူလို။

၃။ ပရမတ္ထသစ္စတော ပေ။ အနုယုတ္တိတဗ္ဗာ။ ။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ၊
 သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန”စသော အနုယောဂကို မပြုထိုက်ပုံကို ပြပြီး၍ “ယော သစ္စိကဋ္ဌော
 ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော”စသည်ဖြင့် မစိစစ်ထိုက်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့်
 “ပရမတ္ထသစ္စတော”စသည်ကို မိန့်။ ရုပ် ဝေဒနာ စသော ပရမတ္ထသစ္စာမှတပါး
 သမ္မုတိသစ္စာဟူသော သစ္စိကဋ္ဌရှိသေးလျှင်(ရှိသေးသောကြောင့်) ထိုသမ္မုတိသစ္စိကဋ္ဌ

အသစ္စိကဋ္ဌေ၊ သစ္စိကဋ္ဌမဟုတ်သော အနက်၌။ (ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသောအနက်၌) သစ္စိကဋ္ဌဝေါဟာရံ၊ သစ္စိကဋ္ဌ အခေါ်အဝေါ်ကို။ အဘူရောပေတွာ၊ တင်၍။ တံ၊ ထိုဝေါဟာရသစ္စိကဋ္ဌကို။ သန္တာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဇန္တာနံ၊ ပြောဆိုကုန်သော ဆရာတို့၏။ (ဝါဒေါ အယျဉ္စ) ဝေါဟရိတသစ္စိကဋ္ဌဿ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော သစ္စိကဋ္ဌ၏။ (ဥပစာ သစ္စိကဋ္ဌ၏။) အတ္ထနာ၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီသည်။ အဓိပ္ပေတသစ္စိကဋ္ဌတာ၊ အလိုရှိအပ်သော သစ္စိကဋ္ဌ၏ အဖြစ်သည်။ န ယုတ္တာ၊ မသင့်။ ၈၊ ဆက်။ ဝေါဟရိတပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌာနံ၊ ဝေါဟရိတသစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌ ဟူကုန် သော။ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော သစ္စိကဋ္ဌတို့၏။ သစ္စိကဋ္ဌဘာဝေ၊ သစ္စိကဋ္ဌ၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ) ဝုတ္တနယောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ ဟောတိ။

ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရမတ္ထသစ္စာအဖြစ်ကို “တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန”ဟု မစိစစ်ထိုက်။ [နာဿ ပေ။ အနုယုဉ္စိတဗ္ဗာတိ သကဝါဒီနာ “တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိတိ ဧတေန န အနုယုဉ္စိတဗ္ဗာ။-မဒု]

အနုဋီကာ။ ။အနုဋီကာ၌ကား “အဿ သစ္စိကဋ္ဌဿ ပရမတ္ထသစ္စတာ ပရဝါဒီနာ န အနုယုဉ္စိတဗ္ဗာ “ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန”တိ(ဘဒ္ဒကြောင့် နည်း) သကဝါဒီနောပိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထတော တဿ (ထို ပုဂ္ဂလ၏) ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော”ဟု ပစ္စုပ္ပန်နယ၌ လာသော ဒုတိယပုစ္ဆာ၏ မမေးထိုက်ပုံကို ဆိုသည်။ [သုနည်းနှင့်သူ သင့်ပါ၏။]

၁။ အသစ္စိကဋ္ဌေ ပေ။ န ယုတ္တာ။ ။[ဥပစာရိတသစ္စိကဋ္ဌဟဒဏပိ ဒေါသံ ဒဿေတုံ အသစ္စိကဋ္ဌေတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အသစ္စိကဋ္ဌေ ပုဂ္ဂလေ။ ဘံတိ ဝေါဟရိတ သစ္စိကဋ္ဌံ-မဒု။ “ဝေါဟရိတသစ္စိကဋ္ဌ”ဟူသည် သမ္မုတိသစ္စာ မဟုတ်သေး၊ သစ္စိကဋ္ဌ အမည်ကို တင်စားထားသော ဥပစာရသစ္စိကဋ္ဌ တည်း။] သစ္စိကဋ္ဌဝေါဟာရကို တင်စား၍ ထိုဥပစာသစ္စိကဋ္ဌဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေးသည်-ဟု တချို့ဆရာတို့က ဆိုကြ သေး၏။ ထို ဆရာတို့အယျဉ္စ ဥပစာသစ္စိကဋ္ဌ၏ မိမိဟူသော ပရဝါဒီ အလိုရှိအပ်သော သစ္စိကဋ္ဌအဖြစ်သည် မသင့်။ ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း-ပရဝါဒီက ပုဂ္ဂလကို သမ္မုတိသစ္စိကဋ္ဌ ဟူသာ ယူ၍ ဥပစာတင်စားအပ်သော သစ္စိကဋ္ဌဟု မဆိုလိုသောကြောင့်တည်း။

၂။ ဝေါဟရိတ ပေ။ ဒေါသော။ ။“ဥပစာသစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌ ၂-မျိုး တို့၏ သစ္စိကဋ္ဌအမည်ဖြစ်ရာ၌ အဘယ်အပြစ်ရှိပါသနည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝုတ္တနယောဝ ဒေါသော”ဟု မိန့်သည်။ “ဝုတ္တနယ”ဟူသည် “ယဒိ ဧ ဒွေဝိ သစ္စာနိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္တာ၊ သစ္စိကဋ္ဌေကဒေသေန ဥပလဗ္ဗိ၊ ဣစ္ဆန္တေန ပေ။ အနုယောဝေါ န ကာတဗ္ဗော၊ န စ သစ္စိကဋ္ဌေကဒေသေန”စသည်ဖြင့် “န ယုတ္တာ”တိုင်အောင် ပြုအပ် ခဲ့သော အပြစ်တည်း။ [ဝုတ္တနယောဝ ဒေါသောတိ ဒွေဝိ သစ္စာနိတိအာဒိနာ အနန္တရမေဝ (အခြားမဲ့ “န ယုတ္တာ”တိုင်အောင်မင်) ဝုတ္တံ သန္တာယာဟ။-အရူ။]

သမ္မုတိသစ္စာကာရေန^၁၊ သမ္မုတိသစ္စာဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗမာနဉ္စ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော်၊ ရအပ်သော သစ္စိကဋ္ဌ အနက်သည်လည်း။ ဘူတသဘာဝတ္ထေန၊ ဟုတ်မှန်သော သဘာဝအနက် အားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗေယျ၊ ဝါ၊ ရအပ်သော်လည်းရအပ်ရာ၏။ ဘူတသဘာဝတ္ထေန၊ ဘူတသဘာဝအနက်အားဖြင့်။ န ဥပလဗ္ဗေယျ၊ ဝါ^၂၊ မရအပ်မှုလည်းမရအပ်ရာ။ ဘူတသဘာဝတ္ထေန၊ ဟုတ်မှန်သော သဘာဝအနက်အားဖြင့်။ ယဒိ^၃ ဥပလဗ္ဗတိ၊ အကယ်၍ ရအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော။) [နာနုယုဒ္ဓိတဗ္ဗော-ဒ္ဓိစပ်။] ပုဂ္ဂလောပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရအပ် ရနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနုဇာနန္တော၊ ခွင့်ပြုသော ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နာနုယုဒ္ဓိတဗ္ဗော^၂၊ မစိစစ်ထိုက်။

ဘူတသဘာဝတ္ထေန၊ ဟုတ်မှန်သော သဘာဝအနက်အားဖြင့်။ (ပုဂ္ဂလော၊ ကို။) အထ န^၃ (ဥပလဗ္ဗတိ)၊ အကယ်၍ မရအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ သမ္မုတိသစ္စာ၊ သမ္မုတိသစ္စာဖြစ်သော ပုဂ္ဂလ၏။ တံဝိနိမုတ္တော၊ ထိုဘူတ သဘာဝတ္ထမှ လွတ်သော။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထာကာရော၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအခြင်း

၁။ သမ္မုတိသစ္စာကာရေန ။ ပေ ။ န ဝါ။ ။ သမ္မုတိသစ္စာ အခြင်းအရာ အားဖြင့် ရအပ်သော သစ္စိကဋ္ဌအနက်ကို သစ္စိကဋ္ဌဟု ယူလျှင်လည်း ရနိုင်သော အပြစ်ကို ပြလို၍ “သမ္မုတိ ။ ပေ ။ န ဝါ”ဟု မိန့်သည်။ သမ္မုတိသစ္စာ အခြင်းအရာ အားဖြင့် ရအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော သစ္စိကဋ္ဌသည် ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့် သော်လည်း ရအပ်ရာ၏။ ဟုတ်မှန်သော သဘော မဟုတ်သောအားဖြင့်သော်လည်း ရအပ်ရာ၏။ ဤကား အပြစ်ပြုဖို့ရန် အခြေခံတည်း။ ထိုတွင်-

၂။ ယဒိ ဘူတ ။ ပေ ။ နာနုယုဒ္ဓိတဗ္ဗော။ ။ သမ္မုတိသစ္စာ အခြင်းအရာ အားဖြင့် ရအပ်သော အနက်သည် အစစ်အမှန် ဘူတသဘာဝတ္ထဖြစ်လျှင် “အာမန္တာ- ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် ရအပ်၏”ဟု ဝန်ခံထားသော ပရဝါဒီကို စစ်ဆေးဖွယ် မလို။ [အနုဇာနန္တော ပရဝါဒီ၊ နာနုယုဒ္ဓိတဗ္ဗော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗ- တိတိအာဒိနာ။ (ပဌမပုစ္ဆာ)။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထောတိ ဧတေန ဝါ (ဇုတိယ ပုစ္ဆာ)-မခု။]

၃။ အထ န။ ။ [“အထ န ဣတိ အထ န ဘူတသဘာဝတ္ထေန ဥပလဗ္ဗတိတိ ယောဇနာ”ဟု အနုဋီကာဆိုသောကြောင့် ရှေးက “အထ န”ဟု ရှိ၍ “ဘူတသဘာ- ဝတ္ထေန”ပါ၌ ရှိဟန် မတူ၊ ရှေးဝါကျကို လိုက်စေ၍ အနက်ယောဇနာရသည်။] ပုဂ္ဂလကို ဘူတသဘာဝအနက်အားဖြင့် မရအပ်လျှင် သမ္မုတိသစ္စာဖြစ်သော ပုဂ္ဂလ အတွက် ထိုဘူတသဘာဝတ္ထမှ လွတ်သော သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအခြင်းအရာကို ဆိုထိုက် သေး၏။ (ဘာကြောင့်နည်း)၊ ပုဂ္ဂလအတွက် ထိုဘူတသဘာဝမှ လွတ်သော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအခြင်းအရာ၏ ထင်ရှားမရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

အရာကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝတ္ထဗ္ဗော။ ဆိုထိုက်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အသိဒ္ဓတ္တာ၊ သမ္မုတိသစ္စာဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘူတသဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ သာဓကကား။ ယထာ ရူပါဒယော ဓမ္မာ ။ပေ။ န ဝေ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ [အဋ္ဌကထာ ပဋိဝေဓာနယောဂ ပုဒ်ရေနပိတ်(၂၃၇)၌ ဆိုလတ္တံ့။] တသ္မာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ“အတ္တနာအဓိပ္ပေတံ သစ္စိ ကဋ္ဌမေဝ”ဟူသော စကား၌။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို။ မဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ရှာမှီးထိုက်၏။ [အနုဋီကာ၌ ထိုထို အဖွင့်ဝယ် အဓိပ္ပါယ်ကို ရှာမှီးထားသည်။]

ဗိန္ဒု သစ္စာနန္တိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ သစ္စဒ္ဓယာကာရေန၊ ပရမတ္ထ သစ္စာ၊ သမ္မုတိသစ္စာ ၂-ပါးအပေါင်း၏ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပလဗ္ဗနီယတော၊ မရအပ်၊ မရနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤမရခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ (“နုပလဗ္ဗတိ” ဟူသော ပုစ္ဆာအတိုင်း မရခြင်းကို) အနုညေယျံ၊ ခွင့်ပြုထိုက် သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ ဧကေသေန၊ တစိတ်ဖြစ်သော။ ပရမတ္တာကာရေန၊ ပရမတ္ထသစ္စာ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပလဗ္ဗနီယတော၊ မရအပ်၊ မရနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အနုဇာနနဿ၊ ခွင့်ပြု ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ န (ဟောတိ) ယထာ၊ မဟုတ်သကဲ့သို့။

၁။ ဝတ္ထဗ္ဗော (န ဝတ္ထဗ္ဗော)။ ။စာအုပ်တို့၌ “န ဝတ္ထဗ္ဗော”ဟု န အက္ခရာ ပါနေ၏။ သို့သော် ဘူတသဘာဝအနက်အားဖြင့် ပုဂ္ဂလကို မရအပ်ခြားအံ့၊ ဤသို့ မရအပ်လျှင် သမ္မုတိသစ္စာအတွက် ထိုဘူတသဘာဝတ္ထဗ္ဗ အလွတ်တမျိုးဖြစ်သော သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ အခြင်းအရာကို ဆိုထိုက်၏။ ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း - အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ သမ္မုတိသစ္စာဖြစ်သော ပုဂ္ဂလက ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ န-အက္ခရာ မပါမှ အဓိပ္ပါယ်မှန် ရသည်။ [ဝတ္ထဗ္ဗောတိ ယဒေတ္ထ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တံ “ယော လောက- ဝေါဟာရသိဒ္ဓေါ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တမေဝ (“ယော လောကဝေါဟာရသိဒ္ဓေါ သစ္စိ- ကဋ္ဌော”စသည်ဖြင့် ရှေ့၌ ပုဒ်ရေနပိတ် ၂-အဖွင့်၌ အနုဋီကာဆရာ ဆိုခဲ့ပြီ)-အနု။] မရဉ္စလည်း “ပရဝါဒီနာ အဋ္ဌကထာစရိယေန ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ သော စ န ဝုတ္တောတိ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ န-ကာရော ကတ္ထစိ ပါဌေ အတ္ထိ၊ သော စ အနုဋီကာ- ပါဌေန ဝိရုဇ္ဈတ္တာ အယုတ္တော ဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော”ဟု ဆိုသည်။

၂။ အနုညေယျမေတံ ။ ပေ ။ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ။“တတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ(မရအပ်သလော)”ဟု မေးသောကြောင့် “မရအပ်”ဟုပင် ခွင့်ပြုထိုက်၏။ “အာပန္နာ”ဟု ဖြေဆိုထိုက်သည်-ဟူလိ။ ထိုသို့ မဖြေလျှင်လည်း “ဌပနီယဗြဿနာ” ဟု သဘောထား၍ ဘာကိုမျှ မပြောဆိုထိုက်။ [အနုညေယျမေတံ သိယာတိ ဧတံ အနုပလဗ္ဗနံ ပဌပုစ္ဆာယံ ဝိယ ဒုတိယပုစ္ဆာယမ္ပိ အနုဇာနိတဗ္ဗံ သိယာ။ န ဝါ ကိဉ္စိ ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ အထ ဝါ ကိဉ္စိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဌပနီယတ္တာ ပဉ္စဿ-အနု။]

ဧဝံ၊ ဣ။ ဧကေသေန၊ တစိတ်ဖြစ်သော။ သမ္ပုတိယာကာရေန၊ သမ္ပုတိ
သစ္စာအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗနီယတာ၊ ရအပ် ရနိုင်သည်၏ အဖြစ်
သည်။ ပဋိက္ခေပဿ စ၊ ပယ်မြစ်ခြင်း၏လည်း။ (ကာရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
မဟုတ်။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤ “ဗိန္နံ သစ္စာနံ ဧကတော ကတာ”
ဟူသော စကားရပ်၌လည်း။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို။
မဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ရှာမှီးထိုက်၏။

နုပလဗ္ဗတိတိ ၀စနသာမညမတ္တန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ နုပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူ
သော။ ဣဒမေဝ ၀စနံ၊ ဤစကားကိုပင်။ အနုညာတံ၊ အာမန္တာဟုလည်း
ခွင့်ပြုအပ်၏။ ပဋိက္ခိက္ခန္ဓ၊ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟုလည်း ပယ်မြစ်အပ်၏။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတံ ဆလဝါဒံ၊ ဤ မူလအနက်ကို ဖုံးလွှမ်း၍ သဒ္ဓါကို

၁။ ယထာ ဟိ ဝေပ၊ ပဋိက္ခေပဿ စ။ ။ ဌပနီယ(မပြေပဲ ထားထိုက်သော)
ပြဿနာဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားပြလိုသောကြောင့် “ယထာ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။
“ကတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန” ဟူသော ဒုတိယပြဿနာ၌
ပုဂ္ဂိုလ်ကို (သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ ၂-မျိုးတွင်) ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် မရလိုက်၊
ဤသို့ တစိတ် တဒေသဖြစ်သော ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် မရခြင်းသည်
“အာမန္တာ” ဟု ခွင့်ပြုနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သကဲ့သို့ သမ္ပုတိသစ္စိကဋ္ဌတမျိုးသာ
ရခြင်းသည်လည်း “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့်
ခွင့်လည်း မပြု၊ ပယ်လည်း မဝယ်ပဲ ဌပနီယပြဿနာအဖြစ်သာ ထားထိုက်သည်-
ဟူလို။

၂။ မဂ္ဂိတဗ္ဗော ခတ္ထာပိ။ ။ အဝိ-ဖြင့် ရေး၍ ဆိုအပ်ပြီးသော “အတ္တနာ
အဓိပ္ပေတံ သစ္စိကဋ္ဌမေဝ” ဟူသော စကားကို ပေါင်းသည်။ “ထို၌သာ အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၏ အလိုကို ရှာထိုက်သည် မဟုတ်သေး၊ ဤ “ဗိန္နံ သစ္စာနံ ဧကတော ကတာ”
ဟူသော စကား၌လည်း အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ရှာထိုက်သည်-ဟူလို။ ထိုသို့
ရှာထိုက်သောကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ဧတ္ထ စ ကာမံ သစ္စုပ္ပာယကာရေန ပုဂ္ဂလော
နုပလဗ္ဗတိ။ သမ္ပုတိယာကာရေန ပန ဥပလဗ္ဗတိတိ ဥပလဗ္ဗန္တတာဝဿ ဝသေန
ပဋိက္ခေပေါ ကတော (မရအပ်သလော ဟု မေးရာဝယ် သမ္ပုတိသစ္စာအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်
နေသောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ=မရအပ်” ဟု မဆိုလိုက်-ဟု ပယ်မြစ်ပြီး) ဤသို့
အဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို ရှာပြသည်။

၃။ နုပ ။ ဝေပ ။ ၀စနသာမညမတ္တိ။ ။ “နုပလဗ္ဗတိ” ဟူသော ပုစ္ဆာစကား
တပုဒ်သည် ပဌမပုစ္ဆာဝယ် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံခြင်းနှင့်လည်း ဆိုင်၏၊ ဒုတိယ
ပုစ္ဆာဝယ် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ခြင်းနှင့်လည်း ဆိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝစန-
သာမည” ဟု ဆိုသည်၊ မတ္တ သဒ္ဓါကား အနက်အဓိပ္ပါယ် ကွဲပြားခြင်းကို ကန့်သော
စကားတည်း။

၄။ ဧတံ ဆလဝါဒံ။ ။ ဤသို့ အနုညာတ ပဋိက္ခိတ ၂-မျိုးနှင့် ဆက်ဆံသော
သာမညစကားသည် မိမိ မလိုအပ်သော အနက်ကိုဖုံး၍ မိမိ လိုအပ်သော အနက်၌

ဖျက်ဆီးကြောင်း သာမညစကားကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ (ပဋိကမ္မံ ကရောန္တော-၌ စပ်။) ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပန၊ ထိုသို့ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူသော။ တေယေဝ၊ ဤသာမညစကားကိုပင်။ အနုဇာနနပဋိက္ခေပဟိ၊ ခွင့်ပြုခြင်း ပယ်ခြင်းတို့ကြောင့်။ အဟံ၊ ကိ။ (ပရဝါဒီဟု အသမုတ်ခံရသော အကျွန်ုပ်ကို)။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော ယထာ၊ နှိပ်ထိုက်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ နုပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူသော။ တေယေဝ၊ ဤသာမညစကားကိုပင်။ အနုဇာနနပဋိက္ခေပဟိ၊ ခွင့်ပြုခြင်း၊ ပယ်မြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်။ တံ၊ အသင့်ကို။ (သကဝါဒီဟု သမုတ်အပ်သော အသင့်ကို) နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ နှိပ်ထိုက်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သမ္ဘဝန္တဿ၊ နိဂ္ဂဟဌာန အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သင့်သော ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသော စကား၏။ ဝါ၊ နှင့်။ သာမညေန၊ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသမ္ဘဝန္တဿ၊ နိဂ္ဂဟဌာနအဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သင့်သော နုပလဗ္ဗတိဟူသော စကားကို။ ကပ္ပနံ၊ နိဂ္ဂဟဌာန အဖြစ်ဖြင့် ပြုစီရင်ခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိကမ္မစတုက္ကဋ္ဌ။ ဆလ

ကပ်ငြိနိုင်သောကြောင့် “ဆလဝါဒ-ဆလစကား” ဖြစ်၏။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကိုရည်ရွယ်၍ “ဆလဝါဒ နိဿယ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။ ဤကား အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ပြသော စကားတည်း။ [ဆလံ ဝဒတိ ဧတေနာတိ ဆလဝါဒေါ၊ ဧတေန၊ ဤသာမညစကားဖြင့်။ ဆလံ၊ မလိုအပ်သောစကားကို ဖုံး၍ ငြိကပ်အပ်သော လိုအပ်သော အနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ပြောဆိုနိုင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသာမညစကားသည်။ ဆလဝါဒေါ၊ မည်၏။ မိမိ လိုရာအနက်ကို ဆွဲယူနိုင်သော သာမညစကားကို ဆလဝါဒ ခေါ်သည်-ဟူလို။]

၁။ ယထာ ပေ။ ကပ္ပနံ။ ။ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကိုပယ်၍ မိမိ အလိုကို ပြလိုသောကြောင့် “ယထာ ဥပလဗ္ဗတိတိ ပေ။ ပနေတ္ထ ဆလဝါဒေါ ဘဝိတုံ အရဟတိ” ဟု မိန့်သည်။ ထို့ကြောင့် “ကပ္ပနံ ပနေတ္ထ” ၌ ပန သည် အဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို မနှစ်သက်ဟု ပြသော အရုဇုတ္တဇောတကတည်း။ ဋီကာဆရာကား “နုပလဗ္ဗတိ” ဟူသော သာမညစကားမျှကို ဆလဝါဒ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကာရုဏူပစာရအားဖြင့် “ဆလဝါဒ” ဟု ယူလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “တေန နုပလဗ္ဗတိတိ ဝစနသာမညမတ္တံ ဆလဝါဒဿ ကာရုဏတ္တာ ဆလဝါဒေါတိ ဝတ္တံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ” ဟု မိန့်သည်။

၂။ ဧဝံ သမ္ဘဝန္တဿ ပေ။ ကပ္ပနံ။ ။ “နုပလဗ္ဗတိ” ဟူသော သာမညစကား သည် “ဆလဝါဒ” မဟုတ်သေးပဲ ဆလဝါဒ၏ အကြောင်းသာဖြစ်လျှင် အဘယ်သည် ဆလဝါဒ ဖြစ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ယထာ ဥပလဗ္ဗတိတိ ပေ။ အသမ္ဘဝန္တဿ ကပ္ပနံ” ဟု မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား နိဂ္ဂဟဌာနအဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သင့်သော နုပလဗ္ဗတိ ဟူသော သာမညစကားကို နိဂ္ဂဟဌာနအဖြစ်ဖြင့် ပြုစီမံခြင်းသည် ဆလဝါဒ ဖြစ်သည်-ဟူလို။ [ဤသို့ဖြစ်လျှင် “နုပလဗ္ဗတိ” ဟူသော သာမညစကား သည် ဆလဝါဒ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသာ ဖြစ်၏-ဟု ဋီကာဆရာ ဆိုလိုသည်။]

ဝါဒေါ၊ ဆလဝါဒသည်။ ဝါ၊ မလိုရာအနက်ကို ဖုံး၍ ငြိကပ်အပ်သော လိုရာအနက်ကို ပြောဆိုကြောင်းသည်။ ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ အသမ္ဘဝန္တကို သမ္ဘဝန္တ အဖြစ်ဖြင့် ပြုစီရင်ခြင်း ၏ ဆလဝါဒ ဖြစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နုပလဗ္ဘတိတိ၊ ဟူသော။

ဝေဝံ သမ္ဘဝန္တဿ။ ။ အနုလောမ နယတုန်းက “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ”ကို ပရဝါဒီက ပဌမပြဿနာ၌ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၍ ဒုတိယပြဿနာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခြင်းသည် ရှေ့နောက် မညီသည့်အပြင် မှားလည်း မှားသောကြောင့် နိဂ္ဂဟဌာနဖြစ်သင့်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သင့်သည်ကို “သမ္ဘဝန္တဿ”ဟု ဆိုသည်။ [နိဂ္ဂဟဌာန တာဝေန သမ္ဘဝန္တဿ-အနု။]

ယထာ ခပေ။ တုန္တိ။ ။ အနုလောမနယတုန်းက “ဥပလဗ္ဘတိ”ဟု တမျိုးတည်း ဖြစ်ပါလျက် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဌပရမတ္ထေန”ဟူသော ပြဿနာဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌ “အာမန္တာ”ဟု ခွင့်ပြုခြင်း၊ ဒုတိယပြဿနာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခြင်းတို့ကြောင့် အကျွန်ုပ် ပရဝါဒီသည် အနှိပ်ခံခဲ့ရသကဲ့သို့ ဤအတူ ဤပစ္စနိက နယ၌ “နုပလဗ္ဘတိ”ဟူသော ပြဿနာဝယ် ပဌမပြဿနာ၌ အာမန္တာဟု ဝန်ခံခြင်း၊ ဒုတိယပြဿနာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခြင်းတို့ကြောင့် အသင် သကဝါဒီ ကိုလည်း နှိပ်ထိုက်ပါသည်။

သာမညေန အသမ္ဘဝန္တဿ။ ။ ပစ္စနိကနယ၌လည်း “နုပလဗ္ဘတိ”ဟူသော ပုစ္ဆာကိုပင် သကဝါဒီ၏ “ဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်း”ဟု ၂-မျိုး ဖြေသောကြောင့် အနုလောမနယတုန်းက နိဂ္ဂဟဌာနအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သင့်သော သမ္ဘဝန္တ အဖြေ ၂-ခုနှင့် တူ၏။ ထိုသို့ တူနေသည်ကို “(သာမညေန) သမာနတာဝေန”ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ ဖြေပုံတူသော်လည်း အဖြေ ၂-ရပ်လုံး၌ သကဝါဒီက ရည်ရွယ်ချက်တမျိုးစီထား၍ မှန်သော ဖြေခြင်းဖြစ်သောကြောင့် နိဂ္ဂဟဌာနအဖြစ်ဖြင့်ကား မဖြစ်သင့်သည်ကို “အသမ္ဘဝန္တ”ဟု ဆိုသည်။

ကပ္ပနံ။ ။ ထိုအသမ္ဘဝန္တဖြစ်သော ဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်းကို သမ္ဘဝန္တအခြင်း အရာအားဖြင့် ပြုစီမံခြင်းကို “ကပ္ပနံ”ဟု ဆိုလို၏။ ထိုပြုစီမံခြင်းသည် ဆလဝါဒ ဖြစ်ထိုက်၏။ [အသမ္ဘဝန္တဿ ကပ္ပနန္တိ ပစ္စနိကနယေန (နုပလဗ္ဘတိ ဟူသော ပစ္စနိက နည်းအားဖြင့်) တဿ နိဂ္ဂဟဌာနတာဝေန အသမ္ဘဝန္တဿ (နိဂ္ဂဟဌာနအဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သင့်သော ထို အနုဇာနန ပဋိက္ခေပကံ) တဿ ကပ္ပနံ သံဝိဓာနံ (ထို နိဂ္ဂဟဌာန အဖြစ်ဖြင့် ပြုစီမံခြင်းသည်) ဆလဝါဒေါ တဝိတုံ အရဟတိ။-အနု။] ဤ၌ “ကပ္ပနံ” ကို သံဝိဓာနံ ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကြံစည်ခြင်းအနက်ကို မယူရဟု မှတ်ပါ။

ဆလဝါဒ။ ။ ဆလ၏ ဝစနတ္ထကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ၊ မခုခံကား-“ဆဇ္ဇေတိ ဇေတေနာတိ ဆလံ။ (မလိုအပ်သော အနက်ကို စွန့်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဆလ မည်၏)” ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ “အနုဇာနနံ ပဋိက္ခေပံ ဆဇ္ဇေတိ နာမ၊ ပဋိက္ခေပေါ စ အနုဇာနနန္တိ အနုဇာနန ပဋိက္ခေပပါကာရဘူတံ ဆလံ ဝဒတိ ဇေတေနာတိ ဆလဝါဒေါ။ ဤသို့ ဆိုသည်။

ဝစနသာမညမတ္တံ၊ သာမညဖြစ်သောစကားမျှကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) ဆလဝါဒဿ၊
 ၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆလဝါဒေါတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝစနသာမညမတ္တံ၊ သာမည
 စကားမျှကို၎င်း။ ဆလဝါဒဉ္စ၊ ဆလဝါဒကို၎င်း။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ (ပဋိကမ္ပံ
 ကရောန္တော အာဟတ္တိ-၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဌပနာ၊ ဌပနာသည်။ ဝါ၊ သူ၏စကားကို အတည်ထားခြင်းသည်။
 နိဂ္ဂဟပဋိကမ္မာနံ၊ နိဂ္ဂဟ၊ ပဋိကမ္မတို့ကို။ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏံ၊ ထင်ရှားသည်၏
 အဖြစ်ကို ပြုကြောင်းစကားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဣဒံ၊
 ဤစကားကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဣဒံကို။
 ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်သနည်း။) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပက္ခဠပနေန၊
 သူတပါး၏ အဖို့ဖြစ်သော အယူကို အတည်ထားခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
 (“မိစ္ဆာတိ အာရောပေတုံ န သက္ကာ”၌ စပ်။) ပုရိမံ၊ ရှေ့စကားကို။ အနု
 ဇာနိတော၊ “အာမန္တာ” ဟု ခွင့်ပြုပြီး၍။ ပစ္စိမဿ၊ နောက်စကားကို။
 အဝဇာနနံ၊ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပစ္စိမံ ဝါ၊ နောက်
 စကားကိုမူလည်း။ အဝဇာနန္တဿ၊ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ရှားသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုရိမာနုဇာနနံ၊ ရှေ့စကားကို “အာမန္တာ” ဟု ခွင့်ပြုခြင်းသည်၎င်း။
 မိစ္ဆာ၊ မှားယွင်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အပြစ်ကို။ အာရောပေတုံ၊
 တင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒံ၊
 ဤစကားကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁။ ဝစနသာမညပေဝါ အတ္ထော။ ။ ပဌမနည်း၌ အဋ္ဌကထာဝယ် “ဝစန
 သာမညမတ္တံ ဆလဝါဒ” ဟူသော ၂-ပုဒ်ကို အရတူအဖြစ်ဖြင့် ယူခဲ့၏။ ထိုသို့ ယူသော
 ကြောင့် ဝစနသာမညမတ္တံကို ဆလဝါဒ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်
 ကာရဏုပစာဟု ကြံခဲ့ရသည်။ ဤနည်း၌ကား “ဝစနသာမညမတ္တံ” အရ “နပလဗ္ဗတိ”
 စကား၏ အနုဇာနန ပဋိက္ခေပ ၂-ဖက်ရသော သာမညစကားဖြစ်ခြင်းကိုသာ ယူ၍
 “ဆလဝါဒ” အရ အနုဇာနန ပဋိက္ခေပ ၂-မျိုးရသဖြင့် နိဂ္ဂဟဌာနဖြစ်အောင်ပြုလုပ်
 ခြင်းကို ယူပါ။ ထို ၂-မျိုးထုံးကို မှီ၍ ပဋိကမ္မကို ပြုလိုသောကြောင့် “အာဇာနာ ဟိ
 ပဋိကမ္မံ” ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။ ဤနည်း၌ သာမညဝစန ဖြစ်ခြင်းသည် အကြောင်း၊
 ဆလဝါဒဖြစ်ခြင်းသည် အကျိုးဟု ခွဲပါ။ [ဝစနသာမညမတ္တံ(ကို၎င်း) အတ္ထဘူတံ
 (အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်သော) တဒတ္တံ (ထို သာမညဝစန၏ အကျိုးဖြစ်သော) ဆလဝါဒ
 (ကို၎င်း) နိဿာယ။-အနု။]

၂။ ဌပနာ ပေ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဌပနာနာမ ပရဝါဒီ ပက္ခဿ
 ဌပနတောပေ။ န နိဂ္ဂဟဿဝါ ပဋိကမ္မဿ ဝါ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏံ” ဟု ရှိ၏။ ထိုအဋ္ဌ
 ကထာစကားကိုချိုး၍ “ဌပနာ နိဂ္ဂဟပဋိကမ္မာနံပါကဋ္ဌဘာဝကရဏံ” ဟု ပြထားသည်။

၃။ န ဟိ ပေ။ အာရောပေတုန္တိ။ ။ “တဉ္စိ ပုပ္ဖလော ဥပလဗ္ဗတိ” စသော
 ဌပနာ စကားမပါပဲ ရှေ့အမေးကို ခွင့်ပြု၍ နောက်အမေးကို ပယ်ရှားခြင်းကို မိစ္ဆာ

၃။ တဝါတိ၊တဝဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဋိဇာနန္တန္တိ စ၊ “ပဋိဇာနန္တ” ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော။ (ဣမာနိ၊ ဤသဒ္ဓါတို့သည်။) ပစ္စတ္တေ၊ ပဌမာ ဝိဘတ်၏ အနက်၌။ သာမိ ဥပယောဂဝစနာနိ၊ ဆဒ္ဓိဝိဘတ်၊ ဒုတိယာဝိဘတ် ရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလို အားဖြင့်။ တံ ယေဝ၊ တံ ယေဝဟူ၍၎င်း။ ပဋိဇာနန္တောတိ၊ ပဋိဇာနန္တော ဟူ၍၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ [“တံ ယေဝ ပဋိဇာနန္တော”ဟု တဆက်တည်းမရှိသောကြောင့် ခွဲ၍ အနက်ပေးလိုက်သည်။]

၄။ စတူဟိ ပါပနာရောပနာဟိ နိဂ္ဂမာယ ဥပနိတတ္တာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၌ စပ်။) “ဒုန္နိဂ္ဂဟိတာ စ ဟောမ၊ ဟန္တိ” တိ အာဒိနာ၊ အစ ရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ (ဥပနိတတ္တာ-၌ စပ်။) တယာ၊ အသင်သကဝါဒီသည်။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏အပေါ်၌။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်ခြင်းသည်။ [မိစ္ဆာ-၌ စပ်ရမည်ဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟောနောက်၌ ပိုဒ်မရှိရ။] မယာ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ တဝ၊ အသင် သကဝါဒီ၏ အပေါ်၌။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ် ခြင်းသည်။ (မိစ္ဆာ) ဝိယ၊ မှားသကဲ့သို့။ မိစ္ဆာ၊ မှား၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တေန၊ ထိုသကဝါဒီသည်။ အနုလောမပဉ္စကော၊၌။ ဝါ၊ တုန်းက။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ပါပနာရောပနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတဿ၊ ပြုအပ်သော။ နိဂ္ဂဟဿ၊ နှိပ်ခြင်း၏။ (ဒုက္ကဋ္ဌဘာဝ-၌ စပ်။) တေန နိယာမေန၊ ထိုသကဝါဒီ နှိပ်အပ်သောနည်း

ဟု၎င်း (တနည်း) နောက်အမေးကို ပယ်ရှား၍ ရှေ့အမေးကို ခွင့်ပြုခြင်းကို မိစ္ဆာ ၎င်းဟု အပြစ်မတင်နိုင်၊ ဌပနာစကားပါမှသာ အပြစ်တင်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဌပနာ စကားသည် နိဂ္ဂဟပဋိကမ္မတို့ကို ထင်ရှားအောင် မပြုနိုင်” ဟူသောစကားကို စိစစ် ထိုက်သည်- ဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ၌ “ပက္ခဌပနေန ဝိနာ”ဟူသော စကားသုံးကို ထောက်၍ အဋ္ဌကထာဝယ် “ပရဝါဒီပက္ခဿ ဌပနတော” ၌ “ပရဝါဒီပက္ခဿ”ကို ပါဌ်ပျက် ဟု မှတ်ချက် ချခဲ့ရသည်။

၁။ ဣတဿ နိဂ္ဂဟဿ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “ပါပနာ ရောပနာဟိ”ပုဒ်ကို “ဥပနိတတ္တာ”၌ စပ်မည်စိုးသောကြောင့် “ကတဿ”ဟု ထည့်၍ ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်ဖြင့် “စတူဟိ ပါပနာရောပနာဟိ”၌ ပါပနာ ရောပနာ ၄-ပါးဟူသည် ဥပနယနအတွက် ၄-ပါးမဟုတ်၊ အနုလောမပဉ္စကတုန်းက ပြုအပ်ခဲ့သော ပါပနာ ရောပနာ ၄-ပါး တည်း”ဟု သိစေသည်။

၂။ တေန နိယာမေန။ ။ ယေန နိယာမေန သကဝါဒီနာ စတူဟိ ပါပနာ ရောပနာဟိဿ (ထိုပရဝါဒီ၏ အပေါ်၌) နိဂ္ဂဟော ကတော (အနုလောမပဉ္စကတုန်းက ပြုအပ်ပြီ။) တေန နိယာမေန- အနု။ တေန-အတွက် “ယေန နိယာမေန”သည်ဖြင့် အနိယမဝါကျထည့်၍ နိယာမ-အရ မှတ်သားကြောင်းနည်းကို ယူပါ-ဟု သိစေ လိုသောကြောင့် “နယေန”ဟု ဖွင့်သည်။ အနုလောမပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီသည်

ဖြင့်။ ဒုက္ခဉာဏာ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ကတနိဂ္ဂဟေန၊ ပြုအပ်သောနှိပ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပနယစတုက္ကံ နာမ ဟောတိ။”၌ စပ်။) ဝါ၊တနည်း။(ဒန္တိဂ္ဂဟိတာ စ။ ပေ။ မိစ္ဆာတိ၊ ဟူ၍။ ခေံ၊ သို့။ တေန၊ ထိုသကဝါဒီသည်။ အနုလောမ ပဉ္စကေ၊ ၌။ ဝါ၊ တုန်းက။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ပါပနာရောပနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတယ၊ ပြုအပ်သော။ နိဂ္ဂဟဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဤ ပုဒ်တို့ကို ရွှေ့မှ လိုက်စေသည့်) အနိဂ္ဂဟဘာဝဿ၊ နိဂ္ဂဟ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ သို့။ ဥပဂမိတတ္တာ၊ ကပ်ရောက်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဥပနယနစတုက္ကံ နာမ ဟောတိ-၌ စပ်။)ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ အဋ္ဌဗ္ဗော။

၅။ (ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ “တယာ မမ ကတော နိဂ္ဂဟော”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားဖြင့်။ အနိဂ္ဂဟဘာဝပနယော၊ နှိပ်ခြင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ဆောင်ကြောင်း စကားကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။)ဝေမေဝ၊ဤ အခြင်းအရာ အားဖြင့်ပင်။ တေန ဟိ ယံ နိဂ္ဂဟာသိ-ဟန္တိ။ ပေ။ ဣဒံ တေ မိစ္ဆာတိ၊ ဟူသော ပါဠိတော်ဖြင့်။ (ဝုတ္တဿ၊ ဆိုအပ်

ပါပနာ ရောပနာ ၄-မျိုးတို့ဖြင့် နိဂ္ဂဟကို ပြုအပ်ခဲ့သောနည်းအတိုင်း မိမိသည် ပြုအပ်သော နိဂ္ဂဟနှင့်တကွ ကပ်ဆောင်အပ်သည့်အတွက် ဥပနယနစတုက္ကံ အမည် ရသည်-ဟူလို။

၁။ အနိဂ္ဂဟဘာဝဿ ဝါ ဥပဂမိတတ္တာ။ ။သကဝါဒီ၏ မိမိအပေါ်၌ နှိပ်ခြင်းသည် မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်းဖြစ်ရကား နှိပ်ရာ မရောက်သောကြောင့် “အနိဂ္ဂဟဘာဝဿ ဝါ ဥပဂမိတတ္တာ”ဟု တနည်းဖွင့်သည်။ ပဌမနည်း၌ မိမိနှိပ်မှုကို ဥပမာပြု၍ မိမိနှိပ်မှုနှင့်တကွ သကဝါဒီ၏ နှိပ်မှုကို ကပ်ဆောင်ခြင်းကို “ဥပနယန”ဟု ခေါ်၏။ ဤဒုတိယနည်း၌ကား သကဝါဒီ၏ နှိပ်မှုကို အနိဂ္ဂဟိတ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းကို “ဥပနယန”ဟု ခေါ်သည်။ [ဥပဂမိတတ္တာကို ပါပိတတ္တာ ဟု အနုဖွင့်သောကြောင့် “ဂမိတ”၌ ကာရိတ် အကြွေကြပ်ပါ။]

၂။ ဝေမေဝ။ ။ “ဝေမေဝ”ကို ဝေဒိတဗ္ဗာ-၌ စပ်။ “ဝေမေဝ-ဤအတူ”ဟူသည်။ ဥပနယနစတုက္ကံ “အနိဂ္ဂဟဘာဝပနယနနှင့်အတူတည်း။ အနိဂ္ဂဟဘာဝ-ပနမနသို့ ရောက်စေရာ၌ “တယာ မမ ကတော နိဂ္ဂဟော”စသည်ဖြင့် အနိဂ္ဂဟ အဖြစ်သို့ ရောက်စေသကဲ့သို့ ဤအတူပင် “တေန ဟိ ယံ နိဂ္ဂဟာသိ၊ ဟန္တိ။ ပေ။ ဣဒံ တေ မိစ္ဆာ”ဟူသော ဤပါဠိတော်ဖြင့် ဟောအပ်သော အနိဂ္ဂဟအဖြစ်ကို အပြီးသို့ ရောက်စေကြောင်း စကားကိုပင် “နိဂ္ဂမနစတုက္ကံ”ဟု သိနိုင်ပါသည်။ ဤ၌ လည်း နိဂ္ဂမန ၄-မျိုးပြသည့်အတွက် နိဂ္ဂမနစတုက္ကံဟု ခေါ်သည် မဟုတ်။ အနုလောမ ပဉ္စကတုန်းက ပါပနာ ရောပနာ ၄-ပါးကို ညွှန်ပြ၍ အပ်သောကြောင့် နိဂ္ဂမနစတုက္ကံ ခေါ်ရသည် ဟု မှတ်ပါ။

သော။) ဧတဿ အနိဂ္ဂဟတာဝနိဂမနဿေဝ ၊ ဤ အနိဂ္ဂဟ အဖြစ်ကို နိဂုံးအုပ်ကြောင်း စကား၏ပင်။ နိဂမန စတုက္ကတာ၊ နိဂမနစတုက္က၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

အနုလောမပစ္စနိကဝတ္ထုနာ၊ အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်သည်။
နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂-ပစ္စနိကာနုလောမ အဖွင့်

၇-၁၀။ “အတ္တနော လဗ္ဗိ နိဿာယ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿာ”တိ၊ ဟူ၍၊ ဝတ္ထု၊ ဆိုပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပရမတ္ထဝသေန ။ ပေ။ ပရဝါဒိဿာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတြ၊ ထို စကားရပ်၌။ အယံ ပဋိက္ခေပေါ ၊ ဤ ပယ်ခြင်းကို။ အတ္တနော၊ ၏။ လဗ္ဗိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ (ပရဝါဒိနာ၊ သည်) ယဒိ ကတော၊ အကယ်၍ ပြုအပ်သည် ဖြစ်စဉ်။ (ဝေသတိ၊ သော်။) ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထသစ္စာမှ။ အညေန၊ အခြားသော။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ သမ္မုတိသစ္စာ ဖြစ်သော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်၏။ ဣတိ

အနုဋီကာ။ ။ ဧဝမေဝါတိ ယထာတယာ မမ ကတော နိဂ္ဂဟောတိအာဒိနာ အနိဂ္ဂဟတာဝုပနယော ဝုတ္တော။ (အဋ္ဌကထာ၌လာသော ဥပနယနစတုက္ကစကားကို ချုံး၍ ဥပမာနဝါကျအဖြစ်ဖြင့် ပြသည်။) ဧဝမေဝ...ဧတဿာတိ တေနဟိတိ အာဒိနာ ဣမာယ ပါဠိယာ ဝုတ္တဿ (ဧတဿ ၏၊ စွဲနက်ကို ပြသည်။) ဤအတိုင်း နိဿယ၌ ထည့်ပါငြိသွင်း၍ အနက်ပေးပါသည်။

၁။ အနိဂ္ဂဟတာဝနိဂမနဿေဝ။ ။ နိဋ္ဌာနံ ဂမေတိ ဧတေနာတိ နိဂမနံ။ အနိဂ္ဂဟတာဝဿ+နိဂမနံ အနိဂ္ဂဟတာဝနိဂမနံ။ ပဋိကမ္မစတုက္က၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၊ ဥပနယနစတုက္ကတို့ဖြင့် သကဝါဒိ၏ နိပ်ခြင်းကို နိပ်ရာမရောက် (အထမမြောက်)ဟု ပရဝါဒိက ချေပခဲ့ရာ ထို နိဂ္ဂဟအဖြစ်ကို အပြီးသို့ ရောက်စေကြောင်း စကားရပ် ဖြစ်သောကြောင့် “အနိဂ္ဂဟတာဝနိဂမန” (အနိဂ္ဂဟတာဝနိဂုံး)ဟု ခေါ်ရသည်-ဟုလိ။ ဥပနယနစတုက္ကနှင့် စတုက္ကဖြစ်ပုံချင်း တူသောကြောင့် “နိဂမနဿေဝ”ဟု ဝေ ထည့်သည်။

၂။ တတြာယံ ပဋိက္ခေပေါ။ ။ ဋီကာအရာသည် အဋ္ဌကထာ၏ စကားကို “အတ္တနော လဗ္ဗိ နိဿာယ ။ ပေ။ ပရဝါဒိဿာတိ ဝုတ္တံ”ဟု ဌပနာထားပြီးလျှင် ထိုစကား၌ အပြစ်ပြလိုသောကြောင့် “တတြာ ယံ”သည်ကို မိန့်သည်။ [အယံ ကို ပဋိက္ခေပေါနှင့် တွဲပါ။ ရှေး နိဿယ၌လည်း အယံ ပဋိက္ခေပေါ”ဟုပင် တွဲ၏။ မဇ္ဈိကား “အယံ ဒေါသော”ဟု အယံ၏ အစွဲကို ထည့်ထား၏ စဉ်းစားပါ။]

အယံ၊ ဤသည်ကား။ အယံ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လတ္တိ၊ အယူတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထို ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ သမ္မုတိ သစ္စဝသေန၊ သမ္မုတိ သစ္စာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပလဒ္ဓိံ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်၊ ရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣစ္ဆန္တေန၊ အလိုရှိသော သကဝါဒီသည်။ အယံ၊ ဤ ပရဝါဒီကို။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ မနှိပ်ထိုက်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီ၏။ လတ္တိ၊ အယူကို။ နိဂ္ဂဟိတော၊ လျှိုဝှက်၍။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသော သကဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အထ ပဋိက္ခိပတိ၊ အကယ်၍ ပယ်မြစ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော။) ပုရိမပဋိညာယ၊ ရှေ့ပဌမပုစ္ဆာ၌ဖြစ်သော အာမန္တာ ဟူသော ဝန်ခံခြင်းနှင့်။ အဝိရောဓိတတ္ထာ၊ မဆန့်ကျင်စေအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ မနှိပ်ထိုက်။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမပဋိညာယ အဝိရောဓိတတာဝေါ၊ ကို။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ [ဤသို့ မရ၌ ပုစ္ဆာဝါကျထည့်သည်။] ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အတ္တနော စ၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီ၏၎င်း။ ပရဿ စ၊ မိမိမှတပါးသော သကဝါဒီ၏၎င်း။ လတ္တိ၊ အယူကို။ ဝဒန္တဿ၊ ပြောဆိုသော ပရဝါဒီ၏အပေါ်၌။ ဒေါသော၊ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်ခြင်း ဟူသော

၁။ အယံ ပဋိက္ခေပေါ ။ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒီ၏ ဤပယ်ခြင်းသည် သူ၏ အယူတိုင်း ပြုအပ်သော ပယ်ခြင်းဖြစ်လျှင် (ရုပ် ဝေဒနာ စသော ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်) ပရမတ္ထမှ တပါးသော သမ္မုတိသစ္စာ အခြင်းအရာအားဖြင့်ကား ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏-ဟူသော ဤအယူသည် ပရဝါဒီ၏ အယူဖြစ်၏-ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်၏။

၂။ တထာ စ သတိ ။ ပေ။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ ။ “ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သမ္မုတိသစ္စာ အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရခြင်းကို သကဝါဒီသည် အလိုရှိပြီးဖြစ်ရကား (အယူချင်း မကွဲသောကြောင့်) ဤ ပရဝါဒီကို သကဝါဒီက မနှိပ်ထိုက်။ “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ” စသည်ဖြင့် ဆို၍ မနှိပ်ထိုက်-ဟူလို၊

၃။ အထ ။ ပေ။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ ။ ပရဝါဒီသည် “သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရနိုင်၏”ဟူသော သူ့အယူကို လျှိုဝှက်၍ သကဝါဒီ၏ အယူအားဖြင့် “ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်”ဟု ပယ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ပဌမ ပုစ္ဆာတုန်းက “သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ် ရနိုင်၏”ဟူသော ပဋိညာဉ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် မဖြစ်။ ထိုသို့ မဆန့်ကျင်သောကြောင့် ပရဝါဒီကို သကဝါဒီက မနှိပ်ထိုက်။

အပြစ်သည်။ န အာပဇ္ဇတိ။ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ [ပုရိမပဋိညာယ အဝိရောဓိတ ဘာဝေါ ဝိညာယတိ။]

ပန၊ ထိုသို့ပင် ပဋိညာဉ်ကို ဆန့်ကျင်ဘက် မဖြစ်စေပါသော်လည်း။ အတ္တ-
နော၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ ပဋိဇာနိတွာ၊
အာမန္တာဟံ ဝန်ခံပြီး၍။ ပရလဒ္ဓိယာ၊ တပါးသော သကဝါဒီ၏ အယူ
အားဖြင့်။ ပဋိက္ခိပန္တေန၊ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သော ပရဝါဒီကို။
ဝါ၊ သည်။ (ဂဟိတာ-၌ စပ်။) အတ္တနော၊ ၏။ လဒ္ဓိ၊ ကို။ ဆဉ္စေတွာ၊
စွန့်၍။ ပရလဒ္ဓိ၊ တပါးသော သကဝါဒီ၏ အယူသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊
ယူအပ်သည်။ ဝါ၊ ယူအပ်ရာရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
နိဂဟေတဗ္ဗော၊ နှိပ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ “ပရမတ္ထဝသေန။ ပေ။
ပရဝါဒီယ”ဟူသော စကားရပ်၌။ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဤသို့သော အလိုသည်။
သိယာ၊ သိရာ၏။ ဖြစ်ရာ၏။

ပစ္စနိကာနုလောမဝဏ္ဏနာ၊ ရှေ့ပက္ခ၌ ပစ္စနိက ရှေ့သွားရှိ၍ ပဋိကမ္မ

စသော စတုတ္ထ ၄-ရပ်ဖြင့် အနုလောမ နောက်လိုက်ရှိသောကြောင့်

ပစ္စနိကာနုလော မည်သော ပါဠိတော်၏ အဖွင့်သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

သုဒ္ဓသစိကဋ္ဌဝဏ္ဏနာ၊ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ န ဟိ။ ပေ။ ဧဝံသော အာပဇ္ဇတိ။ ။ ပရဝါဒီသည် ပဌမပုစ္ဆာတုန်းက
မိမိအယူအတိုင်း “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၍ ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ သကဝါဒီ၏ အယူအတိုင်း
“န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ (ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်-ဟု မဆိုထိုက်)”ဟု
ပဌမပုစ္ဆာ၌ မိမိအယူကို၎င်း၊ ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ သကဝါဒီ၏ အယူကို၎င်း ဖြေဆိုမှ
ပရဝါဒီမှာ အပြစ် မရှိ။ ထို့ကြောင့် မနှိပ်ထိုက်-ဟုလို။

၂။ အတ္တနော ပန။ ပေ။ အဓိပ္ပါယော သိယာ။ ။ ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်
ပါပဲလျက် ပါဠိတော်၌ အတယ့်ကြောင့် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ-ဟု နှိပ်ပုံကို ဖြုရပါ
သနည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “အတ္တနော ပန”စသည်ကို မိန့်။ မိမိအယူ
အားဖြင့် ပဌမပုစ္ဆာ၌ ဝန်ခံ၍ သူတပါးအယူအားဖြင့် ပယ်သော ပရဝါဒီသည် မိမိ
အယူကို စွန့်၍ သူတပါးအယူကို ယူရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “နှိပ်ထိုက်သည်-ဟု
အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလို ဖြစ်စေရရှိ၏”ဟု ဋီကာဆရာက မေးဖေးမမ ဖွင့်သွား
လေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ ရှေ့ပဋိညာဉ်ကို နောက်စကားဖြင့် တားမြစ်ရာ ရောက်ခြင်း
သည် အနုဋီကာ၌ ပြအပ်သော ဒွါရိသတိနိဂ္ဂဟဌာနတွင် ပဋိညန္တရ (ဝန်ခံခြင်းမှ
တချိုးတခြားဖြစ်သော) နိဂ္ဂဟဌာန ဟု အနုဋီကာဆိုသည်။

၂-ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမပစ္စနိက အဖွင့်

၁၁။ သဗ္ဗတ္တာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သဗ္ဗသ္မိံ သရီရေတိ၊ ဟူ၍။ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ (ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူထိုက်၏။) ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရီရံ သန္တာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီး။ တတ္တာတိ၊ ကား၊ တသ္မိံ သံဓိတ္တပါဌေ၊ ထိုချိုးအပ်သောပါဌ၌။ (“အာပဇ္ဇတိ”၌ စပ်။) ယသ္မာ သရီရံ၊ ပေ။ သကဝါဒိ- သာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤ စကားဖြင့်။ ဧကနစိ၊ တစုံတခုသော။ သဘာ- ဝေန၊ သဘောအားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ ဣတိ အယံ- အတ္ထော၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုရာ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ [(တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေန၊ ဤ စကားဖြင့်။ ဧကနစိ၊ သော။ သဘာဝေန၊ အားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ ဣတိ အယံအတ္ထော ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၊ ။ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။] ဧကနစိ သဘာ- ဝေန၊ တစုံတခုသော သဘောအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗမာနဿ၊ ရအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သရီရတဒညဝိမုတ္တော၊ ကိုယ်ဟူသော ဩကာသ၊ ထို ကိုယ်မှ တပါး ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော ဩကာသမှ လွတ်သော။ ဥပလဗ္ဓိဩကာသော၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရခြင်း၏ တည်ရာသည်။ န အတ္ထံ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတေန၊ ဤစကားဖြင့်။ [ဒေသနှင့် စပ်၍ တစုံတခုသော ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၌ ပယ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း ဖြစ်သော စကားဖြင့်] ဧကနစိ သဘာဝေန ။ ပေ ။ ဝုတ္တော ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။]

၁။ ဧတေန ။ ပေ ။ ဝုတ္တော ဘောတိ။ ။ “ယသ္မာ သရီရံ သန္တာယ ။ ပေ ။ သကဝါဒိသာတိ” သည် အဋ္ဌကထာစကားတည်း။ ထိုစကားအရ “သဗ္ဗတ္တ န ဥပလဗ္ဗတိ-အလုံးစုံသော ကိုယ်၌ ပုဂ္ဂလကို မရအပ်သလော”ဟု မေးရာဝယ် “အာမန္တာ”ဟု ဖြေလျှင် “အလုံးစုံသော ကိုယ်၌ ပုဂ္ဂလကို မရအပ်၊ ကိုယ်မှ အပြင်ပ ဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓ၌ ရအပ်၏”ဟု ခွင့်ပြုရာမှရ၏။ ထို့ကြောင့် “န ဟေဝ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဟု သကဝါဒိက ပယ်သည်။ ထိုသို့ ပယ်ခြင်းကို ကောက်ချက်ချလျှင် “ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ၂-ဌာန၌ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်”ဟု ဆိုလိုရာ ရောက်သည်။

၂။ န ဟိ ။ ပေ ။ အတ္ထိတိ။ ။ ဒဋ္ဌိကာရဏ ၂-နည်း အနက်ပေးထားသည်။ “ဘုကြောင့် မည်သည့် သဘောအားဖြင့်မျှ ပုဂ္ဂလကို မရအပ်”ဟု ဆိုလိုရာ ရောက်ကြောင်း သိနိုင်သနည်းဟူမူ... ပုဂ္ဂလကို ရဖို့ရာ အရပ်သည် ကိုယ်သော်လည်း ဖြစ်စရာရှိ၏။ ကိုယ်မှ ပြင်ပ ဗဟိဒ္ဓသော်လည်း ဖြစ်စရာရှိ၏။ ထို ၂-မျိုးမှ တပါး

၃-ကာလသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမ ပစ္စနိက အဖွင့်

၁၂။ ပုရိမပစ္စိမဇာတိကာလဉာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ မဇ္ဈိမဇာတိကာလေ၊ အလယ်၌ ဖြစ်သော ဖြစ်ရာ တဝ ဟူသော ကာလ၌။ ဥပလဗ္ဗမာနဿ၊ ပညာဖြင့်။ ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်သော။ တဿေဝ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်။ ပုရိမပစ္စိမဇာတိကာလေသု၊ ရှေးအတိတ်၌ ဖြစ်သော ဖြစ်ရာတဝ ဟူသော ကာလ၊ နောက်အနာဂတ်ဟူသော ဖြစ်ရာတဝဟူသော ကာလတို့၌။ ဥပလဇ္ဇိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရခြင်းကို။ သန္တာယ၊ ၍။ (“အနုယောဂေါ သကဝါဒိဿ” ခပ်။) ဣတိ၊ ဤ သည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သေသံ ပဌမနယေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ၊ ကား။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု၊ “သဗ္ဗတ္ထ၊ သဗ္ဗဒါ၊ သဗ္ဗေသု” ဟူသော ဤ နည်းတို့တွင်။ ပဌမေ၊ ပဌမဖြစ်သော။ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ဟူသော။ တေသို့နယေ၊ ဤ နည်း၌။ ဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်နှင့် တူသည်သာ။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်နှင့် တူသော အစီအရင်ရှိသော နည်းဟူသည်။ ကံ၊ အဘယ်နည်း။ ပါဌဿ၊ ပါဌိတော် ပါဌ်၏။ သံခိတ္တတာ၊ ချိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓာပိ၊ ဤ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ၌လည်း။ သဗ္ဗဒါ န ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဧကေဝါ၊ တရံတခါ၌။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စနိကေ၊ ၌။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ သကဝါဒိဿ၊ သကဝါဒိ၏ပယ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“သဗ္ဗဒါ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ အခါခပ်သိမ်း မရအပ်ဘူးလော” ဟု ပရဝါဒိက မေးရာဝယ် “အာမန္တာ” ဟု ဖြေလိုက်လျှင် အခါခပ်သိမ်းတော့ မရအပ်၊ တရံတခါတော့ ရအပ်၏-ဟု ခွင့်ပြုရာ ရောက်နေ၏။ ထို့ကြောင့် “ဤ ပြဿနာနှင့်စပ်၍ ဘာမျှမပြောထိုက်” ဟု ပယ်သောအားဖြင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု သကဝါဒိ ဖြေသည်-ဟူလို။]

ပုဂ္ဂလကို ရခိုရာ အရပ်မရှိတော့။ န. ထို့ကြောင့် “ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ခြင်းသည် မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်-ဟု ဆိုလိုရာရောက်ကြောင်း သိနိုင်ပါသည်-ဟူလို။

သရီရတဗည ပိမုတ္တော။ ။ “သရီရဝိမုတ္တော တဒညဝိမုတ္တော” ဟု ၂-မျိုးခွဲပါ။ ထိုတွင် “သရီရဝိမုတ္တော” ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်မှ လွတ်သော ဥပလဇ္ဇိ ဩကာသကိုပြ၍ “တဒညဝိမုတ္တော” ဖြင့် ထိုသရီရမှ တပါးသော ဗဟိဒ္ဓမှ လွတ်သော ဥပလဇ္ဇိ ဩကာသကို ပြသည်။ ထို ၂-မျိုးလုံးမှ လွတ်သော ဥပလဇ္ဇိ ဩကာသ မရှိပါ-ဟူလို။

၄-အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမ ပစ္စနိက အဖွင့်

၁၃။ စ၊ ဆက်။ တတိယ နယော၊ ဌံ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သဗ္ဗေသု န ဥပလဗ္ဗတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုအပ်ရာ၌။ ကေသ္မိံ၊ တခု၌။ (ခန္ဓာတခု၌ သို့မဟုတ် အာယတန တခု စသည်၌။) ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စနိကေ၊ ဌံ။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ သကဝါဒိဿ၊ သကဝါဒီ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ယောဇေတမ္ပံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တာဒိသမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

ဩကာသာဒိ သစ္စိကဋ္ဌ

၂-ပစ္စနိကာနုလောမ အဖွင့်

၁၄။ တတ္ထ အနုလောမပဉ္စကဿာတိ အာဒိမ္ပိ၊ တတ္ထ အနုလောမပဉ္စကဿ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အနုလောမ ပဉ္စကန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ နိဂ္ဂဟ-ပဉ္စကံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။) ပစ္စနိကန္တိ စ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်လည်း။ ပဋိကမ္ပံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ခဋ္ဌဗ္ဗံ။ တတ္ထ၊ ထို “တတ္ထ အနုလောမပဉ္စကဿ” အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌။ “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိတိ အာဒိ-

အမှာ။ ။ “ဤအဖွင့်သည် ဩကာသာဒိသစ္စိကဋ္ဌဝယ် ပရဝါဒီ၏ စကား ရှေ့သွားရှိ၍ သကဝါဒီ၏ ပဋိကမ္ပ စသော စကား နောက်လိုက်ရှိသော ပစ္စနိကာ-နုလောမအဖွင့် ဖြစ်၏”ဟု ရှေးဦးစွာ သတိပြုပါ။ ထို့ကြောင့် ပရဝါဒီ၏ “ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ”စသော စကားသည် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ”ကို ထောက်၍ နိဂ္ဂဟပဉ္စက ဖြစ်၏။ ထိုနိဂ္ဂဟပဉ္စကကိုပင် အဋ္ဌကထာ၌ “တတ္ထ အနုလောမပဉ္စကဿ”ဟု အနုလောမ ပဉ္စကအမည်ဖြင့် ဆိုထား၏။ ဘာကြောင့်နည်း-နောက်၌ ပဋိကမ္ပစတုတ္ထ စသော ပစ္စနိကတွေ လာလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ထိုပစ္စနိကကို ထောက်လျှင် “အနုလောမ” ဟု ခေါ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

၁။ အနုလောမ ။ ၁၀။ ခဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ “အနုလောမပဉ္စကံ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဤ ပစ္စနိကာနုလောမ ပါဠိတော်ဝယ် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ”ဟု လာသော “နိဂ္ဂဟ ပဉ္စကံ”ကို ဆိုသည်ဟု၎င်း၊ “ပစ္စနိကဿ စ”ဟု လာသော အဋ္ဌကထာပါဠိဝယ် “ပစ္စနိကံ”ပါဠိဖြင့် ပါဠိတော်၌ ချိုးရာတွင် ပါဝင်သွားသော ပဋိကမ္ပကို ဆိုသည်ဟု ၎င်း မှတ်ပါ။

ကဿ၊ အစရှိသော။ အနုလောမပဉ္စကဿ။ ၎င်း။ အတ္ထော၊ ကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိတိအာဒိပါဠိ။ အစရှိသော ပါဠိတော်ကို။ သဒ္ဓိပိတွာ၊ ချုံး၍။ အာဂတေ၊ လာသော။ သဇ္ဈပေန၊ သရုပ်သကောင် အားဖြင့်။ အဝုတ္တေ၊ မဆိုအပ်သော။ (ပစ္စနိကေ၊ ဌ်။) ယသ္မာ သရိရံ သန္ဓာယာတိ- အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သဒ္ဓါနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ (တနည်း) ယသ္မာ သရိရံ သန္ဓာယာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက် နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

“သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ”တိ အာဒိကဿ၊ အစရှိသော။ ပဋိကမ္မာ၊ ကရဏဝသေန၊ ပဋိကမ္မကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူ အပ်သော။ ပစ္စနိကဿ စ၊ ပစ္စနိက၏လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ပဋိကမ္မာ- ဒိပါဠိ။ ပဋိကမ္မ အစရှိသော ပါဠိကို။ [အာဒိဖြင့် နိဂ္ဂဟစတုက္က၊ ဥပနယန- စတုက္က၊ နိဂ္ဂမန စတုက္က ထိုကိုယူ။] သဒ္ဓိပိတွာ၊ ချုံး၍။ အာဒိမတ္တဒဿနေန၊ အစမျှဖြစ်သော အနုလောမပဉ္စကကို ပြုခြင်းဖြင့်။ အာဂတေ၊ လာသော။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ”တိအာဒိမ္မိ၊ အစရှိသော။ အနုလောမေ၊ ဌ်။ “သဗ္ဗတ္ထာ-

၁။ အနုလောမပဉ္စကဿ အတ္ထော။ ။ဤပုဒ်ကို “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော နုပ- လဗ္ဗတိတိ အာဒိကဿ”ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ [ပစ္စနိကာနုလောမ အခန်းဝယ် စုတိယ ပုစ္ဆာနှင့် အဖြေပင်တည်း။] ထို ပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို...

၂။ သဗ္ဗတ္ထ ဝေပ၊ ဝုတ္တနယေန။ ။အနုလောမပစ္စနိကဝယ် ပစ္စနိက၌ “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ”ဟူသော ပါဠိသည် ချုံးအပ်သော ပါဠိဖြစ်၍ စာအုပ်တို့၌ တိုက်ရိုက် မတွေ့ရ။ ထိုပစ္စနိကကို ဖွင့်ရာ၌ “ယသ္မာ သရိရံ သန္ဓာယ သဗ္ဗတ္ထ န ဥပလဗ္ဗတိ”တိ ဝုတ္တေ သရိရတော ဗဟိ ဥပလဗ္ဗတိတိ-ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ဤ ပစ္စနိက၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်-ဟု ဆိုသည်။

၃။ သာဒိနာ ဝုတ္တနယေန။ ။“ယသ္မာ သရိရံ သန္ဓာယာတိ အာဒိနာ- ဤပုဒ်ကို ဝုတ္တနယေန၏ ဝိသေသနဖြစ်အောင် “အစရှိသော”ဟု ပေးလျှင် “ဝုတ္တနယ” အရ ဆိုအပ်ပြီးသော သဒ္ဓါနည်းကို ယူရ၏။ “အာဒိနာ-အစရှိသောပါဠိဖြင့်”ဟု ကရိုဏ်းအနက် ပေးလျှင် “ဝုတ္တနယ”အရ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပါယ်နည်းကို ယူရ၏။ နေရာတိုင်း၌ ဤသို့ သဒ္ဓနယ အတ္တနယ ယူရပုံကို အနက်ပေးပုံလိုက်၍ သိပါ။

၄။ ပစ္စနိကဿ စ။ ။ဤ“ပစ္စနိကဿ”ကို “သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ”တိ အာဒိကဿ ပဋိကမ္မကရဏဝသေန ဝုတ္တဿ - ဟု သရုပ်ဖော်၍ ထို ပစ္စနိက၏ အနက်ကို...

၅။ ပဋိကမ္မာဒိပါဠိ ဝေပ၊ အနုလောမေ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် “ပါဠိ သဒ္ဓိပိတွာ အာဂတေ အနုလောမေ”ကို “ပဋိကမ္မာဒိပါဠိ သဒ္ဓိပိတွာ အာဒိမတ္တဒဿနေန အာဂတေ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ အာဒိမ္မိ အနုလောမေ”ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်အရ

တိ သရီရံ သန္ဓာယ အနုယောဂေါ သကဝါဒိယာ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော် သဒ္ဓါကို ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗျော၊ ခေါ်။ (နောက်တနည်းလည်း ပေးပါ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ခဉ္စဗျော၊ ခေါ်။

အထဝါ၊ ကား။ တတ္ထာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ယံ၊ အကြင် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” အစရှိသော စကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ် အပ်ပြီ။ တသ္မိံ၊ ထို “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” အစရှိသော စကား၌။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတု၊ မယူမူ၍။ [အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သကဲ့သို့ အနက်မယူမူ၍။] တတ္ထ တေသု တိသု မုခေသု၊ ထို ဩကာသ စသော ၃-ပါး သော ဝါဒမှစတို၍။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗျော၊ ခေါ်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ၊ ဤ ဒုတိယ အတ္ထ ဝိကပ်၌။ အနုလောမပဉ္စကမူလကော၊ အနုလောမ ပဉ္စက မူလ ရှိသော။ သဗ္ဗာနုလောမပစ္စနိက ပဉ္စကပါဠိ၊ အလုံးစုံသော အနုလောမ ပစ္စနိက ပဉ္စကပါဠိကို။ အနုလောမ ပဉ္စကဿ၊ ခေါ်။ ပါဠိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာ- ရေန) ဝုတ္တာ၊ တထာ၊ ထိုအတူ။ ပစ္စနိကာနုလောမ ပဉ္စကပါဠိ စ၊ ကိုလည်း။ ပစ္စနိကဿ၊ ခေါ်။ ပါဠိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ တံ၊ ထို အနု- လောမ ပစ္စနိကပါဠိ၊ ပစ္စနိကာ နုလောမ ပါဠိကို။ သံခိပိတော၊ ချုံး၍။ ပဋိကမ္မ-

ဩကာသာဒိသစ္စိက္ခ အနုလောမ ပစ္စနိက ပါဠိဝယ် ပဋိကမ္မတေတ္ထ စသော ပါဠိကို ဆိုသည်-ဟု မှတ်ပါ။

၁။ ‘အထ ဝါ’ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “အာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ”ဟု ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ”အတွက် “အာရဒ္ဓံ”ဟူသော ကြိယာ၏ ကံပုဒ်ဖြစ်သော “ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ” အစရှိသော စကားကို စွဲရိုးရှိသော်လည်း ထို ကံပုဒ်ကို မစွဲပဲ ဌာနအားလျော်သော ဝါဒမှစ ၃-ပါးကို စွဲစေသည်။ ဤနည်း၌ “အနုလောမပဉ္စက”အရ အနုလောမပဉ္စက တခန်းသာမက အနုလောမပဉ္စကမူလရှိသော ပဋိကမ္မ၊ နိဂ္ဂဟ၊ ဥပနယန၊ -နိဂ္ဂမန တို့ကိုပါ ယူရသည်။ ပစ္စနိက အရလည်း ပစ္စနိကပဉ္စကမူလရှိသော ပဋိကမ္မစသည် ပါရှိသော ပစ္စနိကာနုလောမ ပါဠိတရပ်လုံးကို ယူရသည်။ ဤနည်းသည် အဋ္ဌကထာ နည်းကိုပင် တနည်းဖွင့်ခြင်းတည်း။

၂။ ဟုတ်ချက်။ ။ ပဌမနည်း၌ “အနုလောမပဉ္စက”ဟု ဆိုပါလျက် အရကောက်သော အခါ ပရဝါဒီ၏ ပစ္စနိကပဉ္စကကို အရကောက်ရခြင်း၊ ပစ္စနိကအရလည်း အနုလောမ တန်းက ပဋိကမ္မတေတ္ထ တခုကိုသာ ယူရခြင်းသည် ရိုးရာ မရောက်သောကြောင့် ဤဒုတိယနည်းကို ဋီကာဆရာ ပြရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ဤနည်း၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဩကာသ စသည် မပါသော သုဒ္ဓသစ္စိက္ခကို ပြန်၍ ညွှန်သောကြောင့် သုဒ္ဓသစ္စိက္ခ၌ သမ္ပတ္တ စသည် မပါခြင်းနှင့် ဤဩကာသာဒိသစ္စိက္ခ၌ သမ္ပတ္တ စသည် ပါခြင်းသာ ထူးသည်ဟု မှတ်ပါ။ [တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထာတိ အာဒိနာ သရီရာဒိနော ပရာမသန် နတ္ထိ၊ ဣမ အတ္ထိတိ အယမေဝ ပိသေသော၊ အညံ သမာနန္တံ၊ အနု။]

ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာဂတေ၊ သော။ သဗ္ဗပေန၊ သဗ္ဗသကောင် အားဖြင့်။ အဝုတ္တေ၊ သော။ [သံဝိပိတာကိုပင် ထင်ရှားအောင် “သဗ္ဗပေန အဝုတ္တေ” ဟု ထပ်ဆိုသည်။] ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိတိ အာဒိကေ၊ အစရှိသော။ ပစ္စနိကေ၊ ဌ်ဝင်း။ ဥပလဗ္ဗတိတိအာဒိကေ၊ သော၊ အနုလောမေ စ၊ ဌ်ဝင်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ သော။ သုဒ္ဓိကသစ္စိကဋ္ဌေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တနယေနေဝံ၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဇ်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဩကာသာဒိသစ္စိကဋ္ဌဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

[စာအုပ်တို့၌ “ဩကာသာဒိ” မပါပဲ “သစ္စိကဋ္ဌဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ” ဟု ရှိ၏။ “ဩကာသာဒိ” ဟု ပါသင့်သည်။]

၅-သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန အဖွင့်

၁၇-၂၇။ ရူပါဒိတိ သဒ္ဓိံ သစ္စိကဋ္ဌ သံသန္ဓနန္တိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ သစ္စိကဋ္ဌဿ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ရူပါဒိတိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသန္ဓနံ၊ နီးနှောခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။) ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စိကဋ္ဌေ၊ သစ္စိကဋ္ဌကြောင့်။ ဝါ၊ သစ္စိကဋ္ဌအရာ၌။ ရူပါဒိတိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ သံသန္ဓနံ၊ နီးနှောခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။ [သဒ္ဓိံ ပုဒ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပုဒ်ကျော်၍ သံသန္ဓန ပုဒ်၌ စပ်ပါ၊ ဟူလို။] ပုဂ္ဂလော ရူပဉ္စာတိ၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသောဝါကျ၊ ရူပဉ္စ ဥပလဗ္ဗတိ ဟူသော ဝါကျ၌။ စ-ကာရဿ၊ စ-အက္ခရာ၏။ သမုစ္စယတ္ထတ္တာ၊ သမုစ္စည်း အနက် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ နိဒ္ဒေယနဝသေန၊ ညွှန်ပြ ကြောင်း ဥပမာန၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗော၊ ဝိစစ်ထိုက်၏။

၁။ ဝုတ္တနယေနေဝံ။ ။ ထို ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ရာ၌ “သဗ္ဗတ္တာတိ သရီရံ သန္ဓာယ အနုယောဂေါ သကဝါဒိဿ၊ ရူပသ္မိံ။ ပေ။ ပဋိက္ခေပေါ ပရဝါဒိဿ” ဟု ဖွင့်ခဲ့၏။ ထို အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ ပုဂ္ဂလော ရူပဉ္စာတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထေန ရူပဉ္စ ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာ” တိ-ဟု ၂-ဝါကျရှိ၏။ ထိုတွင် ရှေ့ဝါကျမှ “ပုဂ္ဂလော” ကိုဝင်း၊ နောက်ဝါကျမှ “ရူပဉ္စ” ကိုဝင်း “ပုဂ္ဂလော ရူပဉ္စာတိ” ဟု ပေါင်း၍ ဆိုထားသည်။

၃။ ဝိစာရေတဗ္ဗော။ ။ ဤကဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် “သမုစ္စည်းအနက် ရသော နေရာ၌ အနက် ၂-မျိုးလုံး တုလုပလ=အား တူ အင်တူ ဖြစ်၏။ ဥပမာန

ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။ ရူပါဒီဟိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့မှ။ အညော၊ တမျိုးတခြား ဟူ၍၎င်း။ အညော စ၊ တမျိုးတခြားမဟုတ်ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္ထုဗျော၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ လဒ္ဓိ၊ ဤသို့သော အယူသည်။ သမယော၊ သမယတည်း။ ဇီဝံ၊ ဇီဝ သည်။ အညံ၊ သရီရမှ တမျိုးတခြားလော။ သရီရံ၊ သရီရသည်။ အညံ၊ ဇီဝမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤပြဿနာကို။ သဂဝတာ၊ သည်။ အဗျာကတံ၊ ဖြေတော်မမူအပ်။ ဣတိ အာဒိကံ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ် သည်။ သုတ္တံ၊ သုတ္တ တည်း။ အနုညာယမာနေ၊ အာမန္တာဟု ခွင့်ပြုအပ် သော်။ တဒုတယ ဝိရောဓော၊ ထို ၂-ပါးစုံသော သမယ သုတ္တတို့နှင့် ဆန့်ကျင် ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္တာယ၊ ဤ။ သမယသုတ္တံ ဝိရောဓံ-ဒိသ္မာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

ဓမ္မတောတိ၊ ကား။ ပါဠိတော၊ ပါဠိတော် အားဖြင့်။ [“သတ္တပညာသ အနုလောမ ပဉ္စကနိ ဒဿိတာနိ-”၌ စပ်။] ပဋိကမ္မ စတုက္ကာဒီနိ သိခိတ္တာနိ။ ပရဝါဒီ။ ပေ။ ဒဿိတာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေဟိ၊ ဆိုကုန်သော အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည်။ ပုဂ္ဂလော နုပလတ္တိတိ။ ပေ။ အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ၊ ဟူသော။ ပါဠော၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ ဒိဋ္ဌော၊ တွေ့မြင်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ။ [အဋ္ဌကထာ အလို အနုလောမ ပစ္စနိက၌၎င်း၊ ပစ္စနိကာနုလောမ၌၎င်း၊ “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ”ဟု ရှိရမည်။ ဋီကာ ဆရာ အလို ပစ္စနိကာနုလောမ၌ “အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မံ”ဟု ရှိရမည်။ ထို ပဋိကမ္မလည်း စတုက္ကမဟုတ်။ ပဋိကမ္မပဉ္စကဟု ဩပဗ္ဗသံသန္တန အခန်း၌ ပြလိမ့်မည်။ ယရ စာအုပ်တို့၌လည်း အနုလောမ ပစ္စနိကနယဝယ် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ”ဟု ရှိ၍ ပစ္စနိကာနုလောမ နယ ဝယ် “အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မံ”ဟု ဋီကာအဆိုအတိုင်းပင် ရှိသည်။]

အညတ္တံ ပဋိဇာနာပနတ္တန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) မယာ၊ သည်။ အညတ္တံ၊ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ ယထာ၊ ဆိုထိုက်သကဲ့သို့။ တထာ စ၊ ထို့အတူပင်။ တယာပိ၊ အသင် သကဝါဒီသည်လည်း။ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂလ

ဥပမေယျ ဟု ခွဲရာ၌ကား ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်အလိုအတိုင်း ဥပမာန ဖြစ်စေ ဥပမေယျဖြစ်စေ တခုသောအနက်သည် အပမာန ဖြစ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ကို ဥပမာန အပမာန အဖြစ်ဖြင့် ထား၍ ဖွင့်ခြင်းကို စိစစ်ထိုက်သည် ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အဋ္ဌကထာဆရာ သည် ပမာန အပမာနအဖြစ်ကို လိုရင်းမထားပဲ ပုဂ္ဂလကထာသာ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂလကို ဥပမေယျ၊ ရူပ ကို ဥပမာန အဖြစ်ဖြင့် ဆိုသည်။

နှင့် ရူပ၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ ဝတ္ထုဗွဲ့၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အညတ္တ ပဋိညာယ၊ တမျိုးတခြား၏အဖြစ်ကို ဝန်ခံဖို့ရာ။ စောဒနတ္ထံ၊ စောဒနာ ခြင်းအကျိုးငှါ။ (အနုယောဂေါ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သမ္ပုတိပရမတ္တာနံ ဧကတ္တ နာနတ္တပဉ္စသ ဌပနီယတ္တာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ အဗျာကတတ္တာ၊ မဖြေဆိုလိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) အဗျာက-တတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဖြေတော် မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိ-ကွေပေါ သကဝါဒီသ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဌပနီယတ္တာ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယဒိပဋိက္ခိပိ-တဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ထိုက်သည်ဖြစ်အံ့။ [ဤ စကား အရ ဌပနီယနှင့် ပဋိကွေပသည့် သဘောတူ၏။] (ဝေသတိ၊ သော။) ပရေနပိ၊ တပါးသော ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဌပနီယတ္တာ၊ မဖြေပဲ တန့်ထားထိုက် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓိမေဝ၊ မိမိအယူကိုပင်။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပဋိ-ကွေပေါ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သောပိ၊ ထို ပရဝါဒီ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ မနှိပ်ထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

၁။ ယထာ မယာ ။ ပေ ။ ဝတ္ထုဗွဲ့ ။ ။ သကဝါဒီက ပရဝါဒီကို နိဂ္ဂဟ ပြုရာ၌ “တေန ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ-အညံ ရှံ၊ အညော ပုဂ္ဂလော”ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ရည်ရွယ်၍ “ယထာ မယာ အညတ္တံ ဝတ္ထုဗွဲ့”ဟု ဆိုသည်။ အကျွန်ုပ်သည် “ရူပနှင့် ပုဂ္ဂလတို့ တခြားစီအဖြစ်ကို ဆိုထိုက်သကဲ့သို့ အသင် သကဝါဒီလည်း ထို တခြားစီအဖြစ်ကို ဆိုထိုက်ပါသည်-ဟူလို။

၂။ ဌပနီယတ္တာတိ အဗျာကတတ္တာ ။ “ဌပနီယတ္တာ”ဟူသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိကို “အဗျာကတတ္တာ”ဟု ဖွင့်၏။ “မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်ကို “ဌပနီယ”ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။ ဌပနီယ၌ အနိယပစ္စည်းကို အဗျာကတ၌ တ-ပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်ခြင်းသည် သင့်ပါမည်လော-ဟု စောဒနာတွယ် ရှိသောကြောင့် တ-ပစ္စည်းသည် ဤနေရာ၌ အရဟ အနက်ရှိသော အနိယပစ္စည်း အနက်ကိုပင် ဟောသည်-ဟု သိစေလို၍ “အဗျာကရဏီယတ္တာ”ဟု၎င်း၊ ဘုရားရှင်သည် ဖြေတော်မူအပ်ပြီး မဟုတ်သည်ကို ရည်ရွယ်၍ “တဝတော ဝါ န ဗျာကတတ္တာ”ဟု အနုဋီကာ၌ ၂-နည်း ဖွင့်သည်။ [တ-ပစ္စည်းနှင့် ကိစ္စ ပစ္စည်းတို့သည် အနက်အရ၌ အလွန် ကွာခြားပုံကို ဤ အဖွင့်ဖြင့် သိပါ။]

၃။ ယဒိ ဌပနီယတ္တာ ။ ပေ ။ သိယာ။ ။ ပရဝါဒီက သကဝါဒီကို “အညံ ရူပံ အညော ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးရာ၌ မဖြေပဲ ထားထိုက်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ထိုက်လျှင် (မဖြေပဲ ထားခြင်းနှင့် ပယ်ခြင်းသည် သဘောတူဖြစ်လျှင်) သကဝါဒီက ပရဝါဒီကို မေးရာ အနုလောမပဉ္စက၌ ပရဝါဒီသည် သူ့အယူကိုမှီ၍ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခဲ့၏။ ထိုသို့ ပယ်သောကြောင့် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ” စသည်ဖြင့် ပရဝါဒီကိုနှိပ်၏။ သူ့ အယူအတိုင်း ပယ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မနှိပ်ထိုက်ရာ ရောက်နေသည်-ဟူလို။

ပန၊ ထိုသို့ပင် မနှိပ်ထိုက်ပါသော်လည်း။ ပရော၊ တပါးသော ပရဝါဒီကို။ (နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-၌ စပ်။) ဝါ။ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ကဗ္ဗိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်သော။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူပြီး၍။ တဿ၊ ထို ဧကတ္ထ နာနတ္ထ ပြဿနာ၏။ ဌပနီယတ္ထံ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ သဘာဝေ၊ ပုဂ္ဂလ၏ ပရမတ္ထ သဘာဝ တမျိုးသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဌပနီယတာ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န၊ ယုတ္တော၊ မသင့်။ [အာမန္တာဟု ဝန်ခံသင့်သည်- ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ နှိပ်ထိုက်၏။

[ဤသို့ဆိုလျှင် “သကဝါဒီလည်း နှိပ်ထိုက်သည် မဟုတ်လော” ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “သမ္မုတိ ပန” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ အဖို့တပါးကား။ သမ္မုတိ၊ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော သမ္မုတိသည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သဘာဝေ၊ ပရမတ္ထ သဘာဝသည်။ နတ္ထိ၊ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ [တစုံတခုသော သဘာဝ ဖြစ်သော သမ္မုတိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်ပင်။] အဿ ဧကတ္ထနာနတ္ထ-ပဉ္စဿ၊ ထို ဧကတ္ထ နာနတ္ထ ပြဿနာ၏။ ဌပနီယတံ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော သကဝါဒီကို။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ မနှိပ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုဒ္ဓိက-သသန္နန၌။ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ သုဒ္ဓိကသံသန္နနဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ပရော' ပန ။ ပေ ။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ ။ ပရဝါဒီသည် ပုဂ္ဂလဟူသည်ကို တစုံတခုသော သဘာဝဓမ္မဟု အယူရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “အညံ ရူပံ အညော ပုဂ္ဂလော” ဟု မေးရာ၌ ဌပနီယအဖြစ်ကို အလိုရှိ၏။ ထိုသို့ အလိုရှိသောကြောင့် ပုဂ္ဂလသည် ရူပ စသည်ကဲ့သို့ သဘာဝတမျိုးဖြစ်လျှင် မဖြေပဲ ထားထိုက်သော ပြဿနာ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မဖြေပဲ ထားရာ ရောက်အောင် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ခြင်းသည် မသင့်ရကား နှိပ်ထိုက်သည်-ဟူလို။

၂။ သမ္မုတိ ပန ။ ပေ ။ ကတော။ ။ သမ္မုတိပညတ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် တစုံတခုသော သဘာဝ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝ မဟုတ်သော ထို သမ္မုတိပုဂ္ဂလ၏ ရူပ စသည်နှင့် ဧကတ္ထ နာနာတ္ထအဖြစ်ကို မေးခြင်းသည် မဖြေပဲ ထားထိုက်သော ဌပနီယ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဌပနီယအဖြစ်ကို ဆိုသင့်၍ ဆိုသော သကဝါဒီကို ပရဝါဒီသည် မနှိပ်ထိုက်။ ထို့ကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု သကဝါဒီ ပယ်သည်။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝဒန္တော နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော” ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုပါဌ်ကို “ဧဝံ သတိ သကဝါဒီပိ နိဂ္ဂဟေ-တဗ္ဗော သိယာတိ အာဟ-သမ္မုတိ ပနာတိအာဒိ” ဟူသော မရကျမ်းတက်ပုံနှင့်၎င်း၊ အနတ်သဘောအားဖြင့်၎င်း စဉ်းစားပါ။]

၆-ဩပမ္ပသံသန္ဓန အပွင့်

၂၀-၃၆။ ဥပလဒ္ဓိသာမညေန အညတ္တပုတ္တံ စာတိ ဣဒ္ဓဉ္စ၊ ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ [စ၊ ဖြင့် ရွှေ့၍ ဆိုအပ်ပြီးသော “ဝိစာရေတဗ္ဗ” ကို ပေါင်းသည်။] ဒွိန္ဒါ ရုပ် ဝေဒနာ ၂-ပါးတို့၏။ သမာနတာ၊ ဥပလဒ္ဓိချင်း တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အညတ္တဿ၊ တမျိုးတခြားအဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ နော ယုတ္တံ၊ မသင့်။ အထဓေါ၊ စင်စစ်ကား။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ အတ္တနော၊ ၏။ သဘာဝေန၊ သဘောဖြစ်သော။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗနိယတာ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (အညတ္တဿ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [“ဥပလဒ္ဓိသာမညေန” ဟူသော စကားကို စိစစ်ထိုက်သည်- ဟူလို။] ဧကဝိ- သာဓိကာနီတိ၊ ဟူ၍၊ ပုရိမပါဌော၊ ရှေးပါဌ်သည်။ (အတ္တိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် “ဧကဝိသာဓိကာနီ” ဟု ရှေးပါဌ် ရှိပါသော်လည်း။ ဝိသာဓိကာနီတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိတဗ္ဗံ၊ ရွတ်ဆိုထိုက်၏။ [ယခု စာအုပ်များ၌လည်း “ဝိသာဓိကာနီ” ဟု ပင် ရှိသည်။]

၃၇-၄၅။ “အတ္တိ ပုဂ္ဂလော”တိ၊ အတ္တိ၊ ပုဂ္ဂလော အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ပုဒ်ကို။ အနုဇာနာပေဇ္ဇေန၊ “အာမန္တာ”ဟု ခွင့်ပြုစေသော ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပလဒ္ဓိ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အနုဇာနီတာ၊ ခွင့်ပြုစေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ ဝါ၊ သိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ဥပလဒ္ဓိသာမညံ အာရောပေတွာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။

၁။ ဥပလဒ္ဓိ ။ ပေ ။ ဣဒ္ဓဉ္စ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော ဤစကားကိုလည်း စိစစ်ထိုက်၏။ ဘာကြောင့်နည်း “ရုပ်နှင့် ဝေဒနာတို့၏ တမျိုးစီ၏ အဖြစ်ကို မေးရာ၌ သစ္စိကဋ္ဌချင်း တူသောကြောင့် မေးခြင်း မဟုတ်။ အသီးအသီး မိမိသဘောအားဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သောကြောင့် (သဘောကွဲသောကြောင့်) အည အဖြစ်ကို မေးခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥပလဒ္ဓိ သာမညေန(သစ္စိကဋ္ဌအားဖြင့် ရချင်း တူသောကြောင့်) အည အဖြစ်ကို မေးခြင်း ဟူသော စကားကို စိစစ်ထိုက်သည်-ဟု ဆိုသည်။

၂။ အနုဇာနာပေဇ္ဇေန ။ ပေ။ အနုဇာနီတာ။ - “အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တ-တိတာယ ပဋိပဇ္ဇော”ဟူသော သုတ်ကို ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော-ဟု မေးသော ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် “အာမန္တာ”ဟု ခွင့်ပြုစေရာရောက်၏။ ထိုသုတ်ကို ခွင့်ပြုစေလျှင် ပုဂ္ဂလကို ရခြင်းကိုလည်း ခွင့်ပြုစေပြီး ဖြစ်တော့၏။ ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိသည်ဖြစ်၍ “ဥပလဒ္ဓိသာမညံ အာရောပေတွာ=ရူပ စသည်တို့၏ ပုဂ္ဂလနှင့် ရခြင်းတူသည်၏ အဖြစ်ကို တင်စား၍”ဟု အဋ္ဌကထာကောက်ချက်ချသည်။

ဝိသုဒ္ဓိကောနိ နဝ ပဋိကမ္မ ပဉ္စကသတနိ ဒဿိတာနိတိ တေတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ သုဒ္ဓိက သံသန္ဓနေပိ၊ သုဒ္ဓိက သံသန္ဓန အခန်း၌လည်း။ အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မမိစ္ဆေဝ၊ အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မံ ဟူ၍သာ။ ပါဠိတော်ပါဠိသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ယဉ္စ၊ အကြင် ပဋိကမ္မ ကိုလည်း။ ဝါဒမုခေသု၊ ဝါဒမုခေတို့၌။ သုဒ္ဓိက သုဒ္ဓိကဋ္ဌ၊ သုဒ္ဓိက သုဒ္ဓိကဋ္ဌ အခန်း၌။ ပဋိကမ္မ စတုက္ကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တမ္ပ၊ ထို ပဋိကမ္မ ကိုလည်း။ ပဋိကမ္မ ပဉ္စကန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝိညာယတိ၊ ၏။)

ဩပမ္မသံသန္ဓနဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-စတုက္ကနယ သံသန္ဓန အဖွင့်

၄၆-၅၂။ ကေဓမ္မတောပိ၊ ၅၇-ပါးသော တရားတို့တွင် တပါးသော တရားမှလည်း။ အညတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလ၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ အလိုမရှိသော ပရဝါဒီကို။ ရူပါဒိ ကေကမေဓဝသေန၊ ရုပ် အစရှိသော တပါးတပါးသော တရား၏အစွမ်းဖြင့်။ နာနယုဉ္စိတဗ္ဗော၊ မမေး မစိစစ်ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ သမုဒါယတော၊ ရုပ်ဝေဒနာ အစရှိသော တရားအပေါင်းမှ။ အညတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလ၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတွာ) ကေဒေသတော၊ ရုပ်စသော တစိတ်မှ။ အနညတ္တံ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိပန္ဓော၊ ပယ်မြစ်သော။ အယံ၊ ဤ ပရဝါဒီ သည်။ နိဂဟာရယော၊ နှိပ်ခြင်းကို ထိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ တေ ဝစနောကာသံ၊ ဤ ပြောဆိုခွင့်ကို။ နိဝတ္ထေတုံ၊ နစ်စေခြင်းငှါ။ အယဉ္စ အနုယောဂေါတိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

သကလန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) သတ္တပညာသမိဓော၊ ၅၇-ပါးအပြားရှိသော။ ဓမ္မပုဘေဒေါ၊ တရားအထူး အပြားသည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လော။ ဣတိ ဝါ၊ သိုင်း။ [အလုံးစုံကို ပေါင်း၍ မေးပုံတည်း။] ပရမတ္ထသစ္စံ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ ဟူသမျှသည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လော။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသိုင်း။ [တနည်းပေါင်း၍ မေးပုံတည်း။] ဧဝံ၊ သို့။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော ပရမတ္ထသစ္စာကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (အာရဇ္ဈေ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ သကလံ၊ သော။ ပရမတ္ထံ၊ ပရမတ္ထ သစ္စာကို။ စိန္တေတွာ၊ ကြံစည်၍။ တန္တိဝသေန၊ ပါဠိတော်အစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အနုယောဂလက္ခဏာ၊ မေးစိစစ်ကြောင်း လက္ခဏာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဌပိတတ္တာ၊ ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သကလပရမတ္ထတော၊ အလုံးစုံသော ပရမတ္ထ သစ္စာမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ သစ္စိကဋ္ဌဿ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပုဂ္ဂလ၏။ အဘာဝါစ၊

မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တတော၊ ထိုအလုံးစုံသော ပရမတ္ထ တရားမှ။ အညေန၊ အခြားသော။ သစ္စိကဋ္ဌေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပံ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ ပညံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ ပဋိက္ခိပန္တဿ၊ ပယ်မြစ်သော ပရဝါဒီ၏ အပေါ်၌။ နိဂ္ဂဟာရောပနံ၊ နှိပ်ကြောင်း အပြစ်ကို တင်ခြင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သဘာဝဝိနိဗ္ဗောဂတောတိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ ရူပတော၊ ရူပန သဘောမှ။ အညသဘာဝတ္ထာ၊ အခြားသော ဝေဒိယန စသော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (“ဝေဒနာဒယော သဗ္ဗဓမ္မော အညတြ ရူပါ ဥပလဗ္ဘတိ-၌ စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဗ္ဗဓမ္မာတိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ ဖြင့်။ ရူပဝဇ္ဇေ၊ ရုပ်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗဓမ္မေ၊ အလုံးစုံသော ၅၆-ပါးသော တရားတို့ကို။ (သင်္ဂဟ ကာရေ) ဝဒတိ။ ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလောတိ-တ္ထေ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ နိဿယဝိနာသေ၊ မှီရာဖြစ်သော ရုပ်၏ ပျက်စီးခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော။) ဝိနာသာပတ္တိဘယေန၊ ပုဂ္ဂလ၏ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘယေန စေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။

ပန၊ ဆက်။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော “ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလော၊ အညတြ ရူပါ ပုဂ္ဂလသ္မိံ ရူပံ” ဟူသော ၃-ပါးသော အနုယောဂတို့၌။ သမယဝိရောဓေန၊ မိမိအယူ၏ ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟံ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ အပိစ၊ တနည်းကား။ သဿတဒိဋ္ဌိဘယေန၊ သဿတဒိဋ္ဌိမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်မြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ၄။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

၁။ တီသု ပန သမယ ဝိရောဓေန။ ။ “ရူပံ ပုဂ္ဂလော၊ ရူပသ္မိံ ပုဂ္ဂလော၊ အညတြ ရူပါ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလသ္မိံ ရူပံ” ဟု မေးစိစစ်နည်း ၄-နည်းတွင် “ရူပံ ပုဂ္ဂလော” မှ ကြွင်းသော ၃-နည်းကို တီသု ဟု ဆိုသည်။ ထို ၃-နည်း၌ (ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရုပ်သည် မကွဲပြား-ဟု အယူရှိသောကြောင့် ထို အယူ သမယနှင့် ဆန့်ကျင်မည်စိုး၍ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်။

၂။ န ဟိ ။ ပေ ။ ဣစ္ဆတိ။ ။ ပရဝါဒီ ဆိုသော်လည်း သာသနာတွင်းက ပရဝါဒီ ဖြစ်သောကြောင့် “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကို အလိုမရှိ” ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုတာ ရှိ၏-ဟု ယူခြင်းသည်ပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နေသောကြောင့် “အပိစ” စသည် ဖြင့် တနည်း ပြပြန်သည်။

ဟိ၊ မှန်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသု၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-တို့တွင်။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးတို့သည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယော၊ တည်း။ သေသော၊ ကြွင်းသော ၁၅-ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ သဿတဒိဋ္ဌိယော၊ သဿတဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ အညတြ ရူပါတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

စတုက္ကနယသံသန္နနဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
သံသန္နနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်လည်း။ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-လက္ခဏ ယုတ္တိ အဖွင့်

၅၄။ ပစ္စနိကာနုလောမေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤ စကားသည်။ (န သမေတိ-၌ စပ်။) ဆလဝသေန ပန ဝတ္တဗ္ဗံ အာဇာနာဟိ ပဋိကမ္မန္တိ အာဒိတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ တေန ပန၊ ထိုစကားနှင့်ကား။ န သမေတိ၊ မညီညွတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စနိကာနုလောမေ၊ ဖြစ်သော။ ပစ္စနိကေ၊ ၌။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ပန၊ ဗျုတ်ရိုက်ကား။ ပဋိကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ န (ဝတ္တဗ္ဗံ)၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

လက္ခဏယုတ္တိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဇ-ဝစနသောနေ အဖွင့်

၅၅-၅၉။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိတိ ပဒဒ္ဒယဿ အတ္တတော ကေတ္ထေတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ တဒေဝ ကေတ္တံ၊ ထို တူသည်၏ အဖြစ်ကိုပင်။ ပရေန၊ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သမ္ပဒိန္နိတံ၊ လက်ခံအပ်သလော။

၁။ ပဉ္စေ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယော။ ။ “ရုပ် ပုဂ္ဂလော” ကဲ့သို့ ဝေဒနာ ပုဂ္ဂလော၊ သညာ ပုဂ္ဂလော၊ သင်္ခါရာ ပုဂ္ဂလော၊ ဝိညာဏံ ပုဂ္ဂလော” ဤ ၅-မျိုးသာ ရုပ် စသည်ပျက်လျှင် ပုဂ္ဂလလည်း ပျက်ရသောကြောင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ “ရူပသို့ အတ္တတော သမနုပဿတိ” စသော ၁၅-ပါးသည် သဿတဒိဋ္ဌိ တည်း။

၂။ အညတြ ရူပါ။ ။ “ရုပ်ကို ကြည့်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏”ဟု ယူရာ၌ ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တခုတည်း ဖောက်သကဲ့သို့ “ရူပဝါ ပုဂ္ဂလော-ရုပ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်” ဟူရာ၌လည်း ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တခုတည်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “အညတြ ရူပါ” အရ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-တွင် ပါဝင်သော “ရူပဝါ ပုဂ္ဂလော”ကို သိမ်းယူအပ်ပြီးဖြစ်သည်ဟုလည်း ဤ ရူပဝါ ပုဂ္ဂလောဖြင့် “ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ”ကို ဆိုလိုသည်။

အသမ္ပုဋ်စိတံ၊ လက်မခံအပ်သလော။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤ လက်ခံခြင်း၊ လက်မခံခြင်းကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [အဋ္ဌကထာဆရာ၏အယူကို မနှစ်သက်သောကြောင့် “ဝိစာရေတဗ္ဗမေတံ” ဟု ဆိုသည်။] ဟိ၊ မှန်။ [(တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤ လက်ခံခြင်း၊ လက်မခံခြင်းကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။] ပုဂ္ဂလဿံ၊ ။ ။ ။ အဝိဘဇိတဗ္ဗတံ၊ ဝေဖန် ထိုက်သော အထူးအပြား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဥပလဗ္ဗတိတိ-တေဿ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝိဘဇိတဗ္ဗတံ၊ ဝေဖန်ထိုက်သော အထူးအပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝဒန္တော၊ ပြောသော ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဘဇိတဗ္ဗာဝိဘဇိတဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဝေဖန်ထိုက်သော အနက်ရှိကုန်၊ မဝေဖန်ထိုက်သော အနက်ရှိကုန်သော။ ဥပလဗ္ဗတိ ပုဂ္ဂလ သဒ္ဓါနံ၊ ဥပလဗ္ဗတိ သဒ္ဓါ၊ ပုဂ္ဂလသဒ္ဓါတို့၏။ ကထံ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋ်စိတဿ၊ လက်ခံရာအနည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ [ဧတံ၊ ဤ လက်ခံခြင်း၊ လက်မခံခြင်းကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။]

စ၊ ဆက်။ ဝိဘဇိတဗ္ဗာ ဝိဘဇိတဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဝေဖန်ထိုက်သော အနက် ရှိကုန်၊ မဝေဖန်ထိုက်သော အနက် ရှိကုန်သော။ ဥပလဗ္ဗတိ ရူပသဒ္ဓါနံ၊ ထို၏။ တံ ဝိဘာဂံ၊ ထို ဝေဖန်အပ်သော အထူးကို။ ဝဒတော၊ ဆိုသော သကဝါဒီ၏။ ကိဉ္စ၊ အချို့သော။ ရူပံ၊ ရူပကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ် ရှိသည် ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်သလော။ ကိဉ္စ၊ အချို့သော။ ရူပံ၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ အယံ ပသင်္ဂေ၊ ဤ ကပ်ငြိယ့်သည်။ နာပဇ္ဇတိ

၁။ ပုဂ္ဂလဿ ဟိ။ ။ “ဝိစာရေတဗ္ဗမေတံ” ဟူသော စကားကို ခြစေလို၍ (တနည်း) အကြောင်း ပြလို၍ “ပုဂ္ဂလဿ ဟိ။ ပေ။ သမ္ပုဋ်စိတဿာယိ” ဟု မိန့်သည်။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” ဟု ဖြေသောကြောင့် “ပုဂ္ဂလ ကိုခွဲခြား ဝေဖန်ဖွယ် မလို” ဟု ဆိုရာ ရောက်၏။ “ဥပလဗ္ဗတိ ပုဂ္ဂလော” ဟူသော ပြဿနာ၌ကား “အချို့ ဥပလဗ္ဗတိ အနက်သည် ပုဂ္ဂလ ဖြစ်၍ အချို့ ဥပလဗ္ဗတိ အနက်ကား ပုဂ္ဂလ မဟုတ်” ဟု ဖြေသောကြောင့် ဥပလဗ္ဗတိ-အတွက် ဝေဖန်ထိုက်သော အနက်ရှိ၏-ဟု ဆိုရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “ပုဂ္ဂလဿ အဝိဘဇိတဗ္ဗတံ ဥပလဗ္ဗတိတိ တေဿ ဝိဘဇိတဗ္ဗတံ ဝဒန္တော” ဟု ဆိုသည်။

၂။ ကထံ ဧကတ္တံ သမ္ပုဋ်စိတဿ။ ။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” ၌ “ဥပလဗ္ဗတိ” သဒ္ဓါသည် ဝေဖန်ထိုက်သော အနက်ရှိ၏။ ပုဂ္ဂလသဒ္ဓါကား ဝေဖန်ထိုက်သော အနက် မရှိ-ဟု ပြောဆိုသော ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့် ထို သဒ္ဓါ ၂-ပုဒ်တို့၏ အနက် အရ ဟူသည်၏ အဖြစ်ကို အဘယ်မှာ လက်ခံစရာ ရှိတော့အံ့နည်း။ “လက်ခံစရာ မရှိတော့ပါ” ဟုလို့၊ ထို့ကြောင့် ဧကတ္တံကို ပရဝါဒီက လက်ခံ လက်မခံကို ပဌမ စိစစ်ထိုက်သည်” ဟု ဆိုသည်။

ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယထာဓုတ္တဝိဘာဂံ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဝေဖန်အပ်သော အထူးကို။ ဝဒတော၊ ဆိုသော။ တေဿာပိ၊ ဤ ပရဝါဒီ၏ အပေါ်၌လည်း။ ယထာအာပါဒိတေန၊ အကြင် အကြင် ရောက်စေအပ်ပြီးသော။ ပသင်္ဂေန၊ ကပ်ငြိဖွယ်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ခုတိယအနုယောဂ၌။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏အလိုကို။ မဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ရှာမှီးထိုက်၏။

၁။ ယထာ ၈။ ပေ။ နာပဇ္ဇတိ။ ။ထိုသို့ ကေတ္တ အဖြစ်ကို လက်မခံလျှင် ပသင်္ဂဖြစ်စရာမရှိ-ဟု ပြလို၍ “ယထာ ၈။ ပေ။ န ဘဝိတဗ္ဗံ”ဟု မိန့်သည်။ ထိုစကားရပ်၌ “ယထာ ၈။ ပေ။ ပသင်္ဂေ နာပဇ္ဇတိ”သည် ပသင်္ဂ မရှိနိုင်ပုံကို ထင်ရှားအောင် ပြသော ဥပမာန ဝါကျတည်း။ “ရှပ် ဥပလဗ္ဗတိ” ၌ “ရှပ်”သည် ခွဲစိတ် ဝေဖန် စရာ မရှိသော စိတဇီဝဗ္ဗသဒ္ဓါတည်း။ ထိုခွဲခြားအပ်သော အထူးကို ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌ “ရှပ် ကိဉ္စ ဥပလဗ္ဗတိ-ရှပ်ကို တချို့ကို ရအပ်၏။ ကိဉ္စ န ဥပလဗ္ဗတိ-အချို့ကို မရအပ်” ဤသို့ ရအပ် မရအပ် ၂-မျိုး၌ ကပ်ငြိဖွယ် (စကားကပ်ဖွယ်) မရှိသကဲ့သို့။

၂။ ဧဝံ တေဿာပိ။ ပေ။ န ဘဝိတဗ္ဗံ။ ။ဤအတူ “ဥပလဗ္ဗတိ” သဒ္ဓါ “ပုဂ္ဂလ” သဒ္ဓါတို့၏ အနက်အရ မတူသော အထူးကို ဆိုသော ပရဝါဒီ၏ အပေါ်၌လည်း ယထာ အာပါဒိတ ပသင်္ဂ မဖြစ်ထိုက်ပ။ [“ယထာ အာပါဒိတ ပသင်္ဂ”ဟူသည် အဋ္ဌကထာ၌ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ ဝဒစ္စယဿ အတ္ထတော ကေတ္ထေ။ ပေ။ န ဥပလဗ္ဗတိတိ အာပဇ္ဇတိ”ဟု အာပဇ္ဇတိ ကြိယာဖြင့် ပြအပ်သော အနက်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပသင်္ဂ”အရ ကပ်ငြိလာသော အနက်ကိုယူပ။ [အာပဇ္ဇတိ ကြိယာကို ထောက်၍ “ယထာ အာပါဒိတေန”ဟု သုံးစွဲသည်။]

ဆိုလိုရင်းကား-ဥပလဗ္ဗတိနှင့် ပုဂ္ဂလသဒ္ဓါ ၂-ပုဒ်သည် အနက်အားဖြင့် တူလျှင် (အနက်တူနေသောကြောင့်) “ဥပလဗ္ဗတိ”ဟု ခွင့်ပြုအပ်သော တရားသည် ပုဂ္ဂလမှ တမျိုးတခြား မဟုတ်တော့။ ထိုသို့ မဟုတ်သော်လည်း (အသင်၏ အလိုအားဖြင့်) ဥပလဗ္ဗတိ ဖြစ်သော အချို့တရားသည် ပုဂ္ဂလ၊ အချို့တရားသည် ပုဂ္ဂလ မဟုတ်သည် ဖြစ်အံ့။ (ဤသို့ဖြစ်လျှင်) သင်၏ ပုဂ္ဂလ သည်လည်း အချို့ ရအပ်၍ အချို့ မရအပ်-ဟူသော အနက်သည် ဖြစ်တော့၏။ ဤသို့ အနက်တမျိုး ကပ်ငြိလာပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထား၏။ ဋီကာဆရာကား “ဥပလဗ္ဗတိနှင့် ပုဂ္ဂလကို အနက် အရ တူပုံကို ပရဝါဒိက ဝန်မခံသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၏ “အာပဇ္ဇတိ”ဟု တင်အပ်သော အနက်သည် မရောက်ပါ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ၏ စကားကို ပယ်ရှားသည်။

၃။ ဣတိ။ ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ထိုသို့ ဥပလဗ္ဗတိနှင့် ပုဂ္ဂလ သဒ္ဓါတို့၏ အနက်အရတူခြင်းကို ဝန်မခံသော ပရဝါဒီအပေါ်၌ အပြစ်ရောက်စရာမရှိပါပဲလျက် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ”ဟု အပြစ်တင်သော သကဝါဒီ၏အလိုကို ရှားမှီးထိုက်သည့်-ဟု ဋီကာဆရာ ဆိုသည်။ [ဧတ္ထာတိ ခုတိယအနုယောဂေ၊ အဓိပ္ပါယောတိ သကဝါဒိ-နော အဓိပ္ပါယော။-မဇ္ဈ။]

၆၀။ သုညတော လောကံ အဝေက္ခဏ္ဍတိ တေေန၊ ဟူသော ဤပါဠိ
ဖြင့်။ အတ္တတော၊ လိုရင်း အနက်အားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဝါ၊ ဟောတော်မူရာ ရောက်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နတ္ထိတိပိ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
အာဟ၊ ပြီ။

ဝစနသောနေဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ပညတ္တနုယောဂ အဖွင့်

၆၁-၆၆။ ရူပကာယာဝိရဟံ၊ ရူပကာယဗ္ဗ မကင်းသည်၏ အဖြစ်ကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ရူပကာယသဗ္ဗာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊
ပြီ။ “ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါတိ”။ ဟူသော။ သုတ္တေ၊ ပါဠိတော်၌။
[ဣတိ ဝုတ္တကပါဠိ၊ ပဉ္စမဝဂ်၊ အဂ္ဂပသာဒသုတ်၌] အဂတပညတ္တိံ၊ လာသော
နာမည်ပညတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တထာရူပ ဝ ပညတ္တိယာ အတ္တိတာယာတိ၊
ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ဝိတရာဂသဗ္ဗာဝတောတိ၊ ဟူသော
ဤ ပါဠိ၌။ (အဓိပ္ပါယ်-၌ စပ်။) ကာမိဘာဝဿ၊ ကာမိ၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊
ကာမိ နာမည်၏။ အနေကန္တိကတ္တာ၊ ကေနမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
(ကာမိဘာဝဿ၊ ၏) ကာမဓာတုယာ၊ ၌။ အာယတ္တတာဘာဝတော စ၊
စပ်သည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကာမိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗေ၊
မဆိုလိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယ်၊
အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၁။ ကာမိဘာဝဿ အနေကန္တိကတ္တာ။ ။ “ကာမဓာတုသာ ကာမိ ပုဂ္ဂ-
လော”ဟု မေးရာ၌ ကာမဓာတ်ဝယ် ကာမိမဟုတ်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရှိနေ
သောကြောင့် ကာမိ၏အဖြစ်သည် (ကာမိ၏ အမည်သည်) ကာမဘုံဝယ် ဖြစ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကေန ရနိုင်သော အမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု
ပယ်သည်။ [ကာမိနော၊ ကာမိ သဒ္ဓါ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း နာမည်တည်း။
ကာမိဘာဝေါ-မည်။]

၂။ ကာမဓာတုယာ ။ ပေ ။ ဘာဝတော ဝ။ ။ ရှေ့က “ကာမိဘာဝဿ”
ကိုလိုက်စေ၍ “အာယတ္တတ္ထ” ဝယ် တွ-ပစ္စည်း၌ စပ်ပါး ကာမိ အမည်က ကာမဘုံနှင့်
စပ်၍ ရအပ်သော အမည်မဟုတ်။ ကိလေသာ ကာမ ရှိခြင်းနှင့် စပ်၍ ရအပ်သော
အမည်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ကာမဓာတုယာ ကာမိ ပုဂ္ဂလော”ဟု မေးရာ၌ “န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

၆၇။ ကာယာနုပဿနာယာတိ တေ၊ ဟူသော ဤ သဒ္ဒါသည်။ ကာရဏ-
ဝစနံ၊ အကြောင်းကိုဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ ကာရဏဘူတဿ၊ အကြောင်း
ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ကာယာနုပဿနာယ၊ ကာယာနုပဿနာ ဒေသနာကြောင့်။
ဝါ၊ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာကြောင့်။ ဝေလိကတ္တာ၊ ဤသို့ “ကာယ
တခြား၊ ပုဂ္ဂလ တခြား” ဟု အယူရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိဇာနာတိ-၌
စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အာယစ္စ ဘာသိတန္တိ၊ ကား။ “အညံ ဇီဝံ
အညံ သရီရန္တိ အဗျာကတမေတံ မယာ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။)
အာယစ္စ၊ ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို ညှဉ်းဆဲ၍။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။
(သုတ္တံ-၌ စပ်။)

ပညတ္တာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဂတိအနုယောဂ အပုဋ်

၆၉-၇၂။ “ဒဿေန္တော ‘တေနဟိ ပုဂ္ဂလော သန္နာဝတိ’ တိ အာဒိ-
မာဟာ” တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါ
သော်လည်း။ “ဒဿေန္တော န ဝတ္တဗ္ဗံ ပုဂ္ဂလော သန္နာဝတိတိအာဒိမာဟာ” တိ၊
ဟူ၍။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒဿေတွာ တိ၊ ဟူ၍။
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။

၉၁။ ယေန ရူပါသင်္ခါတေန သရီရေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိ တိတ္ထေ၊ ဟူသော
ဤပါဌ်၌။ ရူပေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုလိုသော သကဝါဒီ
သည်။ ရူပံ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူ၍။ အနနုညာတတ္တာ၊ ပရဝါဒီသည် ခွင့်မပြု

၁။ ဒဿေန္တော ။ ပေ ။ အဝိတဗ္ဗံ။ ။ “တေန ဟိ ပုဂ္ဂလော သန္နာဝတိ
အသ္မာ လောကာ ပရံ လောကံ” စသော စကားသည် အယူဖြစ်ကြောင်း ပါဠိတော်
များကို ပြပြီးမှ ပါဠိတော်ဝယ် (၇၄) အဆုံး၌ လာသော စကားဖြစ်၏။ အယူ ဖြစ်
ကြောင်း ပါဠိတော်ကို ပြလို၍ ဆိုအပ်သော စကားသည် (၇၄) အစ၌ “န ဝတ္တဗ္ဗံ
ပုဂ္ဂလော သန္နာဝတိ” စသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဒဿေန္တော
န ဝတ္တဗ္ဗံ ပုဂ္ဂလော သန္နာဝတိတိ အာဒိမာဟ” ဟု ပါဠိရှိသင့်ကြောင်းကို နိကာပြင်သည်။

၂။ ဒဿေတွာ တိ ဝါ။ ။ “တေန ဟိ ပုဂ္ဂလော” စသော စကားကို အတည်
ပြလိုလျှင် “ဒဿေန္တော” ဟု မရှိစေပဲ “ဒဿေတွာ” ဟု ရှိပါစေ၊ အယူ ဖြစ်ကြောင်း
ပါဠိတို့ကို ပြ၍ပြီးမှ “တေနဟိ ပုဂ္ဂလော” စသော စကားကို ပရဝါဒီ ဆိုသည်-ဟူလို။

၃။ ယေန ။ ပေ ။ ဂစ္ဆတိတိ ဝဒန္တေန။ ။ “ယေန ရူပါသင်္ခါတေန သရီ-
ရေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ ဆိုလိုရင်းမှာ- “ရူပေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိ-
ဤ ရုပ် ကိုယ်နှင့်တကွ (တဘဝမှ တဘဝသို့ ဇီဝသည်) သွား၏” ဟု သကဝါဒီက
ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။

အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယေနာကာရေန၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တံ၊ ထို ရုပ်၊ ဟူသော သရီရသည်။ ဇီဝံ၊ ဇီဝတည်း။ တံ၊ ထို ဇီဝသည်။ သရီရံ၊ သရီရတည်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ အနက် သဘောသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထို ဇီဝနှင့် သရီရတို့ တခုတည်းဖြစ်ကြောင်း အခြင်းအရာကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်၏။

အသညံပပတ္တိံ သန္ဓာယာတိ၊ ကား။ နိရယူပဂဿ၊ ငရဲသို့ ကပ်ရောက်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ အသညံပဂဿ၊ အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း၎င်း။) အရူပပဂဿ၊ အရူပဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ စ၊ ၎င်း၎င်း။) အန္တရာဘဝံ၊ အကြား၌ ဖြစ်သောဘဝကို။ န ဣစ္စတိ၊ အလိုမရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စုတိတော၊ စုတိမှ။ အနန္တရံ၊ အခြား မဲ့ဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပဋိကိပ္ပတိ-၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၁။ ရူပံ ပုဂ္ဂလောတိ။ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။စတုက္က နယ သံသန္ဓန ၌ “ရူပံ ပုဂ္ဂလော”တိဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်၏။ ထို့ကြောင့် “ရူပံ ပုဂ္ဂလောတိ အနနညတတ္တာ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ခွင့်မပြုသောကြောင့် “တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ”၌ ဇီဝ ဟူသော ပုဂ္ဂလနှင့် ရုပ် ဟူသော သရီရ၏ တခုတည်း အဖြစ်ကို စိစစ်ဖို့ရန် အကြောင်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် (ဇီဝနှင့် သရီရတို့၏ တမျိုးတခြားစီ မဟုတ်ခြင်း ဟူသော) ထို အခြင်းအရာကို သကဝါဒီ ဆိုထိုက်၏-ဟု ဋီကာဆရာ ဆိုသည်။

အနုဋီကာ။ ။ “ရူပံ အတ္တာ (အတ္တ ပုဂ္ဂလသည် ရုပ် ရှိ၏)”ဟု ပရဝါဒီ ယူ၏။ ထိုသို့ ယူလျှင် အတ္တ ဟူသော ဇီဝသည် ရုပ် ဟူသော သရီရနှင့်တကွ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းသွား၏။ ဤသို့ အနက်ယူလျှင် ရူပနှင့် ဇီဝတို့ တမျိုးတခြား မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ (အကြောင်းအရာ)ကို ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ရူပံ ပုဂ္ဂလောတိ အနနညတတ္တာ”ဟု မဆိုနိုင်တော့။ သို့သော်... နောက်နား၌ “ဣဓ သရီရနိက္ခေပိ”ဟု ဆိုလတ္တံ့။ ထိုကား အလိုအားဖြင့် သရီရနှင့် ဇီဝသည် တခုတည်းမဟုတ်တော့။ ထို့ကြောင့် “သော ဇတ္တဗ္ဗော-ဇီဝနှင့် သရီရတို့၏ တမျိုးတခြားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာကို သကဝါဒီ ဆိုထိုက်၏”ဟု ဋီကာဆရာ ဆိုပေသည်။ ဤသို့အဆုံး၌ ဋီကာဆရာကိုပင် ထောက်ခံသွားသည်။ “သော ဝတ္တဗ္ဗောတိ-မှ စ၍တသ္မာ သော ဝတ္တဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ”တိုင်အောင် အနုဋီကာကို ကြည့်ပါ။

၂။ အသညံပပတ္တိံ သန္ဓာယ။ ။ “အသညသတ်ဘုံသို့ ရောက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကြားဘဝတခု မရှိတော့”ဟု ယူဆသော ကေဝတို့အတွက် ဤ ဘဝမှ စုတေလျှင် အသညသတ်ဘုံ၌ သညာ-ဝေဒနာ-စိတ်မရှိသောကြောင့် “သဝေဒနော သမ္ဘာဝတိ”ဟု မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စုတိကာ၊ လေ၊ စုတေ ခါးအခါ၌၎င်း။ ဥပပတ္တိကာလေ စ၊ ပဋိသန္ဓေ နေဆဲအခါ၌၎င်း။ အသညပ-
ပတ္တိကာလေ စ၊ အသညသတ်တို့၌ ပဋိသန္ဓေ နေရာအခါ၌၎င်း။ အသည-
သတ္တေသု၊ အသညသတ်ဗြဟ္မာတို့၌။ သညာ၊ သညာသည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။
ဂဟေတွာ၊ ယူပြီး၍။ အသညပဂဏ၊ အသညသတ်တို့သို့ ကပ်ရောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တရာဘဝံ၊ အကြား၌ ဖြစ်သော ဘဝကို။ ဣစ္ဆေယျ၊ အလိုရှိ
ကုန်ရာ၏။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (အယူအားဖြင့်)။ အန္တရာဘဝဘာဝ-
တော၊ အန္တရာဘဝရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသညပပတ္တိ၊ အသညသတ်တို့၌
ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဝေဒနာ၊ ဝေဒနာမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။
န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၉၂။ အဝေဒနောတိအာဒိသုတဓညန္တိ၊ ကား။ သညဘဝတော၊ သညာ
ရှိသောဘဝမှ။ အညံ၊ အခြားသော။ အသညာနေဝသညာနာသညာယတ-
နပပတ္တိ၊ အသညဘဝသို့ကပ်၍ ဖြစ်ခြင်း၊ နေဝသညာ နာသညာယတန ဘဝသို့
ကပ်၍ ဖြစ်ခြင်းကို။ (သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ နေဝသညာ
နာသညာယတနေဝံ၊ နေဝသညာနာသညာယတန ဘဝ၌ သော်မှလည်း။

၁။ အသညပပတ္တိကာလေ(၁)။ “စုတိကာလေ ဥပပတ္တိကာလေ စ” တို့၌
အသညသတ် ဘုံဝယ် စုတိကာလ ဥပပတ္တိကာလကို ယူပြီး ဖြစ်၍ အသညပပတ္တိ-
ကာလေ စ”ကို ပိုသည်-ဟု ထင်၏။ ရှေးနိဿယ၌လည်း ရှိသောကြောင့် ပါဠိရှိ
အတိုင်း အနက်ပေးလိုက်ရသည်။

၂။ ယေ ပန။ ပေ။ ဣစ္ဆေယျ။ “အသည သတ်တို့သို့ ကပ်ရောက် ရာ၌
အန္တရာဘဝ ရှိသေး၏”ဟု အချို့က ယူကြ၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အလိုအားဖြင့် အသည
သတ်တို့သို့ ပဋိသန္ဓေ အဖြစ်ဖြင့် ရောက်စ ကာလ၌ အန္တရာဘဝတုန်းက ရုပ် ဝေဒနာ
သညာ ရှိသည့် အတိုင်း ဝေဒနာ ရှိသေး၏။ နောက်မှ ပျက်သည်”ဟု ယူဆသော
ကြောင့် “အသညပပတ္တိ အဝေဒနာ”ဟု ဆိုခွင့်မရှိ။ [တတ္ထ ယေ။ ပေ။ အသညိနံ
သညာ အတ္တိတိ အန္တရာဘဝတောဝ အသညပပတ္တိ ဣစ္ဆန္တိ-အနု။]

၃။ တဓညံ။ “သညဘဝတော အညံ”ဟု ဖွင့်၍ “အသညာ နေဝသညာ-
နာသညာ ယတနပပတ္တိ”ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ “သညာ ရှိသော ကာမ ရူပဘဝတို့မှ
တပါးသောဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်း” ဟူသည့် အသညဘာဝ နေဝသညာ နာသညာ ယတန
ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ပုဂ္ဂလော အဝေဒနော
သန္ဓာဝတိ”ဟူသော အမေးကို “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

၄။ နေဝသညာနာသညာယတနေဝံ ဟိ။ ပရဝါဒိ တို့က နေဝသညာ
နာသညာယတန ဘဝကို သညာ ရှိ၏-ဟု အလိုရှိကြသည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်
ကြောင့် တဓည-ထိုသည့် ဘဝတို့မှ တမျိုးတခြားဘဝ၌ သွင်းရပါသနည်း-ဟု မေး
ဖွယ် ရှိသောကြောင့် “နေဝသညာနာသညာယတနေဝံ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။

သညာ၊ သညာသည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသော သညာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။

၉၃။ ယသ္မာ ရူပါဒိဓမ္မေ ဝိနာ ပုဂ္ဂလော နတ္ထိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ (ဝဒတိ-၌ စပ်။) ဣန္ဒနပါဒါနော၊ လောင်စာဖြစ်သော ထင်းအစရှိသောစွဲမှီရာ ရှိသော။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ဣန္ဒနေန၊ လောင်စာနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ နတ္ထိ ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ရူပါဒိ ဥပါဒါနော၊ ရုပ် အစရှိသော စွဲမှီရာရှိ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ရူပါဒိနာ၊ ရုပ် အစရှိသည်နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ လန္တိဝသေန၊ ဤသို့သော အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။

ဂတိအနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဥပါဒါ ပညတ္တာ နုယောဂ အဖွင့်

၉၄။ နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ နီလောတိအာဒိသုတိ ၊ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်၏။ နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ နီလကဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိတိ တွေ၊ ဟူသော ပါဠိတော်စကားရပ်၌။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နီလံ၊ ညိုသော ရုပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ နီလော၊ ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်း သည်။ ဟောတိ။) တဒါဒိသု၊ ထို နီလ မည်သော ရုပ် ကို စွဲ၍ နီလ ပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပရဝါဒီတို့သည် နေဝသညာနာသညာယတန တဝကို သညာရှိသော တဝ အဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိကြသည်ဟု မဆိုထိုက်ပါ။ ထို့ကြောင့် အသညာတဝ၌ သွင်းရပါသည်-ဟူလို။ [နေဝသညာနာသညာတဝေ၊ အဓိတ္တုပ္ပါဒေဝါ (စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းမရှိရာ အသညာသတ် တဝ၌ဝင်း)သညာ အတ္ထိတိ ဣစ္ဆန္တိတိ န ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗန္တော-အနု၊ မရဉ်ကား “သညာ အတ္ထိတိ န ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ ဣစ္ဆန္တိတိ ယောဇနာဟု ဖွင့်၏။ အဓိပ္ပါယ်အတူပင်။

၁။ နီလံ ရူပံ ။ ပေ ။ အာဒိသုတိ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “နီလံ ။ ပေ ။ အာဒိသု” ဟု “နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ နီလော”ဟူသော ပါဠိကို ပါဠိတော်၌ ရှိသော သံဝဏ္ဏေ-တဗ္ဗ ပါဠိကဲ့သို့ ထုတ်ပြထား၏။ ပါဠိတော်၌ကား “နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ နီလကဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ”ဟု ရှိသည်မဟုတ်ပါလော။ “အဘယ်သို့ အနက်မှတ်ရပါမည်နည်း” ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “နီလံ ရူပံ ။ ပေ ။ တဒါဒိသုတိ အတ္ထော”ဟု မိန့်သည်။ [အာဒိသုတိကို အတ္ထော-၌ စပ်။ တွေ့ ကို ပုဋ္ဌော-၌ စပ်။]

ဆိုလိုရင်းကား- “နီလံ ရူပံ ဥပါဒါယ ။ ပေ ။ ပညတ္တိ”ဟူသော ပါဠိတော်စကား ရပ်၌ သကဝါဒီ မေးအပ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နီလ ရုပ်ကို စွဲ၍ နီလ အမည်ရ၏။ “တဒါဒိသု-နီလ ရုပ် ကို စွဲ၍ နီလ အမည် ရသော ထို ပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၌”ဟု အနက်မှတ်ပါ။ တဒါဒိသု၌ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော “ဝီတိ ရူပံ ဥပါဒါယ၊ ပေ ။ အပ္ပဋိသိယံ ရူပံ ဥပါဒါယ အပ္ပဋိသဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ”တိုင်အောင် ယူပါ။

၉၀။ ဆေကတ္ထံ သန္ဓာယယံတိ၊ အစရှိသော ပါဠိ၏။ (အထွေး၌ စပ်။) ဆေကတ္ထံ၊ ဆေကအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ (ကုသလ-ပညတ္တိ၊ ကုသိုလ်ဟူသော နာမည်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ဤ။) န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်သော။) ကုသလံ၊ ကောင်းသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍ (ကုသလဿ၊ လိမ္မာသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ ထင်သည်။ (ဟုတွာ) ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ဣတိ အထွေး၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ [ဤဝါကျ၌ ကော်မာ ပိုမိုတွေ့ ပျက်၍နေသည်။ န ကုသလ ပညတ္တိ သည် “ဆေကတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ” ၏ ‘အညတ္တာပေါဟန နည်းအရ ထည့်အပ်သော ဝါကျတည်း။ ထို ဝုတ္တံ ကို ကုသလံ ဝေဒနံ-၌ စပ်ပါ။ ဥပါဒါယ စပ်ပုဒ်လည်း တိုက်ရိုက် မရှိ။ ပါဠိတော်၌ “ကုသလဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ” ကို ယူ၍ စပ်ပါ။ ထိုသို့ စပ်ပုဒ်ရအောင် ပါဠိတော်မှ ယူ၍ အနက်ပေးထားပါသည်။]

၁၁၂။ ဣဒါနိ ။ ပေ ။ ဒဿေတုံ “ယထာ ရုက္ခန္တိ အာဒိ မာဟာတိ” ဟူသော ပါဠိ၌။ ပုဗ္ဗပက္ခံ၊ ရှေ့အဖို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပါဠိတော်၌ ပြုပြီး၍။ ဥတ္တရံ၊ နောက်အဖို့ကို။ အာဟ၊ သကဝါဒီ ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ။

၁၁၅။ “ယဿ ရူပံ သော ရူပဝါ”တိ၊ ဟူသော။ ဥတ္တရပက္ခော၊ နောက်ပက္ခ၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဝစနံ၊ စကားကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။

၁။ ဆေကတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဆေကတ္ထံ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာ-တိ”ဟု ရှိသော်လည်း ဆိုလိုရင်းအနက်မှာ ပါဠိတော်၌ “ကုသလံ ဝေဒနံ ဥပါဒါယ ကုသလဿ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိတိ၊ အာမန္တာ”ဟု ရှိသောကြောင့် “ဆေကတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ (ပရဝါဒီ ဆိုအပ်သော)၊ ကုသလပညတ္တိ (ကုသိုလ်ဟူသော နာမည်ပညတ်ကို) သန္ဓာယ၊ ဤ။ န (ဝုတ္တံ)၊ ပရဝါဒီ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်သော။ ကုသလံ၊ ကောင်းသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဤ။ (ကုသလဿ၊ လိမ္မာသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။”ဟု အနက်ပေး၍ “ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ သည်။ (ဟုတွာ) ပဋိဇာနာတိ”ဟု အနက်မှတ်ပါ။ [ဆေကတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ကုသလံ ဝေဒနံ ဥပါဒါယ၊ န ကုသလပညတ္တိဝန္တံ ကုသလံ ဝေဒနံ ဥပါဒါယာတိ ယောဇနာ။-မဓ။ “မညမာနော” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပရဝါဒီ၏ မှတ်ထင်ခြင်းသာဖြစ်၏။ သကဝါဒီကား ထို ဆေက အနက်ကို မရည်ရွယ်ပါ-ဟူလို။]

၂။ ယထာ ရုက္ခန္တိ အာဒိမာဟ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ယထာ ရုက္ခန္တိ” စသော ဝါကျသည်၊ ဤ ပြဿနာ၏ ၃-ဌာန၌ ပါ၏။ ထိုတွင် အနိစ္စ စသော စိစစ်ချက်၊ “အညံ ရူပံ အညော ပုဂ္ဂလော”ဟူသော စိစစ်ချက်သည် ပုဗ္ဗပက္ခံ (ပဌမ အဖို့) ၌ မပါ။ ဒုတိယ တတိယ ဟူသော နောက်အဖို့၌သာ ပါ၏။ ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗပက္ခံ ဒဿေတွာ”ဟု ခိုကာဠုပဗ္ဗာနသန္ဓေကို ထည့်၍ နောက် ပက္ခ ၂-မျိုးကို ပြခြင်းငှါ “ယထာ ရုက္ခန္တိ” စသော စကားကို ဆို၏-ဟု ဖွင့်သည်။

(သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဆောင်၍) ယသ္မာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။

၁၁၆။ စိတ္တာနုပဿနာဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ (အဓိပ္ပါယ်-၌ စပ်။) စိတ္တာနုပဿနာဝသေန၊ စိတ္တာနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရိဒီပိတဿ၊ ထင်ရှားပြအပ်သော။ သရာဂါဒိစိတ္တယောဂဿ၊ သရာဂ အစရှိသော စိတ်နှင့် ယှဉ်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (သရာဂါဒိစိတ္တံ သန္တာယ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၁၁၇။ ယေနာတိ စက္ခုန္တိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ယေနာတိ၊ ယေန ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ကရုဏံ၊ ကရိုဏ်းသည်။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စက္ခုမေဝ ရူပံ ပဿတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိညာဏနိဿယဘာဝူပဂမနမေဝ၊ ဝိညာဉ်၏ မှီရာ၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက် ခြင်းသည်သာလျှင်။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ၏။ ဒဿနံ နာမ၊ မြင်ခြင်း မည် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ၏။

ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၃-ပုရိသကာရာနုယောဂ အဖွင့်

၁၂၃။ ကရုဏမတ္တန္တိ၊ ကား။ ကမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံတို့ကို။ နိပ္ပါဒ-ကပ္ပယောဇကဘာဝေန၊ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေတတ်၊ သူတပါးကို တိုက်တွန်းတတ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့တည်း။ [“ပဝတ္ထာ ခန္ဓာ” ဟု ပဌမန္တရှိသောကြောင့် “တို့တည်း” ဟု ချလိုက်ရသည်။ “ပဝတ္ထေ ခန္ဓေ” ဟု ရှိလျှင် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် ဒုတိယန္တချင်းညီမျှ၍ သန္တာယ၌ စပ်ရမည်။ နိပ္ပါဒကပ္ပယောဇကဘာဝေနာတိ ကာရကကာရာပကဘာဝေန။—အနု။]

၁၂၄။ ပုရိမကမ္မေန၊ ရှေးကံနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (နတ္ထိ-၌ စပ်။) ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိဇ္ဇဋ္ဌာနာဒိသု၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာဖြစ်သော အတတ်အစရှိသည်တို့၌။ သမ္မာ၊ အမှန်အားဖြင့်၎င်း။ မိစ္ဆာ ဝါ၊ အမှားအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ် ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ပုရိမကမ္မမေဝ တဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

၁၂၅။ ကမ္မဝဋ္ဋဿာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ကမ္မကာရကဿ၊ ကံကိုပြုသော ပဌမ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယော၊ အကြင်ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာရကော၊ ပြုတတ်၏။ တေနာပိ၊ ထိုကံကို ပြုသော ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အညံ၊ အခြားသော။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သေး၏။ တဿ၊ ထိုကံ ပြုသော ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာရကေနာပိ၊ ပြုတတ်သော တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အညံ၊ အခြားသော။ (ကမ္မံ၊ ကံ၊ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ကမ္မဝဋ္ဋဿ၊ ၏။ အနုပစ္ဆေဒံ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သူသည်။ ကမ္မဿ၊ ကံကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သူသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ဤ ဝဒန္တိ ဆရာတို့၏ စကားကို။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်က ကံကိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ဟူသော ဤ ဝါဒကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ မာတာပိတူဟိ၊ မိဘတို့ သည်။ ဇနိတတာဒိနာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသော အကြောင်းဖြင့်။ တဿ၊ ထိုပဌမ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာရကံ၊ ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣစ္ဆန္တဿ၊ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္မကာရကနံ၊ ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ကာရက-ပရမ္မရာ၊ ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဆက်ဆက်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ စကားကိုလည်း။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

၁။ ကမ္မဝဋ္ဋဿ။ ။ဤပုဒ်သည် အထာ၊ တက်သော နောက်နည်း၌ ပါ၏။ ကံကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးတဝဂ ပြုလုပ်လိုက်၏။ တေနာပိ (ထို ကာရကကို ပြုသော ကာရက ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း) အညံ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ (ထို ကာရကကိုပြုသော ကာရကကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း) အညံ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဤသို့အားဖြင့် ကမ္မဝဋ္ဋမပြတ်ပုံကို ဆိုကြသည်။

၂။ ပုဂ္ဂလဿ ကာရကော ။ ပေ ။ ဓေတံ။ ။ဝဒန္တိ ဆရာတို့၏ ဝါဒကို ကြည့်ပါ။ “ယော ကာရကော တေနာပိ အညံ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ” ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အခြားကံကို ပြု၏။ ” စသည်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံပြုသူဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ ဝဒန္တိဆရာတို့၏ စကား ကို စဉ်းစားထိုက်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-ကမ္မဝဋ္ဋမပြတ်စဲခြင်းမရှိပုံကို ဖွင့်ရာဝယ် ပုဂ္ဂိုလ် အဆက်မပြတ်ပုံကို ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့်တည်း။

၃။ မာတာပိတူဟိ ။ ပေ ။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ။ ။ပရဝါဒီသည် “တဿ ကတ္တာ ကာရေတာ ဥပလဗ္ဘတိ” ဟု မေးရာ၌ မိဘတို့က ဖြစ်စေအပ်သည် အဖြစ် စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံ၏။ ကာရက ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် မိဘ ကလျာဏမိတ္တ အာစရိယ စသတို့တည်း-ဟု အယူရှိသော ပရဝါဒီ အတွက် ကမ္မကာရက ပုဂ္ဂိုလ် အဆက်ဆက်ကို ဖွင့်ပြကြောင်း ဤ စကားကိုလည်း စိစစ်ထိုက်၏။ စိစစ်ထိုက်-ဟူသည် မသင့်ဟု ဆိုခြင်းပင်တည်း။

အနုဋီကာ။ ။ဣဒဉ္စာတိ န ကေဝလံ ပုဂ္ဂလကာရကဿ ကမ္မကာရကတာပတ္ထိ-ယေဝ ဒေါသော-ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကံပြုသူအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ဟူသော

၁၇၀။ သုတ္တဝိရောဓဘယေနာတိ၊ ကား။ “သောကရောတိသောပဋိ-
သံဝေဒယတိတိ ခေါ ဗြဟ္မဏ၊ အယမေကော အန္တော”တိ အာဒိဟိ၊ အစရှိ
သော သုတ်တို့နှင့်။ ဝိရောဓဘယ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။
(ပဋိက္ခေပေါ-၌ စပ်။)

၁၇၁။ “ဣဓ နန္ဒတိ ပေစ္စ နန္ဒတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်
မူခြင်းကြောင့်။ ကမ္မကရဏ ကာလေ၊ ကံပြုရာ အခါ၌၎င်း။ ဝိပါကပဋိ-
သံဝေဒန ကာလေ စ၊ အကျိုးကို ခံစားရာအခါ၌၎င်း။ သောယေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။
ဣတိ၊ ဤ သည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာ၏ အလိုတည်း။ သယံ ကတံ
သုခဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော။ သော်။)
ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ ကိန္နုခေါ၊ အသိပါနည်း။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။
သယံကတံ၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ကဿပ၊ ကဿပ။
မာ ဟေဝံ၊ ဤသို့မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူပြီ။ ဣတိ အာဒိ သုတ္တ-
ဝိရောဓာ၊ ဤသို့အစရှိသောသုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

၁၇၆။ လဒ္ဓိမတ္တမေဝေတန္တိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (အဓိပ္ပာယ်ော-၌ စပ်။)
သောယေဝေကော၊ တယောက်တည်းသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဝ သော
ဟောတိ၊ သူလည်း မဟုတ်။ (ပြုသူ ခံစားသူလည်း မဟုတ်) န အညော
(ဟောတိ)၊ တပါးတခြားလည်းမဟုတ်။ (ပြုသူမှတခြား၊ ခံစားသူမှ တခြား
လည်း မဟုတ်။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ အနက်သည်။ (အဖြစ်သည်။)
နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာ။ (ထို့ကြောင့် “လဒ္ဓိမတ္တမေဝ”ဟု ဆိုသည်။)
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဝါဒီနော၊ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
အသယံကာရန္တိ အာဒိ၊ အသယံကာရံ အစရှိသော အပြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊
ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အပိစာတံ အာဒိနာ၊ အပိစ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဣဒံ (အတ္ထဇာတံ)၊
ဤအနက် သဘောကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ (ကိ၊ နည်း။)
ပရဿ၊ တပါးသော ပရဝါဒီ၏။ ဣစ္ဆာဝသေနေဝ၊ အလို၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။
ဝါ၊ အလိုနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ “သော ကရောတိ” တိ အာဒိ၊ အစရှိသော။

ပဌမ အချက်သည်သာ အပြစ် မဟုတ်သေး။ အထခေါ ဣဒံ ကမ္မ ကာရကတာယ
ကာရကပရမ္ပရာပဉ္စနမ္ပိ ဝိစာရေတမ္ပံ - စင်စစ်ကား ကံပြုသူတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်
ဤကာရက အဆက်ဆက်သို့ ရောက်ခြင်းကိုလည်း စိစစ်ထိုက်သည်သာ။ န ယုဇ္ဇတိတိ
အတ္ထော၊ ပုဂ္ဂလာနံ ဟိ ပဋိပါဠိယာ ကာရကတာဝေါ။ (ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစဉ်အားဖြင့်
ပြုတတ်သူတို့၏ အဖြစ်သည်) ကာရကပရမ္ပရာ-ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဆက်
ဆက် မည်၏။

အနုယောဂေါ၊ မေးစိစစ်ခြင်းကို။ နဂုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ သော ကရောတိတိ အာဒီသု၊ “သုသည် ကံ ကို ပြု၏၊ သုသည်ပင် အကျိုးကို ခံစား၏” အစရှိသော အယူတို့တွင်။ ကေ၊ တပါးသော အယူကို။ အနိစ္စန္တယ၊ အလိုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်။ ဣတရံ၊ အခြားသော အယူသည်။ (အာပန္နံ၊ ရောက်နေ၏။) တဉ္စ၊ ထိုအခြား သော အယူကိုလည်း။ အနိစ္စန္တယ၊ အလိုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ အညံ၊ အခြားသော အယူသည်။ အာပန္နံ၊ ရောက်နေ၏။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ကာရက-ဝေဒကိစ္စာယ၊ ကံကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလို၌။ ဌတ္တာ၊ စတည်၍။ သော ကရောတိတိ အာဒီသု၊ အစရှိသောအယူ တို့တွင်။ တံ တံ၊ ထိုထိုအယူကို။ အနိစ္စာယ၊ အလိုမရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ လက်မခံ ခြင်းကြောင့်။ အာပန္နဝသေနာပိ၊ ဖြစ်သော အပြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ (အနုယောဂေါ၊ မေးစိစစ်ခြင်းကို။ ဂုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။) ဣတိ (ဣဒံ အတ္ထဇာတံ၊ ကို။) (သင်္ဂဟကရော) ဒဿေတိ၊ ၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ကေဝလံ၊ အသီးအသီး အပြစ် ရောက် ခြင်းနှင့် မဖက် သက်သက်။ “သော ကရောတိ” တိ အာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။

၁။ န ပရဿ။ ပေ။ ဂုတ္တော။ ။ ၁၇၀-နံပါတ်မှ စ၍ “သော ကရောတိ၊ သော ပဋိသံဝေဒေတိ” စသော ပြဿနာတို့ကို သကဝါဒီ ဆိုထား၏။ ထို ပြဿနာ တို့ကို ပရဝါဒီ၏ အလိုနှင့်စပ်၍ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ “သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေဒေတိ” စသော အယူတို့တွင် “သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေဒေတိ” ဟူသော အယူကို သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်မျှ ကြောက်သောကြောင့် အလိုမရှိ၍ ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဣတရံ၊ အခြားသော ဥစ္စေဒ အယူသည် ရောက်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-ကံပြုသူသည် ခံစားသူမဟုတ်လျှင် ကံပြုရာ တဝကပင် ပြတ်ခဲ့သော ကြောင့်တည်း။ ထိုအယူကို အလိုမရှိ၍ ပယ်ပြန်လျှင် “သော စ အညောစ ကရေန္တိ၊ သော စ အညောစ ပဋိသံဝေဒေန္တိ”ဟု (၁၇၄) ၌ လာသော မိဿက ဖြစ်၍ နိစ္စ တမျိုး (သော အရ မြဲ၍) အနိစ္စတမျိုး (အညော အရ မမြဲသော) နိစ္စ အနိစ္စ အယူ ဖြစ်ပြန်၏။ ဝိက္ခေပ အယူသို့လည်း ရောက်နေပြန်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-သူ ဟုလည်း အတည်မယူ၊ အခြားသူ ဟုလည်း အတည်မယူပဲ မေးသည်ကို ပယ်သောကြောင့်တည်း။

၂။ ကာရကဝေဒကိစ္စာယ ဌတ္တာ။ ။ သု သည်ပင် ကံပြုသူ၊ သု သည်ပင် ခံစားသူ ဟူသော ဤ အယူ၌ တည်၍၊ တံတံ အနိစ္စာယ၊ ထိုထို ဝါဒကို အလို မရှိ၍ လက်မခံခြင်းကြောင့်။ အာပန္နဝသေနာပိ၊ အခြားအပြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် လည်း။ အယံ အနုယောဂေါ ဂုတ္တော တိ ယောဇနာ။-အနု။

၃။ အထဝါ။ ။ ရှေ့နည်းဝယ် ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်တည်း၌ပင် အယူ တမျိုးကို ပယ်လျှင် အခြား အယူတမျိုး ရောက်ပုံကို ပြ၏။ ဤ နည်း၌ကား ပြဿနာ ၄-မျိုး အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ၄-ယောက်ပင် ဖြစ်၏။ တယောက် တယောက်အား အပြစ် တမျိုးစီသာ ရောက်၏။ သို့သော် ပါဠိတော် အစဉ် အားဖြင့်သာ အားလုံးသော ပြဿနာတို့ကို တဆက်တည်း ပြတော်မူရသည်။

သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော အပြစ်တို့၏။ အာပန္နတ္တာ၊ ရောက်ကုန်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်။ န (ကတော၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်။) အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဧကေကဿေဝ၊ တပါးပါးသော အပြစ်၏သာ။ (စ-အနက်မရှိ) အာပန္နတ္တာ၊ ရောက်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်။ အယံ အနုယောဂေါ၊ ဤ မေးစိစပ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ (တေ အတ္ထဇာတံ)၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ၊၏။

ပုရိမနယေနောဝါတိ တေနာ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့်။ ဣမ နန္ဒတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပဋိဇာနနာဒိကာရဏံ၊ ဝန်ခံခြင်း အစရှိသောအကြောင်းကို။ [အာဒိ-ဖြင့် ပဋိက္ခေပ ကို ယူပါ။] ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေ့ထိုက်၏။ ဝါ၊ သုံးစုံထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ပုရိသကာရာနုယောဂဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ကလျာဏဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၄-အဘိညာနုယောဂ အဖွင့်

၁၉၃။ အဘိညာနုယောဂါဒိဝသေန အရဟတ္တသာဓနာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ “နန္ဒ အတ္ထိ ကောစိ ဣဒ္ဓိံ ဝိက္ခဗ္ဗတိတိ၊ နန္ဒ ။ပေ။ ဝိက္ခဗ္ဗတိ” အစရှိသော။ ဝါ၊ နန္ဒ ။ပေ။ ဝိက္ခဗ္ဗတိ အတ္ထုရှိသော။ အဘိညာနုယောဂေါ စ၊ အဘိညာဉ်ကို မေးစိစပ်ခြင်းကို၎င်း။ “ဟဉ္စိ အတ္ထိ ကောစိ ဣဒ္ဓိံ ဝိက္ခဗ္ဗတိတိ၊ ဟူသော။ ဌပနာ စ၊ ဌပနာကို၎င်း။ “တေန ဝတ ခေ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ပါပနာ စ၊ ပါပနာကို၎င်း။ အာဒိသဒ္ဓသင်္ဂဟိတော၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော။ အတ္ထောဝ၊ အနက်ဟူ၍သာ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။

အနုဋီကာ။ ။သဗ္ဗေသံ အာပန္နတ္တာ တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန (“အဝိစ”တက်သော နည်းအားဖြင့်) သဗ္ဗေသံ ဝိက္ခပ္ပါနံ အနုက္ကမေန အာပန္နတ္တာ နာယဓနုယောဂေါ ကတောတိ ယောဇနာ။ ဧကေကဿေဝါတိ တေသု ဝိသု ဝိသု ဧကေကဿေဝ အာပန္နတ္တာ၊ တန္တိဝသေန ပန တေ ဝိက္ခပ္ပါ ကေဠု ဒဿေတွာ (အယံ အနုယောဂေါ ကတော-၌ စပ်။)-အနု။

၁။ ပုရိမနယေနောဝါ တိတေနာ။ ။အဆုံး၌ ပြဿနာ ၄-ခုကို စုပေါင်း၍ မေးသောကြောင့် ပယ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို၎င်း၊ ဝန်ခံရခြင်း၏ အကြောင်းကို၎င်း၊ သယံကတ စသော အပြစ်ရောက်ပုံကို၎င်း၊ ၄ (၁၇၁) ဝသည့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ ထို ပြအပ်ခဲ့သော နည်းအတိုင်းပင်ထို အကြောင်း အားလုံးကို ဤ ပြဿနာတခု၌ ပေါင်း၍ ယှဉ်ပါစေ၊ ဘာကြောင့်နည်း-ပြဿနာ ၄-ခုကိုပေါင်း၍ မေးအပ်သောကြောင့်တည်း။

ဧတေ၊ ဤအရဟတ္တသာဓနာဟူသောပါဠိ၌။ အာသဝက္ခယဉာဏံ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို။ အဘိညာ၊ အဘိညာဉ်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဒဘိညာဝတော၊ ထိုအာသဝက္ခယဉာဏ် ဟူသော အဘိညာဉ်ရှိသော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သာဓနံ၊ ပြီးစေခြင်းကို။ အရဟတ္တသာဓနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ဆိုပြီ။ [“ရဟန္တာကို ပြီးစေရုံမျှဖြင့် အရဟတ္တကို ပြီးစေနိုင်မည်လော”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “အရဟတောဟိ”စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ မှန်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သာဓနာ၊ ပြီးစေခြင်းသည်။ တဗ္ဗာဝဿ စ၊ ထိုရဟန္တာ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း။ သာဓနာ၊ ပြီးစေနိုင်သည်။ ဟောတိ ယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

အဘိညာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၁၅-၁၈။ ဉာတကာနုယောဂါဒိ အဖွင့်

၂၀၉။ တထာရူပဿာတိ^၁၊ ဟူသောပုဒ်၌။ (အဓိပ္ပါယော-၌ စပ်။) တတိယကောဋိဘူတဿ၊ တတိယအဖို့ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သစ္စိကဋ္ဌဿ၊ မှန်သော အနက်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (“ပဋိက္ခေပေါ ပရဝါဒိဿ”၌စပ်။) ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အဋ္ဌကထာအလိုဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိက္ခိပန္နော၊ ပယ်သော ပရဝါဒီသည်။ အသစ္စိကဋ္ဌံ၊ သစ္စိကဋ္ဌမဟုတ်သော။ တတိယကောဋိဘူတံ တတိယအဖို့ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝဒေယျ၊^၂ ဆိုရာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ တတိယကောဋိဖြစ်သော သစ္စိကဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသော ပရဝါဒီ

၁။ တထာ ရူပဿ။ ။အဋ္ဌကထာ၌လာသော “တထာရူပဿ”သည် ပါဠိတော်၌ ၂၀၉-ဒုတိယပုစ္ဆာဝယ် “သင်္ခတဉ္စ အသင်္ခတဉ္စ ဌပေတွာ အတ္တညာ တတိယာ ကောဋိ”၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် “တတိယကောဋိဘူတဿ သစ္စိကဋ္ဌဿ အဘာဝါ”ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့် ပရဝါဒိက ငယ်သည်-ဟူလို။

၂။ ဧဝံ ပန ။ပေ။ ဝဒေယျာတိ။ ။ပြုအပ်ခဲ့သော အဓိပ္ပါယ်ဟူသည် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ထိုအလိုကို မနှစ်သက်သောကြောင့် “ဧဝံ ပန”စသည်ကို ဦးကာမိန့်သည်။ ပရဝါဒီသည် “သင်္ခတဉ္စ ။ပေ။ ကောဋိ”ဟူသော ဒုတိယပုစ္ဆာကို “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်သော ပရဝါဒီသည် “သစ္စိကဋ္ဌဿ အဘာဝါ”ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသောကြောင့် အသစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သော တတိယကောဋိပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုလိုရာ ရောက်နေ၏။

သည်။ ဝါ၊ ကိ။ သုတ္တေန၊ ပါဠိတော်သုတ်ဖြင့်။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ နိပ်ထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ တထာဂ္ဂပဿ၊ ထိုသို့ တတိယကောဋိသဘောရှိသော။ သစ္စိကဋ္ဌဿ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တထာဂ္ဂပဿ၊ ထိုသို့ တတိယကောဋိသဘောရှိသော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ သဘာဝဿ၊ သစ္စိကဋ္ဌသဘော၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မရှိသည့်အတွက်။ ပဋိက္ခေပပါရဟတ္တာ၊ ပယ်ခြင်းကို ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် သင်္ခတ၊ အသင်္ခတမှတစ်ပါး ဟူသော အယူကို။ နိဂ္ဂဟိတော၊ လျှို့ဝှက်၍။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းသည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ပရဝါဒီ၏ ပယ်မြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဉာတကာနုယောဂါဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၉-ပဋိဝေဓာနုယောဂါဒိ အပွင့်

၂၁၀။ ပရိဂ္ဂဟိတဝေဒနောတိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ အပရိဂ္ဂဟိတဝေဒနဿ၊ မသိမ်းဆည်းအပ်သော ဝေဒနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ဝေဒနာကို မသိမ်းဆည်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (အဟံ၊ သည်။) သုခိတော၊ ဖြစ်သောသုခရှိသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ (အဟံ၊ သည်။) ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သော ဒုက္ခရှိသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ ပဇာနနံ နာမ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤ

၁။ ဣတိ ။ ပေ ။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော သိယာ။ ။ “ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုရာသောကြောင့်” ဟု ဝေဒယျ-ကို ပြန်ညွှန်းပါ။ “တာဒိသံ ပုဂ္ဂိုလံ ဣစ္ဆန္တော” ကား “အဓိပ္ပါယော” ဟု အဋ္ဌကထာပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ထိုတတိယကောဋိဘူတသစ္စိကဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလိုရှိသော ပရဝါဒီ ကို ပါဠိတော် သုတ်ကို ပြု၍ နိပ်ထိုက်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-တထာဂ္ဂပ သစ္စကဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ [“ဣစ္ဆန္တောဟိ” ခွံ ဟိကို တချို့ ပေစာ၌ မပါ။ ပါသော ပေစာအတွက် “အဝေဓာရဏတ္ထ ကြပါ” ဟု မရ ဆိုသည်။

၂။ ကထာဂ္ဂပဿ ။ ပေ ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ ဤကား ဋီကာ ဆရာ ပြလိုသော အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ထိုသို့ တတိယကောဋိဖြစ်သော သစ္စိကဋ္ဌ သဘာဝဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မရှိခြင်းကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဟု ပယ်ထိုက်၏။ ထိုသို့ပယ်လျှင် ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ သင်္ခတလည်း မဟုတ်၊ အသင်္ခတလည်း မဟုတ်” ဟူသော မိမိအယူနှင့် ဆန့်ကျင်မည်စိုးသောကြောင့် မိမိအယူကိုဖုံးကွယ်၍ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

အနက်ကို၎င်း။ ယောဂါဝစရဿ၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခမာနဗ္ဗိ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒန-
သမတ္တတဉ္စ၊ ပိုင်းခြားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရော)
ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

၂၂၀။ လက္ခဏဝစနန္တိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (အဓိပ္ပာယ်-၌ စပ်။)
ရူပဗ္ဗန္တရဂမနံ၊ ရုပ်၏အတွင်း၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သဟရူပဘာဝေါ၊ ရုပ်နှင့်တကွ
ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ရုပ်၏အပြင်ဘက်၌။ နိက္ခမနံ၊ ထွက်ခြင်းသည်။
ဝိနာရူပဘာဝေါ၊ ရုပ်နှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာ-
ယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၂၃၇။ ဣမာ ခေါ် တိ၊ ကား။ ဩဋ္ဌာရိကော၊ ကြမ်းသော။ အတ္တ
ပဋိလာဘော၊ မိမိကံအားလျော်စွာ ရအပ်သော အတ္တဘော၎င်း။ မနော
မယော၊ ဈာန်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ အတ္တပဋိလာဘော၊ ၎င်း။ အရူပေါ၊
ရုပ်မရှိသော။ အတ္တပဋိလာဘော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လောကဿ၊ သတ္တ
လောက၏။ ဣမာ သမညာ၊ ဤအမည်တို့သည်။ (သန္တိ)ယာဟိ၊ ယင်းအမည်
တို့ဖြင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အပရာမသံ၊ မှန်သည်မှတစ်ပါး
မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်သည်။ (ဟုတ္တာ)ဝေါဟရတိ၊ ခေါ်ဝေါ်
ပြောဟောတော်မူ၏။ ယော၊ အကြင်အတ္တသည်။ သစ္စော(ဝါ)၊ မှန်သည်သော်
လည်း။ သိယာ၊ ရှိရာ၏။ မောသော ဝါ၊ အမှန်မမှီး အချဉ်းနှီးသော်လည်း။
သိယာ၊ ရှိရာ၏။ တသ္မိံ အတ္တနိ၊ ထိုအတ္တသည်။ အနုပလဗ္ဗမာနေပ၊ မရအပ်
ပါပဲလျက်လည်း။ တဒနုပလဗ္ဗတော ယေဝ၊ ထိုအတ္တကို မရခြင်းကြောင့်ပင်။
ပရာမာသံ၊ မှန်သည်မှတစ်ပါး မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သော။ အတ္တ
ဒိဋ္ဌိံ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို။ အနုပ္ပါဒေန္တော၊ မဖြစ်စေပဲ။ လောကေ၊ လောက၌။ အတ္တ
ပဋိလာဘော၊ မိမိကံအားလျော်စွာ ရအပ်သော အတ္တဘောသည်။ ဟောတိ။
ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္ထဝေါဟာရဝသေနော၊ ဖြစ်သော အခေါ်အဝေါ်၏
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေါဟရတိ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဟောတော်မူ၏။ ဣတိ
အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေ၊ ဤ ဣမာ ခေါ် စိတ္တ လောကသမညာ အစ
ရှိသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

၁။ ဩဋ္ဌာရိကော အတ္တပဋိလာဘော။ ။ဩဋ္ဌာရိကောကို “ထူလော၊
(အထက် အထက် အတ္တဘောထောက်၍) ကြမ်းသော”ဟု အနုပ္ပင်၏။ အတ္တ၏
ဝစနတ္တ ကို သိလကွန် ဗြဟ္မဇာလသုတ် စူဠသီလဘာသာနီကာ၌ ပြခဲ့ပြီး “သော ဝေ၊
ထိုအတ္တ သည်ပင်။ ယထာသကံ ကမ္မုနာ ပဋိလတိတဗ္ဗတော ပဋိလာဘော၊ အကြင်
အကြင် မိမိတို့မှာ ဖြစ်သောကြောင့် ရထိုက်သည့်အတွက် ပဋိလာဘလည်း မည်၏။
အနု။

စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ “ယထာ ရူပါဒယော ဓမ္မာ” အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌။ ပစ္စတ္တသာမညလက္ခဏာဝသေန၊ ကက္ခဋ္ဌ၊ ဖုဿနအစရှိသော အသီးအသီးသော လက္ခဏာ၊ အနိစ္စ အစရှိသော သာမည လက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္တိတံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိပိတာ၊ ပယ်ပြီး၍။ လောကဝေါဟာရေန၊ လောကဝေါဟာရ အားဖြင့်။ အတ္တိတံ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဒန္တေန၊ အကျယ်ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ပုဂ္ဂလော ဟူသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ဤ အနက်ကို။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟေတိ။

ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ အတ္တနေ၊ မိမိ၏။ သဘာဝေနော၊ သဘောအားဖြင့်ပင်။ အတ္တိတာ၊ ထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ လောကဝေါဟာရေန၊ လောကဝေါဟာရအားဖြင့်။ (အတ္တိတာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ သည်။) န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ အမှာစကားချပ် ညှပ်လိုက်ဦးအံ့။ ဣမိနာ၊ ဤ ပရမတ္ထအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်း ဖြစ်သော “ပစ္စတ္တ သာမညလက္ခဏာဝသေန” ဟူသော စကားဖြင့်။ (တနည်း) ဣမိနာ၊ ဤ “ယထာ ရူပါဒယော ဓမ္မာ” အစရှိသော အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော စကားနှင့်။ ယထာ၊ အကြင်

၁။ ဣဝ ၁။ ပေ ၁။ ဝတ္ထံ ဟေတိ။ ။ “ယထာ ရူပါဒယော ဓမ္မာ” အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်ကို။ စကား ကျဉ်းအောင်ချုံး၍ ဆိုလိုရင်း အနက်ကို ပြသော ဝါကျတည်း။ ချုံး၍ ဆိုပုံကို အဋ္ဌကထာနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ကြည့်ပါ။

၂။ ဣမိနာ ပန။ ။ “ဣမိနာ ပန မှ စ၍ ယောဇေတဗ္ဗာ” တိုင်အောင်သော စကားသည် ဖွင့်အပ်ပြီးသော ရှေးရှေး သံဝဏ္ဏနာအတွက် သတိပေး စကားတည်း။ ဣမိနာတိ “ပစ္စတ္တသာမညလက္ခဏာဝသေန” တိ အာဒိနာ ပရမတ္ထတော ပုဂ္ဂလာဘာဝ ဝစနေန (ပရမတ္ထ အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော “ပစ္စတ္တသာမညလက္ခဏာဝသေန ပုဂ္ဂလဿ အတ္တိတံ ပဋိက္ခိပိတာ” ဟူသော ဤစကားနှင့်)။ ဤသို့ ဋီကာဆရာကိုယ်တိုင် ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကိုပင် ဣမိနာဖြင့် ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ “ဣမိနာ တိ ဝါ ယထာ ရူပါဒယော ဓမ္မာတိ အာဒိနာ အဋ္ဌကထာယံ ဝတ္ထဝစနေန (အဋ္ဌကထာ၌ ယထာ ရူပါဒယော ဓမ္မာ ပစ္စတ္တသာမညလက္ခဏာဝသေန အတ္တိ၊ န ဧဝံ ပုဂ္ဂလော-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားနှင့်)။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို ဣမိနာဖြင့် တနည်း ညွှန်သည်။

၃။ ယထာ သမေတိ။ ပေ ၁။ ဧဝံ။ ။ ယထာတိ ယေန ပကာရေန။ ယထာ-စာတိ (နောက် ယထာ စ-၌) စ-သဓဇ္ဈိသမုစ္စယက္ခော။ တေန လောကသမ္မုတိံ အနုတိ-တာနိ သမုစ္စတိ။ -မဗု၊ အနုဋီကာ၌ကား “စ သဓဇ္ဈိသမုစ္စယက္ခော။ တေန သမညာန-တိမာဝနံ သမ္ပိဏ္ဏေတိ” ဟု ဆို၏။ သမုစ္စည်းနှင့် သမ္ပိဏ္ဏန ကို သဘောတူဟု ဆိုလိုသည်။

အပြားအားဖြင့် ယှဉ်စေအပ်သော်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။ ယထာစ၊ အကြင်
 အပြားအားဖြင့် ယှဉ်စေအပ်သော်လည်း။ ပရာမာသော၊ မှားသောအားဖြင့်
 သုံးသပ်တတ်သော ဒိဋ္ဌိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝေ၊ ဤ အပြားအားဖြင့်။
 [ဆိုအပ်ပြီးသော စကားနှင့် ညီညွတ်လောက်အောင်သော အပြားအားဖြင့်။]
 ဣတော၊ ဤ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာမှ။ ပရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ အတ္ထဝဏ္ဏနာစ၊
 အနက် အဖွင့်ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဝါ၊ ယှဉ်စေ
 ပါလော။

လောကသမ္မုတိကာရဏန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောက
 သမ္မုတိဝသေန၊ လောက၌ ကောင်းစွာ အသိမှတ် ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ -ဣတိ ဝုတ္တံဟောတိ။
 တထလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ (ပရမတ္ထဝစနံ၊ ပရမတ္ထကို ဟောကြောင်း တရားသည်)
 တထကာရဏံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော ပရမတ္ထတရားဟူသောအကြောင်း
 ရှိသည်။ ဟောတိ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏။ တထတာယ၊
 မှန်ကန်ကန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စံ၊
 ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။

ပဋိဝေဓာနုယောဂါဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။
 ပုဂ္ဂလကထာဝဏ္ဏနာ၊ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပရိဟာနိကထာ

၁-ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိကထာ အဖွင့်

၂၃၉။ “ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ။ ပေ ။ သံဝတ္ထန္တိတိ”ဟူသော။ ဣဒံ
 သုတ္တံ၊ ဤသုတ်သည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိဟာနိလဒ္ဓိယာ၊

၁။ ဣတော ပရိမာ။ ။တတ္ထ တတ္ထ သကဝါဒိ ပဋိက္ခေပေါဒိဝိတာဝန ဝသေန
 (ထိုထို ပြဿနာဝယ် သကဝါဒိ၏ ပယ်ခြင်း (အာဒိဖြင့် ဝန်ခံခြင်း) တို့ကို ထင်စွာ
 ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ပဝတ္ထာ ဣတော အတ္ထသံဝဏ္ဏနတော ပရိမာ။

ဆိုလိုရင်းကား-အဋ္ဌကထာဝယ် “ယထာ ရူပါဒယော ဓမ္မာ ပစ္စုတ္တလက္ခဏ
 သာမညလက္ခဏဝသေန အတ္ထံ၊ န ဧဝံ ပုဂ္ဂလော ။ ပေ ။ လောကနိရုတ္တိယာ အတ္ထံ
 ပုဂ္ဂလော”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ဋီကာ၌လည်း “ပစ္စုတ္တသာမညဝသေန ။ ပေ ။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ
 ပေ ။ ပုဂ္ဂလောတိ ကောစိ သဘာဝေါ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု အဋ္ဌကထာ စကား
 ကိုပင် လိုရင်းကောက်၍ ဆိုခဲ့၏။ ထို စကားနှင့် ညီညွတ်အောင်၊ ဒိဋ္ဌိပရာမာသမဖြစ်
 အောင်၊ လောက ပြောရိုးကိုလည်း မလွန်အောင် ရှေးက အတ္ထသံဝဏ္ဏနာများ
 ကိုလည်း သုံးစွဲပါ-ဟု အမှာစကားကို ဆိုသည်။

ဆုတ်ယုတ်ခြင်းဟူသောအယူ၏။ နိဿယော၊ မှီရာသည်။ န၊ မဟုတ်။ [“သေက္ခဿ ဘိက္ခုနော” ဟု ဆိုသောကြောင့် “အရဟတော ပရိဟာနိ” ဟူသော အယူ၏မှီရာမဟုတ်။] အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အနာဂါမိအာဒိနံ၊ အနာဂါမိ အစရှိသော သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပရိဟာနိလဒ္ဓိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဟူသော အယူ၏။ နိဿယော၊ မှီရာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရဟတောပိ ပရိဟာနိ ဣစ္ဆန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပိသဒ္ဓေန၊ ပိသဒ္ဓါဖြင့်။ အနာဂါမိဿပိ၊ အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သကဒါဂါမိဿပိ၊ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ (ပရိဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“သင်္ကဒါဂါမိဿ” ဟု ဆိုသောကြောင့် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ကား သောတာပတ္တိ ဖိုလ်မှ မဆုတ်ယုတ်တော့။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ကမေန ပရိဟာယိတာ (အနာဂါမိ၊ သကဒါဂါမိ ဖြစ်ပြီးလျှင် သောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ) သောတာပတ္တိ-ဖလေ ဌိတဿ အရဟတော ပရိဟာနိ န ဣစ္ဆတိ” ဟု ဆိုသည်။]

“တတိယသ္မိမ္မိ မုဒိန္ဒိယာဝ အဓိပ္ပေတာ။ တေသဉ္စိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ပရိဟာနိ န ဟောတိတိ တဿ လဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ပုရိမပါဌော၊ ရှေး၌ဖြစ်သောပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ပန၊ ထိုသို့ ရှေးပါဌ်ရှိပါသော်လည်း။ မုဒိန္ဒိယေသ္မေဝ၊ မုဒိန္ဒိယ ရဟန္တာတို့ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတေသု၊ အလိုရှိအပ်ကုန်လသော်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ “န ဟောဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်မြစ်ခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းကိုလည်း။) ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ [ပါဌ်တော် ကြည့်ပါ။] တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ “တတိယသ္မိမ္မိ တိက္ခိန္ဒိယာဝ အဓိပ္ပေတာ။ တေ သဉ္စိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ပရိဟာနိ န ဟောတိတိ တဿ လဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ပဌန္တိ၊ နောက်ဆရာတို့ ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။

အယောနိသော အတ္ထံ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ သောတာပန္နောယေဝ၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ [ဧဝံ ဖြင့် သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုကုန်။] နိယတောတိ၊ နိယတ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သော ယေဝ၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာ။ န ပရိဟာယတိ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်မှ မယုတ်လျော့။ ဣတရေ၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါး အခြားသော သကဒါဂါမိ အစ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န ပရိဟာယန္တိ၊ မယုတ်လျော့ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ် သော။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ နိယတောတိ၊ နိယတော ဟူသော ပုဒ်၏။ သောတာပတ္တိဖလော၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ။ န ပရိဟာယတိ၊

မယုတ်လေ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ အတ္ထံ၊ ဤ အနက်ကို။ ဂဏှိ၊ ယူပြီး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ [ပဌမနည်း၌ “သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ “နိယတော”ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “ထို သောတာပန်သည်သာ သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ မဆုတ်ယုတ်။ အထက် ဗလဌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ဆိုင်ရာဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်ကြ၏”ဟု ယူခြင်းကို “အယောနိသော အတ္ထံ ဂဟေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ဒုတိယနည်း၌ “နိယတော၊ အထက်မဂ် အလို့ငှါဖြစ်” ဟူသော အနက်ကို မယူနိုင်ပဲ သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ မဆုတ်ယုတ်ပဲ ခြံ၏-ဟူသော အနက်ကို ယူခြင်းကို “အယောနိသော အတ္ထံ ဂဟေတွာ”ဟု ဆိုသည်။]

ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂-အရိယပုဂ္ဂလသံသန္တနပရိဟာနိ အဖွင့်

၂၄၁။ ယံ ပနေတ္တာတိအာဗိမ္ဗိ၊ အရှေ့သော စကားရပ်၌။ (ဝိစာရဏာ၊ စိစစ်ခြင်းကို။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။) ဒဿနမဂ္ဂဗလေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရှေးဦးစွာ သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိပင်၏ ဖိုလ်၌။ [“ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ”ကို သတ်ပြပါ။] ဌိတဿ၊ တည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ အရဟတ္တပတ္တိံ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်း ကို၎င်း။ တတော၊ ထို အရဟတ္တ ဖိုလ်မှ။ ပရိဟာယိတွာ၊ ဆုတ်ယုတ်၍။ တတ္ထ၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်၏ ဖိုလ်၌။ ဌာနံ စ၊ တည်ခြင်းကို၎င်း။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသော ပရဝါဒီသည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါယာမေန၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ တဒန္တရံ၊ ထိုသောတာပတ္တိဖိုလ်၏ အခြားမဲ့၌။ အရဟတ္တပတ္တိံ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤ အလိုမရှိခြင်းကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [အရဟတ္တပတ္တိံကို ဣစ္ဆန္တော-၌ စပ်။ ထိုသို့ အလိုရှိသော ပရဝါဒီကို ပါဠိတော်၌ မတွေ့ရ၊ စဉ်းစားပါ။]

၂၆၂။ အဝသိပ္ပတ္တော ဈာနလာဘီတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သေက္ခော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပန၊ အဖို့တပါးကား။ ဝသိပ္ပတ္တော၊ ဝသိဘော်သို့ ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝသိပ္ပတ္တော၊ ဝသိဘော်သို့ မရောက်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ ပုထုဇဉ်ကို။ သမယဝိမုတ္တ အသမယဝိမုတ္တ တန္တိယာ၊ သမယ-ဝိမုတ္တ၊ အသမယဝိမုတ္တ ပါဠိတော်ဖြင့်။ အဂ္ဂဟိတော၊ ယူတော် မမူအပ်။ ငန၊ သို့လသ်လည်း။ အဘပိယောနေ၊ ကပ်ဝင်စေအပ်သော်။ သမာပတ္တိ-ငိက္ခန္တိတာနံ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် ခွါအပ်ပြီးကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့နှင့်။ ဝသေန၊ ဝပ်သဖြင့်။ သမယဝိမုတ္တဘာဝံ၊ သမယဝိမုတ္တ၏

အဖြစ်သို့။ ဘဇေယျ၊ ကပ်ဝင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အရိယပုဂ္ဂလသံသန္တနပရိဟာနိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-သုတ္တသာနေပရိဟာနိ အဖွင့်

၂၆၅။ ဥတ္တမ ဟိနဘေဒေါ၊ ဥတ္တမ ဟိနအပြားကို။ “တတြ ယာယံ ပဋိပဒါ။”ပေ။ အက္ခာယတိ”တိ အာဒိသုတ္တဝသေန၊ အစရှိသော သုတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [တတြ၊ ထို ၄-ပါးသော ပဋိပဒါတို့တွင်။ ယာယံ ပဋိပဒါ၊ အကြင် ပဋိပဒါသည်။ သုခါ၊ လွယ်ကူသည်။ ခိပ္ပါဘိညာ၊ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သ၊ ထို ပဋိပဒါကို။ ဥဘယေနော၊ ၂-ပါးစုံသော သုခပဋိပဒါ၊ ခိပ္ပါဘိညာ၏အဖြစ်ကြောင့် သာလျှင်။ ပဏီတာ၊ မြတ်၏ဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။] ဒိဋ္ဌိ သုတံ မုတန္တိ ဧတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ မုတသဒ္ဓေါ၊ မုတသဒ္ဓါသည်။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက် ထိုက်သော အာရုံဟူသောအနက်ကို။ ဝဒတိ ဝိယ၊ ဟောသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) မုတသဒ္ဓေါ၊ (နယိဒိ ဧကဂုဏံ မုတံ၌)သည်။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်ထိုက်ဟူသော အနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ဟော၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုသနာရဟန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။ [မုတံ ၌ မုဇာတ်သည် “ရောက်”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ‘ရောက်’ဆိုသည်ကား ဘာနဝိညာဉ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်၊ ဇိဌာဝိညာဉ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်၊ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်တည်း။ ဤ၌ကား မနောဝိညာဉ်ဖြင့် ထိ+ရောက်ထိုက်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဗုသနာရဟ”ဟု ဖွင့်သည်။]

၂၆၆။ ယထာကတသန္နိဋ္ဌာနဿ၊ အကြင် အကြင် ပြုအပ်ပြီးသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသော။ သမယဝိမုတ္တဿ၊ သမယဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပ္ပတ္တ-ပရိဟာနာယ စေဝ၊ မရောက်အပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

သုတ္တသာနေပရိဟာနိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ပရိဟာနိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ကတသန္နိဋ္ဌာနဿ။ ။ကုမသ္မိသတ္တာဟေ (ဤ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌) မာသေ ဥတုဒ္ဓိ အန္တောဝသေ ဝါ အညံ အာရာဇေသာမိ (အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေအံ့) ကုတိ ကတနိစ္စယဿ (ပြုအပ်ပြီးသော ဆုံးဖြတ်ခြင်း ရှိသော။ သမယဝိမုတ္တဿ-၌ စပ်။) ထို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကမ္မာရာမ စသည် ရှိနေလျှင် မရအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်မှ (၇-ရက် စသည်အတွင်း၌ မရပဲ) ဆုတ်ယုတ်နိုင်သည်။

၃-ဗြဟ္မစရိယကထာ

၁-သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ အဖွင့်

၂၆၉။ “ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္ထိဒေဝေ ဥပါဒါယ တဒုပရိ”တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [အပြစ်ပြလို၍ အဋ္ဌကထာစကားကို ဌပနာထားသည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္ထိနတ်တို့ကို အစထား၍ အထက်နတ်ဗြဟ္မာတို့၌ ဟု ဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ “တိဟိ သိက္ခဝေ ဌာနေဟိတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ ဝစနေန၊ ဆိုခြင်းကြောင့်။ ဟေဋ္ဌာပိ၊ အောက်နတ်တို့၌လည်း။ [အပိ-ဖြင့် အထက် နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို ပေါင်းပါ။] မဂ္ဂဘာဝနဗ္ဗိ၊ မဂ်ကို ပူးစေခြင်းကိုလည်း။ [အပိ-ဖြင့် ပဗ္ဗဇာ ဗြဟ္မစရိယဝါသကို ပေါင်းပါ။] န ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုမရှိကြကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။

၂၇၀။ “ဂိဟိနဉ္စေဝ ဧကစ္စာနဉ္စ ဒေဝါနံ မဂ္ဂပဋိလာဘံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေါ တဿေဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ယတ္ထ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ဩကာသဝသေန၊ အရပ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။) ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းသည်။ နယုတ္တော၊ မသင့်။ စ၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ အယံ၊ ဤ “ဂိဟိနဉ္စေဝ”စသော အနက်သည်။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်သည်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) သကဝါဒီနာ၊ သကဝါဒီနှင့်။ သမာနာဓိပ္ပါယတ္တာ၊ တူမျှသော အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ မနှိပ်ထိုက်။

၁။ ယတ္ထ နတ္ထိတိ။ ၁။ န ယုတ္တော။ ။မေးတုန်းက “ယတ္ထ နတ္ထိ ပဗ္ဗဇာ၊ နတ္ထိ ဘတ္ထ ဗြဟ္မစရိယဝါသော”ဟု ဩကာသကို မေး၏။ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သောအခါ အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဂိဟိနံ စေဝ ဧကစ္စာနံ စ ဒေဝါနံ” စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်၍ ပယ်ပုံကို ဖွင့်ပြထား၏။ ထို့ကြောင့် ထို စကားမသင့်ဟု ငိုကာဆရာပယ်သည်။

၂။ ယဒိ စ။ ၁။ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ ။ဂိဟိနဉ္စေဝ စသည်ဖြင့် ‘ဖွင့်ဆို အပ်သောအနက်သည် ထို ပရဝါဒီ အလိုရှိအပ်သောအနက်ဖြစ်လျှင် သကဝါဒီနှင့် ပရဝါဒီသည် အယူချင်းတူနေသောကြောင့် ဝါဠိတော်၌ ဇေယျာလ မြှုပ်ထားသော “ဟဉ္စိ” စသော စကားဖြင့် မနှိပ်ထိုက်။ [အနုဋ္ဌိကာ၌ကား ပဌမ “အာမန္တာ”ဟု ခွင့်ပြုပြီး၍ နောက်၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်ခြင်းကြောင့် နှိပ်ထိုက်၏-ဟု ဆိုသည်။]

၂၇၁။ ကေန္တရိကပဉ္စာတိ၊ ကား။ ပရဂါဒိသကဝါဒီနံ၊ တို့၏။ အည-
မည၊ အချင်းချင်း။ ပဉ္စန္တရိကာ၊ အကြား၌ ပြဿနာရှိကုန်သော။ ပဉ္စာ၊
ပြဿနာတို့ကို။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။)

သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာဝတ္ထုနာ၊ 'သည်။' နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-သံသန္တနဗြဟ္မစရိယကထာ အဖွင့်

၂၇၂။ ရူပါဝစရမဂ္ဂေန ဟိ သော ဣဓ ဝိဟာယနိဋ္ဌော နာမ ဇာတောတိ၊
ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ဤစကားသည်။
(သမေတိ-၌ စပ်။) ဣဓ ဘာဝိတမဂ္ဂေါ ဟိ အနာဂါမိ ဣဓ ဝိဟာယနိဋ္ဌော
နာမ ဟောတီတိ အာဒိကေန၊ အစရှိသော။ လဒ္ဓိကိတ္တနေ၊ အယူကို
ပြောဆိုကြောင်းစကားနှင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။
သမေတိ၊ ညီညွတ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။
ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (“ဣဓ ဘာဝိတမဂ္ဂေါ ဟိ” စသော ငွေ့စကား၌။)
အနာဂါမိ ဇေ၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ အနာဂါမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊
ဆိုအပ်ပြီ။ ဣဓ၊ ဤ ရူပါဝစရမဂ္ဂေန ဟိ စသော စကား၌။ ဈာနာနာဂါမိ-
သောတာပန္နာဒိကော၊ ဈာန်ကြောင့် ကာမဘုံသို့ ပြန်မလာသော သောတာပန်
အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၏ အလိုတည်း။

၁။ ရူပါဝစရ။ ပေ။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ။ “ရူပါဝစရမဂ္ဂေန ဟိ” စသော စကား
သည် “ဣဓ ဘာဝိတမဂ္ဂေါ ဟိ” စသော စကားနှင့် အဘယ်သို့ ညီမျှသနည်း-ဟု
စိစစ်ထိုက်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-ရူပါဝစရမဂ္ဂဟူသည် လောကီဈာန်တည်း။ ဘာဝိတ-
မဂ္ဂေါ အနာဂါမိကား လောကုတ္တရာ တရားကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဤသို့ ကွဲပြား
သောကြောင့်တည်း။

၂။ ပုဗ္ဗေ ပန။ ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ဤစကားသည် ‘ဝိစာရေတဗ္ဗံ’ ဟု
ပြအပ်ခဲ့သော စကား ၂-ရပ်၏ ရှေ့နောက် မဆန့်ကျင်ပုံကို ပြသော စကားတည်း။
မှန်၏-ရူပါဝစရဈာန်ကို ရသူဟူသည် ဈာန်ချည်းမက သောတာပတ္တိမဂ် သကဒါဂါမိ
မဂ်ကိုလည်း ရသူတည်း။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်လျှင် အောက် ကာမဘုံ
သို့ မပြန်တော့သဖြင့် အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်နှင့် “ဣဓ ဝိဟာယ နိဋ္ဌော” ချင်းတူသည်။
ဤကား အဋ္ဌကထာစကား ၂-ရပ်၏ မဆန့်ကျင်ကြောင်း ဖြစ်သော (အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၏) အလိုတည်း။ [စောဒေတွာ ယထာ သမေတိ တံ ဒေသေတုံ ပုဗ္ဗေ ပနာတိ
အာဒိ ဝုတ္တံ-အနု။]

ဣဓ၊ ဤကမဘုံ၌။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ။ ကိ။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ဣဓေ၊ ဤကမဘုံ၌ပင်။ ဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေန္တံ၊ မျက်မှောက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣဓ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ပန၊ အဖို့တပါးကား။ ဣဓ၊ ဤကမဘုံ၌။ မဂ္ဂံ၊ အနာဂါမိမဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ ဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေန္တံ၊ မျက်မှောက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အရဟတိ၊ ဟူ၍။ (ဝဒတိ၊ ဆို၏)။

ဗြဟ္မစရိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-သြဓိသောကထာ အဖွင့်

၂၇၄။ သြဓိသော သြဓိသောတိ ဧဝံ၊ ဟူသော ပုဒ် ၂-ပါး အပေါင်း၏။ အတ္ထံ၊ ကိ။ ဒဿေန္တော၊ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကေ-ဒေသေန ကေဒေသေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ဆိုပြီ။

သြဓိသောကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-ဇောတိကထာ အဖွင့်

၁-န သုတ္တာဟရဏကထာ အဖွင့်

၂၈၀။ ကိစ္စသဗ္ဗာဝန္တိ၊ ကား။ တီဟိ၊ ၃-ပါးကုန်သော အောက်မဂ် တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗဿ၊ ပယ်ထိုက်သော အဇ္ဈတ္တသံယောဇဉ်ကို။ ပဟိနတံ၊ ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ (“သန္တာယ ပဋိဇာနာတိ”၌ စပ်။) ပန၊ နှက်။ တံ ကိစ္စံ၊ ထိုပယ်ခြင်းကိစ္စသည်။ တေနေဝ မဂ္ဂေန၊ ထိုအနာဂါမိမဂ်ဖြင့်ပင်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ၊ ဤ အယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုထုဇ္ဇန-ကာလေဝေ၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်ရာအခါ၌ပင်။ ကာမရာဂဗျာပါဒါ၊ တို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ လဒ္ဓိ၊ ဤသို့သော အယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊

၁။ ဗုတ်ချက်။ ။ “တံ ပန ကိစ္စံ”၏ နောက်၌ “ယဒိ”ဟု တွေ့ရ၏။ ထို“ယဒိ”သည် “သိဇ္ဈတိ”၌ စပ်ဖို့ရန်မသင့်၊ “လဒ္ဓိ” ၌ စပ်ဖို့ရန်လည်း “တံ ကိစ္စံ သိဇ္ဈတိ” အတွင်း၌ ရောက်နေသောကြောင့် ကျော်လွန်၍ မစပ်နိုင်၊ ထို “တေနေဝ မဂ္ဂေန သိဇ္ဈတိ”ဟူသော အယူသည် “ယဒိ”ဟု ထည့်၍ ပရိကပ္ပ အနေအားဖြင့် ကြံဆရမည့် အယူမဟုတ်၊ ကေနိယူအပ်ပြီးဖြစ်သော အယူတည်း။ ထို့ကြောင့် ယဒိသဒ္ဓါသည် စာအနေ အားဖြင့်လည်းမကောင်း၊ အဓိပ္ပါယ်လည်း မရ၊ ရှေးနိဿယလည်း မပြသောကြောင့် နောက်မှထည့်ပါ၌ ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ထို့ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤစကား ၂-ရပ်သည်။ န သမေတိ၊ မညီညွတ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ မညီညွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနကာလေ၊ ပုထုဇ်ဖြစ်ရာအခါ၌။ ပဟိနာနမ္ပိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့၏ လည်း။ ဒဿနမဂ္ဂေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လသော်။ ပုန၊ တဖန်။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ အနုပတ္တိတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တိတ္ထံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စသည်။ သမ္ဘဝတံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။

ဇဟတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၅-သဗ္ဗမတ္တိတိကထာ အဖွင့်

၁-ဝါဒယုတ္တိ အဖွင့်

၂၀၂။ သဗ္ဗသ္မိံ သရီရေ သဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ သိရသိ၊ ဦးခေါင်း၌။ ပါဒါ၊ ခြေတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော)။ ပစ္စတော၊ ကိုယ်၏နောက်၌။ စက္ခုနိ၊ မျက်စိတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော)။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗ၊ အလုံးစုံသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သဗ္ဗသ္မိံ ကာလေတိ၊ ကား။ ဗာလကာလေ၊ မလိမ္မိတမာ၊ ကလေး၏ဖြစ်ရာအခါ၌။ ယုဝတ၊ လုလင်ပျို၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝုစ္ဆကာလေ၊ ကြီးရင့်သူ၏အခါ၌။ ဗာလတ၊ ကလေး၏အဖြစ်သည်၎င်း။ (ဣတိ)ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗသ္မိံ ကာလေ၊ အလုံးစုံသောအခါ၌။ သဗ္ဗ၊ အလုံးစုံသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသလော)။ သဗ္ဗေနာကာရေနာတိ၊ ကား။ နီလာကာရေန၊ အညို၏ အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ပီတံ၊ ရွှေသောအဆင်း၎င်း။ ပီတာကာလေန၊ ရွှေ၏ အခြင်း အရာအားဖြင့်။ လောဟိတံ၊ နီသောအဆင်း၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။

၁။ ဧတံ န သမေတိ။ ။ ၃-ပါးသော မဂ်တို့ဖြင့် ပယ်ထိုက်သော (သက္ကာယ-ဒိဋ္ဌိ စသော 'သံယောဇဉ်ကို' ပယ်ခြင်း၊ ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့ကို နည်းပါးအောင် ပြုခြင်း) စသော ကိစ္စသည် အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပြီးစီးလျှင် ရှေ့၌ "တဿ ပုထုဇ္ဇန-ကာလေယေဝ ကာမရာဂဗျာပါဒါ ပဟိနာတိ လဒ္ဓိ"ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကားနှင့် "အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ထိုပယ်ခြင်းကိစ္စသည် ပြီးစီး၏-ဟူသော ဤ စကားသည် မညီပါ-ဟူလို။

၂။ တသ္မာ ။ ပေ။ အဓိပ္ပာယော။ ။ ထိုသို့ မညီသောကြောင့် စကား ၂-ရပ် ၏ ညီအောင် အဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို ပြလို၍ "တသ္မာ ။ ပေ။ အဓိပ္ပာယော"ဟု မိန့်သည်။ ပုထုဇ်ဘဝတုန်းက ဈာန်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော်လည်း ဈာန်ကွယ်လျှင် ပြန်၍ ကိလေသာဖြစ်နိုင်၏။ မဂ်ကို ရသောအခါ၌ကား ပြန်၍ မဖြစ်သောကြောင့် သံယောဇဉ် နှင့် ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စလည်း ဖြစ်သင့်၏-ဟူအဋ္ဌကထာဆရာဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် စကား ၂-ရပ် မဆန့်ကျင်တော့-ဟူလို။

(“သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော” ဟု ပါဠိတော်ပါဠိကို ထည့်စပ်။) သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ စက္ခုသ္မိံ၊ စက္ခုခြေ၌။ သောတံ၊ သောတိခြေသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) သောတသ္မိံ၊ သောတိခြေ၌။ ဗာနံ၊ ဗာနံခြေသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (“သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော” ဟု ပါဠိတော်ပါဠိကို ထည့်စပ်။)

အယုတ္တန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ယောဂရဟိတံ၊ ယှဉ်ခြင်းမှ ကင်းသည်ကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုယှဉ်ခြင်းမှ ကင်းသောတရား ဟူသည်။ ဧကသဘာဝံ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသော တရားတည်း။ ပန၊ ပရိဟာရ ပက္ခမ္မတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ် နည်းဖြင့်။ ဧကသဘာဝဿ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသော တရား၏။ ယောဂရဟိတတာ၊ ယှဉ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ (သတိ၊ သော်။) တံ၊ ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာသဘာဝါနဉ္စိတိအာဒိ၊ အစ ရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ နာနာသဘာဝါနံ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိကုန်သော။ ဒိန္နံ၊ ၂-ချောင်းကုန်သော။ အင်္ဂုလီနံ၊ လက်ချောင်းတို့၏သော်၎င်း။ ဒိန္နံ၊ ၂-ကောင်ကုန်သော။ မေဏ္ဍကာနံ ဝါ၊ သိုးတို့၏သော်၎င်း။ အညမညယောဂေါ၊ အချင်းချင်း ယှဉ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဧကဿေဝ၊ တခုတည်း၏သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်သော လက်ချောင်းစသော အရာဝတ္ထု၏။ အညမညယောဂေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ နာနာသဘာဝေသု၊ အထူးထူးသော သဘော ရှိသော အရာဝတ္ထုတို့၌။ ယော ယောဂေါ၊ အကြင် ယှဉ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ တေန၊ ထိုယှဉ်ခြင်းမှ၊ ရဟိတံ၊ ကင်းသော။ ဧကသဘာဝံ၊ တခုတည်း သော သဘောရှိသော အရာဝတ္ထုကို။ အယောဂန္တိ၊ အယောဂံ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ဣဒံ ပုစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ပရဝါဒီဒိဋ္ဌိယာ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူ သည်။ (ဥပ္ပန္နာယ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ပရဝါဒီ အယူ၏။ (ဘာဝံ-၌ စပ်။) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘာဝံ၊ မိစ္ဆာအယူ၏အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်လ သော်။ အတ္တနော၊ မိမိ ဟူသော သကဝါဒီ၏။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယူ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- ဘာဝေါ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလို သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝါဒယုတ္တိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ကာလသံသန္ဓန အဖွင့်

၂၇၅။ အတိတာနာဂတံ ပဟာယ ပစ္စုပ္ပန္နရူပမေဝ အပ္ပိယံ အဝိဘဇိတဗ္ဗံ ကရိတာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နသဒ္ဓေန၊ ပစ္စုပ္ပန္နသဒ္ဓါ၎င်း။ ရူပသဒ္ဓေန စ၊ ရူပသဒ္ဓါ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဘောဟိပိ၊ ၂-ပါးကုန်သော သဒ္ဓါတို့သည်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နရူပမေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကိုပင်။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဟောထိုက် သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ် သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ပစ္စုပ္ပန္နသဒ္ဓါကလည်း ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကို ဟောထိုက်၏၊ ရူပသဒ္ဓါကလည်း ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကိုပင် ဟောထိုက်၏၊ ဤသို့ သဒ္ဓါ ၂-ခုမှ အနက်တခုသာ ရသည်-ဟူလို၊]

ပညတ္တိယာ အဝိဂတတ္တာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ (ကိံ၊ အဘယ်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သနည်း။) ရူပပညတ္တိ၊ ရုပ်ဟူသော နာမပညတ်သည်။ သဘာဝပရိစ္ဆိန္ဓေ၊ ရူပနသဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အနက်၌။ (ရုပ်သည် ဝေဒနာ စသည်သည် ပိုင်းခြားအပ်သောအနက်တည်း၊ ထိုအနက်၌) ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဝတ္ထုပညတ္တိ၊ အဝတ်ဟူသော နာမည်ပညတ်သည်။ သဘာဝပရိစ္ဆိန္ဓေ၊ သဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အနက်၌။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ်၊ အဟုတ်ကား။ ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၊ နောက်၌ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပသမူဟံ၊ ရုပ်အပေါင်းကို။ (ချည်မျှင်တည်းဟူသော ရုပ်အပေါင်းကို။) ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု-ဘာဝဿ၊ အဝတ်၏ အဖြစ်၏။ ဩဒါတဘာဝဝိဂမေ၊ အဖြူ၏အဖြစ်မှ ကင်းခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝိဂမာဝတ္ထုဗ္ဗတာ၊ ကင်းခြင်း၏ မဆိုထိုက် သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယုတ္တာ၊ သင့်၏။ ပန၊ ကား။ ရူပသာဝဿ၊ ရုပ်အဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝဝိဂမေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်မှ ကင်းခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝိဂမာဝတ္ထုဗ္ဗတာ၊ ကင်းခြင်း၏ မဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န (ယုတ္တာ)၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝိညာယတိ၊ ၏။)

ကာလသံသန္ဓနဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ဝေဒနသောနေ အဖွင့်

၂၀၈။ အနာဂတံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဝါ ဟုတော့ ဟောတိတိတိ ဝုတ္တန္တိ ဧတ္ထေ^၁၊
 ဟူသော ဤ စကားရပ်၌။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ် ဖြစ်သော တရားကို။
 (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ ဟုတော့၊ ဖြစ်၍။ ပုန၊ တဖန်။
 ပစ္စုပ္ပန်ံ၊ ပစ္စုပ္ပန်သည်။ ဟောန္တံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဟုတော့၊ အနာဂတ် အဖြစ်
 ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဟုတော့
 ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ သကဝါဒီဆိုအပ်ပြီ။) တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ပစ္စုပ္ပန်ံ၊
 ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောတရားကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ပစ္စုပ္ပန်ံ၊ ပစ္စုပ္ပန်သည်။ ဟောန္တံ၊
 ဖြစ်လသော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ ဟုတော့၊ ဖြစ်၍။
 ပစ္စုပ္ပန်ံ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဟုတော့
 ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သကဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ကို တေ တမ္ဘိ ဟုတော့ ဟောတိတိ^၂၊ ကား။ တဗ္ဘာဝါဝိဂမတော
 (တဗ္ဘာဝ+အဝိဂမတော)၊ ထို ဟုတော့ ဟောတိအဖြစ်၏ မကင်းခြင်းကြောင့်။
 ဟုတော့ဟောတိဘာဝါနုပရမံ၊ ဟုတော့ ဟောတိ အဖြစ်၏ မကင်းပုံကို။ အနု-
 ပစ္စေဒံ၊ ဟုတော့ဟောတိ၏ ပြတ်စဲခြင်းမရှိပုံကို။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ၏ အလိုသည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဟုတော့တူတသ

၁။ အနာဂတံ ဝါ ။ ပေ ။ ဝုတ္တန္တိ ဧတ္ထေ ။ ဤ၌ ဝါသဒ္ဓါကို အနိယမတ္တဟု
 အနုဋီကာဖွင့်၏။ ယထာ “ခန္ဓိရေ ဝါ ဗဒိတဗ္ဗံ ပလာသေ ဝါ” တိ ဟု ပုံစံပြု၏။ ရူးပင်၌
 သော်လည်း ဖွဲ့ချည်ပါ။ သို့မဟုတ် ပေါက်ပင်၌သော်လည်း ဖွဲ့ချည်ပါ-ဟုလို။ သဒ္ဓါ
 ကျမ်းတို့၌ ပြောရိုးရှိသော ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါနှင့် သဘောတူနေ၏။ ပြောရိုးအနိယ-
 မတ္တနှင့်ကား သဘောမတူပါ။ ထို ဝါသဒ္ဓါအတွက် “ဟုတော့ ဟောတိ” ၌ ဟောတိ
 သဒ္ဓါသည် အနာဂတ်နှင့်လည်း စပ်နိုင်၏။ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်လည်း စပ်နိုင်၏။ သို့သော်
 ၂-ပါးလုံးနှင့်ကား တပြိုင်နက် မစပ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် “အနာဂတံ ။ ပေ။ ဟုတော့ ဟော-
 တိဟု၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ံ ။ ပေ။ ဟုတော့ ဟောတိ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။

၂။ ကိံ တေ တမ္ဘိ ဟုတော့ ဟောတိတိ။ ။ “တဗ္ဘာဝဝိဂမတော ပုစ္ဆတိ” ဟု
 ဖွင့်၏။ တဗ္ဘာဝဝိဂမတောကို အနုဋီကာ၌ “ပစ္စုပ္ပန်ဘာဝတော (ပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်) ဟုတော့ ဟောတိ ဘာဝါနုပဂမနတော” ဟု ဖွင့်၏။ တဗ္ဘာဝကို “ဟုတော့
 ဟောတိဘာဝ” ဟု ဖွင့်၍ အဝိဂမတောကို “အနုပဂမနတော” ဟု ဖွင့်ခြင်းတည်း။
 ထို့ကြောင့် “တဗ္ဘာဝါဝိဂမတော” ကို ထို ဟုတော့ ဟောတိအဖြစ်၏မကင်းခြင်းကြောင့်-
 ဟု ပေးရသည်။ အနုပရမံ-ကို အနုပစ္စေဒံ-ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဝတ္ထမာန် ၄-မျိုးကို ပြရာဝယ် “ပဝတ္တာ ဝိရတ
 (ပဝတ္တာဝိရာမ)” ဝတ္ထမာန်ဟု ရှိ၏။ ထို ပဝတ္ထ အဝိရာမ ဝတ္ထမာန်ကိုပင် ဤ၌
 “ဟုတော့ ဟောတိဘာဝ + အနုပရမံ” ဟု ဆို၍ ထို အနုပရမံကိုပင် အနုပစ္စေဒံ-ဟု
 ထပ်ဖွင့်သည်။

ပုန ဟုတူ၍ အဘာဝတောတိ၊ ကား။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ ဟုတူ၍ ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နဘူတဿ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ပြီးသော တရား၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ ဟုတူ၍ ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝတော၊ ပစ္စုပ္ပန်၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (နဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ—၌ စပ်။)

ယသ္မာ တန္တိ၊ ကား။ ဟုတူ၍ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို တရားသည်ပင်။ (သင်္ချံ ဂတံ—၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ ဟုတူ၍ ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ပစ္စုပ္ပန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဟုတူ၍ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုတိယမ္ပိ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်လည်း။ ဟုတူ၍ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ပြောဆိုခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ ဤ သည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဓမ္မေ၊ ပရမတ္ထ သဘာဝ ဖြစ်သောတရား၌။ ဟုတူ၍ ဟောတိဘာဝါနုပရမံ၊ ဟုတူ၍ ဟောတိ အဖြစ်၏ မကင်းခြင်းကို။ ဝဒန္တဿ၊ ဆိုသော ပရဝါဒီ၏။ (ဝါဒေ၊ အယူ၌။) အဓမ္မေ၊ ပရမတ္ထ သဘာဝ ဓမ္မမဟုတ်သော။ သသဝိသာဏေ၊ ယုန်ချို၌။ န ဟုတူ၍ န ဟောတိ ဘာဝါနုပရမော၊ န ဟုတူ၍ န ဟောတိ အဖြစ်၏ မကင်းခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိအဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ အထ နန္တိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကဓော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။

ပဋိက္ခိတ္တနယေနာတိ၊ ကား။ ကာလနာနတ္ထေန၊ ကာလ၏ ထူးသည်၏ အဖြစ် အားဖြင့်။ (ပဋိက္ခိပိတု—၌ စပ်။) ပဋိညာတနယေနာတိ၊ ကား။ အတ္တာနာနတ္ထေန၊ အနက်၏ မထူးသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ပဋိဇာနာတိ—၌ စပ်။) [အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ပန၊ ထိုသို့ပင်

၁။ ဟုတူ၍။ ဝေ။ အဘာဝတောတိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ဟုတူ”ကို “အနာဂတံ ဟုတူ”ဟု ၎င်း၊ ဘူတဿကို “ပစ္စုပ္ပန္နဘူတဿ” ဟု၎င်း၊ နောက် ဟုတူကိုလည်း အနာဂတံ ဟုတူဟု၎င်း၊ အဘာဝတော ကို ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝတောဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ [ဤ ပဌမ အမေး၌ ပရဝါဒီသည် ပဝတ္ထာဝိရာမ ဝတ္ထုမာန်ဟု မယူဆပဲ “ဟုတူဘူတ ဖြစ်ပြီးသော တရား၏ နောက်ထပ် ဟုတူဘူတ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် နဟေဝ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

၂။ ယသ္မာ တန္တိ။ ။တံကို “တံ ဟုတူ ဘူတံ ပစ္စုပ္ပန္န”ဟု ဖွင့်၏။ ရှေ့၌ ပြုအပ်ပြီးသော တံ ပစ္စုပ္ပန္န ဟုတူ ဘူတဿ”ကို ရည်ရွယ်၍ ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ဤ “တံ ပစ္စုပ္ပန္န”ပုဒ်ကို တသ္မာ၏ နောက်၌ရှိသော ဝစနံ အရဟတိ—၌ စပ်ပါ။

ပဋိက္ခိတ္တနယဖြင့် ပယ်၍ ပဋိညာတနယဖြင့် ဝန်ခံပါသော်လည်း။ အတ္တာနာနတ္တံ၊ အနက်၏ မထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆန္တောပိ၊ အလို ရှိပါသော်လည်း။ အနာဂတဿ၊ အနာဂတ်တရား၏။ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ပစ္စုပ္ပန်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဟောတိတာဝံ၊ ဟောတိ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား၏။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဟုတောတာဝံ စ၊ ဟုတော၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံနိုင်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တေန၊ ထို ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တာနာနတ္တမေဝ၊ အနက်၏ မထူးသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ။ အနုညာယတိ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ် တရား၌။ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေါ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ပစ္စုပ္ပန် တရား၌။ အနာဂတဘာဝေါ ဝါ၊ အနာဂတ်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ န အနုညာယတိ၊ ခွင့်မပြုအပ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

ပုရိမံ ပဋိက္ခိတ္တပဉ္စ ပရိဝုတ္တိတုတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) အနုညာတပဉ္စဿ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော သိခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော အနက်၏။ ဟုတော ဟောတိ ဟုတော ဟောတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဧဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [“အပရော နယော” မရောက်မီ ပဌမ နည်းတုန်းက ဆိုခဲ့ပြီ။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝုတ္တဧဝံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်ရှိသော

- ၁။ အနုညာတပဉ္စဿ။ ။ အနုညာတပဉ္စဿာတိ “တညေဝ အနာဂတံ၊ တံ ပစ္စုပ္ပန်တံ၊ အာမန္တာ”တိ ဧဝံ အတ္တာနာနတ္တံ (အတ္တ၏မထူးသည်၏အဖြစ်ကို) သန္တာယ အနုညာတဿ အတ္တဿ-ဟု အနုညိကာ ဖွင့်၏။ “အာမန္တာ”ဟု အဖြေ ထိုင်အောင် ဆိုလိုသောကြောင့် “ပဉ္စဿ”အရ ပြဿနာကို မယူစေပဲ အနက်ကို “ပဉ္စ”ဟု ယူစေလိုသည်။ ဤတို့တို့တော ဟိ အတ္ထော ပဉ္စော-သိခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော အနက်သည် ပဉ္စ မည်၏။-အနုညိကာ။

၂။ ဧဝံ၊ ဝုတ္တော။ ။ ဧဝံ၊ ဝုတ္တောတိ အနာဂတ် ဟုတော ပစ္စုပ္ပန္န-တုတဿ ပုန အနာဂတ် ဟုတော ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝါ ပတ္တိသင်္ခါတော ဧဝံ၊ ဝုတ္တော ပုရိမနယေ (အပရော နယော မရောက်မီ ရှေ့နည်း၌)၊ ယဒိ တေ တံ အနာဂတ် ဟုတော ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောန္တံ ဟုတော ဟောတိတိ သင်္ခံ ဂတံ ပုန ဟုတော ဟောတိ-ဟု ယဒိ သဒ္ဓါ ဖြင့် ပြုအပ်သော စကားကို ရည်ရွယ်၍ “ဟုတော ဟောတိ ဟုတော ဟောတိတိ ဧဝံ၊ ဝုတ္တော”ဟု ဆိုသည်။

၃။ ဝုတ္တဧဝံ။ ။ ၄။ အတ္ထော။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အဝုတ္တဧဝံ”ဟု ရှိသော်လည်း “ဧဝံ၊ ဝုတ္တော” ဟူသော ရှေ့စကားကို ထောက်၍ ဝုတ္တဧဝံဟု ရှိမှ ရှေ့နောက်လည်းညီ အဓိပ္ပါယ်လည်းမှန်သည်။ [ရှေးနိဿယ၌လည်း “ဝုတ္တဧဝံ”ဟု မူကွဲရှိ၏။] “ပဋိက္ခိတ္တပဉ္စ”ဟူသည် “ဟုတော ဟောတိ ဟုတော ဟောတိတိ”ကို

ပြဿနာကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ကျော်လွန်၍။ ပဋိက္ခိတ္တပဉ္စ၊ ပယ်အပ်သော ပြဿနာကို။ ပုန၊ တဖန်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တေန၊ ထိုအနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၏ ဟုတွာ ဟောတိ အဖြစ်ကို ပယ်ကြောင်းစကားဖြင့်။ စောဒေတိ၊ န ဟုတွာ နဟောတိဟု စောဒနာ၏။ ဣတိအတ္ထော။

၈။ ဆက်။ ထွေ၍ “ဟုတွာ ဟောတိ” ဟူသော ပြဿနာ၌။ အတ္ထာနာန-
တ္ထေန၊ အနက်၏ မထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟုတွာ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။
အနုဇာနန္တဿ၊ ခွင့်ပြုသော ပရဝါဒီ၏။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ ကာလ-
နာနတ္ထာယေဝ၊ ကာလ၏ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ အနာဂတိ၊ အနာဂတ်
တရားသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်လော။ ဣတိ၊ ဤ ပြဿနာကို။ ပဋိက္ခေပေန၊
ပယ်မြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကသံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤကား စောဒနာတည်း။ တဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ပင်။ အနုဇာနနပဋိက္ခေ-
ပတော၊ ပဌမ ပြဿနာကို ခွင့်ပြု၍ ဒုတိယပြဿနာကို ပယ်ခြင်းကြောင့်တည်း။
ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဧကေကန္တိ၊ ကား။ အနာဂတဓိ၊ အနာဂတ်တရား တပါးတည်းသည်
လည်း။ န ဟုတွာ န ဟောတိ၊ နဟုတွာ နဟောတိမည်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ၊ ပစ္စုပ္ပန်
တရား တပါးတည်း သည်လည်း။ န ဟုတွာ န ဟောတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ တဒုတယံ၊ ထို တရား ၂-ပါးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဧကေကံ၊
တပါးတပါးကို။ န ဟုတွာ န ဟောတိ န ဟုတွာ န ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊

“န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်အပ်သော ပဌမ ပြဿနာတည်း။ ထို ပြဿနာကို ယူ၍
“တေန၊ ထိုပယ်ကြောင်း စကားဖြင့်။ စောဒေတိ၊ န ဟုတွာ န ဟောတိ၊ န ဟုတွာ
န ဟောတိ-လော”ဟု စောဒနာသည်။

၉။ ဧကေန စောဒေတိ။ ။တေနာတိ အနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နာ နံ ဟောတိ ဟုတွာ
ဘာဝပဋိက္ခေပေန။ (အနာဂတ်တရား၏ ဟောတိ အဖြစ်ကို၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန် တရား၏
ဟုတွာ အဖြစ်ကို၎င်း ပယ်ကြောင်း စကားဖြင့်။) စောဒေတိ၊ (န ဟုတွာ န ဟောတိ၊
န ဟုတွာ န ဟောတိ-လော-ဟု စောဒနာသည်။)

၂။ ဧတ္ထံ ပေ။ ကသံ ဟောတိ။ ။[ဧတ္ထာတိ ဟုတွာ ဟောတိတိ တေသ္မိံ
ပဉ္စေ၊ ကသံ ဟောတိ ဒေါသောတိ၊ -အနု။] ဟုတွာ ဟောတိဟူသော ဤ ပြဿနာ၌
အနက် အရ မထူးသည့်အတွက် “ဟုတွာ ဟောတိ-လော”ဟု မေးရာ၌ ဝန်ခံသော
ပရဝါဒီမှာ ကာလထူးသည့်အတွက်ကြောင့်ပင် “အနာဂတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်လော”ဟု
မေးရာ၌ ပယ်ခြင်းကြောင့် “ဒေါသော ကသံ ဟောတိ-အဖြစ်သည် အဘယ်သို့ ဖြစ်
နိုင်ပါသနည်း-ဟု ပရဝါဒီဘက်က မေးသည်။

၃။ တဿေဝ။ ပေ။ ပဋိက္ခေပတော။ ။[တဿေဝါတိ ပရဝါဒီနော
ဝေ၊ -အနု။] ထို ပရဝါဒီတယောက်တည်း၏ပင် ပဌမ ပုစ္ဆာကို ခွင့်ပြု၍ ဒုတိယပုစ္ဆာ
ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် အပြစ် ဖြစ်သည်။ -ဟူလို။

ဆိုအပ်ပြီ။ ဧကေကမေဝ၊ ၂-ပါးစုံကိုမယူပဲ တခုစီ တခုစီကိုသာလျှင်။ နှစ်ယောက် နှစ်ယောက် နှစ်ယောက်တို့၊ ဟူ၍။ နှစ် (ဝတ္ထု) ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ ရွေးဖြစ်သော။ ဧကေကံ ဟုတွာ ဟောတိ ဟုတွာ ဟောတိတိ ဝစနေပိ၊ ဟူသောစကား၌လည်း။ သေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်။ နှစ်ယောက်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အနာဂတဿ၊ အနာဂတ်တရား၏။ ဟုတွာ ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ နာမံ၊ အမည်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား၏။ ဟုတွာ ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ နာမံ၊ အမည်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေဝိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နာမာနိ၊ အမည်တို့ကို။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ ဟုတွာ ဟောတိ ဟုတွာ ဟောတိတိ၊ ဟုတွာဟောတိ ဟုတွာ ဟောတိ ဖြစ်သလောဟူ၍။ စောဒိတိ၊ စောဒနာ အပ်ပြီ။ တထာ၊ ထိုအတွက်။ [ဒေဝိ နာမာနိ သင်္ဂဟေတွာကို ညွှန်းသည်။] နှစ် ဟုတွာ နှစ် ဟောတိ နှစ်ဟုတွာ နှစ် ဟောတိတိတိ၊ ဖြစ်သလော ဟူ၍။ စောဒိတိ၊ စောဒနာအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌ ကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သဗ္ဗတော အန္တကာရေန ပရိယောနဒ္ဓေါ ဝိယာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါး၌ဖြင့်။ အပရိယောနဒ္ဓေန၊ အမှိုက်မှောင်သည် မမြေးယုက်အပ်သူသည်။ (သမာနေန၊ ဖြစ်လသော်။) ပဋိဇာနိတဗ္ဗံ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒေဝေတိ၊ ပြ၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂ ပါးသောနည်းတို့တွင်။ ပရိမနယေ၊ ရွှေ့နည်း၌။ ဟုတွာ၊ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဘူတဿ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော တရား၏။ ပုန၊ တဖန်။ (ထပ်၍။) ဟုတွာ ဟောတိဘာဝေါ၊ ဟုတွာ ဟောတိ၏အဖြစ်ကို။ စောဒိတော၊ စောဒနာ အပ်ပြီ။ ဒုတိယနယေ၊ နည်း၌။ အနာဂတာဒိသု၊ အနာဂတ် အစရှိသောတရားတို့တွင်။ ဧကေကဿ၊ တပါး တပါးသော တရား၏။ ဟုတွာ ဟောတိနာမတာ၊ ဟုတွာ ဟောတိ မည်သည်၏ အဖြစ်ကို။ စောဒိတာ၊ စောဒနာအပ်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ [အနာဂတာဒိသု၌ အာဒိအရ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် တို့ကိုယူပါ။ မှန်၏- ပထမဝါရ၌ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ၂-ပါးတွင် တပါးပါးကို “ဧကေကံ”ဟု ဆို၏၊ ဒုတိယဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် ၂-ပါးတွင် တပါးပါး ကို “ဧကေကံ”ဟု ဆို၏၊ တတိယဝါရ၌ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် ၃-ပါးတွင် တပါးပါးကို “ဧကေကံ”ဟု ဆို၏။]

ဝစနေသောနေဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အတိတဉာဏာဒိကထာ အဖွင့်

၂၉၀။ ပုန ပုဋ္ဌော ။ ပေ ။ အတ္ထိတာယ ပဋိဇာနာတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤစကားရပ်၌။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) တေနာတိ၊ တေန ဟူသော။ တေန အနုဝတ္ထမာနာပေက္ခဝစနေနံ၊ ဤအစဉ် လိုက်လာသည်ကို ရှုငြိုခြင်းရှိသောစကားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဝုစ္စတိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ကို ဟောအပ် ဟောနိုင်သနည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

အတိတဉာဏာဒိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အရဟန္တာဒိကထာ အဖွင့်

၂၉၁။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သရဂုဂါဒိဘာဝေ၊ သရဂု အစရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော။) ပုထုဇ္ဇနေန၊ ပုထုဇဉ်နှင့်။ အနာနတ္တံ၊ မထူးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ၊ မဂ္ဂုဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးရခြင်း၏။ အဖလတာ၊ အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ယုတ္တိဝိရောဓော၊ အသင့်ယုတ္တိနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း မည်၏။ ဣတိ ဝေမာဒိကော၊ ဤသို့ အစရှိသည်ကို။ ဧဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

အရဟန္တာဒိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဒသောနေကထာ အဖွင့်

၂၉၂။ တေန ကာရဏေနာတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဝုတ္ထိ ဟောတိ-၌ စပ်။) အတိတအတ္ထိသဒ္ဓါနံ။ အတိတ သဒ္ဓါ၊ အတ္ထိ သဒ္ဓါတို့၏။

၁။ အနုဝတ္ထမာနာပေက္ခနဝစနေန။ ။ပါဠိတော်၌ “အတိတံ ဉာဏံ အတ္ထိတံ အာမန္တာ” ၏ နောက်ဝယ် “တေန ဉာဏေန ဉာဏကရဏီယံ ကရောတိ” ဟု ပြဿနာ ရှိ၏။ ထိုပြဿနာ၌ “တေန ဉာဏေန” အရ ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ရအောင် အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြ ထား၏။ ထိုတေနသည့် ရှေ့ပြဿနာမှ လိုက်လာ၍ အနုဝတ္ထမာနဖြစ်သော ထိုတေန ဉာဏေနကို ငဲ့လျက်ရှိသော သဒ္ဓါဖြစ်ရကား ထိုအတိတဉာဏ်ကို ဟောသော သဒ္ဓါ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အတိတဉာဏ်ကို စွဲရသော ထိုတေန သဒ္ဓါဖြင့် မည်သို့သောနည်း ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ကို ဟောနိုင်၏-ဟု စိစစ်ထိုက်သည်ဟုလို။

အနုဋ္ဌိက။ ။အနုဋ္ဌိကာ၌ကား တေနဖြင့် ရှေးပုစ္ဆာ၌ ပါသော “အတိဓံ ဉာဏံ” ကို ပြန်၍ သုံးသပ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် ဉာဏ်ကား ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ပင် ဖြစ်၏။ အတိတံ တရားကို အာရုံပြုသောကြောင့်သာ “အတိတဉာဏံ” ဟု ဆိုထားသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ပုန ပုဋ္ဌော အတိတာရမ္ပဏံ ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏံ” စသည်ကို ဆို ထားသည်-ဟု အဋ္ဌကထာဘက်က လိုက်၍ ဖြေသည်။

ကေတ္တတ္တာ၊ တူသော အနက်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတ္ထိသဒ္ဓတ္တဿ၊ အတ္ထိသဒ္ဓါ၏ အနက်၏။ နှာတိတဘာဝတော စ၊ နှာတိတ မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား ၃-ပါးလုံး၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတိတ်၊ အတိတ ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော တရားသည်။ ဝါ၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်သည်။ နှာတိတံ၊ နှာတိတသည်၎င်း။ ဝါ၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ၃-မျိုးလုံးသည်၎င်း။ နှာတိတဉ္စ၊ နှာတိတ တရားသည်လည်း။-အတိတ်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ၃-မျိုးလုံးသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဒသောနေကထာ၌။ [ရှေး နိဿယ၌ “သဗ္ဗတ္ထိကထာ၌” ဟု စွဲလေ၏။] အတိတာဒိနံ၊ အတိတ် အစရှိကုန်သော တရားတို့၏။ အတ္ထိတံ၊ အတ္ထိမည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝဒန္တဿ၊ ပြောဆိုသော။ ပရဝါဒိဿေဝ၊ ပရဝါဒိ၏သာ။ အယံ ဧဝါသော၊ ဤ အပြစ်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာနံ အတ္ထိတံ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တဿ၊ ပြောဆိုသော။ သကဝါဒိဿ၊ သကဝါဒိ၏။ (အယံ ဧဝါသော၊ သည်။) န အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိပါဒေတဗ္ဗံ၊ ထပ်မံ၍ သိစေထိုက်သေး၏။ ဝါ၊ အတည်ဖြစ်စေထိုက်သေး၏။

ပဒသောနေကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သဗ္ဗမတ္ထိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ဧတ္ထ ပန ။ ပေ ။ ပဋိပါဒေတဗ္ဗံ ။ ။ ပါဠိတော်၌ “အတိတ် အတ္ထိ၊ အတ္ထိ သိယာ အတိတ်၊ သိယာ နှာတိတံ” ဟု ပရဝါဒိဖြေရာ၌ နှိပ်ကြောင်းအပြစ်သည် ရောက်၏။ “နိဗ္ဗာနံ အတ္ထိ၊ အတ္ထိ သိယာ နိဗ္ဗာနံ၊ သိယာ နော နိဗ္ဗာနံ” သကဝါဒိ ဖြေရာ၌ ပရဝါဒိက နှိပ်သော်လည်း “အပြစ်မရောက်” ဟူရာဝယ် သကဝါဒိမှာ အပြစ် မရောက်ခြင်း၊ ပရဝါဒိမှာတော့ အပြစ်ရောက်ခြင်း၏အကြောင်းကို အတည်ဖြစ်အောင် ပြုထိုက်သည်။ [ပဋိပါဒနာ ပတိဋ္ဌာပနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။-အနု။]

အနုဋီကာ။ ။ ယေန ဟိ အာတာရေန အတိတဿ အတ္ထိတာဝေါ ပရဝါဒိနာ ဣစ္ဆိတော၊ ကေနာကာရဿ အနတိတဿ (အတိတ် မဟုတ်သော) အနာဂတဿ ပစ္စုပ္ပန္နဿ စ သော (ထို အတ္ထိ၏အဖြစ်ကို) ဣစ္ဆိတော၊ ကေန ပန အာတာရေန ဣစ္ဆိတောတိ၊ သင်္ခတာကာရေန (သင်္ခတအခြင်းအရာအားဖြင့် ဣစ္ဆိတော) ။ ပေ ။ အသင်္ခတာကာရေန အညဿ အနုပလဗ္ဗနတော တထာ (ထို အသင်္ခတအခြင်းအရာ အားဖြင့်) နိဗ္ဗာန မေဝ အတ္ထိတံ ပုရိမပဒါဝဓာရဏေ (နိဗ္ဗာန ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ကို ဝေ-ဖြင့် သတ်မှတ်ခြင်း ဟူသော) အတ္ထေ ဂယုမာနေ “အတ္ထိ သိယာ နိဗ္ဗာနံ၊ သိယာ နော နိဗ္ဗာနန္တိ စောဒနာ အနောကာသာ။ ဤသို့ စောဒနာခွင့် မရှိပဲ စောဒနာ ခံရ သောကြောင့် ပရဝါဒိက အပြစ်တင်သော်လည်း သကဝါဒိ၌ အပြစ်မရောက်ပါ။ ပရဝါဒိ၌ကား အပြစ်တင်သင့်သောကြောင့် အပြစ်ရောက်သည်-ဟူလို။

၇-ကေစွံ အတ္ထိတိကထာ

၁-အတိတာဒိကေစွကထာ အဖွင့်

၂၉၉။ တိဏ္ဍံ ရာသီနန္တိ၊ ကား။ အဝိပက္ကဝိပါက ဝိပက္ကဝိပါက အဝိ-
 ပါကာနံ၊ အဝိပက္ကဝိပါကအစု၊ ဝိပက္ကဝိပါကအစု၊ အဝိပါကအစုတို့၏။
 (ဝသေန-၌ စပ်။) ဝေါဟာရဝသေန၊ အကျိုးပေး၍ မပြီးသေးသောကံသည်
 ရှိ၏ဟု ပြောဆိုရိုး၏အစွမ်းဖြင့်။ အဝိပက္ကဝိပါကာနံ၊ မရင့်ကျက်သေးသော
 အကျိုးရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့၏။ အတ္ထိတံ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။
 ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသော ပရဝါဒီကို။ ကံထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ စောဒေ-
 တဗ္ဗော၊ စောဒနာထိုက်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။
 ကမ္မူပစယံ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကံ ဟူသော။ စိတ္တဝိပ္ပယတ္တံ၊ စိတ်နှင့်
 မယှဉ်သော။ သင်္ခါရံ၊ သင်္ခါရအမျိုးကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ပရဝါဒီတို့အလိုရှိကြ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ (သင်္ဂဟကာရော)ဝိစာရေတိ၊ စိစစ်၏။

ကေစွံ အတ္ထိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၈-သတိပဋ္ဌာနကထာ အဖွင့်

၃၀၀။ လောကုတ္တရာဘဝံ ပုဏ္ဏနတ္ထာယာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ လောကီယ-
 လောကုတ္တရာယ၊ လောကီ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ သမ္မာသတိယာ၊ သမ္မာ
 သတိ၏။ သတိပဋ္ဌာနတ္တာ၊ သတိပဋ္ဌာန်မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊
 တနည်း။ လောကုတ္တရာယယေဝ၊ လောကုတ္တရာသတိ၏သာ။ ပရမတ္ထသတိ-
 ပဋ္ဌာနတ္တာ၊ အစစ်အမှန် သတိပဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုသတိ၊
 ပဋ္ဌာန်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ လောကုတ္တရာဘဝံ၊ လောကုတ္တရာ၏အဖြစ်ကို။
 ပုဏ္ဏနတ္ထာယ၊ မေးခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တာနိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

၁။ ကံထံ စောဒေတဗ္ဗော။ ။အကျိုး မပေးရသော ကံသည် သတ္တဝါတို့
 သန္တာန်၌ လောကုတ္တရာရိုးအားဖြင့် “အတ္ထိ-အရိ”ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အတ္ထိ မေ
 ကတံ-ငါ့မှာ ပြုအပ်ပြီးသော ကံရှိ၏ဟု ပြောကြသည်။ ထိုသို့ လောကုတ္တရာရိုးအတိုင်း
 ပြောသော ပရဝါဒီကို အဘယ်ကြောင့် “ဟန္တိ”စသည်ဖြင့် ဌပနာထား၍ အပြစ်
 တင်ထိုက်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသည်။

၂။ ဝိစာရေတိ။ ပေ။ ဣစ္ဆန္တိတိ။ ။ “ကမ္မူပစယံ ။ ပေ။ ဣစ္ဆန္တိ”ဟု အဋ္ဌ
 ကထာ၌ တိုက်ရိုက်မပါ။ “ကမ္မာနံ အဝိနာသသင်္ခါတော ကမ္မူပစယော နာမေကော
 အတ္ထိ”ကို ကောက်ချက်ချ၍ ဆိုအပ်သော စကားဟည်း။ ပရဝါဒီတို့၏ အယူကို အဋ္ဌ
 ကထာအဓိပ္ပါယ်၌ ပြထားပြီ။ “ဝိစာရေတိ”အရ “စိစစ်ခြင်း”ဟူသည် သင့်-မသင့်ကို
 စိစစ်ခြင်း မဟုတ်။ “ကမ္မာနံ ။ ပေ။ လမ္ပိယံ ဌတ္တာ”ဟု ပရဝါဒီ၏ အယူမှားကို
 ပြခြင်းသည်ပင် “စောဒနာထိုက်ကြောင်းကို စိစစ်ရာရောက်သည်”ဟု မှတ်ပါ။

ပဘောပုစ္ဆာဝသေနာတိ၊ ကား။ လောကီယလောကုတ္တရသတိပဋ္ဌာန-
သမုဒါယဘူတဿ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရ သတိပဋ္ဌာန် အပေါင်း ဖြစ်၍
ဖြစ်သော။ သတိပဋ္ဌာနဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏။ ပဘောဒါနံ၊ အပြားတို့ကို။ ပုစ္ဆာ
ဝသေန၊ မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဂုတ္တာနိ-၌ စပ်။)

သတိပဋ္ဌာနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-ဟေဝတ္ထိကထာ အဖွင့်

၃၀၄။ အယောနိသောပတိဋ္ဌာပိတတ္တာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ အဝတ္ထဗျုတ္တ-
ရေနံ၊ ခွဲခြား၍ဖြစ်စေ၊ တဖန် မေး၍ဖြစ်စေ မဆိုထိုက်သောအဖြေရှိသော။
ဥပေက္ခိတဗ္ဗေန၊ လျစ်လျူရှုထိုက်သော ဝါဒဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ တည်စေ
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (“အပုတိဋ္ဌာပိတာယေဝ၊ မတည်စေအပ်သည်
သာ”၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။

ဟေဝတ္ထိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ အဝတ္ထဗျုတ္တရေန။ ။သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သကဘာဝေန အတ္ထိ-ရုပ် စသော
တရားအားလုံးတို့သည် မိမိ၏ ရုပ်အဖြစ် စသောအားဖြင့် ရှိကုန်၏။ ဗရဘာဝေန
နတ္ထိ-ရုပ်မှတပါး အခြားတရား၏အဖြစ်ဖြင့် မရှိ။ ဣတိ ပဝတ္ထော ပရဝါဒိ ဝါဒေါ
(ကို) ယထာ ဝိဘဇ္ဇ ပဋိပစ္ဆာ ဝါ န ဗျာကာတဗ္ဗော-ခွဲခြားဝေတန်၍၎င်း၊ တဖန်
ပြန်မေး၍၎င်း၊ မဖြေထိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ ဧကံသတော န ဗျာကာတဗ္ဗော ဝိသေသာ
ဘာဝတော-ဤအတူ အထူးမရှိသောကြောင့် မဖြေထိုက်၊ ဧကဝလံ ဌပနိယပက္ခေ
တိဋ္ဌတိ-ဖြေခြင်းမဖက် သက်သက် မဖြေပဲ ထားထိုက်သော အဖို့၌ တည်၏။ ဣတိ
အဓိပ္ပာယ်ရောဟ အဝတ္ထဗျုတ္တရေနာတိ။ - အနု။

၂-ဒုတိယဝဂ္ဂ

၁-ပရူပဟာရ အဖွင့်

၃၀၇။ အဓိမာနိကာနံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရပြီဟု လွန်ကဲသော မှတ်တင်ခြင်းရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိဒဿနံ၊ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိခြင်းကို မြင်ခြင်းကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအဓိမာနိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမာဓိဝိပဿနာဟိ၊ သမထ ဝိပဿနာတို့ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘိတရာဂါဝံ၊ ပယ်ခွါအပ်ပြီးသော ရာဂရှိကုန်သည်သာ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဗာဟိရကာနဓိ၊ သာသနာပုဉ္ဇံ ဖြစ်ကြသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထု အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ဝိတရာဂါနံ၊ ကင်းပြီးသော ရာဂ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိယာ၊ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိခြင်း၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဓိမာနိကာနံ၊ ထို့၏။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိဒဿနံ၊ ကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ ။) ပန၊ စင်စစ်ကား။ အဓိမာနိကပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ အဓိမာနိက ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

၃၀၈။ ဗျဝသာယတ္ထေတိ၊ ကား နိစ္ဆယတ္ထေ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်၌။ (ပဝတ္ထော နိပါတော-၌ စပ်။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ဗျဝသာယတ္ထေဟု ဖွင့်ပါသော်

၁။ ဝိက္ခမ္ဘိတရာဂါဝံ ။ အဝိက္ခမ္ဘိတရာဂါနံ အဓိမာနိကတာယ အဘာဝ-တောတိ-မဇ္ဈိအပ်သော ရာဂရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ “ငါသည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရပြီဟူသော အဓိမာန၏ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ယာဝ အဓိမာနိကာတာဝ သမ္ပဇာနာ နိဋ္ဌိ ဩက္ကမန္တိ-အဓိမာန ရှိနေသမျှ အိပ်ခါနီး၌ သမ္ပဇည ရှိနေသောကြောင့် သုက္ကဝိဿဋ္ဌိနိုင်ပါ-ဟူလို-အနု။

၂။ အဓိမာနိကပုဗ္ဗာ ပန။ ။ “သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသော ရဟန်းများသည် ရှေးကသာ အဓိမာန ရှိ၍ ယခုအခါ အဓိမာန မရှိတော့ပဲ သတိသမ္ပဇညကင်း၍ အိပ်ကြသူများ” ဟု မှတ်ပါ။

၃။ (ဆဋ္ဌမူ၌ ဝဇ္ဇသာယတ္ထေတိ-ဟု ရှိသည်။)

လည်း။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ဟူ၍။ ကာရဏဿ၊ အကြောင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတတ္တာ၊ မေးအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မစရိယကထာယံဝိယ၊ ဗြဟ္မစရိယကထာ၌ကဲ့သို့။ ကာရဏတ္ထေတိ၊ ကာရဏတ္ထေဟူသော အနက်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

ပရူပဟာရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၅=ဝစီဘေဒကထာ အဖွင့်

၃၂၆။ ဝစီဘေဒကထာယံ၊ ၌။ လောကုတ္တရံ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နောတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ပဌမမဂ္ဂံ၊ ရှေးဦးစွာသော သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝေတိ၊ ဆို၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၌ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ဝိပဿတိ၊ ဝိပဿနာ ရှု၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခမိစ္စေဝ၊ ဒုက္ခဟူ၍သာ။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ သမုဒယောတိအာဒိနိ၊ သမုဒယော အစရှိသော စကားတို့ကို။ န ဘာသတိ၊ မပြောဆို။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။

၃၂၇။ ယေန တံ သဒ္ဓိ သုဏာတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤ စကားသည်။ ဝစီသမုဋ္ဌာပနက္ခဏေ ဝေ၊ စကားကို ဖြစ်စေရာ ခဏ၌ပင်။ ဧတံ သဒ္ဓိ၊ ဤ ဒုက္ခဟူသော အသံကို။ (သမာပန္နော၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) သုဏာတိ၊ ကြားရ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဣစ္ဆိတော၊ ပရဝါဒီသည် အလိုရှိအပ်

၁။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ။ ပါဠိတော်ပုဒ်ရေ(၃၀၀)၌ “ကိံ ကာရဏာတိ၊ ဟန္တ ဟိ ဝိမတိ ဂါဟယိဿာမီတိ”ဟု ရှိ၏။ ဤသို့ ကာရဏကို မေးသောကြောင့် “ဟန္တသဒ္ဓါလည်း ဖြေဖို့ရန် အကြောင်းပြသော ကာရဏအနက်ပင် ဖြစ်သင့်၏”ဟု ဆိုသည်။ ဤစာသွားသည် ဗြဟ္မစရိယကထာတုန်းကလည်း ပါသောကြောင့် “ဗြဟ္မစရိယကထာယံ ဝိယ”ဟု ဆိုသည်။ ဆက်ဦးအံ့-ကာရဏတ္ထ-ဟု ဆိုသော်လည်း ဝါကျ တခုလုံး၏ ကာရဏအနက်ကို ထွန်းပြသော ကာရဏဇောတကတည်း။

အနုဋီကာ။ ။ ဝိမတိဂါဟဿ၊ ယုံမှားသံသယကို (ရဟန္တာကို) ယူစေခြင်း၏။ နိစ္ဆိတတံ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ ဟန္တ ဟိတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဇောတေတိ၊ ထင်လင်းစေ၏။ ဝါ၊ ထွန်းပြ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဗျဝသာယတ္ထေတိ၊ ဤသို့ အနုဋီကာက ဟန္တ၏ ဗျဝသာယ အနက်ကိုပင် ယူစေလိုသည်။ ဤ၌လည်း “ဇောတေတိ”ဟု ဆိုသောကြောင့် “ဟန္တ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ကား”ဟု နိဿယ အနက်ပေးဖွယ် မလို။ “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ယုံမှားသံသယ ဖြစ်စေလိုခြင်း၌ ဆုံးဖြတ်ချက်ပြုပြီ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ သိစေလိုခြင်းကို ဟန္တ-သဒ္ဓါက ထွန်းပြသည်-ဟု ဆိုလိုသည်။

သော်။ ဝါ။ တနည်း။ အာရောပိတေ။ ယုတ္တိကို ထုတ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ထို အနက် တင်ထားအပ်သော်။ ယုဇ္ဇတိ။ သင့်၏။

၃၃၂။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ။ လောကုတ္တရာမဂ် ခဏ၌။ ဝစီဘေဒံ၊ စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းကို။ ဣစ္ဆတော၊ အလိုရှိသော။ ပရဿ၊ ပရဝါဒီ၏။ အဘိဘူသုတ္တာဟရဏေ၊ အဘိဘူသုတ်ကို ဆောင်ခြင်း၌။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုကို။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်၏။ [အဘိဘူသုတ္တာဟရဏေ အဓိပ္ပါယော ဝတ္ထဗ္ဗောတိ ဧတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ တဒါဟရဏဿ၊ ထိုသုတ်ကို ပရဝါဒီက ဆောင်ပြခြင်း၏။ အသမ္ပန္နတံ၊ သူ့ စကားနှင့် မဆက်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “တသ္မာ အသာဓကန္တိ-အနု၊ ပရဝါဒီကမူ အဘိဘူ ရဟန္တာ၏ စကားကို လောကုတ္တရာ ဇောစိတ်ဖြင့် ပြောအပ်သော စကားဟု ထင်ဟန်တူပါသည်။]

ဝစီဘေဒကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ အဖွင့်

၃၃၅။ စိတ္တဋ္ဌိတိကထာယံ၊ ၌။ စုလ္လာသိတိ ။ ပေ ။ အာဒိဝစနဝသေ-
နာတိ၊ ဟူသောစကား၌။ (အဓိပ္ပါယော-၌ စပ်။) အရူပေယေဝ၊ အရူပဟု
၌သာ။ ဝေ၊ ဤသို့တခုတည်းသော စိတ်သည် အသက်ထက်ဆုံးတည်၏-ဟု
ပြောဆိုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ [ဝေန္တိ “ကေစိတ္တံ ယာဝတာယုကံ

၁။ ဣန္ဒြိယေ အာရောပိတေ ဝါ။ ။ ကုစ္စိတေတိ ပရဝါဒီနာ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတေ၊
ပရဝါဒီက ဝစီသမုဋ္ဌာပကခဏ၌ပင် ထိုအသံကိုကြားရ၏ဟု ဝန်ခံအပ်သော် ပစ္စုပ္ပန်
သဒ္ဓါရုံကို သောတဝိညာဉ်က ကြားရသောကြောင့် သင့်၏။ (သို့မဟုတ်) အာရောပိ-
တေတိ ယုတ္တိနိဗ္ဗာရဏေန (ယုတ္တိကို ထုတ်ဆောင်သောအားဖြင့်) တသ္မိ အတ္ထေ
ပတိဋ္ဌာပိတေ (ထိုအနက်ကို တည်စေအပ်သော်) ယုဇ္ဇတိ (ယေန တံ သဒ္ဓံ သုဏ္ဍာတိ
ဟူသော ဤစကားသည် သင့်၏)၊ ဝစီသမုဋ္ဌာပနက္ခဏတော၊ ပန ပစ္စာ တံ သဒ္ဓံ
သုဏ္ဍာတိတိ ဣန္ဒြိယေ န ယုဇ္ဇတိ၊ (ကသ္မာ) သောတဝိညာဏဿ ပစ္စုပ္ပန္နာ-
ရမဏတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော-အနု၊ ဤစကားဖြင့် ယေန တံ သဒ္ဓံ သုဏ္ဍာတိ ဟူသော
စကားကို ဋီကာဆရာက အဓိပ္ပါယ်ယူပုံ စိစစ်၍ ပြနေသည်-ဟု ဗွတ်ပါ။

အနုဋီကာ။ ။ ယသ္မာ ပန အတ္တနာ နိစ္ဆာရိတံ သဒ္ဓံ အတ္တနာပိ သုဏ္ဍာတိ၊
တသ္မာ သောတဝိညာဏံ “ယေန တံ သဒ္ဓံ သုဏ္ဍာတိတိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ ဧဒ္ဓဉ္စ။
ဤသို့ အဋ္ဌကထာအဆိုကို တိုက်ရိုက်ဖွင့်ပြ၍ အဋ္ဌကထာစကားကို စိစစ်ဖွယ်မလို”ဟု
မူလဋီကာစကားကို ကန့်ကွက်သည်။

တိဋ္ဌတိ”တိ ဝုတ္တာကာရေန- အနု။] ယာဝတာယုကဋ္ဌာနံ၊ အသက် ထက်ဆုံး တည်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ အညတ္တ၊ အရူပဘုံမှ အခြားသောဘုံ၌။ ဝေံ၊အားဖြင့်။ယာဝတာယုကဋ္ဌာနံ၊ ကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။အဓိပ္ပါယော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတေန၊ ဤ တခုတည်းသော စိတ် သည် အရူပတုံ၌ အသက်ထက်ဆုံး တည်၏ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပရဝါဒီ သည်။ (ပဿိတဗ္ဗာ-၌စပ်။) န တွေဝ တေပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဒွိစိတ္တေဟိသမောဟိ- တာတိ၊ ဟူသော။ ဒုတိယာပိ၊ ၂-ခုမြောက်လည်း ဖြစ်သော။ အစုကထာ၊ ဂါထာဝက်စကားကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ကြည့်ရှုထိုက်၏။ [တေပိ၊ ထို ဗြဟ္မာတို့ သော်မှလည်း။ ဒွိစိတ္တေဟိ၊ ၂-ခုသော စိတ်တို့သည်။ သမောဟိတာ၊ အတူ ပေါင်း၍ ထားအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍)။ န တွေဝ တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည် နိုင် ကုန်သည်သာ။] စ၊ ဆက်။ ပုရိမာယ၊ ရှေ့ဖြစ်သော။ ဝဿသတာဒိ- ဋ္ဌာနာနုညာယ၊ အနှစ်တရာ အစရှိသော တည်နိုင်ခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်း၏။ အဝိရောဓော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ထင်စွာဖြစ်စေထိုက်၏။

၁။ ဧတေန ပန ။ ပေ ။ ပဿိတဗ္ဗာ။ ။ဧတေနာတိ ကေမေဝ စိတ္တံ ရူပေ ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌတိတိ ဝေံဝါဒိနာ (ဧတေန အဖွင့်) ဒုတိယာပိ အစုကထာ (န တွေဝ တေပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဒွိစိတ္တေဟိ သမောဟိတာ၊ ထို ဗြဟ္မာတို့သော်မှလည်း ၂-ခု သော စိတ်တို့သည် အတူပေါင်းထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မတည်နိုင်ကုန်-ဟူသော ဤ ဒုတိယဂါထာဝက်ကိုလည်း) ပဿိတဗ္ဗာ၊ (ကသွာ) ပဌမကထာယ စိရကာလာ- ဝဋ္ဌာနဝစနဿ (ပဌမကထာဖြင့် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်နိုင်ခြင်းကို ဆိုကြောင်းစကား၏) ဘာဝဝိဘာဝနတောတိ၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ထို ဒုတိယဂါထာဝက်က ထင်ရှားပြနိုင်သောကြောင့်တည်း။ [ထို အဓိပ္ပါယ်ကို သာမန်ယူလျှင်သာ ပရဝါဒီ၏ အလိုကို ထင်ရှားပြရာရောက်၏။ သေသေချာချာ ယူလျှင်ကား စိတ် ၂-စိတ် တပြိုင်နက် မဖြစ်ဟု ဆိုလိုသောကြောင့် ပရဝါဒီ၏ အယူနှင့် မဆိုင်ပါ။ ထို ပါဠိတော်၌ “ဒွိဟိ စိတ္တေဟိ သံယုတာ”ဟု တွေ့ရ၏။]

၂။ ပုရိမာယ စ။ ပေ ။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။ ။ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌတိတိ ပဉ္စတော ပုရိမာယ၊ တတ္ထ ဟိ (ထို ပုရိမပုစ္ဆာ၌) ဝဿသတံ တိဋ္ဌတိတိ ပုစ္ဆာယ အာမန္တာတိ အနုညာ ကတာ၊ ပစ္စိမာယံ ပန (နောက်ပြဿနာ၌ကား) မနုဿာနံ ဧကံ စိတ္တံ ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌတိတိ ပဋိက္ခေပေါ ကတော၊ ဤသို့ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်နေရကား မဆန့်ကျင်အောင် ထင်စွာ ပြထိုက်၏။

ဝဿသတာဒိ။ ။ဤ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ တဆက်တည်းလာသော “ဧဓေ ဝဿသတာနိ တိဋ္ဌတိ”စသည်ကိုသာ ယူရမည် မဟုတ်သေး။ ဧကံ စိတ္တံ ဒီဝသံ တိဋ္ဌတိ စသည်ကိုလည်း ယူရမည်ဟု အနုဋီကာဖွင့်သည်။

မဟုတ္တံ မဟုတ္တန္တိ ပဉ္စော၊ ဟူသော ပြဿနာကို။ သကဝါဒီနာ၊ သကဝါဒီသည်။ ပုစ္ဆိတော ဝိယံ၊ မေးအပ်သကဲ့သို့။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ သကဝါဒီက မေးအပ်သကဲ့သို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ပရဝါဒီနာ၊ ပရဝါဒီသည်။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ခ်။

စိတ္တဋ္ဌိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာ အဖွင့်

၃၃၉။ အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာယံ ဌိ။ အထဝါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ (ကိံ၊ ကိံ။ ဒဿေတိ၊ နည်း။) စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ ဒုက္ခဒဿန စသော ဉာဏ်တို့၏။ ဧကမဂ္ဂဘာဝတော၊ တပါးတည်းသော မဂ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကမဂ္ဂဿ၊ တပါးတည်းသော မဂ်၏။ ဗဟုဘာဝါပတ္တိ၊ များသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ စ၊ ဆက်။ အနုပုဗ္ဗေန၊

၁။ မဟုတ္တံ ။ ပေ ။ ပုစ္ဆိတော ဝိယံ ။ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ ယခုရှိသော ပါဌ်အတိုင်းဆိုလျှင် သကဝါဒီက မေးအပ်သကဲ့သို့ ဆိုထားရာရောက်၏။ [ထိုသို့ ဆိုထားပုံကို အဋ္ဌကထာအဓိပ္ပါယ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အနုဋီကာ။ ။ အနုဋီကာ၌ကား ယခုရှိသော အဋ္ဌကထာပါဌ်အတိုင်း မဟုတ်ပဲ “မဟုတ္တံ မဟုတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပဉ္စော ပရဝါဒီဿ (ပရဝါဒီ၏ပြဿနာတည်း)။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနောတိ အာဒိသုတ္တတ္ထဝသေန ပဋိညာ သကဝါဒီဿာတိ တိဝုတ္တံ”ဟု အဋ္ဌကထာပါဌ်တမျိုးကို သာဓကပြုထားသည်။ ထိုအနုဋီကာပါဌ်အတိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ ရှိလျှင် အဓိပ္ပါယ် မှန်သောကြောင့် ပရဝါဒီ၏ ပုစ္ဆာဖြစ်ကြောင်းလည်း ထင်ရှားပြီ။ ဋီကာဆရာတွေ့အပ်သောပါဌ်၊ အနုဋီကာဆရာ တွေ့ရသောပါဌ်တို့ အချင်းချင်းမတူဟု မှတ်ပါ။

၂။ အထဝါတိ အာဒိနာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အထဝါ”ဟု စချီသော ဝါကျ မရှိ။ “တာနိ ဝါစတ္တာရိပိ။ ပေ။ ပဋိဇာနာတိ”ဟူသောစကားကို ရည်ရွယ်၍ အထဝါ စသည်ကို ဆို၏-ဟု အနုဋီကာဆိုသည်။ [ဤ စကားအရ ဝါနှင့် အထဝါသည် အနက် တူဟု သိရ၏။]

၃။ ဧကမဂ္ဂဘာဝတော။ ။ သစ္စာ ၄-ပါးကို သောတာပတ္တိမဂ် စသော မဂ် တပါးတည်းက (ပရဝါဒီအလိုအားဖြင့်) ၄-ကြိမ် မြင်ရသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်သော သောတာပတ္တိမဂ်၊ သမုဒယကို ။ ပေ။ နိရောဓကို ။ ပေ။ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်ရသော သောတာပတ္တိမဂ်အားဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်တွေ များနေဖွယ်မရှိပါလော-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “စတုန္နဉာဏာနံ ဧကမဂ္ဂဘာဝတော”ဟု မိန့်သည်။ ဉာဏ် ၄-ပါး ပြားသော်လည်း ဉာဏ် ၄-ပါးလုံး သောတာပတ္တိမဂ်ချည်း ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်မများပါ-ဟုလို။

ဒုက္ခကို မြင်ခြင်းစသော အစဉ်အားဖြင့်။ သောတာပတ္တိမဂ်ံ။ ကို။ သာဝေတိ၊
ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဥပပန္နံ၊ သင့်လျော်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ (ဣတိ၊ ဤ အနက်သဘော
ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

၃၄၄။ တဒါတိ၊ ကား။ ဒဿေန၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်ခြင်းသည်။
ပရိနိဋ္ဌိတော၊ ပြီးဆုံးလသော်။ (ဖလေ ဌိတောတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ-၌ စပ်။)

၃၄၅။ အဋ္ဌဟိ ဉာဏေဟိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤ ပါဌ်၌။ ပဋိသမ္ဘိ-
ဒါ ဉာဏေဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့နှင့်။ သုဟ၊ တကွ။ အဋ္ဌသု၊ ၈-ပါးသော
ဉာဏ်တို့ကို။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ကုန်လသော်။ နိရုတ္တိံ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိ-
ဒါဟိ၊ နိရုတ္တိံ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ သောတာ-
ပတ္တိဖလသမ္ဘိကိရိယာ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည်။ ကထံ
ဟောတိ၊ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊
စိစစ်ထိုက်၏။

အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ဝေါဟာရကထာ အဖွင့်

၃၄၇။ ဝေါဟာရကထာယံ၊ ၌။ ဉဒါဟု သောတာဒီနိပိတိ (ဧတ္ထ)၊
ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၌ စပ်။) ဧကန္တလောကိယေသု၊
ဧကန္တလောကိယ တရား ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိသယဝိသယီသု၊ အာရုံ ဖြစ်သော
ရူပသဒ္ဓ စသော ဝိသယ၊ ဝိသယရှိသော သောတပသာဒ စသော ဝိသယီတို့တွင်။

၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏေဟိ ။ ပေ ။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ။ ။ဓမ္မ-အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါ
၂-ပါးသည် အကြောင်း- အကျိုးကို အာရုံပြုသောကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို
မျက်မှောက်ပြုဖို့ အကြောင်းဖြစ်လျှင် ဖြစ်နိုင်ရာသေး၏။ သဒ္ဓါကို အာရုံပြုသော
နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မ အတ္ထနိရုတ္တိကို အာရုံပြုသော ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်
သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့အကြောင်း မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် စိစစ်ထိုက်
သည်-ဟု ဋီကာဆိုသည်။

အနုဋီကာ။ ။အနုဋီကာ၌ကား ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည် မဂ်ကိုရသည်နှင့်တပြိုင်နက်
(ဖိုလ်)တို့သို့ ရအပ်သော ဉာဏ်များ ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါးလုံးပင်
ဖိုလ်၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းကို စဉ်းစားထိုက်၏-ဟု ဆိုပြီးလျှင် “အဋ္ဌဟိ ဉာဏေဟိ”
ဟူသော ပါဌ်တော်အတွက် နိက္ခပကဏ္ဍ၌လာသော “ဒုက္ခေ ဉာဏံ” စသော ဉာဏ်
၄-ပါးနှင့် “ပုဗ္ဗေန္တ ဉာဏံ” စသော ဉာဏ် ၄-ပါးကို သရုပ်ထုတ်ပြသည်။

၂။ ဧကန္တံ ။ ပေ ။ ဝိသယီသု။ ။ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ စသော အာရုံကို “ဝိသယ”
ဟု၎င်း၊ စက္ခု သောတ စသော ပသာဒကို (အာရုံရှိသော) “ဝိသယီ” ဟု၎င်း ခေါ်၏။

ဝိသယဿေဝ၊ ဝိသယ ဖြစ်သော သဒ္ဓါယတန၏သာ။ လောကုတ္တရာဘာဝေါ၊ လောကုတ္တရာ၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသယိနံ၊ စက္ခု၊ သောတ စသော ဝိသယိတို့၏။ (လောကုတ္တရာဘာဝေါ၊ လောကုတ္တရာတို့၏ အဖြစ်သည်။) န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိသယ သဒ္ဓါယတန၏သာ လောကုတ္တရာ ၏အဖြစ်၊ ဝိသယိတို့၏ လောကုတ္တရာ၏ မဖြစ်ခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ ဆက်။ ဝိသယိနံ၊ စက္ခု သောတ စသော ဝိသယိတို့၏။ လောကုတ္တရာ- ဘာဝေါ၊ လောကုတ္တရာတို့၏ အဖြစ်သည်။ အသိဒ္ဓေါယထာ၊ မပြီးစီးသကဲ့ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဝိသယဿ၊ ဝိသယ ဖြစ်သော။ သဒ္ဓါယတနဿ၊ ၏။ (လောကုတ္တရာဘာဝေါ၊ လောကုတ္တရာ၏ အဖြစ်သည်။ အသိဒ္ဓေါ၊ မပြီးစီး။) တတ္ထိ၊ ထို စက္ခု သောတ စသော ဝိသယိ၊ သဒ္ဓါယတနဟူသောဝိသယတို့တွင်။ အသိဒ္ဓလောကုတ္တရာဘာဝဿ၊ မပြီးစီးသော လောကုတ္တရာအဖြစ်ရှိသော။ ဝါ၊

ထို ၂-မျိုးလုံးပင် လောကီရူပက္ခန္ဓာချည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဧကန္တလောကီယေသု” ဟု ဆိုသည်။ ထိုတွင် ဗုဒ္ဓ၏ဝေါဟာရ(ဟောပြောအပ်သော)သဒ္ဓါရုံကို လောကုတ္တရာ ဟု ပရဝါဒီ ယူ၏။ ဝိသယိ ဖြစ်သော သောတ စသည်ကိုကား လောကုတ္တရာဟု မယူလို။

၁။ နတ္ထေတ္ထ ကာရဏံ။ ။ဤသို့ ဝိသယ သဒ္ဓါရုံ၏သာ လောကုတ္တရာ အဖြစ် ကို ယူ၍၊ ဝိသယိဖြစ်သော စက္ခု စသည်တို့၏ လောကုတ္တရာ အဖြစ်ကို မယူခြင်း၌ အကြောင်း မရှိပါ။ [နတ္ထေတ္ထ ကာရဏံ-ဝိသယိနံ ဝိသ ဝိသယဿာပိ သာသဝါဒိ- အနာရမ္မဏဘာဝတော (စက္ခု-သောတပသာဒ စသော ဝိသယိ တို့ကဲ့သို့ ဝိသယ ဖြစ် သော သဒ္ဓါယတန၏လည်း) သာသဝ အစရှိသော တရား၊ အနာရမ္မဏ တရား၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ - အနုဋီကာ။ အနည်းငယ်ပါ၌ ပျက်သည်ကို ပြင်၍ ပြုလိုက် သည်။]

၂။ ယထာစ ပေ။ သဒ္ဓါယတနဿ။ ။ထိုသို့ အကြောင်းမရှိလျှင် အဘယ် သို့ ဖြစ်သင့်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ယထာစ” စသည်ကိုမိန့်။ ဝိသယိ ဖြစ်သော စက္ခုသောတ စသည်တို့၏ လောကုတ္တရာ၏ အဖြစ်သည် မပြီးစီး သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဝိသယ ဖြစ်သော သဒ္ဓါယတန၏လည်း လောကုတ္တရာ အဖြစ်သည် မပြီးစီး ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်၏။

၃။ တတ္ထ ပေ။ ဝုဒ္ဓဇ္ဇော။ ။“သဒ္ဓါယတနမေဝ တေ လောကုတ္တရံ ဥဒါ- ဟု သောတာပိနီပိ”ကို ဖွင့်ပြနေသော စကားတည်း။ လောကုတ္တရာအဖြစ်၌ မပြီးစီး သော သဒ္ဓါယတန၏ အသင်္ဃရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့် လောကုတ္တရာအဖြစ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သောတ အစရှိသည်တို့၏လည်း လောကုတ္တရာ အဖြစ်သည် ဖြစ်နေစရာရှိ၏။ ကိ- တေ တာနိပိ လောကုတ္တရာနိ-ဘယ်နှယ်လဲ သင်၏ အလိုအားဖြင့် ထို သောတ စသည်တို့လည်း လောကုတ္တရာများ ဖြစ်ကြသလော။ [“ကိန္နိ”ဟု စာအုပ်တို့၌၎င်း၊ ရှေး နိဿယ ၌၎င်း ရှိသော်လည်း “ကိ- တေ”ဟု ရှိမှ “သဒ္ဓါယတနမေဝ တေ လောကုတ္တရံ”စသော အဋ္ဌကထာနှင့် သဘောတူမည်။]

လောကုတ္တရာ အဖြစ် မပြီးစီးသော။ တဿ၊ ထိုသဒ္ဓါယတန၏။ လောကုတ္တရာ-
တာ၊ လောကုတ္တရာ၏ အဖြစ်သည်။ အာပန္နာ ယထာ၊ (သင်၏ အလိုအားဖြင့်)
ရောက်နေသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ (အသိဒ္ဓလောကုတ္တရာတာဝါနံ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊
ကုန်သော။) သောတာပနိ၊ သောတ အစရှိသည်တို့၏။ (လောကုတ္တရာတာ၊
လောကုတ္တရာတို့၏ အဖြစ်သည်။) အာပန္နာ၊ ဖြစ်နေ၏။ ဝါ၊ ရောက်နေ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့ [ကံတေဟု ရှိပါစေ။] ကံ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ သင်၏ အလို
အားဖြင့်၊ တာနိပိ၊ ထိုသောတ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ လောကုတ္တရာနိ၊
လောကုတ္တရာတို့လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

လောကုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာ သောတ၌။ ယဒိ ပဋိဟညေယျ၊ အကယ်၍
ထိခိုက်အံ့။ (ဝေ သတိ၊) လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာ ဝေါဟာရသည်။
သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စရာရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊
မယူထိုက်။ (ကသ္မာ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗောနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊
ကြောင့်။ လောကုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာ သောတ၌။ ပဋိဟညတိ၊ ထိခိုက်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတေပိ၊ ကြံဆအပ်ပါသော်လည်း။ သဒ္ဓဿ၊ သဒ္ဓါယတန၏။
လောကုတ္တရာ ဘာဝေါ၊ လောကုတ္တရာ၏ အဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ဣတိ၊ ဤကား။
အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။ လောကီယေန ဉာဏေနာတိ၊
ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဥဒ္ဓဋ္ဌိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဉာဏေနဟု
ထုတ်ဆောင်အပ်ပါသော်လည်း။ ဝိညာဏေနာတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိ၊ ပါဠိသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တံ ဝိညာဏံ၊ ထို ဝိညာဉ်ကို။ သောတသမ္ဗုဒ္ဓေန၊
သောတပသာဒနှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်။ သောတဝိညာဏန္တိ၊ သောတဝိညာဉ်ဟူ၍။
ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ [ရှေးစာအုပ်တို့၌ “လောကီယေန ဉာဏေန” ဟု
ရှိသော်လည်း နောက်ပြင် စာအုပ်တို့၌ “လောကီယေန ဝိညာဏေန” ဟု ရှိနေ
ပြီ။] အနေကန္တတာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ (အဓိပ္ပါယော-၌ စပ်။) လောကီ-

၁။ ယဒိ ။ ပေ ။ န ဂဟေတဗ္ဗော။ ။ ဤ ဝါကျကို အဋ္ဌကထာအတိုင်း ပြု၍
ထိုသို့ မယူရခြင်း၏ အကြောင်း မပါသောကြောင့် “န ဟိ ။ ပေ။ အဓိပ္ပါယော”
ဟု အကြောင်းပြ ဝါကျထည့်သည်။ (တနည်း) န ဟိ စသော ဝါကျကို ဒဋ္ဌိဝါကျ
ဟုလည်း ယူနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ပရိကပ္ပဝစနံ စ အယာတာဝန္တိ
(ကြစည်၍ ပြောအပ်သော စကားဟူသည်လည်း တကယ် ထင်ရှားရှိနေသော အရာ
မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်) အာဟ-န ဟိ ။ ပေ။ အတ္ထိတိ” ဟု မိန့်သည်။

၂။ အနေကန္တတာ။ ။ “လောကီယေန ဉာဏေန ဇာနိတဗ္ဗတော” ဟူသော
အကြောင်းပြ စကားသည် လောကီယ မည်ခြင်း၏ ကေနံမဟုတ်။ (ကသ္မာ) လော-
ကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ကိုလည်း ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ဖြင့် သိထိုက်သည့် အတွက် ထို
အကြောင်းပြ စကား၏ လောကုတ္တရာနှင့်လည်း ဆက်ဆံနေသောကြောင့်တည်း။

ယေန၊ လောကီ ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ [ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဉ်ဖြင့်။] ဇာနိတဗ္ဗတော၊ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယောကီယော၊ လောကီယ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေဿ ဟေတုဿ၊ ဤ ဟိတ်၏။ လောကီယေ၊ လောကီ၌၎င်း။ လောကုတ္တရေ စ၊ လောကုတ္တရာ၌၎င်း။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့် ခြင်းကြောင့်။ အနေကန္တ ဘာဝေ၊ အနေကန်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝေါဟာရကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်

၃၅၃။ ဧဒု ဒုက္ခသစ္စာနိ န ဣစ္ဆတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤ ဝါကျ၌။ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ယေသံ၊ အကြင် ဒုက္ခသစ္စာတို့၏။ ဒိဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ နိရောဓေဟိ၊ အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓ၊ ပဋိသင်္ခါနိရောဓတို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ် ထိုက်၏။ ဒေ၊ ကုန်သော။ တာနိ ဒုက္ခသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။) န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ ဣတိ ဝတ္ထံ ဟောတိ။ ယေ ပဋိသင်္ခါယ လောကုတ္တရေန ဉာဏေန အနိရုဒ္ဓါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါယ၊ အသင့် အားဖြင့် ရှုတတ်သော ဉာဏ်အထူးနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ပြီးကုန် သော။ အသမုဒါစရဏသင်္ခါရာ၊ မဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အပ္ပဋိသင်္ခါ- နိရုဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ် ပြီး၍။ ဘဂံ၊ ပျက်စီးသော သင်္ခါရတို့သည်။ (အပ္ပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓါ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ န ဒဿေတိ၊ ပြသည်မဟုတ်။ တေန၊ ထိုသို့ ပဋိသင်္ခါ နိရောဓ၊ ခဏိကနိရောဓကို ဤ အရာ၌ အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

မှတ်ချက်။ ။ “လောကီယေန။ ပေ။ ဇာနိတဗ္ဗတော”သည် အဋ္ဌကထာ၌ တိုက် ရိုက် ရှိသော စကား မဟုတ်။ ပါဠိတော်၌ “ဟန္တိ။ ပေ။ လောကီယေန ဉာဏေန (ဝိညာဏေန) ပဋိဝိဇာနန္တိ”ကိုပင် “နော စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု အပြစ်တင်ခြင်း ၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် “ဇာနိတဗ္ဗတော”ဟု ဟိတ်အဖြစ်ဖြင့်ပြဟန်တူသည်။

၁။ န ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘဂံ။ ။ “အသမုဒါစရဏ” ဟူသည် သုဒ္ဓ ပကတိက၏ အဖြစ် စသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကိုမဖြစ်သော သင်္ခါရ (ကိလေသာ စသည်) တို့တည်း။ [အနုပ္ပါဒေါ ပိ ဟိ နိရောဓောတိ ဝုဇ္ဇတိ-မဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းဟု ခေါ်ရိုးရှိ၏။ ဥပမာ - အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော စသည်၌ မဖြစ်ခြင်းကို “နိရောဓ”ဟု ဟောတော် မူသကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အသမုဒါစရဏ နိရုဒ္ဓ၏ ပြောင်းပြန်အနက်ကို ပြလို၍ “န ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘဂံ”ဟု မိန့်သည်။ ဘင်ဇာဏ၌ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်ပြီးမှ ချုပ်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဖြစ်ပြီးမှ ချုပ်ခြင်းကို “အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓ”ဟု မဆိုလိုပါ-ဟူလို။

[တေနာတိ ပဋိသင်္ခါယ နိရောဓဿ ခဏိကနိရောဓဿ စ ဣဓ နာဓိပ္ပေတတ္တာ-
အနု။] အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓော စ၊ အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓ ဟူသည်လည်း။ အသမုဒါ-
စရက နိရောဓော၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။
ဝါ၊ ကဲ့။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

နိရောဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ ရှေးနိဿယ၌ “ဘင်္ဂါ” နေရာဝယ် “ဘဂ္ဂါ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏-
ဟု ဆို၏။ သို့သော် ဘဂ္ဂါ၌ တန္တုဓာတ်သည် “ဘဂ္ဂရာဂေါ” စသည်၌ ကဲ့သို့ “ချိုးဖျက်
အပ်” ဟု ကံအနက်ကို ဟော၏။ ဥပ္ပဋ္ဌိတွာ နှင့် တွဲသော “ဘင်္ဂါ” ကား အလိုလို ဖျက်ခြင်း
ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ဘင်္ဂါ” ကိုပင် ပါဠိမှန်ဟု ယူလိုပါသည်။

၃-တတိယဝဂ္ဂ

၁-ဗလကထာ အပုဒ်

၃၅၄။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ အသာဓာရဏန္တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗေသတော၊ ညွှန်ပြအပ်သော အကျယ်အားဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ [“နိဗ္ဗေသတော”ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] သဗ္ဗံ၊ ကိလေသာဝရဏ စသော အားဖြင့် အလုံးစုံသော (ထို ကိလေသာဝရဏရှိနေလျှင် အဋ္ဌာနဖြစ်သော။) သဗ္ဗာကာရံ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာရှိသော။ ဌာနာဌာနာဒိ၊ အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို။ အဇာနန္တာပိ၊ မသိနိုင်ပါကုန်သော်လည်း။ အဋ္ဌာနမေတံ။ ပေ။ ဥပဂစ္ဆေယျာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောအားဖြင့်။ ဌာနာဌာနာနိ၊ အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်တို့ကို။ ဥဗ္ဗေသတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ သဇေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့် (ဥဗ္ဗေသတော-ကို ထပ်ဖွင့်သည်။) သာဝကော၊ တို့သည်။ ဇာနန္တိ ယထာ၊ သိကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အာသယံ ဇာနာတိ အနုသယံ ဇာနာတိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော အားဖြင့်။ ဥဗ္ဗေသမတ္တေနပိ၊ အကျဉ်းမျှဖြင့်လည်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ တိုးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို။ န ဇာနန္တိ၊ မသိနိုင်ကြကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အသာဓာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ထေရေန၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါထေရ်သည်။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ တိက္ခမုဒုဘာဝဇာနနမတ္တံ၊ ထက်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ နံ၊ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို သိခြင်းမျှကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သတ္တာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ယထာ ဝုတ္တံ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တုဉာဏံ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တုဉာဏ်ဟူသော။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။ သတ္တာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမိတိ၊ ဟူ၍။) န (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧဝေ၊ ဤ ဣန္ဒြိယ-

၁။ အဋ္ဌာန မေတံ။ ပေ။ ဥပဂစ္ဆေယျ။ ။ မဂ်ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏ တစုံတခုသော သင်္ခါရကို နိစ္စဟု ရှုခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းမဟုတ်၊ အဋ္ဌာနတည်း။ အနိစ္စဟု ရှုခြင်းကား ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်း ဌာနတည်း။ ဤမျှလောက်အားဖြင့် အကျဉ်းမျှသာ သာဝကတို့ သိနိုင်ကြ၏။ အာသယာနုသယ စသည်ကို မသိနိုင်ကြ။

ပရောပရိယတ္တိ အသာဓာရဏံ ဟူသော ပါဠိ၌။ အယံ အဓိပ္ပါယ်။ ကိံ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဥဒ္ဓေသတော ဌာနာဌာနာဒိမတ္ထဇာနနဝသေန ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိဇာနန္တေန၊ ဝန်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဂတဗလံ သာဝက သာဓာရဏန္တိ၊ ဟူသော။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ စကား သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဧဝမေဝ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ ပဋိညာတံ၊ ဝန်ခံအပ်သည်။ ယိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အယံ၊ ဤ ပရဝါဒီကို။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ စောဒေတဗ္ဗော၊ စောဒနာလိုက်သည်။ ယိယာ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။

၃၅၆။ ဌာနာဌာနညဏာဒိနံ၊ ဌာနာဌာနညဏံ အစရှိသော ဉာဏ်တို့၏။ သာဓာရဏာသာဓာရဏတ္တာ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် ဆက်ဆံ ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ အကျယ်အားဖြင့် မဆက်ဆံကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို သာဓာရဏ အသာဓာရဏ ၂-မျိုးတို့တွင်။ သာဓာရဏပက္ခံ၊ ဆက်ဆံသော အဖို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သေသေသု၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဌာနာဌာန အစရှိသော ဉာဏ်တို့၌။ ပဋိက္ခေပေါ၊ အသာဓာရဏ အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းသည်။ သကဝါဒီသ၊ သကဝါဒီ၏ ပယ်ခြင်းတည်း။

ဗလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အရိယန္တိကထာ အဖွင့်

၃၅၇။ ယထာ ဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိဇာနန္တသု၊ အာမန္တာယု-ဝန်ခံသော ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ခုန့်၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းခြင်းသည်။ ကထံ အာပဇ္ဇတိ၊ အဘယ်မှာ ဖြစ်သင့်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

၁။ ကထံ အယံ စောဒေတဗ္ဗော။ “တထာဂတဗလံ သာဝကသာဓာရဏန္တိ၊ အာမန္တာ”ဟု ပရဝါဒီဝန်ခံ၏။ ထိုသို့ဝန်ခံသော ပရဝါဒီသည် “ဌာနာဌာနာဒိမတ္ထဇာနန”ကို ရည်ရွယ်၍ ဝန်ခံရလျှင် မှန်သောကြောင့် အပြစ်တင်စရာ မလိုပါ။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ “တထာဂတဗလံ (သည့်) သာဝကဗလံ (လော)။ သာဝကဗလံ တထာဂတဗလံ-လော” စောဒနာထား၏။ ထို စောဒနာကို စဉ်းစားထိုက်သည်-ဟူလို။

၂။ ခုန့် ဖဿာနံ။ ၁။ အာပဇ္ဇတိ။ “ပါဠိတော်၌ “ဌာနာဌာနန္တ မနသိကရောတိ၊ သုညတဉ္စ မနသိကရောတိ-လော”ဟု မေးရာဝယ် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ “ခုန့် ဖဿာနံ သမောဓာနံ ဟောတိ” စသည်ဖြင့် သကဝါဒီက မေး

ပရိကပ္ပစသေန၊ မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြင့် ကြံဆခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဌပေတဗ္ဗတာယ၊ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါကို။ ပဏိဓိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန)၊ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ သော၊ ထို ပဏိဓိကို။ ဧကသ္မိမ္မိ၊ တပါးသော ခန္ဓာ၌လည်း။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ န ဌပေတဗ္ဗော၊ မထားထိုက်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကသ္မိမ္မိ၊ တပါးသော ခန္ဓာ၌လည်း။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဌပေတဗ္ဗေန၊ ထားထိုက်သော။ ဧတေန၊ ထို-ပဏိဓိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တမ္ပ၊ ရဟိတတာ၊ ခန္ဓာ၌ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။

အရိယန္တိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌတာ၊ ပြီ။

၄-ဝိမုစ္စမာနကထာ အဖွင့်

၃၆၆။ ဈာနေန၊ ဈာန်ကြောင့်။ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိယာ၊ ဝိက္ခမ္ဘဝိမုတ္တိ အားဖြင့်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်ပြီးသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိအားဖြင့်။ ဝိမုစ္စမာနံ နာမ၊ လွတ်ဆဲ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတိဿာ လဒ္ဓိယာ၊ ဤ အယူ၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊

စိစစ်၏။ ဋီကာဆရာကား ထိုသို့ မမေးထိုက်။ တခုကြောင့်နည်း-သုညတာရမ္မဏ၌ သုညဆိုသော်လည်း နိဗ္ဗာန် သုညတမဟုတ် မိမိ၏မိစ္ဆာအယူဖြင့် ကြံဆအပ်သော သင်္ခါရ သုညတဖြစ်သောကြောင့် ဌာနာဌာန၏အာရုံလည်း သင်္ခါရဖြစ်ရကား ဖဿ ၂-မျိုး စသည် တပြိုင်နက် မပေါင်းဆုံ နိုင်သောကြောင့်တည်း။

အနုဋီကာ။ ။ ဗိဋ္ဌိယာ ပရိကပ္ပိတေန သတ္တေန သုညေ သင်္ခါရေ သန္ဓာယ သုည-တဉ္စ မနသိကရောတိတိ ပုစ္ဆာယ အာမန္တာ တိ ပဋိဇာနန္တဿ (ဗွိန္တံ ဖဿာနံ ကထံ အာပဇ္ဇတိ-၌ စပ်။) [ဌာနာဌာနညာဏ်၏အာရုံက ဌာနာဌာနကိုအာရုံပြုလည်း သင်္ခါရ၊ သုညတကို အာရုံပြုလည်း သင်္ခါရချည်းဖြစ်သောကြောင့် ဖဿ ၂-မျိုးပေါင်းဆုံစရာ မလိုပါ-ဟူလို။ ယထာ ဝုတ္တနယေနာတိ ဗိဋ္ဌိယာ ပရိကပ္ပိတေန သတ္တေန သုညာ ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ ပကာရေန နယေန။]

ဆက်ဦးအံ့-ဤသို့ မူလဋီကာ၏ မစောဒနာထိုက်ဟူသောစကားကို ဖွင့်ပြပြီးလျှင် “သတ္တသုညတာယ သုညတ္တေဝိ သင်္ခါရနံ (သင်္ခါရတို့မှာ သတ္တမ္ပ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် သုညတာအဖြစ် ရှိပါသော်လည်း) အညောဝ ဌာနာဌာန မနသိကရော အညော သုညတာမနသိကရော။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ယုဇ္ဇတေဝ ဗွိန္တံ ဖဿာနံ သမောဓာနာပတ္တိစောဒနာ”ဟု အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်ခံ၍ ဖွင့်သည်။

၁။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ။ ။ “ကော ဒေါသောတိ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ ဈာန်ကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိဖြင့် လွတ်ပြီးသော စိတ်သည် မဂ်ခဏ၌ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့် လွတ်ဆဲ ဖြစ်၏”

စိစစ်ထိုက်၏။ ဝိပွကတနိဇ္ဈေသေ၊ ဝိပွကတကို ညွှန်ပြရာ၌။ ဧဝါသော၊ အပြစ်သည်။ ယဒိ၊ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ တကြာပိ၊ ထို ဝိပွကတနိဇ္ဈေသသ၌လည်း။ တေန၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ ဝိမုစ္စမာနကထာ၊ လွတ်ဆဲ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိမုတ္တံ ဝိမုစ္စမာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ (ဝိပွကတနိဇ္ဈေသေ၊ ၌။) ဧဝါသော၊ အပြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ မဂ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်ပြီးသော စိတ်သည်။ ဝယက္ခဏေ၊ မဂ်၏ ဘင်ခဏ၌။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ ဝိမုတ္တဝိမုစ္စမာနဝစနံ၊ ဝိမုတ္တဝိမုစ္စမာနသဒ္ဓါသည်။ စောဒေတဗ္ဗံ၊ စောဒနာ ထိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ အထခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ဝိမုစ္စမာနဝစနမေဝ၊ ဝိမုစ္စမာန သဒ္ဓါသည်သာ။ (စောဒေတဗ္ဗံ၊ စောဒနာ ထိုက်သော စကားသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။)။

စ၊ ဆက်။ ဧကေသေသေန၊ တစိတ်တဖို့အားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကေသေသေ၊ တစိတ်တဖို့၌။ ဝိမုစ္စမာနကထာ၊ လွတ်ဆဲဖြစ်သော စိတ်၏။ ဝိမုတ္တံ ကိရိယာယ ဝိမုတ္တံ ကြိယာ၏။ ဧကေသေသော၊ ဧကေသေသဒ္ဓါသည်။ ဝိသေသနံ၊ ဝိသေသနသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိထို့ကြောင့်။ ဘာဝနပုံသကန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန)

ဟူသော ဤ အယူမှာ မှန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဋ္ဌကထာ၌ “ဧကေသေ ဝိမုတ္တံ ဧကေသေ အဝိမုတ္တံ အာပဇ္ဇတိ”ဟု အပြစ် ဆိုထားသည်ကို စိစစ်ထိုက်သည်ဟု ဆိုသည်။

၁။ ယဒိ ပေ။ ဝစနမေဝါတိ။ ။ ဤ စကားသည် အဋ္ဌကထာ စကားကို အပြစ်ပြု၍ “ဝိစာရေတဗ္ဗံ”ကို ထောက်ခံသော အကြောင်းပြ စကားတည်း။ ဝိပွကတနိဇ္ဈေသ ဟူသည် လွတ်ခြင်းကိစ္စ၏ မပြီးသေးပုံကိုပြသော “ဝိမုတ္တံ ဝိမုစ္စမာန” ဟူသောစကားတည်း။ ထိုစကား၌ “ဝိမုစ္စမာန”ဟူသော လွတ်ဆဲကို ဆိုသောစကားကို လွတ်ခြင်းကိစ္စမပြီးသေးသော “ဝိပွကတ”ဟု ဆိုသည်။

၂။ သတိ စ။ ပေ။ သိယာ။ ။ ဤ၌လည်း “ဝိပွကတနိဇ္ဈေသေ” ဟူသော စကားကို ဆောင်ယူပါဟု အနုဋီကာဖွင့်၏။ ဝိပွကတနိဇ္ဈေသ၌ အပြစ်ရှိလျှင် ဝိမုစ္စမာန ကိုသာ စောဒနာ ထိုက်၏။ “ဝိမုတ္တံ ဝိမုစ္စမာန”ဟု ၂-မျိုးတူ၍ မစောဒနာထိုက်။ ဘာကြောင့်နည်း။ သောတာပတ္တိမဂ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ (ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဖြင့်) ဝိမုတ္တဖြစ်၍၊ ဘင်ခဏ၌ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့် ဝိမုစ္စမာန ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဝိမုစ္စမာနမေဝါတိ၌ ဣတိ၊ “ထို့ကြောင့်”ဟု ဆို၍ ဝိစာရေတဗ္ဗံ ကို ပြန်လှည့်ရသည်။

၃။ ဝိမုတ္တကြိယာယ။ ပေ။ ဝိသေသနံ ဟောတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဧကေသေ ဝိမုတ္တံ”ဟု ရှိရာဝယ် “ဧကေသေ” သဒ္ဓါသည် “ဝိမုတ္တံ”ကြိယာ၏ ဝိသေသန ဖြစ်၏။ ဘာကြောင့်နည်း။ “နိပ္ပဒေသ ဝိမုတ္တိယာ ဗျဝဇ္ဇိန္ဒတော-နိပ္ပဒေသဝိမုတ္တိကို ပယ်ဖျက်နိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။-အနု၊ ဘူတကထာနဝိသေသန၊ ဗျဝဇ္ဇေဒက ဝိသေသန

ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ကဋ္ဌာဒယောတိ၊ ကား။ ကဋ္ဌပဋ္ဌာဒယော၊ ဖျာ၊ အဝတ် အစ
ရှိသောအရာဝတ္ထုတို့သည်။ (ဟောန္တိ ယထာ-၌ စပ်။) ဧကေန ဝိစိတ္တေနာတိ၊
ကား။ ဧကေန၊ တပါးသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဖလစိတ္တေန၊ သောတာပတ္တိ
ဖိုလ်စိတ်ဖြင့်။ (သောတာပန္နော ဟောတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊
အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝိမုစ္စမာနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-အဋ္ဌမကကထာ အဖွင့်

၃၆၈။ အနုလောမ ဂေါတြဘူကဏေပိ၊ အနုလုံခဏ၊ ဂေါတြဘူကဏ
၌လည်း။ အသမုဒါစရန္တာ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော ကိလေသာတို့သည်။ မဂ္ဂကဏေပိ၊
မဂ်ခဏ၌လည်း။ ပဟီနာ ဝေ နာမ၊ ပယ်အပ်ပြီးတို့မည်သည်သာ။ ဘဝေယျံ၊
ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ပရဝါဒိယ၊ ၏။) လဇ္ဈိ၊ အယူသည်။ ဥပ္ပန္နာ၊
ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ အနုလောမဂေါတြ-
ဘူဂဟဏံ၊ အနုလောမ၊ ဂေါတြဘူသဒ္ဓါကို။ (သင်္ကဟကာရော) ကရောတိ၊
ပြု၏။ [“ပဟီနာ”ဟု ဆိုသဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ “ပယ်အပ်ပြီး”ဟု
အတိတ်အနက်ကို ယူစေလိုသည်။ ပယ်ဆဲကိုကား မဂ်ခဏ၌ မယူလို။ အနုလုံ
ဂေါတြဘူ ခဏတုန်းကပင် မဖြစ်သော အားဖြင့် ပယ်ခဲ့၏-ဟု ဆိုလိုသည်။
ပဟီနာ နာမ ဘဝေယျံ၊ န ပဟိယျမာနာ (ပယ်အပ်ဆဲ မဟုတ်ကုန်) ဣတိ
အဓိပ္ပါယော။-အနု။]

အဋ္ဌမကကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-မျိုးရှိရာဝယ် ဗျဝစ္ဆေဒကဝိသေသန ဟု ဆိုလိုသည်။ အနုဋီကာ၌ အနည်းငယ်ပါ၌
ပျက်နေသည်။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ကြိယာဝိသေသန ဟု သုံးစွဲလေ့ရှိသော ဤ ဝိသေသန
ကိုပင် အဋ္ဌကထာတို့၌ “ဘာဝနပုံသက”ဟု သုံးစွဲလေ့ရှိသည်။

၁။ ဧကေန (ဧကဓေသေန)။ ။ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ ဤသို့ မူ ၂-မျိုး
ပြထား၏။ ဤ ဋီကာ၌ နဂိုက “ဧကေန”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိလျှင် “ဧကေန”
ဟု ထပ်၍ ဆိုဖွယ်မလို။ ဧကေန စိတ္တေနာတိ ဖလစိတ္တေနာတိ အဓိပ္ပါယော-ဟု
သာ ဖွင့်ဖို့ရှိ၏။ “ဧကဓေသေန ဝိတ္တေန”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိသောကြောင့်သာ
“ဧကေန ဖလစိတ္တေန”ဟု အဓိပ္ပါယတ္တ ဖွင့်ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာစာ
တို့၌ “ဧကဓေသေန ဝိတ္တေန”ဟူသောမူသာ ပါဠိမှန်ဟု မှတ်ပါ။

၆-အဋ္ဌမကဿ ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၃၇၁။ ဣန္ဒြိယာနိ ပဋိလဘတိနာမာတိ၊ ဟူသောဝါကျ၌။ (အဓိပ္ပါယ်-
 ခွံစပ်။) [ရှေးနိဿယ၌ နာမာတိဟု ရှိသည်ကောင်း၏။] အပ္ပဋိလဒ္ဓိန္ဒြိယတ္တာ၊
 မရအပ်သေးသော ဣန္ဒြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေအဖြစ်ကို မရ
 သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိန္ဒြိယဘူတာနိ၊ ဣန္ဒြေ အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်
 သေးသော။ [“ဘူ=ပတ္တိယ” ဟူသော ဓာတ်နက်။] သဒ္ဓါဒိန္ဒြိယ၊ လောကီသဒ္ဓါ၊
 အစရှိသော တရားတို့ကို။ နိယျာနိကာနိ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက် ကုန်လောက်
 အောင်။ ဝါ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်လောက်အောင်။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ တိုးပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ လော-
 ကုတ္တရာ ဖြစ်သော သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ပန၊
 ဗျုတ်ရိုက်ကား။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပင်ကိုယ်က ဣန္ဒြိယ ဖြစ်ပြီးသော သဒ္ဓါ အစရှိ
 သည်တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (ဣန္ဒြိယာနိ) န (ပဋိလဘတိ၊)
 မရသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ ပရဝါဒီ၏အလိုတည်း။

အဋ္ဌမကဿ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ အဖွင့်

၃၇၂။ ဥပတ္တဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ အား
 ဖြင့်။ (ဗလာဓာနေ၊ အားစွမ်းသတ္တိကို သွင်းထားခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်
 သော်။) ဝိသယာနုဘာဝဂေါစရေဟိ၊ အာရုံ၌ အဖန်ဖန်ဖြစ်ကြောင်းအစွမ်း
 သတ္တိ၊ အာရုံပြုနိုင်ခြင်းတို့ဖြင့်။ (မံသစက္ခု၊ သည်။) ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးခြားသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ကတ-၌ စပ်) ပစ္စယ-

၁။ အပ္ပဋိလဒ္ဓိ ။ ပေ ။ ပဋိလဘတိ။ ။ ပရဝါဒီသည် လောကုတ္တရာ သဒ္ဓါ
 သတိ စသည်တို့သာ ဣန္ဒြိယ အမည် ရကြ၏။ လောကီသဒ္ဓါ စသည်တို့ကား ဣန္ဒြိယ
 အမည် မရကြဟု အယူရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဋိလဒ္ဓိန္ဒြိယတ္တာ အနိန္ဒြိယဘူတာနိ”
 စသည်ကို ဋီကာဆရာဆိုသည်။ ဣန္ဒြေ အမည် မရသေးသော သဒ္ဓါစသည်ကို ဝဋ်မှ
 ထွက်မြောက်တတ်သော (လောကုတ္တရာ)ဖြစ်လောက်အောင် တိုးပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်
 သာ ဣန္ဒြိယတို့ကို ရနိုင်၏။ န ပန ဣန္ဒြိယာနိ-ဣန္ဒြိယအမည်ရပြီးသော လောကုတ္တရာ
 သဒ္ဓါ စသည်ကို ထပ်၍ တိုးပွားစေဖွယ်မလို-ဟု ပရဝါဒီ အယူရှိသည်။

၂။ ယထာ ။ ပေ ။ ဝိသိဋ္ဌိ ဟောတိ။ ။ ယထာ၏ အနက်ကို တထာစပ်ရာ
 “ကတလောဓာနံ”ကို ယူ၍ လက္ခဏာအနက်ပေးရသည်။ [ယထာ တထာ၊ ဥပမာမဟုတ်-
 စသော နိယာမ အတိုင်းတည်း။] နိဿယအနက်ပေးပုံကို ကြည့်ပါ။ ဝိသယာနုဘာဝ-
 ဂေါစရေဟိ ကို အနုဋီကာ၌ အစိတ်စနတ္ထ ပြုထား၏။

ဘူတေန၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန် တရားသည်။ ကတဗလာ-
ဓာန်၊ ပြုအပ်သော အစွမ်းကို ထားခြင်းရှိသော။ (မံသစက္ခုမေဝ၊ သည်ပင်။
ဒိဗ္ဗစက္ခုနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ-၌ စပ်။)

တံ မတ္တမေဝါတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ပုရိမံ၊ ဗလာဓာနမပြုမီ ရှေး၌ ဖြစ်
သော။ မံသစက္ခုမတ္တမေဝံ၊ မံသစက္ခုမျှသည်သာ။ တံ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်။
န ဟောတိ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဝိသယော။ ။ဝိပုဗ္ဗ + ဗန္ဓန အနက်ဟော သိဓာက်၊ အပစ္စည်း။ ဝိသိနောတိ
(ဝိသေသေန ဗန္ဓတံ ဝိသယိနံ အတ္တပဋိဗ္ဗန္ဓံ ကရောတီတိ) ဝိသယော-အာရုံ ရှိသော
ဝိသယိတရားကို အထူးအားဖြင့် ဖွဲ့တတ်၊ မိမိနှင့်စပ်နေအောင် ပြုတတ်သောကြောင့်
အာရုံသည် ဝိသယ မည်၏။ ရူပါရုံသည် စက္ခုဝိညာဉ်ဟူသော ဝိသယီကံ မိမိမှ တပါး
အခြားအာရုံကို မယူစေပဲ မိမိနှင့်သာစပ်အောင် ဖွဲ့တတ်၏။ သဒ္ဓါရုံ စသည် တို့၌လည်း
နည်းတူ။ ဤစကားအရ အခြားအာရုံ၌ မဖြစ်စေပဲ မိမိ၌သာ ဖြစ်အောင် ဖွဲ့တတ်သော
ရူပါရုံ စသည်ကို စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့အတွက် “ဝိသယ” ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။
ထို့ကြောင့် “ဝိသယော အနုညတ္တာတာဝေါ-အခြားအရာ၌ မဖြစ်ကြောင်းတရား”ဟု
ဆိုသည်။

အာနုဘာဝဂေါစရာ။ ။အနုဘဝတိ ဧတေနာတိ အာနုဘာဝေါ-သာမတ္ထိယံ၊
အမန်ဖန်ဖြစ်ကြောင်း အစွမ်းသတ္တိကို အာနုဘာဝ-ဟုခေါ်၏။ [“အနုဘာဝ”ဟု ပြီးမှ
သုတ္တံ၌ က-ပစ္စည်းဆင့်၍ အာနုဘာဝဟု ဖြစ်ပါစေ၊ အခြား နေရာ၌ကား ဟေတု-
ကတ္တုသာဓန ပြု၏။] ဂေါစရကရဏံဂေါစရော၊ (ကရကနောက်ပုဒ်ကြော) ဝိသယေ+
အာနုဘာဝဂေါစရာ ဝိသယာနုဘာဝဂေါစရာ။ တေဟိ (ဝိသိ၌-၌ စပ်)။

ယထာ ဝိသိ၌ ဝိသေသံ ဟောတိ၊ တထာ ပစ္စယဘူတေန ဈာနဓမ္မေန (သည်)
အာဟိတဗလံသွင်းထားအပ်သော အားစွမ်းရှိသည်။ ကတဗလာဓာန်၊ ပြုအပ်သော
အားကို ထားခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ) ။ ပေ။ ။ ဗလာဓာနုစ္စ (အားကို ထားခြင်းဟူသည်
လည်း) ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မတော မဟဂ္ဂတဓမ္မဝိသေသတော (ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ဖြစ်သော
စတုတ္ထဈာန် မဟဂ္ဂုတ်တရား အထူးကြောင့်) ဥပ္ပန္နေဟိ ပဏိတေဟိ စိတ္တဇရူပေဟိ
(စက္ခုပသာဒဓိ အနီးအပါးဝယ် ဖြစ်ကြသော မွန်မြတ်သော စိတ္တဇရုပ်တို့ကြောင့်)
ဝိသေသာပတ္တိ (စက္ခုပသာဒဓိ ထူးသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။)-အနုဋီကာ။

၁။ ပုရိမံ ။ ပေ။ ။ မတ္တမေဝ။ ။ယထာဝတ္ထုဗလာဓာနတော၊ အကြင်အကြင်
ဆိုအပ်ပြီးသော အားစွမ်းကို သွင်းထားရာ ကာလမှ၊ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ မံသ-
စက္ခုမတ္တမေဝ၊ မံသစက္ခုမျှသည်သာ။ (တံ န ဟောတိ-၌ စပ်။)-အနု။ ဤသို့ ပုရိမံ၏
အပါဒါန်ကို “ယထာဝတ္ထုဗလာဓာနတော”ဟု ထည့်၍ဖွင့်သောကြောင့် “မံသစက္ခုမတ္တ
မေဝ”၏ နောက်၌ “ဓမ္မပတ္တုဋ္ဌံ န ဟောတိ”သည် အနက်အဓိပ္ပါယ် အထူးမရှိတော့။
“ဓမ္မပတ္တုဋ္ဌံ န ဟောတိ”ရိုးရိုး မှန်လျှင် အနုဋီကာ၌ “ယထာဝတ္ထုဗလာဓာနတော”ဟု
အပါဒါန်မထည့်သင့်၊ ထို့ကြောင့် “ပုရိမံ မံသစက္ခုမတ္တမေဝ”၏ နောက်၌ “ဒိဗ္ဗစက္ခု
န ဟောတိတိ အတ္ထော”ဟု ရှိမှ “မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗာက္ခု မံသစက္ခုတိ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အဓိပ္ပါယ် ထပ်မည်။

အနာပါတဂတန္တိ၊ ကား။ မံသစက္ခုနာ၊ သည်။ ဂဟေတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ယူထိုက်
သော အရပ်ဖြစ်သော။ အာပါတံ၊ ရွေးရှု ကျရောက်သော လမ်းသို့။ နာဂတံ၊
မရောက်သော (တိရောပဗ္ဗတာဒိဂတဗ္ဗိ ပယထိ-၌ စပ်။)

၈။ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ 'ဝိသယောတိအာဒိသ အစရှိသော ဝါကျ၌။
ဝိသယသု၊ အာရုံ၏။ သဒိသတံ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အာနုဘာဝ-
ဂေါစရာနမေဝ၊ အာနုဘာဝဂေါစရတို့၏သံ။ အသဒိသတံ၊ မတူကုန်သည်၏
အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော။ (သင်္ဂဟကာရော) [ဒီပေတိ-၌ စပ်။]

၁။ အနာပါတဂတံ။ ။ “အာပါတံ နာဂတံ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “အနာ-
ပါတ”ကို အယုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ အာပါတသဒ္ဓါသည် “သတသာပတန-
အလျင်အမြန် ကျခြင်းအနက်၊ အာစာရ တည်ရာဟူသောအနက်၊ တက္ကာလ- အလျင်
အမြန်ကျရာ ကာလ ဟူသောအနက်၊ မဂ္ဂ-လမ်း” ဟူသော အနက်တို့ကို ဟော၏။
ဤသို့ ထောမနိ၌ ၄-နက်ပြု၏။ ဤ၌ “မံသစက္ခုနာ ဂဟေတဗ္ဗဋ္ဌာနံ”ဟူသော ဝိသေသန
ကိုထောက်၍ လမ်းဟူသော အနက်နှင့်လျော်၏။ စက္ခုပသာဒသည် ယူနိုင်လောက်ရာ
အချပ်ဟူသော လမ်းသို့ မရောက်သော။ ဝိသယံ၊ အာရုံ-ဟူလို။ အာပါတ(အာပါထ)။
[ထဆင်ထူးဖြင့် အာပါထပုဒ်သည် အဘိဓာန်၌ မရှိ။ တဝမ်းပူဖြင့် အာပါထပုဒ်သာ
ထောမနိ၌၎င်း၊ သီဟိုဠ်မူ၌၎င်း ရှိသည်။ အာ-ရွေးရှု+ပါတော-ကျရောက်သောလမ်း
တည်း။ အာပါတော- ရွေးရှု ကျရောက်သောလမ်း။ စက္ခုပသာဒ၏ ရှေ့မှောက်သို့
ကျရောက်နေသော လမ်းကို “အာပါတ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုလမ်း၌ ရောက်နေသော
ရူပါရုံကို “အာပါတဂတ”ဟု ခေါ်ရသည်။ အာပါတံ-ဂတံ+အာပါတဂတံ-လမ်းသို့
ရောက်နေသော ရူပါရုံ။] (ဆဋ္ဌမူ၌ အနာပါတဂတံဟု ရှိသည်။)

၂။ ဧတ္ထ။ ။ ရွေ့၌ ဆိုအပ် ပြီးသော စကားဝယ် စောဒနာဖွယ် ရှိရာ၌
“ဧတ္ထ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “အတယ်အရာ၌ စောဒနာဖွယ်ရှိ
သနည်း”ဟု စဉ်းစားသော် “အနာပါတဂတံ” ပါ၌၏လာရာ “ဝိသယောတိ အာဒိသ”
စသော ဝါကျ၌ ပါဠိတော်ဝယ် ပြုအပ်သော “ဝိသယ သဒ္ဓါသည် အတယ် အကျိုးရှိ
သနည်းဟု၊ စောဒနာဖွယ်ရှိ၏။ ထို စောဒနာဖွယ်ကို ဖြေလိုသောကြောင့် “ဧတ္ထ”
စသည်ကိုမိန့်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဧတ္ထ၊ ဤ” “သယောတိ အာဒိသ အစရှိသော ဝါကျ၌”
ဟု အနက်ပေး၍ “ဝဒန္တော ဒီပေတိ”၌ စပ်ပါ။

ရှေးနိဿယ။ ။ ရှေးနိဿယ ၌ကား “ဧတ္ထ၊ ဤ ဥတိန္ဒပိ ရူပါယတနမေဝ
ဝိသယော” အစရှိသော စကား၌-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြအပ်သောပါဠိကို စွဲလေ၏။
(ထို့ပြင်) ဝါ၊ ဤ မံသစက္ခု ဗိဗ္ဗစက္ခု ၂-ပါးတို့၌-ဟု၎င်း၊ ဝါ၊ ဤဝိသယ အာနုဘာဝ
ဂေါစရတို့တွင်ဟု၎င်း စွဲလေသည်။ စဉ်းစားပါ။

၃။ ဝိသယသု ။ ဝပ ။ ဝဒန္တော။ ။ ဝိသယသု၏ နောက်၌ “ဒီပကံ”ဟု
တွေ့ရ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “ဝိသယသု သဒိသတံ”ဟု တွေ့ရ၏။ ထို နိဿယအတိုင်းသာ
ပါဠိမှန်တည်း။ (ကဿာ) အနုဋီကာ၌ “ဝိသယသု သဒိသတံ အဝိသေသံ”ဟု ဖွင့်သော
ကြောင့်၎င်း၊ အဋ္ဌကထာဝယ် “ဥတိန္ဒပိ ရူပါယတနမေဝ ဝိသယော”ဟု မံသစက္ခု ဗိဗ္ဗ-
စက္ခု ၂-ပါးအတွက် ရူပါယတန အားဖြင့် အာရုံတူပုံကို ပြသောကြောင့်တည်း။

ယာဒိသော မံသစက္ခုဿ ဝိသယောတိ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ၊ ဝိသယသဒ္ဓါကို။ ဝိသယ ဝိသေသဒဿနတ္ထံ၊ ဝိသယအထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။) န ကတံ၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ယာဒိသေ၊ အကြင် ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဝိသယေ၊ ရူပါရုံဟူသော အာရုံ၌။ အာနုဘာဝဂေါစရဝိသေသော၊ အာနုဘာဝအထူး၊ ဂေါစရ အထူးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ရူပဝိသယဿ၊ ရူပါရုံ ဟူသော အာရုံကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဝိသယဂ္ဂဟဏံ၊ ဝိသယသဒ္ဓါကို။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။) ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။

ဝါ၊ တနည်း။ (ဝိသယဿ၊ ၏။ သဒိသတံ၊ ကိုဝင်း။ အာနုဘာဝဂေါစရ-နမေဝ၊ တို့၏ပင်။ အသဒိသတံ၊ ကိုဝင်း။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော။ (သင်္ဂဟကာရော) သဒိသဿ၊ တူသော။ ဝိသယဿ၊ ရူပါရုံဟူသောအာရုံ၏။ အာနုဘာဝဂေါစရ-ဝိသေသေဝ၊ အာနုဘာဝအထူး၊ ဂေါစရ အထူးတို့ကိုပင်။ ဝိသေသံ၊ အထူးဟူ၍။ (ဒီပေတိ၊ ပြ၏။)

[သဒိသဿ ဝါ ဝိသေသံ ဒီပေတိတိ ယောဇနာ - အနု-။ ဤ ယောဇနာပုံကို ထောက်၍ “အာနုဘာဝဂေါစရဝိသေသေဝ”ဟု ဒုတိယန္တဖြင့် ရှိပါစေ။]

[အဋ္ဌကထာ၌ အာနုဘာဝ ဂေါစရ၏ မတူပုံကိုလည်း ပြ၏။ ထို့ကြောင့် “အာနုဘာဝ-ဂေါရာစနမေဝ အသဒိသတံ ဝဒန္တော”ဟု မိန့်သည်။]

၁။ ယာဒိသော ။ ပေ ။ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် “ယာဒိသော မံသစက္ခုဿ ဝိသယော ဂေါစရော အာနုဘာဝေါ၊ တာဒိသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ဝိသယော အာနုဘာဝေါ ဂေါစရော”ဟုရှိ၏။ ထို ဝိသယ သဒ္ဓါကို ရည်ရွယ်၍ “ဝိသယဂ္ဂဟဏံ”ဟု ဆိုသည်။ [အနုဋီကာ၌လည်း “ဝိသယဂ္ဂဟဏံပါဠိယံ ကတံ-ဝိသယသဒ္ဓါကို ပါဠိတော်၌ ပြုအပ်ပြီ”ဟု ဝိသယဂ္ဂဟဏံ၏ စပ်ပုဒ်ကို ပြသည်။]

၂။ သဒိသဿဝါ ။ ပေ ။ ဝိသေသံ။ ။ ရှေ့ဝါကျမှ “ဝိသယဿ ။ ပေ ။ ဝဒန္တော”ပုဒ်တို့ကို၎င်း၊ ဒီပေတိ ကြိယာကို၎င်း၊ လိုက်စေ၍ အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ။ ထိုသို့ဆိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု ၂-မျိုး၏ မူလက တူနေသော ရူပါရုံ၏ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့်၎င်း၊ အာရုံပြုပုံ အားဖြင့်၎င်း မတူပုံကို ပြသည် -ဟုလျှော့။ [သဒိသဿ ဝါ ။ ပေ ။ ဝိသေသံ ဒီပေတိတိ ယောဇနာ-အနု။]

အ ၄။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အာနု ။ ပေ ။ ဝိသေသောဝ ဝိသေသံ”ဟု တွေ့ရ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “အစွမ်းအာနုဘော အာရုံပြုခြင်း အထူးတို့ကို သာလျှင်”ဟု နိဿယအနက်ပေး၏။ ထို အနက်နှင့် တန်အောင်ကား “ဝိသေသေဝ”ဟု ဒုတိယာဗဟုဝစနန္တ

န စ မံသစက္ခုမေဝံ ဗိဗ္ဗစက္ခုတိ ဣစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဓမ္မ-
ပတ္ထန္တကာလေ၊ စတုတ္ထဈာန်တရားဖြင့် ထောက်ပံ့အပ်ရာကာလ၌။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌
ဖြစ်သော။ မံသစက္ခုမေဝံ၊ သည်ပင်။ ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊
(ပရဝါဒီသည်။) န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ ဣတိ၊ ကား၊ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၏ အလိုတည်း။ မံသစက္ခုဿ ဥပ္ပါဒေါ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူသော စကားကို။
(ဗိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ၏။)။ မံသစက္ခုပစ္စယတာဒဿနတ္ထမေဝံ၊ မံသစက္ခု ဟူသော
အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တေန၊
ထိုမဂ္ဂေါဟူသော စကားဖြင့်။ (ဗိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ၏။) အနုပါဒိန္ဒတာသာနေတ္ထံ၊
အနုပါဒိန္ဒ အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှါ။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။

ရူပါဝစရိကာနန္တိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနပစ္စယေန၊ ရူပါဝစရ
ဈာန် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ မဟာတူတာနိ၊
မဟာဘုတ်တို့သည်။ ရူပါဝစရိကာနိ၊ ရူပါဝစရိကတို့မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊
သော၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤကား၊ အဓိပ္ပါယ်၊
အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ အရူပါဝစရိကာနန္တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်
၌လည်း။ သေ (သော)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊
တည်း။ အရူပါဝစရက္ခဏေ ရူပါဝစရစိတ္တဿ အဘာဝါ ပဋိက္ခိပတိတိ၊ ဟူသော
ဤစကား၌။ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ၊ ထိုရူပါဝစရဈာန်ဖြစ်ရာ ခဏ၌ပင်။ ရူပါဝစရံ၊
ရူပါဝစရသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အရူပါဝစရံ၊ သည်။ န ဇာတံ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။) ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား၊ အဓိပ္ပါယ်၊
အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၃၇၄။ ဓမ္မပတ္ထန္တဿ၊ ပညာတရားသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ ဗိဗ္ဗစက္ခု-
နော၊ ၏။ ယေန၊ အကြင် ဗိဗ္ဗစက္ခု၏ ပညာစက္ခု၏ အဖြစ်ကို အလိုရှိခြင်း
ကြောင့်။ [ယေန ဗိဗ္ဗစက္ခုနော ပညာစက္ခုဘာဝဿ ဣစ္ဆနေန ပဋိဇာနနေန-
အနု။] ဓမ္မပတ္ထန္တေန၊ ဓမ္မ၏ ထောက်ပံ့ခြင်းကြောင့်။ စက္ခုန္တရဘာဝံ၊ စက္ခု

ရှိရလိမ့်မည်။ ကံပုဒ်က ဗဟုဝုဒ်၊ အာကာရ ဝိသေသပုဒ်က ကေဝုဒ်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်
သဒ္ဓါသွား တော်ပါသေး၏။ ဥပမာ- ဇောနိ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုစ္ဆတိ- ကဲ့သို့တည်း။
သို့သော် အနုဘာဝဂေါစရ ဝိသေသတောဝ-ဟု ဝိသေသ၏ အဘိန္ဒဝိသေသန ရှိမှ
သာ၍ စာသွားကောင်းပါသည်။

၁။ န ဇေန။ ။ ပေ ။ သာနေတ္ထံ။ ။ တေနာတိ မဂ္ဂေါတိ ဝစနေန-အနု။
ထို မဂ္ဂေါ ဟူသော သဒ္ဓါဖြင့် မံသစက္ခုသည် ဥပါဒိန္ဒ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဗိဗ္ဗစက္ခုလည်း
ဥပါဒိန္ဒပင်တည်း-ဟု ယူမှားမည်စိုး၍ အနုပါဒိန္ဒတာသာနေတ္ထံ န ဝုတ္တံ-ဟု ဆိုသည်။
မဂ္ဂေါဟု ဆိုသောကြောင့် မံသစက္ခုကဲ့သို့ ဥပါဒိန္ဒ ဖြစ်သည်ဟု ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှါ
ဆိုအပ်သည့် မဟုတ်-ဟူလို။

အထူး၏ အဖြစ်ကို။ ဝဒတော၊ ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဝါဒေ၊ ဌံ။) တိဏိ၊ မံသစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခု အားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ စက္ခုနိ၊ တို့သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညာစက္ခုဘာဝံ၊ ကို။ ကိဉ္စာပိ န ဣစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ကား အလိုမရှိပါပေ။ (ပန၊ ထိုသို့ပင် အလို မရှိပါသော်လည်း။ ပညာစက္ခုဿ၊ ၏။ အတ္ထိတာယ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ-ဌံ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၉-ယထာကမ္မူပဂဉာဏကထာ အဖွင့်

၃၇၇။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူသော ဤ ဝါကျ၌။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ၊ ၏။ ဥပနိဿယေ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဖြစ်သော။ (အားကြီးသောမှီရာအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုမန္တဝိသေသန၊) ဒိဗ္ဗစက္ခုမှ၊ ဌံ။ ကရဏနိဇ္ဈေသော၊ ကရိုဏ်း ဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ) ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ယထာကမ္မူ-ပဂဇာနနကိစ္စကေ၊ ကထာကမ္မူပဂသတ္တဝါတို့ကို သိခြင်းကိစ္စ ရှိသော။ (သိခြင်း ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) (ဒိဗ္ဗစက္ခုမှ၊ ဌံ။ ကရဏနိဇ္ဈေသော၊ ကို။ ဘဂဝတာ န ကဒတာ၊ ပြုတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။) ပန၊ ဆက်။ တံ ကိစ္စကေယေဝ၊ ထိုယထာကမ္မူပဂ ကိစ္စရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ (ဒိဗ္ဗ-စက္ခုမှ၊ ဌံ။) ပရော၊ ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကရဏနိဇ္ဈေသံ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အယောနိသော ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ယထာကမ္မူပဂဉာဏမေဝ ဒိဗ္ဗစက္ခုန္တိ လဒ္ဓိတိ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဤစကား ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုမေဝ၊ သည်ပင်။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏံ၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ စ၊ ဆက်။ အဋ္ဌာနေ၊ တည်ရာမဟုတ်သောပုဒ်၌။ (ယထာကမ္မူပဂပုဒ်၌။) ဌိတော၊ တည်သော။ ဝေသဒ္ဓေ၊ ကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခု သဒ္ဓဿ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုသဒ္ဓါ၏။ ပရတော၊ နောက်၌။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေ ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ [တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေသဒ္ဓေ၊ ကို။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်သနည်း။] ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထို ဝေသဒ္ဓါသည်။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုတော၊ မှ။ အတ္တန္တရ-ဘာဝံ၊ အနက်တမျိုး၏အဖြစ်ကို။ နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်၏။ ဟိ၊ ဗျုတ်ရိုက် ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ၏။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏတော၊ မှ။ (အတ္တန္တရဘာဝံ၊

ကို။) န နိဝါရေတိ၊ မတားမြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ [အဋ္ဌာနေ ဌိတော
ဝေသဓ္ဓေါ ဒိဗ္ဗစက္ခုသဒ္ဓဿ ပရတော ယောဇေတဗ္ဗော၊ ခါ။]

ယထာကမ္မူပဂတညဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။ ပြီ။

၁၀-သံဝရကထာ အဖွင့်

၃၇၉။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ဖြစ်သော နတ်တို့၏။
သံဝရာသံဝရသဗ္ဗာဝေါ၊ သံဝရအသံဝရ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
အာဋ္ဌာနာဋိယသုတ္တေန၊ အာဋ္ဌာနာဋိယသုတ်ဖြင့်။ ပကသိတော၊ ထင်ရှား
ပြအပ်ပြီ။ [“သန္တိ ဘိက္ခုဝေ ယက္ခာ (နတ်ဘီလူးတို့သည်။) ယေဘုယျေန-
ပါဏာတိပါတာ”စသည်ဖြင့် ပြအပ်ပြီ။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တာဝတိံသေ
ဒေဝေ ဥပါဒါယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကရာ)အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဧဝံ သတိ၊
ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ (တာဝတိံသာနတ်တို့၌ သံဝရ အသံဝရ မရှိလသော်)
သုဂတိကထာယံ၊ သုဂတိကထာ၌။ တာဝတိံသေ၊ တာဝတိံသာ နတ်
အပေါင်း၌။ သင်္ဂဟိတာနံ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်ကုန်သော။ ပုဗ္ဗဒေဝါနံ၊
သိကြားမရောက်မီ ရှေး၌ ဖြစ်နှင့်ကြသော နတ်အသုရာတို့၏။ သုရာပါနံ၊
သေရည်အရက် သောက်ခြင်းကို။ (သုယုတိ၊ ကြားအပ်၏။ ကုမ္ဘဇာတ်၌
“ယံ ဝေ ပိဝိတာ ပုဗ္ဗဒေဝါ ပမတ္တာ”စသည်ဖြင့် ကြားအပ်၏။) သက္ကဒေဝါနံ၊
သိကြားနတ်တို့၏။ သုရာပါနနိဝါရဏံ၊ သေရည်အရက် သောက်ခြင်းကို
တားမြစ်ခြင်းကို။ သုယုတိ၊ ကြားအပ်၏။ တေသံ၊ အသုရာတို့၏။ တံ သုရာပါနံ၊
ထို သေရည်အရက်ကို သောက်ခြင်းသည်။ အသံဝရော၊ အသံဝရသည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ ဟောတိ။

သံဝရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-စတုတ္ထဝဂ္ဂ

၁-ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ အဖွင့်

၃၈၇။ ဂိဟိသံယောဇနသမ္ပယုတ္တတာယာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်။) ဂိဟိဆန္ဒရာဂသမ္ပယုတ္တတာယ၊ ဧဝံ၊ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူအဖြစ်၌ ဆန္ဒရာဂနှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ (ဂိဟိတိ၊ လူ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဗျဉ္ဇနမတ္တေန၊ အသွင်အပြင်မျှကြောင့်။ (ဂိဟိတိ၊ လူ ဟူ၍။) န (ဝုစ္စတိ)၊ 'ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော)ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ဂိဟိဿ အရဟတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ဥပပတ္တိကထာ အဖွင့်

၃၈၈။ အယောနိသောတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ဩပပါတိကော၊ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသတုံ၌။ တဿာယေ-ဝုပပတ္တိယာ၊ ထိုဥပပတ် ပဋိသန္ဓေဖြင့်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဂဟေတူ၊ ယူ၍။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဥပပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-သမန္နာဂတကထာ အဖွင့်

၃၉၃။ သမန္နာဂတကထာယံ၊ ၌။ ပတ္တိံ၊ ရောက်ခြင်း ရခြင်းကို။ သန္နာယ၊ ၍။ ပဋိဇာနန္တော၊ ဝန်ခံသော ပရဝါဒီသည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂမံ ဝိယ၊ ပြည့်စုံခြင်းကိုကဲ့သို့။ (စတူဟိ ဖလေဟိ၊ တို့နှင့်။) သမန္နာဂမံ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို။ န ဝဒတိ၊ မဆို။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ အပေါ်၌။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒိတိ၊ ဖဿ အစရှိသည် တို့နှင့်။ [အာဒိဖြင့် ဝေဒနာ သညာ စသည်တို့ကို ယူ။] သမန္နာဂမပ္ပသင်္ဂေါ၊

ပြည့်စုံခြင်း၌ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ ယထာ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။
ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဝတ္ထုပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။

၃၉၇။ ဣမိနာဝ နယေနာတိ၊ ကား။ တတ္ထ ခန္ဓ သမန္နာဂမာတိ အာဒိ၊
အစရှိသော။ သဗ္ဗ၊ အလုံးစုံသော စကားကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
ဝါ၊ သုံးစွဲထိုက်၏။ တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ခန္ဓ သမန္နာဂမာ အစရှိသော စကားရပ်၌။
ရူပါဝစရာဒိသု၊ ရူပါဝစရ အစရှိသော ဘုံတို့တွင်။ အညတရဏုမိ၊ အမှတ်
မထား တပါးပါးသော ဘုံသို့။ (ဘုံ-ဟူသော ဈာန်သို့ ဟူလို။) ပဌမဇ္ဈာ-
နာဒိဝသေန၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော တရားတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပါပုဏန္တဿ၊
ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိနံ၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော တရားတို့ကို။
ပဋိလာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပတ္တိ ဓမ္မော နာမ၊ ရခြင်းသဘောမည်၏။ ဝါ၊
ရောက်ခြင်းသဘောမည်၏။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော တရား
တို့သည်။ နိရုဒ္ဓေသုပိ၊ ချုပ်ပါကုန်သော်လည်း။ အနိရုဇ္ဈနတော၊ ရခြင်း၏
မချုပ်ခြင်းကြောင့်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရ
တမျိုးတည်း။ ယေန၊ ယင်းသို့ မချုပ်ခြင်းကြောင့်။ [ရှေးနိဿယ၌ “အကြင်
သင်္ခါရဖြင့်”ဟု ပေးလေ၏။] သုပန္နော၊ အပ်နေသူကို၎င်း။ သဇ္ဈာယာဒိပ-
သုတော၊ စာအံခြင်း အစရှိသည်၌ အားထုတ်နေသူကို၎င်း။ တေဟိ၊ ထို
ပဌမဈာန် အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတောတိ၊ ပြည့်စုံသူ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

သမန္နာဂတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ အဖွင့်

၃၉၈။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဿ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီး
သော။ ဉာဏဒ္ဓယဿ၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ဟူသော
ဉာဏ် ၂-ပါးအပေါင်း၏။ ဗောဓိတာဝတော၊ ဗောဓိ မည်သည်၏ အဖြစ်

၁။ ယထာ ။ ပေ ။ တံ ဝတ္ထုပ္ပံ ။ ဤစကားဖြင့် စတုဖဿတို့နှင့် ပြည့်စုံမှု
စသည်ကို ပါဠိတော်၌ ယကဝါဒိက စောဒနာထား၏။ “ထိုစောဒနာမှုကို မပြု
ထိုက်”ဟု ဋီကာဆရာ ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ ဋီကာဆရာ၏ စကားကို
ပယ်သောအားဖြင့် “ပတ္တိတိ အဓိဂမော (ရခြင်း)။ အဓိဂမော နာမ သမန္နာ-
ဂမော ဟောတိတိ၊ ရခြင်းဆိုတာ ပြည့်စုံခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိသံ စတုဟ်
ဖဿာဒိဟိ သမန္နာဂမော စောဒိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသည်။

ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဉာဏ် ၂-ပါးအပေါင်းကို။ အဂ္ဂဟေတွာ^၁။ မယူမူ၍။ ပတ္တိ-
 ဓမ္မဝသေန၊ ရောက်ခြင်းသဘော၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တသင်္ခါရ-
 ဖြစ်သော ရခြင်း သဘော၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နတ္ထိတာယ^၂၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ၊
 အယူသည်။ (အတ္ထိ) တေ၊ ထိုပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပုစ္ဆာ စ၊
 မေးခြင်းသည်၎င်း။ အနုယောဂေါ စ၊ စိစစ်ခြင်းသည်၎င်း။ သကဝါဒီဿ၊
 သကဝါဒီ၏ မေးခြင်း၊ စိစစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို
 ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဒဗ္ဗဗျာ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-လက္ခဏကထာ အဖွင့်

၄၀၂။ ဗောဓိသတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ၊ ကား။ လက္ခဏသမန္နာ-
 ဂတေသု၊ ၃၂-ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ အဗောဓိသတ္တေ၊ ဘုရားအလောင်းမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။
 ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဗောဓိသတ္တမေဝ၊ ကိုသာ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣဒံ သုတ္တံ၊

ခ။ အဂ္ဂဟေတွာ ။ ပေ ။ နတ္ထိတာယ ။ “အဂ္ဂဟေတွာ” အရ “မယူ”
 ဟူသည် “သကဝါဒီ၏ မယူခြင်းတည်း။ ထိုသို့မယူလျှင် “ပတ္တိဓမ္မ”ဟု ခေါ်အပ်သော
 မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးနှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရခြင်းတို့တွင် မဂ်ဉာဏ်ကို ရခြင်းသည် ဘုရား
 ရှင်၏ သန္တာန်၌ ထိုအချိန်မှာ မရှိတော့ရကား “အဂ္ဂဟေတွာ”နှင့် တွဲဖိုရန် “နတ္ထိ-
 တာယ”ပါဌ်သာ ပါဌ်မှန်တည်း။

စာစပ်ပုံ။ ။ “နတ္ထိတာယ” ကို “ဗောဓိယာ သမန္နာဂတော ဗုဒ္ဓေါတိ ယေသံ
 လဒ္ဓိ”ဟူသော အနိယမဝါကျအတွင်း၌ မစပ်ပဲ “တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ အနုယောဂေါ စ”
 ဟူသော နိယမဝါကျ၌ စပ်ပါ။ ဆိုလိုရင်းကား- ထို မဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်
 ၂-ပါးစုံကို အဂ္ဂဟေတွာ (မယူလိုက်လျှင်) ပတ္တိဓမ္မ အဖြစ်ဖြင့် ဗောဓိတရား မရှိတော့
 သည့်အတွက် “ဗောဓိယာ သမန္နာဂတော ဗုဒ္ဓေါ” ဟူသော ပရဝါဒီ၏ အယူမှားကို
 မယ်ရှားဖို့ရန် သကဝါဒီက “ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါ”ဟု ပုစ္ဆာလည်းထုတ်၊ ဗောဓိယာ
 နိရုဇ္ဈာယ ။ ပေ ။ အဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ”ဟု အနုယောဂလည်း လုပ်သည်-ဟူလို။

ဆက်ဦးဘုံ။ ။ ဗုဒ္ဓမည်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သာဖြစ်၏။
 မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံသာဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓ
 အမည်ရခြင်း၏ လိုရင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “တာယ ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓံ ပရိဇာနာတိ”
 စသည်ဖြင့် သကဝါဒီက မေးသောအခါ ထို (ဗောဓိက မဂ်ဉာဏ်၏ ကိစ္စကို ပြောနိုင်
 သောကြောင့်) “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

ဤ ဒွတ္တိံ သိမာနိ အစရှိသောသုတ်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဗောဓိသတ္တ-
တော၊ မှ။ အညော၊ သော။ လက္ခဏာသမန္နာဂတော၊ ၃၂-ပါးသော
ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န နတ္ထိ၊ မရှိ
မဟုတ် ရှိသည်သာ။ (“နတ္ထိတိ” ဟု ဣတိ သဒ္ဒါ ပါသည်ကား မကောင်း။
ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။) သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာသမန္နာဂတာနံ၊
တို့၏။ ဗောဓိသတ္တတာအပ်၊ ဘုရားအလောင်း၏အဖြစ်သည်လည်း။ န (နတ္ထိ)၊
သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသာကေ၊ သာကမမြောက်။ ဣတိ
(အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

လက္ခဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ - သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဂ-နိယာမောက္ခန္တိကထာ အဖွင့်

၃၀၃။ ဌပေတော ပါရမီပူရဏန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပါရမီပူရဏေနေဝ၊
ပါရမီတော်တို့၏ ပြည့်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်။ တေ၊ ထို ဘုရားအလောင်း
တော်တို့ကို။ ဗောဓိယာ နိယတာ နဏတိ၊ ထို့ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဗောဓိ၌ မြဲသော
သတ္တဝါတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊
၏။ စ၊ ဆက်။ ကေဝလဉ္စ နန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ နိယာမ-
ကဿ နာမ၊ ဘုရားအလောင်း၏အဖြစ်၌ မြဲစေတတ်သည်မည်သော။ ကဿစိ၊
တစုံတခုသောတရား၏။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဘုရားအလောင်း၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ န ဗျာကဓောန္တိ၊ ဗျာဒိတ် စကားကို မိန့်တော် မူကုန်သည်
မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ [ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူချိန်၌ ဘုရား

၁။ တသ္မာ အသာကေ။ ။တသ္မာဖြင့် ရှေ့ ၂-ဝါကျကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။
ဆိုလိုရင်းကား ဘုရားအလောင်း မဟုတ်သော စကြာမင်းများလည်း ၃၂-ပါးသော
ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာနှင့် မပြည့်စုံ မဟုတ်၊ ပြည့်စုံသည်သာ။ ထို လက္ခဏာများနှင့်
ပြည့်စုံသူ အားလုံးလည်း ဘုရားအလောင်းမဟုတ်၊ တချို့သာ ဟုတ်၏။ ထို့ကြောင့်
“၃၂-ပါးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရားအလောင်းသာဖြစ်၏”
ဟူသော ပရဝါဒီ၏ အယူကို “ဒွတ္တိံ သိမာနိ” စသော ပါဌ်တော်က သာကေ အဖြစ်
ဖြင့် မပြီးစေနိုင်ရကား ထိုပါဌ်တော်ကို ဆောင်ပြအပ်သော်လည်း မဆောင်ပြခြင်းနှင့်
သဘောတူပင် ဖြစ်သည်-ဟူလို။

တသ္မာတိ ယသ္မာ အဗောဓိသတ္တဿပိ စက္ကဝတ္တိနော လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂမော၊
ဗောဓိသတ္တဿပိ စရိမတဝတော အညတ္တ အသမန္နာဂမော ဟောတိ၊ တသ္မာ လက္ခဏာ-
သမန္နာဂတော ဗောဓိသတ္တော ဝါတိ ဣမသတ္တဿ အသာကေ၊ တေနာဟ “အာတ-
တမ္ဘိ အနာတတသဒိသမေဝါ” တိ၊-အနူ။

အလောင်းဖြစ်သူ၏ သန္တာန်မှာ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် နိယာမကတရား တမျိုးမျိုး ဖြစ်ပြီးသည့်အတွက် ထို တရားကို ကြည့်တော်မူ၍ ဗျာဒိတ် ပေးတော် မူကြ သည်မဟုတ်။ “ကေနံ ပါရမီဖြည့်၍ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်”ဟု ဉာဏ်တော်ဖြင့် မြော်မြင်တော် မူသောကြောင့်သာ ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူကြသည်-ဟူလို။]

နိယာမောက္ကန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-သဗ္ဗသံယောဇဗ္ဗဟာနကထာ အဖွင့်

၄၁၃။ နိပ္ပရိယာယေနဝါတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ [ဂုတ္တံ ဟောတိ-၌စပ်။] အဝသိဋ္ဌဿ၊ ကြွင်းကျန်သော။ ပဟာတဗ္ဗဿ၊ ပယ်ထိုက်သော သံယောဇဉ်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။) သဗ္ဗသံယော- ဇနပ္ပဟာနံ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ရကြောင်း တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ပရိယာယံ၊ ဤပရိယာယ်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ အရဟတ္တမဂ္ဂေ၊ ဖြင့်။ ပဗဟနတော ဝေ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်။ (အရဟတ္တံ၊ သည်။ သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနံ၊ တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပ္ပဟိနဿ အဘာဝါတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အဝသိဋ္ဌဿ၊ သော။ ပဟာတဗ္ဗဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ပဒကာရ ဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။ အနဝသေသပ္ပဟာနန္တိ ဧတ္တာပိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ (အဝသိဋ္ဌဿ ပဟာ- တဗ္ဗဿ အဘာဝါ ပင်တည်း။) ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဝန်ခံလသော်။ [ဧဝံ သတိတိ ယဒိအနဝသေသတာမတ္တေနတထာပဋိဇာနာတိ၊ ပယ်ထိုက်သောသံယောဇဉ်၏ အကြွင်းမရှိသည်၏အဖြစ်မျှဖြင့် ဝန်ခံသည်ရှိသော်။-အန။] တေန၊ ထို ပရဝါဒီ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ သကဝါဒိဿ၊ ၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ ပဋိညာတံ၊ ဝန်ခံအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

သဗ္ဗသံယောဇဗ္ဗဟာနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

စတုတ္ထဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ပဉ္စမဝဂ္ဂ

၅-ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်

၄၁၈။ (သေသာနီ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည်။) ဖလဉာဏ်၊ ဝိမုတ္တိအစစ်ဖြစ်သော ဖိုလ်ဉာဏ်သည်။ နှ ဟောန္တိ။ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သေသာနီ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့ကို။) ဝိမုတ္တာနီတိ ဝါ၊ ဝိမုတ္တတို့ ဟူ၍လည်း။ (နှ ဝတ္ထုဗ္ဗာနီ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။) တဒဂ်ဝိမုတ္တိယာဒိ-ဘာဝတော၊ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ အစ ရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ [အာဒိဗြဋ် သမုဇ္ဈေဒဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဇာနာတိ အရ ဝိမုတ္တိတို့ကို ယူပါ။] မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ပဟိနာနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သော ကိလေသာတို့၏။ ပုန၊ တဖန်။ အနုပ္ပတ္တိ-တော စ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိမုတ္တာနီတိ ဝါ၊ အဝိမုတ္တတို့ ဟူ၍လည်း။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီ၊ ကုန်။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ လေးပါး ဉာဏ်တို့တွင်။ ဂေါတြဘူတဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူတဉာဏ်ကို။ ဝိပဿနာဂ္ဂဟဏေန၊ ဝိပဿနာသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝိမုတ္တိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အသေခဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၂၁။ န ပနေတံ အသေခန္တိ တေန၊ ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့်။ အသေခ-ဝိသယတ္တာ၊ အသေခပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသေခ-မေဝ၊ အသေခ သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရဿ၊ ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် အယူရှိပါသော်လည်း

ခ။ ဖလဉာဏ်-နှ ဟောန္တိ။ - ဖိုလ်ဉာဏ်သည်သာ “ဝိမုတ္တ” အစစ်တည်း။ ဖိုလ်ဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့ကား ဝိမုတ္တအစစ် မဟုတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် “သေသာနီ” ပုဒ်ကို အနုဋီကာမှီး၍ ထည့်ရသည်။ သေသာနီ ဟူသောပဓာန ကတ္တားကိုင့်၍ ဖလဉာဏ်ဟူသောအပဓာန ကတ္တားကိုမငဲ့ပဲ “နှ ဟောန္တိ” ဟု ဗဟုဝစ်ကြိယာ ရှိပါစေ၊ ရှေး နိဿယ ၌လည်း ဗဟုဝစ်ကြိယာပင် ရှိသည်။ “နှ ဝတ္ထုဗ္ဗာနီ” ကား နောက်မှ ပြန်၍ လိုက်သောပုဒ်တည်း။ ဖိုလ်ဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့ကို ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုသို့ ဝိမုတ္တ အစစ် မဟုတ်သောကြောင့် “ဝိမုတ္တ” ဟု၎င်း၊ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ စသည် ဖြစ်သောကြောင့် “အဝိမုတ္တ” ဟု၎င်း မဆိုထိုက်ကုန်-ဟူလို။

အသေခဏ၊ အသေပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဉာဏံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ [အသေခေ အာရဗ္ဗ ပဝတ္ထတ္တာအသေ-ဉာဏန္တိ ပရဿ လဒ္ဓိ၊ န အသေခေ အသေခမေ ပရိယာပန္နန္တိ ဣမမတ္ထမာဟ “တေနံ ॥ ပ ॥ ဒဿေတိ” တိ။-အနု။]

အသေဉာဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ဝိပရိတကထာ အဖွင့်

၄၂၄။ န ပထဝီယေဝဂါတိ၊ ဟူသော့ ပါ၌၏။ လက္ခဏပထဝီယေဝဂဏ္ဍ-လက္ခဏာရှိသော ပထဝီဓာတ်သည်သာလျှင်(ပထဝီ၊ သည်။နဟောတိ၊ မဟုတ်။) ဝဂါ၊ တနည်း။ သသမ္ဘာရပထဝီယေဝ၊ အဆောက်အဦနှင့်တကွ ဖြစ်သော မြေကြီးသည်သာ။ (ပထဝီ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အနိစ္စေ နိစ္စန္တိအာဒိဝိပရိယာသော ပန ဝိပရိတဉာဏံ နာမာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အညာဏေပိ၊ ဉာဏ်မဟုတ်သောတရား၌လည်း။ ဉာဏေဝါဟာရံ၊ ဉာဏ်ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်စား၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဣတိ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝိပရိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-နိယာမကထာ အဖွင့်

၄၂၈-၄၃၁။ သစ္စာနုလောမံ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်အားလျော်သော။ မဂ္ဂဉာဏာနုဂတိကံ၊ မဂ်ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ယံ၊ အကြင်ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ ပဿန္တော၊ မြင်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဘဗ္ဗော၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ (တံ) ဉာဏံ၊ ထို ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူသည်။ (ဟောတိ။)

ပဌမပဉ္စမေဝ စတုတ္ထံ ကတွာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါ၌၌။ နိယတဿ အနိယာမဂမနာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိပရိတာနုယောဂံတော၊ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော စိစစ်ကြောင်း ပြဿနာမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဂဟေတွာ၊ ရေတွက်၍။ စတုတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ [ပဌမ ပြဿနာကိုပင် စတုတ္ထ ပြဿနာ လုပ်၍ မေးပြန်သည်။ စတုတ္ထပြဿနာ ဖြစ်အောင်ကိုကား ဒုတိယ ပြဿနာမှစ၍ ရေတွက်ရသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် စတုတ္ထမဖြစ်ပဲ ပဉ္စမ ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။]

နိယာမကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ အဖွင့်

၄၃၂-၄၃၃။ ယံကိဉ္စိ၊ အဗ္ဗုဒ္ဓိမုဋ္ဌိကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော။ အရိယာနံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရာချည်းသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏုန္နနိပိ၊ ယူပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ယူသော ပရဝါဒီသည်လည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗံ ဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တိဝတ္ထု န သက္ကာ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ၊) ကြောင့်။ အနရိယာနမ္ပိ၊ အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏လည်း။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဉာဏမေဝ၊ ဉာဏ်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗံ ဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါတိ ဝတ္ထု န သက္ကာ။) [ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မှန်သမျှ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗံ ဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု ဆိုရာဝယ် အရိယာမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်လည်း ပါဝင်၍ နေသောကြောင့် “သဗ္ဗံ ဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု မဆိုထိုက်။]

ဝါ၊ တနည်း။ တဿ၊ ထို အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ ဉာဏ်၏။ ဉာဏတံ၊ ဉာဏ်၏ အဖြစ်ကို။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။) န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုထိုက်၏။ (ပရဝါဒီက ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ ဖြစ်လျှင် ဉာဏ်ဟုပင် အလို ရှိဟန် မတူ-ဟူလို။) ပထဝီကသိဏသမ္မုတိယံ သမာပတ္တိဉာဏံ သန္တာယာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အနရိယဿ၊ အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ ဤသမာပတ္တိဉာဏ်ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ (ပဋိက္ခိပတိ။) ဣတိ အဓိပ္ပါယ်၊ ဤသို့သော အလိုသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-သမ္မုတိဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၃၄-၄၃၅။ သစ္စန္တိ ဝစနသာမညေန၊ သစ္စံ ဟူသော သဒ္ဓါသာမညကြောင့်။ ဥဘယသပိ၊ သမ္မုတိသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာ ၂-ပါးအပေါင်း၏လည်း။ သစ္စသာမညတ္ထံ၊ သစ္စာအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသ္မေန္နော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထာတိအာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သမ္မုတိဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-စိတ္တာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၄၃၆-၄၃၈။ ဖဿဿ ဖုသနလက္ခဏံ မနသိကရောတောတိ တေတန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုဗ္ဗပဋိညာ၊ ဆိုထိုက်၏ဟု ဝန်ခံခြင်းကို။ အနုပဒဓမ္မမနသိကာရတော၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သော ပုဒ်၏ တရားကို နှလုံးသွင်းခြင်းမှ။ (ဖဿကို နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ဝေဒနာကို နှလုံးသွင်းခြင်း၊ သညာကို နှလုံးသွင်းခြင်းမှ။) အညံ၊ အခြားသော။ သမုဒါယ-မနသိကာရံ၊ အပေါင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စသော အပေါင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းကို။) သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပရဝါဒိနာ၊ သည်။) ကတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

စိတ္တာရမ္မဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၈-အနာဂတဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၃၉-၄၄၀။ သဗ္ဗသ္မိပီတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ “ပါဠိလိပုတ္တဿ ခေါ” တိအာဒိနာ၊ ပါဠိလိပုတ္တဿ ခေါ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အနာဂတေ ဉာဏန္တိ၊ အနာဂတေ ဉာဏံ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနာဂတဘာဝသာမညေန၊ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနန္တရာနာဂတေပိ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အနာဂတ်အာရုံ၌လည်း။ ဉာဏံ၊ ကို။ (ပရဝါဒိနော၊ တို့သည်။) ဣန္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အနာဂတဉာဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-ပဋုပ္ပန္နဉာဏကထာ အဖွင့်

၄၄၁-၄၄၂။ ဝစနံ နိဿာယာတိ၊ ကား။ အတ္ထတော၊ အနက်အား ဖြင့်။ အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ ဝစနံ၊ စကားကို။ ဝါ၊ တနည်း။ အနုဇာနန-ဝစနံ၊ ခွင့်ပြုကြောင်းစကားကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သန္တတိ သန္ဓာယာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ ဘင်္ဂါနုပဿနာနံ၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်တို့၏။ ဘင်္ဂတော၊ ဘင်္ဂအားဖြင့်။ အနုပဿနာသန္တတိ၊ အနုပဿနာကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်အစဉ် ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပဋိညာ တဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒိ၏ပင် ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ၌ စပ်။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပဋုပ္ပန္နဉာဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ဖလညဏကထာ အဖွင့်

၄၄၃-၄၄၄။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝိယာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗပ္ပကာရဖလပရောပရိယတ္တဇာနနဝသေန၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့် ဖိုလ်၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်၊ ညံ့သည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သော ဉာဏ်၏ အစွမ်း ဖြင့်၎င်း။ (ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။) အတ္တနော ဧဝံ၊ ကိုယ်တော်၏သာ။ ဗလေန စ၊ ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဖလံ၊ ဖိုလ်ကို။ ဇာနန္တိယထာ၊ သိတော်မူကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ၊ (သာဝကာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဖလညဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဉ္စမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဟာပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္တော၊ ပြီ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ္ဂ

၁-နိယာမကထာ အဖွင့်

၄၄၅-၄၄၇။ အနိယတော နာမံနု ယောတိတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၌။ မိစ္ဆတ္တနိယတဿ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘဝန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။ အနိယ-
တတာနာမ၊ မမြဲသည်၏အဖြစ်မည်သည်။ [စာအုပ်တို၌ “အနိယတံနာမ” ဟုရှိ၏။
“မိစ္ဆတ္တနိယတဿ” ဟူသော သမ္ပန်၏ စပ်ဖို့ရာ “အနိယတတာ နာမ” ဟု ရှိသင့်
ပါသည်။] ဟောတိ ယထာ၊ ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ၊ ဧတဿ၊ ဤ အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကဒါစိပိ၊ တရံတရံ၌လည်း။ အနိယတတာ၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်
သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယော နိယာမော၊ အကြင်မဂ္ဂ-
နိယာမသည်။ (အတ္ထိ)၊ သော၊ ထို မဂ္ဂနိယာမသည်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတ
တရားတည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။

နိယာမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ အဖွင့်

၄၅၁။ ကာရုဏဋ္ဌေန ဌိတတာတိ၊ ကား။ ကာရုဏဘာဝေါယေဝ၊
အကြောင်း၏ အဖြစ်ပင်တည်း။ (ဌိတတာ ကို ကာရုဏဘာဝ ဟု ဖွင့်သည်။)
စ၊ ဆက်။ ဧတေန၊ ဤ ကာရုဏဋ္ဌေန ဌိတတာ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊
သင်္ခါရ အစရှိသောအကျိုးတရားတို့၏။ ကာရုဏဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်
သည်။ ဓမ္မဌိတတာ၊ တည်း။ (သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့
ကုန်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ၊ အတ္ထိ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊
၏။ ဓမ္မနိယာမတာတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ တထာ၊ တည်း။
(ကာရုဏဘာဝေါ ကို ညွှန်းသည်။)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-သစ္စကထာ အဖွင့်

၄၅၂-၄၅၄။ ဝတ္ထုသစ္စန္တိ၊ ကား။ ဇာတိယာဒိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အစရှိသော ဒုက္ခသည်၎င်း။ (ဒုက္ခသစ္စာအတွက်။) ကာမတဏှာဒိ၊ ကာမတဏှာ အစရှိသော တဏှာသည်၎င်း။ (သမုဒယသစ္စာအတွက်။) သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိ စ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော တရားသည်၎င်း။ (မဂ္ဂသစ္စာအတွက်။) (ဝတ္ထုသစ္စ၊ မည်၏။) ဗာနေပဘဝနိယျာနိကလက္ခဏေဟိ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော လက္ခဏာ၊ အစအမှန်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက် တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာတို့ဖြင့်။ လက္ခဏသစ္စ၊ လက္ခဏ သစ္စာ ဟူသည်။ ဗာနောဒိ၊ ဗာနေ အစရှိသည်တည်း။

သစ္စကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-နိရောဓသမာပတ္တိကထာ အဖွင့်

၄၅၅-၄၅၉။ ကရိယမာနာ ကရိယတီတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ ပဝတ္ထ-
မာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲကုန်သော။ အဇ္ဈပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏။ သမထဝိပဿနာ-
နက္ကမေန၊ သမထ ဝိပဿနာ အစဉ်အားဖြင့်။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ သာဓိ-
ယတိ၊ ပြီးစေအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (“ပဌမဈာန် ဝင်စားသောအား
ဖြင့် ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ဝိပဿနာ၍” ဤသို့ စသောအားဖြင့် (ဈာန် ဟူသော
သမထအစဉ်၊ ထိုဈာန်ကို ဝိပဿနာ၍ခြင်းဟူသော ဝိပဿနာ အစဉ်အားဖြင့်။)
နိရောဓ သမာပတ် ဖြစ်အောင် ပြီးစေရသောကြောင့် “သမထဝိပဿနာနက္က-
မေန အပ္ပဝတ္တိ” ဟု ဆိုသည်။) သင်္ခတာသင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန အတာဝေနာတိ၊
ဟူ၍။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည်။ သဘာဝဓမ္မတံ၊ နိရောဓ
သမာပတ်၏ သဘာဝဓမ္မ၏အဖြစ်ကို။ ပဋိသေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။ (နိရောဓ
သမာပတ်သည် သင်္ခတလည်း မဟုတ် အသင်္ခတလည်း မဟုတ်သောကြောင့်
သဘာဝဓမ္မမဟုတ်ဟု တားမြစ်သည်။) ဝေဒါနဉ္စ၊ ဝေဒါန် သည်လည်း။
ဝုဠာနပရိယာယောဝ၊ ဝုဠာန၏ ပရိယာယ်သာတည်း။ သဘာဝဓမ္မတ္တာ-
သာဓကတ္တာ၊ သဘာဝဓမ္မ၏ အဖြစ်ကို မပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
အသင်္ခတဘဝေ၊ နိရောဓသမာပတ်၏ အသင်္ခတ၏ အဖြစ်၌။ ကာရဏံ၊ သည်။
န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒီ၏
အလိုတည်း။

နိရောဓသမာပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဆဋ္ဌဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-သတ္တမဝဂ္ဂ

၁-သင်္ဂဟိတကထာ အဖွင့်

၄၇၁-၄၇၂။ သင်္ဂဟိတတိ၊ ကား။ သမ္ပန္နာ၊ စပ်ဖွဲ့ ကုန်သော။
("ကေစိ ဓမ္မာ"-၌ စပ်။) ("သင်္ဂဟိတကို"ကို အနုဋ္ဌိကာ၌ "သဒ္ဓိ ဂဟိတ"ဟု သဒ္ဓတ္ထ ဖွင့်သည်။ ၂-ခု အတ္တကယ ယူအပ်လျှင် စပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် သမ္ပန္နာ-ဟု ဋီကာ၌ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်သည်။)

သင်္ဂဟိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-သမ္ပယုတ္တကထာ အဖွင့်

၄၇၃-၄၇၄။ နာနတ္ထဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ တိလမ္ပိ၊ နှမ်း၌။ တေလံ၊ ဆီသည်။ အနုပဝိဋ္ဌံ၊ သက်ဝင်၍ တည်၏။ ဣတိဝစနမေဝ၊ ဤ စကားသည်ပင်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ၊ ဟူ၍။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒယေတိ၊ ၏။

သမ္ပယုတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-စေတသိကကထာ အဖွင့်

၄၇၅-၄၇၇။ ဖဿာဒီနံ၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏။ ကျေပွါဒတာဒိ-
ဝိရဟိတာ၊ ကျေပွါဒတာ အစရှိသည်တို့မှ ကင်းသော။ သဟဇာတတာ၊ သဟ-
ဇာတ၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ "သမ္ပယုတ္တသဟဇာတတံ သန္တာယာ"တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကရာဇော) အာဟ။

စေတသိကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-ဒါနကထာ အဖွင့်

၄၇၈။ ဒေယျဗွေဝသေန စောဒေတုန္တိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ (“အတ္ထော”-
 ခွံစပ်။) စေတသိကောဝ၊ စေတသိက်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။
 (စေတနာတရားသည်။) ဒါနံ၊ ဒါနသည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဝေ သတိ။)
 ဒိယျတိတိ ဒါနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာပိ အတ္ထေန၊ ဤ အနက် ဖြင့်လည်း။
 စေတသိကထေဝ၊ စေတနာစေတသိက်၏ပင်။ ဒါနဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတု၊ ငှါ။ (“လဗ္ဘာတိ ပုစ္ဆာ”-ခွံစပ်။)
 ဣတိ အတ္ထော၊ -နက်။

၄၇၉။ အနိဋ္ဌဖလန္တိအာဒိ အစေတသိကဿ ဓမ္မဿ ဒါနဘာဝဒီပနတ္ထိ၊
 ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသော၊ ပါဠိ၏။ (အတ္ထော-ခွံစပ်။) ဖလဒါနဘာဝဒီပနတ္ထိ၊
 အကျိုးပေးခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ န ဝုတ္တံ၊
 ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (ဒါနဘာဝနေရာ၌
 ဖလဒါနဘာဝ ဟု အနက်ကို မှတ်ပါ-ဟူလို။) [ဤ ခုနက၌ “န ဝုတ္တံ”ဟု
 န သဒ္ဓါပါသောကြောင့် အဋ္ဌကထာပါဠိ၌လည်း “န”သဒ္ဓါရှိစေရသည်။]
 အနိဋ္ဌဖလန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ အစေတသိကဿ၊ သော။
 ဓမ္မဿ၊ အန္နာဒိဓမ္မ၏။ ဖလဒါနံ၊ အကျိုးပေးခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ
 ဝိယ ဝ၊ စိတ်ဖြင့် ပဓာနအဖြစ်၌ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒါနဘာဝေါ၊
 ဒါန၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္ထော၊ စိတ်ဖြင့် ပဓာနအဖြစ်၌ဆိုအပ်သည်။)
 န(ဟောတိ)၊ -မဖြစ်။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တန္တိဝါရဏတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးပေး
 ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတံ၊ ဤအနိဋ္ဌဖလံ အစရှိသောစကားကို။
 (ပရဝါဒီ၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [တန္တိဝါရ-
 ဏတ္ထန္တိ ဖလဒါနနိဝါရဏတ္ထံ၊ တေန္တိ “ဒါနံ အနိဋ္ဌဖလ”န္တိ အာဒိဝစနံ၊
 အနု။] ဝေဉ္စ ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ အနန္တရမေဝ၊ အနိဋ္ဌဖလံ
 အစရှိသော ပါဠိ၏ အခြားမဲ့၌ပင်။ န ဟိ အစေတသိကော အန္နာဒိဓမ္မော
 အာယတိ ဝိပါကံ ဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဣဋ္ဌဖလဘာဝနိယမနတ္ထန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ (အတ္ထော-ခွံစပ်။)
 ဒေယျဗွေဝ ဝိယ၊ ပေးလှူလိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်ကဲ့သို့။

၁။ ဝုတ္တံ ဝိယ။ ။ တကယ်ဆိုအပ်သည် မဟုတ်သောကြောင့် “ဝုတ္တံ ဝိယ”ဟု
 ဝိယသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အနုဋ္ဌိကာ၌ ဖလဒါနံ ဝုတ္တံ ဝိယ ဟောတိတိ
 ဝိတ္ထေန ဖလဒါနံ ပဓာနဘာဝေ ဝုတ္တံ ဝိယ ဟောတိတိ အတ္ထော၊ အညတဒ္ဓ (စိတ်ဖြင့်
 ဖလဒါနကို ပဓာနအဖြစ်၌ ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်မှ တပါးသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။) (အတ္ထေ ဂယမာနော) ဒါနဘာဝေါတိ န သက္ကာဝတ္ထံ။ ဒါနဘာဝေါမိ
 ဟိ “ဒါနံ အနိဋ္ဌဖလ”န္တိ အာဒိနာ ဝုတ္ထောယေဝါတိ။

ကေနစ၊ သော။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဒါနဿ၊ ၏။ (စေတနာဒါန၏။) အနိဋ္ဌဗလတာ၊ အနိဋ္ဌဗလ၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊ အနန္တယကား။ ကေန္တိ၊ စင်စစ်။ ဣဋ္ဌဗလဓမ္မဝ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမနတ္ထံ၊ အမြဲ သတ်မှတ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ (ပရဝါဒိနာ ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဣတရေနာတိ၊ ကား။ ဒိယျတိတိ ဒါနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမံနာ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ (သာဓေတုံ အာဟ-၌ စပ်။) န ပန ကေနတ္ထေနာတိ၊ ကား။ ဒေယျဓမ္မောဝ ဒါနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမံ သကဝါဒီဝါဒံ၊ ဤသကဝါဒီ၏ ဝါဒကို။ (ဝေသဒ္ဓါ ပါသော ဝါဒကို။) နိဝုတ္တေတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။ သဒ္ဓါ ဟိရိယန္တိအာဒိကံ၊ အစရှိသော။ သုတ္တသာဓနံ၊ ‘‘အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြီးစေတတ်သော သုတ်သည်။’’ ပရဝါဒီဝါဒေ၊ ပရဝါဒီ၏ ဝါဒ၌။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ စေတသိကောဝ ဓမ္မော ဒါနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမံ၊ ဤ ပရဝါဒီ၏ ဝါဒကို။ (‘‘ဝေ’’သဒ္ဓါ ပါသော ဝါဒကို။) နိဝုတ္တေတုံ၊ ငှါ။ ဣဓေကစ္စော အနံ ဒေတိတိ အာဒိကံ၊ သော။ (သုတ္တသာဓနံ) စ၊ သည်လည်း။ (သကဝါဒီ ဝါဒေ၊ ယုဇ္ဇတိ။)

၁။ န ပန ကေနတ္ထေန။ ။ ဤပုဒ်၏အဖွင့်သည် ‘‘ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗ’’တိုင်အောင် တည်း။ ထိုအဖွင့်၌ ‘‘နိဝုတ္တနသာဓနတ္ထနာနတ္ထံ’’ကို ထောက်၍ နိဝုတ္တနတ္ထ-သာဓနတ္ထ ဟု လိုရင်းစကား ၂-ရပ်ကို ရှေးဦးစွာ ခွဲပါ။ ထိုတွင် ‘‘ဒေယျဓမ္မောဝ ဒါနန္တိ’’မှ စ၍ ‘‘စေတသိကောဝ ဓမ္မော ဒါနန္တိ ဣမံ နိဝုတ္တေတုံ’’တိုင်အောင်သော စကားရပ်ကို နိဝုတ္တနတ္ထ စကားရပ်ဟု၎င်း၊ ‘‘စေတသိကော ဓမ္မော ဒါနန္တိ ဣမံ ပန’’မှစ၍ ‘‘ဒေယျဓမ္မော ဒါနန္တိ သာဓေတုံ’’တိုင်အောင်သော စကားရပ်ကို သာဓနတ္ထ စကားရပ် ဟု၎င်း ခွဲခြားပါ။ ဤသို့ စကား ၂-ရပ် ကွဲသောကြောင့် သာဓနတ္ထ စကားကို ‘‘ဣမံပန’’ဟု ပက္ခန္တရ ဇောတက ‘‘ပန’’ဖြင့် ခွဲတားသည်။

၂။ ဒေယျဓမ္မောဝ ။ ပေ။ ယုဇ္ဇတိ။ ။ ‘‘ဒေယျဓမ္မသည် ဒါနတည်း’’ဟူသော ဝါဒသည် သကဝါဒီ၏ ဝါဒရင်းတည်း။ သို့သော် ‘‘ဒေယျဓမ္မသာ ဒါနံ’’ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုလျှင် ပရဝါဒီ၏ စေတနာဒါနကို တားမြစ်ရာ ရောက်သောကြောင့် ပရဝါဒီက လက်မခံနိုင်။ ထိုသကဝါဒီ၏ ဝါဒကို တားမြစ်ရမည်သာ။ ထို့ကြောင့် ‘‘ဣမံ သကဝါဒီဝါဒ နိဝုတ္တေတုံ- ဤသကဝါဒီဝါဒကို တားမြစ်ဖို့ရာ’’ ‘‘သဒ္ဓါ ဟိရိယံ ကုသလဉ္စ ဒါနံ’’စသော ပါဠိတော်ကို သာဓကပြုသည်။ ထို ပါဠိတော်၌ ‘‘ကုသလဉ္စ ဒါနံ’’သည် လိုရင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤသုတ္တသာဓနသည် ပရဝါဒီ၏ ဝါဒတက်၌ သင့်၏။

၃။ ဣဓေကစ္စော အနံ ပေ။ နိဝုတ္တေတုံ။ ။ ‘‘ဣဓေကစ္စော အနံ ဒေတိ’’ အစရှိသော သာဓကသည် သကဝါဒီဘက်က သာဓကတည်း။ ‘‘ဒါနဟူသည် စေတသိကတရားတည်း’’ဟူသော ဝါဒသည် ပရဝါဒီ၏ ဝါဒတည်း။ ထိုဝါဒ၌ ‘‘စေတသိကောဝ ဓမ္မော ဒါနံ’’ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုလျှင် ဒေယျဓမ္မကို ဒါနမဟုတ်ဟု

2003-46 a

(“ဖလ”၌ အာ-အက္ခရာ မပါသော ပါဠိသည်။) ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ရှေး နိဿယ၌ “ဣတိ”မပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဣဋ္ဌဖလဘာဝမတ္တမေဝ ဒိသ္မာ ပိဋကိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ [“ဖလ”ဟု အာ-အက္ခရာပါလျှင် “ဒိသ္မာ”ဟု ရှိမှ အဓိပ္ပါယ်ရသည် ဟုလို။]

သုကံရဘာဝမောစနတ္တန္တိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ စေတသိကဿ၊^၁ စေတနာ စေတသိက်၏။ ဒါတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ပေးလှူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် အားဖြင့်၎င်း။ ဒေယုဓမ္မဿ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်း၏။ ဣဋ္ဌဖလဋ္ဌေန စ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် အားဖြင့်၎င်း။ ဒါနဘာဝမောစနတ္တံ၊ ဒါန၏ အဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်းငှါ။ (အယံ ကထာ၊ ဤ ဒါနကထာကို။ ကံတာ၊ ပြုအပ်ပြီး၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဝတ္ထု၊ ဟောတိ။

ဒါနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅။ ပရိဘောဂမယပုညကထာ အဖွင့်

၄၈၃။ ပရိဘောဂမယံ နာမ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်မည်သော။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်သော။ ပုညံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ (ဟောတံ။) ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို ပရိဘောဂမယဖြစ်သော စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တကောင်းမှုကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတေ၊ ထို ပရဝါဒီတို့သည်။ ပရိဘောဂမယံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝခုတိ၊ တိုးပွား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၄၈၅။ တဿာပိ ဝသေနာတိ၊ ကား။ တဿာပိ ဗေဒိယာ၊ ထို ၅-ပါး သော ဝိညာဉ်တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းရှိ၏ဟူသော အယူ၏လည်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ (ပရဝါဒီ ပဋိဇာနာတိ-၌ စပ်။) ပဉ္စဝိညာဏာနံ ဝိယ၊ ၅-ပါး

၁။ စေတသိကဿ ။ပေ။ မောစနတ္တံ။ ။စေတသိက်ဖြစ်သော ဒါနစေတနာ သည် ဣဋ္ဌဖလအားဖြင့် ဒါန နာမည်ရ၏။ ဒါတဗ္ဗအနက်အားဖြင့်ကား ပေးလှူ၍ မဖြစ် သောကြောင့် ဒါနအဖြစ်မှ လွတ်၏။ ဒေယုဓမ္မ ဖြစ်သော ပစ္စည်းသည် ဒါတဗ္ဗအနက် အားဖြင့် ဒါန အမည်ရသော်လည်း အကျိုး မပေးသောကြောင့် ဣဋ္ဌဖလအနက် အားဖြင့်ကား ဒါနအဖြစ်မှ လွတ်၏။ ဤသို့ သူ့ အနက်နှင့်သူ ဒါနအဖြစ်မှ လွတ်သွား သည်ရှိသော် ဒါနစေတနာနှင့် ဒေယုဓမ္မတို့၏ ရောနှောခြင်းမရှိပဲ သီးသန့် ခွဲခြားပြီး ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် “သဘာဝသက်ရမောစနတ္တံ-သဘောအားဖြင့် ရောနှော သည်၏ အဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်း အကျိုးငှါ”ဟု အနုဋီကာ၌ ဆိုသည်။

သော ဝိညာဉ်တို့၏ကဲ့သို့။ တေသမ္ပိ၊ ဖြစ်ဆဲစိတ် အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သုံးစွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ကောင်းမှု ၂-မျိုးလုံးတို့၏လည်း။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ (ပရဝါဒီ) ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါကုန်သော်လည်း။ ပဉ္စဝိညာဏဖဿာဒိနမေဝ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်ဖဿ အစရှိသည်တို့၏ပင်။ သမောဓာနံ၊ ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ (ပရဝါဒီ) ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၄၀၆။ အပရိဘုတ္တေပီတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂါဟကော ပဋိဂ္ဂဟေတွာ န ပရိဘုတ္တိတိ ဆဇ္ဇေတိတိ အာဒိကံ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ (မသုံးဆောင် ဟူသည် သူတပါးတို့အား စွန့်ခြင်း အစရှိသည်တည်း။) ဒေယျဓမ္မေ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းကို။ အပရိဘုတ္တေ၊ မသုံးဆောင်အပ်သော်။ ပုညဘာဝတော၊ ကောင်းမှု၏ ရှိခြင်းကြောင့်။ ပရိဘောဂမယံ၊ သော။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝစုတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ ဝါဒေါ၊ ဤ ပရဝါဒီ၏ ဝါဒသည်။ ဟိယတိ၊ ယုတ်ညံ့၏။ စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ ဝါဒသည်။ ဟိနေ၊ ယုတ်ညံ့လသော်။ သကဝါဒီဝါဒေါ၊ သည်။ ဗလဝါ၊ အားရှိ၏။

ဟိ၊ မှန်။ စာဂစေတနာယဝေ၊ စွန့်ကြဲကြောင်း စေတနာ၏ပင်။ ပုညဘာဝေါ၊ ကောင်းမှု၏အဖြစ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ (ဒေယျဓမ္မကို အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်သည် မသုံးဆောင်အပ်သော်လည်း ကောင်းမှု ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးစီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဒေယျဓမ္မေ၊ ကို။ အပရိဘုတ္တေ၊ သော်လည်း။ ပုညဘာဝါ(တနည်း၊ ပုညဘာဝေန)၊ ကောင်းမှု၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စာဂ-စေတနာယ ဝေ၊ ၏ပင်။ ပုညဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သကဝါဒီဝါဒေါ ဗလဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပရိဘောဂမယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၆- ဣတောဒိန္နကထာ အဖွင့်

၄၀၇-၄၉၁။ တေနေဝယာပေန္တိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ (“အဓိပ္ပါယော”-၌ စပ်။) စိဝံရာဒိနာ၊ သင်္ကန်း အစရှိသော။ တေနေဝ၊ ထိုလူဖွယ် ဝတ္ထုဖြင့်ပင်။ ယာပေန္တိ၊ မျှတကြကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သယံကတေန၊ ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သော။ ကမ္မနာ၊ ကံနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ တေနေဝ၊ စိဝံရာဒိနာ၊ ထို စိဝံရာဒိနာကြောင့်ပင်။ ယာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။

ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (မိမိ၏ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ကြောင့်သာ ထိုပြိတ္တာတို့၏ ထိုပြိတ္တာဘဝ၌ စည်းစိမ်တို့ကို ရခြင်းဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်။) [“လဒ္ဓိ” ပတိဋ္ဌာပေန္တဿာပိ အပ္ပတိဋ္ဌတာဝဟောတိ”-၌ စပ်။ “သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗမဟုတံ။] ဣတော၊ ဤ လှူပြည်မှ။ ယံ စီဝရာဒိ၊ အကြင် သင်္ကန်း အစရှိသော လှူဖွယ်ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်ပြီ။ တေန၊ ထို သင်္ကန်း အစရှိသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုဖြင့်။ ယဒိ န ယာပေယျံ၊ အကယ်၍ မမျှတကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ ကုန်လသေ့၍။) ကတံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အနုမောဒေယျံ၊ ဝမ်း မြောက် ကုန်ရာအံ့နည်း။ ပေ ။ သောမနဿံ၊ ကို။ ပဋိလသေယျံ၊ ရကုန်ရာ အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေန္တဿာပိ၊ တည်စေပါသော်လည်း။ (“အပ္ပတိဋ္ဌတာဝ ဟောတိ”-၌ စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ပရဝါဒိက “ပြိတ္တာတို့၏ ဝမ်းမြောက်မှုနှင့် မဆိုင်ပဲ စီဝရာဒိဒါန ကြောင့်ပင် မျှတကြသည်”ဟု ယူ၍ မျှတမှုသည် ပဌမ၊ ဝမ်းမြောက်မှုသည် ဒုတိယ၊ သကဝါဒိက “စီဝရာဒိဒါနကို ဝမ်းမြောက်မှုကြောင့် မျှတကြသည်” ယူ၍ ဝမ်းမြောက်မှုသည် ပဌမ၊ မျှတမှုသည် ဒုတိယ၊ ဤသို့ ဝါဒကွဲပုံကို သတိပြုပါ။]

ဣတောဒိန္နကတာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-ပထဝိကမ္မဝိပါကောစတိကဿာ-အဖွင့်

၄၉၂။ ဖဿော သုခဝေဒနိယာဒိဘေဒေါ ဟောတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ ဖြင့်။ (“ဒဿေတွာ”-၌ စပ်။) ဖဿေန၊ ဖဿဖြင့်။ သဗ္ဗမ္မိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မဝိပါကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ အတ္ထဝဇ္ဇေဟိ၊ မိမိဟူသော ဖဿသည် ကြဉ်အပ်သော ဝေဒနာ၊ သညာ အစ ရှိသောတရားတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂဿနတ္ထံ၊ သမ္ပယောဂကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ သော စ သညာဒယော စာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ အတ္ထိ စ နေသန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ “သဘဝဇ္ဇနေ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒိသဟဇာတဓမ္မေ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော တကွဖြစ်ဖက်တရားတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ယော တတ္ထ ။ ပေ ။ ပတ္ထနာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (“ဒဿေတိ”-၌စပ်။) ဣဋ္ဌဝိပါကေ ဝေ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုး၌သာ။ ပတ္ထနံ၊ တောင့်တမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မူပနိဿယာ ဘူတမေဝ၊ (ဖဿ အစရှိသော အကျိုးတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော) ကံ၏ အား ကြီးသောမှီရာ အကြောင်း ဖြစ်၍ သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပတ္ထနံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟ

ကာရော) ဒဿေတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာပစ္စယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာ ဟူသော အကြောင်း ရှိသော။ ဥပါဒါနာဒိနိဗ္ဗတ္တနဝေဒနာ၊ ဥပါဒါန် အစ ရှိသည်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒုက္ခဿ၊ (နောင်ဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ သော) ဒုက္ခကို။ ပဘာဝိတံ၊ စ၍ ဖြစ်စေတတ်သော။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ (သင်္ကဟ- ကာရော ဒဿေတိ။)

ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါကဝေဒနာဒိဗ္ဗတ္တကမ္မဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သောဝိပါကဝေဒနာ ကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏။ ဥပနိဿယဘူတံ၊ ဥပနိဿယ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပုရိမတဏှံ၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာကို။ မူလတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒဿေတိ။) ဝါ၊ နည်း။ ဝိပါကဿ၊ ဝိပါကံ၏။ ဥပနိဿယဘူတံ၊ သော။ ကမ္မသဟာယံ၊ ကံ၏အဖော်ဖြစ်သော တဏှာကို။ မူလတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒဿေတိ။) [မူလ- တဏှာတိ ဒဿေတိတိ ယောဇနာ။ တဿ ဥပနိဿယဘူတန္တိ ဣတ္ထာပိ။-အနု။]

၄၉၃။ သကသမယဝသေန စ၊ မိမိ၏ အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ စော- ဒနာယ၊ ငှါ။ ပယုဇ္ဇမာနတံ၊ သင့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တေသဉ္စ လံဒ္ဓိယာတိအာဒိ၊ ကို။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ။ [ဩကာသကတုပ္ပန္နံ အခေပေတွာ ပရိနိဗ္ဗာနဘာဝေါ သကသမယဝသေန စောဒနာယ ယုဇ္ဇမာန- တာ။-အနု။]

၄၉၄။ ပဋိလာဘဝသေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (“ဒဿေတိ”-၌ စပ်။) ကမ္မေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ပထဝိယာဒိနံ၊ မြေအစရှိသည်တို့ကို။ ပဋိလာ- ဘော၊ ရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မံ၊ သည်။ တံသံဝတ္တနိကံ နာမ၊ ထိုဣဿရိယ၊ အာမိပစ္စ ဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ် သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ (သင်္ကဟကာရော) ဒဿေတိ။

ပထဝီကမ္မဝိပါကောတိကဿဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဂ-ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကဿ အဖွင့်

၄၉၅။ သမ္ပယောဂလက္ခဏာဘာဝါတိ၊ ဟူသော ပါဌ်၌။ ကောရမ္မဏာ တိ၊ ကောရမ္မဏာဟူသော။ ဣမဿ သမ္ပယောဂလက္ခဏဿ၊ ဤ သမ္ပယောဂ လက္ခဏာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (“အနာရမ္မဏမေဝ”-၌ စပ်။) ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။ [ကော- ရမ္မဏ လက္ခဏာသာ မရှိသည် မဟုတ်၊ နာမ်တရားတို့နှင့် ဇရာမရဏ၏ ကျေပွါဒ လက္ခဏာလည်းမရှိ၊ ဇရာအတွက် ကေနိရောဓ လက္ခဏာလည်း မရှိ၊ သို့ရာတွင်

အနာရမ္မဏအဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် သမ္ပယောဂလက္ခဏာ မရှိပုံကို ထုတ်ပြခြင်းဖြစ်သောကြောင့် “သမ္ပယောဂလက္ခဏာ မရှိခြင်း” အရ “ကော-ရမ္မဏလက္ခဏာ မရှိခြင်း” ကိုသာ အလိုရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ။-အနုဋီကာ။]

၄၉၆။ ပရိယာယော နတ္ထိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (“ဒဿေတိ”-၌ စပ်။) သကဝါဒိနာ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဝတ္ထုဗ္ဗတာယ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌။ ပရိယာယော၊ အကြောင်းဖြစ်သော ပရိယာယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဗျာကတနံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော အဗျာကတတို့၏။ ဇရာ-မရဏဿ၊ ၏။ ဝိပါကနိဝါရဏတ္ထံ၊ ဝိပါက်အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်း၏ အကျိုးငှါ။ အဗျာကတဝသေန၊ အဗျာကတနှင့် စပ်သဖြင့်။ ပုဏ္ဏ၊ ကို။ (အာယုသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရေန) န ကတာ၊ ပြုတော် မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။

၄၉၇။ အပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏတာ၊ မစင်ကြယ်သောအဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဇရာယေဝ၊ ဇရာပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂေစိ (ဝဒန္တိ)။ တံ၊ ထို (အပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏတာ ဇရာယေဝ ဟူသော) ဂေစိ ဆရာတို့၏စကားသည်။ (“သမမေဝ”-၌ စပ်။) အကုသလကမ္မံ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿာတံ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ရူပဿေဝ၊ ရုပ်၏ပင်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာဒဿနေန၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ၏ အဖြစ်ကို ပြကြောင်း စကားနှင့်။ သမမေဝ၊ ညီညွတ်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇရာမဏိ ဝိပါကောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ အဖွင့်

၅၀၀။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ကား။ ကမ္မာဒိဝဋ္ဋံ၊ ကမ္မဝဋ် အစရှိသော ဝဋ်ကို၎င်း။ (“အာစိနန္တံ ဝဋ္ဋတိ”-၌ စပ်။) [အာဒိဖြင့် ကိလေသဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တို့ကို ယူပါ။]

အရိယဓမ္မဝိပါကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ဝိပါကောဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ အဖွင့်

၅၀၁။ တပ္ပစ္စယာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ယဿ ဝိပါကဿ၊ အကြင် ခုတိယ ဝိပါက်၏။ ဝိပါကော၊ ပဌမဝိပါက်သည်။ အညမညပစ္စယော၊ အညမည ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တပ္ပစ္စယာပိ၊ ထို အညမည ပစ္စည်းဖြစ်သော ပဌမ ဝိပါက် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အညမည ပစ္စယတူတောပိ၊

အညမည ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပဌမဝိပါကကြောင့်လည်း။ (အညဿ ဝိပါကဿ ဥပ္ပတ္တိံ သန္ဓာယ”-၌ စပ်။) [“တပစ္စယာပိ” ကို “အညမညပစ္စယ-ဘူတတောပိ” ဟု ဖွင့်သည်။] ဣတိ (အယ်)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

သော ဟိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ပုရိမပဋိညာယ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော ဝန်ခံခြင်း၏။ (“ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိအာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံခြင်း၏။) ဣမဿ စောဒနဿ၊ ဤ စောဒနာခြင်း၏။ (“ဝိပါကော စ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော စ ။ ပေ ။ သဟဂတာ” စသည်ဖြင့် ဤ စောဒနာခြင်း၏။) ကာရဏဘာဝံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကုာရော) ဒဿေတိ။

အညမညပစ္စယာဒိသု \ ပစ္စယဋ္ဌေနာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ သဟဇာတာဒိပစ္စယေ၊ သဟဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူ၍။ တေသု၊ ထို ပစ္စည်းတို့တွင်။ တေန တေန ပစ္စယဘာဝေန၊ ထိုထို ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (“ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော မညမာနော”-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကုာရော) ဒဿေတိ။

ဝိပါကောဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတ္တမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်ပို့ချဖို့ရန်

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင် ဇနကာတိဝံသ

၏

ကထာဝတ္ထုပြုငြိတော်နိဿယ

ပဌမပိုင်း

မဟာဝဂ္ဂ

၁။ ပုဂ္ဂလကထာ ၁။ 'သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ

၁။ အနုလောမပစ္စနိက ၁။ အနုလောမပဉ္စက

၁။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ မှန်သော အနက်မဖောက်
မပြန် မြတ်သော အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်
သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော (သိအပ် သိနိုင်ပါသလော)။ ဣတိ၊ ဤသို့
သကဝါဒီမေး၏။ အာမန္တာ၊ အိမ်း....။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏)။
ယော၊ အကြင် ရုပ်၊ ဝေဒနာ စသော ၅၇-ပါးသော သဘောတရားသည်။
သစ္စိကဋ္ဌော၊ မှန်သော အနက်သဘောဖြစ်၏။ ပရမတ္ထော၊ မဖောက်မပြန် မြတ်
သော အနက်သဘောဖြစ်၏။ တတော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ထို ရုပ်၊ ဝေဒနာ
စသည်ကဲ့သို့ မှန်သောအနက် မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်၏ အဖြစ်
ဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သင်၏ ထို ပုဂ္ဂိုလ်
ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော
(သိအပ် သိနိုင်ပါသလော)။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး မေးမြန်း၏။
ဝေ၊ ဤသို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်
ရှား၏။)

(ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။) နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ကြောင်းအပြစ်ကို။ အာဇာနာဟိ၊
ရှေးဦးစွာ သိပါလော။ ဝါ၊ လက်ခံပါလော။

ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဟဉ္စိ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့်
ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် အကယ်၍ ရအပ်သည် ဖြစ်အံ့။ ရေ၊ ငါ့ရှင်
ပရဝါဒီ။ တေန၊ ထိုသို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရခြင်းကြောင့်။
ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိ-
ကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ ဆိုသင့်သည်သာ။ (အထ၊ ထိုသို့ ဆိုသင့်
ပါလျက်။) တတ္ထ၊ ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ
ပရမတ္ထေန (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ၊ ဆိုသင့်သည်သာ။ ၈၊ ဗျုတ်ရိုက်
ကား။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ
သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ၊
အကြင် ရှေ့နောက် မစပ်သော အဖြေ ၂-ရပ်ကို။ ဝဒေသိ၊ အသင် ဆိုဘိ၏။

(တေ၊ သင် ပရဝါဒီ၏။ ဣဒံ၊ ဤ ရွှေ့နောက်မစပ်သော အဖြေ ၂-ရပ်သည်။) မိစ္ဆာ၊ ဝုဗ္ဗာပရဝိရောဓိဒေါသ မကင်းသဖြင့် မှားယွင်းသော အဖြေသည်။ ဟောတိ။)

ပန၊ သို့မဟုတ်။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော စေ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ အကယ်၍ မဆို ထိုက်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိ- ကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ မဆိုသင့်သည်သာ။ (အထ၊ ထိုသို့ မဆိုသင့်ပါလျက်။) တတ္ထ၊ ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ်၊ ဆိုသင့်သည် သာ။ စ၊ ဗျုတ်ရိုက်ကား။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုသင့်။ ဣတိ၊ 'သို့။ ယံ၊ အကြင် ရွှေ့နောက် မစပ်သော အဖြေ ၂-ရပ်ကို။ ဝဒေသိ၊ ၏။ (တေ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။) မိစ္ဆာ၊ သည်။ (ဟောတိ။)

(ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။) အနုလောမပဉ္စကံ၊ အနုလောမပဉ္စကတည်း။

ပဋိကမ္မစတုက္က

၂။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ နုပလဗ္ဗတိ၊ ပညာ ဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ပရဝါဒီ မေး၏။) အာမန္တာ၊ အိမ်း၊ မရအပ် မရနိုင်။ (ဣတိ၊ ဤသို့

အမှာ။ ။ “သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ”ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို နောက်၌ များစွာတွေ့ ရပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “မှန်သော အနက် မဖောက်မပြန် ဖြတ်သော အနက်”ဟု နိဿယ အနက် မပေးတော့ပဲ စကားကျဉ်းအောင် ‘သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ”ဟု ပါဠိ အတိုင်းသာ နိဿယ အနက် ပေးပါတော့မည်။ ထိုသို့ ပါဠိအတိုင်း နိဿယ တွေ့သမျှ ဝယ် “မှန်သော အနက် မဖောက်မပြန် ဖြတ်သော အနက်”ဟု မြန်မာလို နားလည် ပါစေ။

ဌပနာ ပါပနာ စသည်။ ။ “ဟိန္ဒူ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန” သည် ပရဝါဒီ၏ စကားကိုအတည်ထားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် “ဌပနာ ကေား” မည်၏။ “တေန ဝတ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ပရမတ္ထေနာတိ”သည် ဆိုထိုက်သည်ကို မဆိုသည့် အတွက် အပြစ်ရောက်ပုံကို ပြသောကြောင့် “ပါပနာ ကေား” မည်၏။ “ယံ တတ္ထ ဝဒေသိ။ ပေ။ မိစ္ဆာ”သည် အပြစ်ကို တင်ကြောင်း စကားဖြစ်သောကြောင့် “ရော- ပနာ”မည်၏။ အနုလောမပက္ခဖြစ်သောကြောင့် “အနုလောမ ပါပနာ၊ အနုလောမ ရောပနာ”ဟု ခေါ်ရသည်။ [ပဋိလောမပါပနာ၊ ရောပနာတို့၌လည်း ဤ နည်းအတိုင်း ခွဲပါ။]

သကဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) ယော၊ အကြင် အနက်သည်။ သစ္စိကဋ္ဌော၊ မှန်သော အနက်သဘောဖြစ်၏။ ပရမတ္ထော၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်သဘော ဖြစ်၏။ တတော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ 'သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ နုပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ပရဝါဒီ စစ်ဆေးမေးမြန်း၏)။ ဧဝံ၊ ဤသို့ (မရအပ် မရနိုင်ဟူ၍)။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ပယ်ရှား၏။)

(ဓမ္မ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။) ပဋိကမ္မံ၊ မိမိအပေါ်၌ တင်အပ်သောအပြစ် ကိုပြန်၍ ပြုကြောင်း သုတ်သင်မှုကို။ အာဇာနာဟိ၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဟဉ္စိ နုပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ရှုမှတ်သည့်ရှိသော်အကယ်၍ မရအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဓမ္မ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။ တေန၊ ထိုသို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် မရခြင်းကြောင့်။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ ဆိုသင့်သည်သာ။ (အထ၊ ထိုသို့ ဆို သင့်ပါလျက်။) တတ္ထ၊ ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ၊ ဆိုသင့်သည်သာ။ စ၊ ဗျုတ်ရိုက် ကား။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင် ရွှေနေက် မစပ်သော အဖြေ ၂-ရပ်ကို။ ဝဒေသိ၊ အသင် ဆို၏။ (တေ၊ အသင် သကဝါဒီ၏။ ဣဒံ၊ ဤ ရွှေနေက်မစပ်သော အဖြေ ၂-ရပ် သည်။) မိစ္ဆာ၊ သည်။ (ဟောတိ။)

ပန၊ သို့မဟုတ်။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော စေ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ အကယ်၍ မဆိုသင့်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဓမ္မ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ မဆိုသင့်သည်သာ။ (အထ၊ ထိုသို့ မဆိုသင့်ပါလျက်။) တတ္ထ၊ ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ၊ ဆိုသင့်သည်သာ။ စ၊ ဗျုတ်ရိုက်ကား။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင် ရွှေနေက် မစပ်သော အဖြေ ၂-ရပ်ကို။ ဝဒေသိ၊ ၏။ (တေ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။) မိစ္ဆာ၊ သည်။ (ဟောတိ။)

(ဣဒံ၊ ကား။) ပဋိကမ္မစတုက္ကံ၊ ပဋိကမ္မစတုက္ကတည်း။

နိဂ္ဂဟစတုက္က

၃။ တံ၊ အသင် သကဝါဒီသည်။ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန (ဣတိ) ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ခေါ်ဆိုသင့်သည်သာ။ စ၊ ဗျတိရိက်ကား။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထုဗ္ဗေ၊ မဆိုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ မညတိ၊ အကယ်၍ မှတ်ထင်အံ့။ တေန၊ ထိုသို့ မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို နုပလဗ္ဗတိ ဟူသော အဖို့၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟေတာယ ပဋိညာယ၊ “အာမန္တာ” ဟူသော ဤ ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ပဋိဇာနန္တံ (ပဋိဇာနန္တော)၊ “ဝန်ခံသော။ တဝ (တံ)၊ အသင် သကဝါဒီကို။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော နည်းဖြင့် (ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ စသည်ဖြင့်)။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ၊ နှိပ်ထိုက်၏။ အထ၊ ထိုသို့ နှိပ်ထိုက် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ အသင် သကဝါဒီကို။ နိဂ္ဂဏှာမ၊ ငါတို့ နှိပ်ကုန်အံ့။ သုနိဂ္ဂဟိတော စ၊ ကောင်းစွာ နှိပ်အပ် သည်လည်း။ ဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ဤကား နှိပ်ဖို့ရန် အခြေခံ စကားတည်း။ (ကိ၊ အဘယ်သို့ နှိပ်အပ်ကုန် အနည်း။ ဤသို့ ပုစ္ဆာထည့်ပါ။)

[“ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်သည် ရွှေ၌ ပြအပ်ပြီး သောပုဒ်တို့၏အနက်နှင့်တူ၏။] ပေ။ အဆုံး၌ “ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင် စကားကို။ ဝဒေသိ၊ ဆို၏။ တေ၊ အသင်၏။ ဣဒံ၊ ဤ စကားသည်။ မိစ္ဆာ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ နိဂ္ဂဏှာမ၊ နှိပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ရွှေ နိဂ္ဂဏှာမကို ပြန်၍ စပ်ပါ။]

(ဣဒံ၊ ကား။) နိဂ္ဂဟစတုက္ကံ၊ နိဂ္ဂဟစတုက္ကတည်း။ ဝါ၊ နိဂ္ဂဟဖြင့် မှတ်အပ်သော အနုလောမ ပါပနာ စသော ၄-ရပ်တို့၏ အပေါင်းတည်း။

ဥပနယနစတုက္က

၄။ ဧသေ၊ ဤအသင်၏ဝါဒကို။ (မယာ၊ အကျွန်ုပ်သည်။) ဒုနိဂ္ဂဟိတေ၊ မှားယွင်းစွာ နှိပ်အပ်သည်။ စေ (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) (တနည်း) ဧသေ၊ ဤ အသင့် အပေါ် နှိပ်ခြင်းသည်။ ဒုနိဂ္ဂဟိတေ၊ မှားယွင်းစွာ နှိပ်ခြင်းသည်။ စေ (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ)၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ခေါ်ဆိုသင့်သည်သာ။ စ၊ ဗျတိရိက်ကား။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထုဗ္ဗေ၊ မဆိုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထို အနုလောမ ပဉ္စကဝယ် အကျွန်ုပ် အပေါ် နှိပ်ခြင်း၌။ ဧဝ မေဝံ၊ ဤအတိုင်းပင် (မကောင်းသဖြင့် နှိပ်ခြင်းဟူ၍ပင်။) ဒက္ခ၊ ရှုပါ

လော။တတ္ထ။ ထို အနုလောမပဉ္စကဉ္စ။ ဟေတုယပဋိညာယ၊ အာမန္တာ ဟူသော
 ဤ ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ဝေံ၊ သို့။ ပဋိဇာနန္တာ၊ ဝန်ခံကုန်သော။ မဟံ၊ အကျွန်ုပ်
 ထိုကို။ တယာ၊ အသင် သကဝါဒီသည်။ ဝေံ၊ သို့။ နော စ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ မနှိပ်
 ထိုက်ကုန်သည်သာ။ အထ၊ ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်ပါလျက်။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။
 ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော ။ ပေ ။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ မိစ္ဆာ၊ နော စေ ပန ဝတ္ထဗ္ဗေ။
 ပေ။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ မိစ္ဆာတိ၊ ဟဉ္စိ ။ ပေ ။ မိစ္ဆာဟူ၍။ နိဂ္ဂဏှာသိ၊ နှိပ်
 ၏။ ဒုန္နိဂ္ဂဟိတာ စ၊ မှားယွင်းစွာ နှိပ်အပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောမ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 [အနုလောမပဉ္စတုန်းက “ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ” စသော စကားသည်
 နိဂ္ဂဏှာသိ၌ အာကာရ ဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် နိဂ္ဂဏှာသိ၏အတွင်း၌ သွင်း၍
 အနက်ပေးပါသည်။ အတွင်းမသွင်းပဲ “ဒုန္နိဂ္ဂဟိတာ စ ဟောမ” ၏ နောက်မှ
 “ကိ” အဘယ်သို့ နှိပ်သနည်း။ ဤသို့ ပုစ္ဆာထည့်၍ “ဟဉ္စိ ။ ပေ ။ မိစ္ဆာတိ၊ ဟူ၍။
 နိဂ္ဂဏှာသိ၊ ၏။” ဟုလည်း အနက်ပေးနိုင်ပါသည်။]

(ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။) ဥပနယနစတုက္ကံ၊ တည်း။

နိဂ္ဂမနစတုက္က

၅။ (ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ တယာ၊
 အသင် သကဝါဒီသည်။ နိဂ္ဂဟိတော၊ နှိပ်အပ်ပြီ။) ဝေံ၊ ဤ အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ န ဟိ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ၊ မနှိပ်ထိုက်ပါ။ တေန၊ ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ ။ ပေ ။ မိစ္ဆာ၊ နောစေ ပန
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ မိစ္ဆာတိ၊ ဟူ၍။ (မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။) ယံ နိဂ္ဂဏှာသိ၊
 အကြင် နှိပ်၏။ တေ၊ အသင် သကဝါဒီ။ ဣဒံ၊ ဤ နှိပ်ခြင်းသည်။ မိစ္ဆာ၊
 မှားယွင်း၏။ တေန၊ ထိုသို့ မှားယွင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယေ နိဂ္ဂဟေ၊
 အကြင် နှိပ်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီ။ သေ နိဂ္ဂဟေ၊ ထို နှိပ်ခြင်းကို။
 ဒုက္ကဋ္ဌေ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ပြီ။ (မယာ။) ပဋိကဓမ္မေ၊ တဖန် ပြုအပ်သော
 သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုကို။ သုကတေ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီ။ ပဋိပါဒနာ၊ ပဋိ-
 ကမ္မတုက္က စသည်ဖြင့် စကားအစဉ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ သုကတ၊ ကောင်းစွာ
 ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီတည်း။

(ဣဒံ၊ ကား။) နိဂ္ဂမနစတုက္ကံ၊ တည်း။

ပဌမော၊ သော။ နိဂ္ဂဟေ၊ နိဂ္ဂဟတည်း။

အနုလောမပဉ္စနိက ပြီး၏။

၁- သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ ၂- ပစ္စနိကာနုလောမ။

ပစ္စနိကပဉ္စက

ဤ ပစ္စနိကပဉ္စက၌ ပါဠိတော် နိဿယ အနက်ပေးပုံသည် အနု-
လောမပဉ္စကနှင့် တူ၏။ အနုလောမ ပဉ္စက၌ ဥပလဗ္ဗတိ နေရာဝယ်
နုပလဗ္ဗတိ ဟု ပဉ္စာ ထုတ်ခြင်းသာ ထူး၏။ ဤသို့ ဆန့်ကျင်ဘက်
ပြောင်းပြန် ဖြစ်သောကြောင့် (၁) နိဂ္ဂဟ (၂) အနုလောမ-
ပါပနာ (၃) အနုလောမရောပနာ (၄) ပဋိလောမ ပါပနာ၊
(၅) ပဋိလောမရောပနာ ဤစကား ၅-ရပ်ကို “ပစ္စနိကပဉ္စက”
ဟု နာမည် တပ်ရသည်။

(ဣဒံ၊ ကား။) ပစ္စနိကပဉ္စကံ၊ တည်း။

ပဋိကမ္မစတုက္က

ဤ စတုက္က၌လည်း နိဿယ အနက် ပေးပုံမှာ ပစ္စနိက ပဉ္စက နှင့်
မတူပါ။ “ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ” နေရာဝယ် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ”
စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲရုံသာတည်း။

နိဂ္ဂဟ၊ ဥပနယန၊ နိဂ္ဂမနစတုက္ကတို့၌လည်း နည်းတူ။
ဒုတိယော၊ သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်ခြင်းတည်း။

ပစ္စနိကာနုလောမ ပြီး၏။

၁- သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။

၂- သြကာသသစ္စိကဋ္ဌ

၁- အနုလောမပစ္စနိက

၁၁။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။
ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အိမ်း...။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ
ဝန်ခံ၏။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌။ -ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု
ခေါ်အပ်သော အတ္တကို။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်အပ်သော သတ္တကို။ ဝါ၊
ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်အပ်သော အသက်ကောင်ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန ဥပလဗ္ဗတိ၊
ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး မေးမြန်း၏။ ဝေ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊
မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။)

[သဗ္ဗတ္ထ ပုဒ်သာ ပိုသည်၊ ကြွင်းအားလုံး သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌနှင့် တူ၏။ ပါဠိတော် စာအုပ်တို့ဝယ် ပဋိကမ္မစတုက္က၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၊ ဥပနယနစတုက္က၊ နိဂ္ဂမနစတုက္က၊ တို့ကို “ပေယျာလ” ဟု ဆို၍ မြှုပ်ထားသည်။]

တတိယော၊ သော။ နိဂ္ဂဟော၊ တည်း။

အနုလောမပစ္စနိက ပြီး၏။

၂။ ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။

၃။ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ

၁။ အနုလောမပစ္စနိက

၁၂။ သဗ္ဗဒါ၊ အလုံးစုံသော အခါ၌။ (အတိတ်ဘဝ ဟူသော ကာလ၊ အနာဂတ်ဘဝဟူသော ကာလ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဟူသော ကာလ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ကာလ၌။) [ကြွင်း အားလုံး သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌနှင့် တူပြီ။ ပဋိကမ္မစတုက္က၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၊ ဥပနယနစတုက္က၊ နိဂ္ဂမနစတုက္က တို့ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

စတုတ္ထော၊ သော။ နိဂ္ဂဟော၊ တည်း။

အနုလောမပစ္စနိက ပြီး၏။

၃။ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။

၄။ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ

၁။ အနုလောမပစ္စနိက

၁၃။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၌။ [ကြွင်း အားလုံး သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။ ပဋိကမ္မစတုက္က၊ နိဂ္ဂဟစတုက္က၊ ဥပနယနစတုက္က၊ နိဂ္ဂမနစတုက္ကတို့ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

ပဉ္စမော၊ သော။ နိဂ္ဂဟော၊ တည်း။

၁။ အနုလောမပစ္စနိက ပြီး၏။

၂။ သြကာသသစ္စိကဋ္ဌ စသည်

အမှာ။ ။သြကာသသစ္စိကဋ္ဌ၊ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ၊ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ တို့ဝယ်
ပစ္စနိကာနုလောမ၌ အနက် လွယ်ပြီ။

အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟ ပြီး၏။

ပစ္စနိကာနုလောမ ပြီး၏။

၄။ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။

၅-သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန

၁၇။ ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်ကို
လည်း။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ၊ အိမ်း.....။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။
အညံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှ စမျိုးတခြားလော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အညော၊ ရုပ်မှ
စမျိုးတခြားလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး မေးမြန်း၏။ ဧဝံ န
ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။) [အကြွင်း တူပြီ။]

အမှာ။ ။(၁၀)ဝေဒနာ စသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ (၁၉) စက္ခယတန
စသော အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး၊ (၂၀) စက္ခုဓာတ်စသော
ဓာတ် တဆယ့်ရှစ်ပါး၊ (၂၁) စက္ခုဇ္ဈေစသော ဣဇ္ဈေ
နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့လည်း တူပြီ။ ဤ(၅၇)ပါးကို အဋ္ဌကထာ၌
သတ္တပညာသမ္ပပ္ပဘေဒ ဟု ဆိုသည်။

အနုလောမပစ္စနိက ပြီး၏။

ပစ္စနိကာနုလောမ

၂၂။ ပုဂ္ဂလော ။ ပေ။ နုပလဗ္ဗတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။
အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) သဂဝတာ၊ သည်။ အတ္ထ-
ဟိတာယ၊ မိမိစီးပွားအလို့ငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ၊ ၏။
(ဣတိ၊ သို့။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်ကိုလည်း။
သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရအပ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့
ပရဝါဒီ စစ်ဆေး မေးမြန်း၏။ အာမန္တာ၊ အိမ်း.....။ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ
ဝန်ခံ၏။) (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။) ရူပံ၊ သည်။ အညံ၊ လော။
ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အညော၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ စစ်ဆေး မေးမြန်း

ပြန်၏။ ဧဝံ န ဝတ္ထဗျေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ပယ်ရှား၏။) [အကြွင်း
တူပြီ။ ဤ ပစ္စနိကာနုလောမဝယ် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ” ဟူသော ပါဠိကို
တွေ့၍ အဋ္ဌကထာ၌ “ပဋိကမ္မတုက္ကာဒီနိ သံခိတ္တာနိ ပရဝါဒီ ။ပေ။ ဒဿိ-
တာနိ” ဟု ဆိုသွားသည်။]

သုဒ္ဓိကသံသန္ဓနာ၊ ဩပမ္မစသည် မဖက် သက်သက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ်စသည်တို့နှင့်တကွ နှီးနှောရာ
အခင်းသည်။ (သမတ္တာ၊ ပြီးပြီ။)

၆-ဩပမ္မသံသန္ဓန

အနုလောမပစ္စနိက

၂၀။ ရူပံ၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဝေဒနာ စ၊
ကိုလည်း။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ရူပံ၊ သည်။ အညံ၊
လော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အညာ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။
အာမန္တာ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊
ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ရူပဉ္စ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ၊
ဤသို့ သကဝါဒီ မေးပြန်၏။ အာမန္တာ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။)
(ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။) ရူပံ၊ သည်။ အညံ၊ လော။ ပုဂ္ဂလော၊
သည်။ အညော၊ လော။ [“ရုပ်နှင့် ဝေဒနာတို့ တမျိုးတခြားစီ ဖြစ်သလို
ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တမျိုးတခြားစီ ဖြစ်ကြသလော” ဟု ရုပ်နှင့် ဝေဒနာတို့ကို
ဥပမာပြု၍ မေးလိုရင်းဖြစ်သည်။] ဧဝံ န ဝတ္ထဗျေ၊ (ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား
၏။) [အကြွင်း တူပြီ။]

အမှာ။ ။ ခန္ဓာ ၅-ပါးတွင် တပါးကို မူတည်၍ ကြွင်း ၄-ပါးကို မူလီ
သွင်းလျက် တမူလျှင် စက် ၄-ပါး ဖြစ်သောကြောင့် ခန္ဓာ
၅-ပါးနှင့်စပ်၍ ပဉ္စက (၂၀)၊ အာယတန စသည် တို့၌လည်း
တပါးကို မူတည်၍ အကြွင်းကို မူလီသွင်းလျက် အာယတန၌
ပဉ္စက (၁၃၂)၊ ဓာတ်၌ ပဉ္စက (၃၀၆)၊ ဣန္ဒြေ၌ ပဉ္စက
(၄၆၂)၊ ဤသို့ အနုလောမပစ္စနိက၌ နိဂ္ဂဟ ပဉ္စက (၉၂၀)
ကိုးရသန့်စိတ်ဆယ်ဟောတော်မူသည်။ ပစ္စနိကာနုလောမ၌လည်း
ဤ အတူ ပဋိကမ္မ ပဉ္စက (၉၂၀) ပင် ဟောတော်မူသည်။
အနက်ကို သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန ပစ္စနိကာနုလောမ ကို မှီ၍ပေးပါ။

ဩပမ္မသံသန္ဓနံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၇-စတုက္ကနယသံသန္ဓန

အနုလောမပစ္စနိက

၄၆။ လွယ်ပြီ။

၄၇။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။
 ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။)
 ရူပသိဉ္စ၊ ရုပ်၌။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။) [“ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊
 အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ” စသည်ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။] (ပုဂ္ဂလော
 ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနတိ၊ အာမန္တာ၊) [ဤ ပါဠိကို ပေယျာလ မြှုပ်
 ထားသည်။] ရူပ၊ ရုပ်ကို။ အညတြ၊ ကြပ်၍။ ပုဂ္ဂလော၊ (ဥပလဗ္ဗတိ၊
 လော။) [“ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ” စသည်ကိုပင်
 ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။] (ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနတိ၊
 အာမန္တာ၊) ပုဂ္ဂလသိဉ္စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ရူပံ၊ ကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။) ဣတိ၊
 ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား
 ၏။) [အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ဤ အနုလောမပစ္စနိက၌ နိဂ္ဂဟ ပဉ္စက (၂၂၀) ရှိ
 ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ တွက်ပြထားပြီ။ ပစ္စနိကာနုလောမလည်း အနက်
 လွယ်ပြီ။ ထို၌လည်း ပဋိကမ္မပဉ္စက (၂၂၀) ပင် ရှိကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌
 ဆိုပြီ။]

စတုက္ကနယသံသန္ဓနံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၈-လက္ခဏယုတ္တိ

အနုလောမပစ္စနိက

၅၁။ ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန ဥပလဗ္ဗတိ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပုဂ္ဂလော၊
 သည်။ သပ္ပစ္စယော၊ ကံစသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သကဝါဒီ မေး၏။ ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။) [ဧဝံ
 န ဝတ္ထဗ္ဗေကို မြှုပ်ထားသည်။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ပုဂ္ဂလော သစ္စိကဋ္ဌ
 ပရမတ္ထေန ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ အာမန္တာ၊ [ဤ ပါဠိကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။
 နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သပ္ပစ္စယော၊ ကံစသော အကြောင်း
 မရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့
 ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။) ။ ပေ။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သင်္ခတော၊ ကံစသော
 အကြောင်းတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ ပြုပြင်အပ်သလော ။ ပေ။ ပုဂ္ဂလော

အသင်တော၊ ကံစသော အကြောင်းတို့သည် မပြုပြင်အပ်သလော။ ။ ပေ ။
သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား ရှိသလော။ ဝါ၊ မြဲသလော။ ပေ ။
အသဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား မရှိသလော။ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ပေ ။
သနိမိတ္တော၊ ကံစသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ပေ ။ အနိမိတ္တော၊
ကံစသော အကြောင်း မရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ ဧဝံ
န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။)

သံခိတ္တံ၊ “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟိ” စသည်ကို ချုံးထားအပ်ပြီ။ [ပစ္စုဒ္ဓိကာ-
နုလောမ လွယ်ပြီ။]

လက္ခဏယုတ္တိကထာ (သမတ္တာ)။

၉-ဝစနသောဓန

၅၅။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍
ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်သော အနက်ဟူသမျှသည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လော။
ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဥပလဗ္ဗတိ၊
ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သော အနက် ဟူသမျှသည်။
ကေဟိ စ (ကောစိ)၊ အချို့အနက်သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ကေဟိ စိ
(ကောစိ)၊ အချို့အနက်သည်။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့
ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ကေဟိ စိ (ကောစိ)၊ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။
ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော။ ကေဟိ စိ
(ကောစိ)၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။
ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။)

အမှာ။ ။ (၅၆) ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သစ္စိကဋ္ဌော၊ မှန်သော အနက်
သဘောလော။ သစ္စိကဋ္ဌော၊ မှန်သော အနက်သဘော ဟူသမျှ
သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး
၏။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သစ္စိကဋ္ဌော၊ တည်း။ (အကြွင်း
လွယ်ပြီ)။ (၅၇) ဝိဇ္ဇာမာနော၊ ထင်ရှားရှိသလော။ (၅၈)
သိဝိဇ္ဇာမာနော၊ ကောင်းစွာ ထင်ရှားရှိသလော။ (၆၀) အတ္ထိ၊
ရှိသော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော အနက်သည်။ န ပုဂ္ဂလော၊
ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သလော။

ဝစနသောဓနံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၁၀=ပညတ္တာနုယောဂ

၆၁။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ ဝါ၊ ရူပဘုံ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပီ၊ ရုပ်ရှိသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အိမ်း...။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၌။ ဝါ၊ ကာမဘုံ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမိ၊ ကိလေသာကာမရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏)။ ပေ။

၆၂။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ ဝါ၊ ရူပဘုံ၌။ သတ္တဝါ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ရူပိနော၊ ရုပ်ရှိကုန်သလော။ ပေ။ ကာမဓာတုယာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကာမိနော၊ ကိလေသာ ကာမ ရှိကုန်သလော။ ပေ။

၆၃။ အရူပဓာတုယာ၊ အရူပဓာတ်၌။ ဝါ၊ အရူပဘုံ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အရူပီ၊ ရုပ်မရှိသလော။ ပေ။

၆၄။ အရူပဓာတုယာ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ သတ္တဝါ၊ တို့သည်။ အရူပိနော၊ ရုပ်မရှိကုန်သလော။ ပေ။

၆၅။ ရူပဓာတုယာ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ ရူပီ၊ ရုပ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊) အရူပဓာတုယာ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ အရူပီ၊ ရုပ်မရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) (ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်မှ။ ဝါ၊ ရူပဘုံမှ။ စုတော၊ စုတေသည်။ (ဟုတွာ၊) အရူပဓာတု၊ အရူပဓာတ်သို့။ ဝါ၊ အရူပဘုံသို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ (သော) စ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) ရူပီ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဥပစိန္နေ၊ ပြတ်စဲသည်။ (ဟုတွာ၊) အရူပီ၊ ရုပ်မရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၆။ ရူပဓာတုယာ ရူပိနော၊ ရုပ်ရှိကုန်သော။ သတ္တဝါ၊ တို့သည်။ (ဟုတွာ၊) အရူပဓာတုယာ အရူပိနော၊ ရုပ်မရှိကုန်သော။ သတ္တဝါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။) [အကြွင်းလွယ်ပြီ။]

၆၇။ (အယံ၊ ဤ သည်ကား။) ကာယော၊ ကာယတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ သော်၎င်း။ (ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။) သရီရံ၊ သရီရတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ သော်၎င်း။ (ဣဒံ၊ ကား။) သရီရံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ (အယံ၊ ကား။) ကာယော၊ တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ကာယံ၊ ကာယကို။ အပ္ပိယံ၊ သရီရသည် ကပ်ရောက်အပ်သည်ကို။ ဝါ၊ သရီရနှင့် မကွဲ

မပြား တသားတည်းကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ သေ (သော)၊ ဤကာယသည်။ သေ (သော)၊ ထိုသရီရလော။ (တနည်း)သေ (သော)၊ ဤ သရီရသည်။ သေ (သော)၊ ထို ကာယလော၊ ကေဠေ (ကေဠော)၊ တူသော အနက်ရှိ သလော။ သမေ (သမော)၊ တူသလော။ သမဘာဂေ (သမဘာဂေါ)၊ တူသော အဖို့ရှိသလော၊ တဇ္ဇာတေ (တဇ္ဇာတော)၊ ထို ကာယသည် သရီရ သဘော ရှိ သလော။ ဝါ၊ ထိုသရီရသည် ကာယ သဘောရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) (အယံ၊ ဤသည်ကား။) ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂလတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ (အယံ၊ ကား။) ဇီဝေါ၊ ဇီဝတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပေ ။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂလကို။ အပ္ပိယံ၊ ဇီဝသည် ကပ်ရောက်အပ်သည်ကို။ ဝါ၊ ဇီဝနှင့် မကွဲ မပြား တသားတည်းကို။ ကရိတွာ၊ ၍။ သေ (သော)၊ ဤ ပုဂ္ဂလသည်။ သေ (သော)၊ ထို ဇီဝလော။ (တနည်း) သေ (သော)၊ ဤ ဇီဝသည်။ သေ (သော)၊ ထို ပုဂ္ဂလလော။ ပေ ။ တဇ္ဇာတေ (တဇ္ဇာတော)၊ ထို ပုဂ္ဂလသည် ဇီဝ သဘော ရှိသလော။ ဝါ၊ ထို ဇီဝသည် ပုဂ္ဂလ သဘော ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) ကာယော၊ သည်။ အညော၊ ပုဂ္ဂလမှ တမျိုးတခြားလော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အညော၊ ကာယမှ တမျိုး တခြားလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) ဇီဝံ၊ သည်။ အညံ၊ သရီရမှ တမျိုးတခြားလော။ သရီရံ၊ သည်။ အညံ၊ ဇီဝမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။)

နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ကြောင်း အပြစ်ကို။ အာဇာနာတိ၊ သိပါလော။ ဝါ၊ လက်ခံ ပါလော။

(အယံ၊ ဤသည်ကား။) ကာယော၊ ကာယတည်း။ ဣတိ၊ သော်၎င်း။ ပေ ။ သေ (သော)၊ ဤ ပုဂ္ဂလသည်။ သေ (သော)၊ ထို ဇီဝသည်။ (တနည်း) သေ (သော)၊ ဤ ဇီဝသည်။ သေ (သော)၊ ထို ပုဂ္ဂလသည်။ သမေ (သမော)၊ တူသည်။ သမဘာဂေ (သမဘာဂေါ)၊ တူသော အဖို့ရှိ သည်။ တဇ္ဇာတေ (တဇ္ဇာတော)၊ ထို ပုဂ္ဂလသည် ဇီဝသဘောရှိသည်။ ဝါ၊ ထို ဇီဝသည် ပုဂ္ဂလသဘော ရှိသည်။ ဟန္တိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ပေ ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အညော၊ သည်။ ဟန္တိ (ဟောတိ)၊ အံ့။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ တေန၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဇီဝံ၊ သည်။ အညံ၊ သရီရမှ တမျိုးတခြားတည်း။ သရီရံ၊ သည်။ အညံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။ အထ၊ (ထိုသို့ ဆိုထိုက်ပါလျက်)။ တတ္ထံ၊ ထို ပြဿနာ ၄-ရပ်၌။ ကာယောတိ ဝါ ။ ပေ ။ အညော ပုဂ္ဂလော (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ

ခေါ၊ သည်သာ။ စ၊ ဗျတိရိက်ကား။ အညံ။ ပေ။ သရီရံတိ၊ ဟူ၍။ နော
ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ၊ သို့။) ယံ၊ အကြင်ရှေ့နောက် မစပ်သော အဖြေ
၂-ရပ်ကို။ ဝဒေသိ၊ ၏။ (တေ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။) မိစ္ဆာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။

ပန၊ သို့မဟုတ်။ ဇီဝံ၊ သည်။ အညံ၊ တည်း။ သရီရံ အညံ၊ ဣတိ၊ သို့။
နော စေ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ အကယ်၍ မဆိုထိုက်အံ့။ (ဝေ သတိ။) ရေ၊ ငါ့ရှင်ပရဝါဒီ။
ကာယောတိ ဝါ။ ပေ။ အညော ပုဂ္ဂလောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ-
ဝတ၊ မဆိုထိုက်သည်သာ။ (အထ၊ ထိုသို့ မဆိုထိုက်ပါပဲလျက်။) တတ္ထ၊
ထိုပြဿနာ ၄-ရပ်၌။ [အကြွင်း အနုလောမနှင့် တူပြီ။]

၆၈။ ပရဝါဒီက ပြန်၍ မေးရာ၌လည်း အနက်လွယ်ပြီ။

ပညတ္တာနုယောဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

၁၁၃၀တိအနုယောဂ

၆၉။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အသ္မာ လောကော၊ ဤ လောကမှ။ ပရံ လောကံ၊
နောက်လောကသို့၎င်း။ ပရသ္မာ လောကော၊ နောက်လောကမှ။ ဣမံ လောကံ၊
ဤ လောကသို့၎င်း။ သန္ဓာဝတိ၊ ဆက်စပ်လျက် ပြေးသွားသလော။ ဝါ၊
ကျင်လည်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ (ဣတိ၊ ဤသို့
ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ အသ္မာ လောကော၊
မှ။ ပရံ လောကံ၊ သို့၎င်း။ ပရသ္မာ လောကော၊ မှ။ ဣမံ လောကံ၊ သို့၎င်း။
သန္ဓာဝတိ၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ ဝေ
န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ပယ်ရှား၏။) [“အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟ”
စသည်ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

အပ္ပာ။ ။ ပုဗ္ဗရေ (၆၉)မှ (၇၃)တိုင်အောင် ပဌမပြဿနာနှင့် အဖြေ
ပါဠိတို့သည် တူ၏။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ ထူးရာကိုသာ အနက်
ပေးမည်။

၇၀။ အညော၊ တပါးသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အသ္မာ လောကော၊ မှ။
ပရံ လောကံ၊ သို့၎င်း။ ပရသ္မာ လောကော၊ မှ။ ဣမံ လောကံ၊ သို့၎င်း။ သန္ဓာဝတိ။

၇၁။ သော စ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အညော စ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်၎င်း။ ပေ။ သန္ဓာဝတိ။

၇၂။ အသ္မာ လောကော ပရံ လောကံ၊ သို့၎င်း။ ပရသ္မာ လောကော
ဣမံ လောကံ၊ သို့၎င်း။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဝ သန္ဓာဝတိ၊ ဆက်စပ်
လျက် ပြေးသွားသည့် မဟုတ်သလော။ ဝါ၊ ကျင်လည်သည့် မဟုတ်သလော။

အညော၊ တပါးသော သူသည်။ န သန္ဓာဝတိ၊ ဆက်စပ်လျက် ပြေးသွားသည် မဟုတ်သလော။ ဝါ၊ ကျင်လည်သည် မဟုတ်သလော။

၇၃။ အသ္မာ လောကာ ပရံ လောကံ၊ သို့ဝင်း။ ပရသ္မာ လောကာ ဣမံ လောကံ၊ သို့ဝင်း။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သန္ဓာဝတိ၊ လော။ အညော ပုဂ္ဂလော၊ အခြားတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သန္ဓာဝတိ၊ လော။ ဝါ၊ လော။ သော စ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ဝင်း။ အညော စ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်ဝင်း။ သန္ဓာဝတိ၊ လော။ ဝါ၊ လော။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဝ သန္ဓာဝတိ၊ လော။ ဝါ၊ လော။ အညော န သန္ဓာဝတိ၊ လော။ ဝါ၊ လော။

၇၄။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပေ။ သန္ဓာဝတိ၊ ဆက်စပ်လျက် ပြေးသွား၏။ ဝါ၊ ကျင်လည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ သ သတ္တကုတ္တု၊ ပရမံ။ ပေ။ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ သုတ္တန္တော၊ သုတ္တန်သည်။ အတ္ထေဝ နန၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ [သ (သော) ပုဂ္ဂလော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တကုတ္တု၊ ပရမံ၊ ခုနစ်ကြိမ်အလွန် အတိုင်း အရှည်ရှိအောင်။ သန္ဓာဝိတ္တာန၊ ဆက်စပ်လျက် ပြေးသွားပြီး၍။ ဝါ၊ ကျင် လည်ပြီး၍။ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ခြင်း ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ တောဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တကရော၊ အဆုံးကို ပြုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ -နိဒါနဝဂ္ဂ၊ အနုမတဂ္ဂသံယုတ်-၁-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်။] အာမန္တာ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အသ္မာ လောကာ ပရံ လောကံ၊ သို့ဝင်း။ ပရသ္မာ လောကာ ဣမံ လောကံ၊ သို့ဝင်း။ သန္ဓာဝတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၇၅။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပေ။ သန္ဓာဝတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊) ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနုမတဂ္ဂေါယံ။ ပေ။ သံသရတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ နန၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ အယံ သံသာရော၊ ဤ သံသရာသည်။ အနုမတဂ္ဂေါ၊ သိအပ်သော အစ အပိုင်း အခြားမရှိ။ ဝါ၊ မသိအပ်သော အစ အပိုင်းအခြားရှိ၏။ (အဋ္ဌသာလိနိ ဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာ၌ အနက်ကျယ် တနည်း ပေးထား၏။) အဝိဇ္ဇာ- နိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော နိဝရဏ ရှိကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာ ဟူသော သံယောဇဉ် ရှိကုန်သော။ သန္ဓာဝတိ၊ ပြေးသွားကြရကုန် သော။ သံသရတိ၊ ကျင်လည်ကြရကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗတောဋီ၊

ရွှေအစွန်းအစ အပိုင်းအခြားသည်။ ဝါ၊ ကို။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် မသိအပ် မသိနိုင်။—နိဒါနဝဂ္ဂ၊ အနမတဂ္ဂသံယုတ်-၁-ဝဂ်၊ ၁-သုတ်၊...ထို၌ သံသာရော၏ နောက်၌ ပိုမိုရှိ၏။ န ပညာယတိ၏ နောက်၌ မရှိ။] အာမန္တာ၊ (ဣတိ။) [ပရဝါဒီဆုံးဖြတ်ပုံ ပုဒ်ရေ (၇၄)နှင့် တူပြီ။ (၇၆) လွယ်ပြီ။]

၇၇။ သွေဝ ပုဂ္ဂလော၊ သည်ပင်။ ပေ။ သန္ဓာဝတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ။) (ယော၊ အကြင်သူသည်။) မနုဿော၊ သည်။ ဟုတော၊ ၍။ (တနည်း) မနုဿော ဟုတော၊ လူအဖြစ်ဖြင့်။ ဒေဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ (သော၊ ထိုသူသည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ။) သွေဝ မနုဿော၊ ထို လူသည်ပင်။ သော ဒေဝေါ၊ ထို နတ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ ပေ။

၇၈။ သွေဝ မနုဿော၊ သည်ပင်။ သော ဒေဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (ဣတိ။) မနုဿော၊ သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးမှ။ ဒေဝေါ၊ နတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေဝေါ၊ သည်။ ဟုတော၊ ၍။ မနုဿော ဟောတိ၊ ၏။ မနုဿတူတော၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်သူသည်။ အညော၊ နတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဒေဝေါ၊ သည်။ အညော၊ လူမှ တမျိုးတခြား တည်း။ မနုဿတူတော၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သွေဝ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ အယံ၊ ဤ နတ်သည်။ (ဟုတော၊ ၍။) သန္ဓာဝတိ၊ ပြေးသွားရာရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (တော သင်၏။ ဝစနံ၊ စကားသည်။) မိစ္ဆာ၊ မှား၏။ ပေ။

ဟိ၊ မှန်၏။ (မိစ္ဆာဟု အပြစ်တင်ခြင်းသည် မှန်၏။) သွေဝ ပုဂ္ဂလော၊ သည်ပင်။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ စုတော၊ စုတေသည်။ (ဟုတော။) ပရံ လောကံ၊ နောက်လောကသို့။ သစေ သန္ဓာဝတိ၊ အကယ်၍ ဆက်စပ်လျက် ပြေးသွားအံ့။ ဝါ၊ အကယ်၍ ကျင်လည်အံ့။ အနညော၊ အခြားသူ မဟုတ် သည်။ (ဟုတော၊) သစေ သန္ဓာဝတိ၊ အံ့။ ဝါ၊ အံ့။ ဝေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်ပင်။ န ဟေဟိတိ၊ မဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ပါဏာတိ- ပါတောပိ၊ ပါဏာတိပါတကိုလည်း၊ နှုပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ (မရအပ်ရာ ရောက် ၏။) ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ကုသလာကုသလော၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည်။ ဝိပစ္စမာနေ၊ ရင့် ကျက်လသော်။ ဝါ၊ အကျိုးပေးလသော်။ သွေဝ၊ ထို လူသည်ပင်။ အယံ၊ ဤ နတ်သည်။ (တနည်း) သွေဝ၊ ထို နတ်သည်ပင်။ အယံ၊ ဤ လူသည်။

(ဟုတွာ) သန္တာဝတိ၊ ဆက်စပ်လျက် ပြေးသွား၏။ ဝါ၊ ကျင်လည်၏။ (ကျင်လည်ရာရောက်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (တေ ၀၈၈) မိစ္ဆာ။ -

၇၉။ [ပဌမပြဿနာနှင့် အဖြေပါဠိအနက် လွယ်ပြီ။] ယော၊ အကြင်သူသည်။ မနုဿော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ယက္ခော၊ ဘိလူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ ပေတော၊ ပြိတ္တာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ နေရယိကော၊ ငရဲသားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ တိရစ္ဆာနဂတော၊ တိရစ္ဆာန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ ဩဠော၊ ကုလားအုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ ဂေါဏော၊ နွားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ ဂဒြဘော၊ မြည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ သုကရော၊ ဝက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ မဟိသော၊ ကျွဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ ။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ ထိုသူသည်။) အတ္ထိ၊ လော။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။.... (၈၀) လည်း လွယ်ပြီ။]

၈၁။ သေဝ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ခတ္တိယော၊ ခတ္တိယသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ပြာဟ္မဏော၊ ပြာဟ္မဏသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ ထိုသူသည်။) အတ္ထိ၊ လော။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။....(၈၂)၌ ခတ္တိယကို မူတည်၍ ဝေဿ၊ သုဒ္ဓ၊ သုဒ္ဓတို့ကို မူလိသွင်းလျက်၎င်း၊ (၈၃)၌ ပြာဟ္မဏကို မူတည်၍ ဝေဿ၊ သုဒ္ဓ၊ ခတ္တိယတို့ကို မူလိသွင်းလျက်၎င်း၊ (၈၄)၌ ဝေဿကို မူတည်၍ သုဒ္ဓ၊ ခတ္တိယ၊ ပြာဟ္မဏတို့ကို မူလိသွင်းလျက်၎င်း၊ (၈၅)၌ သုဒ္ဓကို မူတည်၍ ခတ္တိယ၊ ပြာဟ္မဏ၊ ဝေဿတို့ကို မူလိသွင်းလျက်၎င်း သကဝါဒက မေးသည်။ “ဝေဿော၊ ဝဿလူမျိုး။ သုဒ္ဓေါ၊ သုဒ္ဓလူမျိုး။”ဟု ပေးပါ။]

၈၆။ သေဝ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ဟတ္ထစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော လက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟတ္ထစိန္တော၊ ဟိုဘဝ၌ ပြတ်သော လက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ လော ။ပေ။ ပါဒစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော ခြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပါဒစိန္တော၊ ဟိုဘဝ၌ ပြတ်သော ခြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ ။ပေ။ ဟတ္ထပါဒစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော လက်ခြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟတ္ထပါဒစိန္တော၊ ဟိုဘဝ၌ ပြတ်သော လက်ခြေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ ။ပေ။ ကဏ္ဍစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော နားရွက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ပေ။ နာသစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော နှာခေါင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ပေ။ ကဏ္ဍနာသစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော နားရွက်နှာခေါင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ပေ ။ အင်္ဂုလိစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ပေ။ အဋ္ဌစိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော လက်မ ခြေမ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ပေ။ ကဏ္ဍရစ္ဆိန္တော၊ ဤဘဝ၌ ပြတ်သော အကြောမ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ပေ။ ကုဏိဟတ္ထကော၊ ဤဘဝ၌ ကောက်သော လက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ပေ ။ ဖဏဟတ္ထကော၊ ဤဘဝ၌

လက်ဖျဉ်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ ပေ ။ ကုဋ္ဌိယော၊ ဤတဝ၌ နှုနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ ပေ ။ ဂဏ္ဍိယော၊ ဤတဝ၌ မြင်းဖုနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ ပေ ။ ကိလာသိယော၊ ဤတဝ၌ ပွေးကြီး ဝဲကြီးနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ ပေ ။ သောသိယော၊ ဤတဝ၌ ခေရုန် ချောင်းဆိုးနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ ပေ ။ အပမာရိယော၊ ဤတဝ၌ ဝက်ရူး ကြက်ရူးနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ ပေ ။ ဩဋ္ဌော၊ ဤတဝ၌ ကုလားအုတ်သည် ။ ပေ ။ ဂေါဏော၊ ဤတဝ၌ နွားသည် ။ ပေ ။ ဂဒြတော၊ ဤတဝ၌ မြည်းသည် ။ ပေ ။ သူကရော၊ ဤတဝ၌ ဝက်သည် ။ ပေ ။ မဟိသော၊ ဤတဝ၌ ကျွဲသည် ။ မဟိသောဝ၊ ဟိုတဝ၌ ကျွဲသည်သာ ။ ဟောတိ၊ လော ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏ ။ ပေ ။

၇၇။ သွေဝ ။ ပေ ။ ဣမံ လောကံ၊ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ အာမန္တာ၊ သောတာပန္နော၊ သော ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မနုဿလောကာ၊ ဇူပြည်မှ၊ စုတော၊ စုတေသည်။ (သမာဓော၊ သော။) ဒေဝလောကံ၊ နတ်ပြည်သို့၊ ဥပပန္နော၊ ကပ်ရောက်ရပြီ။ တတ္ထပိ၊ ထိုနတ်ပြည် ၌လည်း။ သောတာပန္နောဝ၊ သောတာပန်သည်ပင်။ ဟောတိ နန၊ ဖြစ်ရ သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ အာမန္တာ။

သောတာပန္နော ပုဂ္ဂလောသည် ။ ပေ ။ ဥပပန္နောပြီ။ တတ္ထပိ၊ ၌လည်း။ သောတာပန္နောဝ၊ သည်ပင်။ ဟန္တိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ တေန၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဓရ၊ ငါ့ရှင်သကဝါဒီ။ သွေဝ ။ ပေ ။ ဣမံ လောကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။

၇၈။ သောတာပန္နော ။ ပေ ။ သောတာပန္နောဝ ဟောတိ၊ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တေန စ ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သွေဝ ပုဂ္ဂလော၊ သည်ပင် ။ ပေ ။ သန္တာဝတိ၊ လော။ ဣတိ အာမန္တာ၊ သောတာပန္နော ။ ပေ ။ မနုဿော ဟောတိ၊ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံး သွင်း၍။ (တေန စ ကာရဏေန၊ ကြောင့်လည်း။ သွေဝ ပုဂ္ဂလော၊ သည်ပင်။ အသ္မာ လောကာ ပရိ လောကံ၊ ပရသ္မာ လောကာ ဣမံ လောကံ သန္တာဝတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။) ဧဝံ န ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

၇၉။ သွေဝ ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ အနညော၊ အခြားသူ မဟုတ်သည်။ အဝိဂတော၊ ဟတ္ထိစ္ဆိန္နစသော တခုသော အခြင်းအရာနှင့်မျှ မကင်းသည်။ (ဟုတွာ၊) သန္တာဝတိ၊ လော ။ ပေ ။ [(၉၀) တူပြီ။]

၉၁။ သွေဝ ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ သရူပေါ၊ ရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ၊) သန္တာဝတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ တံ၊ ထို ရုပ်သည်။ ဇီဝံ၊ ဇီဝလော။ တံ၊ ထို ဇီဝသည်။ သရီရံ၊ သရီရလော ။ ပေ ။

[သဝေဒနော၊ ဝေဒနာနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတူ၊) သန္ဓာဝတီတိ အာမန္တာ၊ တံ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဇီဝံ၊ လော။ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

၉၂။ အရှုပေါ၊ ရုပ်မရှိသည်။ (ဟုတူ၊) သန္ဓာဝတီ၊ လော။ [လွယ်ပြီ။]

၉၃။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သန္ဓာဝတီ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဇီဝံ၊ လော။ ပေ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ သန္ဓာဝတီတိ အာမန္တာ၊ တံ၊ ထိုဝိညာဏ်သည်။ ဇီဝံ၊ လော။ [လွယ်ပြီ။]

၉၄။ ရူပံ၊ သည်။ န သန္ဓာဝတီ၊ မပြေးသွားသလော။ ပေ။

ဂါထာနက်။ ။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဘိဇ္ဇမာနေသု၊ ပျက်ကုန်လသော်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စေ ဘိဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ပျက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊) ယာ၊ အကြင် ဒိဋ္ဌိကို။ ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိဝဇ္ဇိတာ၊ ရှောင်ကြဉ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဥစ္ဆေဒါ၊ ဥစ္ဆေဒမည်သော။ (သ)ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ခန္ဓေသု ဘိဇ္ဇမာနေသု ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နော စေ ဘိဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ မပျက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊) ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည်။ ဝါ၊ မြဲသည်။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်။ သမသမော၊ အလွန်တူသည်။ ဝါ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဂတိအနုယောဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

၁၂-ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ

၉၅။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲမှီ၍။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ သလော။) ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒိ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသည်။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်း တရားတို့သည် ကောင်းစွာ ရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သည်။ ယေဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်း သဘောရှိသည်။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောရှိသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်း သဘောရှိသည်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပုဂ္ဂလောပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အနိစ္စော၊ မမြဲသည်။ ပေ။ ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဓမ္မံ၊ ပေ။

[၉၆ လွယ်ပြီ။]

၉၇။ ရူပံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ နီလံ၊ ညိုသော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊
၍။ နီလကဿ၊ ညိုသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊
လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [ပီတံ၊ ရွှေသော။ လောဟိတံ၊
နီသော။ သြဇ္ဇာတံ၊ ဖြူသော။ သနိဒဿနံ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ
ဖြစ်သော။ အနိဒဿနံ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ် မရှိသော။ သပ္ပုဋိဗံ၊
ထိပါးတတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ အပ္ပုဋိဗံ၊ ထိပါးတတ်သည်၏
အဖြစ် မရှိသော။]

၉၈။ ဝေဒနံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊
ကို။ ဥပါဒါယ၊ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊
အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ နဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။
[ဤ၌ ကုသလသဒ္ဓါ၏ အနုဝဇ္ဇ အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ ပယ်သည်။]။ ပေ။
ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ကုသလဿ၊
ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊
အာမန္တာ။ [ဤ၌ ကုသလသဒ္ဓါ၏ ဆောက်အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ
သည်။] ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သဖလော၊ အကျိုး
နှင့် တကွဖြစ်သလော။ သဝိပါကာ၊ ဝိပါကနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣဉ္ဇ္ဈဖလော၊
အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသလော။ ကန္တဖလော၊ နှစ်သက်အပ်သော အကျိုး
ရှိသလော။ မနုဉ္ဏဖလော၊ စိတ်ကို လွန်စွာ နှစ်သက်စေတတ်သော အကျိုး
ရှိသလော။ အသေစနုကဖလော၊ တည့်ခပ်ရခြင်း မရှိသော အကျိုးရှိသလော။
သုခုဒြယာ၊ ချမ်းသာကိုတိုးပွားစေတတ်သော အကျိုးရှိသလော။ သုခဝိပါကာ၊
ကောင်းသော ဝိပါက ရှိသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်
သော။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ သည်လည်း။ သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။
ပေ။ သုခဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၉၉။ ဝေဒနံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ အကုသလံ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်သော။
ဝေဒနံ ဥပါဒါယ၊ အကုသလဿ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပညတ္တိ၊
(ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ [ဤ၌ အကုသလသဒ္ဓါ၏
အပညအနက်ကိုရည်ရွယ်၍ ပရဝါဒီ ပယ်သည်။]။ ပေ။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်
ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ ဥပါဒါယ၊ အကုသလဿ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊
ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ။ [ဤ၌ အကုသလသဒ္ဓါ၏
အဆောက် အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ ပရဝါဒီ ဝန်ခံသည်။...နောက်၌ အနက်
လွယ်ပြီ။]

၁၀၀။ ဝေဒနံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတ ဖြစ်သော။
[အနက်လွယ်ပြီ...ပရမတ္ထ သစ္စာအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော အဗျာကတ အနက်ကို

ရည်ရွယ်၍ ပယ်ပြီးလျှင် “အညံ့ ဇီဝံ အညံ့ သရီရံတိ အဗျာကတ မေတံ တဂဝတာ” ဟု ဟောတော်မူအပ်သော အဗျာကတသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ ပရဝါဒီ ဝန်ခံသည်။]

၁၀၁။ သညံ ဥပါဒါယ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိတံ၊ အာမန္တာ၊ စသည်ဖြင့် ဝေဒနာကို နည်းမှီ၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတတို့ဖြင့် ချဲ့ပါ။ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။ [(၁၀၂), (၁၀၃) တို့လည်း နည်းတူ။]

၁၀၄။ စက္ခု၊ စက္ခုကြို၊ ဥပါဒါယ၊ ၍။ စက္ခုမာ၊ စက္ခု ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ စက္ခုမိ၊ စက္ခုသည်။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ချုပ်လသော်။ စက္ခုမာ၊ စက္ခု ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၁၀၅။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ ဥပါဒါယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊ မှားသော အယူရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ တည်း။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ နိရုဒ္ဓါယ၊ ချုပ်လသော်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ၍။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ။ [(၁၀၆) နည်းတူ။]

၁၀၇။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍၎င်း။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၎င်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဒွိန္နံ၊ ၂-ယောက်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ။

အမှာ။ ။ ဤကား ရူပမူ ဝေဒနာမူလီ ခုက်သာတည်း။ ရူပမူ သညာ မူလီခုက်၊ ရူပမူ သင်္ခါရမူလီ ခုက်၊ ရူပမူ ဝိညာဏမူလီခုက်တို့ကို ၎င်း၊ ရူပကိုပင် မူတည်၍ အခြားခန္ဓာတို့ကို မူလီ သွင်းအပ်သော တိကနှင့် စတုက္ကတို့ကို၎င်း ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။

၁၀၈။ အာယတနတို့ကို စက္ခာယတနကို မူတည်၍ အခြား အာယတန တို့ကို မူလီသွင်းလျက် ဒုကမ္မ ဒွါဒသက တိုင်အောင် ဟောတော်မူသည်။

၁၀၉။ စက္ခုဓာတ်ကို မူတည်၍ အခြား ဓာတ်တို့ကို မူလီ သွင်းလျက် ဒုကမ္မ အဋ္ဌာရသက တိုင်အောင် ဟောတော်မူသည်။

၁၁၀။ စက္ခုခြေကို မူတည်၍ အခြား ဣန္ဒြေတို့ကို မူလီသွင်းလျက် ဒုကမ္မ ဗာဝိသတိက တိုင်အောင် ဟောတော်မူသည်။

၁၁၁။ ကေဝေါကာရတဝံ၊ ကေဝေါကာရတဝကို။ ဥပါဒါယ၊ ချံ။
 ကေဿ၊ တမျိုးသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊ လော။) ။ ပေ။
 ကေဝေါကာရတဝေ၊ ကေဝေါကာရတဝဉ္စ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကောဝံ၊
 တမျိုးတည်းသာလော။ ပေ။

၁၁၂။ ရုက္ခံ၊ သစ်ပင်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ချံ။ ဆာယာယ၊ အရိပ်ကို။ ပညတ္တိ၊
 သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ မေဝံ၊ ဤအတူ၊ ရူပံ၊ ကို။
 ဥပါဒါယ၊ ချံ။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊ လော။)၊ ဣတိ၊ ဤသို့
 သကဝါဒီ မေး၏။ (အာမန္တာ၊ အိမ်း...။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။)
 [ဤနေရာဝယ် စာအုပ်တို့၌ “အာမန္တာ”ဟု မပါသော်လည်း “အာမန္တာ”
 ဟုပင် ဝန်ခံရပေလိမ့်မည်။] ရုက္ခံ ဥပါဒါယ ဆာယာယ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊
 ၏။) ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲသည်။ (ဟောတိ) ယထာပိ၊
 ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း။ ဆာယာ၊ အရိပ်သည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲသည်။ (ဟောတိ)
 ယထာပိ၊ ၎င်း။ ဧဝမေဝံ၊ ဤအတူ။ ရူပံ ဥပါဒါယ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ၊
 (ဟောတိ၊ ၏။) ရူပံပိ၊ ရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်
 သံလော။) ပုဂ္ဂလောပိ၊ သည်လည်း။ အနိစ္စော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။)
 ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ရုက္ခံ ဥပါဒါယ
 ဆာယာယ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊ ၏။) ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ အညော၊ အရိပ်
 မှ တမျိုး တခြားသည်၎င်း။ ဆာယာ၊ အရိပ်သည်။ အညာ၊ သစ်ပင်မှ
 တမျိုးတခြားသည်၎င်း။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝံ၊ တူ။
 ရူပံ ဥပါဒါယ ပုဂ္ဂလဿ ပညတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ရူပံ၊ သည်။ အညံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှ
 တမျိုးတခြားသည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အညော၊ ရုပ်မှ တမျိုးတခြား
 သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ၊ စစ်ဆေး၏။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [(၁၁၃) ဂါမိက၊ ရွာ၌နေသူ (ရွာသား)။
 (၁၁၄) လွယ်ပြီ။]

၁၁၅။ နိဂဠော၊ သံခြေချင်းသည်။ နေဂဠိကော၊ သံခြေချင်းရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န (ဟောတိ) ယထာ၊ မဟုတ်သကဲ့သို့။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်
 ၏။ ဝါ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်မှ။ နိဂဠော၊ သံခြေချင်းသည်။ (အတ္ထိ၊) သော၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဂဠိကော၊ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။
 ဧဝမေဝံ၊ တူ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န၊ မဟုတ်။
 ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ မှ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည် (အတ္ထိ၊) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။
 “ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ (အာမန္တာ...အိမ်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ
 ဖြေ၏။ စာအုပ်တို့၌ မပါသော်လည်း ဤသို့ ဖြစ်သင့်ပါသည်။) နိဂဠော၊

သည်။ နေဂဠိကော၊ န (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။ ယဿ နိဂဠော (အတ္ထိ)။
 သော နေဂဠိကော (ဟောတိ) ယထာ၊ နိဂဠော၊ သည်။ အညော၊ သံခြေ
 ချင်းရှိသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားသည်၎င်း။ နေဂဠိကော၊ သည်။ အညော၊
 သံခြေချင်းမှ တမျိုးတခြားသည်၎င်း။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဧဝံ မေဝံ၊ ရူပံ၊
 သည်။ ရူပဝါ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ယဿ ရူပံ (အတ္ထိ)။ သော၊ ရူပဝါ၊
 သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ရူပံ၊ သည်။ အညံ၊ ရူပံ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြား
 လော။ ရူပဝါ၊ သည်။ အညော၊ ရူပံမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၁၁၆။ စိတ္တေ စိတ္တေ၊ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်း၌။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ပညတ္တိ၊
 (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ စိတ္တေ စိတ္တေ၊ ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။
 ဇာယတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဇီယတိ၊ ဆွေးမြေ့သလော။ မိယတိ၊ သေသလော။
 စဝတိ၊ ရွေ့လျောသလော။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေ နေသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဒုတိယေ စိတ္တေ၊ ဒုတိယ စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လသော်။
 သောတိ ဝါ၊ ထို ပဌမစိတ် အခိုက်၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သော်၎င်း။
 အညောတိ ဝါ၊ ပဌမစိတ်အခိုက်၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြား ဟူ၍
 သော်၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒုတိယေ စိတ္တေ
 ဥပ္ပန္နေ၊ သော်။ ကုမာရကောတိ ဝါ၊ သတို့သားဟူ၍ သော်၎င်း။ ကုမာရိ-
 ကောတိ ဝါ၊ သတို့သမီးဟူ၍ သော်၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊
 ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ
 ဝန်ခံ၏။) [အကြွင်း အနက် လွယ်ပြီ။]

၁၁၇။ ဒုတိယေ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ၊ သော်။
 ဣတ္ထိတိ ဝါ၊ မိန်းမဟူ၍သော်၎င်း။ ပေ။ မနုဿောတိ ဝါ၊ ၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
 လော။ [အကြွင်း အနက် လွယ်ပြီ။]

၁၁၈။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။
 ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ယံ၊
 အကြင် ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ယေန၊ အကြင် စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ပဿတိ၊
 မြင်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဿတိ နနု၊ မြင်သည် မဟုတ်လော။ တံ၊
 ထိုရူပါရုံကို။ ပဿတိ နနု၊ လော။ တေန၊ ထို စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ပဿတိ နနု၊
 လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ အာမန္တာ၊ ယော ပဿတိ၊ ဧ။
 ပေ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟဉ္စိ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မြင်အံ့။ တံ၊
 ထိုရူပါရုံကို။ ဟဉ္စိ ပဿတိ၊ အံ့။ တေန၊ ထို စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဟဉ္စိ ပဿတိ၊
 အံ့။ တေန၊ ထိုသို့ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဝေ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။

ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၁၁၉။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုဏာတိ၊ ကြား၏။ ပေ။ သာယတိ၊ နမ်းရှု၏။ ပေ ။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ပေ ။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိ၏။ ပေ ။ ဝိဇာနာတိ၊ သိ၏။ ယံ၊ အကြင် ဓမ္မာရုံကို။ ဝိဇာနာတိ၊ ယေန၊ အကြင် မနောဝိညာဏ်ဖြင့်။ ဝိဇာနာတိ၊ [အကြား အနက် လွယ်ပြီ။ (၁၂၀)၌လည်း “န ပဿတိ နန၊ မမြင်သည် မဟုတ် လော” စသည်ဖြင့် ပေးရုံသာ။]

၁၂၁။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ အာဝတော၊ သည်။ ပဿာမဟံ။ ပေ ။ သတ္တေ ပဇာနာမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ သုတ္တန္တော၊ သုတ္တန်သည်။ အတ္ထေဝ နန၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဝန်ခံ၏။) တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၁၂၂။ အာဝတော၊ သည်။ ပဿာမဟံ။ ပေ ။ သတ္တေ ပဇာနာမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တေနော ကာရဏေန၊ ထို အကြောင်းကြောင့်ပင်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အာဝဝါ၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ အလူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မြင်လောက်ရာ အရပ်ကို လွန်သော။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ ဖြစ်သော။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ (တနည်း) ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ၏။ [“ပဿာမဟံ” စသော ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း ဒိဗ္ဗစက္ခု က ရူပါရုံကို အာရုံ ပြုသောကြောင့် “ရူပံ”ဟု သကဝါဒီ ဆို၏။] ပုဂ္ဂလံ၊ ကိ။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ [“သတ္တေ ပဿာမိ”ကိုထောက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သတ္တဝါသည် အတူဖြစ်သော ကြောင့် “ပုဂ္ဂလံ”ဟုဆို၏။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပံ၊ ကိ။ ပဿတိ၊ မြင်သလော။ ရူပံ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လော။ ရူပံ၊ သည်။ စဝတိ၊ ရွှေ့လျောသလော။ ရူပံ၊ သည်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေ နေသလော။ ရူပံ၊ သည်။ ယထာကမ္မူပဂံ၊ ကံအားလျော်စွာ ထိုထို အဝသို့ ကပ်ရောက်သလော။ [“စဝမာနေ” စသည်ကို ကြည့်၍ “ရူပံ စဝတိ” စသည်ဖြင့် မေးသည်။] ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

အာဝဝါ၊ ပေ ။ ပဿတိ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလံ ပဿတိ၊ လော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံလော။ (ပုဂ္ဂလော၊) ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနလော။

(ပုဂ္ဂလော၊) ရူပဓာတု၊ လော။ (ပုဂ္ဂလော၊) နိလံ၊ ညီသလော။ (ပုဂ္ဂလော၊) ပီတကံ၊ ရွှေသလော။ (ပုဂ္ဂလော၊) လောဟိတကံ၊ နီသလော။ (ပုဂ္ဂလော၊) ဩဒါတံ၊ ဖြူသလော။ (ပုဂ္ဂလော၊) စက္ခုပိညေယျ၊ စက္ခုပညာဏ်သည် သိထိုက်သလော။ (ပုဂ္ဂလော၊) စက္ခုသွံ၊ စက္ခုပသာဒဋ္ဌိ။ ပဋိဟညတိ၊ ထိခိုက်သလော။ (ပုဂ္ဂလော၊) စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒဏိ။ အာပါတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီစစ်ဆေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

ဘဂဝါ။ ပေ။ ပဿတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘော၊ ရူပါရုံ၊ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူသလော။ ဥဘော၊ ရူပါရုံ၊ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့သည်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံလော။ ပေ။ ဥဘော၊ တို့သည်။ နီလာ၊ ညိုကုန်သလော။ ပေ။ ဥဘော၊ တို့ကို၊ စက္ခုပိညေယျ၊ စက္ခုပညာဏ်သည် သိထိုက်ကုန်သလော။ ဥဘော၊ တို့သည်။ စက္ခုသွံ၊ ဌိ။ ပဋိဟညန္တိ၊ ကုန်လော။ ပေ။ ယထာကမ္မူပဂါ၊ ကံအားလျော်စွာ ထိုထို ဘဝသို့ ကပ်ရောက် ကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုပေ။

ဥပါဒါပညတ္တာနံယောဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

၁၃-ပုရိသကာရာနုယောဂ

၁၂၃။ ကလျာဏပါပကာနိ၊ အကောင်းအဆိုး ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ ကံတို့ကို။ ဥပလဗ္ဗန္တိ၊ ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ကလျာဏပါပကာနိ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ ကံတို့ကို။ ကတ္တာ၊ ကိုယ်တိုင် ပြုတတ်သူကို၎င်း။ ကာရေတာ၊ သူတပါးကို ပြုစေတတ် သူကို၎င်း။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၁၂၄။ ကလျာဏပါပကာနိ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ ဥပလဗ္ဗန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ကလျာဏပါပကာနိ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ ကတ္တာ၊ ကို၎င်း။ ကာရေတာ၊ ကို၎င်း။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ တဿ၊ ထို ကတ္တာ၊ ကာရေတာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကတ္တာ၊ ကို၎င်း။ ကာရေတာ၊ ကို၎င်း။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၁၂၅။ တဿ၊ ထို ကတ္တာ ကာရေတာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပေ။ အာမန္တာ၊ တဿ တဿ၊ ထိုထို ကံတို့ကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ကတ္တာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊) ဝေ၊ ရိုပြရိအံ၊ (ဝေ သန္တေ၊ သော်။) ဒုက္ခဿ၊ ကမ္မဝဋ်ဟူသော ဒုက္ခ၏။

အန္တကိရိယာ၊ အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့သည် မဟုတ်လော။ ဝဇ္ဇ၊ ပစ္စေဒေါ၊ တေတူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ အနု-
ပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကို မယူမူ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်း
သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ (တနည်း) တဿ၊ တဿ၊ ထိုထိုကံ၊ ကံကို ပြုတတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ကရကော၊ ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ) ဝေ၊ ရှိပြီ ရှိအံ့။
(ဝေသန္တေ၊ သော်။) ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာ နတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ အနုပါဒါ-
ပရိနိဗ္ဗာန် နတ္ထိ၊ လော။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၁၂၆။ [ပဌမပြဿနာ (၁၂၄) နှင့် တူပြီ။] ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ကို၎င်း။ ကာရေတာ၊ ကို၎င်း။
ဥဂ္ဂလဗ္ဗတိ၊ လော။ ပေ။

အမှာ။ ။ (၁၃၅) တိုင်အောင် ပဌမပြဿနာ (၁၂၄) နှင့် တူပြီ။
(၁၂၇) နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ (၁၂၈) မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးကို။
(၁၂၉) မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ ကို။ (၁၃၀) သိနေရပဗ္ဗတရာဇော၊
မြင်းမိုရ်တောင်မင်းကို။ (၁၃၁) အာပေါ၊ ရေကို။ (၁၃၂) တေ-
ဇော၊ မီးကို။ (၁၃၃) ဝါယော၊ လေကို။ (၁၃၄) တိဏ-
ကဋ္ဌဝနပုတယော၊ မြက် ထင်း တောစိုးသစ်ပင်တို့ကို။

၁၃၅။ ကလျာဏပါပကာနိ၊ ကမ္မာနိ၊ တို့သည်။ အညာနိ၊ ကတ္တာ
ကာရေကာတို့မှ တမျိုးတခြားတို့လော။ ကလျာဏပါပကာနံ၊ ကမ္မာနံ၊ တို့ကို။
ကတ္တာ၊ သည်၎င်း။ ကာရေတာ၊ သည်၎င်း။ အညော၊ ကလျာဏပါပကကံ
တို့မှ တမျိုးတခြားလော။ ပေ။

၁၃၆။ ကလျာဏပါပကာနံ၊ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။
ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ကလျာဏပါပကာနံ၊ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။
ဝိပါက ပဋိသံဝေဒီ၊ အကျိုးကို ခံစားလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၁၃၇။ ကလျာဏပါပကာနံ။ ပေ။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ကလျာဏပါပကာနံ။ ပေ။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ပေ။ တဿ၊ ထို အကျိုးကို
ခံစားလေ့ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားလေ့ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။
ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော။ ပေ။

၁၃၈။ တဿ တဿ၊ ထိုထို အကျိုးကို ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။
(ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ) ဝေ၊ ရှိပြီ ရှိအံ့။
(ဝေသန္တေ၊ သော်။) ဒုက္ခဿ၊ ဝိပါကဝဋ်ဟူသော ဒုက္ခ၏။ အန္တကိရိယာ
နတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

အမှာ။ ။ (၁၄၃) ခိဗ္ဗံ နတ်၌ ဖြစ်သော။ (၁၄၅) တဿ တဿ၊ ထိုထို နတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ခံစားသူကို။ (ပဋိသံဝေဒီ၊ သည်။ ယဒိ အတ္တိ) ဝေ၊ အံ။ (၁၅၀) မာနုသကံ၊ လူ၌ ဖြစ်သော။ (၁၅၂) တဿ တဿ၊ ထိုထို လူ၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ခံစားသူကို။ (ပဋိသံဝေဒီ ယဒိ အတ္တိ) ဝေ၊ (၁၅၃) အာပါယိကံ၊ အပါယ်၌ ဖြစ်သော။ (၁၅၄) တဿ တဿ၊ ထိုထို အပါယ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ခံစားသူကို။ (ပဋိသံဝေဒီ ယဒိ အတ္တိ) ဝေ၊ (၁၆၄) နေရယိကံ၊ ငရဲ၌ ဖြစ်သော။ (၁၆၅) တဿ တဿ၊ ထိုထို ငရဲ၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ခံစားသူကို။ (ပဋိသံဝေဒီ ယဒိ အတ္တိ) ဝေ။

၁၇၀။ ကလျာဏပါပကာနိ ကမ္မာနိ၊ ဥပလဗ္ဗန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကလျာဏပါပကာနံ၊ ကမ္မာနံ၊ ထို့ကို။ ကတ္တာ၊ ကိုယ်တိုင် ပြုတတ်သော။ ကာရေတာ၊ သူတပါးကို ပြုစေတတ်သော။ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒီ၊ အကျိုးကို ခံစားလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ လော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ သော၊ ထို အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကရေတိ၊ ကံကို ပြုသလော။ သော၊ ထို ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို ခံစားသလော။ ပေ။

၁၇၁။ သော ကရေတိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သုခဒုက္ခံ၊ သုခ ဒုက္ခကို။ သယံကတံ၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သလော။ ပေ။

၁၇၂။ [ပဌမပြဿနာ(၁၇၀)နှင့် တူပြီ။] အညော၊ အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကရေတိ၊ ကံကို ပြုသလော။ အညော၊ ကံကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို ခံစားသလော။ [(၁၇၃) ပရံကတံ၊ သူ တပါးသည် ပြုအပ်သလော။]

၁၇၄။ [ပဌမ ပြဿနာ (၁၇၀) နှင့် တူပြီ။ သော စ၊ ထို အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အညော စ၊ အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ကရေန္တိ၊ ကံကို ပြုကုန်သလော။ သော စ၊ ထို ကံကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အညော စ၊ ကံကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေန္တိ၊ အကျိုးကို ခံစားကုန်သလော။ ပေ။ [(၁၇၅) သုခဒုက္ခံ၊ ကိံ၊ သယံကတဉ္စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ပြုအပ်သလော။ ပရံကတဉ္စ၊ သူတပါးလည်း ပြုအပ်သလော။]

၁၇၆။ [ပဌမပြဿနာ(၁၇၀)နှင့် တူပြီ။] သော၊ ထို အကျိုးကို ခံစားသူသည်။ နေဝ ကရေတိ၊ ကံကိုမပြုသလော။ သော၊ ထို ကံကို ပြုသူသည်။

န ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို မခံစားသလော။ အညော၊ အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ကရောတိ၊ ကံကိုမပြုသလော။ အညော၊ ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို မခံစားသလော။ ပေ။

၁၇၇။ နေဝ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အသယံကာရံ၊ ကိုယ်တိုင် မပြုအပ်သလော။ အပရံကာရံ၊ သူ တပါး မပြုအပ်သလော။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းမရှိပဲ ဖြစ်သလော။ ပေ။

၁၇၈။ [ပဌမပြဿနာ(၁၇၀)နှင့်တူပြီး။] သော၊ ထိုအကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကရောတိ၊ ကံကိုပြု၏။ သော၊ ထို ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို ခံစားသလော။ အညော၊ အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကရောတိ၊ ကံကို ပြု၏။ အညော၊ ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို ခံစားသလော။ သော စ၊ ထို အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အညော စ၊ အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော စ၊ ထို ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အညော စ၊ ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေန္တိ၊ အကျိုးကို ခံစားကုန်သလော။ သော၊ ထို အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဝ ကရောတိ၊ ကံကိုမပြု။ သော၊ ထို ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို မခံစားသလော။ အညော၊ အကျိုးကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ကရောတိ၊ ကံကိုမပြု။ အညော၊ ကံကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အကျိုးကို မခံစားသလော။ ပေ။

၁၇၉။ သော ကရောတိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံကတံ၊ လော။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရံကတံ၊ လော။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံကတည၊ လော။ ပရံကတည၊ လော။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ အသယံကာရံ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း မပြုအပ်သည်။ အပရံကာရံ၊ သူတပါးလည်းမပြုအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ လော။ ပေ။

အမှာ။ ။(၁၈၀) ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ (၁၈၂) တဿ တဿ၊ ထိုထို ကံပြုသူကို ပြုတတ်သူကို။ (ကာရကော၊ ပြုတတ်သူသည်။ ယဒိ အတ္ထိ) ဝေ၊ (ဧဝံ သန္တေ) ဒုက္ခဿ၊ ကမ္မဝဋ် ဟူသော ဒုက္ခ၏။ ပေ။ (၁၈၇) ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ (၁၈၉) တဿ တဿ၊ ထိုထို အကျိုးခံစား

သူကိုခံစားသူကို။ (ပဋိသံဝေဒီ ယဒိ အတ္ထိ) ဝေ၊ (ဝေ သန္တေ)
ဒုက္ခဿ၊ ဝိပကဝဋ် ဟူသော ဒုက္ခ၏။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

ပဌမော၊ သော။ ကလျာဏဝဂ္ဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

ပုရိသကာရာနုယောဂ ပြီး၏။

၁၄-အဘိညာနုယောဂ

၁၉၃။ [ပဌမပြဿနာ အနက် လွယ်ပြီ။] (ယော၊ အကြင် သူသည်။) ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးကို။ ဝိကုဗ္ဗတိ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပြု၏။ ကောစိ၊ တစုံ တယောက်သော။ (သော၊ ထိုသူသည်။) အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည် မဟုတ်လော။ ပေ။ [(၁၉၄) ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်၌ ဖြစ်သော။ သောတဓာတုယာ၊ သောတ ဓာတ်ဖြင့်။]

၁၉၅။ (ယော) ဣဒ္ဓိံ ဝိကုဗ္ဗတိ၊ ကောစိ (သော) အတ္ထိ၊ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တေန စ ကာရဏေန၊ ထို အကြောင်းကြောင့်ပင်။ ပေ။ ယော၊ အကြင် သူသည်။ ဣဒ္ဓိံ ဝိကုဗ္ဗတိ၊ သော၊ ထို သူသည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လော။ ယော ဣဒ္ဓိံ န ဝိကုဗ္ဗတိ၊ သော၊ ထို သူသည်။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သလော။ ပေ။ [(၁၉၆) အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယံ၊ ကုန် ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို။]

အဘိညာနုယောဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

၁၅-၁၈။ ဉာတကာနုယောဂါဒိ

၁၉၇။ [ပဌမပြဿနာအနက် လွယ်ပြီ။] မာတာ၊ အမိသည်။ အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ မာတာ၊ သည်။ ဟဉ္စိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ရှိအံ့။ တေန၊ ထိုသို့ ရှိခြင်းကြောင့်။ ဝေ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။) [(၁၉၈) အနက် လွယ်ပြီ။]

၁၉၉။ မာတာ၊ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တေန စ ကာရဏေန၊ ပင်။ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန ပုဂ္ဂလော၊ ဥပလဉ္ဇတိ၊ လော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (ယော၊ သည်။) မာတာ၊ အမိသည်။ န ဟတွာ၊ ရွေးတဝဋ် မဖြစ်မှ၍။ မာတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ယခု တဝမှ ဖြစ်၏။ ကောစိ၊ သော၊ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

၂၀၈။ [ပဌမပြဿနာအနက်လွယ်ပြီ။] (ယော၊ သည်။) မာတာ၊ သည်။
 [ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ မာတာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ (နောင်အခါ) မဟုတ်
 တော့။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊
 (ယော) ပုဂ္ဂလော၊ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပုဂ္ဂလော၊ န ဟောတိ၊ (နောင်အခါ)
 မဟုတ်တော့။ ကောစိ (သော) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။
 (ဉာတကာနုယောဂါဒိ ပြီး၏။)

၁၉-ပဋိဝေဓာနုယောဂ

အမှာ။ “ဉာတော ဘာဂဝိမုတ္တော” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို
 ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်၊ ကေကပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ ပုဒ်ရေ (၂၄)
 စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၂၀-သံဃာနုယောဂ

၂၀၆။ [ပဌမ ပြဿနာအနက် လွယ်ပြီ။] စတ္တာရော၊ ၄-စုံကုန်သော။
 ပုရိသယုဂါ၊ ယောကျ်ားအစုံတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ယောက်ကုန်သော။ ပုရိသ-
 ပုဂ္ဂလာယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ နနု၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်လော။ ပေ။

၂၀၇။ [ပဌမ ပြဿနာ အနက် လွယ်ပြီ။] စတ္တာရော၊ ပုရိသယုဂါ၊ တို့
 သည်။ အဋ္ဌ၊ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဗုဒ္ဓပါတုဘာဝါ၊ ဘုရားရှင်တို့၏
 ထင်ရှား ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်သလော။
 ပေ။ ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊
 မြတ်စွာဘုရား၏။ ပရိနိဗ္ဗာတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလော၊
 သည်။ ဥစ္ဆိန္နော၊ ပြတ်သလော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသလော။ ဣတိ၊
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

(သံဃာနုယောဂ ပြီး၏။)

၂၁-သစ္စိကဋ္ဌသဘာဂါနုယောဂ

၂၀၈။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သင်္ခိတော၊ သင်္ခိတ
 လော။ ဖေ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နေဝ သင်္ခိတော၊ သင်္ခိတလည်း မဟုတ်
 သလော။ နာသင်္ခိတော၊ အသင်္ခိတလည်း မဟုတ်သလော။ ပေ။

၂၀၉။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သင်္ခတဉ္စ၊ ကိဝုဋ်း။ အသင်္ခတဉ္စ၊ ကိဝုဋ်း။ ဌပေတု၊ ထား၍။ အညာ၊ အခြားသော။ တတိယာ၊ ၃-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ ကောဋိ၊ အဖို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

၂၁၀။ သင်္ခတဉ္စ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့ သည်။ ဣမာ ဒွေ၊ ဤ ၂-ပါးတို့တည်း။ ကတမာ ဒွေ၊ အဘယ် ၂-ပါးတို့ နည်း။ သင်္ခတာ ၈ ဓာတု၊ သင်္ခတဓာတ်၎င်း။ အသင်္ခတာ ၈ ဓာတု၊ အသင်္ခတ ဓာတ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဣမာ ခေါ ဒွေ၊ ဤ ၂-ပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ နန၊ ဟောတော်မူပြီ မဟုတ်လော။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ နန၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ပေ။

၂၁၁။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ သင်္ခတံ၊ သည်။ အညံ၊ အသင်္ခတ ပုဂ္ဂလတို့မှ တမျိုးတခြားလော။ အသင်္ခတံ၊ သည်။ အညံ၊ သင်္ခတ ပုဂ္ဂလတို့မှ တမျိုးတခြား လော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အညော၊ သင်္ခတ အသင်္ခတတို့မှ တမျိုးတခြား လော။ ပေ။

၂၁၂။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အညေ၊ နိဗ္ဗာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တမျိုးတခြား တို့လော။ ပေ။

၂၁၄။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဇိ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား သလော။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ လော။ ဌိတဿ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညထတ္ထံ၊ တပါးသော အပြား၏ အဖြစ်သည်။ ပညာယတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပုဂ္ဂလော၊ သင်္ခတော၊ လော။ ဣတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဘိက္ခဝေ၊ သင်္ခတဿ၊ သင်္ခတတရား၏။ သင်္ခတလက္ခဏာနိ၊ သင်္ခတတရား၏ မှတ်သားကြောင်း လက္ခဏာတို့သည်။ ဣမာနိ တီဏိ၊ ဤ သုံးပါးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ သင်္ခတာနံ၊ သင်္ခတ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ပညာယတိ၊ ဇိ။ ပေ။ ဌိတာနံ၊ တည်သော သင်္ခတတရားတို့၏။ အညထတ္ထံ၊ ပညာယတိ၊ ဇိ။ (တိကဂ္ဂိတ္တရ၊ ပ-ပံ၊ ၅-ဝဂ်၊ ၇-သုတ်=အံ၊ ၁၊ ၁၅၀။) ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပုဂ္ဂလဿ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ လော။ တေန၊ ထိုသို့ထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သင်္ခတော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ [နောက် (၂၁၅) ၌ “ပုဂ္ဂလဿ န ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ” စသော ပုစ္ဆာကို “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံလတ္တံ့၊ ဖြစ်သောကြောင့် ဤ နေရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ရှိသင့်သည်။]

၂၁၅။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဇိ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား သလော။ ပေ။ အညထတ္ထံ န ပညာယတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အသင်္ခတော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ အသင်္ခတဿ၊ အသင်္ခတတရား၏။ အသင်္ခတလက္ခဏာနိ၊ အသင်္ခတ
တရား၏ မှတ်သားကြောင်း လက္ခဏာတို့သည်။ ‘ဣမာနိ တိဏိ၊’ ဤ ၃-ပါး
တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ အသင်္ခတာနံ၊ အသင်္ခတဖြစ်ကုန်သော။ ‘ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။
ပေ ။ အညထတ္ထံ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ (တိကဂုံတ္ထရ၊ ပ-ပံ၊ ၅-ဝဂ်၊
ဂ-သုတ်။) ‘ဣတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပေ။ န ပညာယတိ၊
မထင်ရှား။ တေန၊ ထိုသို့ မထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အသင်္ခ-
တော၊ လော။ ဣတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ [ဤ၌လည်း “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”
ဟု ရှိသင့်၏။]

၂၁၆။ ပရိနိဗ္ဗာတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတ္ထမိ၊
နိဗ္ဗာန်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ အတ္ထမိ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့
သကဝါဒီ မေး၏။ အတ္ထမိ၊ ၌။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။
ပရိနိဗ္ဗာတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဿတော၊ လော။ ဣတိ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ အတ္ထမိ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။
ပရိနိဗ္ဗာတော ပုဂ္ဂလော၊ ဥစ္စန္ဓော၊ ပြတ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

၂၁၇။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကိ၊ အဘယ်ကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ တိဋ္ဌတိ၊
တည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ ဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။
နိဿယ၊ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ဘဝေါ၊ သည်။ အနိစ္စော၊
မမြဲသလော။ သင်္ခတော၊ ကံစသောအကြောင်းတို့သည် ကောင်းစွာ ရောက်၍
ပြုစီမံအပ်သလော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သလော။ ဓယ-
ဓမ္မော၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသလော။ ဝယဓမ္မော၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသလော။
ဝိရာဂဓမ္မော၊ စက်ဆုပ်ခြင်း သဘောရှိသလော။ နိရောဓဓမ္မော၊ ချုပ်ခြင်း
သဘောရှိသလော။ ဝိပရိကာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသလော။ ပေ။

၂၁၈။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ (ယော၊ အကြင် သူသည်။) သုခံ၊
သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝေဒိယမာနော၊ ခံစားလသော်။ သုခံ၊
သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒိယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြား
အားဖြင့် သိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည်။ မဟုတ်
လော။ ပေ ။ (ယော၊) သုခံ၊ သော။ ပေ ။ ကောစိ၊ (သော)၊ ဟဉ္စိ အတ္ထိ၊
အကယ်၍ရှိအံ့။ တေန၊ ထိုသို့ ရှိခြင်းကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။
ပုဂ္ဂလော။ ပေ ။ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။

၂၁၉။ (ယော၊) သုခံ၊ ပေ ။ ပဇာနာတိ၊ ကောစိ(သော)၊ အတ္ထိ၊ ၏။
ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပေ ။ ယော၊ သည်။ ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။
သေဝ၊ ထို သုခဝေဒနာကို ခံစားနေခြင်းကို သိသူသည်သာ။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်

လော။ ယော။ ပေ။ န ပဇာနာတိ။ မသိ။ သော။ ထို သုခဝေဒနာကို ခံစားခြင်းကို မသိသူသည်။ န ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်သလော။ ပေ။

၂၂၁။ အတ္ထိ ကောစိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သုခါ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အညာ၊ သုခဝေဒနာကို ခံစားခြင်းကို သိသူမှ တမျိုးတခြားလော။ (ယော၊ သည်။) သုခံ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနိယမာနော၊ သော်။ ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ဇိ။ (သော၊ ထို သုခဝေဒနာကို ခံစားခြင်းကို သိသူသည်။) အညော၊ သုခဝေဒနာမှ တမျိုးတခြားလော။ ပေ။

၂၂၂။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ (ယော၊ သည်။) ကာယော၊ ကံယဉ်။ ကာယာနုပဿိ၊ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ၊ ဇိ။ ကောစိ၊ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နန္ဒ၊ လော။ ပေ။ (ယော၊) ကာယော၊ ပေ။ ဝိဟရတိ၊ ကောစိ (သော)၊ ဟန္တိ အတ္ထိ၊ အံ။ တေန၊ ထိုသို့ ကာယော ကာယာနုပဿိ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ [(၂၂၃) ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မတိဉ္စ]

၂၂၅။ ကာယော၊ ကာယသည်။ အညော၊ ကာယော ကာယာနုပဿိ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားလော။ (ယော၊ သည်။) ကာယော ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ၊ (သော၊ ထို သူသည်။) အညော၊ ကာယမှ တမျိုးတခြားလော။ ပေ။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မ တို့သည်။ အညော၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားတို့လော။ ပေ။

၂၂၆။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ အာမန္တာ၊ မောဆရာတ၊ မောဆရာတော၊ သတော၊ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရသည်။ (ဟုတွာ၊ ဤ။) အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ၊ အတ္တဟု အဖန်ဖန် မြင်တတ်သော မိစ္ဆာ အယူကို။ ဥိဟစ္စ၊ ပယ်နုတ်၍။ လောကံ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး ဟူသော လောကကို။ သုညတော၊ သုည၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေက္ခယ၊ ရူပါလော။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရှုလသော်။ မစ္စုတရာ၊ သေမင်းကို လွန်နိုင်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ လောကံ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး ဟူသော လောကကို။ အဝေက္ခန္တံ၊ ရူသုကို။ မစ္စုရာတ၊ သေမင်းသည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝတာ၊ ဝုတ္တ နန္ဒ၊ လော။ ပေ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သုတ္တန်ရှိလျှင်။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုလိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၂၇။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝေက္ခတိ၊ ရှုသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ရူပေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အဝေက္ခတိ၊ လော။ ရူပေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဝေက္ခတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ ရူပေန၊

နှင့်။ သဟ၊ အဝေက္ခတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ တံ၊ ထို ရုပ်
ဟူသော သရီရသည်။ ဇီဝံ၊ ဇီဝလော။ တံ၊ ထို ဇီဝသည်။ သရီရံ၊ သရီရ
လော။ ဣတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ [“ပုဂ္ဂလော အဝေက္ခတိတိ၊ အာမန္တာ၊
သဇ္ဈပေန အဝေက္ခတိ၊ ဝိနာ ဂ္ဈပေန အဝေက္ခတိ” ဟူသော ပုစ္ဆာကို
ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။] ဂ္ဈပေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဝေက္ခတိ၊ ဧ။
ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပေ ။

၂၂၈။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ အပ္ပန္နရဂတော၊ ရုပ်၏ အတွင်း၌
တည်သည်။ (ဟုတ္တာ) အဝေက္ခတိ၊ လော။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ရုပ်၏ အပြင်သို့။
နိက္ခမိတ္တာ၊ ထွက်၍။ အဝေက္ခတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အပ္ပန္နရဂတော (ဟုတ္တာ)၊
အဝေက္ခတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပေ ။

၂၂၉။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ သစ္စဝါဒီ၊ အမှန်ကို
ဟောတော်မူလေ့ရှိသည်။ ကာလဝါဒီ၊ သင့်လျော်သော ကာလ၌ ဟောတော်
မူလေ့ရှိသည်။ ဘူတဝါဒီ၊ ထင်ရှားရှိသော အရာကို ဟောတော်မူလေ့ရှိသည်။
တထဝါဒီ၊ အဟုတ်ကို ဟောတော်မူလေ့ရှိသည်။ အဝိတထဝါဒီ၊ မချွတ်မယွင်း
သောအရာကို ဟောတော်မူလေ့ရှိသည်။ အနညထဝါဒီ၊ တပါးသော အခြင်း
အရာ မဟုတ်သည်ကို ဟောတော်မူလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ) နန၊ လော။ ပေ ။

၂၃၀။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧက ပုဂ္ဂလော၊ တပါး
တည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်
ပေါ်လသော်။ ဗဟုဇန ဟိတာယ၊ များစွာသော လူတို့၏ စီးပွားအကျိုးငှါ။
ဗဟုဇနသုခါယ၊ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာအကျိုးငှါ။ လောကာ-
နုကမ္မာယ၊ သတ္တလောကကို သနားစောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။
ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ် လူတို့၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဟိတာယ၊ စီးပွား
အလိုငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာအလိုငှါ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကေဂုံတ္တရ၊ ကေ-
ပုဂ္ဂလဝဂ်) ဣတိ ဘာဝဝတာ ဝုတ္တံ။ ပေ ။

၂၃၁။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ
ဝုတ္တံ။ ပေ ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သုတ္တန်ရှိလျှင်။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ ။ ပရမတ္ထေနာတိ၊
ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။ [“အနတ္တ”
ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် အတ္တ မရှိ၊ အတ္တ မရှိလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
မရှိ၊—ဟူလို။]

၂၃၂။ ပုဂ္ဂလော ။ ပေ ။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခသည်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊
ဖြစ်လသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခမေဝ၊ သည်သာ။ နိရုဇ္ဈမာနံ၊ ချုပ်လသော်။
နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ကင်္ခတိ၊ မယုံမှား။ န ဝိစိကိစ္ဆတိ၊

မတေးတော။ အဿ၊ ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ထွေ၊ ဤ ဒုက္ခသည်သာ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၌။ အပရပုစ္ဆယညာဏမေဝ၊ တပါးသော ယုံကြည်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် မရှိသော ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ကစွာန၊ ကစွာန။ ထွောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ လော။ ပေ။

၂၃၃။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ ဝဇီရာ၊ ဝဇီရာ မည်သော။ ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ ပါပိမန္တံ၊ ယုတ်မာသော မကောင်းမှု ရှိသော။ မာရံ၊ မာရ်နတ်ကို။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေ၊ နနု၊ ပြောပြီ မဟုတ်လော။ (ကိ၊ နည်း။)

မာရ၊ မာရ်နတ်။ ကိ၊ အသို့နည်း။ သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ ပစ္စေသိနု၊ ယုံကြည်သလော။ တေ၊ သင်၏ (သန္တာန်၌)။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ (ဟောတိ) နု၊ လော။ အယံ၊ ဤကိုယ်သည်။ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဂ္ဂေ၊ သတ္တဝါ မဖက် သက်သက်သော သင်္ခါရ အစုအပုံတည်း။ ဣဓ၊ ဤကိုယ်၌။ သတ္တော၊ သတ္တဝါကို။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ အင်္ဂသမ္ဘာရာ၊ လှည်းဘီး ဝင်ရိုးစသော အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော အဆောက် အဦကြောင့်။ ရတော၊ ဣတိ၊ ရထားဟူသော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့သည်။ သန္တေသု၊ ရှိကုန်လသော်။ သတ္တော၊ ဣတိ၊ သတ္တဝါ ဟူသော။ သမ္ပုတံ၊ သမုတ်အပ်သော နာမည် ပညတ်သည်။ ဟောတိ။

ဟိ၊ မှန်၏။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခသည်သာ။ သမ္မောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံ (ဝေ)၊ သာ။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်လည်း တည်၏။ ဝေတိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်၏။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမှ။ အညတြ (အညံ)၊ အခြားသော နာမည် ပညတ်သည်။ န သမ္မောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဒုက္ခာ၊ မှ။ အညံ၊ အခြားသော နာမည် ပညတ်သည်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သည် မဟုတ်။

ဣတိ၊ သို့။ အဝေ၊ နနု၊ လော။ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ နနု။ ပေ။

၂၃၄။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ သန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သုညော လောကော၊ သုညော လောကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သူ ငါ မလပ် ပြောဆိုအပ်ပါ၏။ သန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ သုညော လောကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နုခေါ၊ ပြောဆိုအပ်ပါ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာမှ၎င်း။ သည်။

ကင်းဆိတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုညော လောကောတိ ဂုစ္စတိ၊....အာနန္ဒာ၊
 နန္ဒာ။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ သုညံ၊ နည်း။
 အာနန္ဒာ၊ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ သုညံ၊
 ကင်းဆိတ်၏။ ရူပါ၊ ရူပါရုံ တို့သည်။ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ
 သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္တေန ဝါ အတ္တ-
 နိယေန ဝါ သုညံ၊ ကင်းဆိတ်၏။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယသည်။
 အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ သုညော၊ ၏။ စက္ခုသမ္ပယပစ္စယာ၊
 စက္ခုသမ္ပယဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ သုခ မူလည်း ဖြစ်သော။
 ဒုက္ခံ ဝါ၊ လည်း ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လည်း ဖြစ်သော။ ယံပိခံ-
 ဝေဒယိတံ၊ အကြင် ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံပိ၊ ထို ဝေဒနာသည်လည်း။
 အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ သုညံ၊ ၏။ [နောက်၌ ကြွင်းသော သောတ
 စာန ဝိဝါ ကာယ မနောဒွါရတို့နှင့် စပ်၍လည်း “သောတ ပသာဒ၊ သဒ္ဓါရုံ၊
 သောတဝိညာဏံ၊ သောတသမ္ပယ၊ သောတသမ္ပယဇာဝေဒနာ” စသည်ဖြင့်
 ၅-ပါးစီ ပြားသော တရားတို့၏ အတ္တ အတ္တနိယမှ ကင်းဆိတ်ပုံကို ဟော
 တော်မူ၏။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုညော လောကောတိ ဂုစ္စတိ၊ ဣတိ
 အဝေါစ နန္ဒ၊ လော။ ပေ ။

၂၃၅။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ အတ္တနိ ဝါ၊ အတ္တ
 သည်မူလည်း။ သတိ၊ ရှိလသော်။ (ဣဒံ၊ ဤ ပရိက္ခရာဥစ္စာသည်။) မေ၊
 ငါ၏။ အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်းသည်။
 အဿ၊ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊
 မြတ်စွာဘုရား။ ဧဝံ၊ မှန်ပါ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ)၊....ဘိက္ခဝေ၊
 အတ္တနိယေ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာသည်မူလည်း။ သတိ၊ ရှိလသော်။ မေ၊ ငါ၏။
 အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ (ဣမဿ ပရိက္ခရာဿ၊ ဤ ပရိက္ခရာ၏။ သာမီ၊ အရှင်
 တည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ (ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်
 ပြီ)၊....ဘိက္ခဝေ၊ အတ္တနိ စ၊ အတ္တကို၎င်း။ အတ္တနိယေ စ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာ ဖြစ်
 သော ပရိက္ခရာကို၎င်း။ သစ္စတော၊ မှန်သော အနက်အားဖြင့်။ ဝေတတော၊
 ဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်တို့သော သဘော အားဖြင့်။
 အနုပလတ္တိယမာနေ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်
 ပါပလျက်။ သော၊ ထို ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်။ လောကော၊ လောကတည်း။
 သော၊ ထို ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ သော (အဟံ)၊
 ထို ငါသည်။ ပေစ္စ (ပရလောကံ + ဣစ္စ)၊ တမလွန် ဘဝသို့ ရောက်၍။
 နိစ္စော၊ မြဲသည်။ စုဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သည်။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်းတင်ရှား
 ရှိသည်။ အဝိပရိဏာမမဓမ္မော၊ ဇရာ မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော

မရှိသည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်ရလိမ့်အံ့။ သဿတိသမံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော မြင်းမိုရ်တောင် မြေလနေ နက္ခတ်တို့နှင့် တူစွာ။ တထေဝ၊ ထိုတည်မြဲတိုင်းသာလျှင်။ ဌဿာမိ၊ တည်ရလိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ယမ္ပိဒံ၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ အကျိုးမဲ့တို့၏ တည်ရာ အကြောင်း ဖြစ်သော အကြင် မိစ္ဆာအယူသည်။ (အတ္ထိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ အယံ၊ အကျိုးမဲ့တို့၏ တည်ရာ အကြောင်း ဖြစ်သော ဤ မိစ္ဆာ အယူသည်။ ကေဝလော၊ အကောင်းမဖက် သက်သက်သော။ ပရိပူရော၊ ပြည့်သော။ ဗာလဓမ္မော၊ ဗာလတို့၏ တရားသည်။ (ဟောတိ) နန၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ၊ အဘယ်မှာ။ နော သိယာ၊ မဖြစ်ပဲ ရှိပါအံ့နည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဟိ၊ မှန်ပါ၏။ ကေဝလော၊ သော။ ပရိပူရော၊ သော။ ဗာလဓမ္မော၊ ဗာလတို့၏ တရားပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ။ (မူလပဏ္ဏာသံ၊ ၃-၅၇၊ ၂-သုတ်၊ ပုဒ်ရေ ၂၂၄။) ဣတိ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ လော။ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ၊ လော။ အာမန္တာ။ ပေ။

၂၃၆။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ အာမန္တာ။ သေနိယ၊ သေနိယ။ တယော၊ ၃-ယောက်ကုန်သော။ ဣမေ သတ္တာရော၊ ဤ ဆရာတို့သည်။ လောကသ္မိံ၊ ဌံ။ သန္တော၊ ထင်ရှားရှိကုန်၏။ သံဝိဇ္ဇာမာနာ၊ ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ကတမေ တယော၊ အဘယ် ၃-ယောက်တို့နည်း။ ပေ။ အယံ၊ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် ဘဝတို့၌ အတ္တကို သစ္စ ထေတ အဖြစ်ဖြင့် ပညတ်သော ဤ ဆရာကို။ သဿတ ဝါဒေါ၊ သဿတဝါဒ ရှိသော ဆရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပေ။ အယံ သတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌သာ အတ္တကို သစ္စ ထေတ အဖြစ်ဖြင့် ပညတ်သော ဤဆရာကို။ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒရှိသော ဆရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပေ။ အယံ သတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန်ဘဝတို့၌ အတ္တကို သစ္စ ထေတ အဖြစ်ဖြင့် မပညတ်သော ဤဆရာကို။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [ပေယျာလ မြှုပ်ထားသော ပါဠိတို့သည် “သေနိယ”ဟူသော အာလုပ်နှင့် “ဒိဋ္ဌေဝ ဟိ ခေါ” ဟု “ဟိ၊ ခေါ”တို့ ပါသည်မှတစ်ပါး အားလုံး ပုဂ္ဂလပညတ် တိကနိဋ္ဌေသ ပုဒ်ရေ(၁၃၁)နှင့်တူပြီး ဤ၌ “ဟိ၊ ခေါ”တို့လည်း အနက် မရှိ။]။ ပေ။ သံဝိဇ္ဇာမာနာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ လော။ ပေ။

၂၃၇။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သပ္ပိကုမ္ဘောတိ၊ ထောပတ်အိုးဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ယော၊ သည်။) သပ္ပိဿ၊ ထောပတ်၏။ ကုမ္ဘံ၊ အိုးကို။ ကရေတိ၊ ကောစိ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၂၃၈။ ပုဂ္ဂလော။ ပေ။ အာမန္တာ၊ တေလကုမ္ဘောတိ၊ ဆီအိုးဟူ၍။ ပေ။ မဇကုမ္ဘောတိ၊ ပျားရည်အိုးဟူ၍။ ပေ။ ဖာဏိတကုမ္ဘောတိ၊ တင်လဲအိုး

ဟူ၍ ။ပေ။ ခီရကုမ္ဘောတိ၊ နိရုဉ်အိုးဟူ၍ ။ပေ။ ဥဒကကုမ္ဘောတိ၊ ရေအိုးဟူ၍ ။ပေ။ ပါနီယထာလကံတိ၊ သေဝက်ရေခွက်ဟူ၍ ။ပေ။ ပါနီယကောသုကံတိ၊ သောက်ရေအိပ်ဟူ၍ ။ပေ။ ပါနီယသရာဝကံတိ၊ သောက်ရေခွက်ငယ်ဟူ၍ ။ပေ။ နိစ္စဘတ္တံတိ၊ မြဲသော ဆွမ်းဟူ၍ ။ပေ။ ဓုဝယာဂူတိ၊ မြဲသော ယာဂူဟူ၍ ။ပေ။ ဝုတ္တံ၊ လော ။ပေ။ နိစ္စာ၊ မြဲသော။ ဓုဝါ၊ ခိုင်ခံ့သော။ သဿတာ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား၍သော။ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော မရှိသော။ ကံစိ၊ တစုံတခုသော။ ယာဂု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော ။ပေ။

ဥဒါနိးဂါထာအနက် ။ အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟ၊ အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟ၎င်း။ ပေယျာလာ၊ ပေယျာလံဖြင့် ပြအပ်သော သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန စသည်၎င်း။ သန္ဓာဝနိယာ၊ ပုဂ္ဂလော သန္ဓာဝတိ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဂတိအနုယောဂ၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ ရူပံ ဥပါဒါယ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ၎င်း။ စိတ္တေန၊ စိတ္တေ စိတ္တေဟု ဟောတော်မူအပ်သော ဥပါဒါမညတ္တာနုယောဂ်နှင့်တကွ။ ပဉ္စမံ၊ ၅-ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ပုရိသကာရာနုယောဂ်ဟူသော ကလျာဏဝဂ်၎င်း။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဝိကုဗ္ဗတိ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အဘိညာနုယောဂ်၎င်း။ သုတ္တာဟရဏေန၊ နန္ဒ ဝုတ္တံဘဂဝတာ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်ကို ဆောင်ပြအပ်သော သုဗ္ဗသစ္စိကဋ္ဌာနုယောဂအားဖြင့်။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်၎င်းတည်း။

ပုဂ္ဂလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပရိဟာနိကထာ

၁-ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိ

၂၃၉။ အရဟတ၊ ရဟန္တာသည်။ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဘုံတို့၌။ အရဟတ၊ အရဟတ္တာ ပရိဟာယတိ၊ လော ။ပေ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ တို့၌။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ပရိဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ကမ္မာရာမတာ စသော တရားသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ။ပေ။ [သဗ္ဗဒါ၊ အလုံးစုံသော အခါ၌။]

သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရဟန္တော၊ ရဟန္တာတို့သည်။ အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိဟာယန္တိ၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်သလော ။ပေ။ သဗ္ဗေသံ ယေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ ပရိဟာနိ (ဟောတိ၊ လော) ။ပေ။

အရဟတံ သဉ္စိ။ အရဟတ္တံ၊ မှ။ ပရိဟာယမာနော၊ ဆုတ်ယုတ်လသော်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ တို့မှ။ ပရိဟာယတိ၊ လော။ ပေ။

စတူဟိ သတသဟဏေဟိ၊ ၄-သိန်း တို့ဖြင့်။ သေဋ္ဌိ၊ သူဌေးသည်။ သေဋ္ဌိတ္တံ၊ သူဌေး၏အဖြစ်ကို။ ကာရေန္တော၊ ပြုစေလသော်။ သတသဟဏေ၊ တသိန်းသည်။ ပရိဟိနေ၊ ယုတ်လျော့သော်။ သေဋ္ဌိတ္တံ၊ သူဌေး၏အဖြစ်မှ။ ပရိဟိနေ၊ ယုတ်လျော့သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ သဗ္ဗ-သာပတေယျာ၊ အလုံးစုံသော ဥစ္စာ အနှစ်မှ။ ပရိဟိနော ဟောတိ၊ လော။ ပေ။

စတူဟိ။ ပေ။ ပရိဟိနေ၊ သော်။ သဗ္ဗသာပတေယျာ၊ မှ။ ပရိဟာယိတုံ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတံ အရဟတ္တံ ပရိဟာယမာနော၊ သော်။ စတူဟိ ဖလေဟိ၊ တို့မှ။ ပရိဟာယိတုံ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ လော။ ပေ။

ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိ ပြီး၏။

၂-အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိ

၂၄၀။ ပရိဟာယတိ။ ပေ။ သောတာပန္နော၊ သည်။ သောတာပတ္တိဖလော၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ လော။ လွယ်ပြီ။

၂၄၁။ ပရိဟာယတိ။ ပေ။ အရဟတံ သဉ္စိ။ အရဟတ္တံ၊ မှ။ ပရိဟာယ-မာနော၊ ဆုတ်ယုတ်လသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ သဏ္ဌာတိ၊ တည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အနာဂါမိဖလေ၊ အနာဂါမိဖိုလ်၌။ (သဏ္ဌာတိ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပေ။ သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလော ပရိဟာယမာနော၊ သော်။ ပုထုဇ္ဇနဘူမိယံ၊ ပုထုဇ် ဖြစ်ရာ အစိုက်၌။ သဏ္ဌာတိ၊ လော။ ပေ။ သောတာပတ္တိဖလဏ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ အရဟတ္တံ ဖိုလ်ကိုပင်။ သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသလော။ ပေ။

၂၄၂။ ပရိဟာယတိ။ ပေ။ ကဏ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗဟုတရာ၊ သာ၍များကုန်သော။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ် ပယ်နိုင်ကုန်သနည်း။ အရဟတော ဝါ၊ ရဟန္တာသည်သော်လည်း။ (ပဟိနာ၊ ပယ်အပ် ပယ်နိုင်ကုန်သလော။) သောတာပန္နဿ ဝါ၊ သောတာပန်သည်သော်လည်း။ (ပဟိနာ၊ လော။) ဣတိ၊ အရဟတော၊ သည်။ (ဗဟုတရာ ကိလေသာ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ် ပယ်နိုင် ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။) ပေ။

၂၄၄။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို တိုးပွားစေခြင်း သည်။ အဓိမတ္တာ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်း အရှည် ရှိသနည်း။ အရဟတော ဝါ၊ ရဟန္တာ၏သော်လည်း။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ အဓိမတ္တာ၊ လော။ သောတာပနဿ ဝါ၊ ၏သော်လည်း။ (မဂ္ဂဘာဝနာ အဓိမတ္တာ၊ လော။) ပေ ။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို တိုးပွားစေခြင်းသည်။ ပေ ။

၂၄၅။ အရဟတော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ သစ္စာကို။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ အရဟတော၊ သည်။ အရဟတ္တာ၊ ဗု။ ပရိယာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ် သေးသလော။ ပေ ။ သမုဒယော၊ သမုဒယ သစ္စာကို။ ပေ ။

၂၅၁။ အရဟတော၊ သည်။ ရာဂေါ၊ ကို။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ်ပြီး မဟုတ်လော။ အရဟတော၊ အရဟတ္တာ ပရိယာယတိ၊ သေးသလော။ ပေ။ အပါယဂမနိယော၊ အပါယ်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ရာဂေါ ပဟိနော၊ လော။ ပေ။ ဩဋ္ဌာရိကော၊ ကြမ်းတမ်းသော။ ကာမရာဂေါ ပဟိနော၊ လော။ ပေ။ အဏုသဟဂတော၊ သေးငယ် သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွ အနက်အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဝါ၊ သေးငယ် သော။ ကာမရာဂေါ၊ ကို။ ပဟိနော၊ လော။ ပေ ။

၂၆၀။ အရဟတော၊ သည်။ ရာဂေါ၊ ရာဂကို။ ပဟိနော နန၊ ပယ် အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ (အရဟဟော၊ ၏။ ရာဂေါ၊ သည်။) ဥစ္စန္နမူလော နန၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်အရင်း ရှိသည် မဟုတ်လော။ တာလာဝတ္ထု- ကတော နန၊ ထန်းပင်၏ တည်ရာ ဖြစ်ဘူးသော မြေအရပ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော တည်ရာ စိတ်အစဉ် ရှိသည် မဟုတ်လော။ (အရဟတော၊ သည်။ ရာဂေါ၊

၁။ အဏုသဟဂတော။ ။အဏုသဟဂတေတိ အဏုဘာဝံ + ဥပဂတေ။ တဗ္ဗာဝတ္ထော ဟိ အယံ သဟဂတသဇ္ဈေါ၊ “နန္ဒီရာဂသဟဂတာ”တိ အာဒီသု- ပိယ၊-သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာနိဒါနသုတ်၊ အပသာဒနအဖွင့်ဋီကာ၊ နန္ဒီရာဂေန + သဟ+ဂတာတိ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ နန္ဒီရာဂေန သမ္ဘိ အတ္တတော ကေတ္တမေဝ ဂတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-သုတ်မဟာဝဂ္ဂ-ဋ္ဌ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ သမုဒယသစ္စ- နိဇ္ဈေသအဖွင့်။ ...ယော စ နန္ဒီရာဂေါ၊ ယာ စ တဏှာယနဋ္ဌေနတဏှာ၊ ဥဘယမေတိ ကေတ္တံ၊ ဗုဉ္ဇနမေဝ နာနန္ဒီ တဏှာ=“နန္ဒီရာဂေန သမ္ဘိ အတ္တတော ကေတ္တမေဝ ဂတာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တဗ္ဗာဝတ္ထော ဟေတ္ထ သဟဂသဇ္ဈေါ “သနိဒဿနာ ဓမ္မာ” တိ အာဒီသု ပိယ၊ တသ္မာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာတိ နန္ဒီရာဂဘာဝံ+ဂတာ၊ သဗ္ဗာသုပိ အဝတ္ထာသု နန္ဒီရာဂဘာဝဿ အပစ္စက္ခာယ (နန္ဒီရာဂ၏၊ အဖြစ်ကို မစွန့်မူ၍) ဝတ္ထ- နတောတိ အတ္ထော၊-ထို ဋီကာ၊ [မဟာနိဒါနသုတ် ဋီကာစာအုပ်တို့၌ “အဏု သဘာဝံ+ဥပဂတေ”ဟု ရှိသော်လည်း ဤ၌ “နန္ဒီရာဂဘာဝံ”နှင့် ညီအောင် “အဏု- ဘာဝံ”ဟု ပြင်ထားသည်။] ဤ အဖွင့်များနှင့်အညီ အနက်ပေးသည်။

ကို။) အနဘာဝံကတော၊ တဖန် ဖြစ်ခြင်း မရှိအောင် ပြုအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ (အရဟတော၊ ဤ။ ရာဂေါ၊ သည်။) အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒ-
ဓမ္မော နနု၊ ဖြစ်ခြင်း သဘော မရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။
ပေ။ အရဟတော၊ သည်။ ရာဂပ္ပဟာနာယ၊ ရာဂကို ပယ်ခြင်း အကျိုးငှါ။
မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝိတော နနု၊ တိုးပွား စေအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ပေ။

၂၆၁။ အရဟတ၊ သည်။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသည်။ ဝိတ-
ဒေါသော၊ သည်။ ဝိတ မောဟော၊ သည်။ ကတကရဏီယော၊ ပြုအပ်ပြီးသော
တဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စရှိသည်။ ဩဟိတဘာရော၊ ချထားအပ်
ပြီးသောခန္ဓာဝန်၊ ကိလေသာဝန်၊ အဘိသင်္ခါရဝန် ရှိသည်။ ဝါ၊ ခန္ဓာဝန်၊
ကိလေသာဝန်၊ အဘိသင်္ခါရဝန်တို့ကို ချထားပြီးသည်။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္တော၊
အစဉ်အတိုင်း ရောက်အပ် ရအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိသည်။ ဝါ၊
အရဟတ္တဖိုလ်ကို အစဉ်အတိုင်း ရောက်ပြီး ရပြီးသည်။ ပရိက္ခိဏဘဝ-
သံယောဇနော၊ ကုန်ခန်းပြီးသော ဘဝတို့၌ နောင်ဖွဲ့ကြောင်း သံယောဇဉ်
ရှိသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ အညာ
(အညာယ)၊ သိ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသည်။ ဥက္ခိတ္တပလိ-
ဘော၊ အထက်သို့ တင်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာဟူသော တံခါးကျည် မင်းတုပ်
ရှိသည်။ သံကိဏ္ဍပရိခေါ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော သံသရာတည်း ဟူသော
ကျုံးရှိသည်။ အဗ္ဗုဇ္ဇေသိကော၊ နှုတ်အပ်ပြီးသော တဏှာတည်း ဟူသော
တံခါးတိုင်ရှိသည်။ နိရုဂ္ဂဇ္ဇော၊ နိဝရဏတည်းဟူသော တံခါးရွက် မရှိသည်။
အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသည်။ ပန္နဒ္ဒဇော၊ လဲကျ စေအပ်
ပြီးသော မာန တံခွန်ရှိသည်။ ပန္နဘာရော၊ လဲကျ စေအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန်၊
အဘိသင်္ခါရဝန်၊ ကိလေသာဝန်ရှိသည်။ ဝိသညတ္တော၊ ဝဋ်ဒုက္ခနှင့် မယှဉ်သည်။
သုဝိဇ္ဇိတဝိဇ္ဇယော၊ ကောင်းစွာ အောင်အပ်ပြီးသော အောင်ခြင်းရှိသည်။
(ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ တဿ၊ ထိုရဟန္တာသည်။ ဒုက္ခံ၊
ဒုက္ခ သစ္စာကို။ ပရိညာတံ နနု၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ မဟုတ်လော။
သမုဒယော၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ပဟိနော နနု၊ ပယ်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။
နိရောဓော၊ နိရောဓသစ္စာကို။ သတ္ထိကတော နနု၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ပြီ
မဟုတ်လော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝိတော နနု၊ တိုးပွားစေအပ်ပြီ
မဟုတ်လော။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်သော သစ္စာ
၄-ပါးကို။ အဘိညာတံ နနု၊ ထူးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ပြီ မဟုတ်လော။
ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာတံ နနု၊ ပိုင်း
ခြား၍ သိအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်ထိုက်သော သမုဒယသစ္စာ
ကို။ ပဟိနံ နနု၊ ပယ်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ တိုးပွား စေထိုက်

သော မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝိတံ နန၊ တိုးပွားစေအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက် ပြုထိုက်သော နိရောဓသစ္စာကို။ သစ္စိကတံ နန၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၂၆၂။ အရဟတံ၊ အရဟတ္တာ၊ ပရိဟာယတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ သမယဝိမုတ္တော၊ သင့်လျော်ရာ အခါအခါ၌ ကိလေသာ တို့မှ လွတ်သော။ အရဟတံ၊ သည်။ အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ် ယုတ်၏။ အသမယဝိမုတ္တော၊ အချိန်မရွေး ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော။ အရဟတံ၊ သည်။ အရဟတ္တာ၊ မှ။ န ပရိဟာယတိ၊ မဆုတ်ယုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဖြေ၏။ သမယဝိမုတ္တော၊ သော။ အရဟတံ၊ အရဟတ္တာ ပရိဟာယတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

၂၆၄။ သာရိပုတ္တော၊ မည်သော။ ထေရော၊ ထေရ်သည်။ အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိဟာယိတ္ထ၊ ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြီလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ သာရိပုတ္တော၊ ထေရော၊ အရဟတ္တာ၊ မှ။ န ပရိဟာယိတ္ထ၊ မဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြီလော။ ဣတိ အာမန္တာ၊ သာရိပုတ္တော။ ပေ။ ဟဉ္စိ န ပရိဟာယိတ္ထ၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့မဆုတ်ယုတ်ခဲ့လသော်။ ပရိဟာယတိ အရဟတံ၊ အရဟတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ မဆိုထိုက်သည်သာ။ ပေ။

အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၃-သုတ္တသာနေပရိဟာနိ

၂၆၅။ ဘဂဝတံ၊ သည်။—

ဥစ္စာဝစာ၊ မြင့်ကုန်နိမ့်ကုန်သော။ ဝါ၊ မြတ်ကုန်ယုတ်ကုန်သော။ ပံဋိပဒါ၊ အကျင့်တို့ကို။ သမဏေန၊ ကိလေသာ ခပ်သိမ်း ငြိမ်းစေပြီးသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သည်။ ပကာသိတာ၊ ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပါရိနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ထိုဘက်ကမ်းသို့။ ဒီဂုဏံ၊ ၂-ထပ်။ ဝါ၊ ၂-ခေါက်။ န ယန္တိ၊ မဂ်တပါးဖြင့် မရောက်ကြရကုန်။ ဣဒံ၊ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ဤ ဘက်ကမ်းသို့။ ဧကဂုဏံ၊ တထပ်။ ဝါ၊ မဂ်တပါးတည်းဖြင့် တခေါက်သာ။ န မုတံ၊ ရောက်အပ်သည် မဟုတ်။ (မဂ် ၄-ပါးဖြင့် ၄-ခေါက် ရောက်အပ်သည်—ဟူလို။)

ဣတိ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ပေ။

ဆိန္နဿ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာဝဋ် ရှိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဆေဒိယံ၊ နောက်ထပ် ဖြတ်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဘဂဝတံ၊ သည်။ ယဿ၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကိစ္စံ၊ ကိလေသာဝဋ်ကို ဖြတ်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (သော၊ ထို ရဟန္တာ

ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝိတတဏှော၊ ကင်းသော တဏှာရှိ၏။ အနာဒါနော၊ တဖန်
ဘဝသစ်ကို ယူခြင်းမရှိ။ ဆိန္ဒဿ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာဝဋ် ရှိသော
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ခေဒိယံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ဩဃပါသော၊ ကိလေသာတည်း
ဟူသော ရေအယဉ်၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို။ သမူဟတော၊
ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ပေ။

၂၆၆။ ကတဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကို။ ပတိစယော၊ တဖန် တိုးပွား
စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။—

သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝိမုတ္တဿ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီးသော။ သန္တစိတ္တဿ၊
ငြိမ်သက်သောစိတ်ရှိသော။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ကတဿ၊ ကို။ ပတိစယော၊
သည်။ နတ္ထိ၊ ကရဏီယံ၊ နောက်ထပ် မဂ်အကျိုးငှါ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ကေစ္စနော၊ တခဲနတ်ဖြစ်သော။ သေလော၊ ကျောက်တောင်သည်။
ဝါတေန၊ လေကြောင့်။ န သမိရတိ ယထာ၊ မပျက်စီးသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
ကေဝလာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်၎င်း။ ပေ။ ဖဿာ၊ စ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်၎င်း။

ဣဋ္ဌာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာရုံတို့သည်၎င်း။ အနိဋ္ဌာ၊ အလို
မရှိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၎င်း။ တာဒိနော၊ ဣဋ္ဌာရုံကို ထို အနိဋ္ဌာရုံ
ကဲ့သို့ ရှုတတ်၊ အနိဋ္ဌာရုံကို ထို ဣဋ္ဌာရုံကဲ့သို့ ရှုတတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။
ဌိတိ၊ မယိမ်းမယိုင် မြဲခိုင် တိမတ်သော။ ဝိပ္ပမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီး
သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ န ပ္ပဝေဓန္တိ၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်ကုန်။ အဿ၊ ထို စိတ်၏။
ဝယံ၊ စ၊ ပျက်ခြင်းကိုလည်း။ အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။

ဣတိ၊ ဝုတ္တံ နနု၊ ပေ။

၂၆၇။ ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမယ-
ဝိမုတ္တဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပရိဟာနာယ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ။
သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ ကမ္မာရာမတာ၊ အမှု၌
မွေ့လျော်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဘဿာရာမတာ၊ စကား ပြောခြင်း၌
မွေ့လျော်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ နိစ္စါရာမတာ၊ အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း
ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သင်္ဂဏိကာရာမတာ၊ အပေါင်း အဖော် ကိလေသာ
တို့ဝယ် ပေါင်းဆုံကျရောက်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ယထာ
ဝိမုတ္တံ၊ အကြင် အကြင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော။ စိတ္တံ၊ ကို။
န ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မဆင်ခြင်။ (အယံ၊ ဤ မဆင်ခြင်ခြင်း ၎င်းတည်း။) ပေ။
သံဝတ္တန္တိ၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ပေ။

၂၆၈။ အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိဟာယမာနော၊ သော်။ ကိံ ပရိ-
ယုဋ္ဌိတော၊ အဘယ်သည် လုယက် ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ (ဟုတွာ၊) ပရိဟာယတိ၊

နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော၊ ရာဂသည် လုယက် ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ (ဟုတော့) ပရိဟာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အနုသယံ၊ အနုသယ ကို။ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပေ။

အရဟတော၊ သည်။ အရဟတ္တ၊ မှ။ ပရိဟာယမာနဿ၊ ဆုတ်ယုတ် လသော်။ ဝါ၊ သော။ (“အရဟတော၊ ၏။” ဟု လှည့်စပ်ပါ။) ကိံ၊ အဘယ်သည်။ ဥပစယံ၊ စည်းပူးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သနည်း။ ပေ။

အရဟတော၊ သည်။ အာစိနတိ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို စီဆဲလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ အရဟတော၊ သည်။ အာစိနတိ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီး ဆဲလော။ ပေ။ ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်ဆဲလော။ ပေ။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်းဆဲ လော။ ပေ။ ဝိသိနေတိ၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို အထူးသဖြင့် သုတ်သင်ဆဲလော။ ပေ။ ဥဿိနေတိ၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို အထက် အထက်၌ သုတ်သင်ဆဲလော။ ပေ။ ဝိဓူပေတိ၊ ကိလေသာတို့ကို အထူးသဖြင့် ပူလောင်စေဆဲလော။ ဝါ၊ လောင်မြိုက်ဆဲလော။ ပေ။ သန္တု-ပေတိ၊ ကိလေသာတို့ကို ကောင်းစွာ ပူလောင်စေဆဲလော။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ လောင်မြိုက်ဆဲလော။ ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ ရှေးနိဿယ၌ “ဝိသိနေတိ၊ ဖြေသနည်း။ ဥဿိနေတိ၊ ဖွဲ့သနည်း။ ဝိဓူပေတိ၊ ခါသနည်း။ သန္တုပေတိ၊ တည် သလော”ဟု ပေး၏။ ဤ၌ကား သိနာ- သောဓေ၊ ဝူပ- တာပေ”ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းအတိုင်း ပေးထားသည်။

အရဟတော၊ သည်။ နေဝ အာစိနတိ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို စီဆဲလည်းမဟုတ်။ န အာပစိနတိ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆဲလည်း မဟုတ်။ အာပစိနိတော၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ပြီး၍။ ဌိတော နနု၊ တည်သည် မဟုတ်လော။ ပေ။

အရဟတော၊ နေဝ ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်ဆဲလည်း မဟုတ်။ န ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်းဆဲလည်းမဟုတ်။ ပဗဟိတော၊ ပယ်စွန့်ပြီး၍။ ဌိတော နနု၊ လော။ ပေ။

အရဟတော၊ နေဝ ဝိသိနေတိ၊ ကိလေသာ အညစ် အကြေးတို့ကို အထူး သဖြင့် သုတ်သင်ဆဲလည်း မဟုတ်။ န ဥဿိနေတိ၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေး တို့ကို အထက် အထက်၌ သုတ်သင်ဆဲလည်း မဟုတ်။ ဝိသိနိတော၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို အထူးသဖြင့် သုတ်သင်ပြီး၍။ ဌိတော နနု။ ပေ။

အရဟတံ၊ နေဝ ဝိဇ္ဇပေတိ၊ ကိလေသာတို့ကို အထူးသဖြင့် ပူလောင်စေ
ဆဲလည်း မဟုတ်။ န သန္တုပေတိ၊ ကိလေသာတို့ကို ကောင်းစွာ ပူလောင်
စေဆဲလည်း မဟုတ်။ ဝိဇ္ဇပေတော၊ ကိလေသာတို့ကို အထူးသဖြင့် ပူလောင်
စေပြီး၍၊ ဌိတော နန္တု ပေ။

ပရိဟာနိကထာ နိဋ္ဌိတော။

၃-မြဟ္မစရိယကထာ

၁-သုဒ္ဓမြဟ္မစရိယကထာ

၂၆၉။ ဒေဝေသု၊ နတ်မြဟ္မာတို့၌။ မြဟ္မစရိယဝါသော၊ သာသနမြဟ္မ-
စရိယ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယ ၂-ပါးကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊
ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်မြဟ္မာ
တို့သည်။ ဇဠာ၊ ဖျင်းအကုန်သလော။ ဇလမူဂါ၊ အရိအရဲ့ ယိုသော ခံတွင်း
ရှိုကုန်သလော။ အဝိညူ၊ မသိတတ်ကုန်သလော။ ဟတ္ထသံဝါစိကာ၊ လက်ဖြင့်
ပြောဆိုရခြင်း ရှိကုန်သလော။ သုဘာသိတဒ္ဓဗ္ဗာသိတာနံ၊ ကောင်းစွာ
ပြောဆိုအပ် မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားတို့၏။ အတ္ထံ၊ အနတ်
အဓိပ္ပါယ်ကို။ အညာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ နပုဋ္ဌိလော၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သလော။
သဗ္ဗေ ဒေဝါ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ နပုသန္နာ၊ မကြည်ညိုကုန်သလော။ ပေ။ ဗုဒ္ဓံ၊
အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။
န ပယိရူပါသန္တိ၊ မဆည်းကပ်ကုန်သလော။ ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဉ္စ၊
ပြဿနာကို။ န ပုစ္ဆန္တိ၊ မမေးကုန်သလော။ ဗုဒ္ဓေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊
သည်။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာကို။ ဝိသဠိတေ၊ ဖြေတော်မူအပ်သော်။ အတ္ထမနာ၊
မိမိစိတ်ရှိကုန်သည်။ န(ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်သလော။ သဗ္ဗေ ဒေဝါ ကမ္မာ-
ဝရဏေန၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော ပဉ္စာနန္တရိယကံနှင့်။
သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သလော။ ကိလေသာဝရဏေန၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို
တားမြစ်တတ်သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော ကိလေသာနှင့်။ ပေ။ ဝိပါကာ-
ဝရဏေန၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော အဟိတ် ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
ဝိပါက်နှင့်။ ပေ။ အဿဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါ မရှိကုန်သလော။ အစ္စန္ဒိကာ၊ ကုသလစ္စန္ဒ
မရှိကုန်သလော။ ဒုပ္ပညာ၊ ပညာ မရှိကုန်သလော။ ကုသလေသု၊ ကုန်သော။
ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သမ္မတ္တံ၊ မြဲသော သဘောရှိသော။ နိယာမံ၊ မဂ္ဂနိယာမသို့။
ဩက္ကမိတံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်သလော။ သဗ္ဗေ
ဒေဝါ မာတုဃာတကာ၊ အမိကို သတ်ကုန်သလော။ ဝိတုဃာတကာ၊ အဖကို
သတ်ကုန်သလော။ အရဟန္တဃာတကာ၊ ရဟန္တာကို သတ်ကုန်သလော။

ရူပိရူပါဒကော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သွေးကို ဖြစ်စေကုန်သလော။ သံဃတေဒကော၊ သံဃာကို သင်းခွံကုန်သလော။ သဗ္ဗေ ဒေဝါ ပါဏာတိ-
ပါတိနော၊ သူ့ အသက်ကိုသတ်ကုန်သလော။ ပေ။ ဖရုသာဝါစာ၊ ကြမ်းတမ်း
သော စကားရှိကုန်သလော။ သမ္ပပ္ပလာပိနော၊ ပြန်ဖျင်းသော စကားကို
ပြောဆိုခြင်းရှိကုန်သလော။ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ များသော အဘိဇ္ဈာ ရှိကုန်
သလော။ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ရှိကုန်သလော။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မိစ္ဆာအယူရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အဇဠာ၊ မဖျင်း မအ ကုန်သော။ ပေ။ အညာတုံ ပဋိဗလာ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်
သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ နနု၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဗုဒ္ဓေ
ပသန္နာ၊ ကုန်သော။ ပေ။ သံဃေ ပသန္နာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ အတ္ထိ နနု၊
ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ ပယိရူပါသန္တိ နနု၊ ဆည်းကပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ပေ။
ကမ္မာဝရဏေန န သမန္နာဂတာ၊ မပြည့်စုံကုန်သော။ ပေ။ ဝိပါကာဝရဏေန
န သမန္နာဂတာ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရှိကုန်သော။ ပေ။ ဘဗျာ၊
ထိုက်ကုန်သော။ ဒေဝါ အတ္ထိ နနု၊ န မာတုဃာတကော၊ အမိကို မသတ်
ကုန်သော။ ပေ။ န သံဃဘေဒကော၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ အတ္ထိ နနု၊ န
ပါဏာတိပါတိနော၊ သူ့ အသက်ကို မသတ်ကုန်သော။ ပေ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ၊
သမ္မာအယူရှိကုန်သော။ ဒေဝါ အတ္ထိ နနု၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၂၇၀။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၎င်း။
မုဏ္ဍိယံ၊ ဦးပြင်းခေါင်းတုံး၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ကာသာဝဓာရဏာ၊
ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သောအဝတ်ကို ဆောင်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။
ဒေဝေသု၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၌။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ပွင့်တော်မူကုန်သလော။ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
လော။ သာဝကယုဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ပေ။

ဒေဝေသု ပဗ္ဗဇ္ဇာ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝေသု ဗြဟ္မစရိယ
ဝါသော နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ယတ္ထ၊
အကြင်အရပ်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ တတ္ထေဝ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ရှိရာ
ထိုအရပ်၌သာ။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ယတ္ထ၊ ၌။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ နတ္ထိ၊ တတ္ထ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော နတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ ယော၊
အကြင်သူသည်။ ပဗ္ဗဇတိ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၏။ တဏှေဝ၊ ထို
ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သူ၏သာ။ ဗြဟ္မစရိယဝါယော(အတ္ထိ၊ လော။)
ယော န ပဗ္ဗဇတိ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်။ တဏှ၊ ၏။ ဗြဟ္မစရိယ-
ဝါသော နတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

လုမ္ဗိနီယာ၊ လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာတော၊ ဖွားတော်မူပြီ။
ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိပင်၏။ မူလေ၊ အနီးအောက်၌။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ
၄-ပါးကိုထိုးထွင်း၍သိတော်မူပြီ။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဗာရာဏသီမြို့၌။ ဘဂဝတာ၊
သည်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစကြာတံရားတော်ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ လည်စေတော်မူအပ်ပြီ။
တတ္ထေဝ၊ ဖွားမြင်တော်မူရာ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူရာ
ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူရာ ထိုအရပ်သို့၌။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော
(အတ္ထိ၊ လော။) အညတြ၊ အခြားအရပ်တို့၌။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော (နတ္ထိ၊
လော)။ ပေ။

၂၇၁။ အတ္ထိ ဒေဝေသု။ ပေ။ ယတ္ထ၊ အကြင် အရပ်၌။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏
၎င်း။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဥပါသကာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဥပါသိကာနံ၊ တို့၏
၎င်း။ ဂတိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မိလက္ခေသု၊ လူရှိုင်း ဖြစ်ကုန်သော။
အဝိညာတာရေသု၊ မသိတတ်ကုန်သော။ ပစ္စန္ဓိမေသု၊ မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်
အဖျား၌ ဖြစ်ကုန်သော။ (တေသု) ဇနပဒေသု၊ ထိုဇနပဒ်တို့၌။ ဗြဟ္မစရိယ-
ဝါသော အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

အတ္ထိ ဒေဝေသု ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ ယတ္ထ၊
အကြင် နတ် ဗြဟ္မာတို့၌။ (ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
(တေ ဒေဝါ၊ ထိုဗြဟ္မစရိယဝါသ ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။) အတ္ထိ၊
ရှိကုန်၏။ ယတ္ထ၊ အကြင် နတ် ဗြဟ္မာတို့၌။ (ဗြဟ္မစရိယဝါသော) နတ္ထိ၊
(တေ ဒေဝါ၊ ထိုဗြဟ္မစရိယဝါသ မရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။) အတ္ထိ၊
[“ဗြဟ္မစရိယဝါသ ရှိသော နတ် ဗြဟ္မာတို့လည်း ရှိ၍ မရှိသော နတ်ဗြဟ္မာ
တို့လည်း ရှိသည်”-ဟူလို] ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဖြေ၏။

အသညသတ္တေသု၊ အသညသတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ ဗြဟ္မာတို့၌။
ယတ္ထ၊ အကြင် ဗြဟ္မာတို့၌။ (ဗြဟ္မစရိယဝါသော) အတ္ထိ၊ (တေ ဒေဝါ၊
ထိုဗြဟ္မစရိယဝါသရှိသော ဗြဟ္မာတို့သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ယတ္ထ၊ အကြင်
ဗြဟ္မာတို့၌။ (ဗြဟ္မစရိယဝါသော) နတ္ထိ၊ (တေ ဒေဝါ၊ ထိုဗြဟ္မစရိယဝါသ
မရှိသော ဗြဟ္မာတို့သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ သညသတ္တေသု၊ သညာ ရှိသော
သတ္တဝါဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ ဗြဟ္မာတို့၌။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဗြဟ္မာတို့၌။
(ဗြဟ္မစရိယဝါသော) အတ္ထိ၊ (တေ ဒေဝါ) အတ္ထိ၊ လော။ ယတ္ထ၊ အကြင်
ဗြဟ္မာတို့၌။ (ဗြဟ္မစရိယဝါသော) နတ္ထိ၊ (တေ ဒေဝါ) အတ္ထိ၊ ရှိကုန်
သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ [ယတ္ထ၊
အကြင်အရပ်၌။ (ဗြဟ္မစရိယဝါသော) အတ္ထိ၊ (သော၊ ထိုအရပ်သည်။
ဒေဝေသု၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၌။) အတ္ထိ၊ ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌ (ဗြဟ္မ-

စရိယဝါသော) နတ္ထိ၊ (သော၊ ထို အရပ်သည်။ ဒေဝေသ၊ တို့၌။) အတ္ထိ၊
၏။...ဤသို့ စသည်ဖြင့် ယတ္ထဖြင့် အရပ်ကို စွဲ၍လည်း တနည်း ပေးပါဦး။]

ဘဂပတာ ဘိက္ခဝေ၊ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဌာနေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။
ဇမ္ဗုဒီပကာ၊ ဇမ္ဗုဒီပ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥတ္တရ-
ကုရုကေ၊ မြောက်ကျွန်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿေ၊ တို့ကို၎င်း။
တာဝတိံသေ၊ တာဝတိံသာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေ၊ တို့ကို၎င်း။
အဓိဂ္ဂဏန္တိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ယူနိုင်ကုန်၏။ ကတမေဟိ တိဟိ၊ (ဇမ္ဗုဒီပကာ၊
မနုဿာ၊ တို့သည်။) သူရာ၊ ရဲရင့်ကုန်သည်၎င်း။ သတိမန္တာ၊ သတိ ရှိကုန်
သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ။) ဣ၊ ဤ ဇမ္ဗုဒီပ၌။ ပြဟ္မစရိယဝါသော (အတ္ထိ၊)
ဣတိ ဝုတ္တိ နနု။ ပေ။

၂၇၂။ အနာဂါမိဿ၊ အနာဂါမိဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ပဉ္စ၊
ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ အောက်ကာမဘုံ ဟူသော အဖို့ရှိကုန်သော။ သံယော-
ဇနာနိ၊ တို့ကို။ ပဟိနာနိ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ပဉ္စ၊ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနိ၊ အထက်
သုဒ္ဓါဝါသဘုံဟူသော အဖို့ရှိကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိနာနိ၊
မပယ်အပ်ကုန်သေး။ ဣတော၊ ဤကာမဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသည် ဖြစ်၍။
တတ္ထ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌။ ဥပပန္နဿ၊ ဖြစ်သော အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏။
ကုဟိ၊ အဘယ်ဘုံ၌။ ဖလပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊
နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ တတ္ထေဝ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ
တို့၌ပင်။ ဖလပ္ပတ္တိ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။) ပေ။
ဣတော စုတဿ၊ ၍။ တတ္ထ၊ တို့၌။ ဥပပန္နဿ၊ ၏။ ကုဟိ၊ အဘယ်ဘုံ၌။
ဘာရောဟရဏံ၊ ခန္ဓာဝန်၊ ကိလေသာဝန်၊ အဘိသင်္ခါရဝန်ကို ချခြင်းသည်။
(ဟောတိ၊ နည်း။) ကုဟိ၊ ဒုက္ခပရိညာတံ၊ ဒုက္ခ သစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း
သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ကုဟိ၊ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်
ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ကုဟိ၊ နိရောဓသတ္ထိကိရိယာ၊ နိရောဓ
သစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ကုဟိ၊ အကုပ္ပ-
ပ္ပဋိဝေဓော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။)
ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။ တတ္ထေဝ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌ပင်။
(ဘာရောဟရဏံ၊ သည်၎င်း။ ဒုက္ခပရိညာတံ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ အကုပ္ပ-
ပ္ပဋိဝေဓော၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။)
ပေ။ တဟိ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ အကုပ္ပပ္ပဋိဝေဓော၊ ဟဉ္စိ (ဟောတိ၊
အံ့။)၊ ထိုသို့ဖြစ်လသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ နတ္ထိ။ ပေ။ ဝါသောတိ၊
ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ဝတ၊ သာ။ ပေ။ တဟိ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။
ဖလပ္ပတ္တိ၊ သည်။ (ဟဉ္စိ ဟောတိ၊ အံ့။) ပေ။ အကုပ္ပပ္ပဋိဝေဓော (ဟဉ္စိ

ဟောတိ) ကေနဋ္ဌေန။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ နတ္ထိ ဗြဟ္မစရိယဝါ-
သောတိ။ ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုဘိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏။
ဟန္တ၊ ယခု။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အနာဂါမီ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣဓ၊
ဤကမတုံ၌။ ဘာဝိတေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ မဂ္ဂေန၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်။
တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသတုံ၌။ ဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ (နတ္ထိ ဒေဝေသု ဗြဟ္မစရိယဝါသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊
ဆိုပါ၏။) ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။

သုဒ္ဓါဗြဟ္မစရိယကထာ ပြီး၏။

၂-သံသန္တနဗြဟ္မစရိယကထာ

၂၇၃။ အနာဂါမီ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣဓ၊ ဤကမတုံ၌။
ဘာဝိတေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ မဂ္ဂေန၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်။ တတ္ထ၊
ထိုသုဒ္ဓါဝါသတုံ၌။ ဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြု
သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သောတာပန္နောပုဂ္ဂလော၊
သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဘုံ၌။ ဘာဝိတေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။
ဣဓ၊ ဤဘုံ၌။ ဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ လော။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

အနာဂါမီ၊ ပေ။ အာမန္တာ၊ သကဒါဂါမီ ပုဂ္ဂလော ဣဓ၊ ဤဘုံ၌။
ပရိနိဗ္ဗာယံ ပုဂ္ဂလော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟုတု၊) တတ္ထ၊
ထိုဘုံ၌။ ဘာဝိတေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤဘုံ၌။
ဖလံ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဣဓ၊ ဤကမတုံ၌။ ဝါ၊ ကို။ ဝိဟာယ၊ စွန့်၍။ နိဋ္ဌဿ၊ ပြီးစီးသော။
ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ စ၊ မဂ်ကိုလည်း။ ဘာဝိယတိ၊ ဖြစ်စေအပ်သလော။
ကိလေသာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပယိယန္တိ၊ မပယ်အပ် ကုန်သလော။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကရိယာယ၊ ၄။ ပဋိ-
ပန္နဿ၊ ကျင့်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ စ၊ ကိုလည်း။ ဘာဝိယတိ၊
လော။ ကိလေသာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပယိယန္တိ၊ လော။ ဣတိ သကဝါဒီ
မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကရိယာယပဋိပန္နဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ အပုဗ္ဗံ၊
ရှေးလည်းမကျ။ အာစရိမံ၊ နောက်လည်းမကျ။ မဂ္ဂေါ စ ဘာဝိယတိ၊

လော။ ကိလေသာ၊ စ န ပဟိယန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ-မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

အနာဂါမိ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကတကရဏိယော၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ် ကိစ္စရှိသည်။ ဘာဝိတဘာဝနော၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဘာဝနာ ရှိသည်။ (ဟုတွာ) တတ္ထ၊ ထိုဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

အရဟတော၊ ၏။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန်ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ ။ အရဟာ၊ သည်။ ဘဝေန၊ ဘဝတခုဖြင့်။ ဘဝံ၊ ဘဝတခုသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသလော။ ဂတိယာ၊ ဂတိတခုဖြင့်။ ဂတိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လော။ သံသာရေန၊ သံသရာတခုဖြင့်။ သံသာရံ၊ တခုသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လော။ ဥပပတ္တိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းတခုဖြင့်။ ဥပပတ္တိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လော။ ပေ ။

အနာဂါမိ ပုဂ္ဂလော ကတကရဏိယော ဘာဝိတဘာဝနော၊ အနော-ဟဋ္ဌဘာရော၊ မချအပ်သော ခန္ဓာဝန်၊ ကိလေသာဝန်၊ အဘိသင်္ခါရဝန် ရှိသည်။ (ဟုတွာ) တတ္ထ၊ ဤ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဘာရောဟဏာယ၊ ‘ခန္ဓာဝန်၊ ကိလေသာဝန်၊ အဘိသင်္ခါရဝန် တို့ကို ချခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ လော။ ပေ ။

အနာဂါမိ။ ပေ ။ ဘာဝိတဘာဝနော၊ အပရိညာတဒုက္ခော၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာရှိသည်။ ‘‘အပ္ပဟိန္ဒကိလေသော၊ မပယ်အပ်သော သမုဒယသစ္စာ ကိလေသာ ရှိသည်။ အသစ္စိကတနိရောဓော၊ မျက်မှောက် မပြုအပ်သေးသော နိရောဓသစ္စာ ရှိသည်။ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓကုပ္ပေါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) တတ္ထ၊ ဤ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အကပ္ပပဋိဝေဓာယ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း အကျိုးငှါ။ ပေ ။

အနာဂါမိ ။ ပေ။ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓကုပ္ပောဝံ၊ သည်သာ။ (ဟုတွာ)တတ္ထ၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ [ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ “အပ္ပဋိဝိဒ္ဓကုပ္ပေါ စ”ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ “အပ္ပဋိဝိဒ္ဓကုပ္ပေါဝံ”ဟု ရှိသည်။] ဝေါ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ထိုက်။ မိဂေါ၊ သမင်သည်။ သလ္လေန၊ မြားဖြင့်။ ဝိဒ္ဓေါ၊ ပစ်ခွင်းအပ်သည်။ (ဟုတွာ) ဒုရိပိ၊ အဝေးသို့လည်း။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ အနာဂါမိ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣမံ၊ ဤ။ ဘာဝိတေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ဤ။ ဖလံ သစ္စိကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ ဖရဝါဒီ ဖြေ၏။

မိဂေါ၊ သည်။ သလ္လေန ဝိဒ္ဓေါ(ဟုတွာ)၊ ဒုရိပိ၊ သိုလည်း။ ဂန္ဓာ၊ ချုံ။ သသလ္လောဝ၊ မြားနှင့်တကွသာလျှင်။ (ဟုတွာ) ကာလံ ကရေတိယတာ၊ သို့။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ အနာဂါမီ ။ပေ။ သသလ္လောဝ၊ ကိလေသာဟူသော မြားနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဗြဟ္မစရိယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဩဓိသောကထာ

၂၇၄။ ဩဓိသောမိသော၊ တဖွဲတဖွဲအားဖြင့်။ ဝါ၊ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဇဟတိ၊ စွန့်သလော။ ဣတိ၊ - သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သောတာပတ္တိဖလသတ္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ကိ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ၊ ကို၎င်း။ ဧကေသေ၊ တစိတ်တပိုင်း ဖြစ်ကုန်သော။ တဒေကဋ္ဌေ၊ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသတို့နှင့် တကွတယောက်တည်းသော တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို၎င်း။ ဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ဧကေသံ၊ တစိတ်တပိုင်း။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်လော ။ ပေ ။ ဧကေသံ၊ တစိတ်တပိုင်း။ န သောတာပန္နော၊ သောတာပန် မဟုတ်သလော ။ပေ။ ဧကေသံ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သည်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရသည်။ အဓိဂတော၊ သိသည်။ သတ္တိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုသည်။ (ဟုတွာ) ဥပသမ္ပဗ္ဗေ၊ ပြီးစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေသလော။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ ထိ၍။ ဝိဟရတိ၊ လော့။ ဧကေသံ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ န ဝိဟရတိ၊ လော။ ဧကေသံ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန်လော ။ပေ။ ကောလံကောလော၊ ကောလံကောလသောတာပန်လော ။ပေ။ ဧကေသံ၊ ကေဗီဇီ၊ ကေဗီဇီသောတာပန်သည်။ (ဟုတွာ) အဝေစ္စ၊ သက်ဝင်၍။ ပသာဒေန၊ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော ။ပေ။ ဓမ္မေ၊ တရား၌ ။ပေ။ သံသေ၊ ၌။ အဝေစ္စ၊ ၍။ ပသာဒေန သမန္နာဂတော၊ လော။ အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော ။ပေ။ ဧကေသံ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ န သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“သမုဒယဒဿနေန၊ သမုဒယသစ္စာကို မြင်ခြင်းကြောင့်”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ (၂၇၆)၌ “အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယ”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ပုဂ္ဂလ

ပညတ်၊ ကေကနိဗ္ဗေသ၊ ပုဒ်ရေ(၃၆)စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ၊ ဤ၌ကား “အန္တရာ
ပရိနိဗ္ဗာယ၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယ အနာဂါမ်လော” စသည်ဖြင့် နာမ
သတ်ပေးပါ။]

၂၇၈။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ အနုပုဗ္ဗေန ။ ပေ။
မတ္တနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ နန၊ လော။ ဣတိ၊
ပရဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ အာမန္တာ၊ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သုတ္တန်ရှိလျှင်၊ ဩဓိသော
ဓိသော ကိလေသေ ဇဟတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

[ကမ္မာရော၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည်။ ရတနာ၊ ရွှေ၏။ (မလံ၊
အညစ်အကြေးကို။ နိဒ္ဒမတိ) ဣဝ၊ အနည်းငယ် အနည်းငယ် မှုတ်လွင့်
သကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) မေဓာဝီ၊ အဆီအနှစ် ပညာစစ်ရှိသူသည်။ အနု
ပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ထောက် ထောက်၊ အနည်းငယ် အနည်းငယ်။
ဓဏေ ဓဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ (ကုသလံ၊ ကို။ ကရောနန္တာ၊ လျက်။)
အတ္တနော၊ ၏။ မလံ၊ ရာဂစသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးကို။
နိဒ္ဒမေ၊ မှုတ်လွင့်ရာ၏။ ဓမ္မပဒ၊ မလဝဂ်၊ အညတရမြာဟူကဝတ္ထု၊...ပရ
ဝါဒီသည် ဤ၌ “ထောက် ထောက်”ကို ကြည့်၍ “တစိတ် တပိုင်းစီ
တစိတ် တပိုင်းစီ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်သည်”ဟု ယူဆလေသည်။]

ဩဓိသော ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သဟာဝဿ ။ ပေ။ ကာတုန္တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ နန၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ၊ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သုတ္တန်ရှိလျှင်။ ဩဓိသောဓိသော
ကိလေသေ ဇဟတီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

[အဿ၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနုသမ္ပဒါယ၊ သောတာ-
ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့်။ သဟာဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ သက္ကာယ-
ဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝင်း။ ဝိစိကိစ္ဆိတဉ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဝင်း။ သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ၊
သီလဗ္ဗတဝင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
ဝါ၊ တို့ကို။ ဇဟိတာ၊ စွန့်အပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကိစ္ဆိ၊ စိုးစဉ်းအနည်း
ငယ်သော။ ယံ (ကိလေသဇာတံ)၊ အကြင် ကိလေသာ အပေါင်းသည်။
အတ္ထိ၊ (တံပိ ကိလေသဇာတံ၊ ကိုလည်း။ ဇဟိတံ၊ သည်။ ဘဝတံ။)
စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အပါယေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ လွတ်ပြီ။
ဆ၊ ကုန်သော။ အဘိဋ္ဌာနာနိ စ၊ အလွန်ရောက်ထိုက်သော ဌာနတို့ကို
လည်း။ ကာတုံ၊ ၄၂။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။]

ဩဓိသော ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊
၌။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက၏။ ဝိရဇံ၊ ကင်းသော ကိလေသာ
မြို့ရှိသော။ ဝီတမလံ၊ ကင်းသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး ရှိသော။

ဓမ္မစက္ခု၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ (ကိံ) ယံ ကိဉ္စိ၊ အဗ္ဗုဒ္ဓိမရှိ၊ ကြွင်းမဲ့ညံ့ အလုံးစုံသော တရားသည်။ သမုဒယဓမ္မ၊ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရား ဟူသမျှသည်။ နိရောဓဓမ္မ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ(ဥဒပါဒိ)၊ ဘိက္ခဝေ ဒဿနပ္ပါဒါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ အရိယသာဝကဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီဏိ သံယောဇနာနိ၊ ထို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ပေ။

ဩဓိသောကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဟေတိကထာ

၁-န သုတ္တာဟရဏကထာ

၂၇၉။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကာမရာဂ ဗျာပါဒံ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒကို။ ဟေတိ၊ စွန့်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အစွန္တံ၊ စင်စစ်။ ဟေတိ၊ လော။ ပေ။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်း မရှိအောင်။ ဟေတိ၊ လော။ ပေ။ အပ္ပဋ္ဌိသန္နိယံ၊ အဆက်အစပ် မရှိအောင်။ ဟေတိ၊ ပေ။ သမူလံ၊ အမြစ် အရင်းနှင့်တကွဖြစ်အောင်။ ဟေတိ၊ ပေ။ သတဏှံ၊ တဏှာနှင့်တကွဖြစ်အောင်။ ဟေတိ၊ ပေ။ သာနုသယံ၊ အနုသယနှင့်တကွ ဖြစ်အောင်။ ဟေတိ၊ ပေ။ အရိယေန၊ မြတ်သော။ ဉာဏေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဟေတိ၊ ပေ။ အရိယေန မဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ ဟေတိ၊ ပေ။ အကုပ္ပံ၊ အရဟတ္တဗိုလ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိလသော်။ ဟေတိ၊ ပေ။ အနာဂါမိဖလံ၊ ကို။ သတ္တိကရာဇ္ဇော၊ သော်။ ဟေတိ၊ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ပေ။ [ဝိက္ခမ္မေတိ၊ ခွါသလော။]

ဟေတိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ကတမေန မဂ္ဂေန၊ အဘယ် မဂ်ဖြင့်။ (ဟေတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ ရူပါဝစရေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (ဟေတိ၊) ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ရူပါဝစရော၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိယျာနိကော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းလော။ ခယဂါမိ၊ ကိလေသာ တို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သလော။ ဗောဓဂါမိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သလော။ အပစ္စယဂါမိ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးလျက် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ် သလော။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါ မရှိသလော။ အသိယော-

နိယော၊ သံယောဇနိယ မဟုတ်သလော။ အဂန္တနိယော၊ ဂန္တနိယ မဟုတ်သလော။ အနောဘနိယော၊ ခြာဘနိယ မဟုတ်သလော။ အယော-
ဂနိယော၊ ယောဂနိယ မဟုတ်သလော။ အနိဝရဏိယော၊ နိဝရဏိယ မဟုတ်သလော။ အပရာမဋ္ဌော၊ ပရာမဋ္ဌ မဟုတ်သလော။ အနုပါဒါနိယော၊
ဥပါဒါနိယ မဟုတ်သလော။ အသံကိလေသိယော၊ သံကိလေသိယ မဟုတ်
သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [အနိယျာ-
နိကော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်သလော။ နံ ယေဂါမိ၊
ကိလေသာတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သောတရား မဟုတ်သလော။
ပေ။ သံကိလေသိယော၊ သံကိလေသိယဖြစ်သလော။]

၂၈၀။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကာမေသု၊ ထို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်း
သော ရာဂ ရှိသည်။ (တုတွာ၊) ဓမ္မာဘိသမယာ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို
ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ အနာဂါမိဖလေ။ ၌။ သဏ္ဌာတိ၊
တည်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ပေ။ ပညာနံ၊ တို့၏၎င်း။ သမော-
ဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အနာဂါမိမဂ္ဂေန။ ကြောင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ ကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို၎င်း။
သီလဗ္ဗတပရာမာသံ၊ ကို၎င်း။ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

န သုတ္တာဟရဏကထာ ပြီး၏။

၂-သုတ္တာဟရဏကထာ

၂၈၁။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန။ ပေ။ အာမန္တာ၊ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ၊
တို့ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊
သည်။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။
အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ကြမ်းသော။ ကာမရာဂံ၊ ကာမရာဂ
ကို၎င်း။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ သော။ ဗျာပါဒံ၊ ကို၎င်း။ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ပေ။ အာမန္တာ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒါနံ၊ တို့၏။
တနုဘာဝါ၊ နည်းပါးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ ကို။
ဘဂဝတာ၊ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ပေ။ ယေ ဧကစိ၊ အမ္မတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ

အလုံးစုံသော သူတို့သည်။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ အဘိသမေဋ္ဌိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ဓမ္မဘိသမယာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ အနာဂါမိဖလေ၊ ဌ။ သဏ္ဌဟန္တိ၊ တည်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ 'န' ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အာမန္တာ၊....

အတိတ်သေ၊ အတိတ်အဖို့၌။ ယသသိနော၊ များသော အခြံအရံ ရှိကုန်သော။ ခ၊ ၆-ယောက်ကုန်သော။ သတ္တာရော၊ ဆရာတို့သည်။ အဟိံသကာ၊ မညှဉ်းဆဲ တတ်ကုန်သည်။ နိရာမဂန္ဓာ၊ ကောဓတည်း ဟူသော စိမ်းစိုသော အနံ့ မရှိကုန်သည်။ ကရုဏော၊ ကရုဏာဈာန်၌။ အဓိမုတ္တာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင် ကုန်သည်။ ကာမသံယောဇနာတိဂါ၊ ကာမ သံယောဇနာကို လွန်ကုန်သည်။ (အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။) [မူရင်း ပါဠိတော်အတိုင်း 'အဟိံသကာ'ကို မူရင်း ပါဠိဟု ယူပြီးလျှင် 'အဟေသုံ'ကို ထည့်၍ ပေးသည်။]

ကာမရာဂံ၊ ကာမရာဂကို။ ဝိရာဇေတွာ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဗြဟ္မ-လောကူပဂါ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ကပ်ရောက်ရကုန်သည်။ အဟု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို ဆရာတို့၏။ အနေကာနိ သတာနိပိ၊ တရာမက များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သာဝကာ၊ တပည့်တို့သည်။ နိရာမဂန္ဓာ၊ ကုန်သည်။ ကရုဏော၊ ဌ။ အဓိမုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ကာမသံယောဇနာတိဂါ၊ ကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတွာ၊ ဗြဟ္မလောကူပဂါ၊ ကုန်သည်။ အဟု၊ ကုန်ပြီ။ (ဆက္ကရုတ္တရ၊ ပ-ပံ၊ ၅-ဝဂ်၊ ၁၂-သုတ်။)

ဣတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

ဇာတိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သုနေတ္ထော၊ မည်သော။ သော သတ္တာ၊ ထို ဆရာသည်။ ဧဝံ ဒီဃာယုကော၊ ဤသို့ ရှည်သောအသက် ရှိသည်။ ဧဝံ စိရဋ္ဌိတိကော၊ ဤသို့ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ခြင်း ရှိသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။ ဇရာယ၊ ဇရာမှင်း။ မရဏေန၊ မရဏမှင်း။ ပေ။ ဥပါယာသေဟိ၊ တို့မှင်း။ အပရိမုတ္တော၊ မလွတ်မြောက်သည်။ အဟောသိ နာမ၊ ဖြစ်ရသည် မည်၏။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဒုက္ခမှ။ အပရိမုတ္တော၊ အဟောသိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ စတုန္ဒ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အနန္တဗောဓာ၊ လျော်စွာ မသိခြင်း ကြောင့်။ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်တည်း။ ကတမေသံ စတုန္ဒ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ အရိယဿ၊ မြတ်သော။ သိလဿ၊ ကို။ အနန္တဗောဓာ၊ ကြောင့်၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ၊ ကြောင့်၎င်း။ အရိယဿ သမာဓိဿ၊ ပေ။ အရိယာယ၊ မြတ်သော။ ပညာယ၊ ပေ။ အရိယာယ ဝိမုတ္တိယာ၊

အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အနုနုဗောဓာ၊ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ၊ ကြောင့်၎င်းတည်း။
ဘိက္ခုဝေ၊ (မယာ၊ သည်။) အရိယံ၊ သော။ တယိဒံ သီလံ၊ ကို။ အနုဗုဒ္ဓံ၊
လျော်စွာ သိအပ်ပြီ။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ ပေ။ ဘဝတဏှာ၊ ဘဝ
တဏှာကို။ ဥစ္စန္ဓာ၊ ဖြတ်အပ်ပြီ။ ဘဝနေတ္ထိ၊ ဘဝသို့ ဆောင်ကြောင်း တဏှာ
ကြီးသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဒါနိ၊ ဌံ။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန်ဘဝသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိတော့။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန၊ လော။

သီလံ၊ သီလ၎င်း။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ ပညာ စ၊ ၎င်း။ အနုတ္တရာ၊ အတူ
မရှိ မြတ်သော။ ဝိမုတ္တိ စ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၎င်း။ (ဣတိ) ဣမေ ဓမ္မာ၊
တို့ကို။ ယသဿိနာ၊ များသော အခြံအရံ ရှိတော်မူသော။ ဂေါတမေန၊
ဂေါတမ မည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုဗုဒ္ဓံ၊ လျော်စွာ
သိတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဣတိ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဘိညာယ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်
မူ၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အက္ခာသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။
ဒုက္ခဿ၊ တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တကရော၊ အဆုံးကို ပြတော်မူသော။
စက္ခုမာ၊ ၅-ပါးသော စက္ခုရှိတော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။

ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ။— [သတ္တကဂ်တ္ထရ၊ ၇.ဝဂ်၊ ၂.သုတ်၊]
ဣတိ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ပေ။ အာမန္တာ၊ တေန ဟံ၊ ထိုသို့ သုတ္တန် ရှိလျှင်။
ဟေတိ ပုထုဇ္ဇနော ကာမရာဂဗျာပါဒန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
ဆုံးဖြတ်၏။

ဟေတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သဗ္ဗမတ္တိတိကထာ

၁-ဝါဒယုတ္တိ

၂၀၂။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
အာမန္တာ၊ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္ထိ၊
လော။ ပေ။ သဗ္ဗဗါ၊ အလုံးစုံသော အခါ၌။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
ပေ။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
လော။ [အဋ္ဌကထာ၌ “သဗ္ဗာကာရေန သဗ္ဗမတ္တိ”ဟု “သဗ္ဗံ”တပုဒ်သာ ရှိ၏။
ပါဠိတော် စာအုပ်တို့၌ကား “သဗ္ဗံ” တပုဒ် ပိုနေသည်။]။ ပေ။ သဗ္ဗေသု၊
အလုံးစုံသော တရားတို့၌။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ အယောဂံ၊
ယှဉ်ဘက် မမှီး တပါးတည်းသာတည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ ပြု၍။ သဗ္ဗံ၊
သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ ယမ္မိ၊ အကြင် အရာသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ တမ္မိ၊
ထို မရှိသော အရာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ သဗ္ဗမတ္တိတိ၊ ဟူသော။

ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် သင်၏ အယူသည်။ (အတ္ထိ၊) သာ ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုသင်၏ အယူ
သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မှားသော အယူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊
အကြင် 'ငါ၏' အယူသည်။ (အတ္ထိ၊) သာ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်သော
အယူတည်း။ ဣတိ၊ ဝေ၊ ဤသို့၎င်း။ (တဝ၊ သင်၏။ သမယေ၊ အယူ၌။)
အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

ဝါဒယုတ္တိ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-ကာလသံသန္ဓန

၂၇၃။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ၊ အတိတံ၊ အတိတ် တရားသည်။ နိရုဋ္ဌံ၊ ချုပ်ပြီးသည်။
ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသည်။ ဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်ပြီးသည်။ အတ္တင်္ဂတံ၊ ချုပ်
ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသည်။ အဗ္ဘတ္တင်္ဂတံ၊ ရှေးရှု ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသည်။
(ဟောတိ) နန၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အတိတံ၊
သည်။ နိရုဋ္ဌံ၊ သည်။ ပေ။ ဟန္တံ (ဟောတိ)၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ဖြစ်လသော။ ရေ၊
ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ အတိတံ အတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။

အနာဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ အနာဂတံ၊ အနာဂတ် တရားသည်။
အဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီး မဟုတ်သည်။ အဘူတံ၊ ထင်ရှားရှိပြီး မဟုတ်သည်။
အသဉ္ဇာတံ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပြီး မဟုတ်သည်။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်ပြီး မဟုတ်
သည်။ အနဘိနိဗ္ဗတ္တံ၊ ရှေးရှုဖြစ်ပြီး မဟုတ်သည်။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်ပြီး မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ) နန၊ လော။ ပေ။

ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား
သည်။ အနိရုဋ္ဌံ၊ ချုပ်ပြီးသည်။ မဟုတ်သည်။ အဝိဂတံ၊ ကင်းပြီး မဟုတ်သည်။
အဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်ပြီး မဟုတ်သည်။ န အတ္တင်္ဂတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့
ရောက်ပြီး မဟုတ်သည်။ အဗ္ဘတ္တင်္ဂတံ၊ ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီး
မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။)။ ပေ။

အတိတံ၊ လွန်ပြီး တရားသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ အတိတံ၊ သည်။ ပေ။
န အဗ္ဘတ္တင်္ဂတံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။)

ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီးသည်။
ဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီးသည်။ သဉ္ဇာတံ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပြီးသည်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊
ဖြစ်ပြီးသည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ၊ ရှေးရှု ဖြစ်ပြီးသည်။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ပြီး
သည်။ (ဟောတိ၊ လော။)။ ပေ။ အနာဂတံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
အနာဂတံ၊ သည်။ ပေ။ ပါတုဘူတံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။)။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၂၀၄။ အတိတ်ံ၊ အတိတ်ံ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အတိတ်ံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈံ၊
သည်။ ပေ။ (ဟောတိ) နန၊ လော။ ပေ။

၂၀၅။ (ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။) ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်တည်း။ ဣတိ ဝါ၊
သော်၎င်း။ (ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။) ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။
(ဣဒံ၊ ကား။) ရူပံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ (ဣဒံ၊ ကား။)
ပစ္စုပ္ပန်၊ တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သိုသော်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကို၎င်း။ ရူပံ၊
ရုပ်ကို၎င်း။ အပ္ပိယံ၊ မခွဲခြား တသားတည်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ရောက်စေထိုက်
သည်ကို။ ကရိတု၊ ဤ။ သေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်သည်။ သေ၊ ထိုရုပ်လော။
(တနည်း) သေ၊ ဤရုပ်သည်။ သေ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်လော။ ဧကဋ္ဌေ၊ တူသော။
အနက် ရှိသလော။ သမေ၊ တူသလော၊ သမဘာဂေ၊ တူသော အဖို့ ရှိ
သလော။ တဇ္ဇာတေ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သည် ရုပ်သဘော ရှိသလော။ (တနည်း)
တဇ္ဇာတေ၊ ထို ရုပ်သည် ပစ္စုပ္ပန်သဘော ရှိသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိရုဇ္ဈာနံ၊
ချုပ်လသော်။ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝံ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ ပေ။

(ဣဒံ) ဩဒါတံ၊ အဖြူတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ (ဣဒံ) ဝတ္ထံ၊ အဝတ်တည်း။
ဣတိ ဝါ၊ ပေ။ တဇ္ဇာတေ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။
ပေ။ ဩဒါတံ၊ ဖြူသော။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ရုဇ္ဈမာနံ၊ ဆိုးအပ်
သော်။ ဩဒါတဘဝံ၊ အဖြူ၏ အဖြစ်ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ ပေ။

၂၀၆။ ရူပံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ရူပံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ မြဲသလော။ ဓုဝံ၊
ခိုင်ခံ့သလော။ သဿတံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသလော။ အဝိပရိဏာ-
မဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော မရှိသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ရူပံ၊ သည်။ ရူပဘာဝံ၊ ကို။ န ဗဟတိ နန၊ မစွန့်သည်
မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင်။ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသလော။
အဓုဝံ၊ မခိုင်ခံ့သလော။ အသဿတံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား မရှိသလော။
ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသလော။ ပေ။

နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနဘာဝံ၊ ကို။ န ဗဟတိ၊ မစွန့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ လော။ ပေ။

အတိတ်ံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတိတ်ံ၊ အတိတ် တရား
သည်။ အတိတဘာဝံ၊ အတိတ်တရား၏ အဖြစ်ကို။ န ဗဟတိ၊ လော။ ပေ။

ကာလသံသန္တန ပြီး၏။

ဝစနသောနော

၂၀၈။ အတိတံ၊ အတိတ် တရားသည်။ နော အတ္ထိ၊ မရှိသလော။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အတိတံ၊ အတိတ် တရားသည်။ ဟဉ္စိ
 နော အတ္ထိ၊ အကယ်၍ မရှိအံ့။ (ဝေ သတိ) အတိတံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ဤ စကားသည်။ (ကာလသံသန္ဓနတုန်းက စကားသည်။) မိစ္ဆာ၊
 မှား၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ အတ္ထိ၊ ထင်ရှားရှိသော တရားသည်။
 နော အတိတံ၊ အတိတ် မဟုတ်သည်။ ဟဉ္စိ (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဝေ သတိ)
 အတ္ထိ၊ ထင်ရှားရှိသော တရားသည်။ အတိတံ၊ အတိတ်တည်း။ ဣတိ၊
 ဤ စကားသည်။ [ကာလသံသန္ဓန ပုဒ်ရေ (၂၀၃) ၌ “အတိတံ အတ္ထိ အတိတံ
 နိရုဒ္ဓံ” ဟူသောစကားကို ရည်ရွယ်သည်။] မိစ္ဆာ၊ မှား၏။ အနာဂတိ၊ အနာ
 ဂတိ တရားသည်။ ပေ။

အနာဂတိ၊ အနာဂတ်တရားသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်
 တရားသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊
 တညေဝ။ ထိုတရားသည်ပင်။ အနာဂတိ၊ အနာဂတ်တရားလော။ တံ (ဝေ)၊
 ထို အနာဂတ် တရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားလော။ ပေ။

(ယံ၊ အကြင် အနာဂတ်တရားသည်။) ဟုတွာ၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့်
 ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏။ (တံ၊ ထို အနာဂတ်တရားသည်။
 ပုန၊ တဖန်။) ဟုတွာ၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊
 ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလော။တနည်း--(ယံ၊ အကြင် ပစ္စုပ္ပန် တရား
 သည်။) ဟုတွာ၊ ရှေးက အနာဂတ် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်၏။
 (တံ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်။ ပုန၊ တဖန်။) ဟုတွာ၊ ရှေးက အနာဂတ်
 ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

ဟုတွာ၊ ရှေးက အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်
 ဖြစ်သလော။ ဟုတွာ၊ ရှေးက အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ယခု
 ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။

(ယံ၊ အကြင် ယုန်ချီသည်။) န ဟုတွာ၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်မူ၍။
 န ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်။ (တံ၊ ထို ယုန်ချီသည်။ ပုန၊
 တဖန်။) န ဟုတွာ၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်မူ၍။ န ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန်
 အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ အတိတံ၊ အတိတ်တရား
 သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ တညေဝ။

ထိုတရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားလော။ တံ (ဝေ)၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်
တရားသည်ပင်။ အတိတ်၊ အတိတ်တရားလော။ ဣတိ၊ န ဟေံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

(ယံ၊ အကြင် ပစ္စုပ္ပန်တရားသည်။) ဟုတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။
ဟောတိ၊ အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏။ (တံ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်။ ပုန၊
တဖန်။) ဟုတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ အတိတ် အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်သလော။ ...တနည်း—(ယံ၊ အကြင် အတိတ် တရားသည်။) ဟုတွာ၊
ရှေးက ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ယခု အတိတ် ဖြစ်၏။ (တံ၊
ထို အတိတ်တရားသည်။ ပုန၊) ဟုတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊
အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလော။ န ဟေံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဟုတွာ၊ ရှေးက ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ယခု အတိတ်
အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလော။ ဟုတွာ၊ ရှေးက ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။
ဟောတိ၊ ယခု အတိတ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။

(ယံ၊ အကြင် ယုန်ချိုသည်။) န ဟုတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်မူ၍။
န ဟောတိ၊ အတိတ် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်။ (တံ၊ ထို ယုန်ချိုသည်။ ပုန၊)
န ဟုတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်မူ၍။ န ဟောတိ၊ အတိတ် အဖြစ်ဖြင့်
မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အနာဂတံ၊ အနာဂတ် တရားသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်
တရားသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။
အတိတ်၊ အတိတ် တရားသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊
တညေဝ၊ ထို တရားသည်ပင်။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်တရားလော။ တံ (ဝေ)၊
ထို အနာဂတ် တရားသည်ပင်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားလော။ တံ (ဝေ)၊
ထို ပစ္စုပ္ပန် တရားသည်ပင်။ အတိတ်၊ အတိတ်တရားလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ န ဟေံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဟုတွာ၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်သလော။ (တနည်း) ဟုတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ ဟောတိ၊
အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလော။ ဟုတွာ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

န ဟုတွာ၊ အနာဂတ် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်မူ၍။ န ဟောတိ၊ အတိတ်
အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သလော။ တနည်း—န ဟုတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်မူ၍။
န ဟောတိ၊ အတိတ်အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သလော။ န ဟုတွာ၊ န ဟောတိ၊ လော။
ဣတိ၊ န ဟေံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

ဝစနသောဓနာ ပြီး၏။

အတိတစက္ခုရူပါဒိကထာ

၂၇၉။ အတိတံ၊ အတိတ် ဖြစ်သော။ စက္ခု၊ စက္ခု ပသာဒသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ရူပါ၊ ရူပါရုံ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ အာလောကော၊ အရောင်အလင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းမှုသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အတိတေန၊ အတိတ် ဖြစ်သော။ စက္ခုနာ၊ စက္ခု ပသာဒဖြင့်။ အတိတံ၊ အတိတ် ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗေ။ ပေ ။

အတိတစက္ခုရူပါဒိကထာ ပြီး၏။

အတိတဉာဏာဒိကထာ

၂၈၀။ အတိတံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ တေန ဉာဏေန၊ ထို အတိတ် ဉာဏ် ဖြင့်။ ဉာဏကရဏိယံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ကရေတိ၊ လော ။ ပေ။ တေန ဉာဏေန၊ ထို အတိတ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ သစ္စာကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိသလော။ ပေ ။

အတိတဉာဏာဒိကထာ ပြီး၏။

အရဟန္တာဒိကထာ

၂၈၁။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏ (သန္တာန်၌)။ အတိတော၊ သော။ ရာဂေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတ၊ သည်။ တေန၊ ရာဂေန၊ ထို အတိတ် ရာဂအားဖြင့်။ သရာဂေါ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗေ။

အရဟန္တာဒိကထာ ပြီး၏။

အတိတဟတ္တာဒိကထာ

၂၈၂။ အတိတာ၊ ကုန်သော။ ဟတ္တာ၊ လက်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန် သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အတိတေသု၊ အတိတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဟတ္တေသု၊ လက်တို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လသော်။ အာဒါနနိက္ခေပနံ၊ ယူခြင်း ချခြင်း သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှားသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗေ။ ပေ ။ အတိတသ္မိံ၊ သော။ ကုစ္စိသ္မိံ၊ ဝမ်းသည်။ သတိ၊ သော။ ဇိသစ္စာ၊ စားလို ခြင်းသည်၎င်း။ ပိပါသ၊ သောက်လိုခြင်းသည်၎င်း။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား သလော။ ပေ ။

အတီတော၊ သော။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟပဂေါ၊
ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိပ်ချခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သလော။ ဆေဒနဘေဒနံပဂေါ၊
ဖြတ်ခြင်း ခွဲခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သလော။ ကာကေဟိ၊ ကျီးတို့နှင့်၎င်း။
ဂိဇ္ဈေဟိ၊ လင်းတတို့နှင့်၎င်း။ ကုလလေဟိ စ၊ သိန်းစွန့်တို့နှင့်၎င်း။ သာဓာ-
ရဏော၊ ဆက်ဆံသလော။ ပေ။ အတီတေ ကာယော၊ ဌ။ ဝိသံ၊ အဆိပ်သည်။
ကမေယျ၊ ရောက်ရာသလော။ သတ္ထံ၊ လက်နက်သည်။ ကမေယျ၊ လော။
အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ကမေယျ၊ လော။ ပေ။ အတီတော ကာယော၊ ကိ။ အဗ္ဗု-
ဗန္ဓနေန၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း နှောင်အိမ်ဖြင့်။ ဗန္ဓိတုံ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းငှါ။ လဗ္ဘာ၊
ရအပ်သလော။ ရဇ္ဇုဗန္ဓနေန၊ ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးဖြင့်။ ဗန္ဓိတုံ၊ ငှါ။ လဗ္ဘာ၊
လော။ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန၊ ဖွဲ့ကြောင်း သံခြေချင်းဖြင့်။ ဗန္ဓိတုံ၊ ငှါ။
လဗ္ဘာ၊ လော။ ဂါမဗန္ဓနေန၊ ဖွဲ့ချုပ်ကြောင်း ရွှာဖြင့်။ ပေ။ ဇနပဒဗန္ဓနေန၊
ဖွဲ့ချုပ်ကြောင်း ဇနပုဒ်ဖြင့်။ ပေ။ ကဏ္ဍပဉ္စမေဟိ၊ လည်ပင်းဟူသော ၅-ခု
မြောက် အရပ်ရှိကုန်သော။ ဗန္ဓနေဟိ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတို့ဖြင့်။ ဗန္ဓိတုံ လဗ္ဘာ
။ပေ။

၁ ၃ ၆

အတိတဟတ္တာဒိကထာ ပြီး၏။

အတိတက္ခန္ဓာဒိသမောဓာနကထာ

၂၉၄။ အတီတော။ ပေ။ စက္ကဝတ္ထိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။
ရာဇာ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ တိဏ္ဍိ၊ ၃-ဆူကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရား
ရှင်တို့၏။ သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝေါ၊ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ လော
။ပေ။

အတိတက္ခန္ဓာဒိသမောဓာနကထာ ပြီး၏။

ပဒသောနေကထာ

၂၉၅။ အတီတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသော တရားလော။
ဣတိ၊ သံကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အတ္ထိ၊ ရှိသော တရားသည်။ အတီတံ၊
အတိတ်တရားလော။ ဣတိ၊ သံကဝါဒီ မေး၏။ အတ္ထိ၊ ရှိသော တရားသည်။
သိယာ၊ အချို့သည်။ အတီတံ၊ အတိတ်တရားတည်း။ သိယာ၊ အချို့တရား
သည်။ န္ဓာတိတံ(နော+အတိတ်)၊ အတိတ်တရားမဟုတ်။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ
ဖြေ၏။ [အတိတ်တရားသာမက ကာလ ၃-ပါးလုံးနှင့် ဆိုင်သော တရားကို
'နန္ဒာတိတ'ဟု ခေါ်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း "အတ္ထိ"နှင့် အနက် အရတူ
သောကြောင့်တည်း။]

အာဇာနည်ဟိ နိဂ္ဂဟံ၊ အတိတံ၊ အတိတံတရားသည်။ ဟဉ္စိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ အတ္ထိ၊ ရှိသော တရားသည်။ သိယာ၊ အချို့သည်။ အတိတံ၊ အတိတံတရားသည်။ သိယာ၊ သည်။ နှာတိတံ၊ နှာတိတံတရားသည်။ ဟဉ္စိ(ဟောတိ)၊ အံ့။ တေန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အတိတံ၊ အတိတံဟု ခေါ်အပ်သော တရားသည်။ နှာတိတံ၊ နှာတိတံတရားသည်။ (ဟောတိ)၊ နှာတိတံ၊ သည်။ အတိတံ၊ သည်။ (ဟောတိ)၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုရာရောက်၏။ တတ္ထ၊ ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ အတိတံ ။ပေ။ နှာတိတံ(ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ်၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။ တေန၊ ထိုသို့ ဆိုထိုက်ခြင်းကြောင့်။ အတိတံ ။ပေ။ အတိတံတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင် အဖြေစကားကို။ ဝဒေသိ၊ ဆို၏။ (တေ၊ သင်၏။ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။) မိစ္ဆာ၊ ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓိဒေါသ မကင်းသဖြင့် မှားယွင်း၏။

ပန၊ သို့မဟုတ်။ အတိတံ ။ပေ။ အတိတံတိ၊ ဟူ၍။ နော စေ(ဝဒေသိ)၊ အကယ်၍ မဆိုလိုအံ့။ စ၊ ထိုသို့ မဆိုလိုလသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ အတိတံ ။ပေ။ နှာတိတံတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ (အထ၊ ထိုသို့ မဆိုထိုက်ပါပဲလျက်။) တတ္ထ၊ ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ အတိတံ ။ပေ။ နှာတိတံ(ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ်၊ သာ။ တေန၊ ကြောင့်။ အတိတံ ။ပေ။ အတိတံတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ ကို။ ဝဒေသိ၊ (တေ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။) မိစ္ဆာ၊ ၏။ [အနာဂတပြဿနာ ပရဝါဒီပက္ခ၌လည်း နည်းတူ ပေးပါ။]

ပဒသောနေကထာ ပြီး၏။

သုတ္တသာနေ

၂၉၆။ အတိတံ၊ အတိတံတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အနာဂတံ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ ယံ ကိဉ္စိ ဘိက္ခဝေ ။ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ နနု ။ပေ။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ နိရုတ္တိပထာ၊ ဤ ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနက်တို့သည်။ ဣမေ အဓိဝစနပထာ၊ ဤ အဓိဝစန၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနက်တို့သည်။ ဣမေ ပညတ္တိပထာ၊ ဤ နာမည်ပညတ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနက် တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အသင်္ကပ္ပာ၊ မစွန့်ပစ်အပ်ကုန်။ အသင်္ကပ္ပပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ လည်း မစွန့်ပစ်အပ်ကုန်။ န သင်္ကပ္ပန္တိ၊ ယခုလည်း မစွန့်ပစ်ဆဲ။ န သင်္က-

ယိဿန္တိ၊ နောင်၌လည်း စွန့်ပစ် မစွန့်ပစ်အပ်ကုန်လတ္တံ့။ ဝိညူဟိ၊ ပညာရှိ ဖြစ်ကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ သမဏတို့သည်၎င်း။ ပြာဟ္မဏေဟိ၊ ပြာဟ္မဏတို့ သည်၎င်း။ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာ၊ မတားမြစ်အပ်ကုန်။ ကတမေ တယော၊ ဘိက္ခဝေ ယံ ရှုပ်၊ သည်။ အတိတံ၊ လွန်ပြီ။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီ။ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီ။ ဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်ပြီ။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ အဟောသီတိ၊ ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ပြောဆို အပ်သော အမည်သည်။ (အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။) တဿ၊ ၏။ အဟောသီတိ၊ ဟူသော။ သမညာ၊ ကောင်းစွာ အသိအမှတ် ပြုအပ်သော အမည်သည်။ (အဟောသိ၊) တဿ၊ ၏။ အဟောသီတိ၊ ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော ပညတ်သည်။ (အဟောသိ၊) တဿ၊ ထို အတိတံရုပ်၏။ အတ္တိတိ၊ ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န (ဟောတိ) တဿ ဘဝိဿတိတိ သင်္ခါ န (ဟောတိ) ။ပေ။

ဘိက္ခဝေ ယံ ရှုပ်၊ သည်။ အဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီးမဟုတ်။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီး မဟုတ်။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ဘဝိဿတိတိ သင်္ခါ (ဟောတိ) ။ပေ။ ဘိက္ခဝေ ယံ ရှုပ်၊ သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှား ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ အတ္တိတိ သင်္ခါ (ဟောတိ) ။ပေ။ အတ္တိတိ ပညတ္တိ (ဟောတိ) ။ပေ။ ဘိက္ခဝေ အဟေတုကဝါဒါ၊ အဟေတုကဝါဒရှိကုန်သော။ အကိရိယဝါဒါ၊ အကိရိယဝါဒရှိကုန်သော။ နတ္ထိကဝါဒါ၊ နတ္ထိကဝါဒ ရှိကုန်သော။ ဥက္ကလာ၊ ဥက္ကလဇနပုဒ်၌ နေကုန်သော။ ယေ ပိ တေ ဝဿ ဘညာ၊ အကြင်ဝဿနှင့် ဘညတို့သည်လည်း။ (သန္တိ)။ တေပိ၊ ထိုဝဿနှင့် ဘညတို့သည်သော်မှလည်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ နိရုတ္တိပထေ၊ ဤ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနက်တို့ကို။ ဣမေ အဓိဝစနပထေ၊ တို့ကို။ ဣမေ ပညတ္တိပထေ၊ တို့ကို။ ဂရဟိတဗ္ဗံ (ဂရဟိတဗ္ဗေ)၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်၏ ဟူ၍။ န အမညိ သု၊ မမှတ်ထင်ကုန်။ ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗံ (ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗေ)၊ တားမြစ်ထိုက်ကုန်၏ ဟူ၍။ န အမညိ သု၊ ကုန်။ တံ၊ ထိုသို့ မမှတ်ထင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ နိန္ဒာ စန္ဒန ဗျာရောသ ဥပါရမ္ဘဘယာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်း၊ ထိခိုက် နှိပ်စက်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်း၊ အပြစ်တင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်း၊ ချုပ်ချယ် စော်ကားခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ခန္ဓသံယုတ်၊ မဇ္ဈိမပုံ၊ ဥပယဝဂ်၊ နိရုတ္တိပထသုတ်။ [ကဏ္ဍဝတ္ထုစာအုပ်တို့၌ “စန္ဒန” ပုဒ် မပါ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

အာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ တေ အဝေါစ နနု၊ လော။ (ကိ) ဘန္တေ၊ ယေန စက္ခုနာ၊ အကြင် ပုဗ္ဗေဒီဝါသဘူတစက္ခုဖြင့်။ အတိတေ၊ လွန်လေပြီးကုန်သော။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးကုန်သော။

ဆိန္ဒူပပဉ္စေ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ ရှိကုန်သော။ ဆိန္ဒူဝဋ္ဋုမေ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော တဏှာ တည်းဟူသော သံသရာလမ်းရှိကုန်သော။ ပရိယာဒိန္ဒဝဇ္ဇေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်ပြီး ကုန်ခန်းစေအပ်ပြီးသော ဝဋ္ဋဒုက္ခရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္ထေ၊ အလုံးစုံသော ဒုက္ခတို့ကို လွန်ပြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓေ၊ ထို့ကို။ ပညာပယမာနော၊ အပြားအားဖြင့် သိစေလသော်။ ပညာပေယျ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေရာ၏။ တံ စက္ခု၊ သည်။ အတ္ထိနုခေါ၊ ရှိပါသလော။ ဣတိ(အဝေါစ) ။ပေ။ [သောတနှင့် သာနကို မြှုပ်ထားသည်။] သာ ဇိဂှါ အတ္ထိ နု ။ ပေ ။ [ကယကို မြှုပ်ထားသည်။] သော မနော အတ္ထိ နု။ ဣတိ(အဝေါစ) ။ပေ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

အာယသ္မာ နန္ဒကော ဇေ အဝေါစ နနု (ကိံ) ပုဗ္ဗေ ရှေး၌။ လောဘော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။ တံ၊ ထို လောဘသည်။ အကုသလံ၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။ သော၊ ထို လောဘသည်။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ မရှိခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ ပေ ။ [တိကဂုံတ္တရ ဒုတိယပံ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခုဝေ၊ ကဗဠိကာရေ အာဟာရေ၊ ကဗဠိကာရ အာဟာရ၌။ ရာဂေါ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အံ၊ နန္ဒိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အံ၊ တဏှာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အံ။ တတ္ထ၊ ထို တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်သော။ ဝိညာဏံ၊ အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏ်သည်။ ဝိရုဠံ၊ စည်ပင်၏။ [အတိတ်အကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။] ယတ္ထ၊ အကြင် တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (စေ) ဝိရုဠံ၊ အကယ်၍ စည်ပင်အံ့။ (ဧဝံ သတိ) တတ္ထ၊ ထို တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ အဝက္ကန္တိ၊ သက်ရောက်ခြင်းသည် (အကျိုး အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်)။ အတ္ထိ၊ ၏။ [ကဗဠိကာရဟာရ၊ အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့နှင့် နာမ်ရုပ်တို့၏ အစပ်ကို ဟောတော်မူသည်။] ယတ္ထ၊ အကြင် တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌။ နာမ ရူပဿ အဝက္ကန္တိ (စေ) အတ္ထိ၊ (ဧဝံ သတိ) တတ္ထ၊ ထို တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌။ သင်္ခါရာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း ဖြစ်သော တဏှာ ဥပါဒါနံ ကမ္မဘဝဟူသော သင်္ခါရတို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ တိုးပွားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ [နာမ်ရုပ် သဋ္ဌာယတန ဖဿ ဝေဒနာတို့နှင့် သင်္ခါရတို့၏ အစပ်ကို ဟောတော်မူသည်။] ယတ္ထ၊ အကြင် တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌။ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ (စေ) အတ္ထိ၊ (ဧဝံ သတိ) တတ္ထ၊ ထို တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ တဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင် ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရ ဟူသော အကြောင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အာယတိံ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ (စေ) အတ္ထိ၊ (ဧဝံ သတိ) တတ္ထ၊

သည်။ (သတိ၊ သော်။) အာယတိံ၊ ဌ။ ဇာတိ ဇရာ မရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
၏။ [ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနှင့် အနာဂတ်အကျိုးတို့၏ အစပ်ကို ဟောတော်မူ
သည်။] ဘိက္ခဝေ တံ၊ ထိုဇာတိ ဇရာ မရဏ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော
သင်္ခါရကို။ သသောကံ(ဣတိ)၊ ဝမ်းနည်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ ဟူ၍။ သရဇံ
(ဣတိ)၊ ကိလေသာ ဟူသော မြူနှင့်တကွ ဖြစ်၏ ဟူ၍။ [ပါဠိတော်ရင်း၌
“သဒရံ၊ ပူလောဠ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ ဟူ၍” ဟု ရှိ၏။] သဥပါယာသံ ဣတိ၊
ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဖဿော၊
ဖဿဖြစ်သော ။ပေ။ မနောသဉ္ဇေတနာယ၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟူသော ။ပေ။
ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော ။ပေ။ ဝဒါမိ၊ [နိဒါနသံယုတ်၊ မဟာဝဂ်၊ အတ္ထိ
ရာဂသုတ်။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု၊ ပေ။

သုတ္တသာဓန ပြီး၏။

သဗ္ဗမတ္တိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အတိတက္ခန္ဓာဒိကထာ

၁-န သုတ္တသာဓန

၂၉၇။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့လော။ ဣတိ၊
ပရဝါဒီ မေး၏ ။ပေ။ အတိတံ၊ သည်။ ခန္ဓာ၊ တို့လော။ ဓာတု၊ ဓာတ်လော။
အာယတနံ၊ အာယတနလော ။ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားသည်။ ခန္ဓာ၊
တို့လော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော ။ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။
ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာလော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
လော ။ပေ။ [သုတ္တသာဓန အနက် လွယ်ပြီ။]

န သုတ္တသာဓန ပြီး၏။

အတိတက္ခန္ဓာဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကေစွံအတ္တိတိကထာ

၁-အတိတာဒိကေစ္စကထာ

၂၉၉။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အတ္တိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သက
ဝါဒီ မေး၏။ ကေစွံ၊ အချို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ကေစွံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ကေစွံ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီလော။ ကေစွံ၊ သည်။
န နိရုဒ္ဓံ၊ မချုပ်သေးသလော ။ပေ။ ကေစွံ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးလော။ ကေစွံ

အဝိဂတံ၊ မကင်းသေးသလော။ ပေ။ အတ္ထိကံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီ
လော။ န အတ္ထိကံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ မရောက်သေးသလော။ အပ္ပတ္ထိကံ၊
ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီလော။ န အပ္ပတ္ထိကံ၊ ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ မရောက်
သေးသလော။ ပေ။

အတိတာ၊ အတိတ်တရားတို့သည်။ အဝိပက္ကဝိပါကာ၊ မရင့်ကျက်သေး
သော အကျိုးရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေစွေ၊ အချို့တို့သည်။ အတ္ထိ၊
ရှိကုန်သလော။ ကေစွေ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်သလော။ ပေ။ အတိတာ၊
တို့သည်။ အဝိပါကာ၊ အကျိုးမရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေစွေ အတ္ထိ။
ကေစွေ နတ္ထိ။ ပေ။

ကိ၊ အဘယ် အတိတ်တရားသည်။ အတ္ထိ၊ နည်း။ ကိ၊ နတ္ထိ၊ နည်း။
ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အတိတာ၊ ကုန်သော။ အဝိပက္ကဝိပါကာ၊ ကုန်သော။
တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ အတိတာ၊ ဝိပက္ကဝိပါကာ၊ ရင့်ကျက်ပြီး
သော အကျိုးရှိကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊
ပရဝါဒီ ဖြေ၏။

အတိတာ၊ ကုန်သော။ အဝိပက္ကဝိပါကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ပြီးကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုတရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

၂-အနာဂတာဒိကေစွကထာ

၃၀၀။ အနာဂတံ အတ္ထိ။ ပေ။ ကေစွံ၊ အချို့သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီလော။
ကေစွံ၊ သည်။ အဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ မဟုတ်သလော။ ကေစွံသဉ္ဇာတံ၊ ကောင်း
စွာ ဖြစ်ပြီလော။ ပေ။ အသဉ္ဇာတံ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပြီ မဟုတ်သလော။
ပေ။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်ပြီလော။ ပေ။

အနာဂတာ၊ အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပ္ပါဒိနော၊ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ ကုန်
သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေစွေ၊ အချို့တို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ကေစွေ
နတ္ထိ။ ပေ။

အနာဂတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပ္ပါဒိနော၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ အနာဂတာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပါဒိနော၊ မချွတ်ဖြစ်
လတ္တံ့ မဟုတ်ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ပေ။

အနာဂတာဒိကေစွကထာ ပြီး၏။

ကေစွံအတ္ထိတိကာ နိဗ္ဗိတာ။

ဂ-သတိပဋ္ဌာနကံထာ

၃၀၁။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်
 တို့မည်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီမေး၏။ အာမန္တာ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 သတိ၊ သတိ မည်သလော။ ပေ။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သတိမ္ပောဇ္ဈင် မည်
 သလော။ ကောယနမဂ္ဂေါ၊ တကြောင်းတည်းသော လမ်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့
 သွားကြောင်းလမ်းလော။ ယေဂါမိ၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်
 သို့ သွားတတ်သလော။ ဗောဓဂါမိ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တို့ကို သိလျက် သွား
 တတ်သလော။ အပစယဂါမိ၊ ဝဋ်ဒုက္ခကို ဖျက်ဆီးလျက် သွားတတ်သလော။
 အနာသဝါ၊ အာသဝေါ မဟုတ်သော လောကုတ္တရာ တရားတို့လော။
 အသိယောဇနိယာ၊ သိယောဇနိ၏ အာရုံ မဟုတ်သော လောကုတ္တရာ တရား
 တို့လော။ အဂန္တနိယာ၊ ဂန္တ၏ အာရုံ မဟုတ်သော လောကုတ္တရာ တရားတို့
 လော။ အနောဗနိယာ၊ ဩဗ၏ အာရုံ မဟုတ်သော လောကုတ္တရာ တရား
 တို့လော။ အယောဂနိယာ၊ ယောဂ၏ အာရုံ မဟုတ်သော လောကုတ္တရာ
 တရားတို့လော။ အနီဝရဏိယာ၊ နီဝရဏ၏ အာရုံ မဟုတ်သော လောကုတ္တရာ
 တရားတို့လော။ အပရာမဋ္ဌာ၊ တဏှာ ခိဋ္ဌိတို့သည် မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်
 အပ်သော လောကုတ္တရာ တရားတို့လော။ အနုပါဒါနိယာ၊ ဥပါဒါန်၏စီးပွား
 မဟုတ်သော လောကုတ္တရာ တရားတို့လော။ အသင်္ကလေသိကာ၊ သံက္ခိလေ
 သတရား၏ အာရုံမဟုတ်သော လောကုတ္တရာ တရားတို့လော။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊
 တို့သည်။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိလော။ ပေ။ ဥပသမာနုဿတိ၊ လော။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ။

သတိ၊ သတိသည်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန် မည်သလော။ သာ စ၊
 ထို သတိပဋ္ဌာန် သည်လည်း။ သတိ၊ သတိ မည်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
 မေး၏။ အာမန္တာ၊ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ လော။ တဉ္စ၊
 ထို သတိပဋ္ဌာန် သည်လည်း။ သတိ၊ လော။ ပေ။

၃၀၂။ သဗ္ဗေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ သတိ၊ သည်။
 သန္တိဋ္ဌတိ၊ နန၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ပေ။ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ
 အာရမ္မ၊ ဖဿော၊ သည်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ
 ဖဿပဋ္ဌာနာ၊ ဖဿပဋ္ဌာန်တို့ မည်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ။
 သဗ္ဗေ သတ္တံ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတသတိနော၊ ကပ်၍ တည်သော သတိရှိ
 ကုန်သလော။ သတိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်သလော။ သတိယာ၊
 သည်။ သမောဟိတာ၊ ပေါင်းစု၍ ထားအပ် ကုန်သလော။ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ၊
 တို့၏။ သတိ၊ သည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ၊ ရှေးရှု ကပ်၍ တည်သလော။ ဣတိ၊
 သကဝါဒီ မေး၏။ ပေ။

၃၀၃။ ဘိက္ခဝေ၊ ယေ၊ အကြင် သူတို့သည်။ ကာယဂတာသတိံ၊ ကာယဂတာသတိကို။ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ မသုံးဆောင်ကြကုန်။ တေ၊ တို့သည်။ အမတိ၊ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်ကို။ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပေ ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနံ၊ ပေ ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကာယဂတာသတိံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ သလော။ ပဋိလဘန္တိ၊ ရကုန်သလော။ အာသေဝန္တိ၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲ ကုန်သလော။ ဘာဝေန္တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဗဟုလိကဗောဓိန္တိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုကုန်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ ပေ ။

ဘိက္ခဝေ၊ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ယဒိဒံ (ယေ+ဣမေ) သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင် သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ (သန္တိ၊) အယံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးသည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းငှါ၊ သောကပရိဒေဝါနံ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကမာယ၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ခြင်းငှါ။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဉာယဿ၊ အရိယာမဂ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှါ။ ကောယနော၊ တကြောင်းတည်းသော လမ်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနံ၊ ပေ ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကောယနမဂ္ဂေါ၊ တကြောင်းတည်းသော နိဗ္ဗာန်သွားကြောင်းလမ်း ဖြစ်သလော။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ စက္ကဝတ္ထိဿ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။ ရညော၊ ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သတ္တန္တံ၊ ရတနာနံ၊ တို့၏။ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္တံ၊ တို့၏နည်း။ စက္ကရတနဿ၊ စကြာရတနာ၏။ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ဟတ္ထိရတနဿ၊ ဆင်ပျံတော်ရတနာ၏။ ပေ ။ အဿရတနဿ၊ မြင်းပျံတော်ရတနာ၏။ ပေ ။ မဏိရတနဿ၊ ပတ္တမြားရတနာ၏။ ပေ ။ ဣတ္ထိရတနဿ၊ မိဖုယားရတနာ၏။ ပေ ။ ဂဟပတိရတနဿ၊ သူကြွယ်ရတနာ၏။ ပေ ။ ပရိဏာယကရတနဿ၊ သားတော်ကြီးရတနာ၏။ ပေ ။ ဘိက္ခဝေ၊ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ကြောင့်။ သတ္တန္တံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာနံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာတို့၏။ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ပေ ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနံ၊ ပေ ။ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂရတနာဝ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂရတနာတို့ချည်းသာ။ ဟောန္တိ၊ လော။ ပေ ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့မည်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

သတိပဋ္ဌာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဟေဝတ္ထိကထာ

၃၀၄။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ လူတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ ဟေဝံ၊ ဤသို့ (အတိတ် ရုပ်စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်)။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဟေဝံ၊ ဤသို့ (အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်)။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ၊ ဖြေ၏။ သေဝ၊ ထို အတိတ်သည်ပင်။ အတ္ထိ၊ ရှိသည် မဟုတ်သလော။ သေဝ၊ ထို အတိတ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိသည်၊ မည်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [ဤ ပြဿနာကို ပြန်၍ မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံ၏။ ...] အတ္ထဋ္ဌော၊ ရှိသည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောသည်။ နတ္ထဋ္ဌော၊ မရှိသည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောလော။ နတ္ထဋ္ဌော၊ သည်။ အတ္ထဋ္ဌော၊ လော။ အတ္ထိဘာဝေါ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိဘာဝေါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ် လော။ နတ္ထိဘာဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိဘာဝေါ၊ လော။ အတ္ထိတိ ဝါ၊ ရှိ၏ ဟူ၍သော်၎င်း။ နတ္ထိတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ နတ္ထိတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ အတ္ထိတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ သေ၊ ဤ ရှိသော သဘောသည်။ သေ၊ ထို မရှိသော သဘောလော။ (တနည်း) သေ၊ ဤ မရှိသော သဘောသည်။ သေ၊ ထို ရှိသော သဘောလော။ ဧကဋ္ဌေ၊ တူသော အနက် ရှိသလော။ သမေ၊ တူသလော။ သမဟာဂေ၊ တူသော အဖို့ရှိသလော။ တဇ္ဇာတေ၊ ထို ရှိသော သဘောသည် မရှိသော သဘော ဖြစ်သလော။ ဝါ၊ ထို မရှိသော သဘောသည် ရှိသော သဘော ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [အနာဂတပြဿနာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ပြဿနာတို့ တူပြီ။]

၃၀၅။ အတိတံ၊ အတိတ်သည်။ ဟေဝံ အတ္ထိ၊ လော။ ဟေဝံ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ကိန္နိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အတ္ထိ၊ နည်း။ ကိန္နိလျှင် ။ နတ္ထိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အတိတံ၊ အတိတ် သည်။ အတိတံတိ၊ အတိတ်ဟူ၍။ ဟေဝံ၊ ဤ အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတိတံ၊ သည်။ အနာဂတံတိ၊ ဟူ၍။ ဟေဝံ၊ အားဖြင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အတိတံ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန်တိ၊ ဟူ၍။ ဟေဝံ၊ အားဖြင့်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ ပေ။

ဟေဝတ္ထိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

(ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား) တဿ၊ ထို မဟာဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိး တည်း။

ဥပလဗ္ဗော၊ ဥပလဗ္ဗတိ ပုဒ်ဖြင့် ဟောအပ်ရာ ပုဂ္ဂလကထာ၎င်း။ ပရိဟာနံ၊ ပရိဟာနိကထာ၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ဗြဟ္မစရိယဝါသ

ကထာ (ဗြဟ္မစရိယကထာ) ၎င်း။ ဩဓိသော၊ ဩဓိသောကထာ၎င်း။
 ပရိညာကာမရာဂပ္ပဟာနံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စသည်ကို သိလသော် ကာမ
 ရာဂကို ပယ်ခြင်းကို ဟောတော်မူအပ်ရာ ဟေတိကထာ၎င်း။ သဗ္ဗမတ္ထိ-
 ဝါဒေါ၊ အစဉ် သဗ္ဗမတ္ထိ ဟူသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူအပ်ရာ
 သဗ္ဗမတ္ထိတိကထာ၎င်း။ အာယတနံ၊ အာယတန စသည်ကို ဟောတော်
 မူအပ်ရာ အတိတက္ခန္ဓာဒိကထာ၎င်း။ သုဘဂေါ၊ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်
 သော။ အတိတာနာဂတော၊ အတိတ်အနာဂတ် - ရှိရာ ကေစွံအတ္ထိတိ
 ကထာ၎င်း။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သတိပဋ္ဌာနာ၊ အစဉ် သဗ္ဗေ ဓမ္မာသတိပဋ္ဌာနာ
 ဟူသော ပုစ္ဆာရှိသော သတိပဋ္ဌာနကထာ၎င်း။ ဟေဝတ္ထိ ဟေဝနတ္ထိ၊
 ဟေဝတ္ထိ ဟေဝံ နတ္ထိ ဟူသော ပရဝါဒီ၏ အဖြေရှိသော ဟေဝတ္ထိကထာ
 ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ မဟာဝဂ် အပြီးတည်း။

မဟာဝဂ္ဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၁၀) ၁-ပရူပဟာရကထာ

၂၀၇။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အသုစိ၊ မစင်ကြယ်သော။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ သုက်လွတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ၊ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတော၊ ၏။ ရာဂေါ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ကာမစ္ဆန္နနိဝရဏံ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ ။

ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ လော။ တဿ၊ ထို ပုထုဇ္ဇန ၏။ ရာဂေါ၊ ပေ ။ ကာမစ္ဆန္နနိဝရဏံ၊ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတော၊ ၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ လော။ တဿ၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂေါ၊ ပေ ။ ကာမစ္ဆန္နနိဝရဏံ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ ။

အရဟတော အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး ၏။ အာမန္တာ၊ အိမ်း။ ကေနဌေန၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးအံ့။ ဟိ (ယဿ)၊ ကြောင့်။ (ဟန္တသညံ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ထွန်းပြသော နိပါတ်တည်း။) မာရကာယိကာ၊ မာရ်နတ်၏ အသင်းအပင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ အရဟတော၊ ၏။ အသုစိ၊ သော။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ သုက်လွတ်ခြင်းကို။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်၍ ဆောင်ပြ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ပြေ၏။

မာရကာယိကာ။ ပေ ။ ဥပသံဟရန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ မာရကာ-
ယိကာနံ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ စစ်။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ ။

မာရကာယိကာ။ ပေ ။ ဥပသံဟရန္တိတိ၊ အာမန္တာ၊ မာရကာယိကာ
ဒေဝတာ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ ကိ။ ဥပသံဟရန္တိ၊
လော။ အညေသံ၊ မိမိမှ တပါး အခြား သူတို့၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊
ဥပသံဟရန္တိ၊ လော။ တဿ၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊
ဥပသံဟရန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ ။

မာရကာယိကာ ဒေဝတာ အတ္တနော၊ ၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ နေဝ
ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်၍ ဆောင်ပြသည်လည်း မဟုတ် ကုန်သလော။ အညေသံ

အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ န ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်၍ ဆောင်ပြသည်လည်း မဟုတ်
ကုန်သလော။ တဿ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ န ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်၍ ဆောင်ပြ
သည်လည်း မဟုတ်ကုန် သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

မာရကာယိကာ။ ပေ။ ဥပသံဟရန္တိတိ၊ အာမန္တာ၊ လောမက္ခပေဟိ၊
မွေးညှင်းကွင်းတို့ဖြင့်၊ ဥပသံဟရန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

၃၀၀။ မာရကာယိကာ။ ပေ။ ဥပသံဟရန္တိတိ၊ အာမန္တာ၊ အိမ်း။
ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးအံ့။
ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (ဟန္တာ) ဝိမတိ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဂါဟယိဿာမိ၊
ယူစေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံမိသောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပေ။

အရဟတော၊ ၏။ ဝိမတိ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
အာမန္တာ၊ အရဟတော၊ ၏။ သတ္တရိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ဝိမတိ အတ္ထိ၊
လော။ ပေ။ ဣဒပ္ပတ္တယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဝိမတိ
အတ္ထိ၊ လော။ [ပုဗ္ဗန္တေ စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ တိက-
နိက္ခေပ၊ ပုဒ်ရေ (၁၀၀၀) ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

အတ္ထိ အရဟတော အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတော
အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်၏။ နိဿန္တော၊ အကျိုးဆက်
နည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အသိတပိတခါယိတသာယိတဿ၊ စားအပ်
သောက်အပ် ခဲအပ် သာယာအပ်သော အစာ၏။ နိဿန္တော၊ အကျိုးဆက်
တည်း။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ အရဟတော။ ပေ။ နိဿန္တော၊ အကျိုး
ဆက်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ၊ ယေ ဧကစိ၊ အမှတ် မရှိ
ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အသန္တိ၊ စားကုန်၏။ ပိဝန္တိ၊
သောက်ကုန်၏။ ခါဒန္တိ၊ ခဲကုန်၏။ သာယန္တိ၊ သာယာကုန်၏။ သဗ္ဗေသံ၊
အလုံးစုံကုန်သော။ (တေသံ) ယေဝ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ပင်။ အသုစိ သုက္က-
ဝိဿဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

ယေ ဧကစိ။ ပေ။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒါရကာ၊ ကလေးတို့
သည်။ အသန္တိ။ ပေ။ ဒါရကာနံ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

၃၀၂။ အရဟတော။ ပေ။ နိဿန္တောတိ၊ အာမန္တာ၊ တဿ၊ ထို ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာသယော၊ သုက်၏ ဖြစ်ရာ သုက်အိမ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

အရဟတော၊ ဇာတိ။ ဥစ္စာရပဏာဝေါ၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်သည်။ အသိတ။ ပေ။ သာယိတဿ၊ ဇာတိ။ နိဿန္နော၊ တည်း။ တဿ၊ ထိုကျင်ကြီး ကျင်ငယ်၏။ အာသယော၊ ဖြစ်ရာ အစာဟောင်းအိမ် ဆီးအိမ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတော အသုစိ။ ပေ။ နိဿန္နော၊ (သင့်စကားအရ) အကျိုးဆက်တည်း။ တဿ၊ ထိုသုစိ၏။ အာသယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ၊ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၃၁၀။ အတ္ထိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အရဟတော၊ သည်။ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ မေထုနံ အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝေယျ၊ မှီဝဲရာသလော။ မေထုနံ (ဓမ္မံ)၊ ကိ။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာသလော။ ပုတ္တသမ္မာသေယနံ၊ သားသွီးတို့ဖြင့် ကျဉ်း ပြောင်းသော အိပ်ရာ နေရာ၌။ အဇ္ဈာဝသေယျ၊ နေရာသလော။ ကာသိက- စန္ဒနံ၊ ကာသိတိုင်း၌ဖြစ်သော စန္ဒကူးကို။ ပစ္စနုတဝေယျ၊ ခံစားရာသလော။ မာလာဂန္ထဝိလေပနံ၊ ပန်းနံသာပျောင်း၊ အရောင်တင်ဆေး ရေမွှေးနံသာဆီ နံသာရည်ကို။ ဓာရေယျ၊ ဆောင်ရာသလော။ ဇာတရူပရဇတံ၊ ရွှေငွေကို။ သာဒိယေယျ၊ သာယာသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီစစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ [နောက်၌ အနက်လွယ်ပြီ။]

၃၁၁။ “ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သုက်လွတ်ခြင်း ရှိသလော”ဟု မေး၍ ဝန်ခံသောအခါ...အရဟတော၊ သည်။ ရာဂပ္ပဟာနာယ၊ ရာဂကို ပယ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝိတော နနု၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီး သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

၃၁၂။ အတ္ထိ အရဟတော အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ ဣတိ၊ သကဝါဒီမေး၏။ သဓမ္မကုသလဿ၊ မိမိ၏ အရဟတ္တဖိုလ်တရား၌ ကျွမ်းကျင်သော။ အရဟတော၊ ပညာဝိမုတ္တရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဇာတိ။ ပရဓမ္မ- ကုသလဿ၊ မိမိ၏ အရဟတ္တဖိုလ်တရားမှ တပါးသော သမာပတ်ရှစ်ပါး တရား၌လည်း ကျွမ်းကျင်သော။ အရဟတော၊ ဥတတောဘာဂဝိမုတ္တရဟန္တာ ၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပေ။

သဓမ္မကုသလဿ၊ သော။ အရဟတော၊ သည်။ ရာဂေါ၊ ကို။ ပဟိနော၊ အပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုပညာဝိမုတ္တရဟန္တာ၏။ အသုစိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

၃၁၃။ “ရဟန္တာ၏ သုတ်လွတ်ခြင်း ရှိသလော”ဟု မေး၍ ဝန်ခံသော အခါ...ဘိက္ခဝေ၊ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ တေ ဘိက္ခု။

တို့သည်။ သီလသမ္ပန္နာ၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ သတာ၊ သတိမပြတ် အမှတ်ရကုန်သည်။ သမ္ပဇာနာ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိကုန်သည်။ (ဟုတော့) နိဗ္ဗာန် အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကမန္တိ၊ သက်ရောက်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ အသုစိ၊ သုတ်သည်။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဗာဟိရကာ၊ သာသနာမှ အပဖြစ်ကုန်သော။ ယေ၊ တေ ဣသယောပိ၊ အကြင် ရသေ့တို့ သည်လည်း။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ဝီတရာဂါ၊ ကင်းသော ရာဂ ရှိကုန် သည်။ (ဟောန္တိ)၊ တေသံပိ၊ ထို သာသနာပ ရသေ့တို့၏သော်မှလည်း။ အသုစိ န မုစ္စတိ။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင် အခွင့် ကြောင့်။ အရဟတော၊ အသုစိ မုစ္စေယျ၊ လွတ်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤ အကြောင်း သည်။ အဋ္ဌာနံ၊ သင့်သော အကြောင်း မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤအခွင့်သည်။ အနဝကာသော၊ သင့်သော အခွင့် မဟုတ်။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု၊ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ နနု၊ ဣတိ၊ သကဝါဒီစစ်၏။ အာမန္တာ ။ပေ။

အရဟတော၊ ၏။ ပရူပဟာရော၊ သူတပါးတို့က ကပ်ဆောင်ရခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတော၊ ၏။ စိဝရ ။ပေ။ ပရိက္ခာရံ၊ ကို။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဥပသံဟရေယျ၊ နနု၊ ကပ်ဆောင်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ၊.....သို့ဖြစ်လျှင် “ရဟန္တာ၏ သူတပါးတို့က ကပ်ဆောင်ရခြင်း ရှိ၏”ဟု ဆိုထိုက်သည်သာ— ဟူ၍ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ် ၏ ။ပေ။

ပရူပဟာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဗုဒ္ဓိယဝဂ်

(၁၁) ၂-အညာဏကထာ

၃၁၄။ အရဟတော၊ ၏။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ ။ပေ။

အရဟတော၊ သည်။ အညာဏပကတော၊ မသိခြင်းသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင် ပြုအပ်သည်။ (ဟုတော့) ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဟနေယျ၊ သတ်ရာ သလော ။ပေ။ [“သန္တိ”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ သာမည ဖလသုတ် ပူဇနကထာပဝါဒ၊ ပုဒ်ရေ(၁၆၆)၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဂါမဃာတံ၊ ရွာကို လုယက်ဖျက်ဆီးမှုကို ။ပေ။ ကရေယျ၊ ပြုရာသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီစစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။

၃၁၇။ အတ္ထိ အရဟတော အညာဏံတိ၊ အာမန္တာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဟံ၊ သည်။ ဇာနတော၊ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿတော၊ မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယံ၊ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို။ ဝဒါမိ၊ ၏။ အဇာနတော၊ မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (အာသဝါနံ ခယံ) နော (ဝဒါမိ)၊ ဟောတော်မူ။ အပဿတော၊ ၏။ (အာသဝါနံ ခယံ) နော (ဝဒါမိ)၊ မူ။ ဘိက္ခဝေ၊ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကိုလည်း။ ဇာနတော၊ ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိ(၈)၊ အဘယ်ကိုလည်း။ ပဿတော၊ ၏။ အာသဝါနံ၊ ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ ကြွင်းသောကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထဂံမော၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ပေ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ အတ္ထဂံမော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ) ဘိက္ခဝေ၊ ဧ ခေါ၊ လျှင် ။ ပေ။ ခယော ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ အနဘိဇာနံ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိလသော်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိသူသည်။ အပရိဇာနံ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိလသော်။ ဝါ၊ သည်။ အဝိရာဇယံ၊ မတပ်မက်လသော်။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပဇယံ၊ မပယ်စွန့်လသော်။ ဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဒုက္ခ၏ ကုန်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဧ ခေါ၊ အနွယ်ကား။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ အဘိဇာနံ ။ ပေ။ ဘဗ္ဗော၊ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။ [“သဟာဝဿ”စသော ဂါထာနှင့် “ယသ္မိ” သမယေ”စသော သုတ်၏အနက်ကို ဩဓိသောကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

အရဟတ၊ သည်။ ဣတ္ထိပုရိသာနံ၊ တို့၏။ နာမဂေါတ္ထံ၊ နာမည်အနွယ်ကို။ န ဇာနေယျ နနု၊ မသိရာသလော။ မဂ္ဂါမဂ္ဂံ၊ လမ်းမှန် လမ်းမှားကို ။ ပေ။ တိဏကဋ္ဌဝနပ္ပတိနံ၊ မြက်ထင်း တောစိုးသစ်ပင်တို့၏။ နာမံ ။ ပေ။

အညာဏကထာ နိဋ္ဌိတ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၁၂). ၃-ကင်္ခါကထာ

၃၁၈။ အရဟတော ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော ။ ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ထကြွလှယူတတ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ ဝိစ္ဆာသယောဇနံ၊ သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော ။ ပေ။

၃၂၁။ [ယဒါ ဟဝေ စသော ၃-ဂါယာတို့၏ အနက်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာ ဗုဒ္ဓ၏ အာဒိအာဘိဓမ္မိက အဖြစ်ကို ပြရာအခန်း၌ အဖွင့်နှင့်တကွ ရေးခဲ့ပြီ။]

ဣဓ ဝါ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌၎င်း။ ဟုရံ ဝါ၊ ဟိုအတိတ် အနာဂတ်အတ္တဘောတို့၌၎င်း။ သကဝေဒိယာ ဝါ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် မိမိ အတ္တ-ဘော၌ ရထိုက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပရဝေဒိယာ ဝါ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် သူတပါး၏ အတ္တဘော၌ ရထိုက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယာကာစိ၊ ကုန်သော။ ကင်္ခါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊) သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ တာ၊ တို့ကို။ ဈာယိနော၊ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန် လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန် တို့ဖြင့် ကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံ၊ အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၏ တထ လက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာရှုကုန်သော။ အာတုပိနော၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လ ဝီရိယရှိကုန်သော။ ဗြဟ္မဇရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ဟူသော မဂ္ဂဗြဟ္မ စရိယကို။ စရန္တာ၊ ကျင့်သော ပဌမ မဂ္ဂဌပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဗဟန္တိ၊ ပယ်စွန့်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။

ကင်္ခါဘူတေသု၊ ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်း ရှိကုန်သော။ ပါဏိသု၊ သတ္တဝါ တို့တွင်။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ ကင်္ခါသမတိက္ကန္တာ၊ ယုံမှား ခြင်းကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ကြကုန်၏။ အသံသယာ၊ ယုံမှားခြင်း မရှိကုန်။ ဝိသံယုတ္တာ၊ ယုံမှားခြင်းနှင့် မယှဉ်ကုန်။ တေသု၊ ထို သတ္တဝါ တို့အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါန စေတနာသည်။ မဟပ္ပလံ၊ များမြတ်သော အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

တ္ထေ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တောဒိသိ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော (မဂ်ကို ရစေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုအပ်သော)။ ဓမ္မပ္ပကာသနာ၊ တရားကို ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊) တတ္ထ၊ ထို သာဝကတို့တွင် (မဂ်ကို ရပြီးသောသာဝကတို့တွင်။) ကောစိ၊ တပါးတလေသော။ သာဝကော၊ သည်။ န ကင်္ခိတိ၊ ဘုရား အစရှိသည် တို့၌ မယုံမှား။ [“တတ္ထကိ”၌ ကိသဒ္ဓါအနက် မရ နိပါတ်မျှဟု မဟာဝဂ္ဂ သက္ကပဉ္စ သုတ်ဋီကာ ဆိုသည်။] နိတ္ထိတ္ထ-ဩဃံ၊ လွန်မြောက်အပ်ပြီးသော ဩဃ ရှိတော် မူသော။ ဝိစိကိစ္ဆဆိန္နံ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိတော်မူ သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဇနိန္နံ၊ သတ္တဝါ အပေါင်း၏ အစိုးရ ဖြစ်တော် မူသော။ ဇိနံ၊ ငါးမာရ်အောင်မြင် ဘုရားရှင်ကို။ နမဿာမ၊ ရှိခိုးပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဝုတ္တံ နန္တံ၊ ပေ ။

အရဟတာ သည်။ ဣတ္ထိပရိသာနံ၊ တို့၏။ နာမဂေါတိန္တေ၊ အမည် အနွယ်၌။
ကဓိယျ နနု။ လော။ ပေ။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

အရဟတာ သောတာပတ္တိဖလေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ပေ။ အရဟတ္တေ ဝါ၊ ၌၎င်း။
ကဓိယျ၊ ယုံမှားရာသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။
ပေ။

ကင်္ခါကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဝဂ်

(၁၃) ၄-ပရဝိတာရဏကထာ

၃၂၂။ အရဟတော၊ ၏။ ပရဝိတာရဏာ၊ သူတပါးတို့က ယုံမှားမှုကို
လွန်မြောက်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊
အရဟတာ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ ပရနေယျော၊ သူတပါးတို့သည် သစ္စာ ၄-ပါးကို
သိစေအပ်သလော။ ပရပတ္တိယော၊ သူတပါးတို့ကို ယုံကြည်ခြင်း ရှိသလော။
ပရပစ္စယော၊ သူတပါးဟူသော ယုံကြည်ထိုက်သူ ရှိသလော။ ပရပဋိဗ္ဗတ္တ၊
သူတပါးတို့၌ စပ်၍ ဖြစ်သလော။ န ဇာနာတိ၊ မသိသလော။ န ပဿတိ၊
မမြင်သလော။ သမ္ပူဠော၊ တွေဝေသလော။ အသမ္ပုဇာနော၊ ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့် မသိသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။
ပေ။

အရဟတာ န ပရနေယျော၊ သူတပါးတို့သည် သိစေသူ မဟုတ်သလော။
ပေ။

၃၂၅။ ဓောတက၊ ဓောတက။ လောကေ၊ ၌။ ကဉ္စိ၊ တစုံတယောက်
သော။ ကထံကထိ၊ သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားခြင်း ရှိသူကို။
ပမောစနာယ၊ (ထို တွေးတော ယုံမှားခြင်းမှ) လွတ်မြောက်စေခြင်းငှါ။
အဟံ၊ သည်။ န သဟိသာမိ၊ စွမ်းနိုင်တော်မမူ။ သေဋ္ဌံ၊ မြတ်သော။
ဓမ္မံ စ၊ တရားကိုသာ။ အဘိဇာနဗ္ဗာနော၊ ထိုးထွင်း၍ သိလသော်။ ဝေ၊
သို့။ တုဝံ၊ သင်သည်။ ဣမံ ဩဃံ၊ ဤ တွေးတော ယုံမှားခြင်း ဟူသော
ရေအယဉ်ကို။ တရေသိ၊ ကူးမြောက်ရာ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

ပရဝိတာရဏကထာ နိဋ္ဌိတာ

ဒုတိယဝဂ်

(၁၄) ၅-ဝစီဘေဒကထာ

၃၂၆။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်သူ၏ (သမာပတ် ဝင်စားသူ၏)။ ဝစီဘေဒေါ၊ စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းသည်။ (နှုတ်မြှက် ခြင်းသည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌။ ပေ။ သဗ္ဗဒါ၊ အလုံးစုံသော အခါ၌။ ပေ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ သမာပန္နာနံ၊ သမာပတ်ဝင်စားသူတို့၏။ ပေ။

သမာပန္နဿ၊ ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ကာယဘေဒေါ၊ ကိုယ်၏ အထူးထူး ကွဲပြားကြောင်း ကာယဝိညတ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

၃၂၇။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ဇာနန္တော၊ သိသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ၊ မြှက်ဆိုသလော။ ပေ။

၃၂၈။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ကိဂေါစရံ၊ အဘယ် အာရုံရှိသနည်း။ ပေ။ သစ္စဂေါစရံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး ဟူသော အာရုံရှိ၏။ ပေ။ သောတံ၊ သောတ ဝိညာဏ်သည်။ သစ္စဂေါစရံ၊ လော။ ပေ။ ခန္တိန္ဒ၊ ဗဿာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ပေ။ စိတ္တာနံ၊ တို့၏၎င်း။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။

၃၂၉။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်း ဟူသော အာရုံရှိသော။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပန္နဿ။ ပေ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ဖြစ်သော။ သမာပတ္တိံ။ ပေ။

၃၃၀။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ တို့ကို။ ဝစီသင်္ခါရာ၊ ဝစီသင်္ခါရတို့ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ နနု၊ လော။ ပဌမံ၊ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝိတက္ကဝိစာရာ အတ္ထိ (နနု)၊ ပေ။ ဝါစာ၊ စကားကို။ ဝိတက္ကသမုဋ္ဌာနံ၊ ဝိတက်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိ၏ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ နနု။ ပေ။

၃၃၁။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓ သမာပတ်သို့။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ သညာ စ၊ သည်၎င်း။ ဝေဒနာ စ၊ သည် ၎င်း။ နိရုဇ္ဈာ၊ ချုပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ နနု၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သညာ စ၊ သည်၎င်း။ ဝေဒနာ စ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

န ဝတ္တပ္ပံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ အာနန္တ၊ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သိခိဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဘိဘူ နာမ၊ မည်သော။ သာဝကော၊ သည်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဌိတော၊ သည်။ (ဟုတူ)၊ ဒသ သဟယိလောကဓာတု၊

တသောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော လောကဓာတ်ကို။ သရေန၊ အသံဖြင့်။
ဝိညာဗေတိ၊ သိစေပြီ။ (ကိံ)။-

ဗုဒ္ဓသာသနော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌။ အာရမ္မဿ၊
အစွာ အားထုတ်ကြကုန်လော။ နိက္ခမဿ၊ ကောသဇ္ဇဗ္ဗ ထွက်မြောက်ကြ
ကုန်လော။ ယဉ္ဇဿ၊ ပြီးစီးအောင် အားထုတ်ကြကုန်လော။ ကုဉ္ဇရော၊
ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။ နဉ္ဇာဂါရံ၊ ကျယ်ထရံအိမ် ကလေးကို။ (ဓုနာတိ)
ဣဝ၊ မှန်မှန် ညက်ညက် နင်းချေ ဖျက်ဆီး သကဲ့သို့။ (တထာ၊)
မစ္စ၊ နော၊ ၏။ သေန၊ ကိလေသံ၊ စစ်တပ်ကို။ ဓုနာထ၊ ဖျက်ဆီးကြ
ကုန်လော။

ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမသ္မိံ၊ ဓမ္မဝိနယေ၊ 'ဤ တရားသဖြင့်
ဆုံးမရာ ဘုရားသာသနာတော်၌။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်။
(ဟုတ္တာ) ဝိဟဿတိ၊ နေအံ့။ (သော၊ သည်။) ဇာတိသံသာရံ၊
ဇာတိနှင့် သံသရာကို။ ဝါ၊ ဇာတိဟု ဆိုအပ်သော သံသရာကို။
ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တိ၊ ကိုး၊ ကံရိယတိ၊ လတ္တံ့။
ဣတိ ဝုတ္တံ၊ နနု။ ပေ။

ဝိစိဘေဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၃၅) ၆-ဒုက္ခာဟာရကထာ

၃၃၄။ ဒုက္ခာဟာရော၊ ဒုက္ခ၌ ဆောင်အပ်သော ဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂံ၊
မဂ္ဂင်လော။ မဂ္ဂပရိယာပန္နံ၊ မဂ်၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ၊ ယေ ကေစိ၊ 'တို့သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ 'ဒုက္ခဟူ၍။ ဝါစံ၊
စကားကို။ ဘာသန္တိ၊ မြှက်ဆိုကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေန္တိ၊ မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေကုန်သလော။
ဝါ၊ ပွားစေကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

ယေ ကေစိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနာ၊ မိုက်သော ပုထုဇဉ်
တို့သည်။ ဒုက္ခန္တိ ဝါစံ ဘာသန္တိ။ ပေ။ မာတုဃာတကော၊ အမိကို သတ်
သူသည်။ ပေ။

ဒုက္ခာဟာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၁၆) ၇-စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ

၃၃၅။ ဧကံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဒီဝသံ၊ တနေလုံး။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဥပဓုဒိဝသော၊ တဝဂ်သော နေသည်။ ဥပ္ပါဒက္ခဏော၊ စိတ်၏ ဖြစ်ရာ ခဏလော။ ဥပဓုဒိဝသော၊ သည်။ ဝယက္ခဏော၊ စိတ်၏ ပျက်ရာခဏလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

ဧကံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဒွေ ဒီဝသေ၊ ၂-နေ့တို့ ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒီဝသော၊ တခုသော နေသည်။ ဥပ္ပါဒက္ခဏော၊ လော။ ဒီဝသော။ အခြား တနေသည်။ ဝယက္ခဏော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အညေ၊ စိတ်မှ တပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။ ကောယံ၊ တခုသော နေ၌။ ဗဟုမ္ပိ၊ များစွာလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ (တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။) အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုစိတ်မှ တပါးသော တရားတို့သည်။ စိတ္တေန၊ စိတ်ထက်။ လဟုပရိဝတ္တော၊ လျင်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်း ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ (လဟုပရိဝတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ) ယထာ။ သို့။ ဝေံ၊ တူ။ လဟုပရိဝတ္တံ၊ သော။ အညံ၊ သော။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တခုသော တရားကိုလည်း။ အဟံ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ စိတ္တံ လဟုပရိဝတ္တံ (ဟောတိ၊ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။) ဥပမာပိ၊ ဥပမာကိုလည်း။ ယာဝ စ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ န သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်။ [ဣဒံတိ နိပါတမတ္ထံ-ကေဂုံတ္ထရဋ္ဌကထာ။] ဣတိ ဝတ္ထံ နနု။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ မက္ခဋ္ဌော၊ မျောက်သည်။ ပဝနေ၊ တောကြီးဖြစ်သော။ အရညေ၊ တော၌။ စရမာနော၊ လှည့်လည်လသော်။ သာခံ၊ သစ်ကိုင်းကို။ ဂဏုတိ သေယျတာပိ၊ ဆွဲကိုင်သကဲ့သို့။ တံ၊ ထိုသစ်ကိုင်းကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ အညံ၊ အခြားသစ်ကိုင်းကို။ ဂဏုတိ သေယျတာပိ၊ ဆွဲကိုင်ပြန်သကဲ့သို့။ တံ၊ ထိုဒုတိယဆွဲကိုင်အပ်သော သစ်ကိုင်းကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ လွှတ်ပြန်၍။ အညံ၊ အခြားသော တတိယသစ်ကိုင်းကို။ ဂဏုတိ သေယျတာပိ၊ သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ ဝေမေဝ၊ တူ။ ယံ ဣဒံ၊ အကြင်သဘောကို။ စိတ္တံ ဣတိပိ၊ စိတ်ဟူ၍၎င်း။ မနော ဣတိပိ၊ မန ဟူ၍၎င်း။ ဝိညာဏံ ဣတိပိ၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၏။ တံ၊ စိတ္တ မန ဝိညာဏ-ဟု ဆိုအပ်သော ထိုသဘောသည်။ ရတ္ထိယာ စ၊ ညဉ့်၌၎င်း။ ဒီဝသဿ စ၊ နေ၌၎င်း။ [ဘုမ္မတ္ထေ ဟေတံ သာမိဝစနိ၊ နိဒါန-

သံယုတ္တဋ္ဌကထာ။] အညံ ဝေ၊ ချုပ်ရာ ညဉ့် နေ့မှ တပါးသော နေ့၌ သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ် ချုပ်လည်းချုပ်၏။ အညံ(ဝေ)၊ ဖြစ်ရာ နေ့မှ တပါးသော ညဉ့်၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်လည်းချုပ် ဖြစ်လည်း ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

၃၃၆။ ဧကံ စိတ္တံ ။ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ယေနဝ စိတ္တေန၊ အကြင် စိတ်ဖြင့်ပင်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုဒွါရဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ တေနေဝ စိတ္တေန၊ ထိုစိတ်ဖြင့်ပင်။ သောတေန၊ သောတဒွါရဖြင့်။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရုံကို။ သုဏာတိ၊ ကြားသလော ။ပေ။

၃၃၇။ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန တုံသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ပြဟွာတို့၏။ ဧကံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတိ၊ လော ။ပေ။

အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဝိသတိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ ကမ္မာ ၂-သောင်းတို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ (ဟောတိ) အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ ဧကံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိသတိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ ကမ္မာ ၂-သောင်းတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတိ၊ လော ။ပေ။

အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ စိတ္တံ၊ သည်။ မဟုတ္တံ၊ မဟုတ္တံ၊ မဟုတ်တိုင်း၊ မဟုတ်တိုင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ မဟုတ္တံ၊ မဟုတ္တံ၊ တိုင်း။ နိရုဇ္ဈတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ မဟုတ္တံ၊ မဟုတ္တံ၊ တိုင်း။ စဝန္တိ၊ စုတေကုန်သလော။ မဟုတ္တံ၊ မဟုတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ လော ။ပေ။

စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၁၇) ဂ-ကုက္ကုဋ္ဌကထာ

၃၃၈။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဩဓိံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ အကတွာ၊ ရှိ။ ကုက္ကုဋ္ဌာ၊ ပြာပူငရဲနှင့် တူကုန်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သုခါ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည် မဟုတ်လော။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ သုခံ၊ သုခသည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ။ပေ။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ။ပေ။ မာနသကံ၊ လူ၌ ဖြစ်သော ။ပေ။ လာဘသုခံ၊ သာမညလာဘကြောင့်ဖြစ်သော သုခသည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ သက္ကာရသုခံ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော

လာဘ်ကြောင့်ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ ယာနသုခံ၊ ယာဉ်၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ သယနသုခံ၊ အိပ်ရာနေရာ၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ ဣဿရိယသုခံ၊ အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သုခသည်။ ပေ။ အာဓိပစ္စသုခံ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော သုခသည်။ ပေ။ ဂိဟိသုခံ၊ လူ၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ သာမညသုခံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော သုခသည်။ ပေ။ သာသဝံ၊ အာသဝေါ ၄-ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော။ သုခံ၊ သည်။ ပေ။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါ ၄-ပါး မရှိသော။ ပေ။ ဥပဓိသုခံ၊ ဥပဓိ၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ နိရူပဓိသုခံ၊ ဥပဓိ မရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ သာမိသံ၊ အာမိသနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပေ။ နိရာမိသံ၊ အာမိသ မရှိသော။ ပေ။ သပ္ပိတိကံ၊ ပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပေ။ နိပ္ပိတိကံ၊ ပီတိ မရှိသော။ ပေ။ ဈာနသုခံ၊ ဈာန်၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ ဝိမုတ္တိသုခံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ ကာမသုခံ၊ ကာမဂုဏ်၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ နေက္ခမ္မသုခံ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ ဝိဝေကသုခံ၊ နိပရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ဈာန်၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ ဥပသမညသုခံ၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း၌ဖြစ်သော သုခသည်။ ပေ။ သမ္မောဓသုခံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ကောင်းစွာ သိခြင်း၌ဖြစ်သော သုခသည်။ အတ္တိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

“သင်္ခါရအားလုံး ပြာပူငရဲနှင့် တူကုန်သလော”ဟု မေး၍ ဝန်ခံသော အခါ....သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့ချည်းလော။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ ချည်းလော။ စေတသိကံ၊ ဒုက္ခံ၊ လော။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမဿ ဥပါယာသာ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမဿ၊ ဥပါယာသတို့ချည်းလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အာဒိတ္တံ၊ လွန်စွာ တောက်လောင်အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အာဒိတ္တံ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒကို။ အာဒိတ္တံ၊ ပြီ။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ အာဒိတ္တံ၊ ကုန်ပြီ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ကို။ အာဒိတ္တံ၊ ပြီ။ စက္ခုသပ္ပဿော၊ စက္ခုသမ္ပဿကို။ အာဒိတ္တော၊ ပြီ။ စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယာ၊ စက္ခုသမ္ပဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ သုခ မူလည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင် ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထို ဝေဒနာကိုလည်း။ အာဒိတ္တံ၊ ပြီ။ ဂေန၊ အဘယ်သည်။ အာဒိတ္တံ၊ နည်း။ ဂုဏဂ္ဂိနာ၊ ဂုဏ်မီးသည်၎င်း။ ဒေါသဂ္ဂိနာ၊ ၎င်း။

မောဟဂ္ဂိနာ၊ ၎င်း။ အာဒိတ္ထံ၊ ပြီ။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်၎င်း။ ဇရာယ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ဥပါယာယေဟိ၊ တို့သည်၎င်း။ အာဒိတ္ထံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ပေ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု၊ သုတ္တန္တော၊ အတ္ထေဝ နနု၊ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့သည်။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့တည်း။ ကတမေ ပဉ္စ၊ စက္ခုဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည် သိထိုက်ကုန်သော။ ဣဋ္ဌာ၊ အလိုရှိထိုက်ကုန်သော။ ကန္တာ၊ နှစ်သက်ထိုက်ကုန်သော။ မနာပါ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ ပိယရူပါ၊ ချစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော။ ကာမူပသံဟိတာ၊ ကိလေသာကာမနှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော။ ရဇနီယာ၊ တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့၎င်း။ ပေ။ ကာယဝိညေယျာ၊ ကုန်သော။ ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ကာမဂုဏာ၊ တို့တည်း။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ (မာနုသကာ၊ လူ၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။) ဝေါ၊ သင်တို့၏။ လာဘာ၊ လာဘ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊) ဘိက္ခဝေ၊ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ (မနုဿတ္ထံ၊ လူအဖြစ်ကို။) သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ ရအပ်ပြီ။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသယ၊ မဂ္ဂ-ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းငှါ။ ခဏော၊ အခွင့်ကို။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ မယာ၊ သည်။ ဆ၊ ၆-ထပ် ကုန်သော။ ဖဿာယတနိကာ နာမ၊ ဖဿာယတနိကတို့မည်သော။ နိရယာ၊ ငရဲတို့ကို။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်အပ်ကုန်ပြီ။ [ဝိသံ ဆ ဖဿာယတနိကာ နာမ နိရယာ နတ္ထိ၊....ဣဒံ ပန အဝိစိမဟာ-နိရယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂုဋ္ဌကထာ၊ ခဏသုတ်အဖွင့်။] တတ္ထ၊ ထို ငရဲတို့၌။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ ယံ ကိဉ္စ၊ သော။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အနိဋ္ဌရူပညေဝ၊ အလို မရှိထိုက်သော ရူပါရုံကိုသာ။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ဣဋ္ဌရူပံ၊ အလို ရှိထိုက်သော ရူပါရုံကို။ နော ပဿတိ၊ မမြင်ရ။ အကန္တရူပညေဝ၊ မနှစ်သက်ထိုက်သော ရူပါရုံကိုသာ။ ပဿတိ၊ ကန္တရူပံ နော ပဿတိ၊ အမနာပရူပညေဝ၊ စိတ်ကို မတိုးပွားစေတတ်သော ရူပါရုံကိုသာ။ ပဿတိ၊ မနာပရူပံ နော ပဿတိ။ ပေ။ အတ္ထေဝ နနု၊ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။ [သကဝါဒီ ဆောင်ပြအပ်သော သုတ်၌ “ဆ၊ ကုန်သော။ ဖဿာယတနိကာ နာမ၊ မည်သော။ သဂ္ဂါ၊ နတ်ပြည်တို့ကို။ ဒိဋ္ဌာ”ဟု ပေး။=သဂ္ဂါတိ ဣဓာပိ တာဝတိံ သပုရမေဝ အဓိပ္ပေတိ၊ သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂုဋ္ဌကထာ၊ ခဏသုတ်အဖွင့်။]

ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ပေ။

ဒါနံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဖလံ၊ အလိုမရှိထိုက်သော အကျိုးရှိသလော။ အကန္တ-
ဖလံ၊ မနှစ်သက်ထိုက်သော အကျိုးရှိသလော။ အမနုညဖလံ၊ စိတ်ကို လွန်စွာ
မနှစ်သက်စေတတ်သော အကျိုးရှိသလော။ သေစနကဖလံ၊ သွန်လောင်း
ထည့်ခပ်ရသော သုခဟူသော အကျိုးရှိသလော။ ဒုက္ခုဒြယ်၊ ဒုက္ခကို တိုးပွား
စေတတ်သလော။ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ ဒုက္ခ ဟူသော အကျိုးရှိသလော။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ မေး၏။ ပေ။

ဝိဝေကော၊ ခန္ဓုပဓိမှ ကင်းဆိတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာ
ကြောင်းတည်း။ တုဋ္ဌဿ၊ မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးဖြင့် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲသော။
သုတဗ္ဗဿ၊ ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါးတရားရှိသော။ ပဿတော၊
နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော တရားကိုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်
၏။ လောကေ၊ လောက၌။ အဗျာပဇ္ဇံ၊ ဗျာပါဒ မရှိသော စိတ်၏ ဖြစ်
ကြောင်း ဖြစ်ရာ မေတ္တာသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကြောင်းတည်း။ ပါဏ-
ဘူတေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ သံယမော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ ဝါ၊ စောင့်
စည်းကြောင်း ကရုဏာသည်။ (သုခေါ၊ ချမ်းသာကြောင်းတည်း။)

လောကေ၊ ၌။ ကာမာနံ၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ ၂-ဖြာသော ကာမတို့၏။
သမတိက္ကမာ၊ လွန်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ဝိရာဂတာ၊ ကင်းသော ရာဂ
ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အနာဂါမိမဂ်သည်။ သုခေါ၊ တည်း။ အသိမာနဿ၊
ငါ ဖြစ်၏ဟူသော မာန၏။ ဝါ၊ ကို။ ယော ဝိနယော၊ အကြင် ပယ်
ဖျောက်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်သည်။ (အတ္ထိ၊) တေ၊ ဤ အရဟတ္တမဂ်သည်။
ဝေ၊ စင်စစ်။ ပရမံ၊ အသာဆုံးဖြစ်သော။ သုခံ၊ တည်း။

သုခေန၊ သုခ အပေါင်းထက်။ သုခံ၊ သုခ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို အရဟတ္တ
မဂ်သုခသို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်ပြီ။ အစူန္တသုခမေဝ၊ စင်စစ်သုခသာ ဖြစ်သော။
တံ၊ ထို အရဟတ္တ မဂ်သုခသို့။ (ပတ္တံ၊ ပြီ။) တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာ၊
ဝိဇ္ဇာတို့သို့။ အနုပုတ္တာ၊ အစဉ်အတိုင်း ရောက်အပ်ကုန်ပြီ။ တေ၊ ဤ အစဉ်
အတိုင်း ရောက်အပ်သော ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး အပေါင်းသည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။
ပရမံ၊ သော။ သုခံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနူ။ ပေ။

ကုက္ကုဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၁၈) ၉-အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာ

၃၃၉။ အနုပုဗ္ဗာဘိသမယော၊ အစဉ်အတိုင်း သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း
၍ သိရခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။

အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေသလော။ ပေ။

၃၄၀။ သောတာပတ္တိဖလသတ္တိကိရိယာယ၊ ၄၊ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခဒဿနေ၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်ခြင်းဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဧဟတိ၊ စွန့်သနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီမေး၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ၊ ကို၎င်း။ တဒေကဋ္ဌေ၊ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသတို့နှင့်တရတည်းသောစိတ်၊ တဦးတည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၌တည်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို၎င်း။ စတုဘာဂံ၊ ၄-ဖွဲ့တဖို့။ ဧဟတိ၊ ။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ-ဖြေ၏။ စတုဘာဂံ၊ ၄-ဖွဲ့တဖို့။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်လော။ စတုဘာဂံ၊ ၄ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်မဟုတ်သလော။ စတုဘာဂံ၊ ဖို့။ သောတာပတ္တိဖလပတ္တော၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ရောက်သည်။ ပဋိလဇ္ဈေး၊ ရသည်။ အဓိဂတော၊ ရသည်။ သတ္တိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ (ဟုတော) ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ဝိဟရတိ၊ လော။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ ထံ၍။ ဝိဟရတိ၊ လော။ စတုဘာဂံ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ န ဝိဟရတိ၊ လော။ စတုဘာဂံ၊ ဖို့။ သတ္တက္ကတ္တုပရမေ၊ သတ္တက္ကတ္တုပရမ သောတာပန်လော။ ကောလံကောလော၊ ကောလံကောလသောတာပန်လော။ ကေဗီဇိ၊ ကေဗီဇိ သောတာပန်လော။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ အဝေစ္စပုဿာဒေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဓမ္မေ၊ ပေ။ သံဃော၊ ပေ။ အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယာတို့သည်နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ စတုဘာဂံ အရိယကန္တေဟိ၊ သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ န သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပေ။

၃၄၄။ သောတာပတ္တိဖလသတ္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ဒုက္ခန္တော၊ မြင်လသော်။ ပဋိပန္နကောတိ၊ ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော်။ ဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ဋ္ဌိတော၊ တည်ပြီးသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လော။ ပေ။

အမှာ။ ။မဂ္ဂံ ဒုက္ခန္တောနှင့် မဂ္ဂေ ဒိဋ္ဌေတို့ကို တပုစ္ဆာတည်းပြု၍ မေးရာ မိဿကဝါရ စသည်၌ “ဒုက္ခဒဿနံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်ရခြင်းသည်။ နိရတ္ထိယံ၊ အကျိုးမရှိသလော”ဟူသော ပုစ္ဆာ၌သာ အနက်ထူး၏။

၃၄၅။ အနက်လွယ်ပြီ။ “စတုဟိ ဉာဏေဟိ” စသည်တို့၌ စတုစသည်တို့အရကို အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။

၃၄၆။ အနုပဗ္ဗာဘိသမယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊) ဣတိသို့။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုဝေ၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနုပဗ္ဗနိန္ဒော သေယျထာပိ၊ အစဉ်အတိုင်း နိဗ္ဗံ သကဲ့သို့။ အနုပဗ္ဗပေါဏော သေယျထာပိ၊ အစဉ်အတိုင်း ချိုင့်သကဲ့သို့။ အနုပဗ္ဗပဗ္ဗာရော သေယျထာပိ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝှမ်းသကဲ့သို့။ အာယတကေ-
နေဝ၊ အစဉ်သာလျှင် (စလျှင် စခြင်း)။ န ပပါတော သေယျထာပိ၊ နက်စောက်သော ချောက်ကမ်းပါးပြတ် မဟုတ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝေ-
မေဝ၊ သာလျှင်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယော၊ ဤ တရားသဖြင့် ဆုံးမသင့်ရာ သာသနာတော်၌။ အနုပဗ္ဗသိက္ခာ၊ အစဉ်အတိုင်း ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ ၃-ပါးသည်။ အနုပဗ္ဗာကိရိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း ပြုထိုက်သော စုတင်တဆယ့် သုံးပါးသည်။ အနုပဗ္ဗာပဋိပဒါ၊ အစဉ်အတိုင်း ကျင့်ထိုက်သော အနု-
ပဿနာ ခုနစ်ပါး စသည်သည်။ (အတ္ထိ)။ [အနုပဗ္ဗပဋိပဒါယ သတ္ထ အနု-
ပဿနာ အဋ္ဌာရသ မဟာဝိပဿနာ အဋ္ဌတ္တိံသ အာရမ္မဏဝိဘတ္တိယော သတ္တတ္တိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ စ ဂဟိတာ။—ဥဒါနဋ္ဌကထာ၊ ၅- ဝဂ်၊ ၅- သုတ် အဖွင့်။] အာယတကေနေဝ၊ ၌သာလျှင်။ အညာပဋိဝေဓော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိရခြင်းသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိ။ ဣတိ-
ဝုတ္ထံ နနု။ ပေ။ [အနုပဗ္ဗေန၊ စသော သာဓက ဂါထာကို ဩဓိသော ကထာပုဒ်ရေ (၂၇၀) ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

အာယသ္မာ ဂဝမ္မတိ ထေရော၊ အရှင် ဂဝမ္မတိထေရ်သည်။ ဘိက္ခု၊
တို့ကို။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ နနု၊ ပြောခဲ့ပြီမဟုတ်လော။ (ကိံ၊)
အာဝုသော၊ တို့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ မေ၊
သည်။ တေ၊ ဤစကားတော်ကို။ သုတံ၊ နာအပ်ပြီ။ သမ္မုခါ၊ ၌။ ပဋိဂ္ဂ-
ဟိတံ၊ ခံယူမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပြီ။ (ကိံ၊) ဘိက္ခုဝေ၊ ယော၊
အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။
ဒုက္ခသမုဒယံပိ၊ ဒုက္ခ၏ ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်
ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဓံပိ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်
ကြောင်း နိရောဓသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ၊ ဒုက္ခ၏
ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသစ္စာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒိံပိ၊ အကျင့်
ဟူသော မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ပေ။ ဣတိ၊ (သုတံ၊ ပြီ။ ပဋိဂ္ဂ-
ဟိတံ၊ ပြီ။) ဣတိ အဝေါစ နနု။ ပေ။ [သဟာဇာယ စသော သာဓက
ဂါထာကို ဩဓိသောကထာ ပုဒ်ရေ (၂၇၀)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

အနုပဗ္ဗာဘိသမယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၁၉) ၁၀- ဝေါဟာရကထာ

၃၄၇။ ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝ-
တော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝေါဟာရော၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဟောကြောင်း
အသံတော်သည်။ လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ။ (ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဝေါဟာရော၊ သည်။) လော-
ကုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော။ သောတေ၊ သောတပသာဒဉ္စ။ ပဋိ-
ဟညတိ၊ ထိခိုက်သလော။ လောကီယေ၊ လောကီဖြစ်သော။ (သောတေ၊ ဌ်)
နော (ပဋိဟညတိ)၊ မထိခိုက်သလော။ လောကုတ္တရေန၊ သော။ ဝိညာ-
ဏေန၊ ဝိညာဏ်ဖြင့်။ ပဋိဝိဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်သလော။ လောကီယေန၊
သော။ (ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။) နော (ပဋိဝိဇာနန္တိ)၊ မသိကြကုန်သလော။
သာဝကာ၊ အရိယာသာဝက တို့သည်။ ပဋိဝိဇာနန္တိ၊ လော။ ပုထုဇ္ဇနာ၊
တို့သည်။ နော (ပဋိဝိဇာနန္တိ)၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော။ ပေ။ ပဋိဟညတိ နန၊ ထိခိုက်သည် မဟုတ်လော။
ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝေါဟာရံ၊ ကို။ လောကီယေန ဝိညာဏေန
ပဋိဝိဇာနန္တိ နန၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော။ ပေ။ အာမန္တာ။ (ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဝေါဟာ-
ရော၊ သည်။) မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော။ ပေ။ အရဟတ္တဖိုလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်လော။
သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်လော။ ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂလော။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော။ ပေ။ အာမန္တာ။ (ယေ၊ အကြင် သူတို့သည်။)
ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဝေါဟာရံ၊ ကို။ သုဏန္တိ၊ ကြားရကုန်၏။ ကေစံ၊
အချို့ကုန်သော။ (တေ၊ ထို သူတို့သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်
လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ လောကုတ္တရော ဓမ္မော၊ သည်။
ဝါ၊ ကို။ သောတဝိညေယျော၊ သောတဝိညာဏ်သည် သိထိုက်သလော။
သောတသ္မိံ၊ သောတပသာဒဉ္စ။ ပဋိဟညတိ၊ လော။ သောတဿ၊ သောတ
ပသာဒ၏။ အာပါတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လာသလော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

လောကုတ္တရော ဓမ္မော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ န သောတဝိညေယျော နန၊
သောတဝိညာဏ်သည် မသိထိုက်သည် မဟုတ်လော။ သောတသ္မိံ၊ ဌ်။

န ပဋိဟညတိ နန၊ မထိခိုက်သည် မဟုတ်လော။ သောတဿ အာပါတံ
န အာဂစ္ဆတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၃၄၉။ ဗုဒ္ဓဿ။ ပေ။ အာမန္တာ။ (ယေ၊ တို့သည်။) ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝ-
တော၊ ဇိ။ ဝေါဟာရေ၊ ဌ။ ရဇ္ဇေယျံ။ တပ်မက်ကုန်ရာ၏။ ကေစိ၊ ကုန်
သော။ (တေ၊ ထိုသူတို့သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊
သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ လောကုတ္တရော ဓမ္မော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။
ရာဂဋ္ဌာနိယော၊ ရာဂ၏ တည်ရာ အကြောင်းလော။ ရဇ္ဇနိယော၊ တပ်မက်
ထိုက်သလော။ ကမနိယော၊ နှစ်သက်ထိုက်သလော။ မဒနိယော၊ ရစ်မှူးစေ
ထိုက်သလော။ ဗန္ဓနိယော၊ နှောင်ဖွဲ့ထိုက်သလော။ မုစ္ဆနိယော၊ တွေဝေ
ထိုက်သလော။ ပေ။

(ယေ)။ ပေ။ ဝေါဟာရေ၊ ဌ။ ဒုဿေယျံ။ ပြစ်မှားကုန်ရာ၏။ ကေစိ
(တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။
လောကုတ္တရော ဓမ္မော၊ သည်။ ဒေါသဋ္ဌာနိယော၊ ဒေါသ၏ တည်ရာ
အကြောင်းလော။ ကောပဋ္ဌာနိယော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၏ တည်ရာ
အကြောင်းဖြစ်သလော။ ပဋိဆဋ္ဌာနိယော၊ ထိပါးနှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသ၏
တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သလော။ ပေ။

(ယေ)။ ပေ။ မုဿေယျံ။ တွေဝေ ကုန်ရာ၏။ ကေစိ (တေ၊ တို့သည်။)
အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ လောကုတ္တရော ဓမ္မော၊ သည်။ မောဟ-
ဋ္ဌာနိယော၊ မောဟ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သလော။ အညာဏကရ-
ဏော၊ မသိခြင်းကို ပြုတတ်သလော။ အစက္ခကရဏော၊ ဉာဏ်မျက်စိ မရှိ
သူ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သလော။ ပညာနိရောဓိကော၊ ပညာကို ချုပ်စေတတ်
သလော။ ဝိဃာတပက္ခိကော၊ ဉာဏ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မောဟဟူသော
အဖို့ရှိသလော။ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော၊ နိဗ္ဗာန်ကို မဖြစ်စေနိုင်သလော။ ပေ။
လောကုတ္တရော ဓမ္မော၊ သည်။ မောဟဋ္ဌာနိယော၊ သည်။ န (ဟောတိ)
နန၊ လော။ အညာဏကရဏော၊ သည်။ န (ဟောတိ) နန၊ အစက္ခကရ-
ဏော န (ဟောတိ) နန၊ ပညာဝုဒ္ဓိကော၊ ပညာကို ထိုးပွားစေတတ်သည်။
အဝိဃာတပက္ခိကော၊ ဉာဏ်မျက်စိကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မောဟ ဟူသော
အဖို့မရှိသည်။ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ (ဟောတိ)
နန၊ လော။ ပေ။

၃၅၀။ ယေ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဝေါဟာရံ၊ ကို။
သုဏန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေန္တိ၊
ဖြစ်စေကုန်သလော။ ပေ။

၃၅၁။ သောဝဏ္ဏမယာယ၊ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော။ လဠိယာ၊ နှင်တံဖြင့်။ ညေပုဉ္ဇောပိ၊ စပါးပုံကို၎င်း။ သုဝဏ္ဏပုဉ္ဇောပိ၊ ရွှေပုံကို၎င်း။ အာစိက္ခိတုံ၊ ညွှန်ပြပြောဆိုခြင်းငှါ။ လဗ္ဘာ၊ ရအပ် ရနိုင်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဝေမေဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ လောကုတ္တရေန၊ (ရွှေတုတ်နှင့်တူစွာ) လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော။ ဝေါဟာရေန၊ ဖြင့်။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ဓမ္မံပိ၊ ကို၎င်း။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ ဓမ္မံပိ၊ ကို၎င်း။ ဝေါဟရတိ၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဟောတော်မူနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။ [သကဝါဒီ ပုစ္ဆာ၌ “လေဏ္ဍိယာယ၊ ကြက်ဆူသား ဖြစ်သော” ဟု ပေး။ လောကီဝေါဟာရဖြစ်၍ ကြက်ဆူသားတုတ်ကို ဥပမာ ပြသည်။]

၃၅၂။ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝေါဟာရော၊ သည်။ လောကိယံ၊ လောကီ တရားကို။ ဝေါဟရန္တဿ၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဟော လသော်။ လောကိယော၊ လောကီ အသံတော်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာ တရားကို။ ဝေါဟရန္တဿ၊ သော်။ လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာ အသံတော်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။) လောကိယံ ဝေါဟရန္တဿ၊ သော်။ လောကိယေ သောတော၊ ၌။ ပဋိပညတိ၊ လော။ ပေ။ (ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော) လောကိယံ ဝေါဟရန္တဿ၊ သော်။ လောကိယေန ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဝိဇာနန္တိ၊ ကုန်သလော။ ပေ။ [နောက်၌ သကဝါဒီ ပုစ္ဆာဝယ် “အမဂ္ဂံ၊ မဂ်မဟုတ်သော တရားကို။ အဖလံ၊ ဖိုလ်မဟုတ်သော တရားကို။” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

ဝေါဟာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၂၀) ၁၀-နိရောဓကထာ

၃၅၃။ နိရောဓာ၊ နိရောဓ တို့သည်။ ဒွေ၊ ၂-မျိုးတို့လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဒုက္ခနိရောဓာ၊ ဒုက္ခနိရောဓတို့သည်။ ဒွေ၊ တို့လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ နိရောဓ သစ္စာနိ၊ နိရောဓ သစ္စာ တို့သည်။ ဒွေ၊ တို့လော။ ပေ။

တာဏာနိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဒွေ၊ တို့လော။ ပေ။ လေဏာနိ၊ ပုန်းအောင်းရာ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ပေ။ သရဏာနိ၊ ကိုးကွယ်ရာ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ပေ။ ပရာယဏာနိ၊ လည်း လျောင်းရာ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။

။ ပေ။ အတ္တတနိ၊ စုတေခြင်း မရှိသော နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ပေ။ အမတနိ၊ အမြဲတေ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ပေ။ နိဗ္ဗာနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ပေ။

ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာနာနံ၊ တို့၏။ ဥစ္စနိစတာ၊ မြင့်ကုန် နိမ့်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟိနပဏိတတာ၊ ညံ့ကုန် မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဥက္ကသာဝကံသော၊ လွန်ကဲကုန် ယုတ်လျော့ကုန်သည် အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ (ဒိန္နံ နိဗ္ဗာနာနံ၊ တို့၏။) သီမာ ဝါ၊ အပိုင်းအခြားသည်၎င်း။ ဘေဒေါ ဝါ၊ အထူးအပြားသည်၎င်း။ ရာဇိ ဝါ၊ အရေးကြောင်းသည်၎င်း။ အန္တရိကာ ဝါ၊ အကြားသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ ပေ။

ဒေ နိရောဓာတိ၊ အာမန္တာ၊ အပုဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓေါ၊ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင် တတ်သော လောကုတ္တရာ ဉာဏ်ပညာကြောင့် ချုပ်ရသည် မဟုတ်ပဲ မဖြစ် ခြင်း အားဖြင့် ချုပ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ပဋိသင်္ခါ (ပဋိ- သင်္ခါယ)၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍။ နိရောဓေန္တိ နနု၊ ချုပ်စေကုန်သည် မဟုတ် လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓာ၊ တို့သည်။ ဒေ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သိ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက် သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီမေး၏။ အာမန္တာ၊ အပုဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓါပိ၊ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်တတ်သော လောကုတ္တရာ ဉာဏ်ပညာကြောင့် ချုပ်ရသည် မဟုတ်ပဲ မဖြစ်ခြင်း အားဖြင့် ချုပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အစ္စန္တဘဂ္ဂါ၊ စင်စစ် ခြိုးဖျက်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) နနု၊ ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓါပိ၊ အသင့် အားဖြင့် ဆင်ခြင်တတ်သော လော- ကုတ္တရာ ဉာဏ်ပညာကြောင့် ချုပ်ရသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အစ္စန္တဘဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

ပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓါပိ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရိယာမဂ်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

ပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓါ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန် သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓကော နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယော၊ နှစ်ဝဂ်မြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

(ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား)။ တဿ၊ ထို ဗုဒ္ဓိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။
 ပရူပဟာရော၊ ပရူပဟာရကထာ၎င်း။ အညာဏံ၊ အညာဏကထာ၎င်း။
 ကင်္ခါ၊ ကင်္ခါကထာ၎င်း။ ပရဝိတာရဏာ၊ ပရဝိတာရဏကထာ၎င်း။ ဝစီ-
 ဘေဒေါ၊ ဝစီဘေဒကထာ၎င်း။ ဒုက္ခာဟာရော၊ ဒုက္ခာဟာရကထာ၎င်း။
 စိတ္တဋ္ဌိတိ စ၊ စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ၎င်း။ ကုက္ကုဋ္ဌာ၊ ကုက္ကုဋ္ဌကထာ၎င်း။ အနုပုဗ္ဗာ-
 ဘိသမယော၊ အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာ၎င်း။ ဝေါဟာရော စ၊ ဝေါဟာရ
 ကထာ၎င်း။ နိရောဓကော၊ နိရောဓကထာ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနံ
 အပြီးတည်း။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၁) ၁-ဗလကထာ

၃၅၄။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်သည်။ သာဝက-
သာဓာရဏံ၊ သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
အာမန္တာ၊ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ သာဝကဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
သာဝကဗလံ၊ သည်။ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တထာဂတဗလံ သာဝကသာဓာရဏံတိ၊ အာမန္တာ၊ တညေဝ၊ ထိုသာဝက
တို့၏ အားသည်ပင်။ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) တံ(ဝေ)၊
ထို မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်သည်ပင်။ သာဝကဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊
လော။) တညေဝ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်သည်ပင်။ သာဝကဗလံ၊
သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) တံ(ဧ)၊ ထိုသာဝကတို့၏ အားသည်ပင်။
တထာဂတဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ နဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တထာဂတဗလံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ယာဒိသံ၊ အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။
တထာဂတဗလံ (ဟောတိ၊ ၏။) တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သာဝက-
ဗလံ (ဟောတိ၊ လော။) ယာဒိသံ၊ သော။ သာဝကဗလံ (ဟောတိ၊ ၏။)
တာဒိသံ၊ သော။ တထာဂတဗလံ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တထာဂတဗလံ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ယာဒိသော၊ အကြင်ကဲ့သို့ရှုအပ်သော။
တထာဂတဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ ရှေး၌ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှု
သည်။ ပုဗ္ဗစရိယာ၊ ရှေး၌ ကျင့်အပ်သော အကျင့်သည်။ ဓမ္မက္ခာနံ၊
တရားကို ပြောခြင်းသည်။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားကိုဟောခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊
၏။) တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သာဝကဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗယောဂေါ
။ပေ။ ဓမ္မဒေသနာ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တထာဂတဗလံ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ တထာဂတော၊ သည်။ ဝိနော၊ မာရ်
၅-ပါးကို အောင်တော်မူသည်။ သတ္တာ၊ လူနတ်တို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသည်။
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို

သိတော်မူသည်။ သဗ္ဗညု၊ အလုံးစုံကို သိတော်မူသည်။ သဗ္ဗဒဿာပိ၊ အလုံးစုံကို မြင်တော်မူသည်။ ဓမ္မဿာမိ၊ တရား၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသည်။ ဓမ္မပ္ပဋိဿရဏော၊ တရားဟူသော လည်းလျောင်းရာရှိတော်မူသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ သာဝကော၊ သည်။ ဗီဇော ။ပေ။ ဓမ္မပ္ပဋိဿရဏော (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

တထာဂတံဗလံ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ တထာဂတော၊ သည်။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ အသဉ္စာတဿ၊ ကောင်းစွာမဖြစ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ ကို။ သဉ္ဇနေတော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတတ်သည်။ အနက္ခာတဿ၊ မဟောအပ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ ကို။ အက္ခာတော၊ ဟောတတ်သည်။ မဂ္ဂညူ၊ မဂ်ကို သိသည်။ မဂ္ဂဝိဒ္ဓ၊ မဂ်ကိုသိသည်။ မဂ္ဂကောဝိဒေါ၊ မဂ်၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၊ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏ တိုးပွား ကြီးမြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ မမောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ဉာဏံ၊ သိတော်မူနိုင်သော။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်သည်။ သာဝကသာဓာရဏံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ ။ပေ။

၃၅၅။ [(၃၅၄)၌ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော်၏ သာဝကသာဓာရဏဖြစ်ကြောင်းကို “အာမန္တာ”ဟု ပရဝါဒီ ဆိုခဲ့ပြီ။ ဤ၌ အခြား တထာဂတဗလ(၉)မျိုးတို့၏ သာဝကသာဓာရဏ အဖြစ်ကို ဆုံးဖြတ်လို၍ ပရဝါဒီ သည် ပြဿနာ(၉)ခုကို ပြု၏။ ထိုတွင် ရွှေ့ပြဿနာ(၈)ခုကို ဉာဏဝိဘင်း ပါဠိတော်၊ ဒသကမာတိကာ၊ ပုဗ္ဗရေ(၇၆၀)ကို မှီ၍ ပေးပါ။] တထာဂတဿာပိ၊ ၏လည်း။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ခိဏာ နန္ဒ၊ ကုန်ကုန်ပြီ မဟုတ်လော။ သာဝကဿာပိ၊ ၏လည်း။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ခိဏာ နန္ဒ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ တထာဂတဿ ဝါ၊ ၏၎င်း။ သာဝကဿ ဝါ၊ ၏၎င်း။ အာသဝက္ခယေန၊ အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းအားဖြင့်။ အာသဝက္ခယံ ဝါ၊ အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်၎င်း။ ဝိမုတ္တိယာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၎င်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဖြေ၏) ။ပေ။

၃၅၆။ အနဂံ လွယ်ပြီ။

ဗလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၂) ၂-အရိယန္တိကထာ

၃၅၇။ ဌာနာဌာနေ၊ အကြောင်းဟုတ် အကြောင်းမဟုတ်၌။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ဉာဏံ၊ သော။ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ အရိယံ၊ အရိယာလော (လောကုတ္တရာလော)။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဌာနာဌာနေ ယထာဘူတံ ဉာဏံ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော ။ ပေ ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

ဌာနာဌာနေ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ (ဌာနာဌာနေ ယထာဘူတံ ဉာဏံ တထာဂတဗလံ၊ သည်။) သုညတာရမ္မဏံ၊ သုညတတရားဟူသော အာရုံရှိသလော။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဌာနာဌာနဉ္စ၊ အကြောင်းဟုတ် အကြောင်းမဟုတ်ကိုလည်း။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရေတိ၊ ပြုသလော။ သုညတဉ္စ၊ သုညတတရားကိုလည်း။ မနသိ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

ဌာနာဌာနဉ္စ ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ ဖဿတို့၏၎င်း။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တာနံ၊ တို့၏၎င်း။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော ။ ပေ။ အနိမိတ္တာရမ္မဏံ၊ အနိမိတ္တတရားဟူသော အာရုံရှိသလော ။ ပေ။

၃၅၈။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ အရိယာ၊ အရိယာတို့လော။ သုညတာရမ္မဏာ၊ သုညတတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဌာနာဌာနေ ။ ပေ။ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ အရိယံ၊ အရိယာလော။ သုညတာရမ္မဏံ၊ သုညတတရား ဟူသော အာရုံရှိသလော ။ ပေ။

၃၅၉။ ဌာနာဌာနေ ။ ပေ။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အားတော်ဟူသော။ အရိယံ၊ အရိယာတရားကို။ သုညတာရမ္မဏန္တိ၊ သုညတတရားဟူသော အာရုံရှိ၏ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဟူကုန်သော။ အရိယာ၊ အရိယာတရားတို့ကို။ သုညတာရမ္မဏာတိ၊ သုညတတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ [အကြောင်း အနက် လွယ်ပြီ။]

အရိယန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၃) ၃-ဝိမုတ္တိကထာ

၃၆၃။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ရာဂမှ လွတ်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ရာဂသဟဂတံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂသဟဇာတံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ ရာဂသံသဋ္ဌံ၊ ရာဂနှင့် ရောနှောသော။ ရာဂသမ္ပယုတ္တံ၊ ရာဂနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ရာဂသဟဘူ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ ရာဂါနုပရိဝတ္တိ၊ ရာဂသို့ အစဉ်လိုက်သော။ အကု- သလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ လောကီယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ သာသဝံ၊ အာရုံ၊ အာရမဏိကအဖြစ်ဖြင့် အာသဝေါ ၄-ပါးတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သံယောဇနီယံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဂန္ထနီယံ၊ ဂန္ထ၏ အာရုံ ဖြစ်သော။ ဩဇာနီယံ၊ ဩဇာ၏ အာရုံဖြစ်သော။ ယောဂနီယံ၊ ယောဂ၏ အာရုံဖြစ်သော။ နီဝရဏီယံ၊ နီဝရဏ၏ အာရုံဖြစ်သော။ ပရာမဋ္ဌံ၊ တဏှာ ဗိဉ္ဇိ တို့သည် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော။ ဥပါဒါနီယံ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ စီးပွားဖြစ်သော။ သံကိလေသီယံ၊ သံကိလေသတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ရာဂမှ လွတ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

သဖဿံ၊ ဖဿနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ရာဂမှလွတ်၏။ ဖဿော စ၊ ဖဿသည်၎င်း။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်၎င်း။ ဥဘော၊ ၂-ပါးလုံး တို့သည်။ ဝိမုစ္စန္တိ၊ ရာဂမှ လွတ်မြောက်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

ဝိမုတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၄) ၄-ဝိမုစ္စမာနကထာ

၃၆၆။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်ပြီးတရားသည်။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဧကေသေ၊ တချို့တဝက်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်ပြီး သည်။ (ဟုတော့)၊ ဧကေသေ၊ တချို့တဝက်။ အဝိမုတ္တံ၊ မလွတ်သေးသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“ဧကေသေ သောတာပန္နော”စသည်ကား အနုပဗ္ဗာဘိသမယကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၃၄၀)နှင့် စာသွား တူ၏။ စတုဘဂံ နေရာ၌ “ဧကေသေ၊ တချို့တဝက်”ဟု ဆိုရုံသာ ထူး၏။]

၃၆၇။ ဝိမုတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ ဝေ၊ သို့။

ဇာနတော၊ သိသော။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော။ မြင်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ကာမာသဝါပိ၊ မူလည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ပေ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။ [“သော ဧဝံသမာဟိတေ”စသော သုတ်ကို သီလက္ခန္ဓံ၊ သာမည ဖလသုတ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်ခဏ်း၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ဝိမုစ္စမာနံ၊ လွတ်ဆဲဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သက-
ဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ရဇ္ဇမာနံ၊ တပ်မက်ဆဲဖြစ်သော။ ဒုဿမာနံ၊ စိတ်
ဆိုးဆဲဖြစ်သော။ မုယုမာနံ၊ တွေဝေဆဲဖြစ်သော။ ကိလိဿမာနံ၊ ညစ်နွမ်းဆဲ
ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။
ရတ္ထဇ္ဇေဝ၊ တပ်မက်သော စိတ်သည်၎င်း။ အရတ္ထဉ္စ၊ မတတ်မက်သော စိတ်
သည်၎င်း။ (အတ္တိ) နနု၊ လော။ ဒုဋ္ဌဇ္ဇေဝ၊ စိတ်ဆိုးသော စိတ်သည်၎င်း။
အဒုဋ္ဌဉ္စ၊ စိတ်မဆိုးသော စိတ်သည်၎င်း။ (အတ္တိ) နနု။ မူဠဇ္ဇေဝ၊ တွေဝေ
သော စိတ်သည်၎င်း။ အမူဠဉ္စ၊ မတွေဝေသော စိတ်သည်၎င်း။ (အတ္တိ) နနု။
ဆိန္နဇ္ဇေဝ၊ ပြတ်သော အရာသည်၎င်း။ အဆိန္နဉ္စ၊ မပြတ်သော အရာသည်၎င်း။
(အတ္တိ) နနု။ ကတဇ္ဇေဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အမှုသည်၎င်း။ အကတဉ္စ၊ မပြု
အပ်သော အမှုသည်၎င်း။ (အတ္တိ) နနု။ ပေ။

ဝိမုစ္စမာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၅) ၅-အဋ္ဌမကကထာ

၃၆၈။ အဋ္ဌမကဿ၊ ရှစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သောတာ-
ပတ္တိမဂ္ဂဥပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ထကြွသော ဒိဋ္ဌိကို။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ
လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အဋ္ဌမကော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊
သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သည်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရသည်။ အဓိ-
ဂတော၊ သိသည်။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုသည်။ (ဟုတ္တာ) ဥပသမ္ပဇ္ဇ
ဝိဟရတိ၊ လော။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုဿိတွာ ဝိဟရတိ၊ လော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော၊ ကို။ (ပဟိနော၊
လော။) သီလဗ္ဗတပရာမာသော၊ ကို။ အပ္ပဟိနော၊ လော။ ဣတိ၊
အာမန္တာ။ ပေ။

၃၆၉။ အဋ္ဌမကဿံ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။
 ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနပဟာနာယ၊ ထကြွသော ဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခြင်းငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။
 ဘာဝိတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီလော။ ဝါ၊ ပူးအပ်ပြီလော။ ဣတိ၊
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

လောကိယေန၊ လောကီဖြစ်သော။ သာသဝေန၊ ဖြစ်သော ။ပေ။
 သံကိလေသိယေန၊ သံကိလေသတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ အမဂ္ဂေန၊ မဂ်
 မဟုတ်သော တရားသည်။ (ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကို။) ပဟိနံ၊ လော။ ဣတိ၊ န
 ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၃၇၀။ အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပဟိနံ၊ ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ဒိဋ္ဌိပရိ-
 ယုဋ္ဌာနံ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။
 နုပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်။ (ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဖြေ၏) ။ပေ။

အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။
 နုပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဝါ၊ ဤ
 အကြောင်းကြောင့်။ ပဟိနံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ပေ။

ဂေါတြဘုနေ၊ ဂေါတြဘူဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊
 ကို။ ဝါ၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ ကတွာ ပဟိနံ၊ လော ။ပေ။

အဋ္ဌမကကဿ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၆) ၆-အဋ္ဌမကဿ ဣန္ဒြိယကထာ

၃၇၁။ အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ။သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ဘည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသလော။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ ။ပေ။

အဋ္ဌမကော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကုသိတော၊ ပျင်းရိသလော။ ဟိနဝီရိယော၊
 ယုတ်လျော့သော ဝီရိယရှိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။
 အဋ္ဌမကော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသလော။
 အသမ္ပဇာနေ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အဋ္ဌမကော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အသမာဟိတော၊ ကောင်းစွာ
 အာရုံ၌ ဟားအပ်သော စိတ်မရှိသလော။ ဝါ၊ မတည်ကြည်သလော။

ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တော၊ အာရုံ၌ မရပ် မတည် လည်သော စိတ်ရှိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အဋ္ဌမကော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုပ္ပညော၊ ပညာ မရှိ သလော။ ဇေမ္မဂေါ၊ အရိအရဲ့ ယိုသော ခံတွင်းရှိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း သဒ္ဓါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ သာ ၈ သဒ္ဓါ၊ သည်လည်း။ နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ တွက်မြောက်တတ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

၃၇၂။ သကဒါဂါမိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ ၄။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း သဒ္ဓါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

တဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပေ ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမတ္တာ၊ ထက် ငန်းကျင် ယူအပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ [သမတ္တာနိတိ သမ္ပန္နာနိ၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ ဣန္ဒြိယသယုတ်၊ ၂-သုတ်ဋီကာ။] ဝါ၊ စွမ်းနိုင် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [သမတ္တာနိတိ ဝါ ပရိယတ္တာနိ။ သမတ္တာနိတိ အတ္ထော၊ ၎င်းဋီကာ။] ပရိပူရတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထို အရဟတ္တဖိုလ် လူ့ခြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ သာ၍ နုသော လူ့ခြေ တို့ဖြင့်။ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သူသည်။ ဟောတိ၊ တတော၊ ထို အရဟတ္တမဂ် လူ့ခြေတို့ အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ သာ၍ နုသော လူ့ခြေတို့ဖြင့်။ အနာဂါမိ ဟောတိ။ ပေ ။ တတော၊ ထို သောတာပတ္တိဖိုလ် လူ့ခြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဉ္စ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံ သော အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်း သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဟံ၊ သည်။ ဗာဟိရော၊ ဤ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့မှ ပြင်ပ ဖြစ်သူတည်း။ ပုထုဇ္ဇနပက္ခေ၊ ပုထုဇဉ်အဖို့၌။ ဌိတော၊ တည်သူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ ဝတ္ထံ နနု။ ပေ ။

အဋ္ဌမကဿ ဣန္ဒြိယကဿ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၇) ၇-ဒိဗ္ဗစက္ခုကဏ္ဍာ

၃၇၃။ မံသစက္ခု၊ မံသစက္ခုသည်။ ဓမ္မပတ္ထဒွံ၊ စတုတ္ထဈာန်တရားသည် ထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ မံသစက္ခု၊ မံသစက္ခုသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုလော။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ မံသစက္ခု၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

မံသစက္ခု။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ယာဒိသံ၊ အကြင် ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော စက္ခုသည်။ မံသစက္ခု၊ တည်း။ တာဒိသံ၊ ထို ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော စက္ခုသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

မံသစက္ခု။ ပေ။ အာမန္တာ၊ တညေဝ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်ပင်။ မံသစက္ခု၊ တည်း။ တံ (ဝေ)၊ ထို မံသစက္ခုသည်ပင်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ လော။ တံ (ဝေ)၊ ထို မံသစက္ခုသည်ပင်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ တည်း။ တံ (ဝေ)၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်ပင်။ မံသစက္ခု၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

မံသစက္ခု။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ယာဒိသော၊ အကြင် ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ မံသစက္ခုဿ၊ မံသစက္ခု၏။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ အာနုဘာဝေါ၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်ကြောင်း သတ္တိသည်။ ဂေါစရော၊ အာရုံပြုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တာဒိသော၊ ထို ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဒိဗ္ဗဿ၊ စက္ခုဿ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏။ ဝိသယော၊ သည်။ အာနုဘာဝေါ၊ သည်။ ဂေါစရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

မံသစက္ခု။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဥပါဒိန္နံ၊ ဥပါဒိန္နရုပ်သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ အနုပါဒိန္နံ၊ အနုပါဒိန္နရုပ်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗျေ။ ပေ။

ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရ တရားသည်။ ဟုတု၊ ရှုပါဝစရံ၊ ရှုပါဝစရ တရားသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။

ရူပါဝစရံ၊ သည်။ ဟုတု၊ အရူပါဝစရံ၊ အရူပါဝစရ တရားသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။

ပရိယာပန္နံ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျုံးဝင်သော လောကီတရားသည်။ ဟုတု၊ အပရိယာပန္နံ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျုံး မဝင်သော လောကုတ္တရာ တရားသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။

၃၇၄။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ ဓမ္မပတ္ထဒွံ၊ ကာမာဝစရ တရားသည် ထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) မံသစက္ခုသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။

ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ ဓမ္မပတ္ထဒွံ၊ လောကုတ္တရာ တရားသည် ထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ပညာစက္ခု၊ လောကုတ္တရာ ပညာစက္ခုသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။ . .

စက္ခုနိ၊ စက္ခုတို့သည်။ ဒွေဝ၊ ၂-မျိုးတို့သာလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ စက္ခုနိ၊ တို့သည်။ ဒွေဝ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ မံသစက္ခု-ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခုတို့၊ ဟူ၍။ တိဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ စက္ခုနိ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ နနု၊ လော။ ပေ။

ဒွေဝ စက္ခုနိတိ၊ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ ဣမာနိတိဏိ၊ တို့သည်။ စက္ခုနိ၊ တို့တည်း။ ကတမာနိ တိဏိ၊ မံသစက္ခု၊ ၎င်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ၎င်း။ ပညာစက္ခု၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဣမာနိ ဘိဏိ၊ တို့တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့သည်။ စက္ခုနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

မံသစက္ခု၊ ကို၎င်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ကို၎င်း။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား မရှိသော။ ပညာစက္ခု၊ အာသဝက္ခယ ဉာဏ်စက္ခုကို၎င်း။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ တောနိ စက္ခုနိ၊ တို့ကို။ ပုရိသုတ္တမော၊ ယောက်ျားတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ အက္ခာသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။

မံသစက္ခုဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒိဗ္ဗဿ စက္ခုနော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏။ မဂ္ဂေါ၊ အကြောင်းတည်း။ ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌ကား။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ပညာစက္ခု၊ ပညာ စက္ခု ဟူသော။ ဉာဏံ၊ အာသဝက္ခယ ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ပြီ။ (တဒါ၊ ၌။) တဿ စက္ခုဿ၊ ထို အာသဝက္ခယ ဉာဏ်စက္ခုကို။ ပဋိလာဘာ၊ ရခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ၊ အလုံးစုံသော ဝဋ်ဒုက္ခမှ။ ပမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်ရ၏။ [တိက နိပါတ်၊ ဒုတိယဝဂ်၊ ဝက္ခယုတ်အဖွင့် ဣတိဝုတ္တကဋကထာဝယ် “ယဒါ” နေရာ၌ “ယတော” ဟု ရှိ၏။ “ယတောတိ ယဒါ” ဟု ဖွင့်၏။ “တဿ စက္ခုဿ” နေရာ၌ “ယဿ စက္ခုဿ” ဟု ရှိ၏။ “ယတောစ၊ အကြင် အခါ၌ကား။ ယဿ စက္ခုဿ၊ အကြင် စက္ခုကို။ ပဋိလာဘာ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ၊ (တဒါ၊ ၌။) အနုတ္တရံ ပညာစက္ခု (တံ) ဉာဏံ၊ သည်။ ဥဒပါဒိ” ဟု ပေးပါ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုကဏ္ဍာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၇) ဂ-ဒိဗ္ဗသောတကထာ

ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။

၃-တတိယဝဂ်

(၂၉) ၉-ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ

၃၇၇။ ယထာကမ္မူပဂတံ ဉာဏံ၊ ကံအားလျော်စွာ ထိုထို ဘဝသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့ကို သိသော ဉာဏ်သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ယထာကမ္မူပဂတဉာဏံ၊ ကံအားလျော်စွာ ထိုထို ဘဝသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း။ မနသိကရေတိ၊ လော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဖောဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ယထာကမ္မူပဂတံ ဉာဏံ ဒိဗ္ဗက္ခေတိ။ အာမန္တာ၊ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဘောန္တော၊ အရှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ မနသိကရေတိ၊ လော။ ကာယဒုစ္စရိတေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ မနသိကရေတိ၊ လော။ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ လည်း။ မနသိကရေတိ၊ လော။ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာတိ စ မနသိကရေတိ၊ လော။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့ကို။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲတတ်ကုန်၏။ ဣတိ စ မနသိကရေတိ၊ လော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မိစ္ဆာအယူရှိကုန်၏။ ဣတိ စ မနသိကရေတိ၊ လော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် ဆောက်တည်အပ်သော အမျိုးမျိုးသော ကံရှိကုန်၏။ ဣတိ စ မနသိကရေတိ၊ လော။ တေ၊ ထိုအရှင်သတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နကဓန္နာကိုယ်၏။ ပေ။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်ကြရကုန်ပြီ။ ဣတိ စ မနသိကရေတိ၊ လော။ ဘောန္တော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဝါ ပန သတ္တာ၊ တို့သည်ကား။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ မနသိကရေတိ၊ လော။ ပေ။ တေ၊ ထိုအရှင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပေ။ ဥပပန္နာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ စ မနသိကရေတိ၊ လော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဖောဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [ဤ၌ အာကာရဝါကျများ၏ အနက်ကို သိလက္ခန် သာမညဖလသုတ် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာ၌ အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ရေးပြီးဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှ ရေးလိုက်သည်။]

၃၇၈။ (ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အဗ္ဗိဗ္ဗစက္ခုကော၊ ဗ္ဗိဗ္ဗစက္ခုမရှိသည်။ ဗ္ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ ဗ္ဗိဗ္ဗစက္ခုကို။ အပ္ပဋ္ဌိလဒ္ဓေါ၊ မရသည်။ အနဓိဂတော၊ မသိသည်။ အသစ္စိကတော၊ မျက်မှောက် မပြုသည်။ (ဟုတ္တာ)ယထာကမ္မူပဂတံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ယထာကမ္မူပဂတံ ဉာဏံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဗ္ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ တေ အဝေါစ နန၊ လော။ (ကိံ) ပုဗ္ဗေနိဝါသာယ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ အကျိုးငှါ။ မေ၊ ငါ၏။ ပဏိဓိ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ နေဝ ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဗ္ဗိဗ္ဗဿ စက္ခုနော၊ ဗ္ဗိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ (အတ္ထာယ၊ ငှါ။) မေ၊ ၏။ ပဏိဓိပိ၊ သည်လည်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ စေတောပရိယာယ၊ စေတောပရိယဉာဏ်၏။ [စေတောပရိယာယာတိ စေတောပရိယဉာဏဿ။ ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ တိံသ သာရိပုတ္တတ္ထေရဂါထာ အပ္ပဋ္ဌိ။] (အတ္ထာယ) ပဏိဓိ န ဝိဇ္ဇတိ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဉာဏ်၏။ [ဣဒ္ဓိယာတိ ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဉာဏဿ။ ၎င်း အဋ္ဌကထာ။] (အတ္ထာယ) မေ ပဏိဓိ န ဝိဇ္ဇတိ။ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာ၊ သောတဓာတ်၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဉာဏ်၏။ ဝါ၊ ဗ္ဗိဗ္ဗသောတဉာဏ်၏။ [သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာတိ ဗ္ဗိဗ္ဗသောတဉာဏဿ။ ၎င်း အဋ္ဌကထာ။] (အတ္ထာယ) မေ ပဏိဓိ န ဝိဇ္ဇတိ။ စုတိယာ၊ စုတိကို သိကြောင်း ဉာဏ်၏။ ၎င်း။ ဥပပတ္တိယာ၊ ပဋိသန္ဓေကို သိကြောင်း ဉာဏ်၏။ ၎င်း။ (တနည်း) စုတိယာ ဥပပတ္တိယာ၊ စုတူပပါတဉာဏ်၏။ (အတ္ထာယ) မေ ပဏိဓိ န ဝိဇ္ဇတိ။ [စုတိယာ ဥပပတ္တိယာတိ သတ္တာနံ စုတိယာ ဥပပတ္တိယာ စ ဇာနနဉာဏာယ စုတူပပါတဉာဏတ္ထာယ။ ၎င်း အဋ္ဌကထာ။ ထို အဋ္ဌကထာ၌ စုတိယာ ဥပပတ္တိယာကို သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာ၏ အလျှင် ဖွင့်သောကြောင့် ထိုအဋ္ဌကထာအလို စုတိယာ ဥပပတ္တိယာသည် ၆-ပါဒဝယ် စတုတ္ထပါဒ၊ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာသည် ပဉ္စမပါဒ ဖြစ်ရမည်။] ဣတိ အဝေါစ နန။ ပေ။

ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၃၀) ၁၀-သံဝရကထာ

၃၇၉။ ဒေဝေသု၊ တာဝတိံသာ စသော အထက်နတ်တို့၌၊ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ အသံဝရော၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

အသံဝရ၊ မစောင့်စည်းခြင်းမှ။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလသည်။ (ဟောတံ) နနု၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ သံဝရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ယမှာ အသံဝရ၊ အကြင် မစောင့်စည်းခြင်းမှ။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလတည်း။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ (သော) အသံဝရော၊ ထို မစောင့်စည်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ သံဝရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလူတို့၌။ အသံဝရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ သံဝရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို အထက်နတ်တို့၌။ အသံဝရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

၃၈၀။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

မနုဿေသု၊ တို့၌။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို လူတို့၌။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

ဒေဝေသု၊ တို့၌။ သံဝရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီမေး၏။ အာမန္တာ၊ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ပါဏာတိပါတိနော၊ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိကုန်သလော။ အာဒိန္နာဒါယိနော၊ အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို ယူလေ့ ရှိကုန်သလော။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရိနော၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ကွဲထိုက်စွာ ယုတ်မာသော အကျင့် ရှိကုန်သလော။ မုသာဝါဒိနော၊ မုသား ပြောလေ့ ရှိကုန်သလော။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိနော၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ယစ်မူးကြောင်း သေရည်အရက်ကို သောက်လေ့ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

သံဝရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၃၁) ၁၁-အသညကထာ

၃၀၁။ အသညသက္ကေသု၊ အသညသတ် ဖြဟံတို့၌။ သညာ၊ သညာ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (တံ ဌာနံ၊ ထို အသညသတ် ဌာနသည်။) သညာဘဝေါ၊ သညာရှိသော ဘဝလော။ သညာဂတိ၊ သညာရှိသော ဂတိလော။ သညာသတ္တာဝါသော၊ သညာ ရှိသော သတ္တာဝါသလော။ သညာသံသာရော၊ သညာရှိသော သံသရာလော။ သညာယောနိ၊ သညာရှိသော ယောနိလော။ သညတ္တတာဝပ္ပဋိလာဘော၊ သညာရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [သညာ အဿ အတ္တိတိ သညော။ သညောစ + သော + ဘဝေါ စာတိ- သညာဘဝေါ။ ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှါ (ည) ၌ ဒီဃပြု၍ “သညာ- ဘဝေါ”ဟု ဆိုသည်။ “သညာဂတိ” စသော ၄-ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူ ဒီဃ ပြုထားသည်။]

အသညသက္ကေသု သညာ အတ္တိတိ၊ အာမန္တာ၊ (တံ ဌာနံ၊ သည်။) ပဉ္စဝေါကာရတဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရတဝဟူသော။ ဂတိ၊ ဂတိလော။ သတ္တာ- ဝါသော၊ သတ္တာဝါသလော။ သံသာရော၊ သံသရာလော။ ယောနိ၊ ယောနိလော။ အတ္တတာဝပ္ပဋိလာဘော၊ အတ္တဘောကို ရခြင်းလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တာယ ဧညာယ၊ ထို သညာဖြင့်။ သညာကရဏီယံ၊ သညာသည် ပြုထိုက်သော အမှုကို။ ကရေတိ၊ ပြုသလော။ ပေ။

၃၀၂။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ သညာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သော စ၊ ထို လူ့ဘဝသည်လည်း။ သညာဘဝေါ၊ သညာရှိသော ဘဝလော။ ပေ။ သညတ္တတာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အသညသက္ကေသု သညာအတ္တိ၊ ၏။ သော စ၊ ထိုအသညသတ်ဘဝသည်လည်း။ သညာဘဝေါ၊ လော။ ပေ။ သညတ္တတာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

မနုဿေသု သညာ အတ္တိ၊ ၏။ သော စ၊ ထို လူ့ဘဝသည်လည်း။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေါ၊ ဟူသော။ ဂတိ၊ ဂတိလော။ ပေ။ အတ္တတာဝပ္ပဋိ- လာဘော၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

အသညသက္ကေသု သညာ အတ္တိ၊ ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် သညာရှိသော်လည်း။ တာယ သညာယ၊ ဖြင့်။ သညာကရဏီယံ၊ ကို။ န ကရေတိ၊ မပြုသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

၃၀၃။ အသညသတ္တေသု သညာ အတ္ထိ၊ ခါ။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတော၊ သည်။ သန္တိ၊ ပေ။ စဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု။ [သဘကေသုတ်၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ ပြဟ္မဇာလသုတ်၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

အသညသတ္တေသု သညာ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ ကိဉ္စိကာလေ၊ တစုံတခုသော အခါ၌ (တခါတရံ၌)။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကိဉ္စိကာလေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ကိဉ္စိကာလေ၊ ၌။ သညသတ္တာ၊ သညာ ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ (ဟုတော့) ကိဉ္စိကာလေ၊ ၌။ အသညသတ္တာ၊ သညာမရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ (ဟော့နွှီး၊ ဖြစ်ကုန်သလော။) ကိဉ္စိကာလေ သညဘဝေါ၊ သညာရှိသော ဘဝသည်။ (ဟုတော့) ကိဉ္စိကာလေ အသညဘဝေါ၊ သညာ မရှိသော ဘဝသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ကိဉ္စိကာလေ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ သည်။ (ဟုတော့) ကိဉ္စိကာလေ ဧကဝေါကာရဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

အသညသတ္တေသု သညာ၊ သည်။ ကိဉ္စိကာလေ၊ ၌။ အတ္ထိ၊ လော။ ကိဉ္စိကာလေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ကံကာလံ၊ အဘယ်ကာလ၌။ အတ္ထိ၊ နည်း။ ကံကာလံ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ စုတိကာလေ၊ စုတေအခါ၌၎င်း။ ဥပပတ္တိကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း။ အတ္ထိ၊ ခါ။ ဌိတိကာလေ၊ တည်ရာအခါ၌ (ပဋိသန္ဓေနေပြီးနောက် စုတေမရောက်မီ တည်ရာကာလ၌)။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ စုတိကာလေ၊ ၌၎င်း။ ဥပပတ္တိကာလေ၊ ၌၎င်း။ သညသတ္တာ၊ တို့သည်။ (ဟုတော့) ဌိတိကာလေ၊ ၌။ အသညသတ္တာ၊ တို့သည်။ (ဟော့နွှီး၊ လော) ။ ပေ။ ဌိတိကာလေ၊ ၌။ ဧကဝေါကာရဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

အသညကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ်

(၃၂) ၁၂-နေဝသညာနာသညာယတနကထာ

၃၀၄။ နေဝသညာနာသညာယတနေ၊ နေဝသညာနာသညာယတနတုံ၌။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ခါ။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (တံ ဌာနံ၊ ထို နေဝသညာနာသညာယတန ဌာနသည်။) အသညဘဝေါ၊ သညာ မရှိသော ဘဝလော။ ပေ။ အသညတ္တဘာဝပ္ပုဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

(တံ ဌာနံ၊ သည်။) သညာတဝေါ နန၊ သညာ ရှိသော တဝ မဟုတ်
လော။ ပေ ။ သညတ္တတာဝပ္ပင်္ဂိလာဘော နန၊ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

၃၀၅။ အသညသတ္တေသု၊ တိဉ္စိ။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ
န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုလိုက်။ သော စ၊ ထို အသညသတ်တဝသည်လည်း။ အသည-
တဝေါ၊ သညာ မရှိသောတဝ မဟုတ်လော။ ပေ ။ အသညတ္တတာဝပ္ပင်္ဂိ-
လာဘော၊ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

၃၀၆။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတန
ဘုံသည်။ စတုဝေါကာရတဝေါ၊ စတုဝေါကာရတဝတည်း။ နေဝသညာ-
နာသညာယတနေ၊ ဉ္စိ။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ ။

နေဝသညာနာသညာယတနေ၊ ဉ္စိ။ သညာ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊
ဤသို့၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊
ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာ-
နာသညာယတနသည်။ (ဟောတိ) နန၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊
အာမန္တာ။ ပေ ။

နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ တည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။
နေဝသညာနာသညာယတနေ၊ ဉ္စိ။ သညာ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။
နတ္ထိ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
အာမန္တာ၊ အဒ္ဓကမသုခေါ၊ ဒုက္ခလည်း မဟုတ် သုခလည်း မဟုတ်သော။
ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ၍။ အနက္ခ-
မသုခါယ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ဉ္စိ။ ဝေဒနာ၊ တည်း။
ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ အဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ မဟုတ်။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

နေဝသညာနာသညာယတနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယေ၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို တတိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

သာဓာရဏံ၊ သာဓာရဏံ ဟူသော ပုဒ်ရှိသော။ ဗလံ၊ ဗလကထာ၎င်း။
အရိယံ၊ အရိယန္တိကထာ၎င်း။ သဏှံ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ သဏှံ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ
ဟူသော ပုစ္ဆာအစဉ်ရှိသောဝိမုတ္တိကထာ၎င်း။ ဝိမုတ္တံ ဝိမုစ္စမာနံ၊ အစဉ်ဝိမုတ္တံ

ဝိမုစ္စမာနံ ဟူသောပုစ္ဆာရှိသော။ အတ္ထိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စမာနံ၊ အဆုံး၌ အတ္ထိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စမာနံ ဟူသော ပုစ္ဆာရှိသော ဝိမုစ္စမာနကထာ၎င်း။ အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ ပဟိနံ၊ အစ၌ အဋ္ဌမကဿ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ ပဟိနံ ဟူသော ပုစ္ဆာ ရှိသော အဋ္ဌမကကထာ၎င်း။ အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ နတ္ထိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ အဆုံး၌ အဋ္ဌမကဿ ပုဂ္ဂလဿ နတ္ထိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဟူသော ပုစ္ဆာရှိသော အဋ္ဌမကဿ လှိန္ဒြိယကထာ၎င်း။ ဓမ္မုပတ္တဒ္ဒံ၊ ဓမ္မုပတ္တဒ္ဒံ ပုဂ္ဂိရှိသော။ စက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ၎င်း။ သောတံ၊ ဒိဗ္ဗသောတကထာ၎င်း။ ယထာကမ္မူပဂတံ ဉာဏံ၊ ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ၎င်း။ ဒေဝေသု သံဝရော၊ ဒေဝေသု သံဝရော ဟူသော ပါဠိရုပ်ရှိသော သံဝရ ကထာ၎င်း။ အသညသတ္တေသု သညာ၊ အသညသတ္တေသု သညာ ဟူသော ပါဠိရုပ်ရှိသော အသညကထာ၎င်း။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူ (သညာနှင့် စပ်၍) ပင်။ ဘဝဂ္ဂံ၊ ဘဝဂ် မည်သော နေဝသညာနာသညာယတနဘိနုဋ် စပ်သော နေဝသညာနာသညာယတန ကထာ၎င်း တည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါန်း အပြီးတည်း။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၃၃) ၁-ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ

၃၈၇။ ဂိဟိ၊ လူဝတ်ကြောင်သည်။ အရဟတ၊ ရဟန္တာသည်။ အဿ၊ ဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဂိဟိသံယောဇနံ၊ လူဝတ်ကြောင်၌ ဖြစ်သော သံယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အရဟတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဂိဟိသံယောဇနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဟိနံ နန၊ ပယ်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ပေ။ အာယတိံ၊ ၌။ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ နန၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။ [မဟာဝဂ်၊ အရိယပုဂ္ဂလသံသန္နနပရိ-
ဟာနိ၊ ပုဒ်ရေ (၂၆၀) ကိုမှီ၍ ပေယျာလဇောလျက် အနက်ပေးပါ။]

(ယော၊ အကြင် လူဝတ်ကြောင်သည်။) ဂိဟိသံယောဇနံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်စွန့်မှု၍။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ၌ပင်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တကရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊) ကောစိ၊ သော။ (သော) ဂိဟိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။) ပေ။

ဝစ္ဆဂေါတ္တော၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တ မည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ နန၊ လော။ (ကိံ၊) ဘော ဂေါတမ၊ (ယော၊ အကြင် လူဝတ်ကြောင်သည်။) ဂိဟိသံယောဇနံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ ၍။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးရာ အခါမှ။ (ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော အသစ်ခန္ဓာကို ယူရာ အခါ၌။) ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တကရော (ဟောတိ၊) ကောစိ (သော) ဂိဟိ၊ သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆ။ (ယော၊ သည်။) ပေ။ အန္တကရော၊ (ဟောတိ၊) ကောစိ သော ဂိဟိ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ အဝေါစ နန။ ပေ။

အရဟတ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ။ ပေ။ သာဒိယေယျ။ [ဤပုဒ် တို့ကို ဒုတိယဝဂ်၊ ပရူပဟာရကထာ၊ ပုဒ်ရေ (၃၁၁) ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အဇေဋ္ဌကံ၊ ဆိတ်၊ သိုးကို။ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ ခံယူရာသလော။ ကုက္ကုဋ္ဌသုကရံ၊ ကြက်၊ ဝက်ကို။ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ လော။ ဟတ္ထိဂဝဿဝဋ္ဌဝံ၊ ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို။ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ လော။ တိတ္ထိရဝဋ္ဌကမောရကပိဉ္ဇရံ၊ ခါ၊ ငှက်၊ ဥဒေါင်း၊ ချီးငှက်ကို။ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ လော။ စိတ္တဝဏ္ဏဝါလမောဋ္ဌံ၊ သားမြီး တည်း

ဟူသော ဦးဆောင်ရှိသော ဆန်းကြယ်သော ယဝ်ဝန်းကို။ ဓာရေယျ၊ ဆောင်
ရာသလော။ သြဒါတာနိ၊ ဖြူကုန်သော။ ဒီဃဒသာနိ၊ ရှည်သော အမြိတ်
အဆာ ရှိကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်ထိုက်ကို။ ဓာရေယျ၊ လော။ ယာဝဇီဝံ၊
အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး။ အဂါရိယဘူတော၊ အိမ်၌ နေခြင်း၏
စီးပွား ဖြစ်သော လယ်ထွန် ကုန်ပေး နွားမွေးမှု ရှိသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။
အဿ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

ဂိဟိ၊ သည်။ အရဟာ၊ သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
လော။ ဣတိ။ ပရဂါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ယသော၊ ယသ မည်သော။
ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးသားသည်၎င်း။ ဥတ္တိယော၊ ဥတ္တိယ မည်သော။ ဂဟပတိ၊
အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်၎င်း။ သေတု၊ သေတု မည်သော။ မာဏဝေါ၊ လုပ်သည်
၎င်း။ ဂိဟိဗျူဉ္ဇနေ၊ လူဝတ်ကြောင်၏ အသွင်ဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊ သို့၊ ပတ္တော
နန၊ ရောက်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ ။

ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၃၄) ၂-ဥပပတ္တိကထာ

၃၈၈။ ဥပပတ္တိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ အရဟာ၊
ရဟန္တာသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊
ဥပပတ္တိယာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊
လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

၃၈၉။ သဟ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သာရိပုတ္တော၊ မည်သော။ ဝေရော၊
သည်။ ဥပပတ္တိယာ သဟ အရဟာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

သာရိပုတ္တော ဝေရော ဥပပတ္တိယာ သဟ အရဟာ၊ သည်။ န (ဟော
တိ)၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ ။

၃၉၀။ သဟ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဥပပတ္တေသိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကို ရှာ
သော။ လောကိယေန၊ လောကီဖြစ်သော။ ပေ။ သံကိလေသိယေန၊ သော။
စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သတ္တိကရောတိ၊ မျက်မှောက် ပြုသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

ဥပပတ္တေသိယံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နိယျာနိကံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သလော။...ဤသို့ စသည်ဖြင့် မဟာဝဂ်၊ သတိပဋ္ဌာနကထာ၊ ပုဒ်ရေ (၃၀၁)ကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။ အနာသဝံ၏ နောက်၌ ပေယျာလကိုလည်း ထိုပါဠိကိုမှီ၍ ဖော်ပါ။

ဥပပတ္တေသိယံ စိတ္တံ၊ သည်။ အနိယျာနိကံ နနု၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်တတ်သည် မဟုတ်လော။ န ခယဂါမိ နနု၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့မသွားတတ်သည် မဟုတ်လော။... ဤသို့စသည်ဖြင့်ပေးပါ။

စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ မဂ်စိတ်လော။ ဥပပတ္တေသိယံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဗလစိတ္တံ၊ ဖိုလ်စိတ်လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

ဥပပတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၃၅) ၃-အနာသဝကထာ

၃၉၁။ အရဟတော၊ ၏။ သဗ္ဗေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါ မရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (အရဟတော သဗ္ဗေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။) မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော။ ပေ ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဗောဇ္ဈင်လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

အရဟတော၊ ၏။ ကာယော၊ ကာယပသာဒသည်။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါ မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ၊ အရဟတော၊ ၏။ ကာယော၊ သည်။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟပဂေါ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း နှိမ့်ချခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သလော။ ဆေဒနဘေဒနပဂေါ၊ ဖြတ်ခြင်း ခွဲခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သလော။ ကာကေဟိ၊ ကျီးတို့နှင့်၎င်း။ ဂိဇ္ဈေဟိ၊ လင်းတတို့နှင့်၎င်း။ ကုလလေဟိ၊ စွန်တို့နှင့်၎င်း။ သာဓာရဏော၊ ဆက်ဆံသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါ မရှိသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟပဂေါ၊ လော။ ပေ ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

အရဟတော၊ ၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဝိသံ၊ အဆိပ်သည်။ ကမေယျ၊ ဝင်နိုင်ရာသလော။ သတ္တံ၊ လက်နက်သည်။ ကမေယျ၊ လော။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ကမေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါ မရှိသော။ ဓမ္မော၊ ၌။ ဝိသံ၊ သည်။ ကမေယျ၊ လော။ ပေ ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

လမ္ဘာ။ ပေ။ ဗန္ဓိတုံတိ၊ အာမန္တာ၊ [မဟာဝဂ်၊ အတိတဟတ္ထာဒိ
ကထာ၊ ပုဒ်ရေ (၂၉၃) ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

၃၉၂။ အရဟတ၊ သည်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ အား။ စိဝရံ၊ ကို။ ယဒိ
ဒေတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ စိဝရံ၊ သည်။) အနာသဝံ၊ အာသဝေါ မရှိ
သည်။ ဟုတော၊ ၍။ (ရဟန္တာထံ၌ အနာသဝ ဖြစ်ပြီးလျှင်။) သာသဝံ၊
အာသဝေါ နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ (ပုထုဇ္ဇဉ်ထံ ရောက်သော
အခါ သာသဝဖြစ်သလော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။
ပေ။ အနာသဝံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ တညေဝံ၊ ထိုသာသဝ ဖြစ်သော သင်္ကန်း
သည်ပင်။ အနာသဝံ၊ အနာသဝလော။ တံ (ဝေ)၊ ထိုအနာသဝ ဖြစ်သော
သင်္ကန်းသည်ပင်။ သာသဝံ၊ သာသဝလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။
တညေဝံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ အနာသဝေါ၊ သည်။
ဟုတော၊ ၍။ သာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [ဖလံ စသည်၏ နောက်၌ ပေယျာလ မြူပြထား၏။ “ဖလံ
အနာသဝံ ဟုတော သာသဝံ ဟောတိတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။” စသည်
ဖြင့် ဖော်ပါ။] ပေ။

အနာသဝကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၃၆) ၄-သမန္နာဂတကထာ

၃၉၃။ အရဟတ၊ သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့နှင့်။
သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

အရဟတ သောတာပတ္တိဖလေန သမန္နာဂတောတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတ၊
သည်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သတ္တကုတ္တုပရမ မည်သော။ သောတာပန္နော၊
သောတာပန်လော။ ကောလံကောလော၊ မည်သော။ သောတာပန္နော၊
လော။ ကေဗီဇီ၊ မည်သော။ သောတာပန္နော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အရဟတ အနာဂါမိဖလေန သမန္နာဂတောတိ၊ အာမန္တာ၊
အရဟတ၊ သည်။ အဉ္စဇပရိနိဗ္ဗာယိ၊ မည်သော။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမိ
လော။ ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ မည်သော။ အနာဂါမိ၊ လော။ အသင်္ခါရ-
ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ မည်သော။ အနာဂါမိ၊ လော။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ၊ မည်
သော။ အနာဂါမိ၊ လော။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ အထက်သို့ ဆောင်တတ်သော
တဏှာသောတဝုသောတ ရှိသော။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ အကနိဋ္ဌတုံသို့ သွားသော။
အနာဂါမိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၃၉၄။ သောတာပတ္တိဖလေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသူကို။ သောတာပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ ဓတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟာ သောတာပတ္တိဖလေန သမန္နာဂတောတိ၊ အာမန္တာ၊ သွေဝ၊ ထို သောတာပန်သည်ပင်။ အရဟာ၊ ရဟန္တာလော။ သော (ဝေ)၊ ထို ရဟန္တာသည်ပင်။ သောတာပန္နော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

၃၉၅။ အရဟာ သောတာပတ္တိဖလေန သမန္နာဂတောတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟာ၊ သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ ဝိတိဝတ္ထော နန၊ လွန်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ ။

အရဟာ၊ သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ ဝိတိဝတ္ထော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) တေန၊ ထို သောတာပတ္တိဖိုလ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဝိတိဝတ္ထော (ဟုတွာ) တေန သမန္နာဂတောတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ [သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသည်၏ ရှေ့နောက်၌ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။ “အရဟာ သောတာပတ္တိဖလံ ဝိတိဝတ္ထော (ဟုတွာ) တေန သမန္နာဂတောတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟာ သက္ကာယ-ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိတိဝတ္ထော (ဟုတွာ) တေန သမန္နာဂတောတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ ” စသည်ဖြင့် ဖော်ပါ။]

၃၉၆။ အရဟာ၊ သည်။ စက္ခုဟိ ဖလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၏။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတာ၊ သည်။ စတ္တာရိ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိလက္ခဏိ နန၊ ရအပ် ကုန်ပြီ မဟုတ်လော။ တေဟိ စ၊ ထို ဖိုလ်တို့မှလည်း။ အပရိဟိနော နန၊ မဆုတ်ယုတ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတာ၊ သည်။ ပေ ။ ဟဉ္စိ ပဋိလက္ခဏိ၊ ကုန်အံ့။ တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဟဉ္စိ အပရိဟိနော၊ အံ့။ တေန၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ။ အနာဂါမိ။ ပေ ။ သမန္နာဂတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ။ သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။ ပေ ။

အရဟတာ၊ သည်။ ပေ ။ ပဋိလက္ခဏိ၊ ကုန်သလော။ တေဟိ စ၊ တို့မှ လည်း။ အပရိဟိနော၊ မဆုတ်ယုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဟာ၊ သည်။ စက္ခုဟိ ဖလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတာ၊ သည်။ စတ္တာရေ မဂ္ဂါ ပဋိလက္ခဏိ၊ တေဟိ စ အပရိဟိနော၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဟာ၊ သည်။ စက္ခုဟိ မဂ္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

အနာဂါမိနာ၊ အနာဂါမိသည်။ တိဏိ-ဖလာနိ ပဋိလဒ္ဓါနိ၊ ကုန်ပြီ။
တေဟိ စ၊ ထို ဖိုလ် ၃-ပါးတို့မှလည်း။ အပရိဟိနော၊ မဲဆုတ်ယုတ်။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ အနာဂါမိ တိဟိ ဖလေဟိ သမန္နာဂတော၊-လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ။ ပေ ။

သမန္နာဂတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၃၇) ၅-ဥပေက္ခာသမန္နာဂတကထာ

၃၉၇။ အရဟတ၊ သည်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာဟိ၊ တို့နှင့်။
သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ။ပေ။

အရဟတ၊ သည်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿန္တော၊
မြင်လသော်။ သောတေန၊ သောတပသာဒဖြင့်။ သဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါရုံကို။ သုဏာတိ၊
ကြားသလော။ ဃာနေန၊ ဃာနပသာဒဖြင့်။ ဂန္ဓံ၊ ကို။ ဃာယတိ၊ လော။ ပေ။
မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ။ [ဤကား စက္ခုမူ သောတာဒိဗ္ဗလီပုစ္ဆာတည်း။
“သောတမူ စက္ခာဒိဗ္ဗလီ”စသော ပုစ္ဆာ ၄-ရပ်ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။]
မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနန္တော စက္ခုနာ ။ပေ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ၊ လော။
ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [စက္ခုဝိညာဏ် စသော
၆-ပါးမှာ ဥပေက္ခာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဥပေက္ခာ ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော
ရဟန္တာသည် စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်ခိုက် သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားမှုစသည်
လည်း ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီ စစ်ဆေးသည်။]

အရဟတ ဆဟိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ (အရဟတ၊ သည်။) သတတံ၊ အမြဲ။
သမိတံ၊ မပြတ်။ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ၊ အခြားဝေဒနာတို့နှင့် ရောပြွမ်းခြင်း မရှိပဲ။
ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသလော။
သမောဟိတော၊ ပေါင်းဆုံသလော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာယော၊
တို့သည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ၊ ရှေးရှုကပ်၍ တည်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အရဟတ ။ပေ။ သမန္နာဂတောတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊
ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ အရဟတ၊ သည်။ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခော၊ ၆-ပါးသော
အင်္ဂါရှိသော ဥပေက္ခာရှိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

ဥပေက္ခာသမန္နာဂတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၃၈) ၆-ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ

၃၉၈။ ဗောဓိယာ၊ ၄-ပါးသော မဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်
 ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
 အာမန္တာ၊ ဗောဓိယာ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓါယ၊ ချုပ်လသော်။ ဝိဂတယ၊ ကင်း
 လသော်။ ပဋိပဿဒ္ဓါယ၊ ငြိမ်းလသော်။ အဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓ မဟုတ်သည်။
 ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အတိတာယံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ဗောဓိယာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊
 လော) ။ပေ။ တာယ ဗောဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဗောဓိကရဏီယံ၊ မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါး
 သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည် ပြုထိုက်သော အမှုကို။ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ၊
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ပစ္စုပ္ပန္နာယ၊ သော။ ဗောဓိယာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊ ၏။)
 တာယ ဗောဓိယာ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောမဂ်ဉာဏ် ၄-ပါး သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့်။
 ဗောဓိကရဏီယံ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၃၉၉။ အတိတာယ ဗောဓိယာ၊ ကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊ လော။)
 အနာဂတာယ ဗောဓိယာ၊ ကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊ လော။)
 ပစ္စုပ္ပန္နာယ ဗောဓိယာ၊ ကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊
 သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ တိဟိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ၃-တန်
 ကုန်သော။ ဗောဓိယံ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။
 အာမန္တာ၊ ဗောဓိပ္ပဋိလာဘာ၊ မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါး သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရခြင်း
 ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ) နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဗောဓိပ္ပဋိလာဘာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဗောဓိယာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ(ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။
 အာမန္တာ။ ဗောဓိပ္ပဋိလာဘာ၊ ကြောင့်။ ဗောဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။)
 ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၃၉) ၇-လက္ခဏကထာ

၄၀၀။ လက္ခဏသမန္နာဂတော၊ ၃၂-ပါးသော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်းလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ပဒေသလက္ခဏေဟိ၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဒေသဗောဓိသတ္တော၊ တစိတ်တဒေသ ဘုရားအလောင်းလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

လက္ခဏသမန္နာဂတော ဗောဓိသတ္တောတိ၊ အာမန္တာ၊ တိဘာဂလက္ခဏေဟိ၊ ၃-ခုမြောက် အဖို့ရှိသော လက္ခဏာတို့နှင့်။ ဝါ၊ ၃-ဖို့ တဖို့ ဖြစ်သော လက္ခဏာတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ တိဘာဂဗောဓိသတ္တော၊ ၃-ခုမြောက် အဖို့ရှိသော ဘုရားလောင်းလော။ ဝါ၊ ၃-ဖို့ တဖို့ ဘုရားလောင်းလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပဌမ ပြဿနာကို နည်းတူ မေး၍...ဥပခုလက္ခဏေဟိ၊ တဝက်သော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဥပခုဗောဓိသတ္တော၊ တဝက် ဘုရားလောင်းလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပဌမ ပြဿနာကို နည်းတူပင် မေး၍...စက္ကဝတ္တိသတ္တော၊ စကြာမင်းသတ္တဝါသည်။ လက္ခဏသမန္နာဂတော၊ ၃၂-ပါးသော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ စက္ကဝတ္တိသတ္တော၊ သည်။ ဗောဓိသတ္တော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

စက္ကဝတ္တိသတ္တော။ ပေ။ ဗောဓိသတ္တောတိ၊ အာမန္တာ၊ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ယာဒိသော၊ အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ ရှေး၌ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုသည်။ ပုဗ္ဗစရိယာ၊ ရှေးအကျင့်သည်။ မေဇ္ဈကုဏ်၊ တရား ပြောခြင်းသည်။ မဗ္ဗဒေသနာ၊ တရား ဟောခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) စက္ကဝတ္တိသတ္တဿ၊ ၏။ တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ သည်။ ပေ။ မေဇ္ဈဒေသနာသည်။ (အတ္ထိ၊လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၀၁။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ သည်။ ဇာယမာနဿ၊ ဖွားမြင်လသော်။ ဒေဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ ယထာ၊ ခံယူကုန်သကဲ့သို့။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်မှ။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ စက္ကဝတ္တိသတ္တဿ၊ သည်။ ဇာယမာနဿ၊ သော်။ ဒေဝါ ပဌမံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ခံယူကုန်သလော။ ပစ္စာ မနုဿာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဗောဓိသတ္တဿ၊ သည်။ ဇာယမာနဿ၊ သော်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 ဒေဝပုတ္တာ၊ နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ နံ၊ ထိုဘုရားအလောင်းကို။ ပဋိဂ္ဂ-
 ဟေတွာ၊ ခံယူ၍။ မာတု၊ မယ်တော်၏။ ပရတော၊ ရွှေ၌။ ဌပေန္တိ ယထာ၊
 ကဲ့သို့။ (ကိ၊ အဘယ်သို့ ပြော၍ ထားကုန်သနည်း။) ဒေဝိ၊ အရှင်မိဖုရား။
 အတ္တမနာ၊ မိမိ စိတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောဟိ၊
 ဖြစ်ပါလော။ တေ၊ အရှင်မိဖုရား၏။ မဟေသက္ခော၊ ကြီးသော အစိုးရ
 ခြင်း ရှိသူဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ တန်ခိုးကြီးသော။ [ဤ ပုဒ်အဖွင့်ကို
 သီလက္ခန္ဓံ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ ကေစူဿထဝါဒအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] ပုတ္တော၊
 သားတော်သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ (ဌပေန္တိ-
 ယထာ၊ သို့။) ဝေမေဝံ၊ တူ။ စက္ကဝတ္တိသတ္တဿ၊ သည်။ ဇာယမာနဿ၊
 သော်။ ပေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ (ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်သလော။) ဣတိ၊
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဗောဓိသတ္တဿ ဇာယမာနဿ၊ သော်။ သီတဿ၊ အေးသော။ (ဥဒကဿ၊
 ရေ၏။) ကော၊ တခုသော။ (ဓာရာ၊ အယဉ်၎င်း။) ဥဏှဿ၊ ပူသော။
 (ဥဒကဿ၊ ၏။) ကော၊ သော။ (ဓာရာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။) ဧ၊ ၂-ဖြာ
 ကုန်သော။ ဥဒကဿ၊ ၏။ ဓာရာ၊ အယဉ်တို့သည်။ အန္တလိက္ခာ၊
 ကောင်းကင်မှ။ ပါတုဘဝန္တိ ယထာ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ယေန၊
 ယင်း ရေအယဉ်ဖြင့်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏၎င်း။ မာတု စ၊ မယ်တော်၏၎င်း။
 ဥဒကကိစ္စံ၊ ရေ၏ ကိစ္စကို။ ကရောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ စက္ကဝတ္တိ-
 သတ္တဿ ဇာယမာနဿ၊ သော်။ ပေ။ ပါတုဘဝန္တိ၊ လော။ ပေ။ ကရောန္တိ၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သမ္ပတိဇာတော၊ ဖွားမြင်ပြီး၍ ယခု တခဏသာ ရှိသေးသော။ ဗောဓိ-
 သတ္တော၊ သည်။ သမေဟိ၊ ညီညွတ်ကုန်သော။ ပါဒေဟိ၊ ခြေတို့ဖြင့်။
 ပတိဋ္ဌဟိတု၊ မတ်မတ်ရပ်တော်မူ၍။ ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်သို့။ အဘိဓမ္မေ၊
 ရှေးရှုမျက်နှာရှိသည် (မျက်နှာမူသည်)။ (ဟုတွာ၊) သေတမိုး၊ ဖြူသော။
 ဆတ္တေ၊ ထီးကို။ အနုဓာရိယမာနေ၊ အစဉ်လိုက်၍ ဆောင်းမိုးအပ်လျက်။
 [အနုဓာရိယမာနေတိ အနုဂ္ဂလဝသေန နိယမာနေ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာ။]
 သတ္တပဒဝိတိဟာရေန၊ ခုနစ်လှမ်းဖြင့်။ [ပဒဝိတိဟာရေန ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို
 မဟာဝဂ္ဂဘာသဋီကာ၊ မဟာခန္ဓက၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ၊ “ကေန ပဒဝိတိ-
 ဟာရေန ဝါ” စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] ဂစ္ဆတိ ယ၊ ၁၊ သွား
 သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့။ ပု၊ ပီလော-
 ကေတိ ယထာ စ၊ ကြည့်သကဲ့သို့၎င်း။ [မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်၌
 “အနုဝီလောကေတိ၊ အစဉ် လှည့်၍ ကြည့်၏” ဟု (အနု၊ သဒ္ဓါ ပါ၏။]

အာသတိ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ ယထာ စ၊ မြက်ဆိုသကဲ့သို့၎င်း။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မြက်ဆိုသနည်း။) အဟံ၊ သည်။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ ဝါ၊ ထက်။ အဂ္ဂေါ၊ အဦးပဓာနသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်။ အဟံ လောကဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ထက်။ ဇေဋ္ဌော၊ အကြီးအကဲသည်။ အသ္မိ၊ ၏။ အဟံ လောကဿ သေဋ္ဌော၊ အမြတ်ဆုံးသည်။ အသ္မိ၊ ၏။ အဟံ၊ ဤပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံး၌ဖြစ်သော။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းတည်း။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန် ဘဝသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘာသတိ ယထာ၊ ၎င်း။) ဝေမေဝံ သမ္ပတိဇာတော၊ သော။ စက္ကဝတ္ထိသတ္တော၊ သည်။ ပေ။ ဂစ္ဆတိ၊ လော။ သဗ္ဗာ ဒိသာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝိလောကေတိ၊ လော။ အာသတိ၊ ဝါစံ စ၊ ကိုလည်း။ ဘာသတိ၊ လော။ (ကိံ၊ နည်း။) အဟံ၊ ပေ။ အသ္မိ၊ ၏။ ပေ။ ပုနဗ္ဗဝေါ နတ္ထိ၊ တော့။ ဣတိ (ဘာသတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဗောဓိသတ္တဿ ဇာယမာနဿ၊ သော်။ မဟတော၊ ကြီးစွာသော။ အာလောကဿ၊ အရောင်၏၎င်း။ မဟတော ဩဘာသဿ၊ အလင်း၏၎င်း။ မဟတော ဘူမိစာလဿ၊ မြေလှုပ်ခြင်း၏၎င်း။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝံ စက္ကဝတ္ထိသတ္တဿ ဇာယ-မာနဿ၊ သော်။ ပေ။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤတိုင်အောင် ပြဿနာတို့ကို သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်၊ ပုဒ်ရေ(၂၇)စသည်။ ဥပရိပုံ၊ သုညတဝဂ်၊ အစ္စရိယ အဗ္ဗုတ သုတ်တို့ကို မှီ၍ သကဝါဒီ မေးသည်။

ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ပကတိကာယော၊ ပကတိ ကိုယ်တော်သည်။ သမန္တံ၊ ထက်ဝန်းကျင်၌။ ဗျာမံ၊ တလံတိုင်အောင်။ ဩဘာသတိ ယထာ၊ လင်းသကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ။ ပေ။ ဩဘာသတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ မဟာသုပိနံ၊ မြင့်မြတ်သော ယောကျ်ားတို့သည် မြင်မက်ထိုက်သော အိပ်မက်ကို။ ပဿတိ ယထာ၊ မြင်မက်သကဲ့သို့။ ပေ။ ပဿတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ “ဗျာမပုဘာ သဒါ မယံ” ဟူသော ဂေါတမဗုဒ္ဓဝံ၊ ပဉ္စကုတ္တရ၊ ၄-ပုံ၊ ၅-ဝဂ်၊ မဟာသုပိနသုတ်တို့ကို မှီ၍ ဤ ပြဿနာတို့ကို သကဝါဒီ မေးသည်။

၄၀၂။ လက္ခဏသမန္နာဂတော၊ သည်။ ဗောဓိသတ္တော၊ တည်း။ ဣတိ၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ လော၊ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတော၊ သည်။ ခုတ္တိံ သိမာနိ ဘိက္ခဝေ ။ပေ။ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆေဂီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန။ [ဤသာကေ ပါဠိကို သီလက္ခန္၊ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ်၊ အဗ္ဗဋ္ဌမာဏဝကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၂၅၇)ကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

လက္ခဏကထာ နိဋ္ဌိတော။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၄၀) ဂ-နိယာမောက္ခန္တိကထာ

၄၀၃။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ကဿပဿ၊ ကဿပ မည်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဝစနေ၊ သာသနာတော်၌။ ဩက္ခန္တိနိယာမော၊ သက်ရောက်အပ်ပြီးသော မဂ္ဂနိယာမ ရှိသည်။ စရိတဗြဟ္မစရိယော၊ ကျင့်အပ် ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ကဿပဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ သာဝကော၊ သာဝကလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။

ထိုဒုတိယပြဿနာကို သပ်၍ မေးရာ ဝန်ခံသောကြောင့် သာဝကော၊ ရှေးဘဝက သာဝကသည်။ ဟုတော့၊ ၍။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ယခုဘဝ၌ ဘုရားသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။

သာဝကော ဟုတော့ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတီတိ၊ အာမန္တာ၊ အနုဿဝိယော၊ တဆင့်ကြားနာရခြင်းဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သစ္စာ ၄-ပါး တရား ရှိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။

အနုဿဝိယောတိ၊ အာမန္တာ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ သယမ္ဘူ၊ အလိုလိုဖြစ်တော် မူသည်။ (ဟောတိ) နန၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

ဗောဓိသတ္တော။ ပေ ။ စရိတဗြဟ္မစရိယောတိ၊ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိပင်၏။ မူလေ၊ အနီးအောက်၌။ တိဏေဝ၊ ၃-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သာမညဗလောနိ၊ အထက် ဖြစ်သော သာမညဗလတို့ကို။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓါနိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ကုန်ပြီလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ။ ပေ ။

၄၀၄။ (၄၀၃) ၌ ပဌမဆုံး ပြဿနာကိုပင် မေးပြီးနောက်...ဗောဓိ- သတ္တော၊ သည်။ ဒုက္ကရကာရိယံ၊ ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို။ ဝါ၊ ခွဲယဉ်းစွာ

ပြုအပ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းကို။ အကယ်၊ ပြုတော်မူခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ အာမန္တာ၊ ဒဿနသမ္ပန္နော၊ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ကရကာရိယံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာသေးသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အမရံ တပံ၊ နတ်အဖြစ် အကျိုးငှါ ပြုအပ်သော ခေါင်းခေါင်း ပါးပါး ကျင့်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အတ္တကိလမတ အကျင့်ကို။ [အမရံ တပံတိ အမရတပံ။ အာမရဘာဝိတ္တာယ ကတံ လူဇတပံ၊ အတ္တကိလမတာနုယောဂေါ။ မာရသံယုတ်၊ ပဌမဝဂ်၊ တပေါကမ္မသုတ်အဋ္ဌကထာ။] အကယ်၊ ပြုပြီ။ အညံ၊ အခြားသူကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိ၊ ညွှန်ပြပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒဿနသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အညံ၊ ကို။ သတ္တာရံ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသေယျ၊ ညွှန်ပြရာ သေးသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ပေ။ စရိတဗြဟ္မစရိယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇိ။) အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ သာဝကော၊ သာဝက မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ပေ။ စရိတဗြဟ္မစရိယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇိ။) ဗောဓိသတ္တော။ ပေ။ သာဝကော၊ သာဝကလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ စိတ္တော၊ စိတ္တ မည်သော။ ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင် သူကြွယ်သည်၎င်း။ ဟတ္ထကော အာဠာဝကော၊ ဟတ္ထက အာဠာဝက သည်၎င်း။ ပေ။

ဗောဓိသတ္တော။ ပေ။ စရိတဗြဟ္မစရိယော (ဟောတိ၊ ဇိ။) စ၊ ထိုသို့ ဩက္ကန္တနိယာမ၊ စရိတဗြဟ္မစရိယ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကဿပဿ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ သာဝကော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်သည်၊ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

သာဝကော၊ သည်။ ဇာတိံ၊ သာဝက ဖြစ်ရာ ဘဝကို။ ဝီတိဝတ္တော၊ လွန်၍ ဖြစ်သည်။ (သမာဓော၊ သော။) အသာဝကော၊ သာဝက မဟုတ်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၀၅။ ဗောဓိသတ္တော။ ပေ။ စရိတဗြဟ္မစရိယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇိ။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုလိုက်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အဟံ၊ သည်။ ကဿပေ၊ မည်သော။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာ ဘုရားအထံ၌။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ အစရိံ၊ ကျင့်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ နန္ဒ။ ပေ။

(၄၀၃) ပဌမဆုံး ပုစ္ဆာကိုပင် မေးပြီးနောက်...

၁။ (ဥပက၊ ဥပက။) အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗာဘိဘူ၊ အလုံးစုံသော
တေဘူမက တရားကိုလွှမ်းမိုးတော်မူနိုင်သည်။ သဗ္ဗဝိဇ္ဇာ၊ အလုံးစုံသော
စတုဘူမက တရားကို သိတော်မူပြီးသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်
သော။ ဓမ္မေသု၊ တေဘူမက တရားတို့၌။ အနုပလိတ္တော၊ ကိလေသာ
တို့သည် လိမ်းကျံတော် မမူအပ်သည်။ (အသ္မိ၊) သဗ္ဗဉ္စဟော၊ အလုံးစုံ
သော တေဘူမက တရားကို စွန့်လွှတ်ပြီးသည်။ တဏှက္ခယေ၊ တဏှာ၏
ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌။ ဝိမုတ္တော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် လွတ်လွတ်
ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တော် မူပြီးသည်။ (အသ္မိ၊) သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။
အဘိညာယ၊ အလုံးစုံသော စတုဘူမက တရားကို သိ၍။ ဝါ၊ သိခြင်း
ကြောင့်။ ကံ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥဒ္ဓိဿယံ၊ ဤ သူကား ငါ့ဆရာဟု
ညွှန်ပြရပါတော့အံ့နည်း။

၂။ မေ၊ ငါ၏ (ငါ့မှာ)။ အာစရိယော၊ ဆရာသည်။န အတ္ထိ၊ မရှိ။
မေ၊ ၏။ ဝါ၊ နှင့်။ သဒိသော၊ တန်းတူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။န ဝိဇ္ဇတိ၊
မရှိ။ သဒေဝကသ္မိံ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ ၌။ မေ၊ ၏။
ဝါ၊ မှာ။ ပဋိပုဂ္ဂလော၊ အတူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နတ္ထိ။

၃။ ဟိ၊ မှန်၏။ အဟံ၊ သည်။လောကေ၊၌။ အရဟတ၊ ရဟန္တာတည်း။
အဟံ၊သည်။ အနတ္တရော၊အတုမရှိ မြတ်သော။ ဝါ၊အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။
သတ္တာ၊ဆရာတည်း။(အဟံ၊)ကော၊တဆူတည်းသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊
မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိသော ဘုရား
သည်။ အမိ၊ ဖြစ်တော်မူ၏။ သိတိဘူတော၊ ကိလေသာခပင်း ငြိမ်းစေ
ခြင်းအားဖြင့် အေးမြသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗူတော၊ ကိလေသာ
အပူသိမ်းသဖြင့် ငြိမ်းအေးတော် မူပြီးသည်။ အသ္မိ။

၄။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို။ပဝတ္ထေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။
ဝါ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ ကာသိနံ၊ ကာသီဟု ဗဟုဝုစ အမည်ရသော
ဇနပုဒ်၏။ ပုရံ၊ မြို့တော် ဗာရာဏသီသို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ သွားအံ့။ ဝါ၊ သွားမည်
လို့။ အနိဘူတသ္မိံ၊ အကုန်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။
အမတဒန္နုဘိ၊ အမြိုက်စည်ကို။အာဟန္တံ၊ ရိုက်တီး ဆော်ယှမ်းတော်မူအံ့။
ဣတိ၊ သို့။ (ဥပကံ၊ မည်သော။ အာဇီဝကံ၊ အာဇီဝကကို။ အဇ္ဈဘာသိ၊
မိန့်တော်မူပြီ။)

အာရသော၊ ငါရှင်။ တံ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်။
ပဋိဇာနာသိ၊ ဝန်ခံ၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ အနန္တဇီနော၊

အနန္တဇိနသည်။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိ အောင်နိုင် သူသည်။ (ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။) အရဟသိ၊ ထိုက်တန်ပါပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဥပက ပြောပြီ။

ဥပက၊ က။ ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေါ တရားတို့၏ ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ (တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။) ဝေ၊ စင်စစ်။ မာဒိသာ၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ ဇိနာ၊ ဇိနတို့သည်။ (ငါးမာရ်အောင်မြင် တရားရှင်တို့သည်။) ဟောန္တိ၊ (ယသွာ၊ ကြောင့်။) မေ၊ သည်။ ပါပက၊ ယုတ်မာကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ကို။ ဇိတာ၊ အောင်အပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။ ဇိနော၊ ဇိန မည်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

(၄၀၃) ပဌမဆုံး ပြဿနာကိုပင် မေးပြန် ပြီးနောက်...

ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ (ဓမ္မဇာတံ)၊ ဤ တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယာ သစ္စာတည်း။ [ဒုက္ခ၊ အရိယသစ္စ ပုဒ်တို့၏ အနက် ကျယ်ကို သစ္စဝိဘင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနနုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့၌။ စက္ခု၊ ဉာဏ်စက္ခုသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားပြီ။ ဉာဏံ၊ သိတတ် သော ဉာဏ်စက္ခုသည်။ ဥဒပါဒိ။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ။ အာလောကော၊ ဉာဏ်ရောင် အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ။ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုက္ခံ၊ သော။ တံ ဣဒံ အရိယသစ္စံ၊ ထို ကဲ့သို့သော ဤ အရိယ သစ္စာကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ပေ။ အာလော- ကော ဥဒပါဒိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုက္ခံ၊ သော။ တံ ဣဒံ အရိယသစ္စံ၊ ကိ။ ပရိညာတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ။ ဣတိ ပုဗ္ဗေ၊ ပေ။ ဥဒပါဒိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ (ဓမ္မဇာတံ)၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခသမုဒယ ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ တည်း။ ပေ။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ သော။ တံ ဣဒံ အရိယသစ္စံ၊ ကိ။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်ထိုက်၏။ ပေ။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ပေ။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်၏။ ပေ။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ် ပြီ။ ပေ။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဝါ၊ ပွားစေထိုက်၏။ ပေ။ ဘာဝိတံ၊ မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပွားစေအပ်ပြီ။ ပေ။ [ဒုက္ခသမုဒယော စသော ပုဒ်တို့၏ အနက် ကျဉ်းကျယ်ကို သစ္စဝိဘင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

နိယာမောက္ကန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၄၁) ၉-အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ

၄၀၆။ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း
 ၄၁။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဥပဂ္ဂိုလ်သည်။ တိဟိ၊
 ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ အောက်ဖိုလ်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသလော။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော
 ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ စတူဟိ ဖလေဟိ၊ ဖလတို့နှင့်။ (အောက်ဖိုလ် ၄-ပါး၊
 အရဟတ္တမဂ်တို့၌ ရှိသော ဖလတို့နှင့်။) သမန္နာဂတော၊ လော။ ပေ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၀၇။ သောတာပတ္တိဖလေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်
 ကို။ သောတာပန္နောတိ၊ သောတာပန်ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတ္တ သစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော
 ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သောတာပတ္တိဖလေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ သွေဝ၊ ထို သောတာပန်
 သည်ပင်။ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ လော။ သော
 (ဝေ)၊ ထို အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးငှါ ကျင့်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဥ ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်ပင်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၀၈။ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ အရဟတ္တသစ္စိ-
 ကိရိယာယ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ ဝိတိ-
 ဝတ္ထော နနု၊ လွန်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပတ္တိ-
 ဖလံ၊ကို။ဝိတိဝတ္ထော၊လွန်သည်။(ဟုတွာ၊) တေန၊ ထို သောတာပတ္တိဖိုလ်နှင့်။
 သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ
 ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ ဝိတိဝတ္ထော၊ လွန်ပြီ။
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ၊ ကို၎င်း။
 အပါယကမနီယံ၊ အပါယ်သို့ ရောက်စေနိုင်သော။ ရာဂံ၊ ကို၎င်း။ ပေ။
 မောဟံ၊ ကို၎င်း။ ဝိတိဝတ္ထော၊ လွန်သည်။ (ဟုတွာ၊) တေန၊ ထို သက္ကာယ-
 ဒိဋ္ဌိ စသည်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။
 [နောက်၌ “အဏုသဟဂတံ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော။
 ကာမရာဂံ၊ ကို၎င်း”ဟု ပေးရုံသာ ထူး၏။။]

၄၁၁။ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ။ ပေ။ သမန္နာဂတော၊ ခါ။ ဣတိ၊
 န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ အရဟတ္တ-
 သစ္စိကိရိယာယ၊ ၄၂။ ပဋိပန္နေ၊ သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ တိဏိ
 ဖလာနိ၊ အောက်ဖိုလ်တို့ကို။ ပဋိလဒ္ဓါနိ နနု၊ ရအပ်ကုန်ပြီမဟုတ်လော။ တေဟိ စ၊
 ထို ဖိုလ်တို့မှလည်း။ အပရိဟိနော နနု၊ မဆုတ်ယုတ်သည် မဟုတ်လော။
 ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၁၂။ အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ။ ပေ။ ပဋိလဒ္ဓါနိ၊ ရအပ်ကုန်ပြီ။
 တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ အပရိဟိနော၊ မဆုတ်ယုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာယ။ ပေ။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
 မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

(၄၂) ၁၀-သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနကထာ

၄၁၃။ အရဟတ္တိ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သည်။ သဗ္ဗသံယောဇနာနံ၊ အလုံးစုံ
 သော သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ လော။)
 ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာ၊
 တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

ဤ ဒုတိယ ပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးရာ၌ ဝန်ခံသောအခါ....အရဟတ္တ-
 မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ ကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတ-
 ပရာမာသံ၊ ကို၎င်း။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စုန့်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

ဤ ဒုတိယ ပြဿနာကို ထပ်၍ မေးရာ၌ ဝန်ခံသောအခါ....ဘဂဝတာ၊
 သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ကြောင်း
 ဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၁၅။ အရတ္တမဂ္ဂေန။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကာမ-
 ရာဂဗျာပါဒါနံ၊ တို့၏။ တနုဘာဝံ၊ နည်းပါးကုန်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာ ဖြစ်သော။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ၊
 အာမန္တာ။ ပေ။

၄၁၆။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကာမ-
 ရာဂဗျာပါဒါနံ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနံ၊ အကြွင်း

မရှိအောင် ပယ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ အနာဂါမိဖလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ ။

ရူပရာဂ။ ပေ။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနံ၊ သော။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဝုတ္တံ နနု။ ငပ။ ။

အရဟတော၊ ရဟန္တာသည်။ ဝါ၊ ဇ်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိနာ နနု၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ မဟုတ်လော။ ပေ။ ။

သဗ္ဗသံယောဇနပုပ္ဖဟာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို စတုတ္ထ ဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ဂိဟိဿအရဟ၊ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ၎င်း။သဟဉ္စပပတ္တိယာအရဟ၊ (သဟ ဉ္စပပတ္တိယာ အရဟ) ဟူသော ပုစ္ဆာ အစ၌ ရှိသော ဉ္စပပတ္တိ ကထာ၎င်း။ အရဟတော သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနာသဝါ၊ (အရဟတော သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနာသဝါ) ဟူသော ပုစ္ဆာ အစ၌ ရှိသော အနာသဝကထာ၎င်း။ အရဟာ စတူဟိ ဖလေဟိ သမန္နာဂတော၊ (အရဟာ စတူဟိ ဖလေဟိ သမန္နာဂတော) ဟူသော ပုစ္ဆာ အစ၌ ရှိသော သမန္နာဂတကထာ၎င်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤ အတူ (အရဟာ ပုဒ်အစ၊ သမန္နာဂတောပုဒ် အဆုံးအားဖြင့်)။ ဆဟိ ဉ္စပေက္ခာဟိ၊ (ဆဟိ ဉ္စပေက္ခာဟိ) ဟူသော ပုစ္ဆာ အစ၌ ရှိသော ဉ္စပေက္ခာသမန္နာဂတကထာ၎င်း။ ဗောဓိယာဗုဒ္ဓေါ၊ ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိ ကထာ၎င်း။ သလက္ခဏသမန္နာဂတော၊ လက္ခဏသမန္နာဂတပုဒ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော လက္ခဏကထာ၎င်း။ ဗောဓိသတ္တော ဩက္ကန္တနိယာမော စရိတဗြဟ္မ-စရိယော၊ (ဗောဓိသတ္တော ဩက္ကန္တနိယာမော စရိတဗြဟ္မစရိယော) ပုဒ်တို့ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော နိယာမောက္ကန္တိကထာ၎င်း။ ပဋိပန္နကော ဖလေန သမန္နာဂတော၊ (ပဋိပန္နကော ဖလေန သမန္နာဂတော) ဟု မေးရာ အပရာပိ-သမန္နာဂတ ကထာ၎င်း။ သဗ္ဗသံယောဇနာနံ ပဟာနံ အရဟတ္တံ၊ (သဗ္ဗ သံယောဇနာနံ ပဟာနံ အရဟတ္တံ) ဟူသော ပုစ္ဆာ အစ၌ ရှိသော သဗ္ဗ-သံယောဇနပုပ္ဖဟာန ကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနံအပြီးတည်း။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၄၃) ၁-ဝိမုတ္တိကထာ

၄၁၈။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ ဝိမုတ္တ အစစ်လော။
ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ် မရှိ ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ
အလုံးစုံသော။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဝိမုတ္တိ
ဉာဏ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ ဝိမုတ္တ အစစ်လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။
ဝိမုတ္တိဉာဏံ ဝိမုတ္တိတိ၊ အာမန္တာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ (ဝိမုတ္တိဉာဏ် မည်
သော) ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဝိမုတ္တိဉာဏံ ဝိမုတ္တိတိ၊ အာမန္တာ၊ ဂေါတြဘုနေ၊ ပုထုဇဉ် အနွယ်ကို
လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကာမ ရူပ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊
(ဝိပဿနာဉာဏ် ဟူသော) ဝိမုတ္တိဉာဏ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လော။ ဣတိ၊
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ သောတာပတ္တိဖလသမ္ဘိကရိယာယ ပဋိပန္နဿ
ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ (သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဟူသော) ဝိမုတ္တိ ဉာဏ်
သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (သောတာပတ္တိဖလသမ္ဘိကရိ-
ယာယ ပဋိပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ သည်။) [ရွှေမှ ယူ၍ ပေးသည်။]
သောတာပန္နဿ၊ သောတာပန်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်လော။ သောတာပတ္တိဖလံ၊
သို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်ပြီးသော၊ ပဋိလဒ္ဓဿ၊ ရပြီးသော။ အဓိဂတဿ၊
သိပြီးသော။ သမ္ဘိကတဿ၊ မျက်မှောက်ပြုပြီးသော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်
၏။ ဉာဏံ၊ လော။ [“သောတာပန္နဿ ဉာဏံ”ကို ထင်ရှားအောင် ထပ်၍
မေးသည်။] ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်
စသည်တို့နှင့် စပ်၍ မေးအပ်သော ပြဿနာ များကိုလည်း ဤ နည်းအတိုင်း
အနက်ပေးပါ။]

၄၁၉။ သောတာပတ္တိဖလသမဂီဿ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော။
ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ (သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ဉာဏ် ဟူသော) ဝိမုတ္တိ
ဉာဏ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၂၀။ သောတာပတ္တိဖလသမဂီဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိ-
ဉာဏံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လော။ တံ စ၊ ထို ဝိမုတ္တိ ဉာဏ်သည်လည်း။ ဖလံ၊
သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်

လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိ-
ပန္နဿပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိဉာဏံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တိ၊ လော။ တံ၊ ထို ဝိမုတ္တိ
ဉာဏ်သည်လည်း။ ဖလံ၊ သို့။ ပတ္တဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ လော။ ဣတိ၊
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

ဝိမုတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၄၄) ၂-အသေခဉာဏကထာ

၄၂၁။ သေဓဿ၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ အသေခံ၊ အသေခ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ၊ သေခေါ်၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသေခံ၊ အသေက္ခ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ သိသလော။ ပဿတိ၊ မြင်
သလော။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီး တရားကို။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်ပြီး တရားကို။ သစ္စိ-
ကတံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ပြီး တရားကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြီးစေ၍။ ဝိဟရတိ၊
နေနိုင်သလော။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ ထိရောက်၍။
ဝိဟရတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ယေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ သေခေါ်၊ သည်။
အသေခံ၊ သော။ ဓမ္မံကို၊ ကို။ န ဇာနာတိ နန၊ မသိသည် မဟုတ်လော။
ပေ။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ န ဝိဟရတိ နန၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ ။

အသေဓဿ၊ ၏။ အသေခံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။
အသေခေါ်၊ သည်။ အသေခံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ သိသည် မဟုတ်
လော။ ပေ ။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ သေဓဿ
အသေခံ ဉာဏံ အတ္တိ၊ ၏။ သေခေါ် အသေခံ ဓမ္မံ ဇာနာတိ၊ သိသလော။
ပေ။ ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ၊ လော။ ပေ ။

၄၂၂။ သေဓဿ အသေခံ ဉာဏံ အတ္တိ၊ ၏။ သေခေါ် အသေခံ ဓမ္မံ၊
ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိသလော။ ပေ ။ ဖုသိတွာ န ဝိဟရတိ၊ မနေနိုင်
သလော။ ပေ ။

၄၂၃။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ အာယသွာ အာနန္ဒော၊ သည်။
သေခေါ်၊ သေက္ခသည်။ (ဟုတွာ) ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥဇ္ဇာရော၊ မြင့်မြတ်
တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ နန၊ သိသည် မဟုတ်လော။ သာရိပုတ္တော၊
မည်သော။ ထေရော၊ သည်၎င်း။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ မည်သော။

ထေရော၊ သည်။ ဥဋ္ဌာရော၊ ၏။ ဣတိ ဇာနာတိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

အသေခဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၄၅) ၃-ဝိပရိတကထာ

၄၂၄။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းဟူသောအာရုံရှိသော။ သမာပတ္တိံ၊ သမာပတ်သို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ (ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏)။ ဝိပရိတေ၊ ဖောက်ပြန်သော ကသိုဏ်းအာရုံ၌ (ပထဝီ အစစ် မဟုတ်သဖြင့် ဖောက်ပြန်သော ကသိုဏ်းအာရုံ၌)။ ဉာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ပထဝီကသိဏံ သမာပတ္တိံ သမာပန္နဿ ဝိပရိတေ ဉာဏံ၊ သည်။) အနိစ္စေ၊ အနိစ္စဖြစ်သောခန္ဓာ ၅-ပါး၌။ နိစ္စတိ၊ နိစ္စဟူ၍။ ဝိပရိယာသော၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝိပရိယေသော” ဟု ရှိသော်လည်း ဝိ+ပရိပုဗ္ဗ+အသဓာတ်၊ ဏ-ပစ္စည်း၊ (ယံ) လာ၍ “ဝိပရိယာသော” ဟုသာ ပြီးပါသည်။]

ပထဝီကသိဏံ သမာပတ္တိံ သမာပန္နဿ ဝိပရိတေ ဉာဏန္တိ၊ အာမန္တာ၊ (ပထဝီကသိဏံ သမာပတ္တိံ သမာပန္နဿ ဝိပရိတေ ဉာဏံ၊ သည်။) အကုသလံ၊ အကုသိုလ်လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ (ပထဝီကသိဏံ သမာပတ္တိံ သမာပန္နဿ ဝိပရိတေ ဉာဏံ၊ သည်။) ကုသလံ နနု၊ ကုသိုလ် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

အနိစ္စေ အစ္စန္တိ ဝိပရိယာသော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော စ၊ ထိုဉာဏ် သည်လည်း။ အကုသလော။ အကုသိုလ် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပထဝီကသိဏံ။ ပေ။ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဉ္စ၊ ထိုဉာဏ်သည်လည်း။ အကုသလံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၂၆။ အရဟတ၊ သည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ သော။ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇေယျ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ရာသလော။ (ဝင်စားရာသလော)။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

ပထဝီကသိဏံ။ ပေ။ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အရဟတ၊ သည်။ ပထဝီကသိဏံ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အရဟတော၊ ၏။ ဝိပရိယာသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၂၇။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ပထဝီကသိဏံ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တိ။ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဗ္ဗေဝ (သဗ္ဗာ+ဧဝ)၊ အလုံးစုံသော ပထဝီကသိုဏ်းအာရုံသည်ပင်။ ပထဝီ၊ ပထဝီအစစ်လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ပထဝီကသိဏံ သမာပတ္တိံ သမာပန္နဿ ဝိပရိတေ ဉာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

ပထဝီ၊ ပထဝီကသိုဏ်းနိမိတ်အာရုံသည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ (ယော၊ သည်။) ပထဝီ၊ ပထဝီကသိုဏ်းနိမိတ်အာရုံကို။ ပထဝီတော၊ ပထဝီကသိုဏ်းနိမိတ်အာရုံ၏ အဖြစ်အားဖြင့် (အာပေါကသိုဏ်းနိမိတ်အာရုံအဖြစ်စသည်ဖြင့် မဟုတ်ပဲ)။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကိ။ နိဗ္ဗာနတော၊ နိဗ္ဗာန်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိပရိတံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိပရိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၄၆) ၄-နိယာမကထာ

၄၂၈။ အနိယတဿ၊ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မဂ်မရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိယာမဂမနာယ၊ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မဂ်သို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ နိယတဿ၊ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မဂ်ရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနိယာမဂမနာယ၊ အနိယာမတရားသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။ [(၄၂၉)နိယာမော၊ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မဂ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။]

၄၂၉။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိသော မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မဂ်သို့၊ ဩက္ကမိဿတိ၊ သက်ရောက်လတ္တံ့။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို။ အဘိသမေတံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ ဣတိ ဇာနာတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ အာမန္တာ ။ပေ။

နိယာမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၄၇) ၅-ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ

၄၃၂။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မည် သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သမ္မုတိဉာဏံ၊ သမ္မုတိ သစ္စာ၌ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ယေ ဧကစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဉာဏ် အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်။ သမ္မုတိ၊ သမ္မုတိသစ္စာကို(ပညတ်ကို)။ ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်ကုန် သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ စေတော ပရိယာယေ၊ သူတပါး တို့၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ယေ ဧကစိ၊ တို့သည်။ ပရစိတ္တံ၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကို။ ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပေ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒန္တဿ၊ ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပေ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ၊ ကို။ ဒဒန္တဿ၊ (ယာ)ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ ပညာ၊ သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၃၃။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော။ (ယာ)ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ ပညာ၊ သည်။ န ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ မမည်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၄၈) ၆-သမ္မုတိဉာဏကထာ

၄၃၄။ သမ္မုတိဉာဏံ၊ သည်။ သစ္စာရမ္မဏညေဝ၊ သစ္စာဟူသော အာရုံ ရှိသည်သာ။ (ဟောတိ၊ ၏။) အညာရမ္မဏံ၊ အခြားအာရုံရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ပထဝီ ကသိကံ သမာပတ္တိံ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ နနု၊ လော။

သမ္မုတိသစ္စမိ၊ သမ္မုတိပညတ်သို့ သက်ဝင်သော သစ္စာ၌ (သမ္မုတိသစ္စာ၌)။ ပထဝီကသိက္ခာ၊ ပထဝီကသိုဏ်းသည်လည်း။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ [“ပါဝင်သည် မဟုတ်လော”၊ ဟူလို။] တနည်း-ပထဝီကသိက္ခာ၊ ပထဝီကသိုဏ်းသည်လည်း။ သမ္မုတိသစ္စမိ၊ သမ္မုတိသစ္စာသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။ သမ္မုတိသစ္စမိ၊ ၌။ ဂီလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရော စ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ တနည်း-ဂီလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရော စ၊ သည်လည်း။ သမ္မုတိသစ္စမိ၊ သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။

၄၃၅။ သမ္မုတိဉာဏံ၊ သည်။ သစ္စာရမ္မဏညေဝ၊ သစ္စာဟူသော အာရုံရှိသည်သာ။ (ဟောတိ၊ လော။) အညာရမ္မဏံ၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ တေန ဉာဏေန၊ ထို သမ္မုတိဉာဏ်ဖြင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိသလော။ သမုဒယံ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်သလော။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ သမ္ဘိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသလော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

သမ္မုတိဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၄၉) ၇-စိတ္တာရမ္မဏကထာ

၄၃၆။ စေတောပရိယေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ စိတ္တာရမ္မဏညေဝ၊ စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်သာ။ (ဟောတိ၊ လော။) အညာရမ္မဏံ န(ဟောတိ)၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ယော၊ သည်။) သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ သရာဂံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။

၄၃၇။ ဖဿာရမ္မဏေ၊ ဖဿဟူသော အာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ စေတောပရိယေဉာဏန္တိ၊ စေတောပရိယာ၌ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ ။ ပေ။ (ဖဿာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဖဿပရိယာယေ၊ ဖဿကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ [“ဖဿပရိယာယဉာဏံ”ဟု ပါဠိသုံး မရှိသောကြောင့် ပယ်သည်။] ။ ပေ။

စိတ္တာရမ္မဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၅၀) ဂ-အနာဂတဉာဏကထာ

၄၃၉။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်အာရုံ၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (အနာဂတေ၊ ၌။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။) အနာဂတ်၊ အနာဂတ် အာရုံကို။ မူလတော၊ အကျိုး၏ ဟည်ရာ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ ဟေတုတော၊ အကျိုး၏ ဖြစ်ကြောင်း အားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ နိဝါနတော၊ အကျိုးကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ သမ္မဝတော၊ အကျိုး၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ ပဘဝတော၊ အကျိုး၏ စ၍ ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ သမုဋ္ဌာနတော၊ အကျိုး၏ ကောင်းစွာ ပေါ်ထွက်ရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ အကျိုးကို ကောင်းစွာ ပေါ်ထွက်စေ တတ်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ အာဟာရတော၊ အကျိုးကို ဆောင်တတ်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ အာရမ္မဏတော၊ အကျိုး၏ မစွန့်နိုင်အောင် မွေ့လျော်ရာ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ ပစ္စယတော၊ စွဲ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ သမုဒယတော၊ ကြင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် အကျိုး၏ ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်။ ဇာနတ်၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အနာဂတေ ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ (အနာဂတေ ပဝတ္ထံ ဉာဏံ၊ သည်။) အနာဂတ်၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဟေတုပစ္စယတံ၊ ဟေတု ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနတ်၊ လော။ (အနာဂတ်၊ သော။) အာရမ္မဏပစ္စယတံ၊ ကို။ ဇာနတ်၊ လော ။ ပေ။ (အနာဂတ်၊) သမန္တရပစ္စယတံ၊ ကို။ ဇာနတ်၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အနာဂတေ ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဂေါတြတုနော၊ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို လွှမ်းမိုး နိုင်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၄၀။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာနန္ဒ၊ ပါဠိ-ပုတ္တဿ၊ ပါဠိပုထုဇဉ်၏။ အဂ္ဂိတော ဝါ၊ မီးကြောင့်၎င်း။ ဥဒကတော ဝါ၊ ရေကြောင့်၎င်း။ မိထုဘေဒါ၊ အချင်းချင်း ကွဲပြားခြင်းကြောင့်၎င်း။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ အန္တရာယာ၊ အန္တရာယ်တို့သည်။ ဘဝိသန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဝတ္ထံ နန္ဒ။ ပေ။

အနာဂတဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတော။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၅၁) ဇ-ပဋ္ဌပုဉ္ဇကထာ

၄၄၁။ ပဋ္ဌပုဉ္ဇေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ တေန ဉာဏေန၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်ကို အာရုံပြုသော ဉာဏ်ဖြင့်။ တံ ဉာဏံ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ကို။ ဇာနာတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တံ ဉာဏံ၊ ကို။ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဇာနာတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ တံ ဉာဏံ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်ကို အာရုံပြုသော ဉာဏ်သည်။ တဿ ဉာဏဿ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန် ဉာဏ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တေန ဖဿေန၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်ကို အာရုံပြုသော ဖဿဖြင့်။ တံ ဖဿံ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန် ဖဿကို။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိသလော။ ပေ။ တေန ခဂ္ဂေန၊ ထို သန်လျက် ဖြင့်။ တံ ခဂ္ဂံ၊ ထို သန်လျက်ကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်နိုင်သလော။ တေန ဖရသုနာ၊ ထို ပေါက်ဆိန်ဖြင့်။ တံ ဖရသုံ၊ ကို။ တစ္ဆတိ၊ ရွှေနိုင်သလော။ ပေ။ တာယ ကုဓာရိယာ၊ ထို ဓားမဖြင့်။ တံ ကုဓာရိံ၊ ကို။ တစ္ဆတိ၊ လော။ ပေ။ တာယ ဝါသိယာ၊ ထို ပဲခွပ်ဖြင့်။ ပေ။ တာယ သူစိယာ၊ ထို အပ်ဖြင့်။ တံ သူစိံ၊ ကို။ သိဗ္ဗေတိ၊ ချုပ်နိုင်သလော။ ပေ။ တေန အင်္ဂုလဂ္ဂေန၊ ထို လက်ချောင်းဖျား ဖြင့်။ တံ အင်္ဂုလဂ္ဂံ၊ ကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်နိုင်သလော။ ပေ။ တေန နာသိ-ကဂ္ဂေန၊ ထို နှာခေါင်းဖျားဖြင့်။ ပေ။ တေန မတ္တကေန၊ ထို ဦးထိပ်ဖြင့်။ ပေ။ တေန ဂူထေန၊ ထို ကျင်ကြီးဖြင့်။ တံ ဂူထံ၊ ကို။ ဓောဝတိ၊ ဆေးကြောနိုင် သလော။ ပေ။ တေန လောဟိတေန၊ ထို သွေးဖြင့်။ တံ လောဟိတံ၊ ကို။ ဓောဝတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၄၂။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်သော်။ တမ္ပိ ဉာဏံ၊ ထို ပစ္စုပ္ပန်ကို အာရုံပြုသော ဉာဏ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

ပဋ္ဌပုဉ္ဇဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဝဂ်

(၅၂) ၁၀-ဖလဉာဏ်ကထာ

၄၄၃။ သာဝကဿ၊ သာဝက၏။ ဖလေ၊ ဖိုလ်၌။ (ပဝတ္ထံ၊) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ သာဝကော၊

သည်။ ဖလဿ၊ ဖိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော အထူးကို။ ပညာပေတိ၊ ပညတ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သာဝကဿ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သာဝကဿ၊ ၏။ ဖလပရောပရိယတ္တိ၊ ဖိုလ်၏ အမြတ်အယုတ်ကို သိသော ဉာဏ်သည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ၊ ဣန္ဒြေတို့၏ အမြတ် အယုတ်ကို သိသော ဉာဏ်သည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလပရောပရိယတ္တိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမြတ် အယုတ်ကို သိသော ဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သာဝကဿ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သာဝကဿ၊ ၏။ ခန္ဓပညတ္တိ၊ ခန္ဓာကို ပညတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပေ။ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သာဝကဿ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သာဝကော၊ သည်။ ဗီနော၊ မာရ် ၅-ပါးကို အောင်သလော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာလော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိနိုင်သလော။ သဗ္ဗညူ၊ အလုံးစုံကို သိသလော။ သဗ္ဗဒဿာဝီ၊ အလုံးစုံကို မြင်သလော။ ဓမ္မဿာမိ၊ တရား၏ အရှင်လော။ ဓမ္မပ္ပဋိဿရဏော၊ တရား ဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သာဝကဿ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သာဝကော၊ သည်။ အနုပုဗ္ဗဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတာ၊ ဖြစ်စေနိုင်သလော။ အသဉ္စာတဿ၊ ကောင်းစွာ မဖြစ်သေးသော။ ပေ။ အနုက္ခာတဿ၊ မဟောအပ်သေးသော။ ပေ။ မဂ္ဂညူ၊ မဂ်ကို သိလေ့ရှိသလော။ မဂ္ဂဝိဒ္ဓ၊ မဂ်ကို သိလေ့ရှိသလော။ မဂ္ဂကောဝိဒေါ၊ မဂ်၌ ကျွမ်းကျင်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၄၄။ န ဝတ္ထဗ္ဗိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သာဝကော၊ သည်။ အညာဏီ၊ ဉာဏ် မရှိသလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဖလဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုပဉ္စမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ဝိမုတ္တိဉာဏံ ဝိမုတ္တံ၊ အစဉ် (ဝိမုတ္တိဉာဏံ ဝိမုတ္တံ) ဟူသော ပုစ္ဆာရှိသော ဝိမုတ္တိကထာ၎င်း။ သေဿ အသေခံ ဉာဏံ၊ အစဉ် (သေဿ အသေခံ ဉာဏံ) ဟူသော ပုစ္ဆာရှိသော အသေဉာဏကထာ၎င်း။ ဝိပရီတေ ဉာဏံ၊ (ဝိပရီတေ ဉာဏံ) ဟူသော စကားရှိသော ဝိပရီတကထာ၎င်း။ အနိယတဿ နိယာမဂမနာယ အတ္တိ ဉာဏံ၊ အစဉ် (အနိယတဿ။ ပေ။ ဉာဏံ)

ဟူသော ပုစ္ဆာရှိသော နိယာမကထာ၎င်း။ သဗ္ဗံ ဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ အစဉ် (သဗ္ဗံ ဉာဏံ ပဋိသမ္ဘိဒါတိ) ဟူသော ပုစ္ဆာရှိသော ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ၎င်း။ သမ္မုတိဉာဏံ၊ သမ္မုတိဉာဏကထာ၎င်း။ စေတောပရိယာယေ ဉာဏံ၊ (စေတော ပရိယာယေ ဉာဏံ) ဟူသော စကားရှိသော စိတ္တာရမ္မဏကထာ၎င်း။ အနာဂတေ ဉာဏံ၊ အနာဂတညာဏကထာ၎င်း။ ပဋ္ဌုပ္ပန္နံ ဉာဏံ၊ ပဋ္ဌုပ္ပန္နဉာဏကထာ၎င်း။ သာဝကဿ ဖလေ ဉာဏံ၊ (သာဝကဿ ဖလေ ဉာဏံ) ဟူသော စကားရှိသော ဖလဉာဏကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တဿုဒ္ဓါနိ အပြီးတည်း။

မဟာပဏ္ဏာသကေး၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။)

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿာပိ၊ ထိုမဟာပဏ္ဏာသကဏီလည်း။ ဥဒ္ဓါနိ၊ တည်း။

သတ္တုပလဒ္ဓိံ၊ ပုဂ္ဂလ ဟူသော သတ္တုကို ရအပ်သလော ဟု စိစစ်ရာ ပုဂ္ဂလကထာ အစဉ် ရှိသော မဟာဝဂ်၎င်း။ ဥပဟရတော၊ အစဉ် ပဉ္စပဟာရကထာ ရှိသော ဒုတိယဝဂ်၎င်း။ ဗလံ၊ အစဉ် ဗလကထာရှိသော တတိယဝဂ်၎င်း။ ဂိဟိဿ အရဟာ စ၊ အစဉ် ဂိဟိဿ အရဟတိကထာရှိသော စတုတ္ထဝဂ်၎င်း။ ဝိမုတ္တိံ ပဉ္စမံ၊ အစဉ် ဝိမုတ္တိကထာရှိသော ပဉ္စမဝဂ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တဿုဒ္ဓါနိ အပြီးတည်း။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၅၃) ၁-နိယာမကုတာ

၄၄၅။ နိယာမော၊ မဂ်၏ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲခြင်းသဘောသည်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတတရားလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒိ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (နိယာမော၊ သည်။) နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်လော။ တာဏံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သောတရားလော။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းစရာလော။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာလော။ ပရာယနံ၊ လည်းလျောင်းရာလော။ အစ္စုတံ၊ စုတေခြင်း မရှိသလော။ အမတံ၊ သေခြင်း မရှိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [အလ္လိယိတဗ္ဗဋ္ဌေန လေဏံ။ တာယနတ္ထေန တာဏံ။ ဘယံသရဏဋ္ဌေန သရဏံ။ ဘယနာသနန္တိ အတ္ထော။ ပရံ+အယနံ(ဂတိ ပုတိဋ္ဌာ)တိ ပရာယဏံ။ သိဋ္ဌာယတနဝဂ်၊ အသင်္ခတသယုတ် အဋ္ဌကတ။]

နိယာမော၊ သည်။ အသင်္ခတော၊ လော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ခွေ၊ ကုန်သော။ အသင်္ခတာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ခွေ၊ ကုန်သော။ တာဏာနိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ လော။) ပေ။ ခွေ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ခွေ နိဗ္ဗာနာနိတိ၊ အာမန္တာ၊ ခွိန္တံ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာနာနံ၊ တို့၏။ ဥစ္စနိစတော၊ အမြင့် မြတ် အယုတ်တို့၏ အဖြစ်သည်။ ဟိန ပဏိတတော၊ အယုတ် အမြတ်တို့၏ အဖြစ်သည်။ ဥက္ကံသာဝကံစော၊ လွန်ကဲခြင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ (ခွိန္တံ နိဗ္ဗာနာနံ၊ တို့၏။) သီမာ ဝါ၊ အပိုင်းအခြား သည်၎င်း။ ဘေဒေါ ဝါ၊ အထူးအပြားသည်၎င်း။ ရာဇိ ဝါ၊ အရေးအသား သည်၎င်း။ အန္တရိကာ ဝါ၊ ခြားကွာခြင်းသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

နိယာမော အသင်္ခတောတိ၊ အာမန္တာ၊ (ယေ၊ တို့သည်။) နိယာမံ၊ ကိ။ ဝါ၊ သို့။ ဩက္ကမန္တိ၊ သက်ရောက်ကုန်၏။ ပဋိလဘန္တိ၊ ရကုန်၏။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ သမုပ္ပါဒေန္တိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဥဋ္ဌာပေန္တိ၊ ပေါ်ထွက်စေကုန်၏။ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ကောင်းစွာ ပေါ်ထွက်စေကုန်၏။

နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ လွန်စွာ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဇနေန္တိ၊
ဖြစ်စေကုန်၏။ သဉ္ဇနေန္တိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေကုန်၏။ ကေဝံ၊ ကုန်သော။
(တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၄၆။ သောတာပတ္တိနိယာမော၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌
အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော သဘောသည်။ အသင်္ခတော၊ လော။ ပေ။

မိစ္ဆတ္တနိယာမော၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုံတိ၏
အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသော အားဖြင့် မြဲသော တရားသည်။ အသင်္ခတော၊
လော။ ပေ။ သမ္မတ္တနိယာမော၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍
မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော တရားသည်။ သင်္ခတော၊
လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၄၇။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ နိယာမော၊ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌
အကျိုးပေးသော အားဖြင့် မြဲသော မဂ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓေါ၊
ချုပ်လ်သော။ အနိယတော၊ အနိယတ သည်။ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

နိယာမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၅၄) ၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ

၄၄၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ အသင်္ခတော၊ လော။
ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။) နိဗ္ဗာနံ၊ လော။ ပေ။ အမတံ၊
လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၄၉။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပေ။ အာမန္တာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။
အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ပဝန္တာ၊ ဖြစ်ကုန်
သော။) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတတို့လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၅၀။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊
တထာဂတာနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒါဝါ၊ ပွင့်တော် မူခြင်းကြောင့်
၎င်း။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပါဒါဝါ၊ ပွင့်တော်မမူခြင်းကြောင့်၎င်း။
ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာ မရဏံ၊ သည်။

(သမ္ဘဝတိ ယေဝ၊ - ဖြစ်သည်သာ။) သာ ဓာတု၊ ထိုဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ၏ ဖြစ်ခြင်း သဘောသည်။ ဌိတာဝ၊ တည်မြဲ တည်သည်သာ။ (သာ) ဓမ္မဌိတတာ၊ ထို ဇရာ မရဏ ဟူသော အကျိုးတရား၏ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဌိတာဝ၊) (သာ) ဓမ္မနိယာမတာ၊ ထို ဇရာ မရဏ ဟူသော အကျိုးတရား၌ မြဲသော တရား၏ အဖြစ်သည်။ (ဌိတာဝ၊) (သာ) ဣဒပ္ပတ္တယတာ၊ ထို ဤဇရာ မရဏ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဌိတာဝ၊) တံ၊ ထိုဇရာ မရဏ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ရှေး၍ သိတော်မူ၏။ အဘိသမေတိ၊ ဉာဏ်နှင့် ရှေး၍ ပေါင်းဆုံတော်မူ၏။ [အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိတိ ဉာဏေန အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ။ အဘိသမေတိတိ ဉာဏေန အဘိသမာဂစ္ဆတိ။ - နိဒါနသံယုတ်၊ ၂-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ် အဋ္ဌကထာ။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ ပစ္စုက္ခကရဏေန အဘိမုခံ ဗုဒ္ဓတိ ယာထာဝတော ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ တတော ဝေ၊ အဘိသမေတိ အဘိမုခံ သမာဂစ္ဆတိ။ - ၎င်းဋီကာ။] အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတွာ၊ ၍။ အဘိသမေတွာ၊ ၍။ အာစိက္ခတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဒေသေတိ၊ ဟောပြတော်မူ၏။ ပညာပေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ပဋ္ဌပေတိ၊ ဉာဏ်၌ တည်စေတော် မူ၏။ ဝိဝရတိ၊ ဖွင့်ပြတော်မူ၏။ ဝိဘဇတိ၊ အကျယ်ဝေဖန်တော်မူ၏။ ဥတ္တာနိ၊ ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်ကို။ ကရေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ပဿတ၊ ရှုကြလော့။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ (ကိံ) ဘိက္ခဝေ၊ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ (သမ္ဘဝတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။) ပေ။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ တတြ၊ ထိုဇာတိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်၌။ ယံ တထတာ၊ အကြင် မှန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယာ အဝိတထတာ၊ အကြင် မချွတ်ယွင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယာ အနညထတာ၊ အကြင် တပါးသော အခြင်းအရာ၏ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယာ ဣဒပ္ပတ္တယတာ၊ အကြင် ဤဇရာမရဏ စသော အကျိုးတို့၏အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊) ဘိက္ခဝေ၊ အယံ ဤ တထတာ စသည်ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ နန္တု။ ပေ။ [အာစိက္ခတိ စသော ပုဒ်၊ တတြ တထတာ စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို နိဒါနသံယုတ်၊ ၂-ဝဂ် ၁၀-သုတ် အဋ္ဌကထာအတိုင်း ပေးပါသည်။ ထို့ ဋီကာ၌ အာစိက္ခတိ စသော ပုဒ်တို့ကို တမျိုး ဖွင့်ထားသည်။]

အမှာ။

။ သာကေသုတ်ဝယ် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” စသည်၌ “သာ ဓာတု၊ ထို ဘဝကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်ခြင်း သဘောသည်။ သာ ဓမ္မဌိတတာ၊ ထို ဇာတိ ဟူသော အကျိုးတရား၏ တည်ကြောင်း ၏ အဖြစ်သည်” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၄၅၁။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပုဒ်၌။ ယာ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ အကြင် သင်္ခါရဟူသော အကျိုးတရား၏ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ် သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) (သ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာသည်။) အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတ လော။ ယာ ဓမ္မနိယာမတာ၊ အကြင် သင်္ခါရ ဟူသော အကျိုးတရား၌ မြဲသော တရား၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) (သ၊ ထို ဓမ္မနိယာမတာသည်။) အသင်္ခတာ၊ လော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး ၏။ အာမန္တာ၊ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အသင်္ခတာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်သလော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၅၅) ၃-သစ္စကထာ

၄၅၂။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့သည်။ အသင်္ခတာနိ၊ အသင်္ခတတို့လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ သည်။) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ တာဇာနိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန် တို့လော။ ပေ။ စတ္တာရိနိဗ္ဗာနာနိ၊ တို့လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာသည်။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်၎င်း။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿဥပါယာသာ၊ တို့သည်၎င်း။ အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတတို့လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကာမ တဏှာ၊ ကာမတဏှာသည်၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ သည်၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ သည်၎င်း။ အသင်္ခတာ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်၎င်း။ အသင်္ခတော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၅၃။ နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ တည်း။ နိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်းတရားသည်။ အသင်္ခတော၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၅၄။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤ ၄-ပါးတို့သည်။ တထာနိ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတတာနိ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ အနညတာနိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် မဖြစ်

ကုန်။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ တို့နည်း။ သိက္ခဝေ၊ လူဒံ၊ ဤ တဏှာ ကြည်ထား
 တေဘူမက တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်
 သည်။ တထံ၊ မှန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်သည်။ အဝိတထံ၊
 မချွတ်ယွင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်သည်။ အနညထံ၊ တပါးသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ [ဤ နေရာ၌ စာအုပ်တို့ဝယ် ပေယျာလရှိ၏။
 ထို ပေယျာလ မရှိသင့်ပါ။ ပါဠိတော်ရင်း၌ ပေယျာလ မပါပဲ “အယံ
 ဒုက္ခသမုဒယောတိ” ဟူသော ဝါကျပင် ဆက်၍ ရှိပါသည်။] အယံ၊ ဤ
 လောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော
 ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ ဒုက္ခသမုဒယ၏ အဖြစ်သည်။
 တထံ၊ မှန်၏။ ပေ ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ ။

သစ္စကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၅၆) ၄-အာရုပ္ပကထာ

၄၅၅။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်သည်။
 အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊
 သည်။) နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်လော။ ပေ ။ အမတံ၊ လော။ ဣတိ၊ န၊ ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ တည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊
 သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပေ ။

အာကာသာနဉ္စာယတနံ အသင်္ခတံတိ၊ အာမန္တာ၊ အာကာသာနဉ္စာ-
 ယတနံ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝလော။ ဂတိ၊ ဂတိလော။ သတ္တာဝါသော။
 သတ္တာဝါသလော။ သံသာရော၊ သံသရာလော။ ယောနိ၊ ယောနိလော။
 ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ လော။ အတ္တဘာဝပ္ပုဋိလာဘော၊ အတ္တဘောကို ရခြင်းလော။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ၊ အသင်္ခတံ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ လော။
 ပေ ။ အတ္တဘာဝပ္ပုဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ဘုံသို့ ကပ်ရောက်
 ကြောင်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အတ္ထိ၊ -လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊
 အသင်္ခတူပဂံ၊ အသင်္ခတသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။
 အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။ အာကာသာနဉ္စာယတ-
 နူပဂါ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ
 တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အသင်္ခတူပဂါ၊ အသင်္ခတ

သို့ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ၊
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အာကာသာနဉ္စာယတနေ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနတုံ၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။
ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဇီယန္တိ၊ အိုကုန်သလော။ မီယန္တိ၊ သေကုန်
သလော။ စဝန္တိ၊ အဆက်ဆက် စုတေကုန်သလော။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အဆက်ဆက်
ပဋိသန္ဓေ နေကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။ အာကာသာနဉ္စာယတနေ၊
ဘုံ၌။ ဝေဒနာ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ဝိညာဏံ၊ သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ လော။
ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာ-
ယတန သည်။ စတုဝေါကာရတဝေါ၊ စတုဝေါကာရတဝ မဟုတ်လော။
ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အသင်္ခတံ၊ သည်။ စတုဝေါကာရတဝေါ၊ စတုဝေါကာရ-
တဝလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၅၆။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ စတ္တာရော၊
ကုန်သော။ အာရူပ္ပံ၊ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ အနေဇာ၊
တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိကုန်။ (ဣတိ၊ သို့။) ဝုတ္တာ နန၊ ဟောတော် မူအပ် ကုန်
သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

အာရူပ္ပကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၅၇) ၅-နိရောဓသမာပတ္တိကထာ

၄၅၇။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ နိရောဓသမာပတ်သည်။ အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတ
လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။)
နိဗ္ဗာနံ၊ လော။ ပေ။ အမတံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

နိရောဓံ၊ စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ကို။
သမာပဇ္ဇန္တိ၊ လော။ ပေ။ သဉ္စနေန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၅၈။ နိရောဓာ၊ နိရောဓ သမာပတ်မှ။ ဝေါဒါနံ၊ ထခြင်းသည်။
ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှားသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး
၏။ အာမန္တာ၊ အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတမှ။ ဝေါဒါနံ၊ သည်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။
ပညာယတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ နိရောဓံ၊ သို့။
သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။
ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီသင်္ခါရသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သလော။ တတော၊ ထိုမှ

နောက်၌။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရသည်။ (နိရုဇ္ဈတိ၊ လော။) တတော၊
ထိုမှ နောက်၌။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရသည်။ (နိရုဇ္ဈတိ၊ လော။)
ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတံ၊ ထသ္မာကို။ သုညတော၊ သုညတ
မည်သော။ ဖဿော၊ ဖဿ၎င်း။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တ မည်သော။
ဖဿော၊ ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတော၊ အပ္ပဏိဟိတ မည်သော။ ဖဿော၊ ၎င်း။
(ဣတိ၊ သို့။) တယော၊ ကုန်သော။ ဖဿော၊ တို့သည်။ ဖုသန္တိ၊ ထိကုန်သလော။
(သုညတဝိမောက္ခ စသည် မည်သော ဖိလ်စိတ် ၃-မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးဖြစ်လာ
သည် မဟုတ်လော။—ဟူလို။) ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိဝေကနိန္ဒ၊ ဝိဝေကသို့ ညွှတ်
သော။ ဝိဝေက ပေါက်။ ဝိဝေကသို့ ကိုင်းသော။ ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ၊ ဝိဝေကသို့
ရှိုင်းသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၅၉။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ (နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။)
သင်္ခတ၊ သင်္ခတလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

နိရောဓသမာပတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၅၇) ၆-အာကာသကထာ

၄၆၀။ အာကာသော၊ အာကာသသည်။ အသင်္ခတော၊ လော။ ဣတိ၊
အာမန္တာ၊ (အာကာသော၊ သည်။) နိဗ္ဗာနံ၊ လော။ ပေ။ အမတံ၊ လော။
ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အာကာသော။ ပေ။ အာမန္တာ၊ (ယေ၊ တို့သည်။) အနာကာသံ၊ အာကာ
သ မဟုတ်သော နံရံ စသည်ကို။ အာကာသံ၊ အာကာသကို။ ကရေန္တိ၊
ပြုကုန်၏။ (ဖောက်ကုန်၏။—ဟူလို။) ကေစိ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ တို့သည်။)
အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (ယေ၊ တို့သည်။) သင်္ခတံ၊
သင်္ခတကို။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတမဟုတ်သည်ကို။ ကရေန္တိ၊ ကေစိ (တေ)
အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ပက္ခိနော၊ ပျက်တို့သည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွား
ကုန်သလော။ စန္ဒိမယူရိယာ၊ လှနေတို့သည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ လော။ တာရက-
ရူပါနိ၊ ကြယ်တာရာ အပေါင်းတို့သည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ လော။ ဣန္ဒြိယံ၊ တန်ခိုးကို။

ဝိကုဗ္ဗန္တိ၊ အထူးထူး ပြုကုန်သလော။ (ဖန်ဆင်း ကုန်သလော။) ဗာဟို၊
 လက်ရိုးကို။ စာလေန္တိ၊ လှုပ်စေကုန်သလော။ ပါဏိ၊ လက်ကို။ စာလေန္တိ၊
 လော။ လေဉ္စ၊ ခဲကို။ ခိပန္တိ၊ ပစ်ကုန်သလော။ လဂုဠ၊ ဆောက်ပုတ်ကို။
 ခိပန္တိ၊ လော။ သတ္တိ၊ လှံကို။ ခိပန္တိ၊ လော။ [စာအုပ်တို့၌ “ဣဒ္ဓိ” ခိပန္တိ”
 ဟု ရှိ၏။] ဥသုံ၊ မြားကို။ ခိပန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အသင်္ခတေ၊
 အသင်္ခတဉ္စ၊ ပက္ခိနော၊ တို့သည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ လော။ ပေ ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

၄၆၁။ အာကာသံ၊ ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊ ဝန်းရံ၍။ သရာနိ၊ အိမ်တို့ကို။
 ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်သလော။ ကောဋ္ဌာနိ၊ ကျည်တို့ကို။ ကရေန္တိ၊ လော။
 ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။

ဥဒပါနေ၊ ရေတွင်းကို။ ခညမာနေ၊ တူးအပ်သော်။ အနာကာသော၊
 အာကာသ မဟုတ်သော မြေသည်။ အာကာသော၊ အာကာသသည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ သင်္ခတံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

တုစ္ဆဥဒပါနေ၊ အချင်းနှီးသော ရေတွင်းကို။ ပူရိယမာနေ၊ ရေဖြင့်
 ပြည့်စေအပ်သော်၎င်း။ တုစ္ဆကောဋ္ဌေ၊ အချင်းနှီးသော ကျည်ကို။ ပူရိယ-
 မာနေ၊ စပါးစသည်တို့ဖြင့် ပြည့်စေအပ်သော်၎င်း။ တုစ္ဆကုမ္ဘိယာ၊ အချင်း
 နှီးသော ထမင်းအိုးကို။ ပူရိယမာနာယ၊ ထမင်းဖြင့် ပြည့်စေအပ်သော်၎င်း။
 အာကာသော၊ သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်သည် မဟုတ်လော။
 ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အသင်္ခတံ၊ သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

၄၆၂။ န ဝတ္ထုပ္ပံ ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ အာကာသော၊ သည်။ သင်္ခတော၊
 လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်၏။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

အာကာသကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၅၉) ၇-အာကာသော သနိဒဿနောတိကထာ

၄၆၃။ အာကာသော၊ သည်။ သနိဒဿနော၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်
 တကွဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (အာကာသော၊
 သည်။) ရူပံ၊ ရူပါရုံလော။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနလော။ ရူပဓာတု၊ ရူပ

ဓာတ်လော။ နီလံ၊ အညိုလော။ ပီတကံ၊ အရွှေလော။ လောဟိတကံ၊ အနီ
လော။ သြဒါတံ၊ အဖြူလော။ စက္ခုဝိညေယျံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည် သိထိုက်
သလော။ စက္ခုသ္မိံ၊ စက္ခုပသာဒန္တံ။ ပဋိဟညတိ၊ ထိခိုက်သလော။ စက္ခုဿ၊
စက္ခုပသာဒ၏။ အာပိတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လာ
သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အာကာသော သနိဒဿနောတိ၊ အာမန္တာ၊ စက္ခု၊ စ၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။
အာကာသဉ္စ၊ အာကာသကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

စက္ခုဉ္စ။ ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဉ္စ။ ပေ။ စက္ခုဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ သတ္တန္တော၊
သည်။ အတ္တေဝ၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်၏။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏)။ ပေ။

၄၆၄။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒွိန္ဒူ၊ ၂-ပင်ကုန်သော။ ရုက္ခာနံ၊
သစ်ပင်တို့၏။ အန္တရံ၊ အကြားကို၎င်း။ ဒွိန္ဒူ၊ ၂-လုံးကုန်သော။ ထမ္မာနံ၊
တိုင်တို့၏။ အန္တရံ၊ ကို၎င်း။ တာဠုစ္ဆိန္ဒူ၊ သံကောက်ပေါက်(သောပေါက်)ကို
၎င်း။ ဝါတပါနစ္ဆိန္ဒူ၊ လေသောက်ပြုတင်းပေါက်ကို၎င်း။ ပဿတိ နနု၊ မြင်ရ
သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

အာကာသော သနိဒဿနောတိကဿ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆဋ္ဌဝဂ်

(၆၀) ဂ-ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိအာဒိကဿ

၄၆၅။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ သနိဒဿနာ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ
မေး၏။ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၆၆။ တေဇောဓာတုသနိဒဿနာပြဿနာဉ္စ။ “ဇလန္တံ၊ တောက်နေ
သော။ အဂ္ဂိံ၊ ကို။ ပဿတိ နနု၊ လော”ဟု ပေး။ ဝါယောဓာတုသနိ-
ဒဿနာပြဿနာဉ္စ။ “ဝါတေန၊ လေသည်။ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်ကို။ သစ္စာလိ-
ယမာနေ၊ ပြင်းစွာ လှုပ်စေအပ်လသော်။ ပဿတိ နနု၊ လော”ဟု ပေးပါ။

ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိအာဒိကဿ နိဋ္ဌိတာ။

အမှာ။ ။ စက္ခုန္ဒြိယသနိဒဿနန္တိအာဒိကထာ၊ (၄၆၈)၌။ “စက္ခု၊ မျက်စိကို၎င်း။ သောတံ၊ နားကို၎င်း ။ ဝေပ။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို၎င်း။ ပဿတိ၊ မြင်ရသည် မဟုတ်လော”ဟု ပေးပါ။ ကာယကမ္မံ သနိဒဿနန္တိကထာ၌။ “ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ သနိဒဿနံ၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

ဆဋ္ဌော ဝဂ္ဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုဆဋ္ဌဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနိ၊ တည်း။

နိယာမော အသင်္ခတော၊ (နိယာမော အသင်္ခတော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိယာမကထာ၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ အသင်္ခတော၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ အသင်္ခတော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၎င်း။ စတ္တာရိသစ္စာနိ အသင်္ခတာနိ၊ (စတ္တာရိ သစ္စာနိ အသင်္ခတာနိ)ဟူသော ပြဿနာအစဉ် ရှိသော သစ္စကထာ၎င်း။ စတ္တာရော အာရပ္ပံ အသင်္ခတာ၊ (န ဝတ္ထဗ္ဗံ စတ္တာရော အာရပ္ပံ အသင်္ခတာ)ဟူသော ပရဝါဒီ၏ ပြဿနာရှိသော အာရပ္ပကထာ၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိ အသင်္ခတာ၊ (နိရောဓသမာပတ္တိ အသင်္ခတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိရောဓသမာပတ္တိကထာ၎င်း။ အာကာသော အသင်္ခတော၊ (အာကာသော အသင်္ခတော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာကာသကထာ၎င်း။ အာကာသော သနိဒဿနော၊ (အာကာသော သနိဒဿနော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာကာသော သနိဒဿနောတိကထာ၎င်း။ စတ္တာရော မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ် ၄-ပါးတို့၏ သနိဒဿနအဖြစ်ကို စိစစ်ရာ ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိအာဒိကထာ၎င်း။ ပဉ္စန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေ ၅-ပါးတို့၏ သနိဒဿန အဖြစ်ကို စိစစ်ရာ စက္ခုန္ဒြိယံ သနိဒဿနန္တိ-အာဒိ ကထာ၎င်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူ သနိဒဿန အဖြစ်ကို စိစစ်ရာ ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံ၊ (ကာယကမ္မံ) ဟူသော ပုဒ်ရှိသော ကာယကမ္မံ သနိဒဿနန္တိကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တဿုဒ္ဓါနိး အပြီးတည်း။

၇-သတ္တမဝဂ်

(၆၃) ၁-သင်္ဂဟိတကထာ

၄၇၁။ ကေဟိစိ၊ အချိုကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စပ်ကုန်သော။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ (ယေ၊ အကြင် တရားတို့သည်။) ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဂဏနံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓေသံ၊ ရွတ်ပြအပ် ကုန်သည်၏၊ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိယာပန္နာ၊ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ (တေ) ဓမ္မာ၊ ထို တရားတို့သည်။ အတ္ထိ နန္ဒ၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ ။

စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ကတမက္ခန္ဓဂဏနံ၊ အဘယ်ခန္ဓာဖြင့် ရေတွက်ရခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး၏။ (စက္ခာယတနံ၊ သည်။) ရူပက္ခန္ဓဂဏနံ၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့် ရေတွက်ရခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ ပေ ။

၄၇၂။ ဒါမေန၊ နွားချည်ကြိုးဖြင့်သော်၎င်း။ ယောက္ခေန ဝါ၊ အခြားကြိုးဖြင့်သော်၎င်း။ ဒွေ၊ ၂-ကောင်ကုန်သော။ ဗလီဗဒ္ဓါ၊ နွားလားတို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ ယထာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန် သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ 'တွဲစပ်ကုန် သကဲ့သို့၎င်း။ သိက္ခာယ၊ ဆိုင်းဖြင့်။ ပိဏ္ဍပါတော၊ ဆွမ်းသပိတ်ကို။ သင်္ဂဟိတော ယထာ၊ သိမ်းယူ သကဲ့သို့၎င်း။ သာ၊ ခွေးကို။ ဂဒ္ဓုလေန၊ တောက်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော ယထာ၊ ၎င်း။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူပင်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ် ကုန်သလော။ ဝါ၊ စပ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ [သကဝါဒီသည် ပရဝါဒီ၏ အမေးကို မနှစ်သက်သော်လည်း “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု တားမြစ်မနေတော့ပဲ....] ဒါမေန ဝါ။ ပေ ။ ဟဉ္စိ သင်္ဂဟိတော၊ အံ့၊ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ တေန၊ ထိုသို့ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေဟိစိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သော။ ကေစိ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

သင်္ဂဟိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တမဝဂ်

(၆၄) ၂-သမ္ဗုဒ္ဓကထာ

၄၇၃။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ သမ္ဗုဒ္ဓတံ ဖြစ်ကုန်သော။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ကေဟိစိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ သဟဇာတာ၊ တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ သံသဋ္ဌာ၊ ရောနှောကုန်သော။ ပေ။ ကေစိ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၇၄။ တိလမ္ပိ၊ နှမ်း၌။ တေလံ၊ ဆီသည်။ အနုဂတံ ယထာ၊ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့။ အနုပဝိဋ္ဌံ ယထာ၊ အစဉ်သက်ဝင်၍ တည်သကဲ့သို့။ ဥစ္ဆုမ္ပိ၊ ကြံ၌ ရသော ကြံရည်သည်။ အနုဂတော ယထာ၊ အစဉ်လိုက် သကဲ့သို့။ အနုပဝိဋ္ဌော ယထာ၊ အစဉ်သက်ဝင်၍ တည်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ပင်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ အနုဂတာ၊ အစဉ်လိုက် ကုန်သလော။ အနုပဝိဋ္ဌာ၊ အစဉ်သက်ဝင်၍ တည်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သမ္ဗုဒ္ဓတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တမဝဂ်

(၆၅) ၃-စေတသိကကထာ

၄၇၅။ စေတသိကော၊ စိတ်၌ မှီသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပေ။

၄၇၆။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတာ၊ တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ စေတသိကာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဖဿေန၊ နှင့်။ သဟဇာတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ကြောင့်။ ဖဿိကာ၊ ဖဿိကတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ [ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ “ဖဿသိကာ” ဟု ရှိ၍ အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “ဖဿိကာ” ဟု ရှိ၏။ “စေတ” ဟူသော ပုဒ်မှာ မနောဂိုဏ်းဝင် ဖြစ်၍ (သိ) လာရသော်လည်း ဤ၌ လာဖူး မလိုသောကြောင့် “ဖဿိကာ” ဟု သာရှိရမည်။ “အနောတ္ထပ္ပိကာ” စသည်ဖြင့် (သိ) မလာပဲ ရှိသင့်ပုံ ကိုလည်း နည်းတူ သိပါ။]

၄၇၇။ နတ္ထိ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်၎င်း။ စေတသိကာ၊ စိတ်၌ မှီကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ သိဝိဒိတယ၊ ကောင်းစွာ သိသူ၏ (ဉာဏ်၌)။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိနပ္ပဏိတံ၊ အယုတ်အမြတ်ကို၎င်း။ တဒုဘယေ၊ ထို အယုတ်အမြတ် ၂-ပါးစုံကို၎င်း။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သမ္မဒ္ဒသော၊ ကောင်းစွာ မြင်သူသည်။ ပလောကဓမ္မံ၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်သော တရားကို။ ဝေဒိ၊ သိပြီ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု၊ ပေ။ [“ဣဓ ကေဝဇ္ဇ” စသော သုတ်ကို သိလကွန်၊ ကေဝဇ္ဇသုတ်၊ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၇-သတ္တမမဂ်

(၆၆) ၄-ဒါနကထာ

၄၇၈။ စေတသိကော၊ စေတသိက် ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဒါနံ၊ ဒါနလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ စေတသိကော ဓမ္မော၊ ကို။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ ဒါတု၊ ပေးခြင်းငှါ။ လဗ္ဘာ၊ ရအပ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ဖဿော၊ ကို။ ပရေသံ ဒါတု လဗ္ဘာ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၇၉။ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒါနံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဇလံ၊ အလို မရှိအပ်သော အကျိုးရှိသလော။ အကန္တဇလံ၊ မနှစ်သက်အပ်သော အကျိုး ရှိသလော။ အမနုဉ္ဇဇလံ၊ စိတ်ကို မနှစ်သက်စေတတ်သော အကျိုးရှိသလော။ သေစနကဇလံ၊ သွန်လောင်း ထည့်ခပ်ရခြင်းရှိသော အကျိုးရှိသလော။ ဒုက္ခု- ခြယ်၊ ဒုက္ခကို တိုးပွားစေတတ်သလော။ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ ဒုက္ခ ဟူသော အကျိုးရှိ သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ဒါနံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဇလံ နနု၊ အလိုရှိအပ် သော အကျိုးရှိသည် မဟုတ်လော။ ပေ။ သုခဝိပါကံ နနု၊ သုခ ဟူသော အကျိုးရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

ဒါနံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဇလံ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသည် မဟုတ်လော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ စီဝရံ၊ သည်။ ဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ စီဝရံ၊ သက်န်းသည်။ ဣဋ္ဌဇလံ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသလော။ ပေ။ သုခ- ဝိပါကံ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ [ဆွမ်း ကျောင်း ဆေးတို့နှင့် စပ်၍လည်း ဤကဲ့သို့ သကဝါဒီက မေးသည်။ စစ်ဆေးသည်။ ပါဠိတော်၌ “ပိဏ္ဍပါတော၊ သေနာသနံ” တို့၏ နောက်ဝယ်

“ဒါနန္တိ၊ အာမန္တာ” ကို၎င်း၊ ယင်းတို့နှင့်စပ်သော “ပိဏ္ဍပါတော ဣဋ္ဌဇလော” စသည်ဖြင့် စစ်ဆေးပုံကို၎င်း ပေးယူလေ မြှုပ်ထားသည်။]

၄၈၀။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။...သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်၎င်း။ ဟိရိယံ၊ ရှက်ခြင်းသည်၎င်း။ [“ဟိရိ ဝေ ဟိရိယံ” သုတ္တံ၌ ဣယသက်။] (တနည်း) ဟိရိယံ၊ ရှက်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ [ဟိရိနော+ဘာဝေါ ဟိရိယံ—ယောဇနာ။ ဆန်းကြောင့် ဒီဃ။] ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဒါနံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါန စေတနာသည်၎င်း။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ သပ္ပရိသာနုယာတာ၊ သူတော်ကောင်းသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ဤ သဒ္ဓါ ဟိရိ ကုသလဒါန ဟူသော တရားအပေါင်းကို။ ဒိဝိယံ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ အကြောင်း ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဟောတော်မူကြကုန်၏။ [ဒိဝံ+ဂမေတိတိ ဒိဝိယံ—ယောဇနာ။] (ကသ္မာ ဒိဝိယံ မဂ္ဂံ ဝဒန္တိ။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တေန၊ ဤ သဒ္ဓါ ဟိရိ ကုသလဒါန ဟူသော တရား အပေါင်းဖြင့်။ (ဇနော၊ လူအပေါင်းသည်။) ဒေဝလောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ရ၏။ (တသ္မာ ဒိဝိယံ မဂ္ဂံ ဝဒန္တိ။) ဣတိ ဝုတ္တံ နရံ။ ပေ ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ သာဓကသုတ်ဖြင့် ဒါနစေတနာ ဟူသော စေတသိကဓမ္မ၏ ဒါန ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။ ထိုသုတ်၌ “ကုသလံ စဒါနံ” သာ လိုရင်းသာဓကတည်း။ သို့သော် သဒ္ဓါ ဟိရိတို့မှာလည်း ပေးလှူကြောင်း သဒ္ဓါ ဟိရိ တို့သာ ဖြစ်သည်။ [သဒ္ဓါတိ ယာယ သဒ္ဓါယ ဒါနံ ဒေတိ၊ သာ သဒ္ဓါ။ ဟိရိယန္တိ ယာယ ဟိရိယာ ဒါနံ ဒေတိ၊ သာဝ အဓိပ္ပေတာ—အဋ္ဌကင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၊ ၁-ပံ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၂-သုတ်အဖွင့်။]

န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ဒါနာနိ၊ ဤ ဒါန တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ မဟာဒါနာနိ၊ မြတ်သော ဒါန တို့တည်း။ အဂ္ဂညာနိ၊ အလုံးစုံသော ဒါနတို့ထက် မြတ်ကုန်၏ဟု သိထိုက် ကုန်၏။ ရတ္တညာနိ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဘုရား အစရှိသော ရတ္တည ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သိထိုက်ကုန်၏။ ဝံသညာနိ၊ ဘုရား အစရှိသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဆက်အနွယ်တို့ဟု သိထိုက်ကုန်၏။ ပေါရာဏာနိ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်၏။ အသင်္ကဏ္ဍာနိ၊ မစွန့်ပယ်အပ်ကုန်။ အသင်္ကဏ္ဍပဗ္ဗာနိ၊ ရှေး၌လည်း မစွန့်ပယ်အပ်ကုန်။ န သင်္ကယန္တိ၊ ယခုလည်း မစွန့်ပယ် အပ်ကုန်။ န သင်္ကယိန္တိ၊ နောင်ခါလည်း မစွန့်ပယ် အပ်ကုန်လတ္တံ့။ ဝိညဟိ၊ အရိယာပညာရှိ ဖြစ်ကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ သမဏ တို့သည်

၎င်း။ ဩဟံဇေယျံ၊ ဩဟံဇေယျံသည်၎င်း။ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာနိ၊ မတားမြစ်အပ်ကုန်။
 ကိတ်မာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ လူမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ အရိယသာဝ-
 ကော၊ အရိယာ သာဝကသည်။ ပါဏာတိပါတံ၊ ပါဏာတိပါတကို။ ပဟာယံ၊
 ပယ်စွန့်၍။ ပါဏာတိပါတာ၊ မူ။ ပဋိဝိရတော၊ ရှောင်ကြဉ်သည်။ ဟောတိ။
 ဘိက္ခဝေ၊ ပါဏာတိပါတာ၊ မူ။ ပဋိဝိရတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊
 သည်။ အပရိမာဏာနံ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။
 အဘယံ၊ -ဘေးမဲ့ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ အဝေရံ၊ ရန်မဲ့ကို။ ဒေတိ၊ ။ ။
 အပ္ပာဗဇ္ဇံ၊ ဆင်းရဲမဲ့ကို။ ဒေတိ၊ ။ ။ အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ၊ တို့အား။
 အဘယံ၊ ကို။ ဒတွံ၊ ပေးပြီး၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အဝေရံ၊ ကို။ ဒတွံ၊
 ။ ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အပ္ပာဗဇ္ဇံ၊ ကို။ ဒတွံ၊ ။ ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အပရိမာ-
 ဏာယ၊ သော။ အဘယံ၊ -ဘေးမဲ့၏။ အဝေရံ၊ ရန်မဲ့၏။ အပ္ပာဗဇ္ဇံ၊
 ဆင်းရဲမဲ့၏။ ဘာဂီ၊ အဖို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ
 သော။ လူမံ ဒါနံ၊ ဤဒါနကို။ ဝါ၊ သည်။ (ဤသတ္တဝါတို့အား
 'ဘေးမဲ့ ရန်မဲ့ ဆင်းရဲမဲ့ ပေးခြင်းသည်။) မဟာဒါနံ၊ မြတ်သော ဒါနတည်း။
 ပေ။ အပ္ပဋိကုဋ္ဌံ၊ မတားမြစ်အပ်။ ဘိက္ခဝေ၊ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပ္ပဋိ
 အခြား ဒါန တမျိုးကား။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အဒိန္နာဒါနံ၊ အဒိန္နာ-
 ဒါနကို။ ပဟာယ၊ ။ ။ အဒိန္နာဒါနာ၊ မူ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။ ဟောတိ။
 ဘိက္ခဝေ၊ အဒိန္နာဒါနာ၊ မူ။ ပဋိဝိရတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊
 သည်။ အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ အဘယံ ဒေတိ။ ပေ။ ဘာဂီ ဟောတိ။
 ဘိက္ခဝေ၊ ဒုတိယံ၊ ၂-ခုမြောက်သော။ လူမံ ဒါနံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။
 (ဤ အဒိန္နာဒါနမှ ရှောင်ကြဉ်သောအားဖြင့် သတ္တဝါတို့အား ဘေးမဲ့ ရန်မဲ့
 ဆင်းရဲမဲ့ ပေးခြင်းသည်။ မဟာဒါနံ၊ တည်း။ ပေ။ အပ္ပဋိကုဋ္ဌံ၊ အပ်။
 [ဤသို့ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ စသော ၃-ပါးကို ဟောတော် မူသည်။
 ၅-ပါးသီလကိုပင် ဒါန ၅-ပါးဟု ဟောတော် မူသည်။] ပေ။ ဘိက္ခဝေ၊
 ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ လူမာနိ ဒါနာနိ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ မဟာဒါနာနိ၊
 တို့တည်း။ ပေ။ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာနိ၊ အပ်ကုန်။ လူတိ ဝုတ္တံ နန္ဒ၊ ပေ။ [ဤကား
 ဝိရတိစေတသိက်၏ ဒါန ဖြစ်ပုံကို သာဓက ပြ၍ မေးခြင်းတည်း။]

၄၀၁။ သကဝါဒီသည် ဒေယျဗ္ဗေသညံ ဒါနံဟု မဆိုထိုက်သလော်ဟု
 မေး၍ ပရဝါဒက ဝန်ခံသောအခါ ဘဂဝတံ၊ လူမ၊ ဤလောက၌။
 ကေစော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အန္တံ၊ စားဖွယ်ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ပါနံ၊
 သောက်ဖွယ်ကို။ ဒေတိ။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ ဒေတိ၊ ယာနံ၊ သွားကြောင်း
 ယာဉ်ကို။ ဒေတိ။ [ယာနန္တိ သတ္တုပါဟနံ အာဒိ...ကတွာ ယံ ကိဉ္စ ဂမနပစ္စယံ။
 နေဝုဋ္ဌကထာ၊ နာဂသယုတ်၊ ပဏိတတရသုတ္တာဒိဝုတ္တနာ၊ ယန္တိ တေနာတိ

ယာနံ။-၎င်းဋီကာ။] မာလံ၊ ပန်းကို။ ဒေတီ။ ဂန္ဓံ၊ စန္ဒကူးနံသာ စသည်ကို။
 [ဂန္ဓန္တိ ယံ ကိဉ္စိ စန္ဒနာဒိဂန္ဓံ၊ ထို ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ။] ဒေတီ။ ဝိလေပနံ၊ လိမ်းကျံ
 ခြယ်လှယ်ကြောင်းဖြစ်သော အရောင်တင်ဆေး ရေမွှေး နံသာဆီ နံသာရည်
 သနပ်ခါးကို။ ဒေတီ။ [ဝိလေပနန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ဆဝိရာဂကရဏံ၊ ထိုခန္ဓဝဂ္ဂ-
 ဋ္ဌကထာ။] သေယျံ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် စသော အိပ်ရာ နေရာကို။
 ဒေတီ။ အာဝသထံ၊ တထပ်ကျောင်း စသော နေရာကို။ ဒေတီ။ ပဒီပေယျံ၊
 မီး၏ အစီးအပွားဖြစ်သော မီးစာ၊ ဆီ စသော အဆောက်အဦကို။ ဒေတီ။
 [သေယျာဝသထပဒီပေယျန္တိ မဉ္ဇူပိဋ္ဌာဒိသေယျံ၊ ကေဘူမိကာဒိအာဝသထံ
 ဝဋ္ဋိတေလာဒိပဒီပပကရဏဉ္စ ဒေတိတိ အတ္ထော၊ ထို ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ။] ဣတိ
 ဝုတ္တံ နနု ။ပ။

၄၇၂။ ဒေယျဓမ္မော၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်။
 ဒါနံ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး၏။ အာမန္တာ၊ ဒေယျဓမ္မော၊ သည်။ ဣဋ္ဌ-
 ဖလော ။ပေ။ သုခဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပ။

မှတ်ချက်။ ။“ဒါနံ ဣဋ္ဌဖလံ”စသော ပြဿနာတို့ကို ရှေး၌ သကဝါဒီ
 ကလည်း မေးခဲ့ပြီ။ ပရဝါဒီသည်လည်း ဤ၌ သကဝါဒီ
 ကဲ့သို့ပင် ပဌမပြဿနာ၌ ဝန်ခံ၍ ဒုတိယပြဿနာ၌ ပယ်လွန်ခဲ့
 လေပြီ။ သို့သော် ရှေ့ပဌမပြဿနာ၌ ပရဝါဒီသည် “စိဝရံ
 ဒါနံ”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာ
 ဝန်ခံ၏။ ဤ ပဌမပြဿနာ၌ သကဝါဒီကား သက်န်းစသော
 ဒေယျဓမ္မ၏ ဒါန အဖြစ်နှင့်တကွ ထိုသို့ ဟောတော်မူအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကိုပါ ဝန်ခံ၏။ ရှေ့ဒုတိယပြဿနာ၌ ပရဝါဒီ
 သည် သက်န်းစသော ဒေယျဓမ္မ၏ ဒါနအဖြစ်နှင့်တကွ ဣဋ္ဌ
 အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပါ ပယ်၏။ ဤဒုတိယပြဿနာ၌
 သက်န်း စသော ဒေယျဓမ္မ၏ ဣဋ္ဌ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်မျှ
 ကိုသာ ပယ်၏။ [အနက်ကား မထူးတော့။]

ဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တမဝဂ်

(၆၇) ၅-ပရိဘောဂမယပုညကထာ

၄၇၃။ ပရိဘောဂမယံ၊ သုံးစွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှု
 သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ တိုးပွားသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပရိဘောဂမယော၊

သုံးစွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လော။ ပေ။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပရိဘောဂမယ်။ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ (ပရိဘောဂမယ် ပုညံ၊ သည်။) လတာ ဝိယ၊ နွယ်သည်ကဲ့သို့။ ဝဇ္ဇတိ၊ လော။ မာလုဝါ ဝိယ၊ မာလောနွယ် သည်ကဲ့သို့။ ဝဇ္ဇတိ၊ လော။ ဂ္ဂေဝာ ဝိယ၊ သစ်ပင်သည်ကဲ့သို့။ ဝဇ္ဇတိ၊ လော။ တိဏံ ဝိယ၊ မြက်သည်ကဲ့သို့။ ဝဇ္ဇတိ၊ လော။ မုဉ္ဇုပုဉ္ဇော ဝိယ၊ ပြုဆဲမြက် အစုသည်ကဲ့သို့။ ဝဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၇၄။ ပရိဘောဂမယ် ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒါယကော၊ အလ္လုရှင်သည်။ ဒါနံ၊ အလ္လုကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ၍။ န သမန္နာဟရတိ၊ ဒါနကို နှလုံးမသွင်း။ ပုညံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ မနော-
ဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်ကို မလည်စေလသော် (ဘဝင်အစဉ်ပြတ်၍ မနော
ဒွါရိကဝိတိ မဖြစ်လသော်-ဟူလို)။ ပုညံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။
အနာဘောဂဿ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း မရှိသည်။ (သမာနဿ၊ ခသား။) ပုညံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။ အသမန္နဟရန္တဿ၊ ဒါနစေတနာကို ကောင်းစွာ
မဆောင်လသော်။ (ပုညံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ လော။ ပေ။ အမနသိ-
ကဗောန္တဿ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည် မိမိအခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ဝိတိစိတ်ကို မပြု
လသော်။ (ပုညံ) ဟောတိ၊ လော။ ပေ။ အစေတယန္တဿ၊ မစေတော်လသော်
(စေတနာကို မဖြစ်စေလသော်)။ ပုညံ ဟောတိ၊ လော။ ပေ။ အပတ္တယန္တဿ၊
မတောင့်တလသော်။ (ပုညံ၊) ဟောတိ၊ လော။ ပေ။ အပ္ပဏိဒယန္တဿ၊
ဒါနစေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ရှေးရှုမထားလသော်။ (ပုညံ၊) ဟောတိ၊
လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ မနောဒွါရာ-
ဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်ကို လည်စေလသော်။ (ပုညံ၊) ဟောတိ နနု။ လော။ ပေ။
ပဏိဒယန္တဿ၊ ဒါန စေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ရှေးရှု ထားလသော်။
(ပုညံ၊) ဟောတိ နနု။ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၇၅။ ပရိဘောဂမယ်။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒါယကော၊ သည်။ ဒါနံ၊
ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ကာမဝိတက္ကံ၊ ကာမဝိတက်ကို။ ဝိတက္ကေတိ၊ ကြံ၏။ ပေ။
ဝိတိသာဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတိ၊ ၍။ ပုညံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊
အာမန္တာ၊ ခွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ပေ။ ခွိန္နံ၊ စိတ္တာနံ၊ တို့၏
၎င်း။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကုသလာကုသလာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။
သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် အပြစ် မရှိကုန်သော။ ဟိနပ္ပဏိတာ၊

အယုတ်အမြတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ကဏသုက္ကသပ္ပဒိဘာဂါ၊ အမည်း အဖြူနှင့် တူသော အဖိုရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မုဒိဘာဝံ၊ မျက်မှောက် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာရောက်ကုန်သလော။ [တကွ ဖြစ်ကုန် သလော။—ဟူလို။] ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ။ ပေ။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤ ၄-ပါးတို့သည်။ သုဝိဒူရဝိဒူရာနိ၊ အလွန်ဝေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဝေးသော အရာ (အဝေးဆုံး) တို့တည်း။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ နဘဉ္စ၊ မိုးသည်၎င်း။ ပထဝီ စ၊ မြေကြီးသည်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤ မိုးနှင့် မြေကြီးသည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ သုဝိဒူရဝိဒူရံ၊ အလွန် ဝေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဝေးသော အရာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ သမုဒ္ဒဿ၊ သမုဒ္ဒရာ၏။ ဩရိမံ၊ ဤ ဘက်၌ ဖြစ်သော။ တိရံ စ၊ ကမ်းသည်၎င်း။ ပါရိမံ၊ ဟိုဘက်၌ ဖြစ်သော။ တိရံ စ၊ ကမ်းသည်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤ သမုဒ္ဒရာ၏ ဤဘက်ကမ်း ဟိုဘက်ကမ်းသည်။ ဒုတိယံ၊ ၂-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ သုဝိဒူရဝိဒူရံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ယတော၊ အကြင် အရပ်၌။ ဝေရောစနော၊ နေသည်။ အပ္ပုဒေတိ၊ ထွက်၏။ (တံ) စ၊ ထို နေ ထွက်ရာ အရပ်သည်၎င်း။ ယတ္ထ၊ အကြင် အရပ်၌။ (ဝေရောစနော၊ သည်။) အတ္ထံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဧတိ၊ ရောက်၏။ (ဝင်၏၊ ဟူလို။) (တံ) စ၊ ထို နေဝင်ရာ အရပ်သည်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤ နေထွက်ရာ အရပ်နှင့် နေဝင်ရာ အရပ်သည်။ တတိယံ၊ ၃-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ သုဝိဒူရဝိဒူရံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏။ ဓမ္မော စ၊ တရားသည်၎င်း။ အသတံ၊ မသူတော်တို့၏။ ဓမ္မော စ၊ သည်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤ သူတော်ကောင်း တို့၏ တရားနှင့် မသူတော်တို့၏ တရားသည်။ စတုတ္ထံ၊ ၄-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ သုဝိဒူရဝိဒူရံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ တို့သည်။ သုဝိဒူရဝိဒူရာနိ၊ တို့တည်း။

ဂါထာနက်။ ။နဘဉ္စ၊ မိုးသည်လည်း။ ဒူရေ၊ မြေကြီးမှ ဝေး၏။ ပထဝီ စ၊ မြေကြီးသည်လည်း။ ဒူရေ၊ မိုးမှ ဝေး၏။ သမုဒ္ဒဿ၊ ၏။ ပါရိ၊ ဟိုဘက်ကမ်းသည်။ (အတ္ထံ) တံ၊ ထို ဟိုဘက်ကမ်း ကို။ ဒူရေ၊ ဤ ဘက်ကမ်းမှ ဝေး၏ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကြ ကုန် ပြီ။ ယတော၊ အကြင် အရပ်၌။ ဝေရောစနော၊ သည်။ အပ္ပုဒေတိ၊ (တံ) စ၊ ထို နေထွက်ရာ အရပ်ကို၎င်း။ ယတ္ထ၊ ၌။ ပဘကံရော၊ နေသည်။ အတ္ထံ ဧတိ၊ (တံ) စ၊ ကို၎င်း။ (ဒူရေ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။) သတံ၊ တို့၏။ ဓမ္မံ စ၊ ကို၎င်း။ အသတံ၊ တို့၏။ ဓမ္မံ စ၊ ကို၎င်း။ ဟဝေ၊ စင်စစ်။ ဣတော၊ ထို မိုးနှင့် မြေကြီး၊ သမုဒ္ဒရာ၏ ဟို ဘက်ကမ်း

သည်ဘက်ကမ်း၊ နေထွက်ရာအရပ် နေဝင်ရာအရပ်တို့ထက်။
ဇူရတရံ၊ သာ၍ ဝေး၏ ဟူ၍။ ဝဗန္ဓိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏။ ဝါ၊ 'တို့နှင့်။ သမာဂမော၊ ကောင်းစွာ
တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံ ရခြင်းသည်။ အဗျာယိကော၊ ကင်း၍ဖြစ်ရခြင်း မရှိသည်
(ကွဲရခြင်း မရှိသည်)။ ဟောတိ၊ ယာဝဗ္ဗိ၊ အကြင်မျှလောက်လည်း။
တိဋ္ဌေယျ၊ (မသေပဲ)တည်ရာ၏။ (တုဝ၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး။)
တထေဝ၊ ထို ပေါင်းဆုံမြဲ အခြင်းအရာ အားဖြင့် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဟိ
(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အသတံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သမာဂမော၊ တကွ
တွေ့ကြုံ ပေါင်းဆုံရခြင်းသည်။ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ။ ဝေတိ၊ ပျက်တတ်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတံ၊ တို့၏။ ဓမ္မော၊ သည်။ အသမ္ဘိ၊ မသူတော်တို့မှ။
အာရကော၊ ဝေးလှ၏။ ဣတိ ဂုတ္တံ နနု။ ပေ။

၄၈၆။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သဂဝတာ၊ ယေ ဇနာ၊ အကြင်
လူတို့သည်။ အာရာမရောပ၊ လာလာသမျှ၊ မွေ့လျော်ကြရန်၊ ပန်းခြံ သစ်သီး၊
ခြံ တို့ကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြကုန်၏။ ဝနရောပ၊ တောအတွင်းမှာ ပန်းခြံ
ကာ၍ စေတီ စသည်နှင့်တကွ ညဉ့်နေရာ နေ့နေရာတို့ကို စိုက်ဆောက်ကြ
ကုန်၏။ ဝါ၊ လာလာသမျှ ဆည်းကပ်ကြ၍ တောသစ်ပင်တို့ ကိုလည်း
စိုက်ပျိုးကြကုန်၏။ [ဝနရောပ၊ တံ သယံဇာတေ အရောပိမဝနေ သိမ် ပရိက္ခိ-
ပိတွာ စေတီယဗောဓိစိကံ မနမဏ္ဍပကုဋိလေဏရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနံ ကာရကော၊
ဆာယူပဂေ ရုက္ခေ ရောပေတွာ ဒေဗာနာပိ ဝနရောပါယေဝ နာမ။ -
သဂါထာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ၊ ဒေဝတာသံယုတ်၊ ၅-ဝဂ်၊ ၇၊ သုတ်။] နိသတု-
ကာရကော၊ တံတားကို ပြုကြကုန်၏။ ယေ (ဇနာ)၊ တို့သည်။ ပပဉ္စ၊ ရေအိုးစဉ်၊
ကို၎င်း။ [ပပန္နိ ပါနီယဒါနသာလံ - ထို အဋ္ဌကထာ။] ဥဒပါနဉ္စ၊ လေး
ထောင့်ကန် တဘက်ဆည်ကန် စသည်ကို၎င်း။ [ဥဒပါနန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ပေါက္ခ-
ရဏီ တဋ္ဌာကာဒိ - ထို အဋ္ဌကထာ။] ဥပဿယံ၊ နေရာအိမ်ကျောင်းကို၎င်း။
[ဥပဿယန္တိ ဝါသဂါရံ - ထို အဋ္ဌကထာ။] ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။
တေသံ၊ ထို လူတို့၏။ ဒိဝါ စ၊ နေ့အခါ၌၎င်း။ ရတ္တာ စ၊ ညဉ့်အခါ၌၎င်း။
သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ... [ယဒါ ယဒါ ပန အနုဿရတိ။ တဒါ တဒါ
တဿ ဝစုတိ။ - ထို အဋ္ဌကထာ။] ပဝစုတိ၊ တိုးပွား၏။ မဗ္ဗဋ္ဌာ၊ ကုသလ-
ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါး၌ တည်ကုန်သော။ သီလသမ္ပန္နာ၊ သစ်သီးခြံ ပန်းခြံ
စိုက်ပျိုးခြင်း စသော အလေ့အကျက်၊ ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်စည်းကြောင်း
သီလနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ တေ၊ ဇနာ၊ တို့သည်။ သဂ္ဂဂါမိနော၊ နတ်ပြည်သို့
ရောက်ရကုန်၏။ ဣတိ ဂုတ္တံ နနု။ ပေ။

ဓမ္မဋ္ဌာ၊ သီလသမ္ပန္နာ။ ။ထို သင်္ဂါတာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ၌ “ဓမ္မဋ္ဌာ သီလ-
သမ္ပန္နာတိ တသ္မိံ ဓမ္မေ ဌိတတ္တာ တေနပိ သီလေန သမ္ပန္နတ္တာ ဓမ္မဋ္ဌာ သီလ-
သမ္ပန္နာ” ဟုလည်း ဖွင့်၏။ တသ္မိံ ဓမ္မေ ဌိတတ္တာတိ တသ္မိံ အာရာမရော-
ပနာဒိ ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ။ တေနပိ သီလေန သမ္ပန္နတ္တာတိ တေန ယထာ-
ဝုတ္တဓမ္မေ ကတသီလေ ဌတော စိဏ္ဏေန၊ တဒညေနပိ ကာယဝါစသိကသံဝရ-
လက္ခဏေန သီလေန သမန္နာဂတတ္တာ။—ထိုသို့ကား။

န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ စတ္တာရော၊
ကုန်သော။ ဣမေ ပုညာဘိသန္နာ၊ မြစ်ရေအသွင် တသွင်သွင် တဒီးဒီး စီးဆင်း
နေသော ကောင်းမှု၏ အလျဉ်တို့သည်။ [ပုညာဘိသန္နာတိ ပုညဿ အဘိ-
သန္နာ။—စတုက္ကဂ်္ဂတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ဒု-ပံ၊ ခ-ဝဂ်၊ ခ-သုတ်။] ဣမေ ကုသလာဘိသန္နာ၊
မြစ်ရေအသွင် တသွင်သွင် တဒီးဒီး စီးဆင်းနေသော ဤ ကုသိုလ်၏ အလျဉ်
တို့သည်။ သုခဿ၊ သုခကို။ ဣမေ အာဟာရာ၊ ဤ ဆောင်တတ်သော
ကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့သည်။ သောဝဂ္ဂိကာ၊ လွန်စွာ မြတ်သော ရူပ သဒ္ဓ
စသည်အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ သုခဝိပါကာ၊ ကောင်း
သော ဣဋ္ဌအကျိုးရှိကုန်၏။ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ
ဖြစ်ကုန်၏။ [သဂ္ဂေ+ဥပပတ္တိ သဂ္ဂေါ။ သဂ္ဂါယ+သံဝတ္တန္တိတိ သဂ္ဂသံဝတ္တ-
နိကာ။—ထိုအဋ္ဌကထာ။] ဣဋ္ဌာယ၊ အလို ရှိအပ်သော အရာ၏ အကျိုးငှါ။
ကန္တာယ၊ နှစ်သက်အပ်သော အရာ၏ အကျိုးငှါ။ မနာပါယ၊ စိတ်နှလုံးကို
တိုးပွားစေတတ်သော အရာ၏ အကျိုးငှါ။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။
သုခါယ၊ ချမ်းသာ အလို့ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ စတ္တာရော
တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယဿ၊ အကြင် အလှူရှင်၏။ စီဝရံ၊
ကို။ ပရိဘုဉ္ဇမာနေ၊ သုံးစွဲလသော်။ အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသော။
စေတော သမာဓိံ၊ အရတ္တဖိုလ် စိတ်၌ ဖြစ်သော သမာဓိကို။ ဥပသပ္ပဇ္ဇ၊
ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တဿ၊ ထိုအလှူရှင်၏။ အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်း
အရှည် မရှိသော။ ကုသလာဘိသန္နော၊ သည်။ ပေ။ သောဝဂ္ဂိကာ၊ ၏။
ပေ။ သုခါယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ [ဆွမ်း ကျောင်း ဆေးတို့နှင့်စပ်၍လည်း
နည်းတူ ဟောတော်မူသည်။] ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ ပုညာဘိသန္နာ၊ တို့သည်။
ပေ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

၄၇၇။ ပရိဘောဂမယံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒါယကော၊ သည်။ ဒါနံ၊
ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ပဋိဂ္ဂါဟကော၊ သည်။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ အလှူခံပြီး၍။
န ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ မသုံးစွဲ။ ဆဇ္ဇေတိ၊ သူတပါးတို့အားစွန့်၏။ ဝိသဇ္ဇေတိ၊ လွှတ်
၏။ (စွန့်လှူ၏—ဟူလို။) ပုညံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊
ဒါယကော၊ သည်။ ပေ။ ဝိသဇ္ဇေတိ၊ ၏။ ပုညံ၊ သည်။ ဟဉ္စိ ဟောတိ၊ အံ။

(ဝေံ သတိ၊) ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ ပရိဘောဂမယံ ပုညံ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဇာ။
ဣတိ၊ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ မဆိုထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

ပရိဘောဂမယံ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဒါယကော ဒါနံ ဒေတိ၊ ဇာ။
ပဋိဂ္ဂဟကော၊ အလ္လုခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [တတိယာအနက်၌ သတ္တမိ သက်ထား
သည်။] ပဋိဂ္ဂဟိတေ၊ အလ္လုခံအပ်ပြီးသော်။ ရာဇာနော ဝါ၊ မင်းတို့သည်
မူလည်း။ ဟရန္တိ၊ ဆောင်ကုန်၏။ စောရာ ဝါ၊ ခိုးလူ ဖြေတို့သည် မူလည်း။
ဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ အဂ္ဂိ ဝါ၊ မီးသည်မူလည်း။ ဒဟတိ၊ လောင်၏။ ဥဒကံ ဝါ၊
ရေသည်မူလည်း။ ဝဟတိ၊ ဆောင်၏။ အပ္ပိယာ၊ မချစ် မနှစ်သက်အပ် ကုန်
သော။ ဒါယာဒါ ဝါ၊ အမွေခံတို့သည်မူလည်း။ ဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုညံ၊
သည်။ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ ။

ပရိဘောဂမယပုညကထာ နိဋ္ဌိတာ။ -

၇-သတ္တမဝဂ်

(၆၈) ၆-ဣတောဒိန္နကထာ

၄၈၈။ ဣတော၊ ဤ လူတဝမှ။ ဒိန္နေန၊ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းဖြင့်။
တတ္ထ၊ ထို ပြိတ္တာတဝ၌။ ယာပေန္တိ၊ မျှတကြကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊
ဣတော၊ ဤ လူတဝမှ။ စိဝရံ၊ ကို။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကုန်၏။ တံ စိဝရံ၊ ကို။
တတ္ထ၊ ထို ပြိတ္တာတဝ၌။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ သုံးစွဲကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ ။

ဣတော။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ အညော၊ အခြားသူသည်။ အညဿ၊ အခြား
သူသို့။ (ကမ္မာနံ၊ ကံတို့ကို။) ကာရကော၊ ပြုနိုင်သလော။ သုခ ဇုက္ကံ၊ ကို။
ပရံကတံ၊ သူတပါးတို့သည် ပြုအပ်သလော။ အညော၊ ခံစားသူမှ တပါး
သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကရေတိ၊ လော။ အညော၊ ပြုသူမှ တပါးသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၈၉။ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ပေတော၊ ပြိတ္တာတို့သည်။ [ဤ ပုဒ်၏
အဖွင့်ကို စတုတ္ထပါရာဇိက ဘာသာဋီကာ၊ ပေတလောကော ပုဒ်အဖွင့်၌
ပြခဲ့ပြီ။] အတ္တနော၊ ဇာ။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူ
သည်ကို။ (ဒိသု၊ ချံ။) အနုမောဒန္တိ၊ ဝမ်းမြောက်နိုင်ကုန်သလော။
စိတ္တံ၊ ကို။ ပသာဒေန္တိ၊ ကြည်လင်စေနိုင်ကုန်သလော။ ပီတိ၊ ပီတိကို။
ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သလော။ သောမနဿံ၊ သောမနဿကို။ ပဋိ-
လုဘန္တိ၊ ရနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ ။

န ဝတ္ထုဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ ဥန္နမေ၊ မြင့်မောက်သော ကုန်း
မြေအဖို့၌။ ဝဋ္ဋံ၊ မိုးတိမ်တို့သည် ရွာချအပ်သော။ [မေဃေဟိ အဘိဝုဋ္ဌံ၊ ခုဒ္ဒက-
ပါဌဋ္ဌကထာ၊ တိရောကဋ္ဌသုတ်။] ဥဒကံ၊ မိုးရေသည်။ နိန္နံ၊ နိမ့်သော မြေ
အဖို့သို့။ ပတတ္တတိ ယထာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ [ပဝတ္တတိ ဂစ္ဆတိ ပါပဏာ-
တိ။ -ခုဒ္ဒကပါဌဋ္ဌကထာ၊ တိရောကဋ္ဌသုတ်အဖို့။] ဧဝ မေဝ၊ သာဇျင်။
ဣတော၊ ဤ ဘဝ၌။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းသည်။ ပေတာနံ၊
ပြိတ္တာတို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပကပ္ပတိ၊ ဖြစ်၏။ [ပေတာနံ ဥပကပ္ပတိ
နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပါတု ဘဝတိတိ အတ္တော။ -ထို အဋ္ဌကထာ။]

ဝါရိဝဟာ၊ ချောက်ငယ် ချောက်ကြီး စသည်တို့မှ ရေကို ဆောင်တတ်
သော မြစ်ကြီးတို့သည်။ ပူရာ၊ ပြည့်ကုန်သည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ သော်။)
သာဂရံ၊ သမုဒ္ဒရာကို။ ပရိပူရေန္တိ ယထာ၊ ပြည့်စေ့ကုန် သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ။
ပေ။ ဥပကပ္ပတိ။ [ယထာ စ ကန္ဓရပဒရသာခါပသာခကုသောဗ္ဗ-
မဟာကုသောဗ္ဗသန္နိပါတေဟိ (ချောက်ငယ် ချောက်ကြီး ရေလက်ငယ်
ရေလက်ကြီး ထုံးအိုင်ငယ် ထုံးအိုင်ကြီးတို့၏ အစုအဝေးတို့မှ) ဝါရိဝဟာ-
မဟာနဇော ပူရာ ဟုတော သာဂရံ ပရိပူရေန္တိ။ -ထို အဋ္ဌကထာ။]

(မဟာရာဇ၊ ဇာ။) [ဗိဗ္ဗိသာရမင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ခေါ်တော်မူ
သည်။] တတ္ထ၊ ထို ပြိတ္တာတို့၏ နေရာ၌။ ကသိ၊ လယ်ထွန်ခြင်းသည်။ န အတ္တိ၊
မရှိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာ၌။ ဂေါရက္ခာ၊ နွားကျောင်းခြင်းသည်။
ဝါ၊ နွားမွေးခြင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ တာပိသိ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော
(သမ္မတ္တိကို ရကြောင်း ဖြစ်သော)။ ဝဏိဇ္ဇာ၊ ကုန်သွယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊
ဟိရဉ္ဇေန၊ ရွှေငွေဖြင့်။ ကယာကယံ၊ ဝယ်ခြင်း ရောင်းခြင်းသည်။ (နတ္ထိ၊)
ဣတော၊ ဤ လူ့ဘဝ၌။ ဒိန္နေန၊ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းဖြင့်။ ကာလက-
တာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိကုန်သော။ [ကတကာလာ။ ကတ-
မရဏာတိ အတ္တော။ -ထို အဋ္ဌကထာ။ “ကာလဂတာ”ဟူသော ပါဠိကိုလည်း
ဖွင့်သေး၏။ တတိယပါရာဇိက ဘာသာဋီကာ၌ ဤ နည်းနှင့်တကွ အခြား
တနည်းကိုပါ ပြခဲ့ပြီ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ၊ မဟာပဒါနသုတ်၊ ကာလ-
ကတ ပုရိသဝဏ္ဏနာ၌ “ကာလ”ကို “အသက်ရှင်ထိုက်ရာ ကာလ”ဟု ဖွင့်
သေး၏။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

၄၉၁။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ ဤ အရာတို့ကို။ သမ္မယန္တာ၊ ကောင်းစွာ
မြော်မြင်ကုန်သော။ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့သည်။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။
ဇာယမာနံ၊ မွေးဖွားသော။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ ဣန္ဒန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။

ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့ကိုနည်း။ ဘဇ္ဇော၊ ငါတို့က မွေးမြူအပ်သည်။ (ဟုတော့) ဝါ၊ ချုံလည်း။ နော၊ ငါတို့ကို။ ဘရိဿတိ၊ (ကြီးသောအခါ) ပြန်၍ မွေးမြူလတ္တံ့။ နော၊ ငါတို့၏။ ကိစ္စံ ဝါ၊ ကိစ္စကို မှလည်း။ ကရိဿတိ၊ (သူတို့ကိစ္စကို ထားခဲ့၍) ပြုလတ္တံ့။ ကုလဝံသော၊ အမျိုးအနွယ်သည်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဌဿတိ၊ တည်ရစ်လတ္တံ့။ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမေ့ကို။ ပဋိပဇ္ဇိဿတိ၊ ပြုကျင့်လတ္တံ့။ (ဆက်ခံရစ်လတ္တံ့)။ အထ ဝါ ပန၊ သည်သာ မကသေး။ ကာလကံတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိကုန်သော။ ပေတာနံ၊ ဤ ဘဝမှ ကင်းကွာပြီးသော ငါတို့ဖို့။ (တမလွန်ဘဝ၌ ပြိတ္တာဖြစ်နေရသော ငါတို့ဖို့)။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ အနုပ္ပဿတိ၊ အမျှဝေကာ တဆင့် ပေးလှူ ရစ်လတ္တံ့။ [ဒက္ခိဏံ အနုပ္ပဿတိတိ ပတ္တိဒါနံ ကတော တတိယဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒါနံ အနုပ္ပဿတိ။—ပဉ္စဂါထရဋ္ဌကထာ၊ ၁-ပံ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၉- သုတ်။]

ဂါထာနက်။ ။ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ သမ္ပဿံ(သမ္ပဿန္တာ)၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိ မိဘတို့သည်။ ပုတ္တံ လူ့ဆွနီ။ ပေ။ စိရံ၊ စွာ။ တိဋ္ဌေ၊ တည်ရစ်လတ္တံ့။ ဒါယဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဋိ-ပဇ္ဇတိ၊ ပြုကျင့်ရစ်လတ္တံ့။ [တိဋ္ဌေ ပဋိပဇ္ဇတိတို့ဝယ် အနာဂတ် အနက်၌ ဝတ္တမာန် ဝိဘတ် သက်ထားသည်။] ပေ။ တောနိ ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ သမ္ပဿံ(သမ္ပဿန္တာ) ပဏ္ဍိတာ ပုတ္တံ လူ့ဆွနီ။ သန္တော၊ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ ကတည၊ ပြုအပ်ဘူးသော မိဘကျေးဇူးကို သိကုန်သော။ ကတဝေဒိနော၊ ပြုအပ်ဘူးသော မိဘကျေးဇူးကို ထင်ရှားစေတတ်ကုန်သော။ သပ္ပု-ရိသာ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ မာတာပိတရော၊ တို့ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်ဘူးသော ကျေးဇူးကို။ အနုဿရံ (အနုဿရန္တာ)၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရကုန်လျက်။ ဘရန္တိ၊ ပြန်၍ မွေးမြူကြကုန်၏။ ပုဗ္ဗကာရိနံ၊ ရှေး၌ ကျေးဇူးပြုကြကုန်သော။ တေသံ၊ ထို မိဘတို့၏။ ကိစ္စာနိ၊ ကိစ္စတို့ကို။ ကရေန္တိ၊ (ကိုယ် ကိစ္စကို ထားခဲ့၍) ပြုကြကုန်၏။ [“ယထာ တံ” အနက်မရှိ။] ဩဝါဒကာရိ၊ မိဘတို့၏ ဩဝါဒကို ပြုသော။ ဝါ၊ မိဘတို့၏ ဩဝါဒကို လိုက်နာသော။ ဘဋ္ဌပေါသိ၊ မိမိကို မွေးမြူခဲ့သော မိဘတို့ကို ပြန်၍ မွေးမြူသော။ [ဩဝါဒကာရိတိ မာတာ-ပိတုဟိ ဒိန္နဿ ဩဝါဒဿ ကတ္တာ။ ဘဋ္ဌပေါသိတိ ယေဟိ ဘဇ္ဇော၊ တေသံ ပေါသကော။ ထိုအဋ္ဌကထာ။]-ကုလဝံသံ၊ အမျိုးအနွယ်ကို။ အဟာပယံ (အဟာပယန္တော)၊ မဆုတ်ယုတ် စေတတ်သော။ ဘဇ္ဇေါ၊ သမ္ဘူသော။ သီလေန၊ သီလနှင့်။

သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုတ္တော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပသံ-
သိယော၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် လူအပေါင်းက ချီးမွမ်းအပ်
သည်။ ဟောတိ။ [ပသံသိယောတိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ မဟာဇနေန
ပသံသိတဗ္ဗော ဟောတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] ဣတိ ဝုတ္တံ
နနု။ ပေ။

ဣတော ဒိန္နကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တမဝဂ်

(၆၉) ၇-ပထဝီ ကမ္မဝိပါကောတိကထာ

၄၉၂။ ပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးလော။
ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (ပထဝီ၊ သည်။) သုခဝေဒနိယာ၊ သုခဝေဒနာ၏ စီးပွား
လော။ ဒုက္ခဝေဒနိယာ၊ လော။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယာ၊ လော။ သုခါယ၊
သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်လော။ ပေ။
သာရမ္ပဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တာယ၊ ထို ပထဝီကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊
လည်စေနိုင်သော အာဝဇ္ဇနီးသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ အာဘောဂေါ၊ နှလုံး
သွင်းခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) သမန္နာဟာရော၊ ဇောစေတနာကို
ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) မနသိကာရော၊ မိမိ
အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော ဝီထိစိတ်ကို ပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) စေတနာ၊
စေ့ဆော်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ပတ္တနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊
လော။) ပဏိမိ၊ ရွေးရှုထားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ (ပထဝီ၊ သည်။) န သုခဝေဒနိယာ၊ သုခဝေဒနာ၏ စီးပွား
မဟုတ်သည်။ ပေ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ န သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ် မဟုတ်သည်။
အနာရမ္ပဏာ၊ အာရုံ မရှိသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ တာယ၊ ကို။
အာဝဇ္ဇနာ၊ သည်။ နတ္ထိ နနု၊ လော။ ပေ။ ပဏိမိ၊ သည်။ (နတ္ထိ နနု၊ လော။)
ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

ပထဝီ ကမ္မဝိပါကောတိ၊ အာမန္တာ၊ ပထဝီ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟပဂါ၊
ချီးမြှောက်အပ်သည်၏အဖြစ် နှိမ့်ချအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သလော။
(မြှောက်လို့ ချလို့ ရသလား-ဟူလို။) ဆေဒနဘေဒနပဂါ၊ ဖြတ်အပ်သည်၏
အဖြစ် ခွဲအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သလော။ (ဖြတ်လို့ ခွဲလို့ ရသလား-
ဟူလို။) ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

ပထဝီ၊ ကို။ ကေတု၊ ဝယ်ခြင်းငှါ။ ဝိက္ကေတု၊ ရောင်ခြင်းငှါ။ အာဠပေတု၊
အပ်နှံထားခြင်းငှါ။ ဩစိနိတု၊ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။ ဝိစိနိတု၊ စိစစ်ရွေးချယ်
ခြင်းငှါ။ လဗ္ဘာ၊ ရအပ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၉၃။ ပထဝီ၊ သည်း၊ ပရေသံ၊ သူတပီးတို့နှင့်။ သာဓာရဏာ၊ ဆက်ဆံသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

ဘဂဝံတာ, (ယံသွာ၊ ကြောင့်။ ပညာနိ နာမ၊ ကောင်းမှုတို့မည်သည်။) အညေသံ၊ သူတပီးတို့နှင့်။ အသာဓာရဏော၊ မဆက်ဆံသော။ [အသာဓာရဏမညေသန္တိ အသာဓာရဏော+ အညေသံ၊ မကာရော ပဒသန္တိကရော “အဓုကမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ”တိ အာဒိသု ဝိယ။ ခုဒ္ဒကပါဌ-ဋ္ဌကထာ၊ နိဓိကဏ္ဍ၊ ၉-ဂါထာအပွင့်။] အစောရဟရဏော၊ ခိုးသူမြတ်သည် မဆောင်ယူအပ် မဆောင်ယူနိုင်သော။ [န+စောရေဟိ+အာဟရဏော အစောရဟရဏော၊ ထို အဋ္ဌကထာ။] နိဓိ၊ ရွှေအိုးတည်း။ (တသွာ၊ ကြောင့်။) မစ္စော၊ သတ္တဝါသည်။ သုစရိတံ၊ သုစရိတ်တရား မြတ်ဆယ်ပါးကို။ သစေ စရေ၊ အကယ်၍ ပြုကျင့်အံ့။ (ဝေံ သတိ၊ သော။) ပညာနိ၊ အခြား ဒါနစသော ကောင်းမှုတို့ကို။ ကယိရာထ၊ ပြုကျင့်ရာ၏။ (“သုစရိတ် ဆယ်ပါးကို အခြေခံ၍ ကောင်းမှုအားလုံးကို ပြုပါ-ဟူလို။) ဣတိ ဝတ္ထံ နနိ။ ပေ။

ပထဝီ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပထဝီ၊ သည်း။ သဏ္ဌာတိ၊ တည်သလော။ ပစ္စွာ၊ နောက်မှ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ပစ္စွာ၊ မှ။ ဝိပါကပဋိလာဘာယ၊ အကျိုးကို ရခြင်းငှါ။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပထဝီ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ “ပထဝီ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ သုံးစွဲကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ (ယေ၊ တို့သည်။) ပထဝီ၊ ကို။ အပရိဘုဉ္ဇတော၊ မသုံးစွဲမူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကုန်၏။ ဧကေ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (ယေ၊ တို့သည်။) ကမ္မဝိပါကံ၊ ကို။ အခေပေတွာ၊ မကုန်စေမူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကေ(တေ) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပထဝီ၊ သည်း။ စက္ကဝတ္ထိသတ္တဿ၊ စကြာမင်းသတ္တဝါ၏။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အညေ၊ စကြာမင်းသတ္တဝါမှ တပီး ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။ စက္ကဝတ္ထိသတ္တဿ၊ ၏။ ဖဿံ၊ ဖဿကုဋ်ငှား။ ပေ။ ပညံ၊ ပညာကုဋ်ငှား။ အညေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၉၄။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဣဿရိယသံဝတ္တနိယံ၊ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ များသော ဥစ္စာကို ဖြစ်စေနိုင်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္တိ နနု၊ လော။ အာဓိပစ္စသံဝတ္တနိယံ၊ အကြီးအကဲ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရာထူး ဌာနန္တရကို ဖြစ်စေနိုင်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္တိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ပထဝီ ကမ္မဝိပါကောတိကဏာ နိဋ္ဌိတာ။

၇=သတ္တမဝဂ်

(၇၀) ဂ-ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကဏာ

၄၉၅။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ ဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ (ဇရာမရဏံ၊ သည်။) သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ စီးပွားလော။ ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၄၉၆။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

၄၉၇။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏသံဝတ္တနိယံ၊ မကောင်း အဆင်းရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ မစင်ကြယ်သော အဆင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္တိ နနု၊ ရှိသည် မဟုတ်လော။ [ဇရာကို မေးလိုရင်း ဖြစ်သည်။] အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိယံ၊ တို့သော အသက်ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ကြာမြင့်စွာ အသက် မရှင်နိုင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္တိ နနု၊ လော။ [မရဏကို မေးလိုရင်း ဖြစ်သည်။] ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပေ။

ထေန ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ “ဇရာမရဏံ ဝိပါကော”တိ။

ဇရာမရဏံ ဝိပါကောတိကဏာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တမဝဂ်

(၇၁) ၉-အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ

၄၉၈။ အရိယဓမ္မဝိပါကော၊ အရိယမဂ်တရား၏ အကျိုးဝိပါက်သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ သာမညံ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အရိယာမဂ်သည်။ မဟပ္ပလံ၊ များသော အကျိုးရှိသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ပြာဟူညံ၊ ပြာဟူဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အရိယမဂ်သည်။ မဟပ္ပလံ၊ သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ ။

နတ္ထိ ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အကျိုး ဖြစ်သော ဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။

သောတာပတ္တိဖလံ၊ သည်။ န ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါက်မဟုတ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဒါနဖလံ၊ ဒါန၏ အကျိုးသည်။ န ဝိပါကော၊ အကျိုး ဝိပါက် မဟုတ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၄၉၉။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်သည်။ သဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက်နှင့်တကွဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရဖြစ်သော။ ကုသလံ၊ သည်။ သဝိပါကံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

လောကုတ္တရံ ကုသလံ သဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက် မရှိသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။

၅၀၀။ ကာမာဝစရံ၊ သော။ ကုသလံ၊ သည်။ သဝိပါကံ၊ သည်။ (ဟုတုာ)။ အာစယဂါမိ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေ၊ ကမ္မဝဋ် စသည်ကို စီလျက် သွားသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ လောကုတ္တရံ ။ ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

လောကုတ္တရံ ကုသလံ သဝိပါကံ (ဟုတုာ) အာစယဂါမိ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဝဋ် စသည်ကို ဖျက်ဆီးလျက် သွားသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။

အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တမဝဂ်

(၇၂) ၁၀-ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ

၅၀၁။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်သည်။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေ ခြင်းသဘောရှိသော တရားလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ တဿ၊ ထိုဝိပါက်၏ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ

ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဝိပါကံ၏။ (ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော တရားသည်။ အတ္တိ) ဝေ၊ ရှိမြဲ ရှိနေအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊) ဒုက္ခဿ၊ ကမ္မဝဋ် ဟူသော ဒုက္ခ၏။ အန္တကိရိယာ၊ အဆုံးကို ပြုခြင်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့သည် မဟုတ်လော။ ဝဇ္ဇုပစ္ဆေဒေါ၊ တေဘူမက ဝဋ် ဒုက္ခ၏ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ၊ တစုံတခုအာရုံကို မယူမှု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိပါကော ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ (အယံ၊ ဤသည်ကား။) ဝိပါကော၊ ဝိပါကတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ (အယံ၊ ကား။) ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ (အယံ၊ ကား။) ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ (အယံ၊ ကား။) ဝိပါကော၊ တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဧဝေ(သော)၊ ဤဝိပါကသည်။ သေ(သော)၊ ထို ဝိပါကဓမ္မဓမ္မလော။ (တနည်း) ဧဝေ(သော)၊ ဤဝိပါကဓမ္မဓမ္မသည်။ သေ (သော)၊ ထိုဝိပါကလော။ ဧကေဋ္ဌေ (ဧကေဋ္ဌော)၊ တူသော အနက် ရှိသလော။ သမေ(သမော)၊ တူသလော။ သမတာဂေ (သမတာဂေါ)၊ တူသော အဖို့ ရှိသလော။ တဇ္ဇာတေ(တဇ္ဇာတော)၊ ထို ဝိပါကသည် ဝိပါက ဓမ္မဓမ္မသဘောရှိသလော။ ဝါ၊ ထို ဝိပါကဓမ္မဓမ္မသည် ဝိပါကသဘော ရှိသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိပါကော ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ ဝိပါကော စ၊ အကျိုးဝိပါကံသည်၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော စ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောရှိသော တရား သည်၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော စ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကော စ၊ သည်၎င်း။ သဟဂတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သလော။ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သလော။ သံသဋ္ဌာ၊ ရောနှောကုန်သလော။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်တို့လော။ ကေပ္ပါဒါ၊ တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သလော ။ပေ။ ဧကောရမ္မဏာ၊ တူသော အာရုံရှိကုန် သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိပါကော ။ပေ။ အာမန္တာ၊ တညေဝ၊ ထို အကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါကံ သည်ပင်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်လော။ သော(ဝေ)၊ ထို အကုသိုလ်သည်ပင်။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ လော။ တညေဝ၊ ထိုကုသိုလ်၏ အကျိုး ဝိပါကံသည်ပင်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်လော။ သော(ဝေ)၊ ထို အကုသိုလ် သည်ပင်။ ကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိပါကော ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ယေနဝံ စိတ္တေန၊ အကြင် စိတ်ဖြင့်ပင်။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဟနတိ၊ သတ်၏။ တေနဝံ စိတ္တေန၊ ထိုသတ်ကြောင်း

စိတ်ဖြင့်ပင်။ နိရယော၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရသလော။ ယေနော စိတ္တေန ဒါနံ ဒေတိ။ တေနော စိတ္တေန၊ ထို ပေးလှကြောင်း စိတ်ဖြင့်ပင်။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ မောဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်ရသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၀၂။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ဝိပါကာ၊ ဝိပါကဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အညမညပစ္စယာ၊ အညမညပစ္စည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)နန္၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။ တေန ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ “ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော”တိ။

ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တမော ဝဂ္ဂေါလည်။ (နိဋ္ဌိတော)ပြီ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုသတ္တမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟိတကထာ၎င်း။ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ္တကထာ၎င်း။ စေတသိကော ဓမ္မော၊ (စေတသိကော ဓမ္မော)ဟူသော စကားရှိသော စေတသိကကထာ၎င်း။ စေတသိကံ ဒါနံ၊ စေတသိကဖြစ်သော ဒါနကို ပရဝါဒီဆိုရာ ဒါနကထာ၎င်း။ ပရိဘောဂမယံ ပုညံ ဝဇ္ဇတိ၊ (ပရိဘောဂမယံ ပုညံ ဝဇ္ဇတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပရိဘောဂမယပုညကထာ၎င်း။ ဣတော ဒိန္နေန တတ္ထ ယာပေန္တိ၊ (ဣတော ဒိန္နေန တတ္ထ ယာပေန္တိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဣတောဒိန္နကထာ၎င်း။ ပထဝီကမ္မဝိပါကော၊ ပထဝီ ကမ္မဝိပါကောတိ ကထာ၎င်း။ ဇရာမရဏံဝိပါကော၊ ဇရာမရဏံဝိပါကောတိ ကထာ၎င်း။ နတ္ထိအရိယဓမ္မဝိပါကော၊ (နတ္ထိအရိယဓမ္မဝိပါကော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ၎င်း။ ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော၊ (ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဝိပါကော ဝိပါကဓမ္မဓမ္မောတိကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနံအပြီးတည်း။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ကထာဝတ္ထုပြုငြိတော်မြန်မာပြန်

(၁-ပုဂ္ဂလကထာ)

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

သိနှင့်ဖွယ်များ

ကထာဝတ္ထု။ ။သကဝါဒီ- ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြန်အလှန် အချေအတင် ပြောဆိုအပ်သော စကားကို “ကထာ” ဟု ခေါ်၏။ ဤပါဠိတော်၌ ပုဂ္ဂလကထာ (ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သော ကထာ) မှ စ၍ ကထာပေါင်းများစွာ ပါရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤပါဠိတော်သည် အစိတ်စိတ် ကထာတို့၏ တည်ရာ အပေါင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ကထာဝတ္ထု” အမည် ရသည်။ [ကထာနံ- အစိတ်ဖြစ်သော ကထာတို့၏+ဝတ္ထု-တည်ရာ။]

သကဝါဒီ ပရဝါဒီ။ ။သက - မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော + ဝါဒ - မှန်သော အယူ၊ ထို အယူရှိသူကို “သကဝါဒီ” ဟု ခေါ်၏။ ပရ-မိမိအယူ၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော+ဝါဒ-အယူ၊ ထို အယူ ရှိသူကို “ပရဝါဒီ” ဟု ခေါ်၏။ ဤကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌ သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ အပြိုင် ငြင်းနေကြသည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် အများနားလည်အောင် သကဝါဒီ ပရဝါဒီတို့ ပြောဆို နေကြသကဲ့သို့ ၂-ဖက်ခွဲ၍ ပြရပါသည်။

ပုဂ္ဂလကထာ၌ သိနှင့်ဖွယ်

ပုဂ္ဂလ။ ။“ပါဏော သရီရိ ဘူတံ ဝါ၊ သတ္တော ဒေဟီ စ ပုဂ္ဂလော။” စသော အဘိဓာန် (၉၃)၊ “စိတ္တေ ကာယေ သဘာဝေ စ၊ သော အတ္တာ ပရမတ္တနိ။” (၈၆၂) နှင့် အညီ အတ္တ၊ သတ္တံ၊ ဇီဝံ၊ ပုဂ္ဂလ ဟူသော အမည်တို့သည် ပရိယာယ် တို့တည်း။ ထို့ကြောင့်” ပုဂ္ဂိုလ်ကို ညက်ဖြင့် ကြည့်ရှုသောအခါ အရာဝတ္ထု တခု အဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်ပါသလော” ဟု မေးရာ၌ “အတ္တ သတ္တံ၊ ဇီဝံ ကိုလည်း အရာဝတ္ထုတခု အဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်ပါသလော” ဟု မေးရာရောက်သည်။

သဗ္ဗိကဋ္ဌ။ ။သစ္စ (သစ္စိက) - အမှန် ဖြစ်သော+အတ္တ (အဋ္ဌ) - အနက် (အရာဝတ္ထု၊) မျက်လှည့် ဆရာတို့သည် ကျောက်ခဲကို ရွှေဟု မြင်နေအောင် လှည့်ပတ်၍ ပြနိုင်ကြ၏။ ထို အခဲကို ရွှေခဲဟု မျက်စိဖြင့် မြင်နေရသော်လည်း ရွှေမဟုတ်၊ နံနက်စောစော၌ တောသို့ သွားသောအခါ တံလျှပ် (ရေအရောင်) ကို မြင်ရ သူတို့သည် အမှန်ပင် ရေပြင်ကြီးဟု ထင်

နေကြ၏။ သို့သော် ထိုတံလျှပ်သည် ရေကဲ့သို့ မြင်နေရသော်လည်း ရေမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုမျက်လှည့်ရုပ် တံလျှပ်တို့သည် မြင်အပ်သည့်အတိုင်း အမှန် မဟုတ်ရကား သစ္စိကဋ္ဌ (မှန်သော အနက် အရာဝတ္ထု) မဟုတ်ကြချေ။ ရုပ် ဝေဒနာ စက္ခု သောတ စသော အနက် တို့ကား သစ္စိကဋ္ဌ (မှန်သော အနက်) များ ဖြစ်ကြသည်။

ပရမတ္ထ။ ။ ပရမ-မြတ်သော + အတ္တ - အနက် (သဘောတရား)၊ စိတ်စေတသိက် ရုပ်နိဗ္ဗာန် တို့သည် ပင်ကို ရူပဗ္ဗ စသော သဘောမှ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲခြင်း မရှိကြသောကြောင့် မဖောက်မပြန် မှန်ကန် တိမတ်၍ မြတ်သော အနက်သဘောများ ဖြစ်ကြသည်။

သမ္မုတိသစ္စာ။ ။ လောက၌ လူအများက သမုတ်ထားအပ်သော အရာဝတ္ထုသည်လည်း သမ္မုတိသစ္စာ အဖြစ်ဖြင့် အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ကောင် စသော အသုံးအနှုန်းတို့သည် လူအများက လက်ခံထားသောကြောင့် သမ္မုတိသစ္စာ အနေအားဖြင့် မှန်သော အနက်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ သူ၊ ငါ၊ အတ္တ (မိမိ)၊ ဇီဝ (အသက်) စသော အရာတို့သည် အတည်ကိုယ်ခြံ အားဖြင့် လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ဖရနိုင်သော်လည်း သမ္မုတိ သစ္စာ အနေအားဖြင့် အမှန်ဟုပင် လက်ခံကြရသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လူအများ နားလည်အောင် “စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ” စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂလ ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၎င်း၊ “အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော” စသည်ဖြင့် အတ္တ ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၎င်း၊ “သတ္တော သန္ဓာဝတိ (သတ္တဝါသည် ကျင်လည် ပြေးသွား၏)၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တု” စသည်ဖြင့် သတ္တ ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၎င်း ဟောတော်မူရသည်။

ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကား “စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိ” စသော ဘုရားဟောတော် ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကိုယ်တိုင် သိတော်မူ၍ အမှန်ကိုသာ ဟောတော် မူသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ ဟူသော အရာဝတ္ထုလည်း အမှန်ရှိသော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထပင် ဖြစ်၏ဟု ယူဆလေသည်။ ဤပုဂ္ဂလကတ၌ ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည် သာသနာတော်ဝယ် ဝဇီပုတ္တက ရဟန်းများနှင့် သမိတိယဂိုဏ်းသား ရဟန်းများအပြင် သာသနာပ အညတိတ္ထိယတို့တည်း။ ဤသို့ သာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါနေသောကြောင့် “အတ္တ သတ္တ ပုဂ္ဂလ ဟူသည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှား ရှိသည်”ဟု ယူဆကြလေသည်။

အတ္တ အစွဲ။ ။ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်း၌ ရုပ် စိတ် စေတသိက်တို့သည် ဖြစ်ပျက်လျက် ရှိကြသော်လည်း “အတ္တ ဟူသော အကောင်ကလေးကား မပျက်မစဲ အမြဲ တည်ရှိ၏” ဟု သာသနာပ တိတ္ထိတို့သာ မက၊ သာသနာဝင် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ပင် ယူဆကြ၏။ ထို အတ္တ သည်....

ကာရက။ ။ပြုရေး ပြုရာ ပေါ်ပေါက် လာလျှင် လျော်စွာ တံခွေဖြင့် ပြုလည်း ပြုတတ်၏။ ဥပမာ—ပါဏာတိပါတ အမှုကို ပြုလိုလျှင် လက်ဖြင့် ဒါးကို ကိုင်၍ ခုတ်ဖိုရန် အတ္တ ၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း လက်က ပြုလုပ်ရ၏။ ဒါန အမှုကို ပြုလိုလျှင် လှူဖွယ် ဝတ္ထုကို လက်ဖြင့် ကိုင်၍ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်အား အတ္တ၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း လက်က ပေးရ၏။

ဝေဒက။ ။မိမိပြုအပ်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှု၏ အကျိုးကို ခံစားချိန်တန်လျှင် အတ္တ သည် ခံစား၏။ ထိုသို့ ခံစားရာ၌လည်း ကိုယ်လက်တို့က အတ္တ ၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ပြုလုပ်ပေးရ၏။

သာမီ။ ။အတ္တသည် ခန္ဓာအိမ်၏ အိမ်ရှင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ ခန္ဓာအိမ်ကို မပျက်မစီးအောင် အတ္တ သည် စွမ်းနိုင်သမျှ စောင့်ရှောက်ရ၊ ပြုပြင်ရ၏။

နိဝါသီ။ ။ခန္ဓာအိမ်၌ အမြဲရှိ၏။ လက်ရှိ ခန္ဓာအိမ်သည် ဟောင်းနွမ်းယိုယွင်း အိုမင်းသောအခါ (လူသည် အိမ်သစ်သို့ ပြောင်းသကဲ့သို့) ခန္ဓာအိမ်အသစ် (ဘဝအသစ်) သို့ ပြောင်း၍ မိမိ ကံအားလျော်စွာ ရအပ်သော ခန္ဓာအိမ် အသစ်၌ နေ၏။

ဇီဝ။ ။ထိုသို့ ခန္ဓာ အိမ်သစ်သို့ ပြောင်းဖို့ရာ အတ္တ ဟူသော အသက်ဇီဝ သည် ခန္ဓာအိမ်ဟောင်းမှ ထွက်သွားရကား မြန်မာလူမျိုးတို့က “အသက်ထွက်သည်” ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ဤ ဇီဝ အသက်နှင့် အတ္တသည် တခုတည်းပင်တည်း။

သတ္တပုဂ္ဂလ။ ။ “ဒီ အကောင်၊ ဒီ သတ္တဝါ၊ ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်” စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော သတ္တ - ပုဂ္ဂလ ဟူသည်လည်း ဤ ပြအပ်ပြီးသော အသက် ဇီဝ အတ္တ ပင်တည်း။

ငါ၊ သူ။ ။ငါဟု၎င်း၊ သူဟု၎င်း၊ မိမိဟု၎င်း ခေါ်ဆိုအပ်သော အရာဝတ္ထု ဟူသည်လည်း ဤ ပြဆိုအပ်ပြီးသော အတ္တ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ၊ ပုဂ္ဂလ တို့ပင်ဖြစ်၏။

ပရဝါဒီ။ ။ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအတ္တ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ၊ ပုဂ္ဂလဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော အရာဝတ္ထုသည် ဘဝဆက်တိုင်း ကူးပြောင်းနေရကား အမှန် ထင်ရှားရှိသော သစ္စိကဋ္ဌ၊ မည်သည့် အခါမျှ ဖောက်ပြန်

ပျက်စီးခြင်း မရှိသော ပရမတ္ထ ဖြစ်သည်ဟု အခိုင်အမာ ယူဆလေသည်။
[မြန်မာလူမျိုးအများစုလည်း ထိုသို့ ယူဆကြသည်မဟုတ်လော။]

သကဝါဒီ။ ။ သကဝါဒီကား ရုပ်နှင့် နာမ်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိမြင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအတ္တသတ္တဇီဝ ပုဂ္ဂလဟူသော အရာ ဝတ္ထုသည် လူအများတို့ သမ္မုတ်ထားအပ်သော သမ္မုတိသစ္စာမျှသာတည်း။ အမှန် ရှိသော အရာဝတ္ထု မဟုတ်-ဟု သိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သော အခါ ရနိုင် သိနိုင်ပါ သလော” ဟု စ၍ မေးသည်။

အမှာ။ ။ ဤမျှ တိုင်အောင် ပရဝါဒီတို့၏ အတ္တ သတ္တ ဇီဝ ပုဂ္ဂလ ဟု စွဲလမ်းပုံကို၎င်း၊ သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တ သတ္တ ဇီဝ ပုဂ္ဂလ ဟူသည် အထင်အရှားမရှိ၊ သမ္မုတိပညတ်မျှသာ ဖြစ်၏- ဟု သိမြင်ပြီး ဖြစ်ပုံကို၎င်း နားလည်ပြီးမှသာ ပုဂ္ဂလကထာ၌ ပါသော အမေး အဖြေ အချေအတင် တို့ကို ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် နားလည်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြအပ်ပြီးသော သိနှင့်ဖွယ် များကို မိမိစိတ်၌ စွဲမြဲလာအောင် အထပ်ထပ် လေ့လာကြပါ။

၁။ ပုဂ္ဂလကထာ။ ။ ပဌမ ပြအပ်သော ကထာကို ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်၍ ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်သောကြောင့် “ပုဂ္ဂလ ကထာ” ဟု ခေါ်၏။

၁။ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ။ ။ ဤ ပုဂ္ဂလကထာ၌ပင် နောက်၌ ဩကာသသစ္စိ- ကဋ္ဌ၊ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ၊ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ-ဟု လာ လိမ့်မည်။ ထို ဩကာသ စသည် မ်ဖက် သစ္စိကဋ္ဌ သက်သက်ဖြစ်သောကြောင့် သစ္စိကဋ္ဌ ပါသော ဤ ကထာကို “သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ” ဟု ခေါ်သည်။

၁။ အနုလောမပစ္စနိက။ ။ “ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမိ- ဧတ္တေန” စသော စကားသည် ပုဂ္ဂလကထာ အားလျော်သောကြောင့် အနုလောမ မည်၏။ ထို့နောက် “ဣဒါနိ၊ ပစ္စနိက- နယော၊ ဟေတတိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ “ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဗတိ” စသော ပရဝါဒီ၏ အမေး၊ သကဝါဒီ၏ အဖြေ စကားသည် အနုလောမ၏ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စနိက မည်၏။ ထို အနုလောမ ပစ္စနိက ၂-ပါးစုံ ပါသောကြောင့်၎င်း၊ အနုလောမဘက်က ရှေ့ပစ္စနိက ဘက်က နောက် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း အနုလောမပစ္စနိက ဟု ခေါ်သည်။ နောက်၌ ပရဝါဒီပက္ခကို စတင်၍ သကဝါဒီပက္ခကို နောက်ထားသော ပါဠိ ရုပ်ကို ပစ္စနိကာနုလောမဟု ခေါ်လိမ့်မည်။ [ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် (၄) နိပါတ် စာမျက်နှာကစ၍ ထိုသို့ ခေါ်ပုံကို သိပါ။]

မဟာဝဂ္ဂ

၁-ပုဂ္ဂလကထာ

၁။ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ ၁။ အနုလောမပစ္စနိက

အနုလောမပဉ္စက

အမှာ။ ။ “သစ္စိကဋ္ဌ-မှန်သော အနက်၊ ပရမတ္ထ - မဖောက် မပြန် မြတ်သောအနက်” ဟု နှုတ်တက်နေပါစေ၊ ထို စကား ၂-ရပ်သည် များစွာ ပါနေသောကြောင့် မြန်မာပြန်ရာ၌ စကားကျဉ်းအောင် မြန်မာလို မထည့်တော့ပဲ “သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ” ဟု ပါဠိအတိုင်းသာ သုံးစွဲပါလိမ့်မည်။

၁။ “ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင် ပါသလော (သိအပ် သိနိုင်ပါသလော)” ဟု သကဝါဒိက မေးသောအခါ.... (ပရဝါဒီသည် “အတ္တ သတ္တ ဇီဝ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထင်ရှားရှိ၏” ဟု ယူဆပြီး ဖြစ်သောကြောင့်) “အိမ်း၊ ရအပ် ရနိုင် (သိအပ် သိနိုင်) ပါ၏” ဟု ဝန်ခံသော အားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....အကြင် ရုပ် ဝေဒနာ စသော သဘော တရားသည် သစ္စိကဋ္ဌ (မှန်သော အနက်) လည်း ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထ (မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်) လည်း ဖြစ်၏။ အသင်၏ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထို ရုပ် ဝေဒနာ စသည် ကဲ့သို့သော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော” ဟု သကဝါဒိက စစ်ဆေး မေးမြန်းသောအခါ “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ” ဟု ပရဝါဒိက ပယ်ရှားလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပြဿနာ ၂-ရပ်တွင် ပဌမ ပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ် သလော” ဟု သာမည အားဖြင့် မေး၏။ ဒုတိယပြဿနာ၌ “အကြင် ရုပ် ဝေဒနာ စသော တရားသည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်၏။ သင်၏ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထို ကဲ့သို့သော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် ရအပ် ပါသလော” ဟု သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ကို အသေအချာ ညွှန်ပြ၍ ဝိသေသအားဖြင့် မေး၏။ ဤသို့ သာမည ဝိသေသ မေးပုံ

ခြင်းသာ ကဲ့သောကြောင့် “အာမန္တာ” ဟုချည်း ဖြစ်စေ၊
“န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟုချည်း ဖြစ်စေ အဖြေတူ ဖြေသင့်
ပါလျက် ရှေ့ အမေးကို ဝန်ခံ၍ နောက် အမေးကို ပယ်လှန်
သောကြောင့် ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်ရောက်၏။
ထို အပြစ်ကို ပြု၍ သကဝါဒီက နှိပ်လိမ့်မည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... (သင်၏ အဖြေ စကားအရ အပြစ်တင်ရတော့မည်။)
နှိပ်ကြောင်း အပြစ်ကို လက်ခံပါလော။ [ဤ ကား အပြစ်တင်လို၍ စချီသော
စကားတည်း။]

ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... (သင်၏ ပဌမ အဖြေ
အတိုင်း) ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍
ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် အကယ်၍ ရအပ်ငြားအံ့၊
ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... ထိုသို့ ရနိုင်ခြင်းကြောင့် “အကြင် ရုပ် ဝေဒနာ စသော
သဘောတရားသည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်၏။ သင်၏ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့်
ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ထို ရုပ် ဝေဒနာ စသည်ကဲ့သို့ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ
အခြင်းအရာ အားဖြင့် ရနိုင်၏” ဟူ၍ ဖြေသင့်သည်သာ၊ (သို့ပါလျက်) ‘
ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏
ဟု၎င်း၊ ဒုတိယပြဿနာ၌ “ရအပ်၏” ဟူ၍ မဆိုထိုက်ဟု၎င်း ဤသို့ ရှေ့နောက်
မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကို အသင် ဆို၏။ (သင်၏ ဤ အဖြေ ၂-
ရပ်သည်) ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ
ဖြစ်သည်။’

ဒုတိယအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... (သင်၏ ဒုတိယ
အဖြေ အတိုင်း) “အကြင် ရုပ်
ဝေဒနာ စသော သဘော တရားသည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်၏။ သင်၏
ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ထို ရုပ် ဝေဒနာ စသည်
ကဲ့သို့ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာ အားဖြင့် ရနိုင်၏” ဟု အကယ်၍ မဆို
သင်အံ့၊ (ဤသို့ မဆိုသင့်လျှင်) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့်
ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏” ဟူ၍လည်း
မဆိုသင့်သည်သာ၊ (သို့ပါလျက်) ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌
“ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏ဟု၎င်း၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌ “ရအပ်၏”
ဟူ၍ မဆိုထိုက်ဟု၎င်း ဤသို့ ရှေ့နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကို
အသင် ဆို၏။ (သင်၏ အဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်
မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

အနုလောမပဉ္စက ပြီး၏။

ပဋိကမ္မစတုက္က

[ပရဝါဒီက အတုန်ပြန်၍ ရှင်းလင်းမှု စကား ၄-ရပ်။]

၂။ (က) “ငါ့ရှင် သကဝါဒီ ...အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် မရအပ် မရနိုင်ပါသလော (မသိအပ် မသိနိုင်ပါသလော)”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ ... (သကဝါဒီသည်) “အိမ်း၊ မရအပ် မရနိုင် (မသိအပ် မသိနိုင်)” ဟု ဝန်ခံသော အားဖြင့် ဖြေသည်။

(ခ) “ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... အကြင် အနက်သည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာ အားဖြင့် မရအပ် မရနိုင် (မသိအပ် မသိနိုင်) ပါသလော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသောအခါ “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ” ဟု သကဝါဒီက ပယ်ရှားလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... ပြန်၍ ပြုအပ်သော သုတ်သင်မှုကို လက်ခံပါလော။

ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... (သင်၏ ပဌမ အဖြေ အတိုင်း) ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့်

ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် အကယ်၍ မရအပ် ငြားအံ့၊ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... ထိုသို့ မရနိုင်ခြင်းကြောင့် “အကြင် အနက်သည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာ အားဖြင့် မရနိုင်” ဟူ၍သာ ဖြေဆိုသင့်၏၊ (သို့ပါလျက်) ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်” ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏ဟု၎င်း၊ ဒုတိယပြဿနာ၌ “မရအပ်” ဟူ၍ မဆိုထိုက်ဟု၎င်း ဤသို့ ရွှေ့နောက် မစပ်သော အဖြေ ၂-ရပ်ကို အသင် ဆို၏။ (သင်၏ ဤအဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရွှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယ အဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... (သင်၏ ဒုတိယ အဖြေ အတိုင်း) “အကြင် အနက်

သည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာ အားဖြင့် မရနိုင်”ဟု အကယ်၍ မဆိုသင့်အံ့။ (ဤသို့ မဆိုသင့်လျှင်) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် မရအပ်” ဟူ၍ဆိုသည့် မှားယွင်းသည့်သော (သို့ပါလျက်) ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်” ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏ဟု၎င်း၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌

“မရအပ်”ဟူ၍ မဆိုထိုက်ဟု၎င်း ဤသို့ ရှေ့ နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကို အသင် ဆို၏။ (သင်၏ ဤ အဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရှေ့ နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

ပဋိကမ္မစတုက္က ပြီး၏။

နိဂ္ဂဟစတုက္က

[ပရဝါဒီက ပြန်၍ နှိပ်မှု စကား ၄-ရပ်။]

၃။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် မရအပ် မရနိုင်”ဟူ၍ ဆိုထိုက်သည်သာ။ “အကြင် အနက်သည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ထိုသစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာ အားဖြင့် မရအပ် မရနိုင်”ဟူ၍ မဆိုထိုက်။ ဤသို့ အသင် သကဝါဒီသည် အကယ်၍ မှတ်ထင် သည့် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့် ထို နုပလဗ္ဗတိ ဟူသော အဖို့၌ “အာမန္တာ” ဟူသော ဤ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဤသို့ ဝန်ခံသော အသင် သကဝါဒီကို ဤဆိုအပ် လတ္တံ့သောနည်းဖြင့် နှိပ်ထိုက်၏။ ထိုသို့နှိပ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အသင် သကဝါဒီကို ကျွန်ုပ်တို့ နှိပ်ကုန်၏။ သင်သည် ကောင်းစွာ နှိပ်အပ်သူလည်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ပြောဆိုပြီးနောက် ပဋိကမ္မစတုက္က၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်းနှိပ်လေ၏။

နိဂ္ဂဟစတုက္က ပြီး၏။

ဥပနယစတုက္က

[အနုလောမပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏ နည်း ၄-မျိုးဖြင့် နှိပ်ပုံကို မိမိက ပြန်၍ နှိပ်ပုံနှင့်အတူ ဆောင်၍ ပြရာ စကား။]

၄။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ ... ဤပြအပ်ခဲ့သော အကျွန်ုပ်၏ နှိပ်ခြင်းသည် အကယ်၍ မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်း ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ ဖြစ်လျှင် အနုလောမပဉ္စမ တုန်းက အကျွန်ုပ်အပေါ်ဝယ် “ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန” စသည်ဖြင့် အသင် သကဝါဒီ၏ နှိပ်ခြင်း၌လည်း ဤအတူပင် မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်းဟူ၍ ရှုပါလော့၊ အသင် သကဝါဒီသည် ထို အနုလောမပဉ္စက၌ “အာမန္တာ”ဟူသော ဤ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဤသို့ ဝန်ခံကြ ကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့ကို ဤသို့ မနှိပ်ထိုက်ပါကုန်၊ သို့ပါလျက် အကျွန်ုပ်ကို နှိပ်၏။ (ထို့ကြောင့်) မတရားသဖြင့် အနှိပ်ခံကြရသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤသို့ ဆို၍ အနုလောမပဉ္စကတုန်းက မိမိ အနှိပ်ခံခဲ့ရပုံကို ပြန်၍ ညွှန်ပြသည်။

ဥပနယစတုက္က ပြီး၏။

နိဂ္ဂမနစတုက္က

[အနုလောမပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီ၏ နှိပ်ပုံ ၄-မျိုးကို ပြ၍
ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်ကြောင်းကို နိဂုံးအုပ်သော စကား။]

၅။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...အနုလောမပဉ္စကတုန်းက အသင်သည် နှိပ်အပ်
ခဲ့သော ဤ အခြင်းအရာမျိုးဖြင့် ကျွန်ုပ်ကို မနှိပ်ထိုက်ပါ။ (ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်
ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်သည် ဥပနယနစတုက္ကဖြင့် ပြီးစေအပ်
ပါပြီ။) ထို့ကြောင့် အို-သကဝါဒီ...“ဟဉ္စ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဗတိ။ပေ။မိစ္ဆာ”
ဟု၎င်း “နော စေ ပန ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ မိစ္ဆာ”ဟု၎င်း အနုလောမ ပဋိလောမ
အားဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို (ဘယ်ပြန် ညာပြန်) အကြင် နှိပ်ခဲ့၏၊ အသင်
သကဝါဒီ၏ ဤ နှိပ်ခြင်းသည် အမှားပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ အမှားဖြစ်သောကြောင့် အနုလောမပဉ္စကတုန်းက အကြင် နှိပ်မှုကို
အသင် ပြုအပ်၏။ ထိုနှိပ်မှုသည် အမှားပြုအပ်သော အမှုသာ ဖြစ်တော့၏။
အကျွန်ုပ်၏ ပြန်၍ သုတ်သင် ရှင်းလင်းမှုသည် ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော
ရှင်းလင်းမှု ဖြစ်၏။ ပဋိကမ္မစတုက္က ဥပနယနစတုက္က ဟူသော စကားအစဉ်
ဖြစ်စေမှုကို အကျွန်ုပ် ပြုအပ်ပြီး ထိုစကားအစဉ် ဖြစ်စေမှုကိုလည်း ကောင်းစွာ
ပြုအပ်သည် မည်ပါသတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂမနစတုက္ကတည်း။

ဤကား ပဌမနှိပ်ခြင်း။

အနုလောမပစ္စနီက ပြီး၏။

၁။သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ ၂။ပစ္စနီကာနုလောမ

ပစ္စနီကပဉ္စက

အမှာ။ ။ပရဝါဒီ၏ “ပုဂ္ဂိုလ် ရှိ၏”ဟူသော အယူဝါဒ ရှေ့သွားရှိ၍
သကဝါဒီ၏ ပြန်၍ ရှင်းလင်းမှု ဟူသော ပဋိကမ္မ၊ ပြန်၍ နှိပ်မှု
ဟူသော နိဂ္ဂဟ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူဝါဒကို မိမိ အယူဝါဒနှင့်
အတူ ကပ်၍ ဆောင်ခြင်း ဟူသော ဥပနယန၊ နိဂုံးအုပ်ခြင်း
ဟူသော နိဂ္ဂမန ဤသို့ အလျော် ၄-ဌာန နောက်လိုက်
ရှိသောကြောင့် ဤ အခန်းကို ပစ္စနီကာနုလောမ ဟု
ခေါ်သည်။

ပစ္စနီကပဉ္စက။ ။အနုလောမပဉ္စကတုန်းကကဲ့သို့ ဤ ပစ္စနီကပဉ္စက၌လည်း ပရဝါဒီဘက်၌—(၁) နိပိမ္မ၊ (၂) အနုလောမအားဖြင့် အပြစ်ရောက်ပုံကိုပြသော အနုလောမပါပနာ၊ (၃) အပြစ် တင်ပုံကို ပြသော အနုလောမရောပနာ၊ (၄) ပဋိလောမ- ပါပနာ၊ (၅) ပဋိလောမရောပနာ·ဟု ဤစကား အစိတ် ၅-ရပ် ပါသောကြောင့်“ပစ္စနီကပဉ္စက”ဟု ခေါ်ရသည်။

ပစ္စနီကပဉ္စကမြန်မာပြန်

၆။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် မရအပ် မရနိုင်ပါသလော (မသိအပ် မသိနိုင်ပါသလော)”ဟု ပရဝါဒီက မေးသော အခါ....သကဝါဒီက “အိမ်း၊ မရအပ် မရနိုင် (မသိအပ် မသိနိုင်)ပါ”ဟု ဝန်ခံသောအားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အကြင် သမ္မုတိသစ္စာသည် မှန်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်လည်းဖြစ်၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာ ဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထိုသစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်း အရာအားဖြင့် မရအပ် မရနိုင်ပါသလော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ရေး မေးမြန်းသောအခါ.... “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ”ဟု သကဝါဒီက ပယ်ရှားလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....(သင်၏ အဖြေ စကားအရ အပြစ် တင်ရတော့မည်၊) နှိပ်ကြောင်း အပြစ်ကို လက်ခံပါလော။ [ဤကား အပြစ်တင်လို၍ စချီသော စကားတည်း။]

ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ငါ့ရှင်သကဝါဒီ....(သင်၏ ပဌမအဖြေ အတိုင်း) ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍

ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် အကယ်၍ မရအပ်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ မရနိုင်ခြင်းကြောင့် “အကြင် သမ္မုတိသစ္စာသည် မှန်သောအနက်လည်း ဖြစ်၏၊ မဖောက်မပြန်မြတ်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထိုသစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် မရအပ် မရနိုင်”ဟူ၍သာ ဖြေသင့်သည်။ (သို့ပါလျက်) ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမရအပ် ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏” ဟု၎င်း၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌ “မရအပ်ဟူ၍ မဆိုထိုက်”ဟု၎င်း ဤသို့ ရွှေ့နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကို အသင် ဆို၏။ (သင်၏၊ ဤ အဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရွှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယ အဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... (သင်၏ ဒုတိယ အဖြေအတိုင်း) “အကြင် သမ္မုတိ

သစ္စာသည် မှန်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် မရအပ်မရနိုင်” ဟု အကယ်၍ မဆိုသင့်အံ့၊ (ဤသို့ မဆိုသင့်လျှင်) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ကစ္စိတဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် မရအပ်” ဟူ၍လည်း မဆိုသင့်သည်သာ၊ (သို့ပါလျက်) ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏” ဟု၎င်း၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌ “မရအပ်ဟူ၍ မဆိုထိုက်” ဟု၎င်း ဤသို့ ရှေ့နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကို အသင် ဆို၏၊ (သင်၏ ဤအဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေဖြစ်သည်။

ပစ္စနိကပဉ္စကမြန်မာပြန် ပြီး၏။

ပဋိကမ္မစတုက္က

[သကဝါဒီက အတုန့်ပြန်၍ ရှင်းလင်းမှု စကား ၄-ရပ်။]

၇။ “ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင် ပါသလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း၊ ရအပ် ရနိုင်၏” ဟု ဝန်ခံသော အားဖြင့် ဖြေသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... အကြင် သမ္မုတိသစ္စာသည် မှန်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာ ဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသောအခါ... “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ” ဟု ပရဝါဒီက ပယ်ရှားလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... ပြန်၍ ပြုအပ်သော သုတ်သင်မှုကို လက်ခံပါလော။

ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... (သင်၏ ပဌမအဖြေအတိုင်း)

ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် အကယ်၍ ရအပ်ငြားအံ့၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ-ထိုသို့ရခြင်း ကြောင့် “အကြင် သမ္မုတိသစ္စာသည် မှန်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ မဖောက် မပြန် မြတ်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်

သောအခါ ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် ရအပ်ရနိုင်၏” ဟူ၍ သာ ဖြေဆိုသင့်၏။ (သို့ပါလျက်) ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏ ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏” ဟု၎င်း၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌ “မရအပ် ဟူ၍ မဆိုထိုက်” ဟု၎င်း ဤသို့ ရွှေ့နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ် ကို အသင် ဆို၏။ (သင်၏ ဤ အဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရွှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ် မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယ အဖြေ အရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... (သင်၏ ဒုတိယ အဖြေ အတိုင်း) “အကြင် သမ္မုတိ သစ္စာသည် မှန်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် ရအပ်၏” ဟု အကယ်၍ မဆိုသင့်အံ့။ (ဤသို့ မဆိုသင့်လျှင်) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ၏” ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်သည်သာ၊ (သို့ပါလျက်) ထို ပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမ ပြဿနာ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ်ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏” ဟု၎င်း၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌ “မရအပ်ဟူ၍ မဆိုထိုက်” ဟု၎င်း ဤသို့ ရွှေ့နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကိုအသင် ဆို၏။ (သင်၏ ဤ အဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရွှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ် မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

ပဋိကမ္မစတုက္က ပြီး၏။

နိဂ္ဂဟစတုက္က

။ သကဝါဒီက ပြန်၍ နှိပ်မှု စကား ၄-ရပ်။ ။

ဂ။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုထိုက်သည်သာ၊ “အကြင် သမ္မုတိ သစ္စာသည် မှန်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်လည်း ဖြစ်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ထို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အခြင်းအရာအားဖြင့် ရအပ်၏” ဟူ၍ မဆိုထိုက်၊ ဤသို့ အသင် ပရဝါဒီသည် အကယ်၍ မှတ်ထင်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ မှတ်ထင်ခြင်း ကြောင့် ထိုဥပလက္ခတိ ဟူသော အဖို့၌ “အာမန္တာ” ဟူသော ဤ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဤသို့ ဝန်ခံသော အသင် ပရဝါဒီကို ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့် နှိပ် ထိုက်၏။ ထိုသို့ နှိပ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အသင် ပရဝါဒီကို အကျွန်ုပ် တို့ နှိပ်ကုန်၏။ သင်သည် ကောင်းစွာ နှိပ်အပ်သူလည်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပြောဆို ပြီးနောက် ပဋိကမ္မ စတုက္က၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နှိပ်လေသည်။

နိဂ္ဂဟစတုက္က ပြီး၏။

ဥပနယနစတုက္က

[ပစ္စနိကပဉ္စကတုန်းက ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ နည်း ၄-မျိုးဖြင့် နှိပ်ပုံကို မိမိက ပြန်၍ နှိပ်ပုံနှင့်အတူ ဆောင်၍ ပြရာစကား။]

၉။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ဤ ပြအပ် ခဲ့သော အကျွန်ုပ်၏ နှိပ်ခြင်းသည် အကယ်၍ မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်းဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ ဖြစ်လျှင် ပစ္စနိကပဉ္စက တုန်းက အကျွန်ုပ် အပေါ်ဝယ် “ဝတ္ထဗ္ဗေ ခေါ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန” စသည်ဖြင့် အသင် ပရဝါဒီ၏ နှိပ်ခြင်း၌လည်း ဤ အတူပင် မှားယွင်းသော နှိပ်ခြင်းဟူ၍ ရှုပါလော့၊ အသင် ပရဝါဒီသည် ထို ပစ္စနိကပဉ္စက၌ “အာမန္တာ” ဟူသော ဤ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဤသို့ ဝန်ခံကြ ကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့ကို ဤသို့ မနှိပ်ထိုက်ပါကုန်၊ သို့ပါလျက် အကျွန်ုပ်ကို နှိပ်၏။ (ထို့ကြောင့်) မတရားသဖြင့် အနှိပ်ခံကြရသူများ ဖြစ်ကြပါသည်၊ ဤသို့ ဆို၍ ပစ္စနိကပဉ္စကတုန်းက မိမိ အနှိပ် ခံခဲ့ရပုံကို ပြန်၍ ညွှန်ပြသည်။

ဥပနယနစတုက္က ပြီး၏။

နိဂ္ဂမနစတုက္က

[ပစ္စနိကပဉ္စကတုန်းက ပရဝါဒီ၏ နှိပ်ပုံ ၄-မျိုးကို]
[ပြ၍ ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက်ကြောင်းကို နိဂုံးအုပ်သော စကား။]

၁၀။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ ..ပစ္စနိကပဉ္စကတုန်းက အသင်သည် နှိပ်အပ်ခဲ့ သော ဤအခြင်းအရာမျိုးဖြင့် ကျွန်ုပ်ကို မနှိပ်ထိုက်ပါ။ (ထိုသို့ မနှိပ်ထိုက် ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်သည် ဥပနယနစတုက္ကဖြင့် ပြီးစေအပ် ပါပြီ။) ထို့ကြောင့် အို ပရဝါဒီ.... “ဟဉ္စိ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ ။ပေ။ မိစ္ဆာ” ဟု၎င်း၊ “နော စေ ပန ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ မိစ္ဆာ” ဟု၎င်း အနုလောမ ပဋိလောမ အားဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို (ဘယ်ပြန် ညာပြန်) အကြင် နှိပ်ခဲ့၏၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ ဤနှိပ်ခြင်းသည် အမှားပင် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ အမှားဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စနိကပဉ္စကတုန်းက အကြင် နှိပ်မှုကို အသင် ပြုအပ်၏၊ ထိုနှိပ်မှုသည် အမှားပြုအပ်သော အမှုသာ ဖြစ်တော့၏၊ အကျွန်ုပ်၏ ပြန်၍ သုတ်သင် ရှင်းလင်းမှုသည် ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော အမှု ဖြစ်၏၊ ပဋိကမ္မစတုက္က နိဂ္ဂဟစတုက္က ဥပနယနစတုက္က ဟူသော စကား အစဉ် ဖြစ်စေမှုကို အကျွန်ုပ်ပြုအပ်ပြီ၊ ထိုစကားအစဉ် ဖြစ်စေမှုကိုလည်း ကောင်းစွာ ပြုအပ်သည် မည်ပါသတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂမနစတုက္ကတည်း။

ဤကား ဒုတိယနိဂ္ဂဟ။ ပစ္စနိကာနုလောမ ပြီး၏။
(သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။)

၂-ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမပစ္စနိက

၁၁။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင် ပါသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... (ပရဝါဒီသည်) “အိမ်၊ ရအပ် ရနိုင်ပါ၏”ဟု ဝန်ခံသောအားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌ အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ပါသလော”ဟု သက-
ဝါဒီက စစ်ဆေးမေးမြန်းသောအခါ....“ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”
ဟု ပရဝါဒီက ပယ်ရှားလေသည်။ [အကြွင်းကို သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌအတိုင်း မြန်မာ
ပြန်ပါ။]

ဤကား တတိယနိဂ္ဂဟ။
အနုလောမပစ္စနိက ပြီး၏။
(ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။)

၃-ကာလသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမပစ္စနိက

၁၂။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင် ပါသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... (ပရဝါဒီသည်) “အိမ်၊ ရအပ် ရနိုင်ပါ၏”ဟု ဝန်ခံသောအားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အလုံးစုံသော အတိတ်ဘဝဟူသော ကာလ၊ အနာဂတ် ဘဝဟူသော ကာလ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဟူသော ကာလ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာကာလ၌ အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသောအခါ....“ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပရဝါဒီက ပယ်ရှားလေသည်။ [အကြွင်းကို သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌအတိုင်း မြန်မာပြန်ပါ။]

ဤကား စတုတ္ထနိဂ္ဂဟ။
အနုလောမပစ္စနိက ပြီး၏။
(ကာလသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။)

၄-အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ

၁-အနုလောမပစ္စနိက

၁၃။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင် ပါသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... (ပရဝါဒီသည်) “အိမ်၊ ရအပ် ရနိုင်ပါ၏”ဟု ဝန်ခံသောအားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“အလုံးစုံသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၌ အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ- ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ပါသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသော အခါ...“ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပရဝါဒီက ပယ်ရှား လေသည်။ [အကြွင်းကို သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌကို မှီ၍ မြန်မာပြန်ပါ။]

ဤကား ပဉ္စမနိဂ္ဂဟ။

အနုလောမပစ္စနိက ပြီး၏။

(အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ ပြီး၏။)

၂-သကဝသသစ္စိကဋ္ဌ

၂-ပစ္စနိကာနုလောမ

၁၄။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်ပါသလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ... (သကဝါဒီသည်) “အိမ်၊ မရအပ် မရနိုင်”ဟု ဝန်ခံသောအားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...“အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် မရအပ် မရနိုင်ပါ သလော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသောအခါ “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ”ဟု သကဝါဒီက ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။ “အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌ မရအပ်သလော”ဟူသော အမေးကို ဝန်ခံလိုက်လျှင် “ခန္ဓာကိုယ်၌ကား မရအပ်၊ ခန္ဓာ ကိုယ်၏ ပြင်ဘက်၌ ရအပ်၏”ဟု ခွင့်ပြုရာရောက်မည် စိုးသော ကြောင့် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု သကဝါဒီက ပယ်ရှား ရသည်။ ပရဝါဒီကား “အသင်သည် ဝန်ခံပြီးမှ ပယ်ရ

သလော”ဟု သဘောထား၍ သကဝါဒီအပေါ်၌ နှိပ်လေသည်။ ထိုနှိပ်ပုံကို သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌပစ္စနီကာနုလောမအတိုင်း သိပါ။ ထို့နောက် သကဝါဒီက ပြန်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းပုံ စသည်တို့ကိုလည်း ထိုအတိုင်း သိပါ။

၃။ ကာလသစ္စိကဋ္ဌ။ ။ (ပစ္စနီကာနုလောမ) ဤ၌ “ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... ပုဂ္ဂိုလ်ကို အတိတ်ဘဝ စသော ကာလတို့၌ မရအပ်သလော”ဟု မေးခြင်းသာထူးသည်။ ဤအမေးကို သကဝါဒီက ဝန်ခံလိုက်လျှင် “အလုံးစုံသော ကာလတို့၌ကား မရအပ်၊ တရံတခါ၌ ရအပ်၏”ဟု ခွင့်ပြုရာ ရောက်မည်စိုးသောကြောင့် ပယ်ရှားသည်။

၄။ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ။ ။ (ပစ္စနီကာနုလောမ) ဤ၌ “ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလုံးစုံသော ခန္ဓာ အာယတန စသည်တို့၌ မရအပ်ပါသလော”ဟု မေးခြင်းသာ ထူးသည်။ ထိုအမေးကို သကဝါဒီက “အလုံးစုံသော ခန္ဓာ အာယတန စသည်တို့၌ မရအပ်၊ ရူပက္ခန္ဓာ စသော ခန္ဓာ တပါး၊ စက္ခာယတန စသော အာယတန တပါး ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခန္ဓာတစိတ် အာယတန တစိတ်တို့၌ ရအပ်၏”ဟု ခွင့်ပြုရာ ရောက်မည် စိုးသောကြောင့် ပယ်ရှားသည်။ ဤ ပြခဲ့သော နှိပ်ခြင်းတို့၌ ပရဝါဒီ နှိပ်ခြင်း၏ မတရားပုံ၊ သကဝါဒီ နှိပ်ခြင်း၏ တရားပုံကို သုဒ္ဓိကသစ္စိကဋ္ဌ နိဂ္ဂမနုစတုက္က အတိုင်း သိပါ။

ဤကား အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟ။

ပစ္စနီကာနုလောမ ပြီး၏။

၅။ သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန

[ဩပမ္မ စသည် မပါပဲ သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ် စသည် တို့နှင့် အတူ နှီးနှောပြရာ စကားရပ်။]

၁၇။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော၊ ရုပ် ကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော”ဟု သကဝါဒီကမေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် (အိမ်း၊ ရအပ် ရနိုင်ပါ၏)ဟု ဝန်ခံသော အားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“(ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်) ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြား လော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြားလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသော အခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှား လေသည်။

အမှာ။ ။ရုပ်ကို ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ် သကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ်လျှင် (ရုပ်သည် ဝေဒနာမှ၊ ဝေဒနာသည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြား ဖြစ်သကဲ့သို့) ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း တမျိုး တခြားစီ ဖြစ်နေသောကြောင့် သကဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသည်။ ထိုအခါ ပရဝါဒီ သည် “(ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည်) ရုပ် ဝေဒနာ သညာ စသည်တို့မှ တမျိုးတခြား ဟုလည်း မဆိုထိုက်၊ တမျိုးတခြား မဟုတ် ဟုလည်း မဆိုထိုက်”ဟု အယူရှိသောကြောင့်၎င်း၊ “အညံ ဇီဝံ၊ အညံ သရီရံတိ အဗျာကတ - မေတံ ဘဂဝတာ= အသက်ကောင် ဟူသော ဇီဝသည် ခန္ဓာကိုယ် ဟူသော သရီရမှ တမျိုးတခြားတည်း၊ သရီရသည် ဇီဝမှ တမျိုးတခြားတည်း ဟူသော ဤ ပြဿနာကို ဘုရားရှင်သည် ဖြေဆိုတော် မမူအပ်” ဟူသော သုတ်တော်ကို သတိရသောကြောင့်၎င်း ပယ်ရှား သည်။ [ပရဝါဒီသည် သာသနိက ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောကြောင့် မိမိ အယူနှင့်လည်း မဆန့်ကျင်စေလို၊ သုတ်တော်နှင့်လည်း မဆန့်ကျင်စေလို၍ ပယ်ရှားခြင်း ဖြစ်သည်။]

(၁၈) ဝေဒနာစသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ (၁၉) စက္ခယတန စသော အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး၊ (၂၀) စက္ခုဓာတ်စသော ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါး၊ (၂၁) စက္ခုဇ္ဈေး စသော ဣဇ္ဈေး နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဤ အတိုင်း မေးသည်။

၂၂။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် မရအပ် သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....“အိမ်၊ မရအပ်”ဟု သကဝါဒီက ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော=မိမိ စီးပွားအလိုငှါကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရှိ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ ရုပ် ကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ် သည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....“အိမ်”ဟု သကဝါဒီ ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“(ထိုသို့ဖြစ်လျှင်) ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြားလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ...သကဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုနိုင်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။

အမှာ။ ။ “ဝုတ္တံ သဂဝတာ” စသော စကားတော်မျှဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထင်ရှားရှိပုံကို၎င်း၊ ရုပ်၏ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ပုံကို၎င်း ပြ၍ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရုပ်တို့၏ တမျိုးတခြားဖြစ်ပုံကို ဝန်ခံရလောက်အောင် စစ်ဆေး မေးမြန်းသည်။ သကဝါဒီကား သမ္မုတိနှင့် ပရမတ္ထတို့၏ ကေတ္တုနာနတ္ထ (တူပုံ၊ ထူးပုံ) ပြဿနာကို တရားရှင် ဟောတော် မမူအပ်သည့် အတွက် မဖြေပဲ ထားထိုက်သောကြောင့် ပယ်ရှားသည်။ [သမ္မုတိ ပညတ်ဟူသည့် အထင်အရှားရှိသော သဘောတရား မဟုတ်သောကြောင့် “ထင်ရှား ရှိသော ပရမတ္ထနှင့် တူသလော၊ ထူးသလော”ဟူသော ပြဿနာသည် မဖြေပဲ ထားထိုက်သော ပြဿနာ ဖြစ်သည်။]

သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန ပြီး၏။

၆-ဩပမ္ပသံသန္ဓန

[သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော ရုပ်နှင့် ဝေဒနာ (စသည်) တို့သည် တမျိုး တခြားစီ ဖြစ်သကဲ့သို့ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း တမျိုးတခြားစီလော-ဟု ရုပ်နှင့် ဝေဒနာ (စသည်) ကို ဥပမာပြု၍ နှိုးနှောရာ စကားရပ်။]

၂၀။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရုပ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်ပါသလော၊ ဝေဒနာကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်ပါသလော၊ ရုပ်သည် ဝေဒနာမှ၊ ဝေဒနာသည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြားပါလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ပါသလော၊ ရုပ်ကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ပါသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“(ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်) ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးမေးမြန်းသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။

အမှာ။ ။ပရဝါဒီသည် ခွင့်ပြုအပ်သော ဥပလဒ္ဒိသာမည (ရုပ်နှင့် ဝေဒနာတို့၏ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရချင်းတူသော) အားဖြင့် ရုပ်နှင့် ဝေဒနာတို့သည် တမျိုးတခြားစီ ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း တမျိုး တခြားစီ ဖြစ်သလောဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသည်။ ပရဝါဒီက ပယ်ရှားရခြင်း၏ အကြောင်းကို သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၃၇။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“ရုပ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော၊ ဝေဒနာကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော၊ ရုပ်သည် ဝေဒနာမှ ဝေဒနာ သည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြားလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီ သည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသောအားဖြင့် ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပဇ္ဇော”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ ရုပ်ကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသော အခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြား လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသော အခါ....သကဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။

အမှာ။ ။ပရဝါဒီသည် ရုပ်နှင့် ဝေဒနာတို့၏ တမျိုးတခြား ဖြစ်ပုံကို (သကဝါဒီအား) ဝန်ခံ စေပြီးနောက် “အတ္တိ ပုဂ္ဂလော” စသော သုတ်တော်ကို မှီ၍ ဆလဝါဒ (စကားကပ်သော အနေ)ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ် စသော တရားတို့နှင့် သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်ပုံခြင်း တူသည်ကို တင်၍ “ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်မှ တမျိုးတခြားလော”ဟု စစ်ဆေး မေးမြန်းသည်။ သကဝါဒီက ပယ်ရှားသည်။ ပယ်ရှားရခြင်း၏ အကြောင်းကို သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန ၌ ပြခဲ့ပြီ။ [သကဝါဒီက နှိပ်ပုံ စသည်တို့ကို ရှေးရှေးအတိုင်း သိပါ။]

ဩပမ္မသံသန္ဓန ပြီး၏။

၇-စတုက္ကနယသံသန္ဓန

[နည်း ၄-မျိုးဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ် စသည်
တို့နှင့် နှိုင်းနှောရာ စကားရပ်။]

၄၆။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော်
သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်ပါသလော”ဟု သကဝါဒီက မေး
သောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်လော”ဟု သကဝါဒီက မေးသော
အခါပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။

အမှာ။ ။ပရဝါဒီသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကို “သဿတ (မပျက် မစီးနိုင်)”ဟု ယူ
ထား၏၊ ရုပ်သည် ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ရုပ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်
ဟု ဝန်ခံလိုက်လျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ (ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပျက်စီး တတ်၏
ဟူသော အယူ)ကို ဝန်ခံရာ ရောက်မည် စိုးသောကြောင့်
ပယ်ရှားလေသည်။

၄၇။ (က) ရှေးနည်းအတိုင်း ပဌမ ပြဿနာကို မေးပြီးနောက် “ရုပ်၌
ပုဂ္ဂိုလ်ကို (ရအပ်သလော)”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည်
“ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။

(ခ) ရှေးနည်း အတိုင်း ပဌမ ပြဿနာကို မေးပြီးနောက် “ငါ့ရှင်
ပရဝါဒီ...ရုပ် ကို ကြည့်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေး
သောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ”ဟု ပယ်ရှား
လေသည်။

(ဂ) ရှေးနည်း အတိုင်း ပဌမ ပြဿနာကို မေးပြီးနောက် “ငါ့ရှင်
ပရဝါဒီ...ပုဂ္ဂိုလ်၌ ရုပ်ကို ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ
ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။(က) မဟာဘုတ်တပါးကို မှီ၍ မဟာဘုတ် ၃-ပါးတို့သည်
ဖြစ်ကြသောကြောင့် “မဟာဘုတ်၌ မဟာဘုတ်တို့ ဖြစ်ကြ၏”
ဟု ဆိုနိုင်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၍ ဝိညာဏ် ဖြစ်သော
ကြောင့် “ဟဒယဝတ္ထု၌ ဝိညာဏ်ဖြစ်၏” ဟု ဆိုနိုင်သကဲ့သို့၎င်း
အသင်၏ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း “ရုပ် ၌ ရအပ်၏”ဟု ဆိုနိုင်ပါ
သလောဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသည်။

(ခ) ရုပ်၏ ရူပန သဘောမှ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့၏ ဝေဒယိတ သဘော စသည်တို့သည် ခွဲခြား၍ ရနိုင်သောကြောင့် ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့သည် ရုပ်ကို ကြည့်၍ ဖြစ်ကြ၏ဟု ဆိုနိုင်သကဲ့သို့ အသင်၏ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ် ကို ကြည့်၍ ရအပ် သလောဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်းသည်။

(ဂ) ဝေဒနာ စသော နာမ်တရား တို့သည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏ မှီရာ ဖြစ်သောကြောင့် “ဝေဒနာ၌ ရုပ် ဖြစ်၏” စသည်ဖြင့် ဆိုနိုင်သကဲ့သို့ “ပုဂ္ဂိုလ်၌ ရုပ်ကို ရအပ်၏” ဟု ဆိုနိုင်ပါသလောဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး မေးမြန်း သည်။ ဤသို့ စစ်ဆေး မေးမြန်းသောအခါ ပြဿနာ ၃-ရပ် လုံး၌ပင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည် စိုးသောကြောင့်၎င်း၊ သုဒ္ဓိက- သံသန္ဓန ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မိမိ၏ အယူနှင့် ဆန့်ကျင်မည် စိုးသောကြောင့်၎င်း ပရဝါဒီက ပယ်ရှားသည်။

၄၈။ “ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ ဝေဒနာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ် သလော၊ ဝေဒနာကို ကြည့်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်သလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဝေဒနာကို ရအပ်သလော” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ဣန္ဒြေတို့၌ မေးပုံ ဖြေပုံကိုလည်း သိပါ။

၅၀။ (က) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ် သည် ရှိသော် မရအပ် မရနိုင်သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ... သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

(ခ) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော-ဟု ပရဝါဒီက မေး သောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။ [ဤ ဝန်ခံခြင်းကား သမ္မုတိသစ္စာ အဖြစ်ဖြင့် ရှိသည်ကို ဝန်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။]

(ဂ) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်လော”ဟု စစ်ဆေး မေးမြန်း သောအခါ....သကဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုနိုင်ပါ”ဟု ပယ်ရှား သည်။ [ဤ ပြဿနာ၌ ဝန်ခံလိုက်လျှင် “ရုပ်သည် အတ္တ ဖြစ်၏”ဟု ဆိုရာ ရောက်၏။ ထိုသို့ ဆိုလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နေတော့၏။ ထိုသို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည် စိုးသောကြောင့် ပယ်ရှားသည်။]

အမှာ။ ။ ရှေးနည်းအတိုင်း ပြဿနာ ၂-ရပ်ကို မေးပြီးနောက်....“ရုပ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်သလော၊ ရုပ်ကို ကြည့်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်

သလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ရုပ်ကို ရအပ်သလော” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ဣန္ဒြေတို့၌ မေးပုံ ဖြေပုံကို သိပါ။

စတုက္ကနယသံသန္ဓန ပြီး၏။

ဂ-လက္ခဏာယူတ္တိ

[ပရမတ္ထတရားတို့၏ အမှတ်အသား ဖြစ်သော
သပ္ပစ္စယ စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရာ စကားရပ်။]

၅၃။ (က) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ရနိုင်ပါသလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံပြီ။

(ခ) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ်သည် သပ္ပစ္စယ (ကံ စသော အကြောင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤ သို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

(ဂ) ပဌမပြဿနာကို ရှေးအတိုင်း မေးပြီးနောက်.... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပ္ပစ္စယ (ကံ စသော အကြောင်း မရှိသလော)၊ သင်္ခတ (ကံ စသော အကြောင်း တရားတို့သည် ကောင်းစွာ ရောက်၍ ပြုစီမံအပ် သလော)၊ အသင်္ခတ (ကံ စသော အကြောင်းတရားတို့ မပြုစီမံအပ်သလော)၊ သဿတ (ချုပ်ပျက်ခြင်း မရှိပဲ မြဲသလော)၊ အသဿတ (မမြဲသလော)၊ သနိမိတ္တ (ကံ စသော အကြောင်း နိမိတ်နှင့် တကွ ဖြစ်သလော)၊ အနိမိတ္တ (ကံ စသော အကြောင်း နိမိတ် မရှိသလော)” ဟု စစ်ဆေး မေးမြန်းသော အခါလည်း ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။ သပ္ပစ္စယ အသင်္ခတ အသဿတ သနိမိတ္တ တို့သည် နိဗ္ဗာန်မှ တပါးသော ရုပ်ဝေဒနာ စသော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ တရား တို့၏ အမှတ် လက္ခဏာတည်း။ အပ္ပစ္စယ အသင်္ခတ သဿတ အနိမိတ္တ တို့သည် နိဗ္ဗာန် ဟူသော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ၏ အမှတ် လက္ခဏာတည်း။ အသင်္ခတ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်လျှင် (သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဖြစ်လျှင်) သပ္ပစ္စယ စသော အမှတ်လက္ခဏာများရှိရာ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ပုဂ္ဂိုလ် ဘည သပ္ပစ္စယ-လော” စသည်ဖြင့် စစ်ဆေးမေးမြန်းသည်။

၅၄။ (က) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ် ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် မရအပ်သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံပြီ။

(ခ) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော”ဟု မြတ်စွာဘုရား ယောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော-ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။ [သမ္မုတိသစ္စာ အဖြစ်ဖြင့် ဝန်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။]

(ဂ) ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်သည် သပ္ပစ္စယ-လော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....“ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။

အမှာ။ ။ “ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပ္ပစ္စယ-လော”စသည်ဖြင့် ရှေးနည်း အတိုင်း မေးရာ၌လည်း ပယ်ရှားသည်။ ဤသို့ ပယ်ရှားခြင်းသည် သမ္မုတိ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ သပ္ပစ္စယ အပ္ပစ္စယ စသော သဘော မရှိသောကြောင့် အမှန် အတိုင်းပင် ပယ်ရှားရာ ရောက်သည်။

လက္ခဏယုတ္တိကထာ ပြီး၏။

၉=ဝစနသောဓန

[သဒ္ဓါကို သုတ်သင်ရာ စကားရပ်။]

၅၅။ (က) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော၊ ရအပ်သော အနက် ဟူသမျှသည် ပုဂ္ဂိုလ်လော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်ပါ၏၊ ရအပ်သော အနက် ဟူသမျှကား အချို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ အချို့သည် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါ”ဟု ဖြေသည်။

(ခ) “ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ပုဂ္ဂိုလ်ကို အချို့ကို ရအပ်သလော၊ အချို့ကို မရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။

အမှာ။ ။ ပုဂ္ဂလောနှင့် ဥပလဗ္ဗတိ ၂-ပုဒ်သည် အနက်တူမတူ ၂-မျိုးဖြစ်နိုင်၏။ အနက်မတူလျှင် ရုပ်သည် ဝေဒနာမူ၊ ဝေဒနာသည်ရုပ်မူ တမျိုးတခြားစီ ဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပလဗ္ဗတိ(ရအပ်

သော အနက်မှ)၊ ဥပလဗ္ဗတိသည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားစီ ဖြစ်၏ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ အနက် တူလျှင် စိတ္တ နှင့် မန သည် အရတူ သကဲ့သို့ ဥပလဗ္ဗတိ (ရအပ်သော အနက်) သည်ပင် ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပလဗ္ဗတိ မည်၏ဟု အဓိပ္ပာယ် ရ၏။ ထို့ကြောင့်—အသင် ပရဝါဒီကို ကျွန်ုပ်မေးပါမည်—

“အသင်၏ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပလဗ္ဗတိ ဖြစ်လျှင် ဥပလဗ္ဗတိ မှန်သမျှသည် ပုဂ္ဂလဟုဆိုရာ ရောက်နေ၏၊ အဘယ်သို့နည်း၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို လက်ခံပါမည်လော”ဟု နှလုံးသွင်း၍ ပဌမပုစ္ဆာကို သကဝါဒီ က မေးသည်။

ထိုအခါ ပရဝါဒီသည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥပလဗ္ဗတိ ဖြစ်ပုံကိုသာ အလို ရှိ၍ ဥပလဗ္ဗတိ တရားတိုင်း၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပုံကို အလို မရှိသော ကြောင့် အထက်ပါအတိုင်း ဖြေသည်။ ပရဝါဒီ၏ ဆိုလိုရင်း မှာ—“ကျွန်ုပ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တိ ပုဂ္ဂလော စသော ဘုရားရှင် စကားတော်ကြောင့် အမှန်ပင် ဥပလဗ္ဗတိ ဖြစ်ပါ၏၊ ဥပလဗ္ဗတိ တရားတိုင်းကား ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါ၊ အချို့သာ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ် ပါသည်” ဟူလို။

ဒုတိယပြဿနာ၌—ဥပလဗ္ဗတိ မည်သော တရားသည် အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၍ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အချို့သည် ဥပလဗ္ဗတိ၊ အချို့ ဥပလဗ္ဗတိ မဟုတ်ဟု ဆိုရာ ရောက်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ သကဝါဒီက မေးသည်။ ပရဝါဒီကား ပုဂ္ဂိုလ်၏ မရခြင်းကို အလိုမရှိသောကြောင့် ပယ်ရှားသည်။

၅၆။ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စိကဋ္ဌ (မှန်သော အနက်သဘော)လော၊ သစ္စိကဋ္ဌ ဟူသမျှသည် ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ (၅၇) ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိဇ္ဇမာန (ထင်ရှားရှိ) သလော ။ပေ။ (၅၈) ပုဂ္ဂိုလ်သည် သံဝိဇ္ဇမာန (ကောင်းစွာ ထင်ရှားရှိသ) လော ။ပေ။ (၅၉) ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တိ (ရှိသ) လော၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မေးပုံ ဖြေပုံကိုလည်း ရှေးအတိုင်း သိပါ။

၆၀။ “ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိသလော၊ ရှိသော အနက် မှန်သမျှသည် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။ “ပုဂ္ဂိုလ်သည် မရှိသလော၊ မရှိသော အရာမှန်သမျှသည် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ ကား မဆိုအပ် မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှတ်။ ။(၅၉) ပြဿနာတုန်းက “ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသလော၊ ရှိသော အနက် မှန်သမျှ ပုဂ္ဂိုလ်လောဟု မေးသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏၊ ရှိသော အနက် မှန်သမျှကား အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ် ပါဟု ဖြေ၏။ ထို အဖြေ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏၊ ရှိသောအနက် မှန် သမျှ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါဟု ဆိုလိုရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် (၆၀) နိပါတ် ပဌမ ပြဿနာကို မေး၍ ဝန်ခံစေပြီးနောက် ပရဝါဒီ အားကိုးသော ပါဠိတော်မှ တပါးသော “သုည- တော လောကံ အဝေက္ခဿူ” စသော ပါဠိတော်အရ ဒုတိယ ပြဿနာကို မေးသည်။ [ပရဝါဒီအားကိုးသော ပါဠိတော်ကို ပုဒ်ရေ (၅၄) ၌ ပြခဲ့ပြီ။ “သုညတော လောကံ” စသော ပါဠိတော်ကို ပုဒ်ရေ (၂၂၆) ၌ တွေ့ရလတ္တံ့။]

ဝစနသောစန ပြီး၏။

၁၀-ပညတ္တာနုယောဂ

[ရူပိ အရူပိ စသော ပညတ်တို့နှင့်တကွ ပုဂ္ဂလ ကို စစ်ဆေး မေးမြန်းရာ စကားရပ်။]

၆၁။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရူပဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ် ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ကာမဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာ ကာမ ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက် ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှတ်။ ။ရူပဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရူပိ ဖြစ်သလို ကာမဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကာမိ ဖြစ်သင့်ရာ ပြဿနာ ၂-ရပ်၌ အဖြေ တူသင့်၏။ သို့ပါ လျက် မတူရကား အဖြေ ၂-ရပ်မှာ ရွှေ့နောက် မစပ်သော ကြောင့် သကဝါဒီက နှိပ်သည်။ ထို့နောင် ပရဝါဒီက သဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ၌ ပြခဲ့သော ပဋိကမ္မစတုက္က စသော စကား၄-ရပ် ဖြင့် ရှင်းလင်းမှာသည်ကိုပြုလေသည်။ ပရဝါဒီသည် ရူပကာယ- ထင်ရှား ရှိခြင်း၊ “ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ “ရူပိ” ဟူသော နာမည် ပညတ် ရှိခြင်းကြောင့် ပဌမ ပြဿနာ၌ ဝန်ခံသည်။ ကာမ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကာမဘုံ၌ ထင်ရှား ရှိခြင်း၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၌ “ကာမိ” ဟူသော နာမည်ပညတ် မရှိခြင်းကြောင့် ဒုတိယ ပြဿနာ၌ ပယ်သည်။

၆၂။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရူပဘုံ၌သတ္တဝါတို့သည် ရုပ် ရှိကုန်သလော”
ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ကာမဘုံ၌ သတ္တဝါတို့သည် ကိလေသာ ကာမ ရှိကြ
သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား
မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။ဤ ပြဿနာ ၂-ရပ်၌ “သတ္တဝါ”ဟူသည် (၆၁) ၌ ဆိုအပ်
သော “ပုဂ္ဂိုလ်”၏ ပရိယာယ်တည်း။ ဤ ပြဿနာ ၂-ရပ်
၌လည်း အဖြေ ၂-ရပ်မှာ ရှေ့နောက် မစပ်သောကြောင့်
သကဝါဒီက နှိပ်၏။ ပရဝါဒီက ရှင်းလင်းမှု စသည်ကို ပြု၏။
[ဝန်ခံခြင်း ပယ်ရခြင်းတို့၏ အကြောင်းကို ((၆၁) အတိုင်း
သိပါ။]

၆၃။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အရူပဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ် မရှိသလော”ဟု
သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီက “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ကာမဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာကာမရှိသလော”
ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်
ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ [ထို အခါ အဖြေ ၂-ရပ် ရှေ့နောက် မစပ်
သောကြောင့် သကဝါဒီက နှိပ်သည်။ ပရဝါဒီက ရှင်းလင်းမှု စသည်ကို
ပြုသည်။]

၆၄။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အရူပဘုံ၌ သတ္တဝါ တို့သည် ရုပ် မရှိကုန်
သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသော အခါ....ပရဝါဒီက “အိမ်း”ဟု
ဝန်ခံသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ကာမဘုံ၌ သတ္တဝါတို့သည် ကိလေသာ ကာမ ရှိကုန်
သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား
မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ [ထို အခါ အဖြေ ၂-ရပ် ရှေ့နောက်
မစပ်သောကြောင့် သကဝါဒီက နှိပ်သည်။ ထို့နောက် ပရဝါဒီက ရှင်းလင်းမှု
စသည်ကို ပြုသည်။]

အမှာ။ ။ဤ (၆၄) ၌ “သတ္တဝါ”ဟူသည် (၆၃) ၌ ဆိုအပ်သော
“ပုဂ္ဂိုလ်”၏ ပရိယာယ်ပင်တည်း။ (၆၃, ၆၄) တို့ဝယ် ပဌမ

ပြဿနာ၌ အရူပက္ခန္ဓာ(နာမ်ခန္ဓာ)ထင်ရှားရှိခြင်း၊ “ရူပိနော-
ဝါ အရူပိနော ဝါ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ “အရူပိ” ဟူသော
နာမည် ပထက် ရှိခြင်းကြောင့် ပရဝါဒီဝန်ခံသည်။ [ဒုတိယ
ပြဿနာတို့၌ ပယ်ရခြင်း အကြောင်းကား (၆၀) ၌ ပြအပ်
သည့် အတိုင်းတည်း။]

၆၅။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ရူပဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ် ရှိ၏၊ အရူပဘုံ၌
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ် မရှိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရူပဘုံမှ စုတေ၍ အရူပဘုံသို့
ကပ်ရောက်၏၊ တစုံတယောက်သော ထို ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရှိသလော” ဟု
သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီက “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ရုပ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြတ်၍ ရုပ် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
ဖြစ်သွားသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ.... ပရဝါဒီသည်
“ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ [ထို အခါ အဖြေ ၂-ရပ်
ရှေ့နောက် မစပ်သောကြောင့် သကဝါဒီက နှိပ်သည်။ ထို့ နောက် ပရဝါဒီက
ရှင်းလင်းမှု စသည်ကို ပြသည်။]

[၆၅-နှင့် တူ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်နေရာ၌ “သတ္တဝါ” ဟု သုံးစွဲခြင်းသာ
ထူး၏။]

၆၇။ “ဤကား ကာယ” ဟူ၍ သော်၎င်း၊ “ဤကား သရီရ” ဟူ၍
သော်၎င်း.... “ဤကား သရီရ” ဟူ၍ သော်၎င်း၊ “ဤကား ကာယ” ဟူ၍ သော်
၎င်း ကာယကို သရီရနှင့် မကွဲမပြား တသားတည်း ပြ၍ ဤ ကာယသည်
ထို သရီရလော၊ ဤ သရီရသည် ထို ကာယလော၊ တူသော အနက် ရှိသလော၊
တူသလော၊ တူသော အဖို့ ရှိသလော၊ ထို ကာယသည် သရီရ သဘောရှိ
သလော၊ ထို သရီရသည် ကာယ သဘော ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက မေး
သော အခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံ၏။ [ထူးခြားချက်ကို မတွေ့
ရ၍ ဝန်ခံသည်။]

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ဤကား ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သော်၎င်း၊ ဤကား ဇီဝဟု သော်
၎င်း.... ဤကား ဇီဝ ဟု သော်၎င်း၊ ဤကား ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သော်၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ဇီဝနှင့် မကွဲမပြား တသားတည်း ပြ၍ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို ဇီဝလော၊ ဤ
ဇီဝသည် ထို ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ တူသော အနက် ရှိသလော၊ တူသလော၊

တူသော အဖို့ရှိသလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဇီဝ သဘော ရှိသလော၊ ထို ဇီဝသည် ပုဂ္ဂိုလ် သဘော ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ၏။ [ထူးခြားချက်ကို မတွေ့ရ၍ပင် ဝန်ခံပြန်သည်။]

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ကာယသည် ပုဂ္ဂိုလ်မှ တမျိုးတခြားလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယမှ တမျိုးတခြားလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ၏။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ဇီဝသည် သရီရမှ တမျိုးတခြားလော၊ သရီရသည် ဇီဝမှ တမျိုးတခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီက “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပရဝါဒီသည် “ကာယေ ကာယာနုပဿီ” ဟူသော- ကာယာနုပဿနာ ဒေသနာတော်၌ “ကာယတခြား၊ ရူသော ပုဂ္ဂိုလ်တခြား”ဟု ယူထား၏။ ထို အယူကို ပယ်ဖျက်ခြင်းငှါ သကဝါဒီက ပုစ္ဆာ ၄-ရပ်ကို ထုတ်သည်။

၆၀။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ဤကား ကာယဟုသော်၎င်း၊ ဤကား သရီရဟုသော်၎င်း... ဤကား သရီရဟုသော်၎င်း၊ ဤကား ကာယဟုသော်၎င်း ကာယကို သရီရနှင့် မကွဲမပြား တသားတည်းပြု၍ ဤ ကာယသည် ထို သရီရလော၊ ဤ သရီရသည် ထို ကာယလော၊ ဟူသော အနက် ရှိသလော၊ တူသလော၊ တူသောအဖို့ ရှိသလော၊ ထို ကာယသည် သရီရသဘော ရှိသလော၊ ထို သရီရသည် ကာယသဘော ရှိသလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ.... သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ၏။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “မြတ်စွာ ဘုရားသည် အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နောဟု ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ.... သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ၏။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “ကာယတခြား ပုဂ္ဂိုလ်တခြားလော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... သကဝါဒီက “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ [ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည့်အတွက် မဖြေပဲ ထားထိုက်သောကြောင့် ပယ်ရှားသည်။ ထို အခါ အဖြေ ၃-ရပ် ရွှေ့နောက် မစပ်သောကြောင့် ပရဝါဒီက နှိပ်လေသည်။ ထို နှိပ်ခြင်းကား စကား ကပ်ခြင်းသာ၊ ထို့နောင် သကဝါဒီက ရှင်းလင်းမှု စသည်ကို ပြုလေသည်။]

ပညတ္တာနုယောဂ ပြီး၏။

၁၁-ဂတိအနုယောဂ

[ဂတိပြောင်းပုံကို အဦးပြု၍ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို စစ်ဆေး
မေးမြန်းရာ အခင်း။]

၆၉။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤ လောကမှ နောက်လောက၊
နောက်လောကမှ ဤလောကသို့ ကျင်လည် ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီ
ကမေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် (ထိုသို့ပြေးသွားသည်ဟု ယူဆသောကြောင့်)
“အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ဤ လောကမှ နောက်လောက၊
နောက်လောကမှ ဤလောကသို့ ကျင်လည်ပြေးသွားသလော”ဟုသကဝါဒီက
စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် (သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့်)
“ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၇၀။ ပဌမ ပြဿနာကို ရှေးတိုင်း မေးပြီးနောက်....“ငါ့ရှင်
ပရဝါဒီ....(ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ကျင်လည် ပြေးသွားသည်ဟု မဆိုလိုလျှင်)
အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလောကမှ နောက် လောက၊ နောက်လောကမှ
ဤ လောကသို့ ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....
ပရဝါဒီသည် (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့်) “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်
ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၇၁။ ပဌမ ပြဿနာ ကို ရှေးအတိုင်း မေးပြီး နောက်....“ငါ့ရှင်
ပရဝါဒီ....(ထို ပုဂ္ဂိုလ် ပြေးသွားသည်ဟု၎င်း၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ် ပြေးသွား
သည်ဟု၎င်း မဆိုလိုလျှင်) ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း
(၂-ဦးလုံး) ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ....
ပရဝါဒီသည် (ကေစုသဿဒိဋ္ဌိ=အချို့မြဲ၏ အချို့မမြဲဟု ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်
စိုးသောကြောင့်) “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၇၂။ ပဌမပြဿနာကို ရှေးအတိုင်း မေးပြီးနောက်....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....
(၂-ဦးလုံး ကျင်လည် ပြေးသွား၏ဟု မဆိုလိုလျှင်) ထို ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မပြေး
သွား၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး
သောအခါ....ပရဝါဒီသည် (အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ=အတည်ယူ၍ မရနိုင်အောင်
ငြင်းပယ်သော ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့်) “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု
ပယ်ရှားလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သဿတဒိဋ္ဌိ စသည်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ အကျယ်
ဟောတော်မူ၏။ ထို သုတ်ကို လေ့လာပြီးမှသာ ဤ၌ ပရဝါဒီ
၏ ပယ်ရပုံကို ကျေနပ်လောက်အောင် သဘောပေါက် နိုင်ပါ
လိမ့်မည်။

၇၃။ ပဌမပြဿနာကို ရှေးအတိုင်း မေးပြီးနောက်.... “ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... (အထက်ပါ အားလုံးကို မဆိုလိုလျှင်) ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင်လည် ပြေးသွားသလော၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင်လည်ပြေးသွားသလော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၎င်း အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း ကျင်လည် ပြေးသွားသလော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပြေးသွား၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပြေးသွားသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ.... ပရဝါဒီသည် - (သဿတစသော ဒိဋ္ဌိ ၄-မျိုးလုံး ဖြစ်မည် စိုးသောကြောင့်) “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၇၄။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလောကမှ နောက်လောက၊ နောက်လောကမှ ဤလောကသို့ ကျင်လည် ပြေးသွား၏ဟု မဆိုထိုက်သလော” ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ.... သကဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....

“သ သတ္တကုတ္တုပရမံ၊ သန္တာဝိတွာန ပုဂ္ဂလော။

ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာ။

ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သုတ်တော်ရှိသည်သာ မဟုတ်လော” ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... သကဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံ၏။ ငါ့ရှင်သကဝါဒီ.... “ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလောကမှ နောက်လောက၊ နောက်လောကမှ ဤလောကသို့ ကျင်လည် ပြေးသွား၏” ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

သုတ်တော်မြန်မာပြန်။ ။ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခုနစ်ကြိမ် အလွန် အတိုင်းအရှည်ရှိအောင် ကျင်လည် ပြေးသွားပြီး၍ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဟေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်၏။ နိဒါနဝဂ္ဂ၊ အနုမတဂ္ဂသံယုတ်၊ ၁-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်။

၇၅။ ပဌမပြဿနာကို (၇၄) အတိုင်း မေးပြီးနောက်-ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “အနုမတဂ္ဂေါ ယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗကောဋီ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္တာဝတံ သံသရတံ = ဘိက္ခုတို့.... ဤ သံသရာသည် မသိအပ် မသိနိုင်သော အစ အပိုင်းအခြား ရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော နီဝရဏရှိကုန်သော တဏှာဟူသော သံယောဇဉ်ရှိကုန်သော တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားကျင်လည်နေကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရွှေ အစွန်းအစ အပိုင်းအခြားကို မသိအပ် မသိနိုင်၊ (နိဒါနဝဂ်၊ အနုမတဂ္ဂသံယုတ်၊ ၁-ဝဂ်၊ ၁-သုတ်) ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သုတ်တော် ရှိသည်သာ မဟုတ်လော” ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... သကဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု

ဝန်ခံ၏။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလောကမှ နောက်လောက၊ နောက်လောကမှ ဤလောကသို့ ကျင်လည် ပြေးသွား၏”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၇၆။ ပဌမပြဿနာကို (၆၉) စသည်အတိုင်း မေးပြီးနောက်.... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ကျင်လည် ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် (သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့်) “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၇၇။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ကျင်လည် ပြေးသွား သလော”ဟု (သေချာ ခိုင်မြဲစေရန် တဖန် ထပ်၍) သကဝါဒီက မေးသော အခါ.... ပရဝါဒီသည် (ကျင်လည် ပြေးသွားသည်မှာ အခြားပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ် သည့်ပြင် “သော တတော စုတော ဣဇ္ဇပပန္နော”ဟုလည်း ပါဠိတော်ရှိသော ကြောင့်) “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “လူဖြစ်ပြီးနောက် နတ်ဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ ပြန်သည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို လူသည်ပင် ထို နတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးပြန်သော်.... ပရဝါဒီသည် (လူ၏ နတ်အဖြစ် မရှိခြင်း=လူသည် နတ် မဟုတ်ခြင်းကြောင့်) “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၇၈။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို လူသည်ပင် ထို နတ်လော”ဟု (သေချာ ခိုင်မြဲစေရန် အထက်ပါ တတိယပြဿနာကိုပင် ထပ်၍) သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် (“အဟံ တေန သမယေန သုနေတ္ထော နာမ သတ္တာ အဟောသိ”=ငါသည် ထိုအခါ၌ သုနေတ္တ မည်သော ဆရာဖြစ်ခဲ့ပြီ” စသော ပါဠိတော်အရ) “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

“အိမ်း”ဟူသော အာဖြးဒရ အပြစ်တင်ပုံ

(က) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... လူဖြစ်ပြီးမှ နတ်ဖြစ်သည်၊ နတ်ဖြစ်ပြီးမှ လူ ဖြစ်သည်၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်သူက တခြား၊ နတ် ဖြစ်သူက တခြားပါတည်း၊ (သင်၏ “အိမ်း”ဟူသော အဖြေအရမူ) လူဖြစ်၍ ဖြစ်သော ထိုသူသည်ပင် ဤနတ် ဖြစ်လာ၍ (ရုပ်ပြောင်း ရုပ်လွဲအားဖြင့်) ကျင်လည် ပြေးသွားရာ ရောက်နေ၏၊ ဤသို့ (သင်၏ အိမ်း ဟူသော စကား)မှားသည်။

(ခ) မှန်၏-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ဤလောကမှ စုတေ၍ နောက်လောကသို့ ကျင်လည် ပြေးသွားအံ့၊ အခြား တယောက် မဟုတ်အံ့၊ ဤသို့ ဖြစ်သော် သေခြင်းပင် မဖြစ်တော့လတ္တံ့၊ ပါဏာတိပါတ(သူ့ အသက် သတ်မှု)ကိုလည်း ပြု၍ မရအပ်တော့၊....ကံသည် ရှိ၏၊ ကံ၏ အကျိုးသည် ရှိ၏၊ ပြုအပ်ပြီး ကုန်သော ကံတို့၏ အကျိုးသည် ရှိ၏၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည် ရင့်ကျက်၍ အကျိုးပေးလသော် ထိုလူ့ သို့မဟုတ်-နတ်သည်ပင် ဤလူ့ သို့မဟုတ်-နတ်ဖြစ်၍ (ရုပ်ပြောင်း ရုပ်လွဲအားဖြင့်) ကျင်လည် ပြေးသွားရာ ရောက်နေ၏၊ ဤသို့ (သင်၏ အိမ်း ဟူသော စကား) မှားသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိတော် စာအုပ်တို့ဝယ် (က) စကားရပ်၏ အဆုံး၌ ပေယျာလ ရှိ၏၊ ပဋိကမ္မစတုက္က စသည်ကို မြှုပ်ထားသည်ဟု ယူဘွယ် ရှိသည်၊ သို့သော်-အဋ္ဌကထာ၌ ထို(က-ခ)စကား ၂-ရပ်လုံးကို “ပရဝါဒီ၏ စကားကို အမှားဟု ပြလို၍ ဆိုသည်”ဟု တဆက်တည်းအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် ထို ပေယျာလ လိုမည် မထင်၊ (ခ) စကားရပ်ကိုလည်း (က)ကို ခိုင်မြဲစေသော ဒဠိကရဏစကားဟု ယူသင့်သည်။

၇၉။ ပဌမပြဿနာကို (၇၇)အတိုင်း မေးပြီးလျှင်....(၁)လူ ဖြစ်ပြီး နောက် ဘီလူးဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၂) လူဖြစ်ပြီးနောက် ပြိတ္တာဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၃) လူဖြစ်ပြီးနောက် ငရဲသား ဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၄) လူဖြစ်ပြီးနောက် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၅) လူဖြစ်ပြီးနောက် ကုလားအုတ်ဖြစ်သော အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၆) လူဖြစ်ပြီးနောက် နွား ဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၇) လူဖြစ်ပြီးနောက် မြည်းဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၈) လူဖြစ်ပြီးနောက် ဝက်ဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊ (၉) လူ ဖြစ်ပြီးနောက် ကျွဲဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော၊....ဤ(၉)ရပ်တို့ကို ဒုတိယပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် သကဝါဒီက မေးသောအခါ....(၇၇)ဒုတိယပြဿနာ တုန်းကကဲ့သို့ပင် ပရဝါဒီက “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်၊...ထို့နောက် “ထို လူပင် ထို ဘီလူးလော”မှ စ၍ “ထို လူသည်ပင် ထို ကျွဲလော”တိုင်အောင် ပြအပ်ပြီး စကား (၉) ရပ် အစဉ်အတိုင်း တတိယပြဿနာကို သကဝါဒီက မေးသော အခါ....(၇၇)တတိယပြဿနာတုန်းကကဲ့သို့ပင် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပရဝါဒီက ပယ်ရှားလေသည်။ [ဝန်ခံခြင်း၊ ပယ်ရှားခြင်းတို့၏အကြောင်းကို (၇၇) အတိုင်းပင် မှတ်ပါ။]

၈၀။ [(၇၉)၌ပြအပ်ခဲ့သော တတိယပြဿနာ(၉)ရပ်တို့ကို သကဝါဒီက အစဉ်အတိုင်း မေးပုံ၊ မေးတိုင်း ပရဝါဒီက ဝန်ခံပုံ၊ ဝန်ခံတိုင်း သကဝါဒီက

နှိပ်ပုံတို့ကို ပြပြီးလျှင်....] ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို လူသည်ပင် ထို ကျွဲလော” ဟု သကဝါဒီက မေးပုံ၊ ပရဝါဒီက ဝန်ခံပုံ၊ ထိုအခါ သကဝါဒီက နှိပ်ပုံတို့ကို ပြသည်။ [နှိပ်ပုံ(၉)မျိုးကို (၇၀)ဝယ် “နတ်” ဟူသော စကားကို ဖြုတ်၍ “ဘိလူး” စသော စကားတို့ကို သွင်းကြည့်လျှင် သိနိုင်၏။]

၈၁။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၇)အတိုင်းပင် မေးပြီးလျှင် “ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ခတ္တိယ ဖြစ်ပြီးနောက် ပြာဟ္မဏဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံသည်။ ထို့နောက် “ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... ထို ခတ္တိယသည်ပင် ထို ပြာဟ္မဏလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ [ထို့နောက် ထိုပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးပုံ၊ ပရဝါဒီက ဝန်ခံပုံ၊ သကဝါဒီက (၇၈)တုန်းကကဲ့သို့ နှိပ်ပုံများကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

၈၂။ (က) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ခတ္တိယဖြစ်ပြီးနောက် ဝေဿ ဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် (၈၁) ဒုတိယ ပြဿနာ အတိုင်းပင် ဝန်ခံသည်။

(ခ) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ထို ခတ္တိယ သည်ပင် ထို ဝေဿလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် (၈၁) တတိယ ပြဿနာ အတိုင်းပင် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်လေသည်။ [ထို့နောက် ထို ပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးပုံ၊ ပရဝါဒီက ဝန်ခံပုံ၊ သကဝါဒီက နှိပ်ပုံ တို့ကို (၇၈) တုန်းက အတိုင်း မှတ်ပါ။]

အမှာ။ ။ “ဝေဿ” နေရာ၌ “သုဒ္ဓ” ကို ထည့်၍ ဤကဲ့သို့ ပြဿနာ ၂-ရပ်ရှိသေး၏။ ပဌမ ပြဿနာ၌ ဝန်ခံ၍ ဒုတိယပြဿနာ၌ ဤနည်းတူပင် ပယ်လေသည်။.... (၈၃) ပြာဟ္မဏကို မှုတည်၍ ဝေဿ၊ သုဒ္ဓ၊ ခတ္တိယတို့ကို အစဉ်အတိုင်း မူလိသွင်းလျက် ပြဿနာ ၂-ရပ်စီကို ပြသည်။ (၈၄) ဝေဿကို မှုတည်၍ သုဒ္ဓ၊ ခတ္တိယ၊ ပြာဟ္မဏ တို့ကို အစဉ်အတိုင်း မူလိသွင်းလျက် ပြဿနာ ၂-ရပ်စီကိုပင် ပြသည်။ (၈၅) သုဒ္ဓ ကို မှုတည်၍ ခတ္တိယ၊ ပြာဟ္မဏ၊ ဝေဿ တို့ကို အစဉ်အတိုင်း မူလိသွင်း လျက် ပြဿနာ ၂-ရပ်စီကိုပင် ပြသည်။ [ပဌမ ပြဿနာ များ၌ ဝန်ခံ၍ ဒုတိယ ပြဿနာများ၌ ပယ်လှန်ပုံကို (၈၁) အတိုင်း သိပါ။]

၈၆။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၇) အတိုင်း မေးပြီးလျှင်....(၁) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော လက်ရှိသူသည် နောက်တဝဉ္စ ပြတ်သော လက်ရှိသူပင်၊ ဖြစ်သလော၊ (၂) ဤတဝဉ္စ ပြတ်သော ခြေရှိသူသည် နောက်တဝဉ္စ ပြတ်သော ခြေရှိသူပင် ဖြစ်သလော၊ (၃) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော လက်ခြေ ရှိသူသည် နောက်တဝဉ္စ ပြတ်သော လက်ခြေရှိသူပင် ဖြစ်သလော၊ (၄) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော နားရှိသူ၊ (၅) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော နှာခေါင်းရှိသူ၊ (၆) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော နားနှာခေါင်း ရှိသူ၊ (၇) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်း ရှိသူ၊ (၈) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော လက်မ ခြေမရှိသူ၊ (၉) ဤ တဝဉ္စ ပြတ်သော အကြောမ ရှိသူ၊ (၁၀) ဤတဝဉ္စ ကောက်သော လက်ရှိသူ၊ (၁၁) ဤ တဝဉ္စ လက်ဖျဉ်း ရှိသူ၊ (၁၂) ဤ တဝဉ္စ နှုနာ ရှိသူ၊ (၁၃) ဤ တဝဉ္စ မြင်းဖုနာ ရှိသူ၊ (၁၄) ဤ တဝဉ္စ ပွေးကြီး ဝဲကြီးနာ ရှိသူ၊ (၁၅) ဤ တဝဉ္စ ငယ်ရင်ချောင်းဆိုးနာ ရှိသူ၊ (၁၆) ဤ တဝဉ္စ ဝက်ရူး ကြက်ရူးနာ ရှိသူ၊ (၁၇) ဤ တဝဉ္စ ကုလားအုတ်၊ (၁၈) ဤ တဝဉ္စ နှား၊ (၁၉) ဤ တဝဉ္စ မြည်း၊ (၂၀) ဤ တဝဉ္စ ဝက်၊ (၂၁) ဤ တဝဉ္စ ကျွဲသည် နောက် တဝဉ္စ ကျွဲပင် ဖြစ်သလော၊...ဤသို့ (၂၅) ချက် သကဝါဒီက စစ်ဆေးသည်၊ စစ်ဆေးတိုင်း ပရဝါဒီက “ဤသို့ ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။ ဒုတိယ ပြဿနာ အဖြစ်ဖြင့် မေးအပ်သော ထို (၂၁-)ရပ် ကိုပင် ထပ်မံ၍ မေးပုံ ထိုအခါ ပရဝါဒီက ဝန်ခံပုံ ဝန်ခံသော အခါ သကဝါဒီက နှိပ်ပုံတို့ကို (၇၈) အတိုင်း သိပါ။
[ပါဠိတော် စာအုပ်တို့၌ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

၈၇။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၄) အတိုင်း မေးပြီးနောက်....ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူ့ပြည်မှ စုတေလသော် နတ်ပြည်၌ဖြစ်၏၊ ထို နတ်ပြည်၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်သည် မဟုတ်လော” ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံ၏။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူ့ပြည်မှ စုတေလသော် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏၊ အကယ်၍ ထို နတ်ပြည်၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ဤလောကမှ နောက်လောက၊ နောက်လောကမှ ဤ လောကသို့ ကျင်လည် ပြေးသွား၏-ဟု ဆိုထိုက် သည်သာ” ဟူ၍ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၈၈။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူ့ပြည်မှ စုတေ လသော် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏၊ ထို နတ်ပြည်၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ပင်

ဖြစ်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ထို အကြောင်းကြောင့်ပင် ထို ပုဂ္ဂိုလ် သည်ပင် ဤ လောကမှ နောက် လောက၊ နောက် လောကမှ ဤ လောကသို့ ကျင့်လည် ပြေးသွား၏ဟု ဆိုလိုသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။ [သကဝါဒီက ထို ပြဿနာ ကိုပင် ဒုတိယအကြိမ် ထပ်၍မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် ပယ်သည့်အတွက် အဖြေ ၂-ရပ် ရှေ့နောက် မစပ်သောကြောင့် သကဝါဒီက နှိပ်သည်။]

၈၉။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၇) အတိုင်း မေးပြီးနောက်.... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ ...“အခြားသူတယောက် မဟုတ်ပဲ ပြတ်သော လက်ရှိသူ၏ အဖြစ် စသော ဤ ဘဝ၌ ရှိသော အခြင်းအရာနှင့် မကင်းပဲ ကျင့်လည် ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ....“ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၉၀။ (၈၉) ဒုတိယ ပြဿနာကိုပင် သကဝါဒီက ထပ်၍ မေးသော အခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

သကဝါဒီသည် (၈၆) ဒုတိယ ပြဿနာကိုပင် ဤ၌ ဒုတိယ ပြဿနာ အဖြစ်ဖြင့် မေးပြန်ရာ....ပရဝါဒီသည် ထို (၈၆) တုန်းက ကဲ့သို့ပင် ပယ်ရှားလေသည်။

၉၁။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၇) အတိုင်း မေးပြီးနောက်.... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရှုပ်နှင့်တကွ ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ ပရဝါဒီသည် ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ပေ။

သကဝါဒီသည် ထိုပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးပြန်သော အခါ ပရဝါဒီသည်“အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “ထို ရုပ်ဟူသော သရီရသည် ဇီဝလော၊ ထို ဇီဝသည် သရီရလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

အမှာ။ ၁(၁) ဝေဒနာနှင့်တကွ ပြေးသွားသလော၊ (၂) သညာနှင့် တကွ ပြေးသွား သလော၊ (၃) သင်္ခါရတို့နှင့်တကွ ပြေးသလော၊ (၄) ဝိညာဉ်နှင့်တကွပြေးသွားသလော၊—ဤ (၄) ချက်တို့ကိုလည်း ဒုတိယ ပြဿနာ အဖြစ်ဖြင့် မေးသည်။

၉၂။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၇) အတိုင်း မေးပြီးနောက် ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “ရှုပ်မရှိပဲ (ရှုပ် မပါပဲ) ကျင့်လည် ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

သကဝါဒီသည် ထိုပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးပြန်သောအခါ ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “ဇီဝ တခြား၊ သရီရ တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။(၁) ဝေဒနာ မရှိပဲ ပြေးသွားသလော၊ (၂) သညာ မရှိပဲ ပြေးသွားသလော၊ (၃) သင်္ခါရတို့ မရှိပဲ ပြေးသွားသလော၊ (၄) ဝိညာဏ်မရှိပဲ ပြေးသွားသလော၊ ဤ ၄-ချက်တို့ကိုလည်း ဒုတိယ ပြဿနာ အဖြစ်ဖြင့် မေးသည်။

၉၃။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၇) အတိုင်း မေးပြီးနောက် ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “ရုပ်သည် ပြေးသွားသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်ရှားလေသည်။

သကဝါဒီသည် ထိုပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးပြန်သော အခါ ပရဝါဒီက “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို ရုပ်ဟူသော သရီရသည် ဇီဝလော၊ ထို ဇီဝသည် သရီရလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။(၁) ဝေဒနာသည် ပြေးသွားသလော၊ (၂) သညာသည် ပြေးသွားသလော၊ (၃) သင်္ခါရတို့သည် ပြေးသွားကုန်သလော၊ (၄) ဝိညာဏ်သည် ပြေးသွားသလော၊....ဤ(၄) ချက်တို့ကိုလည်း ဒုတိယ ပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် မေးသည်။

၉၄။ ပဌမ ပြဿနာကို (၇၇) အတိုင်းမေးပြီးနောက်....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရုပ်သည် မပြေးသွားဘူးလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

သကဝါဒီသည် ထိုပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးပြန်သောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ဇီဝ တခြား၊ သရီရ တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည့် ။ပေ။

အမှာ။ ။(၁) ဝေဒနာသည် မပြေးသွားဘူးလော၊ (၂) သညာသည် မပြေးသွားဘူးလော၊ (၃) သင်္ခါရတို့သည် မပြေးသွားကြဘူးလော၊ (၄) ဝိညာဏ်သည် မပြေးသွားဘူးလော၊...ဤ (၄)ချက်တို့ကိုလည်း ဒုတိယပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် မေးသည်။

ခန္ဓာများ ပျက်ကြသော် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ပျက်၏ဟု(ယူအံ့)၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ရှောင်ကြဉ်တော်မူအပ်သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာများ ပျက်ကြသော် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပျက်အံ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်နှင့် အလွန်တူသော “သဿတ=အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော တရား”ဖြစ်သည်။

ဂတိအနုယောဂ ပြီး၏။

၁၂-ဥပါဒါပညတ္တနုယောဂ

[ရုပ် စသည်ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂလဟူသော နာမည် ပညတ်ကို မေးရာအခါ။]

၉၅။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရုပ်ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ရုပ်သည် မမြဲသည်၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်းစွာ ရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သည်၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သည်၊ ကုန်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောရှိသည်၊ ချုပ်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟုပင် ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မမြဲသည်၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်းစွာ ရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သည်၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သည်၊ ကုန်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောရှိသည်၊ ချုပ်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

အမှာ။ ။(၉၆)၌ (၁) ဝေဒနာကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော၊ (၂) သညာကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော၊ (၃) သင်္ခါရတို့ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော၊ (၄) ဝိညာဏ်ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော၊...ဤ ၄-ရပ်ကို ပဌမပြဿနာ

အဖြစ်ဖြင့် မေးပြီးနောက် ဤဝေဒနာစသော ၄-ပါး၏ အနိစ္စ စသည်၏အဖြစ်ကို ဒုတိယ ပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် မေးသည်။ တတိယပြဿနာမှာ (၉၅)နှင့် တူပြီ။

၉၇။ ပဌမပြဿနာကို (၉၅) အတိုင်း မေးပြီးနောက် ... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ညို့သော ရုပ်ကို စွဲ၍ ညို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

အမှာ။ ။(၁) ရွှေသော ရုပ် (၂) နီသော ရုပ် (၃) ဖြူသော ရုပ် (၄) မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ရုပ် (၅) မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ် မရှိသော ရုပ် (၆) ထိပါးခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ရုပ် (၇) ထိပါးခြင်း မရှိသော ရုပ်... ဤရုပ် (၇) မျိုးတို့ကို စွဲ၍ “ရွှေသော ပုဂ္ဂိုလ်”စသော (၇) မျိုးကို ပညတ်သလော ဟူသော ပြဿနာ (၇) ရပ်ကိုလည်း ဒုတိယ ပြဿနာများအဖြစ်ဖြင့် မေးသည်။ ပရဝါဒီသည် မေးတိုင်း မေးတိုင်း ပယ်ရှားလေသည်။ ။

၉၈။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ဝေဒနာကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။ ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဝေဒနာကို စွဲ၍ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

သကဝါဒီသည် ဤဒုတိယပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် ဝန်ခံလေသည်။ ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ဝိပါက်နှင့်တကွ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသည် မဟုတ်လော၊ နှစ်သက်အပ်သော အကျိုးရှိသည် မဟုတ်သော၊ စိတ်ကို နှစ်သက်စေတတ်သော အကျိုးရှိသည် မဟုတ်လော၊ သွန်းလောင်းထည့်ခပ်ရခြင်းမရှိသော အကျိုးရှိသည် မဟုတ်လော၊ ချမ်းသာကို တိုးပွားစေတတ်သည် မဟုတ်လော၊ သုခ အကျိုးရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။ ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ကုသိုလ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော၊ ဝိပါက်နှင့်တကွ ဖြစ်သလော၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးနှင့်တကွ

ဖြစ်သလော၊ နှစ်သက်အပ်သော အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော၊ စိတ်ကို နှစ်သက်စေတတ်သော အကျိုးရှိသလော၊ သွန်းလောင်း ထည့်ခပ်ရခြင်း မရှိသော အကျိုး ရှိသလော၊ ချမ်းသာကို တိုးပွားစေတတ်သလော၊ သုခ အကျိုး ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

၉၉။ ပဌမ ပြဿနာကို (၉၈) အတိုင်း မေးပြီးနောက် ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “အကုသိုလ်ဝေဒနာကို စွဲ၍ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ် သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

သကဝါဒီသည် ဤ ဒုတိယပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “အကုသိုလ် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် အကျိုးနှင့် တကွ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊... ဝိပါက်နှင့် တကွ ဖြစ်သလော” စသည်ဖြင့်၊ [ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဝေဒနာတုန်းကကဲ့သို့ ပြောင်းပြန်] သကဝါဒီက မေးသော အခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟုပင် ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “အကုသိုလ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အကျိုးနှင့် တကွ ဖြစ်သလော အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော” စသည်ဖြင့် [ကုသိုလ် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တုန်းကကဲ့သို့ ပြောင်းပြန်] သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟုပင် ပယ်ရှားလေသည်။

၁၀၀။ ပဌမ ပြဿနာကို (၉၈) အတိုင်း မေးပြီးနောက်.... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “အဗျာကတဖြစ်သော ဝေဒနာကို စွဲ၍ အဗျာကတဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသော အခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

သကဝါဒီသည် ဤ ဒုတိယ ပြဿနာကိုပင် ထပ်၍ မေးသော အခါ.... ပရဝါဒီက ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “အဗျာကတ ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မမြဲသည် မဟုတ် လော၊ အကြောင်း တရားတို့သည် ကောင်းစွာ ရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သည် မဟုတ်လော၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ကုန်ခြင်းသဘော ရှိသည် မဟုတ်လော၊ ပျက်ခြင်း သဘော ရှိသည် မဟုတ်လော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘော ရှိသလော၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိသလော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော ရှိ သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ လေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “အဗျာကတဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မမြဲသလော၊ အကြောင်း တရား တို့သည် ကောင်းစွာ ရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သလော၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သလော၊ ကုန်ခြင်း သဘော ရှိသလော၊ ပျက်ခြင်း သဘော ရှိသလော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘော ရှိသလော၊ ချုပ်ခြင်း သဘော ရှိသလော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၀၁။ “သညာကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပညတ်သလော” စသည်ဖြင့် (၉၈) ၌ ဝေဒနာကို မေးပုံ ဖြေပုံအတိုင်း “သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်” တို့ကို မေးသည် ဖြေသည်။

၁၀၂။ (၉၉) ၌ ဝေဒနာကို မေးပုံ ဖြေပုံ အတိုင်း (စာအုပ်တို့၌ ဝိညာဏ်ကိုသာ တိုက်ရိုက်ပြထားသော်လည်း) “သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်” တို့ကို မေးသည် ဖြေသည်။

၁၀၃။ (၁၀၀) ၌ ဝေဒနာကို မေးပုံ ဖြေပုံ အတိုင်း (စာအုပ်တို့၌ ဝိညာဏ်ကိုသာ တိုက်ရိုက် ပြထားသော်လည်း) “သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်” တို့ကို မေးသည် ဖြေသည်။

၁၀၄။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “စက္ခုပသာဒကို စွဲ၍ စက္ခုပသာဒ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုထိုက်သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... “အိမ်” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “စက္ခုပသာဒ ချုပ်ပြီးသော် စက္ခုပသာဒ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ချုပ်ပြီဟု ဆိုထိုက်သလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ [(၁) သောတ ပသာဒ (၂) သာနပသာဒ (၃) ဇိဌါပသာဒ (၄) ကာယပသာဒ (၅) မနောဝိညာဏ်တို့ကိုလည်း ထိုအတူ မေးသည်။]

၁၀၅။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “မိစ္ဆာအယူကိုစွဲ၍ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုထိုက်သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “မိစ္ဆာအယူ ချုပ်လသော် မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ချုပ်သည်ဟု ဆိုထိုက်သလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။ (၁) မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ (၂) မိစ္ဆာဝါစာ (၃) မိစ္ဆာကမ္မန္တ
(၄) မိစ္ဆာအာဇီဝ (၅) မိစ္ဆာဝါယာမ (၆) မိစ္ဆာသတိ
(၇) မိစ္ဆာသမာဓိတို့နှင့် စပ်၍လည်း “မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို (မှား
ယွင်းသော အကြံကို) စွဲ၍ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု
ဆိုထိုက်သလော” စသည်ဖြင့် နည်းတူ မေး ဖြေသည်။

၁၀၆။ မိစ္ဆာမဂ္ဂင် (ဂ) ပါးနှင့် စပ်၍ မေးဖြေ သကဲ့သို့ သမ္မာမဂ္ဂင်
(ဂ)-ပါးနှင့် စပ်၍ မေး ဖြေသည်။

၁၀၇။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ရုပ်ကို စွဲ၍၎င်း ဝေဒနာကိုစွဲ၍၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ပညတ်သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု
ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ခန္ဓာ ၂-ပါးတို့ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦးတို့ကို
ပညတ် မည်လော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ ပရဝါဒီသည်
“ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

အမှာ။ ။ ရုပ်ကိုပင် မူတည်၍ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့နှင့် တွဲကာ
ခန္ဓာ ၂-ပါး ၂-ပါးနှင့်စပ်၍၎င်း၊ ရုပ်ကိုပင် ကျန်ခန္ဓာ ၅-ပါး
၂-ပါးနှင့် တွဲကာ ခန္ဓာ ၃-ပါး ၃-ပါးနှင့်စပ်၍၎င်း၊ ရုပ်ကိုပင်
ကျန်ခန္ဓာ ၃-ပါး ၃-ပါးနှင့် တွဲကာ ခန္ဓာ ၄-ပါး ၄-ပါးနှင့်
စပ်၍၎င်း၊ ရုပ်ကိုပင် ကျန်ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် တွဲကာ ခန္ဓာ ၅-ပါး
လုံးနှင့်စပ်၍၎င်း အလားတူ မေး ဖြေသည်။

၁၀၈။ အာယတနတို့ကို စက္ခာယတန ကိုချဉ်း မူတည်၍ ၂-ပါးတွဲ
၃-ပါးတွဲ စသည်ဖြင့် ၁၂-ပါးတွဲတိုင်အောင် တွဲကာ ခန္ဓာတုန်းက အတိုင်း
မေး ဖြေသည်။

၁၀၉။ ဓာတ်တို့ကို စက္ခာယတနကိုချဉ်းပင် မူတည်၍ ၂-ပါးတွဲ ၃-ပါးတွဲ
စသည်ဖြင့် (၁၀) ပါးတွဲ တိုင်အောင် ခန္ဓာတုန်းက အတိုင်းပင် မေးဖြေသည်။

၁၁၀။ ဣန္ဒြေတို့ကို စက္ခာယတနကိုချဉ်းပင် မူတည်၍ ၂-ပါးတွဲ ၃-ပါးတွဲ
စသည်ဖြင့် (၂၂) ပါးတွဲ တိုင်အောင် ခန္ဓာ တုန်းက အတိုင်းပင် မေး
ဖြေသည်။

၁၁၁။ “ကေဝေါကာရ ဘဝကို စွဲ၍ တမျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်
သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု
ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“စတုဝေါကာရ ဘဝကို စွဲ၍ ၄-မျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

ဤ၌ ပဌမပြဿနာကို ပြန်၍ မေးရာ ပရဝါဒီက ဝန်ခံလေသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝကို စွဲ၍ ၅-မျိုးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီ သည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ဧကဝေါကာရ ဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တမျိုးတည်းသာ လော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ လေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“စတုဝေါကာရ ဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၄-မျိုးတို့သာ လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

ဤ၌ ဆဋ္ဌပြဿနာကို ပြန်၍ မေးရာ ပရဝါဒီက ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ၅-မျိုးတို့သာ လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၁၁။ (တနည်း) “ဧကဝေါကာရ ဘဝ (ရှုပက္ခန္ဓာတပါးသာရှိသော အညဉ္စသတ် ဘဝကို စွဲ၍ တခုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ် သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“စတုဝေါကာရဘဝ (နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးရှိသောအရှုပဘဝ) ကို စွဲ၍ ၄-ခုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပညတ် သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှား လေသည်။ ပေ ။

ဤ၌ ပဌမပြဿနာကို ပြန်၍ မေးရာ ပရဝါဒီက ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပဉ္စဝေါကာရဘဝ (ခန္ဓာ ၅-ပါးရှိသော ကာမဘဝ ရှုပဘဝ) ကို စွဲ၍ ၅-ခုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးပြန်ရာ “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ဧကဝေါကာရဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ် တခုတည်းသာ ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“စတုဂေါကာရဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၄-ခုတို့သာ ဖြစ်ကြသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ကေဂေါကာရဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၄-ခုတို့သာ ဖြစ် သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ လေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပဉ္စဂေါကာရဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၅-ခုတို့သာ ဖြစ်ကြသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးပြန်ရာ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၁၁၂။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သစ်ပင်ကို အကြောင်းပြု၍ အရိပ်ကို ပညတ် ရခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်ရခြင်း ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....“အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သစ်ပင်ကို အကြောင်းပြု၍ အရိပ်ကို ပညတ်လသော် သစ်ပင်လည်း အနိစ္စ၊ အရိပ်လည်း အနိစ္စ ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်လသော် ရုပ်လည်း အနိစ္စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း အနိစ္စ ဖြစ်သလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက် ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သစ်ပင်ကို အကြောင်းပြု၍ အရိပ်ကို ပညတ်လသော် သစ်ပင် တခြား အရိပ် တခြား ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်လသော် ရုပ် တခြား ပုဂ္ဂိုလ် တခြား ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးပြန်သော်....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟုပင် ပယ်ရှား လေသည်။ ပေ။

၁၁၃။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရွာကို အကြောင်းပြု၍ ရွာသူကြီးကို ပညတ် ရခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်ရခြင်း ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရွာကို အကြောင်းပြု၍ ရွာသူကြီးကို ပညတ်လသော် ရွာ တခြား ရွာသူကြီး တခြား ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်လသော် ရုပ် တခြား ပုဂ္ဂိုလ် တခြား ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှား လေသည်။ ပေ။

၁၁၄။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“တိုင်းပြည်ကို အကြောင်းပြု၍ မင်းကို ပညတ်ရခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်ရခြင်း ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“တိုင်းပြည်ကို အကြောင်းပြု၍ မင်းကို ပညတ်လသော် တိုင်းပြည် တခြား မင်း တခြား ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်ကို စွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်လသော် ရုပ်တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တခြား ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

၁၁၅။ သံခြေကျဉ်းသည် သံခြေကျဉ်းရှိသူ မဟုတ်၊ အကြင်သူမှာ သံခြေကျဉ်း(ရှိ၏)၊ ထိုသူသည် သံခြေကျဉ်းရှိသူ ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်သည် ရုပ်ရှိသူ မဟုတ်၊ အကြင်သူမှာ ရုပ် ရှိ၏၊ ထိုသူသည် ရုပ်ရှိသူ ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သံခြေကျဉ်းသည် သံခြေကျဉ်းရှိသူ မဟုတ်၊ အကြင်သူမှာ သံခြေကျဉ်း(ရှိ၏)၊ ထိုသူသည် သံခြေကျဉ်းရှိသူ(ဖြစ်၏)၊ သံခြေကျဉ်းတခြား သံခြေကျဉ်းရှိသူ တခြား ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်သည် ရုပ်ရှိသူ မဟုတ်၊ အကြင်သူမှာ ရုပ်(ရှိ၏)၊ ထိုသူသည် ရုပ်ရှိသူ ဖြစ်၏၊ ရုပ်တခြား ရုပ်ရှိသူတခြား ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

၁၁၆။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်သလော အိုသလော သေသလော စုတေသလော ပဋိသန္ဓေနေသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ဒုတိယစိတ် ဖြစ်လသော် ‘ထို ပဌမစိတ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်’ဟု ၎င်း ‘အခြား ပုဂ္ဂိုလ်’ဟု၎င်း မဆိုထိုက်သည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ဒုတိယစိတ် ဖြစ်လသော် ‘သတို့သား’ဟု၎င်း ‘သတို့သမီး’ဟု၎င်း မဆိုထိုက်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဆိုထိုက်ပါသည်”ဟု ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...နှိပ်ကြောင်း အပြစ်ကို လက်ခံပါလော့။

ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... (သင်၏ ပဌမအဖြေ အတိုင်း) ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “ထိုပဌမ စိတ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု၎င်း၊ “အခြား ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု၎င်း မဆိုထိုက်အံ့၊ ထိုသို့ မဆို ထိုက်ခြင်းကြောင့် ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “သတို့သား”ဟု ၎င်း “သတို့သမီး”ဟု၎င်း မဆိုထိုက်ဟူ၍ ဆိုထိုက်သည်သာ၊ (သို့ပါလျက်) ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမပြဿနာ၌ ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “ထိုပဌမစိတ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု၎င်း “အခြား ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု၎င်း မဆိုထိုက်ဟု ဆိုထိုက်၏ ဟူ၍၎င်း၊ ဒုတိယပြဿနာ၌ ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “သတို့သား”ဟု၎င်း “သတို့သမီး” ဟု၎င်း ဆိုထိုက်၏ ဟူ၍၎င်း ဤသို့ ရွှေ့နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကို အသင် ဆို၏၊ (သင်၏ ဤအဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရွှေ့နောက် ဆန့်ကျင် သော အပြစ်မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ။ ။ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... (သင်၏ ဒုတိယ အဖြေ အတိုင်း) ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “သတို့ သား”ဟု၎င်း “သတို့သမီး”ဟု၎င်း ဆိုထိုက်အံ့၊ ထိုသို့ ဆိုထိုက်ခြင်းကြောင့် ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “ထိုပဌမစိတ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု၎င်း “အခြား ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ၎င်း ဆိုထိုက်၏ဟု ဆိုထိုက်သည်သာ၊ (သို့ပါလျက်) ထိုပြဿနာ ၂-ရပ်ဝယ် ပဌမပြဿနာ၌ ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “ထိုပဌမစိတ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု၎င်း “အခြား ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု၎င်း မဆိုထိုက်ဟု ဆိုထိုက်၏ဟု၎င်း၊ ဒုတိယပြဿနာ၌ ဒုတိယစိတ် ဖြစ်သော် “သတို့သား”ဟု၎င်း “သတို့သမီး”ဟု၎င်း ဆိုထိုက်၏ ဟု၎င်း ဤသို့ ရွှေ့နောက် မစပ်သော အကြင် အဖြေ ၂-ရပ်ကို အသင် ဆို၏၊ (သင်၏ ဤ အဖြေ ၂-ရပ်သည်) ရွှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သော အပြစ်မကင်း၍ မှားယွင်းသော အဖြေ ဖြစ်သည်။

၁၁၇။ (၁၁၆)အတိုင်း ပဌမပြဿနာကို မေး၍-

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “ဒုတိယစိတ် ဖြစ်လသော် “မိန်းမ” ဟု၎င်း “ယောက်ျား”ဟု၎င်း မဆိုထိုက်သလော့”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ...ပရဝါဒီသည် “ဆိုထိုက်၏”ဟု ဖြေသည်၊ [ထိုအခါ သကဝါဒီက နှိပ်သည်၊ နှိပ်ပုံကို (၁၁၆)ကို မှီ၍ သိပါ။]

(၁၁၆)အတိုင်းပင် ပဌမပြဿနာကို မေး၍-

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ဒုတိယစိတ် ဖြစ်လသော် “လူဝတ်ကြောင်”ဟု၎င်း “ရသွေ့ ရဟန်း”ဟု၎င်း မဆိုထိုက်သလော့”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး ပြန်သောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဆိုထိုက်၏”ဟုပင် ဖြေသည်၊ [ထိုအခါ သကဝါဒီက နှိပ်ပြန်သည်။]

(၁၁၆) အတိုင်းပင် ပဌမပြဿနာကိုမေး၍....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ဗုဒ္ဓိယ စိတ်ဖြစ်လသော် “နတ်”ဟု၎င်း “လူ”ဟု၎င်း မဆိုထိုက်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဆိုထိုက်၏” ဟုပင် ဖြေသည်။ [ထိုအခါ သကဝါဒီက နှိပ်ပြန်သည်။]

၁၁၈။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင် ၏ဟု မဆိုထိုက်သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်မြင်၏၊ အကြင် ရူပါရုံကိုမြင်၏၊ အကြင် စက္ခုပသာဒဖြင့် မြင်၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်သည် မဟုတ်လော၊ ထို ရူပါရုံကို မြင်သည် မဟုတ်လော၊ ထို စက္ခုပသာဒဖြင့် မြင်သည် မဟုတ် လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်၏၊ အကြင် ရူပါရုံကို မြင်၏၊ အကြင် စက္ခုပသာဒဖြင့် မြင်၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်အံ့၊ ထို ရူပါရုံကို မြင်အံ့၊ ထို စက္ခုပသာဒဖြင့် မြင်အံ့၊ ထိုသို့ မြင်ခြင်းကြောင့် ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ် သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်၏ဟု ဆိုထိုက်သည် သာ”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၁၁၉။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၁၈)အတိုင်းမေး၍....(၁) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ် သည် ကြား၏၊ အကြင် သဒ္ဓါရုံကို ကြား၏၊ အကြင် သောတ ပသာဒဖြင့် ကြား၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြားသည် မဟုတ်လော၊ ထို သဒ္ဓါရုံကို ကြားသည် မဟုတ်လော၊ ထို သောတ ပသာဒဖြင့် ကြားသည် မဟုတ်လော။

(၂) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှမ်းရှု၏၊ အကြင် ဂန္ဓာရုံကို နှမ်းရှု၏၊ အကြင် ဃာနပသာဒဖြင့် နှမ်းရှု၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှမ်းရှုသည် မဟုတ်လော၊ ထို ဂန္ဓာရုံကို နှမ်းရှုသည် မဟုတ်လော၊ ထို ဃာနပသာဒဖြင့် နှမ်းရှုသည် မဟုတ်လော။

(၃) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာယာ၏၊ အကြင် ရသာရုံကို သာယာ၏၊ အကြင် ဇိဝှါပသာဒဖြင့် သာယာ၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာယာသည် မဟုတ် လော၊ ထို ရသာရုံကို သာယာသည် မဟုတ်လော၊ ထို ဇိဝှါပသာဒဖြင့် သာယာသည် မဟုတ်လော။

(၄) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိ၏၊ အကြင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိ၏၊ အကြင် ကာယပသာဒ ဖြင့် ထိ၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိသည် မဟုတ်လော၊ ထို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကို ထိသည် မဟုတ်လော၊ ထို ကာယပသာဒ ဖြင့် ထိသည် မဟုတ်လော။

(၅) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိ၏၊ အကြင် မ္ဗောရုံကို သိ၏၊ အကြင် မနောဒွါရဖြင့် သိ၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိသည် မဟုတ်လော၊ ထို မ္ဗောရုံကို သိသည် မဟုတ်လော၊ ထို မနောဒွါရဖြင့် သိသည် မဟုတ်လော။

ဤ (၅) ရပ်ကို ပရဝါဒီက ဒုတိယ ပြဿနာ အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်သော အခါ...သကဝါဒီသည် (၅) ကြိမ်လုံးပင် “အိမ်း” ဟု ချဉ်း ဝန်ခံလေသည်။

ပရဝါဒီသည် (၁၁၈) ၌ ဆုံးဖြတ်သကဲ့သို့ပင် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံတိုင်း “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟု ဆုံးဖြတ်လေသည်။

၁၂၀။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင် ပါသလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမြင်၊ အကြင် ရူပါရုံကို မမြင်၊ အကြင် စက္ခုပသာဒ ဖြင့် မမြင်၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမြင်သည် မဟုတ်လော၊ ထို ရူပါရုံကို မမြင်သည် မဟုတ်လော၊ ထို စက္ခုပသာဒ ဖြင့် မမြင်သည် မဟုတ်လော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမြင်၊ အကြင် ရူပါရုံကို မမြင်၊ အကြင် စက္ခုပသာဒ ဖြင့် မမြင်၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမြင်အံ့၊ ထို ရူပါရုံကို မမြင်အံ့၊ ထို စက္ခုပသာဒ ဖြင့် မမြင်အံ့၊ ထိုသို့ မမြင်လျှင် ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ရနိုင်၏ဟု မဆိုထိုက်သည် သာ” ဟု သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

အမှာ။ ။ဤ၌ ပဌမ ပြဿနာကိုပင် ပဌမ ပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်၍ သောတ စသော ဝိညာဏ် ၅-ပါးနှင့် စပ်၍ ပြဿနာ ၅-စုံ ပြုသော အခါ...ပရဝါဒီသည် ပဌမ ပြဿနာတိုင်း ဒုတိယ

ပြဿနာတိုင်း၌ပင် ဤကဲ့သို့ချည်း ဝန်ခံ၏။ ဝန်ခံသည့် အတွက် သကဝါဒီက ဤ ကဲ့သို့ချည်း “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏ဟု မဆိုထိုက်”ဟု ဆုံးဖြတ်လေသည်။

၁၂၁။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၁၈) အတိုင်း မေး၍...ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...မြတ်စွာ ဘုရားသည် “ဘိက္ခုတို့...ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နဝသတ္တပါတဘာဝဒိဋ္ဌိတို့၏ စင်ကြယ်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ တနည်း--(၁၁)-ပါးသော ဥပက္ကိလေသတို့မှ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော-မြင်ရိုး မြင်စဉ်၊ ရူပါရုံကို လွန်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသော အဘိညာဏ်စက္ခုဖြင့် စုတေခါနီး ဖြစ်ကုန်သော ပဋိသန္ဓေ နေပြီးခါစ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်း၊ ဇာတိ ကုလ ဘောဂ စသည်တို့ဖြင့် ယုတ်နိမ့် ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်း၊ ဇာတိ ကုလ ဘောဂ စသည်တို့ဖြင့် မြင့်မြတ် ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်း၊ ကောင်းသောအဆင်း ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်း၊ မကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်း၊ ကောင်းသော ဂတိသို့ ရောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်း၊ မကောင်းသောဂတိသို့ ရောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်း၊ အကြင် အကြင် ဆည်းပူး အပ်သော ကံ ကြောင့် ထိုထိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၎င်းငါ မြင်တော်မူ၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏”ဟု ဟောတော် မူအပ်ပြီမဟုတ်လော၊ သုတ်တော်ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးအခါ သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

“ထိုသို့ သုတ်တော်ရှိလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ရနိုင်၏”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၁၂၂။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ထို သုတ်တော်ကို ဟောတော် မူအပ်သောကြောင့် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နဝသတ္တပါတဘာဝဒိဋ္ဌိတို့၏ စင်ကြယ်ကြောင်း ဖြစ်သော လူတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော မြင်ရိုး မြင်စဉ် ရူပါရုံကို လွန်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ် ဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်၏၊ ထို့ကြောင့် ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ ရုပ်သည် စုတေ သလော၊ ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေနေသလော၊ ရုပ်သည် အကြင် အကြင် ဆည်းပူးအပ်သော ကံ ကြောင့် ထိုထို ဘဝသို့ ကပ်ရောက်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နဝ သတ္တပါတု ဘာဝဒိဋ္ဌိ တို့၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော လူတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော မြင်ရိုး မြင်စဉ် ရူပါရုံကို လွန်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ရူပါရုံကို မြင်တော်မူ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်တော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်သလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်လော၊ ရူပါယတန လော၊ ရူပဓာတ်လော၊ အညိုလော၊ အရွှေလော၊ အနီလော၊ အဖြူလော၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည် သိထိုက်သလော၊ စက္ခုပသာဒဉ္စိ ထိခိုက်သလော၊ စက္ခုပသာဒ၏ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ တို့၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော လူတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော မြင်ရိုးမြင်စဉ် ရူပါရုံကို လွန်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ရူပါရုံကို မြင်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်၏၊ ထို့ကြောင့် ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့ကို မြင်တော်မူသလော၊ ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့သည် ရုပ်လော၊ ရူပါယတန လော၊ ရူပဓာတ်လော၊ ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့သည် အညိုတို့လော၊ အရွှေတို့လော၊ အနီတို့လော၊ အဖြူတို့လော၊ ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့ကို စက္ခုဝိညာဏ်သည် သိထိုက်သလော၊ ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါး စုံတို့သည် စက္ခုပသာဒဉ္စိ ထိခိုက်ကုန်သလော၊ ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့သည် စက္ခုပသာဒ၏ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သလော၊ ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့သည် စုတေကုန်သလော၊ ရူပါရုံ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေကုန်သလော၊ ရူပါရုံပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးစုံတို့သည် အကြင် အကြင် ဆည်းပူးအပ်သော ကံကြောင့် ထိုထို ဘဝသို့ကပ်ရောက်ကြရကုန်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ ပြီး၏။

၁၃-ပုရိသကာရာနုယောဂ

[ယောက်ျားတို့ ပြုအပ်သော ကံ ကမ္မကာရကတို့ကို မေးစိစစ်ရာ အခင်း။]

၁၂၃။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ..“အကောင်း အဆိုး ဖြစ်ကုန်သော ကံ တို့ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်လည် ရှိသော် ရအပ်ကုန်သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီသည်“အိမ်”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “အကောင်းအဆိုးဖြစ်သော ကံ တို့ကို ကိုယ်တိုင်ပြုသူ ကို၎င်း သူတပါးကို ပြုစေသူကို၎င်း ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော” ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... သကဝါဒီသည် “ဤသို့ ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၂၄။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “အကောင်းအဆိုး ဖြစ်သော ကံတို့ကို ပညာ ဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အကောင်းအဆိုး ဖြစ် သော ကံ တို့ကို ကိုယ်တိုင်ပြုသူကို၎င်း၊ သူတပါးကို ပြုစေသူကို၎င်း ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို ကိုယ်တိုင်ပြုသူ သူတပါးကို ပြုစေသူကို ကိုယ်တိုင် ပြုသူကို၎င်း သူတပါးပြုစေသူကို၎င်း ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၂၅။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို ကိုယ်တိုင်ပြုသူ သူတပါးကို ပြုစေသူကို ကိုယ်တိုင် သူပြုကို၎င်း သူတပါးကို ပြုစေသူကို၎င်း ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ် သည် ရှိသော် ရအပ်သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထိုထို ကံ ပြုသူကို ပြုသူ ရှိမြဲ ရှိအံ့၊ ကမ္မဝဋ် ဟူသော ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော၊ ကမ္မဝဋ်၏ ပြတ်စဲ ခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကို မယူမှု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းသည် မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှား လေသည်။ ပေ ။

၁၂၆။ ပဌမပြဿနာကို (၁၂၄) အတိုင်း မေး၍ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် ကို ကိုယ်တိုင်ပြုသူကို၎င်း သူတပါးကို ပြုသူကို၎င်း ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ် သည် ရှိသော် ရအပ်သလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

အမှာ ။ ။ (၁၃၄) တိုင်အောင် ပဌမ ပြဿနာတို့ကို (၁၂၄) အတိုင်း ချည်း မေး၍.... (၁၂၇) နိဗ္ဗာန် (၁၂၈) မြေကြီး (၁၂၉) မဟာသမုဒ္ဒရာ (၁၃၀) မြင်းမိုရ်တောင်မင်း

(၁၃၁) အာပေါဓာတ် (၁၃၂) တေဇောဓာတ် (၁၃၃) ဝါယောဓာတ် (၁၃၄) မြက် ထင်း တောစိုးသစ်ပင်၊... ဤ(ဂ) မျိုး တို့ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တိုင် ပြုသူ သူတပါးကို ပြုစေသူ စသော (ဂ) မျိုးကို (အစဉ်အတိုင်း) ရအပ် သလောဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီ သည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟုချည်း ပယ်ရှားလေသည်။

၁၃၅။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၂၄) အတိုင်းပင် မေး၍...ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“အကောင်း အဆိုး ဖြစ်သော ကံ တို့က တခြား၊ အကောင်း အဆိုး ဖြစ်သော ကံတို့ကို ကိုယ်တိုင်ပြုသူ သူတပါးကို ပြုစေသူတို့က တခြားလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆို ထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၃၆။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...“အကောင်းအဆိုးဖြစ်သော ကံတို့၏အကျိုး ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ သကဝါဒီသည်“အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...“အကောင်း အဆိုး ဖြစ်သော ကံတို့၏ အကျိုးကို ခံစားသူကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...သကဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

(၁၃၇) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...အကောင်းအဆိုး ဖြစ်သော ကံတို့၏ အကျိုး ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အကောင်း အဆိုးဖြစ်သော ကံတို့၏ အကျိုးကို ခံစားသူကို ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ထို အကျိုးခံစားသူကို ခံစားသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၁၃၈။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...ထို အကျိုးခံစားသူကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ထိုထို အကျိုးခံစားသူကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ် ရှိမြဲ ရှိအံ့၊ ဝိပါက ဝဋ်ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော၊ ဝိပါကဝဋ်၏ ပြတ်စဲခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကို မယူမှု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း မရှိတော့သည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၁၃၉။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“အကောင်းအဆိုးဖြစ်သောကံတို့၏ အကျိုးကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် အကောင်း အဆိုး ဖြစ်သော ကံတို့၏ အကျိုးကို ခံစားသူကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် ရအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခံစားသူကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

အမှာ။ ။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၃၉) အတိုင်းချည်း မေး၍... (၁) နိဗ္ဗာန် (၂) မြေကြီး (၃) မဟာသမုဒ္ဒရာ (၄) မြင်းမိုရ်တောင်မင်း (၅) အာပေါဓာတ်၊ (၆) တေဇဇဓာတ် (၇) ဝါယောဓာတ် (၈) မြက် ထင်း တောစိုးသစ်ပင်၊... ဤ (၈)-ပါး တို့နှင့် စပ်၍ “နိဗ္ဗာန်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ခံစားသူကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော” စသည်ဖြင့် ပြဿနာ (၈) ရပ်ကို ဒုတိယပြဿနာ အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ရာ “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟုချည်း ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၁၄၂။ ပဌမပြဿနာကို (၁၃၉) အတိုင်း မေး၍... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “အကောင်း အဆိုး ဖြစ်သော ကံတို့၏ အကျိုးက တခြား၊ အကောင်း အဆိုး ဖြစ်သော ကံတို့၏ အကျိုးကို ခံစားသူက တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၁၄၃။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...“နတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ... သကဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“နတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ခံစားသူကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၄၄။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“နတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ရအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် နတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ခံစားသူကို ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို နတ်ချမ်းသာ ခံစားသူကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၄၅။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို နတ်ချမ်းသာ ခံစားသူကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ထိုထို နတ်ချမ်းသာ ခံစားသူကို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိမြဲ ရှိအံ့၊ ဝိပါကဝဋ်ဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုခြင်း မရှိနိုင်တော့သည်၊ မဟုတ်လော၊ ဝိပါက ဝဋ်၏ ပြတ်စဲခြင်း မရှိတော့သည် မဟုတ်လော၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကို မယူမူ၍ နိဗ္ဗာန်စံခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၄၆။ ပဌမပြဿနာကို (၁၄၄) အတိုင်းမေး၍....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခံစားသူကို ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

အမှာ။ ။ ပဌမပြဿနာကို (၁၄၄) အတိုင်းချည်းမေး၍ နိဗ္ဗာန်စသော (ဂ)-ပါးနှင့်ပင် စပ်၍ ရှေးနည်း အတိုင်းပင် စစ်ဆေးရာ ပရဝါဒီကလည်း ရှေးနည်းအတိုင်းပင် ပယ်သည်။

၁၄၇။ ပဌမပြဿနာကို (၁၄၄) အတိုင်း မေး၍....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“နတ်ချမ်းသာက တခြား၊ နတ်ချမ်းသာ ခံစားသူက တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

အမှာ။ ။(၁) လူချမ်းသာ (၂) အပါယ်ဒုက္ခ (၃) ငရဲဒုက္ခတို့နှင့် စပ်၍လည်း ပရဝါဒီ သကဝါဒီတို့ ပုန်ရေ (၁၆၉) တိုင် အောင် မေးကြ ဖြေကြ စစ်ဆေး ပယ်ရှားကြလေသည်။

၁၇၀။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အကောင်း အဆိုး ဖြစ်ကုန်သော ကံတို့ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အကောင်း အဆိုး ဖြစ်ကုန်သော ကံတို့ကို ကိုယ်တိုင်ပြုတတ်သော သူတပါးကို ပြုစေတတ်သော အကျိုး ခံစားသူကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို ခံစားသူ ပြု ထို ပြုသူက ခံစားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၇၁။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို ခံစားသူ ပြု ထို ပြုသူက ခံစားသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သူ့ဒုက္ခကို ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၇၂။ ပဌမပြဿနာကို (၁၇၀) အတိုင်း မေး၍...ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ခံစားသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်က ပြု ပြုသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်က ခံစားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၁၇၃။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ခံစားသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြု ပြုသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခံစားသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သူ့ဒုက္ခကို သူတပါးသည် ပြုအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၇၄။ ပဌမပြဿနာကို (၁၇၀) အတိုင်း မေး၍...ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း ကံကို ပြုကုန်သလော၊ ထို ကံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ ကံပြုသော

ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း ခံစားကုန်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၇၅။ ပဌမပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် (၁၇၄) ဒုတိယပြဿနာကို မေးသော အခါ...ဝန်ခံသောကြောင့်....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သုခ ဒုက္ခကို ကိုယ်တိုင်လည်း ပြုအပ်၊ သူတပါးလည်း ပြုအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၁၇၆။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၇၀) အတိုင်း မေး၍ ..ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို ခံစားသူသည် မပြု၊ ထို ပြုသူသည် မခံစားသလော၊ ခံစားသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပြု၊ ပြုသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မခံစားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၇၇။ ပဌမ ပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် (၁၇၆) ဒုတိယ ပြဿနာကို မေးသော အခါ....ဝန်ခံသောကြောင့်... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“သုခ ဒုက္ခသည် ကိုယ်တိုင် မပြုအပ် သူတပါး မပြုအပ်ပဲ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၇၈။ ပဌမပြဿနာကို (၁၇၀) အတိုင်း မေး၍....“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....

(က) ထို ခံစားသူ ပြု၊ ထို ပြုသူ ခံစားသလော၊

(ခ) ခံစားသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်က ပြု၊ ပြုသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်က ခံစားသလော၊

(ဂ) ထို ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ ကံ ပြုကုန်သလော၊ ထို ကံ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ ကံ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ ခံစားကုန်သလော၊

(ဃ) ထို ခံစားသူသည် မပြု၊ ထို ပြုသူသည် မခံစားသလော၊ ခံစားသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပြု၊ ပြုသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မခံစားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....

ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၇၉။ ပဌမ ပြဿနာအဖြစ်ဖြင့် (၁၇၈) ဒုတိယပြဿနာကို မေးသော အခါ...ဝန်ခံသောကြောင့် ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “ခံစားသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပြု၊ ပြုသူမှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မခံစားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ . ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....

- (က) သုခ ဒုက္ခကို ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သလော၊
- (ခ) သုခ ဒုက္ခကို သူတပါးသည် ပြုအပ်သလော၊
- (ဂ) သုခ ဒုက္ခကို ကိုယ်တိုင်လည်း ပြုအပ်၊ သူတပါးလည်း ပြုအပ် သလော၊
- (ဃ) သုခ ဒုက္ခသည် ကိုယ်တိုင်လည်း မပြုအပ်၊ သူတပါးလည်း မပြု အပ်ပဲ အကြောင်းမှ ဖြစ်သလောဟု”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး သောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ် ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၈၀။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “ကံ ရှိသလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသော အခါ...သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “ကံ ပြုသူ ရှိသလော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ...သကဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ ပေ ။

၁၈၁။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ကံရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ကံပြုသူ ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီ မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို ကံ ပြုသူကို ပြုသူ ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှား လေသည်။ ပေ ။

၁၈၂။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထို ကံ ပြုသူကို ပြုသူ ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ထိုထို ကံ ပြုသူကို ပြုသူ ရှိမြဲ ရှိနေအံ့၊ ကမ္မဝဋ် ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော၊ ကမ္မဝဋ်၏ ပြတ်စဲခြင်း မရှိ နိုင်တော့သည် မဟုတ်လော၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကို မယူမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၁၈၃။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၈၁) အတိုင်း မေး၍ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....
“ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုသူ ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်
ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှား
လေသည်။ ပေ ။

အမှတ်။ ။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၈၁) အတိုင်းချည်း မေး၍....နိဗ္ဗာန်
စသော (ဂ)-ပါးနှင့် စပ်၍ “နိဗ္ဗာန်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်
နိဗ္ဗာန်ကို ပြုသူရှိသလော” စသော ပြဿနာ (ဂ)-ရပ်ကို
ဒုတိယ ပြဿနာများ အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ရာ “ဤသို့ကား မဆို
ထိုက်ပါ” ဟုချည်း ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၁၈၄။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၈၁) အတိုင်းပင် မေး၍....ငါ့ရှင်
ပရဝါဒီ....“ကံ တခြား၊ ကံပြုသူ တခြားလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး
သောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေ
သည်။ ပေ ။

၁၈၅။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အကျိုး ရှိသလော” ဟု ပရဝါဒီက မေး
သောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အကျိုးကို ခံစားသူ ရှိသလော” ဟု ပရဝါဒီက
စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှား
လေသည်။ ပေ ။

၁၈၆။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အကျိုးရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးခံစားသူ
ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု
ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို အကျိုး ခံစားသူကို ခံစားသူ ရှိသလော” ဟု
သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”
ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

၁၈၇။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထို အကျိုးခံစားသူကို ခံစားသူ ရှိသလော”
ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထိုထို အကျိုးခံစားသူကို ခံစားသော သူကို ခံစားသူ
ရှိပြီ ရှိနေအံ့၊ ဝိပါက ဝဋ်ရက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်
လော၊ ဝိပါက ဝဋ်၏ ပြတ်စဲခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်လော၊ တစုံတခု
သော အကြောင်းကို မယူမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း မရှိနိုင်တော့သည် မဟုတ်
လော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား
မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အကျိုးရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးခံစားသူရှိသလော”
ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခံစားသူရှိသလော”
ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်
ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

အမှာ။ ။ပဌမ ပြဿနာကို (၁၈၈) အတိုင်း မေး၍....နိဗ္ဗာန် စသော
(၈)ပါးကို “နိဗ္ဗာန်ရှိ၏...ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ခံစားသူ
ရှိသလော”စသည်ဖြင့် ဒုတိယပြဿနာများအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ရာ
“ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟုချည်း ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၁၉၂။ ပဌမပြဿနာကို (၁၈၈)အတိုင်းပင် မေး၍ “အကျိုး တခြား၊
အကျိုး ခံစားသူ တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....
ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

ပုရိသကာရာနုယောဂ ပြီး၏။

ရှေးဦးစွာသော ကလျာဏဝဂ် ပြီးပြီ။

၁၄-အဘိညာနုယောဂ

[အဘိညာဏ်ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း။]

၁၉၃။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏
ဟု မဆိုထိုက်သလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီသည်
“အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“တန်ခိုးကို အထူးထူး အပြားပြား ပြုနိုင်သူ တစုံ
တယောက် ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....
သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“တန်ခိုးကို အထူးထူး အပြားပြား ပြုနိုင်သူ တစုံ
တယောက် ရှိလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့်
ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု ဆိုထိုက်
သည်သာ”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၁၉၄။ ပဌမ ပြဿနာ (၁၉၃) အတိုင်း မေး၍....ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “ဒိဗ္ဗသောတဖြင့် ဝေးသော အသံ စသည်ကို ကြားနိုင်သူ တစုံတယောက် ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “ဒိဗ္ဗသောတဖြင့် ဝေးသော အသံ စသည်ကို ကြားနိုင်သူ တစုံတယောက် ရှိလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု ဆိုထိုက်သည်သာ”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။

အမှာ။ ။ပဌမ ပြဿနာကို (၁၉၃) အတိုင်းချည်း မေး၍....(၁) သူ တပါးစိတ်ကို သိနိုင်သူ တစုံတယောက်ရှိသည် မဟုတ်လော၊ (၂) ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့နိုင်သူ တစုံတယောက်ရှိသည် မဟုတ်လော၊ (၃) ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ဝေးသော ရူပါရုံ စသည်ကို မြင်နိုင်သူ တစုံတယောက်ရှိသည် မဟုတ်လော၊ (၄) အာသဝေါတ္တိ၏ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သူ တစုံတယောက်ရှိသည် မဟုတ်လော၊....ဤ ပြဿနာ ၄-ရပ်ကို ဒုတိယပြဿနာ အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်သောအခါ....သကဝါဒီ ဝန်ခံသည်၊ ပရဝါဒီသည် “သို့ဖြစ်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ရအပ်၏ဟု ဆိုထိုက်သည်”ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။

၁၉၅။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “တန်ခိုးကို အထူးထူး အပြားပြား ပြုနိုင်သူ တစုံတယောက်ရှိ၏၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍ ထို အကြောင်းကြောင့်လည်း အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “တန်ခိုးကို အထူးထူး အပြားပြား ပြုသူသည်သာ ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ တန်ခိုးကို အထူးထူး အပြားပြား မပြုသူသည် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၁၉၆။ (၁) ဒိဗ္ဗသောတ (၂) ပရစိတ္တဝိဇာနဒ္ဒအဘိညာဏ် (၃) ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ် (၄) အာသဝက္ခယဉာဏ်တို့နှင့် စပ်၍လည်း ဣဒ္ဓိဝိအဘိညာဏ်နည်းတူ ပဌမပြဿနာပြု၍ “ဒိဗ္ဗသောတဖြင့် ဝေးသော အသံ စသည်ကို ကြားသူသည်သာ ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ ဒိဗ္ဗသောတဖြင့် ဝေးသော အသံ စသည်ကို

မကြားသူသည် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သလော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယပြဿနာ ၄-ရပ်ကို ပြုသော အခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟုချည်း ပယ်သည်။ ပေ ။

အဘိညာနုယောဂ ပြီး၏။

၁၅-ဉာတကနုယောဂါဒီ

ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်

၁၅-ဉာတကနုယောဂ

[ဉာတက ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း။]

၁၉၇။ ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... “အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု မဆိုထိုက်သလော” ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ... သကဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ... “အမိ ရှိသည် မဟုတ်လော” ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... သကဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “အမိ ရှိလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု ဆိုထိုက်သည်သ” ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၁၉၈။ (က) ပဌမ ပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်းချည်း မေး၍... (၁) အဖ (၂) ညီအစ်ကို (၃) နှစ်မ၊ အစ်မတို့နှင့် စပ်၍ “အဖ ရှိသည် မဟုတ်လော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာများကို ထုတ်၍ ဝန်ခံသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟု ဆုံးဖြတ်လေသည်။

(ဉာတကနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၆-ဇာတိအနုယောဂ

[အမျိုး ဇာတ်ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း။]

၁၉၈။ (ခ) ပဌမ ပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်းချည်း မေး၍... (၁) မင်း (၂) ပုဏ္ဏား (၃) ဝေဿ လူမျိုး (၄) သုဒ္ဓ လူမျိုးတို့နှင့် စပ်၍ “မင်း ရှိသည် မဟုတ်လော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာ များကို ထုတ်၍ ဝန်ခံသော အခါ... ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟု ဆုံးဖြတ်လေသည်။

(ဇာတိအနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၇-ပဋိပတ္တိအနုယောဂ

[အကျင့်ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း။]

၁၉၈။ (ဂ) ပဌမပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်းချည်း မေး၍....(၁) လူဝတ်ကြောင် (၂) ရသေ့ ရဟန်းတို့နှင့် စပ်၍ “လူဝတ်ကြောင် ရှိသည် မဟုတ်လော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယပုစ္ဆာထုတ်၍ ဝန်ခံသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ်၏” ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။

(ပဋိပတ္တိအနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၈-ဥပပတ္တိအနုယောဂ

[ပဋိသန္ဓေ ကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း။]

၁၉၉။ (ဃ) ပဌမပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်းချည်း မေး၍....(၁) နတ် (၂) လူတို့နှင့် စပ်၍ “နတ်ရှိသည် မဟုတ်လော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာများကို ထုတ်၍ ဝန်ခံသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအပ် ၏” ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။

(ဥပပတ္တိအနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒီ

သကဝါဒီပက္ခ (၁)

၁၅-ဉာတကာနုယောဂ

၁၉၉။ (က) ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ “အမိရှိ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ထို အကြောင်းကြောင့်လည်း အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာ ဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သလော” ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ရှေးဘဝ၌ အမိ မဟုတ်ပဲ ယခုဘဝကျမှ အမိ ဖြစ်သူ တစုံတယောက် ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီ သည် “အိမ်” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ရှေးဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပဲ ယခု ဘဝကျမှ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သူ တစုံတယောက်ရှိသလော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ” ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

အမှတ်။ ။ ပဌမပြဿနာကို နည်းတူ မေး၍....(၁) အဖ (၂) ညီအစ်ကို
(၃) နှစ်မ အစ်မတို့နှင့် စပ်၍ “ရှေးဘဝ၌ အဖ မဟုတ်ပဲ
ယခု ဘဝကျမှ အဖ ဖြစ်သူ တစ်ယောက် ရှိသလော”
စသည်ဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာ ထုတ်တိုင်း ဝန်ခံသောအခါ....
နည်းတူ တတိယ ပြဿနာကို မေးသော် ပယ်သည်။

(ဉာတကာနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၆-ဇာတိအနုယောဂ

၁၉၉။ (ခ) ပဌမ ပြဿနာကို (၁၉၉) အတိုင်းချည်း မေး၍....(၁)
မင်း (၂) ပုဏ္ဏား (၃) ဝေဿ လူမျိုး (၄) သုဒ္ဓ လူမျိုးတို့နှင့် စပ်၍
“ရှေးဘဝ၌ မင်း မဟုတ်ပဲ ယခု ဘဝကျမှ မင်း ဖြစ်သူ တစ်ယောက်
ရှိသလော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာများ ထုတ်၍ ဝန်ခံလျှင် တတိယ
ပြဿနာကို ၁၉၉ (က) အတိုင်း ထုတ်သောအခါ ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

(ဇာတိအနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၇-ပဋိပတ္တိအနုယောဂ

၁၉၉။ (ဂ) ပဌမ ပြဿနာကို ၁၉၉ (က) အတိုင်းချည်း မေး၍....
(၁) လူ ဝတ်ကြောင် (၂) ရသေ့ ရဟန်းတို့နှင့် စပ်၍လည်း “ရှေးဘဝ၌
လူ ဝတ်ကြောင် မဟုတ်ပဲ ယခု ဘဝကျမှ လူ ဝတ်ကြောင် ဖြစ်သူ တစ်
ယောက် ရှိသလော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာများ ထုတ်၍ ဝန်ခံလျှင်
တတိယ ပြဿနာကို ၁၉၉ (က) အတိုင်း ထုတ်သောအခါ ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

(ပဋိပတ္တိအနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၈-ဥပပတ္တိအနုယောဂ

၁၉၉။ (ဃ) ပဌမပြဿနာကို ၁၉၉ (က) အတိုင်းချည်းမေး၍....(၁) နတ်
(၂) လူတို့နှင့်စပ်၍ “ရှေးဘဝ၌ နတ်မဟုတ်ပဲ ယခုဘဝကျမှ နတ်ဖြစ်သူ တစ်
ယောက် ရှိသလော” စသည်ဖြင့် ဒုတိယပြဿနာများကို ထုတ်၍ ဝန်ခံလျှင်
တတိယပြဿနာကို ၁၉၉ (က) အတိုင်း မေးသောအခါ....ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

(ဥပပတ္တိအနုယောဂ ပြီး၏။)

၁၅-၁၈-ဉာတကာနုယောဂါဒိ

သကဝါဒိပက္ခ (၂)

၁၅-ဉာတကာနုယောဂ

၂၀၀။ (က) ပဌမ ပြဿနာကို (၁၉၉) (က) အတိုင်းချည်း မေး၍....
(၁)အမိ (၂) အဖ (၃) ညီအစ်ကို (၄) နှစ်မ၊ အစ်မတို့နှင့် စပ်၍ “ရှေးဘဝ၌
အမိ ဖြစ်၍ ယခု ဘဝ၌ အမိ မဟုတ်သူ တစုံတယောက်ရှိသလော” စသည်ဖြင့်
ဒုတိယ ပြဿနာများကို ထုတ်၍ ဝန်ခံလျှင် “ရှေးဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၍ ယခု
ဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သူ တစုံတယောက် ရှိသလော” ဟု တတိယ ပြဿနာကို
ထုတ်သောအခါ....ပရဝါဒိ ပယ်သည်။

အမှာ။ ။ ၂၀၀။ (ခ) စသည်ဖြင့် ဇာတိအနုယောဂ စသည်ကို ပြ၏။
ပြဿနာ ၃-ရပ်ကို ဤ ဉာတကာနုယောဂကို မှီ၍ သိပါ။
ဉာတကာနုယောဂါဒိ ပြီး၏။

၁၉-ပဋိဝေဓာနုယောဂ

[ပဋိဝေဓ ကို မေးစိစစ်ရာ အခင်း။]

၂၀၁။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်း မေး၍ငါ့ရှင် သက-
ဝါဒိ....“သောတာပန် ရှိသည် မဟုတ်လော” ဟု ပရဝါဒိက စစ်ဆေးသော
အခါ....သကဝါဒိသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒိ....“သောတာပန် ရှိလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်
ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ
အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု ဆိုထိုက်သည်သာ” ဟု ပရဝါဒိ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၀၂။ (၁) သကဒါဂါမ် (၂) အနာဂါမ် (၃) ရဟန္တာ (၄)
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ် (၅) ပညာဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ် (၆) ကာယသက္ခီ
ပုဂ္ဂိုလ် (၇) ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ ပုဂ္ဂိုလ် (၈) သဒ္ဓါဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ် (၉) ဓမ္မာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်
(၁၀) သဒ္ဓါနုသာရီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စပ်၍လည်း နည်းတူ ပြဿနာ ၂-ရပ်
မေး၍ ပရဝါဒိ ဆုံးဖြတ်သည်။

၂၀၃။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒိ....“သောတာပန် ရှိ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ထို
အကြောင်းကြောင့်လည်း အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာ
ဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သလော”
ဟု သကဝါဒိ မေးသောအခါ....ပရဝါဒိသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရှေးဘဝ၌ သောတာပန် မဟုတ်ပဲ ယခု ဘဝ ကျမှ သောတာပန် ဖြစ်သူ တစုံတယောက် ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရှေးဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပဲ ယခု ဘဝ ကျမှ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သူ တစုံတယောက် ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၂၀၄။ (၂၀၂) ၌ ပြအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် (၁၀) မျိုးနှင့် စပ်၍လည်း နည်းတူ ပြဿနာ ၃-ရပ်ကို မေးသည်။

၂၀၅။ ပဌမပြဿနာကို(၂၀၃)အတိုင်း မေး၍....

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရှေးဘဝ၌ သောတာပန်ဖြစ်၍ ယခုဘဝ၌ သောတာပန် မဟုတ်သူ တစုံတယောက်ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ရှေးဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ယခုဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ်မဖြစ်သူ တစုံတယောက်ရှိသလော”ဟု သကဝါဒီ စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

အမှာ။ ။(၁) သကဒါဂါမ် (၂) အနာဂါမ်တို့နှင့် စပ်၍လည်း နည်းတူ ပြဿနာ ၃-ရပ်ကို မေးသည်။

ပဋိဝေဓာနုယောဂ ပြီး၏။

၂၀၆သံဃာနုယောဂ

[သံဃာကို မေးစိစစ်ရာအခင်း။]

၂၀၆။ ပဌမပြဿနာကို(၁၉၇)အတိုင်း မေး၍....

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“၄-ပါးသော ယောကျ်ားအစုံ ရှစ်ပါးသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှိကြသည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....“၄-ပါးသော ယောကျ်ားအစုံ ရှစ်ပါးသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှိကြလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု ဆိုထိုက်သည်သော”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။

၂၀၇။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“၎င်းသော ယောက်ျားအစုံ ရှစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှိကြ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ထို အကြောင်းကြောင့်လည်း အတ္တသတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“၎င်းသော ယောက်ျားအစုံ ရှစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗုဒ္ဓ၏ ထင်ရှားပွင့်တော်မူလာခြင်းကြောင့် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ ထင်ရှားပွင့်တော်မူလာခြင်းကြောင့် ထင်ရှားဖြစ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ပွင့်တော်မူလာခြင်းကြောင့် ထင်ရှားဖြစ်သလော”ဟု ကပ်၍ မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ပြတ်သလော၊ ပုဂ္ဂိုလ် မရှိတော့သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

သံဃာနုယောဂ ပြီး၏။

၂၁-သစ္စိကဋ္ဌသဘာဝါနုယောဂ

[သစ္စိကဋ္ဌ၏ သဘောကို မေးစိစစ်ရာ အခန်း။]

၂၀၈။ “ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

“ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတတရားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

“ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသင်္ခတတရားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

“ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတတရားလည်း မဟုတ်၊ အသင်္ခတတရားလည်း မဟုတ် သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား ‘မဆိုထိုက်ပါ’”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

၂၀၉။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတတရားလည်း မဟုတ်၊ အသင်္ခတတရားလည်း မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးပြန်သောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“သင်္ခတတရားကို၎င်း အသင်္ခတတရားကို၎င်း ဖယ်ထား၍ အခြား တတိယတရားတမျိုး ရှိသေးသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ပေ။

၂၁၀။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“သင်္ခတတရားကို၎င်း အသင်္ခတတရားကို၎င်း ဖယ်ထား၍ အခြား တတိယတရားတမျိုး ရှိသေးသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးပြန်သောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ဘိက္ခုတို့...ဓာတ်တို့သည် ဤ ၂-ပါးတို့တည်း၊ အဘယ် ၂-ပါးတို့နည်း—သင်္ခတဓာတ်၎င်း၊ အသင်္ခတဓာတ်၎င်း တည်း၊ ဘိက္ခုတို့...ဓာတ်တို့သည် ဤ ၂-ပါးတို့တည်း’ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော၊ သုတ်တော်လည်း ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “သင်္ခတတရားကို၎င်း၊ အသင်္ခတတရားကို၎င်း ဖယ်ထား၍ အခြား တတိယတရားတမျိုး ရှိသေး၏ဟု မဆိုထိုက်”ဟု သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။

၂၁၁။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတတရားလည်း မဟုတ်၊ အသင်္ခတတရားလည်း မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီ မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“သင်္ခတတရားက တခြား၊ အသင်္ခတတရားက တခြား၊ ပုဂ္ဂိုလ်က တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ပေ။

၂၁၂။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့သည် သင်္ခတများ၊နိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခတ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတလည်း မဟုတ်-အသင်္ခတလည်း မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့သည် တခြား၊ နိဗ္ဗာန်သည် တခြား၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီ သည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ပေ။

၂၁၃။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ရုပ်သည် သင်္ခတ၊ နိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခတ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတလည်း မဟုတ်၊ အသင်္ခတလည်း မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ရုပ်တခြား၊ နိဗ္ဗာန်တခြား၊ ပုဂ္ဂိုလ်တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။

အမှာ။ ။ “ရုပ်သည် သင်္ခတ”ဟူသော နေရာ၊ “ရုပ် တခြား”ဟူသော နေရာတို့၌ ဝေဒနာ စသော ခန္ဓာ ၄-ပါးကို သွင်း၍ “ဝေဒနာသည် သင်္ခတ”စသည်ဖြင့် ပဌမ ဒုတိယ ပြဿနာ ၄-စုံကို ပြသည်။

၂၁၄။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း ထင်ရှားသလော၊ ပျက်ခြင်း ထင်ရှားသလော၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ တပါးသော အပြား အဖြစ်သည် ထင်ရှားသလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတ တရားလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ဘိက္ခုတို့...သင်္ခတ တရား၏ သင်္ခတလက္ခဏာတို့သည် ဤ ၃-ပါးတို့တည်း၊ အဘယ် ၃-ပါးတို့နည်း... ဘိက္ခုတို့...သင်္ခတ တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏၊ ပျက်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏၊ တည်သော သင်္ခတ တရားတို့၏ တပါးသော အပြားတို့၏ အဖြစ်သည် ထင်ရှား၏ဟုတည်း’ဟု ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏၊ ပျက်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ တပါးသော အပြားသည် ထင်ရှား၏”ဟု ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ..ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် “ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတတည်း”ဟု သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။

၂၁၅။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း မထင်ရှားသလော၊ ပျက်ခြင်း မထင်ရှားသလော၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ တပါးသော အပြား၏ အဖြစ်သည် မထင်ရှားသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသင်္ခတ လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ဘိက္ခုတို့... အသင်္ခတ တရား၏ အသင်္ခတလက္ခဏာတို့သည် ဤ ၃-ပါးတို့တည်း၊ အဘယ် ၃-ပါးတို့နည်း... ဘိက္ခုတို့... အသင်္ခတ တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် မထင်ရှား၊ ပျက်ခြင်းသည် မထင်ရှား၊ တည်သော အသင်္ခတ တရားတို့၏ တပါးသောအပြားတို့၏ အဖြစ်သည် မထင်ရှား ဟုတည်း’ဟု ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း မထင်ရှား၊ ပျက်ခြင်း မထင်ရှား၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ တပါးသော အပြား၏ အဖြစ် မထင်ရှား”ဟု ဖြေသည်။

“ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသင်္ခတ တည်း”ဟု သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။

၂၁၆။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်၌ ရှိလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “နိဗ္ဗာန်၌ ရှိ၏”ဟု ဖြေသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဿတ လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်၌ ‘မရှိ’ဟု သကဝါဒီက ဆုံးဖြတ်၏။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

၂၁၇။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်ကို မှီ၍ တည်သနည်း”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “ဘဝကို မှီ၍ တည်၏”ဟု ဖြေသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ဘဝသည် အနိစ္စ မဟုတ်လော၊ သင်္ခတ မဟုတ်လော၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည် မဟုတ်လော၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည် မဟုတ်လော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောရှိသည် မဟုတ်လော၊ ချုပ်ခြင်း သဘောရှိသည် မဟုတ်လော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အနိစ္စ မဟုတ်လော၊ သင်္ခတ မဟုတ်လော၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ကုန်ခြင်း သဘော ရှိသည် မဟုတ်လော၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိသည် မဟုတ်လော၊ စက်ဆုပ် ဖွယ် သဘောရှိသည် မဟုတ်လော၊ ချုပ်ခြင်း သဘောရှိသည် မဟုတ်လော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေး သောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေ သည်။ ပေ။

၂၁၀။ ပဌမ ပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်း မေး၍ ...ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “သုခဝေဒနာကို ခံစားလသော် သုခဝေဒနာကို ခံစားရ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိသူ တယောက် ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ.... သကဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “သုခ ဝေဒနာကို ခံစားလသော် သုခ ဝေဒနာကို ခံစားရ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိသူ တစုံတယောက်ရှိလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏”ဟု ဆိုထိုက်သည်သာ”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၁၉။ (၁) ဒုက္ခဝေဒနာ (၂) အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာတို့နှင့် စပ်၍ နည်းတူ ပြဿနာ ၂-ရပ်ထုတ်၍ ဆုံးဖြတ်သည်။

၂၂၀။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “သုခဝေဒနာကိုခံစားလသော် သုခဝေဒနာကို ခံစားရ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိသူ တစုံတယောက် ရှိ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ထို အကြောင်းကြောင့်လည်း အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “သုခ ဝေဒနာကို ခံစားလသော် သုခ ဝေဒနာကို ခံစားရ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိသူသည်သာ ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ သုခဝေဒနာကို ခံစားလသော် သုခ ဝေဒနာကို ခံစားရ၏ဟု အပြားအားဖြင့် မသိသူသည် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.. ပရဝါဒီ သည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

အမှာ။ ။(၁) ဒုက္ခဝေဒနာ (၂) အဒုက္ခမသုခဝေဒနာတို့နှင့် စပ်၍ လည်း နည်းတူ ပြဿနာ ၂-ရပ်ကို မေးသည်။

၂၂၁။ ပဌမပြဿနာကို (၂၂၀) အတိုင်း မေး၍.. ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...
“သုခဝေဒနာသည် တခြား၊ သုခဝေဒနာကို ခံစားလသော် သုခဝေဒနာကို
ခံစားရ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိသူသည် တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက
စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှား
လေသည်။ ပေ။

အမှာ။ ။(၁) ဒုက္ခဝေဒနာ (၂) အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနာတို့နှင့် စပ်၍
လည်း နည်းတူ ပြဿနာ ၂-ရပ်ကို မေးသည်။

၂၂၂။ ပဌမပြဿနာကို (၁၉၇)အတိုင်း မေး၍.... ငါ့ရှင်သကဝါဒီ...
“ကာယ၌ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသူ တစုံတယောက်
ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...သကဝါဒီသည်
“အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...“ကာယ၌ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍
နေသူ တစုံတယောက် ရှိလျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ...သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု
ဆိုထိုက်သည်သာ”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၂၃။ (၁) ဝေဒနာနုပဿီ (၂) စိတ္တာနုပဿီ (၃) ဓမ္မာနုပဿီတို့နှင့်
စပ်၍ နည်းတူ ပြဿနာ ၂-ရပ်စီ မေးသည်။

၂၂၄။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ...“ကာယ၌ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်
ဖြစ်၍ နေသူ တစုံတယောက်ရှိ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း
အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော်
သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသော
အခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ကာယ၌ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍
နေသူသာ ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ ကာယ၌ ကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မနေ
သူသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ...ပရဝါဒီ
သည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

အမှာ။ ။(၁) ဝေဒနာနုပဿီ (၂) စိတ္တာနုပဿီ (၃) ဓမ္မာနုပဿီ
တို့နှင့်စပ်၍ နည်းတူ ပြဿနာ ၂-ရပ်စီ မေးသည်။

၂၂၅။ ပဌမပြဿနာကို(၂၂၄)အတိုင်း မေး၍....

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “ကာယတခြား၊ ကာယ၌ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့
ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသူ တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ...
ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ပေ။

အမှာ။ ။(၁) ဝေဒနာနုပဿီ (၂) စိတ္တာနုပဿီ (၃) ဓမ္မာနုပဿီ
ထို့နှင့်စပ်၍လည်း နည်းတူ ပြဿနာ ၂-ရပ်စီ ထုတ်သည်။

၂၂၆။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရအပ်
သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ
လေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“မြတ်စွာဘုရားသည် ‘မောသရာဇာ....မပြတ် မလပ်
အမှတ်ရသည်(ဖြစ်၍) အတ္တဟု အဖန်ဖန် ရှုမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူကို
ပယ်နှုတ်၍ ခန္ဓာ ၅-ပါးဟူသော လောကကို သုညအဖြစ်ဖြင့် ရှုပါလော၊
ဤသို့ ရှုလသော် သေမင်းကို လွန်နိုင်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ ခန္ဓာ ၅-ပါး
ဟူသော လောကကို ရှုသူကို သေမင်း မမြင်နိုင်’ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်
မဟုတ်လော၊ သုတ်တော်ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော
အခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ဤသို့ဖြစ်လျှင် “အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့်
ရအပ်၏ဟု မဆိုထိုက်”ဟု သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။

၂၂၇။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှုသလော”ဟု သကဝါဒီက
မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရုပ်နှင့်တကွ ရှုသလော၊ ရုပ်မပါပဲ ရှုသလော”ဟု
သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ရုပ်နှင့်အကွ ရှု၏”ဟု
ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထိုကိုယ်သည် အသက်လော၊ ထိုအသက်သည်
ကိုယ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့
ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားသည်။ ပေ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရုပ်နှင့်တကွ ရှုသလော၊ ရုပ်မပါပဲ ရှုသလော”ဟု
မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ရုပ်မပါပဲ ရှု၏”ဟု ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“အသက် တခြား၊ ကိုယ် တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက
မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေ
သည်။ ပေ။

၂၂၈။ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှုသလော”ဟု သကဝါဒီက
မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ရုပ်၏အတွင်း၌ တည်၍ ရှုသလော၊ အပြင်သို့ ထွက်၍ ရှုသလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အပြင်သို့ ထွက်၍ ရှု၏”ဟု ဖြေသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“ထိုကိုယ်သည် အသက်၊ ထိုအသက်သည် ကိုယ်လော” ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ.... ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆို ထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှားလေသည်။ ။ပေ။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ ...“ရုပ်၏ အတွင်း၌ တည်၍ ရှုသလော၊ အပြင်သို့ ထွက်၍ ရှုသလော”ဟု သကဝါဒီ မေးပြန်သောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အပြင်သို့ ထွက်၍ ရှု၏”ဟု ဖြေပြန်သည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ ...“အသက် တခြား ကိုယ် တခြားလော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု ပယ်ရှား လေသည်။ ။ပေ။

၂၂၉။ ပဌမပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်း မေး၍ ... ငါ့ရှင် သကဝါဒီ.... “မြတ်စွာဘုရားသည် အမှန်ကို ပြောလေ့ ရှိသည် မဟုတ်လော၊ သင့်လျော်သောအခါ၌ ပြောလေ့ ရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ တင်ရှား ရှိသော အရာကို ပြောလေ့ရှိသည် မဟုတ်လော၊ အဟုတ်ကို ပြောလေ့ ရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ မချွတ်ယွင်းသော စကားကို ပြောလေ့ ရှိသည် မဟုတ်လော၊ တပါးသော အခြင်းအရာ မဟုတ်သည်ကို ပြောလေ့ရှိသည် မဟုတ်ပါလော”ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“မြတ်စွာဘုရားသည် “မိမိ စီးပွားအလိုငှါ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ် ရှိ၏” ဟု ဟောတော် မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီ စစ်ဆေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ...ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရ ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သည် ရှိသော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ် ၏”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၃၀။ ပဌမပြဿနာကို (၁၉၇) အတိုင်း မေး၍....ဒုတိယ ပြဿနာကို (၂၂၉) အတိုင်း မေးပြီးလျှင် ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....“မြတ်စွာ ဘုရားသည် ‘ဘိက္ခုတို့... တပါးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ ပွင့်တော်မူသော် များစွာသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားအလိုငှါ၊ များစွာသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာအလိုငှါ၊ လောကကို သနားစောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ၊ နတ်လူတို့၏ အကျိုးငှါ၊ စီးပွားအလိုငှါ၊ ချမ်းသာအလိုငှါ ပွင့်တော်မူ၏”ဟု ဟော

တော် မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု ပရဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် သကဝါဒီ....ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် “အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏”ဟု ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၃၁။ ပဌမ ပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း မေး၍... ဒုတိယ ပြဿနာကို (၂၂၉) အတိုင်း မေးပြီးလျှင်....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... “မြတ်စွာ ဘုရားသည် ‘အလုံးစုံသော တရားတို့သည် အနတ္တတို့’ဟု ဟောတော် မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

“ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.. ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည် ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သော် ရအပ်၏ဟု မဆိုထိုက်”ဟု သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၃၂။ ပဌမ ပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း မေး၍ ဒုတိယ ပြဿနာကို (၂၂၉) အတိုင်း မေးပြီးလျှင်....ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ဒုက္ခသည်သာ ဖြစ်သော် ဖြစ်၏၊ ဒုက္ခသည်သာ ချုပ်သော် ချုပ်၏ဟု မယုံမှား၊ မတွေးတော၊ ထို အဖြစ်အပျက်ကို ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဤ ဒုက္ခသည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၌ တပါးသော ယုံကြည်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် မရှိသော ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သည်သာ ဖြစ်၏၊ ကစွာန.. ဤ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏’ဟု ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ....ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ....ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “အတ္တ သတ္တ ဇီဝ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သော် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏ဟု မဆိုထိုက်”ဟု သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

၂၃၃။ ပဌမ ပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း မေး၍.... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ.... ဝဇီရာ ဘိက္ခုနီသည် မကောင်းမှုရှိသော မာရ်နတ်ကို ဤ စကားကို ဆိုခဲ့သည် မဟုတ်လော၊....မာရ်နတ်....အသို့နည်း-သတ္တဝါဟု ယုံကြည်သလော၊ သင်၏ သန္တာန်၌ မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်သလော၊ ဤ ကိုယ်သည် သတ္တဝါမဖက် သက်သက်သော သင်္ခါရ အစုအပုံတည်း၊ ဤ၌ သတ္တဝါကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သော် မရအပ်၊....ဥပမာဖြင့် တင်ရှားစေအံ့-လှည်းဘီး ဝင်ရိုး စသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော အဆောက်အဦကြောင့် ‘ရထား’ ဟူသော ဝေါဟာရ ဖြစ်

သကဲ့သို့ ခန္ဓာများ ရှိကြသော် ‘သတ္တဝါ’ဟူသော ပညတ်ဖြစ်သည်။...မှန်၏= ဒုက္ခသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဒုက္ခသည်သာ တည်လည်း တည်၊ ပျက်လည်း ပျက်၏၊ ဒုက္ခမှ တပါးသော ပညတ်ကား ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ဒုက္ခမှ တပါးသော နာမည် ပညတ်ကား ချုပ်သည်မဟုတ်”ဟု ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသောအခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံလေသည်။ [ထိုအခါ (၂၃၁,၂) အတိုင်း သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။]

၂၃၄။ ပဌမပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း မေး၍...ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဤစကားကို လျှောက်ခဲ့သည့် မဟုတ်လော—‘မြတ်စွာဘုရား...အဘယ်မျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့် သုညော လောကော (လောကသည် သုညတည်း)ဟု အများ ပြောဆိုအပ်ပါသနည်း’ဟု—လျှောက်ပြီ၊...အာနန္ဒာ အကြံကြောင့် အတ္တမူလင်း၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာမူလင် ကင်းဆိတ်၏၊ ထို့ကြောင့် သုညောလောကောဟု အများ ပြောဆို အပ်၏၊...အာနန္ဒာ—အဘယ်သည် အတ္တမူလင်း အတ္တ၏ ဥစ္စာမူလင်း ကင်းဆိတ်သနည်း၊...

(က) အာနန္ဒာ...စက္ခုပသာဒသည် အတ္တမူလင်း အတ္တဥစ္စာမူလင်း ကင်းဆိတ်၏၊ ရူပါရုံတို့သည် အတ္တမူလင်း အတ္တဥစ္စာမူလင်း ကင်းဆိတ်ကုန်၏၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည် အတ္တမူလင်း အတ္တ၏ ဥစ္စာမူလင်း ကင်းဆိတ်၏၊ စက္ခုသမ္ပယသည့် အတ္တမူလင်း အတ္တဥစ္စာမူလင်း ကင်းဆိတ်၏၊ စက္ခုသမ္ပယ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သုဓမ္မလည်း ဖြစ်သော ဒုက္ခမူလင်းဖြစ်သော အဒုက္ခမသုဓမ္မလည်းဖြစ်သော အကြင် ဝေဒနာသည်ဖြစ်၏၊ ထိုဝေဒနာသည်လည်း အတ္တမူလင်း အတ္တဥစ္စာမူလင်း ကင်းဆိတ်၏၊ [နောက်၌ သောတ ဃာန ဗိဝှာ ကာယ မနောဒွါရတို့နှင့် စပ်၍လည်း “သောတပသာဒ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ သောတဝိညာဏ်၊ သောတသမ္ပယ၊ သောတသမ္ပယဇာ ဝေဒနာ”စသည်ဖြင့် ၅-ပါးစီပြားသော တရားတို့၏ အတ္တ အတ္တဥစ္စာမူ ကင်းဆိတ်ပုံကို ဟောတော်မူ၏။] ထို့ကြောင့် သုညော လောကောဟု အများ ပြောဆိုအပ်၏”ဟု ဟောတော် မူအပ်သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည်သာ မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်ဆေးသော အခါ...ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။ [ထိုအခါ (၂၃၁,၂) အတိုင်း သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။]

၂၃၅။ ပဌမပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း...ဒုတိယပြဿနာကို (၂၂၉) အတိုင်း မေး၍...ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ဘိက္ခုတို့...အတ္တမူလင်း ရှိသော် ‘ဤ ဟာသည် အတ္တဥစ္စာတည်း’ဟု စွဲလမ်းရာသည် မဟုတ်လောဟု မေးတော် မူပြီ၊...‘မှန်ပါ...မြတ်စွာဘုရား ဟု လျှောက်ကြပြီ၊...

“ဘိက္ခုတို့... အတ္တဥစ္စာမူလည်းရှိသော် ‘ငါ့အတ္တသည် ဤဟာ၏ အရှင်တည်း’ ဟု စွဲလမ်း ရာသည် မဟုတ်လော” ဟု မေးတော်မူပြီ။ ‘မှန်ပါ မြတ်စွာ ဘုရား...’ ဟု လျှောက်ကြပြီ။ “ဘိက္ခုတို့... အတ္တ ကို၎င်း အတ္တဥစ္စာကို၎င်း အမှန်အားဖြင့် အဟုတ်အားဖြင့် အတည်အားဖြင့် ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှိသော် မရနိုင်ပါပဲလျက် ထို ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် လောကတည်း၊ ထို ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် အတ္တ တည်း၊ ထို ငါသည် တမလွန် ဘဝသို့ ရောက်၍ မြဲသည် ခိုင်ခံ့သည် အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည့် ဇရာမရဏ အားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်ရလတ္တံ့၊ အခါ ခပ်သိမ်း ထင်ရှား ရှိသော မြင်းမိုရ်တောင် မြေ လ နေ နက္ခတ်တို့နှင့် တူစွာ ဖြစ်ရလတ္တံ့၊ ဤသို့ အကြင် အကျိုးမဲ့တို့၏ တည်ရာ အကြောင်း ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူ ရှိ၏။ ဘိက္ခုတို့... ဤ မိစ္ဆာ အယူသည် အကောင်း မဖက် သက်သက်သော ပြည့်သော ဗာလ တရားသည် ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။... မြတ်စွာဘုရား... အဘယ်မှာ မဖြစ်ပဲ ရှိပါ အံ့နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား... မှန်ပါ၏။ အကောင်း မဖက် သက်သက်ပြည့်နေသော ဗာလ တရားပါတည်းဟု လျှောက်ကြပြီ” ဟောတော် မူအပ်သည် မဟုတ် လော၊ သုတ်တော်ရှိသည့် ‘မဟုတ်လော’ ဟု သကဝါဒက စစ်ဆေးသော အခါ... ပရဝါဒီသည် “အိမ်း” ဟု ဝန်ခံသည်။] ထိုအခါ (၂၃၁, ၂) အတိုင်း သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။]

၂၃၆။ ပဌမ ပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း ဒုတိယ ပြဿနာကို (၂၂၉) အတိုင်း မေး၍... ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ... “မြတ်စွာဘုရားသည်...

သေနိယ... ဤ ဆရာ ၃-ယောက်တို့ လောက၌ ထင်ရှား ရှိကြ၏။ အဘယ် ၃-ယောက်တို့နည်း၊ ဤ လောက၌ အချို့ဆရာသည် မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် မိမိကိုယ်ကို အဟုတ်အမှန် အားဖြင့် ပညတ်၏။ တမလွန် ဘဝ၌လည်း မိမိကိုယ် ကို အဟုတ်အမှန် အားဖြင့် ပညတ်၏။

ထို့ပြင်—သေနိယ... ဤ လောက၌ အချို့ ဆရာသည် မျက်မှောက် ဘဝ ၌သာ မိမိကိုယ်ကို အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် ပညတ်၏။ တမလွန် ဘဝ၌ကား မပညတ်။

ထို့ပြင်—သေနိယ... ဤ လောက၌ အချို့ ဆရာသည် မျက်မှောက် ဘဝ ၌လည်း မိမိကိုယ်ကို အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် မပညတ်၊ တမလွန် ဘဝ၌လည်း မပညတ်။

သေနိယ... ထို ၃-ယောက်တို့တွင် အကြင် ဆရာသည် မျက်မှောက် ဘဝ ၌လည်း မိမိကိုယ်ကို အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် ပညတ်၏။ တမလွန် ဘဝ၌လည်း ပညတ်၏။ သေနိယ... ဤ ဆရာကို သဿတဝါဒီဆရာဟု ဆိုအပ်၏။

သေနိယ...ထို ၃-ယောက်တို့တွင် အကြင် ဆရာသည် မျက်မှောက် ဘဝ
၌သာ မိမိကိုယ်ကို အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် ပညတ်၏၊ တမလွန်ဘဝ၌ မပညတ်၊
သေနိယ... ဤ ဆရာကို ဥစ္ဆေဒဝါဒီဆရာဟု ဆိုအပ်၏။

သေနိယ....ထို ၃-ယောက်တို့တွင် အကြင် ဆရာသည် မျက်မှောက် ဘဝ
၌လည်း မိမိကိုယ်ကို အဟုတ် အမှန်အားဖြင့် မပညတ်၊ တမလွန် ဘဝ၌လည်း
မပညတ်၊ သေနိယ...ဤ ဆရာကို သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟု ဆိုအပ်၏၊ သေနိယ....
လောက၌ ဤ ဆရာ ၃-ယောက်တို့ ထင်ရှား ရှိကြ၏”ဟု ဟောတော် မူအပ်
သည် မဟုတ်လော၊ သုတ်တော် ရှိသည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီ
စစ်ဆေးသော အခါ..ပရဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။ [ထို အခါ
(၂၃၁,၂) အတိုင်း သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။]

၂၃၇။ ပဌမ ပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း ဒုတိယ ပြဿနာကို (၂၂၉)
အတိုင်း မေး၍.... ငါရှင် ပရဝါဒီ “ထောပတ်အိုး”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟော
တော် မူအပ်သည် မဟုတ်လော”ဟု သကဝါဒီက စစ်သောအခါ... ပရဝါဒီ
သည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံသည်။

ငါရှင် ပရဝါဒီ.... “ထောပတ်အိုးကို ပြုလူ တစုံတယောက်ရှိသလော”ဟု
သကဝါဒီ စစ်ဆေးသောအခါ...ပရဝါဒီသည် “ဤသို့ကား မဆိုထိုက်ပါ”ဟု
ပယ်သည်။ ပေ။ [(၂၃၁,၂) အတိုင်း ဆုံးဖြတ်သည်။]

၂၃၈။ ပဌမပြဿနာကို (၂၂၆) အတိုင်း ဒုတိယ ပြဿနာကို (၂၂၉)
အတိုင်း မေး၍.... (၁) ဆီအိုး (၂) ပျားရည်အိုး (၃) တင်လဲအိုး (၄)
နို့ရည်အိုး (၅) ရေအိုး (၆) သောက်ရေခွက် (၇) သောက်ရေအိတ် (၈)
သောက်ရေခွက်ငယ် (၉) နိစ္စဘတ် (၁၀) ဓူဝယာဂု... ဤ ဝေါဟာရတို့နှင့်
စပ်၍ (၂၃၇) အတိုင်း တတိယ ပြဿနာကို မေးသည်၊ ပြဿနာ (၁၀)-ရပ်
လုံး၌ပင် ပယ်သည်၊ ထိုအခါ (၂၃၁,၂) အတိုင်း သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်သည်။

မှတ်ဖွယ် ခေါင်းစဉ်အကျဉ်း

- ၁။ အဋ္ဌကနိဂ္ဂဟ
- ၂။ သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန စသည်
- ၃။ ဂတိအနုယောဂ
- ၄။ ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ(က),(၅)ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ(ခ)
- ၆။ ကလျာဏဝဂ်
- ၇။ အဘိညာနုယောဂ
- ၈။ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌာနုယောဂ။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ပဌမအုပ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အကုသိုလ်ကံသည် ဒုဗ္ဗဏ္ဏရူပ၏

ကမ္မပစ္စည်း ၂၇၃

အကောင်းအဆိုး ကံတို့ကို

ပညာဖြင့် ရှုမှတ်သော်

ရအပ်ကုန်သလော စသည်၌

အမေး အဖြေ ၄၃၉

အကောင်းအဆိုး ကံတို့သည်

ပြုတတ်သူ ပြုစေတတ်သူ

တို့မှ တမျိုးတခြားလော

စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၄၀

အကြောင်းသည် အာရမ္မဏ

မည်ကြောင်း ၂၄၁

အကြောင်းသည် ပစ္စယ

မည်ကြောင်း ၂၄၁

အကြောင်းသည် သမုဒယ

မည်ကြောင်း ၂၄၁

အချို့ကုန်သော တရားတို့ဖြင့်

သိမ်းယူအပ်ကုန်သောအချို့

ကုန်သော တရားတို့ မရှိကုန်

သလော စသည်၌ အမေး

အဖြေ ၅၆၀

အခြားသူသည် အခြားသူသို့

ကံတို့ကို ပြုနိုင်ပါသလော

စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၇၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အချို့သောတရားနှင့် သမ္ပယုတ်

ဖြစ်သော အချို့သော တရား

မရှိသလော စသည်၌ အမေး

အဖြေ ၅၆၁

အင်္ဂုလိစ္ဆိန္ဒော

၄၃၁

အစာအာဟာရ စားသောက်

ကြသည့် ကလေးတို့အား

သုက်ရှိသလော စသည်၌

အမေး အဖြေ ၄၀၇

အစဉ်အတိုင်း အနည်းငယ်

အနည်းငယ် ခဏတိုင်း

ခဏတိုင်း မိမိ၏ ကံလေသာ

အညစ်အကြေးကိုစွန့်ရခြင်း၁၈၃

အစဉ်အတိုင်း သစ္စာ ၄-ပါးကို

ထိုးထွင်း၍ သိရခြင်း

ဖြစ်သလော စသည်၌

အမေး အဖြေ ၄၉၉

အဆင်း မစင်ကြယ်ခြင်းသည်

ဧရာသဘောပင် ၂၇၃

အဇဉ္ဇာကာသ

၂၅၂

အဇဉ္ဇာကာသသည် အသင်္ခတ-

ဟု ယူခြင်း ၂၅၃

အဇဉ္ဇာကာသသည် ပညတ်-ဟု

ယူခြင်း ၂၅၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အဇဇ္ဈကာသသည့် သနိဒဿန-	
ဟုယူခြင်း	၂၅၃
အဇ္ဈောတ္တတော	၁၃၀
အညတိတ္ထိယ ခြောက်သောင်း	
တို့ကို လှူထွက်စေခြင်း	၁၉
အညာဏာဒိကထာ အဖွင့်	၁၇၅
အဌာနပယောဂ=အဌာန	
ပယုဂ်	၂၁၀
အဌပဉ္စကနိ(ပဉ္စက ၈-ပါး)	၆၆
အဌမကကထာ	၅၁၁
အဌမကကထာ အဖွင့်	၂၀၃၊ ၃၀၂
အဌမကပုဂ္ဂိုလ်	၂၀၃
အဌမကသ ဣန္ဒြိယကထာ	
အဖွင့်	၂၀၅၊ ၂၀၃
အဏုသဟဂတော	၄၅၄
အတိတ် အနာဂတ်တရားရှိ၏ဟု	
မဆိုထိုက်သလော့ စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၇၇
အတိတ်က စကြာရတနာကို	
လည်စေနိုင်သော မင်း၊	
ရှိသလော့ စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၇၆
အတိတ် စက္ခုပသာဒ ရှိသလော့	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၇၅
အတိတ်ညဉ့်ဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စကို	
ပြုသလော့ စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၇၅
အတိတ်တရားတို့သည် ခန္ဓာတို့	
လော့ စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၄၈၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အတိတ်တရား မရှိသလော့	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၇၃
အတိတ်တရား ရှိသလော့	
စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၄၇၁၊ ၄၈၀၊ ၄၈၄
အတိတ်တရားသည် ရှိသော	
တရားလော့ စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၇၆
အတိတ်လက် ရှိသလော့	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၇၅
အတိတ်က္ခန္ဓာဒိကထာ	၁၆၂၊ ၄၈၀
အတိတ်က္ခန္ဓာဒိသမောဓာန	
ကထာ	၄၇၆
အတိတ်စက္ခုရူပါဒိကထာ	၄၇၅
အတိတ်စက္ခုရူပါဒိကထာ	
အဖွင့်	၁၅၈
အတိတ်ဉာဏာဒိကထာ	၄၇၅
အတိတ်ဉာဏာဒိကထာ	
အဖွင့်	၁၅၈၊ ၃၆၄
အတိတာဒိ ကေစွကထာ	
အဖွင့်	၁၆၄၊ ၃၆၆
အတိတဟတ္ထာဒိကထာ	၄၇၅
အတ္တအစွဲ	၅၈၃
အတ္တဟူသည်	၁၁၃
အထဝါ အဓိပ္ပာယ်	၃၂၃
အဓိက နိဂ္ဂဟ ၄-ပါး	၅၃
အဓိမာန ရှိနေသမျှ သက်	
မလွတ်နိုင်	၃၆၈
အဓိမာနိကပုဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်	၃၆၈
အဓိဝစနပထာ	၄၇၇
အနညထဝါဒီ	၄၄၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနဘာဝံကတော	၄၅၅
အနာဂတ်အာရုံ ၂-မျိုး	၂၃၉
အနာဂတ်အာရုံဖြစ်သော	
ဉာဏ်သည် ရှိသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၄၆
အနာဂတ်တရား ရှိသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၈၁
အနာဂတဉာဏ်ကထာ	၅၄၆
အနာဂတဉာဏ်ကထာ	
အဖွင့်	၂၃၉၊ ၃၉၈
အနာဂတာဒိ-ဇက္ခကထာ	၄၈၁
အနာပါယဂတ	၃၈၅
အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ကြမ်းသော	
ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒကို	
ပယ်စွန့်သလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၆၈
အနာဂါမ်သည် ကာမဘုံ၌	
ဖြစ်စေအပ်သော အနာဂါမိ	
မဂ်ဖြင့် သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌	
အရဟတ္တဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်	
ပြုနိုင်သလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၆၃
အနာသဝကံကထာ	၅၂၅
အနာသဝကထာ အဖွင့်	၂၁၇
အနာသဝမည်သော တရား	၂၁၈
အနိဂ္ဂဟဘာဝနိဂမန	၃၁၆
အနိစ္စ၌ နိစ္စ-ဟု သိသော	
ဉာဏ်သာ ဝိပရိတဉာဏ်	၂၃၂
အနိမိတ္တ	၆၆၊ ၄၂၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အိ]

အနိယတပုဂ္ဂိုလ်မှာ နိယတသို့	
ရောက်ကြောင်း ဉာဏ်ရှိ-ဟု	
ယူခြင်းကို ပယ်ခြင်း	၂၃၄
အနုဇာနနပက္ခ	၂၉၉
အနုပဒဗ္ဗေမနသိကာရ	၃၆၈
အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်	၇
အနုပုဗ္ဗာဘိသမယ	
ကထာ	၁၈၃၊ ၄၉၉
အနုပုဗ္ဗာဘိသမယကထာ	
အဖွင့်	၁၈၃၊ ၃၇၅
အနုပ္ပတ္တိသဒ္ဓတ္ထော	၄၅၅
အနုဗဒ္ဓေါ	၁၃၀
အနုမာနသိဒ္ဓ	၂၉၉
အနုလောမဋ္ဌဝနာ	၃၀
အနုလောမပက္ခပဌမနယ	၃၀၀
အနုလောမပစ္စနိက ၄၁၅၊ ၄၂၀-၁၊	
၄၂၃-၄၊ ၅၈၄-၅၊ ၅၉၄	
အနုလောမပစ္စနိကအဖွင့် ၂၃၊ ၄၈၊	
၄၉၊ ၅၀၊ ၂၉၂၊ ၃၁၉၊	
၃၂၀၊ ၃၂၁	
အနုလောမပစ္စနိက	
ခေါ်ကြောင်း	၅၈၄
အနုလောမပစ္စနိကပဉ္စက	၄၃
အနုလောမပဉ္စက ၃၃၊ ၄၁၅၊ ၅၈၅	
အနုလောမ၊ ပဋိလောမ	
နာမည်မှည့်ရပုံ	၃၀၀
အနုလောမပါပနာ	၃၀၊ ၃၁
အနုလောမ မည်ကြောင်း	၅၈၄
အနုလောမ ရောပနာ	၃၁
အနုသယနှင့် ပရိယတ္တာန	၂၀၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အန္တကဂိုဏ်းသားတို့၏

အယူမျိုး ၁၈၀၊ ၁၈၃၊ ၁၈၆၊

၁၈၉၊ ၁၉၂၊ ၁၉၅၊

၁၉၈၊ ၂၀၅၊ ၂၁၄၊

၂၃၁၊ ၂၃၇၊ ၂၄၂-၄၊

၂၄၆၊ ၂၅၁၊ ၂၅၄၊

၂၆၉၊ ၂၇၂၊ ၂၇၄၊ ၂၇၆

အန္တကဂိုဏ်းသားနှင့် သမ္မိတိယ

ဂိုဏ်းသားတို့၏ အယူမျိုး ၂၀၃

အပဝယဂါမီ ၁၆၉

အပဝယဂါမီမည်ပုံ ၂၇၅

အပစိနုတိ ၄၅၈

အပမာရိယော ၄၃၂

အပရပ္ပစ္စယဉာဏမေဝ ၄၄၉

အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ ၅၃၇

အပရာပိ သမန္နာဂတကထာ

အဖွင့် ၂၂၇

အပရိဟာနိဓမ္မ ၁၁၈

အပရိဟိန ၁၂၁

အပ္ပစ္စယ ၆၆၊ ၄၂၄

အပ္ပဋိကုဋ္ဌာ ၄၇၈

အပ္ပဋိသင်္ခါနိရုဒ္ဓ ၁၉၀

အပ္ပဋိသင်္ခါနိရောဓ ၁၈၉၊ ၁၉၀

အပ္ပဏိဟိတပုစ္ဆာ ၁၉၇

အပ္ပတ္တပရိဟာနိ ၁၁၉

အပ္ပါယကထာ နာမ ၂၇၂-၃

အပ္ပိယံ၌(အနက်နှင့် ပုဒ်ပြီးပုံ) ၇၆

အဗျူဠေသိကော ၄၅၅

အဗျာကတတ္တာ ၃၂၆

အဘိညာနုယောဂ ၁၀၈၊ ၄၄၃

အဘိညာနုယောဂအဖွင့် ၁၀၈၊ ၃၄၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဘိညာနုယောဂ=အဘိညာဏ်

ကို မေးစိစစ်ရာအခန်း ၆၃၈

အဓိရှိသလော စသည်၌

အမေး အဖြေ ၄၄၃

အမှား(စကားချပ်) ၄၃၅၊ ၅၅၂၊

၅၅၉၊ ၅၈၅၊ ၅၉၅

၅၉၇-၉၊ ၆၀၀၊ ၆၀၁-၆၊

၆၁၃-၈၊ ၆၂၁၊ ၆၂၇၊

၆၃၀၊ ၆၃၂-၄၊ ၆၃၇-၉၊

၆၄၂၊ ၆၄၇-၉၊ ၆၅၀-၁၊

အယာထာဝကတ္ထ ၁၄၄

အယောနိသောဂဟေတွာ ၂၁၀

အရတ္ထ ၂၀၂

အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်

ပြခြင်းငှါ ကျင့်သော

အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်

အောက်ဖိုလ် ၃-ပါးနှင့်

ပြည့်စုံသလော စသည်၌

အမေး အဖြေ ၅၃၇

အရဟတ္တဖိုလ်သည် အလုံးစုံသော

သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်

ကြောင်းလော စသည်၌

အမေး အဖြေ ၅၃၈

အရဟန္တာဒိကထာ ၄၇၅

အရဟန္တာဒိကထာအဖွင့် ၁၅၉

အရိယန္တိကထာ ၅၀၉

အရိယန္တိကထာအဖွင့် ၁၉၅၊ ၃၇၉

အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ ၅၇၆

အရိယဓမ္မဝိပါကကထာ

အဖွင့် ၂၇၄၊ ၄၁၀

အရိယပုဂ္ဂလသံသန္နနာ ၁၂၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိ ၄၅၃
 အရိယပုဂ္ဂလသံသန္ဓနပရိဟာနိ
 အဖွင့် ၁၂၄
 အရိယဘာဝပုစ္ဆာ ၁၉၈
 အရိယမဂ်တရား၏ အကျိုး
 ဝိပါက်သည် မရှိသလော
 စသည်၌ အမေးအဖြေ ၅၇၆
 အရိယမဂ်ဖြစ်သည့် နိယာမသည်
 အသင်္ခတ-ဟု ယူခြင်း ၂၄၆
 အရိယမဂ်၏ အမည်များ ၂၂၆
 အရိယမဂ်တရားများ၌ ဝိပါက်
 မရှိဟု ယူခြင်း ၂၇၅
 အရိယမဂ်သည် နိယာမ ၂၄၆
 အရူပတရားတို့သည် အသင်္ခတတို့
 ဟု ယူခြင်း ၂၅၁
 အရူပီ ၄၂၆
 အလိုမရှိအပ်သော ဂိုဏ်း
 ၆-ဂိုဏ်း ၁၅
 အလုံးစုံသောကိုယ်၌ အလုံး
 စုံသော တရား ရှိသလော
 စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၇၀
 အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အတ္တ၊ သတ္တ၊
 အသက်ကောင်ကို သစ္စိကဋ္ဌ
 ပရမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် ရပါ
 သလော-ဟု သကဝါဒီက
 စစ်ဆေး မေးမြန်းခြင်း ၄၂၀
 အလုံးစုံသောဉာဏ်သည်
 ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မည်သလော
 စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၄၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အလုံးစုံသောဉာဏ်သည်
 ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဟုယူခြင်း ၂၃၆
 အလုံးစုံသော တရားတို့သည်
 သတိပဋ္ဌာန်မည်ကုန်သလော
 စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၈၂
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် မသုံးစွဲသော်
 လည်း ကောင်းမှုမည်ခြင်း
 အကြောင်း ၂၆၇
 အဝဇာနနပက္ခ ၂၉၉
 အဝဇာနနာ ၂၈
 အဝဇာနာတိ ၂၈
 အဝယဝသစွိကဋ္ဌ ၅၀၊ ၃၂၁၊
 ၄၂၁၊ ၅၉၅-၆
 အဝသိပ္ပတ္တော ၁၂၇
 အဝိတထဝါဒီ ၄၄၈
 အဝိနာသသင်္ခါတကေဆိုရပုံ ၁၆၆
 အဝိပက္ခဝိပါက ၁၆၄
 အဝိမုတ္တ ၂၀၂-၃
 အဝေက္ခာသု ၄၄၇
 အသင်္ကိဏ္ဍော ၄၇၇
 အသင်္ကိဏ္ဍပုဗ္ဗာ ၄၇၇
 အသင်္ခတ ၆၆၊ ၄၂၅
 အသင်္ခတနိဗ္ဗာနဓာတ် ၂၈၄
 အသင်္ခတနိဗ္ဗာနဓာတ်ဟူသော
 ပရိနိဗ္ဗာန် ၂၈၄
 အသစ္စိကဋ္ဌ ၄၀၇
 အသညကထာ ၅၁၉
 အသညကထာအဖွင့် ၂၁၄
 အသညသတ်၌ မဂ္ဂဘာဝနာမရှိ ၁၃၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အသညသတ်ပြဟူသည့် သညာ	
ရှိသလော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၅၁၉
အသဿတ	၆၆၊ ၄၂၅
အသမယ ဝိမုတ္တော	၁၂၇၊ ၄၅၆
အသမုဒါစရဏ	၁၉၀
အသမ္ဘဝန္တိ	၃၁၂
အသမ္ဘောဟံ ပဋိဝေဓ	၁၈၅
အသာဓာရဏ-မဆက်ဆံသော	
အား	၁၉၂
အသာဓာရဏ ပုစ္ဆာ	၁၉၅
အသေခဉာဏကထာ	၅၄၁
အသေခဉာဏကထာ	
အဖွင့်	၂၃၀၊ ၃၉၅
အသေစနကဗလ	၄၃၄
အသောကမင်းသည် နေ့တိုင်း	
အသပြာ ၅-သိန်းကို	
စွန့်လှူခြင်း	၁၅-၆
အသောကာရုံကျောင်း၌ ၇-နှစ်	
ဥပုသ် ပြတ်စဲခြင်း	၁၇
အဋ္ဌစ္စန္ဓော	၄၃၁

[အာ]

အာကပ္ပဟူသည့်	၂၈၉
အာကာသကထာ	၅၅၆
အာကာသကထာ အဖွင့်	၂၅၂
အာကာသသည် အသင်္ခတလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၅၆
အာကာသသည် မြင်အပ်သည်၏	
အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၅၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာကာသာနန္ဓာယတန	
ဈာန်သည် အသင်္ခတလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၅၄
အာကာသော သင်္ခိဗ္ဗာနောတိ	
ကထာ	၅၅၇
အာကာသော အင်္ဂိဗ္ဗာနောတိ	
ကထာ အဖွင့်	၂၅၃
အာကာရ ပရိဝိတက္က	၂၆
အာစယဂါမိမည်ပုံ	၂၇၅
အာစရိယကုလ	၈
အာစိနတိ	၄၅၈
အာဓိပစ္စံ နာမ	၂၇၁
အာဓိပစ္စ မည်ပုံ	၂၆၈-၉
အာနုဘာဝ ခေါ်ပုံ	၃၈၄
အာနုဘာဝဂေါဓရာ	၃၈၄
အာပါတ ခေါ်ပုံ	၃၈၅
အာပါတ အာပါတအဆုံး	
အဖြတ်	၃၈၅
အာယတိ လက္ခဏာ	၂၉၁
အာရူပကထာ	၅၅၄
အာရူပကထာ အဖွင့်	၂၅၀
အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်	၁၀၈
အာဟာရမည်ခြင်းအကြောင်း	၂၄၀

[အူ]

ဣန္ဒြိယ	၄၃၄
ဣဒိ-တေ မိစ္ဆာ (အဆုံးအဖြတ်)	၄၂
ဣတော ဒိန္နကထာ	၅၇၀
ဣတောဒိန္နကထာအဖွင့်	၂၆၇၊ ၄၈၇
ဣဒေ ပရိနိဗ္ဗာယီ	၁၃၆
ဣဒေ ပရိနိဗ္ဗာယီပုဂ္ဂိုလ်	၃၅၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣဓ ဝိဟာယ နိဋ္ဌော နာမ ၁၃၅-၆
ဣဿရိယံ နာမ ၂၇၁
ဣဿရိယ မည်ပုံ ၂၆၈
ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ် ၂၄၄

[ဤ]

ဤတဝ၌ လက်ပြတ်သော
သူသည် ထိုတဝ၌ လက်
ပြတ်သူသာ ဖြစ်သလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၃၁
ဤလူတဝမှ ပေးလှူအပ်သော
ပစ္စည်းဖြင့် ထိုပြိတ္တာတဝ၌
မျှတကြကုန်သလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၇၀

[ဥ]

ဥက္ခိတ္တပလိသော ၄၅၅
ဥစ္ဆန္ဒ မူလော ၄၅၄
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၅-ပါး ၃၃၁
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘယေန-အဓိပ္ပါယ် ၆၀
ဥစ္ဆေဒဝါဒရှိသော ဆရာ ၄၅၁
ဥတ္တရပတိရူပကာ ၂၈၃
ဥတ္တရပထကရိုက်သားတို့၏
အယူမျိုး ၂၁၅-၆-၇၊
၂၃၀၊ ၂၅၁-၂
ဥဒါန်းဂါထာအနက် ၄၅၂
ဥပစာသစ္စိကဋ္ဌ ၃၀၇
ဥပစာသစ္စိကဋ္ဌ၊ ပရမတ္ထသစ္စိကဋ္ဌ
၂-မျိုးတို့၏ သစ္စိကဋ္ဌအမည်
ဖြစ်ရာ၌ ဖြစ်သင့်သော
အပြစ် ၃၀၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥပစိတ ခေါ်ပုံ ၁၆၆
ဥပနယ ၄၁
ဥပနယန ၃၁၅
ဥပနယနစတုက္က ၄၁၊ ၄၁၈
ဥပနယနစတုက္က=အနုလောမ
ပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ နည်း ၄-မျိုးဖြင့်
နိုင်ပုံကို မိမိက ပြန်၍ နိုင်ပုံ
နှင့်အတူ ဆောင်၍ ပြရာ
စကား ၅၈၈
ဥပနယနစတုက္က=ပစ္စနိက
ပဉ္စကတုန်းက ပရဝါဒီ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ နည်း ၄-မျိုးဖြင့်
နိုင်ပုံကို မိမိက ပြန်၍ နိုင်ပုံ
နှင့်အတူဆောင်၍ ပြရာ
စကား ၅၉၃
ဥပနိတ ၄၀
ဥပပတ္တိအနုယောဂ ၆၄၂
ဥပပတ္တိအနုယောဂ=ပဋိသန္ဓေကို
မေးစိစစ်ရာအခင်း ၆၄၁
ဥပပတ္တိကထာ ၅၂၄
ဥပပတ္တိကထာအဖွင့် ၂၁၆၊ ၃၉၀
ဥပပတ္တိဓမ္မသမန္နာဂမ ၂၁၉
ဥပပတ္တေသိယ ၂၁၇
ဥပပတ္တေသိယေန ၅၂၄
ဥပလဒ္ဓိ ၂၅၃
ဥပလဒ္ဓိ သာမညပုစ္ဆာ ၅၇
ဥပလဗ္ဗတိ ၄၁၅
ဥပလဗ္ဗတိပုဒ်၏ ခေရုဏ်
ပရိယာယ်စကားလှယ်တို့ ၇၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဥပါဒါပညတ်	၅၄
ဥပါဒါ ပညတ္တာနုယောဂ	၄၃၃
ဥပါဒါ ပညတ္တာနုယောဂ	
အဖွင့်	၈၉၊ ၃၃၈
ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂဇေါပုံ	၈၉
ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ=	
ရုပ် စသည်ကိုစွဲ၍ ပုဂ္ဂလ	
ဟူသော နာမည် ပညတ်ကို	
မေးရာအခန်း	၆၁၇
ဥပါဒါ ပညတ္တိ	၈၉
ဥပေက္ခာ ၆-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော	
ရဟန္တာသည် စက္ခုဝိညာဏ်	
ဖြင့် မြင်ခိုက် သောတ	
ဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားမှု စသည်	
လည်း ဖြစ်သလောဟု	
သကဝါဒိက စစ်ဆေးခြင်း	၅၂၈
ဥပေက္ခာ သမန္နာတကထာ	၅၂၈
ဥဘတော ဘာဂဝိမုတ္တ	၁၇၅
ဥသိနေတိ	၄၅၈

[၉-ဧ]

ဦးဟစ္စ	၄၄၇
ကောဘိသမယဝသ	၁၈၅
ကောယနမဂ္ဂေါ	၁၆၉
ကေစုံ အတ္တိတိကထာ	၁၆၄၊ ၃၆၆၊ ၄၈၀
ကေန္တလောကီယ	၃၇၃
ကေန္တရိကပဉ္စာ	၁၃၃
ကေမဂ္ဂဘာဝတော	၃၇၂
ဝေမေတာနိ တိဏိအဓိပ္ပါယ်	၅၁
သေစေ ဒုန္နိဂ္ဂဟိတေ	၃၉
သေသေ (ပုဒ်ပြီးပုံ)	၇၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁၀]

ဩကာသသစ္စိကဋ္ဌ	၄၈၊ ၃၁၉၊ ၄၂၀၊ ၅၉၄-၅
ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ စသည်	၄၂၂
ဩကာသဒိ သစ္စိကဋ္ဌ	၅၁၊ ၃၂၁
ဩက္ကန္တနိယာမ	၂၂၅၊ ၂၂၇
ဩဃပါသော	၁၂၉
ဩဋ္ဌော	၄၃၁-၂
ဩဒါတဘာဝဝိဂမ	၃၅၈
ဩဓိသော	၁၃၇
ဩဓိသောကထာ	၁၃၇၊ ၄၆၅
ဩဓိသောကထာအဖွင့်	၁၃၇၊ ၃၅၅
ဩပမ္ပသံသန္ဓန	၅၆၊ ၄၂၃
ဩပမ္ပသံသန္ဓန အဖွင့်	၅၆၊ ၃၂၈
ဩပမ္ပသံသန္ဓန=ရုပ်နှင့် ဝေဒနာ	
စသည်သည် တခြားစီ	
ဖြစ်သကဲ့သို့ ရုပ်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်	
သည်လည်း တခြားစီလော	
ဟု ရုပ်နှင့် ဝေဒနာစသည်ကို	
ဥပမာပြု၍ နှီးနှောရာ	
စကားရပ်	၅၉၈

ဩဟိတဘာရော	၄၅၅
ဩဋ္ဌာရိကော	၃၄၇

[အောက်-အိမ်း]

အောက်အောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၌	
အထက်အထက်သောဉာဏ်	
မဖြစ်နိုင်ခြင်း	၂၃၁
အောက်မဂ် ၃-ပါး၏ကိစ္စ	၁၄၀
“အိမ်း”ဟူသော အဖြေအရ၊	
အပြစ်တင်ပုံ	၅၆၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကင်္ခါကတ	၄၉၀
ကဏ္ဍရစ္ဆိန္ဒော	၄၃၁
ကဏ္ဍစိန္ဒော	၄၃၁
ကဏ္ဍနာသစ္စိန္ဒော	၄၃၁
ကတကရဏိယော	၄၅၅
ကတဝတ္ထု အမည်ရကြောင်း	၃
ကတဝတ္ထုကျမ်း	၂၀၁
ကတဝတ္ထုမည်ကြောင်း	၅၀၁
ကတဝတ္ထု ပါဠိတော် မြန်မာ	
ပြန်ဆိုနှင့်ဖွယ်များ	၅၀၁
ကတ ၃-မျိုး	၂၀၂
ကပ္ပန	၃၁၂
ကမ္ဘာရှစ်သောင်းလေးထောင်	
တိုင်အောင် တည်သော	
ဗြဟ္မာ	၁၀၁
ကမ္မူပစယ=ကမ္မသတ္တိ	၁၆၆
ကမ္မူပစယ ခေါ်ရပုံ	၁၆၆
ကရဏမတ္တ	၃၄၀
ကသိက္ခာဂိဇ္ဈိမာကာသ	၂၅၂
ကသိက္ခာဂိဇ္ဈိမာကာသသည်	
အသင်္ခတ-ဟု ယူခြင်း	၂၅၃
ကသိက္ခာဂိဇ္ဈိမာကာသသည်	
ပညတ်	၂၅၂
ကသပိကဝါဒဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်	
သော သင်္ကန္တိကဝါဒဂိုဏ်း	၉
ကာမာဝစရ တရားသည်	
ထောက်ပံ့အပ်သော ဗိဗ္ဗစက္ခု	
သည် မံသစက္ခုဖြစ်သလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၁၅
ကမီ အမည်	၃၃၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကာယဘောဇော	၁၇၇
ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ကို	
ဖြစ်စေနိုင်၊ မဖြစ်စေနိုင်သော	
တရားများ	၁၇၀-၉
ကာယာနုပဿီအရ	၇၆
ကာယိကသုခ ရှိသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၉၆
ကာယေ အရ	၇၆
ကာရက	၅၀၃
ကာရကသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်	
များ	၂၄၀
ကာလဝါဒီ	၄၄၈
ကာလသံသန္ဓန	၄၇၁
ကာလသံသန္ဓန အဖွင့်	၁၄၇၊ ၁၅၈
ကာလသစ္စိကဋ္ဌ	၄၉၊ ၃၂၀၊
	၄၂၁၊ ၅၉၄၊ ၅၉၆
ကိစ္စသမ္ပဝ	၃၅၅
ကိလာသိယော	၄၃၂
ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်	၇
ကိလေသာကို တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ	
ပယ်သလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၆၅
ကုက္ကုဋ္ဌကထာ	၄၉၆
ကုက္ကုဋ္ဌကထာ အဖွင့်	၁၀၂
ကုက္ကုဋ္ဌာ	၁၀၂
ကုဋ္ဌယော	၄၃၂
ကုဏ္ဍိတတ္ထကော	၄၃၁
ကုသိုလ်သည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်	
သုံးစွဲမှုသာ တိုးပွားသည်ဟု	
ယူခြင်း	၂၆၄
ကေဟိစိဉ်(အဆုံးအဖြတ်)	၆၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကောဋိ=အဖို့ အစု ၂-ပါး ၂၀၂
 ကောဋ္ဌာသ=အဖို့အစု ၁၆-ပါး ၁၈၃
 ကံအားလျော်စွာ ထိုထိုဘဝသို့
 ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါ
 တို့ကို သိသော ယထာ-
 ကမ္မူပဂဉာဏ်သည်
 ဒိဗ္ဗစက္ခုလော စသည်၌
 အမေး အဖြေ ၅၁၆
 ကံကောင်းမှ မိဘ ဆရာကောင်း
 ရခြင်း ၉၇
 ကံညံ့လျှင် မိဘ ဆရာညံ့ကို
 ရခြင်း ၉၇
 ကိုးရာနှစ်ဆယ်သောနိဂ္ဂဟပဉ္စက ၅၇
 ကိုးရာနှစ်ဆယ်သော ပဋိကမ္မ
 ပဉ္စက ၅၉
 ကောင်းမှုကို ခိုးသူ ဒြဗြ
 မဆောင်ယူနိုင် ၅၇၄
 ကောင်းမှု ရှေ့အိုး ၅၇၄
 ကောင်းမှုဟူသည် ဖဿ စသော
 ကုသိုလ်တရားဟု ယူခြင်း ၂၆၃
 ကြာမြင့်စွာ တည်သောစိတ် ၁၈၀

[ခ]

ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် ၇
 ခန္ဓာလောက ၁၁၂
 ခန္ဓာတို့သည် နိဗ္ဗာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ
 တမျိုးတခြားလော စသည်၌
 အမေး အဖြေ ၄၄၅
 ခယဂါမီ ၁၆၉
 ခယဓမ္မ ၁၈၆
 ခိပ္ပါဘိည ၁၂၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ]

ဂတိအနုယောဂ ၄၂၈
 ဂတိအနုယောဂ အဖွင့် ၇၈
 ဂတိအနုယောဂ=ဂတိပြောင်း
 ပုံကို အဦးပြု၍ စုတိ
 ပဋိသန္ဓေကို စစ်ဆေး
 မေးမြန်းရာအခန်း ၆၀၉
 ဂဏ္ဍိယော ၄၃၂
 ဂဒြဘော ၄၃၁-၂
 ဂန္ဓာရမ္မ အဖွင့် ၃
 ဂါထာအနက် ၄၃၃၊ ၅၇၂၊ ၅၆၇
 ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ ၅၂၃
 ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ
 အဖွင့် ၂၁၅၊ ၃၉၀
 ဂုဏ်မှယုတ်လျော့စေခြင်း ၁၁၈
 ဂေါကုလိကဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်
 သော ပဏ္ဏတ္တိဝါဒဂိုဏ်း ၈
 ဂေါကုလိကဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်
 သော ဗာဟုလိယဂိုဏ်း ၈
 ဂေါကုလိကဂိုဏ်းသားတို့၏
 အယူမျိုး ၁၈၂
 ဂေါဏော ၄၃၁
 ဂေါတြဘူပုဂ္ဂိုလ်သည် အခြားမဲ့
 ဖြစ်သော မဂ်ကို အာရုံ
 မပြုနိုင်-ဟု ယူခြင်း ၂၄၁

[င]

ငါ, သူ ၅၈၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဝ]

စကားအစိတ် ၅-မျိုး	၄၁
စကြဝတေးမင်းလောင်းသည်	
ဘုရားလောင်း မဖြစ်သည်	
လည်း ရှိခြင်း	၂၂၅
စကြဝတေးမင်းလောင်းသည်	
ဘုရားလောင်းဖြစ်နိုင်သည်	
လည်း ရှိခြင်း	၂၂၅
စက္ခု ၃-ပါး	၅၁၅
စတုက္ကနယသံသန္ဓန	၄၂၄
စတုက္ကနယသံသန္ဓနအဖွင့်	၅၉၊ ၃၂၆
စတုက္ကနယသံသန္ဓနခေါ်ပုံ	၅၉
စတုက္ကနယသံသန္ဓန=နည်း	
၄-မျိုးဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌ	
ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ်	
စသည်တို့နှင့် နှိုင်းနှိုင်းရာ	
စကားရပ်	၆၀၀
စတုတ္ထဈာန်တရား ထောက်ပံ့	
အပ်သော မံသစက္ခုသည်	
ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြစ်သလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၁၄
စတုတ္ထဈာန်ဓမ္မပတ္ထဒ္ဓ	၂၀၆
စတုတ္ထဝဂ် ၃၉ဝ၊ ၅၂၃-၉၊ ၅၃၀-ဂ	
စရိတ်ဗြဟ္မစရိယ	၂၂၅
စာဂစေတနာ ဒါန မည်ပုံ	၂၅၈
စိတ်၌မီသောတရား မရှိသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၆၁
စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ ၁၇၉၊ ၄၉၅၊ ၅၄၅	
စိတ္တဋ္ဌိတိကထာ အဖွင့် ၁၇၉၊ ၃၇၀	
စိတ္တာရမဏကထာ အဖွင့်	၂၃၈
စုတိစိတ်ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာန်	၂၈၄
စုတိပဋိသန္ဓိအနုယောဂ	၇၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဝ]

စေတသိက်တရားသည်	
ဒါနလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၆၂
စေတသိကကထာ	၅၆၁
စေတသိကကထာအဖွင့် ၂၅၇၊ ၄၀၂	
စေတိယဝါဒဂိုဏ်း	၈
စေတောပရိယာယဉာဏ်သည်	
စိတ်ကို အာရုံပြုသည်-ဟု	
ယူခြင်း	၂၃၈
စေတောပရိယာယဉာဏ်သည်	
စိတ်ဟူသော အာရုံ	
ရှိသည်သာ ဖြစ်သလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၄၅

[ဆ]

ဆဋ္ဌဝဂ် ၂၄၆၊ ၄၀ဝ၊ ၅၅ဝ၊ ၅၅၁-ဂ	
ဆဋ္ဌသံဂါယနာ	၂၁
ဆန္ဒာဂါရိကဂိုဏ်း	၉
ဆရာ ၃-ယောက်	၄၅၁
ဆလ အဓိပ္ပာယ်	၂၈၃
ဆလ မည်ပုံ	၂၉၃
ဆလဝါဒ ၂၇၊ ၃၅၊ ၄၄၊ ၃၁၂	
ဆလဝါဒ အရ	၂၉၃၊ ၃၁၃
ဆလဝါဒ=ဆလစကား ၃၁ဝ၊ ၃၁၁	
ဆလဝါဒ ဖြစ်ခြင်း၏	
အကြောင်း	၃၁၁
ဆလဝါဒ(ဒွိကာအလို)	၃၁၁
ဆာရိကနိရယသဒိသာ	၁၈၂
ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ၅-ပါး	၄၅၇
ဆေဒိယံ	၄၅၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဇ]

ဇပ္ပကထာ ၂၀၂

ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းသားတို့ တာဝ

တိ သာ နတ်တို့ထက်

သာလွန်သောအကြောင်း

၃-ပါး

၂၀၇

ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းသားတို့ မြောက်

ကျွန်းသားတို့ထက် သာ

လွန်သော အကြောင်း

၃-ပါး

၂၀၇

ဇမ္ဗုဒိပ်လူတို့က နတ်တို့ကို

လွှမ်းမိုးနိုင်သော အကြောင်း

၃-ပါး

၁၃၁

ဇရာဓမ္မ

၁၁၁

ဇရာဓရဏံ ကမ္မဝိပါကောတိ

ကထာ

၅၇၅

ဇရာဓရဏံ ကမ္မဝိပါကောတိ

ကထာ အဖွင့်

၂၇၂၊ ၄၀၉

ဇရာဓရဏသည် ကံ၏အကျိုး

လော စသည်၌ အမေး

အဖြေ

၅၇၅

ဇဟတိကထာ

၁၃၉၊ ၄၆၇

ဇဟတိကထာ အဖွင့်

၃၅၅

ဇာတိဓမ္မ

၁၁၁

ဇာတိအနုယောဂ

၆၄၀၊ ၆၄၂

ဇီဝ

၁၁၃၊ ၅၈၃

ဇီဝ အသက်နှင့် အတ္တသည်

အတူတူပင်

၅၈၃

[ဈ]

ဈာနလာဘိ

၁၂၇

ညဏ် ၈-ပါး

၁၈၅၊ ၃၇၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ည]

ညဏပွဲဝတ္ထိ

၂၅၃

ညတကာနုယောဂ ၆၄၀၊ ၆၄၁-၃

ညတကာနုယောဂါဒိ ၄၄၃၊ ၆၄၀၊

၆၄၁၊ ၆၄၃

ညတကာနုယောဂါဒိ

အဖွင့်

၁၀၉၊ ၃၄၅

[ဋ]

ဋ္ဌပနာ

၃၀၊ ၃၆

ဋ္ဌပနာစကား

၄၁၆

ဋ္ဌပနာမည်ပုံ

၃၁၁

ဋ္ဌပနီယတ္တာ

၃၂၆

ဋ္ဌာနာဋ္ဌာန၌ ဟုတ်မှန်စွာ

သိမြင်သော မြတ်စွာ

ဘုရား၏ အားတော်သည်

လောကုတ္တရာလော

စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၀၉

[တ]

တခုသောစိတ်သည် တနေ့လုံး

တည်သလော စသည်၌

အမေး အဖြေ

၄၉၅

တဇ္ဇာတော

၄၂၇

တဆယ့်ရှစ်ဂိုဏ်း

၉

တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဆရာတို့၏

အမျိုး အနွယ်

၉

တတိယဝဂ် ၁၉၂၊ ၃၇၈၊ ၅၀၇-၉၊

၅၁၀၊ ၅၁၁-၉၊ ၅၂၀

တထလက္ခဏာ

၃၄၉

တထဝါဒီ

၄၄၈

တတ္ထ ဖရိနိဗ္ဗာယံ

၁၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီပုဂ္ဂိုလ်	၃၅၅
တဒညံ	၃၃၇
တဗ္ဗာဝါဝိဂမတော	၃၅၉
တရားသံသဒ္ဓကို လောကီ သောတဝိညာဉ်ဖြင့်သိခြင်း	၁၈၈
တန်ခိုးကို အထူးထူးအပြားပြား ရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၄၃
တာလာဝတ္ထုကတာ	၄၅၄
တာဝတိံသာ စသော အထက် နတ်တို့၌ စောင့်စည်းခြင်း	
ရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၁၈
တိက္ခိန္ဒြိယော	၁၂၇
တိရစ္ဆာနဂတော	၄၃၁
တိဏိ ၃-ပါး ဟူသည်	၅၁
တုစ္ဆာကာသ	၂၅၂
တုံသော အသက်ရှိခြင်းသည်	
မရဏ	၂၇၂
တေလေ နိဗ္ဗတ္တေတူ၌	
အဆုံးအဖြတ်	၂၅၇

[၈]

ထေရဝါဒ	၁၀
ထေရဝါဒဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်သော ဝဇီပုတ္တကဝါဒဂိုဏ်း	၉
ထေရဝါဒမှ ဂိုဏ်း ၁၁ ဂိုဏ်း ကွဲပြားပုံ	၁၄
ထေရဝါဒဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်သော မဟိသာသကဝါဒဂိုဏ်း	၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဒန္တာသိညာ	၁၂၈
ဒသေတွာပါဌ် အဆုံးအဖြတ်	၃၃၅
ဒါနကထာ	၅၆၂
ဒါနကထာ အဖွင့်	၂၅၈၊ ၄၀၃
ဒါနတရားကိုယ်	၂၅၉
ဒါနသည် အလိုမရှိအပ်သော အကျိုးရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၆၂
ဒါနသည် အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၆၂
ဒါန ၃-မျိုး	၂၅၈
ဒါနဟူသည် စေတသိက်သာ တည်းဟု ပရဝါဒီ ယူခြင်း	၂၅၉
ဒိဗ္ဗစက္ခု	၂၀၆
ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ	၅၁၄
ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ အဖွင့်	၂၀၆၊ ၃၈၃
ဒိဗ္ဗသောတကထာ	၅၁၆
ဒိဗ္ဗသောကကထာ အဖွင့်	၂၀၉
ဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာနက္ခန္ဓိ	၂၆
ဒုက္ခ၌ ဆောင်အပ်သော ဉာဏ်သည် မဂ္ဂင်္ဂလော စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၉၄
ဒုက္ခသစ္စာ၌ လက္ခဏသစ္စာသည်	
အသင်္ခတ	၂၄၉
ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဝတ္ထုသစ္စာသည်	
သင်္ခတ	၂၄၉
ဒုက္ခာပဋိပဒါ	၁၂၈
ဒုက္ခာဟာရ	၁၇၉
ဒုက္ခာဟာရကထာ	၁၇၉၊ ၄၉၄
ဒုက္ခာဟာရမည်ပုံ	၁၇၉

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ခ]

ဒုတိယအဖြေအရ အပြစ်	
တင်ပုံ ၅၈၆-၇၂၅၉၁-၂၆၂၅	
ဒုတိယဝဂ် ၁၇၃၊ ၃၆၈၊ ၄၈၆၊	
၄၉၀၊ ၄၉၂-၉၂၅၀၊ ၂၂၅၀၄	
ဒုပ္ပတ္တိတာ နာမ	၂၇၂
ဒုပ္ပတ္တိယံ နာမ	၂၇၃
ဒုပ္ပလ	၈
ဒုပ္ပလပက္ခ	၈
ဒုသနဘာသာ	၂၈၃
ဓေယျဓမ္မဒါန မည်ပုံ	၂၅၈
ဓေယျဓမ္မသည် ဒါနမဟုတ်ဟု	
ယူခြင်း	၂၅၉
ဓေယျဓမ္မသည် ဒါနမဟုတ်ဟု	
မဆိုထိုက်သလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၆၄
ဒွိသုပိ နယေသု	၇၅
ဒေ ပရိယုဋ္ဌာန	၂၀၃

[ခ]

ဓမ္မအရ	၁၆၅
ဓမ္မက္ခာန	၁၉၃
ဓမ္မဋ္ဌိတတာ	၂၄၇၊ ၄၀၀
ဓမ္မဋ္ဌိတတာ အနက်အဓိပ္ပါယ်	၂၄၈
ဓမ္မဋ္ဌိတတာစသောအမည်	၂၄၈
ဓမ္မဒေသနာ	၁၉၃
ဓမ္မနိယာမတာမည်ပုံ	၂၄၈
ဓမ္မာသောကမင်းသည် ရဟန်း	
အပေါင်းကို ဘုရားရှင်၏	
ဝါဒကို မေးခြင်း	၁၈
ဓမ္မိက နိဂ္ဂဟ ပု-ပါး	၅၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[န]

န သုတ္တသာဓန	၄၈၀
န သုတ္တယာရဏကထာ	၄၆၇
န သုတ္တသာဓနကထာ အဖွင့်	၁၆၂
န သုတ္တယာရဏကထာ	
အဖွင့်	၁၃၉၊ ၃၅၅
န သံကိယန္တိ	၄၇၇
န သံကိယိသန္တိ	၄၇၇-၈
နာသတ္တိန္ဒော	၄၃၁
နိဂဠော	၉၃၊ ၄၃၆
နိဂ္ဂဟနစတုက္က	၄၁၉
နိဂ္ဂမန စတုက္က=အနုလောမ	
ပဉ္စကတုန်းက သကဝါဒီ၏	
နှိပ်ပုံကို ၄-မျိုးကိုပြ၍ မနှိပ်	
ထိုက်ကြောင်းကို နိဂုံးအုပ်	
သော စကား	၅၈၉
နိဂ္ဂမန စတုက္က=ပစ္စနိက ပဉ္စက	
တုန်းက ပရဝါဒီ၏ နှိပ်ပုံ	
၄-မျိုးကိုပြ၍ ထိုသို့ မနှိပ်	
ထိုက်ကြောင်းကို နိဂုံး အုပ်	
သော စကား	၅၉၃
နိဂ္ဂဟ	၂၉၊ ၃၆၊ ၄၀၊ ၄၁၅
နိဂ္ဂဟကမ္မ	၃၈
နိဂ္ဂဟစတုက္က	၃၈၊ ၄၁၈
နိဂ္ဂဟစတုက္က=ပရဝါဒီကပြန်၍	
နှိပ်မှု စကား ၄-ရပ်	၅၈၈
နိဂ္ဂဟစတုက္က=သကဝါဒီက ပြန်	
၍နှိပ်မှု စကား ၄-ရပ်	၅၉၂
နိဂ္ဂဟဋ္ဌာန	၃၁၈
နိဒါနကထာ အဖွင့်	၅၊ ၂၈၃
နိဒါနမည်ခြင်းအကြောင်း	၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိပ္ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောအပ်
မသာ သုတ္တန် ၂၀၆
နိဗ္ဗာန်၏ အမှတ်လက္ခဏာ ၆၅
နိယတအရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌အနိယာ
မသို့ ရောက်နိုင်သော ဉာဏ်
ရှိသည် ဟု ယူခြင်း ၃၂၄
နိယာမကထာ ၅၄၃၊ ၅၅၀
နိယမကထာ အဖွင့် ၂၃၃၊ ၂၄၆
၃၉၆၊ ၄၀၀
နိယာမောက္ခန္တိကထာ ၅၃၃
နိယာမောက္ခန္တိကထာ
အဖွင့် ၂၂၅၊ ၃၉၃
နိယာမော=မဂ်၏ မိမိ၏အခြား
မဲ့၌ အကျိုးပေးသော အား
ဖြင့် မြဲခြင်း သဘောသည်
အသင်္ခတ တရားလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၅၀
နိရဂ္ဂဋ္ဌော ၄၅၅
နိရုဗ္ဗာန် ၄၉၉
နိရုဗ္ဗ ၁၉၀
နိရုတ္တိပထာ ၄၇၇
နိရောဓကထာ ၁၀၉၊ ၅၀၄
နိရောဓကထာ အဖွင့် ၃၇၆
နိရောဓကို သင်္ခတ အသင်္ခတ
ဟူ၍ မဆိုထိုက် ၂၅၁
နိရောဓတို့သည် နှစ်မျိုးတို့လော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၀၄
နိရောဓဓမ္မ ၁၀၆၊ ၄၃၃
နိရောဓနှစ်ပါး ၁၀၉
နိရောဓသစ္စာ၌ ဝတ္ထုသစ္စာမရှိ ၂၄၉
နိရောဓသမာပတ္တိ ၂၅၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိရောဓသမာပတ္တိ
ကထာ ၂၅၁၊ ၅၅၅
နိရောဓသမာပတ္တိကထာ
အဖွင့် ၄၀၁
နိရောဓသမာပတ်သည်အသင်္ခတ
လော စသည်၌ အမေး
အဖြေ ၅၅၅
နိရောဓသမာပတ်သည်အသင်္ခတ
ဟု ယူခြင်း ၂၅၁
နိရောဓ သမာပတ်သည် ဖြစ်စေ
အပ်သော သမာပတ် ၂၅၁
နိဝါသီ ၅၀၃
နုပလဗ္ဗတိ ၄၁၆
နေဂဋ္ဌိကော ၄၃၆
နေယျတ္ထဖြစ်သောဉာဏ် ၂၀၆
နေရယိကော ၄၃၁
နေဝသညာနာသညာယတန
ကထာ ၅၂၀
နေဝသညာနာသညာယတန
ကထာ အဖွင့် ၂၁၄
နေဝသညာနာသညာယတန
တို့၌ သညာရှိသလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၂၀
နတ်တို့သည် ဗေဒုဒိဝိလူမျိုး
လောက်သူရသတ္တိလည်း မရှိ
ကြ၊ မေ့လည်း အလွန် မေ့
ကြခြင်း ၂၀၇
နတ်ပြည် ရောက်စေနိုင်သော
အရာမျိုး ၅၆၀
နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေနိုင်သော
အကြောင်း ၃-ပါး ၅၆၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နတ်ဗြဟ္မာတို့၌ ဗြဟ္မစရိယဝါသ
မရှိသလောစသည်၌ အမေး
အဖြေ ၄၅၉
နတ်ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ ဘုရားရှင်
တို့ပွင့်တော်မူကုန်သလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၆၀
နတ်ဗြဟ္မာတို့ ဗြဟ္မစရိယ ၂-ပါး
ကို ကျင့်သုံးကြသလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၅၉
နာမ်တရားတို့၏ ဇရာမရဏ ၂၇၂
နွှာတိတတရား ၄၇၆
နှမ်း၌ဆီသည် သက်ဝင်သကဲ့သို့
သညာစသည်တို့၌ ဝေဒနာ
စသည်တို့သည် သက်ဝင်
တည်နေကုန်၏ဟု ပရဝါဒီ
က ယူခြင်း ၂၅၆

[ဝ]

ပစ္စက္ခသိဒ္ဓိ ၂၉၉
ပစ္စနိကနယ ၃၄
ပစ္စနိက ပဉ္စက ၄၂၀
၅၀၉၊ ၅၉၀
ပစ္စနိက ပဉ္စက မြန်မာပြန် ၅၉၀
ပစ္စနိကမည်ကြောင်း ၅၀၄
ပစ္စနိကာနုလောမ ၄၂၀၊ ၄၂၂
၅၀၄၊ ၅၀၉
၅၆၅
ပစ္စနိကာနုလောမ အဖွင့် ၄၄၊ ၅၁
၃၁၆
ပစ္စနိကာနုလောမ
ခေါ်ကြောင်း ၅၀၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဝိမုတ္တိဉာဏ်
မည်ပုံ ၂၂၉
ပစ္စုပ္ပန်အရှိ၌ ဖြစ်သောဉာဏ်
သည် ရှိသလောစသည်၌
အမေး အဖြေ ၅၄၇
ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝဝိဂမ ၃၅၈
ပစ္စာပရိဟိနဿ ၁၂၂
ပဉ္စကနှစ်ပါး ၄၇
ပဉ္စမဝဂ် ၂၂၀၊ ၃၉၅၊ ၅၄၀
၅၄၁-၇၊
ပဉ္စမသံဂါယနာ ၂၁
ပဉ္စာတပ ၁၇
ပညတ္တာနုယောဂ ၄၂၆
ပညတ္တာနုယောဂ အဖွင့် ၇၄၊ ၃၃၄
ပညတ္တာနုယောဂခေါ်ပုံ ၇၄
ပညတ္တာနုယောဂ = ရှုပ်၊ အရှုပ်
စသော ပညတ်တို့နှင့် တကွ
ပုဂ္ဂလကိုစစ်ဆေးမေးမြန်းရာ
စကားရပ် ၆၀၅
ပညတ္တိ ၈၉
ပညတ္တိပထာ ၄၇၇
ပညာစက္ခု ၂၀၉
ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှုမှတ်သည်
ရှိသော် ရအပ်သော အနက်
ဟူသမျှသည် ပုဂ္ဂိုလ်လော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၂၅
ပညာဝိမုတ္တ ၁၇၅
ပဉ္စမည်ကြောင်း ၃၆၁
ပဋိကမ္မ ၃၅၊ ၃၆၊ ၄၁၇
ပဋိကမ္မစတုက္က ၃၆၊ ၄၁၆၊ ၄၂၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဋိကမ္မစတုက္က = ပရဝါဒိက	
အတုန်ပြန်၍ ရှင်းလင်းမှု	
စကား ၄-ရပ်	၅၀၇
ပဋိကမ္မ = သံကဝါဒိက အတုန်	
ပြန်၍ ရှင်းလင်းမှု စကား	
၄-ရပ်	၅၉၁
ပဋိက္ခိတ္တပဉ္စ	၃၆၁
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န	၁၀၆၊ ၄၃၃
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ	၅၅၁
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒအဖွင့်	၂၄၇၊ ၄၀၀
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် အသင်္ခတ	
လော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၅၅၁
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် အသင်္ခတ	
ဟု ယူခြင်း	၂၄၇
ပဋိပတ္တိအနုယောဂ	၆၄၂
ပဋိပတ္တိအနုယောဂ = အကျင့်ကို	
မေးစိစစ်ရာ အခန်း	၆၄၁
ပဋိလာဘ	၃၄၇
ပဋိလာဘသမန္နာဂဓ	၂၁၉
ပဋိလောမဌပနာ	၃၂
ပဋိလောမပက္ခ = ဒုတိယနယ	၃၀၀
ပဋိလောမပဉ္စက	၃၃
ပဋိလောမပါပနာ	၃၂
ပဋိလောမရောပနာ	၃၂
ပဋိဝိဒ္ဓုဓမ္မော	၂၂၆
ပဋိဝေဓာနုယောဂ	၄၄၄
ပဋိဝေဓနုယောဂ = ပဋိဝေဓကို	
မေးစိစစ်ရာအခန်း	၆၄၃
ပဋိဝေဓာနုယောဂါဒိ	
အဖွင့်	၁၁၂၊ ၃၄၆

အထာ-၅၄

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဋိသင်္ခါနိရောဓ	၁၀၉
ပဋိသန္ဓေစိတ်	၂၁၇
ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြင့် သောတာပန်	
စသည် မဖြစ်နိုင်	၂၁၇
ပဋိသန္ဓေနေခြင်းနှင့် တပြိုင်နက်	
ရဟန္တာဖြစ်သလောစသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၂၄
ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ	၅၄၄
ပဋိသမ္ဘိဒါကထာအဖွင့်	၂၃၆၊ ၃၉၇
ပဇ္ဈိပုဉ္ဇနကထာ	၅၄၇
ပဇ္ဈိပုဉ္ဇနကထာအဖွင့်	၂၄၂၊ ၃၉၈
ပဇ္ဈိပုဉ္ဇနနှင့် ပစ္စုပ္ပန်သည်	
သဘောတူကြောင်း	၂၄၂
ပဌမအဖြေအရ အပြစ်တင်ပုံ	၅၀၆၊
	၅၀၇၊ ၅၉၀၊
	၅၉၁၊ ၆၂၅
ပဋ္ဌာနမည်ခြင်း အကြောင်း	၁၆၈
ပတိစယော	၄၅၇
ပတိဋ္ဌ အရ	၂၉၄
ပတ္တပရိဟာနိ	၁၁၉
ပတ္တိဓမ္မ	၂၂၁
ပထမဇော၏ အခြားမဲ့ ဒုတိယ	
ဇော စသောအာရုံ၌ စင်စစ်	
ဉာဏ်မရှိ-ဟု ယူခြင်း	၂၃၉
ပထဝီ အမျိုးမျိုး	၂၃၁
ပထဝီကမ္မ ဝိပါကောတိ	
ကထာ	၅၇၃
ပထဝီကမ္မ ဝိပါကောတိ	
ကထာ အဖွင့်	၂၆၈၊ ၄၀၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပထဝီကသိုဏ်း၌ သမာပတ်
ဝင်စားသူ၏ ပထဝီကသိုဏ်း
၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်
ဖောက်ပြန်သောဉာဏ်-ဟု
ပရဝါဒီ ယူခြင်း ၂၃၁
ပထဝီကသိုဏ်း သမာပတ်ဝင်
စားသူ၏ ပထဝီ အစစ်
မဟုတ်သဖြင့် ဖောက်ပြန်
သော ကသိုဏ်းအာရုံ၌
ဉာဏ်ဖြစ်သလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၅၄၂
ပထဝီတို့၌ ပထဝီ-ဟု သိသော
ဉာဏ်သည် ဝိပရိတဉာဏ်
မဟုတ် ၂၃၂
ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိ
အာဒိကထာ ၅၅၈
ပထဝီဓာတု သနိဒဿနာတိ
အာဒိကထာ အဖွင့် ၂၅၄
ပထဝီဓာတ် စသည်သည်
သနိဒဿန-ဟု ယူခြင်း ၂၅၄
ပထဝီဓာတ် သည် သနိဒဿန
လော စသည်၌ အမေး
အဖြေ ၅၅၈
ပဒသောဓနကထာ ၄၇၆
ပဒသောဓနကထာ အဖွင့်
၁၅၉၊ ၃၆၄
ပန္နဒ္ဒဇော ၄၅၅
ပန္နဘာဇော ၄၅၅
ပံမာဒလေခပါဋ် ၆၇
ပရပက္ခဿ ဌပနတော ၃၆
ပရမတ္ထ ၂၅၊ ၂၈၊ ၄၁၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပရမတ္ထ အဓိပ္ပါယ် ၅၈၂
ပရမတ္ထ ကထာ ၁၁၅
ပရမတ္ထ ဒေသနာ ၁၁၇
ပရမတ္ထ သစ္စိကဋ္ဌတစိတ် ၃၀၆
ပရဝါဒီ၏ အယူ ၁၆၆၊ ၅၈၄
ပရဝါဒီ ပက္ခ ၆၄၀
ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည် ၅၈၂
ပရဝိတာရဏာ ၁၇၅-၆
ပရဝိတာရဏာကထာ ၁၇၅၊ ၄၉၂
ပရိက္ခိဏ ဘဝသံယောဇနော ၄၅၅
ပရိစ္ဆေဒါကာသ ၂၅၂
ပရိစ္ဆေဒါကာသသည် သင်္ခတ ၂၅၂
ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
နိဗ္ဗာန်၌ ရှိသလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၄၄၆
ပရိနိဗ္ဗာန် နှစ်မျိုး ၂၈၄
ပရိနိဗ္ဗာယိ-အရ ၆
ပရိဘောဂမယပုညကထာ ၅၆၅
ပရိဘောဂမယပုညကထာ
အဖွင့် ၂၆၃၊ ၄၀၆
ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောအပ်
သော သုတ္တန် ၂၈၆
ပရိယုဋ္ဌိတော ၁၃၀
ပရိဟာနိ-အရ ၁၂၁
ပရိဟာနိကထာ ၁၁၈၊ ၃၄၉
၄၅၂
ပရိဟာနိဓမ္မ ၁၁၈
ပရူပဟာရ အဖွင့် ၁၇၃၊ ၃၆၈
ပရူပဟာရကထာ ၁၇၃၊ ၄၈၇
ပရိကတ ၁၀၅
ပါဒစ္စိန္နော ၄၃၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ပါပနာစကား	၄၁၆
ပါပနာ, ရောပနာ	၃၀-၁
ပုဂ္ဂလ	၅၀၁
ပုဂ္ဂလကထာ	၂၉၂၊ ၄၁၅
	၅၀၄-၅
ပုဂ္ဂလကထာ၌ သိနှင့်ဖွယ်	၅၀၀
ပုဂ္ဂလပရောပရိယတ္တိဉာဏ်	၂၄၄
ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ	
အဖြစ်ဖြင့် ပညာဖြင့် ရှုသော်	
မရအပ် မရနိုင်ပါသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၁၆
ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ	
အဖြစ်ဖြင့် ပညာဖြင့် ရှုသော်	
ရအပ် ရနိုင် ပါသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၁၅
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလောကဗ္ဗ	
နောက်လောကသို့ ဆက်	
စပ်လျက် ပြေးသွား ကျင်	
လည်သလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၂၀
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံ-စသော	
အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်	
သလော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၄၂၄
ပုဂ္ဂိုလ် တစုံတယောက်သည်	
နိရောဓသမာတ်ကို မဖြစ်	
စေနိုင်	၂၅၂
ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခတလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၄၄
ပုစ္ဆာနှစ်ရပ် အထူး	၂၉၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ပညာတိသန္ဓေ=မြစ်ရေအသွင်	
တသွင်သွင် စီးသင်းသော	
ကောင်းမှု၏ အလျဉ်	
၄-ပါး	၅၆၉
ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ မဂ်	
ရောက်နိုင်သော ဉာဏ်ရှိ	
သည်း-ဟု ယူခြင်း	၂၃၄
ပုထုဇဉ်သည် ကာမရာဂ,	
ဗျာပါဒကို စွန့်သလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၆၇
ပုဗ္ဗင်္ဂမ	၁၃
ပုဗ္ဗစရိယ	၁၉၃
ပုဗ္ဗယောဂ	၁၉၃
ပုဗ္ဗသေလိယဂိုဏ်းသား	
အယူမျိုး	၂၄၇၊ ၂၄၉
ပုရိမ ပစ္ဆိမ ဇာတိကာလ	၃၂၀
ပုရိသကာရာနုယောဂ	၉၇၊ ၄၉၉
ပုရိသကာရာနုယောဂ	
အဖွင့်	၉၇၊ ၃၄၀
ပုရိသကာရာနုယောဂ=	
ယောကျ်ားတို့ ပြုအပ်သော	
ကံ, ကမ္မကာရကတို့ကို မေး	
စိစစ်ရာအခန်း	၆၂၉
ပေတော	၄၃၁
ပေထက် အက္ခရာတင်ခြင်း	
အကြောင်း	၂၀
ပြိတ္တာတို့သည် အလှူကို ဝမ်း	
မြှောက်ခြင်းကြောင့်သာ	
စည်းစိမ်ကို ရခြင်း	၂၆၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဖဏဟတ္ထကော၊	၄၃၁
ဖလဉာဏကထာ	၅၄၇
ဖလဉာဏကထာ အဖွင့်	၂၄၃၊ ၃၉၉
ဖလပရောပရိယတ္တိဉာဏ်	၂၄၄
ဖလသမာပတ္တိ	၂၅၂
ဖိုလ်ဉာဏ်သည် ပဋိပ္ပဿန္တိ	
စိမုတ္တိ မည်ခြင်း	၂၂၉
ဖိုလ်ဉာဏ်သည်သာ စိမုတ္တိ	
အစစ်	၃၉၅
ဖိုလ်တရားသည် ကိလေသာကို	
ပယ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏၊	
စိတ် စေတသိက်တရား	
မဟုတ်-ဟု ယူခြင်း	၂၃၄
ဖထိကာဒယောဉ်	
အာဒိ-အရ	၂၅၇

[ခ]

ဗလကထာ	၁၉၂၊ ၅၀၇
ဗလကထာ အဖွင့်	၃၇၈
ဗလာဓာန	၃၈၃၊ ၃၈၄
ဗဟုပဝတ္တိ အဓိပ္ပာယ်	၁၆၅
ဗဟုဿုတိကာ အမည်ရသော	
ဂိုဏ်း	၂၈၅
ဗဟုဿုတိကာ အာစရိယကုလ	၈
ဗုဒ္ဓမည်ခြင်းအကြောင်း	၃၉၂
ဗောဓိအနက်	၂၂၁
ဗောဓဂါမီ	၁၆၉
ဗောဓိ၌ မြဲသောသတ္တဝါ	၃၉၃
ဗောဓိပရိုဏာဘ	၂၂၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဃ]

ဗောဓိမည်သော ဣန္ဒြိယ	
၅-ပါး	၃၉၁
ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိ	
ကထာ	၂၂၁၊ ၅၂၉
ဗောဓိယာ ဗုဒ္ဓေါတိ	
ကထာအဖွင့်	၂၂၁၊ ၃၉၁
ဗောဓိသုံးပါး	၂၂၂
ဗျဝသယတ္တောဉ်	
အဆုံးအဖြတ်	၁၇၄
ဗျာဓိတ်ပေးရခြင်း	
အကြောင်း	၃၉၄
ဗြဟ္မစရိယကထာ	၁၃၁၊
	၃၅၃၊ ၄၅၉
ဗြဟ္မစရိယဝသ-အရ	၂၈၇
ဗြဟ္မစရိယဝါသ နှစ်ပါး	၁၃၁
ဗြဟ္မဏ ဖြစ်ထိုက်သောသူ	၂၁၆

[ဎ]

ဘဒြယာနိကဂိုဏ်း	၉
ဘဒြယာနိကဂိုဏ်းသားတို့	
အယူမျိုး	၁၈၃
ဘဝင်္ဂစိတ္တ	၁၈၀
ဘိက္ခုဖြစ်ထိုက်သောသူ	၂၁၆
ဘိန္ဒက	၉
ဘူတဋ္ဌ	၂၅
ဘူတဝါဒီ	၄၄၈
ဘုရားအလောင်းသည် ကဿပ	
ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်၌	
ကျင့်အပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မ	
စရိယ ရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၃၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘုရားအလောင်းသည် ကထာပ
ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်၌
သက်ရောက်အပ်ပြီးသော မဂ္ဂ
နိယာမ ရှိသလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၅၃၃
ဘုရားရှင်က ဥပက အာဇီဝကကို
မိန့်ကြားတော်မူခြင်း ၅၃၅-၆

[ဗ]

မဂ်ကိုနိယာမဟု ဆိုအပ်ခြင်း ၂၃၄
မကြာမကြာ ကုသိုလ်
ထိုးပါးရပုံ ၂၆၆
မကောင်းသော အဆင်း
ရှိခြင်းသည် ဇရာ ၂၇၂
မဂ်ဉာဏ် သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ
မည်ခြင်း ၂၂၉
မဂ်မရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏
မဂ်သို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ
ဉာဏ်ရှိသလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၅၄၃
မဂ်သည် အသင်္ခတ မဟုတ်ခြင်း
အကြောင်း ၂၄၆
မဂ္ဂနိယာမသည် အသင်္ခတ-ဟု
ပရဝါဒီယူခြင်း ၄၀၀
မဂ္ဂသစ္စာ၌ လက္ခဏာသစ္စာသည်
အသင်္ခတ ၂၄၉
မဂ္ဂသစ္စာ၌ ဝတ္ထုသစ္စာသည်
သင်္ခတ ၂၄၉
မနုညဗလ ၄၃၃
မနုဿော ၄၃၁
မမြင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ၉၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဗ]

မရဏဓမ္မိ ၁၁၁
မဟာဒါန ၅-ပါး ၅၆၃-၄
မဟာဝဂ္ဂ ၂၉၂၊ ၄၁၅၊ ၅၀၅
မဟာသင်္ကတိ ၁၀
မဟာသင်္ကတိတိုင်း၌ ၆-တိုင်း
ကွဲပုံ ၁၃
မဟာသံဃိကာစရိယကုလဂိုဏ်း ၈
မဟာသံဃိကာစရိယကုလဂိုဏ်းမှ
ခွဲထွက်သော ကေဗျော
ဟာရိကာစရိယဂိုဏ်း ၈
မဟာသံဃိကာစရိယကုလဂိုဏ်းမှ
ခွဲထွက်သော-ဂေါကုလိကာ
စရိယဂိုဏ်း ၈
မဟိလာသကဂိုဏ်းသားတို့၏
အယူမျိုး ၁၈၉၊ ၂၄၇၊ ၂၅၂
မဟိသာသကဂိုဏ်းမှခွဲထွက်သော
ဓမ္မဂုတ္တိကဂိုဏ်း ၉
မဟိသာသကဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်
သော သဗ္ဗတ္ထိဝါဒီတိုင်း ၉
မဟိသော ၄၃၁-၂
မာတိကာဟူသည် ခေါင်းစဉ်
မဟုတ် အကျဉ်းချုပ်ဥဒ္ဓေသ ၄
မာယာ=မျက်လှည့်အတတ် ၂၅
မိစ္ဆာတိ အဆုံးအဖြတ် ၄၂
မိဘတို့ အလိုအပ်သော သား၏
အရာဌာန ၅-ပါး ၅၇၁-၂
မုချအားဖြင့် ဖိုလ်ဉာဏ်သာ
ဝိမုတ္တိဉာဏ် ၂၂၉
မုဒိန္ဒိယော ၁၂၇
မူလတဏှာ ၄၀၉
မူလမည်ခြင်းအကြောင်း ၂၄၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဗ]

မေးစိစစ်နည်း ၄-နည်း	၃၃၀
မောသပဉ္စ	၁၁၀
မံသစက္ခု	၂၀၉
မံသစက္ခု၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဒိဗ္ဗ	
စက္ခုရခြင်း၏အကြောင်း	၂၀၈
မံသစက္ခုနှင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့၏	
အစွမ်းသတ္တိအာရုံပြပုံ	
မတူကြ	၂၀၇
မြေကြီးသည် ကံ၏အကျိုး	
တည်းဟူ ယူခြင်း	၂၆၉
မြေကြီးသည် ကံ၏အကျိုးလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၇၃
မြတ်စွာဘုရား၏ အသံတော်	
သည် လောကုတ္တရာလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၀၂
မြတ်စွာဘုရား၏အားတော်သည်	
သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံ	
သလော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၅၀၇
မြောက်ကျွန်းသူနှင့် တာဝတိ	
သာနတ်တို့ကို လွမ်းမိုးယူနိုင်	
ကြောင်း သုံးပါး	၄၆၂
မှတ်ချက်	၆၀၈၊ ၆၀၉၊ ၆၁၂
မှတ်ဖွယ်ခေါင်းစဉ်အကျဉ်း	၆၅၆

[ဃ]

ယက္ခော	၄၃၁
ယထာကမ္မူပပဉာဏ်၏အားကြီး	
သောမှီရာအကြောင်း	၂၁၀
ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ	၁၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဃ]

ယထာကမ္မူပဂတဉာဏကထာ	
အဖွင့်	၂၁၀၊ ၃၈၈
ယုတ္တိဝိရောဓ	၁၅၉
ယုတ်လျော့ကြောင်းတရား	၁၂၀
ယေနာတိစက္ခု (အဆုံးအဖြတ်)	၉၅

[ခ]

ရတ္တ	၂၀၂
ရဟန္တာအား ယုံမှားခြင်း	
ရှိသလော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၄၉၀
ရဟန္တာ၏ကိုယ်၌ အဆိပ်သည်	
ဝင်နိုင်ရာသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၂၅
ရဟန္တာ၏ တရားအလုံးစုံတို့သည်	
အာသဝ မရှိကုန်သလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၂၅
ရဟန္တာ၏ မစင်ကြယ်သော	
သုက်လွတ်ခြင်းရှိသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၄၈၆
ရဟန္တာ၏ လူဝတ်ကြောင်၌	
ဖြစ်သော သံယောဇဉ်သည်	
ရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၂၇
ရဟန္တာ၏ သန္တာန်၌ အတိတ်	
ရာဂရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၇၅
ရဟန္တာ၏ သုက်၏ဖြစ်ရာ	
သုက်အိမ်ရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၄၈၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၇]

ရဟန္တာ၏ သူတပါးတို့က
ကပ်ဆောင်ရခြင်း ရှိသလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၇၉
ရဟန္တာ၏ သူတပါးတို့က
ယုံမှားမှုကို လွန်မြောက်
စေရခြင်း ရှိသလောစသည်၌
အမေး အဖြေ ၄၉၂
ရဟန္တာသည် အရဟတ္တဖိုလ်မှ
ဆုတ်ယုတ်သလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၄၅၂
ရဟန္တာသည် အရဟတ္တဖိုလ်မှ
ဆုတ်ယုတ်သော် အဘယ်၌
တည်သနည်း စသည်၌
အမေး အဖြေ ၄၅၃
ရဟန္တာသည် အရဟတ္တဖိုလ်မှ
ဆုတ်ယုတ်သော် အဘယ်သည်
လုယက်ဖျက်ဆီး၍ ဆုတ်ယုတ်
သနည်း စသည်၌ အမေး
အဖြေ ၄၅၇
ရဟန္တာသည် ဥပေက္ခာ ၆-ပါး
နှင့် ပြည့်စုံသလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၅၂၀
ရဟန္တာသည် ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်
အပ်ပြီးမဟုတ်လောစသည်၌
အမေး အဖြေ ၄၅၄
ရဟန္တာသည် ဖိုလ်လေးပါးနှင့်
ပြည့်စုံသလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၅၂၆
ရဟန္တာသည် ရာဂကို ပယ်အပ်
ပြီး မဟုတ်လော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၄၅၄

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၇]

ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်များ
သာသနာတော်၏ ဘေးရန်၊
အညစ်အကြေး၊ ဆူးညောင်
ကို ဖြစ်စေခြင်း ၁၆
ရာနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်သည်
ရာဂမှလွတ်သလောစသည်၌
အမေး အဖြေ ၅၁၀
ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော ၄၅၈
ရာဂသမုဋ္ဌာန ၁၇၃
ရာဇဂိရိက ဂိုဏ်းသား
အယူမျိုး ၂၅၅-၆၊
၂၅၈-၉၊ ၂၆၇
ရုပ်ကိုစွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပြား
အားဖြင့် သိစေခြင်းသည်
ဖြစ်သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၄၃၃
ရုပ်ကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ
အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ပါသလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၂၂
ရုပ်တရားတို့၏ ဇရာမရဏ ၂၇၂
ရုပ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရအပ်ပါသလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၂၄
ရုပ်ဝေဒနာကို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ
အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ပါသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၄၂၃
ရုပ်သည် မမြဲသည် (စသည်)
ဖြစ်သလော စသည်၌
အမေး အဖြေ ၄၃၃
ရူပဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်ရှိ
သလော စသည်၌ အမေး
အဖြေ ၄၂၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၇]

ရူပဂါဝစရဈာန် မဂ္ဂမည်
 ကြောင်း ၁၃၆
 ရူပိ ၄၂၆
 ရောပနာ ၄၁၆
 ရှိသောတရားသည် အတိတ်
 တရားလော စသည်၌
 အမေး အဖြေ ၄၇၆
 ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည် နတ်
 ဗြဟ္မာတို့၌ မရှိ ၁၃၁

[၈]

လက္ခဏကထာ ၅၃၀
 လက္ခဏကထာ အဖွင့် ၂၂၄၊ ၃၉၂
 လက္ခဏယုတ္တိ ၆၅၊ ၄၂၄
 လက္ခဏယုတ္တိ အဖွင့် ၆၅
 လက္ခဏယုတ္တိကထာ ၆၅
 လက္ခဏယုတ္တိ=ပရမတ္ထ တရား
 တို့၏ အမှတ်အသား ဖြစ်
 သော သပ္ပစ္စယ စသည်ဖြင့်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရာ
 စကားရပ် ၆၀၂
 လူခါကာရ ၁၁၆
 လူဝတ်ကြောင်သည် ရဟန္တာ
 ဖြစ်နိုင်သလော စသည်၌
 အမေး အဖြေ ၅၂၃
 လူဟူ၍ဆိုအပ်ကြောင်း ၃၉၀
 လေသ ၂၇
 လေသ၊ ဆလ ၂၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

လေသဝစန ၂၇
 လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညု
 တဉာဏ်တော်ကြောင့် ဗုဒ္ဓ
 ဖြစ်ပါသလော စသည်၌
 အမေး အဖြေ ၅၂၉
 လေးယောက်ကုန်သော
 ယောက်ျားအစုံ၌တို့ ရှိကုန်
 သည်မဟုတ်လော စသည်
 အမေး အဖြေ ၄၄၄
 လောကနိရုတ္တိ ၁၁၅
 လောကဝေါဟာရ-အရ ၁၆၆
 လောကသမ္ပုတိ ၁၁၅
 လောကီသတိ ၁၆၉
 လောကီသောတ၌ ထိခိုက်သော
 ဝေါဟာရ သဒ္ဓသည့်
 လောကုတ္တရာ မဖြစ်နိုင် ၁၈၇
 လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည်
 အကျိုးပေးသော တရား
 ဖြစ်ခြင်း ၂၇၆
 လောကုတ္တရာ တရားသည်
 ထောက်ပံ့အပ်သောဗိဗ္ဗစက္ခု
 သည် လောကုတ္တရာ ပညာ
 စက္ခု ဖြစ်သလော စသည်၌
 အမေး အဖြေ ၅၁၅
 လောကုတ္တရာ တရားသည် လော
 ကီဈာန် တရားကဲ့သို့ ဆန်
 ကျင်ဘက် တရားကြောင့်
 မဆုတ်ယုတ် ၂၂၀
 လောကုတ္တရာပညာသည် ပဋိ
 သမ္ဘိဒါပညာတည်း ၂၃၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[လ]

လောကတ္ထရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို
လောကီ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်
ဖြင့်လည်း သိအပ်ခြင်း ၁၈၈
လောကတ္ထရာဇောကား
ဝစီဘေဒ မဖြစ်စေနိုင် ၁၇၈-၉
လွတ်ပြီးတရားသည်လွတ်ဆဲလော
စသည်၌ အမေး အဖြေ ၅၁၀

[င]

ဝစနအဓိပ္ပာယ် ၂၄၂
ဝစနသာမည ၃၁၀
ဝစနသာမညမတ္တ ၃၅
ဝစနသောဓန ၆၇၊ ၄၂၅
ဝစနသောဓန အဖွင့် ၆၇၊ ၁၄၆
၃၅၉
ဝစနသောဓန=သဒ္ဓါကို
သုတ်သင်ရာ စကားရပ် ၆၀၃
ဝစနသောဓနာ ၁၄၆၊ ၄၇၃
ဝစသာယတ္ထေ၌အဆုံးအဖြတ် ၁၇၄
ဝစီဘေဒကထာ ၁၉၃
ဝစီဘေဒကထာ အဖွင့် ၃၆၉
ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝါဒဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်
သော ဓမ္မတ္ထရိုဗိယဝါဒဂိုဏ်း ၉
ဇနုပစ္ဆေဒေါ ၄၄၀
ဝတ္ထဗ္ဗော-နဝတ္ထဗ္ဗော၌
အဆုံးအဖြတ် ၃၀၉
ဝယဓမ္မ ၁၈၆၊ ၄၇၃
ဝါဒ ၁၁
ဝါဒကထာ ၂-၈၂

အထာ-၄၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝါဒကထာသာ ကထာဝတ္ထု
ကျမ်း၌ လိုရင်းဖြစ်ပုံ ၂၈၂
ဝါစာ ဘိဇ္ဇတိ ၁၇၆
ဝါဒယုတ္တိ ၄၇၀
ဝါဒယုတ္တိ အဖွင့် ၁၄၂
ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိ ၄၅၂
ဝါဒယုတ္တိပရိဟာနိ အဖွင့် ၁၁၈
ဝါဒယုတ္တိ ပရိဟာနိ
ကထာ အဖွင့် ၁၄၉
ဝိဂမာ ဝတ္တဗ္ဗတာ ၃၅၈
ဝိတဏှကထာ ၂၈၂
ဝိဓူပေတိ ၄၅၈
ဝိပက္ခ ဝိပါက ၁၆၄
ဝိပရိကာမဓမ္မ ၁၇၃
ဝိပရိယာယောပုဒ်
အဆုံး အဖြတ် ၂၃၂
ဝိပရိတကထာ ၅၄၂
ဝိပရိတကထာ အဖွင့် ၂၃၁၊ ၃၆၆
ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊
ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တို့ကို
ဝိမုတ္တ အဝိမုတ္တဟု မဆို
ထိုက်ကုန် ၃၉၅
ဝိပဿနာဉာဏ် ဝိမုတ္တိဉာဏ်
မည်ပုံ ၂၂၉
ဝိပါက်သည်အကျိုးကို ဖြစ်စေ
ခြင်း သဘောရှိသော တရား
လော စသည်၌ အမေး
အဖြေ ၅၇၆
ဝိပါက်သည် အကျိုးကို ဖြစ်စေ
ခြင်း သဘောရှိသည်ဟု
ယူခြင်း ၂၇၆

အကွဲရာစဉ် [၀]

ဝိပါက ပဋိသံဝေဒက	၁၀၁
ဝိပါက ပဋိသံဝေဒီအရ	၁၀၂
ဝိပါကော ဝိပါက ဓမ္မ	
ဓမ္မောတိကထာ	၅၇၆
ဝိပါကော ဝိပါက ဓမ္မ-	
ဓမ္မောတိကထာ အဖွင့်	၂၇၆၊ ၄၁၀
ဝိပွကတ ဝိပါက	၁၆၅
ဝိပွကတ ဝိပါက မည်ပုံ	၁၆၅
ဝိသဇ္ဇဝါဒီ	၁၉
ဝိမုစ္စမာနကထာ	၁၉၉၊ ၅၁၀
ဝိမုစ္စမာနကထာ အဖွင့်	၃၈၀
ဝိမုတ္တ	၂၀၂၊ ၂၀၃
ဝိမုတ္တိကထာ	၁၉၈၊ ၅၁၀၊ ၅၄၀
ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်	၂၂၉၊ ၃၉၅
ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမည်များ	၂၂၉
ဝိမုတ္တိဉာဏ်သည် ဝိမုတ္တအစစ်	
လော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၅၄၀
ဝိမုတ္တိပယောဇန	၁၉၈
ဝိရတိစေတနာ ဒါနမည်ပုံ	၂၈၈
ဝိရာဂဓမ္မ	၂၈၆၊ ၄၃၃
ဝိသညုတ္တော	၄၅၅
ဝိသယ	၃၇၃
ဝိသယီ	၃၇၃
ဝိသယော	၃၈၄
ဝိသိနေတိ	၄၅၈
ဝိတစွိတင်္ဂါရ သမ္ဘိသ	
ဆာရိက သဒိသာ	၁၈၂
ဝိတစွိတင်္ဂါရ သမ္ဘိသာ	၁၈၂
ဝိတရာဂစိတ္တ	၁၉၈
ဝုတ္တနယဟူသည်	၃၀၇

အကွဲရာစဉ် [၀]

ဝုတ္တံ ဝိယ	၄၀၃
ဝေတိ	၄၄၉
ဝေဒက	၅၈၃
ဝေါမိဿကနယ	၁၀၄
ဝေါဟာရကထာ	၁၈၆၊ ၅၀၂
ဝေါဟာရကထာ အဖွင့်	၃၇၃
ဝေါဟရိကသစ္စိကဋ္ဌ	၃၀၇

[၁]

သဉ္ဇပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန်	၇
သကဝါဒီ အမြင်	၅၈၄
သကဝါဒီကသမ္ပုတိသစ္စာကိုသာ	
သစ္စိကဋ္ဌ ဟုမဆိုလိုပဲ ပရမတ္ထ	
သစ္စာကိုလည်း သစ္စိကဋ္ဌ-ဟု	
ဆိုခြင်း	၃၀၄
သကဝါဒီပက္ခ(၁) (၂)	၆၄၁၊
	၆၄၃
သကဝါဒီ ပရဝါဒီ	၅၈၁
သင်္ကန္တကဝါဒဂိုဏ်းမှခွဲထွက်	
သောသုတ္တဝါဒဂိုဏ်း	၉
သင်္ကန္တဂိုဏ်းဟူသည်	၂၉၈
သင်္ခတ	၆၆၆၊ ၁၈၆၊ ၄၂၄
	၄၃၃
သင်္ခတတရားတို့၏ အမှတ်	
လက္ခဏာ	၆၅
သင်္ခါရတရား ၁-မျိုး	၁၆၆
သင်္ခါရတို့သည် အပိုင်းအခြားကို	
မပြုပဲ ပြာပူငရဲနှင့်တူကုန်သ	
လောစသည်အမေးအဖြေ	၄၉၆
သင်္ခါရတို့သည် ပြာပူနှင့် တူကုန်	
သည်ဟု ယူခြင်း	၁၈၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

သင်္ခါရသုညတ	၁၉၆
သင်္ဂဟိတကထာ	၅၆၈
သင်္ဂဟိတကထာ အဖွင့်	၂၅၂၊ ၄၀၂
သစ္စကထာ	၅၅၃
သစ္စကထာ အဖွင့်	၄၀၁
သစ္စဝါဒီ	၄၄၈
သစ္စာ ၂-ပါး	၂၃၇၊ ၃၀၅
သစ္စာ ၄-ပါးသည် နိစ္စ အသစ်တ	
ဟု ယူခြင်း	၂၄၉
သစ္စာ ၄-ပါးတို့သည် အသစ်တ	
တို့လော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၅၃
သစ္စိကဋ္ဌ	၂၅၂၊ ၄၁၅
သစ္စိကဋ္ဌ အဓိပ္ပါယ်	၅၈၁
သစ္စိကဋ္ဌ တစိတ်	၃၀၅
သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန	၄၁၅
သစ္စိကဋ္ဌသဘာဝ နိယောဂ	၄၄၄
သစ္စိကဋ္ဌသဘာဝ နိယောဂ =	
သစ္စိကဋ္ဌ၏ သဘောကို မေး	
စိစစ်ရာ အခန်း	၆၄၅
သစ္စိကဋ္ဌ ဝေါဟာရ	၃၀၇
သစ္စိကဋ္ဌသံသန္ဓန	၆၀
သတိပဋ္ဌာန	၁၆၈
သတိပဋ္ဌာနကထာ	၄၈၂
သတိပဋ္ဌာနကထာ အဖွင့်	၁၆၈၊
	၃၆၆
သတိပဋ္ဌာနမည်ပုံ	၁၆၈
သတိပဋ္ဌာန်သည် တကြောင်း	
တည်းသော နိဗ္ဗာန်သို့	
သွားကြောင်းလမ်း	၄၀၃
သတ္တပညာသဓမ္မပူဇော်	၄၂၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

သတ္တပဏိဓိ	၁၉၇
သတ္တပဒေသဝိဘာဂမုခ	
ဝိသုဒ္ဓန	၁၃၃
သတ္တပုဂ္ဂလ	၅၈၃
သတ္တမဝဂ်	၂၅၅၊ ၄၀၂
	၅၆၀-၅၂၇၀-၆
သတ္တသုညတ	၁၉၆
သဓမ္မ	၁၇၅
သနိမိတ္တ	၆၆၊ ၂၅၅
သန္ဓာဝတီ	၄၂၈
သန္ဓူပေတိ	၄၅၈
သပ္ပစ္စယော	၄၂၄
သပ္ပိကုမ္မ	၁၁၄
သဖလာ	၄၃၄
သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏	
အကြောင်းရင်း	၃၉၂
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အစွမ်း	
၃-ပါး	၂
သဗ္ဗတ္ထိကရိုက်သားတို့၏	
အယူမျိုး	၁၈၃
သဗ္ဗတ္ထိဝါဒရိုက်မှု ခွဲထွက်သော	
ကသပိကဝါဒရိုက်	၉
သဗ္ဗထာပိ	၁၂၅
သဗ္ဗဒဿာဝီ	၅၀၈
သဗ္ဗဒါ	၄၂၁
သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒရှိသူ	၁၄၂
သဗ္ဗမတ္ထိတိကထာ	၁၄၂၊ ၄၇၀
သဗ္ဗမတ္ထိတိကထာ အဖွင့်	၃၅၆
သဗ္ဗမတ္ထိတိဝါဒကထာ	၁၄၂
သဗ္ဗသောပတေယျာ	၄၅၃
သဗ္ဗသင်္ခါရပဏိဓိ	၁၉၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနကထာ ၅၃၈

သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာနကထာ

အဖွင့် ၂၂၈၊ ၃၉၄

သဘာဝဝိနိဗ္ဗေဒဂ ၆၃

သမဏဖြစ်ထိုက်သောသူ ၂၁၆

သမန္တာဂတကထာ ၅၂၆

သမန္တာဂတကထာ

အဖွင့် ၂၁၉၊ ၃၉၀

သမန္တာဂမ ၂-ပါး ၂၁၉

သမယဝိမုတ္တ ၁၁၈၊ ၁၂၇၊ ၄၅၆

သမယဝိရောဓ ၅၄၊ ၆၄

သမယသုတ္တ ဝိရောဓ ၅၄

သမာနလဒ္ဓိက ပုဂ္ဂိုလ် ၃၀၃

သမာပတ်ဝင်စားသူ၏ နှုတ်မြက်

ခြင်းသည် ရှိသလောစသည်၌

အမေး အဖြေ ၄၉၃

သမာပတ္တိစံတ္တ ၁၈၀

သမိတိယဂိုဏ်း ၉

သမုဋ္ဌာနမည်ခြင်းအကြောင်း ၂၄၀

သမုဒယသစ္စာ၌ လက္ခဏာသစ္စာ

သည် အသင်္ခတ ၂၄၉

သမုဒယသစ္စာ၌ ဝတ္ထုသစ္စာသည်

သင်္ခတ ၂၄၉

သမုဒါစရဏ ၃၇၆

သမဂီဘာဝသမန္တာဂမ ၂၁၉

သမ္ပယုတ္တကထာ ၅၆၁

သမ္ပယုတ္တကထာ အဖွင့် ၂၅၆၊ ၄၀၂

သမ္ဘဝန္တဿ ၃၁၂

သမ္ဘဝမည်ခြင်းအကြောင်း ၂၄၀

သမ္ပတ္တနိယာမ ၂၃၃

သမ္ဘာသမ္ပုဒ္ဓ ၄၅၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သမ္ပိတိယဂိုဏ်းသားတို့၏

အယူမျိုး ၁၈

သမ္ပုတိကထာ ၁၁၅

သမ္ပုတိဉာဏကထာ ၅၄၄

သမ္ပုတိဉာဏကထာ

အဖွင့် ၂၃၇၊ ၃၉၇

သမ္ပုတိဉာဏ်သည် သစ္စာအာရုံ

သာရှိ၍ အခြား အာရုံမရှိဟု

မဆိုလိုက်သလော စသည်၌

အမေး အဖြေ ၅၄၄

သမ္ပုတိဒေသနာ ၁၁၇

သမ္ပုတိသစ္စာ ၅၈၂

သမ္ပုတိ သစ္စာသည် သစ္စာကို

အာရုံပြုသည်ဟု ယူခြင်း ၂၃၇

သယံကထာ ၁၀၅

သရီရတဒည ဝိမုတ္တော (၁၉၊ ၃၂၀

သဝိပါကာ ၄၃၄

သဿတ ၆၆၊ ၄၂၅

သဿပဒိဋ္ဌိ ၁၅-ပါး ၃၃၁

သဿတဝါဒရှိသောဆရာ ၄၅၁

သဿတိသမံ ၄၅၁

သဘောတူ ၂၇၇

သဘောရဏကမ္မဝိပါက ၂၇၁

သဘောရဏ=ဆက်ဆံ

သောအား ၁၉၂

သဘောရဏာသဘောရဏ=ဆက်

ဆံ မဆက်ဆံသောအား ၁၉၂

သမည မည်ပုံ ၂၉၃

သမညဟူသော အမည် ၂၇၄

သမီ ၅၈၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သာဝက၏ ဖိုလ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်	
သည် ရှိသလော စသည်၌	
အမေး အဖြေ	၅၄၇
သိဒ္ဓါဝေါပုံ	၂၉၉
သိဒ္ဓတ္ထိက ဂိုဏ်းသား	
အယူမျိုး	၂၅၅-၆၊
	၂၅၈-၉၊ ၂၆၇
သုခဝိပါက	၄၃၄
သုခဝေဒနီယာ=သုခဝေဒနာ	
စီးပွားဟူသည်	၂၆၉
သုက္ကဝိသန္ဓိ	၁၇၃
သုခါပဋိပဒါ	၁၂၈
သုခုဒြိယာ	၄၃၄
သုညတ ၂-ပါး	၁၉၆
သုတ်တော် မြန်မာပြန်	၆၁၀
သုတ္တဝိရောဓ	၅၄၊ ၁၅၉
သုတ္တသာဓန	၄၇၇
သုတ္တသာဓန အဖွင့်	၁၆၂
သုတ္တသာဓနပရိဟာနီ	၄၅၆
သုတ္တသာဓန ပရိဟာနီ	
အဖွင့်	၁၂၇၊ ၃၅၂
သုတ္တသာဓနာ	၁၆၀
သုတ္တာနုယောဂ	၁၃၃
သုတ္တာဟရဏကထာ	၄၆၈
သုဒ္ဓပကတိက	၁၉၀
သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ	၄၅၉
သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာအဖွင့်	၃၅၃
သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ	၂၃၊ ၂၉၂၊ ၄၁၅၊
	၄၂၁၊ ၅၈၄
	၅၈၅၊ ၅၈၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ	၄၈
သုဒ္ဓိကသံသန္ဓန	၄၂၂
သုဒ္ဓိက သံသန္ဓန အဖွင့်	၅၃၊ ၃၂၄
သုဒ္ဓိက သံသန္ဓန=သြဗ္ဗ	
စသည်မပါပဲ သစ္စိကဋ္ဌ ဖြစ်	
သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရပ်စသည်	
နှင့်အတူ နီးနှောပြရာ	
စကားရပ်	၅၉၆
သုဝဏ္ဏကုမ္ဘ	၁၁၄
သုဝိဇိတ ဝိဇယော	၄၅၅
သုဝိဒ္ဓရ ဝိဒ္ဓရ=အလွန်ဝေးသည်	
၏အဖြစ်ဖြင့် ဝေးသောအရာ	
(အဝေးဆုံး) ၄-ပါး	၅၆၇
သုကရာ	၄၃၁-၂
သုတော်ကောင်းသို့ အစဉ်လိုက်	
သော တရား ၃-ပါး	၅၆၃
သေခပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌	
အသေခဉာဏ်ရှိသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၂၃၀
သေကပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ အသေခ	
ပုဂ္ဂိုလ် ဥစ္စာဖြစ်သော ဉာဏ်	
ရှိသလော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၅၄၁
သောတ ၂-ပါး	၂၀၉
သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌	
သမာပတ် ဝင်စားခြင်း	
အကြောင်း	၁၇၆
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၏	
သဒ္ဓါခြေသည် မရှိသလော	
စသည်၌ အမေး အဖြေ	၅၁၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏
 'ပရိယတ္တန နှစ်ပါး ၂၀၃
 သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်
 ထကြွသော ဒိဋ္ဌိကိုပယ်အပ်ပြီ
 လော စသည်၌ အမေး
 အဖြေ ၅၁၁
 သောတာပန်သည် သောတာ
 ပတ္တိဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်သလော
 စသည်၌ အမေး အဖြေ ၄၅၃
 သောသိယော ၄၃၂
 သံကိဏ္ဍပရိခေါ ၄၅၅
 သံဃာနုယောဂ ၄၄၄
 သံဃာနုယောဂ=သံဃာကို
 မေးစိစစ်ရာ အခဏ်း ၆၄၄
 သံဝရကထာ ၅၁၈
 သံဝရကထာ အဖွင့် ၂၁၂၊ ၃၈၉
 သံသန္ဓနပုစ္ဆာ ၁၃၄
 သံသန္ဓနဗြဟ္မစရိယကထာ ၄၆၃
 သံသန္ဓနဗြဟ္မစရိယကထာ
 အဖွင့် ၁၃၄၊ ၃၅၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

သားသမီးဝတ် ၅-ပါး ၅၇၁-၂
 သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော
 ကောင်းမှုသည် တိုးပွား သ
 လော စသည်၌ အမေး
 အဖြေ ၅၆၅
 သုံးဆယ်နှစ်ပါးသောယောကျ်ား
 မြတ်၏ လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်
 စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရား
 အလောင်းလော စသည်၌
 အမေး အဖြေ ၅၃၀
 သွေဝ(ယွေဝ) ပုဂ္ဂလော၌
 (အဆုံး အဖြတ်) ၆၈

[ဟ]

ဟတ္ထစိန္တော ၄၃၁
 ဟတ္ထပါဒစိန္တော ၄၃၁
 ဟုတောဟောတိဘာဝါနုပရမ ၃၅၉
 ဟေတုမည်ခြင်းအကြောင်း ၂၄၀
 ဟေဝတ္ထိကထာ ၄၈၄
 ဟေဝတ္ထိကထာ အဖွင့် ၁၇၁၊ ၃၆၇

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

(ပဌမအုပ်)

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ် ပြီးပြီ။

ပြင်ဆင် ဖတ်ရှုရန်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	ရှိရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၁၅	၂၉-၃၀	ဓမ္မရာဇာ၊ တရားမင်းသည်။ အသောကော၊ အသောက မည်သော။	အသောကော၊ အသောက မည်သော။ ဓမ္မရာဇာ၊ တရားမင်းသည်။
၄၃	၂၂	ပဉ္စကမ္မတုက္က	ပဋိကမ္မတုက္က
၆၈	၃၂	ယေဝ-	ယေဝ-
၇၅	၃၁	ဒွိသုပိ န ယေသု	ဒွိသုပိ နယေသု
၁၄၄	၂၇	သက်သက်သော ကာလ	သက်သက်သော
		သံသန္တနတည်း	သံသန္တနတည်း
၁၉၂	၁၈	သဓာရဏာသာဓာရဏမ္ပိ	သဓာရဏာ- သာဓာရဏမ္ပိ
၁၉၇	၂၇	ဌာနာဌာနဉာဏ်	ဌာနာဌာနဉာဏ်
၁၉၉	၂၉	ဝိမုစ္စဓာန	ဝိမုစ္စဓာန
၂၀၀	၁၈	စိတ္တိ	စိတ္တိ
၂၀၇	၂၇	အနုဘာဝဂေါရေချင်းကား	အနုဘာဝဂေါရေ- ချင်းကား
၂၁၆	၈	ဗြဟ္မဏော	ဗြဟ္မဏော
"	၉	ဗြဟ္မဏလည်း	ဗြဟ္မဏလည်း
၂၂၄	၁၉	လက္ခဏာကထာ၌	လက္ခဏာကထာ၌
၂၃၈	၁၀	စိတ္တာရမ္ပဏကထာ	စိတ္တာရမ္ပဏကထာ
၃၄၆	၂၄	သစ္စကဋ္ဌ	သစ္စကဋ္ဌ
၃၄၈	၂၀	စကားရပ်ကို။	စကားရပ်ကို
၃၇၅	၁၆	ဣတိအတ္ထော	ဣတိအတ္ထော
၃၈၅	၂၆	သယောတိအာဒိသု	ဝိသယောတိအာဒိသု
၃၉၄	၆	သဗ္ဗသံယောဇဉ္ဇပဟာနကထာ	သဗ္ဗသံယောဇဉ္ဇပဟာန ကထာ
၃၉၅	၂	၅-ဝိမုတ္တိကထာ အဖွင့်	၁-ဝိမုတ္တိ ကထာ အဖွင့်
၄၇၃	၁	ပုလကထာ	ပုဂ္ဂလကထာ
၅၈၄	၁၉	သုဒ္ဓသမ္ပိကဋ္ဌ	သုဒ္ဓသမ္ပိကဋ္ဌ
၅၈၈	၁၈	ဥပနယစတုက္က	ဥပနယနစတုက္က
၅၉၃	၁၅	၄-မျိုးကို ၂	၄-မျိုးကို

မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

ကျမ်းစာများ ထုတ်ဝေပြန်ချီရာတွင် ကုသိုလ်ပါဝင်ကြသူများ

၁။ အရင်း မ,တည် ထုတ်ပေးထားသော ကုသိုလ်ရှင်များ—

- ၄- ၈-၇၉ ဦးကျော်အေး-ဒေါ်စောရီ မှီရွှေရည်ဆေးလိပ်ရုံ၊
ပဲခူးမြို့။ ၁၀၀၀၀
- ၁၀- ၈-၇၉ မင်းကျောင်းဘုန်းတော်လေး ဦးသူရိယ
ပဲခူးမြို့။ ၅၀၀၀
- * ၃- ၉-၇၉ ဦးသိန်းလွင်-ဒေါ်သီ မိသားစု၊
၁၉၄/၃၁-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၂၀၀၀၀
- * ၂၅- ၈-၈၀ (ပြန်ဆပ်ပြီး)
၁-၁၀-၇၉ ဂဠုန်မင်း ဦးတင်မောင်-ဒေါ်မြင့်
သားသမီးမြေးများ (ဂဠုန်မင်း-ဆေးလိပ်ရုံ)
မော်လမြိုင်ကျွန်း။ ၁၀၀၀၀
- * ၃-၁၀-၇၉ ဦးရီ-ဒေါ်အေးသန်း မိသားစု၊ ၅၀၀၀
- * ၂၂-၁၀-၈၀ (ပြန်ဆပ်ပြီး)
- * ၆-၁၀-၇၉ ဦးသန်း မိသားစု၊ ပုဇွန်တောင် ရန်ကုန်မြို့။ ၅၀၀၀
- * ၇- ၅-၈၀ (ပြန်ဆပ်ပြီး)
- ၇- ၅-၈၀ ဗိုလ်မှူးအောင်သိန်း-ဒေါ်ညွန့်မေ
တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၅၀၀၀
- ၁၀- ၆-၈၀ ဦးထိန်ဝင်းနှင့် ညီမများ ရန်ကုန်မြို့။ ၃၀၀၀၀
- ၂၀- ၉-၈၀ ဗိုလ်မှူးအောင်သိန်း-ဒေါ်ညွန့်မေ ရန်ကုန်မြို့။ ၆၀၀၀
- ၁၁-၁၂-၈၈ ဦးအောင်-ဒေါ်သောင်းသောင်း
အောင်သုခဆိစက်နှင့် ဆပ်ပြာစက်ပိုင်ရှင်
မိတ္ထီလာလမ်း၊ မြင်းခြံမြို့။ ၁၀၀၀၀

၂။ ကျမ်းစာဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အစဉ် သုံးစွဲရန်
ပါဝင် လှူဒါန်းကြသော ကုသိုလ်ရှင်များ—

၉- ၀-၇၉ ဦးကြည်ညွန့်-ဒေါ်ကြင်ဟန် မိသားစု၊
ဗိုလ်ချုပ်လမ်း ဆေးရုံဝင်းအတွင်း ရန်ကုန်မြို့။ ၅၀၀၀

။ ဗိုလ်မှူးအောင်သိန်း-ဒေါ်ညွန့်မေ
၄၆-တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း။ ၁၀၀၀

၂၄- ၀-၇၉ ဒေါ်ရင်မေ၊ လမ်း ၅၀-ဗုဒ္ဓဓမ္မစာစောင်
ရန်ကုန်မြို့။ ၅၀၀

။ ဒေါက်တာကေမြရီ ပညာရေး တက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်မြို့။ ၂၀၀

၂၅- ၀-၇၉ ဦးကြည်တွဲ-ဒေါ်အေးအေး
ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၃၀၀

၂၈- ၀-၇၉ ဦးချစ်-ဒေါ်အုန်းကြည်
အလုံ၊ ၂၆-ဆဒ္ဒန်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၁၅၀

၆- ၉-၇၉ ဦးအုန်းခင်-ဒေါ်စိန်စိန်
၂၄၇၊ ၃၅-လမ်း ရန်ကုန်မြို့။ ၅၀၀

၁၆- ၉-၇၉ ဦးရွှင်ကြည်-ဒေါ်ပို ၁၁၀၊ လှည်းတန်း
လမ္မတော်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၅၀၀

၂၆- ၉-၇၉ ဦးရင်ဝှက် ဆိုကလေး ဈေးလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၂၀၀

။ ဦးဘိုးချင် ။ ။ ၅၀

။ ဒေါ်ရင်မြ-ဒေါ်အေးတင် ယောက်လမ်းရန်ကုန်မြို့။ ၆၀၀

။ ဆရာဦးစောမောင် ဟံသာဝတီကျောက်တန်း။ ၁၀၀

၁-၁၀-၇၉ ဒေါ်ဥမ္မာ ဂျာမနီပြည် ဖရင့်ဖတ်မြို့။ ၅၀၀

၂-၁၀-၇၉ ဦးလှဝင်း တောင်ဥက္ကလာ ရန်ကုန်မြို့။ ၁၀၀

၃-၁၀-၇၉ ဦးခိုင်-ဒေါ်ခင်သန့် မိသားစု၊
၁/၃ ရွှေတောင်ကြားရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၂၀၀၀

၄-၁၀-၇၉ ဦးလှခင်မောင် ရန်ကုန်မြို့။ ၁၀၄

၆-၁၀-၇၉	ဒေါက်တာသိန်းတိုးသိန်းအမေရိက ချီကာဂို။	၂၀၀
»	ဗိုလ်မှူးစောဝင်းသိန်း-ဒေါ်လဲ့လဲ့မိုး ရန်ကုန်မြို့။	၂၀၀
»	ဗိုလ်မှူးဇင်ဇေသိန်း-ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း	၁၀၀
၈-၁၀-၇၉	ဦးမင်းဟန်-ဒေါ်ခင်ညွန့်ဟန်	၃၅၀၀
၂-၁၁-၇၉	ဦးဘသိန်း-ဒေါ်တင်တင်ကြည်	၁၀၀၀
၄-၁၁-၇၉	ဦးအောင်ငြိမ်း-ဒေါ်ဖွားရင်မိသားစု	၂၀၀
၅-၁၁-၇၉	ဦးစိန်တင့်-ဒေါ်ခင်သိန်း တောင်ကြီး ရွှေကျားပျံ မရွှေဝါ။	၅၀၀၀
»	ဦးဘမောင်မိသားစု အထက်မြန်မာပြည် ကန်တော်လေး ထိဆိုင်ခွဲ ဆိုင်းတန်းရပ်မန္တလေး။	၁၅၀၀
၅-၁၂-၇၉	ဦးစောလွင်-ဒေါ်သန်းမြင့် ၁၄၂၊ ၃၁-လမ်း ရန်ကုန်မြို့။	၃၀၀
»	ဦးထွေး ၁၃-လမ်း	၅၀
၂၇-၁၂-၇၉	ဦးမြတ်စော-ဒေါ်စန်းရီ လန်ဒန်။	၁၀၀၀
»	ဒေါ်ဒေါ်စော ကျားသဌေးကတော်ရန်ကုန်မြို့။	၄၀၀၀
»	ဒေါ်သောင်းသောင်း မိသားစု၊ ကမာရွတ်	၂၀၀
»	ဦးမျိုးဆက်-ဒေါ်မြရီ ၈-မိုင်ခွဲ	၃၀၀
»	ဦးလှမောင်-ဒေါ်တင်ရီ ဗိုလ်တထောင်	၃၀၀
»	ဗိုလ်ချုပ်ချစ်လှိုင် (၈၅) ဒေါ်ခင်ငြိမ်းငြိမ်း	၃၀၀
»	ဦးချစ်လှိုင် (ကမ္ဘောဇ) ဒေါ်ခင်ညွန့်	၃၀၀
၇- ၁-၈၀	ဒေါ်ညွန့်ညွန့်-ဒေါ်သန်းသန်း အမှတ် ၅-ဝါးတန်း မန္တလေး။	၅၀၀၀
၈- ၂-၈၀	ဦးအေးမောင်-ဒေါ်ခင်စိန် ဝင်ဒါမိယာလမ်း ရန်ကုန်မြို့။	၂၀၀
»	ဒေါက်တာလှလှမြိုင် မြစ်ကြီးနားဆေးရုံ	၂၀၀
»	ဦးစောလှိုင်-ဒေါ်မြမြသွင် ပြင်သစ် မိုနာကျိမြို့။	၂၀၀

၈-၂-၈၀	ဒေါ်နွယ်နွယ်အေး ပြင်သစ်။	၂၀၀
၁၅-၃-၈၀	ဦးခင်မောင်ကြီး-ဒေါ်တင်အေး ပီရမီရိပ်သာ ရန်ကုန်မြို့။	၃၀၀
၁၃-၃-၈၀	ဒေါ်အုန်းမေ သား မောင်ဌေးဝင်း ၂၃၊ 'ယောက်လမ်း' ။	၅၀၀၀
၂၂-၃-၈၀	ဦးမောင်ကောက် သမီး မကျင်အေး (ပြင်ရွာ) မြောင်းမြမြို့။	၁၀၀၀
၂၅-၄-၈၀	မောင်စိန်မောင် အစ်မ ဒေါ်ခင်ကြည် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀
။	ဒေါက်တာ မမှီမှီသိမ်း ။	၂၀၀
၇-၅-၈၀	ဦးမောင်မောင်ညွန့်-ဒေါ်အမာ (ရွှေတိဂုံ ဂေါပက) ။	၃၀၀
၁၂-၅-၈၀	ဦးအောင်သန်း-ဒေါ်မြသန်း မိသားစု ။	၁၀၀
၁၄-၅-၈၀	ဦးတင်မြင့်မောင် ၂၄ (အေ) နာနတ်တောလမ်း ။	၁၀၀
။	ဦးကျော်လင်း-ဒေါ်လှမြင့်(မောင်)ဦးအောင်သိန်း မြို့မလမ်း ကျုံမင်း။	၅၀၀
၁၀-၁၀-၈၀	အငြိမ်းစား ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးသိန်းဟန် ရေနံထွက် ကော်ပိုရေးရှင်း ရန်ကုန်မြို့။	၂၀၀
၁၈-၁၁-၈၀	ဒေါ်သန်းတင် မိသားစု ၈၆၊ ၆-လမ်း၊ ၃-ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပ။	၅၀၀
။	ပန်းပုဆရာကြီး ဦးဟန်တင် ရန်ကုန်မြို့။	၃၀၀

ကုသိုလ် ပါဝင်လိုကြသူများသို့

အထက်ပါ ကုသိုလ်ရှင်များကဲ့သို့ သာသနာပြုကုသိုလ် ပါဝင်လိုကြသူများသည် မည်သူမဆို စုံစမ်းပါဝင် ကုသိုလ်ပြုနိုင်ကြကြောင်း လေးမြတ်စွာ အစီရင်ခံပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု

ထိန်ဝင်း

(၂-၁၂-၈၀)

၁၀၇၊ စိန်ဂျွန်းလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့